

1 KORINTHE

EEN BIJBELSTUDIE VAN AB KLEIN HANEVELD

Inhoud

<i>Hoofdstuk 1</i>	4
<i>Opschrift, zegengroet en dankzegging</i>	4
<i>Waarschuwing tegen verdeeldheid</i>	19
<i>De wijsheid van God en de wijsheid van de wereld</i>	28
<i>Hoofdstuk 2</i>	41
<i>De aard van Paulus' prediking te Korinthe</i>	41
<i>Hoofdstuk 3</i>	63
<i>Vermaning tegen verdeeldheid</i>	63
<i>Christus het fundament des heils</i>	69
<i>Hoofdstuk 4</i>	90
<i>Waarschuwing tegen hoogmoed</i>	90
<i>Hoofdstuk 5</i>	108
<i>De zedeloosheid in de Gemeente te Korinthe</i>	108
<i>Hoofdstuk 6</i>	123
<i>Rechtszaken tussen broeders</i>	123
<i>Waarschuwing tegen ontucht</i>	130
<i>Hoofdstuk 7</i>	145
<i>Over het huwelijk</i>	145
<i>Hoofdstuk 8</i>	166
<i>Over het offervlees</i>	166
<i>Hoofdstuk 9</i>	178
<i>Paulus' rechten en zelfverloochening</i>	178
<i>Hoofdstuk 10</i>	197
<i>Israël als waarschuwend voorbeeld</i>	197
<i>Het Avondmaal</i>	235
<i>De Christelijke vrijheid</i>	253
<i>Hoofdstuk 11</i>	266

<i>Vrouwen in de Gemeente</i>	266
<i>Aanwijzing voor het Heilig Avondmaal</i>	298
<i>Hoofdstuk 12</i>	329
<i>Verscheidenheid der geestelijke gaven</i>	329
<i>Hoofdstuk 13</i>	376
<i>Uitnemendheid der gaven</i>	376
<i>Hoofdstuk 14</i>	405
<i>De gave der profetie en der talen</i>	405
<i>Hoofdstuk 15</i>	458
<i>De opstanding der doden</i>	458
<i>Hoofdstuk 16</i>	659
<i>De inzameling voor de behoeftige christenen in Jeruzalem</i>	659
<i>Plannen van Paulus, aanbevelingen, groeten</i>	663

Hoofdstuk 1

Opschrift, zegengroet en dankzegging

- 1 Kor. 1: 1 Paulus, een geroepen apostel van Jezus Christus, door den wil van God, en Sóstenes, de broeder.
- 2 Aan de Gemeente Gods, die te Korinthe is, den geheiligde in Christus Jezus, den geroepenen heiligen, met allen, die den Naam van onzen Heere Jezus Christus aanroepen in alle plaats, beide hun en onzen *Heere*;
- 3 Genade zij u en vrede van God onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
- 4 Ik dank mijn God allen tijd over u, vanwege de genade Gods, die u gegeven is in Christus Jezus;
- 5 Dat gij in alles rijk zijt geworden in Hem, in alle rede en alle kennis;
- 6 Gelijk de getuigenis van Christus bevestigd is onder u;
- 7 Alzo dat het u aan gene gave ontbreekt, verwachtende de openbaring van onzen Heere Jezus Christus.
- 8 Welke *God* u ook zal bevestigen tot het einde toe, *om* onstraffelijk *te zijn* in den dag van onzen Heere Jezus Christus.
- 9 God is getrouw, door Welken gij geroepen zijt tot de gemeenschap van (met) Zijn Zoon Jezus Christus, onzen Heere.

De twee brieven aan de Korinthiërs zijn twee lange brieven, zodat we het vermoeden krijgen dat één brief kennelijk niet genoeg is. Te vrezen valt dat ook die tweede brief niet genoeg is gebleken.

Het is de tweede brief in het Nieuwe Testament. Eerst die aan de Romeinen, dan twee aan de Korinthiërs en dan een brief aan de Galaten. Deze brieven horen min of meer bij elkaar, omdat ze zich in het algemeen bezighouden met het verleden van de gelovige en hoe hij daar vanaf komt. Dat verleden drukt een groot stempel op de gelovigen. Het kost enige moeite om dat verleden los te laten en in plaats daarvan te leven in het heden.

Deze brieven houden zich bezig met:

- dat wij verlost zijn geworden;
- hoe wij verlost zijn geworden;
- waarvan wij verlost zijn geworden.

Niettemin wordt er wel degelijk over het heden gesproken en naar de toekomst gekeken, maar in mindere mate.

Het heden wordt met name besproken in de daaropvolgende drie brieven, die van Efeze, Filippensen en Kolossenzen. Die brieven houden zich voornamelijk bezig met de aard van de Gemeente en in het bijzonder ook met de hemelse

positie van de Gemeente, die dus niet in de wereld is, maar in een andere omgeving.

De brieven aan de Thessalonicensen spreken met name over de toekomst van de Gemeente. Ook daarin komt het verleden aan bod en zeker ook het heden, maar het gaat vooral over de toekomst van de Gemeente.

Dit is ook de reden waarom deze brieven in deze volgorde in de Bijbel staan.

Er zijn door Paulus dus drie groepen brieven aan in totaal zeven Gemeenten geschreven. Die brieven handelen over:

- het verleden: Romeinen: meest uitgebreid en meest fundamenteel; daarom als eerste Korinthe Galaten;
- het heden: Efeze: meest uitgebreid en meest fundamenteel; daarom als eerste Filippensen Kolossenzen;
- de toekomst: Thessalonicensen.

Van de eerste groep over het verleden is die aan de Romeinen ongetwijfeld de meest uitgebreide en ook de meest fundamentele. Wat de brieven over het heden betreft is die aan Efeze de meest uitgebreid en meest fundamenteel. Daarom staat die in het rijtje voorop. Daar is een goede reden voor. Als er namelijk vastgesteld is dat deze boeken in de Bijbel thuishoren, dan is de volgende vraag in welke volgorde ze in de Bijbel geplaatst moeten worden. Daarbij is gekozen voor de volgorde naar inhoud. De voor de hand liggende reden is dat er ook geen andere volgorde te bedenken valt. Misschien hadden ze op volgorde waarin ze geschreven zijn geplaatst kunnen worden, maar die volgorde bestaat niet, omdat we domweg niet weten wanneer die brieven allemaal geschreven zijn. Als men dat geweten had, dan zouden ze ongetwijfeld in die volgorde in de Bijbel gezet zijn.

In het Oude Testament is er ook een bepaalde indeling. De grote profeten staan in de volgorde waarin ze geschreven zijn en de kleine ook. De historische boeken staan ook in de volgorde waarin ze geschreven zijn. In het Nieuwe Testament is er dus ook een zekere indeling.

Er is wel een idee over wanneer de brieven geschreven zijn, maar in feite is het allemaal giswerk. Wat deze brief aan de Korinthiërs betreft kunnen we aardig aanhaken bij Hand. 18, waarin Paulus van Korinthe naar Efeze gaat. Deze brief is in Efeze geschreven (1 Kor. 16: 8) en dus zal hij hem toen wel geschreven hebben. Met zekerheid is het echter niet te zeggen. In het Oude Testament wordt vaak duidelijk aangegeven wanneer bepaalde boeken

geschreven zijn, maar hier is het allemaal wat onduidelijker. Normaal gesproken worden brieven gedateerd, maar de brieven in de Bijbel zijn ongedateerd. Kennelijk is de datum dus volstrekt oninteressant en heeft die niets te maken met de inhoud van de brief.

Waarom is dit belangrijk om te vermelden? Omdat er leringen zijn ontstaan die gebaseerd zijn op de dateringen van de brieven.

Hoe weten we wanneer een brief geschreven is? Aan de inhoud. De brief aan de Korinthiërs is in ieder geval geschreven nadat Paulus er geweest was, want hij kon die brief niet schrijven als hij er niet eerst gepredikt had. Hij schreef vanuit Efeze. Als we de brief aan de hand van de inhoud kunnen dateren, mag je daarna niet andersom gaan werken en zeggen dat je weet wanneer de brief geschreven is en dat bepalend laten zijn voor de inhoud. Dan krijg je de redenering dat de brief een oude brief is en dat Paulus toen bepaalde dingen nog niet wist, of nog niet beter wist.

Maar goed, dat de brieven niet gedateerd zijn, betekent kennelijk dat het er niet toe doet wanneer ze geschreven zijn. Je mag daar dan dus ook geen consequenties aan verbinden. En als je toch weet wanneer ze geschreven zijn, dan weet je dat uit de inhoud. Dan mag je het uiteraard niet meer omdraaien en zeggen te weten wanneer ze geschreven zijn en dat bepalend laten zijn voor de inhoud.

Zo zit de evolutieleer ook in elkaar. Al die verschillende aardlagen, waarbij de één ouder is dan de ander. Hoe weten we hoe oud een aardlaag is? Door de artefacten die erin gevonden worden. Hoe weten we hoe oud die artefacten zijn? Door de aardlaag waarin ze zich bevinden. Dit is wetenschap, maar wartaal. Het is natuurlijk een beetje kort door de bocht, maar als je het kort zegt, dan ligt het ongeveer zo. Het is allemaal alleen maar theorie, die je van de waarheid afhouden.

De brief aan de Korinthiërs geeft over bepaalde aspecten uit de brief aan de Romeinen nadere toelichting; de brief aan de Galaten doet dat ook.

De brief aan de Korinthiërs staat in het bijzonder stil bij de gedachte dat we verlost zijn van het vlees, van de oude mens en daarmee van de zonde en de heerschappij van de zonde. De brief aan de Galaten staat meer stil bij de gedachte dat we verlost zijn van de wet, die op het vlees gelegd is.

Precies datzelfde vind je ook in de volgende reeks. De Efezebrief spreekt over de huidige positie van de Gemeente. Filippensen zet uiteen dat we inderdaad verlost zijn van de oude mens en een andere burgerschap hebben.

Kolossenzen zegt dat we niet onder de heerschappij van de wet leven, maar met Christus opgewekt zijn en met Hem in de hemel gezet. Verleden, heden en toekomst dus.

Al deze brieven zijn door Paulus geschreven. De andere brieven zijn anders gerubriceerd. Je moet eerst weten door wie de brief geschreven is en Paulus houdt zich wat dat betreft keurig aan de conventies.

1 Kor. 1: 1 Paulus, een geroepen apostel van Jezus Christus, door den wil van God, en Sóstenes, de broeder.

Paulus zegt dus eerst wie hij is. Dit is het feitelijke briefhoofd, alsof het voorgedrukt zou zijn, maar dat is natuurlijk niet zo.

Paulus. Nu weten we wie de brief schrijft.

Een geroepen apostel van Jezus Christus, door de wil van God. Nu weten we in welke hoedanigheid hij schrijft. Hij is door Jezus Christus geroepen tot het apostelschap.

Apostel = zendeling, een gezondene (denk aan post), met een boodschap. Hij is tot dat ambt geroepen. In het volgende vers lezen we dat de Korinthiërs, aan wie deze brief primair geschreven werd, ook beschouwd werden als geroepenen, weliswaar niet tot het apostelschap, maar wel geroepen heiligen. Heiliging = wijding, toewijding, aan de dienst aan God. Uiteraard betekent de roeping tot het apostelschap dat ook. Paulus was in die dienst specifiek geroepen als apostel, terwijl de Korinthiërs geroepen waren tot de dienst aan God in het algemeen, zoals dat trouwens voor alle gelovigen geldt. Dat is een centraal thema in de beide brieven aan de Korinthiërs. We zijn niet alleen maar verlost, maar geroepen uit de wereld, die ligt onder de macht en heerschappij van de duivel, om God te dienen. We zijn daarvoor ook bekwaam gemaakt (2 Kor. 3: 6).

Paulus is dus door Jezus Christus geroepen. Dat weten we uit de geschiedenis in Hand 9, als Paulus (die toen nog Saulus heette) onderweg is naar Damaskus en door de Heer geroepen wordt.

Hij is niet zomaar een apostel, maar een geroepen apostel. Dat was naar de wil van God, waarmee hij vooraf zich excuseert voor wat hij nu gaat doen, namelijk een brief schrijven en daarna nog één. Dat hij zich hier excuseert is hier nog niet te begrijpen, maar later wel, want het blijkt dat het apostolische gezag van Paulus door de Korinthiërs in twijfel wordt getrokken. Ze moesten hem gewoon niet. Hij had hun het Evangelie gepredikt, maar daarna moest hij maar wegwezen, want wat hij verder nog te vertellen had beviel hen niet. Ze zullen wel geroepen hebben: 'Geef mij maar 't eenvoudig Evangelie; dat is mij genoeg. Laten we maar dicht bij het kruis blijven'. Logisch, want ze wilden niet hebben wat daarop volgt en bovendien hadden ze het kruis nooit echt begrepen. Na 20 hoofdstukken moet Paulus alsnog schrijven dat als Eén voor allen gestorven is, hij van mening is, dat allen dan gestorven zijn, in het midden latend hoe de Korinthiërs daar zelf over dachten, want die hadden het nog steeds niet begrepen. Als de Heere Jezus voor ons gestorven is, dan zijn

wij dus gestorven en hebben wij ons aardse burgerrecht verloren en wat daar maar mee samenhangt. Dan zijn wij dood. Dan zijn wij der wereld gestorven, de zonde gestorven en der wet gestorven. Die uitdrukkingen komen uit de voorgaande brief. De Korinthiërs wilden echter niet horen wat Paulus hen te zeggen had.

Paulus legitimeert zich door te zeggen dat hij een apostel is, die bovendien geroepen is en dat ook nog eens door de wil van God. Een hogere autoriteit kun je niet hebben. Het is nog maar de vraag of de Korinthiërs zich daardoor lieten overtuigen. Je hebt van die culturen die helemaal geen autoriteit accepteren. In Nederland is autoriteit in ieder geval al een hele tijd geleden afgeschaft. De Korinthiërs erkenden het gezag van het Woord van God niet en dus ook niet dat van de apostel Paulus. Dat maakte het voor hem heel moeilijk om die Korinthiërs wat wijs te maken.

De medeafzender van de brief is Sóstenes. Hij is een broeder. Dat woord wordt ook wel eens op een hoger niveau gebruikt, in de zin van medewerker, medearbeider en dus medeverantwoordelijke. Misschien had hij wat meer invloed bij de Korinthiërs. We weten niet zoveel over Sóstenes. In Hand. 18 is nog een vers aan hem gewijd.

Paulus was eerst in Athene, waar hij predikte op de Areópagus. Van daaruit komt hij in Korinthe terecht. In die dagen was daar, net als in Athene, ook een filosofische school. Korinthe was een haven- en handelsstad. Hij predikt ook daar het Evangelie. Hij handelde op elke sabbat in de synagoge en bewoog Joden en Grieken. Hij bracht hen in beweging. Hij zette ze aan tot nadenken.

Hand. 18: 5 En als Silas en Timótheüs van Macedónië afgekomen waren, werd Paulus door den Geest gedrongen, betuigende den Joden, dat Jezus in de Christus.

Zij kwamen wat later, want Paulus had hen in Beréa achtergelaten, waar vandaan hij eerst alleen naar Athene gereisd was en later ook alleen naar Korinthe. Silas en Timótheüs voegden zich nu dus weer bij Paulus.

Toen werd Paulus door de Geest gedrongen en betuigde de Joden dat Jezus is de Christus. dat is wat je eigenlijk altijd moet doen als je het Evangelie aan religieuze Joden brengt. Je moet ze uit Mozes en al de profeten aantonen dat de Christus eerst moest lijden, om daarna de heerlijkheid in te gaan (Luk. 24: 25, 26; 1 Petr. 1: 11). De Christus zou eerst lijden en daarna pas verheerlijkt worden. Dat ontbreekt aan de Joodse Messiasverwachting. In het gunstigste geval verwacht men een Messias die Zijn Koninkrijk zal bouwen, Die de troon van David zal herstellen en Israël van de heidenen zal verlossen. Dat diezelfde Messias eerst zou moeten lijden en sterven, is hen ontgaan. Dat moet dus vanuit de Schriften eerst aangetoond worden. Daarna blijkt dat wat de

Schriften daarover te vertellen hebben, dit zondermeer past op de persoon van Jezus van Nazareth. En zo vertel je ze dat Jezus is de Christus.

De Joden weten nu wel ongeveer hoe de vork in de steel zit en willen nu helemaal niet meer horen dat de Christus eerst moest lijden. Als ze dat accepteren, dan zijn ze Jood af.

Dit is ongetwijfeld wat Paulus gedaan heeft. De Joden prediken van uit de Schriften dat de Christus eerst moest lijden en daarna heerlijkheid zou ontvangen. Dat predikte hij niet alleen hier, want in Hand. 13 lezen we al dezelfde dingen. Hij predikte in de synagoge, zonder dat de Naam van Jezus genoemd werd, want het gaat niet zozeer om de Naam van Jezus, maar om de Christus der Schriften. Hoe wordt Hij in de Schriften beschreven? Dat moet je eerst weten en daarna kun je het één en ander toepassen op de Heere Jezus en duidelijk maken dat het allemaal op Hem slaat.

Hij leert eerst hoe het zit met de Christus. Dat is voldoende om de Joden en de Grieken in beweging te brengen. Dan wacht hij op Silas en Timótheüs, tot zij erbij zijn en dan betuigt hij de Joden dat Jezus is de Christus. Toen hoefden ze het verder niet meer te weten.

- 8 En Crispus, de overste der synagoge, geloofde aan den Heere met geheel zijn huis; en velen van de Korinthiërs, *hem* horende, geloofden, en werden gedoopt.

Dan ontstaat er een rel, aangesticht door de Joden. Zij brengen Paulus voor Gallio, voor de rechterstoel van de stadhouder in Achaje. Gallio trekt er zich niets van aan en wenst zich niet te mengen in de godsdienstige zaken van de Joden. Ze moeten het maar bekijken.

- 16 En hij dreef hen weg van den rechterstoel.
- 17 Maar al de Grieken namen Sóstenes, den overste der synagoge, en sloegen *hem* voor den rechterstoel; en Gallio trok zich geen van deze dingen aan.

Dit is de Sóstenes, de broeder, uit 1 Kor. 1: 1.

Kennelijk waren er twee oversten der synagoge. Eerst Crispus en daarna Sóstenes. Van Crispus lezen we in Hand. 18: 8 dat hij tot geloof komt. In vers 17 is Sóstenes blijkbaar nog niet tot geloof gekomen, maar is betrokken in de opstand tegen Paulus, Silas en Timótheüs. Sóstenes krijgt dus een pak slaag van de Grieken. Later is hij kennelijk tot geloof gekomen, want hier in 1 Kor. 1: 1 wordt hij de broeder genoemd. Hij is wellicht met Paulus meegereisd naar Efeze, of hem nagereisd. We weten nu in ieder geval dat er twee oversten van de synagoge tot geloof kwamen. De oversten van de synagoge worden geacht wat dichter bij de Schriften te staan dan het gewone volk. Als die oprecht zijn en Paulus komt dan met zijn achtergrond als Farizeeër en nog wel

onderwezen door Gamaliël en vertelt hoe dat zit met de Christus, dat Hij eerst moest lijden en daarna de heerlijkheid in zou gaan, dan had dat waarschijnlijk wel impact.

In de wet van Mozes zegt de Heer: 'Gij zult Mijn Naam niet ijdel gebruiken'. Wij hebben daarvan gemaakt dat je niet mag vloeken, maar waarschijnlijk is dat het minst erge wat je met de Naam van God kunt doen. Het is veel erger als je de Naam van God gebruikt voor je eigen afgod, zoals Israël bijvoorbeeld deed met het gouden kalf. Sterker nog, terwijl Mozes op de berg was om de stenen tafelen op te halen, waarop die woorden geacht werden te staan, was het volk beneden bezig een eigen god te maken, onder leiding van de priesters en zelfs onder leiding van de hogepriester. Aäron maakte die afgod en noemt hem Jehovah. Hij maakte dat gouden kalf en zei: 'Zie uw God, die u uit Egypteland heeft uitgeleid. Morgen zullen we Jehovah een feest vieren'. Maar het was een afgod over wie Aäron dit zei. De goede namen werden wel gebruikt, maar de inhoud deugde niet.

Het lijkt erop dat die mensen die per se niet willen hebben dat wij vloeken, de Naam van God misschien zelf wel ijdel gebruiken binnen hun religieuze context. Is de God Die zij dienen wel de God van de Bijbel, of hebben ze Hem zelf bedacht? Ongelovigen weten altijd heel goed te vermelden dat die God zelf bedacht is. In veel gevallen konden ze daar nog wel eens gelijk in hebben ook. Het zijn wel de namen uit de Bijbel, maar is het ook de God van de Bijbel? Als die lui bovendien nog denken dat de God van de Bijbel Dezelfde is als Allah, dan is hun god waarschijnlijk wel dezelfde als Allah, maar niet Die van de Bijbel.

In Petra stond een vastgespijkerd bord met daarop de tekst: Niet God, maar Allah. Dan kom je in Nederland en hier zeggen ze dat het allemaal hetzelfde is. Wel, die mensen daar in Petra weten wel beter. De mensen die het hier denken, hebben vermoedelijk gelijk, maar het is alleen niet van de Bijbel. Dat is een god die men zelf bedacht heeft, en wie men wel de Bijbelse namen geeft, maar men gebruikt die namen dan dus ijdel. Dat is ledig = God zit daar niet in. En als straks de antichrist komt denkt men dat hij de Christus is. Men heeft de verkeerde voor.

Je vraagt je af wat Sóstenes, want daar ging het over, hier in 1 Kor. 1: 1 doet? We concluderen daaruit dat ook de tweede overste van de synagoge tot geloof gekomen is. Misschien heeft hij vanwege zijn vorige positie wat meer gezag dan Paulus. Dat kan een reden zijn om zijn naam als medeafzender te vermelden. Misschien luisteren ze wel naar hem. Je mag in ieder geval aannemen dat hij veel kennis van de oudtestamentische Geschriften had en daar kom je een heel eind mee.

- 2 Aan de Gemeente Gods, die te Korinthe is, den geheiligde in Christus Jezus, den geroepenen heiligen, met allen, die den Naam van onzen Heere Jezus Christus aanroepen in alle plaats, beide hun en onzen *Heere*;

Wat zegt hij nou? Dat de Gemeente één is en dat er niet zoiets bestaat als een Gemeente hier en een Gemeente daar en ook niet verschillende Gemeenten onder verschillende namen. Er bestaat maar één Gemeente en die is niet van ons, maar van God. Het is immers de Gemeente Gods. Natuurlijk, de brief wordt naar Korinthe gebracht, maar de inhoud beperkt zich niet maar tot de Korinthiërs, het is op iedereen van toepassing en voor iedereen bestemd. De Gemeente Gods wordt ook genoemd: geheiligden in Christus Jezus, of: de geroepen heiligen en dan ook nog een keer: samen met allen die de Naam van de Heere Jezus Christus in alle plaats aanroepen, waar dan ook. Iemand met een beetje Joodse of Hebreeuwse achtergrond herkent de uitdrukking 'die de naam van onze Heere Jezus Christus aanroepen'. Misschien niet Jezus, maar wel het aanroepen van de Naam, want in het Oude Testament staat bij herhaling dat al wie de Naam des HEEREN aanroept zalig zal worden. Er staat dus: samen met allen die geloven in de Heere Jezus Christus.

Al deze uitdrukkingen worden natuurlijk gebruikt om aan te geven wat de Gemeente eigenlijk voor een ding is. De Gemeente bevindt zich niet in de wereld, hoort daar ook niet thuis. De Gemeente is ook geen sekte, geen wereldgodsdienst, maar de Gemeente Gods. De gelovigen zijn door God geheiligd en door Hem geroepen. Dat komt in hoge mate op hetzelfde neer. Geroepen namelijk om Hem te dienen, maar ook geheiligd om Hem te dienen.

Aan ons moet worden uitgelegd wat de Gemeente is. Het woord 'Gemeente' is overgenomen van Maarten Luther, die de Bijbel in het Duits vertaald heeft. Z'n vrienden hadden hem gekidnapt, omdat ze dachten dat hij niet veilig was onderweg, nadat hij voor de Rijksdag verschenen was en in de rijksban gedaan werd. Hij had vrijgeleide gekregen, maar z'n vrienden vertrouwden het niet helemaal. Die hebben hem dus gekidnapt en overgebracht naar kasteel de Wartburg bij Eisenach in Thüringen, waar hij incognito als jonkheer Jörg bijna een jaar geleefd heeft en het Nieuwe Testament vanuit het Latijn in het Duits vertaald heeft. Hij kon het woord gemeente moeilijk vertalen met kerk, want er was maar één kerk, namelijk de rooms-katholieke kerk. Dat was zijn grote tegenstander, dus die vertaling leek hem niet zo geschikt. Hij interpreteerde de uitdrukking als een gemeenschap, een eenheid en dus heeft hij het vertaald met Gemeinde. In het Nederlands wordt het dan Gemeente. Het woord Gemeente drukt gemeenschap uit, van mensen die bij elkaar één zijn.

Het werkelijke woord in het Grieks is ecclesia. Dat woord moeten de Korinthiërs heel goed gekend hebben, zoals alle Grieks sprekende mensen in die dagen. De ecclesia maakte deel uit van de regering. Die Griekse stadstaten waren democratisch. Ze hadden een volksvertegenwoordiging. Die heette de ecclesia. Daarmee is meteen gezegd hoe het in elkaar steekt. De Gemeente is namelijk geroepen tot heerlijkheid en is geroepen om het Koninkrijk te erven, samen met Christus, de Koning.

De ecclesia was een verzameling mensen uit het volk, maar oorspronkelijk bestond de ecclesia uit mensen die aangewezen werden van bovenaf, door de koning. Zo gebeurde dat in Nederland vroeger ook. De mensen die door de koning uitgekozen werden om hem bij te staan in de regering van het land, werden in de adelstand verheven. Thorbecke heeft dat weer afgeschaft. Daarvoor had de Franse revolutie daarin al de nodige schade aangericht. Geen adel meer, geen hooggeboren mensen meer: Liberté, égalité et fraternité = vrijheid, gelijkheid en broederschap. De mensen van adel zijn toen voor het grootste deel onthoofd.

Niettemin, het is een oud beginsel. Als een koning verstandig is, dan luistert hij naar zijn volk en dus wijst hij mensen uit het volk aan als volksvertegenwoordigers. Later werden ze door het volk verkozen. De ecclesia was de rechtsprekende vergadering. Dat komt zo ongeveer overeen met onze Hoge Raad. Zij waren verantwoordelijk voor de handhaving van de wetten des koninkrijks. Het was feitelijk de uitwerking van het gezag van de koning, wiens dienaren zij dus waren. Zij waren daartoe geroepen uit het volk.

EK = uit;

Klesia = kaleo = roepen. Het Engelse woord 'to call' en het Hebreeuwse 'cahal'. Uitgeroepen dus, maar in de praktijk is het de aanduiding van de volksvertegenwoordiging en onderdeel van het gezag, van de regering, maar onder de koning. Zo moeten de Korinthiërs het ook begrepen hebben.

Daarnaast is het ook een Hebreeuws en oudtestamentisch woord, namelijk cahal, de Gemeente, Israël, soms vertaald met de ganse vergadering. Diezelfde gedachtegang is ook van toepassing op Israël, want Israël is immers geroepen uit de volken, een koninklijk volk, dat deel zal hebben aan de heerschappij van Christus in de dagen van Zijn Koninkrijk op aarde. Het verschil tussen Israël en de Gemeente is dat Israël geroepen is voor een aardse positie en de Gemeente tot een hemelse positie.

Het woord kerk is op zichzelf ook geen verkeerde vertaling (kuriakos).

Kos = oikos = huis.

Kuria komt van kurios = heer.

Huis des Heeren dus.

Men heeft het tegenwoordig over Joodse kerken, over mohammedaanse kerken, boeddhistische kerken, maar die zijn heus niet van de Heer. Die moet je dus ook geen kerk noemen, maar niemand weet tegenwoordig nog wat die woorden betekenen.

De Gemeente Gods = uitgeroepen door God Zelf, gesteld in een eervolle positie. De Gemeente Gods, die te Korinthe is. Als ze uitgeroepen zijn, dan zijn zij geheiligden, dan zijn zij gewijd aan de dienst aan God. Zij zijn dat in Christus Jezus, vanwege hun verbinding met Christus. In de eerste plaats zal Christus Zelf recht spreken. De Vader heeft immers al het oordeel aan de Zoon gegeven (Joh. 5). Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde (Matth. 28). God zal de gehele aardbodem oordelen door één Mens, Die Hij voor dat doel uit de dood heeft opgewekt (Hand. 17).

Christus is de hoogste rechtsinstantie, terwijl wij dachten dat de hoogste rechtsinstantie de ecclesia was. Dat is ook zo, want wij zullen in de toekomst in die rechtspraak betrokken zijn. Dat is zo, omdat we bij dat lichaam horen. De ecclesia is een lichaam. Wij hebben deel aan Christus. Hij is de grote Rechter en dus is de ecclesia, die in Christus is, de rechtsprekende vergadering. Die rechtspraak gebeurt in de dienst aan God, samen met Christus Jezus en dus zijn wij geroepen heiligen in Christus Jezus.

Een andere term daarvoor is die van 'zonen'. Het lijkt erop dat die uitdrukking hier vermeden wordt, maar hij wordt op z'n minst gesuggereerd in de uitdrukking 'geroepen heiligen', want in het algemeen zijn gelovigen geroepen tot zoonstelling. Wij zijn tevoren verordineerd tot zoonstelling. De Zoon is de verantwoordelijke, degene die de verantwoordelijkheid krijgt, het eerstgeboorterecht namelijk, waar eventueel koningschap en priesterschap bijhoren.

De zonen zijn ook de oudsten. Dat was in Israël zo en voor de Gemeente geldt precies hetzelfde. We zijn geroepen tot zoonschap, tot erfrecht en dus tot koningschap. Gemaakt door Christus tot koningen en priesters voor Zijn God en Vader (Openb. 1: 6). Die dingen worden niet uitgebreid beschreven, maar ze worden wel in deze uitdrukkingen benoemd. Er wordt uitdrukkelijk gezegd dat de Gemeente de Gemeente Gods is en bestaat uit gewijden aan de dienst aan God, die door God geroepen zijn uit de wereld om toe te treden tot die volksvertegenwoordiging, die met Hem in de toekomst verheerlijkt zal worden. Die mensen vind je niet alleen maar in Korinthe, maar ook daarbuiten.

Daarna wordt vrij snel vastgesteld dat de Gemeente in Korinthe verdeeld was in allerlei verschillende groepen. Volgens Paulus kan dat helemaal niet, omdat er maar één Gemeente is. Die kan dus niet verdeeld zijn in allerlei groepen. Bovendien, de hele Gemeente in Korinthe is ook niet de hele groep, want er

zijn ook nog gelovigen in alle plaats. Er zijn er nog meer die ook de Naam des Heeren aanroepen, waar ook ter wereld. Zij maken allen deel uit van die ene ecclesia: de ene heilige algemene christelijk kerk.

3 Genade zij u en vrede van God onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.

Als het alleen Grieks was geweest, dan was het 'Genade zij u' geweest. Zo groetten de Grieken elkaar. Zij wensen elkaar charis = genade. Je moet het niet al te letterlijk nemen, want anders voel je je beledigd. Genade is er immers alleen voor veroordeelde mensen. Je moet het breed nemen: genade, gunst, voorspoed. Als het alleen Hebreeuws was, dan was het 'vrede zij u' geweest. Dat is de gebruikelijk groet van de Joden, ontleend aan het Oude Testament, waarin de vrede wordt aangekondigd. Dat is de vrede van het Nieuwe Verbond. Dat Verbond wordt in het Oude Testament aangekondigd. De Koning van dat Verbond heet de Vredevorst. Het type daarvan, Melchizédek, heet koning des vredes, koning van Salem (Hebr. 7: 2). Daarom groeten de Joden elkaar dus met 'vrede', maar één van de profeten zei: 'Jullie roepen wel vrede, maar er is geen vrede' (Ezech. 13: 10).

Genade en vrede zijn in de Bijbel kenmerkend voor het Nieuwe Verbond. Het Oude Verbond is wet en dus veroordeling, het Nieuwe Verbond is per definitie genade. Soms staat er alleen genade, terwijl bedoeld is het Verbond der genade. Het Nieuwe Verbond heet ook het Verbond des vrede, de band des vredes (Efe. 4: 3).

Paulus zegt dus dat het Nieuwe Verbond is aangebroken en gepredikt wordt. Het ideaal van de Grieken en het ideaal van de Joden komt bij elkaar in het Nieuwe Verbond, waarin er geen verschil is tussen Jood en Griek. Of het komt bij elkaar in het Evangelie, dat kracht Gods is tot zaligheid voor eenieder die gelooft, eerst de Jood en de Griek. Beide tradities worden aan elkaar gekoppeld.

Genade en vrede bestaan niet, of ze komen van God. Genade geldt niet waar wet heerst. Waar wet heerst, is genade dus ondergeschikt. Een verbondstheoloog had uitgevonden dat er onder de wet ook genade was, maar daar gaat het niet om. Het gaat er niet om of er genade is, maar of genade heerst. Onder het Nieuwe Verbond heerst niet de wet, maar de genade en is genade dus ook de basis van de christelijke ethiek. Genade is het uitgangsbeginsel van ons praktische leven. Genade en dus vergeving. Dat brengt vrede. Genade betekent het einde van de strijd, want onder de wet is het altijd oorlog. Onder het Nieuwe Verbond zijn die dingen weggenomen. Bij mensen is geen genade en vrede, maar bij God wel. Daarom zou men Zijn Naam aanroepen.

Wij zijn uit Hem geboren. Wij zijn Zijn kinderen en bovendien Zijn erfgenamen, want indien wij kinderen Gods zijn, zijn wij ook erfgenamen en mede-erfgenamen met Christus (Rom. 8: 17).

De Vader is de gever en de Zoon is de ontvanger. Vader en zoon hebben niet noodzakelijk met voortplanting te maken. Dat wordt er wel in betrokken, maar is niet de echte betekenis van de term. Dat de gever geeft aan dat wat van hem afstamt, ligt voor de hand. Daarom zijn de kinderen tevoren verordeneerd tot zoonstelling. Echter, als Tubal Kain de vader is van alle smeden, heeft dat met afstamming niets te maken. Dat heeft te maken met bepaalde kunde die wordt doorgegeven. De vader draagt over aan wie het ook maar is, maar wie het is, is de zoon. De Heere Jezus zegt tegen de Joden: 'Gij zijt van uw vader, de duivel'. Waarom? Omdat ze liegen en de duivel is de vader van de leugen, de leugenaar van den beginne.

Als God dus onze Vader is, dan is Hij weliswaar Degene uit wie wij geboren zijn, maar meer in het bijzonder is Hij Degene die ons zegent. Hij heeft ons immers gezegend met elke geestelijk zegening in Christus in de hemel (Efe. 1: 3). Daarom heet Hij ook de Vader der heerlijkheid, omdat wij die heerlijkheid van Hem ontvangen. Hij is de Gever en Hij geeft op basis van genade. Niemand komt tot de Vader dan door Jezus Christus. Hij is de Middelaar tussen God en de mensen. God heeft de Geest aan de Heere Jezus Christus gegeven, Die als gevolg daarvan opstond uit de dood, want Geest is leven. Hij, op Zijn beurt, heeft dit uitgestort dat gij nu ziet en hoort (Hand. 2: 33). Dat wil zeggen, God geeft het aan de Zoon en de Zoon geeft het aan ons.

Wij ontvangen ook genade en vrede van onze Heere Jezus Christus. Alles wat God geeft, geeft Hij aan Zijn Zoon (enkelvoud) en de Zoon geeft het aan ons. God Zelf is de Bron en Christus is de Middelaar. Van ons uit gezien is Christus de Bron.

- 4 Ik dank mijn God allen tijd over u, vanwege de genade Gods, die u gegeven is in Christus Jezus;

Ook hier grijpt Paulus al vooruit op wat er verder komt, op de verdeeldheid die er in de Gemeente is. De genade Gods is immers aan hen gegeven in Christus Jezus. De zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen, maar het gaat er hier niet om dat die verschenen is, maar dat die geaccepteerd is, aangenomen. Door die genade Gods is men ook rijk geworden, maar niet in materiële zijn.

- 5 Dat gij in alles rijk zijt geworden in Hem, in alle rede en alle kennis;

Zij zijn rijk geworden in alle rede en kennis.

Rede = logos = woord. Het heeft te maken met wat in woorden uitgedrukt kan worden en dus met leer.

Christus, in Wie al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn (Kol. 2: 3). Als je schatten hebt, dan ben je rijk. Al die schatten der kennis en der wijsheid zijn verborgen in Christus. Daarbuiten is niets.

Het gaat niet om de uitwendige mens, maar om de inwendige mens. Die is niet materieel, maar geestelijk. Het grootste bezit dat een mens kan hebben is kennis. Dat is tegenwoordig ook nog zo, hoewel het daar niet op lijkt.

Alles wat we aan bezittingen hebben kunnen we maar zo kwijtraken. Een doodshemd heeft geen zakken. Een mens heeft bij zijn geboorte niets in de wereld binnengebracht en als hij eruit gaat kan hij ook niets meenemen. Het enige wat hij mee kan nemen is kennis. Wat wij hier geleerd hebben, dat hebben we voor altijd geleerd en nemen we ook mee. Als we ooit dement worden, dan zal het geheugen heus weer terugkomen, nadat wij van dit aarde lichaam verlost zijn. Ons denken is niet afhankelijk van ons lichaam. Dat is het misverstand van de materialistische bioloog. Die denkt dat alles wat er gebeurt in de mens gebeurt en eventueel in zijn hersenen. Dat valt te betwijfelen. Het is niet iets van het vlees. Het is een hogere aangelegenheid. Men raakt dat niet kwijt. Het enige echte bezit is dat wat hij geleerd heeft. Niet alleen wat je in het geheugen hebt opgeslagen, maar ook wat je in de praktijk van het leven geleerd hebt. Daarom zijn wij hier als kinderen Gods ook. Wij horen hier eigenlijk niet meer sinds we tot geloof gekomen zijn, maar we zijn hier, opdat we het één en ander zouden leren. Dat hebben we in de toekomst nodig. Het doel is dus dat wij komen tot kennis van Christus. daarmee komen we tot kennis van God, want Christus is de openbaring van de Godheid. We komen niet alleen maar tot kennis van Wie Hij is, maar ook tot kennis van Zijn werk. Daarin zullen wij betrokken zijn. Nu al, maar zeker in de toekomst.

We zouden rijk worden in alle rede en kennis. Sommigen verbazen zich erover dat er in de oudheid zoveel aandacht werd gegeven aan filosofie, maar zo vreemd is dat niet. Dat is precies waar het om gaat. Dat men leert wat deze wereld voor zin heeft en wat wij hier moeten. Men heeft alleen niet naar de Schepper willen luisteren en daarom heeft men daarover zelf ideeën moeten ontwikkelen. Daarom staat filosofie in de Bijbel in een kwaad daglicht. Het is valselijk genaamde wetenschap, omdat het onafhankelijk van het Woord van God redeneert, van de mens uit. Maar wij zouden naar Gods redeneringen luisteren en ons die eigen maken, zowel leerstellig, maar ook in de praktijk. Die twee horen samen te gaan.

Het was niet zo dat de Korinthiërs alle rede en kennis hadden, maar zij konden erover beschikken. Die was in hun midden beschikbaar. Of men ernaar luisteren wilde en of men zich erdoor wilde laten onderwijzen, is nog maar zeer de vraag. De gedachte komt overeen met de eerste Johannesbrief, waarin Johannes zegt: 'Gij hebt niet van node dat iemand u lere; maar gelijk dezelfde zalving u leert van alle dingen, zo is zij ook waarachtig, en is geen leugen; en gelijk zij u geleerd heeft, zo zult gij in Hem blijven' (1 Joh. 2: 27). Als weten over kennis beschikken betekent, kan het ook betekenen dat men bijvoorbeeld de kennis niet paraat heeft, maar in de boekenkast heeft staan. Als je dat boek niet gebruikt, dan heb je in de praktijk aan die kennis niets. We zouden de kennis en de wijsheid bij Christus zoeken, want in Hem liggen alle schatten der kennis en der wijsheid verborgen. Hebben we die kennis dan ontvangen? Ja, het staat allemaal in de Bijbel. Dat dit de strekking is van dit vers blijkt wel, want het blijkt ook dat de Korinthiërs in de praktijk weinig geleerd hadden. Ze beschikten wel over de kennis, maar bliefden die niet.

Dat gij in alles rijk zijt geworden in Hem, in alle rede en alle kennis; Hoezo dat dan? Wel...

6 Gelijk de getuigenis van Christus bevestigd is onder u;

Zij kenden Christus, zij kenden het Evangelie, zij waren tot geloof gekomen in de Heere Jezus Christus en dus beschikten ze over die kennis. Ook zij hadden de Geest ontvangen, Die hen in heel de waarheid zou leiden. Dat is de Geest der wijsheid en der openbaring en der kennis van Christus (Efe. 1: 17).

7 Alzo dat het u aan gene gave ontbreekt, verwachtende de openbaring van onzen Heere Jezus Christus.

Dat laatste slaat uiteraard op Zijn wederkomst, want daarheen zijn we als gelovigen onderweg. Dat is de vervulling van onze roeping. Onderweg daar naartoe heeft God aan de Gemeente gaven gegeven. Het heten gaven, omdat God ze gegeven heeft. Je weet dan nog niet wat er gegeven is. God heeft eenieder van ons een bepaalde werk gegeven. Hij heeft ons iets te doen gegeven, binnen de eenheid van de Gemeente. De eenheid van de Gemeente kun je ook benoemen als lichaam. In het Nederlands gaat dat ook op, want een lichaam is een samengestelde eenheid, een eenheid uit vele. De vele leden van het lichaam hebben echter niet alle dezelfde werking. Dat zegt Paulus als toelichting op het begrip 'gave'. Het probleem wat daaraan vastzit is, dat men van het begrip 'gave' iets gemaakt heeft waar men helemaal geen moeite voor heeft moeten doen, behalve dan misschien dat men zich de handen heeft laten opleggen, of zich naar achteren of naar voren heeft laten vallen. Men denkt dat het dan gaat om zogenaamde wondergaven. Men

verstaat er dan onder dat je opeens iets kunt wat je voorheen niet kon. Het liefst iets wat bovendien indrukwekkend is.

Naar Bijbelse maatstaven zijn gaven bepaalde verantwoordelijkheden binnen de Gemeente. Dat kan van alles zijn. Vandaar ook dat ze in het algemeen niet benoemd worden. Er zijn een paar die benoemd worden, zoals apostelen, profeten, Evangelisten, herders en leraars. Dan heb je ook nog wondergaven, zoals spreken in tongen, vertolking van tongen, de gave der gezondmaking. In de praktijk blijkt dat men onder gave alleen maar die wonderdingen verstaat en verder niets. Maar volgens deze zelfde brief zijn deze wondergaven niet voor ons bestemd en worden dus ook niet aan ons gegeven, eenvoudigweg omdat ze in de historie weliswaar een functie hadden, maar vandaag niet meer. Degenen die menen zulke gaven te hebben zijn het daar natuurlijk niet mee eens. Maar goed, als het in de Bijbel staat en je bent het er niet mee eens, dan zit er niets anders op dan het maar met God uit te vechten.

Gaven heeft te maken met wat wij in het normale leven vaak ook krijgen, namelijk een baan. Je krijgt iets te doen en je krijgt het cadeau. Nou ja, je krijgt het niet zomaar, je moet er wel bekwaam voor zijn. 2 Kor. 3 zegt dat onze bekwaamheid uit God is, Die ons bekwaam gemaakt heeft om dienaren van het Nieuwe Verbond te zijn. Verder worden gaven gegeven op basis van wat iemand dragen kan. Dat heet in de Bijbel vermogen. God geeft je niet iets waar je onder bezwijkt. Dat is in het normale leven ook. Een werkgever zal je niet snel een baan geven die je niet aankunt. Anders heeft hij een probleem.

De Korinthiërs hebben dus gaven ontvangen. Of zij dat weten? Misschien niet, maar dat doet weinig ter zake. God heeft voor elke gelovige een loopbaan. Die krijg je. Dat zit in het pakket. Je komt tot geloof en ontvangt van God wedergeboorte, een nieuw leven en daarmee een loopbaan. Je kunt op dat moment misschien nog niet lopen, maar dat komt later wel. Je moet eerst leren te staan en stand te houden, staande te blijven en dan ga je ook lopen op de loopbaan. Die is er namelijk. Er zijn geen lichaamsdelen die geen functie hebben. Die functie krijg je. Dat is genade en die functie heet dus een gave.

Dat gij in alles rijk zijt geworden in Hem, in alle rede en kennis, omdat de getuigenis van Christus onder u bevestigd is, zodanig dat het u aan geen gave ontbreekt, in afwachting van de wederkomst van de Heere Jezus Christus.

- 8 Welke *God* u ook zal bevestigen tot het einde toe, *om* onstraffelijk *te zijn* in den dag van Heere Jezus Christus.
- 9 God is getrouw, door Welken gij geroepen zijt tot de gemeenschap van (met) Zijn Zoon Jezus Christus, onzen Heere.

De Korinthiërs hebben het Evangelie voor het eerst gehoord door de apostel Paulus, maar daarna is er nog wel het één en ander gebeurd en zou er nog het één en ander gebeuren. Uit de inhoud van de brief blijkt dat deze brief waarschijnlijk toch niet direct na zijn vertrek uit Korinthe geschreven is, want hoe kan er bijvoorbeeld na zo korte tijd al zoveel onenigheid in de Gemeente zijn ontstaan? Zoals al eerder gezegd, we weten domweg niet wanneer Paulus deze brieven geschreven heeft. We zouden er daarom dus ook geen conclusies uit trekken.

Waarschuwing tegen verdeeldheid

- 1 Kor. 1: 10 Maar ik bid u, broeders, door den Naam van onzen Heere Jezus Christus, dat gij allen hetzelfde spreekt, en *dat* onder u geen scheuringen zijn, maar *dat* gij samengevoegd zijt in een zelfden zin, en in een zelfde gevoelen.
- 11 Want mij is van u bekend gemaakt, mijn broeders, door die van *het huisgezin* van Chloë *zijn*, dat er twisten onder u zijn.
- 12 En dit zeg ik, dat een iegelijk van u zegt: Ik ben van Paulus, en ik van Apollos; en ik van Céfas; en ik van Christus.
- 13 Is Christus gedeeld? Is Paulus voor u gekruist? Of zijt gij in Paulus naam gedoopt?
- 14 Ik dank God, dat ik niemand van ulieden gedoopt heb, dan Crispus en Gajus;
- 15 Opdat niet iemand zegge, dat ik in mijn naam gedoopt heb.
- 16 Doch ik heb ook het huisgezin van Stéfanus gedoopt; voorts weet ik niet, of ik iemand anders gedoopt heb.

Paulus weet het eigenlijk niet meer, wie hij wel en niet gedoopt heeft. In ieder geval had hij er wel enkelen gedoopt, maar hechtte daar totaal geen waarde aan. Johannes de Doper heeft ook gedoopt, net als de Heere Jezus, hoewel Hij niet zelf doopte. Dopen doe je in de naam van.... daarin ben jezelf als doper niet belangrijk. Je doet het namens de Heere Jezus Christus. Je moet het wel doen, want het is je gevraagd. Paulus had alleen Crispus en Gajus gedoopt en, o ja, ook nog het huisgezin van Stéfanus. Voor de rest heeft hij geen idee of hij verder nog iemand gedoopt heeft. Of hij mensen nu wel of niet gedoopt heeft, daardoor werden ze niet aan hem verbonden. En als Petrus daar ook gedoopt heeft, dan werden die mensen ook niet aan Petrus verbonden. Men komt tot geloof in de Heere Jezus Christus en wordt namens Hem gedoopt en wordt met de levende Christus verbonden.

Paulus maakt zich zorgen, omdat deze Gemeente in Korinthe verdeeld is in verschillende gezindten, die zich associëren met verschillende predikers. Daar identificeerden zij zich mee. Als je mensen naar hun geloof vraagt, dan vertellen ze je meestal bij welk kerkgenootschap ze horen, alsof dat iets over

hun persoonlijk geloof zegt. Soms noemen ze ook de naam van een persoon. In Nederland gebeurt dat niet zoveel. Dan is er nog een categorie die zegt nergens bij te horen, omdat ze van Christus zijn. Dat is ook niet helemaal correct, want we hebben wel met de Gemeente te maken. We maken deel uit van één algemene christelijk kerk. We zouden ons niet verdelen in partijenschappen, ons er niet bijvoegen en ons er ook niet tegen afzetten. Wij zijn kinderen Gods en behoren dus tot die ene Gemeente. Dat wordt later uitgebreid besproken, want juist in deze brief wordt uitgebreid gesproken over de Gemeente als lichaam van Christus en dat we door één Geest tot één lichaam gedoopt zijn. In dat lichaam zijn inderdaad verschillende leden, die niet allen dezelfde werking hebben, maar wel bij dat ene lichaam horen. Als zij zich daarna noemen bij de naam van iemand, dan onttrekken zij zich aan dat lichaam.

Paulus had dus van die scheuringen gehoord en dat was voor hem reden om er meteen een brief over te schrijven. Hij benoemt het hier eerst en laat het daarna meteen weer los en lijkt er in hoofdstuk 3 weer even op terug te komen; daarna vele hoofdstukken verder, waarin hij spreekt over de eenheid van de Gemeente. In de eerdere hoofdstukken schrijft hij over wat gelovigen kennelijk in de praktijk verdeelt. Als men het christendom ziet als een wereldgodsdienst, dan blijf je in dat soort dingen steken. Wij zijn daar echter aan onttrokken. De wereld kenmerkt zich door verdeeldheid, maar wij die deel uitmaken van een nieuwe schepping, zijn één in Christus. Het probleem is dat wij zelf eerst geneigd zijn dat te ontkennen en daarna maatregelen nemen om toch één te worden, zogenaamd omdat het moet. We moeten niet één worden, maar wij zijn één. Wij zouden de eenheid die we in Christus hebben erkennen. Alles wat wij doen en verdeeldheid brengt is in wezen on-Bijbels. Het werk van Christus is dat Hij ons één maakt en dat wij als eenheid functioneren. Alles wat verdeeldheid brengt is in feite dus antichristelijk. Daar gaat deze brief over.

1 Kor. 1: 10 Maar ik bid u, broeders, door den Naam van onzen Heere Jezus Christus, dat gij allen hetzelfde spreekt, en *dat* onder u geen scheuringen zijn, maar *dat* gij samengevoegd zijt in een zelfden zin, en in een zelfde gevoelen.

Ze zouden samengevoegd zijn in een zelfde gezindheid en een zelfde gerichtheid. Welke gezindheid dat zou moeten zijn lees je bijvoorbeeld in Filippensen, waar staat: Dit gevoelen zij in u hetwelk ook in Christus Jezus was (Filipp. 2: 5). Dat is een gevoelen van dienstbaarheid.

11 Want mij is van u bekend gemaakt, mijn broeders, door die van *het huisgezin* van Chloë zijn, dat er twisten onder u zijn.

Paulus weet van die scheuringen, want die van Chloë zijn hebben hem dat verteld. Dat was waarschijnlijk een groep van gelovigen die samenkwam ten huize van Chloë. Dat men op verschillende plaatsen samenkomt is geen verdeeldheid. Dat heeft natuurlijk vooral een praktische reden. Dat was in Rome ook zo. Een grote stad, die verschillende wijkgemeenten had. Daarom hoeft men nog niet een verschillende gezindheid te hebben. De letterlijke kerkmuren scheiden ons niet. Als we over kerkmuren spreken, bedoelen we ook meestal geen letterlijke kerkmuren. De verschillende denominaties die zich uitdrukken in die verschillende kerkmuren brengen echter wel scheiding. Scheuring = schisma.

Het is niet leuk om daarover te praten. Het hoort zo niet te zijn. Wij zijn immers één in Christus. Er zijn maar twee soorten mensen: gelovigen en ongelovigen. Als we gelovigen zijn, dan vormen we een eenheid. Die noemen we ecclesia, Gemeente. We zouden elkaar liefhebben, zorg voor elkaar hebben. Samen groeien we op in kennis en geloof en samen zijn we onderweg naar de heerlijkheid die aan ons zal geopenbaard worden. Al het andere speelt geen enkele rol van betekenis. Er moet niet zus en er moet niet zo. Dat moet in de wereld. Maar je moet toch georganiseerd zijn? Dat moet helemaal niet. Je hoeft niet een lichaam te organiseren, want een lichaam is georganiseerd. God geeft aan eenieder een loopbaan en dus een plaats in dat lichaam. Als wij menen van alles in de Gemeente te moeten organiseren, dan is de kans groot dat we daarmee Gods organisatie in de weg staan. Als de Bijbel leert dat alle gelovigen priesters zijn en een kerkgenootschap stelt priesters aan, dan heb je daarmee die hele Bijbelse waarheid aan je laars gelapt. Men wil niet dat alle gelovigen priesters zijn. Soms met de beste bedoelingen niet, omdat men ze bijvoorbeeld niet bekwaam vindt, maar de Bijbel zegt dat God ons daartoe bekwaam gemaakt heeft.

Onze wedergeboorte heeft tot gevolg dat we priesters zijn. Als men daar niet mee leven kan, doet men het andersom en stelt men priesters aan, zodat iemand die niet is aangesteld kennelijk geen priester is. We zijn echte allemaal priesters en hebben die verantwoordelijkheid persoonlijk naar de Heer toe. Als iemand dat gaat organiseren, dan krijg je dus verantwoordelijkheid naar de organisatie en niet meer naar de Heer. Zo heeft het christendom dat altijd gedaan. Er is altijd de strijd tussen wat de Bijbel wil en aan de andere kant de wat de organisatie wil.

- 12 En dit zeg ik, dat een iegelijk van u zegt: Ik ben van Paulus, en ik van Apollos; en ik van Céfas; en ik van Christus.
- 13 Is Christus gedeeld? Is Paulus voor u gekruist? Of zijt gij in Paulus naam gedoopt?
- 14 Ik dank God, dat ik niemand van ulieden gedoopt heb, dan Crispus en Gajus;

- 15 Opdat niet iemand zegge, dat ik in mijn naam gedoopt heb.
- 16 Doch ik heb ook het huisgezin van Stéfanus gedoopt; voorts weet ik niet, of ik iemand anders gedoopt heb.

Dit heeft natuurlijk een historische achtergrond, in de eerste plaats in Hand. 18, waar we deze geschiedenis vinden. Het werpt ook meteen een licht op hoe die brief zo meteen verder gaat.

- Hand. 18: 1 En na dezen scheidde Paulus van Athéne en kwam te Korinthe;
- 2 En vond een zekeren Jood, met name A'quila, van geboorte uit Pontus, die onlangs uit Italië gekomen was, en Priscilla, zijn vrouw, (omdat Claudius bevolen had, dat al de Joden uit Rome vertrekken zouden), en hij ging tot hen;
  - 3 En omdat hij van hetzelfde handwerk was, bleef hij bij hen, en wrocht; want zij waren tentenmakers van handwerk.

A'quila en Priscilla waren gelovigen en vanuit hun huis predikte Paulus het Evangelie in Korinthe, met enig resultaat. Mensen kwamen tot geloof, maar er ontstond ook meteen een rel in de stad, veroorzaakt door de Joden, tegen de prediking van het Evangelie. Paulus wordt voor de rechtbank gesleept.

- 12 Maar als Gallio standhouder van Acháje was, stonden de Joden eendrachtelijk tegen Paulus op, en brachten hem voor den rechterstoel.
- 13 Zeggende: Deze raadt den mensen aan, dat zij God zouden dienen tegen de wet (in strijd met de wet).
- 14 En als Paulus *zijn* mond zou opendoen, zeide Gallio tot de Joden: Zo er enig ongelijk, of kwaad stuk *begaan* ware, o Joden, zo zou ik met reden ulieden verdragen;
- 15 Maar indien er geschil is over een woord, en namen, en *over* de wet, die onder u is, zo zult gijzelfen toezien; want ik wil over deze dingen geen rechter zijn.
- 16 En hij dreef hen weg van den rechterstoel.
- 17 Maar al de Grieken namen Sóstenes, den overste der synagoge, en sloegen *hem* voor den rechterstoel; en Gallio trok zich geen van deze dingen aan.

Je ziet het voor je. Ze begonnen te knokken voor de rechterstoel. Die rechtbank was in het openbaar, op de markt, want daar vonden die rechtszaken plaats. Gallio trok zich er niets van aan.

Paulus verdwijnt dan uit deze roerige stad. (Leven als een Korinthiër is een gezegde. Daar waren veel meisjes van plezier en die waren niet goedkoop.)

- 18 En als Paulus er nog vele dagen gebleven was, nam hij afscheid van de broederen, en scheepte van daar naar Syrië; en Priscilla en A'quila met hem, *zijn* hoofd te Kenchreën geschoren hebbende; want hij had een gelofte *gedaan*.
- 19 En hij kwam te Efeze aan, en liet hen aldaar; maar hij ging in de synagoge, en handelde met de Joden.

Paulus liet Korinthe op een gegeven moment achter zich. Korinthe is een stad met tumult, met partijen die elkaar het leven zuur maken. Dat zet zich voort in de Gemeente. Hier komen we Apollos ook voor het eerst tegen.

- Hand. 18: 24 En een zeker Jood, met name Apollos, van geboorte een Alexandriër, een welsprekend man, kwam te Efeze, machtig zijnde in de Schriften.
- 25 Deze was in de weg des Heeren onderwezen; en vurig zijnde van geest, sprak hij en leerde naarstiglijk de zaken des Heeren, wetende alleenlijk den doop van Johannes.

Hij was wel machtig in de Schriften, maar dat waren de oudtestamentische Geschriften. Van nieuwtestamentische zaken had hij nog niet al teveel begrepen.

- 26 En deze begon vrijmoediglijk te spreken in de synagoge. En als hem A'quila en Priscilla gehoord hadden, namen zij hem tot zich, en legden hem den weg Gods bescheidenlijker uit.

Bescheidenlijker = gedetailleerder, nauwkeuriger.

- 27 En als hij wilde naar Acháje reizen, de broeders, *hem* vermaand hebbende, schreven aan de discipelen, dat zij hem ontvangen zouden; welke, daar gekomen zijnde, heeft veel toegebracht aan degenen, die geloofden door de genade.
- 28 Want hij overtuigde de Joden met groten ernst in het openbaar, bewijzende de Schriften, dat Jezus de Christus was.

Paulus gaat naar Efeze en verdwijnt uit weer uit Efeze. Daarna komt deze Apollos in Efeze en predikt het Evangelie vanuit het Oude Testament. Hij predikt dat Jezus is de Christus. Welke Christus? Hij is Degene Wiens komst in het Oude Testament gedetailleerd wordt aangekondigd. Je moet eerst vanuit het Oude Testament een beeld krijgen van wat of Wie dat is. Daarna kun je zeggen dat Jezus die Christus is. Zo stelde de Heere Jezus aan Zijn tijdgenoten ook de vraag wie die Christus is, Wiens Zoon Hij is. Hij vroeg niet: 'Wie ben Ik?'. Bij een andere gelegenheid vraagt Hij: 'Wie zeggen de mensen dat Ik ben

en wie zegt gij dat Ik ben?. Waarop Petrus zegt: 'Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God. Niettemin, het idee van Christus, van de Messias, is ontleend aan het Oude Testament. Dat men in het Jodendom Jezus niet als de Messias zien, komt omdat zij hun eigen Oude Testament niet kennen. Men denkt dat de Joden het Oude Testament van haver tot gort kennen. Dat is net zoiets als christenen die in heel de Bijbel geloven en dan te denken dat zij de hele Bijbel kennen. Was dat maar waar. Dat is niet zo en de meesten hebben er ook totaal geen interesse in. Datzelfde geldt net zo goed voor het mohammedanisme. Die mensen kennen hun heilige boeken niet. Sommigen een beetje, naar dat het ze uitkomt en wat ze bij hen vinden passen. Zo is het met de Joden ook, maar de Christus? het Oude Testament leert dat de Christus eerst zou lijden en alzo Zijn heerlijkheid zou ingaan. Dat is hen volstrekt onbekend. Dat willen ze ook niet horen, omdat ze dan meteen zouden begrijpen dat Jezus toch echt de Christus is. Zij waren tragen van hart om te geloven al hetgeen de profeten gesproken hebben. Dat is in het christendom precies zo. Wellicht is men nog geneigd te geloven dat Hij verzoening heeft teweeggebracht voor onze zonden, maar dat we daarmee bevrijd zijn van de heerschappij van de wet, wil men niet aannemen, net zo min dat Hij straks in de toekomst Zijn voeten op de Olijfberg zal zetten, om zijn troon op te richten in Jeruzalem en alle volken voor Zijn aangezicht zal verzamelen om daarover te regeren in deze oude wereld. Dat wordt uitgebreid in het Oude Testament beschreven en nog uitgebreider hoe dat tot stand zou komen. Dat moet allemaal nog gebeuren, maar men weet het niet.

Apollos is in Efeze en wordt door A'quila en Priscilla terechtgewezen en hij verdwijnt uit Efeze en reist af naar Korinthe. Er staat hierbij dat hij veel heeft toegebracht aan degenen die geloofden door de genade. Blijkbaar zagen de gelovigen in Korinthe Paulus anders dan Apollos. Het staat er niet, maar het lijkt er toch sterk op dat Apollos zich hier niet heeft laten beleren en dus uit Efeze vertrok en naar Korinthe ging. Daar zal hij ongetwijfeld het Evangelie gepredikt hebben, dat inhoudt dat Jezus is de Christus en dat men zalig wordt door geloof in Hem. Maar dan? Daar gaat het over. Wat komt daarna dan, als je eenmaal tot geloof gekomen bent? Dan maak je deel uit van die ene algemene christelijke kerk en ben je deel van het lichaam van Christus; je hoort niet meer bij de wereld en hebt nu je verantwoordelijkheid binnen de Gemeente; je groeit op naar een erfenis die voor je bewaard wordt in de hemel. Die erfenis bestaat uit priesterschap, maar ook uit koningschap. Dat zijn dingen waar vele gelovigen vandaag nog nooit van gehoord hebben. Dat komt omdat ze hopen dat de Heer wat aandacht heeft voor hun eigen problemen en hopen dat de Heer in Zijn kracht kan toevoegen aan onze zwakheid, ons maatschappelijke, culturele en niet te vergeten gezins- en huwelijksleven. Daarvan liggen de christelijke boekenwinkels vol, over hoe wij ons christelijk leven in moeten vullen.

In het Oude Testament vinden we beloften, ook samengevat in één belofte. Want al die beloften komen toch heus samen in die ene, namelijk dat ze allemaal vervuld worden in Christus. Het ging om de komst van de Messias en daarmee om de vervulling van de beloften. Dat is de categorie Apollos: machtig in de Schriften. Het punt is dat met de komst van Christus het Nieuwe Verbond aanbrak en dan herhaalt de geschiedenis zich min of meer. Daarna leven wij onder het Nieuwe Verbond. Bovendien, het Nieuwe Verbond kent opnieuw beloften, die aan ons gedaan worden. Daarom spreekt de Hebreeënbriev over de betere beloften, die bevestigd zijn in een beter verbond. Je vindt in het Oude Verbond beloften die aan Israël gedaan zijn, dat zij eerstgeboorterecht zouden hebben boven de volkeren, maar sinds de komst van de Messias is Israël als volk terzijde gezet en verzamelt God Zich een Gemeente die in het Oude Testament verborgen was. Hoe nu Apollos? Wat moeten wij met die Gemeente? Dat is waarschijnlijk wat A'quila en Priscilla aan Apollos hebben uitgelegd. Naar alle waarschijnlijkheid heeft Apollos in Korinthe een eenvoudige boodschap gepredikt, terwijl Paulus heel wat meer te vertellen had. In ieder geval waren kennelijk A'quila en Priscilla daarvan op de hoogte en legden dat dus aan Apollos uit.

Paulus heeft het dus meteen over de scheuringen die er kennelijk in Korinthe zijn. Hij komt daar op terug in 3: 3. In de tussentijd komt hij ineens met een heel ander verhaal, schijnbaar. Hij heeft het dan over het Evangelie dat geacht wordt dwaasheid Gods te zijn. Het is echter wijsheid Gods, maar in de ogen van de mensen dwaasheid. Wat heeft wijsheid en dwaasheid nu ineens met scheuringen te maken? De Grieken willen filosofie, wijsheid, maar in plaats daarvan krijgen ze een eenvoudige boodschap dat leert dat men door de dood van de Heere Jezus gerechtvaardigd wordt van zonde en door Zijn opstanding eeuwig leven ontvangt, waardoor je bovendien buiten de wereld komt te staan. Dat is een prediking die volledig losstaat en voorbijgaat aan welke menselijke wijsheid dan ook.

In Hand. 17, waar Paulus in Athéne is, veegt hij in één klap de vloer aan met alle menselijke filosofie. Daar gaat het hier over vanaf 1 Kor. 1: 17. Dat verhaal over die wijsheid speelt ook nog in hoofdstuk 2, waarin Paulus zegt dat er wel wijsheid is, maar dat is wijsheid van God en die is niet naar de mens. Die wijsheid predikt hij, ook al had hij er in Korinthe niet de kans toe gehad. Daarna komt hij in hoofdstuk 3 dus weer terug bij die scheuringen. De vraag is dus wat dat met elkaar te maken heeft. Uiteraard doordat de één wel van die wijsheid wil horen en de ander niet. Dat de één wel liefde heeft voor het Woord van God en de ander roept: 'Geef mij maar 't eenvoudig Evangelie'.

Wij kennen Paulus als de man die Gemeentelijke waarheid predikt. Hij zegt dat hij de Korinthiërs met vaste spijs had willen voeden, niet maar met melk (1

Kor. 3: 1, 2). Die vaste spijs verdroegen zij niet. Diezelfde gedachte vinden we aan het eind van Hebr. 5. Daar beklagt hij zich over precies hetzelfde. Hij zegt daar wat het verschil is tussen melk en vaste spijs.

Melk is de aanduiding van het Woord van God, maar het heeft te maken met aardse en zichtbare omstandigheden. Het heeft te maken met de moeder, de aardse kant, de zichtbare kant, uiterlijke dingen. Daar heeft de Bijbel inderdaad het één en ander over te zeggen. Maar de essentie van de prediking is uiteraard niet het uitwendige, maar het inwendige.

De vaste spijs bestaat daaruit dat we Christus zien en leren kennen als Degene Die niet hier op aarde Zijn functie vervult, maar Die gezeten is aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen en Die gesteld is tot Hogepriester van Zijn volk, Die verzoening doet voor de zonden van Zijn volk; Die bovendien beschouwd kan worden als overste Herder en Leidsman over onze zielen. Vaste spijs bestaat uit wat de Bijbel leert over de hemelse positie van de Gemeente en wat de Bijbel leert over het tegenwoordige werk van Christus aan en in de Gemeente en dus aan en in jou en mij. Dat is vaste spijs.

Daarom is het mateloos irritant al die boeken te zien die volgeschreven zijn over hoe wij als christenen ons leven moeten inrichten. Wij hebben een hemelse positie en een hemelse wandel, wij hebben een hemels burgerschap en hemelse erfenis. Kortom, wij zijn een hemels volk. De Heer zou ons daarin leiden. Dat doet Hij door Zijn Woord, want al wat de Heer doet, dat doet Hij door Zijn Woord. Daarom heet Hij ook zo: het Woord.

Het beheer over die vaste spijs is aan Paulus toevertrouwd. Hij zegt: 'Wij zijn uitdelers der verborgenheden Gods' (1 Kor. 4: 1). Dat de mens gerechtvaardigd wordt op grond van zijn geloof in de Heere Jezus Christus en Zijn verzoeningswerk, maakt geen deel uit van de verborgenheden Gods. Dat is melk en niet vaste spijs. Daar zit het probleem. Dat is in onze dagen precies zo. Je merkt het altijd aan gelovigen. Er is God zij dank een categorie die interesse heeft voor die hemelse dingen, maar er is ook een categorie die het geen bal schelen kan. Die willen alleen weten hoe het er hier op aarde aan toe gaat. Zij willen een gezellig clubje hebben, het liefst ook met een beetje reputatie naar buiten toe, als het kan, zodat ze erkenning krijgen als kring of kerkgenootschap. Dat gaat alleen om uiterlijke dingen. Zodra je over hemelse dingen begint, dan zeggen ze: 'Dat zien we later wel. Het gaat om het hier en nu'. Maar ons hier en nu is in de hemel. Dat is het dilemma en je komt het feitelijk in alle nieuwtestamentische brieven tegen. Niet dat het hemelse aspect altijd genoemd wordt, maar wel het werk van Christus, dat binnen een hemelse context gebeurt. De scheuringen, ook vandaag, hebben óf met machtstrijd te maken, óf met hoeveel men bereid is uit het Woord van God te accepteren. Men is óf op het uitwendige gericht, óf op het inwendige. Daar zijn natuurlijke gradaties in. De één vindt deze boodschap mooi, de ander

weer een andere. De één wil graag iets horen over het profetische woord, over de toekomst, de ander iets over het verleden. Dat kan voor je persoonlijk leven verder geen kwaad. Dan zijn er ook nog mensen die graag een praktische boodschap willen, of mensen die zodra ze vermoeden dat er een praktische boodschap gepredikt gaat worden, niet komen.

De Korinthiërs hadden een slechte reputatie. Er waren daar onder de gelovigen ongetwijfeld ook mensen die uit de filosofenschool kwamen. Dat waren de wetenschappers van die dagen. Maar er zullen ook havenarbeiders tussen gezeten hebben. Waarmee niets lelijks gezegd is, maar het waren toch heus verschillende sociale klassen. En zo krijg je dat de één dit wil en de ander dat. Een bepaalde prediker past beter bij de ene klasse en de ander beter bij de andere en zo ontstaan al snel verschillende kerkgenootschappen. Dat gebeurde in Korinthe en dat is de achtergrond van deze brief. Daarom begint Paulus meteen te praten over de wijsheid van de wereld.

Ze werden met de wijsheid Gods geconfronteerd en de vraag was of ze die bleefden. Of de wijzen die daar waren ook bereid waren de wijsheid van God te accepteren. Er zal ook een categorie geweest zijn die helemaal niets op had met wijsheid en dan is weer de vraag of zij bereid waren de wijsheid van God te accepteren. De wijzen van de wereld beschouwen de wijsheid van God als een dwaasheid. Misschien dan dat de onwijzen de wijsheid van God slikken, maar ook dat gebeurde niet. Sterker nog, ze bleven steken bij het kruis. Ze kwamen geen stap verder, om de eenvoudige reden dat ze de consequenties daarvan niet wilden aanvaarden. Dat lijkt in onze dagen ook nog vaak te gebeuren. Grote kans dat degenen die roepen dat we maar dicht bij het kruis moeten blijven, dat kruis nog nooit aanvaard hebben. De aanvaarding van het kruis van Christus houdt in dat je accepteert dat je der zonde, der wet en der wereld gestorven bent. Je bent immers met Christus gestorven en hebt al je aardse rechten en plichten afgelegd. En dan is dat nog de negatieve boodschap. De positieve boodschap komt daarna en ligt vast in de opstanding van Christus. Dat we in Christus levend geworden zijn en eerstelingen geworden zijn van een nieuwe schepping, dat we deel uitmaken van een Gemeente van eerstgeborenen en om die reden geacht worden waardig te wandelen de roeping waarmee wij geroepen zijn, waardiglijk het Evangelie, waardiglijk Gode en waardiglijk den Heere. Dat is positief, maar als je dat laatste niet wil, dan krijg je dus een bepaalde club, een bepaalde groepering. Die hebben heus wel hun eigen 'goeroe'.

Alle discussie of de Bijbel wel zus of zo leert, gaat gewoonlijk niet over de Bijbel en komt ook niet voort uit belangstelling voor de Bijbel, maar voort de belangen die men zelf heeft. Men probeert de Bijbel ondergeschikt te maken aan de eigen belangen, of men probeert er onderuit te komen aan wat de

Schrift leert. Men trekt de Schrift in twijfel. Zolang er discussie over bestaat is er dus twijfel en is men tot niets verplicht. Heel wat Bijbelstudie is van die aard. Dat wil zeggen, volstrekt vrijblijvend en heeft ook tot doel vrijblijvend te zijn. Als het zeker is wat de Bijbel leert, dan heb je de consequenties daarvan maar te dragen. Heel wat dingen die in het christendom omstreden zijn, zijn in de Bijbel helemaal niet omstreden. Daar is geen enkele reden tot discussie over, behalve dan wanneer men een dubbele agenda heeft. Wat de Bijbel Zelf leert is over het algemeen duidelijk genoeg.

Paulus heeft dus het probleem dat men hem niet wil, zijn boodschap ook niet. Ze kiezen voor iemand anders, die een andere boodschap predikt. Dat is kennelijk aan de ene kant Apollos en aan de andere kant eventueel ook Céfas. Dat is Petrus. Paulus gebruikt die naam niet (wel hetzelfde woord, maar dan in het Aramees). Als hij in hoofdstuk 3 weer bij hetzelfde rijtje komt, noemt hij Petrus überhaupt niet. Kennelijk is Petrus ook in zo'n functie gedrukt en houdt zijn populariteit misschien verband met zijn Joodse achtergrond, waar hij op z'n minst nog enige tijd moeite mee heeft gehad. Zo'n prediker, die toch wat wettisch georiënteerd is, daar staan de Joden natuurlijk wel voor open.

De wijsheid van God en de wijsheid van de wereld

- 1 Kor. 1: 17   Want Christus heeft mij niet gezonden, om te dopen, maar om het Evangelie te verkondigen; niet met wijsheid van woorden, opdat het kruis van Christus niet verijdeld worde.
- 18   Want het woord des kruises is wel dengenen, die verloren gaan, dwaasheid; maar ons, die behouden worden, is het een kracht Gods;
- 19   Want er is geschreven: Ik zal de wijsheid der wijzen doen vergaan, en het verstand der verstandigen zal Ik te niet maken.
- 20   Waar is de wijze? Waar is de Schriftgeleerde? Waar is de onderzoeker dezer eeuw? Heeft God de wijsheid dezer wereld niet dwaas gemaakt?
- 21   Want nademaal, in de wijsheid Gods, de wereld God niet heeft gekend door de wijsheid, zo heeft het Gode behaagd, door de dwaasheid der prediking, zalig te maken, die geloven;
- 22   Overmits de Joden een teken begeren, en de Grieken wijsheid zoeken;
- 23   Doch wij prediken Christus, den Gekruisigde, den Joden wel een ergernis, en den Grieken een dwaasheid;
- 24   Maar hun, die geroepen zijn, beiden Joden en Grieken, *prediken wij* Christus, de kracht Gods, en de wijsheid Gods.
- 25   Want het dwaze Gods is wijzer dan de mensen; en het zwakke Gods is sterker dan de mensen.
- 26   Want gij ziet op uw roeping, broeders, dat *gij* niet vele wijzen *zijt* naar het vlees, niet vele machtigen, niet vele edelen.

- 27 Maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke zou beschamen;
- 28 En het onedele der wereld, en het verachte heeft God uitverkoren, en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen *iets* is, te niet zou maken;
- 29 Opdat geen vlees zou roemen voor Hem.
- 30 Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing;
- 31 Opdat *het zij*, gelijk geschreven is: Die roemt, die roeme in den Heere.

1 Kor. 1: 17 Want Christus heeft mij niet gezonden, om te dopen, maar om het Evangelie te verkondigen; niet met wijsheid van woorden, opdat het kruis van Christus niet verijdeld worde.

Want Christus heeft mij niet gezonden om te dopen. Daar moet je niet stoppen met lezen, want dan krijg je hele discussies over de doop. Dat Paulus helemaal niet doopte en dat de doop ook niet op ons van toepassing is enzovoort. Christus heeft hem niet gezonden om te dopen, maar om het Evangelie te verkondigen. Als mensen het Evangelie aanvaarden, dan worden ze gedoopt. Het gaat ook niet om de doop, maar om het geloof in het Evangelie, dat in Rom. 1: 16 kracht Gods tot zaligheid genoemd wordt. Hij doet dat niet met wijsheid van woorden. Het is geen filosofie.

- 18 Want het woord des kruises is wel dengenen, die verloren gaan, dwaasheid; maar ons, die behouden worden, is het een kracht Gods;

Het woord des kruises is dus wel degelijk Evangelie. Maar hun, die geroepen zijn, beiden Joden en Grieken, *prediken wij* Christus, de kracht Gods, en de wijsheid Gods (vers 24). Maar wij spreken de wijsheid Gods in verborgenheid, die bedekt was, welke God te voren verordineerd heeft tot heerlijkheid van ons, eer de wereld was (2: 7).

Het Evangelie is geen dwaasheid, maar dwaasheid voor degenen die het niet willen accepteren. Misschien vinden ze het dwaasheid, omdat ze menselijke normen aanleggen. Menselijke normen gaan altijd over het leven. Hoe het leven ontwikkeld kan worden, of zou moeten worden. De prediking van het Evangelie is het tegenovergestelde. Het Evangelie predikt dat God een einde aan dat leven gemaakt heeft en dat het in ieder geval voor God niet meer telt. Eén is voor allen gestorven en dus zijn allen gestorven. Daar gaat het steeds over. Men wil niet accepteren dat men der zonde, der wet en der wereld

gestorven is. Dat beschouwd men als dwaasheid, maar dat is de wijsheid Gods. De wereld acht het voor dwaasheid dat Jezus van Nazareth, zo Hij al geleefd heeft en voor zover men Zijn bestaan in het verleden niet kan ontkennen, gedaan heeft wat Hij deed en zo aan het kruis terecht kwam. Dat vindt men schlemielig. Hij had wel mooie idealen, maar Hij was toch een loser. Hij heeft het totaal verkeerd aangepakt. Niettemin, die weg naar beneden bracht Hem omhoog. Hij is gehoorzaam geworden tot de dood, ja de dood des kruises; daarom heeft Hem God ook uitermate verhoogd (Filipp. 2: 8, 9). Zo dwaas was het niet, maar het ziet er voor de wereld dwaas uit. Men kijkt niet verder dan tot aan de dood en dan is het afgelopen.

Christus heeft Paulus gezonden om het Evangelie te verkondigen, dat kracht Gods is tot zaligheid voor eenieder die gelooft. Niet met filosofie, opdat het kruis van Christus niet verijdeld worde. Het is gewoon prediking van dat de Zoon des mensen kwam om te zoeken en zalig te maken wat verloren was. Ook zonder filosofie erbij is het gewoon een historisch feit. Over die wijsheid gaat het tot en met 2: 16.

Opdat het kruis van Christus niet verijdeld worde = opdat het door de filosofie niet mee leeggemaakt wordt. Opdat het daardoor niet inhoudsloos wordt. De inhoud is dat wij gestorven zijn.

Want het woord des kruises is wel dengenen die verloren gaan dwaasheid = dat zijn degenen die niet geloven. Voor de gelovigen is het kracht Gods tot zaligheid.

Zaligheid komt niet tot stand door wijsheid en zeker niet door wijsheid van de mens, hoewel die wijsheid van de mens hoog in ere werd en wordt gehouden, ook al is die in het algemeen wel gedevalueerd. Niettemin is filosofie nog steeds de hoogste menselijke wijsheid. Onze moderne filosofie is weer voortgekomen uit de oude filosofie. Men probeert antwoord te geven op levensvragen buiten het bestaan en dus ook buiten het werk van God om en buiten het Woord van God om. Dan heet het Woord van God dus dwaasheid.

Paulus zegt dat het Evangelie voor de mens dan dwaasheid mag zijn, maar dat is wel wat het Oude Testament erover leert...

- 19 Want er is geschreven: Ik zal de wijsheid der wijzen doen vergaan, en het verstand der verstandigen zal Ik te niet maken.

Een citaat uit Jes. 29: 14. God zou in Zijn werk de dwaasheid van de menselijke wijsheid demonstreren. Hij heeft die menselijke wijsheid voor schut gezet. Er zijn natuurlijk meer Schriftplaatsen waarin gezegd wordt dat die wijsheid niets voorstelt. Als tekstverwijzing staat hier nog Job 5: 12 bij. Dat boek houdt zich bezig met de wijsheid van de mens, met verschillende soorten filosofie,

gepersonifieerd in de drie vrienden van Job, die verschillende antwoorden geven op de vraag hoe het komt dat het met Job zo slecht ging. Het zijn heel ingewikkelde redeneringen. Men kan het allemaal niet zo goed volgen, maar wat ons gedemonstreerd wordt is nu juist dat al die filosofie je nergens brengt. De vraag waarom het zo slecht met Job gaat, wordt heel eenvoudig beantwoord. De zonen Gods kwamen een keer bij elkaar en kregen het over Job. Job was vast zo rechtvaardig, omdat het hem voor de wind ging. Wacht maar tot het hem slecht gaat. De Heer zei toen dat ze maar hun gang moesten gaan. Dat is het hele verhaal. De oorzaak daarvan is in hemelse dingen gelegen, maar heeft in de eerste plaats te maken met de strijd die er nu eenmaal is tussen God en satan. Daar kwam het vandaan. Dat heeft niets te maken met of men wijs genoeg is om z'n leven in te richten. Het heeft niets te maken met oorzaak en gevolg hier op aarde. Het komt ergens anders vandaan.

Die drie vrienden van Job staan aan het eind van het verhaal dan ook voor schut. Ze hadden het mis. Hun wijsheid bleek geen wijsheid te zijn. Het was wel interessant en je moet van goeden huize komen om het verhaal te kunnen volgen. Dat is een intellectuele uitdaging, maar je hebt er niets aan, want het leidt tot niets. Dat is met filosofie ook zo. Dat is een uitdaging voor de mens. De mens denkt en dus bestaat hij en om z'n bestaan inhoud te geven gaat hij weer denken, maar al dat soort filosofieën brengt de mens nergens. Zijn leven verandert er niet van, de wereld verandert er niet van.

De Heer zal de wijsheid der wijzen doen vergaan en het verstand der verstandigen teniet maken. Dit werd in het Oude Testament aangekondigd en is volgens Paulus gerealiseerd in het Evangelie, in de dood en opstanding van Christus en de prediking daarvan. Paulus daagt de zogenaamde wijzen uit...

20 Waar is de wijze? Waar is de Schriftgeleerde? Waar is de onderzoeker dezer eeuw? Heeft God de wijsheid dezer wereld niet dwaas gemaakt?

Waar zijn die jongens dan? Waar blijf je nu met je mooie verhalen? Het zijn retorische vragen. Heeft God de wijsheid der wereld niet dwaas gemaakt? Ja. De wijsheid van de mens brengt je helemaal nergens. Wat God ons geopenbaard heeft is wijsheid Gods. Daar heb je wat aan, hoewel het dwaasheid voor de wereld is. In ditzelfde hoofdstuk wordt ook nog gezegd dat Christus ons geworden is wijsheid van God. In Christus zijn al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen (Kol. 2: 3). Als dat zo is, wat moet je dan nog met de wijsheid en filosofie van de wereld?

- 21 Want nademaal, in de wijsheid Gods, de wereld God niet heeft gekend door de wijsheid, zo heeft het Gode behaagd, door de dwaasheid der prediking, zalig te maken, die geloven;

Nademaal = omdat, maar 'omdat' is statisch. Er ging een tijd aan vooraf. Er ging een proces aan vooraf en dat heeft tot niets geleid.

Nademaal de wereld God niet heeft gekend door de wijsheid. Hier is in ieder geval 4000 jaar menselijke geschiedenis gepasseerd met menselijke wijsheid. Die was er, maar het heeft de mens niet gebracht tot kennis van God. Zouden ze dan gekomen zijn tot kennis van de mens? Waarschijnlijk ook niet. Kennis van wat dan wel? Geen idee. Als het ze wel kennis gebracht had, waarom hebben we die vandaag dan niet? Hoe kan het dan dat vandaag de dag nog steeds boeken uitgegeven worden die je moeten vertellen hoe het leven ingericht moet worden, hoe de maatschappij ingericht moet worden enzovoort. 6000 jaar menselijke geschiedenis moet toch genoeg zijn. Dat moet toch tot een conclusie geleid hebben? Maar dat is niet zo. Men blijft zoeken. Het erge is dat ook christenen dat doen. Als je tegenwoordig theologie gaat studeren, dan krijg je filosofie. Wat nog erger is, is dat wat voor theologie door moet gaan ook filosofie geworden is.

De wereld is door de wijsheid niet tot kennis van God gekomen. God heeft dat laten gebeuren en heeft daarmee Zijn punt gemaakt, in de wijsheid Gods, om te demonstreren dat dat niet werkt.

Met hetzelfde doel heeft Hij vroeger aan Israël de wet gegeven, om te demonstreren dat dat ook niet werkt.

God heeft de mens de gelegenheid gegeven, generaties lang, om te studeren, om via de wijsheid God te vinden, maar men is niet tot kennis van God gekomen. Onder de wet ook niet, want daaronder komt men hoogstens tot kennis van zonde.

En omdat dit niet is gebeurd, zo heeft het Gode behaagd door de dwaasheid der prediking zalig te maken die geloven. De mens wordt alleen zalig door geloof in de prediking van het Woord van God. Daarvoor hoef je niet naar een filosofenschool. Je hoeft alleen maar je vertrouwen uit te spreken in God en Zijn Woord en in de praktijk in de Heere Jezus Christus. geloof in Zijn dood en opstanding. De Korinthiërs waren echter al bij Zijn dood blijven steken.

- 22 Overmits de Joden een teken begeren, en de Grieken wijsheid zoeken;

De Grieken zijn die jongens die nadenken en de Joden zijn de jongens die niet nadenken. Zij hebben misschien tegenwoordig wel die naam, maar in de Bijbel zeker niet. De Joden houden zich niet met filosofie bezig, maar met uitwendige dingen. Met de rituelen van de mens en eventueel met tekenen.

De Joden willen tekenen zien. Niet dat het iets helpt, maar datzelfde geldt voor de wijsheid van de Grieken. De tekenen in het verleden en in de dagen van de Heere Jezus en de apostelen hebben hen nergens gebracht. Als je het allemaal leest, dan is het nauwelijks meer dan een kermisattractie. Ze waren ervan onder de indruk. Als er iemand kwam om te prediken, dan vroegen ze meteen: 'Wat teken doet gij?'. Ze wilden tekenen zien.

Ook in onze dagen wil men wel wonderen zien, maar dat die wonderen ergens tekenen van zijn, dat wil men niet zien. Het zijn de illustraties van het werk Gods. zij zagen alleen het plaatje, maar dat er iets achter stak is nooit tot hen doorgedrongen. Tot in onze dagen is het zo dat men de tekenen die de Heer deed niet begrijpt. Een tamelijk recente theorie is dat al die tekenen en wonderen weggeredeneerd worden. Het zijn alleen maar sprookjes, verhaaltjes, met een betekenis. Symboliek, maar waarvan dan? Dat kan niemand je vertellen. Het is één en al oppervlakkigheid. Dat is precies wat religie is: oppervlakkigheid.

Filosofie niet, maar filosofie mist de clou. Het komt nergens terecht, omdat het bepaalde zaken die reëel zijn bewust buiten beschouwing laat. Filosofie raakt soms wel aan de onzienlijke dingen, maar houdt zich daar in principe niet mee bezig. Men weet er niet meer van en kan er ook niet meer van weten. De mens heeft het Woord van God nodig, waarin God Zich aan de mens openbaart. God demonstreert Zijn Woord en Zijn autoriteit eventueel met wonderen, die tegelijk illustraties zijn van het werk dat Hij doet, zal doen en soms ook van wat Hij gedaan heeft.

De Joden begeren tekenen en de Grieken zoeken wijsheid...

- 23 Doch wij prediken Christus, den Gekruisigde, den Joden wel een ergernis, en den Grieken een dwaasheid;

De Christus is de Gekruisigde. Dat laten de Joden absoluut buiten beschouwing. Ondanks het Oude Testament kennen zij niet de Messias Die eerst zou lijden en alzo Zijn heerlijkheid zou binnengaan, met de woorden uit 1 Petr. 1.

Voor de Joden is Christus de Steen des aanstoets, de Rotssteen der struikeling. Dat woord is het: struikeling = ergernis.

De Grieken een dwaasheid, omdat de dood nu eenmaal geen functie in dit leven kan vervullen. De dood is de beëindiging van het leven en daarom kan het per definitie niet iets goeds zijn.

- 24 Maar hun, die geroepen zijn, beiden Joden en Grieken, *prediken wij* Christus, de kracht Gods, en de wijsheid Gods.

Hun die geroepen zijn = de gelovigen. Als je niet tot geloof komt, kun je ook geen deel hebben aan de uitverkiezing. Wij die geloven zijn in Christus uitverkoren. God heeft Christus uitverkoren en als wij aan Hem deel krijgen, dan zijn wij in Hem en hebben dus deel aan Zijn uitverkiezing. Wij zijn gezegend met elke geestelijke zegening in Christus. Wij zijn in Hem begenadigd, in Hem gerechtvaardigd, in Hem zijn wij ook een erfdeel geworden en in Hem zullen we in de toekomst ook een erfdeel ontvangen. Al onze zegeningen als gelovigen zijn die van Christus. Als je geen deel hebt aan Christus, dan heb je dus aan die zegeningen ook geen deel en dus ook niet aan Zijn uitverkiezing, ook niet aan Zijn heerlijkheid of aan Zijn eeuwig leven. Moeilijker is het niet. De uitverkiezing word je voorgehouden. Je kunt er deel aan krijgen. Daarom moet je tot geloof komen. Daarom is het Evangelie kracht Gods tot zaligheid voor eenieder die gelooft. Niet de uitverkiezing. Daarom wordt het Evangelie met vrijmoedigheid gepredikt aan alle mensen alom.

Zowel Jood als Griek is geroepen. Christus is de kracht Gods en de wijsheid Gods. Dat Evangelie wordt gepredikt aan degenen die geroepen zijn. Er is geen sprake van een prediking aan ongelovigen, maar aan gelovigen. Dat is vandaag nog net zo. De meeste christelijke prediking is voor eigen parochie. Is er dan een boodschap voor gelovigen? Ja, maar die boodschap is niet dat men tot geloof in de Heere Jezus Christus zou komen, want dat wordt men geacht reeds gedaan te hebben. Daar komt uiteraard een vervolg op. Door dat vervolg komen de scheuringen, want daar ging het over.

Dat is Paulus' frustratie, dat ze de prediking van Christus niet aan willen nemen. Die prediking is in essentie, dat de Gekruisigde is opgestaan, uitermate verhoogd, gekroond met eer en heerlijkheid en Hogepriester geworden naar de ordening van Melchizédek. Hij is aan de Gemeente gegeven tot Hoofd boven het geheel. Dat moeten wij als gelovigen leren. We hebben niet maar vergeving van zonden ontvangen en daarmee een soort levensverzekering voor de toekomst. Wij zijn uit deze tegenwoordige wereld getrokken. We zijn apart gezet, geheiligd in Christus Jezus. We zijn buiten de legerplaats geplaatst, opdat we in die positie de gerechtigheid zouden dienen, in heel ons leven. Maar de Korinthiërs waren dat niet van plan. Dat blijkt wel uit de volgende hoofdstukken. Dat is geen filosofie. Het gaat buiten de filosofie om en daarom heet het dwaasheid, maar het dwaze Gods is wijzer dan de mensen. Het zwakke Gods is sterker dan de mensen. De kracht Gods zou juist in het zwakke van de mens volbracht worden. God heeft er belang bij om te demonstreren dat al dat menselijk gedoe nergens toe leidt. Hij heeft er belang bij dat dit voor iedereen een duidelijke zaak is. Daarom kunnen wij dit maar beter zo snel mogelijk accepteren. Dan hebben we daarmee afgerekend en kunnen we ons zo snel mogelijk stellen onder de prediking van Christus en

dus onder de prediking van het Woord Gods, opdat dat Woord, en niet het woord van mensen, Zijn uitwerking in onze levens zou hebben.

Omdat de wijsheid van de wereld niet geleid heeft tot kennis van God, krijgen we nu een dwaze boodschap, want Christus is namelijk voor degenen die verloren gaan dwaasheid. Die dwaasheid van het Evangelie komt niet voort uit menselijke wijsheid, maar het gaat om iets dat God tot stand gebracht heeft, zonder daarbij een beroep te doen op de wijsheid.

De prediking van de dood des kruises is eigenlijk in strijd met alle menselijke wijsheid, want menselijke wijsheid gaat over het leven; over hoe men het leven in zou richten, maar ook hoe men het leven in stand zou houden, zolang mogelijk rekken en er wat van maken. De Bijbel leert het andersom. Het aardse leven leidt tot niets. Het oude leven moet weggedaan worden en daarvoor in de plaats moet nieuw leven komen. Dat gebeurt via de dood en opstanding van de Heere Jezus Christus. Het gaat daarom in het Evangelie om de opstanding van de Gekruisigde: 'Maar gij hebt Hem gekruist, maar God heeft Hem opgewekt' (Hand. 2). Op dat punt stopt de uiteenzetting nog wel eens. Niet in Hand. 2 overigens. Als het eenmaal over opstanding gaat, dan is het commentaar meestal: 'Ja ja, dat zal allemaal wel' en dan houdt de boodschap op. Niettemin is deze boodschap, die de wereld dwaasheid vindt, wijsheid van God.

De wereld zoekt naar kracht en wijsheid, maar vindt het niet. Degenen echter die geroepen zijn, de gelovigen, hebben die kracht en wijsheid gevonden in de dood en opstanding van de Heere Jezus Christus. Hij is Degene in Wie de kracht Gods gestalte krijgt. Hij draagt alle dingen door het Woord van Gods kracht. Hij wordt ook de wijsheid Gods genoemd. In Hem zijn alle schatten der wijsheid en der kennis verborgen (Kol. 2: 3).

- 25 Want het dwaze Gods is wijzer dan de mensen; en het zwakke Gods is sterker dan de mensen.
- 26 Want gij ziet op uw roeping, broeders, dat *gij* niet vele wijzen *zijt* naar het vlees, niet vele machtigen, niet vele edelen.

Onder de gelovigen in Korinthe waren er niet zoveel die in de wereld ook nog iets voorstelden.

- 27 Maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke zou beschamen;

Maar het dwaze, het zwakke en het onedele heeft God juist uitverkoren. Dat is drie keer het tegenovergestelde van wat in vers 26 gesteld wordt.

God heeft hen uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou. Die raken ook altijd geïrriteerd als het Woord van God gepredikt wordt, omdat het de mens niet aanspreekt. God heeft het zwakke der wereld uitverkoren, opdat Hij het sterke zou beschamen. Dat vind je in het Oude Testament geïllustreerd, waar God nogal eens gebruik maakt van mensen, die naar menselijke maatstaven daarvoor helemaal niet in aanmerking kwamen. Het is meestal tweede of laatste keus. Dat is in ieder geval zo met het eerstgeboorterecht. Denk bijvoorbeeld aan David, van wie niemand dacht dat hij in aanmerking voor het koningschap zou komen. De familie was hem zelfs helemaal vergeten. Toch werd hij door God uitverkoren en gebruikt. Hij had ervaring als schaapherder en of je dan geschikt bent als koning? Bij God blijkbaar wel.

God heeft dus het dwaze der wereld uitverkoren. Hij heeft er namelijk belang bij om de wijzen te beschamen. Zo heeft Hij ook het zwakke der wereld uitverkoren, want Hij heeft er belang bij om de sterken der wereld te beschamen.

28 En het onedele der wereld, en het verachte heeft God uitverkoren, en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen *iets* is, te niet zou maken;

God demonstreert dat in de mens geen goed woont, dat hij langs welke kant ook niet te verbeteren valt. Als er toch iets van terecht moet komen, dan kan dat alleen door de kracht Gods. Niet dat Hij daarvoor vecht, maar Hij heeft in de heilsgeschiedenis iets te demonstreren, omdat Zijn hoedanigheden in deze wereld in twijfel getrokken worden. Daarom krijgt de mens ook alle gelegenheid om zijn eigen weg te gaan, om daarna hard tegen de muur op te lopen en tot het inzicht te komen dat het zo toch niet werkt. Tenzij we onszelf willen bedriegen, maar feitelijk weten we zelf ook wel dat we dat dan doen en daarmee is het punt eigenlijk ook wel gemaakt.

God heeft dus iets te demonstreren. De wet is ter demonstratie van de zondige natuur van de mens. De roeping van de Gemeente is opdat God zou betonen de uitnemende rijkdom Zijner genade. Zijn hoedanigheden worden in twijfel getrokken; daarom demonstreert Hij die hoedanigheden in de loop van de heilsgeschiedenis. In onze dagen wordt gedemonstreerd dat het wijze der wereld de mens nergens brengt. Dat de mens beter arm van geest kan zijn, dat hij beter zachtmoedig kan zijn, want zalig zijn de zachtmoedigen. Zij hebben namelijk een ontvankelijk hart. Daarin volbrengt God Zijn kracht, maar ook Zijn wijsheid. Hoezeer die wijsheid ook aan de kant gezet wordt, hij blijft hier een rol spelen. Het gaat hier wel om een wijsheid, maar niet de wijsheid die door de mens is ontwikkeld, maar om een wijsheid die van God is en die Hij openbaart en demonstreert en uitwerkt, juist en vooral in het dwaze, zwakke en onedele.

Hij maakt de dingen van de wereld teniet. Hij heeft Zich zo'n 4000 jaar met de mens bezig gehouden. Dat heeft tot niets geleid. Ze hebben Zijn dienstknechten gedood en uiteindelijk Zijn Zoon ook. Sindsdien heeft God de wereld losgelaten, het licht uitgedaan en nu laat Hij de wereld het een poosje zelf uitzoeken. Hij heeft Zijn aangezicht voor de wereld verborgen en de wereld krijgt de gelegenheid om het een tijdje zonder God te doen. Deze volstrekt Bijbelse waarheid is in het christendom volstrekt onbekend. Dat komt omdat het christendom er zo ongeveer uitziet als de situatie hier in Korinthe: verdeeld, vleselijk, met aardse onderscheidingen en niet geneigd te luisteren naar het Woord van God. Natuurlijk leest men dit soort teksten wel, maar het leidt er alleen maar toe dat in de commentaren de Korinthiërs nog verder de grond ingetrapt worden. Zij zijn maar zwak en onedel. De kerkelijke leiders zullen zich traditioneel niet onder die categorie rangschikken. Dus die Korinthiërs waren dan dus wel heel erg slecht. Wat de wijsheid betreft, als in deze tijd theologie gaat studeren, dan gaat het voor een groot deel over filosofie, management, economie enzovoort. De Bijbel komt er nauwelijks nog aan te pas. De mens schuift de wijsheid van God aan de kant, om er eigenwijsheid voor in de plaats te stellen. Zo is het altijd geweest en zo is het nog steeds.

29 Opdat geen vlees zou roemen voor Hem.

Daartoe dienen die lange perioden in de heilsgeschiedenis. Niet om iets tot stand te brengen, maar om de situatie te demonstreren, zodanig, dat elk mens moet erkennen dat het ook zo is. Deze tegenwoordige tijd is het hoogtepunt van heel de heilsgeschiedenis, omdat hij zondaren niet alleen hun zonden vergeeft, maar ook eeuwig leven geeft en ze bovendien nog promoveert naar de hemel en ze opneemt in Zijn ecclesia, Zijn raad van oudsten, zodat zij zouden delen in Zijn heerlijkheid. Als klap op de vuurpijl, ze hebben daar helemaal niets voor hoeven doen. Wij doen wel wat, want we onderwerpen ons aan Gods werk, Gods plan, Gods kracht en al dat soort dingen meer. Daar gaat het over en dat is ook wat Paulus twee lange brieven lang de Korinthiërs probeert wijs te maken.

Geen vlees zou roemen voor God. Opdat alle mond gestopt zou worden. Lees bijvoorbeeld Rom. 3. Dat hoofdstuk wordt in het algemeen slecht begrepen, omdat het verdeeld is in verschillende perikopen, met iedere keer weer een ander opschrift, maar het hele hoofdstuk spreekt over de rechtvaardigheid van God en de onrechtvaardigheid van de mens. Die rechtvaardigheid van God wordt geopenbaard in het Evangelie.

- 30 Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing;

Uit Hem. Daar ligt de klemtoon op. Dit vers spreekt over de Oorsprong van wie wij geworden zijn. Wij zijn uit Hem, in Christus Jezus. God Zelf heeft ons in Christus Jezus geplaatst. God heeft ons met Christus opgewekt en gezet in de hemel...

- Efe. 2: 7 Opdat Hij zou betonen in de toekomstige eeuwen den uitnemenden rijkdom Zijner genade, door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus.
- 8 Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave;
- 9 Niet uit de werken, opdat niemand roeme.

Uit genade zijt gij zalig geworden, door het geloof zijt gij zalig geworden. Niet uit u zijt gij zalig geworden; het is Gods gave dat gij zijt zalig geworden. Niet uit de werken zijt gij zalig geworden, opdat niemand roeme. Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus. God heeft ons vereenzelvigd met Christus Jezus. Hij heeft dat gedaan. Ook de oorzaak en bron daarvoor ligt bij Hem en niet bij ons. Wij hebben daar niets aan bijgedragen.

Door die uitdrukking 'zijt gij zalig geworden' niet steeds te herhalen, leest men dat het geloof Gods gave is. God moet je dat geloof geven, zodat jij het ook niet kunt helpen dat je niet gelooft. Maar geloof is onze eigen verantwoordelijkheid. Geloof in het Woord. Het is Zijn verantwoordelijkheid dat dit Woord tot ons komt, maar het is onze verantwoordelijkheid dat Woord aan te nemen.

- 10 Wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen.

Niet uit goede werken, maar tot goede werken. Goede werken zijn niet de oorzaak van onze zaligheid, maar het doel van onze zaligheid. Goede werken zijn werken waarin God, de Vader, verheerlijkt wordt, want alles zou tot heerlijkheid van Hem zijn. In die werken zouden wij dus wandelen. Dat is ook de inhoud van deze brief aan de Korinthiërs, dat men in die goede werken zou wandelen.

Christus Jezus is ons geworden wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking en verlossing. Als de mens wijsheid zoekt, dan zoekt hij

rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing. Hij zoekt het echter buiten God om. Die begrippen waar de wereld naar zoekt, liggen vast in en hebben gestalte gekregen in Christus Jezus. Hij is de verpersoonlijking van de wijsheid van God en daarmee ook van de rechtvaardigheid Gods, want God heeft Hem voorgesteld tot een verzoening en tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid (Rom. 3: 25).

Hij is ons geworden wijsheid van God. Dat stond ook al in vers 24: de kracht Gods en de wijsheid Gods.

Hij is de Heilige bij uitstek. Hij is gewijd aan de dienst aan God. Hij is aan God onderworpen. Als er een schepping is, dan behoort iedereen aan God onderworpen te zijn. Als dat niet zo is, dan doet men meteen afbreuk aan het begrip God. Als er een God is, dan houdt dit automatisch in dat er een schepping is die aan Hem dienstbaar zou zijn. Dat laatste heet heilig zijn, of heiligmaking. Sommigen denken dat heiligmaking iets te maken heeft met het nalaten van zonde. Het gaat echter niet om het nalaten van iets, maar om het doen van iets. God dienen namelijk. Met andere woorden, wandelen in de goede werken, welke God heeft voorbereid. Christus doet dat. Hij is in Zijn opstanding geheiligd geworden. Hij is gesteld tot Hogepriester van het nieuwe Verbond. Voor zover wij in Christus zijn, zijn wij dus ook tot priesters gemaakt, tot priesters en koningen voor Zijn God en Vader (Openb. 1: 6).

Hij is ons ook verlossing geworden. Wij zijn om niet gerechtvaardigd uit Zijn genade, door de verlossing die in Christus Jezus is (ook Rom. 3: 24). Al die begrippen waarnaar de oude mens zoekt, die ideeën van Plato, krijgen gestalte in de persoon en het werk van de Heere Jezus Christus. De wereld weet dat die dingen moeten bestaan, maar kan ze niet vinden. De filosofie zoekt er al sinds mensenheugenis naar en als men ze vindt, dan komt men terecht bij de Heere Jezus Christus. Wie de wijsheid zoekt, vooral die hem vroeg zoekt, zal hem vinden (Spr. 8: 17). Rom. 3: 11 zegt dat er niemand is die God zoekt, maar er zijn er wel die wijsheid zoeken en heiligmaking, rechtvaardigheid en verlossing en als men die zoekt, komt men bij de Heere Jezus Christus terecht. Dan laat Hij Zich bovendien vinden. Paulus zegt in Athéne dat het de bedoeling van de mens is dat hij God zoekt en Die is niet verre van eenieder van ons. Het is misschien een lange weg om hem te vinden, maar Hij is vlak bij ons. Hij geeft ook de oude mens het leven, de adem en alle dingen.

Deze dingen komen dus voort uit God en niet uit ons, met als gevolg...

- 31 Opdat *het zij*, gelijk geschreven is: Die roemt, roeme in den Heere.

Hij schenkt ons deze dingen in Christus. Dus toch wijsheid, maar niet naar de mens. Paulus zegt ook dat de boodschap die hij predikt niet naar de mens is. Als dat zo was, dan zou hij ook niet vervolgd worden Hij heeft het niet van mensen ontvangen, zelfs niet van de apostelen, maar Hij heeft het van God ontvangen (Gal. 1: 12).. Daarom zou men ook in Hem roemen.

Hoofdstuk 2

De aard van Paulus' prediking te Korinthe

- 1 Kor. 2: 1 En ik, broeders, als ik tot u ben gekomen, ben niet gekomen met uitnemendheid van woorden, of van wijsheid, u verkondigende de getuigenis van God.
- 2 Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd.
- 3 En ik was bij ulieden in zwakheid, en in vreeze, en in vele beving.
- 4 En mijn rede, en mijn prediking was niet in beweeglijke woorden der menselijke wijsheid, maar in betoning des geestes, en der kracht;
- 5 Opdat uw geloof niet zou zijn in wijsheid der mensen, maar in de kracht Gods.
- 6 En wij spreken wijsheid onder de volmaakten; doch een wijsheid, niet dezer wereld, noch der oversten dezer wereld, die te niet worden;
- 7 Maar wij spreken de wijsheid Gods, *bestaande* in verborgenheid, die verborgen was, welke God te voren verordineerd heeft tot heerlijkheid van ons, eer de wereld was;
- 8 Welke niemand van de oversten dezer wereld gekend heeft; want indien zij ze gekend hadden, zo zouden zij den Heere der heerlijkheid niet gekruist hebben.
- 9 Maar gelijk geschreven is: Hetgeen het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklimmen, hetgeen God bereid heeft dien, die Hem liefhebben.
- 10 Doch God heeft *het* ons geopenbaard; want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods.
- 11 Want wie van de mensen weet, hetgeen des mensen is, dan de geest des mensen, die in hem is? Alzo weet ook niemand, hetgeen Gods is, dan de Geest Gods.
- 12 Doch wij hebben niet ontvangen den geest der wereld, maar den Geest, Die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn.
- 13 Dewelke wij ook spreken, niet met woorden, die de menselijke wijsheid leert, maar met *woorden*, die de Heilige Geest leert, geestelijke dingen met geestelijke samenvoegende.
- 14 Maar de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden.
- 15 Doch de geestelijke *mens* onderscheidt wel alle dingen, maar hijzelf wordt van niemand onderscheiden.

16 Want wie heeft den zin des Heeren gekend, die Hem zou onderrichten? Maar wij hebben den zin van Christus.

1 Kor. 2: 1 En ik, broeders, als ik tot u ben gekomen, ben niet gekomen met uitnemendheid van woorden, of van wijsheid, u verkondigende de getuigenis van God.

Paulus heeft niet één of andere filosofie gepredikt, één of andere Griekse wijsheidsleer, zoals dat bij de Grieken gebruikelijk was. Hij was niet met uitnemendheid van woorden gekomen. Hij was niet maar met een mooi verhaal gekomen. In die filosofische scholen van Griekenland ging het niet alleen om inzicht te krijgen in mens en wereld, maar ook om retoriek, om welsprekendheid, of, zoals de Bijbel het noemt, het schoonspreken. Hoe je de dingen mooi zegt.

Hij is niet gekomen met uitnemendheid van woorden, want als die wijsheid niet veel voorstelt, zou je er altijd nog een mooie verpakking omheen kunnen doen. Vooral als je niets te melden hebt, dan is de kunst van retoriek wel mooi meegenomen. Men zegt wel dat taal ervoor is om dingen niet te hoeven zeggen, om eromheen te praten. Communicatie is zo dicht mogelijk langs elkaar heen praten. Dat gebeurt, omdat mensen wat te verbergen hebben en vooral om te verbergen dat ze er ook geen verstand van hebben. Paulus heeft dat echter niet gedaan.

De Korinthiërs nemen Paulus ook kwalijk dat hij geen goed spreker was. Dat komt in beide brieven naar voren.

De getuigenis van God = getuigenis hoort er niet te staan. Dat is een verschrijving of een verkeerd lezen van de vertalers.

Getuigenis = martyrion. Daar komt het woord martelaar ook vandaan: getuigen. Er had Mysterion moeten staan = verborgenheid.

Hoe we dat weten? Uit de betere handschriften.

Als er getuigenis van God staat, dan betekent zo'n uitdrukking helemaal niets. Dat het mysterion moet zijn blijkt ook. In vers 1 zegt Paulus dat hij niet gekomen is met uitnemendheid van woorden, of van wijsheid, u verkondigende de verborgenheid van God en in vers 7 zegt hij: 'Maar wij spreken de wijsheid Gods in verborgenheid'. Los van wat het betekent, bij de Korinthiërs heeft hij dat dus niet gedaan, terwijl hij in vers 7 zegt dat hij dat wel eens doet, alleen niet bij de Korinthiërs. Daar was ook een goede reden voor: zij waren er niet aan toe. Ze begrepen dat niet en konden het ook niet begrijpen. Dat zegt hij ook in 3: 1. Ik, broeders, kon tot u niet spreken als tot geestelijken, maar als tot vleeselijken, als tot jonge kinderen in Christus. Ik heb jullie met melk gevoed, want jullie verdroegen geen vaste spijs. Ze waren er niet aan toe en konden het niet verwerken. Daarom is hij niet met

uitnemendheid van woorden of van wijsheid gekomen, omdat ze dat niet aankonden. Ze begrepen daar niets van.

Verborgenschap is een vast Bijbels begrip, dat gewoonlijk ook weg wordt geredeneerd. De gangbare verklaring van het begrip verborgenheid is dat het zou slaan op wat God nog niet geopenbaard heeft. Met andere woorden, voor Genesis 1 was alles nog verborgen en pas later worden dingen bekendgemaakt en wordt de verborgenheid dus geopenbaard. Dat is op zich een tamelijk Bijbelse waarheid. In onze Nederlandse vertaling vinden we ook dergelijke uitspraken, dat dingen nog niet geopenbaard waren, maar inmiddels geopenbaard zijn, in oudtestamentische tijd al. Merkwaardig genoeg wordt bij die uitspraken een ander woord voor verborgenheid gebruikt.

Mysterion komt overeen met het Hebreeuwse satar. Dat gaat niet over iets dat in het plan opgenomen is, maar nog niet bekendgemaakt is, maar het gaat over iets dat er eigenlijk al is, maar nog bedekt is. Het is helemaal niet de bedoeling dat het bekendgemaakt wordt. Het is een geheim. Je weet dat het er is, maar je weet niet wat het is.

Van de andere woorden voor verborgenheid gelden andere beschrijvingen. In de meeste gevallen betekent het dat je helemaal niet weet dat het er is. Je hebt helemaal geen idee. Je hebt er nog nooit van gehoord en als het bekendgemaakt wordt, dan is het volkomen nieuw.

Als satar of mysterion bekendgemaakt wordt, dan is dat niet volkomen nieuw. Dan zat je daar op te wachten. Dan wist je dat er wat was, alleen niet wat dat was. Voorbeeld:

Rom. 2: 16 In den dag wanneer God de verborgene dingen der mensen zal oordelen door Jezus Christus, naar mijn Evangelie.

De verborgene dingen = kryptos. Dat zijn inderdaad verborgen dingen, maar geen mysterion.

Paulus zegt dat hij de verborgenheid van God nog niet aan de Korinthiërs verkondigd heeft. De verborgenheid van God heeft te maken met al Gods werk in deze tegenwoordige tijd. Het heeft te maken met alles wat Hij doet, maar ook met alles wat Hij in deze dagen juist niet doet. Verborgenschap heeft te maken met de roeping van de Gemeente in deze dagen, maar ook met dat het Joodse volk in deze dagen niet geroepen wordt, maar dat het is afgesneden en terzijde gesteld. Let wel, in deze dagen. De verborgenheid gaat specifiek over de tijd tussen het lijden dat op Christus komen zou en de heerlijkheid daarna (1 Petr. 1: 11). Dat is de tijd waarin wij leven.

- 2   Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd.

Er staat niet: 'Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan de kruisiging van Jezus'. Het is: Jezus Christus en die gekruisigd. De vertaling is enigszins problematisch. Het is zoiets als: Jezus Christus, ja, de Gekruisigde. Dit wil niet noodzakelijk zeggen dat Paulus niet over andere dingen gesproken heeft, maar wel dat de essentie van zijn prediking was: Jezus Christus, de Gekruisigde. Inmiddels is Hij niet meer aan het kruis. Hij is van het kruis genomen, begraven en ten derden dage uit de dood opgewekt, zoals uitgebreid in hoofdstuk 15 beschreven wordt. De prediking van het Evangelie is dat de Heere Jezus gekruisigd werd en ten derden dage is opgestaan en gezien is door velen. Hij heeft heus wel gepredikt dat de Heere Jezus is opgestaan, maar de essentie is dat deze Jezus de Gekruisigde is. Zelfs als Hij wederkomt is Hij de Gekruisigde. Daarom vraagt men Hem straks ook Wie Hij is en hoe Hij aan die littekenen komt. Het antwoord zal dan zijn dat Hij de Gekruisigde is.

Het hele probleem is dat de Korinthiërs niet bereid waren die kruisiging te accepteren. Wel als historisch feit, maar het is maar niet een historisch feit, het is ook een actueel feit. Immers, indien Eén voor allen gestorven is, zo zijn dan allen gestorven. De consequentie van de kruisiging van de Heere Jezus is, omdat Hij de hele mensheid vertegenwoordigde, dat die hele mensheid geacht wordt dood te zijn. Dat is het grote dilemma en eigenlijk het grote probleem van het Evangelie, waar de grootste weerstand tegen bestaat.

Gal. 6: 13   Want ook zijzelfen, die besneden worden, houden de wet niet; maar zij willen, dat gij besneden wordt, opdat zij in uw vlees roemen zouden.

Dat was uiteraard niet de bedoeling, want er zou niet in vlees geroemd worden.

- 14   Maar het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus; door Welken de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld.

Dat komt aardig overeen met: ik heb niet voorgenomen onder u iets te weten dat Jezus Christus en Dien gekruisigd. Die kruisiging heeft als consequentie dat ook ik voor de wereld gekruisigd ben en de wereld voor mij.

Dood is een relatief begrip. Het gaat over de relatie tussen twee partijen. Als er geen communicatie meer is, dan is de andere partij dood voor jou en andersom. Er zou geen communicatie meer zijn tussen de gelovigen en de wereld.

- 15 Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht, noch voorhuid, maar een nieuw schepsel.
- 12 Al degenen, die een schoon gelaat willen tonen naar het vlees, die noodzaken u besneden te worden, alleenlijk opdat zij vanwege het kruis van Christus niet zouden vervolgd worden.

Er zijn ook mensen die een schoon gelaat willen tonen ter wille van het getuigenis. Je moet toch laten zien dat je christen bent en dus een net mens. Daarom willen ze een schoon gelaat tonen naar het vlees, met het idee dat dit de prediking van de boodschap ondersteunt. Religie? (waaronder de besnijdenis) Niets mee te maken; dat is menselijke wijsheid. Dat is de mens die probeert op te klimmen tot God in de hemel. Er valt echter niets op te klimmen in de hemel, om daar wat te halen. Dat is ook nergens voor nodig. Wij zijn der wereld gestorven en door God getrokken uit de duisternis. We hebben met die wereld niets te maken. Dat we naar de mens belangen hebben in de wereld, dat mag dan zo zijn, maar dat heeft met het christendom niets te maken en de Heer wil er ook niet in betrokken worden. Ook Hij is der wereld gestorven en voor de wereld is Hij nog steeds de Gekruisigde. Hij heeft Zich immers na zijn opstanding ook niet aan de wereld als de Opgewekte vertoond. Dat zal Hij in de toekomst doen. Dan zullen ze Hem aanschouwen, Die zij doorstoken hebben. Daar gaat het verder, alsof het gisteren gebeurd was. Dan gaat de geschiedenis verder. In de tussentijd is de Heere Jezus de Verachte, de Onedele onder de mensen. Dan is Hij de Minste onder de mensen, maar God zal de Minste onder de mensen zetten over de koninkrijken der aarde. Wij hebben in de wereld niets te zoeken. De Heer had er ook niets te zoeken. Misschien wel, maar Hij zei dat Hij dat niet ging doen. Daarom zegt Paulus: 'Laat ons dan tot Hem uitgaan, buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende (Hebr. 13: 13). Daar gaat het over en daar hadden de Korinthiërs geen trek in. Zij zochten een positie hier op aarde. Zij zochten hier op aarde het recht, of wat ervoor door moest gaan. Ook onderling waren er tussen broeders rechtszaken. Natuurlijk hadden ze wel van de genade gehoord, maar daar maakten ze misbruik van ten behoeve van de zedeloosheid in de Gemeente. Men wil de Heer gebruiken voor een positie in de wereld en Zijn genade gebruiken om een bandeloos leven te leiden.

Dat was een probleem en als men dat niet vermag te zien, dan kan de boodschap ook niet verder gaan dan Jezus Christus en Dien gekruisigd. Dat moet je eerst begrepen hebben. Als je niet eerst fundamenteel accepteert, dat je der wereld, der zonde en der wet gestorven bent, dan kom je niet tot kennis der verborgenheid. Misschien een beetje weten van, maar het gaat over kennen. Dan kom je niet tot het bewustzijn dat je een hemelburger geworden bent, dat je een Hogepriester hebt, Die voor ons zorgt en ons al het

nodige verschaft. Om over de wederkomst van Christus en dus de beëindiging van de verborgenheid nog maar te zwijgen. Dat is altijd het dilemma geweest in het christendom. Eén drempel is om tot geloof te komen, de volgende drempel is dat men zich ook daadwerkelijk laat onderwijzen in Gods tegenwoordige werk, waarvan wij het voorwerp zijn en een plaats innemen.

3 En ik was bij ulieden in zwakheid, en in vreze, en in vele beving.

Kracht berust op de opgewekt Christus en op Zijn tegenwoordige positie, ver boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij, waarin Hij aan de Gemeente gegeven is tot Hoofd. Wij zijn leden van Zijn lichaam, maar ja, dat is eigenlijk vaste spijs. Daarom wordt het ook zo slecht begrepen. In plaats daarvan worden wij geacht leden van een kerk te zijn. Daar maakt men zich geen zorgen over de grote onwetendheid van de christenen, maar maakt zich wel zorgen over ontkerstening. Het schijnt dat er elke maand 5000 minder kerkleden zijn. Dan gaat het in een rap tempo. Bovendien, ontkerkelijking is in zichzelf een nuttige zaak. Als je niet gelooft hoor je er sowieso niet thuis, maar als je wel gelooft eigenlijk ook niet. Dat zijn misschien lelijke dingen om te zeggen, maar de apostelen en ook de Heere Jezus waren bepaald niet mals in hun oordeel over die dingen. Het is veel zorgwekkender dat er een volstrekt gebrek aan Bijbelkennis is, wat uiteraard voortkomt uit een gebrek aan geloof. Die twee dingen hangen samen. En inderdaad, spreken over de opstanding, prima, maar waarschijnlijk is het in de meeste kerken beter eerst maar te prediken over Jezus Christus en Dien gekruisigd.

Wij zijn niet van de wereld en je hoeft ook niet te verwachten dat de Heer iets voor je doet in de wereld. Daarmee is niet gezegd dat Hij het niet doet, maar je hoeft er niet op te rekenen. Dat heeft Hij namelijk helemaal niet beloofd. Hij heeft beloofd voor ons te zorgen, opdat wij uit Zijn kracht en uit Zijn genade zouden kunnen wandelen in de goede werken die Hij voor ons heeft voorbereid. Hij stuurt ons niet naar een kerkgenootschap, zelfs niet naar een zendingsgenootschap en zelfs niet eens naar een Bijbelschool. Wat Hij van ons verwacht is dat wij Hem leren kennen en persoonlijk ons vertrouwen op Hem stellen. Daarna wordt van ons verwacht dat wij als kinderen Gods onze verantwoordelijkheid nemen en de loopbaan lopen die Hij ons heeft voorgesteld, waarin we onze eigen beslissingen moeten leren nemen, want dat is onderdeel van het volwassen worden.

Als je aan gelovigen moet prediken dat we nu eenmaal met Christus gestorven zijn en in de wereld geen plaats hebben, dan is dat niet prettig om te doen, omdat dit strikt genomen geen positieve boodschap is, omdat het over 'niet zus en niet zo en niet dat' gaat, terwijl er zoveel mooiere dingen te vertellen zijn. Maar dat heeft geen zin, want dat begrijpt men toch niet als niet eerst de

basisdingen begrepen worden. Men is niet werkelijk tot volle overgave aan de Heer gekomen. Men wil z'n hele hebben en houden meenemen. De boodschap is: 'Ga uit uw land en uit uw maagschap en uit uws vaders huis', maar als men tot geloof gekomen is, wil men het liefst al die dingen meenemen. Fundamenteel is het: 'Eruit!'.

Dat krijgt Paulus er niet in. Daarom voelt hij zich ook zwak.

- 4 En mijn rede, en mijn prediking was niet in beweeglijke woorden der menselijke wijsheid, maar in betoning des geestes, en der kracht;

Zijn prediking was niet in beweeglijke woorden der menselijke wijsheid, niet in grote retoriek, niet in filosofie, maar in betoning des geestes en der kracht. Hij probeerde met z'n persoonlijk overwicht de mensen daar wat bij te brengen. 'Zo is het en anders niet.' Dat is klare taal, recht door zee. Hoever je daarmee komt? Soms wil het helpen, maar op termijn brengt het je waarschijnlijk nergens. Sommige mensen hebben een zetje nodig, of persoonlijke hulp, om de drempel over te stappen, maar daarna zullen ze toch weer zelf de verantwoordelijkheid over hun leven op moeten pakken, om er iets van te maken.

Paulus' manier van spreken, maar ook de inhoud daarvan, was niet in beweeglijke woorden der menselijke wijsheid.,
Beweeglijke woorden = woorden die in beweging brengen, motiverende woorden.

Maar in betoning van geest en kracht = dat is het dwaze woord van het Evangelie, de kracht Gods tot zaligheid.

- 5 Opdat uw geloof niet zou zijn in wijsheid der mensen, maar in de kracht Gods.
- 6 En wij spreken wijsheid onder de volmaakten; doch een wijsheid, niet dezer wereld, noch der oversten dezer wereld, die te niet worden;

Volmaakten = volwassenen, volgroeiden. Als mensen volwassen zijn, dan zijn ze vol gegroeid.

Paulus zegt in 3: 1 dat hij niet tot hen kon spreken als tot geestelijken, maar als tot jonge kinderen in Christus. Hij heeft ze met melk gevoed. De Korinthiërs waren niet volwassen.

Niettemin, Paulus spreekt wel wijsheid, maar dan onder de volwassenen. Wel wijsheid dus, maar niet van deze wereld. Niet wat de mens zelf heeft uitgedacht, maar wat God heeft uitgedacht. Zijn gedachten zijn hoger dan de onze (Jes. 55: 8).

- 7 Maar wij spreken de wijsheid Gods, *bestaande* in verborgenheid, die verborgen was, welke God te voren verordineerd heeft tot heerlijkheid van ons, eer de wereld was;

wij spreken de wijsheid Gods in verborgenheid. Het gaat om een verborgen wijsheid Gods. Die wijsheid was bedekt. Eer de wereld was heeft God het één en ander verordineerd tot heerlijkheid van ons. Het gaat over een heerlijkheid die door God tevoren bepaald was.

Verordineren = horizo = horizon = einder = de eindbestemming bepalen. We weten ook hoe het zit en waartoe God ons verordineerd heeft. Hij heeft ons tevoren verordineerd tot zoonstelling en daarmee tot heerlijkheid. Dat heeft met volwassenheid te maken. Kinderen worden niet tot zonen gesteld. Je moet eerst volwassen zijn, zoon zijn, om ook als zoon aangesteld te kunnen worden. Dat is het Plan Gods. Dat zijn Gods gedachten. Dat is Gods wijsheid. 'Die wijsheid spreken wij', zegt Paulus. Die wijsheid was voor de wereld bedekt en die is ook nu nog steeds bedekt voor de wereld.

In Efe. 1: 5 staat niet alleen dat God ons tevoren verordineerd heeft tot zoonstelling, maar ook dat Hij ons bekendgemaakt heeft de verborgenheid van Zijn wil (vers 9). Aan ons, die in Christus zijn. Dat heeft met Zijn tegenwoordige werk te maken. Dat tegenwoordige werk van Christus zal voor de wereld verborgen blijven. Niet alleen Hijzelf verbergt Zijn aangezicht voor de wereld, maar het werk dat Hij doet gebeurt ook in het verborgene. Men kan nog net besluiten dat God blijkbaar wat doet. Als je dat werk in de wereld volgt, dan houdt dat op bij de kruisiging van de Heere Jezus en gaat het verder bij zijn wederkomst, als het Joodse volk alsnog tot bekering komt. Wat daar tussenin zit, God zal wel wat doen, maar wat dan precies? Dat heeft Hij wel bekendgemaakt, maar het is een werk niet aan de wereld, maar aan de gelovigen, met betrekking tot de heerlijkheid die Hij tevoren voor ons verordineerd heeft. Dat is geen noodmaatregel, nadat het Joodse volk ongelovig was en bleef, maar het was al verordineerd eer de wereld was. Naar het eeuwig voornemen, dat Hij gemaakt heeft in Christus Jezus (Efe. 3: 11). Dat gaat over precies dezelfde dingen, namelijk de uitwerking van dat oude plan Gods. Het gaat om de uitwerking van een plan van voor de tijden der eeuwen, van voor de nederwerping der wereld. Zo staat het hier in 1 Kor. 2 ook.

Het gaat dus over een verborgen wijsheid.

- 8 Welke niemand van de oversten dezer wereld gekend heeft; want indien zij ze gekend hadden, zo zouden zij den Heere der heerlijkheid niet gekruist hebben.

Het is immers een wijsheid niet van deze wereld en ook niet van de oversten dezer wereld. Die worden geacht niet te weten hoe het zit. Ze zijn wel overste van de wereld, maar hebben niet in de gaten dat God wat doet. Dat Hij Zich uit deze wereld een volk roept en verzamelt voor Zijn Naam. Als ze van die verborgenheid geweten hadden, dan zouden ze de Heer der heerlijkheid niet gekruist hebben. Die Heer namelijk, Die die heerlijkheid als Eerste zou ontvangen. Welke heerlijkheid? Die heerlijkheid uit vers 7. De heerlijkheid die God tevoren verordineerd heeft voor ons.

Ons = de verzamelde gelovigen uit onze bedeling. Dat is de Gemeente en Christus is daarvan het eerste Lid, in chronologische orde, maar ook in rangorde.

De oversten der wereld hebben dat niet geweten, want dan zouden ze de Heer, Die immers verheerlijkt zou worden, niet gekruist hebben. Dan zouden ze er alles aan gedaan hebben om Hem bij het leven te behouden. Als ze geweten hadden dat Hij aan de andere kant van de dood zou opstaan, dan hadden ze Hem aan deze kant er niet ingejaagd. Ze joegen Hem de dood in en dachten dat ze van hem af waren, maar Hij stond op uit de dood. Het graf aan dezelfde kant, maar uit het dodenrijk aan de andere kant. Dat wil zeggen, niet terug in deze oude wereld, maar als Eersteling van een nieuwe schepping, aan wie deze oude schepping uiteraard is onderworpen. Dat is in oudtestamentische tijd verborgen gebleven en ook in de oudtestamentische profetie. Die dingen staan wel in het Oude Testament, maar ze zijn daarin bedekt. Ze liggen daarin verborgen. Als je niet de moeite neemt om die bedekking weg te halen, dan zul je niet weten wat er onder ligt. Dat is misschien wat voortvarend gezegd, maar als je niet in het licht van het Nieuwe Testament het Oude Testament leest, dan blijft die bedekking erover. Dat schrijft de apostel dan ook. In 2 Kor. 3 staat dat in het lezen van het Oude Testament die bedekking blijft. De Joden hebben niets anders dan het Oude Testament en dat willen ze al niet geloven. In het Oude Testament wordt echter wel degelijk in woorden uitgedrukt wat God in deze tegenwoordige tijd doet, maar wel zodanig dat het niet begrepen kan worden. Dat zijn van die vage teksten, van die cryptische uitspraken in het Oude Testament, waarvan je geen idee hebt waarover het gaat, ware het niet dat in het Nieuwe Testament vele van die uitdrukkingen aangehaald worden en toegelicht.

Als in Jes. 45 gesproken wordt over een Naam boven alle naam en dat alle knie zich voor Hem zal buigen, dan weten we niet waarover het gaat, maar in het Nieuwe Testament staat hoe dat zit. Dat dit gaat over de Heere Jezus, Die die Naam boven alle naam geërfd heeft en dat in Zijn Naam alle knie zich zou buigen. Je kunt aan de hand van alleen het Oude Testament niet bewijzen dat dit een Messiaanse profetie is.

Dit was nog een makkelijke, maar een moeilijker is dat de Steen die de bouwlieden verworpen hebben, geworden is tot een Hoofd des hoeks. Dit is van den Heere geschiedt en het is wonderlijk in onze ogen. Waar gaat dat in vredesnaam over? Het gaat blijkbaar over iets dat de bouwlieden verkeerd gedaan hebben, maar er gebeurt iets anders, buiten de wil en het werk van de bouwlieden om. Waar gaat dat over? Dat staat er niet bij, maar in het Nieuwe Testament wordt het enige malen aangehaald en toegelicht. Zelfs de Heere Jezus haalt het Schriftgedeelte aan uit het Oude Testament.

Zo zijn er nog veel meer van die Schriftplaatsen in het Oude Testament die over de verborgenheid gaan. En dan hebben we het nog niet eens over de symboliek, de typologie, in het Oude Testament gehad. Zowel de specifieke typen, maar ook gewoon in de geschiedenissen van het Oude Testament. In de wonderen die in het Oude Testament gebeuren wordt sowieso tegenwoordige waarheid uitgedrukt, maar in de geschiedenissen heel vaak ook. We weten dat dit zo is, omdat dit in het Nieuwe Testament wordt aangehaald. Hoe zit dat bijvoorbeeld met Ismaël en Izaäk, met Jakob en Ezau, met Sarah en Hagar, met Sinäi en Sion? Galaten 4 zegt dat deze dingen andere beduiding hebben en er staat bij wat die die beduiding dan ongeveer is. Ook daar vind je de tegenstelling tussen Gods werk in de wereld en aan het volk Israël, maar ook tussen Israël en de verzameling van de Gemeente. Die dingen worden tegenover elkaar gesteld. In Genesis vind je daarvan dus al de illustraties. Je zou het niet geweten hebben als het niet gewoon in het Nieuwe Testament gestaan had.

En wat betekent het dat de hogepriester eenmaal in het jaar inging in het heiligdom om verzoening te doen voor de zonden van het volk? Waarom moest dat ieder jaar opnieuw? Paulus zegt omdat het niet werkte. Het is een uitbeelding van onze tegenwoordige tijd, waarin de Heer als de Hogepriester van het Nieuwe Verbond het heiligdom is binnengegaan. Van buiten valt er niets te zien, maar het is Grote Verzoendag en dat is het al meer dan 2000 jaar. Dat staat wel in het Oude Testament, maar niet expliciet. Zelfs de kruisiging van de Heere Jezus staat niet expliciet in het Oude Testament. Er zijn in het Oude Testament maar twee Schriftgedeelten die erover spreken. De ene is Zach. 12 en 13 ('Zij zullen Mij aanschouwen Die zij doorstoken hebben' en: 'Wat zijn toch die littekenen in Uw handen?'). Dat gaat over de kruisiging, maar hoe weten wij dat? Omdat we het verhaal van de kruisiging kennen uit het Nieuwe Testament. Anders zouden we er niet opgekomen zijn. De andere Schriftplaats is Psalm 22. Dat weten wij, omdat een stuk of vier teksten uit die Psalm in het Nieuwe Testament over de kruisiging worden geciteerd. Als je alleen die Psalm had, zou je niet weten dat het over de kruisiging ging. Jes. 53 al helemaal niet. 'Als een lam werd Hij ter slachting geleid, en als een schaap dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders,

alzo deed Hij Zijn mond niet open.’ (Jes. 53: 7) Hij deed Zijn mond niet open. Wij weten waar het op slaat, maar dat is omdat we het Nieuwe Testament gelezen hebben. En ook die Schriftplaats wordt aangehaald, in de geschiedenis van de kamerling uit Morenland. Hij vroeg: ‘Waar gaat dat over?’. Filippus antwoordde toen dat het over Jezus ging. Dan weten we dat en dan begrijpen we ook dat er heel wat meer Schriftplaatsen zijn die dezelfde strekking hebben.

Het staat er niet expliciet. Het is verborgen gehouden voor de wereld. Die moest dat niet weten. God maakt niet van tevoren bekend wat Zijn volgende zetten zullen zijn. In elk geval niet aan de vijand. Wel aan Zijn vrienden (Joh. 15: 15). Het is oorlog en je verraadt van tevoren niet je strategie. De vijand heeft met al z’n wijsheid geen kans gezien al die Schriftplaatsen te begrijpen. Als men het van de mens zelf verwacht, dan zal men van Gods wijsheid niets verstaan. Men zou naar de Heer horen, opdat Hij ons lere. In het volgende vers krijg je dus zo’n uitspraak uit het Oude Testament.

- 9 Maar gelijk geschreven is: Hetgeen het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklimmen, hetgeen God bereid heeft dien, die Hem liefhebben.

Een citaat uit Jes. 64: 4. Waar gaat die tekst over? Over wat God zou doen in de tijd tussen het lijden dat op Christus komen zou en de heerlijkheid daarna. Die woorden zijn van Petrus. Hij was zich van deze dingen ook heel goed bewust. Soms denkt men dat Paulus de enige was die de verborgenheid openbaar maakte, maar Petrus deed dat ook. Paulus heeft alleen de meeste brieven geschreven. Logisch dus dat je het bij hem vaker tegenkomt.

- 1 Petr. 1: 9 Verkrijgende het einde uws geloofs, *namelijk* de zaligheid der zielen.

Het doel van ons leven als gelovigen is dat ook onze zielen zouden zalig worden.

- 10 Van welke zaligheid ondervraagd en onderzocht hebben de profeten, die geprofeteerd hebben van de genade, aan u *geschied*;

De profeten zelf hebben hun profetieën onderzocht. Die profetieën kwamen voort uit de Geest van God. Zij gaven die alleen maar door.

- 11 Onderzoekende, op welken of zodanige tijd de Geest van Christus, die in hen was, beduidde en te voren getuigde, het

lijden, *dat op Christus komen zou*, en de heerlijkheid daarna *volgende*.

Onderzoekende over welke of hoedanig tijd de Geest, Die in hen was, beduidde. De Geest beduidde en getuigde tevoren van Christus, het lijden op Christus en de heerlijkheid daarna.

Het is dus niet de Geest van Christus, maar de Geest Die beduidde en tevoren getuigde van Christus. Het gaat dus niet over het lijden van Christus, ook niet over de heerlijkheid van Hem, maar over de tijd. Onderzoekende en ondervragende over welke en hoedanig tijd de Geest duidde. Dat is dus de tijd tussen het lijden dat op Christus komen zou en de heerlijkheid daarna. Dat de profeten geprofeteerd hebben over het lijden dat op Christus komen zou, kan niet missen. Daar heb je niet al teveel voor nodig om dat te begrijpen, met name als je de Psalmen leest. Daar lees je over het lijden van de Christus. In de symboliek van diverse geschiedenissen komt het ook voor. Denk maar aan David. Hij moest eerst lijden voor hij tot het koningschap kwam. Het is ook niet zo moeilijk om via dezelfde route bij de heerlijkheid van de Messias te komen. De Messias zou immers als Zoon van David de troon van David erven en een onwankelbaar Koninkrijk hebben. Dat is allemaal wel te vinden, maar wat daartussen zit is goed verborgen. Hoe Christus Zelf van lijden tot heerlijkheid komt, wordt niet duidelijk vermeld. Daarover hebben de profeten wel degelijk geprofeteerd, maar om te weten over welke tijd het ging, moesten ze hun profetieën wel onderzoeken.

- 12 Denwelken geopenbaard is, dat zij niet zichzelf, maar ons bedienden deze dingen, die u nu aangediend zijn bij degenen, die u het Evangelie verkondigd hebben door den Heiligen Geest, Die van den hemel gezonden is; in welke dingen de engelen begerig zijn in te zien.

Daarna volgt bij Petrus dan ook de uiteenzetting dat we onderweg zijn naar heerlijkheid. Dat wij als gelovigen een koninklijk en priesterlijk volk zijn, dat we gekomen zijn tot die ene Steen, Die door de bouwlieden verworpen was en dat wij een volk zijn van koningen en priesters, om te verkondigen de deugden Desgenen die ons getrokken heeft uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Kortom, Petrus demonstreert wat hij hier zei, namelijk dat die dingen wel degelijk in het Oude Testament verborgen waren. Hij draagt er hier zelf toe bij om die bedekking weg te nemen, hoewel het strikt genomen de Heer Zelf is die dat doet. In 2 Kor. 3 staat dat de Heer de bedekking weg zal nemen als je tot geloof komt in Hem. Dat geldt niet alleen voor het Joodse volk, maar ook voor ons als gelovigen in deze tegenwoordige tijd. Terug naar 1 Kor. 2: 9.

- 9 Maar gelijk geschreven is: Hetgeen het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklimmen, hetgeen God bereid heeft dien, die Hem liefhebben.

Dit vers wordt nogal eens aangehaald om er het tegendeel mee te beweren. Juist die Schriftplaatsen die met dit onderwerp te maken hebben, hebben nogal geleden. Bij het overschrijven zijn nogal eens fouten gemaakt, maar ook in de vertaling. Waarschijnlijk omdat de mensen die het overschreven of vertaalden het ook niet begrepen. Als je niet begrijpt wat je leest, kun je het ook niet vertalen. De Statenvertalers hebben waar ze het niet begrepen in de meeste gevallen gelukkig nog netjes de woorden één voor één vertaald. Zij zijn trouw gebleven aan de grondtekst, ook al begrepen zij die soms niet. Bij de NBG-vertaling was het de bedoeling om het zo duidelijk mogelijk te vertalen, om de Bijbel dichter bij de mensen te brengen, maar als men het niet begreep, dan maakte men er maar wat van.

Zoals gezegd, dit is een citaat uit Jes. 64: 4. Dat hele hoofdstuk gaat over deze tegenwoordige tijd.

- Jes. 64: 1 Och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt, dat de bergen van Uw aangezicht vervloten;
2 Gelijk een smeltvuur brandt, *en* het vuur de wateren doet opbobbelen, om Uw Naam, aan Uw wederpartijders bekend te maken! Laat *alzo* de heidenen voor Uw aangezicht beven.

Het gebed, de wens, is dat God weer eens wat van Zich laat horen, dat Hij weer eens wat zou doen, of nog beter, dat Hij zou nederkomen uit de hemel. Het idee is dat God Zich in de hemel voor de wereld verbergt. De wens is dat die God in de hemel naar de aarde komt, om daar orde op zaken te stellen. De wateren zijn een beeld van de volkeren. Het gebed is dat God naar beneden komt als een smeltvuur, in zijn hittige toorn, met als gevolg dat de wateren gaan koken, dat de volkeren geoordeeld worden.

Blijkbaar wordt hier gesproken over een tijd waarin God Zich in de hemel verbergt en waarin men wacht op Zijn persoonlijke komst. De persoonlijke komst van God wil zeggen de komst van de Heere Jezus Christus, want Hij is de Persoon van de Godheid. Hij is het uitgedrukte beeld van Gods wezen. Het is dus een gebed om de komst van de Messias, als Zoon van God, om de wereld te oordelen.

- 3 Toen Gij vreselijke dingen deedt, *die* wij niet verwachtten; Gij kwaamt neder, van uw aangezicht vervloten de bergen.

Vreselijke dingen = dingen die vrees aanjagen. Men had er helemaal niet op gerekend, zoals bijvoorbeeld bij de uittocht uit Egypte, waarbij de wateren van de Schelfzee weken en Israël dwars door de zee naar de andere kant trok, waarin bovendien ook nog het leger van het Egyptische wereldrijk ten onderging. Daar hadden ze allemaal even niet op gerekend, maar het gebeurde wel.

Bergen = koninkrijken of koningen.

Als de bergen vlak gemaakt worden, wil dat zeggen dat de hoogmoedigen in deze wereld vernederd zullen worden.

In de profetieën wordt nog over een andere vreselijke berg gesproken die in de zee geworpen zal worden. Dat is Babel. De bergen zullen bij wijze van spreken vervlieten, smelten.

- 4 Ja, van ouds heeft men het niet gehoord, noch met oren vernomen, en geen oog heeft het gezien, behalve Gij, o God! *wat Hij doen zal dien, die op Hem wacht.*

Dit wordt in 1 Kor. 2 aangehaald. Hier wordt dus volgens 1 Kor. 2 gesproken over wat God doet in de tijd dat Hij Zich verbergt. Men heeft het van ouds niet gehoord, van voor de nederwerping der wereld niet. Het gaat over verborgen dingen. Er staat niet bij wat het is, maar dat staat er strikt genomen in 1 Kor. 2 ook niet bij. De Korinthiërs waren nog kinderen, dus zij waren er ook nog niet aan toe. Zij hielden teveel vast aan de oude wereld. Ze leefden als vleeslijken.

Er wordt dus gesproken over deze tegenwoordige tijd, die zich kenmerkt doordat de hemel gesloten is. God verbergt Zich, Christus verbergt Zich, Zijn Koninkrijk is verborgen en voor zover wij kinderen Gods zijn, is ons leven met Christus verborgen bij God en weten we dat we met Hem geopenbaard zullen worden in heerlijkheid. Het idee dat God uit zondaren Zijn Gemeente samenstelt, die met Hem in Zijn heerlijkheid zal delen, ja, dat is ongehoord. Daar waren we nooit opgekomen. Bovendien kun je dat niet zien of horen, maar dat is wat Hij doet en wat Hij ons geopenbaard heeft. Je zou moeten begrijpen vanuit welke achtergrond deze woorden geschreven worden. Het gaat erom dat in de tijd dat God Zich in de hemelen verbergt, Israël officieel ongehoorzaam is. Voor zover God een werk doet, gebeurt dat buiten Israël om.

- 5 Gij ontmoet den vrolijke, en die gerechtigheden doet dengenen, die Uwer gedenken op Uw wegen; zie, Gij waart verbolgen, omdat wij gezondigd hebben; in dezelve is de eeuwigheid, opdat wij behouden wierden.

- 6 Doch wij allen zijn als een onreine, en al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed; en wij allen vallen af als een blad, en onze misdaden voeren ons henen weg als een wind.

Dit is de beschrijving van het oordeel over het Joodse volk.

- 7 En er is niemand, die Uw Naam aanroept, die zich opwekt, dat hij U aangrijpe; want Gij verbergt Uw aangezicht voor ons, en Gij doet ons smelten, door middel van onze ongerechtigheden.

Zijn Naam aanroepen is in Joodse kringen strikt verboden. Voor dat doel wordt Zijn Naam ook geheim gehouden, voor zover zoiets kan.

- 8 Doch nu, HEERE! Gij zijt onze Vader; wij zijn leem, en Gij zijt onze pottenbakker, en wij allen zijn Uwer handen werk.
9 HEERE! wees niet zozeer verbolgen, en gedenk niet eeuwiglijk der ongerechtigheid; zie, aanschouw toch, wij allen zijn Uw volk.

Dit is een aardig voorbeeld van een gebed dat het gelovig overblijfsel zal bidden aan het einde van de 70^e week van Daniël. Een voorbeeld, want er zijn in de Bijbel nog meer van dit soort gebeden met dezelfde strekking. De Heer verbergt Zich en men roept Hem aan, opdat Hij Zich niet langer zou verbergen, maar een oordeel zal brengen over de volken en Israël zal herstellen.

- 10 Uw heilige steden zijn een woestijn geworden, Sion is een woestijn geworden, Jeruzalem een verwoesting.

Dat is de situatie aan het einde van de 70^e week van Daniël.

- 11 Ons heilig en ons heerlijk huis, waarin onze vaders U loofden, is met vuur verbrand; en al onze gewenste dingen zijn tot woestheid geworden.
12 HEERE! zoudt Gij U over deze dingen inhouden, zoudt Gij stilzwijgen, en ons zozeer bedrukken?

In afwachting daarvan doet de Heer iets wat van ouds niet is gezien, noch met de oren is gehoord enzovoort. Het gaat er maar om dat deze dingen wel degelijk in het Oude Testament genoemd worden, zonder dat ze verklaard worden. Als je het Nieuwe Testament niet hebt, dan is niet te begrijpen waar dit hoofdstuk over spreekt.

Terug naar 1 Kor. 2: 9.

Dit vers wordt geregeld uit z'n context gehaald en als er dan vragen beantwoord moeten worden waarop men geen antwoord heeft, dan wordt deze tekst in stelling gebracht. Dan wordt deze tekst opgelepeld en dat is het dan. Volgende vraag. Maar aan het einde van vers 9 hoort geen punt te staan, want het vers wordt gevolgd door een voegwoord en dus hoort daar een komma te staan. De zin is nog niet af.

10 Doch God heeft *het* ons geopenbaard; want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods.

Dat is het nu juist. God heeft het ons geopenbaard. Dat wat bedekt was, speciaal die dingen uit 1 Kor. 2: 9, heeft God ons geopenbaard. Dat is een geestelijke aangelegenheid, die niets met zienlijke en materiële dingen te maken heeft. God heeft het ons geopenbaard door Zijn Geest.

De Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods. Als wij die Geest hebben ontvangen en die Geest niet uitblussen of tegenstaan, dan doet die Geest wat hier staat, namelijk alle dingen onderzoeken. Als wij oprechte gelovigen zijn, dan krijgen we vanzelf de behoefte alle dingen te onderzoeken. Dan wil je weten wat er staat. Als mensen van binnenuit niet zelf de vragen hebben, dan kun je ze antwoord geven, maar dan zegt het ze niks. Het gaat gewoon langs ze heen. Dat is Paulus' probleem bij de Korinthiërs. Hij zegt dat er nog wel wat te openbaren valt, maar God heeft ons dat geopenbaard door Zijn Geest.

Geopenbaard door de Geest = de normale betekenis is dat God de dingen openbaart in de Schrift. De Heilige Schriften zijn voortgebracht door de Geest. Hij doet dat via de profeten. Wel heeft de Heilige Geest gesproken door de mond van Jesaja.... Heel de Schrift is van Gods Geest voortgebracht. Als het ons door Zijn Geest geopenbaard wordt, wil dat zeggen dat de Geest bewerkstelligd heeft dat deze nieuwtestamentische Bijbelboeken geschreven werden. Je kunt natuurlijk ook ingaan op de wijze waarop dat gebeurd is, namelijk dat de Geest het geopenbaard heeft aan de profeten, die het vervolgens opschreven. Het is dus hoogst onwaarschijnlijk dat de Geest het ons rechtstreeks openbaart en volkomen los van de Bijbel spreekt. God gaf in de dagen van Paulus profeten. Trouwens, de apostelen waren ook profeten. Zij hebben ons deze Geschriften nagelaten. Als het ons dus door de Geest geopenbaard wordt, dan wordt het ons door de Schriften geopenbaard.

11 Want wie van de mensen weet, hetgeen des mensen is, dan de geest des mensen, die in hem is? Alzo weet ook niemand, hetgeen Gods is, dan de Geest Gods.

Als iemand weet hoe het met je gesteld is, dan ben je dat zelf wel.

Maar wij hebben de Geest van God ontvangen en Die weet hoe het met God gesteld is. De Geest is de niet zichtbare veruiterlijking van de Godheid. De Zichtbare veruiterlijking van God is de Zoon. De Geest is de uitwerking van de kracht Gods. Als God werkt, als Hij wat doet, dan doet Hij dat door Zijn Woord. God maakt Zich dus bekend. De Bijbel is immers de Zelfopenbaring van de Godheid. Als iemand kan weten hoe het zit, dan is dat uiteraard de Geest van God.

- 12 Doch wij hebben niet ontvangen den geest der wereld, maar den Geest, Die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn.

Wij hebben niet een wereldse geest ontvangen, zodat we nu ineens de dingen van de wereld begrijpen. Dat is namelijk helemaal niet nodig, omdat toen wij tot geloof kwamen juist door God aan die wereld onttrokken zijn.

Wij hebben de Geest Die uit God is ontvangen, opdat wij de verborgenheid zouden kennen, opdat we zouden weten de dingen die ons van God geschonken zijn, opdat we zouden weten wat God in deze tijd doet. Die Geest is de Geest der waarheid, Die ons in heel de waarheid zou leiden. Die Geest is de Geest der zoonstelling (Rom. 8), Die ons zou leiden naar onze zoonstelling. God maakt ons tot Zijn kinderen, om ons vervolgens te brengen tot die heerlijkheid, door ons te stellen tot zonen. Los daarvan, zovelen als er door de Geest Gods geleid worden, die zijn zonen Gods. Galaten zegt dat degenen die door de Geest Gods geleid worden niet onder de wet zijn. Wet hoort ook bij de wereld en wij zijn der wet gestorven.

We zouden weten wat we van God ontvangen hebben. Dat lezen we in Joh. 14. De Heere Jezus bidt tot de Vader dat Hij een andere Trooster zou zenden, Die in der eeuwigheid bij ons zou blijven

Joh. 14: 17 *Namelijk den **Geest der waarheid**, Welken de wereld niet kan ontvangen; want zij ziet Hem niet, en kent Hem niet, maar gij kent Hem; want Hij blijft bij ulieden, en zal in u zijn.*

Kennen = deel hebben aan; gemeenschap oefenen met.

Joh. 15: 26 Maar wanneer de Trooster zal gekomen zijn, Dien Ik u zenden zal van den Vader, *namelijk de **Geest der waarheid***, Die van den Vader uitgaat, Die zal van Mij getuigen.

De Geest spreekt over Christus. Als je vervuld bent met de Geest, waarover spreek je dan? Over Christus. De Geest spreekt niet over Zichzelf, maar Hij zal van Christus getuigen. Christus is hét onderwerp van de Bijbel. Dat is waarover

God spreekt. Het gaat maar om één ding: Hem te kennen. We kunnen Hem alleen kennen als over Hem gesproken wordt. Dat doet de Geest en dus ook de Bijbel.

Joh. 16: 12 Nog vele dingen heb Ik u te zeggen, doch gij kunt die nu niet dragen.

Dat is ongeveer wat Paulus met zoveel meer woorden aan de Korinthiërs schrijft. Hier is het de discipelen niet kwalijk te nemen, want het was zover nog niet.

13 Maar wanneer Die zal gekomen zijn, *namelijk* de **Geest der waarheid**, Hij zal u in al de waarheid leiden; want Hij zal van Zichzelf niet spreken, maar zo wat Hij zal gehoord hebben, zal Hij spreken, en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen.

De Geest zou van Christus spreken en hier staat dat Hij ons in heel de waarheid zal leiden, waaruit we kunnen concluderen dat Christus de Waarheid is. Waarheid is dat wat blijft; iets wat in zichzelf integer is, wat onaantastbaar is. Daar is ook ons vragend voornaamwoord van afgeleid: waar. Dat betekent dat je het moeilijk kunt vinden en dat het zeldzaam is. Hij zal van Zichzelf niet spreken, maar wat Hij gehoord heeft zal Hij tot ons spreken en ons de toekomstige dingen verkondigen. De discipelen zaten met het probleem van hoe het nu verder zou gaan. Zij vroegen: 'Zult Gij in deze dagen het Koninkrijk weder oprichten?'. Ze wisten het niet. Dat klopt natuurlijk ook, want ze naderden de dagen van de verborgenheid. Maar de Heer zie dat ze de Heilige Geest zouden ontvangen en Die zou hen in heel de waarheid leiden. Die zou van Hem getuigen en daarmee van wat Christus in deze tegenwoordige tijd doet. Vanuit de positie waar het hier gezegd wordt, gaat het over toekomstige dingen. Toekomstige dingen spreken in de bijbel altijd over alles wat met het Nieuwe Verbond samenhangt.

14 Die zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen.

Bepaalde aspecten van Christus, dan wel het werk van Christus, zullen specifiek aan ons in onze tijd bekendgemaakt worden. Het zal duidelijk zijn dat de Korinthiërs daar niet aan toe waren, aan Christus te kennen. Zij moesten eerst zichzelf nog verliezen en komen tot aanvaarding van het kruis van de Heere Jezus Christus. Als je alles kwijt bent in dit leven, dan ben je rijp om naar de Heer te gaan. Maar ook als je niet alles kwijt bent, is het aan te raden naar de Heer te gaan. Als je echter alles kwijt bent, maakt dat het iets makkelijker. Dat weet de Heer ook; je bent dus gewaarschuwd. De grote

verdrukking moet er voor Israël op uitlopen dat ze inderdaad alles kwijt zijn, zodat hun verwachting is afgesneden. Dan zullen ze de Naam des Heeren aanroepen en levend gemaakt worden.

De Geest heeft meerdere namen en titels. Bijvoorbeeld de Geest der zoonstelling, uit Rom. 8.

Rom. 8: 15   Want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid, wederom tot vreeze; maar gij hebt ontvangen den Geest der zoonstelling, door Welken wij roepen: Abba, Vader!

De geest der dienstbaarheid = de geest der wereld, want heel de wereld is in slavernij. Voor zover wij door de Geest Gods geleid worden en de Geest van ons gelegenheid krijgt om Zijn werk te doen, leidt Hij ons naar onze zoonstelling. Net lazen we nog dat Hij ons in heel de waarheid leidt. Wat is dus die waarheid? Dat wij die kinderen Gods zijn, geroepen zijn om tot zonen te worden gesteld. De Geest brengt ons daar. Hij maakt ons niet alleen deze dingen bekend, maar doet ons ook daarin en daarmee leven.

Want indien gij door den Geest geleid wordt, zo zijt gij niet onder de wet (Gal. 5: 18). Zij die leven onder het Nieuwe Verbond leven niet in dienstbaarheid, maar staan in de vrijheid, waarmee Christus ons vrijgemaakt heeft. Die Geest brengt ons naar waar wij wezen moeten. Voor dat doel worden wij geschoold, leerstellig, maar ook in de praktijk. Die dingen gaan samen op. De beste manier om dingen te leren is om in de praktijk te ervaren wat je in de theoretische lessen geleerd hebt. Wij zouden de Geest Zijn werk laten doen, zowel wat betreft het Schriftonderwijs, als het praktische leven. En als men toch al niet van plan was om de Heer te dienen in het leven van alle dag, dan zal men van Bijbelse waarheid nooit wat begrijpen, hoe hard men ook studeert. Waarom zou de Geest je die dingen leren? De Geest wil je op een bepaalde weg leiden. Als je die weg niet wilt gaan, dan zul je ook niet leren. Dan blijft de Bijbel dicht. Zo werken die dingen in de praktijk. Dan ligt er een bedekking over. De Heer Zelf illustreert dat in de geschiedenis. Als de Schriften ergens systematisch bestudeerd werden en worden, dan is dat in het Jodendom, maar men is daar niet bereid de weg des Heeren te gaan en daarom weten ze feitelijk helemaal niets van de Bijbel. Ze weten wel een hoop, maar begrijpen het niet. In het christendom vind je dat net zo goed terug. Men wil in de wereld leven en zich ook een positie in de wereld verwerven. Men wil de Bijbel ondergeschikt maken aan de welvaart, waardoor men van de bijbel ook helemaal niets begrijpt.

Wij hebben de Geest van God ontvangen, opdat wij zouden weten de dingen die ons van God geschonken zijn. Moeten we die dingen dan weten? Ja, want anders hebben we er niets aan. Wat hebben wij er dan aan? Dan leren wij te

wandelen waardig de roeping waarmede wij geroepen zijn. Wij kennen die Heer dan, Wiens eigendom wij geworden zijn en in Wiens dienst wij geplaatst zijn, Die bovendien Hoofd is van de Gemeente, Wiens navolgers wij zouden zijn en we weten waar we gebracht zullen worden. Je gaat toch ook niet achter Mozes aan, als je niet weet dat je via de woestijn naar Kanaän gebracht wordt. Nou ja, er waren er die dat niet geloofden en links uit de flank gingen. Die gingen niet achter Mozes aan, maar gingen scheep richting Spanje, dat sindsdien het Iberisch Schiereiland heet, het schiereiland van de Hebreëen. Zij piekerden er niet over om met Mozes mee te gaan. Waarom zouden ze? Daar hadden ze geen vertrouwen in. Maar Egypte ging ten onder en dus vertrokken ze, maar dan de andere kant op.

Ook wij kunnen er onderuit, maar als we ons aan de Heer onttrekken, moeten we niet denken ook maar iets van de Bijbel te zullen begrijpen. Zodra je tegen de Heer zegt dat je Hem wilt dienen, dat je je overgeeft aan Hem, dan gaat je Bijbel open. Die twee dingen zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden.

Wij hebben die Geest ontvangen, opdat wij ons die wijsheid, bestaande in verborgenheid eigen zouden maken. In andere plaatsen bidt Paulus daar ook voor. Opdat de God van de Heere Jezus, de Vader der heerlijkheid, geve de Geest der wijsheid en der openbaring in kennis van Hem (Efe. 1: 17). Indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere, Die een ieder mildelijk geeft, en niet verwijt; en zij zal hem gegeven worden (Jak. 1: 5). Het is geen schande dat je het niet weet, maar je vertelt het aan de Heer. Als je Hem om die wijsheid vraagt, dan zal Hij je die geven. Vraag maar aan Salomo. Al het andere gaat voorbij en raak je kwijt. Wijsheid raak je niet kwijt en wordt bovendien deel van je persoon.

Zolang men teruggrijpt naar de vleespotten van Egypte, komt er niets van het opstandingsleven terecht en worden het bij wijze van spreken 40 ellendige jaren in de woestijn. Wij hebben geen rechten meer in Egypte. Het is niet de bedoeling dat we daarnaar teruggrijpen of daarnaar terug verlangen. Integendeel, we zouden juist vooruitgrijpen op die zalige hoop, die ons gegeven is, namelijk de verschijning in heerlijkheid van onze grote God en Zaligmaker Jezus Christus. We zouden vooruitgrijpen naar dat land, waarvan wij nu al burgers geworden zijn. Dat is uiteraard de hemel, maar het heet een beter vaderland (Hebr. 11: 14 - 16).

De gerichtheid op de hemelse dingen wordt beschreven als wijsheid van God. Paulus zegt dat hij de wijsheid Gods spreekt en dat is meer dan Jezus Christus en Die gekruisigd. Christus is het Die gestorven is, wat meer is, Die ook is opgewekt, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt (Rom. 8: 34). Die dingen worden beschouwd als deel uitmakend van de wijsheid Gods, bestaande in verborgenheid. Dat is voor de wereld en voor Israël bedekt.

- 13 Dewelke wij ook spreken, niet met woorden, die de menselijke wijsheid leert, maar met *woorden*, die de Heilige Geest leert, geestelijke dingen met geestelijke samenvoegende.

Hij is weer terug bij waar hij in vers 7 al was. Het idee is dat geestelijke dingen samengevoegd worden met geestelijke mensen. Wanneer we geestelijk zijn en ons dus op die dingen richten, dan zullen wij geestelijke dingen ontvangen. Het ligt aan onze gezindheid, aan onze gerichtheid. Dat geldt net zo goed voor de natuurlijke mens. Je kunt ze van alles wijsmaken, maar als het hun interesse niet heeft, gaat het gewoon langs hen heen en begrijpen ze er geen snars van. Als er wel interesse is, dan zal dat ze aanspreken en dan worden mens en ding samengevoegd.

Wij richten ons op de Heer en zijn als ziende de Onzienlijke. Als dan deze Bijbelse waarheden aan ons bekendgemaakt worden, dan zal ons hart opspringen van vreugde. Kortom, deze dingen worden aan geestelijke mensen bekend gemaakt. Zij zullen die dingen accepteren en er ook open voor staan

- 14 Maar de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden.

Natuurlijke mens = ziellijke mens. De oude mens is immers een ziel, uit de aarde aards. De mens die daarop gericht is, die op de buitenkant gericht is, grijpt niet, vat niet, de dingen die des Geestes Gods zijn, want ze zijn hem dwaasheid. In de eerste plaatst interesseert het hem niet, maar hij kan ze ook niet begrijpen. Hij kan ze niet verstaan, omdat zijn gerichtheid verkeerd is. die dingen worden namelijk geestelijk onderscheiden. Je vraagt je af of de Korinthiërs dit soort zinnen dan wel konden volgen.

Bijbelse waarheid wordt samengevoegd met geestelijk gerichte mensen. Dat hoort bij elkaar. Bijbelse waarheid inpassen in deze oude schepping is niet te doen. Die twee dingen horen niet bij elkaar. De mens die op het uiterlijk gericht is, kan deze geestelijke dingen niet vatten. Hij kan er wel over theoretiseren, maar hij krijgt er nooit deel aan.

- 15 Doch de geestelijke *mens* onderscheidt wel alle dingen, maar zichzelf wordt van niemand onderscheiden.

De mens die gericht is op de onzienlijke dingen onderscheidt wel alle dingen. Hij kan zowel de aardse als de geestelijke dingen vatten, omdat de vleselijke dingen lager zijn dan de geestelijke dingen, ook als je geestelijk met een kleine letter schrijft. Andersom gaat niet. Als je alleen maar op de uiterlijke dingen gericht bent, dan kun je je geen abstracties eigen maken. De geestelijke mens

weet heus wel wat er in de wereld te koop is, maar hij staat er boven, omdat hij deel heeft aan Christus en zich daarvan bewust is en zich oriënteert op ander dingen en andere normen. Die vraagt zich ook niet af wat andere mensen van hem zeggen, maar wat de Heer van hem zal zeggen. In de wereld gaat het om uiterlijke dingen en inderdaad over wat mensen over je zeggen. Dat is belangrijk, want het is medebepalend voor je leven, voor je carrière. Daar ben je van afhankelijk en daar leef je midden in. Een geestelijk mens vraagt zich af of zijn wandel Gode welbehaaglijk is of niet; die vraagt de Heer: 'Wat wilt Gij dat ik doen zal?'

De geestelijke mens onderscheidt wel alle dingen, maar zichzelf wordt door niemand herkend. Je kunt namelijk aan de buitenkant niet zien of iemand geestelijk is, omdat het te maken heeft met wat er in de inwendige mens omgaat. In de gelijkenis van het zaad wordt gezegd dat het zaad weliswaar overal terechtkomt, maar alleen als het in goede aarde valt, komt het niet alleen op, maar draagt het ook vrucht. Goede aarde is een geestelijk mens. Dat is iemand die zich niets van die uiterlijke dingen aantrekt. Bij oppervlakkige mensen ligt er dus een klein laagje aarde op de rots. Het zaad komt wel op, maar draagt geen vrucht. Het verdort. Het kan niet tegen de druk van de omstandigheden. Er zit niet genoeg levenskracht in en kan niet goed tot ontwikkeling komen.

- 16 Want wie heeft den zin des Heeren gekend, die Hem zou onderrichten? Maar wij hebben den zin van Christus.

Hoofdstuk 3

Vermaning tegen verdeeldheid

- 1 Kor. 3: 1 En ik, broeders, kon tot u niet spreken als tot geestelijken, maar als tot vleselijken, als tot jonge kinderen in Christus.
- 2 Ik heb u met melk gevoed, en niet met *vaste* spijs; want gij vermocht *toen* nog niet; ja, gij vermoogt ook nu nog niet.
- 3 Want gij zijt nog vleselijk; want dewijl onder u nijd is, en twist, en tweedracht, zijt gij niet vleselijk, en wandelt *gij niet* naar den mens?
- 4 Want als de een zegt: Ik ben van Paulus; en een ander: Ik van Apollos; zijt gij niet vleselijk?
- 5 Wie is dan Paulus, en wie is Apollos, anders dan dienaars, door welken gij geloofd hebt, en *dat*, gelijk de Heere aan een iegelijk gegeven heeft?
- 6 Ik heb geplant, Apollos heeft nat gemaakt; maar God heeft den wasdom gegeven.
- 7 Zo is dan noch hij, die plant, iets, noch hij, die nat maakt, maar God, Die den wasdom geeft.
- 8 En die plant, en die nat maakt, zijn één; maar een iegelijk zal zijn loon ontvangen naar zijn arbeid.

- 1 Kor. 3: 1 En ik, broeders, kon tot u niet spreken als tot geestelijken, maar als tot vleselijken, als tot jonge kinderen in Christus.

Dat zijn de geestelijke uit 2: 13. De Korinthiërs zijn echter niet geestelijk, maar vleselijk.

Jonge kinderen = baby's.

- 2 Ik heb u met melk gevoed, en niet met *vaste* spijs; want gij vermocht *toen* nog niet; ja, gij vermoogt ook nu nog niet.

Melk is voor baby's. Een baby verdraagt geen vast voedsel. Hij verdraagt in het begin alleen melk. Een baby moet aan vast voedsel gewennen. Dat kan pas na verloop van tijd. Paulus is over het algemeen negatief over de melk. Dat is voor baby's.

- 1 Petr. 2: 1 Zo legt dan af alle kwaadheid, en alle bedrog, en geveinsdheid, en nijdigheid, en alle achterklappingen;
- 2 En, als nieuwgeborene kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen **tot zaligheid**;

Zij zijn wedergeboren, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende Woord van God. Zij zijn nog baby's. En zouden dus zeer begerig naar de melk moeten zijn, anders komt er van de baby niets terecht. Normaal gesproken zijn baby's ook zeer begerig naar de melk. Als ze dat niet zijn, is het niet best. Krijg de melk dan maar eens naar binnen. Als iemand niet begerig is naar de redelijke onvervalste melk, moet je je afvragen of zo iemand wel wedergeboren is.

Tot zaligheid = dit is ooit een keer uit de vertaling gehaald, omdat men dacht dat als je wedergeboren bent, je dus ook al zalig bent. Maar er zijn verschillende niveaus van zaligheid: die naar de geest, naar de ziel en naar het lichaam. Hier gaat het over de zaligheid van de ziel, van de wandel. Dat blijkt uit het voorgaande gedeelte.

Het Woord der waarheid zou in onze harten geplant moeten worden, Hetwelk onze zielen kan zalig maken. Dat wordt gezegd tot mensen die al wedergeboren zijn. Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaad door het Woord der waarheid. Ontvangt met zachtmoedigheid het Woord, dat in u geplant wordt, hetwelk uw zielen kan zaligmaken (Jak. 1: 18, 21). Het gaat er in ieder geval om dat je, nadat je wedergeboren bent, redelijke onvervalste melk tot je zou nemen.

Redelijke = dit lijkt nauwelijks iets te betekenen, maar betekent: de rede betreffende, de logicos betreffende.

Logicos = de logos betreffende; het Woord betreffende.

Melk = uitbeelding van het Woord van God, maar dat is nog maar een begin. Daar valt de verborgenheid niet onder, want dat is vaste spijs.

Wat de melk betreft, wij zijn als gelovigen nu eenmaal toegevoegd aan Christus. We zijn als levende stenen samengevoegd met die ene Steen. Wat voor consequenties dat verder heeft zegt Petrus nauwelijks iets over, maar dat is hier ook niet aan de orde. Bij Paulus zijn die dingen wel aan de orde, ook in andere Schriftgedeelten dan in 1 Kor. 3.

In Hebr. 5 doet Paulus weer een poging te schrijven over Christus als Hogepriester naar de ordening van Melchizédek.

Hebr. 5: 10 En is van God genaamd een Hogepriester, naar de ordening van Melchizédek.

11 Van Denwelken wij hebben vele dingen, en zwaar om te verklaren, te zeggen, dewijl gij traag om te horen geworden zijt.

Die vele dingen zijn zwaar om te verklaren, omdat zij traag om te horen geworden zijn. Die waarheid is niet zo moeilijk, maar men wil het niet horen. Paulus heeft veel te vertellen over Christus, de Hogepriester, naar de ordening van Melchizedék, maar dat is wat moeilijk, omdat jullie traag om te horen geworden zijn.

- 12 Want gij, daar gij leraars behoort te zijn vanwege ten tijd, hebt wederom van node, dat men u lere, welke de eerste beginselen zijn der Woorden Gods; en gij zijt geworden, *als* die melk van node hebben, en niet vaste spijs.

Melk = de uitbeelding van de eerste beginselen der woorden Gods. De meest fundamentele Bijbelse waarheden dus. Noem eens een fundamentele Bijbelse waarheid. Bijvoorbeeld dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dus allen gestorven zijn en dat wij als gelovigen in elk geval geacht worden dit aanvaard te hebben. Daar begint het mee. En dus gaat het over het kruis.

- 13 Want een iegelijk, die der melk deelachtig is, die is onervaren in het woord der gerechtigheid; want hij is een kind.

Als je alleen maar melk drinkt, dan krijg je de Engelse ziekte: slappe, weke botten. Dan kan je beenderengestel je lichaam niet dragen. Hij is een kind. Een kind is per definitie onervaren.

- 14 Maar der volmaakten is de vaste spijs, die door de gewoone de zinnen geoefend hebben, tot onderscheiding beide des goeds en des kwaads.

Der volmaakten = der volwassenen.

Paulus zei dat hij de wijsheid Gods sprak, maar tot volwassenen. Een wijsheid God, bestaande in verborgenheid. Hier gaat het over precies hetzelfde. Voor de volmaakten is de vaste spijs. Vaste spijs heeft dus met de verborgenheid te maken, met het werk dat God in deze tegenwoordige tijd doet. Het hele idee dat de Heere Jezus voor onze zonden gestorven is en dat Hij de straf der zonden gedragen heeft, dat is natuurlijk waar, maar dat is ook wat in oudtestamentische tijd de boodschap was, dat dat moest gebeuren. Dat was toen nog toekomst. Dat was echter wel het idee. Als men dat geloofde, dan werd dat geloof gerekend tot gerechtigheid. Dat heeft niet specifiek met onze bedeling te maken. Wat met onze bedeling te maken heeft, is dat Degene die gekruisigd, begraven en opgestaan is voorlopig alleen een Koninkrijk in de hemel heeft en dat dat pas in de toekomst zal geopenbaard worden. En dat de Heere Jezus weliswaar niet als Koning aan de wereld geopenbaard is, maar nu wel degelijk Zijn Hogepriesterlijke functie vervult, die in deze brief uitgebreid uiteengezet wordt, want dat is het thema van dit Bijbelboek. De verborgene dingen zijn voor de volwassenen, voor degenen die opgroeien. Die hebben eerst melk gehad, want die is wel degelijk noodzakelijk, maar daar moet het niet bij blijven. Het grootste deel van zijn leven wordt een mens niet met melk

gevoed. Het schijnt dat wij als volwassenen niet over de mogelijkheid beschikken om melk in ons lichaam te verwerken.

Gewoonheid = gewenning.

Ook kinderen moeten wennen aan vaste spijs.

Volwassenheid is dat je weet wat je wel en wat je niet moet doen. Dat je je eigen beslissingen kunt nemen en dat je weet waarover het gaat. Daarvoor moet men opgevoed worden.

- Hebr. 6: 1   Daarom, nalatende het beginsel der leer van Christus, laat ons tot de volmaaktheid voortvaren; niet wederom leggende het fundament van de bekering van dode werken, en van het geloof in God,
- 2   Van de leer der dopen, en van de oplegging der handen, en van de opstanding der doden, en van het eeuwig oordeel.

Nalatende = we hebben het nu niet meer over de melk.

Het beginsel der leer van Christus = het begin der woorden Gods uit 5: 12.

Laat ons tot de volmaaktheid voortvaren = we gaan nu aan de vaste spijs.

Alle bovengenoemde dingen is melk. Die dingen zijn er wel en het is zelfs fundamenteel. Er wordt heus niet negatief over gepraat, maar je moet ook een keer verder. Je kunt niet steeds maar weer van voren af aan beginnen.

- 3   En dit zullen wij doen, indien het God toelaat.

We zullen voortvaren tot de volwassenheid. Dat doet Paulus ook inderdaad, want hierna gaat hij verder met het Hogepriesterschap van de Heere Jezus Christus. Nadat hij enige malen een aanloop genomen heeft, neemt hij nu de hindernis. 'Jammer als je het niet verdraagt, maar ik moet nu toch echt de vaste spijs toedienen.'

In het Oude Testament wordt de vaste spijs meestal honing genoemd. Honing is niet zo dun als wij het kennen uit de potjes, want dat is verdunde honing. Honingraten liggen zo ongeveer horizontaal, maar het druipt er niet uit. Als je er teveel van eet, word je misselijk. Er staat dat je het goed moet proeven. Terug naar 1 Kor. 3

- 2   Ik heb u met melk gevoed, en niet met *vast* spijs; want gij vermocht *toen* nog niet; ja, gij vermoogt ook nu nog niet.
- 3   Want gij zijt nog vleselijk; want dewijl onder u nijd is, en twist, en tweedracht, zijt gij niet vleselijk, en wandelt *gij niet* naar den mens?

Zij zijn nog vleselijk. Hoe weet Paulus dat? Uit hun gedrag.

Er is nijd en tweedracht en dergelijke en dus stelt Paulus de retorische vraag of ze niet vleeselijk zijn. De wereld draait op nijd, twist en tweedracht, op strijd. Dat is het kenmerk van de zonde. Dat is vleeselijk en naar de mens. Het Evangelie is niet naar de mens. Het is ook niet voor het vlees bestemd, voor de oude mens. Integendeel! Het is van God afkomstig en verlost ons van het vlees.

- 4 Want als de een zegt: Ik ben van Paulus; en een ander: Ik van Apollos; zijt gij niet vleeselijk?

Dat is de oude wereld, waarin alles gerubriceerd moet worden. Dat is zeker in onze dagen zo. Alles moet in een vakje. Dan kan het netjes opgeborgen worden en weet je waar je het vinden kunt.

- 5 Wie is dan Paulus, en wie is Apollos, anders dan dienaars, door welken gij geloofd hebt, en *dat*, gelijk de Heere aan een iegelijk gegeven heeft?

Wat zijn dat eigenlijk voor mensen? Tussen Paulus en Apollos is geen tweedracht, twist of nijd. Zij dienen dezelfde Heer en doen fundamenteel hetzelfde werk. Wel op verschillende manieren, maar dan hebben we het al weer over de buitenkant.

Paulus en Apollos zijn geen heren, geen meesters, waar men zich onder schaaft, maar dienaren. Zij zijn geen kerkvorsten bij wie men zich naar eigen keuze indeelt. Zij zijn dienaren, door wie de Korinthiërs tot geloof gekomen zijn

- 6 Ik heb geplant, Apollos heeft nat gemaakt; maar God heeft den wasdom gegeven.

De Heer heeft aan Paulus gegeven dat hij zou planten en aan Apollos dat hij zou nat maken. Dat planten en nat maken betekent niets als er geen wasdom is. God geeft die wasdom. Wij maken deel uit van de Gemeente Gods, waarover sommigen weer tot herders zijn aangesteld. Zij kunnen het voedsel tot de wasdom geven, maar God geeft die wasdom.

- 7 Zo is dan noch hij, die plant, iets, noch hij, die nat maakt, maar God, Die den wasdom geeft.

Het gaat niet om Paulus of Apollos, maar om God.

- 8 En die plant, en die nat maakt, zijn één; maar een iegelijk zal zijn loon ontvangen naar zijn arbeid.

Paulus en Apollos zijn één. Zij zijn betrokken in dezelfde arbeid. In het akkerwerk namelijk. Zij zijn Gods medearbeiders. Zij zijn medearbeiders van elkaar, maar ook medearbeiders in dienst van God uiteraard. Het is niet zo dat Paulus, Apollos en God elkaars medearbeiders zijn. Paulus en Apollos zijn dienaars van God en zijn beiden betrokken in het akkerwerk, beiden in een verschillende functie. Paulus was het eerst in Korinthe, predikte daar als eerste het Evangelie. Daarna vertrok hij en toen kwam Apollos daar pas, aan wie trouwens nog iets bescheidenlijker moest worden uitgelegd. Het zal zonder twijfel zo geweest zijn dat sommigen liever naar Paulus luisterden, dan naar Apollos, maar als we verder in deze brieven zijn, komen we tot de conclusie dat er feitelijk nauwelijks iemand naar hem wilde luisteren. De reden daarvoor is dat hij verder ging. Hij bleef niet maar bij de melk, zo van: als je tot geloof gekomen bent, dan is alles voor elkaar. Nee, daarna begint het pas. Daarna zou men de loopbaan lopen. Niettemin, waar men verschil maakt tussen Paulus en Apollos, daar richt men zich op uiterlijke dingen. Dat je liever naar de één luistert dan naar de ander, dat zal wellicht kunnen, maar dat je je daarmee identificeert, zodanig dat je zegt dat je van die of van die bent, dat is belachelijk, want wij zijn Gods eigendom. Als gelovigen hebben we ons aan Hem onderworpen en aan niemand anders.

De Gemeente is Gods gebouw. Dat is een bouwwerk waaraan gebouwd wordt. God gebruikt daarvoor personeel, maar wij zijn allen daarin betrokken. Paulus verandert in het volgende vers van beeld: van akkerwerk naar de bouw van een woning. Daar is een goede reden voor, want in het algemeen wordt de Gemeente als een gebouw beschreven, een geestelijk huis, namelijk een tempel. Een gebouw waarin de Geest woont; een huis dat priesterlijke verantwoordelijkheid draagt. Het is namelijk een huis van priesters. De Gemeente is immers een geestelijk huis, een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus (1 Petr. 2: 5). Je ziet dat Petrus heus dezelfde dingen leert als de apostel Paulus. De consequentie daarvan is, dat als wij Gods gebouw zijn, dan heeft God recht op onze levens en dan is Hij het ook die aan die levens inhoud geeft. Daar kun je in de wereld niet mee aankomen. Naar het vlees moet je kunnen aantonen bij welk kerkgenootschap je je aangesloten hebt, want hier moet je ingedeeld worden, zodat je in een vakje gestopt kunt worden.

Maar voor ons geldt: godsdiens: gene;
  Beroep: Evangelist (Jakob Klein Haneveld).

Als gelovigen dragen we individueel verantwoordelijkheid voor ons leven, ook voor onze levenswandel. Wij zullen ook individueel daarvoor beloond worden, wat betekent, dat we individueel verantwoording af zullen moeten leggen aan de Heer. Dan kom je er niet mee weg door je lidmaatschap van één of ander

kerkgenootschap. Dat is voor Hem van geen enkele betekenis en als het goed is voor ons ook niet dus.

Christus het fundament des heils

- 1 Kor. 3: 9   Want wij zijn Gods medearbeiders; Gods akkerwerk, Gods gebouw zijt gij.
- 10   Naar de genade Gods, die mij gegeven is, heb ik als een wijs bouwmeester het fundament gelegd; en een ander bouwt daarop. Maar een iegelijk zie toe, hoe hij daarop bouwe.
- 11   Want niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus.
- 12   En indien iemand op dit fundament bouwt: goud, zilver, kostelijke stenen, hout, hooi, stoppelen;
- 13   Eens iegelijks werk zal openbaar worden; want de dag zal het verklaren, dewijl het door vuur ontdekt wordt; en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven.
- 14   Zo iemands werk blijft, dat hij daarop gebouwd heeft, die zal loon ontvangen.
- 15   Zo iemands werk zal verbrand worden, die zal schade lijden; maar zelf zal hij behouden worden, doch also als door vuur.
- 16   Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt, en de Geest Gods in ulieden woont?
- 17   Zo iemand den tempel Gods schendt, dien zal God schenden; want de Tempel Gods is heilig, welke gij zijt.
- 18   Niemand bedriege zichzelf. Zo iemand onder u dunkt, dat hij wijs is in de wereld, die worde dwaas, opdat hij wijs moge worden.
- 19   Want de wijsheid dezer wereld is dwaasheid bij God; want er is geschreven: Hij vat de wijzen in hun arglistigheid;
- 20   En wederom: De Heere kent de overleggingen der wijzen, dat zij ijdel zijn.
- 21   Niemand dan roeme op mensen; want alles is uwe.
- 22   Hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Céfas, hetzij de wereld, hetzij de dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomstige dingen, zij zijn alle uwe.
- 23   Doch gij zijt van Christus, en Christus is Gods.
- 1 Kor. 3: 9   Want wij zijn Gods medearbeiders; Gods akkerwerk, Gods gebouw zijt gij.

In de eerste hoofdstukken spreekt Paulus over de wereld tegenover God. Dat is een lange inleiding om aan te geven dat de Gemeente en daarmee ook de

individuele gelovige niet opgebouwd wordt vanuit de wijsheid van de wereld, maar uit de wijsheid van God. De groei van de Gemeente en van de individuele gelovige is het werk Gods. God geeft de wasdom. Die plant en die nat maakt zijn één. Zij zijn elkaars medearbeiders. Zij zijn actief in hetzelfde werk en zullen daar individueel ook loon voor ontvangen, in overeenstemming met die arbeid.

Paulus en Apollos zijn Gods medearbeiders. Het idee is daarbij niet dat zij medearbeiders zijn met God, maar dat zij elkaars medearbeiders zijn en beiden in dienst van God staan. Dat blijkt uit de naamvalsvormen die in het Grieks gebruikt worden. Zij zijn elkaars medearbeiders. Zij zijn namelijk één, niet in dienst van de wereld, maar in dienst van God Zelf.

2 Kor. 6: 1 En wij, *als* medearbeidende, bidden ook, dat gij de genade Gods niet tevergeefs moogt ontvangen hebben.

Dat kan namelijk ook, dat je de genade Gods tevergeefs ontvangen hebt. In simpel Evangelisch jargon ligt dat wat ingewikkelder, want dan wordt de vraag al snel of je, als je eenmaal genade van God ontvangen hebt en dus eeuwig leven, je dat eeuwige leven weer kwijt kan raken. Eeuwig leven is immers voor altijd? Natuurlijk zijn er mensen die beweren dat dit niet voor altijd is, tenzij je goed je best doet, want anders verlies je dat eeuwige leven weer. Men gebruikt daarvoor dit soort Schriftplaatsen. Dit misverstand komt voort uit het idee dat het doel van het leven van een gelovige bestaat uit het ontvangen van eeuwig leven. Wat kun je doen om eeuwig leven te ontvangen? In de rooms-katholieke kerk was dit al snel: 'Betalen en doen wat ik zeg'. Daarna weet je dus nooit zeker of je echt behouden bent, want als mensen bepalen of je eeuwig leven hebt ontvangen, dan kun je door de willekeur van die mensen het ook maar zo weer kwijtraken. In het calvinisme werkt het ook ongeveer zo. Men weet niet of men zalig wordt. Wat moet je ervoor doen? In ieder geval je kerkelijke belasting betalen, want dat zit eraan vast als je lid van een kerkgenootschap wordt. In sommige kerken moet je zelfs lid worden niet maar van een organisatie, maar van dé organisatie. Buiten die organisatie is er sowieso geen zaligheid. Weet je het daarna zeker? Nee, want je moet dan ook goed je best doen en je houden aan het kerkelijk recht en aan de statuten. Het blijft dus altijd een hot item. Je kunt zomaar niet zeggen dat je een kind van God bent.

In Evangelische kringen zegt men dat, als je tot geloof komt, je zeker bent van je zaligheid, maar daarna loop je op tegen Schriftplaatsen waar staat dat iemand de genade tevergeefs heeft ontvangen. Wat moet je daar dan mee? Dat zaait twijfel.

Het berust dus op een misverstand, want het doel is niet dat iemand behouden, dan wel wedergeboren wordt, maar dat iemand vrucht draagt. Dat

je nuttig gemaakt bent om God te dienen en dat ook werkelijk doet in de praktijk van je leven. Dat is misschien jouw levensdoel niet, maar het is wel Gods doel met jouw leven, dat je Gode welbehaaglijk zouden wandelen. Dat kan uiteraard alleen maar nadat je eerst wedergeboren bent. Wedergeboorte is niet het eindpunt, maar het beginpunt. Geboorte is nooit het eindpunt, bij wedergeboorte dus ook niet.

Als je de genade tevergeefs ontvangen hebt, wil dit niet zeggen dat je niet wedergeboren bent, maar dat je wedergeboren bent en de Geest hebt ontvangen en alles wat daarbij hoort, maar er niets mee doet. Dan heb je de genade tevergeefs ontvangen. Daar gaat het over.

Dit is ook wat voor de Korinthiërs dreigt. Of ze wedergeboren zijn, staat niet ter discussie. De woorden in 1 Kor. 1: 1 – 9 zijn duidelijk genoeg. De brief is aan gelovigen geschreven, maar die gelovigen leven blijkbaar niet uit het geloof en dus uit de wijsheid Gods, maar uit de wijsheid van mensen. Dan heb je in de praktijk de genade van God tevergeefs ontvangen. Voorlopig genoeg hierover.

De medewerkers zijn actief in de landbouw en de woningbouw. Beter is nog de tempelbouw. Dat zijn twee metaforen die gebruikt worden ter aanduiding van de Gemeente en het werk Gods daaraan. In de eerste plaats wordt het beschreven als akkerwerk, in de lijn van de voorgaande verzen. In andere plaatsen heet dat zaaien. In de gelijkenis van het zaad wordt het zaad gezaaid, maar door omstandigheden komt het zaad wel op, maar het verdort daarna. De aarde is niet diep genoeg, de grond is te droog en de bodem is te rotsig. Het zaad komt wel op, maar daarna verdort het. Als je wilt kun je daaruit afleiden dat iemand die wedergeboren is alsnog verloren kan gaan. Het zaad heeft wel een uitwerking, want het komt op, maar daarna verdort het en is het dus niks geworden. Het gaat er echter niet om of het zaad opkomt, maar of het vrucht draagt. De gelijkenis is niet te begrijpen als je niet door hebt dat het om vrucht dragen gaat. Daarvoor moet het zaad uiteraard eerst opkomen. Dat doet het ook, maar het draagt geen vrucht. Dat gaat dus over Gods akkerwerk.

Voor de gelegenheid schakelt de apostel Paulus over op een andere metafoor, namelijk die van een bouwwerk. Voor de bouw van een tempel, want daar gaat het over, moet eerst een fundament gelegd worden. Dat komt overeen met het planten of zaaien in de vorige metafoor.

De Gemeente wordt dus beschreven als een gebouw. Ook in Kol. 2: 7 vind je zo'n dubbele uitdrukking.

Kol. 2: 6   Gelijk gij dan Christus Jezus, den Heere, hebt aangenomen,
wandelt *alzo* in Hem;

- 7 Geworteld en opgebouwd in Hem, en bevestigd in het geloof, gelijkerwijze gij geleerd hebt, overvloedig zijnde in hetzelfde, met dankzegging.

Geworteld en opgebouwd = akkerwerk en bouwwerk, namelijk een tempel. Gods gebouw zijt gij. Je kunt daarbij ook denken aan de uitspraak van de Heer Zelf: 'Op deze petra (rots) zal Ik Mijn Gemeente bouwen' (Matth. 16: 18), zodat je weet wie die wijze man is, die zijn huis op de rots bouwt. Christus Zelf namelijk.

- 10 Naar de genade Gods, die mij gegeven is, heb ik als een wijs bouwmeester het fundament gelegd; en een ander bouwt daarop. Maar een iegelijk zie toe, hoe hij daarop bouwe.

Weet je nog? Ik heb gezaaid en Apollos heeft nat gemaakt. Nu is het: 'Ik heb het fundament gelegd en een ander (Apollos eventueel) bouwt daarop'. Je moet wel weten hoe je daar verder op bouwt.

- 11 Want niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus.

Als er een fundament gelegd is, moet er natuurlijk gebouwd worden op het fundament dat al gelegd is. Niet daarnaast of op nog een ander fundament. Het fundament bepaalt meteen de omtrek en de afmetingen van het gebouw dat daarop gebouwd gaat worden. Daar is niets meer aan te doen. Er zijn vele predikers die wel willen bouwen, maar niet op het fundament en ook niet in overeenstemming met het fundament. Het fundament is Jezus Christus. Hij is die Rots. Zo wordt Hij in het Oude Testament al genoemd (zie bijvoorbeeld Jes. 28: 16). Binnen het kader van dat Fundament zou er gebouwd moeten worden.

Eerst even weer teug naar vers 10.

Naar de genade Gods die mij gegeven is = genade wordt niet gekocht of verworven, maar gegeven. Je kunt het aanpakken en daar blijft het bij. Anders is de genade geen genade meer.

De mens ontvangt genade van God, wat niet alleen inhoudt dat zijn zonden vergeven zijn, want wij ontvangen ook genade om Gode welbehaaglijk te kunnen dienen. We krijgen dus niet alleen vergeving van misdaden uit de rijkdom van Zijn genade. Hij is immers met Zijn genade veel meer dan overvloedig over ons geweest. Dat houdt veel meer in dan vergeving van zonden. Je kunt daar al ruim tevreden mee zijn, maar God niet. Hij geeft je meer, want Hij geeft ons een loopbaan te lopen. Met andere woorden, Hij geeft ons een geestelijke gave. Als je het zo zegt, lijkt het wel of je bij de

Pinkstergemeente terechtgekomen bent. Dat hele idee van geestelijke gaven uit 1 Kor. 12 en Rom. 12 is een eigen leven gaan leiden. Men heeft er van alles aan opgehangen en heeft er van alles onder willen verstaan en daarmee is men de Bijbelse betekenis van die termen kwijtgeraakt.

Geestelijke gaven wil gewoon zeggen dat God ons iets geeft. Hij geeft ons iets te doen. Je wilt toch de dagen die overig zijn in het vlees niet ijdel gebruiken. Je wilt toch wat doen met je leven.

Je bent een kind van God geworden en krijgt een loopbaan. Die ga je lopen. Dat is de geestelijke gave. De gave is de verantwoordelijkheid die we daarmee dragen, te dragen gekregen hebben. De illustratie daarvan vinden we in de gelijkenis van de ponden. Een zeker mens ging naar het buitenland om een koninkrijk te ontvangen. Hij riep zijn dienstknechten bij zich, gaf ieder een pond en zei: 'Doet handeling totdat ik kom'. Wat hadden ze gekregen? Verantwoordelijkheid. Ze kregen iets te doen. Wat precies staat er niet bij. Dat vinden we weer op andere plaatsen aangegeven. Die gave bestaat dus niet uit het spreken in tongen of andere kunstjes. Hij geeft ons iets in de Gemeente de doen. Gods werk vindt namelijk uitsluitend in de Gemeente plaats en binnen die Gemeente zou die gave gebruikt worden. Zo staat het ook in Rom. 12, waar Paulus eveneens spreekt over de genade die hem gegeven is. De gave die wij hebben ontvangen zouden wij besteden. Paulus spreekt hier in de eerste plaats over de genade die hem gegeven is en hem is de genade gegeven om het fundament te leggen, in het algemeen en in het bijzonder in Korinthe. Dat heeft hij gedaan toen hij daar de meest elementaire nieuwtestamentische waarheden gepredikt heeft, namelijk de dood en opstanding van de Heere Jezus Christus.

Rom. 12: 3   Want door de genade die mij gegeven is, zeg ik een iegelijk, die onder u is, dat hij niet wijs zij boven hetgeen men behoort wijs te zijn; maar dat hij wijs zij tot matigheid, gelijk als God een iegelijk de mate des geloofs gedeeld heeft.

Het was de verantwoordelijkheid van Paulus om die woorden tot hen te richten. Dat zijn woorden met betrekking tot de gaven die de gelovigen nu eenmaal ontvangen hebben.

- 4   Want gelijk wij in één lichaam vele leden hebben, en de leden niet alle dezelfde werking hebben;
- 5   Alzo zijn wij velen één lichaam in Christus, maar elkeen zijn wij elkanders leden.
- 6   Hebbende nu verscheidene gaven, naar de genade die ons gegeven is.

De Gemeente wordt niet alleen als akkerwerk of gebouw omschreven, maar ook als een lichaam, waarin elk lichaamsdeel zijn of haar eigen functie heeft gekregen. Daarom heet het een gave en omdat je die niet krijgt op grond van verdienste, heet het een genadegave. Je krijgt het wel op grond van vermogen, maar dat is geen verdienste.

- Efe. 3: 7   Het Evangelie; waarvan ik dienaar geworden ben, naar de gave der genade Gods, die mij gegeven is, naar de werking Zijner kracht.
- 8   Mij, den allerminste van al de heiligen, is deze genade gegeven, om onder de heidenen door het Evangelie te verkondigen den onnaspeurlijken rijkdom van Christus.

De gave, genade, gegeven. Dat is Paulus' gave. Dat hij dat kon heeft hij niet gekregen, maar dat hij het moest doen van God. Er was geen andere optie. De Heer wees hem zijn plaats in de Gemeente en dat was dan zijn verantwoordelijkheid. Op grond daarvan richt hij zich tot ons en zegt dus het bovenstaande.

Wij hebben dus ook zo'n gave binnen de Gemeente ontvangen. In de dagen van de apostelen kregen inderdaad sommigen de verantwoordelijkheid van het spreken in tongen. Niet dat het nu zo nuttig was, maar je moet toch ergens beginnen. De apostelen spraken ook in tongen, maar als ze hun leven lang niet meer gedaan hadden dan dat, dan hadden ze een onnuttig leven gehad. Daar komen we later nog over te spreken.

Hoe dan ook, Paulus begint hier in 1 Kor. 3 aan te reiken dat iedere gelovige uit Gods genade een verantwoordelijkheid heeft gekregen in het werk Gods. Het werk Gods is een werk in de Gemeente. Daar is dus ook onze plaats en daar ligt ook onze verantwoordelijkheid. Als je dan meteen begint te roepen van 'ik ben van die en ik ben van die', dan komt van die verantwoordelijkheid natuurlijk niets meer terecht.

- 10   Naar de genade Gods, die mij gegeven is, heb ik als een wijs bouwmeester het fundament gelegd; en een ander bouwt daarop. Maar een iegelijk zie toe, hoe hij daarop bouwe.

Paulus was de bouwmeester, de uitvoerder. Niet de architect, want het ontwerp is van God afkomstig. Paulus geeft daar uitvoering aan. Hij moet natuurlijk wel verstand van zaken hebben en dus is hij een wijs bouwmeester. Hij heeft het fundament gelegd. Dat hoeft niemand anders dus meer te doen. Dat specifieke werk is klaar en de verantwoordelijkheid van de Korinthiërs, of eventueel van Apollos was dus niet die van fundamentlegger. Dat kan niet,

want het fundament was gelegd. Paulus heeft als eerste het Evangelie in Korinthe gepredikt.

Paulus spreekt in Efe. 2 over dat Joden en heidenen, hoe verschillend ze van huis uit ook zijn, door geloof deel hebben gekregen aan dezelfde Gemeente. Er is er maar één. Er is maar één bouwwerk en er is ook maar één fundament. Paulus zegt:

- Efe. 2: 18   Want door Hem hebben wij beiden (Jood en heiden) den toegang door één Geest tot den Vader.
19   Zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen, en huisgenoten Gods;

Medegenoten van het huis Gods. Niet maar huisgenoten van God. Het woord 'huis' is hier in de vertaling verzwakt. Er staat 'genoten van Gods huis'.

- 20   Gebouwd op het fundament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus is de uiterste Hoeksteen;

Het fundament van het huis is gelegd door de apostelen en profeten. De uiterste Hoeksteen van het gebouw is Jezus Christus. Het is de top van het bouwwerk. In Psa. 18 staat dat de Steen geworden is tot Hoofd des hoeks, hier opgevat als uiterste Hoeksteen. Hoofd wil zeggen dat het boven is. Het is de top van het bouwwerk. Als je er een vorm bij bedenkt, dan is het een piramide.

Het gaat dus om het huis Gods, dat gebouwd wordt op een fundament. Het fundament heet het fundament der apostelen en profeten. Dit betekent in de praktijk dat deze apostelen en profeten dit fundament in het verleden gelegd hebben. Dat is de reden waarom wij in onze dagen geen apostelen en profeten meer hebben. We hebben ze niet meer nodig, want apostelen en profeten zijn fundamentleggers en het fundament is al lang geleden gelegd. Apostelen en profeten = apostelen die ook profeten waren.

Niet alle profeten waren apostelen, maar alle apostelen waren wel profeten. Agabus was een profeet, maar geen apostel (Hand. 11: 28; 21: 10). Het zogenaamde apostolisch gezag wordt uiteraard ontleend aan het feit dat zij profeten waren. God sprak rechtstreeks tot en door hen. Markus was een profeet. Hij heeft ons een Evangelie nagelaten, maar hij was geen apostel. Markus was een knecht van Paulus en van Petrus.

- 11   Want niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus.

Het fundament werd gelegd door de apostelen en profeten, maar het fundament zelf is Jezus Christus.

In de laatste verzen van Hebr. 5 wordt net als in 1 Kor. 3 de eerste verzen gesproken over melk en vaste spijs. De vaste spijs heeft te maken met de tegenwoordige positie en werk van Christus, terwijl de melk te maken heeft met hoe een zondaar zalig wordt, met de basis van het Evangelie.

Hebr. 5: 14 Maar voor de volmaakten is de vaste spijs, die door de gewoone de zinnen geoefend hebben, tot onderscheiding beide des goeds en des kwaads.

We waren hier al even. Straks gaat het in 1 Kor. 3 over dat wij allen geopenbaard moeten worden voor de rechterstoel van Christus, opdat eenieder wegdrage dat door het lichaam geschied is, hetzij goed, hetzij kwaad. Het idee van de rechterstoel van Christus komen we tegen in de volgende verzen van 1 Kor. 3.

Het gaat hier over melk en vast spijs. In verband daarmee zegt de apostel...

Hebr. 6: 1 Daarom, nalatende het beginsel der leer van Christus, laat ons tot de volmaaktheid voortvaren; niet wederom leggende het fundament van de bekering van dode werken, en van het geloof in God,

Niet wederom leggende het fundament van de bekering van dode werken. Deze zin is een taalkundige misser in de vertaling.

Het woord fundament is het normale woord voor fundament = themelio.

Leggen = kataballo = nederwerpen. Daar komt ons woord 'bal' vandaan. Het is hetzelfde woord voor de nederwerping van satan in Openb. 12.

Er had dus in de vertaling moeten staan: niet wederom verwerpende het fundament van de bekering van dode werken. Het fundament is gelegd.

Paulus zegt dat we nu op het fundament gaan bouwen, maar dan toch zonder het fundament te verwerpen. Het fundament is het beginsel der leer van Christus. We gaan tot de volwassenheid verder, maar gooien daarmee het fundament dat we gelegd hebben niet weg. Wij bouwen daarop.

Het fundament is gelegd. Het is compleet en je zou het verder met rust moeten laten. Het is de basis voor wat er nu verder volgt.

De rest van dit gedeelte is al even kort besproken.

Wij zijn wedergeboren door de dood en opstanding van Jezus Christus. We zijn met Hem gestorven, begraven en opgewekt. De bedoeling is nu dat van daaruit geleefd gaat worden. De bedoeling is dat wij onze gave leren gebruiken en dus onze verantwoordelijkheid leren dragen.

Terug nu naar 1 Kor. 3.

- 11 Want niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus.

Eenieder zie toe hoe hij daarop bouwe. Dat is de verantwoordelijkheid van iedere individuele gelovige.

Het gaat verder met beeldspraak. Hij gaat niet zeggen wat je zou moeten doen, of waaruit jou of mijn gave zou bestaan.

- 12 En indien iemand op dit fundament bouwt: goud, zilver, kostelijke stenen, hout, hooi, stoppelen;

Het gaat erom dat je op het fundament bouwt, niet ernaast.

Goud, zilver en kostelijke stenen zijn edele materialen. Zij worden geacht betrekkelijk onvergankelijk te zijn. Petrus zegt dat goud wel vergaat, maar binnen deze oude schepping staan goud, zilver en kostelijke stenen voor onvergankelijke dingen. Dat zijn waardevolle en blijvende zaken.

Je kunt ook met hout, hooi en stro bouwen. Er zijn hele volksstammen die hun huizen bouwen met hout, hooi en stro. Je vlecht wat takken met stro in elkaar en smeert dat aan met leem. Zo bouwt men een huis. Als het te moeilijk is om het vierkant te maken, dan maak je het rond. Dan heb je helemaal geen hoeken. Dan heet het een rondavel. Je kunt dus best met hout, hooi en stro bouwen, maar zulke huizen blijven niet lang bestaan. Die zijn geen eeuwig leven beschoren. Bovendien zijn ze bijzonder brandgevaarlijk.

Goud, zilver en kostelijke stenen staan voor de eeuwige dingen, voor de kracht Gods, voor de blijvende dingen, voor de kracht van onvergankelijk leven.

Hout, hooi en stro staan voor mensenwerk. Mensen maken van klei of leem tichelstenen. Het moet goedkoop en dus wordt leem steeds meer vermengd met stro. Zo was het in Egypte. Dat is het slavenwerk van de mens. Er blijft uiteindelijk niets van over.

Eén van de problemen die wij hebben is dat we soms niet weten of iets goud, zilver, of kostelijke stenen is, of hout, hooi en stro. Daar gaan de gebruikelijke kerkelijke ruzies dan ook meestal over, omdat men het onderscheid in de praktijk niet kent. In dat soort omstandigheden is er altijd één troost, want waar je ook mee bouwt, uiteindelijk zal blijken waar je mee gebouwd hebt. De hele handel gaat ooit een keer in de fik en dan zal blijken wat het vuur doorstaat. Goud, zilver en kostelijke stenen zullen dan uit het vuur komen en niet meer verduisterd of verborgen worden, of bedekt door hout, hooi of stro. Misschien gaat het dan maar om één gouden speld in een hooiberg, maar je weet hoe je een gouden speld in een hooiberg moet zoeken. Je steekt de boel gewoon in de hens en de gouden speld komt vanzelf tevoorschijn.

Zo werd vroeger ook het zilverpapier van het gewone papier gescheiden. Dat wat vergankelijk is verdwijnt in het vuur. Het onvergankelijke komt er weer uit tevoorschijn. Het wordt pas echt tragisch wanneer je de hooiberg in brand steekt en er blijft echt niets meer over, zelfs geen gouden speld. Dat zal je maar overkomen, want Paulus zegt dat je daar spijt van krijgt.

Hoe dan ook, hout, hooi en stro lijkt heel wat, het werkt lekker makkelijk, maar het houdt geen stand. Je moet bij hout, hooi en stro denken aan alles wat voortkomt uit de wijsheid van de wereld. Dit houdt ook meteen in, dat alles wat uit goud, zilver en kostelijke stenen bestaat, voorkomt uit de wijsheid Gods. Die twee dingen stonden hiervoor tegenover elkaar. Dat is hier blijkbaar nog steeds het geval.

- 13 Eens iegelijks werk zal openbaar worden; want de dag zal het verklaren, dewijl het door vuur ontdekt wordt; en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven.

Van ieder persoonlijk. Eenieder zie toe hoe hij daarop bouwe (vers 10). Een iegelijks werk zal openbaar worden. Niet wat we samen gedaan hebben, maar onze individuele bijdrage aan en in het werk Gods.

De dag zal het verklaren. Wat heeft die dag ermee te maken? Dag = oordeel. Dag = licht, tegenover nacht voor duisternis. Als iets aan het licht gebracht wordt, dan is dat om te oordelen. Daarom heten misdaden werken der duisternis. Ze hebben de duisternis liever gehad dan het licht, want hun werken waren boos. Als de werken niet boos zijn, is het geen probleem ze aan de dag te brengen. Dan worden ze van het licht bestraft = aan de kaak gesteld. Dag is ook de aanduiding van de rechtbank en de rechtspraak in het algemeen. Luther moest bijvoorbeeld verschijnen voor de Rijksdag te Worms. Dat is de rechtbank te Worms. Een paar jaar later had je de brand in de Rijksdag te Berlijn. De dag is de rechtbank. Daarom wordt men voor de rechtbank gedaagd. Van de deurwaarder krijg je een dagvaarding. Dan moet je voor de rechtbank verschijnen. Voor de dag ermee. Laat eens zien. Geef het eens ter beoordeling.

Het oordeel zal het verklaren, want het wordt door vuur ontdekt. Dan gaan hout, hooi en stro eraf.

Hoedanig een ieders werk is, zal het vuur beproeven.

- 14 Zo iemands werk blijft, dat hij daarop gebouwd heeft, die zal loon ontvangen.
- 15 Zo iemands werk zal verbrand worden, die zal schade lijden; maar zelf zal hij behouden worden, doch alzo als door vuur.

Schade lijden = de boekhoudkundige term voor verlies.

Maar zelf zal hij behouden worden. Het gaat dus niet om iemands persoonlijke zaligheid als zodanig, maar of iemand loon ontvangt. Dat heet ook zaligheid en ook behoudenis. Dat maakt het wat lastig te duiden. Het zijn twee verschillende dingen. Je wordt wedergeboren en wordt geacht daarna de Heer te dienen onder het Nieuwe Verbond. Daartoe heeft God ons bekwaam gemaakt. Voor wat er in ons nieuwe leven aan werken geproduceerd wordt ontvangen wij loon, als dat werk tenminste bestond uit goud, zilver en kostelijke stenen; als dat werk tenminste voortkwam uit het werk Gods in ons. Indien niet, dan verdwijnt het, want alles wat voortkomt uit deze oude schepping zal verdwijnen. Daarom heeft het geen zin om bezig te zijn binnen de kaders van deze oude schepping. Dat verdwijnt namelijk toch. Men derft dan loon, zoals dat in de 2^e brief van Johannes bijvoorbeeld heet.

Wij moeten allen geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus.

Rom. 14: 10 Maar gij, wat oordeelt gij uw broeder? Of ook gij, wat veracht gij uw broeder? Want wij zullen allen voor den rechterstoel van Christus gesteld worden.

12 Zo dan, een iegelijk van ons zal voor zichzelf Gode rekenschap geven.

Eenieder zal voor zichzelf afrekening houden met God.

In 2 Kor. 3 en 4 wordt gezegd dat wij bekwaam gemaakt zijn om dienaren te zijn van het Nieuwe Verbond. We zouden als dienaren van het Nieuwe Verbond niet vertragen. Bovendien, het is misschien zwaar werk, maar...

2 Kor. 4: 17 Want onze lichte verdrukking, die zeer haast *voorbijgaat*, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid.

Loon namelijk. Wij zullen eens in de toekomst een hemels lichaam ontvangen. De bedoeling is dat dit lichaam niet naakt is, maar bij voorkeur bekleed of, nog beter, overkleed. Het gaat over heerlijkheid, die aan de buitenkant gezien kan worden en beschouwd wordt als loon. We kunnen ons daar weinig bij voorstellen. Maar dat we loon zullen ontvangen en dat die heerlijkheid aan ons zal geopenbaard worden is een duidelijke zaak. Daarom staat er ook...

2 Kor. 5: 10 Want wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage, hetgeen door het lichaam *geschiedt*, naardat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad.

Als het kwaad is, was het misschien wel goed bedoeld, maar het was hout, hooi en stro. Het goede is uiteraard goud, zilver en kostelijke stenen.

2 Kor. 5: 11 Wij dan, wetende de schrik des Heeren....

Wij dan, wetende dat dit zal gebeuren, zijn trouw aan onze bediening en bewegen de mensen tot geloof. Daarom bidden wij u van Christus wege: Laat u met God verzoenen (2 Kor. 5: 20).

Men heeft de term 'rechterstoel' in de loop van de tijd wel proberen te verzwakken, omdat men, zeker in Evangelische kring, wat moeite heeft met rechtspraak. Vroeger moest je 10 teksten uit het hoofd leren. Eén van die teksten was dat wie niet gelooft alrede veroordeeld is en die gelooft, wordt niet geoordeeld. De rechterstoel past daar dan niet in. Het is echter geen oordeel over wie wij zijn, maar over onze werken. Het gaat niet om straf, maar of je loon ontvangt. Daarna wordt gezegd dat het niet ontvangen van loon in de praktijk door ons wel degelijk als straf zal worden ervaren. Strikt genomen is het niet negatief en niet positief. Het kan dus niet als straf beschouwd worden, maar ook niet als loon. Als je leven uit hout, hooi en stro bestaan heeft, dan was je niemand, maar dan ben je dan ook niemand. Je leven is zinloos en ijdel geweest. Je eeuwige leven lang loop je daar dan rond en iedereen kan aan je zien dat het je indertijd niets kon schelen. Hoe trots je er hier ook op was, dat je een kind van God was. Je had een zeer goede levensverzekering, want je kon niet meer verloren gaan. Dat is ook zo, maar je kunt wel loon missen. Daar wordt over gesproken, zelfs in dreigende termen.

Het woord 'rechterstoel van Christus' komt alleen maar in deze twee Schriftplaatsen voor. Het woord kom je wel vaker tegen. We kennen de rechterstoel van Pilatus, van HeróduS, van Gallio, van Festus en zelfs die van de keizer.

Rechterstoel = bema.

Je kunt je er dus niet uitreddeN door te zeggen dat bema slechts een soort houden podiumpje is en te beweren dat het eigenlijk niet echt een rechterstoel is. Een stoel is een stellage. Het woord kan wel die betekenis hebben, maar het betekent ook voetstap, zoals het vertaald is in Hand. 7, waar Stéfanus zegt dat Abraham niets bezat in het beloofde land, zelfs geen voetstap, zelfs geen bema. Je kunt dus ook zeggen dat bema voetstap betekent, maar gesteld worden voor de voetstap van Christus betekent uiteraard niets. Als je voor de rechtbank verscheen dan verscheen je voor de balie. Dat is een soort stellage en daarachter zitten de heren edelachtbaren. Die stellage hoort bij de hele entourage en zo is dat van oudsher ook altijd geweest. Er wordt vanaf een verhoging recht gesproken, want de edelachtbaren vertegenwoordigen een hogere macht, de wet namelijk. Zo kennen we in de Bijbel wel degelijk de rechterstoel van Christus, die ons niet meer in absolute zin verloren zal doen gaan, maar voor wie het wel eens zo

zou kunnen zijn dat alle werken in dit leven vergeefs blijken te zijn geweest. Dan kan je leven nog zo gebouwd zijn op het fundament van het geloof, maar als vervolgens je leven uit niets anders dan hout, hooi en stro bestaan heeft, dan is het dus ijdel geweest en zul je geen loon ontvangen. Je bent gewaarschuwd.

- 14 Zo iemands werk blijft, dat hij daarop gebouwd heeft, die zal loon ontvangen.
- 15 Zo iemands werk zal verbrand worden, die zal schade lijden; maar zelf zal hij behouden worden, doch alzo als door vuur.

Schade lijden is niet onder nul, maar mindering op het loon. Dat heet verlies, omdat er op meer gerekend werd.

2 Joh. 1: 8 Ziet toe voor uzelf, dat wij niet verliezen, hetgeen wij gearbeid hebben, maar een vol loon mogen ontvangen.

Het verlies of de schade is dus loonderving. Het gaat van het volle loon af.

Hijzelf zal behouden worden, maar zijn leven, zijn werken, zijn ziel, zal schade lijden. Het gaat steeds over de zaligheid van de ziel. Dat is iets anders dan de zaligheid van de geest, of zaligheid naar de geest. Die zaligheid heeft met wedergeboorte te maken. De zaligheid der ziel heeft te maken met het praktisch nut van de wandel van de gelovige.

Daarom wordt er ook gesproken over de goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen (Efe. 2: 10). Er zijn echter wel een stuk of twintig Schriftplaatsen waarover die goede werken gesproken wordt. Dat zijn de werken die uit het geloof voortkomen en onze dienstbaarheid aan de Heer. Voor die werken zal men loon ontvangen. Het principe is: loon naar werken. De arbeider is zijn loon waardig. Zij werden geoordeeld naar hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken. Een basale uitdrukking in dat verband is uit Rom. 2, waar in vers 5 eerst gesproken wordt over ongelovigen.

Rom. 2: 5 Maar naar uw hardigheid en onbekeerlijk hart, vergadert gij uzelf toorn als een schat, in den dag des toorns, en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods.

- 6 Welke een iegelijk vergelden zal naar zijn werken;
- 7 Dengenen wel, die met volharding in goeddoen, heerlijkheid en eer, en onverderfelijkheid zoeken, het eeuwige leven;
- 8 Maar dengenen, die twistgierig zijn, en die der waarheid ongehoorzaam, doch der ongerechtigheid gehoorzaam zijn, *zal verbolgenheid en toorn vergolden worden;*

Het is naar werken. Bij ongelovigen gaat het over werken des ongeloofs en bij gelovigen over werken des geloofs. Bij ongelovigen gaat het om straf en bij gelovigen gaat het om loon. Het gaat natuurlijk om de hoeveelheid daarvan. Dragen onze werken dus bij aan onze zaligheid? Aan onze wedergeboorte niet, maar aan de zaligheid der ziel wel. Daarmee zijn alle betrokken Schriftplaatsen feitelijk verklaard. Onze levens zijn dus wel degelijk van belang voor onze eeuwigheidspositie. Je kunt schade lijden, maar zelf zul je behouden worden, maar also als door vuur. Op die wijze.

16 Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt, en de Geest Gods in ulieden woont?

Weet gij niet.... Dit wordt vele malen in deze brief gebruikt.

- 1 Kor. 5: 6 Weet gij niet, dat een weinig zuurdesem het gehele deeg zuur maakt.
- 1 Kor. 6: 2 Weet gij niet, dat de heiligen de wereld oordelen zullen?
- 1 Kor. 6: 3 Weet gij niet, dat wij de engelen oordelen zullen?
- 1 Kor. 6: 9 Weet gij niet, dat de onrechtvaardigen het Koninkrijk Gods niet zullen beërven?
- 1 Kor. 6: 15 Weet gij niet, dat uw lichamen leden van Christus zijn?
- 1 Kor. 6: 16 Weet gij niet, dat die de hoer aanhangt, één lichaam *met haar* is?
- 1 Kor. 6: 19 Weet gij niet, dat ulieder lichaam een tempel is van de heilige Geest, Die in u is?
- 1 Kor. 9: 14 Weet gij niet, dat degenen, die de heilige dingen bedienen, van het heilige eten?
- 1 Kor. 9: 24 Weet gij niet, dat die in de loopbaan lopen, allen wel lopen, maar dat één den prijs ontvangt?

Met andere woorden, ze wisten niet veel. Ze hadden die dingen moeten weten. Het wordt door de apostel in ieder geval bekend verondersteld en hij roept het weer op. Weet gij niet.... Nee, zij waren wijs naar wereldse normen. Deze Bijbelse waarheden speelden bij de Korinthiërs kennelijk geen enkele rol van betekenis. In de brief aan de Romeinen is het andersom: Wij weten..., of nog sterker: Wij zijn verzekerd....

Wij weten die dingen, omdat God het ons geopenbaard heeft.

Weet gij niet dat gij Gods tempel zijt, en de Geest in ulieden woont? Dat is twee keer hetzelfde. Een tempel is de plaats waar God woont. Als wij een tempel zijn, dan wil dat dus zeggen dat God op één of andere wijze in ons

woont. We zijn waarschijnlijk wel met deze gedachte vertrouwd, hoewel deze uitdrukking vaak niet begrepen wordt.

In de eerste plaats, zoals het hier staat, staat 'gij' in het meervoud. Dat kun je hier in het Nederlands niet zien. Soms wel, want dan staat er 'gijlieden'. Dat het meervoud is, blijkt uit het tweede deel van de zin, want daar staat dat de Geest in ulieden woont, het meervoud van 'u'. Gij en ulieden is meervoud, maar de tempel is enkelvoud. Helaas zijn we in ons taalgebruik niet meer zo nauwkeurig. Wat hier gezegd wordt is dat de gelovigen gezamenlijk één tempel vormen. De Gemeente is die tempel.

Dat dus ook gezegd kan worden dat elke gelovige zo'n tempel is, dat is wel zo en zo komt het ook wel voor, maar dat is niet de normale gedachte. De normale gedachte is dat de Gemeente één tempel is. Petrus zegt dat wij levende stenen zijn en wij worden als levende stenen samengevoegd met die ene Steen en zo gebouwd tot een geestelijk huis, tot een tempel. Namelijk tot een koninklijk priesterschap (1 Petr. 2). Die losse stenen maken deel uit van de tempel. Je kunt ze aanwijzen en zeggen: 'Dat is de tempel', maar alleen als ze deel uitmaken van het geheel. In theorie mag het dan zo zijn dat elke gelovige daar deel van uitmaakt, maar de theorie is niet interessant, het gaat om de praktijk. De vraag is dan ook of wij in ons praktische leven deel uitmaken van die tempel. Als wij ons afsluiten van het geheel en een leven leiden buiten elk Gemeentelijk verband en Gemeentelijke verantwoordelijkheid om, dan zijn we in de praktijk gewoon losse stenen en die aanwijzen en zeggen dat dat de tempel is, dat is dan een noodlottig misverstand, want dat is natuurlijk niet zo. Als mensen dus zeggen dat ons lichaam een tempel is, dan valt het nog maar te bezien of dit zo is. Dat is een mooie theorie, maar daar gaat het niet over. Het gaat over de praktijk. Dat het zo in elkaar steekt blijkt uit het volgende Schriftgedeelte...

Hebr. 3: 2 Die (Christus, de Hogepriester) getrouw is Degene, Die hem gesteld heeft, gelijk ook Mozes in geheel zijn huis (het volk Israëel) was.

Daarna wordt gezegd dat wij van een ander huis deel uitmaken. Dan staat er...

- 4 Want een ieder huis wordt van iemand gebouwd; maar Die dit alles (de Gemeente) gebouwd heeft, is God.
- 5 En Mozes is wel getrouw geweest in geheel zijn huis, als een dienaar, tot getuigenis der dingen, die gesproken zouden worden;
- 6 Maar Christus (is getrouw aan Degene Die Hem gesteld heeft), als de Zoon over Zijn eigen huis (de Gemeente); Wiens huis wij zijn, indien wij maar de vrijmoedigheid en den roem der hoop tot het einde toe vast behouden.

Wij zijn dat huis, maar er wordt wel een voorwaarde aan verbonden. De uitdrukking 'de roem en hoop tot het einde toe vast behouden', wordt een stuk of zes keer herhaald.

Hebr. 3: 14   Want wij zijn Christus deelachtig geworden, zo wij anders het beginsel van dezen vasten grond tot het einde toe vast behouden.

Wij zijn Zijn huis, als we tenminste dit beginsel tot het einde toe vasthouden. Het is geen theorie, maar praktijk. De brief aan de Hebreëen is geschreven om aan te geven dat wij als gelovigen niet leven onder de inzettingen van het Oude Verbond, maar onder die van het Nieuwe Verbond, niet onder Mozes, maar onder Christus, niet onder Aäron, maar onder Christus, de Hogepriester van het Nieuwe Verbond.

Het vasthouden aan deze beginselen wil zeggen dat we ook inderdaad staan in de vrijheid waarmede Christus ons vrijgemaakt heeft. Die uitdrukking komt uit de brief aan de Galaten, maar die brief heeft precies dezelfde strekking, namelijk dat we uit genade zalig geworden zijn en we daarom ook uit genade zouden leven. Niet onder de wet en niet onder het Oude Verbond.

Paulus zegt dus dat we weliswaar Zijn huis zijn, maar alleen als je ook inderdaad volgens de beginselen van dat huis leeft, onder de huisregels van dat huis. Je moet tegelijkertijd niet ook nog onder de huisregels van de wet willen leven, want dan hoor je er toch niet bij. In de praktijk tenminste niet. Je kunt wel roepen dat je een dienaar van het Nieuwe Verbond bent, maar als je geen priesterlijk werk verricht, als priester van het Nieuwe Verbond, dan heb je niet het recht dat te zeggen. Je bent priester op grond van geboorte. Dat heeft consequenties. Je kunt pas echt zeggen dat je een priester bent, als je ook daadwerkelijk priesterlijk werk doet. Je kunt een diploma fietsenmaker hebben, maar als je geen fietsen maakt, hoezo ben je dan fietsenmaker? Je kunt wel zeggen dat je dienaar bent van het Nieuwe Verbond, maar dat is alleen waar als je dat ook daadwerkelijk praktiseert. Dat staat hier dus ook en de hele brief is een oproep om je in de praktijk onder het Nieuwe Verbond te stellen en te naderen tot de troon der genade, de troon van de Koning en Hogepriester van het Nieuwe Verbond.

Wij zijn in de vrijheid geplaatst. Laat ons daarom ook in de vrijheid staan, waarmede Christus ons vrijgemaakt heeft. Laat ons dan geen ander juk laten opleggen, maar dient elkander door de liefde.

Wij zijn dus Christus deelachtig geworden, als het tenminste waar is dat wij dat beginsel tot het einde toe vast behouden.

Hebr. 4: 14 Dewijl wij dan een groten Hogepriester hebben, Die door de hemelen doorgedaan is, *namelijk* Jezus, den Zoon van God, zo laat ons deze belijdenis vasthouden.

Je kunt wel roepen dat we een Hogepriester hebben, maar daar heb je niets aan als je je niet ook door Hem laat reiniging en je je niet bij Hem meldt voor de dienst aan God.

Hebr. 10: 23 Laat ons de onwankelbare belijdenis der hoop *vasthouden*; (want Die het beloofd heeft, is getrouw);

Hebr. 12: 28 Daarom, alzo wij een onbewegelijk Koninkrijk ontvangen, laat ons de genade *vasthouden*, door dewelke wij Gode welbehagelijk mogen dienen, met eerbied en godvruchtigheid.
29 Want onze God is een verterend vuur.

Terug naar Hebr. 3: 6.

Christus is trouw als Zoon en Erfgenaam over Zijn eigen huis, Wiens huis wij zijn, indien.... Er staat niet: 'Indien wij wedergeboren zijn', want dat is alleen de theorie, maar: 'Indien wij maar de vrijmoedigheid en de roem der hoop tot het einde toe vasthouden'. Indien wij daar ook daadwerkelijk uit leven en ons stellen onder de huisregels van dit huis, van deze tempel.

1 Tim 3: 14 Deze dingen schrijf ik u, hopende zeer haast tot u te komen;
15 Opdat gij moogt weten, hoe men in het huis Gods moet verkeren, hetwelk is de Gemeente des levenden Gods, een pilaar en vastigheid der waarheid.

Hoe men zich in het huis Gods heeft te gedragen. Wat van de huisgenoten Gods verwacht mag worden. Dat wil zeggen, wat de Heer van ons verwacht in dit huis.

De levende God = de werkende, de actieve God.

Een pilaar en vastigheid der waarheid = de eerste verantwoordelijkheid van de Gemeente is dat de Gemeente de waarheid betracht, bewaart, praktiseert en daar dus ook in de praktijk uit leeft. De tempel is de tempel, natuurlijk omdat God daarin woont, maar ook omdat daarin het Woord Gods bewaard en gesproken wordt. De essentie van de tempel is het heilige der heiligen. Daar staat de ark des verbond. Dat is het centrum van heel het bouwwerk. Daarin worden de twee stenen tafelen bewaard, als uitbeelding van het Woord van God. Wij als tempel Gods hebben de verantwoordelijkheid het Woord Gods te bewaren.

Wij zijn een tempel, levende stenen, gebouwd op die ene Steen. Daarmee zijn we dus een priesterlijk volk en de verantwoordelijkheid van de priesters was

het bewaren van het Woord van God. dat is dus in het algemeen de verantwoordelijkheid van de Gemeente nu, ook hier op aarde. Wij zijn dat priesterlijk volk, dat Door God aangesteld is, om Zijn Woord te bewaren en dus te prediken en te bedienen. Dat was de functie van Israël in oudtestamentische tijd, maar ook hun functie straks na hun bekering, in de wederkomst van Christus. In de tussentijd is het onze positie als volk van God. Wij zijn het huis Gods. Dat dienen wij te weten.

16 Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt, en de Geest Gods in ulieden woont?

Gij wordt dus geacht de wijsheid Gods te bewaren en niet de wijsheid van mensen. Voor zover men die wijsheid bewaart, zouden wij dienovereenkomstig wandelen en dus ook dienovereenkomstig werken. Men zal voor die goede werken ook loon ontvangen. Dat verwacht de Heer van elke gelovige. Niemand kan zeggen dat hij daartoe niet bekwaam is. Je kunt op z'n minst het Woord van God aanvaarden en daaruit leven. Als je denkt dat je daar te dom voor bent, dan heb je nog geen excuus, want indien iemand het aan wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere (Jak. 1: 5). Wij hebben de Geest van God ontvangen, opdat wij zouden weten de dingen die ons van God geschonken zijn. Onze bekwaamheid is uit God, Die ons bekwaam gemaakt heeft om dienaren te zijn van het Nieuwe Verbond. Je hebt dus nooit enig excuus.

Weet gij niet dat gij Gods tempel zijt?

Weet gij niet dat de Geest Gods in ulieden woont?

17 Zo iemand den tempel Gods schendt, dien zal God schenden; want de Tempel Gods is heilig, welke gij zijt.

Wie de tempel van God schendt, zal door God beschadigd worden en dus schade lijden. De tempel Gods is heilig = aan God gewijd. De tempel staat in dienst van God en God zorgt voor Zijn spullen. Hij laat zomaar niet toe dat die tempel beschadigd wordt. Kennelijk hebben niet alle leden een positief aandeel in de Gemeente, want als wij dat werk van God schade aandoen, dan is dat uiteraard een negatieve bijdrage. Dit is niet aan ongelovigen geschreven, maar aan degenen die deel uitmaken van de tempel. Je kunt binnen de Gemeente de Gemeente wel degelijk schade toebrengen, van binnenuit.

Hun woord zal voorteten gelijk de kanker (2 Tim. 2: 17). Daar word je niet vrolijk van. Dat gaat over wedergeboren mensen, die het werk niet ondersteunen, maar schade berokkenen. Dat komt bij de duivel vandaan. Hij probeert de boel natuurlijk zoveel mogelijk tegen te werken. De waarschuwing is dat we ons daarvoor niet laten gebruiken, want als wij de

tempel Gods beschadigen, dan zal God ons schade toebrengen. Niet dat we dan niet meer behouden zijn, maar dat we loon en heerlijkheid derven. Je zult maar tot in lengte van dagen in je nakie lopen. De eeuwigheid duurt behoorlijk lang.

- 18 Niemand bedriege zichzelf. Zo iemand onder u dunkt, dat hij wijs is in de wereld, die worde dwaas, opdat hij wijs moge worden.
- 19 Want de wijsheid dezer wereld is dwaasheid bij God; want er is geschreven: Hij vat de wijzen in hun arglistigheid;

Al die menselijke overleggingen komen voort uit deze zondige, gemankeerde wereld, waarin niks goed is. daarmee kan niet bijgedragen worden aan het werk Gods. Daarom is het noodzakelijk dat we de wijsheid van God, die bestaat in verborgenheid, leren verstaan. Dat wil zeggen, dat we ons door God laten onderwijzen voor het praktische leven. Daartoe is het noodzakelijk om die menselijke overwegingen te laten vallen.

- 20 En wederom: De Heere kent de overleggingen der wijzen, dat zij ijdel zijn.
- 21 Niemand dan roeme op mensen; want alles is uwe.
- 22 Hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Céfas, hetzij de wereld, hetzij de dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomstige dingen, zij zijn alle uwe.
- 23 Doch gij zijt van Christus, en Christus is Gods.

De wijsheid van God heeft te maken met eenheid. Het is de bedoeling dat deze schepping van veelheid naar eenheid gaat. Er zijn hotemetoten geweest die geprobeerd hebben de wereld onder te brengen in één regering en één godsdienst. Na de tweede wereldoorlog zei men: 'Dit nooit meer', maar binnen de kortste keren gebeurde het dus toch weer, terwijl men in de tussentijd een Volkenbond had opgericht. Na de tweede wereld oorlog kon je met die Volkenbond niet meer uit de voeten. Sindsdien heet het de Verenigde Naties en heeft men het hardnekkig over internationale gemeenschap, maar iedereen weet dat er in de wereld alleen maar verdeeldheid is.

De wijsheid van God is zoveel hoger van de wijsheid van de wereld, dat de laatste met gemak dwaasheid genoemd zou kunnen worden. In plaats daarvan spreekt men over de wijsheid van de mens en de dwaasheid van God, maar die eenheid gaat nooit wat worden via de menselijke filosofie. Er is wel degelijk een wijsheid van God, maar die is voor de wereld bedekt en bestaat in verborgenheid, die de oversten dezer wereld niet gekend hebben. Die wijsheid wordt ons niet geopenbaard door de geest der wereld, maar door

de Geest Die uit God is. Die Geest hebben wij ontvangen, opdat wij zouden weten de dingen die ons van God geschonken zijn.

Zelfs binnen het christendom redeneert men dit weg. Sommigen zeggen zelfs dat zij de Heilige Geest ontvangen hebben, opdat zij in tongen zouden kunnen spreken. Anderen zeggen weer dat zij de Geest ontvangen hebben, opdat wij elkaar de handen op zouden leggen. Men is vergeten waar het werkelijk over gaat.

Hij is de Geest der waarheid, opdat Hij ons in heel de waarheid zou leiden. Hij is de Geest der wijsheid en der openbaring in de kennis van Christus.

De Korinthiërs wisten niet veel, omdat ze door mensen waren voorgelicht, naar wereldse beginselen en menselijke filosofie. Ze waren door de wereld onderwezen en worden door Paulus dan ook als kinderen beschouwd, als jonge kinderen in Christus. Ze waren met melk gevoed, maar dat is alleen maar inleiding. Daar moet je snel vanaf en overgaan op de vaste spijs, anders komt het niet goed. Paulus beklagt zich dat deze Korinthiërs nog steeds baby's waren en dat ze de vaste spijs, de wijsheid Gods, niet verdroegen.

Vervolgens zegt Paulus dat we deel uitmaken van heel iets anders. We zijn nu niet ineens goede mensen geworden, of mensen geworden zoals God ze bedoeld heeft, geen waardige leden van de samenleving, maar wij zijn toegevoegd aan een tempel. Het woord 'voegen' of 'toevoegen' is daarbij het juiste woord. Wij zijn Gods akkerwerk; wij zijn Gods gebouw. Of weet gij niet dat gij Gods tempel zijt? Omdat de Gemeente collectief beschouwd wordt als een tempel, heeft dat consequenties en omdat daardoor iedere individuele gelovige ook als tempel beschouwd kan worden, heeft ook dat consequenties. Je moet oppassen voor onverzadigde vetzuren. Je mag ook niet roken, want anders had de Heer ons wel een schoorsteen gegeven. Men komt doorgaans niet veel verder dan dit soort zaken, die in de maatschappij ook populair zijn. Men zoekt er een Bijbeltekst bij en verzint er wat tale Kanaäns bij en dan lijkt het allemaal heel vroom en christelijk. Dat is echter geen wijsheid van God, maar wijsheid van de wereld, alleen met gebruikmaking van wat Bijbelse terminologie. Wat je altijd kunt gebruiken is dat je een goed rentmeester moet zijn, want dat is Bijbels. Daar draait echter onze hele kapitalistische samenleving ook om. Maar wij horen niet bij links, niet bij rechts, niet bij het midden, we zijn niet vooruitstrevend, niet collectief, maar wij zijn van een andere orde. We horen er helemaal niet bij. Wij zijn een tempel Gods, die gebouwd wordt op een fundament, dat ooit gelegd is. Op dat fundament worden wij gebouwd en bovendien worden ook wijzelf geacht op dat fundament te bouwen. Als we dan toch zo nodig ergens aan moeten bouwen, dan aan die tempel Gods, op dat fundament en met de voorgeschreven bouwmaterialen. Dat is niet hout, hooi en stro, maar goud, zilver en kostelijke stenen. Ooit gaat dit bouwwerk namelijk een keer in de fik en verdwijnt alle

hout, hooi en stro. Zo vind je uiteindelijk het goud, zilver en de kostelijke stenen terug.

Wij zijn betrokken in de bouw van een werk Gods. Die is niet onderworpen aan wereldse wijsheid. Daar gaat het over. Dat probeert Paulus die Korinthiërs duidelijk te maken.

De wijsheid van deze wereld zal vergaan, maar is in feite al vergaan. Daar ging hoofdstuk 1 over en aan het einde van hoofdstuk 3 komt Paulus daar weer op terug. Met andere woorden, hij komt geen stap verder, maar het is wel een uitgebreide inleiding op de essentie van deze brief. De tragiek van deze brieven is dat ze meestal precies verkeerd om gebruikt worden, namelijk dat ze toegepast worden op de aardse omstandigheden van de gelovigen. Wat Paulus in werkelijkheid uiteenzet is dat al die zaken die hij verderop in de brief aanhaalt van geen belang zijn in het werk des Heeren. Ze horen daar niet in thuis. Het zijn zaken die je een beetje op orde moet hebben, zodat je er niet al teveel hinder van ondervindt. Je moet je er zoveel mogelijk aan onttrekken. Dit is mijn wereld niet, ik hoor er niet bij. Wij zouden tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende. Daar wordt de tent der samenkomst gebouwd. En wat Paulus, Apollos en Céfas betreft, daarvan zegt Paulus dat zij geen kerkvorsten zijn, zodat je je niet kunt noemen met hun naam. Zij zijn dienaren van de Gemeente (diakenen), want de zijn dienaren van Christus. Bovendien zijn zij rentmeesters der verborgenheden Gods.

Hoofdstuk 4

Waarschuwing tegen hoogmoed

- 1 Kor. 4: 1 Alzo houde ons een *ieder* mens, als dienaars van Christus, en uitdelers der verborgenheden Gods.
- 2 En voorts wordt in de uitdelers vereist, dat elk getrouw bevonden worde.
- 3 Doch mij is voor het minste, dat ik van ulieden geoordeeld worde, of van een menselijk oordeel; ja, ik oordeel ook mijzelf niet.
- 4 Want ik ben mijzelf van geen ding bewust; doch ik ben daardoor niet gerechtvaardigd; doch Die mij oordeelt, is de Heere.
- 5 Zo dan oordeelt niets voor den tijd, totdat de Heere zal gekomen zijn, Welke ook in het licht zal brengen, hetgeen in de duisternis verborgen is, en openbaren de raadslagen der harten; en alsdan zal een iegelijk lof hebben van God.
- 6 En deze dingen, broeders, heb ik op mijzelf en Apollos bij gelijkenis gepast, om uwentwil; opdat gij aan ons zoudt leren, niet te gevoelen boven hetgeen geschreven is, dat gij niet, de een om eens anders wil, opgeblazen wordt tegen den ander.
- 7 Want wie onderscheidt u? En wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen? En zo gij het ook ontvangen hebt, wat roemt gij, alsof gij het niet ontvangen hadt?
- 8 Alrede zijt gij verzadigd, alrede zijt gij rijk geworden, zonder ons hebt gij geheerst; en och, of gij heerstet, opdat ook wij met u heersen mochten!
- 9 Want ik acht, dat God ons, die de laatste apostelen zijn, ten toon heeft gesteld als tot den dood verwezen; want wij zijn een schouwspel geworden der wereld, en den engelen, en den mensen.
- 10 Wij *zijn* dwazen om Christus' wil, maar gij zijt wijzen in Christus; wij zijn zwakken, maar gij sterken; gij zult heerlijkken, maar wij verachten.
- 11 Tot op deze tegenwoordige ure lijden wij honger, en lijden wij dorst, en zijn naakt, en worden met vuisten geslagen, en hebben geen vaste woonplaats;
- 12 En arbeiden, werkende met onze eigen handen; wij worden gescholden, en wij zegenen; wij worden vervolgd, en wij verdragen;
- 13 Wij worden gelasterd, en wij bidden; wij zijn geworden als uitvaagsel der wereld *en* aller afschrapsel tot nu toe.

- 14 Ik schrijf deze dingen niet om u te beschamen, maar als mijn lieve kinderen vermaan ik *u*.
- 15 Want al hadt gij tien duizend leermeesters in Christus, zo *hebt gij* toch niet vele vaders; want in Christus Jezus heb ik u door het Evangelie geteeld.
- 16 Zo vermaan ik u dan: Zijt mijn navolgers.
- 17 Daarom heb ik Timótheüs tot u gezonden, die mijn lieve en getrouwe zoon is in den Heere, welke u zal indachtig maken mijn wegen, die in Christus zijn. Gelijkerwijs ik alom in alle Gemeenten leer.
- 18 Doch sommigen zijn opgeblazen, alsof ik tot ulieden niet komen zou.
- 19 Maar ik zal haast tot u komen, zo de Heere wil, en ik zal *dan* verstaan, niet de woorden dergenen, die opgeblazen zijn, maar de kracht.
- 20 Want het Koninkrijk Gods is niet *gelegen* in woorden, maar in kracht.
- 21 Wat wilt gij? Zal ik met de roede tot u komen, of in liefde en *in* den geest der zachtmoedigheid?

1 Kor. 4: 1 Alzo houde ons een *ieder* mens, als dienaars van Christus, en uitdelers der verborgenheden Gods.

Uitdelers = oiconomos = rentmeesters.

Oiconomos heeft te maken met het beheer van het huis.

Oiconomos houdt verband met oiconomia = bedeling, huishouding, economie.

De verborgenheden Gods hebben te maken met de verborgenheid van God uit 2: 1 en 2: 7, namelijk met de wijsheid Gods, bestaande in verborgenheid, die God tevoren verordineerd heeft voor ons, eer de wereld was.

De Korinthiërs wilden daarnaar niet horen, maar Paulus zegt dat zij nu eenmaal uitdelers zijn van de verborgenheden Gods en dus van de wijsheid Gods, bestaande in verborgenheid.

- 2 En voorts wordt in de uitdelers vereist, dat elk getrouw bevonden worde.

Een dienaar van Christus wordt geacht getrouw te zijn. Aan wie? Aan Degene Die hem gesteld heeft uiteraard. Personeel is goed personeel, niet als het iets goed kan, maar als het trouw is, ongeacht wat hij doet. Men zou trouw zijn, zodat de werkgever op hem aankan. De dienaar draagt dus verantwoordelijkheid. Denk weer aan de gelijkenis van de ponden. De Heer was pas weer geïnteresseerd in Zijn werknemers toen Hij weer terugkwam. Als de dienstknecht goed werk had verricht, zei de Heer tegen hem: 'Gij goede

en getrouwe dienstknecht...'. De dienstknecht is goed, omdat hij trouw is, niet om wat hij precies gedaan heeft. Dat de ene dienstknecht wat meer rendement oplevert dan de andere, is altijd al zo geweest en weliswaar in strijd met de socialistische idealen, maar mensen zijn nu eenmaal erg verschillend. Wat de één kan, kan de ander niet en wat de ander kan, kan de één veel beter. Misschien net zo goed, maar dan veel sneller. De mensen zijn nu eenmaal niet allemaal gelijk. Wij zullen elk, ieder voor zich, Gode rekenschap geven.

Rom. 14: 10 Maar gij, wat oordeelt gij uw broeder? Of ook gij, wat veracht gij uw broeder? Want wij zullen allen voor den rechterstoel van Christus gesteld worden.

12 Zo dan, een iegelijk van ons zal voor zichzelf Gode rekenschap geven.

13 Laat ons dan elkander niet meer oordelen....

Wij hebben een persoonlijke verantwoordelijkheid rechtstreeks naar de Heer toe en niet rechtstreeks naar elkaar. Ook niet naar Paulus, Apollos of Petrus. Dit soort hiërarchie bestaat in de wereld. Misschien is het nuttig. Waarschijnlijk wel, want in de wereld moet je eenheid organiseren, managen. Het is er niet en het kan er niet zijn en dus sturen we er managers op af om het te regelen. Maar of het gaat werken? Dat is de wereld: vechten tegen de bierkaai. In de nieuwe schepping, waaraan wij deel hebben gekregen, liggen die dingen anders. Wij moeten niet één in Christus worden. De Heer bad niet tot jou en tot mij, toen Hij zei: 'Ik wil dat zij allen één worden'. Wij hoeven dat gebed niet te verhoren, dat gebed is al verhoord. Wij zijn één in Christus. Het probleem is dat Korinthiërs dat niet willen erkennen. Het probleem is dus dat de meerderheid van wat zich christen noemt die eenheid niet wil erkennen. Daarom moet men zo nodig kerkgenootschappen fuseren. Het is net als in de wereld. Ook daar moet alles zo nodig met elkaar fuseren. Wij als kinderen Gods moeten niet één worden, wij zijn één. Als je denkt dat wij verdeeld zijn, dan komt het dus nooit meer goed. Wij zijn één in Christus en Hij zal Zijn werk in ons doen. Hij zal ons onderwijzen en Hij leert ons de beginselen van de nieuwe schepping, Hij maakt ons de verborgenheid van Zijn wil bekend, Hij heeft uitdelers der verborgenheden aangesteld, Hij heeft ons de Geest gegeven, opdat wij zouden weten de dingen die ons van God geschonken zijn.

We leren dan dat we één zijn in Christus, dat we onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, dat Zijn bloed, Zijn leven, zijn Geest in ons is en dat Hij ons wil opvoeden en een plaats geven en daarmee verantwoordelijkheid in dat geheel van de Gemeente. Dat is de Gemeente die de tempel is, waarin wij als levende stenen geplaatst zijn. Van ons wordt verwacht dat wij trouw zijn en ons onderwerpen aan het Woord van God. Dat wij zwijgen en luisteren. Dat is

het tegenovergestelde van wat wij in de samenleving moeten en wat tegenwoordig op de scholen wordt onderwezen. Want dan zouden we vooral een grote mond op moeten zetten. We moeten assertief zijn en voor onszelf opkomen. Dat moet ook wel, want niemand anders doet dat voor je. In de Gemeente is het andersom. Wij zouden stille zijn. Wij zijn de rust ingegaan. De Heer zei: 'Ik zal voor u strijden, en gij zult stille zijn' (Exo. 14: 14). We zouden een gerust en stil leven hebben. We hoeven zelf geen filosofie te ontwikkelen. God maakt ons Zijn wijsheid bekend en die zouden we aanvaarden. Dat veronderstelt geloof. Een ander woord daarvoor is nederigheid. Daar kom je in de wereld niet zo ver mee, maar sinds wanneer zouden we in de wereld ver moeten komen?

- 3 Doch mij is voor het minste, dat ik van ulieden geoordeeld worde, of van een menselijk oordeel; ja, ik oordeel ook mijzelf niet.

Doch mij is voor het minste = het zal mij worst zijn.

De Korinthiërs oordeelden Paulus. Dat maakt hem echter niets uit.

Oordelen = navragen, onderzoek doen. Dat is wat de rechtbank doet, voordat er een uitspraak volgt. Dat heeft zogenaamd met waarheidsvinding te maken. Dat is voor de rechtbank een ondankbare taak, want de wereld houdt de waarheid per definitie ten onder.

Hoe dan ook, de Korinthiërs deden onderzoek naar Paulus. Ze wilden van de man af. Ze wilden z'n boodschap niet. Zoals het nu vandaag gaat, ging het toen ook al. Als je niets tegen iemands prediking of boodschap in kunt brengen, dan tackle je de man. Dan ga je iets inbrengen tegen de persoon. Dat moet altijd lukken, want alle mensen zijn zondaren. Het kunstje bestaat eruit dat je zoveel mogelijk van z'n zonden verzamelt en die op internet zet. Zo deden de Korinthiërs dat ook bij Paulus, behalve dan natuurlijk dat ze zijn zonden op het internet publiceerden. Ze zullen daar ongetwijfeld andere methoden voor gebruikt hebben. Het gaat er daarbij helemaal niet om of het waar is wat verteld wordt, maar dat die verhalen effect hebben en de persoon in kwestie onderuit gehaald wordt. Als je netjes opgevoed bent, dan weet je dat het horen, zien en zwijgen is. Paulus trekt zich er in ieder geval niets van aan. Hij oordeelt zich ook zelf niet.

- 4 Want ik ben mijzelf van geen ding bewust; doch ik ben daardoor niet gerechtvaardigd; doch Die mij oordeelt, is de Heere.

Elk staat of valt zijn eigen heer. Degene die het recht heeft om te oordelen is de Meester. De Baas Die eventueel over Zijn dienstknechten oordeelt, of de

Koning, die eventueel over Zijn onderdanen oordeelt. Als de onderdanen onderdanig zijn, dan loopt het met de onderdanen wel goed af. Paulus oordeelt ook zichzelf niet. Dat is toch echt in strijd met de wijsheid van de wereld. De wijsheid van de wereld zegt: 'Ken u zelf', maar als een mens ergens toe onbekwaam is, dan is het daartoe. Daarom heeft men het vak psychologie uitgevonden. Dat heeft te maken met mensenkennis en opvoedkunde en vooral met etiquette (de kleine ethiek, de kleine wet), hoe we met elkaar omgaan. Een beetje mensenkennis is nooit weg, maar om dat nu psychologie te noemen? Psychologie wordt geacht zich bezig te houden met de zogenaamde inwendige mens, maar daar weten we niets van. Van elkaar al helemaal niet en van onszelf maar heel oppervlakkig. Daar is ook een goede reden voor. Een mens is niet geschapen om naar binnen te kijken, maar om naar buiten te kijken. Een mens is ook niet geschapen om naar achteren te kijken. Opzij kijken is ongeveer het verste wat mogelijk is. Achterom kijken is niet nuttig voor een mens. Dat doet pijn. De ogen staan naar voren en nu moeten we ineens naar binnen kijken. Dat kunnen we niet. De mensen die vinden dat we dat toch moeten, die doen dat dan wel voor ons. Die mensen noemen wij psychologen. Als het gaat over de problematiek die de aanleiding was voor het raadplegen van de psycholoog, dan vraagt hij wat je er zelf van vindt. Als je er zelf iets van vond, dan was je uiteraard niet naar zo'n figuur toegegaan. Hij vindt er namelijk ook niets van. Hij kan het ook niet vinden. Net zo min. Er bestaan minstens evenveel richtingen in de psychologie als er psychologen bestaan. En dus, wij moeten onszelf ook niet oordelen. We weten niet eens wat we doen, laat staan dat we weten waarom we wat doen en wat onze motieven zijn. Stel dat je het een beetje wist, word je daar dan gelukkig van? Waarschijnlijk niet. Als je het leven kapot wil maken, dan moet je het vooral gaan onderzoeken. Je moet er niet in gaan zitten snijden. Krijg het dan maar weer eens in elkaar. Dat is de les van jonge jongens. Die slopen altijd van alles, om te kijken hoe dingen in elkaar zitten, maar als ze het vervolgens weer in elkaar zetten, dan werkt het niet meer. Als je alles in het leven begrijpt, dan is de uitdaging daarvan, de schoonheid en de charme weg. Als je specialist bent op het gebied van schilderkunst, dan vind je geen schilderij meer mooi. Als je alles van muziek weet, dan luister je niet meer naar muziek, maar naar techniek.

Een mens moet dus zichzelf niet oordelen. Als het gaat om een rechtvaardig oordeel, wij vinden te weinig waarheid om de waarheidsvinding als basis te kunnen gebruiken voor een oordeel. Het heeft geen enkele zin jezelf te kennen. De Heer zal in de toekomst oordelen en wij zouden ons door hem laten onderwijzen. Door Zijn onderwijs komen we niet tot kennis van onszelf, maar tot kennis van Christus. Het gaat erom Hem te kennen en de kracht van Zijn opstanding.

Want ik ben mijzelf van geen ding bewust = hij weet zelf ook niet wat er allemaal in zijn onderbewustzijn omgaat. Maar dit betekent niet dat er geen oordeel zal zijn, dat hij dus gerechtvaardigd is, maar de Heere zal oordelen.

- 5 Zo dan oordeelt niets voor den tijd, totdat de Heere zal gekomen zijn, Welke ook in het licht zal brengen, hetgeen in de duisternis verborgen is, en openbaren de raadslagen der harten; en alsdan zal een iegelijk lof hebben van God.

In het licht zal brengen = dagen, voor de rechtbank brengen.

Hij kent ons en weet wat er in onze harten omgaat. De mens ziet aan wat voor ogen is, maar de Heere ziet het hart aan. Dat zal geoordeeld worden.

Als je dan lof krijg, dan krijg je dat van God. Dan betekent het ook wat.

Paulus spreekt in vers 1 – 5 over zichzelf, over Paulus, Apollos, Céfas.

- 6 En deze dingen, broeders, heb ik op mijzelf en Apollos bij gelijkenis gepast, om uwentwil; opdat gij aan ons zoudt leren, niet te gevoelen boven hetgeen geschreven is, dat gij niet, de een om eens anders wil, opgeblazen wordt tegen den ander.

Om één of andere reden laat hij Céfas buiten beschouwing.

Paulus sprak eigenlijk over de Korinthiërs, maar letterlijk sprak hij over zichzelf. De bedoeling is dat wij aan Paulus en Apollos een voorbeeld zouden nemen. Paulus is het rolmodel voor heel de Gemeente en daarmee uiteraard voor alle gelovigen. Hij zegt dat wat op de Korinthiërs van toepassing is, hij op zichzelf van toepassing gebracht heeft, met de bedoeling dat zij daar een voorbeeld aan zouden nemen. Het geldt voor alle gelovigen. Een menselijk oordeel zou ons niet moeten interesseren. Als ons dat niet interesseert, dan zal het ons ook niet interesseren om anderen te oordelen.

Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld worde. Met welke maat gij meet, zult ook gij gemeten worden. Als je een klein beetje zelfkennis hebt, dan kun je beter zo verstandig zijn en andere mensen niet oordelen, want je wordt door God onder dezelfde meetlat gezet, waarmee je anderen gemeten hebt.

Als we al zouden oordelen, dan zal dat in de toekomst zijn: 'Weet gij niet dat de heiligen de wereld zullen oordelen? Weet gij niet, dat wij de engelen zullen oordelen?' Dat is wanneer ons aardse huis, deze tabernakel, verbroken is en wij een gebouw hebben bij God en wij allen geopenbaard zijn voor de rechterstoel van Christus en hebben weggedragen hetgeen door het lichaam geschied is. In de dagen van de wederkomst van Christus zullen we met Hem betrokken zijn in de oprichting, maar ook in de instandhouding van het Messiaanse Rijk. Daartoe zijn wij als eerstelingen geroepen. Zolang wij hier nog op aarde zijn worden wij geacht nog onderwezen te worde, opgevoed te worden, te leren, ervaring op te doen.

Toen wij in deze wereld geboren werden, wisten we van toeten noch blazen. Er gaat een hoop mis, maar als je goed oplet, dan leer je daarvan. In ieder geval kun je ervan leren dat een menselijk oordeel niets betekent; dat dat cultuurgebonden is en voortkomt uit allerlei structuren die men in het hoofd heeft. Voor God betekent dit echt helemaal niets. Dit geldt ook voor in de wereld. Trek je niet teveel aan van wat anderen ervan vinden, je moet je eigen kop volgen.

Voor ons is van belang dat we leren nederig te zijn.

Opdat gij aan ons zoudt leren = men zou het zien aan hen.

Niet te gevoelen boven hetgeen geschreven is = wat geschreven is staat wis en waarachtig wel boven het gevoel. In de filosofie van de wereld heeft men gevoel en emotie tot gemaakt religie. Daar gaat het dan om. In een beetje kerkelijke bijeenkomst worden gevoelens opgeroepen. Dat vindt men lekker. Dat is niet de bedoeling. In zichzelf is er niets mis met gevoelens, maar er is iets wat hoger is dan die gevoelens, namelijk het Woord van God. Naarmate wij onderwezen zijn, kennis en ervaring hebben opgedaan, worden die gevoelens ook inderdaad gericht. Niet zozeer ontwikkeld, maar vooral juist onder controle gebracht.

Wij zouden leren niet te gevoelen boven hetgeen geschreven is, dat gij niet, de een om eens anders wil, opgeblazen wordt tegen den ander.

Waarom worden mensen gekleineerd? Waarom worden mensen de grond ingetrapt? Degenen die dat doen, willen zich daarmee boven anderen verheffen. Dat valt niet mee, want ze komen geen meter van de grond. Als dat dus niet lukt, dan maar andersom en al die anderen naar beneden. Daarom gaat onze samenleving naar de knoppen. De kleinen kunnen niet groot worden en dus moeten de groten maar kleiner worden. En aangezien de kleinen per definitie in de meerderheid zijn, wordt alles plat. Wee degene die z'n kop boven het maaiveld uitsteekt. Dat is het socialistische ideaal, maar in het christendom gebeuren deze dingen ook.

Als er iemand was die z'n hoofd boven het maaiveld uitstak, dan was het de Heere Jezus. Die kan dus afgeschoten worden, al 2000 jaar lang. Hij zou de mensheid verheffen, maar raadt es wat, men wil niet. Het moet allemaal gelijk blijven. Vanaf het begin der wereld blijven alle dingen alzo gelijk. Voor dat doel heeft men dus ook de evolutietheorie uitgevonden. In de dagen van de Franse revolutie waren er ook mensen die hun kop boven het maaiveld uitstaken en om dat te vermijden heeft men voor dat doel de guillotine uitgevonden. De Franse revolutie is dé grote norm voor de moderne samenleving. Als je het gelijkheidsprincipe niet aanvaardt, dan heb je van de Franse revolutie niets geleerd. Dat had wel moeten, want dat is het hoogste goed van de moderne mens. Dat hebben ze tot god gemaakt.

De bedoeling is echter niet dat wij ons aan elkaar meten, laat staan dat het de bedoeling is dat we anderen meten met onze normen, want die stellen ook niet zoveel voor. De bedoeling is dat wij ons onderwerpen aan de maat van Christus. In Rom. 12 zegt Paulus dat men wijs zou zijn, maar met matigheid. Dat men niet over die maat heen zou gaan. Hier staat dat wij niet zouden gevoelen boven hetgeen geschreven is, opdat gij niet opgeblazen wordt. Wat groot lijkt, is gewoonlijk alleen maar hol. Of als de waterzuchtige man (Luk. 14: 2). De Heer wrong hem uit en bracht hem terug tot normale proporties; heel wat kleiner en toen werd hij genezen verklaard.

Het probleem is dat wij zo groot moeten worden, maar omdat we dat niet kunnen worden, doen we onszelf groter voor dan we zijn. Voor de Heer helpt dat echt niet. Wees maar klein, wees maar nederig, wees maar dienstbaar. Daar, in die positie zijn we ontvankelijk voor de Heer. Daar kunnen we ons door Hem laten onderwijzen, opdat Hij straks tot ons kan zeggen: 'Goed gedaan, trouwe knecht!'. Hij heeft een plan met onze levens. Alles wat wij ervan maken en erin omrommelen, staat dat alleen maar in de weg. Dat is wat Paulus deze Korinthiërs wil leren.

Maar wat moeten wij dan met de zedeloosheid in de Gemeente? Wat moeten we dan met het onrecht dat ons wordt aangedaan? Mens, hou toch op, de hele wereld is vol onrecht. Word je wat aangedaan? Wat had je dan gedacht? Dat doe je zelf bij anderen ook. Zo zit de wereld nu eenmaal in elkaar. Hoezo rechtszaken? En over het huwelijk? Wiens huwelijk? Het jouwe of het mijne? Je wilt niet weten hoeveel boeken daarover vol geschreven zijn. Waarom wordt daar zoveel over geschreven? Omdat het ideaal niet bestaat. Die twee zouden tot één vlees worden, maar die twee zullen nooit tot één vlees komen; het blijven er altijd twee. We weten dat het zou moeten, maar het kan niet. We hebben het als ideaal, maar dat is in deze wereld onbereikbaar. De wereld is vol compromissen. Het is niet anders. Het is allemaal kapot, het is allemaal zonde, het is allemaal scheiding. Idealen zijn er alleen om de richting aan te geven, maar niet om te bereiken, je kunt ernaar streven, maar je moet wel accepteren dat het niet kan. Paulus schreef een lang hoofdstuk over het huwelijk en vervolgens zijn er dikke boeken over dat hoofdstuk geschreven, want het helpt natuurlijk niets. Het blijft een eeuwig gezeur over het huwelijk, wat jammer is, want het draagt bij aan de ontwaarding van het huwelijk. Vervolgens bedreigt het occultisme ons natuurlijk nog. Ook daar kun je boeken over volschrijven, wat men dan ook doet. Ook het avondmaal is een heet hangijzer binnen het christendom en dan natuurlijk nog de geestelijke gaven. Discussie, discussie, discussie. Paulus zegt: 'Dat is die oude wereld. Regel het nou. Klaar uit. gedane zaak'. En dan begint het pas. Als je die dingen op orde breng en accepteert dat je onrecht lijdt, pas als je zover bent, dan kun je onderwezen worden en mag verwacht worden dat je ooit nog een keer volwassen wordt. Soms lijkt het erop dat men deze dingen, die je in een paar

woorden kunt regelen, niet wil regelen, omdat men niet volwassen wil worden. Daarom blijven ze ook oeverloos zeuren over de leer der dopen en over de oplegging der handen en al die andere dingen die in Hebr. 6 als melk beschreven worden.

De oproep van de apostel, ook vandaag, is uiteraard om al die dingen te laten voor wat ze zijn, om te beseffen dat de gemeenschap die we hebben met de Heer en met elkaar, niet gebaseerd is op een gemeenschappelijke cultuur, of op een etiquette die we onderling toepasbaar hebben gemaakt. Niet dat we allemaal zulke nette mensen zijn, gelijk of ongelijk, maar onze gemeenschap is in Christus. Dat wil zeggen, dat wij der wereld, der zonden en der wet gestorven zijn en een nieuwe schepping geworden zijn in Christus. Dat die gemeenschap er is vanwege de gemeenschappelijke toekomst die wij hebben, in heerlijkheid, verheerlijkt, met Christus.

Zolang we hier zijn, zijn er die verschillen, maar dat zijn in hoge mate de verschillen van de wereld. Die zijn we straks kwijt. Dat is een kwestie van tijd. Wij zouden daar op vooruitgrijpen en daar al uit leven. Vervolgens zouden we ook accepteren dat als al die verschillen van de wereld verdwenen zijn, we nog steeds verschillend zijn, als we straks bij de Heer zijn. Ook dan hebben we een verschillende functie, maar ook dan zullen we elkaar zijn tot hand en voet. Kortom, wij staan in een individuele relatie tot de Heer; we zijn een bont gezelschap, zeker naar menselijke maatstaven, maar omdat we, ieder voor zich, verbonden zijn met de levende God, omdat we verzoend zijn met Hem in Christus, daardoor zijn we met elkaar verbonden, met elkaar getrouwd. Dat levert soms spanningen op, maar ook veel positieve dingen, maar in ieder geval een vruchtbare samenwerking. Je doet er dus verstandig aan je te richten op de toekomst en al die andere dingen gewoon vergeten. Laat je niet vastgrijpen door de zorgvuldigheden des levens, door de zienlijke dingen. Trek je niet aan wat mensen ervan vinden, maar vraag je af of je leven Gode welbehaaglijk is. Of je trouw bent aan de Heer, of je staat in Zijn dienst, of je deel uitmaakt van die tempel, of je leeft vanuit die zalige hoop op de verschijning in heerlijkheid van onze grote God en Zaligmaker, Jezus Christus.

Onze positie in de wereld is beperkt. Officieel is die helemaal niet in de wereld. Voor een deel wel, maar dat is matig. We zouden matig leven in deze tegenwoordige eeuw (Titus 2: 12). Voor de rest geldt dat Christus ons zou trekken uit deze tegenwoordige boze eeuw (Gal. 1: 4).

- 6 En deze dingen, broeders, heb ik op mijzelf en Apollos bij gelijkenis gepast, om uwentwil; opdat gij aan ons zoudt leren, niet te gevoelen boven hetgeen geschreven is, dat gij niet, de een om eens anders wil, opgeblazen wordt tegen den ander.

Bij sommige dieren komt dat voor. Als dieren elkaar ontmoeten, dan blazen ze zichzelf op. Dan doen ze zich groter voor te doen dan ze zijn. Denk aan de staart van een pauw, of de krop van een duif. De kat zet een dikke staart op om indruk te maken. Mensen doen dat ook. Ze blazen zich op, om zich groter voor te doen dan ze zijn. Dat is hoogmoed. Men vindt dat men iets is. Het is een menselijke kwaal, maar ook kenmerkend voor de duivel. Het is de uitdrukking van hoogmoed en hoogmoed is door de duivel uitgevonden. Men wil groter zijn dan wie dan ook. Dat vind je in heel de schepping terug. Maar Paulus zegt dat dit nergens voor nodig is.

- 7 Want wie onderscheidt u? En wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen? En zo gij het ook ontvangen hebt, wat roemt gij, alsof gij het niet ontvangen hadt?

Wie onderscheidt u = wie maakt er verschil?

En wat hebt gij...

Er zit een heleboel achter deze woorden en ze zijn in ieder geval in verband te brengen met de uitdrukking in 3: 4.

Hoezo die verschillende onderscheidingen en wat ontvangen ze van al die verschillende apostelen of wie het maar waren, wat ze al niet hadden ontvangen? Wat ze niet al van Paulus hadden ontvangen in zijn prediking, die immers als eerste het Woord van God aan de Korinthiërs predikte.

Er valt niets te roemen en er valt geen verschil te maken.

Er is één norm en dat is de Schrift. Men zou niet gevoelen boven hetgeen geschreven is en voor zover er geoordeeld moet worden of onderscheid gemaakt moet worden, zal de Heer dat Zelf doen.

- 8 Alrede zijt gij verzadigd, alrede zijt gij rijk geworden, zonder ons hebt gij geheerst; en och, of gij heerstet, opdat ook wij met u heersen mochten!

Zij hebben hun doel al bereikt. Ze zijn er al en zijn dus verzadigd. Ze beschouwen zich als rijk. Kortom, buiten hen om hebben zij geheerst, zijn zij begonnen met heersen.

Het woord heersen (net als geloven) wordt niet alleen gebruikt voor het heersen als zodanig, maar ook voor het begin daarvan.

‘In Christus, nadat gij ook geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met de Heilige Geest der belofte.’

Nadat gij geloofd hebt. Als je niet oplet, dan denk je dat er staat: nadat gij opgehouden zijt met geloven. Het betekent: nadat gij begonnen zijt met te geloven.

‘Gij hebt Uw Koninkrijk aanvaard en hebt geheerst’ (Openb, 11: 17; 19: 6). Dat wil niet zeggen dat Hij er mee opgehouden is, maar dat Hij ermee begint. Het gaat daar ook over het begin van de 1000 jaren.

Als hier dus staat dat zij geheerst hebben, dan betekent dit dat zij al begonnen zijn met heerschappij uit te oefenen; in ieder geval over anderen. Die Korinthiërs hadden overal een mening over en dus hadden ze overal een oordeel over. Ze wisten alles beter en bestreden elkaar prompt. Maar Paulus zegt: ‘Zover is het nog niet’.

Zij deden dat buiten Paulus om. Hij zegt dat hij er niet aan meegedaan heeft.

En och, of gij heerstest = was het maar zo, dat we daaraan toe waren. Dan zouden wij ook met u heersen. In de rest van het hoofdstuk wordt uiteengezet dat de situatie in werkelijkheid andersom is.

- 9 Want ik acht, dat God ons, die de laatste apostelen zijn, ten toon heeft gesteld als tot den dood verwezen; want wij zijn een schouwspel geworden der wereld, en den engelen, en den mensen.

Apostelen zijn gezondenen. Paulus behoort tot de laatsten. Daarna houdt het op. Er zijn nu geen apostelen meer. Zij zijn door de Heere Jezus persoonlijk gezonden. Ze hebben de Heer gezien, of de Heer is aan hen verschenen en heeft ze als apostelen uitgezonden. Dat was alleen aan het begin van onze bedeling zo. Paulus rekent zich tot de laatste apostelen. Hij kwam er ook als één van de laatsten bij. Sommigen willen ‘laatste’ verklaren met ‘minste’, maar dat lijkt hier niet de betekenis van het woord, hoewel Paulus zich als de minste apostel beschouwde.

God heeft hen tentoongesteld als tot de dood verwezen; zij zijn een schouwspel geworden voor de wereld, voor de engelen en voor de mensen. Die engelen zijn de engelen van de duivel, die tot de overheden en machten in de lucht behoren.

- 10 Wij *zijn* dwazen om Christus’ wil, maar gij zijt wijzen in Christus; wij zijn zwakken, maar gij sterken; gij zijt heerlijken, maar wij verachten.

Inmiddels zijn we in hoofdstuk 4, maar je zou hoofdstuk 1 nog in gedachten moeten hebben. Het Evangelie, dat dwaasheid is voor de wereld, maar wijsheid bij God. Wij zijn voor de wereld geen wijzen, maar dwazen, omdat we erbuiten staan. Het streven om in de wereld een plaats in te nemen en serieus genomen te worden, is volstrekt in strijd met onze werkelijke positie en in strijd met de wil van God, waaraan wij onderworpen zijn.

Paulus zegt dat zij wijzen in Christus zijn, maar hij bedoelt precies het tegenovergestelde. Zij doen alsof zij wijzen zijn. Ze gedragen zich zo. Paulus zegt dat ze sterk zijn, maar zij waren juist de zwakken bij uitstek.

- 11 Tot op deze tegenwoordige ure lijden wij honger, en lijden wij dorst, en zijn naakt, en worden met vuisten geslagen, en hebben geen vaste woonplaats;
- 12 En arbeiden, werkende met onze eigen handen; wij worden gescholden, en wij zegenen; wij worden vervolgd, en wij verdragen;

We weten dat Paulus in ieder geval in de periode dat hij in Korinthe was gewerkt heeft. Dat deed hij om een voorbeeld voor de Korinthiërs te zijn.

- 13 Wij worden gelasterd, en wij bidden; wij zijn geworden als uitvaagsel der wereld *en* aller afschrapsel tot nu toe.

Afschrapsel = schillen, afval.

Dit is een getuigenis van Paulus. Dat doet hij later nog een paar keer over. In 2 Kor. 6 noemt hij 38 punten. Paulus doet dat niet om zich te beklagen, maar om te laten zien dat dat de positie is van de gelovige. Als het ons beter vergaat, dan hebben we geluk gehad, maar misschien ook niet, want: 'Acht het voor grote vreugde, broeders, wanneer gij in velerlei verzoeken valt'. We zouden roemen in de verdrukkingen, wetende dat verdrukking lijdzaamheid werkt. Kortom, het is de normale situatie waarin de gelovige kan verkeren. Vandaag leven wij in een nogal onverschillige samenleving en hebben we er niet al teveel last van, maar dat komt vanzelf weer.

- 14 Ik schrijf deze dingen niet om u te beschamen, maar als mijn lieve kinderen vermaan ik *u*.

Kinderen niet in de betekenis van onvolwassenen, hoewel ze dat ook zijn, maar kinderen als door Paulus voortgebracht. Paulus had hen daar het Evangelie gebracht en ze waren door hem tot geloof gekomen. In die zin waren zij zijn kinderen.

- 15 Want al hadt gij tien duizend leermeesters in Christus, zo *hebt gij* toch niet vele vaders; want in Christus Jezus heb ik u door het Evangelie geteeld.
- 16 Zo vermaan ik u dan: Zijt mijn navolgers.

Paulus heeft er alle reden toe de Korinthiërs te vermanen. Hij heeft niet alleen het recht om dat te doen, maar ook alle plicht. Paulus voelt zich nauw

verbonden met de verschillende Gemeente. Hij verlangt meestal hen weer te bezoeken, om te kijken hoe het ermee gaat. In dit geval zendt hij Timótheüs. Er is namelijk die verantwoordelijkheid om voor die Gemeenten te zorgen. Paulus heeft ze geteeld en hoeveel lui er bij hen langskwamen, die hun het één en ander te vertellen hadden en die zij liever hadden dan Paulus, dat maakt hem weinig uit, de Korinthiërs zijn het resultaat van zijn arbeid en hij heeft dus verantwoordelijkheid voor hen. En dus schrijft hij deze brief. Hij moet dat nu weenmaal doen, want hij is uitdeler der verborgenheid en hij wordt nu eenmaal geacht trouw te zijn.

Hij vermaant de Korinthiërs en zegt hun zijn navolgers te zijn. Hij zegt niet meteen wat ze wel en niet moeten doen. Dat doet hij in volgende hoofdstukken min of meer wel. Wet is voor kinderen en gelovigen hebben soms wet nodig. Soms hebben mensen nodig dat je zegt dat ze het sus of zo moeten doen, in de hoop dat het later anders wordt en in staat zijn hun eigen leven in te richten.

In Efe. 5: 1 zegt Paulus: 'zijt dan navolgers Gods'. Daar gaat het uiteindelijk om. Dat neemt niet weg dat in het algemeen gelovigen navolgers van Christus geacht worden te zijn, maar ook navolgers van Paulus, want Paulus is het rolmodel voor de Gemeente, maar ook voor de Gemeentelieden. Paulus, met z'n Romeinse burgerschap, als heidense apostel, die overal waar hij komt het Evangelie eerst aan de Joden brengt, staat model voor de Gemeente, die dat ook doet. Die een Gemeente is uit de heidenen en als eerste verantwoordelijkheid heeft het Evangelie weer terug te brengen aan de Joden. Of het wat uitwerkt is het punt niet. Paulus stelt dus zichzelf als voorbeeld.

1 Kor. 11: 1 Weest mijn navolgers, gelijkewijze ook ik van Christus.

Filipp. 3: 17 Weest mede mijn navolgers, broeders, en merkt op degenen, die also wandelen, gelijk gij ons tot een voorbeeld hebt.

De gelovigen in het algemeen zijn navolgers van Paulus en de Filippensen zouden dat ook zijn, met die anderen samen. Wij zijn Gods medearbeiders. Dat wil zeggen dat Paulus en Apollos samenwerken. De één werkt mee met de ander en de ander werkt mee met de één, in dienst van God.

Weest mede mijn navolgers betekent dus dat men samen met al die anderen navolgers van Paulus zou zijn. Hij is in zijn persoon en in zijn bediening voorbeeld voor de Gemeente. Voorbeeld en dus type. Hij heeft zijn oorsprong als apostel ook niet in Jeruzalem, maar daarbuiten. In de voorgaande verzen van Filipp. 3 lezen we inderdaad wie Paulus is. Jood, van huis uit, naar het vlees, maar we zouden niet roemen in het vlees. Hij heeft heel zijn Jood-zijn schade en drek geacht, opdat hij Christus zou winnen. Hij doet maar één ding,

vergetende hetgeen achter ligt, strekt hij zich naar hetgeen voor hem ligt en jaagt naar het wit, de prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus. Daarom: 'Weest mede mijn navolgers, broeders'.

Voor God heeft noch voorhuid, noch besnijdenis enige kracht, maar een nieuw schepsel.

1 Thess. 1: 6 Gij zijt onze navolgers geworden, en des Heeren, het Woord aangenomen hebbende in vele verdrukking, met blijdschap des Heiligen Geestes;

7 Alzo dat gij voorbeelden geworden zijt al den gelovigen in Macedónië en Acháje.

2 Thess. 3: 9 Niet dat wij de macht niet hebben (om brood te eten zonder te betalen), maar opdat wij onszelven u geven zouden *tot* een voorbeeld, om ons na te volgen.

Terug naar 1 Kor. 4.

16 Zo vermaan ik u dan: Zijt mijn navolgers.

17 Daarom heb ik Timótheüs tot u gezonden, die mijn lieve en getrouwe zoon is in den Heere, welke u zal indachtig maken mijn wegen, die in Christus zijn. Gelijkerwijs ik alom in alle Gemeenten leer.

Zoon = teknon = kind, geborene. Waaruit afgeleid moet worden dat ook Timótheüs het Evangelie van Paulus gehoorde heeft. Dat was op zijn eerste zendingsreis. Als Paulus op zijn tweede zendingsreis weer in Lystre komt, wordt er over ene Timótheüs gesproken, die vanaf dat moment met Paulus meereist. Daar wordt ook vermeld dat zijn moeder een gelovige was en de Schriften kende. Z'n grootmoeder ook. Te verwachten is dat ze alle drie het Evangelie voor het eerst gehoord hebben door de prediking van de apostel Paulus. Timótheüs wandelde in de voetsporen van Paulus en wordt ongetwijfeld als zijn opvolger beschouwd. In die zin kan hij een zoon van Paulus genoemd worden, maar zo staat het dus nergens in de Bijbel. Niettemin, de Korinthiërs worden geacht kinderen van Paulus te zijn, Timótheüs ook. Hij moet dan deze Korinthiërs opzoeken en waarschijnlijk daar ook deze brief bezorgen. Die zal de Korinthiërs indachtig maken Paulus' wegen. Zijn doen en laten, zijn wandel, die in Christus is. Timótheüs zal hen niet alleen zijn leer indachtig maken, maar ook zijn wegen, zijn doen en laten.

18 Doch sommigen zijn opgeblazen, alsof ik tot ulieden niet komen zou.

De genezing van de waterzuchtige man gaat over een man die is opgeblazen. In dit geval niet met lucht, maar met water. Die opgeblazenheid is een beeld van religie. Religie werkt hoogmoed in de hand. Waarom vinden mensen het zo prettig dat ze onder wetten worden geplaatst? Omdat ze daardoor de indruk krijgen dat ze dat dragen kunnen en dus sterk genoeg zijn om dat juk te dragen. Dat werkt hoogmoed in de hand. Let maar eens op, hoe zwaarder onder de wet, hoe meer men daaronder gebukt gaat, maar tegelijkertijd hoogmoedig is. Men voelt zich beter dan alle anderen. Al was het maar omdat men althans tot op zekere hoogte probeert zich te houden aan de wet. Dat is met de Joden ook het geval. De waterzuchtige man is de uitbeelding van de Joodse orthodoxie. Daar moet je van genezen worden. Men zit vol met Woord, met water, wellicht zelfs Woord van God, maar men doet er niets mee. Dan raak je opgeblazen. In 1 Kor. 8: 1 staat dat we weten dat we allen tezamen kennis hebben, maar dat de kennis opgeblazen maakt, maar de liefde sticht. Het gaat er niet zozeer om wat je weet, maar wat je met die kennis doet. Water is niet ongezond, maar als je ermee vol zit, is het zeer ongezond. Je kunt niet zonder. Dan ben je dor, dan ben je dood. Het moet naar verhouding zijn.

Hoe dan ook, religieuzen zijn hoogmoedig. Zij menen recht te hebben op wereldheerschappij. Kijk maar naar de islam. Maar in het rooms-katholicisme is het niet anders. Zij hebben een eigen staat, met een heerser en afgezanten enzovoort. Als het in de wereld over het christendom gaat, dan denkt men in de eerste plaats aan de rooms-katholieken. Het protestantisme komt pas daarna

- 17 Daarom heb ik Timótheüs tot u gezonden, die mijn lieve en getrouwe zoon is in den Heere, welke u zal indachtig maken mijn wegen, die in Christus zijn. Gelijkerwijs ik alom in alle Gemeenten leer.

In 1 Kor. 11 lezen we woorden van de Heere Jezus, Die zei: 'Doet dit tot Mijn gedachtenis'. Bij die woorden denken we altijd dat Hij inmiddels dood is. Dat is natuurlijk een noodlottig misverstand. Want ook in hoofdstuk 4 gaat het over het indachtig zijn van Paulus' wegen, terwijl hij nog in leven is. Het mag dan een in memoriam zijn, maar Paulus leeft hier nog. Christus uiteraard ook. Sommigen zijn opgeblazen en stellen zich niet alleen boven de Schrift, maar ook boven het apostolisch gezag van de apostel Paulus. Daarom zal hij ook haast tot hen komen. Nou ja, haast?

- 19 Maar ik zal haast tot u komen, zo de Heere wil, en ik zal *dan* verstaan, niet de woorden dergenen, die opgeblazen zijn, maar de kracht.

Deo volente, zo de Heere wil. Hij komt dan niet luisteren naar de mooie verhalen die zij te vertellen hebben, maar om te kijken naar de uitwerking van de Geest. Want de Geest is kracht en brengt vrucht voort. Dat is nu precies waar het de Korinthiërs aan ontbreekt, want anders zou deze brief niet geschreven zijn, zoals uit de inhoud blijkt.

Het is de vraag of Paulus ooit nog weer in Korinthe teruggekeerd is. Voor zover wij weten niet. Daarom begint de tweede brief ook met excuses dat hij nog steeds niet geweest is. Als hij er ooit nog weer geweest is, dan is het waarschijnlijk toch zinloos geweest. Wie kinderen willen blijven, blijven dat. Die laten zich niets gezeggen. Dat schrijft hij ook, maar dan in de brief aan de Hebreeënen, in het beroemde, beruchte en omstreden gedeelte uit hoofdstuk 6, waarin hij schrijft dat het onmogelijk is om degenen die eens verlicht geweest zijn en de hemelse gave hebben gesmaakt en des Heiligen Geestes deelachtig geworden zijn en gesmaakt hebben het goede Woord Gods en de krachten der toekomstige eeuw, en afvallig geworden zijn, wederom te vernieuwen tot bekering, als welken zichzelf de Zoon van God wederom kruisigen en openlijk te schande maken. Paulus zegt dat je daar toch niets aan kunt doen en hij zich er dan ook verder niet mee bezighoudt. Dat is waarschijnlijk ook de reden waarom Paulus nooit meer in Korinthe geweest is. Die uitdrukkingen van Paulus in 2 Kor. 12, over de doorn in het vlees, slaan op de Korinthiërs. Zij zijn die doorn in het vlees. Dat Hij er drie keer over gebeden heeft, slaat op het plan dat hij had om steeds naar die Korinthiërs toe te willen gaan.

2 Kor. 12: 8 Hiervoor heb ik den Heere driemaal gebeden, opdat hij van mij zou wijken.

14 Ziet, ik ben den derden male gereed, om tot u te komen, en zal u niet lastig zijn; want ik zoek niet het uwe, maar u; want de kinderen moeten niet schatten verzamelen voor de ouders, maar de ouders voor de kinderen.

Het is niet zo moeilijk om die dingen even bij elkaar op te tellen. Driemaal gebeden en nu staat hij voor de derde maal klaar om tot de Korinthiërs te komen. Het valt te vrezen dat hij niet komt. Dat staat er niet, want de indruk wordt gewekt dat Paulus het serieus van plan is. In plaats van te komen schrijft hij deze brieven.

Hij zou dus haast tot hen komen, zo de Heere wil. Toen Paulus aan de Rom. 15 schreef, dat hij naar Rome zou komen en via Rome naar Spanje zou reizen, zei hij daar niet 'Deo volente' bij. Het lijkt erop dat de Heere niet gewild heeft dat Paulus nog een keer naar de Korinthiërs zou gaan, omdat het waarschijnlijk toch geen zin gehad zou hebben.

Maar goed, als hij komt, dan gaat hem het niet om de woorden van degenen die opgeblazen zijn, maar om de kracht.

20 Want het Koninkrijk Gods is niet *gelegen* in woorden, maar in kracht.

Het Koninkrijk Gods bestaat maar niet in praatjes, maar in kracht. Het gaat hier om de woorden van mensen. Aan de andere kant weten we dat het Koninkrijk Gods, dan wel de kracht Gods tot ons komt in de Woorden van God.

Het waren woorden van mensen, mooie woorden, literair verantwoord, misschien naar wereldse maatstaven nog nuttig ook, maar dat is het punt niet. Het gaat erom of het het Woord van God is en daarmee de kracht Gods.

21 Wat wilt gij? Zal ik met de roede tot u komen, of in liefde en *in* den geest der zachtmoedigheid?

Er staat roede. Het lijkt erop dat de vertalers enigszins vooruit hebben gegrepen op hoofdstuk 5, waar weliswaar boven staat: Zedeloosheid in de Gemeente, maar daar gaat het niet over. Het gaat over wat wij later zijn gaan noemen excommunicatie en eventueel nog recommunicatie. Excommunicatie wil zeggen dat je uit de commune gezet wordt, uit de gemeenschap. In de praktijk schijnt dat te betekenen dat je dan niet meer mag deelnemen aan het avondmaal. Het is een spreekwoordelijk hoofdstuk over wat men noemt de kerkelijke tucht. En als je praat over tucht, dan ligt het woord roede meteen bovenop: tucht en roede.

Zal ik met de roede tot u komen? Misschien is het woord hier beter te vertalen met scepter. Rhabdos. Een scepter is een roede. Een scepter is de uitdrukking van kracht en eigenlijk van levenskracht. Buiten dit vers om is de roede een beeld van opstandingskracht. Stok, staf en roede zijn woorden met een dubbelzinnige betekenis. Het is de uitdrukking van kracht en dus van macht en dus van heerschappij. Het officiersstokje is daar nog een vage herinnering aan.

Die roede of scepter uit vers 21 lijkt daarover te gaan, over de autoriteit van Paulus als apostel. Apostelen zijn apostelen, omdat de door de Heere Jezus Zelf zijn uitgezonden. Daardoor hebben ze ook autoriteit gekregen. Dat moest ook wel, want deze nieuwtestamentische Bijbelboeken bestonden toen nog niet. Men had alleen het Oude Testament en er moest toch het één en ander geregeld worden. Daartoe dienden de apostelen en eventueel ook de profeten. Zij hadden gezag. Paulus heeft met zijn gezag zelfs en plain public de apostel Petrus terechtgewezen, ten overstaan van de Gemeente (Zie Gal. 2). Petrus achtte het gegeven de omstandigheden beter zich maar te houden aan de Joodse inzettingen en spijswetten en Paulus heeft hem toen in het

openbaar terechtgewezen. Dat kon hij alleen maar doen als hij zich in een positie bevond hoger dan die van Petrus en Petrus was zeker niet de minste onder de apostelen. Ook dit wijst erop dat Paulus in chronologische zin één van de laatsten was onder de apostelen.

Zal ik met gezag tot u komen, om orde op zaken te stellen, of in liefde en de geest der zachtmoedigheid? In de geest der zachtmoedigheid verdient onder alle omstandigheden de voorkeur. Alleen in het geval van de apostel kan het eventueel ook anders, maar normaal gesproken gebeuren de zaken binnen de Gemeente in de geest der zachtmoedigheid. Wij achten de één uitnemender dan onszelf en we zouden elkander onderdanig zijn in de liefde. Dat is de normale situatie. Gezag komt toe aan de Heer Zelf. Dan komt nu de roede in het volgende hoofdstuk.

Hoofdstuk 5

De zedeloosheid in de Gemeente te Korinthe

- 1 Kor. 5: 1 Men hoort ganselijk, *dat er* hoererij onder u *is*, en zodanige hoererij, die ook onder de heidenen niet genoemd wordt, also dat er een zijns vaders huisvrouw heeft.
- 2 En zijt gij *nog* opgeblazen, en hebt niet veel meer leed gedragen, opdat hij uit het midden van u weggedaan worde, die deze daad begaan heeft?
- 3 Doch ik, als wel met het lichaam afwezend, maar tegenwoordig zijnde met den geest, heb alrede, *alsof ik* tegenwoordig *ware*, dengene, die dat also bedreven heeft, besloten.
- 4 In den Naam van onzen Heere Jezus Christus, als gijlieden en mijn geest *samen* vergaderd zullen zijn, met de kracht van onzen Heere Jezus Christus,
- 5 Denzulken over te geven aan den satan, tot verderf des vleses, opdat de geest behouden moge worden in den dag van den Heere Jezus.
- 6 Uw roem is niet goed. Weet gij niet, dat een weinig zuurdesem het gehele deeg zuur maakt?
- 7 Zuivert dan den ouden zuurdesem uit, opdat gij een nieuw deeg moogt zijn, gelijk gij ongezuurd zijt. Want ook ons Pascha is voor ons geslacht, *namelijk* Christus.
- 8 Zo dan laat ons feest houden, niet in den ouden zuurdesem, noch in den zuurdesem der kwaadheid en der boosheid, maar in de ongezuurde *broden* der oprechtheid en der waarheid.
- 9 Ik heb u geschreven in den brief, dat gij u niet zoudt vermengen met de hoereerders;
- 10 Doch niet geheellijk met de hoereerders dezer wereld, of met de gierigaards, of met de rovers, of met de afgodendienaars; want anders zoudt gij moeten uit de wereld gaan.
- 11 Maar nu heb ik u geschreven, dat gij u niet zult vermengen, *namelijk* indien iemand, een broeder genaamd zijnde, een hoereerder is, of een gierigaard, of een afgodendienaar, of een lasteraar, of een dronkaard, of een rover; dat gij met zodanig een ook niet zult eten.
- 12 Want wat heb ik ook die buiten zijn te oordelen? Oordeelt gijlieden niet die binnen zijn?
- 13 Maar die buiten zijn oordeelt God. En doet gij dezen bozen uit ulieden weg.

1 Kor. 5: 1 Men hoort ganselijk, *dat er* hoererij onder u *is*, en zodanige hoererij, die ook onder de heidenen niet genoemd wordt, also dat er een zijns vaders huisvrouw heeft.

Iemand heeft het aangelegd met z'n moeder, of met de vrouw van zijn vader, wat niet noodzakelijk hetzelfde hoeft te zijn. Het wordt in ieder geval als hoererij beschreven.

- 2 En zijt gij *nog* opgeblazen, en hebt niet veel meer leed gedragen, opdat hij uit het midden van u weggedaan worde, die deze daad begaan heeft?

Daar draait het gewoonlijk om. Iemand die zo zondigt moet toch uit het midden van de Gemeente weggedaan worden. De vraag is wat dat betekent. Dat moet uit de volgende verzen blijken.

- 3 Doch ik, als wel met het lichaam afwezend, maar tegenwoordig zijnde met den geest, heb alrede, *alsof ik* tegenwoordig *ware*, dengene, die dat also bedreven heeft, besloten.

Paulus is met zijn geest bij de Korinthiërs en hij heeft deze figuur al buitengesloten. Waarbuiten? Hij zegt feitelijk dat hij met zo iemand niets te maken wil hebben. Daar blijft het dan ook bij, want wat valt daar nog meer over te zeggen?

- 4 In den Naam van onzen Heere Jezus Christus, als gijlieden en mijn geest *samen* vergaderd zullen zijn, met de kracht van onzen Heere Jezus Christus,
- 5 Denzulken over te geven aan den satan, tot verderf des vleses, opdat de geest behouden moge worden in den dag van den Heere Jezus.

Paulus heeft besloten om degene die dat gedaan heeft over te geven aan de satan. De gelovigen in Korinthe zouden met zo iemand niet moeten omgaan. Meer niet. Verder valt er ook niets te doen. Zaken als het avondmaal worden hier niet mee in verband gebracht, nog afgezien van het feit dat de dingen die in 1 Kor. 11 besproken worden een tegenovergestelde strekking hebben. Daar wordt wel gesproken over onwaardiglijk eten en drinken in verband met het avondmaal, maar er wordt niet gezegd dat men überhaupt niet aan het avondmaal mag deelnemen. Men zou dat nu juist wel doen en dienovereenkomstig wandelen, maar dat is een ander thema.

Hier gaat het erover dat we wellicht allemaal gelovigen zijn en daardoor in Christus aan elkaar verbonden zijn. Dat wil echter nog niet zeggen dat we in het dagelijks leven ook met elkaar om moeten gaan. Er staat bij gelegenheid: 'Hebt een afkeer van deze'. Je zou met zo iemand geen omgang moeten willen hebben. We zouden ons van onreine en onheilige vaten reinigen. Dat heeft niets te maken met wat men ervan gemaakt heeft, namelijk dat het gaat om het lidmaatschap van een plaatselijk kerkgenootschap en de vraag wie je daarbij toe moet laten of niet. Dat is überhaupt een on-Bijbelse gedachte. Die dingen bestaan niet. Je kunt er geen lid van worden. Je kunt er niet tot toetreden en je kunt er niet uitgegooid worden. Dat komt in heel de Bijbel niet voor. Daar kan het dus ook niet over gaan. Het gaat over de vraag met wie wij in het dagelijks leven omgaan.

Dat is wel een belangrijke vraag, omdat de dingen die een rol spelen in het leven – dat kunnen ook andere mensen zijn en ook broeders en zusters – invloed op ons hebben. Daarom is het verstandig om selectief te zijn. Het kan dus zijn dat je ervoor moet kiezen bepaalde mensen buiten je leven te houden. Dat wil niet zeggen dat je elkaar niet kunt groeten en het wil ook niet zeggen dat je niet met elkaar aan het avondmaal kunt zitten. Het idee dat je daardoor deel zou krijgen aan andermans zonden, daarvoor moet je toch in hoge mate bijgelovig zijn. Alsof het om een besmettelijke ziekte gaat.

De oproep van Paulus is gewoon je niet te verbinden met zulke mensen, maar of je ze in je bijeenkomst kunt toelaten of niet, waarom niet? Het Woord Gods is voor alle mensen en juist voor zondaren. Degenen die het het koudst hebben moeten juist het dichtst bij het vuur zitten. Degenen die het het meest nodig hebben moet je niet wegsturen.

Er wordt bijgezegd dat het om een broeder gaat, anders zou er niet staan dat er hoererij onder u is, maar het staat ook heel expliciet aan het einde van vers 5.

- 5 Denzulken over te geven aan den satan, tot verderf des vleses, opdat de geest behouden moge worden in den dag van den Heere Jezus.

Iemand kan in de dag van de Heere Jezus alleen behouden worden als hij een gelovige is. Je kunt vervolgens wel zeggen dat iemand die deze dingen doet onmogelijk een gelovige kan zijn, maar dat kan heel goed. Er zijn gelovigen die nog veel gekkere dingen uithalen, dan wat hier genoemd wordt. Het heeft totaal niets met elkaar te maken. Het is misschien tragisch dat het niets met elkaar te maken heeft, maar de vraag is niet of het zo hoort of zo niet hoort, maar of het kan of niet kan. Er zijn dus mensen die beweren dat zo iemand onmogelijk een gelovige kan zijn en op die grond worden ze dan van het avondmaal geweerd. Of je gelovig bent of niet wordt niet bepaald door de

hoeveelheid zonden die je begaat, of de ernst van je zonden. Dat weten wij helemaal niet, dat weet de Heer alleen.

In de eerste brief van Johannes wordt de vraag gesteld hoe we weten of iemand een gelovige is. Daar zit nog een vraag achter, namelijk waarom we dat weten moeten. We zien immers aan het eind van de rit wel wie erbij blijkt te zijn en wie niet. Maar we moeten dat weten, opdat we weten met wie we om zouden gaan en met wie niet en voor wie we eventueel enige verantwoordelijkheid dragen en voor wie niet. Johannes zegt dat je een gelovige met zekerheid herkent aan zijn liefde voor het Woord en ook aan zijn liefde voor de medegelovigen. Dat heet: Zijn geboden bewaren en de broeders liefhebben. Als die dingen er niet zijn, dan weten we niet of we met gelovigen te maken hebben en dan zijn we gewaarschuwd. Niet met betrekking tot het beheer van de tafel des Heeren. Daar valt niets aan te beheren. Maar wel met betrekking tot ons persoonlijke leven. Wat wel tot onze levenssfeer zou moeten worden toegelaten en wat niet. Dat is uiteraard onze persoonlijke keuze. Paulus zegt dat hij ervoor kiest met zo iemand als omschreven in vers 1 niet om te gaan. Je kunt natuurlijk die mensen het Evangelie prediken. Je kunt zelfs met ze aan het avondmaal zitten. Dat is geen enkel probleem. Het is een beetje een probleem wanneer je zulke dingen van elkaar weet.

Een bekend verschijnsel is dat als je omgaat met gelovigen die je verder helemaal niet kent, je echt gemeenschap voelt. Merkwaardig genoeg vaak veel meer dan in je eigen plaatselijke Gemeente. Dat bleken ook gelovigen te zijn en het was zo fijn met elkaar. Hoe is het mogelijk dat, terwijl je elkaar helemaal niet kent, je dan toch die geestelijke band hebt? Daar is echter niets bijzonders aan. Het is zelfs vanzelfsprekend als je van elkaar niets weet. Het wordt pas ongezellig als je weet wie er naast je zit en wat die allemaal op z'n kerfstok heeft. Als je die dingen uit vers 1 niet van elkaar weet, dan is het tamelijk gemakkelijk om een goede band met elkaar te ervaren. Als je die dingen echter wel weet, dan wordt het iets moeilijker. Je zou er hoe dan ook in een bijeenkomst van gelovigen geen problemen mee moeten hebben. Daarom zegt Paulus ook dat onze gemeenschap niet naar het vlees is. Onze gemeenschap met elkaar wordt niet bepaald door de vleselijke aspecten van ons, maar door onze eenheid in Christus. In het praktische leven van alledag, dat is niet in de samenkomst, spelen die dingen een rol. Je praat nu eenmaal met elkaar, je luistert naar elkaar, je neemt dingen van elkaar over. Dat kan gevaarlijk zijn. En als je dan geconfronteerd wordt met iemand als uit vers 1, die kun je dan beter overgeven aan de satan. Dat lijkt ook zwaarder dat het is, want de hele wereld ligt in de macht van de satan en die laten we ook los. Iemand die ervoor kiest niet de Heer te dienen, maar een ander leven te leiden, dat niet alleen daar niet mee strookt met het leven van een gelovige,

maar daar zelfs vijandig tegenover staat, daar hebben wij verder niets mee. Ook al zijn we dan misschien wedergeboren en één in Christus, die werelden liggen zóver uit elkaar. Dat heet een vleselijke wandel. Met zulke mensen zou je niet omgaan.

Eigenlijk is de achterliggende gedachte in deze brief, of een oprechte gelovige überhaupt met deze Korinthiërs om zou gaan, die immers in het algemeen er allemaal een vleselijke wereldbeschouwing en levenswijze op nahouden. Misschien niet zoals deze ene man in kwestie, maar dan toch in hoererij in geestelijke zin: ontrouw aan de Heer en in de praktijk de wereld dienende. Levend volgens wereldse beginselen en alles wat daarbij hoort. Dat steekt er natuurlijk achter. Daarom is het ook hoogst waarschijnlijk dat Paulus Korinthe nooit meer bezocht heeft. Hij had niks met die Korinthiërs. Nou ja, het waren broeders en hij had er zorgen over, maar soms is daar niets aan te doen. Dat geldt voor ons ook. In onze gemeenschappen zijn er genoeg mensen die geen liefde hebben voor het Woord van God en waar jij dan dus ook niets mee hebt. Wat moet je er verder mee. Als ze zeggen gelovigen te zijn, dan zal dat wel, maar je merkt het nergens aan. Dan is er in de praktijk niets wat je met elkaar verbindt. Je moet sowieso keuzes maken, want je kunt nu eenmaal niet met iedereen omgaan.

In ieder geval, het gedrag van de figuur uit vers 1 is zodanig onchristelijk, dat je daar niet bij betrokken wilt worden en ook niet mee geassocieerd wil worden. Daar distantieer je je dan dus van. Zo iemand geef je over aan de satan, aan de wereld.

De zwakken in het geloof trekken we naar ons toe, maar degenen die helemaal niet in het geloof willen staan, die kun je beter loslaten. Anders is het verspilde energie en bovendien hebben ze een kwalijke invloed. Er staat niet dat je zo iemand in je Gemeente niet kunt hebben, omdat de buitenwereld er schande van zal spreken. Dat het slecht voor je reputatie is, of slecht voor je getuigenis. Wat moeten de buitenstaanders wel niet van jullie denken, als je zo iemand in je midden hebt? Dat zou ons immers totaal niet interesseren. Dat zijn allemaal argumenten die wel eens gebruikt worden, maar ze slaan nergens op.

God heeft de wereld overgegeven om allerlei onreinigheid gieriglijk te bedrijven. De Heer doet er niets tegen, maar laat de wereld los (Rom. 1). Hier vind je het op een ander niveau, maar het is feitelijk precies hetzelfde. Zo iemand geef je dus over aan de satan, tot verderf van het vlees, opdat de geest behouden moge worden. Paulus twijfelt er niet aan dat het toch om een gelovige gaat, die behouden zal worden in de dag van Christus, als Hij zal oordelen. Zijn werken zullen dan verbrand worden, maar hijzelf zal behouden worden, maar also als door vuur (1 Kor. 3: 15).

Het merkwaardige is dat we in dit Schriftgedeelte niet eens een verwijt vinden aan het adres van deze man, maar wel aan het adres van de Korinthiërs, dat zij zich er niet van gedistantieerd hebben. Zij waren zo hoogmoedig dat ze dachten dat het allemaal maar moest kunnen, dat ze dachten er sterk genoeg voor te zijn.

- 6 Uw roem is niet goed. Weet gij niet, dat een weinig zuurdesem het gehele deeg zuur maakt?

Zuurdesem = beeld van de zonde. Als je het heel smal neemt, van hoererij. In het algemeen gesproken is zuurdesem in de Bijbel de uitbeelding van alles wat tegen het Woord van God in opstand komt. Dat is in het algemeen valse leer. Je hebt het zuurdesem der:

- Farizeeën: trouw aan de traditie;
- Sadduceeën: de rationalisten. Zij geloven niet in wonderen en ontmythologiseren alles. Wij noemen dat vrijzinnigheid = hij voelt zich vrij aan elk Bijbelwoord zelf een zin te geven;
- Heródiënen: via politiek en onderhandelen je macht vestigen in de wereld. Alles wat je in dit leven bereiken wil, moet langs politieke weg;
- Wet: naar Gods wil een plaats innemen in de wereld op welk niveau dan ook.

Het is in de eerste plaats allemaal valse leer tegenover de leer van het Woord van God.

Hier vind je het in een wat meer algemene betekenis van zonde, hoewel het natuurlijk toch een soort leer is, die zegt dat het allemaal maar moet kunnen. Het komt eigenlijk neer op de leer die zegt dat God onze oude mens toch niet rekent en Hij rekent ons onze zonden niet toe. Bovendien leven we uit genade, dus alles kan en alles mag. Dat heeft weliswaar een kern van waarheid, maar het is een misverstand. Het misverstand is dat je denkt dat je de genade kunt gebruiken als oorzaak voor het vlees, als dekmantel voor een losbandig leven. Zo werkt het niet en in die vorm is het zelfs een valse leer. De vrijheid is er niet als excuus om je aan geen enkele regel te hoeven houden, de vrijheid is er om de Heer te kunnen dienen. Daartoe ben je in de vrijheid geplaatst.

Weet gij niet dat een weinig zuurdesem het gehele deeg zuur maakt. Paulus spreekt dus toch over besmetting. Dat is het ook. Levens van anderen hebben invloed op ons. Hoe dichter we erbij staan, hoe meer het ons zal aanraken. Het verlegt in ons denken onze eigen grenzen. Dat is inderdaad besmettelijk. Als het goed is zijn we sterk en immuun voor dat soort zaken, maar als we er

immuun voor zijn, dan blijven we er waarschijnlijk ook bij vandaan. Dan wil je er niet eens mee te maken hebben.

Zuur maken = bederven.

- 7 Zuivert dan den ouden zuurdesem uit, opdat gij een nieuw deeg moogt zijn, gelijk gij ongezuurd zijt. Want ook ons Pascha is voor ons geslacht, *namelijk* Christus.

Het oude zuurdesem slaat op die man uit vers 1. Los daarvan staat het zuurdesem voor de wereld, een vleselijk denken en een vleselijke wandel. Dat zou men uitzuiveren. Dat is de strekking van heel de brief en ook van de volgende. Het lijkt erop dat deze man opgevoerd wordt als een karikaturaal voorbeeld voor wat die Gemeente in Korinthe eigenlijk is: afhoererend, ontrouw aan de Heer. Hoererij is in de eerste plaats ontrouw. Dat woord wordt meer gebruikt in de zin van ontrouw aan de Heer, dan in vleselijke zin.

Zuivert dan de oude zuurdesem uit, opdat gij een nieuw deeg moogt zijn, gelijk gij ongezuurd zijt. Hier wordt op Pascha gezinspeeld. De inzetting van Pascha is de uitbeelding van de dood en opstanding van de Heere Jezus Christus en daarmee van het aanbreken van een Nieuw Verbond, waarin God de zonden niet meer zou gedenken. De inzetting van Pascha wordt ook de inzetting van de ongezuurde broden genoemd. Die termen worden door elkaar gebruikt. Het slachten en eten van het paaslam vindt plaats, nadat eerst de huizen gereinigd waren van het zuurdesem. Dat gebeurt in het Jodendom nog steeds, op de dertiende van de eerste maand. De veertiende van de eerste maand is het slachten en eten van het paaslam. Dan is het huis dus vrij van zuurdesem. Daarna volgen nog de zeven dagen van het feest van Pascha, maar dat wordt ook genoemd de zeven dagen van het feest van de ongezuurde broden. De dood en opstanding van Christus betekent dat de zonden zijn weggedaan en dus gaat dat gepaard met het uitzuiveren van het zuurdesem.

Het avondmaal werd ingesteld in de nacht dat de Heere Jezus verraden werd. Dat gebeurt na de Paasmaaltijd. Dit betekent dat het brood dat de Heer aan Zijn discipelen aanreikt, waarvan Hij zei dat het Zijn lichaam was, ongezuurd was. In 1 kor. 10 staat dat het brood inderdaad een beeld is van het lichaam van Christus, van de Gemeente dus. Wij worden geacht eens broods deelachtig te zijn, maar het is een ongezuurd brood. Dat staat hier dus ook: opdat gij een nieuw deeg moogt zijn. Zuurdesem is zuur deeg en is per definitie oud, bedorven en dus verzuurd. Opdat gij nieuw deeg moogt zijn, gelijk gij ongezuurd zijt.

Als men ongezuurd is, hoe zal dan nog het zuurdesem uitgezuiverd moeten worden? Wij zijn ongezuurd. Dat is onze officiële positie voor God, Die ons volmaakt ziet in Christus. De bedoeling is dat wij ook in ons praktische leven daaruit en dienovereenkomstig leven.

Wij zijn behouden, namelijk toen we tot geloof kwamen, maar de bedoeling is dat we alsnog behouden worden, maar dan op het niveau van onze praktische wandel. In derde instantie is het ook nog eens de bedoeling dat ons lichaam behouden zal worden, bij de verlossing van ons lichaam. Dat zijn drie fasen. Datzelfde kan gezegd worden over een begrip als zaligheid. Wij zijn zalig naar de geest, wij worden nu zalig naar de ziel en zullen zalig worden naar het lichaam. Wij zijn verlost naar de geest, wij worden verlost naar de ziel en wij zullen verlost worden naar het lichaam. En dus: wij zijn ongezuurd, naar de geest, we zouden nu, in onze wandel, het zuurdesem uitzuiveren en zorgen dat we ongezuurd zijn en wij zullen van dit verzuurde lichaam verlost worden. Wij zijn ongezuurd, dus zuiver dan de oude zuurdesem uit.

Wij zijn heilig en het werk van de Geest is een werk van heiligmaking. Omdat we heilig zijn, doet de Heer een werk van heiligmaking aan ons. Dat vloeit daaruit voort.

Paulus schrijft deze brief aan de geheiligden in Christus Jezus. Wel, in de praktijk waren die Korinthiërs niet zo heilig, maar officieel waren ze dat wel en dus had het praktische consequenties.

- 8 Zo dan laat ons feest houden, niet in den ouden zuurdesem, noch in den zuurdesem der kwaadheid en der boosheid, maar in de ongezuurde *broden* der oprechtheid en der waarheid.

Als je helemaal niet weet wat zuurdesem is, dan staat het er hier bij: kwaadheid en boosheid. Oprechtheid en waarheid zijn het tegenovergestelde van kwaadheid en boosheid. Kwaadheid en boosheid houdt in dat men niet oprecht is en zich bezighoudt met de leugen. Dat is ontrouw en daarmee hoererij. De strekking van dit Schriftgedeelte is het volgende vers...

Feest = gamos. Dit is hetzelfde woord als voor bruiloft. Op de bruiloft mis je altijd de bruid. Daar is een goede reden voor, want het was helemaal geen bruiloft, maar een maaltijd. Het kan wel een bruiloft geweest zijn, maar niet noodzakelijk. Het is allemaal de uitdrukking voor eenwording, voor gemeenschap. Laat ons feest houden = laat ons één zijn.

Die ene rituele maaltijd die wij kennen, het avondmaal, is de uitdrukking van onze gemeenschap met elkaar. Het aanzitten aan een tafel is al sinds het begin van de Bijbel de uitdrukking van gemeenschap, van verbondenheid. De tafel is de uitdrukking van een cultuur. Het aanzitten aan dezelfde tafel is dus de verbondenheid met dezelfde cultuur, met die wijze van leven.

Hun tafel worde tot een strik en tot een val. Dat gaat over de Joodse cultuur. Hun tafel is vol en de Heer kan er niets bijzetten. Er ligt alleen maar drek op en er is geen plaats voor wat de Heeft hen geven wil. Hun cultuur is afgesloten en er is geen plaats om er door de Heer wat nieuws van de maken. De tafel moet eerst omgekeerd worden, omdat er wat anders op zou komen.

Omkeren = schoonmaken.

Het is niet voor niets dat de Heer bij gelegenheid ook letterlijk de tafels omkeert.

Wij zijn genood aan Zijn tafel, om gemeenschap met Hem te hebben.

Zo laat ons dan feest houden, laat ons maaltijd houden. Niet in oude zuurdesem.

Bij de woorden oprechtheid en waarheid moet je vanzelf aan het woord zekerheid denken. Oprechtheid heeft met recht te maken; het is recht en wijkt niet af. Je kunt er van op aan. Waarheid is per definitie ook recht. Alles wat van de waarheid afwijkt is leugen. Als je oprechtheid en waarheid hebt, dan heb je meteen ook zekerheid. Dit betekent dat onzekerheid en twijfel veroorzaakt wordt door onzekerheid en onoprechtheid en daarmee dus ook ontvankelijkheid voor de leugen. De Bijbel geeft ons zekerheid, omdat het het Woord van God is. Het is de Waarheid. Het is ook zonder bijbedoelingen. Het gaat erom Hem te kennen en de kracht van Zijn opstanding. De Heer stelt ons daartoe in staat via dit Woord der waarheid en via deze brief.

9 Ik heb u geschreven in den brief, dat gij u niet zoudt vermengen met de hoereerders;

Vermengen = omgaan met, in de zin van vriendschappelijk omgaan met. In vers 11 staat het nog een keer.

2 Thess. 3: 14 Maar indien iemand ons woord, door dezen brief, niet gehoorzaam is, tekent dien; en vermengt u niet met hem, opdat hij beschaamd worde.

Zet er een merkteken op, zoals ze tegenwoordig met bomen doen: die deugt die niet en moet plat.

15 En houdt *hem* niet als vijand, maar vermaant *hem* als een broeder.

Ook al is het een broeder, dan hoef je er nog niet vriendschappelijk mee om te gaan.

- 2 Kor. 6: 14 Trekt niet een ander juk aan met de ongelovigen; want wat mededeel heeft de gerechtigheid met de ongerechtigheid, en wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis?
- 17 Daarom gaat uit van het midden van hen, en scheidt u af, zegt de Heere, en raakt niet aan hetgeen onrein is, en Ik zal ulieden aannemen.

Dit gaat over ongelovigen, maar in de praktijk is het verschil tussen de natuurlijke mens van de ongelovige en de vleselijk georiënteerde gelovige nauwelijks waar te nemen. Dat leven ziet er hetzelfde uit. Het geestelijk leven wordt daarin onderdrukt en dus is er geen oorzaak voor gemeenschap. Wij zouden ons daar dus verre van houden. We zouden zorg hebben voor ons eigen leven en dat ook inderdaad afschermen. Dat geldt net zo goed voor de natuurlijke mens. Wij hebben leven ontvangen en zijn daar verantwoordelijk voor. Ook voor ongelovigen geldt dat het verstandig is dat af te bakenen en keuzes te maken: dit wel en dat niet. Ook als je alles mag, wil dit nog niet zeggen dat alles verplicht is. Het kan, dus moet het. En zo komen we terecht waar we helemaal niet willen wezen. We kiezen wat we eten, we kiezen hoe we ons kleden, we kiezen waar we willen wonen, waar we ons bij aansluiten. We bakenen het leven af. Bepaalde dingen doen we niet, willen we niet. Zo doen we dat als natuurlijke mensen. Voor ons als gelovigen geldt precies hetzelfde. Daarin zouden we ons realiseren dat bepaalde dingen weliswaar niet verboden zijn, maar toch slecht zijn. Ze kunnen ons in beslag nemen en ons afleiden.

Het is niet een verantwoordelijkheid van de Gemeente als collectief, maar van elke individuele gelovige. Het heeft te maken met de keuzes die je in je eigen leven maakt. Dat drukt zich in de eerste plaats uit in met wie wij omgaan en met wie niet, voor ons eigen bestwil. Net zo goed als we bepalen wat we wel eten en wat we niet eten ter wille van onze gezondheid. Daarom bepalen we ook wat we wel en wat we niet lezen, ter wille van onze geestelijke gezondheid. Daarna bepalen we ook welke film we wel kijken en welke niet. Nou ja, waarschijnlijk denken velen van ons dat ze immuun zijn en dat het allemaal niet uitmaakt. Maar goed....

Gelovigen die er een bepaalde levenswijze op nahouden, maken in de praktijk geen deel uit van onze gemeenschap. In de praktijk!

2 Kor. 5: 16 Zo dan, wij kennen van nu aan niemand naar het vlees;

Het betekent wat er staat.

Kennen = praktiseren, uitoefenen van gemeenschap.

Onze verbondenheid, onze gemeenschap, wordt niet bepaald door aardse, door vleselijke omstandigheden. Misschien zijn er dat soort zaken die ons aan elkaar binden, maar dat heeft niets met ons geloof te maken. Wij zijn één in Christus en onze gemeenschap is niet naar het vlees, maar naar de geest, omdat wij nieuwe schepselen zijn in Christus en om die reden ook vervreemd geraakt zijn van deze oude wereld.

Het moge duidelijk zijn dat we met een leefwijze die zelfs onder de heidenen niet genoemd wordt niet zoveel hebben. In de praktijk niet, want daar gaat het over.

Vers 3 gaat rechtstreeks door in vers 5. Vers 4 is een lange tussenzin, waarin Paulus zegt dat hij bij wijze van spreken samen met de Korinthiërs vergaderd is. De bedoeling is dat alle gelovigen op dezelfde wijze reageren. Hij zegt: 'Ik heb besloten, alsof ik tegenwoordig ware, degene die dat alzo bedreven heeft, over te geven aan de satan, tot verderf des vleses'. En hij zegt dat de Korinthiërs ook geacht worden dit te doen. Met zo iemand ga je niet om. Dat wordt hierna ook nog enige malen gezegd.

Dit is geen officiële handeling in verband met kerkelijke tucht. Want er zijn sowieso geen officiële handelingen. Kerkelijke tucht bestaat niet. Tenminste niet in de Bijbel. De gelovigen worden geacht te wandelen onder de leiding van de Geest. Wij zijn niet onder de wet. Daar ga je dus niet met je tucht. Zovelen als er door de Geest geleid worden, zijn zonen Gods. Zij worden door de Geest geleid naar zoonstelling en erfenis, waarover hier trouwens in het tweede deel van het hoofdstuk gesproken wordt. De Gemeente collectief heeft maar één Hoofd. De rest kan er dus uit. Al dat andere is niet aan de orde. Daar kan het niet over gaan.

Paulus heeft besloten de man uit vers 1 over te geven aan de satan, tot verderf des vleses. Dat houdt dus een keer op. Als de man dood gaat, is dat het einde van het verhaal. Aan een zedeloze leefwijze komt vanzelf een eind. Wellicht wat later dan wij hoopten, maar zo gaat dat nu eenmaal. Hij voegt eraan toe: 'opdat de geest behouden moge worden in de dag van Christus', wat in ieder geval betekent dat we hier met een gelovige te maken hebben. Je kunt beter niet weten wat gelovigen allemaal uitvreten. Dan heb je er ook geen problemen mee. Maar dit geval is een bekend geval en dus wordt je geacht stelling te nemen.

Paulus richt geen woorden tot die man, maar tot de Korinthiërs en veegt hen de mantel uit en zegt: 'Uw roem is niet goed'. Waar ze dan precies in geroemd hebben, is niet helemaal duidelijk. Misschien hebben ze wel gezegd: 'Nou ja, we leven allemaal uit genade; dus, vooruit, het moet allemaal kunnen. We staan toch in de vrijheid'. Paulus zegt dat dit niet zo is. Natuurlijk is dat wel zo,

want alle dingen zijn mij geoorloofd, maar ik zal onder de macht van geen mij brengen. Dat laatste had hij niet over de Korinthiërs kunnen zeggen. Dat is Paulus' manier om de Korinthiërs toe te spreken. Hij spreekt over zichzelf, maar stelt het als voorbeeld voor de Korinthiërs.

Vrijheid bestaat alleen als het gepaard gaat met verantwoordelijkheid. Als men geen verantwoordelijkheid wenst te dragen, dan heet het geen vrijheid meer, maar losbandigheid. Dat wordt in alle brieven uitgelegd. Wij staan in de genade en leven in de vrijheid en wij staan in de vrijheid en dragen dus verantwoordelijkheid. De verantwoordelijkheid is dat we van die vrijheid gebruikmaken, om niet der mensen wil te volbrengen, maar de wil van God.

Maar zo gaan we als gelovigen toch niet met elkaar om? Wel, in de Bijbel gebeurt dat wel. Daar veegt Paulus Petrus zelfs de mantel uit en schrijft dat nog in een brief aan ons ook. In Timótheüs worden enige mensen bij name genoemd. Over Hymeneüs en Filétus schrijft Paulus dat hun woord zal voorteten als de kanker. Dat is nog een grovere manier om te vertellen wat zuurdesem doet. Zij worden bij name genoemd, als waarschuwing. Zuivert dan de oude zuurdesem uit. Dat is dus onze verantwoordelijkheid.

Hoereerders slaat in de Bijbel in de eerste plaats niet eens op lichamelijke, maar meer nog op geestelijke hoererie. Geestelijk dingen zijn in de Bijbel altijd belangrijker en verstrekkender dan de stoffelijke dingen. Als je in de Bijbel over hoereerders leest, gaat het meestal over mensen die ontrouw zijn aan de Heer. Als je je dus niet zou vermengen met de hoereerders, dan zou je in de eerste plaats aan geestelijke hoereerders moeten denken, aan mensen die afwijken van het Woord van God. Wat de zedeloosheid betreft, dit hangt wel degelijk samen met geestelijke hoererie, want de wil van God is onze heiligmaking en dit is ongeveer het tegenovergestelde. Als er 1 Thess. 4: 3 staat: 'Dit is de wil van God, uw heiligmaking', dan staat er meteen achter: 'dat gij u onthoudt van de hoererie'. Hoererie is dus kennelijk bepaald geen heiligmaking. Als men toegeeft aan het één, dan onttrekt men zich aan het ander. Dat is een wetmatigheid. En dus, dat gij u niet zoudt vermengen met de hoereerders.

- 10 Doch niet geheellijk met de hoereerders dezer wereld, of met de gierigaards, of met de rovers, of met de afgodendienaars; want anders zoudt gij moeten uit de wereld gaan.

Implicerend dat dit dus ook weer niet de bedoeling is.

- 11 Maar nu heb ik u geschreven, dat gij u niet zult vermengen, *namelijk* indien iemand, een broeder genaamd zijnde, een hoereerder is, of een gierigaard, of een afgodendienaar, of een

lasteraar, of een dronkaard, of een rover; dat gij met zodanig een ook niet zult eten.

Nogmaals, vermengen is vriendschappelijk omgaan.

Een broeder genaamd zijnde = het kan betekenen dat hij het is, maar ook dat hij het niet is.

Zogenaamd = iemand of iets wordt zo genoemd, maar daarmee wordt in het midden gelaten of hij of het ook werkelijk is zoals genoemd. Of het terecht is, is nog maar de vraag.

Met zodanig één zult gij ook niet feest vieren. Het is hetzelfde als 'zo laat ons dan feest houden' uit vers 8. Het gaat over gemeenschap. Met zo iemand vermeng je je dus niet.

Gij zult u met zo iemand niet vermengen;

Gij zult met zo iemand niet eten.

In Gal. 2 wijst Paulus in het openbaar Petrus terecht.

Gal. 2: 12   Want eer sommigen van Jakobus gekomen waren, at hij (Petrus) mede met de heidenen; maar toen zij gekomen waren, onttrok hij *zich* en scheidde zich af, vrezende degenen, die uit de besnijdenis waren.

Je kunt natuurlijk zeggen dat dit over letterlijk eten gaat en misschien is dat ook wel zo. De Joodse religie gaat sowieso veel over eten, want het voedsel moet koosjer zijn. Petrus at mee met de heidenen. Dat was naar Joodse begrippen niet koosjer, maar toen er mensen uit Jeruzalem kwamen, die in feite de Joodse wet praktiseerden, paste Petrus zich aan hen aan. Het is natuurlijk meer dan het eten alleen. De Jood eet niet bij een heiden, maar zet er zelfs geen voet over de drempel.

Luk. 15: 2   En de Farizeeën en de Schriftgeleerden murmureerden, zeggende: Deze ontvangt de zondaars en eet met hen.

De Heere Jezus ging op vriendschappelijke wijze om met de tollenaars en de zondaars.

In Hand. 10 is Petrus in het huis van Cornelius, de heiden.

Hand. 10: 40 Dezen heeft God opgewekt ten derden dage, dat Hij openbaar zou worden;

41 Niet al den volke, maar den getuigen, die van God te voren verkoren waren, ons *namelijk*, die met Hem gegeten en gedronken hebben, nadat Hij uit de doden opgestaan was.

Ze zullen ongetwijfeld samen gegeten en gedronken hebben, maar dat is natuurlijk niet primair de betekenis. Het gaat erom dat zij inderdaad met elkaar omgingen, 40 dagen lang na de opstanding, zodat zij in ieder geval met kracht konden bevestigen dat de Heere Jezus was opgestaan. Ze aten samen, maar wisselden ook gedachten uit.

- Hand. 11: 1 De apostelen nu, en de broeders, die in Judéa waren, hebben gehoord, dat ook de heidenen het Woord Gods aangenomen hadden.
- 2 En toen Petrus opgegaan was naar Jeruzalem, twistten tegen hem degenen, die uit de besnijdenis waren,
  - 3 Zeggende: Gij zijt ingegaan tot mannen, die de voorhuid hebben, en hebt met hen gegeten.

Je bent in hun huis geweest en met hen gesproken en gegeten.

Gemeenschappelijk eten is gemeenschappelijk leven, bij gelegenheid of continue. Terug naar 1 Kor. 5.

- 11 Maar nu heb ik u geschreven, dat gij u niet zult vermengen, *namelijk* indien iemand, een broeder genaamd zijnde, een hoereerder is, of een gierigaard, of een afgodendienaar, of een lasteraar, of een dronkaard, of een rover; dat gij met zodanig een ook niet zult eten.
- 12 Want wat heb ik ook die buiten zijn te oordelen? Oordeelt gijlieden niet die binnen zijn?
- 13 Maar die buiten zijn oordeelt God. En doet gij dezen bozen uit ulieden weg.

Paulus spreekt hier afwisselend over onze eventuele relatie met ongelovigen en met gelovigen, die als ongelovigen leven. De wereld is de wereld. Oké, dat weet je dan. Die lui zijn om zo te zeggen gemerkt. Maar als het gaat om degenen die broeders genaamd worden, dan ben je gewaarschuwd, want het is maar de vraag in hoeverre je in de praktijk aan zo iemand verbonden bent. Als een ongelovige zegt in de evolutietheorie te geloven, dan weet je dat het een ongelovige is en dat hij niets anders heeft. Logisch dus dat hij in de evolutietheorie gelooft. Maar als je een gelovige treft die zegt in de evolutietheorie te geloven, dan heb je toch een probleem. Waar heeft zo iemand dat vandaan? Dat komt uit de wereld en wordt geïntroduceerd in de gemeenschap van gelovigen. De Bijbel geeft totaal geen aanleiding tot zoiets als de evolutieleer. Sterker nog, de Bijbel leert het tegenovergestelde, namelijk dat alles in deze wereld achteruitgaat, degenerereert. Voor zover er sprake is van opbouwend werk, is het hooguit in het bestaan van het individu en dan nog alleen in het allereerste deel van zijn bestaan. Er is een baby en

die groeit op. Er komt van alles tot ontwikkeling. In laatste instantie komen de geslachtsorganen tot ontwikkeling. Dan houdt het wel zo ongeveer op, want daarna treedt meteen de aftakeling in. Hij kan zich nog net voortplanten. Daar heeft hij haast mee, want daarna gaat het bergafwaarts. In de Bijbel is alles onderweg naar de dood. In de natuur ook. Binnen twee á drie weken tijd zitten ineens de blaadjes weer aan de boom, maar daarna gaan ze er langzamerhand weer af. Hoe dan ook, er is niet de minste Bijbelse grond voor een leer van evolutie.

Wat dus binnen is, daarvoor moet je oppassen. Er komt van alles mee naar binnen, ook ingekropen valse broederen (Gal.2: 4), die onze vrijheid komen verspieden. Ook uit uw midden zullen zware wolven opstaan, die u niet zullen sparen (Hand. 20: 29). Normaal komen ze van buiten, maar van binnenuit komen ze ook. Daar worden we voor gewaarschuwd. En doet gij deze bozen uit ulieden weg. Niet excommuniceren, maar in de zin van dat je met zulke mensen niet omgaat.

Hoofdstuk 6

Rechtszaken tussen broeders

- 1 Kor. 6: 1 Durft iemand van ulieden, die een zaak heeft tegen een ander, te recht gaan voor de onrechtvaardigen, en niet voor de heiligen?
- 2 Weet gij niet, dat de heiligen de wereld oordelen zullen? En indien de wereld door u geoordeeld wordt, zijt gij onwaardig de minste gerechtszaken?
  - 3 Weet gij niet, dat wij de engelen oordelen zullen? Hoeveel te meer de zaken, die dit leven aangaan?
  - 4 Zo gij dan rechtszaken hebt, die dit leven aangaan, zet die *daarover*, die in de Gemeente minst geacht zijn.
  - 5 Ik zeg u *dit* tot schaamte. Is er *dan* alzo onder u geen, die wijs is, ook niet één, die zou kunnen oordelen tussen zijn broeders?
  - 6 Maar de *ene* broeder gaat met den *anderen* broeder te recht, en dat voor ongelovigen.
  - 7 Zo is er dan nu ganselijk gebrek onder u, dat gij met elkander rechtszaken hebt.
  - 8 Maar gijlieden doet ongelijk, en doet schade, en dat den broederen.
  - 9 Of weet gij niet, dat de onrechtvaardigen het Koninkrijk Gods niet zullen beërven?
  - 10 Dwaalt niet; noch hoereerders, noch afgodendienaars, noch overspeler, noch ontuchtige, noch die bij mannen liggen, noch dieven, noch gierigaards, noch dronkaards, geen lasteraars, geen rovers zullen het Koninkrijk Gods beërven.
  - 11 En dit waart gij sommigen; maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaardigd, in den Naam van den Heere Jezus, en door den Geest onzes Gods.

1 Kor. 6: 1 Durft iemand van ulieden, die een zaak heeft tegen een ander, te recht gaan voor de onrechtvaardigen, en niet voor de heiligen?

Een zaak binnen het juridisch jargon. Een rechtszaak dus.

Durft iemand te recht te gaan? Durft iemand zijn recht te zoeken? Het idee is dat er onder gelovigen geschillen zijn, die men voor de rechtbank brengt om daar uitspraak over te laten doen. Maar waarom doen gelovigen dat? Dat is namelijk wat de wereld doet.

In de wereld bestaat geen recht. Recht berust namelijk op waarheidsvinding en waarheid bestaat niet in de wereld. Rechtspraak komt God toe, Die ook zei:

‘Mij komt de wraak toe; ik zal het vergelden, spreekt de HEERE’ (Rom. 12, maar ontleend aan het Oude Testament).

- 2 Weet gij niet, dat de heiligen de wereld oordelen zullen? En indien de wereld door u geoordeeld wordt, zijt gij onwaardig de minste gerechtzaken?

Als er wat onrecht is, dan kun je dat toch zeker wel zelf onder elkaar regelen! Vers 7 zegt namelijk: ‘Waarom lijdt gij niet liever ongelijk; waarom lijdt gij niet liever schade?’. Waarom lijdt je niet liever onrecht? Dan ben je van het probleem af. Dan lijdt je maar onrecht. Wat maakt het uit. Wij, als kinderen Gods, hebben niets te verliezen. Voor zover er om welke reden dan ook recht gedaan zou moeten worden, maak je geen zorgen, God zal dat doen. God is per definitie in de eerste plaats een rechtvaardig God. Dat komt dus wel goed. Je moet misschien een wat lange adem hebben, maar je hoeft er ook niet op te gaan zitten wachten.

De gelovigen in Korinthe, hoe vieselijk ze dan ook zijn, worden niettemin als heiligen beschouwd. Die heiligen (samen de Gemeente) zullen de wereld oordelen. Dat is nu een maal de consequentie van dat wij erfgenamen van God zijn en mede-erfgenamen met Christus en geroepen zijn tot zoonstelling, op grond van eerstgeboorterecht (Rom. 8). De Gemeente is het lichaam van Christus en in die hoedanigheid betrokken bij het werk van Christus. Hij is de Eerstgeborene, samen met vele broeders. Kortom, als in de toekomst recht gedaan zal worden door een rechtvaardig God, dan zal dat recht gebracht worden door Christus en Zijn Gemeente.

Wereld = kosmos = de hele schepping, tenzij anders vermeld, maar het wordt hier niet anders vermeld.

- 3 Weet gij niet, dat wij de engelen oordelen zullen? Hoeveel te meer de zaken, die dit leven aangaan?

Mocht je denken dat het oordeel door de engelen gebracht wordt, eenvoudig omdat de Heer met Zijn engelen komt, dan neemt de Gemeente een positie in boven de engelen. Zelfs de engelen, behorend tot de kosmos, zullen door de Gemeente geoordeeld worden. Wijzelf zullen door de Heere Jezus Christus geoordeeld worden, ter gelegenheid van de opname van de Gemeente en onze openbaring voor de rechterstoel van Christus.

Wij zouden de wereld dus oordelen, maar als je de wereld nu over ons laat oordelen, of over enkelen van ons, dan ben je buiten de orde. Zelfs buiten de rechtsorde. Het is de omgekeerde wereld.

Die kleine rechtszaken kunnen we toch zeker zelf wel regelen? Al was het maar door bijvoorbeeld de aanklacht in te trekken. Dan is het ook opgelost en is de zaak geseponeerd.

De verzen 2 en 3 zijn een parallellisme.

De heiligen zullen de wereld oordelen;
De heiligen zullen de engelen oordelen.

Zijt gij onwaardig de minste gerechtzaken?
Hoeveel te meer de zaken die dit leven aangaan.

De minste gerechtzaken zijn de zaken die dit leven aangaan, het oude leven. Dat zijn ook de minste, want ernstiger zijn de zaken die het nieuwe leven aangaan. Dat wil zeggen dat de geestelijke dingen boven deze stoffelijke dingen staan. Laten we ons dus op de geestelijke dingen richten, dan kunnen we de aardse gewoon loslaten.

Wij denken dan natuurlijk meteen dat dit makkelijker gezegd is dan gedaan. Niettemin is dat wat de Bijbel erover leert. Daar moet je dus maar aan wennen en leren verstaan dat het zo werkt.

- 4 Zo gij dan rechtszaken hebt, die dit leven aangaan, zet die *daarover*, die in de Gemeente minst geacht zijn.

Dat gaat over heel dit oude leven. Als je dan problemen met ander broeders of zusters hebt, dan roep je één of meerdere broeders erbij en vraagt die uitspraak te doen.

Minst geacht = letterlijk niet geteld, niet meegerekend. Je kunt het nog net interpreteren als: een niet betrokkene. Iemand die in de zaak waar het om gaat, geen rol van betekenis speelt. Dat lijkt logisch, want zo moet het natuurlijk altijd in een rechtszaak. Zet er iemand over die er niet bij betrokken is.

- 5 Ik zeg u *dit* tot schaamte. Is er *dan* alzo onder u geen, die wijs is, ook niet één, die zou kunnen oordelen tussen zijn broeders?

Of het een serieus advies van Paulus is, weet je niet helemaal zeker. Als het wel een serieus advies is, lijkt het heel moeilijk uitvoerbaar. Als je met elkaar overhoop ligt en er wordt uitspraak over gedaan door iemand die het minst geacht is in de Gemeente, dat verwacht je niet dat beide partijen met de uitspraak akkoord zullen gaan, want wat voor waarde hecht je aan iemand die het minst geacht is? Hoe serieus is dus zo'n aanbeveling? Daarom zegt Paulus dit ook tot schaamte.

Is er binnen de Gemeente dan geen wijze te vinden, zodat je je toevlucht moet zoeken tot iemand buiten de Gemeente? Zijn daar dan wijzen? Volgens hoofdstuk 1 niet.

- 6 Maar de *ene* broeder gaat met den *anderen* broeder te recht, en dat voor ongelovigen.

Niettemin gaat de ene broeder met de andere broeder naar de rechtbank en dat voor een ongelovige = een onrechtvaardige. Ongelovigen, die hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten, zo zijn zij der rechtvaardigheid Gods niet onderworpen (Rom. 10: 3).

- 7 Zo is er dan nu ganselijk gebrek onder u, dat gij met elkander rechtszaken hebt.

Gaat het zo slecht met jullie? Komen jullie zoveel tekort, dat je onder elkaar rechtszaken hebt?

- 8 Maar gijlieden doet ongelijk, en doet schade, en dat den broederen.

Waarom lijd je niet liever schade door ongelijk te hebben? Wij hebben niets te verliezen. De Heer zorgt voor ons. We zouden ons aan Hem overgeven. Wij zijn duur gekocht, zo laten we God in ons lichaam verheerlijken. Als we aanspraak zouden maken op het recht van deze oude schepping, dan verdienen we allemaal de doodstraf. Het is dus niet zo verstandig om een beroep te doen op het recht van de wereld. Volgens dat recht zijn wij naar Bijbelse maatstaven onrechtvaardig en overtreders. Die maatstaven hebben betrekking op deze oude schepping. Wij zijn des doods schuldig. Maar inmiddels leven we uit de genade van God. Om van daaruit aanspraak op recht te maken, is in zichzelf onrecht. Door recht te zoeken doe je ongelijk en doe je schade.

Naar ons oude leven zijn we natuurlijk ook betrokken in de gang van zaken in deze wereld. Daarin is het soms onvermijdelijk dat je in rechtszaken terechtkomt, al was het maar dat je een verkeersovertreding begaan hebt. Dat is niet altijd te vermijden, maar dat is in de wereld. Het kan best zijn dat we in conflict raken met iemand die ook gelovig is, vanwege aardse omstandigheden. Dat is niet altijd te vermijden. Regel één blijft echter, ook onder die omstandigheden, dat we dan maar beter onrecht kunnen lijden. Je recht halen klinkt heel idealistisch en heel principieel, maar het is zeer onverstandig. Het kan wel zo zijn dat je in jouw ogen in je recht staat, maar het is nog maar zeer de vraag of dit ook werkelijk zo is en om daar nu al je

geld voor uit te geven? Dat lijkt niet zo'n verstandige zaak. Grote kans dat hoe meer je onder de wet leeft, hoe meer je de neiging hebt om je recht te halen. Mensen die onder de wet leven zoeken hun recht op grond van die wet, maar zij kunnen heel goed weten dat ze naar het recht Gods geen poot hebben om op te staan. Net zo min als waarheid in de wereld bestaat, bestaat er recht.

Dat na te streven is dus tamelijk onbenullig.

Bovendien worden we als gelovigen geacht nederig te zijn en we hebben ons onderworpen aan de Heere Jezus Christus. We leven uit dat Hij voor ons zorgt en ons geeft wat wij nodig hebben. Voor zover er recht gedaan moet worden, leren wij uit de Bijbel, dat de Heer het recht doen in deze wereld nog een poosje uitstelt, maar het komt ooit een keer goed. Er zal recht gedaan worden. God zal oordelen, wij zullen oordelen, over alle mensen die ooit geleefd hebben. Als je in Openb. 20 leest over de doden, staande voor God, voor de grote witte troon, dan moet je bedenken dat wij daar ook zitten. God oordeelt, maar wij zullen daarbij betrokken zijn. Op de Jongste Dag zal uiteindelijk recht gedaan worden. In de Prediker staat dat je kunt doen wat je wilt, maar dat het allemaal geen nut heeft, maar er zal aan het eind van de rit hoe dan ook recht gedaan worden. In Dan. 7 lees je over de Oude van dagen en de Zoon des mensen. Hij was daar met tienduizend maal tienduizenden en de stoelen des gericht werden gezet. Het was niet maar één grote witte troon, maar het kan ook onderverdeeld worden in tienduizend maal tienduizenden tronen, want de rechtbank zit daar. Het gaan zitten van de rechtbank is nog altijd een ritueel, tot in onze dagen. Iedereen opstaan, de rechter met zijn gevolg komt binnen, zij gaan zitten, waarna de andere aanwezigen ook mogen gaan zitten. Het is een officiële aangelegenheid. Dat is het in Openb. 20 ook. De tienduizend maal tienduizenden slaat op de Gemeente. Als je dat in gedachten houdt, dan weet je ook dat je hier onrecht kunt lijden.

Wij zijn Zijn dienstknechten en Hij zorgt voor Zijn personeel.

Ook de Heere Jezus lijdt Zelf tot in onze dagen onrecht in de wereld. Ons streven naar recht in de wereld is Absurd, prematuur en onrechtvaardig. Wij zijn niet meer dan onze Heer. Zolang Hij gehaat wordt in de wereld en onrecht lijdt, zullen wij gehaat worden in de wereld en onrecht lijden, op welk niveau dan ook.

Vers 8 zegt dat je als je een rechtszaak hebt je daarmee onrecht doet.

Ongelijk is een ander woord voor onrecht, want dat bleek al uit de vorige zin.

- 9 Of weet gij niet, dat de onrechtvaardigen het Koninkrijk Gods niet zullen beërven?

Oké, dan zijn er onrechtvaardigen in ons midden, wellicht onder de broeders, maar er zal recht gedaan worden. Dat betekent dat er afbreuk gedaan zal worden aan hun erfenis. De onrechtvaardigen zullen het Koninkrijk niet beërven. Als die onrechtvaardigen gelovigen zijn, dan gaan ze het Koninkrijk wel in, maar zullen niet erven. Zij zullen geen vol loon ontvangen.

- 10 Dwaalt niet; noch hoereerders, noch afgodendienaars, noch overspeler, noch ontuchtige, noch die bij mannen liggen, noch dieven, noch gierigaards, noch dronkaards, geen lasteraars, geen rovers zullen het Koninkrijk Gods beërven.

God zal immers recht doen. Als men hier niet met het leven weet om te gaan, hoe zal men met Hem erven? Wat we hier niet geleerd hebben, kunnen we daar niet in praktijk brengen. Het is een ernstige waarschuwing.

- 11 En dit waart gij sommigen; maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaardigd, in den Naam van den Heere Jezus, en door den Geest onzes Gods.

Geheiligd = in de dienst van God geplaatst.

Gerechtvaardigd = vrijgesproken.

Ons recht is bij de Heer.

Voor zover er onder ons zijn die zich misdragen, God zal recht doen.

De gedachte van het Koninkrijk Gods beërven vinden we ook in Gal. 5 en Efe. 5.

In Gal. 5 worden Geest en vlees expliciet tegenover elkaar gesteld. Wij zouden wandelen door de Geest en daarmee de begeerlijkheden van het vlees niet volbrengen, want die twee strijden tegen elkaar.

Gal. 5: 18 Maar indien gij door den Geest geleid wordt, zo zijt gij niet onder de wet.

Aanspraak op de wet maken kan dus ook niet.

- 19 De werken des vleses nu zijn openbaar; welke zijn overspel, hoererij, onreinigheid, ontuchtigheid,
- 20 Afgoderij, venijngeving, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, toorn, gekijf, tweedracht, ketterijen,
- 21 Nijd, moord, dronkenschappen, brasserijen, en dergelijke; van dewelke ik u te voren zeg, gelijk ik ook te voren gezegd heb, dat die zulke dingen doen, het Koninkrijk Gods niet zullen beërven.

Hij zegt niet dat zulke mensen het Koninkrijk Gods niet zullen binnengaan. Misschien niet, maar dat moeten zij ook nog eens ongelovig zijn. Een mens wordt niet gerechtvaardigd, omdat hij deze dingen niet doet. Een mens wordt gerechtvaardigd op grond van geloof, zonder de werken, welke werken dat ook mogen zijn. Maar of hij erft en in welke mate hij erft, of hij loon ontvangt en in welke mate hij loon ontvangt, dat is wel degelijk afhankelijk van werken. Of wij wandelen in de werken die door de boze bedacht zijn, of in de werken die God heeft voorbereid, dat maakt heus verschil. Het gaat hier dus niet over de vraag wie er behouden wordt, maar wie er erft. Alle gelovigen zijn daartoe geroepen, maar of alle gelovigen daar ook deel aan zullen hebben, is nog maar de vraag. Wij zouden ons ernaar uitstrekken, onze loopbaan lopen. Vergeten hetgeen achter is en jagen naar hetgeen voor is. Onrecht geleden? Dat doet er niet toe. Gedane zaken nemen geen keer. Laat maar zitten. Tegenover de werken van het vlees, tegenover de vrucht van het vlees, staat de vrucht van de Geest: Liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid. Men zal daarvoor beloond worden, mede omdat die vrucht van de Geest tot uitdrukking komt in de praktische levenswandel van de gelovige.

Wij zouden navolgers van God zijn en dus...

Efe. 5: 3   Maar hoererij en alle onreinigheid, of gierigheid, laat ook onder u niet genoemd worden, gelijkewijze het den heiligen betaamt,
4   Noch oneerbaarheid, noch zot geklap, of gekkernij, welke niet betamen; maar veelmeer dankzegging.

Zot geklap en gekkernij. Sommigen denken dat dit te maken heeft met het tappen van moppen, maar waarschijnlijk komt het zot geklap en gekkernij die de Evangelische Omroep tegenwoordig over ons uitklapt veel dichter in de buurt. Dat gezeur over Darwin tegenover Calvijn enzovoort, dat is zot geklap en gekkernij. Die dingen betamen niet. Wat betaamt is veelmeer dankzegging.

5   Want dit weet gij, dat geen hoereerder, of onreine, of gierigaard, die een afgodendienaar is, erfenis heeft in het Koninkrijk van Christus en van God.

Het gaat erover dat men afwijkt van het Woord van God. Dat is zot geklap en ijdel spreken of ijdel roepen. Zo iemand kan wel wedergeboren worden of wedergeboren zijn, maar of hij opgroeit tot zoonschap en tot zoon zal gesteld worden is nog maar de vraag. Dat is maar goed ook, want dit betekent dat we als kinderen Gods in dit leven toch nog iets hebben om naar te streven. Om ons te benaarstigen te wandelen de roeping waarmede wij geroepen zijn, of om te jagen naar de prijs der roeping Gods, die van boven is. Als je in

gedachten hebt wie wij geworden zijn en waartoe wij geroepen zijn en waarheen wij onderweg zijn, dan moet het toch mogelijk zijn om de dingen van dit leven te kunnen relativiseren. Laat het maar voorbijgaan. Het is zonde van je tijd om je druk te maken over het onrecht dat je eventueel lijdt. Het neemt je in beslag en houdt je af van de dingen waar het echt om gaat. Wij zijn afgewassen, wij zijn geheiligd, want reiniging en heiliging hebben beide hetzelfde tot gevolg, namelijk dat ze ons gesteld hebben in de dienst aan God. Reiniging is reiniging tot heiliging. We zijn van deze aardse dingen gereinigd, opdat we de levende God zouden dienen. Dat doen we in de vrijheid, waarin wij geplaatst zijn. Die verantwoordelijkheid hebben wij. Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar niet alle dingen zijn oorbaar, in de zin van nuttig. Het gaat er niet zozeer om dat alles geoorloofd is, laat staan dat alles zou moeten, maar dat we onze vrijheid gebruiken, om Hem te dienen, door Wie wij afgewassen zijn, opdat wij Hem zouden dienen. Wij zijn duur gekocht en zijn des Heeren. Daarom zouden we Hem in ons lichaam verheerlijken.

Waarschuwing tegen ontucht

- 1 Kor. 6: 12 Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen zijn niet oorbaar; alle dingen zijn mij geoorloofd, maar ik zal onder de macht van geen mij laten brengen.
- 13 De spijzen zijn voor de buik, en de buik voor de spijzen; maar God zal beide dezen en die te niet doen. Doch het lichaam is niet voor de hoerij, maar voor den Heere en de Heere voor het lichaam.
- 14 En God heeft ook den Heere opgewekt, en zal ons opwekken door Zijn kracht.
- 15 Weet gij niet, dat uw lichamen leden van Christus zijn? Zal ik dan de leden van Christus nemen, en maken ze leden ener hoer? Dat zij verre.
- 16 Of weet gij niet, dat die de hoer aanhangt, één lichaam *met haar* is? Want die twee, zegt Hij, zullen tot één vlees wezen.
- 17 Maar die den Heere aanhangt, is één geest *met Hem*.
- 18 Vliedt de hoerij. Alle zonde, die de mens doet, is buiten het lichaam, maar die hoerij bedrijft, zondigt tegen zijn eigen lichaam.
- 19 Of weet gij niet, dat ulieder lichaam een tempel is van den Heiligen Geest, Die in u is, die gij van God hebt, en *dat* gij uws zelfs niet zijt?
- 20 Want gij zijt duur gekocht: zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn.

1 Kor. 6: 12 Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen zijn niet oorbaar; alle dingen zijn mij geoorloofd, maar ik zal onder de macht van geen mij laten brengen.

Alle dingen zijn toegestaan. Dit betekent niet dat alle dingen moeten. Alle dingen zijn ons geoorloofd, maar wij zouden onze lichamen stellen tot een levend, heilig en Gode wegbehaaglijk offer (Rom. 12: 1). We zouden niet de tienden, maar ons hele hebben en houden aan de Heer offeren. Dat vraagt de Heer van ons. Hij draagt het ons echter niet op. Hij verwacht wel dat we dat zullen doen, omdat het rechtvaardig is.

In Rom. 6 staat dat wij onze leden (onze lichaamsleden) zouden stellen tot wapenen der gerechtigheid. Wij zouden namelijk niet meer de zonde, maar de gerechtigheid dienen. Wij zouden niet meer voor de zonde leven, maar voor God. Dit wordt samengevat in dat wij onze lichamen zouden stellen tot een levend, heilig en Gode welbehaaglijk offer. Daar is een goede reden voor. De Heere Jezus is, nadat Hij de reinigmaking onzer zonden door Zichzelf heeft teweeggebracht, uitermate verhoogd en gesteld tot Hogepriester. Sinds Zijn opstanding zou Hij dus als Hogepriester moeten doen wat elke hogepriester deed, namelijk een offer brengen. Dat heeft Hij ook gedaan, Hij heeft namelijk Zichzelf geofferd. Nou ja, Hij offerde Zijn lichaam en volbracht daarmee de wil van God, in welke wil wij geheiligd zijn (Hebr. 10: 5 - 10). Dit betekent, dat toen de Heer opstond uit de dood, Hij zichzelf, inclusief Zijn lichaam, in dienst van God stelde, waarna God Hem prompt aanstelde tot Hogepriester. Waar wij leden zijn van Zijn lichaam, daar zijn wij dus ook in die priesterlijke functie geplaatst. Dat is geen voorbarige conclusie uit Hebr. 10, maar dit wordt op tal van plaatsen in de nieuwtestamentische brieven gezegd, namelijk dat wij als eerstgeborenen van een nieuwe schepping geroepen zijn tot priesterschap. Wij maken deel uit van een volk van koningen en priesters. Wij zijn door de Heere Jezus Christus gemaakt tot koningen en priesters voor Zijn God en Vader (Openb. 1: 6) en worden als levende stenen toegevoegd aan die ene Steen en gebouwd tot een tempel Gods (en dus toch een priesterlijk volk). Wij zijn Zijn lichaam en dus worden wij geacht, ook individueel, God te dienen. Wij zijn net als de zonen van Aäron als priesters geboren. Van ons wordt verwacht dat wij ons voor die dienst aan God beschikbaar stellen, onder de leiding van de Hogepriester. Hij is immers het Hoofd van dienst.

Kortom, wij leven niet onder de wet; er zijn geen dingen die ons verboden zijn. Alle dingen zijn ons geoorloofd, maar niet alle dingen zijn oorbaar; alle dingen zijn mij geoorloofd, maar niet alle dingen stichten (1 Kor. 10: 23). Als je uit tactische overwegingen besluit zoiets niet tegen anderen te zeggen, dan zou je het zeker niet tegen de Korinthiërs moeten zeggen. Ze zouden er maar misbruik van maken. Niettemin, juist tegen hen zegt de apostel dit.

Het punt is niet maar of wij in de zonde leven of niet, maar of wij God dienen of niet. Zondigen is negatief = niks = nul. Het gaat echter niet om negatief of nul, maar om positief of nul. Als je de Heer niet wilt dienen, dan maakt het voor de Heer ook niet uit hoe je leeft, want wat voor verschil zal het voor Hem maken? Voor ons onder elkaar, voor gezin en samenleving, maakt het wel verschil, maar daar heeft Paulus geen boodschap aan.

Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar we zouden die vrijheid gebruiken om God te dienen. Dat de duivel dat liever niet heeft en in de praktijk de wereld ook niet, dat weten we wel, maar we doen het toch, omdat het de normale consequentie is van onze wedergeboorte en helmaal nu we door wedergeboorte eerstelingen van een nieuwe schepping geworden zijn en daarmee leden van het lichaam van Christus. Eerstgeborenen, geroepen tot zoonstelling, geroepen tot koningschap en priesterschap. Onze harten zijn gereinigd van een kwaad geweten, opdat wij de levende God zouden dienen (Hebr. 9: 14). We zijn van de afgoden bekeerd, om de levende en waarachtige God te dienen (1 Thess. 1: 9).

Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar dit betekent niet dat alle dingen oorbaar zijn.

Oorbaar = symphero

Sym = bij;

Phero = dragen.

Als iets oorbaar is, dan draagt het dus bij en als iets niet oorbaar is, dan levert het geen bijdrage.

Stichten = Oudnederlands voor bouwen. In die betekenis kom je dat tegen in notariële akten, waarin bouwwerken niet gebouwd, maar gesticht worden.

Een stichtelijke preek is een opbouwende preek.

Alle dingen zijn wel toegestaan, maar of het iets bijdraagt en of het opbouwend is, dat is de vraag. Omdat wij niet onder de wet leven, wordt die vraag niet beantwoord. Wij staan in de vrijheid en dus moeten we die vraag zelf beantwoorden. In de kerk heeft men daarvoor de statuten, het kerkelijk recht en de kerkelijk tucht uitgevonden, zodat je meteen je vrijheid weer kwijt bent. Zo zie je dat religie en wet volstrekt identiek zijn.

De waarheid maakt vrij.

Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar je laat je onder de macht van geen brengen. Alle dingen zijn dus niet verplicht. Heel veel dingen, die wel degelijk toegestaan zijn, dragen op geen enkele wijze bij aan het werk van de Heer. Die dingen zouden best een bijdrage kunnen leveren aan de samenleving, maar dat is volstrekt buiten de orde. Dat is een zaak van de wereld. Hoever je daarin betrokken bent, moet je zelf maar zien. Als Paulus het over onderlinge verhoudingen heeft, dan heeft hij het bijna uitsluitend over verhoudingen

binnen de Gemeente. Een enkele keer heeft hij het over degenen die buiten zijn. Daarvan zegt hij dat je daarvan absoluut niet afhankelijk moet zijn. Nuttige dingen zijn dingen die bijdragen aan het werk en de opbouw van het lichaam van Christus. God heeft aan de Gemeente gegeven sommigen tot apostelen, sommigen tot profeten, sommigen tot Evangelisten en sommigen tot herders en leraars, tot het werk der bediening tot de opbouw van het lichaam van Christus (Efe. 4: 11, 12). De rest van dat hoofdstuk gaat daarover. Elk deel zou opwassen in zijn maat, binnen zijn afmetingen. Wij als gelovigen, als leden van het lichaam van Christus hebben daarin een specifieke, een beperkte, matige, functie.

Weet dus wat je doet. De bedoeling was dat onze levens zouden zijn tot heerlijkheid van God. Dat zou onze norm zijn. Dat zijn de normen en waarden van de gelovige. Die houden verband met de opbouw van het lichaam van Christus. We worden zelf geacht uit te zoeken wat tot opbouw van het lichaam van Christus is. Voor dat doel worden wij onderwezen in het werk Gods in onze dagen. Wij worden onderwezen in wat God in het verleden gedaan heeft, in wat Hij in de toekomst zal doen en wij worden onderwezen in wat God in deze tijd doet. Niet in de 21^e eeuw, maar in wat Hij doet sinds de opstanding van Christus tot aan de openbaring van Christus.

Voordat de Heer komt om de vervallen hut van David weder op te richten en daarmee te vervullen al hetgeen de profeten gesproken hebben, heeft God eerst de heidenen bezocht, om uit hen een volk aan te nemen voor zijn Naam (Hand. 15: 14 - 17). Meer werk des Heeren in onze dagen is er niet. Dat kun je weinig vinden, maar er wordt dan ook gezegd, dat de Heer Zich tot dat werk beperkt. Hij heeft Zich daartoe overgegeven. Dat is hetzelfde woord als voor 'gevangen nemen'.

Niet de heidenen in het algemeen, maar een volk uit de heidenen. Niet een openbare heerlijkheid, maar vooralsnog een verboden heerlijkheid. Naarmate wij dat leren verstaan worden wij veranderd in de vernieuwing van ons gemoed, om zo te beproeven welke de goede en welbehaglijke wil van God zij (Rom. 12: 2). Dat is de achtergrond van dit Schriftgedeelte. Dat wordt hier niet al te leerstellig uiteengezet, maar dat zou voor de Korinthiërs waarschijnlijk ook verspilde moeite geweest zijn.

We mogen wat we willen, maar er is natuurlijk wel een reden waarom God ons vrijgekocht heeft. Dat is, opdat wij Hem zouden dienen. Hij heeft daarvoor een dure prijs betaald.

- 13 De spijzen zijn voor de buik, en de buik voor de spijzen; maar God zal beide dezen en die te niet doen. Doch het lichaam is niet voor de hoererij, maar voor den Heere en de Heere voor het lichaam.

God zal de spijs en de buik te niet doen. Dat zijn namelijk dingen die deel uitmaken van de oude schepping en wij worden geacht in Christus nieuwe schepselen te zijn. Het één is voor het andere en het andere is voor het één. Niet maar dat je de buik gebruiken kunt voor de spijzen, nee, het is daarvoor. Je kunt het lichaam ook gebruiken voor de hoererij, maar daar is het niet voor. Het lichaam is voor de Heere en de Heere is voor het lichaam. Er zijn mensen die beweren dat het lichaam voor God dood is. Immers, Eén is voor allen gestorven en dus zijn allen gestorven. Wij hebben vooralsnog nog geen nieuwe lichaam gekregen en dus is het lichaam voor God dood. Wat je ermee doet, maakt voor God dus ook niet uit. Het is aardig bedacht en natuurlijk om zich nergens wat van aan te hoeven trekken en geen verantwoordelijkheid te hoeven dragen. Onder het motto van dat alles toch wel komt zoals God het bedoeld heeft. Het zal duidelijk zijn dat de volgende fase in deze redenering die van alverzoening is.

De Bijbel leert op tal van plaatsen dat het lichaam voor God levend is. Daarom staat er in Rom. 12: 1 dat wij onze lichamen zouden stellen tot levende, heilige en Gode welbehaglijke offeranden. Een levend offer, want ons lichaam is voor God wis en waarachtig wel levend. Als men de Heilige Geest binnen de leer van de drie-eenheid niet had weggeredeneerd, had men misschien geweten dat de Heilige Geest gewoon leven is; Heilig Goddelijk leven. Die Geest ontvangen wij als wij wedergeboren worden. Dat zijn geen twee dingen, maar één ding. Net zo goed als Christus en de heilige Geest niet twee dingen zijn. De Geest is Christus. De Geest is leven en Christus is ons leven. Waar dat leven van Christus, de Geest van Christus, in ons woont, wat denk je wat voor gevolgen dat heeft voor het lichaam en in onze relatie tot God? Als die Geest levend is en wij ontvangen die Geest, dan zijn we dus voor God levend gemaakt. Dat is precies wat wedergeboorte is.

Rom. 8: 8 Die in het vlees zijn, kunnen Gode niet behagen.

Of je nu wel of niet je best doet, maakt niet uit, het is in het vlees en de wet blijft gelegd op het vlees. In die situatie kan men God niet behagen. Mensen misschien wel, maar voor God niet.

- 9 Doch gijlieden zijt niet in het vlees, maar in den Geest, zo anders de Geest Gods in u woont. Maar zo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe.

Als het waar is dat de Geest Gods in je woont, dan ben je niet in het vlees, maar in de Geest. Maar als iemand de Geest van Christus niet heeft, dan kom je Hem niet toe. De Geest van God is dus Dezelfde als de Geest van Christus. Hij is immers God. Daar is niets moeilijks aan.

Die komt Hem niet toe = die is niet Zijn eigendom.

Wij die die Geest ontvangen hebben, komen Hem dus toe en zijn dus Zijn eigendom. Wij zijn Zijn loon, Zijn erfdeel, Zijn bezit, Zijn parel.

- 10 En indien Christus in ulieden is, zo is wel het lichaam dood om der zonde wil; maar de geest is leven om der gerechtigheid wil.

Het lichaam is dood voor de zonde, voor de zondige natuur die over de oude mens heerst. Maar het lichaam is dood voor de zonde, zodat er voor de zonde niets meer valt te heersen. Maar de geest is leven, opdat de gerechtigheid over ons zou heersen en dus de gerechtigheid zouden dienen. Daarna komt hetzelfde verhaal nog een keer.

- 11 En indien de Geest Desgenen, die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, zo zal Hij, die Christus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend maken, door Zijn Geest.

Als die Geest in ons woont, dan zal het ook zo zijn, dat Hij onze sterfelijke lichamen levend zal maken door Zijn Geest, Die in ons woont. Als die Geest Die Christus uit de doden heeft opgewekt in ons woont, dan zijn wij uiteraard ook door diezelfde Geest opgewekt. Nu niet zeggen dat dit pas op de Jongste Dag zal gebeuren, want dat staat er niet. 'Zal' is weliswaar grammaticaal toekomstige tijd, maar het heeft hier met de toekomst niets te maken, maar met oorzaak en gevolg. Als het één waar is, zal het andere ook waar zijn. Hij zal bovendien onze sterfelijke lichamen levend maken. Nu kun je hoog springen en laag springen, maar als je dood bent is je lichaam niet sterfelijk. Er staat niet dat Hij dan onze dode lichamen levend zal maken. Dat zal Hij ook doen, maar dat staat in 1 Kor. 15 en gaat over heel iets anders. Hij zal onze sterfelijke lichamen levend maken. Het lichaam van de Heere Jezus was dood. Hij ontving de Geest en stond op uit de dood. Waar wij diezelfde Geest hebben ontvangen, worden wij door diezelfde Geest ook opgewekt, terwijl we lichamelijk niet eens dood waren. Wij zijn nog in een sterfelijk lichaam. Dat sterfelijke lichaam is voor God levend gemaakt, omdat Zijn leven daarin woont.

Wat voor consequenties heeft dat? Daar draait het om. Als je die niet wilt aanvaarden, dan probeer je er een speld tussen te krijgen. Waarom hangt de hele zogenaamde wetenschappelijke wereld de evolutietheorie aan, hoewel er gelukkig ook nog velen zijn die vinden dat het onzin is? Omdat men geen alternatief heeft. Het enige alternatief is dat er ergens iemand is Die het hele zaakje in elkaar gestoken heeft, geschapen. Het is het één of het ander. Daarom de verdediging van de evolutieleer, want anders moet men tot aanvaarding van een God komen, aan Wie men per definitie onderworpen is

en van Wie men per definitie afhankelijk is en die men per definitie zou gehoorzamen. Als je dat niet wilt, dan moet je iets anders bedenken.

Als onze lichamen levend gemaakt zijn, dan is de consequentie...

- 12 Zo dan, broeders, wij zijn schuldenaars niet naar het vlees, om naar het vlees te leven.

Want die in het vlees zijn kunnen Gode niet behagen.

- 13 Want indien gij naar het vlees leeft, zo zult gij sterven; maar indien gij door den Geest de werkingen des lichaams doodt, zo zult gij leven.

Als je naar het vlees leeft, werkt de dood in je sterfelijke lichaam. Een sterfelijk lichaam is niet maar een lichaam dat sterven kan, maar een lichaam dat bezig is te sterven. Ten dage als gij daarvan eet (de boom der kennis van goed en kwaad), zult gij stervende sterven. De vertalers hebben er 'de dood sterven' van gemaakt, maar daarmee ontgaat je de werkelijke betekenis. De mens werd weliswaar een levende ziel, maar het grootste deel van zijn leven is hij een sterfelijke ziel.

Als je naar het vlees leeft, dan is het gevolg daarvan dat je onder de heerschappij van de dood leeft.

Als je door de Geest de werkingen van het lichaam doodt, dan zul je leven.

Niet pas in de toekomst, maar uiteraard in het heden. Dezelfde gedachte staat ook in Rom. 6.

Rom. 6: 8 Indien wij nu met Christus gestorven zijn, zo geloven wij, dat wij ook met Hem zullen leven;

Logischerwijs. Niet in de toekomst, maar in het heden. Wij zijn namelijk één plant met Hem in de gelijkmaking Zijns doods en dus ook in de gelijkmaking Zijner opstanding en daarmee ook in Zijn Hemelvaart, maar dat staat pas in Efe. 2.

Toen wij wedergeboren werden, is dat Goddelijk leven in ons geplant.

Daarom is ons lichaam niet voor de hoererij, maar voor de Heer. Het is door Hem levend gemaakt; het is dus voor Hem.

- 14 En God heeft ook den Heere opgewekt, en zal ons opwekken door Zijn kracht.

Niet in de toekomst, maar in het heden. Hij geeft ons dat leven en de bedoeling is dat dat leven tot ontwikkeling komt.

- 15 Weet gij niet, dat uw lichamen leden van Christus zijn? Zal ik dan de leden van Christus nemen, en maken ze leden ener hoer? Dat zij verre.

Niet 'zullen zijn', na de lichamelijke opstanding, maar nu, omdat daar het leven van Christus in is. Het Bijbelse leer dat de Gemeente het lichaam van Christus is, berust op het idee dat het leven van Christus in eenieder van ons is. Omdat het leven van Christus in ons is, vormen wij gemeenschappelijk één lichaam, op basis van dat ene Leven. Dat is ook wat uitgebeeld wordt in wat wij het avondmaal noemen en in hoofdstuk 10 en 11 aan de orde komt. Wij drinken allen uit dezelfde beker. Het is de gemeenschap des bloeds (des levens) van Christus. Als je dat laatste niet wil, dan maak je ervan dat je deel hebt aan de dood van de Heere Jezus. Dat is maar niet een onschuldige misinterpretatie, maar een noodlottige misinterpretatie, omdat de consequentie daarvan is dat het leven wat wij in Christus hebben ontvangen daarmee dus feitelijk ontkend wordt. Het avondmaal als herdenking aan het lijden en de dood van de Heere Jezus brengt ons terug naar af. Je hoeft het heus niet te vergeten, maar wij hebben tekenen ontvangen, die ons er juist aan moeten herinneren dat Hij niet alleen maar gestorven is in het verleden, maar dat Hij leeft en aanspraak maakt op onze levens en op onze lichamen. Wij zijn leden van Hem en zitten aan Zijn tafel. Wij leven door wat Hij ons aanreikt uit de rijkdom van Zijn genade. Daarom ook zouden wij Hem dienen. Wiens brood men eet, Diens Woord men spreekt.

Weet gij niet dat uw lichamen leden van Christus zijn? De lichamen van alle gelovigen, hoe vleeselijk ze ook leven. Hoe vleeselijk ze ook zijn, dat doet er niets aan af. Ze zijn duur gekocht en dus het eigendom des Heeren.

Zal ik dan de leden van Christus nemen en maken ze leden van een hoer? Een retorische vraag aan de Korinthiërs.

- 16 Of weet gij niet, dat die de hoer aanhangt, één lichaam *met haar* is? Want die twee, zegt Hij, zullen tot één vlees wezen.
17 Maar die den Heere aanhangt, is één geest *met Hem*.

Op grond van de uitspraak van God in Gen. 2: 24, namelijk dat die twee tot één vlees wezen zullen. De bedoeling is dat we één geest met de Heer zouden zijn.

Die twee zullen tot één vlees wezen = we vragen ons tot vandaag af hoe dan? Hoezo dan? Omdat we er geen antwoord op weten trekken we er ons meestal ook niets van aan. Men zegt dat het bij wijze van spreken is en misschien is dat ook zo. Sinds de jaren 60 zijn wij seksueel bevrijd, maar het idee bestaat

dat er bij de vleselijke gemeenschap tussen man en vrouw op één of andere wijze een verbinding tot stand komt en dan gaat het niet over de conceptie. Het gaat dan in ieder geval over een emotionele verbinding, maar in de praktijk meer dan dat. De Bijbelse gedachte, maar ook de algemene gedachte in de wereld, was vroeger dat door vleselijke gemeenschap er inderdaad sprake is van samengroei. Dat man en vrouw op elkaar gaan lijken en dat er een emotionele band ontstaat. Sterker nog, dat de liefde op het niveau van gevoelens verwekt wordt door de vleselijke gemeenschap. Gemeenschap zorgt niet alleen voor nageslacht, maar ook voor verbinding tussen man en vrouw. Dat is op z'n minst wat deze uitdrukking uit Gen. 2: 24 betekent.

Alle dingen zijn mij geoorloofd. In Hand. 15 was de vraag of gelovigen onder de wet zouden moeten leven. Het antwoord op die vraag is dat zij inderdaad niet geacht worden onder de wet te leven. Niettemin staat er toch iets dat op wet lijkt.

Hand. 15: 19 Daarom oordeel ik, dat men degenen, die uit de heidenen zich tot God bekeren, niet beroere;
20 Maar hun zal aanschrijven, dat zij zich onthouden van de dingen, die door de afgoden besmet zijn, en van hoererij, en van het verstikte, en van bloed.

Als dieren geslacht worden, dan wordt meteen het bloed verwijderd. Het verstikte krijg je als je een konijn vangt in een strik. Als je dan één of twee dagen later bij dat beest komt, dan is het natuurlijk allang overleden en dan krijg je het bloed er niet meer uit. Dat is het verstikte. Bloed en het verstikte hebben dus met elkaar te maken. Het verstikte zou men dus ook niet eten, omdat daar nog bloed in zit.

Nu is de vraag waarom men dat niet zou eten. Als alles geoorloofd is, waarom dan toch deze dingen? Voor zover bekend wordt bij overdracht van bloed meer overgedragen dan alleen maar bloed, namelijk dingen die zich onttrekken aan de waarneming in een laboratorium. Het eigenaardige is dat op het moment dat door God toestemming aan de mens gegeven wordt vlees te eten, er bijgezegd wordt dat je geen bloed mag eten. Naar alle waarschijnlijkheid maakt het eten van vlees de mens minder ontvankelijk voor geestelijke invloeden. Het maakt hem minder geschikt om als medium te fungeren. Al die mensen die geestelijke dingen zoeken beginnen met vegetarisch te eten. In de bijbel staat dus dat je wel vlees mag eten, omdat dit je minder ontvankelijk voor demonen maakt, maar het eten van bloed draagt geestelijke dingen over. Er is wat mee. Het is een bekend, maar verdrongen gegeven, dat ook transplantatie van lichaamsdelen met zich mee kan brengen dat er iets demonisch mee overgedragen wordt. Wetenschappers geloven niet in dingen die je niet kunt zien en dus ook niet in de overdracht ervan.

Niettemin zijn er heel wat gevallen bekend waaruit duidelijk blijkt dat met het overdragen van een orgaan ook wat anders overgebracht werd dan alleen maar het orgaan. De persoonlijkheid kan daardoor veranderen, evenals de herinnering. Dat men zich dingen herinnert die men helemaal niet beleefd heeft, maar dat dit herinneringen zijn van degenen van wie het orgaan overgedragen is. Niet dat het veel voorkomt, maar ze vertellen je het natuurlijk ook niet.

Er zijn seksueel overdraagbare aandoeningen, maar voor zover bekend, kan er dus meer overgedragen worden dan alleen de ziekte. Er is namelijk sprake van gemeenschap. Zo heet dat in de bijbel nu eenmaal. Wat is er dan voor gemeenschap? Nou ja, er komen vloeistoffen van de ene mens in de andere. Maar wat dan? Omdat er overdracht is van meer dan alleen maar bacteriën en zaad. Daarom staat er dat die twee tot één vlees zullen wezen. Daarom moet je uitkijken met wie je het doet. Het heeft invloed op je en is dus riskant. Het is meer dan een spelletje doen en het maakt inbreuk op je leven en op je lichaam en je geestelijke huishouding.

Door gemeenschap met een hoer, maak je je eventueel tot lid van een hoer. Het is maar niet een vrijblijvende aangelegenheid.

De volgende vraag is dan hoe het in het huwelijk zit. Dat is nog linker. Daarom staat er: 'Die trouwt doet goed, maar die niet trouwt doet beter'. Het zijn dingen die consequenties hebben voor ons eigen leven. Het is niet maar vrijblijvend. Daarom is seksualiteit van oudsher een afgeschermd gebied.

16 Of weet gij niet, dat die de hoer aanhangt, één lichaam *met haar* is? Want die twee, zegt Hij, zullen tot één vlees wezen.

17 Maar die den Heere aanhangt, is één geest *met Hem*.

Wij hebben de Geest van de Heer ontvangen. Daardoor zijn wij met Hem verbonden en hebben deel aan Zijn leven. In Efe. 5 staat: 'Wordt vervuld met de Geest'. Of: 'De Geest van Christus wone rijkelijk in u' (Kol 3: 16). Of: 'Opdat gij vervuld wordt tot al de volheid Gods' (Efe. 3: 19). Als die uitdrukkingen beschrijven hoe wij als gelovigen het beeld van Gods zoon gelijkvormig worden, niet uitwendig, maar inwendig.

Als vers 17 tegenover vers 16 staat, dan betekent dit dus dat er bij vleeselijke gemeenschap kennelijk sprake is van eenwording.

De bedoeling is dat wij de Heere zouden aanhangen. Let op, dat 'aanhangen' hetzelfde woord is dat gebruikt wordt in vers 16.

Niet de hoer aanhangen en één vlees met haar worden;

Maar de Heer aanhangen en één geest met Hem worden.

Dat laatste is niet iets lichamelijks, maar het is wel degelijk eenwording.

Er is communicatie en overdracht van 'persoonlijkheid' en dus...

- 18 Vliedt de hoererij. Alle zonde, die de mens doet, is buiten het lichaam, maar die hoererij bedrijft, zondigt tegen zijn eigen lichaam.

Hoererij is niet buiten het lichaam, maar binnen het lichaam. Er is overdracht van lichaamssappen en tast het lichaam aan. Niet maar van de één naar de ander, maar ook van de ander naar de één. Die gemeenschap zouden wij met de Heer hebben.

- 19 Of weet gij niet, dat ulieder lichaam een tempel is van den Heiligen Geest, Die in u is, die gij van God hebt, en *dat* gij uws zelfs niet zijt?

Ulieder = meervoud.

Lichaam = enkelvoud.

Dat was in vers 15 meervoud. Daar ging het tot en met vers 18 over de lichamen van de individuele gelovigen.

Hier legt 'ulieder' er de nadruk op dat lichaam in het enkelvoud staat. Wij vormen namelijk ook gemeenschappelijk als gelovigen één lichaam. Het gaat hier dus over het lichaam, namelijk de Gemeente. Onze individuele lichamen worden geacht daar onderdeel van uit te maken. Het lichaam van Christus is niet alleen maar een ontastbare aangelegenheid. Het drukt zich uit in onze individuele lichamen. Andersom, onze individuele levend gemaakte lichamen, waarin één en dezelfde Geest woont, vormen gezamenlijk één lichaam, namelijk het lichaam van Christus. Wij zijn leden van dat ene lichaam.

Weet gij niet dat ulieder lichaam een tempel is van de Heilige Geest? Het is maar één tempel. Wij zijn levende stenen van die ene tempel. De Geest van God is in die tempel.

Wij zijn niet van onszelf. Wij staan in de vrijheid en alle dingen zijn ons geoorloofd, maar we zijn niet van onszelf. Wij zijn het eigendom van Christus. Daarom zou Christus in onze lichamen verheerlijkt worden.

Hij heeft zijn lichaam geofferd, eenmaal en voor altijd. Wij zijn dan dus geofferd. Dat is niet op persoonlijke titel gebeurd. Wij hadden er part nog deel aan. Hij heeft ons geofferd en het wordt ons medegedeeld, opdat wij daar de consequenties uit zouden trekken. We zouden ons lichaam dus niet zomaar weggeven aan een ander. Wij zijn van Hem, want Zijn leven is in ons. Dat gaat iets verder dan dat wij ons tot het christendom bekeerd hebben.

Wij hebben dat niet gedaan, maar wij hebben ons tot Christus bekeerd. We hebben Zijn Geest ontvangen. We zijn niet lid geworden van een kerkgenootschap, maar van het lichaam van Christus. Zelfs ons lichaam is lid geworden van het lichaam van Christus. Daaruit moeten we concluderen dat ook onze kinderen, althans zolang ze kinderen zijn, geacht worden deel uit te

maken van het lichaam van Christus. Ook al zijn ze niet wedergeboren. Kinderen zijn kinderen, omdat ze geen verantwoordelijkheid dragen en dus worden ze in de bijbel geïdentificeerd met de ouders. Als ze daarmee geïdentificeerd worden en de ouders maken deel uit van de Gemeente, dan maken kinderen daar dus ook deel van uit. Dus schrijft Paulus rechtstreeks tot de kinderen: 'Gij kinderen, weest uw ouders gehoorzaam'. Ze staan onder de ouders en ze worden gerekend tot de ouders en omdat ze tot de Gemeente behoren, kan Paulus ze binnen het kader van zo'n brief ook rechtstreeks toespreken. Als de kinderen goed naar de ouders luisteren, dan zullen ze ook tot geloof komen. Dat strekt ver.

20 Want gij zijt duur gekocht: zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn.

Want wij zijn duur gekocht.

1 Petr. 1: 13 Daarom opschortende de lenden uws verstands, *en* nuchteren zijnde, hoopt volkomenlijk op de genade, die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus.

14 Als gehoorzame kinderen, wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden, die te voren in uw onwetendheid waren;

Daarom blijft men liever onwetend; dan hoeft men zich door dit vers niet aangesproken te voelen. Kennis is weliswaar macht, maar kennis brengt ook verantwoordelijkheid met zich mee en lijden.

15 Maar gelijk Hij, Die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt ook gijzelf heilig in al *uw* wandel;

We waren toch al heilig? Ja, sinds onze wedergeboorte zijn wij heilig, maar niet in al onze wandel. We zouden ook in de praktijk van ons leven heilig zijn.

16 Daarom dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig.

Alles wat heilig is, is heilig omdat het gewijd is aan de dienst van God. Daarom heten wij als gelovigen heiligen. Daarom zouden wij ook heilig wandelen.

18 Wetende, dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdele wandeling, die *u* van de vaderen overgeleverd *is*:

Verlossing = loskoping. Er is een losprijs betaald.
Ijdele wandeling = zinloze wandeling.

Daar zijn we nu juist van verlost. Die ijdele wandeling is in het bijzonder de traditie. Die traditie is er alleen omdat het de traditie is. Hij is er nu eenmaal en je moet je eraan houden. Als je mensen het Evangelie brengt, zeggen ze: 'Maar zo ben ik niet opgevoed'. Dat is traditie. Alles bij het oude laten. Inhoudsloos. Ze weten niet waarom ze iets doen, behalve dan dat het altijd al zo gedaan is.

19 Maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam;

Het dierbaar bloed van Christus vloeit bij wijze van spreken door onze aderen. Wij zijn vrijgekocht doordat een bloedtransplantatie heeft plaats gevonden. We hebben ander bloed gekregen. Daarom zijn wij vrij. Wij hebben ander leven ontvangen; het leven van Degene, die de vrijheid tot stand gebracht heeft. Hij kwam in deze wereld, onder de wet, om degenen die onder de wet waren te verlossen en om degene die het geweld des doods had te overwinnen. Zijn bloed hebben wij ontvangen. Daarom zijn wij in Christus meer dan overwinnaars. Het moge duidelijk zijn dat het nu niet over letterlijk bloed gaat van het kruis van Golgotha. Niet dat dat bloed onrein is, maar daar gaat het niet over. Men maakt dat ervan, met als gevolg dat men de tegenwoordige situatie van de gelovige, inclusief het tegenwoordige werk van Christus, kwijtraakt. Het gaat erover dat dat bloed van Christus in ons is: 'Dit is het bloed des Nieuwen Testaments'. Het bloed van het Oude Testament was het bloed aan het kruis. Het bloed van het Nieuwe Testament is het eeuwige leven dat wij hebben ontvangen. Het is Zijn leven. Daarom zijn wij leden van Zijn lichaam en daarmee Zijn eigendom. Daarmee zijn we ook verlost van het oude, opdat we Hem onder het nieuwe zouden dienen. Sommigen weten die verlossing zover op te rekken, dat ze ook onder het Nieuwe Verbond verlost zijn, namelijk van het Nieuwe Verbond. Dan gaat men theoretiseren over voor wie het Nieuwe Verbond bestemd is. Men toont dan aan dat het voor Israël is en trekt de foute conclusie dat het dus niet voor ons is. En als Christus de Hogepriester is van het Nieuwe Verbond en wij niet onder het Nieuwe Verbond leven, dan is Christus dus ook niet onze Hogepriester. Dan is Hij dus ook niet ons Hoofd van dienst en zijn wij geen priesters. Als Hij Zijn lichaam geofferd heeft en het was niet de Gemeente, dan zijn wij dus ook niet aan God geofferd en zo kom je van al deze dingen af.

Het bloed waardoor wij verlost zijn, hebben iemand ooit nog weer teruggezien, maar het is juist dat bloed van het Lam, Dat hier beschreven wordt, dat in ons is. Dat is het bloed van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam. Toen de Heere Jezus als het Lam Gods stierf aan het kruis van Golgotha, was Hij niet onbestraffelijk en niet onbevlekt. Het is toch te hopen dat Hij mijn straf droeg. Daar kunnen we gevoegelijk vanuit gaan, want in de bijbel staat, dat de straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem (Jes. 53: 5). Als Hij onze

straf droeg, dan was Hij dus wel degelijk bestraffelijk en ook bevlekt, want hij droeg immers onze zonden, waardoor hij bevlekt werd.

Johannes zag het Lam, staande als geslacht. Het Lam was geslacht, maar het stond weer en wel op de troon. Het ziet er misschien wat raar uit als je het uittekent, maar daar gaat het natuurlijk niet om. Christus is nog steeds dat Lam, maar Hij is de Opgewekte en inmiddels dus onbestraffelijk en onbevlekt. Het Lam hier in 1 Petr. 1 slaat dus niet op het lijden en sterven van de Heere Jezus, maar op Christus in Zijn opstanding. Het gaat over Zijn bloed, Zijn leven. Door zijn bloed zijn wij vrijgekocht.

Terug naar 1 Kor. 6.

Dit is de inleiding tot een voor ons mensen veel zwaarder onderwerp en dus moeten deze dingen goed tot ons doordringen. Het idee is dat wij niet maar mensen zijn die hier op aarde leven en proberen er het beste van te maken, maar dat wij kinderen Gods zijn, vooralsnog in het vlees, maar dat is ondergeschikt. Dat is niet waar het werkelijk om gaat. Waar het gaat om is dat wij nu God zouden verheerlijken in onze lichamen.

Daarnaast zijn wij mensen met onze eigenaardigheden, met ons instinct. Niets menselijks is ons vreemd. Moet je dat afkeuren? Het christendom heeft de reputatie gekregen dat het negatief over het vlees oordeelt en dat de natuurlijke instincten van de mens sowieso zondig zijn. Dat is echter een misverstand. Men is het kwijtgeraakt. Het punt is dat daar niets aan veranderd is en dat er op zichzelf niets verwerpelijks aan is, want alle dingen zijn ons geoorloofd. Bovendien hebben we het over een oude schepping, die hoe dan ook een schepping van God is. Het gaat erom dat er iets is dat hoger is dan dat.

In de brief aan de Romeinen wordt tamelijk breedvoerig uiteengezet dat de zonde over ons niet zou heersen. Wij zijn verlost van de heerschappij van de zonde. Is dan de macht van de zonde veranderd? Nee, daar is niets aan veranderd. Hoezo zijn we er dan van verlost? Eenvoudig omdat er een grotere kracht is in ons leven, een sterkere macht dan die van de zonde. Die macht werkt in ons. Die macht heet Heilige Geest. Met andere woorden, Christus in u. Daarmee wordt het vlees niet vernederd. Het blijft wat het was, met alle negatieve en alle positieve dingen. Er gaat iets ver bovenuit. We zijn op een hoger niveau geplaatst. Daaruit en daarin zouden wij wandelen en leven. God wordt niet verheerlijkt in ons lichaam doordat de zonden bestreden worden, maar daar waar onze wandel is tot heerlijkheid van Hem en op één of andere wijze dienstbaar gemaakt is aan Zijn werk.

De Gemeente wordt omschreven als tempel, als een pilaar en vastigheid der waarheid. Onze verantwoordelijkheid is dat wij de waarheid zouden betrachten. Dat we die zouden bewaren, zouden kennen, daaruit leven, die

onze keuzes in het leven zouden bepalen en dat we op z'n minst ook altijd bereid zouden zijn verantwoording af te leggen van de hoop die in ons is. Voor sommigen van ons geldt dat zij ook verantwoordelijkheid hebben om het Woord te verkondigen, tijdig en ontijdig.

Hij doet een werk aan ons en daar zouden wij op gericht zijn. Dat werk aan ons heeft niet alleen praktisch nut voor nu, namelijk het bewaren van de waarheid als zodanig, maar ook voor de toekomst, want wij die kinderen Gods zijn, worden geacht opgevoed te worden voor onze toekomstige positie. Niet meer als kinderen, maar als zonen Gods. Heel ons leven is een soort onderwijs en voorbereiding op onze positie in de toekomst. God is een goed werk in ons begonnen en zal dat voleindigen tot op de dag van Christus. Het is niet maar een theoretisch onderwijs, maar het betreft net zo goed onze praktische levenswandel. Wij doen daar ervaring in op. Anderen denken dat het alleen praktijk is en dat theorie er niet toe doet. Maar dan kan de Heer Zijn werk niet doen. Het is namelijk allebei. Wij worden gevuld met het Woord van God en daarin onderwezen. De bedoeling is dat we daaruit leren te leven in de praktijk van ons leven. Dat is de manier waarop Zijn levenssappen in onze levens binnendringen. Dat is wandelen in gemeenschap met God, of zoals Johannes het zei, dat is wandelen in het Licht. En indien wij in het Licht wandelen, zo hebben wij gemeenschap met elkander, met God en met Zijn Zoon Jezus Christus. In die situatie worden wij ook inderdaad door het bloed van Christus gereinigd.

Hoofdstuk 7

Over het huwelijk

- 1 Kor. 7: 1 Aangaande nu de dingen, waarvan gij mij geschreven hebt; het is een mens goed geen vrouw aan te raken.
- 2 Maar om der hoererijen wil zal een iegelijk *man* zijn eigen vrouw hebben, en een iegelijk *vrouw* zal haar eigen man hebben.
- 3 De man zal aan de vrouw de schuldige goedwilligheid betalen; en desgelijks ook de vrouw aan den man.
- 4 De vrouw heeft de macht niet over haar eigen lichaam, maar de man; en desgelijks ook de man heeft de macht niet over zijn eigen lichaam, maar de vrouw.
- 5 Onttrekt u elkander niet, tenzij dan met *beider* toestemming voor een tijd, opdat gij u tot vasten en bidden moogt verledigen; en komt wederom bijeen, opdat u de satan niet verzoeke, omdat gij u niet kunt onthouden.
- 6 Doch dit zeg ik uit toelating, niet uit bevel.
- 7 Want ik wilde, dat alle mensen waren, gelijk als ikzelf *ben*; maar een iegelijk heeft zijn eigen gave van God, de een wel aldus, maar de ander alzo.
- 8 Doch ik zeg den ongetrouwden, en den weduwen: Het is hun goed, indien zij blijven, gelijk als ik.
- 9 Maar indien zij zich niet kunnen onthouden, dat zij trouwen; want het is beter te trouwen dan te branden.
- 10 Doch den getrouwden gebiede niet ik, maar de Heere, dat de vrouw van den man niet scheidt.
- 11 En indien zij ook scheidt, dat zij ongetrouwd blijve, of met den man verzoene; en dat de man de vrouw niet verlate.
- 12 Maar den anderen zeg ik, niet de Heere: Indien enig broeder een ongelovige vrouw heeft, en dezelve tevreden is bij hem te wonen, dat zij hem niet verlate.
- 13 En een vrouw, die een ongelovigen man heeft, dat zij hem niet verlate.
- 14 Want de ongelovige man is geheiligd door de vrouw, en de ongelovige vrouw is geheiligd door den man; want anders waren uw kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig.
- 15 Maar indien de ongelovige scheidt, dat hij scheidt. De broeder of de zuster wordt in zodanige *gevallen* niet dienstbaar gemaakt; maar God heeft ons tot vrede geroepen.
- 16 Want wat weet gij, vrouw, of gij den man zult zalig maken? Of wat weet gij, man, of gij de vrouw zult zalig maken?

- 17 Doch gelijk God aan een iegelijk heeft uitgedeeld, gelijk de Heere een iegelijk geroepen heeft, dat hij alzo wandele; en alzo verordene ik in al de Gemeenten.
- 18 Is iemand besneden zijnde, geroepen, die late zich geen voorhuid aantrekken; is iemand in de voorhuid zijnde, geroepen, die late zich niet besnijden.
- 19 De besnijdenis is niets, en de voorhuid is niets, maar de onderhouding der geboden Gods.
- 20 Een iegelijk blijve in die beroeping, daar hij in geroepen is.
- 21 Zijt gij, een dienstknecht zijnde, geroepen, laat u *dat* niet bekommeren; maar indien gij ook kunt vrij worden, gebruik *dat* liever.
- 22 Want die in den Heere geroepen is, een dienstknecht zijnde, die is een vrijgelatene des Heeren; desgelijks ook, die vrij zijnde geroepen is, die is een dienstknecht van Christus.
- 23 Gij zijt duur gekocht, wordt geen dienstknechten der mensen.
- 24 Een iegelijk, waarin hij geroepen is, broeders, die blijve in hetzelfde bij God.
- 25 Aangaande de maagden nu, heb ik geen bevel des Heeren; maar ik zeg *mijn* gevoelen, als die barmhartigheid van den Heere gekregen heb, om getrouw te zijn.
- 26 Ik houde dan dit goed te zijn, om den aanstaanden nood, dat het, zeg *ik*, den mens goed is alzo te zijn.
- 27 Zijt gij aan een vrouw verbonden, zoek geen ontbinding; zijt gij ongebonden van een vrouw, zoek geen vrouw.
- 28 Maar indien gij ook trouwt, gij zondigt niet; en indien een maagd trouwt, zij zondigt niet. Doch dezulken zullen verdrukking hebben in het vlees; en ik spare ulieden.
- 29 Maar dit zeg ik, broeders, dat de tijd voorts kort is; opdat ook die vrouwen hebben, zouden zijn als niet hebbende;
- 30 En die wenen, als niet wenende; en die blijde zijn, als niet blijde zijnde; en die kopen, als niet bezittende.
- 31 En die deze wereld gebruiken, als niet misbruikende; want de gedaante dezer wereld gaat voorbij.
- 32 En ik wil, dat gij zonder bekommernis zijt. De ongetrouwde bekommert zich met de dingen des Heeren, hoe hij den Heere zal behagen;
- 33 Maar die getrouwd is, bekommert zich met de dingen der wereld, hoe hij de vrouw zal behagen.
- 34 Een vrouw en een maagd zijn onderscheiden. De ongetrouwde bekommert zich met de dingen des Heeren, opdat zij heilig zij, beide aan lichaam en aan geest; maar die getrouwd is,

bekommert zich met de dingen der wereld, hoe zij den man zal behagen.

- 35 En dit zeg ik tot uw eigen voordeel; niet opdat ik een strik over u zou werpen, maar *om u te leiden* tot hetgeen wel voegt, en bekwaam is, om den Heere wel aan te hangen, zonder herwaarts en derwaarts getrokken te worden.
- 36 Maar zo iemand acht, dat hij ongevoeglijk handelt met zijn maagd, indien zij over den jeugdigen tijd gaat, en het alzo moet geschieden; die doe wat hij wil, hij zondigt niet; dat zij trouwen.
- 37 Doch die vast staat in *zijn* hart, geen noodzaak hebbende, maar macht heeft over zijn eigen wil, en dit in zijn hart besloten heeft, dat hij zijn maagd zal bewaren, die doet wel.
- 38 Alzo dan, die *haar* ten huwelijk uitgeeft, die doet wel; en die ze ten huwelijk niet uitgeeft, die doet beter.
- 39 Een vrouw is door de wet verbonden, zo langen tijd als haar man leeft; maar indien haar man ontslapen is, zo is zij vrij, om te trouwen, dien zij wil, alleenlijk in den Heere.
- 40 Maar zij is gelukkiger, indien zij alzo blijft, naar mijn gevoelen. En ik meen ook den Geest Gods te hebben.

1 Kor. 7: 1 Aangaande nu de dingen, waarvan gij mij geschreven hebt; het is een mens goed geen vrouw aan te raken.

Kan dat niet wat genuanceerder? Jawel, maar het wordt er niet prettiger van. Het hoofdstuk wordt ingedeeld in verschillende perikopen, die trouwens niet van elkaar gescheiden worden, maar het zijn wel degelijk verschillende delen. Vers 1 is de introductie van het onderwerp. Het is een moeilijk onderwerp, want hoewel men in Korinthe totaal niet open stond voor de boodschap van Paulus, heeft men het daar toch nodig gevonden om over de drempel te stappen en hem minstens één brief te schrijven. Je vraagt je af over wiens huwelijk het ging, maar dat wordt ons niet vermeld. Misschien ging het wel over het huwelijk in het algemeen, ook al is dat niet het niveau waarvan we de Korinthiërs meteen verdenken. Niettemin, Paulus gaat er in algemene termen op in.

Boven de perikoop staat: over het huwelijk, maar dat is in zeker opzicht misleidend. Er is verderop nog aanleiding genoeg om daar verder op in te gaan. Dat zal waarschijnlijk ook nodig zijn, omdat traditioneel het huwelijk bij ons op een erg hoog aangeslagen wordt. Dat is dan ook het grote probleem wat we met dit hoofdstuk hebben. Hoewel Paulus het huwelijk bloedserius neemt, is er wat hem betreft iets wat daar ver bovenuit stijgt en waaraan het huwelijk ook zwaar ondergeschikt is, namelijk onze dienst aan de Heer. Die van elke gelovige wel te verstaan. Of het huwelijk daarbij een voordeel of een

nadeel is, komt er niet helemaal uit, maar we worden onderweg wel gewaarschuwd.

Wij hebben sinds de dagen van de romantiek, een bepaalde periode uit de cultuurgeschiedenis, het huwelijk geïdealiseerd. Het huwelijk zou ook op grond van liefde gesloten moeten worden. Daar draait het dan allemaal om. Dat is niet direct een Bijbelse opvatting. Dat moge ook uit dit hoofdstuk blijken. Het huwelijk wordt gerelativeerd en teruggebracht tot wat het naar Bijbelse maarstaven werkelijk is. Dat komt niet altijd overeen met de gangbare opvattingen over het huwelijk in een zekere tijd in een zekere samenleving. Dat hangt van de omstandigheden af.

Je kunt hier in Nederland makkelijker praten over hoe dat zit met het dragen van een hoed, over de vraag of de vrouw in de bijeenkomsten een hoed op moet hebben of niet. De hele woordkeus daarover en de benadering is alleen maar te verklaren vanuit de toenmalige gangbare praktijk. Daar kun je het ook van losmaken, maar in dat geval zou je verwacht hebben dat het ook op een andere manier geformuleerd was geweest. De boodschap wordt er echt niet anders van, maar de manier waarop het gebracht wordt is vanuit een bepaalde achtergrond. Daar is niet aan te ontkomen. Zo werken die dingen nu eenmaal.

Voor alle duidelijkheid, dit hoofdstuk is door Paulus geschreven en staat in de Bijbel. Voor klachten daarover moet je dus bij God zijn.

Het is een mens goed geen vrouw aan te raken. Dit zijn lastige onderwerpen, omdat ze diep ingrijpen in de belevingswereld van de mens en zeker ook van de gelovige, die geacht wordt toch wat serieuzer in het leven te staan dan de ongelovige. Daarom verbijstert het ons hoe Paulus erover begint. Eerst doet hij wat algemene aanbevelingen aangaande het huwelijk en het eerste zelfstandig naamwoord dat hij gebruikt is hoererij. Waarom zou een mens trouwen? Sinds de romantiek zeggen we dat zij dat doen op grond van liefde, maar Paulus zegt dat een mens maar beter kan trouwen vanwege de hoererij. Als een man getrouwd is hoeft hij niet meer naar de hoeren.

- 2 Maar om der hoererijen wil zal een iegelijk *man* zijn eigen vrouw hebben, en een iegelijk *vrouw* zal haar eigen man hebben.

De bedoeling is dat men niet van de één naar de ander zou lopen, want dat is hoererij. God heeft het van oorsprong niet zo bedoeld.

Het huwelijk, zoals wij dat kennen, is in beginsel een Goddelijke instelling. Het is geen sacrament, zoals de rooms-katholieken er van gemaakt hebben, maar wel een Goddelijk instelling. Vandaar dat het huwelijk aan waarde in ons land zwaar heeft ingeboet. Er wordt nauwelijks meer waarde aan gehecht. Dat

komt natuurlijk omdat men God heeft afgeschafte. Voor zover het nog wel enige waarde heeft, kennen we natuurlijk het huwelijk van homoseksuelen. Dat is niet wat een huwelijk is, maar wie moet tegenwoordig nog vertellen wat een huwelijk is. Het komt uit de Bijbel en dat is het dan. Als men dat niet meer erkent, dan is men alle normen en waarden kwijt en gemakshalve rekenen we het huwelijk daar dan ook maar toe.

- 3 De man zal aan de vrouw de schuldige goedwilligheid betalen; en desgelijks ook de vrouw aan den man.

Vroeger stond dat ook in de huwelijksakte, dat man en vrouw verschuldigd zijn elkaar het nodige te verschaffen, waarbij men verzuimd heeft te bepalen wat het nodige is. Daar gaan dan vervolgens ook al die processen over. Vroeger was de man verplicht zijn vrouw te onderhouden; later werd het dat ze elkaar het nodige moeten verschaffen. Nou ja, verder maar weer.

- 4 De vrouw heeft de macht niet over haar eigen lichaam, maar de man; en desgelijks ook de man heeft de macht niet over zijn eigen lichaam, maar de vrouw.

Voordat je denkt dat dit alleen maar over seksualiteit gaat, dit is ongetwijfeld niet het geval. Dat zal er een rol in spelen, maar in het huwelijk worden man en vrouw geacht in gemeenschap te leven. Dat is niet alleen een seksuele gemeenschap, maar ook een economische en sociale. Zij vormen één gezin. Dat wordt hier beschreven. Dat wil zeggen dat de één niet zomaar kan weglopen. Dat is niet de bedoeling. De vrouw heeft de macht niet over haar eigen lichaam en andersom. Ze zijn aan elkaar verplicht. In elk geval vroeger was je verplicht tot samenwonen. Later werd het andersom: dat als je samenwoonde je ook verplicht was te trouwen, maar dat is nooit in de wet opgenomen.

Men zou dus samenwonen, in elk opzicht.

- 5 Onttrekt u elkander niet, tenzij dan met *beider* toestemming voor een tijd, opdat gij u tot vasten en bidden moogt verledigen; en komt wederom bijeen, opdat u de satan niet verzoeke, omdat gij u niet kunt onthouden.

Onttrek je niet aan de huwelijkse verplichtingen, tenzij je overeenkomt met je partner dat je dit gaat doen, maar dan alleen tijdelijk.

Een reden voor die tijdelijke onttrekking zou bidden en vast kunnen zijn. Bidden heeft een veel bredere betekenis dan het spreken tot God. Bidden is in de bijbel de samenvattende term voor het leven dat aan God gewijd is, niet alleen met de tong, maar met al onze lichaamsdelen. Dat de mannen bidden

in alle plaatsen, opheffende heilige handen. Er zijn wel gelegenheden te bedenken waarbij je je handen even moet laten zakken. Zowel het bidden, als het opheffen van heilige handen is beeldspraak. Bidden en opheffen van heilige handen wil zeggen dat je je handen beschikbaar stelt aan de levende God, om Hem te dienen. Een andere uitspraak over bidden is: 'Bidt zonder ophouden'. Sommigen doen dat. Die zijn erg onnuttig voor de samenleving. Het is: ora et labora = bid en werk. Die twee dingen horen bij elkaar en eigenlijk is het één geheel. Je dient de Heer in onderdanigheid aan Hem. Daarmee geven wij Hem eer. We doen dat in Zijn kracht. Iedereen weet dat bidden kenmerkend is voor het christendom. Iemand zei: 'We zijn nog steeds Evangelisch, nog steeds christelijk, want we bidden nog steeds voor het eten'. Het is echter niet maar bidden voor het eten, maar heel het leven is een gebed, aanbiddend, zowel als vragend. Of een gebed nu gevend of vragend is, in alle gevallen is het een gebed aan Iemand Die meerder is dan degene die bidt.

Vasten = onthouding in het huwelijk.

Vasten en bidden is de aanduiding van dat we ons niet met de wereld bezighouden, maar met het werk des Heeren.

Paulus zegt, dat als je als gelovigen voor een poosje uit elkaar moet, niet in de zin van dat je je huwelijk ontbindt, maar in de zin van dat je een poosje niet samenwoont, Hij zich dit alleen voor kan stellen als wanneer je een tijdje weg moet om het werk van de Heer te doen, want dat is hoger dan het huwelijk. Hij relateert het huwelijk, maar doet dat aan het werk des Heeren, dat daar bovenuit gaat. Het huwelijk zou daaraan dus ondergeschikt zijn.

Ontledigen = leegmaken van het één. Net doen of je niet getrouwd bent, omdat er andere dingen zijn die om één of andere reden belangrijker zijn.

Er staat wel bij dat het voor een beperkte tijd is.

Daarna zou je weer bij elkaar komen, want anders zou de satan je kunnen verzoeken, omdat je je misschien niet kunt onthouden. Dan kom je vanzelf bij de hoererij terecht.

Voor een tijdje kan het dus, maar beter van niet.

6 Doch dit zeg ik uit toelating, niet uit bevel.

Het is een advies.

7 Want ik wilde, dat alle mensen waren, gelijk als ikzelf *ben*; maar een iegelijk heeft zijn eigen gave van God, de een wel aldus, maar de ander alzo.

Paulus hield zich niet met hoererij bezig, maar hij was ook niet getrouwd. Wat hij dus in vers 2 – 7 schrijft, is op hemzelf niet van toepassing.

Het is geen ijzeren wet, want in dezelfde brief schrijft Paulus immers dat alle dingen geoorloofd zijn. Het blijven aanbeveling. Het gaat over zaken die men niet goed op orde kan krijgen, mede omdat ze in hoge mate emotioneel bepaald worden. Dat kan iemand knap overhoop jagen en dus zegt Paulus hoe die dingen zo ongeveer liggen. Paulus zelf is anders. Niettemin, er staat duidelijk dat we ons zouden onthouden van de hoererij.

Het is op zichzelf wel raar dat Paulus hier zichzelf noemt en zegt dat hij wilde dat alle mensen waren zoals hijzelf was. Je vraagt je af hoe dat dan is. In de eerstvolgende verzen spreekt hij niet zozeer over het huwelijk, maar over weduwnaars en weduwen.

Weduwe = een vrouw van wie de echtgenoot is overleden. Het probleem is dat het Grieks geen woord voor weduwnaars heeft, voor mannen van wie de vrouw is overleden. Hoe benoem je die dan, als het in één woord moet. Wij hebben daar het woord weduwnaar voor, maar in het Grieks...?

- 8 Doch ik zeg den ongetrouwde, en den weduwen: Het is hun goed, indien zij blijven, gelijk als ik.

Er staat ongetrouwde en weduwen. Kennelijk is bedoeld: 'Ik zeg tot de weduwnaars en de weduwen'.

In het algemeen had Paulus al gezegd dat het goed is geen vrouw aan te raken, maar hier heeft hij het over een aparte categorie, over die mensen wiens huwelijk ontbonden is, doordat de dood hen scheidde.

Ongetrouwden zijn in dit geval dus weduwnaars. Dat blijkt uit het verband en de indeling van het Schriftgedeelte. Het lijkt erop dat Paulus dus zelf weduwnaar was. Dat lijkt de voor de hand liggende conclusie. Dit wordt verder nergens vermeld, maar dit vers doet dit wel vermoeden.

We Komen Paulus voor het eerst tegen in Hand. 7, bij de steniging van Stéfanus. We gaan er vanuit dat hij daar nog een jonge man is. Daarna komen we hem tegen als de aanvoerder van de vervolging van de christenen. Zo'n klein jongetje was hij nu dus ook niet meer. Het begrip 'jongen' wordt in de Bijbel van toepassing gebracht op allen die niet ouder zijn dan 39 jaren. Het leven begint per slot van rekening pas bij je veertigste. Als je onder die leeftijd bent, dan ben je dus jong. Daarna begint de aftakeling. Dan ben je geen jongen meer, maar een oudere. Met andere woorden, het zou best kunnen zijn dat Paulus al een jaar of 40 was.

Het is nooit helemaal zeker geworden, maar in de bijbel wordt op z'n minst gesuggereerd dat Paulus lid was geweest van het Sanhedrin. Hij meldt namelijk bij gelegenheid dat hij ingestemd had met de vervolging van de christenen. Als je dit letterlijk moet nemen, dan heeft hij dus gestemd in de

vergadering van het Sanhedrin. De andere suggestie is, dat als hij een vooraanstaande positie innam en direct onder het gezag van de hogepriester stond, je toch aan mag nemen dat hij behoorde tot de overpriesters en tot de leden van het Sanhedrin. Bovendien schrijft hij in Gal. 1 dat hij uitnemend zeer toenam boven zijn leeftijdgenoten en in zijn ijver voor de vaderlijke inzetten. Het lijkt niet dat dit gezegd kan worden van iemand van een jaar of 20. Hij zal dus ongetwijfeld toen al ouder geweest zijn.

Uit de joodse traditie weten we dat in de eerste plaats de man geacht werd te trouwen. In het Jodendom zijn er 613 wetten. De eerste daarvan betreft het huwelijk. Dat is in ieder geval voor de man regel 1. De Jood die geen vrouw heeft is geen man. Volgens de Misjna (de zogenaamde leer van de Thora, die een toelichting bevat op de geboden en verboden uit de wet van Mozes. Deze Misjna is in de 2^e eeuw op schrift gezet) is de huwelijksleeftijd voor een man 18 jaar. Het liefst zou hij dan al getrouwd moeten zijn. Daar hoeft hij zelf overigens niets voor te doen, want zijn ouders regelen dat. Bovendien komt daar nog bij, dat iemand die lid is van het Sanhedrin getrouwd moet zijn. Hij moet aan alle wetten voldoen en zeker aan die eerste.

Met andere woorden, er wordt weliswaar niets specifiek over vermeld, maar dat is des te meer reden om aan te nemen dat Paulus dus getrouwd is geweest.

- 8 Doch ik zeg den ongetrouwde, en den weduwen: Het is hun goed, indien zij blijven, gelijk als ik.

Weduwnaar dus en niet hertrouwd.

Daarmee is meteen een heel ander aspect verklaard, namelijk het merkwaardige verschijnsel dat de man die geacht werd nooit getrouwd geweest te zijn, ons moet gaan vertellen hoe het met het huwelijk zit. Vanuit zijn standpunt bezien, zou het huwelijk hem in de weg staan om zijn loopbaan te lopen.

- 9 Maar indien zij zich niet kunnen onthouden, dat zij trouwen; want het is beter te trouwen dan te branden.

Zaken met betrekking tot seksualiteit worden gewoonlijk niet openlijk uitgesproken, omdat iemands seksuele leven een ander niets aangaan en omdat van oudsher de opvatting bestaat dat je jongeren zolang mogelijk verre moet houden van de seksualiteit, want anders gaat het mis. Er wordt dus altijd in bedekte termen over gesproken, over de hele wereld, in alle culturen en het is altijd zo geweest.

De verzen 10 – 16 gaan niet over het huwelijk, maar over de echtscheiding, hoewel het nog maar de vraag is wat je onder echtscheiding zou moeten verstaan. Dat komt omdat het huwelijk nooit gedefinieerd is geworden en een echtscheiding dan dus logischerwijs ook niet.

Wij leven niet onder de wet, maar als de wet zegt dat gij niet zult echtbreken, wat betekent dit dan? Dat je je leven lang maar mag vreemdgaan, of anderszins je aan het huwelijk kunt onttrekken, als je maar officieel getrouwd blijft? Het gaat toch niet over een één of ander vennootschap die men heeft opgericht, die op papier moet blijven bestaan en je er verder niets van aantrekt? In de bijbel is dat echtbreuk.

Het voorbeeld van de Heer en Israël. Israël ging vreemd en deed het met elke man. Ze ging zelfs tippelen. De Heer stuurt haar dan weg met een scheidbrief. Wat heet nu echtbreuk, wat Israël deed, of wat God daarna deed? Het lijkt erop dat Israël echtbreuk plaagde en de Heer daarna het huwelijk ontbond. Zijn verbond, hetwelk zij verbroken hebben (Jer. 31: 32). Zij hebben het huwelijk met de Heer niet ontbonden, maar hebben zich er niets van aangetrokken. De overeenkomst bleef bestaan. Toen heeft de Heer de overeenkomst ontbonden. Is dat verboden? Als een huwelijk in de praktijk niet meer bestaat en in ieder geval niet meer beantwoordt aan de normen, dan kun je er net zo goed wettig een einde aan maken. Om dat laatste dan echtbreuk te noemen? Het is maar wat je eronder verstaat.

Er is een tijd geweest dat het huwelijk hogelijk gewaardeerd werd. Het ging boven alles uit. Wat je vervolgens in het huwelijk uitvreet, maakt niet uit, maar dat huwelijk moest in stand gehouden worden.

- 10 Doch den getrouwen gebiede niet ik, maar de Heere, dat de vrouw van den man niet scheidt.
- 11 En indien zij ook scheidt, dat zij ongetrouwd blijve, of met den man verzoene; en dat de man de vrouw niet verlate.

Kennelijk behoort scheiden toch tot de mogelijkheden. Dat de vrouw van de man niet scheidt en dat de man de vrouw niet verlate.

Indien zij ook scheidt, dat zij ongetrouwd blijft, of zich met de man verzoent. De echtelieden worden geacht samen te wonen. Bij gelegenheid vindt één van de twee dat niet meer wenselijk, door wat voor omstandigheden dan ook, en gaat er vandoor. Of het daarbij gaat om een wettige ontbinding van het huwelijk, wordt niet genoemd. Blijkbaar gaat het daar niet over.

Een wettige ontbinding van het huwelijk wordt in het Oude Testament wel degelijk geregeld. Dat is dus niet in strijd met de wet, omdat de wet het namelijk zelf regelt.

Gij zult niet echtbreken, maar in een andere wet wordt de ontbinding van het huwelijk geregeld, waarmee je ziet dat echtbreken niet hetzelfde is als het ontbinden van een huwelijk.

Echtbreuk is ontrouw, dan wel overspel, wat niet noodzakelijk hetzelfde is, want ontrouw impliceert niet automatisch overspel. Als de één zich aan de ander onttrekt, is er sprake van ontrouw. Dat is echtbreuk. Als dat heeft plaatsgevonden, kan, ook onder de wet, het huwelijk wettig ontbonden worden. Ik zo'n geval mocht het huwelijk niet hersteld worden.

De bedoeling is dat het wettige huwelijk in stand blijft en na enige tijd ook hersteld zal worden, wellicht.

Als echtelieden tijdelijk uit elkaar gaan en het plan hebben daarna weer bij elkaar te komen, dan heet dat kennelijk toch scheiding. Wij noemen dat scheiding van tafel en bed. Een tafel is de uitbeelding van gemeenschap. Bij een wettige ontbinding van het huwelijk lezen we dat in het algemeen geen sprake meer zal zijn van herstel. Het gaat dus niet om een papiertje, om een officiële wettige aangelegenheid, hoewel het huwelijk bij wet geregeld wordt, ook in de Bijbel. De essentie van het huwelijk wordt niet bepaald door een trouwboekje, maar door het samenleven als zodanig. Daar heeft Paulus het over.

- 12 Maar den anderen zeg ik, niet de Heere: Indien enig broeder een ongelovige vrouw heeft, en dezelve tevreden is bij hem te wonen, dat hij ze niet verlate.
- 13 En een vrouw, die een ongelovigen man heeft, dat zij hem niet verlate.

In vers 10 en 11 is sprake van twee gelovigen in een huwelijk. Daarvan zegt Paulus via de Heere, dat de vrouw van de man niet scheidt en de man de vrouw niet verlate. Maar wat nu als een gelovige met een ongelovige getrouwd is? Nu geeft Paulus advies. Vanuit God gezien leven wij niet onder de wet. Het enige wat dus overblijft zijn adviezen. Normen en voorbeelden, waarop we ons zouden richten, idealen. Als kind moet je idealen hebben, zodat je je leven ergens op kunt richten. Als volwassene hebben die idealen weg, omdat je erachter bent gekomen dat die niet te verwezenlijken zijn. Daarom kijken oude mensen vaak ook chagrijnig. Jonge mensen verwachten nog wat van het leven, hebben idealen en streven daarnaar, maar na enige decennia zijn ze er achtergekomen dat het niks gaat worden met die idealen. Wat moet je dan verder nog? Een beetje behelpen.

Paulus zegt: 'Ik zeg het, niet de Heer'. Er is geen wet voor. Een huwelijk tussen een gelovige en een ongelovige kan natuurlijk nooit ideaal zijn. Fundamenteel kan het niet functioneren, want een huwelijk veronderstelt gemeenschap. Als die er op geestelijk niveau niet is, omdat de één gelovig is en de ander niet, dan stelt dat andere dus ook niet veel voor. Dan is er niet echt sprake van een huwelijk. Er is misschien mee te leven, maar dat is maar de vraag. Paulus zegt,

dat als er niet mee te leven valt, ontbindt het dan. Valt er wel mee te leven, nou ja, blijf dan maar bij elkaar. Ideaal is het niet.

Als de ongelovige vrouw er genoeg mee neemt bij de gelovige man te leven, dan kan zij eventueel bij hem blijven wonen. Het hele punt is natuurlijk dat de gelovige man wel zou leven als een gelovige man en dus in de eerste plaats de Heer zou dienen. Of de ongelovige daarin mee kan, die kans lijkt vrij gering. Tenzij dan dat de gelovige ter wille van zijn huwelijk water bij de wijn doet. Linke soep dus.

Toen de Heere Jezus met Zijn discipelen over het huwelijk sprak, toen zeiden de discipelen: 'Als dat zo ligt, dan kun je beter niet trouwen'. Zij hadden het dus goed begrepen (Matth. 19: 3 – 12).

Natuurlijk is er wel een ideaalbeeld bij een huwelijk te verzinnen, maar idealen worden nu eenmaal zelden gerealiseerd. Natuurlijk zijn er idealen en je richt je erop en streeft ernaar, maar dat is het dan ook. Dit is niet pessimistisch bedoeld, maar zo werkt het nu eenmaal in het leven.

Mensen hebben vaak te grote verwachtingen van het leven en raken daardoor diep teleurgesteld. Moet je dan geen grote verwachtingen van het leven hebben? Je moet reëel zijn. Het beste is dat je zo vroeg mogelijk leert hoe het in elkaar zit.

- 14 Want de ongelovige man is geheiligd door de vrouw, en de ongelovige vrouw is geheiligd door den man; want anders waren uw kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig.

Heilig en onrein zijn dus tegenstellingen. Wat heilig is, is rein. Als men gereinigd is, dan is men geheiligd. En dus, als men niet geheiligd is, is men onrein. Alles wat heilig is, is heilig omdat het gewijd is aan de dienst aan God. In een huwelijk tussen een gelovige en een ongelovige is de gelovige de norm, want Paulus schrijft natuurlijk niet aan ongelovigen. De gedachte is simpelweg, dan als die twee één levensgemeenschap vormen en de één is gewijd aan de dienst aan God, dan is de andere dat ook. De ongelovige kan daar de vruchten van plukken. De Heer zegent degene die Hem dient en de ander plukt daar de vruchten van, want het gaat om één leefgemeenschap. Ze worden door God als één gerekend. Niet op grond van het feit dat je bij de burgerlijke stand een paar handtekeningen op papier hebt gezet, maar omdat je als man en vrouw samenwoont en samenleeft. Dat is in de praktijk een huwelijk. Al degenen die tot het gezin van die ene gelovige behoren, worden geacht heilig te zijn, omdat ze via die ene gelovige toch deel hebben aan de dienst aan God, met alle consequenties van dien.

Kinderen zijn kinderen, omdat ze inderdaad niet zelfstandig gerekend worden, omdat ze geen eigen verantwoordelijkheid dragen. Daarom worden ze met de ouders geïdentificeerd. Als de ouders gezegend worden, worden de kinderen

ook gezegend, als de ouders vervloekt worden, worden de kinderen vervloekt. Ze bestaan niet apart, maar maken deel uit van de ouders; in dit geval uiteraard van de gelovige ouder. Dit betekent dat ze tot de Gemeente gerekend worden, zolang ze geen eigen verantwoordelijkheid kunnen dragen. Dat dit zo is blijkt uit dat Paulus rechtstreeks aan de kinderen schrijft, wat betekent dat hij ze tot de Gemeente rekent. Dit zou ook betekenen dat, als vandaag de opname van de Gemeente zou zijn, de kinderen mee opgenomen worden met de gelovige ouder(s). Je kunt wel zeggen dat ze niet wedergeboren zijn, maar het zijn kinderen. Je moet die vraag dus helemaal niet stellen, of ze wel wedergeboren zijn, want het zijn kinderen. Ze dragen die verantwoordelijkheid niet, maar vallen onder de verantwoordelijkheid van de ouders en in dit geval onder de verantwoordelijkheid van de gelovige ouder, waarmee ze één geacht worden te zijn. En dus zegt de apostel: 'Als het even kan, blijf bij elkaar'. Als dat niet kan, oké, dan niet.

- 15 Maar indien de ongelovige scheidt, dat hij scheidt. De broeder of de zuster wordt in zodanige *gevallen* niet dienstbaar gemaakt; maar God heeft ons tot vrede geroepen.

De broeder of zuster wordt dan niet dienstbaar gemaakt en kan dus eventueel hertrouwen.

Maar God heeft ons tot vrede geroepen. Het huwelijk is vaak strijd. Men spreekt spottend van vechtvereniging. Waar een huwelijk uit strijd bestaat, kun je het moeilijk als een huwelijk beschouwen, want een huwelijk bestaat in eenheid. Het in stand houden van een huwelijk dat op geen enkele wijze aan die norm voldoet, is niet wat de Heer van ons vraagt. Wat de norm is, is onze eigen verantwoordelijkheid. God heeft ons tot vrede geroepen...

- 16 Want wat weet gij, vrouw, of gij den man zult zalig maken? Of wat weet gij, man, of gij de vrouw zult zalig maken?

Je kunt wel denken dat het allemaal wel goed komt, maar dat weten we niet. Er is geen garantie op. Het gaat erom of er in het heden mee geleefd kan worden of niet.

De ongelovige man is dus geheiligd in de gelovige vrouw en andersom. De kinderen worden ook geacht heilig te zijn. Die heiliging houdt niet in dat ze daardoor ineens kinderen van God zijn. Dat is ook niet wat het woord betekent. Een pook die gebruikt werd bij het oprakelen van het vuur op het brandofferaltair was weliswaar heilig, maar niet wedergeboren. Hij werd wel netjes onderhouden en schoongemaakt en was gewijd aan de dienst van de Heer. Het ligt op een ander niveau. Datzelfde geldt voor ongelovige echtgenoten. Het is de aanduiding van een toch bevoorrechte positie. Zij

komen onder het Woord, maar het is de vraag of dat leidt tot hun bekering. Dat weet je niet en dat is dan ook wat vers 16 daarover zegt. Het hangt van de praktische omstandigheden af of zo'n huwelijk te continueren valt of niet. Het hangt er ook vanaf wel eisen iemand aan het huwelijk stelt en het is ook de vraag of die eisen zijn bij te stellen, of dat op te brengen is. Dat is voor mensen heel verschillend, want mensen zijn nu eenmaal niet allemaal gelijk.

Het volgende deel is vers 17 – 24, waarin aanbevolen wordt geen veranderingen in het algemeen na te streven. Vers 25 – 31 is min of meer hetzelfde, waarin wordt aanbevolen geen verandering van de burgerlijke staat na te streven.

- 17 Doch gelijk God aan een iegelijk heeft uitgedeeld, gelijk de Heere een iegelijk geroepen heeft, dat hij alzo wandele; en alzo verordene ik in al de Gemeenten.

Je bent vrijgezel of getrouwd en komt tot geloof. Dan blijf je gewoon wat je was, vrijgezel of getrouwd. Of je was slaaf en je komt tot geloof en blijft gewoon slaaf, of je was vrije en komt tot geloof en blijft gewoon vrije. Dat zijn dingen die niet rechtstreeks met je geloof te maken hebben.

- 18 Is iemand besneden zijnde, geroepen, die late zich geen voorhuid aantrekken; is iemand in de voorhuid zijnde, geroepen, die late zich niet besnijden.

Kan iemand die besneden is zich een voorhuid laten aantrekken? Ja, dat kan. Is iemand in de voorhuid zijnde, geroepen, die late zich niet besnijden. Hand. 15 gaat daarover, of de heidenen die tot geloof komen alsnog besneden moeten worden. Het antwoord daarop is eveneens nee, integendeel.

- 19 De besnijdenis is niets, en de voorhuid is niets, maar de onderhouding der geboden Gods.

Het is iets, maar het betekent niets. Het is van geen enkel belang. Wat van belang is, is de onderhouding der geboden Gods. De formulering van het onderhouden der geboden Gods is bepaald geworden door de woorden voorhuid en besnijdenis. In het Oude Testament staat al dat men naar de Woorden Gods zou horen en de harten zou laten besnijden. Dat wil zeggen dat de bedekking van het hart zou moeten worden weggenomen. Besnijdt dan de voorhuid uws harten. Daar zijn deze uitdrukkingen uit afkomstig. Je mag hier zeker niet aan ontleen dat je als gelovige onder de wet zou moeten leven. Als dat zo is, dan hoort de besnijdenis daar ook bij. De

verbondstheologen hebben uitgevonden dat we onder de wet moeten leven, maar omdat de besnijdenis een nogal pijnlijke aangelegenheid is, heeft men bedacht dat de doop in de plaats is gekomen van de besnijdenis. Zo lost men die zaken dan elegant op.

20 Een iegelijk blijve in die beroeping, daar hij in geroepen is.

Eenieder blijft in de positie waarin hij verkeerde toen hij tot geloof kwam. Niet dat het niet veranderd kan of mag worden, maar het heeft niets met je geloof te maken. Omdat je tot geloof gekomen bent, hoef je nu niet ineens besneden worden.

21 Zijt gij, een dienstknecht zijnde, geroepen, laat u *dat* niet bekommeren; maar indien gij ook kunt vrij worden, gebruik *dat* liever.

Als je vrij kunt worden, prima. Het hoeft niet, maar je hebt dan wel meer de gelegenheid om je leven in dienst van de Heer te stellen.

22 Want die in den Heere geroepen is, een dienstknecht zijnde, die is een vrijgelatene des Heeren; desgelijks ook, die vrij zijnde geroepen is, die is een dienstknecht van Christus.

Paulus relateert het meteen. Ook al ben je een slaaf, als je tot geloof gekomen bent, dan ben je niettemin een vrijgelatene des Heeren. De vrijheid waarin wij geplaatst zijn is niet een fysieke vrijheid, maar een geestelijke vrijheid. Dat is een vrijheid die veroorzaakt wordt door de waarheid. Wij zouden de waarheid verstaan en de waarheid zal ons vrijmaken. Je kunt dus als slaaf in die zin toch vrij zijn. Je kunt het ook andersom zeggen. We zijn dan weliswaar vrijgelatenen des Heeren, maar indien wij vrij waren en geroepen werden, dan zijn wij een slaaf van Christus geworden. Het is maar hoe je er tegenaan kijkt

23 Gij zijt duur gekocht, wordt geen dienstknechten der mensen.

Deze samenvatting hadden we al aan het einde van hoofdstuk 6 gehad, zodat je ziet dat het in wezen nog steeds over hetzelfde gaat, namelijk over onze aardse vleselijke omstandigheden, die kennelijk voor de Korinthiërs belangrijk waren en die voor de tegenwoordige christenen kennelijk ook belangrijk zijn, zoals blijkt uit de literatuur op de gemiddelde boekentafel. Wij zouden de Heer dienen en ons leven door Hem laten leven, in plaats van door onze omgeving of door onze omstandigheden.

Het zal duidelijk zijn dat de fysieke aanleg van de mens bepaalde begeerten met zich meebrengt, die in het huwelijk gehonoreerd worden. Dat is ook de bedoeling en daar is het huwelijk ook in belangrijke mate voor, maar het huwelijk staat de individuele mens toch enigszins in de weg en neemt hem een stuk van z'n vrijheid af. Daarom zegt Paulus dat het goed is om ongetrouwd te zijn, maar dat het voor sommigen toch beter is om wel getrouwd te zijn. Dat heeft met de natuurlijke aanleg te maken. Paulus zelf kan goed alleen zijn, maar dat is puur persoonlijk.

24 Een iegelijk, waarin hij geroepen is, broeders, die blijve in hetzelfde bij God.

Want het zijn dingen die niet rechtstreeks met elkaar te maken hebben. In vers 25 tot 31 gaat het precies zo verder. Men zou in de burgerlijke staat blijven waarin men geroepen is. Dat wordt aanbevolen.

25 Aangaande de maagden nu, heb ik geen bevel des Heeren; maar ik zeg *mijn* gevoelen, als die barmhartigheid van den Heere gekregen heb, om getrouw te zijn.

Een maagd = een ongetrouwde vrouw.

Er is geen aanwijzing van de Heer Zelf, maar de Heer heeft mij getrouw geacht, mij in de bediening gesteld hebbende (1 Tim. 1: 12).

De Heer heeft hem in deze bediening gesteld en dus zegt hij toch maar wat hij ervan vindt.

26 Ik houde dan dit goed te zijn, om den aanstaanden nood, dat het, zeg ik, den mens goed is alzo te zijn.

Namelijk ongetrouwd. Dat acht hij goed vanwege de aanstaande nood. Er schijnen mensen te zijn die dit niet begrijpen, maar dat komt omdat men het huwelijk geïdealiseerd heeft. Ook jonge mensen hebben vaak problemen met zichzelf en hebben de gedachte, dat als ze maar eenmaal getrouwd zijn en dus een leven gaan leiden als volwassene, dat het dan vanzelf wel allemaal goed komt en dat daarmee de nood voorbij is. De Bijbel leert het andersom, namelijk dat het huwelijk nood met zich meebrengt. Je moet per slot van rekening met een ander rekening houden.

Om die aanstaande nood te vermijden kan men beter niet trouwen.

De volgende reactie is dan natuurlijk meteen: 'Ik ben getrouwd, dus kan ik maar beter scheiden'. Paulus reageert daar ogenblikkelijk op.

27 Zijt gij aan een vrouw verbonden, zoek geen ontbinding; zijt gij ongebonden van een vrouw, zoek geen vrouw.

Niet dat je dan van de problemen af bent, want dan word je door de vrouwen wel gezocht. Niettemin, het kan je natuurlijk alsnog overkomen.

- 28 Maar indien gij ook trouwt, gij zondigt niet; en indien een maagd trouwt, zij zondigt niet. Doch dezulken zullen verdrukking hebben in het vlees; en ik spare ulieden.

Degenen die trouwen zullen verdrukkingen hebben in het vlees, want het huwelijk is per definitie een vleselijke instelling met betrekking tot de oude mens. Daar is natuurlijk niet alles mee gezegd. Het punt blijft natuurlijk, dat wij die wedergeboren zijn, nieuw leven ontvangen hebben in deze oude lichamen en deze oude lichamen worden geacht levend gemaakt te zijn. Het huwelijk kan daarbij een belemmering zijn. Zo beleeft Paulus het in ieder geval voor zichzelf, of heeft hij het zo ervaren.

Verdrukkingen in het vlees is inherent aan het huwelijk.

Paulus probeert hen dat te besparen, waarmee de aanstaande nood uit vers 26 hier in vers 28 verklaard is.

Het leven is vol met compromissen, ook in onze dienst aan de Heer. Er zijn nu eenmaal dingen die door omstandigheden niet kunnen. Dan moet je er maar het beste van zien te maken. Zo is het leven nu eenmaal. Idealen zijn er wel, maar in de praktijk meestal niet bereikbaar.

- 29 Maar dit zeg ik, broeders, dat de tijd voorts kort is; opdat ook die vrouwen hebben, zouden zijn als niet hebbende;

Het huwelijk staat bij Paulus niet bovenaan het lijstje en dus ook niet bij de gelovigen. Het gaat primair om het dienen van de Heer. Het huwelijk zou daaraan ondergeschikt zijn, nog beter, daaraan dienstbaar.

De tijd is voorts kort = men heeft Paulus met deze uitspraak in de mond willen leggen dat hij binnen afzienbare tijd, binnen die generatie, de wederkomst van Christus verwachtte, of de opname van de Gemeente. Dat lijkt onwaarschijnlijk. Want uit alles wat hij schrijft blijkt dat hij niet verwachtte dat de opname van de Gemeente aanstaande was. Hij verwachtte die wel, maar niet binnenkort. De tijd die voorts kort is, is de tijd die ons overig is in het vlees. Die is altijd kort, want we zijn hier maar heel even. Dat lijkt misschien niet zo als je aan begin van je leven staat, maar als je voorbij de 39 bent, dan denk je: 'Waar is de tijd gebleven?'. In de tijd die overig is in het vlees, zouden wij de wil van God volbrengen en niet der heidenen wil (1 Petr. 4: 2).

- 30 En die wenen, als niet wenende; en die blijde zijn, als niet blijde zijnde; en die kopen, als niet bezittende.

Paulus relativeert de aardse omstandigheden. Het is allemaal maar tijdelijk.

- 31 En die deze wereld gebruiken, als niet misbruikende; want de gedaante dezer wereld gaat voorbij.

Wij maken gebruik van de wereld. Er zit ook niets anders op. Naar de oude mens maken wij daar deel van uit. We zouden er echter ook geen misbruik van maken. Misbruik maken is de wereld belangrijker vinden dan onze relatie met de Heer. Het gaat dan uiteraard over de praktische relatie met de Heer en dus de dienst aan de Hem.

De gedaante van deze wereld gaat voorbij = de vorm van deze wereld gaat voorbij. Je kunt zeggen dat de wereld die vorm is, want de hele wereld bestaat uit tastbare zaken. Je kunt het ook opvatten als de tegenwoordige vorm van de samenleving, van de cultuur. Ook dat is betrekkelijk, want als je een paar jaar verder bent, dan zijn de normen weer veranderd. De wereld verandert door veranderende opvattingen in de samenleving. De wereld is van tijdelijke aard en is cultuurgebonden en verandert dus steeds. Abusievelijk ziet men de verandering als vooruitgang. Vooruitgang is verandering, maar verandering is meestal geen vooruitgang.

- 32 En ik wil, dat gij zonder bekommernis zijt. De ongetrouwde bekommert zich met de dingen des Heeren, hoe hij den Heere zal behagen;
- 33 Maar die getrouwd is, bekommert zich met de dingen der wereld, hoe hij de vrouw zal behagen.
- 34 Een vrouw en een maagd zijn onderscheiden. De ongetrouwde bekommert zich met de dingen des Heeren, opdat zij heilig zij, beide aan lichaam en aan geest; maar die getrouwd is, bekommert zich met de dingen der wereld, hoe zij den man zal behagen.
- 35 En dit zeg ik tot uw eigen voordeel; niet opdat ik een strik over u zou werpen, maar *om u te leiden* tot hetgeen wel voegt, en bekwaam is, om den Heere wel aan te hangen, zonder herwaarts en derwaarts getrokken te worden.

Wie trouwt doet goed, maar wie niet trouwt doet beter. Dat is de algemene strekking van het hoofdstuk, om de eenvoudige reden dat het huwelijk nood met zich meebrengt en die nood aanstaande is als men van plan is te trouwen. In het huwelijk wordt men herwaarts en derwaarts getrokken.

De bedoeling is dat wij als gelovigen de Heere zouden aanhangen, zonder herwaarts en derwaarts getrokken te worden (vers 35).

Het huwelijk van een gelovige zou op z'n hoogst op de tweede plaats staan.

De volgende verzen zijn een beetje dubieus, in die zin dat men meestal bij lezing van dit gedeelte zich ernstig afvraagt waar Paulus het over heeft. Het probleem van het onderwerp is ook dat wij in het algemeen daarover zwijgen, omdat het niet voor publicatie geschikt is. Dat zal ook de reden zijn waarom, als die dingen besproken worden, ze in bedekte termen besproken worden.

Het idee is dat wat nu volgt toch iets met het voorgaande te maken moet hebben.

- 36 Maar zo iemand acht, dat hij ongevoeglijk handelt met zijn maagd, indien zij over den jeugdigen tijd gaat, en het alzo moet geschieden; die doe wat hij wil, hij zondigt niet; dat zij trouwen.
- 37 Doch die vast staat in *zijn* hart, geen noodzaak hebbende, maar macht heeft over zijn eigen wil, en dit in zijn hart besloten heeft, dat hij zijn maagd zal bewaren, die doet wel.
- 38 Alzo dan, die *haar* ten huwelijk uitgeeft, die doet wel; en die ze ten huwelijk niet uitgeeft, die doet beter.

Waar gaat dit in vredesnaam over?

Maar zo iemand acht, dat hij ongevoeglijk handelt met zijn maagd, indien zij over den jeugdigen tijd gaat.... Wie is dat? Wie houdt er een maagd op na? En het alzo moet geschieden.... Wat moet alzo geschieden? En waarom moet het op een bepaalde manier geschieden?

Die doe wat hij wil, hij zondigt niet; dat zij trouwen.

De maagd zelf wordt er helemaal niet in betrokken. Zij heeft geen stem en kan helemaal niet kiezen of ze gaat trouwen of niet.

We denken dan dat er een vader is met een dochter.

Doch die vast staat in zijn hart.... Kennelijk beslist dan alleen de vader.

Geen noodzaak hebbende, maar macht heeft over zijn eigen wil.... Die man zou geen macht over z'n eigen wil moeten hebben, maar over z'n dochter.

Kortom, je kunt met al die termen eigenlijk nergens naartoe.

We beginnen nog een keer van voren af aan.

Zo iemand acht dat hij ongevoeglijk handelt met zijn maagd, indien zij over den jeugdigen tijd gaat.... Over welke ongevoeglijke handeling zal het dan gaan? Het uithuwelijken van je dochter?

Indien zij over de jeugdige tijd gaat en het alzo moet geschieden.... Hoe dan?

Die doe wat hij wil, hij zondigt niet; dat zij trouwen.

Wie zijn die 'zij', die trouwen? Er is op geen enkele manier een traditioneel beeld in te passen van een vader die een dochter heeft, die uitgetrouwd moet worden.

Die vast staat in zijn hart, geen noodzaak hebbende.... Welke noodzaak?

... Maar macht heeft over zijn eigen wil...

En dit in zijn hart besloten heeft.... Dat mag je dan ook wel aan die dochter bekendmaken, wat hij dan ook besloten heeft en waar het ook over moge gaan. Dit is toch niet iets wat verborgen gehouden moet worden.

Iets in je hart besluiten = iemand neemt voor zichzelf een beslissing en maakt dat niet aan anderen bekend. Moet z'n dochter het dan niet weten?

Dat hij zijn maagd zal bewaren.... Voor wie dan?

Al die opmerkingen laten zich gemakkelijk verklaren, als je begrijpt dat hier bedekte termen worden gebruikt. Het gaat over een onderwerp dat normaal gesproken niet in het publiek aan de orde komt. Het gaat namelijk over zelfbevrediging. Daar wordt niet openlijk over gepraat. Dat gaat niemand wat aan. Bovendien, je moet jonge jongens niet wijzer maken dan ze al zijn. Je hoeft daar van tevoren niet over te spreken. De natuur heeft z'n loop. Daar gaat het hier over.

Als de apostel achter elkaar verschillende omstandigheden beschrijft en aldoor weer terechtkomt bij het feit dat het huwelijk op de tweede plaats staat en voor een gelovige niet aan te bevelen is en dat soort dingen meer en als hij dan zo negatief over het huwelijk is, hoe zit het dan met de seks? Hoe zit het dan met de hormonen? Het is toch een natuurlijke aangelegenheid, heeft men ons geleerd. Men heeft daar van gemaakt dat het weliswaar een natuurlijke aangelegenheid is, maar per definitie zondig. Dat wordt versterkt door het idee dat je er niet over praat. Het is een soort taboe en dus zal het wel niet deugen.

Daar heeft Paulus het dus over en dan wordt het een logisch verhaal.

Er staat weliswaar het woord 'maagd', maar bedoeld is 'maagdelijkheid'.

Het is een vrouwelijk woord, maar als je de maagden die in de Bijbel voorkomen telt, dan is veruit het grootste deel mannelijk. Alleen al in Openb. 7 zijn het er 144.000. Het slaat dus niet specifiek op een vrouw. Die 144.000 verzegelden in Openb. 7 waren maagden, namelijk met vrouwen niet bevreemd. Een maagd is dus net zo goed een mannelijk begrip.

- 36 Maar zo iemand acht, dat hij ongevoeglijk handelt met zijn maagd, indien zij over den jeugdigen tijd gaat, en het alzo moet geschieden; die doe wat hij wil, hij zondigt niet; dat zij trouwen.

Zo iemand acht, dat hij ongevoeglijk handelt.... Dat gaat dus over mannen.

Zo iemand acht, dat hij ongevoeglijk handelt met zijn maagdelijkheid, indien die maagdelijkheid over de jeugdige tijd gaat. Dat is een hormonenkwestie. De natuur speelt op. Dat kan behoorlijk lastig zijn in het leven van een mens en zeker in die van een jeugdige mens. Dan moet er wat gebeuren. Dan zoekt men dus een partner en gaat trouwen, want dat is het officiële Bijbelse ideaal. Maar als Paulus nu zegt dat je beter niet kunt trouwen, wat moet je dan? Dan

kom je dus bij zelfbevrediging terecht. Dat het also moet geschieden, op oneigenlijke wijze.

Als dat dan moet, dan moet dat maar. Die doe wat hij wil, hij zondigt niet. Dat zij trouwen, maar dat woord is ook een eufemisme, net als maagd. Achter maagd steekt maagdelijkheid en achter trouwen steekt het begrip voor seksuele activiteit.

De Luthervertaling heeft: Lass Sie freien. Niet trouwen, maar freien. Dat komt wat dichter in de buurt.

- 37 Doch die vast staat in *zijn* hart, geen noodzaak hebbende, maar macht heeft over zijn eigen wil, en dit in zijn hart besloten heeft, dat hij zijn maagd zal bewaren, die doet wel.

Als je niet al teveel last van je hormonen hebt en je kunt jezelf bedwingen, zodat je je maagdelijkheid bewaart, dan doe je wel.

Passie wordt in verband gebracht met seksualiteit, maar passie is lijdzaamheid. Passie is dat je ondergeschikt wordt aan krachten die sterker zijn dan jezelf. Dat gebeurt soms. In dit verband speelt dat inderdaad een rol. Dan ben je je wil kwijt. Als hij in zijn hart besloten heeft (het gaat verder niemand wat aan), dat hij zijn maagdelijkheid zal bewaren, doet hij daar wel. Er staat niet eens: 'Die doet beter', maar die doet wel.

- 38 Alzo dan, die ten huwelijk uitgeeft, die doet wel; en die ze ten huwelijk niet uitgeeft, die doet beter.

Ten huwelijk uitgeven is synoniem aan trouwen, waar in de Luthervertaling freien staat. Het zijn nette termen. Wie niet weet wat zelfbevrediging is, komt er aan de hand van dit Schriftgedeelte ook niet achter. Dat is ongetwijfeld de bedoeling van de bedekte termen. Of het in overeenstemming is met de christelijke traditie, doet niet echt ter zake. In het algemeen brengt zelfbevrediging schuldgevoelens met zich mee. Dat komt ook omdat het natuurlijk aangepreft wordt. Het mag niet en dus is het verboden en dus doe je het stiekem en als je het stiekem doet, dan is het zondig. Er zijn allerlei dreigementen aan vastgekoppeld. Als je het doet, dan krijg je dit of dat, of dan krijg je later dit of dat.

Het is dus tamelijk logisch dat Paulus hier toch enige woorden aan wijdt. Het is maar weinig, maar niettemin duidelijk genoeg.

Wie het doet, doet wel en die het niet doet, doet beter.

- 39 Een vrouw is door de wet verbonden, zo langen tijd haar man leeft; maar indien haar man ontslapen is, zo is zij vrij, om te trouwen, dien zij wil, alleenlijk in den Heere.

Niet dat het verplicht is, maar dat is vanzelfsprekend. Zij is een kind van de Heere. Er staat wel meteen achter dat ze gelukkiger is als ze ongetrouwd blijft.

40 Maar zij is gelukkiger, indien zij alzo blijft, naar mijn gevoelen. En ik meen ook den Geest Gods te hebben.

We hadden dit al gehad in verband met de weduwen en weduwnaars. Het verschijnsel dat hij aan het eind van dit hoofdstuk erop terugkomt en feitelijk weer hetzelfde zegt, doet toch vermoeden dat dit het dichtst bij zijn persoonlijke situatie komt, omdat hij naar alle waarschijnlijkheid zelf weduwnaar was. Hij is getrouwd geweest en weduwnaar geworden. Hier zegt hij dat zij gelukkiger is als zij alzo blijft, naar zijn gevoelen. Naar zijn beleving zal zij dan gelukkiger zijn. Dat is gewoon zijn ervaring. Hij is alleen geen vrouw, maar een man, maar in dezelfde positie.

En ik meen ook de Geest Gods te hebben. Waarmee hij toch met nadruk zegt dat het huwelijk oké is, maar denk nu maar niet dat het huwelijk het hoogste is. Men zou niet in de eerste plaats elkaar dienen en de zingeving van het leven in het aardse zoeken, want de zingeving van het leven vinden we in onze dienst aan de Heer. Daartoe moet men vrij zijn. Hoe vrij? Paulus zegt dat je beter niet getrouwd kunt wezen. Dat vindt hij, maar we zijn niet allemaal gelijk. Voor een ander is het misschien beter om wel te trouwen.

Ging het nu allemaal over het huwelijk of over de seksualiteit? Over allebei, want die twee dingen horen bij elkaar. Seksualiteit wordt geacht in het huwelijk thuis te horen en niet daarbuiten.

Hoofdstuk 8

Over het offer vlees

- 1 Kor. 8: 1 Aangaande nu de dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij weten, dat wij allen te zamen kennis hebben. De kennis maakt opgeblazen, maar de liefde sticht.
- 2 En zo iemand meent iets te weten, die heeft nog niets gekend, gelijk men behoort te kennen.
- 3 Maar zo iemand God liefheeft, die is van Hem gekend.
- 4 Aangaande dan het eten der dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij weten, dat een afgod niets is in de wereld, en dat er geen ander God is dan één.
- 5 Want hoewel er ook zijn, die goden genaamd worden, hetzij in den hemel, hetzij op de aarde (gelijk er vele goden en vele heren zijn),
- 6 Nochtans hebben wij *maar één* God, den Vader, uit Welken alle dingen zijn, en wij tot Hem; en *maar één* Heere, Jezus Christus, door Welken alle dingen zijn, en wij door Hem.
- 7 Doch in allen is de kennis niet; maar sommigen, met een geweten des afgods tot nog toe, eten als *iets* dat den afgoden geofferd is; en hun geweten, zwak zijnde, wordt bevlekt.
- 8 De spijs nu maakt ons Gode niet aangenaam; want hetzij dat wij eten, wij hebben geen overvloed; en hetzij dat wij niet eten, wij hebben geen gebrek.
- 9 Maar ziet toe, dat deze uw macht niet enigerwijze een aanstoot worde dengenen, die zwak zijn.
- 10 Want zo iemand u, die de kennis hebt, ziet in der afgoden tempel aanzitten, zal het geweten deszelfs, die zwak is, niet gestijfd worden, om te eten de dingen, die den afgoden geofferd zijn?
- 11 En zal de broeder, die zwak is, door uw kennis verloren gaan, om welken Christus gestorven is?
- 12 Doch gijlieden, alzo tegen de broeders zondigende, en hun zwak geweten kwetsende, zondigt tegen Christus.
- 13 Daarom, indien de spijs mijn broeder ergert, zo zal ik in eeuwigheid geen vlees eten, opdat ik mijn broeder niet ergere.

Wat hier niet zo nadrukkelijk naar voren komt is dat seksualiteit en afgoderij van oudsher aan elkaar gekoppeld zijn. Niet noodzakelijk en niet onder alle omstandigheden, maar niettemin zijn het begrippen die nauw met elkaar verbonden zijn. Dat heeft te maken met dat mensen naar roesmiddelen zoeken, zodat ze bevrijd worden van de dagelijkse omstandigheden en verantwoordelijkheden die daarmee samenhangen; het juk dat op ons rust en

de gedachten die ons bezighouden. Men wil weggevoerd worden in de geest. Dat gebeurt op het emotionele terrein en heeft met extase te maken. Soms zoekt men dat met letterlijke roesmiddelen, zoals alcohol en verdovende middelen. Dat zijn dingen die de controle en het bewustzijn van onze positie en verantwoordelijkheid wegnemen. Ze gaan met onze gedachten op de loop en dat wordt als bevrijdend ervaren. In werkelijkheid kun je net zo goed dood zijn, want je bent er even niet. Het gaat met je op de loop; je weet niet meer wie je bent, waar je bent en waar je mee bezig bent. Je bent high, heet dat. Feitelijk ben je niet high, maar low.

Waar seksualiteit de mens in extase kan brengen, wordt het op het niveau geplaatst van spiritualiteit, van de geestvervoering. Het heeft allemaal met passie te maken, met dat er een kracht over je komt die met je aan de haal gaat. En dus was seksualiteit van oudsher verbonden aan afgoderij.

In het Oude Testament lees je over de bossen. Bij gelegenheid werden de hoogten en de afgodenaltaren afgebroken, evenals de bossen. Wat er niet bijstaat en waar je ook nooit achterkomt, tenzij je ernaar gaat zoeken, is dat die bossen fallussymbolen zijn, uitbeeldingen van het mannelijk geslacht, als uitbeelding van de seksualiteit. Zo zegt men dat natuurlijk niet, want het is immers religie en dus zegt men dat het een vruchtbaarheidssymbool is. Dat is de positieve draai die eraan gegeven wordt, maar in werkelijkheid gaat het over seksuele symbolen. Dat die met vruchtbaarheid te maken kunnen hebben is natuurlijk zo, maar waarom komen die dingen dan terecht in de wereld van de afgoderij? Dat heeft te maken met het extatische karakter ervan. Daarom vind je ook religieuze prostitutie. De Bijbel vertelt er niet over, maar noemt het wel, maar dat moet je dan wel in de gaten hebben. Heel wat afgodsbeelden zijn tegelijkertijd seksuele symbolen, zowel mannelijke als vrouwelijke. Zo kom je dus vanzelf vanuit hoofdstuk 7 in hoofdstuk 8 terecht. Niet dat seksualiteit hier nog een rol speelt, maar er is wel een logisch verband tussen.

1 Kor. 8: 1   Aangaande nu de dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij weten, dat wij allen te zamen kennis hebben. De kennis maakt opgeblazen, maar de liefde sticht.

Afgoden bestaan in de eerste plaats in de gedachten van de mensen, in hun beleving. Dat zegt Paulus hierna ook. In de tweede plaats komt afgoderij tot uitdrukking in de diverse symbolen, zoals de afgodsbeelden en daarna natuurlijk ook de attributen die daarbij horen, zoals de afgodische tempels in al haar soorten en maten.

Meer in het bijzonder komen we in nieuwtestamentische tijd terecht waar voedsel – dat is in de eerste plaats vlees – bereid werd voor de goden. Het werd eerst aan de afgoden gegeven. Die aten het vlees niet op en dus werd

het teruggenomen en zei men dankjewel tegen de afgod en dan aten ze dus van wat de godheid hen gegeven had.

De priesters onder het Oude Verbond moesten de offers brengen voor het volk. Zij legden het vlees op het altaar, om zo te zeggen, maar een deel van het vlees haalden ze er daarna weer af, want dat was voor henzelf. Zij aten namelijk van het altaar. Zij leefden van de dienst aan God en dat heet 'eten van het altaar'.

Het eten van het altaar wordt niet alleen genoemd als het over de afgodendienst gaat, maar ook in verband met ons leven als kinderen Gods, want er staat in Hebr. 13 dat ook wij eten van een altaar, omdat ook wij alles wat we hebben (als het goed is) aan de Heer geofferd hebben. Wij hebben immers onze lichamen gesteld tot een levend, heilig en Gode welbehaaglijk offer, wat ons vervolgens niet belet om hetzelfde lichaam daarna ook zelf te gebruiken. Dat doen we onder dankzegging, want voor zover we dat kunnen, hebben we dat van de Heer gekregen. Dat is geen grapje, maar heel reëel. Wij zijn immers met Christus gestorven en voor zover wij toch leven voor God, is het omdat Hij ons leven gegeven heeft, dan wel ons levend gemaakt heeft, inclusief ons lichaam. We gebruiken dat lichaam onder dankzegging. We hebben het aan Hem gegeven, maar krijgen het weer terug om te gebruiken.

In de afgoderij gebeurde ongeveer hetzelfde, met het voedsel in ieder geval. Men bood het aan aan de godheid, of wat daar voor door moest gaan en daarna nam men het onder dankzegging terug. Het is vervolgens de vraag of voedsel dat zo eerst aan de afgoden gewijd is, door ons als kinderen Gods, die geen afgoden aanbidden, gegeten mag worden. Dat kan dus gerust, want wij kennen geen afgoden.

Kortom, als je de vraag wat breder stelt, wat moeten wij met al die afgoderij om ons heen? Daar gaat dit hoofdstuk over.

Aangaande nu de dingen, die den afgoden geofferd zijn... de zin gaat verder in vers 4. Eigenlijk begint hij daar opnieuw en gaat verder met 'wij weten dat'. Hij onderbreekt als het ware zichzelf en zegt: 'wij weten dat we allen te zamen kennis hebben'. Wij weten het één en ander. Dat is van belang om over deze dingen wat te zeggen. Maar als het alleen kennis zou zijn, dan zou die opgeblazen maken. De mens wordt met kennis gevuld en hoe meer erin komt, hoe meer opgeblazen.

Kennis maakt opgeblazen, maar de liefde sticht.

Kennen, kennis en bekennen zijn niet alleen maar woorden ter aanduiding van wat wij weten, niet alleen van feitenkennis, maar ook van ervaring. Men weet er niet alleen van, maar heeft er ook deel aan. Kennis is dus praktische kennis. Daarom is het woord synoniem met liefhebben, namelijk deel hebben aan....

Als Paulus schrijft: 'Straks zal ik Hem kennen, gelijk ook ik gekend ben', dan heeft hij het niet alleen maar over weten, maar over deel hebben aan, gemeenschap hebben met....

Hier wordt kennis tegenover liefde gezet, als tegenstelling, alsof het iets anders zou zijn. Daarmee wordt het begrip kennen in z'n algemene betekenis toch beperkt tot weten. Dan is weten objectief.

We weten dat we allen tezamen wat weten, maar wetenschap maakt opgeblazen, maar de liefde sticht.

Paulus stelt ons hier een situatie voor dat we weliswaar bepaalde dingen voor onszelf weten en daar ook deel aan hebben; daarom heet het kennis. Maar de bedoeling is dat wij als kinderen Gods in de praktijk van ons leven deel uitmaken van de Gemeente, waarvan wij levende stenen zijn. Wij zijn de tempel Gods en zijn aan elkaar gevoegd. Kortom, we zijn niet verdeeld, zoals de Korinthiërs waren, maar maken allemaal deel uit van één en hetzelfde lichaam van Christus. Als onze kennis en daarmee ook onze levenswijze ons vervolgens weer scheidt van onze broeders en zusters, dan is er toch iets niet goed. Dat is in ieder geval niet de bedoeling.

Wat Paulus hier naar voren brengt is dat alles ons geoorloofd is, maar dat die houding ook scheiding kan veroorzaken. Wij kennen geen afgoderij. We kennen maar één God. We hebben totaal geen problemen met het eten van aan de afgoden geofferd vlees. Maar als die houding in de praktijk in de Gemeente scheiding brengt, dan kunnen we beter aan onze broeders en zusters die daar wel moeite mee hebben tegemoet komen. En waarom ook niet? We zouden niet onder de macht van die vrijheid gebracht worden. Dingen die geoorloofd zijn, zijn daarmee nog niet verplicht. Met andere woorden, we kunnen best besluiten, om wille van onze broeders en zusters, om vlees dat aan de afgoden geofferd is niet te eten. Je wilt anderen geen aanstoot geven en er geen problemen over hebben. Je moet een beetje begrip voor elkaar hebben.

Kennis alleen maakt opgeblazen. Dan is er van liefde ook geen sprake. De liefde bouwt op. Hou even het beeld in gedachten van de tempel. De liefde voegt. De stenen worden aan elkaar gevoegd. In Efe. 4: 16 is sprake van leden van het lichaam, die bekwamelijk zijn samengevoegd en samen vastgemaakt, door alle voegselen der toebrenging, naar de werking van een iegelijk deel in zijn maat. Dat is de liefde. Liefde, hetwelk is de band der volmaaktheid = de volmaakte band. Daar gaat het om. Later, in 1 Kor. 13, komt Paulus er weer op terug. Al had hij alle geestelijk gaven, of al wist hij alles wat er te weten valt en kende hij de verborgenheid en sprak hij alle talen, maar hij had de liefde niet, dan maakte hij wel een hoop herrie, als een klinkend cimbaal, maar muzikaal zou het niets bijdragen, bij wijze van spreken. Het gaat om de gemeenschap,

want zo wordt de Gemeente gebouwd. Eerst de individuele gelovige en van daaruit de gemeenschap met de medegelovigen.

Wanneer verkeerd toegepast, kan kennis inderdaad scheiding brengen. Het hoogste doel is niet het weten als zodanig, maar de opbouw van de Gemeente. Het probleem in de praktijk is dat we daarin dus afwegingen moeten maken. Dat doet Paulus dan ook en houdt ons dat voor.

- 2 En zo iemand meent iets te weten, die heeft nog niets gekend, gelijk men behoort te kennen.

Men zou kennen zoals men behoort te kennen. Men zou dingen weten, maar men zou er ook mee weten om te gaan, de kennis weten te praktiseren.

- 3 Maar zo iemand God liefheeft, die is van Hem gekend.

Hier zie je dat liefhebben en kennen hetzelfde is. Waar wij Hem kennen, daar kent, erkent en bekent Hij ons.

Nu neemt Paulus de draad van vers 1 weer op.

- 4 Aangaande dan het eten der dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij weten, dat een afgod niets is in de wereld, en dat er geen ander God is dan één.

Daar wilde hij het over hebben, over het vlees dat aan de afgoden geofferd is, maar hij waarschuwt eerst dat het om de gemeenschap van de gelovigen gaat. Paulus zegt dat er helemaal geen afgoden bestaan. Dat weten wij allemaal, want er is maar één God. Wij worden geacht monotheïstisch te zijn; dan komt het echt maar uit één luidspreker. Er bestaan geen andere goden dan die Ene. De Joodse belijdenis zegt: 'Hoor Israël! de HEERE, onze God is een enig HEERE!' (Deut. 6: 4). Er is maar één Heer. Er zijn geen anderen. Er zijn er die goden genaamd worden, maar die zijn er niet echt. Ze zijn wel echt, maar ze zijn geen goden. Ze worden abusievelijk voor goden uitgemaakt en laten zich dat ook welgevallen.

- 5 Want hoewel er ook zijn, die goden genaamd worden, hetzij in den hemel, hetzij op de aarde (gelijk er vele goden en vele heren zijn),

Er zijn er die goden genoemd worden, waarbij Paulus in het midden laat waar die lui dan zijn. Hetzij in de hemel, hetzij op de aarde. Beide is dus mogelijk. Gelijk er vele goden en vele heren zijn. Althans, die worden zo genoemd.

- 6 Nochtans hebben wij *maar één* God, den Vader, uit Welken alle dingen zijn, en wij tot Hem; en *maar één* Heere, Jezus Christus, door Welken alle dingen zijn, en wij door Hem.

Er is maar één God, namelijk de Vader. En we hebben maar één Heer, namelijk Jezus Christus. Het moge duidelijk zijn dat het over Dezelfde gaat. Wij kennen maar één God, namelijk één Heer. Het zijn er niet twee, laat staan drie. De Eén is de Vader en de Ander is de Zoon, maar het is maar één God.

Er zijn er die goden genaamd worden, maar er bestaan geen afgoden en we noemen ze ook geen goden. De vraag of we vlees mogen eten dat aan de afgoden geofferd is, hoeft niet eens beantwoord te worden, want wij weten dat er geen afgoden zijn. Hoezo zou je niet mogen eten, wat aan iets geofferd is dat niet bestaat? Het is allemaal fake en gebakken lucht. Nou ja, grotendeels.

Nochtans hebben wij maar één God, den Vader, Uit Welken alle dingen zijn. De uitdrukking 'uit Welken alle dingen zijn' is de verklaring voor het woord Vader. We zijn geneigd vaderschap met zoonschap te verbinden en in dit geval te lezen: Eén Vader en één Heere, namelijk de Zoon Jezus Christus. Het woord 'Zoon' staat daar niet bij. Het woord 'Vader' heeft hier niet direct te maken met dat de Heere Jezus Christus beschouwd wordt als de Zoon van God, maar met de Vader, uit Welken alle dingen zijn.

Vader = oorsprong der dingen; de gever; de voortbrenger.

God heet dus Vader, omdat uit Hem alle dingen zijn. Ook op lager niveau worden mensen in dat verband vaders genoemd, omdat ze bepaalde zaken hebben voortgebracht. God is de Schepper van hemel en aarde, de Oorsprong van het heelal. Wij kennen Hem in de gedaante van de Heere, namelijk Jehovah, Jezus Christus, door Welken alle dingen zijn en wij door Hem. God als Oorsprong der dingen, maar ook als Onderhouder der dingen. Wij kennen Hem als God de Schepper; alle dingen zijn uit Hem geworden, maar ook als Degene, door Wie alle dingen tezamen staan. Hij is de Schepper, maar ook de Onderhouder aller dingen. Dat weten wij...

- 7 Doch in allen is de kennis niet; maar sommigen, met een geweten des afgods tot nog toe, eten als *iets* dat den afgoden geofferd is; en hun geweten, zwak zijnde, wordt bevlekt.

Doch in allen is de kennis niet, zodat het ruimte laat voor discussie, zodat gedemonstreerd wordt dat inderdaad in allen niet die kennis is. Aan de andere kant, voor zover we het niet begrepen hadden, staat in 1 Kor. 10: 20 dat hetgeen de heidenen offeren, zij dat de demonen offeren en niet Gode. Een andere Bijbelse term voor demonen is boze geesten. Dat zijn geen goden.

Abusievelijk gaat men er vanuit dat aangezien demonen geen lichaam hebben en dus uitsluitend geestelijk zijn, zij in rangorde en mogelijkheden hoger zijn dan de mens. Dat is een misverstand. Als een mens sterft is hij ook zijn lichaam kwijt en is hij alleen nog maar geest. Is hij daarmee gepromoveerd? Is een mens als hij gestorven is meer geworden dan hij oorspronkelijk was. Juist niet, want hij is wat kwijtgeraakt. Dan mankeert hij iets. Als je wat mankeert, dan ben je in ieder geval minder valide. Zo is het met demonen ook. Boze geesten zijn demonen en demonen zijn geesten van mensen die overleden zijn. Niet van dé mensen die overleden zijn, maar van mensen die vóór Adam overleden zijn. Zij gaan dus al lang mee en moeten nog even. Niettemin zullen ze op hun tijd geoordeeld worden en vermoedelijk alsnog naar de afgrond verdwijnen. Ze zijn niet hoger dan de mens, maar lager in rangorde. Ze worden echter als hoger dan de mens aangemerkt en als ze hoger zijn dan de mens, dan moeten zij wel goden zijn. Dat komt voort uit de hoogmoed van de mens zelf. In onze dagen denkt de mens dat hij zelf god is. Als hij dat niet is, dan moet iemand die hoger is dan de mens wel god zijn. Zo zijn demonen tot goden gepromoveerd en dat laten ze zich graag aanleunen. Maar zij zijn geen goden. Ze bestaan wel, maar heten geen goden. Wij erkennen ze niet als God, want er is maar één God. De bedoeling is dat wij ze zouden negeren en ze zeker niet zouden zoeken. Als men iets aanneemt dat aan de afgoden geofferd is, moet dat uitgelegd worden, als dat men de afgoden eer geeft, ook als dat helemaal niet de bedoeling is. Het kan ook uitgelegd worden als dat we ze gewoon negeren en ze dus echt geen eer geven. Het is maar hoe anderen het interpreteren en daar zit het probleem in de praktijk.

Hoewel er ook zijn die goden genaamd worden. Dan zijn er dus zogenaamde goden. Ze zijn het niet, maar worden ten onrechte zo genoemd. Behalve de categorie demonen, hebben we natuurlijk ook nog te maken met eventuele engelen uit de hemel en uiteindelijk met dé engel des lichts, de duivel. Dat zijn afgoden die nu nog hoger zijn dan wij. Normaal gesproken echter hebben we te maken met demonen. Dat stelt niks voor, maar ze laten zich als goden behandelen. In de brief aan Timótheüs lezen we dat indien iemand acht iets onrein te zijn, dien is het onrein. De variant daarop is: indien iemand acht iets of iemand een god te zien, voor die is het dat dan ook. Maar wij weten dat er geen goden zijn.

Geweten is hier geen goede vertaling. Het is niet het normale woord voor wat in de bijbel het geweten heet, consciëntie, maar het is een woord dat de betekenis heeft van gewoonte. Het idee is dat ze gewoon waren met hun afgod rekening te houden. Kortom, zij waren tot nog toe in de praktijk afgodendienaars.

Tot nog toe = de hoopgevende gedachte daarachter is dat het ooit een keer voorbijgaat en dat ze ooit zullen leren dat afgoden niets zijn en dat het hele begrip afgod uit hun bewustzijn verdwijnt en dus ook uit hun gewoonte, vertaald met geweten.

Sommigen hebben de gewoonte des afgods tot nog toe. Gelovigen kunnen heus nog beïnvloed worden door demonen. Zij eten iets dat in hun ogen aan de afgoden geofferd is. Wij weten dat het niet zo is, want die dingen bestaan niet, maar voor hen wel. Het gevolg daarvan is dat hun geweten (nu wel het goede woord), dat immers zwak is, bevlekt wordt. Hun geweten is zwak, omdat zij die kennis niet hebben. Misschien wel weten, maar niet kennen. Ze weten er wel van, maar zijn niet vrij van hun gedachtegoed.

Dat is net zoals mensen die weten dat ze vrij van de wet zijn. Ze geloven dat, maar in de praktijk van hun leven zitten ze toch aan die dwangneurosen vast. Ook al weet men dat men ervan verlost is, dan nog blijft men eraan vastzitten. Vandaar dat Paulus in Rom. 8 zegt dat men in de praktijk pas van de wet bevrijd wordt, naarmate men leert te leven onder het alternatief, de genade namelijk.

In het algemeen geldt dat men van de gewoonte, het gebruik, niet van het ene op het andere moment afkomt. Dat neemt tijd. We kennen de uitdrukking: eens gereformeerd, altijd gereformeerd. Je komt er nooit los van. Dat is niet echt zo, maar het schijnt wel heel moeilijk te zijn. Over zoals gaat het hier.

Zij die een gewoonte des afgods hadden, krijgen problemen met hun geweten. Zij waren afgodendienaars, maar weten inmiddels dat er maar één God is. Als er dan toch iets aan de afgoden geofferd is, dan krijgen ze dus last van hun geweten, omdat ze er niet werkelijk vrij van zijn.

- 8 De spijs nu maakt ons Gode niet aangenaam; want hetzij dat wij eten, wij hebben geen overvloed; en hetzij dat wij niet eten, wij hebben geen gebrek.

De spijs maakt ons voor God niet aangenaam. Wat we eten maakt voor God niet uit. Zo makkelijk is het nu ook weer niet om Gode aangenaam te zijn. Het is niet maar een kwestie van het juiste dieet toepassen.

Het komt er op neer dat het voor een gelovige niet uitmaakt of het voedsel aan de afgoden geofferd is of niet.

- 9 Maar ziet toe, dat deze uw macht niet enigerwijze een aanstoot worde dengenen, die zwak zijn.

Macht = recht. Het recht om iets te eten dat aan de afgoden geofferd is.

Wij die sterk zijn, zijn schuldig de zwakheden der onsterken te dragen (Rom. 15: 1). We zouden daar dus rekening mee houden. Paulus legt het uit:

- 10 Want zo iemand u, die de kennis hebt, ziet in der afgoden tempel aanzitten, zal het geweten deszelfen, die zwak is, niet gestijfd worden, om te eten de dingen, die den afgoden geofferd zijn?

Iemand met dat zwakke geweten moet dat nu juist niet doen. Je kunt als zwakke wel zeggen dat je van de afgoden verlost bent, maar dit wil niet zeggen dat je het ook werkelijk bent. Als je kunt zeggen dat er helemaal geen afgoden zijn, dan heb je er inderdaad helemaal niets mee te maken en ben je sterk. We zouden rekening houden met degenen die zwak zijn.

- 11 En zal de broeder, die zwak is, door uw kennis verloren gaan, om welken Christus gestorven is?

Door uw kennis en daarmee ook levenspraktijk.

Je zou dus met de zwakken rekening houden, maar Paulus heeft het over degenen die een gewoonte des afgods hebben tot nog toe. Dat hadden ze al en toen kwamen ze tot geloof. Vooralsnog zijn ze tot nog toe niet vrij van de afgoderij. Met andere woorden, de bedoeling en de verwachting is dat zij daar ooit wel vrij van worden, maar zover zijn ze nog niet.

Van de andere kant gezegd, zij worden geacht zwak te zijn, implicerend dat zij vooralsnog tot nog toe zwak zijn. Dat zijn baby's altijd, ook geestelijke baby's. Ze zijn net wedergeboren en zijn heel kwetsbaar. Ze moeten nog opgroeien, ze moeten onderwezen worden, ze moeten kennis opdoen en leren die dingen in de praktijk te brengen. Kortom, we zouden rekening houden met degenen die nog zwak zijn.

Andersom is het dus niet zo dat wij rekening moeten houden met het idee dat er mensen zijn die al helemaal geen gewoonte des afgods hebben en ineens het idee krijgen dat het over afgoden gaat en dat heel belangrijk gaan maken. Daar moeten wij verre van zien te blijven. Met zulke lui moeten wij geen rekening houden. Integendeel. Die zijn niet tot nog toe zwak, zij waren sterk, maar worden zwak, of kiezen ervoor om zwak te zijn.

We hebben daar een aardig voorbeeld van, maar dan in de praktische toepassing van de wet. In Gal. 2 heeft Paulus Petrus en Bárnabas en anderen wederstaan en terechtgewezen, omdat zij kennelijk rekening hielden met het bezoek van gelovigen uit Jeruzalem. Dat wil zeggen, Joodse gelovigen uit Jeruzalem, die in Antiochië gekomen waren. Zij hadden een gewoonte der wet tot nog toe. Zij waren nog gewend te leven zoals ze deden voordat ze tot bekering gekomen waren, namelijk onder het Joodse systeem, met

bijvoorbeeld een koosjere keuken. Petrus en zelfs Bárnabas, met wie Petrus op zendingsreis was en die een generatie ouder was, gingen ineens ook weer koosjer eten en pasten zich aan aan het bezoek uit Jeruzalem. Daar was sprake van een omgekeerde ontwikkeling. Zij waren vrij van de wet, Petrus ook, maar onder invloed van anderen, die vonden dat je onder de Joodse wet moest leven, gingen zij dat ook maar doen. Dat is een ontwikkeling de verkeerde kant uit. De ontwikkeling was andersom. Gelovigen zouden juist niet onder de wet leven. Wij zijn vrij om ons leven in te richten zoals we dat willen, maar als je denkt dat je bepaalde dingen van God moet doen en vindt dat dat zelfs belangrijk is voor je zaligheid, dan is dat dus niet zo. Als iemand die zich daar in het normale leven niets van aantrekt en zich daarna toch aanpast, omdat er anderen zijn die vinden dat dat toch nog moet, dan is die op de weg terug en dat is niet de bedoeling.

Bang zijn voor occultisme is ook volslagen onnodig. Je hoeft dat niet te bestrijden, maar je zou er juist geen aandacht aan schenken. Als je er geen aandacht aan schenkt, dan werkt het ook niet. De invloed van boze geesten is daar waar wij ons er voor openstellen. In onze gedachten in de eerste plaats, maar soms ook fysiek, in ons lichaam. Grote kans dat boze geesten je willen beïnvloeden. Ze hebben dan het liefst dat je zwak lichamelijk bent. Dat je weinig weerstand hebt. Je moet dus zorgen dat je wel weerstand hebt, maar soms kan dat niet. Dan raken we verzwakt en wil er wel eens wat mis gaan. Dat merk je ook vaak aan terminaal zieke mensen. Die gaan zich gedragen op een manier die helemaal niet bij hen past. Het is vaak ook gênant, maar in veel gevallen is het een kwestie van demonie. Een eventueel lichamelijk herstel lost dat vaak ook weer op.

De mensen die zich op die geestelijke invloed richten, doen dat vaak door zichzelf te verzwakken. In de eerste plaats door zich in het eten te beperken. Vooral geen vlees eten. Zichzelf uithongeren werkt ook altijd. Anorexia nervosa heeft hoogstwaarschijnlijk ook een demonische achtergrond. Het heeft tot doel om de persoon in kwestie zodanig te verzwakken dat hij geen weerstand meer heeft tegen demonische invloed. Als je dat weet, dan scheelt dat natuurlijk een boel. Als je het niet weet, dan wordt het als ziekte beschouwd. Dat is het ook, want er wordt een weg ingeslagen de verkeerde kant op, met als gevolg dat men niet meer terug kan, omdat je zo zeer verzwakt bent dat je er geen weerstand meer tegen hebt en je er niet meer tegen kunt verdedigen.

Het Bijbelse idee is in ieder geval dat we gezond zouden leven en ons bovendien van boze geesten niets aantrekken. Dat is onze wereld niet. Als je toch denkt dat het gevaarlijk is, wel, wij zijn het eigendom des Heeren en daarop zouden wij vertrouwen.

We zouden dus rekening houden met degenen die nog zwak zijn, opdat we hun groei niet in de weg staan. Je kunt ze best vertellen dat je er geen moeite mee hebt om vlees te eten dat aan de afgoden geofferd is, maar daarom hoeft je het nog niet te doen.

Zoals Paulus Petrus de mantel uitveegt, zo zegt hij op een andere plaats dat hij de Joden een Jood wordt. Om het Evangelie maar te kunnen prediken paste hij zich aan aan de joodse leefwijze. Waarom ook niet. Het is niet verplicht om je niets van de Joodse spijswetten aan te trekken, het is ook niet verplicht om je er wel wat van aan te trekken. Uit praktische overwegingen kies je voor het één of voor het ander. Het is duidelijk dat Paulus de rem erop zet, als men zich naar die religieuze dingen toe beweegt, maar hij houdt rekening met de mensen die er nog van verlost moeten worden. Die zijn nu nog zwak. Je hoeft anderen geen aanstoot te geven. Je kunt best dingen laten. Daar is niets mee mis. Dat is ook niet de zaak belazeren. Je houdt rekening met anderen, want het zou anders de bediening in de weg kunnen staan

- 11 En zal de broeder, die zwak is, door uw kennis verloren gaan, om welken Christus gestorven is?

Zo'n vers wordt natuurlijk gebruikt ter ondersteuning van de leer dat een gelovige nog wel verloren kan gaan, maar zo simpel is het niet. Verloren gaan gebruiken we in Evangelisch jargon alleen in de absolute betekenis van de term, maar dat is niet helemaal Bijbels.

Het is de bedoeling dat een gelovige, die dus een kind van God is, zoon van God wordt. Misschien ten overvloede, maar zoon betekent erfgenaam. Een kind kan niet erven en dus moet een kind opgroeien tot zoon, zodat hij later de erfenis in ontvangst kan nemen. Dat is Gods doel. Het kan best zijn dat we afgesproken hebben dat verloren gaan betekent dat je niet naar de hemel, maar naar de hel gaat, maar in de Bijbel heeft het lang niet altijd die betekenis. Hier wordt het toegepast op het praktische leven van de gelovige. Als zalig worden betrekking kan hebben op de geest, op de ziel en op het lichaam, dan kan het tegenovergestelde daarvan, het verloren gaan, dus ook betrekking hebben op de geest, op de ziel, of op het lichaam.

Hier gaat het over het tegenovergestelde van de zaligheid der ziel. Dat heeft te maken met de praktische levenswandel en het loon wat men daarvoor zal ontvangen. Hier is het het verloren gaan van de ziel, van het praktische leven van de gelovige. Als het verloren gaat, dan heeft het geen nut. Zo iemand ontvangt ook geen loon (zie 1 Kor. 3). Zijn werken zullen verbranden, maar zichzelf zal behouden worden. Naar de geest uiteraard, maar niet naar de ziel.

Zal de broeder door uw kennis verloren gaan? Dat kan dus. Degenen die toch vast willen houden aan hun eigen macht, recht of vrijheid, kunnen anderen

daarmee beschadigen. Als je denkt dat je het werk van de Heer toch niet tegen kunt houden en dit beschouwt als een soort vrijbrief om te doen en te laten wat je wilt, dan heb je het mis. Dat kan dus wel. We worden alleen gewaarschuwd om het niet te doen. Wij kunnen tegenstaan, wederstaan. Paulus waarschuwt daarvoor.

Bedroeft de Heilige Geest niet, of blust de Geest niet uit, wat impliceert dat dit kan. Als je zelf niet wil dat de Heer een werk aan je doet, dan gebeurt het ook niet. Maar je kunt ook een belemmering zijn voor het werk van de Heer aan anderen. God neemt soms zelfs gelovigen weg. Als iemand het werk van de Heer in de weg staat, Hem voor de voeten loopt, bestaat het risico dat Hij hem wegneemt, eenvoudig omdat hij toch niet aan Zijn werk bijdraagt. Als we Hem tegenstaan, lopen we het risico dat Hij ons gewoon uit de weg ruimt. Dat mag je toch niet verbazen. Hij is God en wij zijn Zijn eigendom. Hij kan met ons doen wat Hij wil. De Bijbel leert dat er onder de gelovigen velen zwak en ziek zijn en sommigen zelfs ontslapen zijn, omdat de Heer ze aan de kant geschoven heeft. Niet op grond van enige vorm van uitverkiezing, maar simpelweg, omdat ze Hem voor de voeten lopen. Dat kan dus wel en daar worden we hier voor gewaarschuwd.

- 12 Doch gijlieden, alzo tegen de broeders zondigende, en hun zwak geweten kwetsende, zondigt tegen Christus.

Hoewel ons alle dingen geoorloofd zijn, kunnen sommige dingen toch als zonde beschouwd worden, omdat ze nu eenmaal mis zijn, omdat we daardoor anderen doen struikelen. Je zou wijzer moeten zijn.

- 13 Daarom, indien de spijs mijn broeder ergert, zo zal ik in eeuwigheid geen vlees eten, opdat ik mijn broeder niet ergere.

Ergeren = tackelen, ten val brengen.

Je doet dat niet omdat het vlees aan de afgoden geofferd is, maar opdat je je broeder niet ergere. Dat is een andere motivering.

Kennelijk speelden deze zaken in de Gemeente te Korinthe een rol. Dit hele hoofdstuk kun je beschouwen als commentaar op dat alle dingen je geoorloofd zijn, maar niet alle dingen stichten. Dat wordt in 1 Kor. 10 allemaal herhaald, waar deze dingen nog een keer aan de orde komen.

Hoofdstuk 9

Paulus' rechten en zelfverloochening

- 1 Kor. 9: 1 Ben ik niet een apostel? Ben ik niet vrij? Heb ik niet Jezus Christus, onzen Heere, gezien? Zijt gijlieden niet mijn werk in den Heere?
- 2 Zo ik anderen geen apostel ben, nochtans ben ik het ulieden; want het zegel mijns apostelschaps zijt gijlieden in den Heere.
- 3 Mijn verantwoording aan degenen, die onderzoek over mij doen, is deze.
- 4 Hebben wij niet macht, om te eten en te drinken?
- 5 Hebben wij niet macht, een vrouw, een zuster zijnde, *met ons* om te leiden, gelijk ook de andere apostelen, en de broeders des Heeren, en Céfas?
- 6 Of hebben alleen ik en Bárnabas geen macht van niet te werken?
- 7 Wie dient ooit in den krijg op eigen bezoldiging? Wie plant een wijngaard, en eet niet van zijn vrucht? Of wie weidt een kudde, en eet niet van de melk der kudde?
- 8 Spreek ik dit naar den mens, of zegt ook de wet hetzelfde niet?
- 9 Want in de wet van Mozes is geschreven: Gij zult een dorsenden os niet muilbanden. Zorgt God ook voor de ossen?
- 10 Of zegt Hij *dat* ganselijk om onzentwil? Want om onzentwil is *dat* geschreven; overmits die ploegt, op hoop moet ploegen, en die op hoop dorst, *moet* zijn hoop deelachtig worden.
- 11 Indien wij ulieden het geestelijke gezaaid hebben, is het een grote *zaak*, zo wij het uwe, dat lichamelijk is, maaïen?
- 12 Indien anderen over u deze macht deelachtig zijn, *waarom* niet veel meer wij? Doch wij hebben deze macht niet gebruikt, maar wij verdragen het al, opdat wij niet enige verandering geven aan het Evangelie van Christus.
- 13 Weet gij niet, dat degenen, die de heilige dingen bedienen, van het heilige eten? *en* die steeds bij het altaar zijn, met het altaar delen?
- 14 Alzo heeft ook de Heere geordineerd degenen, die het Evangelie verkondigen, dat zij van het Evangelie leven.
- 15 Maar ik heb geen van deze dingen gebruikt. En ik heb dit niet geschreven, opdat het alzo aan mij geschieden zou; want het ware mij beter te sterven, dan dat iemand dezen mijn roem zou ijdel maken.
- 16 Want indien ik het Evangelie verkondige, het is mij geen roem; want de nood is mij opgelegd. En wee mij, indien ik het Evangelie niet verkondig!

- 17 Want indien ik dat gewillig doe, zo heb ik loon, maar indien onwillig, de uitdeling is mij *evenwel* toebetrouwd.
- 18 Wat loon heb ik dan? *Namelijk* dat ik, het Evangelie verkondigende, het Evangelie van Christus kosteloos stelle, om mijn macht in het Evangelie niet te misbruiken.
- 19 Want daar ik van allen vrij was, heb ik mijzelf allen dienstbaar gemaakt, opdat ik er meer zou winnen.
- 20 En ik ben den Joden geworden als een Jood, opdat ik de Joden winnen zou; dengenen, die onder de wet zijn, *ben ik geworden* als onder de wet zijnde, opdat ik degenen, die onder de wet zijn, winnen zou.
- 21 Dengenen, die zonder de wet zijn, *ben ik geworden* als zonder de wet (*Gode nochtans* zijnde niet zonder de wet, maar voor Christus onder de wet), opdat ik degenen, die zonder de wet zijn, winnen zou.
- 22 Ik ben den zwakken geworden als een zwakke, opdat ik de zwakken winnen zou; allen ben ik alles geworden, opdat ik immers enigen behouden zou.
- 23 En dit doe ik om des Evangelies wil, opdat ik hetzelfde mededeelachtig zou worden.
- 24 Weet gijlieden niet, dat die in de loopbaan lopen, allen wel lopen, maar *dat* één den prijs ontvangt? Loopt alzo, dat gij *dien* moogt verkrijgen.
- 25 En een iegelijk, die *om prijs* strijdt, onthoudt zich in alles. Dezen dan *doen wel dit*, opdat zij een verderfelijke kroon zouden ontvangen, maar wij een onverderfelijke.
- 26 Ik loop dan alzo, niet als op het onzekere; ik kamp alzo, niet als de lucht slaande;
- 27 Maar ik bedwing mijn lichaam, en breng het tot dienstbaarheid, opdat ik niet, daar ik anderen gepredikt heb, zelf verwerpelijk worde.

In dit hoofdstuk spreekt Paulus over zijn eigen omstandigheden. De aanleiding daartoe is het merkwaardige gedrag van de Korinthiërs. De omstandigheden die door de woorden die hier geschreven staan heen sijpelen bestaan vandaag nog steeds. Dat zal ook de reden zijn waarom we dit soort hoofdstukken in de Bijbel hebben. Paulus begint met enige retorische vragen. Het zijn vragen waarop het antwoord op voorhand vaststaat, maar hij dwingt zijn lezer om zelf antwoord te geven. Vers 3 had je net zo goed bovenaan het hoofdstuk kunnen zetten, want dit vers wijst niet op wat er daarna verder volgt, maar is de afsluiting van wat hij zojuist gezegd heeft.

Paulus doet namelijk verantwoording aan degenen die onderzoek naar hem doen. Als je dat door hebt, dan begrijp je ook waarom hij zegt:

1 Kor. 9: 1 Ben ik niet een apostel? Ben ik niet vrij? Heb ik niet Jezus Christus, onzen Heere, gezien? Zijt gijlieden niet mijn werk in den Heere?

Zo ik in de ogen van anderen geen apostel ben. De Korinthiërs zijn het resultaat van zijn arbeid als apostel. Het apostelschap van Paulus wordt min of meer bewezen door het bestaan van deze Gemeente te Korinthe. Die Gemeente was immers ontstaan uit de zendingsactiviteit van de apostel zelf. Blijkbaar was er onder de Korinthiërs enige twijfel ontstaan over of Paulus wel een apostel was en beschouwd kon worden als een bijzondere dienstknecht van Christus.

In hoofdstuk 1 en 3 was al vastgesteld dat de Korinthiërs verdeeld waren en zich noemden bij namen van anderen die onder hen predikten. De één zei: 'Ik ben van Apollos', de ander: 'Ik ben van Paulus' en weer een ander was van Petrus en weer een ander van Christus. Kennelijk hadden ze bepaalde voorkeuren voor de personen in kwestie. Dat is natuurlijk ook een verschijnsel waaraan nauwelijks te ontkomen is. Je hebt nu eenmaal zo je voorkeuren. Je hebt ook het idee dat de één de dingen beter uitlegt dan de ander. Los van de inhoudt, de wijze van spreken van de ene leraar kan je beter bevallen dan die van een ander. Dat is de positieve manier van benaderen, maar er zijn ook mensen die, als ze niets tegen de inhoud in kunnen brengen, zeggen: 'Maar die stem, die arrogante manier van praten! Niet wat hij zegt, maar hoe hij het zegt'.

Uit de tweede brief aan de Korinthiërs blijkt dat ze Paulus niet charismatisch genoeg vonden. Hij was maar een klein mannetje, ook een beetje een driftkikkertje, niet iemand die je op een podium of achter een lessenaar zet. Dat kan natuurlijk, maar er zijn heel wat mensen die weliswaar geen aanleg hebben voor het onderwijs, maar van wie je wel veel kunt leren. Hoe dan ook, ze hadden iets tegen Paulus.

De Korinthiërs echter hadden niet alleen iets tegen Paulus persoonlijk, maar wel degelijk ook iets tegen zijn leer. Daar konden ze niet onderuit, omdat die volstrekt Schriftuurlijk was. Maar zo doet de tegenstander dat. Als er inhoudelijk niets tegenin te brengen is, dan ga je op de man spelen. Er is altijd wel iets op iemand aan te merken, om hem daarmee te diskwalificeren. Het is trouwens gemakkelijk genoeg. Er waren maar twaalf apostelen; daar hoorde Paulus niet bij en zo ben je van hem af.

Ben ik niet een apostel? Ben ik niet vrij? Is hij niet vrij te doen wat hij deed? Dus eventueel het Evangelie prediken en brieven schrijven aan de Korinthiërs.

Heb ik niet Jezus Christus, onze Heere, gezien? Meestal wordt deze uitspraak gezien als een bevestiging van zijn apostelschap, want traditioneel, hoewel het niet 100% uit de Bijbel aan te tonen is, zijn apostelen uitgezonden door de Heere Jezus Christus Zelf, niet door een Gemeente of zo. In dat geval hebben ze dus de Heere Jezus gezien. Paulus gebruikt dat hier als een argument voor zijn apostelschap. De Heer Zelf heeft hem vrijgemaakt. Denk maar aan de geschiedenis van Saulus van Tarsen onderweg naar Damaskus. Daar werd hij vrijgemaakt en zag hij de Heer. Op voorhand werd gezegd dat hij uitgezonden zou worden en ver naar de heidenen zou gaan. In 1 Kor. 15: 8 zegt hij dat de Heer aan hem als laatste is verschenen, als van een ontijdig geborene. En ten laatste van allen is Hij ook van mij gezien, als van een ontijdig geborene. Paulus stelt zich niet bescheiden op, maar verdedigt zijn apostelschap.

Zijt gijlieden niet mijn werk in den Heere? Als hij geen apostel was en niet uitgezonden was, dan zou hij nooit in Korinthe geweest zijn en had er ook helemaal geen Gemeente in Korinthe bestaan.

- 2 Zo ik anderen geen apostel ben, nochtans ben ik het ulieden; want het zegel mijns apostelschaps zijt gijlieden in den Heere.

Als ik al door anderen niet als apostel wordt beschouwd, dan toch in ieder geval wel door jullie, want jullie zijn het bewijs van mijn apostelschap. Het is niet voor niets, dat Paulus in 2 Kor. 12: 9 en 10 zegt: 'als ik zwak ben, dan ben ik machtig, want God zal Zijn kracht in mijn zwakheid volbrengen'. Dat is zijn wisselgeld. Hij geeft toe dat hij niet veel voorstelt, maar het zal je gedacht zijn wat de Heer niettemin allemaal door hem doet. Dit was zijn verantwoording aan degenen die onderzoek naar hem deden. Daarna gaat hij op sommige details in, want ze hebben natuurlijk argumenten waarom ze Paulus niet serieus willen nemen.

In werkelijkheid willen de Korinthiërs helemaal niet horen wat Paulus te zeggen heeft. Hij heeft veel van wat hij predikte rechtstreeks van de Heere Zelf ontvangen. Dit betekent dat hij ook op andere wijze en wellicht ook met meer autoriteit sprak over wat wij noemen Bijbelse waarheid. De twaalven hebben hun leer die zij predikten ontvangen van de Heere Jezus. Het is niet voor niets dat het boek Handelingen daar dan ook mee opent. Zij zijn na de opstanding van de Heere Jezus alsnog door Hem onderwezen. Zij moeten ook als profeten beschouwd worden, maar daar lezen we verder helemaal niets over. Paulus daarentegen, in zijn uiterste verantwoording in 2 Kor. 12, beklagt zich en zegt op terughoudende wijze dat hij is opgetrokken geweest tot in de derde hemel, tot in het paradijs Gods en dat hij daar van alles gezien heeft en de Heer hem daar van alles geopenbaard heeft. Hij beklagt zich omdat de Korinthiërs hem niet toestaan daarover te spreken.

Zijn boodschap komt meer nog dan van de andere apostelen rechtstreeks van de opgestane Christus. Hij heeft hemelse openbaringen en hemelse visioenen gehad. Hij had woorden gehoord die het een mens niet geoorloofd is te spreken. Men is geneigd te zeggen dat de Heer het hem niet toestond daarover te spreken, maar dat is een misverstand. Het zijn de Korinthiërs die het hem niet toestonden daarover te spreken. Dat verklaart de gespannen verhoudingen tussen de Korinthiërs en Paulus en ook zijn frustraties. Ieder die deze twee brieven leest komt tot de conclusie dat Paulus zich belemmerd en gefrustreerd voelde, omdat hij zijn boodschap aan deze Korinthiërs niet kwijt kon. Eén van de methoden om zich van hem te ontdoen, is om zijn persoon, zijn gedrag en zelfs zijn uiterlijk ter discussie te stellen. Dat gebeurt hier en daar gaat Paulus op in en dit is ook de eigenlijke aanleiding tot het schrijven van deze beide brieven.

- 3 Mijn verantwoording aan degenen, die onderzoek over mij doen, is deze.
- 4 Hebben wij niet macht, om te eten en te drinken?

Macht = recht = juridische kracht. Heb ik niet het recht om te eten en te drinken? Kennelijk eet of drinkt hij teveel. De Heere Jezus had daar ook last van. Hij zei daarover dat toen Johannes de Doper kwam en vastte, dat men dit demonisch vond en dan komt de Zoon des mensen, etende en drinkende en dat is dan ook niet goed. Er valt altijd wel wat op iemand aan te merken. Als je het breder wilt zien, dan is eten en drinken iemands leven, maar ook letterlijk wordt het wel eens aangegrepen als verwijt. De één eet teveel, de ander eet te weinig, de één rookt teveel, de ander rookt te weinig. Paulus zegt dat hij het recht heeft om te eten en te drinken.

- 5 Hebben wij niet macht, een vrouw, een zuster zijnde, *met ons* om te leiden, gelijk ook de andere apostelen, en de broeders des Heeren, en Céfas?

Ik heb toch het recht om eventueel een echtgenoot mee te nemen, hoewel hij zonder echtgenoot rondreisde. Hij was immers weduwnaar. Een man die geen vrouw heeft is al snel verdacht. Ook al was hij ongetrouwd, hij had daarom natuurlijk wel het recht om te prediken.

Gelijk ook de andere apostelen. We weten alleen van Petrus dat hij getrouwd was, maar de anderen waren dat kennelijk ook.

De broeders des Heeren = in elk geval Jakobus en Judas.

Céfas = Petrus.

Paulus vergelijkt zich met hen en zegt dat zij getrouwd waren. Hij niet. Nou en?

Je begrijpt wat daarachter steekt. Die Paulus hoort er niet bij. Hij is anders en gedraagt zich anders. Hij hoort niet bij de twaalf, is niet getrouwd, heeft bovendien überhaupt wat tegen het huwelijk en meer van dat soort dingen.

6 Of hebben alleen ik en Bárnabas geen macht van niet te werken?

Het staat er wat ongelukkig. Paulus en Bárnabas voorzagen in hun eigen onderhoud terwijl ze in Korinthe waren. Van Paulus weten we in ieder geval dat hij daar in zijn eigen onderhoud voorzag. Dat staat in Hand. 18: 2 en 3. Hij was tentenmaker. Men werd weliswaar als Jood onderwezen in de Thora en de Talmoed, maar naast al die betrekkelijk theoretische studie werd iedereen geacht een ambacht te leren, om in eigen onderhoud te kunnen voorzien. Al die theoretische studie levert namelijk geen geld op. Die is ook niet productief. Een handwerk wel. Dan wordt er iets geproduceerd wat waarde heeft en waarvoor betaald kan worden. Al die kennisverspreiding levert geen brood op de plank. Je zou een ambacht leren om mee aan de kost te komen. Al het andere is tijdverdrijf en dienstverlening en zou dan ook gratis moeten zijn. Dat zijn in ieder geval de joodse beginselen. De zogenaamde grote denkers in het verleden waren heel vaak gewone ambachtsmensen. Die rondreizende mensen hebben echter niet zoveel tijd om onderweg productief te zijn. Bovendien, wat moet je met iemand die visser is (Petrus) en op zendingsreis gestuurd wordt? Dan moet je om vis te kunnen vangen onderweg net een meer tegenkomen en een boot tot je beschikking hebben.

Mensen die het Evangelie prediken zouden onderhouden moeten worden door de collectes, maar Paulus voorzag in zijn eigen onderhoud. Hij ging op de sabbat naar de synagoge en voerde daar het woord. Door de week werkte hij. Dan wordt hem weer verweten dat hij dat prediken voor z'n hobby deed. Hij was een rondreizend tentenmaker en daarnaast predikte hij. Dat stelt natuurlijk niet zoveel voor. Het was ook nooit goed.

Men beschouwde Paulus niet als een fulltimer en hij werd op die grond niet serieus genomen.

Niettemin, Paulus heeft wel degelijk het recht om niet een ambacht uit te oefenen, want...

7 Wie dient ooit in den krijg op eigen bezoldiging? Wie plant een wijngaard, en eet niet van zijn vrucht? Of wie weidt een kudde, en eet niet van de melk der kudde?

Welke soldaat moet voor z'n eigen onderhoud zorgen? Met andere woorden, wie appelen vaart, die appelen eet. Het zou heel legitiem geweest zijn als Paulus had geleefd van zijn prediking.

8 Spreek ik dit naar den mens, of zegt ook de wet hetzelfde niet?

Heb ik dit zelf bedacht, of staat het ook in de wet, in het Woord van God?
Wet = onderwijzing. Het staat in het Oude Testament.

9 Want in de wet van Mozes is geschreven: Gij zult een dorsenden os niet muilbanden. Zorgt God ook voor de ossen?

De os gaat met de dorswagen over het graan dat gedorst moet worden. Als de os honger krijgt, eet hij gewoon van het spul waarop hij loopt. Als de baas dat niet wil, dan doet hij de os een muilband om. De wet zegt echter dat je een dorsende os niet zult muilbanden, waarna de vraag is: Zorgt God ook voor de ossen? Sinds wanneer zorgt God voor de ossen? Sinds in Deut. 25: 4 staat dat je een dorsende os niet zult muilbanden. Maar Paulus heeft daar een ander idee over. God zorgt niet voor de ossen. Dat moet de boer zelf doen. Maar waarom staan dit soort uitspraken dan in de Bijbel?

10 Of zegt Hij *dat* ganselijk om onzentwil? Want om onzentwil is *dat* geschreven; overmits die ploegt, op hoop moet ploegen, en die op hoop dorst, *moet* zijn hoop deelachtig worden.

Dit soort uitspraken lijken een agrarische toepassing te hebben, maar in werkelijkheid gaat het gewoon over mensen. Het idee is dat als iemand in een bepaald werk actief is, hij daar ook van eet. Als de schipper in zijn schip appels vervoert, dan eet hij af en toe een appel. Het algemene beginsel is dat men leeft van het werk dat men doet. Daarna volgt, dat als wij ons aan de Bijbelse beginselen houden, de Heer weer voor ons zorgt. Dus ook al eet de schipper onze appels op, die hij voor ons moet vervoeren, wij worden wij er heus niet slechter van.

Overmits die ploegt, op hoop moet ploegen, en die op hoop dorst, moet zijn hoop deelachtig worden. Er zijn verschillende fasen in het werk, maar uiteindelijk worden alle arbeiders betaald van de oogst. Ze leven van het geld dat hun werk opbrengt. Soms is dat pas na enige tijd, maar zo gaat het. Dat beginsel wordt later ook aan Timótheüs geschreven, want de bedoeling is dat degene die in de krijg dient, niet ingewikkeld wordt in de handelingen des leeftochts, opdat hij dien moge behagen, die hem tot de krijg aangenomen heeft (2. Tim. 2: 4). Daar zijn anderen voor, om ervoor te zorgen dat de soldaten te eten krijgen. De soldaat zelf is aangenomen voor de krijg. En indien iemand strijdt, die wordt niet gekroond, zo hij niet wettelijk heeft gestreden (2 Tim. 2: 5). Ook toen waren er dus al regels waaraan men zich zou houden. Meestal wordt aan hardlopen gedacht. De eerste regel is dat men

gelijk begint en de andere regel is uiteraard dat men binnen de lijnen van de baan blijft. Als iemand de regels overtreedt, dan wordt hij gediskwalificeerd. Dan telt hij niet meer mee. Waar men meent het christelijk leven te moeten managen, is dat voltrekt tegen de Bijbelse regels in. Heel dat streven brengt alleen maar diskwalificatie met zich mee. Simpel zat. Men houdt zich niet aan de Bijbelse beginselen. Paulus past later deze strijd op zichzelf toe.

Hoe dan ook, natuurlijk hebben hij en Bárnabas, net als de anderen, het recht om niet te werken en te leven van de prediking van het Evangelie. Dat is zelfs in overeenstemming met wettige beginselen.

- 11 Indien wij ulieden het geestelijke gezaaid hebben, is het een grote *zaak*, zo wij het uwe, dat lichamenlijk is, maaïen?

Het zaaien van het Woord van God. De Korinthiërs waren immers Gods akkerwerk en Paulus de zaaier. Het is toch heel normaal, dat als ik het Evangelie gepredikt heb en in jullie het Woord van God gezaaid heb, dat jullie dit mij lichamenlijk vergelden? Hij had voor zijn arbeid onder hen best een vergoeding kunnen vragen, maar hij deed het niet.

- 12 Indien anderen over u deze macht deelachtig zijn, *waarom* niet veel meer wij? Doch wij hebben deze macht niet gebruikt, maar wij verdragen het al, opdat wij niet enige verandering geven aan het Evangelie van Christus.

Deze macht = dit recht. Natuurlijk hebben wij het recht om een tegemoetkoming te vragen, maar wij hebben dat niet gedaan. Je hoeft geen gebruik van je rechten te maken. Je hoeft rechten niet op te eisen. Als men onder de wet al rechten heeft, dan betekent dit toch niet dat je daar gebruik van moet maken? Als je ziet dat iemand een overtreding begaan heeft, dan hoef je hem niet te beschuldigen. Maar als je het wel doet, dan moet je ook bereid zijn om als beul op te treden, onder het motto: 'Wie uwer zonder zonde is, die werpe de eerste steen'. Je hoeft dat niet te doen. Je kunt het ook gewoon laten voor wat het is.

Denk bijvoorbeeld aan Jozef, wiens verloofde ineens zwanger bleek te zijn. Hij dacht er toen aan om maar met de noorderzon te vertrekken. Hij had ook beschuldiging tegen haar in kunnen brengen. Dat zou de doodstraf opgeleverd hebben. Dat was zijn recht geweest, maar hij heeft daar geen gebruik van gemaakt. Hij was het tegenovergestelde van plan en het te laten voor wat het was en zelf te vertrekken. De Heer hield hem tegen.

Je hoeft geen beschuldiging in te brengen, maar als je het doet, dan moet je de consequenties daarvan dragen. Zo kun je recht hebben op salaris, maar daarom hoef je dat recht nog niet op te eisen.

Waarom lijdt gij niet liever onrecht? Waarom lijdt gij niet liever schade? Het was niet de bedoeling van Paulus om rijk te worden, maar om het Woord te prediken, zo intensief mogelijk. Om daar geen hindernis tegenop te werpen deed hij dat gewoon gratis. Hij hoefde alleen maar in leven te blijven en in staat te blijven zijn werk te doen. Daar kon hijzelf voor zorgen. Hij had er tijd genoeg voor. Paulus wilde geen verhindering geven aan de prediking van het Evangelie. Zo'n verhindering had kunnen zijn dat hij voor zijn prediking geld had gevraagd.

- 13 Weet gij niet, dat degenen, die de heilige dingen bedienen, van het heilige eten? *en* die steeds bij het altaar zijn, met het altaar delen?

Je vraagt je af waar die Korinthiërs de kennis uit het Oude Testament vandaan haalden, want zoveel Joden waren daar waarschijnlijk nu ook weer niet. In Hebr. 13 heet het van het altaar eten. Mensen brachten offers aan de Heere. In de praktijk werden die offers door de priesters gebracht. Dat was hun beroep, of in ieder geval een belangrijk onderdeel van hun beroep. Wat op het altaar terecht kwam was voor de Heer, maar een deel werd er weer afgehaald en kwam bij de priesters zelf op tafel.

Wat het uitbeeldt is dat degenen die de Heer dienen, daar ook van zouden leven. De Heer zorgt dan ook voor hen. Dat geldt niet alleen voor de apostelen of voor degenen die belast zijn met de verkondiging van het Woord, maar voor elk kind van God. Waar wij in ons leven als prioriteit hebben de Heer te dienen, daar zal Hij voor ons zorgen. Daarom worden wij allen geacht te eten van het altaar.

Als je je dat realiseert, dan begrijp je ook dat het in deze wereld niet zoveel zin heeft om achter rijkdom aan te lopen, want we zijn van de Heer afhankelijk. Als Hij vindt dat het zo wel goed is, dan zorgt Hij er wel voor dat we die rijkdom toch niet verwerven. Als Hij vindt dat het niet goed is dat we arm zijn, dan zorgt Hij er wel voor dat wij hoe dan ook nooit arm worden. Deze dingen gaan niet alleen maar over Paulus, maar hij vertelt ze, opdat de Korinthiërs er zelf een voorbeeld aan zouden nemen en dat zegt hij er dan ook geregeld bij. Wij hebben een altaar, van hetwelk geen macht hebben te eten, die de tabernakel dienen (Hebr. 13: 10). Degenen die de tabernakel dienen zijn blijkens het verband degenen die zich stellen onder de heerschappij van de wet. Maar wij die ons stellen onder de leiding van de Hogepriester van het nieuwe Verbond, eten van het altaar. Wij zijn priesters van het Nieuwe Verbond geworden. We hebben een dienst aan de Heer. Het altaar is daar de uitbeelding van en daar eten wij van. In die omstandigheid zorgt de Heer voor ons, hetgeen niet het geval is wanneer wij ons onder de wet stellen. Daar heeft de Heer niets mee. Daarmee dient men Hem ook niet.

- 14 Alzo heeft ook de Heere geordineerd dengenen, die het Evangelie verkondigen, dat zij van het Evangelie leven.

De Heer heeft die ordinantie ingesteld ten behoeve van degenen die de blijde boodschap verkondigen. God heeft hen het recht gegeven om daar ook in de praktijk van te leven en daar dus eventueel inkomsten uit te hebben. Of zij daar ook gebruik van maken is een andere vraag. Ze hoeven zich in elk geval niet bezwaard te voelen.

- 15 Maar ik heb geen van deze dingen gebruikt. En ik heb dit niet geschreven, opdat het alzo aan mij geschieden zou; want het ware mij beter te sterven, dan dat iemand dezen mijn roem zou ijdel maken.

Het is niet een verzoek alsnog om een bijdrage te leveren. Hij wil het graag zo houden.

- 16 Want indien ik het Evangelie verkondige, het is mij geen roem; want de nood is mij opgelegd. En wee mij, indien ik het Evangelie niet verkondig!

Hij vertelt hier waarom hij het Evangelie predikt. Dat is in ieder geval niet om ermee aan de kost te komen. De nood is hem opgelegd. Het is zijn verantwoordelijkheid. Het is de gave die hem gegeven is. De verantwoordelijkheid die hij gekregen heeft is zijn gave. Hem is de genade gegeven om onder de heidenen te verkondigen de veelkleurige wijsheid Gods. Hij moet dat gewoon doen en wee hem als hij het niet doet. Want niet betekent dat hij het als een zware opdracht beschouwt, waar hij tegenop ziet, of waar hij wat tegen heeft. Het is hem nu eenmaal opgedragen en dus doet hij het. De nood is hem opgelegd. Hij is een gedreven man. Het komt bij hem van binnenuit. De liefde van Christus dringt hem. Het leven is hem dan ook Christus. Hij predikt het Evangelie toch wel en hij kan God zij dank ook niet gemanaged worden.

- 17 Want indien ik dat gewillig doe, zo heb ik loon, maar indien onwillig, de uitdeling is mij *evenwel* toebetrouwd.

Dit rentmeesterschap is hem toebetrouwd. Hij moet het nu eenmaal doen en hij zal er ook loon voor ontvangen. Je kunt er rustig uit concluderen dat hij het niet onwillig doet, want dat is niet de normale gang van zaken. De normale gang van zaken is dat iemand die eens opziensambt begeert, een treffelijk werk begeert (1 Tim. 3) en hij voert dat uit met een volvaardig gemoed (1 Petr. 5: 2). Van binnenuit, gedreven.

De vloek van onze samenleving is, zeker in Nederland, dat gedrevenheid vermoord wordt. Het moet allemaal netjes volgens de regels en volgens de cao, volgens de arbeidstijdenregeling en noem maar op. Alles is van bovenaf geregeld, ter bescherming van het domme volk. Je kunt iets niet zomaar doen. Het mag wel, maar dan is het om daar geld mee te verdienen, of om de kijkcijfers te halen, of om de snelst groeiende gemeente van Nederland te worden. Het zijn volstrekt belachelijke dingen. Daar gaat het niet om. Het gaat erom dat je je leven, je tijd, je handen, kunt vullen met die dingen die je het liefst zou doen. Om dat wat van binnenuit komt ook daadwerkelijk handen en voeten te geven, in de meest letterlijke betekenis van de term. Dat leert de prediker en is op elk schepsel van toepassing. Dan ben je een gelukkig mens. Wat anderen daarvan vinden heeft er niets mee te maken. Anderen hebben daar niets van te vinden en hebben zich er ook niet mee te bemoeien.

Dat geldt voor het ambt van oudste net zo goed. Wij zijn er meesters in geworden dat soort zaken te onderdrukken. Het gaat erom dat je kunt leven zoals je wilt: vrij. Dat wil zeggen, doen wat je wilt. Onze wil als gelovigen wordt natuurlijk primair bepaald en gevormd door het Woord van God. Dat ontnemt ons niet onze vrijheid, integendeel. Het vormt ons wezen, ons gemoed en daarmee onze wil. Het is God immers die in ons werkt, beide het willen en het werken. Als we de gelegenheid vinden om daar uitdrukking aan te geven in ons leven, dan zijn wij gelukkige mensen. Meer is er niet, zegt de Prediker. Nou ja, er is wel iets meer, want wij zullen er loon voor ontvangen. Kortom, of ik het nu vrijwillig doe of niet, die verantwoordelijkheid is mij nu eenmaal toevertrouwd en als ik het vrijwillig doe, zo heb ik loon. Niet hier, want hier zijn alleen de kosten voor levensonderhoud noodzakelijk, opdat het ons de mogelijkheid geeft om te doen wat we zouden doen. Naar Bijbelse maatstaven ligt dat loon gelukkig aan de andere kant, aan gene zijde, want dat is een blijvend loon, een onverderfelijke kroon. Dat kun je beter hebben dan dat je hier rijk wordt.

- 18 Wat loon heb ik dan? *Namelijk* dat ik, het Evangelie verkondigende, het Evangelie van Christus kosteloos stelle, om mijn macht in het Evangelie niet te misbruiken.
- 19 Want daar ik van allen vrij was, heb ik mijzelf allen dienstbaar gemaakt, opdat ik er meer zou winnen.

Waar Paulus geen toelage ontving van de Korinthiërs, hoefde hij dus aan hen ook geen verantwoording af te leggen. Hij kon doen wat hij wilde. Anders zou het misschien zijn: 'Wiens brood men eet, diens woord men spreekt'. Als een predikant zich in dienst stelt van een plaatselijke gemeente en zich daardoor laat betalen, dan is het ook normaal dat die plaatselijke gemeente hem vertelt wat hij doen en laten moet en dus ook wat hij zeggen en zwijgen moet.

Logischerwijs. Hij wordt ervoor betaald. Als je in loondienst bent, moet je een beetje dansen naar de pijpen van je broodheren. In mindere mate geldt dit voor mensen die het Woord prediken en daarvoor betaald krijgen, ook al zijn ze niet in loondienst. Betaling bewerkt een bepaalde relatie. Het brengt bepaalde morele verplichtingen met zich mee en vertroebelen gemakkelijk de verhoudingen. Het verschijnsel dat de prediking van het Woord van God altijd maar afneemt en de kennis van de Bijbel steeds vermindert, wordt veroorzaakt doordat degenen die dat Woord moeten prediken inderdaad in loondienst staan. Daarmee worden hun beperkingen opgelegd. Die mensen zijn afhankelijk van een financiële bijdrage. In sommige gevallen lijkt het hun verstandiger om bepaalde dingen dan maar niet te zeggen, omdat het financiële consequenties heeft. Gelukkig zijn er altijd mensen geweest die zich van dit soort zaken niets aantrokken en zeiden: 'Ja maar jongens, dit staat in de Bijbel'. Vaak ook nog met gevaar voor eigen leven.

Je kunt maar het best zover mogelijk bij soort economische verhoudingen vandaan blijven.

Paulus heeft het in ieder geval gedaan om vrij te zijn, om te kunnen prediken wat hij wilde prediken en wat hij ook moest prediken. Hij heeft zich aan allen dienstbaar gemaakt, opdat er meer mensen door zijn prediking tot geloof mochten komen, maar ook opdat er meer gelovigen daadwerkelijk uit het geloof zouden leven. Niet alleen het tot geloof komen is belangrijk, maar ook de groei van de gelovigen. Daarvoor is onderwijs nodig in het Woord van God. Voor dat doel heeft hij niet alleen afgezien van financiële tegemoetkomingen, want...

20 En ik ben den Joden geworden als een Jood, opdat ik de Joden winnen zou; dengenen, die onder de wet zijn, *ben ik geworden* als onder de wet zijnde, opdat ik degenen, die onder de wet zijn, winnen zou.

Hij heeft zich bij gelegenheid aangepast, om hen het Evangelie te kunnen prediken. Toen hij Timótheüs ergens onderweg oppikte besneed hij hem meteen, om wille van de Joden aldaar, omdat Timótheüs een Griekse vader had (Hand. 16: 3). Zo was voor de Joden alles in orde. De man was nu immers besneden. Voor de Heer maakte het uiteraard niet uit. Paulus past zich dus bij gelegenheid aan en Timothéüs kennelijk ook. Dat is een kwestie van afweging en eigen verantwoordelijkheid van de gelovige. Die dingen zijn niet gereguleerd, maar sluiten wel aan bij hoofdstuk 8, het verhaal over het offervlees. Als mensen daarover struikelen, dan komen we ze tegemoet.

Zo kun je bijvoorbeeld wel naar één of andere indianenstam in Zuid-Amerika gaan, maar het eerste wat je moet leren is met die mensen mee te eten. Je lichaam verdraagt dat eerst helemaal niet, maar daar moet je dan maar aan

wennen, want als je die mensen bereiken wilt, dan moet je je niet als een buitenstaander opstellen, die uit een beschaafd en rijk land komt en ze daar van hogerhand het Evangelie wel even komt brengen. Je moet onder die mensen zijn (dit is overigens historisch). Er zijn ook mensen die met criminelen mee leefden en zelf ook half crimineel werden. Broeder Jan Kits zei daarover, dat als er een drenkeling in het water ligt en je springt erbij, waardoor je allebei verzuipt, dit niet de bedoeling is. Je werpt een drenkeling reddingsboei toe. Er zijn grenzen. Je wilt dat die mensen uit een bepaalde positie komen en dus moet je jezelf er niet bij ingooien. Dat wekt ook de verkeerde indruk.

Het is dus een afweging die je zelf moet maken en Paulus is de Joden een Jood geworden, opdat hij de Joden gewinnen mocht en...

- 21 Degenen, die zonder de wet zijn, *ben ik geworden* als zonder de wet (Gode *nochtans* zijnde niet zonder de wet, maar voor Christus onder de wet), opdat ik degenen, die zonder de wet zijn, winnen zou.

Het is niet verboden om je op de wet te richten, zolang je maar niet denkt dat het ook maar iets bijdraagt aan de zaligheid, want dat is niet zo.

Degenen die de wet niet hebben is hij geworden als de wet niet hebbende. Dat was natuurlijk bij de heidenen zo. Dat moet voor hem in die tijd niet meer zo moeilijk geweest zijn, want hij leerde immers dat we niet meer onder de wet zijn en dat Joden op dezelfde wijze zalig moeten worden als de heidenen. Hij paste zich aan de omstandigheden aan.

Opdat je niet mocht denken dat Paulus geen onderwijs, geen wet of ethiek kende, zegt hij in een tussenzin: 'Gode nochtans niet zijnde zonder de wet, maar voor Christus onder de wet'.

De vertaling is een beetje ongelukkig, omdat het nu net lijkt dat hij nu toch onder de wet van Mozes leefde.

Hieronder een paar andere vertalingen:

- Luthervertaling:
...terwijl ik nochtans niet zonder de wet ben voor God, maar onder de wet van Christus...
- Leidse vertaling:
...Al sta ik tegenover God wel degelijk onder een wet, daar ik aan de wet van Christus gebonden ben...
- NBG-vertaling:
...Hoewel niet zonder de wet van God, want ik sta onder de wet van Christus...

Hij gebruikt wel het woord 'wet', maar niet in de zin van Mozaïsche wet, maar in de zin van Jakobus: 'de volmaakte wet, die der vrijheid is', of Johannes: 'Wij

zouden Zijn geboden bewaren'. Dat zijn niet de tien geboden of de Mozaïsche geboden, maar de leringen, de wet, de onderwijzingen, van Christus Zelf.

- 22 Ik ben den zwakken geworden als een zwakke, opdat ik de zwakken winnen zou; allen ben ik alles geworden, opdat ik immers enigen behouden zou.

Wellicht slaat het woord 'zwakken' op alles wat hiervoor staat, maar meer waarschijnlijk spreekt het over waar Rom. 14 over spreekt, waar staat dat wij de zwakken in het geloof zouden aannemen en zelfs tot ons zouden trekken, ter wille van het werk van de Heer. En anders slaat het gewoon terug op 1 Kor. 8, op de kwestie van het offervlees. Er zijn er immers die zwak zijn, of althans een zwak geweten hebben, aan wie men zich tot op zekere hoogte zou aanpassen. Soms laat je bepaalde dingen, om niet een verhindering te geven aan het Evangelie van Christus. Nogmaals, het is voor eenieder een persoonlijke verantwoordelijkheid.

Paulus heeft zich in ieder geval aan iedereen aangepast, met maar één doel, opdat hij immers enigen behouden zou.

Immers = ooit. Opdat ik ooit enigen behouden zou.

Enigen = Paulus gaat er niet vanuit dat hij de wereld moet bekeren, of dat hij een roeping had voor één of andere stad of regio. Het gaat altijd over enigen. Dat zegt hij bijvoorbeeld ook in Rom. 11 met betrekking tot de Joden: 'Of ik enigszins mijn vlees tot jaloersheid verwekken, en enigen uit hen behouden mocht' (Rom. 11: 14). Het gaat in onze bedeling altijd over enkelingen, ongeacht hoeveel dat er ook mogen zijn. Het gaat nooit om het collectief, het gaat niet om de wereld, maar om de verzameling uit alle volken van een volk voor Zijn Naam. Dat komt hier ook nadrukkelijk naar voren.

- 23 En dit doe ik om des Evangelies wil, opdat ik hetzelfde mede deelachtig zou worden.

Dit doe ik om des Evangelies wil = het laat zich aanzien dat de Korinthiërs bezwaren hebben gehad tegen dat merkwaardige gedrag van Paulus, inclusief dat hij zich aanpaste. Dat kun je makkelijk als onbetrouwbaar uitleggen en als niet principieel, maar hij legt hier verantwoording af en zegt dat hij dit doet om geen andere reden dan deze, namelijk ter wille van het Evangelie.

Opdat ik hetzelfde mede deelachtig zou worden = samen met degenen die hij voor Christus zou winnen. Het gaat om de eenheid van de Gemeente uiteraard. Opdat hij samen met die zwakken, samen met degenen die onder de wet waren, samen met degenen die zonder de wet waren, deel zou hebben aan die ene Gemeente.

- 24 Weet gijlieden niet, dat die in de loopbaan lopen, allen wel lopen, maar *dat* één den prijs ontvangt? Loopt alzo, dat gij *dien* moogt verkrijgen.

De strijd in de oorlog uit vers 7 verandert nu in een sportieve strijd.

Lopen = in de Statenvertaling per definitie rennen, ook als het schip loopt. Van Troas dan afgevaren zijnde, liepen wij recht naar Samothrace, en den volgende dag naar Neapolis (Hand. 16: 11). Samothrace is een eiland in de Egeïsche zee. Zij voeren daar dus heen, maar Paulus noemt dat lopen, wat betekent dat zij daar met snelheid heenvoeren.

Als je in de loopbaan loopt, loop hem dan zo alsof er maar één prijs te vergeven is. Het is natuurlijk niet zo dat er maar één prijs is, maar je zou doen alsof dat zo is. Je hoeft niet te denken dan jij de hoofdprijs zult krijgen, want er zijn er vóór ons al zoveel geweest die daar misschien wel aanspraak op kunnen maken. Niettemin, het is een aansporing van Paulus om alzo te lopen. Dat is ook sportief. Je loopt voor jezelf en eigenlijk ook tegen jezelf. Elke sportman weet dat. Je vecht in wezen tegen jezelf om een zo goed mogelijke prestatie te leveren.

- 25 En een iegelijk, die *om prijs* strijdt, onthoudt zich in alles. Dezen dan *doen* wel *dit*, opdat zij een verderfelijke kroon zouden ontvangen, maar wij een onverderfelijke.

Ieder die om die prijs strijdt, beperkt zich in alles. Laat ons dan afleggen alle last die ons lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is (Hebr. 12: 1). Dat is de loopbaan lopen met volle overgave. Dat houdt beperkingen in. Als je het één wil doen, dan kun je het andere niet doen. Je moet dus kiezen. Dat zijn de moeilijke dingen in het leven. Mensen die niet kunnen kiezen, komen vroeg of laat in de hulpverlening terecht, zodat de hulpverleners voor ze kunnen kiezen. Mensen die met hun leven overhoop liggen en er een puinhoop van maken, zijn vaak de mensen die niet konden kiezen. Dat moet je leren. Als kind doe je dat niet, want dan doen je ouders dat voor je, maar als je volwassen bent, dan ben je dat, opdat je je eigen keuzes kunt maken. Dat moet nu eenmaal. Als je rechts gaat, kun je niet links. Misschien later nog eens, maar tegelijkertijd niet. Je moet dus dingen afleggen.

In de sport is de prijs een lauwerkrans (Zo is dat de eeuwen door geweest tenminste). Dat is een verderfelijke kroon. Dat zijn bladeren, die vanzelf een keer afvallen. Maar wij lopen die loopbaan, opdat wij een onverderfelijke kroon zouden ontvangen. Dat is die onverderfelijke schat, of de onvergankelijke, onverwelkelijke en onverderfelijke erfenis, die voor ons bewaard wordt in de hemel (1 Petr. 1: 4). Die prijs is dus in elk geval de moeite

waard. Wij hopen op die prijs, want Hij heeft ons wedergeboren tot een levende hoop. Voorwaarde is natuurlijk wel dat je die loopbaan loopt.

- 1 Petr. 1: 3 Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden.
- 4 Tot een onverderfelijke, en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u.

Wedergeboren tot = wedergeboren met een doel.

Dat doel is de levende hoop.

De levende hoop = de onverderfelijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis. Dat is uiteraard het uiteindelijke doel. Daartoe zijn wij wedergeboren. Waartoe werd de Heere Jezus geboren? Je kunt zeggen: om te kunnen sterven, maar bij de dood houdt normaal gesproken alles op. Dat kan dus niet het uiteindelijke doel zijn. Hij werd geboren, opdat Hij door de genade Gods voor allen de dood smaken zou en opdat Hij door de dood heen teniet doen zou degene die het geweld des doods had, dat is de duivel en opdat wij zouden verkrijgen de aanstelling tot zonen (Hebr. 2: 9 – 15).

Geboorte is niet het einddoel; zelfs het leven zelf is niet het einddoel. Het gaat om het resultaat daarvan. Anders zou het leven immers geen zin hebben. Prediker zegt dat het leven in zichzelf geen zin heeft. Die zin is er wel, maar dan in Christus. Wij leven om uiteindelijk een erfenis op te strijken. Daar hopen wij op.

Dat heet een levende hoop, omdat die hoop al ons leed moet verzachten. Wij hebben geen hoop op eeuwig leven, want dat hebben we al. Wat dat betreft hebben we hooguit nog hoop op onze toekomstige verlossing, namelijk de verlossing van ons lichaam, maar feitelijk hebben we hoop op de erfenis die voor ons in de hemel bewaard wordt. Als het goed is bepaalt die hoop ons leven nu. Die hoop is bepalend voor onze motieven. Wij lopen een loopbaan en aan het eind daarvan wacht ons een onverderfelijke kroon. Die beloften zijn dus bepalend voor ons leven.

Wij leven weliswaar niet meer onder de wet, maar wel degelijk onder tucht, onder de betere en volmaakte wet, die der vrijheid is. Dat is de wet, het onderwijs, dat ons voorhoudt dat we kind van God zijn, maar op weg zijn naar onze zoonstelling. Je zou je laten opvoeden en de kastijding verdragen en de loopbaan lopen op de wijze zoals die in de Bijbel beschreven wordt. Het is de bedoeling dat wij ons in nogal wat zaken beperken. Dat klinkt verdacht wettisch. Dat is ook zo, het is alleen niet de Mozaische wet. Bovendien, het is niet verplicht. Je bent wel kind van God, maar hebt geen verplichtingen. Als je

echter tot zoon aangesteld wilt worden, dan is het wel de bedoeling dat je die loopbaan loopt. Daarin gelden regels, waaraan je je te houden hebt. Het hoeft niet, maar als je je doel wilt bereiken, dan is het ten eerste aan te raden. Per slot van rekening wil je straks die erfenis in ontvangst nemen. Aan de andere kant, wij zijn Zijn eigendom. Het is dus heel vanzelfsprekend dat je Hem dient en de door Hem voorgestelde loopbaan loopt. Dat je daarvoor ook nog eens loon ontvangt is mooi meegenomen.

Men is het onderscheid tussen kind en zoon kwijtgeraakt. Je bent kind van God, maar het is de bedoeling dat je zoon van God wordt. Zoon = erfgenaam. Kind van God word je zonder dat het je ook maar iets kost, maar om zoon van God te worden, dat kost je nogal wat. Dat valt echter in het niet bij wat we zouden ontvangen. Het gaat er niet om dat je tot geloof komt, maar dat je tot overgave komt. Dat je je hele hebben en houwen aan Hem geeft. Dat is ook terecht, want Hij heeft je duur gekocht. Wij geven ons leven aan Hem. Wat Hij ons gaf bieden wij Hem aan. Daar dient dat leven ook voor, opdat wij in Hem de Vader zouden verheerlijken.

Toen de Heere Jezus uit de dood opstond offerde Hij Zichzelf, namelijk Zijn lichaam. Dat offer werd aanvaard en God stelde Hem aan met de woorden: 'Gij zijt Mijn Zoon; heden heb Ik U gegeneerd' en ook met de woorden: 'Gij zijt Priester in der eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek'. Wij hebben Zijn leven ontvangen en nu is het de bedoeling dat wij dat leven daadwerkelijk gaan leven. Dat is ook de achtergrond van zo'n omstrede vers als: 'Werkt uzelfs zaligheid met vreze en beven'. Men draait daar graag omheen. Men gelooft wel dat je niet door werken zalig moet worden, maar wat je er dan mee moet? Dit gaat uiteraard niet over wedergeboorte, maar over het loon dat ons wacht en dus over de zaligheid der ziel, de prijs der roeping Gods, die van boven is (Filipp. 3: 14). De Heer zet ons aan het werk en verleent ons ook de kracht om dat werk te kunnen doen. Daarvoor ontvangen we loon. Dat zijn de betere beloften Gods. Daarom, ontvang met zachtmoedigheid het Woord, dat in u geplant wordt, hetwelk uw zielen kan zaligmaken (Jak. 1: 21).

Je kunt alleen maar door geloof en zonder werken zalig worden naar de geest, maar je kunt niet door geloof zonder werken zalig worden naar de ziel. Het ene moet zonder werken en het andere moet met werken. Dat zijn overigens niet de werken der wet, maar de werken die God voorbereid heeft, de werken des geloofs.

Paulus loopt zijn loopbaan en verkondigt het Evangelie, opdat hij hetzelfde deelachtig zou worden, implicerend dat het niet alleen om wedergeboorte gaat, maar ook op het vervolg erop, namelijk het ontvangen van loon.

- 24 Weet gijlieden niet, dat die in de loopbaan lopen, allen wel lopen, maar *dat* één den prijs ontvangt? Loopt alzo, dat gij *dien* moogt verkrijgen.

We zouden met lijdzaamheid de loopbaan lopen. Gepassioneerd, met volle overgave.

- 25 En een iegelijk, die *om prijs* strijdt, onthoudt zich in alles. Dezen dan *doen wel dit*, opdat zij een verderfelijke kroon zouden ontvangen, maar wij een onverderfelijke.

Als je zo hard mogelijk moet lopen, moet je zo min mogelijk meenemen. We kunnen een voorbeeld nemen aan topsporters, die alles opzij zetten, alleen om zo goed mogelijk te presteren. Zij ontvangen daarvoor een verderfelijke kroon, maar wij, als we onze loopbaan alzo lopen, een onverderfelijke.

- 26 Ik loop dan alzo, niet als op het onzekere; ik kamp alzo, niet als de lucht slaande;

Hij doet niet maar wat, hoewel de Korinthiërs dat waarschijnlijk dachten. Dat hij maar wat aanrommelde. Hij leeft wat zijn dienst aan de Heer betreft als een topsporter. Hij loopt niet op het onzekere, in afwachting van hoe de Heer zijn leven leidt. Hij behoort niet tot degenen die zeggen dat het komt zoals het komen moet. Als het zo moet wezen, dan komt het wel en als het niet zo moet wezen, dan komt het niet. Dat is oosters fatalisme. Dat is luiheid, laksheid, gebrek aan inzet en ambitie, gebrek aan lijdzaamheid en gedrevenheid. Zij geloven niet in toeval. Het wordt allemaal zo geleid. Die dingen hebben in het christendom ingang gevonden. Die worden ons met een vroom verhaal voorgehouden, maar het zijn altijd excuses om geen verantwoordelijkheid te hoeven dragen, om gewoon laks door het leven te kunnen gaan. Het gaat zoals het gaat en de Heer krijgt daarvan de schuld. Als het goed gaat roept men dat het allemaal genade is. Maar natuurlijk is het allemaal genade. Hij geeft ons uit genade een loopbaan te lopen. Als je mee wilt lopen, oké, maar dan moet je eerst wedergeboren worden. Dan geeft de Heer je nieuw leven en kan het beginnen. Hier is de streep en het is die kant op. Lopen maar! Zo werkt het

- 27 Maar ik bedwing mijn lichaam, en breng het tot dienstbaarheid, opdat ik niet, daar ik anderen gepredikt heb, zelf verwerpelijk worde.

Het lichaam is een instrument, een stuk gereedschap. Vers 27 is de uitleg van vers 23, opdat hij het Evangelie zelf ook mede deelachtig zou worden. Dat geldt voor alle gelovigen. Wij lopen zo'n loopbaan. De Heer heeft ons die loopbaan voorgesteld en wij zouden trouw zijn aan Hem.

Het Woord dat in ons geplant wordt, zou onze zielen zaligmaken. Waar wij ons door dat Woord laten onderwijzen, daar zal dat Woord ons motiveren om de loopbaan te lopen. Dat Woord zal in ons liefde voor de Heer opwekken, waardoor we van binnenuit gedreven worden, gemotiveerd worden.

Motiveren = bewegen.

Dan zullen we in beweging gezet worden, om voor de Heer te leven. In de praktijk betekent dit altijd dat dat leven een functie zal hebben in de verspreiding van het Woord van God, op welk niveau dan ook. De verspreiding van het Woord is namelijk de verantwoordelijkheid van de Gemeente en die verantwoordelijkheid ligt dus ook bij de individuele gelovigen. Wat de Heer ook doet en waaruit Zijn werk ook bestaat, Hij doet Zijn werk door Zijn Woord en dus heeft onze loopbaan op één of andere wijze altijd met dat Woord te maken. Vaak indirect, maar soms ook direct.

Het kan zijn dat je anderen Bijbelse waarheid bijbrengt en je je er zelf niets van aantrekt. Omgekeerd, ook al zou de prediker die ons het Evangelie verkondigt zich er niets van aantrekken, dan nog is dat onze zaak niet. We hebben niet met de prediker te maken, maar met de Heer Zelf. Het gaat immers over Zijn Woord, als het dat tenminste is. Daarom zouden we onderzoeken of deze dingen ook alzo zijn.

Onze verantwoordelijkheid is dat we deze loopbaan zouden lopen, die de Heer aan eenieder van ons gegeven heeft. Dat komt uitgebreid aan de orde in hoofdstuk 12 – 14.

Hoofdstuk 10

Israël als waarschuwend voorbeeld

- 1 Kor. 10: 1 En ik wil niet, broeders, dat gij onwetende zijt, dat onze vaders allen onder de wolk waren, en allen door de zee doorgegaan zijn;
- 2 En allen in Mozes gedoopt zijn in de wolk en in de zee;
- 3 En allen dezelfde geestelijke spijs gegeten hebben;
- 4 En allen denzelfden geestelijken drank gedronken hebben; want zij dronken uit de geestelijke steenrots, die volgde; en de steenrots was Christus.
- 5 Maar in het meerder *deel* van hen heeft God geen welgevallen gehad; want zij zijn in de woestijn ter nedergeslagen.
- 6 En deze dingen zijn geschied ons tot voorbeelden, opdat wij geen lust tot het kwaad zouden hebben, gelijkewijs als zij lust gehad hebben.
- 7 En wordt geen afgodendienaars, gelijkewijs als sommigen van hen, gelijk geschreven staat: Het volk zat neder om te eten, en om te drinken, en zij stonden op om te spelen.
- 8 En laat ons niet hoereren, gelijk sommigen van hen gehoereerd hebben, en er vielen op één dag drie en twintig duizend.
- 9 En laat ons Christus niet verzoeken, gelijk ook sommigen van hen verzocht hebben, en werden van de slangen vernield.
- 10 En murmureert niet, gelijk ook sommigen van hen gemurmureerd hebben, en werden vernield van den verderver.
- 11 En deze dingen alle zijn hunlieden overkomen tot voorbeelden; en zijn beschreven tot waarschuwing van ons, op dewelken de einden der eeuwen gekomen zijn.
- 12 Zo dan, die meent te staan, zie toe, dan hij niet valle.
- 13 Ulieden heeft geen verzoeking ontvangen dan menselijke; doch God is getrouw, Die u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt; maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen.

Het moge duidelijk zijn dat het voorbeeld van Israël niet nagevolgd moet worden. Soms moet je leren hoe het niet moet, zodat je vanzelf overhoudt hoe het wel moet.

Het idee is dat Israël geboren werd uit de wateren van de Schelfzee en aan een loopbaan begon. Die loopbaan bestond uit 40 jaar door de woestijn lopen, in 42 etappes. Zij waren uit Egypte verlost en onderweg naar het beloofde land. Achteraf blijkt dat een uitbeelding te zijn van de positie van de Gemeente. De Gemeente is ook een verlost volk.

Voordat het Woord gepredikt gaat worden, wordt eerst gezegd 'Ik ben die God die u uit Egypteland heb uitgeleid', uitgeleid uit het diensthuis. Zo is ook de Gemeente uitgeleid uit het diensthuis (de wet). We zijn verlost van het zelf tichelen maken, van hout, hooi en stro. We zijn een verlost volk en zijn tot Christus uitgegaan buiten de legerplaats. Sindsdien zijn we in de woestijn en op weg naar het beloofde land. Daarbij zouden we niet terug verlangen naar de vleespotten van Egypte. We zouden sowieso niet omkijken. Vooral niet als je Sódóm uitgeleid bent, maar bij nader inzien is het verschil tussen Sódóm en Egypte niet zo groot. Jeruzalem wordt zelfs met beide namen tegelijk aangeduid (Openb. 11: 8). Dat is onze wereld niet. Wij doen één ding: we jagen naar en richten ons op die erfenis, het beloofde land en alles wat daarbij hoort.

Het slechte voorbeeld van Israël is dat ze onderweg altijd commentaar op God hadden, dat God Zijn werk niet goed deed. Zij murmureerden. In de Gemeente heeft men daar ook een handje van. Zo heeft de Heer bijvoorbeeld gezegd dat Hij Zijn Gemeente zou bouwen, maar kennelijk doet Hij dat niet en dus moeten wij het doen. Of Hij doet het verkeerd. Wij hebben andere ideeën daarover, moderne ideeën. Dat is de positie van Israël: altijd murmureren en altijd vergeten wat de Heer in het verleden gedaan heeft, hoe Hij voor hen gezorgd heeft. Men vertrouwde de Heer gewoon niet. Men had zo z'n eigen ideeën over hoe door woestijn te komen, in plaats van uit te zien naar Gods beloften. Hij had hun een loopbaan voorgesteld, maar zij wensten die niet te lopen. De meesten zijn dan ook in de woestijn omgekomen, door ongelof. De loopbaan vinden we wel vaker in de Bijbel genoemd.

Gal. 5: 7   Gij liept wel; wie heeft u verhinderd der waarheid niet gehoorzaam te zijn?

Ooit liepen jullie goed. Wie heeft ervoor gezorgd dat jullie de waarheid niet meer gehoorzamen? Waarom lopen jullie nu niet meer goed? Wat was er dan verkeerd aan de wijze waarop de Galaten liepen? Zij waren niet meer gehoorzaam aan de waarheid. Zij wilden de waarheid niet weten. Zij waren de uitvinders van de verbondstheologie. Natuurlijk daar staan jaartallen bij, maar men kijkt niet ver genoeg terug. De filosofie dat de mens een wet nodig heeft, omdat hij anders niet weet hoe hij moet leven, komt niet bij Calvijn vandaan. Wij kunnen dus niet zonder wet en als het ergens toch in de Bijbel staat, dan kan het nooit zo bedoeld zijn. De tussenoplossing is dan dat we van een deel van de wet verlost zijn. Dat deel wat we ook heel lastig vonden. Het andere deel, waarvan wij vonden dat we het nodig hebben, daarvan zijn we niet van verlost. Dat is het verschil tussen de ceremoniële- en morele wetten.

We hoeven de wet niet te houden, in die zin dat we geen offers hoeven te brengen en dus ook geen tienden hoeven te geven. We hoeven geen Grote Verzoendag te vieren, geen tempel te bouwen, want wie kan dat betalen? Daar zijn we van verlost. Dat is een juk dat wij, noch onze vaders hebben kunnen dragen. Het andere deel echter, de tien geboden, daar moeten we ons aan houden, want een mens kan niet zonder die instructies, heeft men bedacht.

Dat is in de politiek het verschil tussen links en rechts. Links vindt dat er een sterke overheid moet zijn die het volk leidt. De overheid moet dus aanwijzingen geven hoe het moet, want anders wordt het een zootje. De dingen moeten van bovenaf geregeld worden. Rechts zegt juist dat al dat geregeld van bovenaf de mens alleen maar ongelukkig maakt. Dat neem de persoonlijke vrijheid van de mens weg en z'n privacy. De mens moet normen en waarden hebben van waaruit hij leeft. Links is wet en rechts is genade. Moet je dan geen overheid hebben? Jawel, maar wij onder de genade hebben een Overheid. Dat is de Heer Zelf. Daar leven wij onder. Hem zouden wij dienen en Hij zou door Zijn Geest een werk in ons doen en ons leiden naar onze zoonstelling.

Dat zo'n filosofie ooit een keer uitgewerkt is in wat men de verbondstheologie noemt, kan wel zijn, maar het is gewoon de menging van links en rechts, zodat je geen van tweeën overhoudt. Het is van alles wat. Tegengestelde begrippen die door elkaar gehaald zijn, maar als je rechts en links niet uit elkaar kunt houden, dan heb je aan verkeersregels niets meer. Als je het verschil tussen wet en genade niet meer weet, omdat je ze door elkaar gehusseld hebt, dan heb je een probleem. Je wilt genade, maar kunt geen afstand doen van de wet. Je wilt rechtsaf, maar linksaf trekt. Je wilt uit Egypte, maar als je eruit bent, wil je ogenblikkelijk weer terug. Terug naar de slavernij. Daar hadden we tenminste te eten. Hadden we maar een sterke overheid, die alles voor ons regelde, dan waren we van onze persoonlijke verantwoordelijkheid af. In landen waar dat echter zo geregeld is, daarvan zeggen wij dan weer dat het volk daar onderdrukt wordt. Het is nooit goed en je komt daar ook nooit uit.

Wij als kinderen Gods worden verlost van de slavernij van de wet en in de vrijheid geplaatst. Wij zijn verlost uit Egypte (de wereld). Dat land is bovendien door God geoordeeld. De wereld leeft onder de vloek van God. Wij zijn daaruit geleid en zouden leven in gehoorzaamheid aan de waarheid. Niet aan de Mozaïsche wet, maar aan de waarheid. De wet is door Mozes gegeven, genade en waarheid zijn door Jezus Christus geworden (Joh. 1: 17). Hij is de Weg, de Waarheid en het Leven, terwijl de wet een bediening des doods is.

Gij liept wel. Wie heeft u verhinderd der waarheid niet gehoorzaam te zijn? Zij waren de waarheid niet meer gehoorzaam en dus liepen ze niet goed. Wat is dan de waarheid?

Gal. 5: 1 Staat dan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt heeft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen.

Dat was het juk dat noch wij, noch onze vaders hebben kunnen dragen.

2 Ziet, ik Paulus zeg u, zo gij u laat besnijden, dat Christus u niet nut zal zijn.

Zo gij u onder de wet laat brengen. Deze Galaten waren wedergeboren mensen. Zij waren kinderen Gods. Paulus schrijft aan kinderen Gods, dat als je onder de wet stelt, dat Christus je niet nut zal zijn. Maar welk nut zou Christus nu kunnen hebben voor iemand die al wedergeboren is en al eeuwig leven heeft ontvangen? Dat Hij ons naar die erfenis zou brengen. Hij zou Zijn werk in en aan ons en door ons doen en zou ons door Zijn Geest leiden naar onze aanstelling tot zonen. Als je echter vasthoudt aan de wet, dan ben je in slavernij en de slaaf zal niet erven, zoals een paar verzen eerder nog uiteengezet werd. Dan ben je als Ismaël, de zoon van de slavine en zul je niet erven.

4 Christus is u ijdel geworden, die door de wet gerechtvaardigd *wilt* worden; gij zijt van de genade vervallen.

Dan is genade een inhoudsloos begrip geworden. Valt het je wel op dat het woord Christus ook al bijna niet meer gebruikt wordt? Nog niet zo heel lang geleden had je de Jezus-beweging. Jezus voor en Jezus na. Als je het een paar keer zegt, dan klinkt het meteen als een vloek. Tegenwoordig hoor je die naam niet meer. Tegenwoordig hebben ze het allemaal over God zus en God zo. Dan is er ook nog een categorie die God als G'd schrijft, omdat ze dat woord niet uit willen spreken, of zelfs maar schrijven. Ze hebben er allemaal een reden voor, maar horen doe je die namen niet meer. Ze kennen de Heere Jezus Christus niet meer. Nu kunnen ze bij het uitspreken van God wel de Heere Jezus Christus bedoelen. Dat kan, maar als die Naam niet op de lippen ligt, betekent dit meestal dat die Naam in de gedachten ook geen rol speelt en dus geen betekenis meer heeft. Maar onder de hemel is geen andere naam gegeven dan de Naam van Jezus, door Welken wij moeten zalig worden. Waarom? Omdat Jezus is de Christus. Omdat Hij dat is en wij in Hem geloven, is Hij onze Heer en dus zeggen wij: de Heere Jezus Christus.

Die Naam hoor je niet meer, omdat Christus hen ijdel geworden is, omdat Christus hen niet nut is. Omdat men zich plaatst onder hetzij de traditionele wet, hetzij onder de wet die men kort geleden ontwikkeld heeft. Men noemt dat management. De regels, de statuten, de kerkelijke tucht enzovoort. En als we door de kerk opgevoed en getuchtigd moeten worden, dan hoeft de Heer het dus niet te doen. Je kunt ook zeggen, dat omdat de Heer het niet doet, de kerk het meent te moeten doen, of omdat de Heer het niet goed genoeg doet, meent men in zijn plaats te moeten staan. Vandaar dat je zoveel antichristen hebt, die zich in de plaats van de Heer stellen.

De Heer doet Zijn werk op Zijn manier en Hij doet dat door Zijn Woord. Het enige dat nodig is, zei de Heer Zelf, is dat wij aan Zijn voeten zitten en ons door Hem laten onderwijzen. Daarna zouden wij vertrouwen op de kracht van Zijn Woord en de uitwerking daarvan, niet alleen in het hart, maar ook in het leven van de gelovige. Dat het Woord beklemtoond moet worden, is omdat we geneigd zijn dat woord weg te moeten werken. Omdat de mens geneigd is te zeggen dat het om filosofieën en opvattingen gaat en dat het dus los staat van het dagelijkse leven. Dat Woord zou uitwerking in ons leven hebben. Dat Woord is niet alleen voor de zondag, maar is voor heel ons leven, dag in dag uit. dat Woord zou ons vormen. Als kind leer je al dat je alle deurtjes in je hart open moet zetten, zodat de Heere Jezus daar toegang heeft. Zo is het in heel ons leven. Wij zouden de Heer die ruimte geven.

Die arme Abraham, de vader van alle gelovigen! Hij had geen wet. Zelig. Als het zo is dat de mens een wet nodig heeft en dat die wet een zegen is voor de mens in het algemeen en voor de uitverkorenen in het bijzonder en men zich kan verheugen in de wet Gods, wat zelig dan voor die arme Abraham, het grote voorbeeld voor alle gelovigen (op Christus na dan). De man had geen wet. Nog in geen 430 jaar. Toen was hij helaas al noodlottig overleden. Kennelijk kon hij zonder de wet. Paulus zegt dat de wet, die 430 jaar later kwam, er helemaal niets mee te maken heeft. Een mens wordt uit het geloof gerechtvaardigd, zonder de wet. Abraham heeft in heel zijn leven de Heer gediend, maar zonder wet. Wat nodig was is dat hij naar het Woord des Heeren luisterde. De wet is activering van het vlees. Wat je nodig hebt is staan in de vrijheid en luisteren naar het Woord der waarheid. God wil graag gemotiveerd personeel gebruiken. Niet mensen die zich aan de regeltjes houden. Die zijn per definitie niet volwassen. Volwassenen zijn volwassenen, omdat ze hun eigen beslissingen kunnen nemen en verantwoordelijkheid kunnen dragen en ook de verantwoordelijkheid willen dragen als het fout gaat. God wil volwassenen van ons maken en laat ons dus ook onze fouten maken. Dat is de snelste manier om wat te leren.

Kortom, men loop wel als men de waarheid gehoorzaam is. De specifieke waarheid in de brief aan de Galaten is dat de gelovige in de vrijheid staat. Dat hij leeft uit het geloof en zich laat leiden door de Geest.

18 Maar indien gij door den Geest geleid wordt, zo zijt gij niet onder de wet.

Het is óf het één óf het ander. De Geest leidt ons in heel de waarheid en leidt ons naar onze zoonstelling. De loopbaan is geen loopbaan der wet, maar des geloofs. Het is de uitwerking van de kracht van het Woord van God, Dat wij met zachtmoedigheid in onze harten laten planten.

Filipp. 2: 16 Voorhoudende het woord des levens, mij tot een roem tegen den dag van Christus, dat ik niet tevergeefs heb gelopen, noch tevergeefs gearbeid.

Het levende Woord, maar ook het woord dat leven geeft. Dat is de waarheid uit Gal. 5. Paulus zegt dat als deze Filippensen hun zaligheid werken met vreze en beven, dat hij dan niet tevergeefs heeft gelopen, noch gearbeid. Het één en ander hangt samen met het Woord des levens. Wanneer wij het Woord des levens voorhouden en ons daarop richten, dan zullen wij onberispelijk en oprecht zijn (vers. 15). Dan zullen wij zijn als kinderen Gods, te midden van een krom en verdraaid geslacht. Wij zouden onder hen schijnen als lichten in de wereld, voorhoudende het Woord des levens.

Filipp. 3: 13 Broeders, ik acht niet, dat ikzelf het gegrepen heb.

Dit gaat niet over het eeuwige leven, want dat heeft hij uiteraard al gegrepen.

14 Maar één ding, vergetende, hetgeen achter is, en strekkende mij tot hetgeen voor is, jaag ik naar het wit, tot den prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus.

Maar één ding is nodig. Hij jaagt naar het doel, naar de prijs der roeping Gods. Wij zouden van God eer ontvangen, loon ontvangen, de vergelding der erfenis. Zo zou men wandelen. Dat is naar deze regel en zo zou men navolger van Paulus zijn. Het eindresultaat drukt zich onder andere uit in de verandering van ons lichaam.

21 Die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelfde gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam, naar de werking, waardoor Hij ook alle dingen Zichzelf kan onderwerpen.

Dat lichaam kan naakt, bekleed of overkleed zijn, afhankelijk van ons geleefde leven hier. De erfenis die wij zullen ontvangen drukt zich uit in onze verschijning, in ons lichaam.

Filipp. 3: 12 Niet dat ik het alrede gekregen heb, of alrede volmaakt ben; maar ik jaag ernaar, of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik ook van Christus Jezus gegrepen ben.

Kol. 2: 10 En gij zijt in Hem volmaakt, Die het Hoofd is van alle overheid en macht.

Dat lijkt met elkaar in tegenspraak. Niet volmaakt en wel volmaakt. Ook hier is het het verschil tussen zaligheid naar de ziel en zaligheid naar de Geest. Wij zijn volmaakt in die zin dat wij kinderen Gods geworden zijn. Dat leven is in zichzelf volmaakt. Daar zit alles in wat tot het leven en de godzaligheid behoort. In Filipp. 3: 12 gaat het echter over de uitwerking daarvan in onze praktische levenswandel en dus in onze dienst aan Hem.

Vergetende hetgeen achter is = zijn hele joodse achtergrond vergeet hij niet alleen, hij houdt het zelfs voor schade en drek. In de opsomming van die dingen heeft hij het uitsluitend over religieuze zaken, die hij achter zich heeft gelaten. Daar is hij van verlost en dat is het wat hij vergeet. Nu jaagt hij naar het doel dat de Heer hem voorgesteld heeft. Wij zouden mede zijn navolgers zijn.

2 Tim. 4: 6 Want ik word nu tot een drankoffer geofferd, en de tijd mijner ontbinding is aanstaande.

7 Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb den loop geëindigd, ik heb het geloof behouden;

Zijn Bijbelse loopbaan is hier min of meer ten einde. Daarna denkt hij op reis te gaan. Hij denkt z'n boeken nog nodig te hebben, die een ander hem moet komen brengen. Hij verwacht dus uit de gevangenis vrijgelaten te worden en opnieuw op zendingsreis te gaan, maar dat is dan buiten de bladzijden van de Bijbel.

Ik heb de goede strijd gestreden;
Ik heb den loop geëindigd;
Ik heb het geloof behouden.

Dat is drie keer hetzelfde. Hij heeft de strijd des geloofs gestreden. De essentie van het leven van een gelovige is uiteraard dat hij leeft uit geloof. Immers, de rechtvaardige zal uit het geloof leven. Er staat dus niet dat de ongelovige uit het geloof leven zal ontvangen. Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, zouden dus vervolgens ook uit het geloof leven. Het begint bij

het aanvaarden van het Woord van God en daarmee met het aanvaarden van de Heere Jezus Christus en vervolgens gaan we met Hem door het leven. Wij laten ons door het Woord onderwijzen en voeden ons met het Woord des levens. Dat Woord zou in ons geplant worden, wat ook betekent dat het in ons zou opwassen en onze zielen zou zalig maken.

Hebr. 10: 38 Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven; en zo *iemand* zich onttrekt, Mijn ziel heeft in hem geen behagen.
39 Maar wij zijn niet van degenen, die zich onttrekken ten verderve, maar van degenen, die geloven tot behouding der ziel.

Wat bij Jakobus de zaligheid der ziel heet, heet hier de behouding der ziel, maar is uiteraard volstrekt hetzelfde. Wij zijn gelovigen en zijn dus wedergeboren. Onze geest is behouden, maar hoe het met onze ziel staat, in de Bijbelse betekenis van de term, is wat uit die wedergeboorte zou moeten voortvloeien. Daar is nog steeds hetzelfde voor nodig, namelijk het ontvangen van het Woord van God. Geloof dus. God doet al zijn werk door Zijn Woord. Dat doet Hij aan de natuurlijke mens zodanig, dan hij door dat Woord tot geloof komt en de wedergeboren mens groeit op door datzelfde Woord, met de bedoeling dat hij later als zoon gesteld zal worden.

Daarnaast hebben we nog de behouding van het lichaam.

Filipp. 3: 20 Maar onze wandel is in de hemelen, waaruit wij ook den Zaligmaker verwachten, *namelijk* den Heere Jezus Christus;
21 Die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelve gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam, naar de werking, waardoor Hij ook alle dingen Zichzelfen kan onderwerpen.

Ons burgerschap (politheuma) is in de hemelen, op grond waarvan wij ook de Zaligmaker verwachten. Hij zal ons vernederde lichaam veranderen. Wij hebben ons immers vernederd onder de krachtige hand Gods. Wij verwachten de Zaligmaker, die Zijn werk aan ons zal voltooien, opdat wij ook naar ziel en lichaam zalig mogen worden en gelijkvormig mogen worden naar Zijn lichaam. Dus, zalig worden, eerst naar de Geest, dan naar de ziel en als laatste naar het lichaam, als resultaat van het leven hier op aarde.

De onverderfelijke, onverwelkelijke en onvergankelijke erfenis wordt in Hebr. 10: 34 een beter en blijvend goed in de hemelen genoemd. In vers 35 heet het een grote vergelding des loons, die verkregen wordt door de vrijmoedigheid om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, of de vrijmoedigheid om te naderen tot de troon der genade. Wij zouden die vrijmoedigheid niet

wegwerpen, omdat we voor die vrijmoedigheid een grote vergelding des loons zullen ontvangen.

Als we naderen tot de troon, dan doen we dat om Degene Die op de troon zit te dienen en om ons aan Hem te onderwerpen.

Hebr. 10: 36 Want gij hebt lijdzaamheid (passie) van node, opdat gij, den wil van God gedaan hebbende, de belofenis moogt wegdragen.

Wij doen die wil van God met lijdzaamheid, met passie, met overgave. Immers, werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven, want het is God Die in u werkt, beide het willen en het werken. Als we die wil van God gedaan hebben, zullen we de belofenis mogen wegdragen, dat wat beloofd is. Wat was er beloofd? Een beter en blijvend goed in de hemel, dan wel een grote vergelding des loons uit de voorgaande verzen. Of de erfenis, waar Petrus over sprak, of de zoonstelling, waar Rom. 8 over spreekt.

39 Maar wij zijn niet van degenen, die zich onttrekken ten verderve, maar van degenen, die geloven tot behouding der ziel.

- Een beter en blijvend goed in de hemelen;
- Een grote vergelding des loons;
- De belofenis;
- De behouding der ziel.

Vier verschillende uitdrukking voor de erfenis die voor ons is weggelegd in de hemel. Wij onttrekken ons niet aan de troon der genade, maar naderen daartoe. Wij laten die onderlinge bijeenkomst uit vers 25 niet na en werpen onze vrijmoedigheid niet weg. Wij zullen daarvoor loon ontvangen. In Hebr. 11 wordt uiteengezet dat de essentie altijd geweest is dat men zou luisteren naar het Woord van God en daar de logische consequenties uittrekken.

In dit hoofdstuk komen al die geloofshelden voorbij. Waar het om gaat is niet dat zij zo hard werkten, maar dat ze trouw waren aan het Woord van God. Ze deden gewoon wat de Heer zei. De Heer zei tot Noach dat het over 120 jaar zou gaan regenen en hij moest voor die gelegenheid een boot bouwen. Hij kreeg voorschriften voor de bouw en door het geloof heeft hij door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde van de dingen, die nog niet gezien werden, bevreesd geworden zijnde, de ark toebereid tot behoudenis van zijn huisgezin (Hebr. 11: 7). Je luistert gewoon naar de Heer en trekt de consequentie uit Zijn woorden. Hij heeft tot ons niet gezegd dat we zo'n boot zouden bouwen; Hij gaf ons een pond en zei: 'Doet handeling totdat Ik kom'. Dan is het niet de bedoeling dat je met je pond ergens gaat zitten en wacht op wat komen gaat,

omdat de dingen nu eenmaal toch gaan zoals ze gaan en wel zullen zien hoe de Heer ons leidt. Dat zijn wel Bijbelse begrippen en ze klinken vooral vroom en nederig, maar het is niet zo nederig; het is onverschillig. Nederig wil zeggen dat men zich aan de Heer onderwerpt en handeling doet, zoals Hij gevraagd heeft. Niet dat je je om de zoveel tijd bij Hem meldt voor een werkbepreking, of een week een de gang bent en terugkomt voor een nieuwe opdracht. Nee, doet handeling totdat Hij komt. Hij is nog steeds niet teruggekomen, dus gaan we gewoon door.

De Heer heeft voor ieder wat anders te doen. Abraham hoefde ook geen boot te bouwen. Hij moest uit zijn land en uit zijn maagschap en gaan naar een land dat de Heer hem wijzen zou. Dat deed hij, ook al wist hij niet waar hij komen zou. Het is voor iedereen verschillend.

Door het geloof heeft Mozes, nu groot geworden zijnde, geweigerd een zoon van farao's dochter genoemd te worden, verkiezende liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genieting van de zonde te hebben. Als het verhaal van Mozes verteld wordt, wordt het vaak anders verteld dan dat het hier in Hebreeën staat. Ook anders dan in Hand. 7, zoals Stéfanus het in zijn rede beschrijft. Men denkt dat Mozes boos werd en in zijn drift een Egyptenaar dood sloeg, waardoor hij helaas moest vluchten. De Bijbel leert dat Mozes zich heel bewust meldde bij zijn volk, om zich aan te melden als de verlosser, want God had Mozes daartoe geroepen. Mozes protesteerde niet, maar verkoos liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben. Het liep anders dan hij gedacht had. Hij meende dat ze in hem de verlosser zouden herkennen, maar het volk was ongelovig. Later werd hij opnieuw geroepen, maar toen vroeg hij aan God of Hij voor hem niet een ander kon sturen, want hij was slecht van tong. Maar wat voor excuses hij ook had, de Heer zei: 'Nee, Ik heb jou gekozen. Je doet het maar'. En hij deed het, ook al had hij geen vertrouwen in zichzelf. Hij moest dus op de Heer vertrouwen. Zo is het gegaan. Het is voor ieder anders. De essentie is altijd geloof, vertrouwen op de Heer.

Een hele reeks van mensen wordt ons voorgehouden. Ze worden een wolk van getuigen genoemd. Een wolk staat voor geestelijke dingen. Daarom is de wolkkolom ook een beeld van de Heilige Geest.

Hebr. 12: 1 Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende, laat ons afleggen allen last, en de zonde, die *ons* lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is;

We hebben deze voorbeelden. Kijk naar hoe zij handelden en hoe de Heer met hen handelde. Neem daar een voorbeeld aan en leg alles af wat mis is in je leven.

Die ons lichtelijk omringt = die ons wellicht omringt. Voor zover die zonde en die last er is.

Afleggen = niet meer naar omkijken. Wegleggen. Als de satan mij wijst op mijn schuld, dan zeg ik: 'Het is alles genageld aan 't kruis'.

Als we hier terechtgekomen waren vanuit de voorgaande hoofdstukken van Hebr. 11, dan zou de vraag geweest kunnen zijn: welke zonde zouden we afleggen? Dan moet het allang duidelijk zijn dat het om de zonde van ongeloof gaat.

Laat ons met volledige overgave lopen de loopbaan die ons is voorgesteld. Die loopbaan kiezen wij niet zelf; die heeft de Heer ons voorgesteld.

- 2 Ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus...

In Filipp. 3: 14 zei Paulus dat we zouden jagen naar het wit, naar de prijs der roeping Gods die van boven is. Hier is het nog fundamenteler, namelijk dat we zouden zien op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs.

Overste Leidsman = archèchos = Degene die voorop loopt.

Voleinder des geloofs = de Heere Jezus heeft die loopbaan hier op aarde gelopen en voleindigd. Wij nog niet, want wij zijn er nog mee bezig. Hij was de Eerste Die die loopbaan geëindigd heeft.

- 2 ...Dewelke voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen, en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand des troons van God.

Ons is ook vreugde voorgesteld. Wij zouden dus ook de schande die ons ten deel valt verachten. Wij zouden tot hem uitgaan, Zijn smaadheid dragende. Het resultaat van zijn loopbaan is, dat Hij is gezeten aan de rechterhand van God.

Zitten en rusten is hetzelfde woord. 'Zit aan Mijn rechterhand' is hetzelfde als 'rust aan Mijn rechterhand'. Als in Genesis staat dat de Heer op de zevende dag gerust heeft van Zijn werk, hadden ze dat net zo goed kunnen vertalen met: Hij is op de zevende dag gaan zitten. In hoofdstuk 4 staat dat Hij de rust is ingegaan. In Zijn opstanding zegt God tot Hem: 'Zit aan Mijn rechterhand'. Het is het einde van de loopbaan en dus 'zitten'.

Wij lopen de loopbaan, ziende op Jezus. Hoezo?

Hij heeft Zijn loopbaan gelopen en Hij is uitermate verhoogd. Wij die deel aan hem gekregen hebben en bovendien Zijn navolgers zijn wacht precies hetzelfde. Wij zullen met hem delen in Zijn heerlijkheid. Dat is niet maar een conclusie, maar dit wordt elders expliciet gezegd. Wij zijn met Christus

gestorven, begraven en opgewekt. We zijn met hem gezet in de hemel en zullen met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid. Hij zou vele zonen tot heerlijkheid leiden en Hij zou de Eerstgeborene zijn samen met vele broeders. Wij zouden zijn waar Hij is. Dat is de strekking van vers 2. Wij zien dat God Zijn beloften vervult en zien wat dat inhoudt.

- 3 Want aanmerkt Dezen, Die zodanig een tegenspreken van de zondaren tegen Zich heeft verdragen, opdat gij niet verflauwt en bezwijkt in uw zielen.

De zonde van de zondaren bestond uit het tegenspreken. Nu weet je dus ook welke zonde er in vers 1 genoemd wordt. In voorgaande hoofdstukken was daar ook al over gesproken. In hoofdstuk 3 wordt Israël als voorbeeld genomen. En wij zien dat zij niet hebben kunnen ingaan vanwege hun ongehoorzaamheid, vanwege hun zonde, namelijk vanwege hun ongeloof (Hebr. 3: 17 – 19). Dat is de zonde bij uitstek. Laten we dat afleggen en uit geloof leven. De wereld en de natuurlijke mens spreken tegen. De wereld houdt de waarheid in ongerechtigheid ten onder. Dat zijn de tegensprekers met hun valselijk genaamde wetenschap. Wij zouden dat niet doen, maar een voorbeeld nemen aan de Heere Jezus, die deze dingen heeft verdragen tot den bloede toe, strijdende tegen de zonde van ongeloof. We zouden bedenken dat we juist in dat tegenspreken en door dat tegenspreken in het geloof gebouwd worden. Zo worden wij gekastijd, opdat we straks tot zonen zullen worden gesteld.

- 12 Daarom richt weder op de trage handen, en de slappe knieën;
- 13 En maakt rechte paden voor uw voeten, opdat hetgeen kreupel is, niet verdraaid worde. Maar *dat* het veelmeer genezen worde.

Doet handeling totdat Hij komt. Loop de loopbaan. Maakt rechte paden voor uw voeten = we zouden niet heen en weer bewogen worden door allerlei wind der leer, maar gewoon trouw blijven aan het Woord van God.

Nadat Paulus zich in hoofdstuk 9 zelf tot voorbeeld heeft gesteld, neemt hij in hoofdstuk 10 Israël en haar geschiedenis als voorbeeld.

- 1 Kor. 10: 1 En ik wil niet, broeders, dat gij onwetende zijt, dat onze vaders allen onder de wolk waren, en allen door de zee doorgestaan zijn;

Het woordje 'en' verbindt dat wat nu volgt met het voorgaande. In het voorgaande hadden we het voorbeeld van Paulus en nu volgt het negatieve

voorbeeld van Israël, met de bedoeling dat wij niet in hetzelfde voorbeeld van ongelooft zouden vallen.

- 2 En allen in Mozes gedoopt zijn in de wolk en in de zee;
- 3 En allen dezelfde geestelijke spijs gegeten hebben;
- 4 En allen denzelfden geestelijken drank gedronken hebben; want zij dronken uit de geestelijke steenrots, die volgde; en de steenrots was Christus.

De vaders waren allen:

- Onder de wolk;
- Door de zee doorgaan;
- In Mozes gedoopt, in de wolk en de zee;
- Hebben allen de geestelijke drank gedronken uit de steenrots, hetwelk is Christus.

Het gaat om 'allen'. Het contrast komt in het volgende vers.

- 5 Maar in het meerder *deel* van hen heeft God geen welgevallen gehad; want zij zijn in de woestijn ter nedergeslagen.

Als we het nazoeken, dan blijkt dat God maar in twee personen een welgevallen heeft gehad, namelijk Jozua en Kaleb. Zij waren de enige twee van allen die uit Egypte werden uitgeleid die ook daadwerkelijk in Kanaän aankwamen.

Dit is dus bepaald geen voorbeeld waar je vrolijk van wordt, want dit betekent dat kennelijk maar een enkeling zich kan verblijden in het welgevallen van de Heer en het merendeel niet. Misschien moeten we die rekensom maar helemaal niet maken. De bedoeling is dat de Heer in mij een welgevallen heeft en hoe het met de anderen zit...?

In de eerste vier verzen wordt gewezen op de eenheid van Israël. Het hele volk gehoorzaamde Mozes. Het volk Israël bestond aanvankelijk ook alleen maar uit degenen die Mozes gehoorzaamden. Als ze hem niet volgden, waren ze ook niet onder de wolk en ook niet door de zee gegaan. Het gaat om een eenheid. Dat ene volk onderwierp zich aan het gezag van Mozes en aan de Heer. Zij worden hier 'allen' genoemd.

Die eenheid wordt ook versterkt in de uitdrukking van vers 2, dat allen in Mozes gedoopt zijn en in de wolk en in de zee. Dat allen in de zee gedoopt waren, doet vermoeden dat allen zeer nat geworden waren, maar dat is nu juist niet het geval.

Dopen = eenwording. Als het in de praktijk wordt toegepast, daar wordt een persoon of voorwerp geheel of gedeeltelijk in een vloeistof gedompeld.

Bapto = onderdompeling;

Baptizo = onderdompeling, maar dan van binnen en van buiten en dus doordrenkt worden met. Dat dit gebeurt door onderdompeling is duidelijk, maar niet alles wat ondergedompeld wordt, wordt ook nog doordrenkt. Denk daarbij aan een spons, die het water helemaal in zich opneemt. De spons is dan één geworden met het water.

Als dopen met een vloeistof gebeurt, vertalen wij het met onderdompelen of doordrenken met.

1 Kor. 12: 13 Want ook wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt; en wij zijn allen tot één Geest gedrenkt.

Dat heeft met een vloeistof niets te maken, behalve dan dat de Geest waarover gesproken wordt bij gelegenheid wordt voorgesteld alsof het een vloeistof is. Dat is beeldspraak uiteraard. Zo eindigt het vers ook: Wij zijn allen tot één Geest gedrenkt. Dit betekent dat we niet alleen aan de buitenkant, maar ook aan de binnenkant met de Geest te maken hebben. Wij worden ermee doordrenkt. Dat kan, doordat de Geest voorgesteld wordt als water, olie of wijn.

Dopen is dus eenwording met.

Zo waren de Israëlieten één geworden met Mozes en daardoor ook met de wolk en met de zee, want Mozes en de wolkkolom gingen nu eenmaal door de zee. Dat neemt niet weg dat de zee droog stond. De Israëlieten werden dus niet nat. De uitdrukking slaat dan ook niet op het water van de zee, maar op de eenwording daarvan.

De Heer gaf de opdrachten aan Mozes en Mozes ging waarheen de Heer hem zond. Waar het volk hem volgde, hadden zij dus deel aan Mozes. Op dezelfde wijze volgen wij de Heere Jezus Christus als Hogepriester van het Nieuwe Verbond. Doordat wij Hem volgen, hebben wij deel aan Hem en zijn in Hem gedoopt. Daarom leren we ook dat wij in Christus gezegend zijn met elke geestelijke zegening in de hemel. Wij zijn met Christus gestorven, begraven en opgewekt en vervolgens ook met Hem in de hemel gezet. We zijn één met Christus, omdat dezelfde Geest, hetzelfde leven, in ons is. Dat is wat ons aan elkaar verbindt.

De uittocht uit Egypte van Israël onder leiding van Mozes is een uitbeelding van Christus en de Gemeente. Dat is algemeen bekend. Niemand, ook niet die in de kerk de wet voorlezen, neemt het letterlijk, als er staat : 'Ik ben de Heere, uw God, Die u uit Egypteland heeft uitgeleid'. Blijkbaar past men het toch op zichzelf toe, op de gelovigen van vandaag.

Hier wordt de situatie vanaf de uittocht uit Egypte, tot in het beloofde land, beschouwd als een uitbeelding van onze tegenwoordige positie als gelovigen. Wij zijn immers een verlost volk. Wij zijn uit Egypte verlost, maar zijn in zekere zin nog op weg naar het beloofde land. Datzelfde kun je van Israël zeggen toen zij uit Egypte verlost waren. Zij leefden in feite al uit de zegeningen, of althans een deel daarvan, van het beloofde land. De Heer zou in het land voor Israël zorgen, maar dat neemt niet weg dat Hij dit in de woestijn ook al deed. Hij gaf Israël wetten, waarvan een groot deel beginnen met: 'Wanneer gij in het land zult gekomen zijn, dat de HEERE, uw God, u erfelijk zal geven, dan zult gij...'. Dat greep vooruit op wat later nog komen moest. Zo is onze positie ook. Wij worden geacht uitgegaan te zijn buiten de legerplaats, maar niettemin zijn we nog onderweg naar het erfdeel dat voor ons in de hemel bewaard wordt. Wij zijn wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Christus uit de doden, tot een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die voor ons in de hemelen bewaard wordt; die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid, die bereid is, om geopenbaard te worden in de laatste tijd (1 Petr. 1: 3 – 5) Wij zijn daarheen onderweg. In de tussentijd leven we uit wat God ons in Zijn genade geeft. Deze tijd heet niet voor niets de bedeling der genade Gods. Het recht op aards leven hebben we allang verspeeld. We zijn immers met Christus gekruist. Voor zover we toch in het vlees zijn, kunnen we daarin geen rechten laten gelden, maar zijn we afhankelijk van wat de Heer ons geeft. Wat Hij ons niet geeft, geeft Hij ons niet. Zo simpel is dat. Maar dit alles in afwachting van de erfenis die ons te wachten staat. We zouden ons vertrouwen op Hem stellen en onderweg zouden we, net als Israël, verzocht worden. Immers...

13 Ulieden heeft geen verzoeking ontvangen dan menselijke; doch God is getrouw, Die u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt; maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen.

Niemand kan dus zeggen dat hij die verzoeking niet kan dragen. Daar waar verzoeking is, zal de Heer ook uitkomst geven. Hij zal ons daar uitleiden, opdat wij die verzoeking ook zouden kunnen dragen. Verzoeken worden beschreven als zegeningen van God, want de verzoeking geeft een vreedzame vrucht (Hebr. 12: 11). Die verzoeking is nodig om ons op te voeden, om ons sterk te maken. Daarom staat er ook dat wij de verzoeking voor grote vreugde zouden achten. Natuurlijk vooropgesteld dat het ons verlangen is om trouw te zijn aan de Heer, Die ons in onze woestijnreis zou leiden.

Het is wel aardig dat we deze geschiedenissen uit het Oude testament hebben, waaruit we deze zekerheid kunnen putten. We hebben niet alleen de beloften zwart op wit, maar ook illustraties uit de loop van de geschiedenis, waarin God bewezen heeft, niet alleen te kunnen doen wat Hij gezegd heeft, maar ook te doen wat Hij gezegd heeft.

De vaders waren allen onder de wolk. Die wolk was een bescherming voor Israël. De wolk was boven hen, soms voor, soms achter het volk. Het gaat er in ieder geval om dat die wolk bescherming bood.

Overschaduwden = bescherming van bovenaf.

Zij waren allen onder de wolk = een uitbeelding van geestelijke dingen. Een wolk is niet tastbaar, maar wel zichtbaar. Hij heeft geen vaste vorm en is daarom een uitbeelding van alle onzienlijke dingen, die helemaal geen tastbare vorm hebben.

Ze zijn allen door de zee doorgedaan, die voor dat doel droogviel. De Israëlieten gingen door de zee, waarna de Egyptenaren hetzelfde kunstje dachten te kunnen doen, maar dat liep faliekant verkeerd af. Alleen zij die tot Mozes behoorden kwamen aan de overkant. Zij waren allen in Mozes gedoopt. Hij ging hen voor en zij volgden hem. Zij hadden deel aan hem. Waar Mozes ging, ging het volk.

Zij hadden allen dezelfde geestelijke spijs gegeten en dezelfde geestelijke drank gedronken. Wat er in de geschiedenis zelf gebeurde was niet zozeer van geestelijke aard, maar gewoon letterlijk. Er viel letterlijk manna in de woestijn, 40 jaar lang. Daarnaast dronken ze ook hetzelfde water.

Dat het geestelijke heet, komt omdat dit een geestelijke betekenis had. Het is de uitbeelding van de geestelijke spijs en geestelijke drank die wij tot ons nemen. Het manna in de woestijn en het water uit de rots zijn typen. Dat staat ook in vers 6.

- 6 En deze dingen zijn geschied ons tot voorbeelden, opdat wij geen lust tot het kwaad zouden hebben, gelijkewijze als zij lust gehad hebben.

Voorbeelden = typos.

Een type is een afdruk. Deze oudtestamentische geschiedenissen zijn afdrukken van de situatie waarin wij leven.

Israël is een type van de Gemeente. Het manna is een type van de geestelijke spijs die wij eten, net zoals het water een beeld is van de geestelijke drank die wij drinken. De verzoeken in die dagen zijn uitbeeldingen van de verzoeken waarin wij terechtkomen. Mozes is een type van Christus, hoewel hij soms ook dient als uitbeelding van het Judaïsme.

Zij dronken uit de geestelijke steenrots. Niettemin kon die rots wel geslagen worden. Als het een geestelijke rots geweest was, dan zou je er met een stok dwars doorheen slaan. Het was dus wel degelijk een letterlijke steenrots. Het waren dingen die andere beduiding hebben.

Zolang het christendom bestaat wordt er al moeilijk gedaan over typologie, maar typologie is een volstrekt Bijbels beginsel. God heeft voortijds veelmaal en op velerlei wijze tot de vaders gesproken door de profeten (Hebr. 1: 1). Je kunt het je dus niet permitteren om maar naar één wijze van spreken te luisteren en de andere naast je neer te leggen. God spreekt nu eenmaal onder andere via deze symbolische wijze tot ons. Er zijn heel wat zaken in de Bijbel die, behalve dan dat ze letterlijk genoemd worden, ook een overdrachtelijke betekenis hebben. Dat is overigens een klassieke wijze van communicatie, die wij sinds enige tijd zijn kwijtgeraakt. Vroeger werden de kerken aan de binnenkant allemaal beschilderd met afbeeldingen, omdat de meeste mensen niet lezen konden. Dan beeld je die verhalen dus uit, zodat mensen ze alsnog kunnen 'lezen'. In onze dagen komen ook heel wat instructies tot ons via plaatjes. Denk bijvoorbeeld aan de verkeersborden, maar ook tekens op verpakkingen.

God heeft die dingen dus ook gegeven in de vorm van typen. In dit geval om ons er van te doordringen dat wij geen lust tot het kwaad zouden hebben.

- 7 En wordt geen afgodendienaars, gelijkertwijze als sommigen van hen, gelijk geschreven staat: Het volk zat neder om te eten, en om te drinken, en zij stonden op om te spelen.

De Israëlieten waren afgodendienaars en tot ons wordt gezegd niet ook afgodendienaars te worden, omdat we weten waartoe het leidt. Dat brengt oordeel met zich mee. Er wordt hier toch op z'n minst gesuggereerd, dat waar wij Hem verloochenen, we het risico lopen dat Hij ook ons zal verloochenen. Waarom zou de Heer voor ons zorgen als wij niet bereid zijn ook maar enigszins in de pas te lopen en bereid zijn Hem te volgen?

We zouden de loopbaan lopen, opdat we die prijs zouden verkrijgen. Dat betekent dat natuurlijk alleen maar wat als ook de mogelijkheid bestaat dat we die prijs niet krijgen. Dit hoofdstuk is een ernstige waarschuwing.

Hoe dan ook, de Israëlieten hebben dezelfde geestelijke spijs gegeten. Dat is een verwijzing naar Exo. 16, waar Israël te eten krijgt in de woestijn. Normaal gesproken is daar geen eten voor een heel volk.

Exo. 16: 13 En het geschiedde aan den avond, dat er kwakkelen opkwamen, en het leger bedekten; en aan den morgen lag de dauw rondom het leger.

- 14 Als nu de liggende dauw opgevaren was, zo ziet, over de woestijn was een klein rond ding, klein als de rijm, op de aarde.
- 15 Toen het de kinderen Israëls zagen, zo zeiden zij, den een tot den ander: Het is Man, want zij wisten niet wat het was. Mozes dan zeide tot hen: Dit is het brood, hetwelk de HEERE ulieden te eten gegeven heeft.

Het is Man = het is dinges.

De Israëlieten hebben 40 jaar lang in de woestijn elke dag dat manna op moeten rapen. Het fungeerde als een soort graan. Men bakte er onder andere broden van. Ze hebben niet geweten wat het was.

- 16 Dit is het woord, dat de HEERE geboden heeft: Verzamelt daarvan een ieder naar dat hij eten mag, een gomer voor een hoofd, naar het getal van uw zielen; ieder zal nemen voor degenen, die in zijn tent zijn.

Mozes dan zeide tot hen: Dit is het brood, hetwelk de HEERE ulieden te eten gegeven heeft. Dit is het Woord, dat de HEERE geboden heeft.

Vervolgens geen dubbele punt erachter, maar gewoon een punt.

Heel de Bijbel door vinden we dit verschijnsel dat je twee zinnen achter elkaar tegenkomt, die op volstrekt dezelfde wijze zijn opgebouwd, maar waar hier en daar een woord verandert. Een woord uit de eerste zin wordt in de tweede zin door een ander woord vervangen. Dat heet een parallellisme. Dat is een normale stijfijuur, die het meest in liederen en gedichten gebruikt wordt, maar ook in gewoon proza voorkomt. Het betekent dat je die zinnen naast elkaar moet lezen.

Parallellisme;

In de Hebreeuwse poëzie is parallellisme de belangrijkste stijfijuur. De officiële benaming voor dit stijfijuur is in het Latijn parallellismus membrorum, oftewel 'parallellisme c.q. evenwijdigheid van de delen'. Hiermee wordt bedoeld dat er sprake is van ten minste twee parallelle versregels. De zinnen versterken elkaar, of vullen elkaar aan. Met andere woorden of begrippen wordt min of meer hetzelfde gezegd. Het gaat in de Hebreeuwse poëzie dikwijls om parallelle ideeën en niet zozeer om parallellisme van rijm of toon.

Er zijn verschillende soorten parallellisme:

- ***Synoniem parallellisme;***

Synoniem parallellisme of het overeenkomende parallellisme betekent dat dezelfde of een soortgelijke gedachte herhaald wordt. Twee delen die één gedachte weerspiegelen. Het is een herhaling van de gedachte in de tweede helft van het eerste versdeel. Beide vershelften zeggen

daarmee hetzelfde in andere bewoordingen, soms in een bijna onmerkbaar variatie. Een aantal voorbeelden.

*De hemelen vertellen Gods eer,
en het uitspansel verkondigt Zijner handen werk. (Psa. 19: 2)*

'Hemelen' en 'uitspansel' zijn parallel, evenals 'vertellen' en 'verkondigt'. Dat geldt ook voor 'Gods eer' en 'Zijner handen werk'.

*HEERE! maak mij Uw wegen bekend,
Leer mij Uw paden. (Psa. 25: 4)*

*Uw hand zal al Uw vijanden vinden;
Uw rechterhand zal Uw haters vinden. (Psa. 21:9)*

*Wat is de Mens, dat Gij Zijner gedenkt,
En de Zoon des mensen, dat Gij Hem bezoekt? (Psa. 8: 5)*

*Uit het Bijbelboek Spreuken de volgende:
De vreze des HEEREN is het beginsel der wijsheid,
En de wetenschap der heiligen is verstand. (Spr. 9: 10)*

*Beter een schamel bezit, rechtvaardig verworven,
dan een grote rijkdom, verkregen door onrecht. (Spr. 16: 8)*

*Een vals karakter zaait voortdurend tweedracht,
een lasteraar drijft vrienden uit elkaar. (Spr. 16: 28)*

*De woorden van een dwaas zaaien tweedracht,
wat hij zegt leidt tot een vechtpartij.
Met zijn woorden stort een dwaas zichzelf in het verderf,
hij zet een valstrik voor zichzelf met wat hij zegt. (Spr. 18: 6-7)*

Een synoniem parallellisme kan ook in een vraag terugkomen.

*HEER, wie mag gast zijn in Uw tent,
wie mag wonen op Uw heilige berg? (Psa. 15: 1)*

Soms is er sprake van een zogenaamde onvolledig parallellisme. In dat geval loopt de tweede zin niet geheel parallel met de eerste.

*Van de HEER is de aarde en alles wat daar leeft,
de wereld en wie haar bewonen. (Psa. 24: 1)*

Het woord 'HEER' komt niet terug in de tweede zin, ofschoon evident is wat precies wordt bedoeld.

Een synoniem dat bestaat uit drie delen treffen we aan in Jes. 40: 11.

*Als een herder weidt hij zijn kudde:
zijn arm brengt de lammeren bijeen,
hij koestert ze, en zorgzaam leidt hij de ooien.*

In het Nieuwe Testament treffen we ook een driedelige gedachtevariatie aan, als Jezus de woorden uitspreekt:

Want ieder die vraagt ontvangt, en wie zoekt vindt, en voor wie klopt zal worden opengedaan. (Matth. 7: 8)

Twee laatste voorbeelden van overeenkomende parallellisme bij Jezus:

Want mijn juk is zacht en mijn last is licht. (Matth. 11: 30)

Geef wat heilig is niet aan de honden en gooi je parels niet voor de zwijnen. (Matth. 7: 6)

- **Antithetisch parallellisme;**

Antithetisch parallellisme of het tegenstellende parallellisme is gemakkelijk te herkennen doordat de gedachte van het tweede versdeel een contrast vormt met die van het eerste, waardoor er sprake is van een antithese. Een klassiek voorbeeld treffen we aan in Psa. 1: 6.

*De HEER beschermt de weg van de rechtvaardigen,
de weg van de wettelozen loopt dood.*

De psalmist stelt het gegeven dat God voor Zijn volk zorgt tegenover de ondergang van de goddelozen. 'De weg van de rechtvaardigen' contrasteert met 'de weg van de wettelozen'. 'Beschermt' staat tegenover 'loopt dood'. Nog een aantal kenmerkende voorbeelden van antithetisch parallellisme in het Bijbelboek Spreuken.

*Een wijze zoon geeft zijn vader veel vreugde,
een dwaze zoon bezorgt zijn moeder verdriet. (Spr. 10: 1)*

*Rechtvaardigheid verheft een volk,
zonde maakt het te schande. (Spr. 14: 34)*

Een vriendelijk antwoord doet woede bedaren,

krenkende woorden wakkeren toorn aan. (Spr. 15: 1)

*Een mens stippelt zijn weg uit,
de HEER bepaalt de richting die hij gaat. (Spr. 16: 9)*

*Men werpt het lot in een mantel,
de HEER bepaalt hoe het valt. (Spr. 16: 33)*

- **Synthetische parallellisme;**

Synthetisch parallellisme of het aanvullende parallellisme treffen we vaak aan in de poëtische boeken. De twee versheften vullen elkaar aan, waarbij de gedachte in het eerste deel nader wordt uitgewerkt in het tweede deel. In de tweede versregel wordt de gedachte die in de eerste versregel wordt opgeworpen gecompleteerd. Dit verschijnsel vindt zijn herkomst in de beurtzang, die in het Oosten zeer gebruikelijk is. Twee of meer verschillende stemmen antwoorden elkaar of vullen elkaar aan. Er is hier niet de speelsheid en overvloedigheid als bij de synoniemen, zoals dr. B. Wielenga opmerkt.¹ Desalniettemin kan de samenvoeging van literaire schoonheid getuigen.

Een voorbeeld uit de Psalmen.

*Want hij is als een boom, geplant aan waterstromen,
die zijn vrucht geeft op zijn tijd,
welks loof niet verwelkt. (Psa. 1: 3)*

In deze psalm wordt in de tweede versregel nader gespecificeerd om wat voor boom het gaat.

Er zijn geleerden die zich afvragen of we bij synthetisch parallellisme wel kunnen spreken van parallellisme. De twee regels horen bij elkaar en zijn aan elkaar gerelateerd, doch de relatie is niet zo helder en vastomlijnd als bij de andere twee besproken varianten.

- **Emblematisch parallellisme**

Nog één type parallellisme verdient vermelding: het werd door R. Lowth emblematisch parallellisme genoemd. Hierbij wordt bij het ene gedeelte van een vers een gedachte letterlijk geformuleerd, terwijl het andere gedeelte de gedachte in overdrachtelijke taal herhaalt:

*Schoonheid bij een vrouw zonder verstand
is een gouden ring in de snuit van een varken. (Spr. 11: 22)*

Nice to know:

In Gen. 1: 1 - 2: 4 staat het eerste scheppingsverhaal. In de scheppingsdagen is een parallellisme te vinden:

*dag 1: licht; dag 4: licht
dag 2: lucht; dag 5: lucht
dag 3: land; dag 6: land*

(Overgenomen van www.kunst-en-cultuur.infonu.nl)

Dit zijn algemeen bekende zaken, ook in de wereld van de Bijbeluitleggers.

Hier gaat het dus ook om een synoniem parallellisme:

Dit is het brood, hetwelk de HEERE ulieden te eten gegeven heeft.

Dit is het Woord, dat de HEERE geboden heeft.

Het brood dat de HEERE ulieden gegeven heeft, is de uitbeelding van het Woord dat de HEERE geboden heeft.

De Israëlieten wisten niet wat het was en dus willen we weten wat het is. Er staat meteen bij wat het is. In de eerste plaats in letterlijke zin, namelijk dat dit het brood is dat de HEERE te eten gegeven heeft en daarna in overdrachtelijke zin, namelijk dat dit het Woord is dat de HEERE geboden heeft. De mens leeft niet van brood alleen, maar van alle Woord dat uit de mond Gods uitgaat (Deut. 8: 3; Matth. 4: 4). Er hoeft dus geen enkele twijfel bestaan over dat het manna een beeld is van het Woord van God. Het staat er gewoon bij. Zie ook Joh. 6.

De mens zou leven van het Woord van God. De vraag is waarmee wij ons voeden, of wij dat Manna kennen. Waarom zijn zoveel gelovigen zo zwak? Wij als gelovigen zouden ons voeden met het Woord, Waaruit wij zijn wedergeboren tot een levende hoop. Wij hebben dat Woord aanvaard en zijn tot een keuze gekomen. De bedoeling is uiteraard dat we daarna ook uit dat Woord leven. De Israëlieten walgden van dat brood, maar de Heer gaf hen niets anders te eten. Er is voor iedereen genoeg, dag in, dag uit. Zij aten dagelijks het Manna en wij onderzoeken dagelijks de Schriften, of deze dingen ook alzo zijn. In alle gevallen dagelijks, want dit is onze kost.

17 En de kinderen Israëls deden alzo, en verzamelden, de een veel en de ander weinig.

Verzamelen = lezen.

Wij verzamelen kennis door uit het Woord van God te lezen.

De Israëlieten hadden niet alleen van de geestelijke spijs gegeten, maar allen hebben ook dezelfde geestelijke drank gedronken, want zij dronken uit de geestelijke steenrots.

De Israëlieten murmureerden, hadden niets te drinken en wilden terug naar Egypte, omdat ze dachten dat het daar beter was.

Vele christenen beschouwen zich wel als kinderen Gods, maar omdat ze voorlopig nog hier in de wereld zijn, moeten ze zich hier zien te redden. Ze vechten voor een plaats in de wereld en voor erkenning in de samenleving. Naar de mens gesproken ziet dat er ook inderdaad wel interessant uit. Maar dat is niet de bedoeling.

Het volk had dus dorst, maar er was geen water. Dus murmureerden zij.

- Exo. 17: 4   Zo riep Mozes tot den HEERE, zeggende: Wat zal ik dit volk doen? Er feilt niet veel aan, of zij zullen mij stenigen.
- 5   Toen zeide de HEERE tot Mozes: Ga heen voor het aangezicht des volks, en neem met u uit de oudsten van Israël; en neem uw staf in uw hand, waarmee gij de rivier sloegt, en ga heen.

Het is altijd dezelfde staf. Mozes droeg geen staf omdat iedereen een staf droeg, maar omdat de staf één van de attributen is van het stamhoofd.

Vandaar dat later de staven van de stamhoofden van Israël voor de ark des Verbonds gelegd moesten worden.

Mozes was op zekere wijze stamoudste van de stam van Levi, maar strikt genomen was het zijn broer Aäron. Die staf, van Aäron, bloeide later.

Waarschijnlijk gaat het om dezelfde staf. Maar of die staf nu van Mozes of Aäron was, maakt niet zoveel uit, die staf is de uitbeelding van de stam van Levi. Mozes en Aäron waren beiden hoofd van die stam, waarbij Mozes in de eerste plaats de politieke kant vertegenwoordigde en Aäron de religieuze kant, als hogepriester van het Oude Verbond. Beiden worden in hun functies dan ook achter elkaar in de Hebreeënbrieff genoemd. Mozes en Aäron, maar Christus is meer dan Mozes en Christus is meer dan Aäron.

De staf is ook een beeld van opstanding, hetgeen ook verklaart waarom hij later bloeide. Feitelijk zou het je moeten verbazen als die staf niet tot leven zou komen. De staf is nu eenmaal de uitbeelding van leven.

- 6   Zie, Ik zal aldaar voor uw aangezicht op den rotssteen in Horeb staan; en gij zult op den rotssteen slaan, zo zal er water uitgaan, dat het volk drinke. Mozes nu deed alzo voor de ogen der oudsten van Israël.

- 7 En hij noemde den naam dier plaats Massa en Meriba, om den twist der kinderen Israëls, en omdat zij den HEERE verzocht hadden, zeggende: Is de HEERE is het midden van ons, of niet?

De Israëlieten hadden daar zo hun twijfels over.

Mozes sloeg de Rots. In dit geval is hij wel degelijk een uitbeelding van het judaïsme. De rotssteen is een beeld van Christus. Als die Steen geslagen wordt, dan gebeurt dat via het Judaïsme en dus door het Joodse volk. Het is een uitbeelding van hoe de Heere Jezus Christus door het Joodse volk verworpen zou worden, levend onder de wet, waarvan Mozes een beeld is. Zij kruisigden Hem, maar God wekte Hem op en zo is Hij geworden tot oorzaak van eeuwige zaligheid voor allen die Hem gehoorzamen. Het wordt zelfs uitgebeeld in nadat de Heere Jezus gestorven was en Zijn zijden doorboord werden, waarbij er uit Zijn zijden bloed en water kwam. Het beeld wordt steeds herhaald. Het is een beeld van leven uit de dood en meer speciaal uit de Gekruisigde.

Welke rotssteen? De rotssteen in Horeb. Je kunt je afvragen welke steen dat was.

- 1 Kor. 10: 4 En allen denzelfden geestelijken drank gedronken hebben; want zij dronken uit de geestelijke steenrots, die volgde; en de steenrots was Christus.

De steenrots is Christus. Maar hoezo volgde die steenrots? Zij dronken uit de geestelijke steenrots die volgde. De verklaring van Calvijn is dat de steenrots hen natuurlijk niet volgde, maar dat de steenrots staat voor het water en het water volgde hen. Calvijn kon er dus niet zoveel mee.

In de grondtekst staat letterlijk: En de steenrots volgde hen. Zij trokken door de woestijn en de steenrots ging met hen mee en ging waar zij allen gingen. Een mobiele steenrots dus. Men redeneert het weg door te zeggen dat het zo niet bedoeld kan zijn. In het Oude Testamant vind je ook nergens dat er een steen met het volk meeging. Wel dat overal waar ze kwamen er een of de steenrots was.

De Joodse traditie kent echter wel degelijk een steen die met hen meeging in de woestijn. Eén van de meest gangbare commentaren is dat Paulus zich hier aansluit bij de Joodse traditie. Onder traditie verstaan we dan dat wat de Joden geloofden. Als Paulus zich aansluit bij de Joodse traditie, dan hebben we wel een probleem, want in de eerste plaats gaan we er vanuit dat ook deze verzen door God geïnspireerd zijn en als Paulus zich geïnspireerd en wel zich aansluit bij de Joodse traditie, dan is de Joodse traditie op dit punt dus correct. Met andere woorden, je kunt er feitelijk niet omheen dat er een steenrots was die hoorde bij de inventaris van Israël. Verder maakt het natuurlijk niet zoveel uit of er nu één specifieke steen was of meerdere, in alle

gevalen is het de uitbeelding van leven dat voorgebracht wordt uit Christus. Hij is de Steenrots, onwankelbaar en altijd in de buurt, om zo te zeggen. De andere variant is dat de steenrots niet letterlijk opgevat wordt, maar dat die rots Christus is en dat dus Christus met het volk meeding de woestijn door (Chrysostomus (ca. 304 - 407)).

Het verhaal uit de Targoem is dat de steen eigenhandig met hen meeding. Hij kwam achter hen aan. Die mensen hadden niet deze tekst uit 1 Kor. 10 tot hun beschikking, alleen het Oude Testament. Die steen kwam op één of andere manier achter het volk aan. Als het kamp was opgesteld, ging de steen liggen bij de ingang van de tabernakel. De oudsten van Israël kwamen dan om de steen heen staan en riepen dan tegen de steen: 'Gij Bron, geef water', of iets dergelijks.

Als je alleen het Oude Testament hebt, dan vraag je je af waar ze dat in vredesnaam vandaan hebben. Maar als je 1 Kor. 10 leest, dan moeten ook zij daar toch wel enige grond voor hebben gehad.

De steenrots, die volgde; en de steenrots was Christus. Wat voor betekenis je er ook aan geeft, het betekent in ieder geval dat er altijd een steen was die water gaf. Die steen is onder alle omstandigheden een beeld van de Heere Jezus Christus, Die bij ons is, die bij Zijn volk is, die in het midden van ons woont en ons leven geeft. Hij geeft ons te eten van Zijn Woord en te drinken van het water, maar water is net zo goed een beeld van het Woord van God. Zo vreemd als het bij ons overkomt blijkt het in de praktijk dus toch niet te zijn.

Waar het om gaat is dat het volk één was en dat de Heer voor hen zorgde. Zij werden in en met Mozes gezegend, die de Heer vertegenwoordigde. Ondanks die eenheid en dat ze een verlost volk waren, had de Heer in het merendeel van hen geen welgevallen en dus zijn zij in de woestijn ter nedergeslagen (vers 5). Zij zijn in de woestijn omgekomen. Zeg niet dat God Zijn beloften niet heeft vervuld, want Hij heeft Israël in het beloofde land gebracht, maar de mate waarin een individuele Israëliet daaraan deel kreeg is een ander verhaal. Dat geldt voor ons net zo goed. De Bijbel zegt dat wij in Christus tevoren verordineerd zijn tot zoonstelling, maar of je ook daadwerkelijk deel krijgt aan die zoonstelling is nog maar zeer de vraag. Het is weliswaar de wil van God dat je daar deel aan krijgt, maar het was ook Zijn wil dat heel Israël in Kanaän terecht zou komen. Toch kwam dat niet goed. Het volk kwam wel in Kanaän aan, precies zoals de Heer gezegd had, maar wat de individuele leden van het volk betreft zag het er toch wat anders uit. Dat is precies de situatie waarin wij ons bevinden en waarom dit Schriftgedeelte hier beschreven staat. Wij zouden kijken naar die geschiedenis en daaruit leren hoe God dat met Zijn volk doet. Het komt met de Gemeente wel goed, maar de vraag is hoe het

met ons persoonlijk gaat. De Gemeente zal collectief als zoon gesteld worden en de heerlijkheid van Christus ontvangen en zal de heerlijkheid van Christus in de toekomst ook openbaren.

Want zij zijn in de woestijn ter nedergeslagen.

Want = daaraan kunnen we zien hoe het gegaan is. We leren uit de oudtestamentische geschiedenis dat er uiteindelijk maar twee mensen van al die lui die uit Egypte verlost waren in Kanaän aankwamen.

Ditzelfde beeld wordt in Hebr. 3 en 4 gebruikt. Israël, verlost uit Egypte en daarna in de woestijn bezweken aan de verzoeking van afgoderij en dergelijke. Wij worden dus ernstig gewaarschuwd om dat voorbeeld niet na te volgen, maar te beseffen wie wij geworden zijn. Wij zijn één met Christus en hebben deel aan Hem. Het is ook onze persoonlijke verantwoordelijkheid om ons aan Hem te onderwerpen en Hem als Heer te erkennen. Hoewel Hij wegen met ons gaat die waarschijnlijk de onze niet zouden geweest zijn, hebben wij niettemin de loopbaan te lopen die ons is voorgesteld.

- 6 En deze dingen zijn geschied ons tot voorbeelden, opdat wij geen lust tot het kwaad zouden hebben, gelijkewijze als zij lust gehad hebben.

In vers 11 staat: En deze dingen alle zijn hunlieden overkomen tot voorbeelden en zijn beschreven tot waarschuwing van ons. Daarmee wordt meteen een oude theologische discussie beëindigd, namelijk of deze dingen letterlijk gebeurd zijn of dat het alleen maar verhalen zijn, waaruit wij op wat voor wijze dan ook lering zouden trekken. Het antwoord is: allebei. Het is letterlijk gebeurd en wij zouden er lering uit trekken. Deze dingen alle zijn hun overkomen. Het is dus geschiedenis. Ze zijn beschreven tot waarschuwing van ons. Dit betekent automatisch dat de wijze waarop het beschreven is specifiek voor ons bestemd is. We hebben niet te maken met geïnspireerde geschiedenis, maar met het geïnspireerde Woord van God. Het verslag van de geschiedenis is geïnspireerd. Dat blijkt ook bepalend te zijn voor de wijze waarop dat verslag gegeven wordt. Er worden ons dingen verteld die voor de geschiedenis absoluut niet van belang zijn, maar voor ons wel. Omdat die voor ons tot lering zijn. Anderzijds vind je dat dingen die historisch gezien van groot belang zijn, weggelaten worden. Dat komt omdat die voor ons van minder belang zijn. Dat is ook de verklaring voor de zo nu en dan merkwaardige formuleringen. De manier van formuleren is meteen bepalend voor de betekenis die eraan gegeven moet worden.

Deut. 8: 3 En Hij verootmoedigde u, en liet u hongeren, en spijsde u met het Man, dat gij niet kentet, noch uw vaders gekend hadden; opdat Hij u bekend maakte, dat de mens niet alleen van het

brood leeft, maar dat de mens leeft van alles, wat uit des HEEREN mond uitgaat.

Dit is het brood dat de HEERE u te eten gegeven heeft, namelijk, dit is het Woord dat de HEERE geboden heeft. Wat uit de mond des Heeren uitgaat is uiteraard het Woord. Dat staat er in Matth. 4: 4 ook bij, waar dit vers aangehaald wordt, dat het over het Woord gaat. De Heer zei dit tijdens de verzoeking in de woestijn.

Ook wij zouden leven bij alles wat de Heer spreekt, door Zijn Woord. Men zou daar niet te gering over denken en niet al te oppervlakkig met dat Woord omgaan. Het is het levende Woord van God, Dat ons leven zou geven.

Die dingen zijn geschied ons tot voorbeelden, opdat wij geen lust tot het kwaad zouden hebben, gelijkewijze als zij lust gehad hebben.

Nu volgen enkele voorbeelden van dat kwaad.

- 7 En wordt geen afgodendienaars, gelijkewijze als sommigen van hen, gelijk geschreven staat: Het volk zat neder om te eten, en om te drinken, en zij stonden op om te spelen.

Dit is geciteerd uit Exo. 32: 6, uit de geschiedenis van het gouden kalf, waarmee met grote nadruk, niet alleen hier, maar ook in het Oude Testament, gezegd wordt dat dit gouden kalf afgoderij was. Dat is des te meer opmerkelijk, omdat het gouden kalf in de eerste plaats bedoeld was om in de plaats van de Heer te staan.

Via Aäron wordt het gouden kalf gemaakt.

Exo. 32: 4 En hij (Aäron) nam ze (de gouden oorsierselen) uit hun hand, en hij bewierp het met een griffie, en hij maakte een gegoten kalf daaruit. Toen zeiden zij: Dit zijn uw goden, Israëel! die u uit Egypteland opgevoerd hebben.

Het werd gegoten en daarna bewerkt met een beitel, een guts, een griffie. Griffie = een pen om wat mee te bewerken of om in de klei van kleitabletten te schrijven. Met zo'n pen kunnen ook metalen bewerkt worden.

Dit woord komt later in de bijbel nog een keer voor en dan als schrijfgereedschap (Jes. 8: 1). Met andere woorden, Aäron schreef als het ware.

- 5 Als Aäron dat zag, zo bouwde hij een altaar voor hetzelfde; en Aäron riep uit, en zeide: Morgen zal den HEERE een feest zijn!

Den HEERE = voor Jehovah. Morgen zal den HEERE een feest zijn. Met andere woorden, zij noemden dit gouden kalf Jehovah. Hij had hen uit Egypte

uitgeleid, maar ze vervingen de Heere door een gouden kalf, die ze wel degelijk Jehovah noemden, Die zij de uittocht uit Egypte toeschreven. Je kunt moeilijk zeggen dat ze andere goden gingen dienen en toch kwam er iets anders voor Jehovah in de plaats en voor de dienst aan Jehovah.

Hoezo deed Aäron dit? De dienst aan het gouden kalf is op voorhand, lang van tevoren, een voorbeeld van het Judaïsme, gemaakt, in elkaar gestoken, geschreven met een griffie door de Levietische priesters binnen de stam van Juda, die immers in de Babylonische ballingschap dat systeem ontwikkeld hebben.

Aäron is een beeld van de Levietische priesters, waarvan hij het model is, het prototype. Hij is het hoofd daarvan, de eerste ook. Zijn opvolgers hebben later het Judaïsme uitgevonden, waarbinnen met doet alsof men Jehovah dient, maar waarbij men in werkelijk afgoderij bedrijft en de Heer Zelf verwerpt. Zij werden als het ware doof voor het Woord des Heeren. Vandaar die oorsierselen. De oren waren bij wijze van spreken niet langer doorboord. Zij hoorden niet meer. In plaats daarvan kwam er een ander geschrift, het Judaïsme.

Typologie gaat soms heel ver. Het Judaïsme in zichzelf staat weer model voor alle religie in de wereld. Het Judaïsme fungeert daarin als praktisch voorbeeld. Je kunt daaraan zien wat er van religie terecht komt. Er komt niets van terecht en in ieder geval leidt het tot ongeloof, tot afwijzen van de Heer, ook al noemt men de God Die men dient bij de Naam des Heeren. Het Nieuwe Testament zegt dat ook: 'In Uw Naam hebben wij zus en in Uw Naam hebben wij zo', maar de Heere Jezus zegt: 'Gaat weg van Mij, Ik heb u nooit gekend'. Hoe dan ook, het wordt beschouwd als een vorm van afgoderij. Zij werden afgodendienaars en het volk zat neder om te eten en te drinken; daarna stonden zij op om te spelen. Er kwam een oordeel over hen.

8 En laat ons niet hoereren, gelijk sommigen van hen gehoereerd hebben, en er vielen op één dag drie en twintig duizend.

Men zegt wel bij dit vers dat Paulus dit een beetje uit het hoofd opgeschreven heeft, want het aantal doden was niet 23.000, maar 24.000. Dat zou betekenen dat God dit niet geïnspireerd heeft en dat Paulus zich verteld heeft. Dit vers verwijst naar Num. 25, waar de Israëlieten ontucht en afgoderij plegen te Sittim.

Num. 25: 9 Degenen nu, die aan de plaag stierven, waren vier en twintig duizend.

In 1 Kor. 10: 8 staat 23.000. De getallen zijn verschillend. Is het met elkaar in strijd? Nee, dat niet, want in Numeri staat dat degenen die aan de plaag

stierven 24.000 waren, terwijl er in 1 Kor. 10: 8 staat dat er op één dag 23.000 vielen. Kennelijk overleden die andere 1000 pas de dag erna. Ze werden ziek en stierven. Op dezelfde dag kennelijk 23.000 en op de dag erna nog 1000. Daar is niets tegenstrijdigs aan. Je vergelijkt gewoon Schrift met Schrift, alvorens je uit één Schriftgedeelte je conclusies trekt. Je legt alle teksten die erover gaan naast elkaar en dan kom je tot deze conclusie. Er is wel vaker verschil tussen getallen die in de Bijbel genoemd worden, maar in de meeste gevallen lost het zich zo vanzelf wel op. Je moet gewoon accuraat lezen. Niettemin, het is een heel aantal. Je moet er niet aan denken dat in één dag 23.000 mensen van je volk overlijden. Het fungeert als afschrikwekkend voorbeeld voor ons.

- 9 En laat ons Christus niet verzoeken, gelijk ook sommigen van hen verzocht hebben, en werden van de slangen vernield.

Dat is de geschiedenis in de woestijn met de verhoogde slang. De Israëlieten werden gebeten door de slangen hier beneden, als een oordeel van God. De Heer zei toen tot Mozes, dat hij een koperen slang moest maken en die op een koperen staak moest stellen. Als men naar die slang opkeek, werd men genezen. Deze geschiedenis wordt ook in Joh. 3 aangehaald, waar zelfs bijstaat wat het precies uitbeeldt. Het is niet zomaar een verhaal, dat vertelt dat je op moet passen, omdat er anders een oordeel van God volgt, maar veel meer dan dat.

Deze geschiedenis staat in Num. 21. De Israëlieten hadden weer eens problemen met het voedsel: 'Onze ziel walgt over dit zeer lichte brood'. Bovendien hadden ze geen water.

- Num. 21: 6 Toen zond de HEERE vurige slangen onder het volk, die beten het volk; en er stierf veel volks van Israël.
- 7 Daarom kwam het volk tot Mozes, en zij zeiden: Wij hebben gezondigd, omdat wij tegen den HEERE en tegen u gesproken hebben; bid den HEERE, dat Hij deze slangen van ons wegneme. Toen bad Mozes voor het volk.
  - 8 En de HEERE zeide tot Mozes: Maak u een vurige slang, en stel ze op een stang; en het zal geschieden, dat al wie gebeten is, als hij haar aanziet, zo zal hij leven.
  - 9 En Mozes maakte een koperen slang, en stelde ze op een stang; en het geschiedde, als een slang iemand beet, zo zag hij de koperen slang aan, en hij bleef levend.

Een prachtige geschiedenis, omdat we uit Joh. 3 leren, dat deze slang, die door Mozes werd opgericht, een uitbeelding is van de Heere Jezus Christus in Zijn verhoging, namelijk in Zijn hemelse positie.

Joh. 3: 13 En niemand is opgevaren in den hemel, dan Die uit den hemel nedergekomen is, *namelijk* de Zoon des mensen, Die in den hemel is.

Hetgeen ook zo was op het moment van schrijven.

- 14 En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden;
- 15 Opdat eenieder, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

Zoals Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo...

De slang in de woestijn is een voorbeeld. Christus is de vervulling daarvan.

De verhoogde slang is een beeld van de Zoon des mensen. Opdat eenieder die in Hem gelooft, niet verderve, maar eeuwig leven hebbe.

Daarna volgt het bekende vers: Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat eenieder die in hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe (Joh. 3: 16).

God heeft Zijn Zoon, Die ook de Zoon des mensen is, gegeven als oorzaak voor eeuwige zaligheid voor allen die Hem gehoorzaam zijn. Hij is in de hemel, aan de rechterhand Gods, opdat eenieder die in hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

Kortom, de verhoogde slang is een beeld van de Hogepriester naar de ordening van Melchizédek, van Degene Die uit de mensen genomen werd en gesteld is in de zaken die bij God te doen zijn.

Als de verhoogde slang een beeld is van de Hogepriester van het Nieuwe Verbond, dan zijn de slangen waardoor men gebeten werd een beeld van de hogepriesters van het Oude Verbond. In Hebr. wordt ook de vergelijking gemaakt tussen de vele hogepriesters van het Oude Verbond en de ene Hogepriester van het Nieuwe Verbond. Het Oude Verbond is in zichzelf zwak en onprofijtelijk en een bediening des doods. De hogepriesters van het Oude Verbond werden door de dood verhinderd te blijven. Pas als men komt tot of ziet op de Hogepriester van het Nieuwe Verbond, ontvangt men leven.

Waarom moest Mozes die slang maken? Mozes staat voor de wet, maar uit die wet is Christus voortgekomen. De Heere Jezus kwam in de volheid des tijds, geworden uit een vrouw en geworden onder de wet, om degenen die onder de wet waren te verlossen en om de wet te vervullen en om daarmee vervolgens te doen wat de wet zelf niet kon. Het Oude Verbond der wet van Mozes is vervuld geworden door de Heere Jezus. Hij leefde onder de wet en heeft ook de consequenties daarvan gedragen en is in overeenstemming met

de wet gestorven, voor heel het volk, in Zijn positie als Losser. Dat is niet strijdig met de wet, maar in overeenstemming met de wet. Zo kwam verlossing tot stand en daarmee zijn ook wij verlost van de wet. Wij worden van religie en in de eerste plaats van het Jodendom verlost door de Hogepriester van het Nieuwe Verbond. Wij zouden Hem dienen en navolgen.

10 En murmureert niet, gelijk ook sommigen van hen gemurmureerd hebben, en werden vernield van den verderver.

Eveneens een verwijzing naar Exo. 16 en Num. 14.

Er kwam dus een oordeel over het volk Israël. Dat is het oordeel dat in deze negatieve vorm op vele plaatsen beschreven wordt, met name in de Hebreeënbrieff. In Hebr. 3 en 4 vinden we ook de vergelijking tussen het volk Israël in de woestijn en onze positie als gelovigen. Ook daar wordt ons het verkeerde voorbeeld van Israël voorgelegd. Daar wordt gezegd dat de Heer over hen vertoornd is geweest 40 jaren. Hij was vertoornd over degenen die gezondigd hadden, welker lichamen gevallen zijn in de woestijn. Ze hadden gezondigd en waren ongehoorzaam aan het Woord van God. Wij zien dat zij niet hebben in kunnen gaan vanwege hun ongeloof (Hebr. 3: 17 – 19).

De Heer heeft ook ons een erfenis beloofd, niet in Kanaän, maar in een hemels en beter vaderland. Daar gelden precies dezelfde dingen. De vraag is alleen wat daar in de praktijk van terecht komt. Of wij inderdaad trouw zijn aan de Heer. Wij geloven dat als je eens tot geloof gekomen bent, je eeuwig leven ontvangen hebt en dat je dat nooit meer kwijt kunt raken. Maar te denken dat tot geloof komen het doel van het leven is, is een misverstand. Tot geloof komen is uiteraard niet het eindpunt. Godzijdank niet. Gesteld dat als je 9 jaar oud bent en je hebt dan al het doel van je leven bereikt, wat moet je dan nog de rest van je leven doen? Maar zo zit het niet. God geeft ons een loopbaan te lopen. Als je leven ontvangt, dan begint het pas. Zo is het ook met eeuwig leven. Als je dat ontvangt, dan begint het pas. Dan ga je dat leven leven in vertrouwen op de Heer, vertrouwend op Zijn beloften. Dat heet wandelen in geloof. Dat doen wij, opdat we daar loon voor zouden ontvangen. Het kan dus ook andersom; niet dat je het eeuwige leven kwijt kunt raken, maar wel je loon. We zouden goed doordrongen zijn van de situatie waarin we ons bevinden en van de verantwoordelijkheid die we hebben naar de Heer toe, om onze loopbaan te lopen en ons te onderwerpen aan Zijn wil en daarmee in de praktijk aan Zijn Woord, opdat we daaruit levend inderdaad van Hem ook de goedkeuring zouden krijgen: 'Welaan, gij goede en getrouwe dienstknecht...'. Daar zouden we naar uitzien en als het goed is verlangen we daar ook naar. Dat Hij die een goed werk aan ons begonnen is, dat ook daadwerkelijk zal voleindigen tot op de dag van Christus. Dat gaat niet tegen

onze wil in. Dat gaat alleen als we ons bewust stellen tot een levend, heilig en Gode welbehaaglijk offer.

11 En deze dingen alle zijn hunlieden overkomen tot voorbeelden; en zijn beschreven tot waarschuwing van ons, op dewelken de einden der eeuwen gekomen zijn.

Alle oudtestamentische geschiedenissen zijn beschreven tot waarschuwing van ons, opdat wij niet in hetzelfde voorbeeld van ongeloof zouden vallen. Op dewelke de einden der eeuwen gekomen zijn = dat zijn hooguit twee eeuwen. Feitelijk is het er maar één. Einden der eeuwen is een meervoud van uitgestrektheid. Het is het makkelijkst uit te leggen aan de hand van de andere uitdrukking, de toekomstige eeuwen, uit Efe. 2: 7. Opdat Hij zou betonen in de toekomstige eeuwen de uitnemende rijkdom Zijner genade, door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus. Er is maar één toekomstige eeuw. Om de onbeperktheid van die eeuw aan te geven, of althans te versterken, wordt het woord eventueel in het meervoud gebruikt. Als het zelfstandig naamwoord in het meervoud staat, dan wordt het einde daarvan dus ook meervoud: einden der eeuwen. Maar het is gewoon het einde der eeuw.

Als je toch een rekenkundig meervoud wilt hebben, dan moet je iets verder zoeken, maar je komt nooit verder dan twee eeuwen: de tegenwoordige eeuw en de toekomstige eeuw. In zeker opzicht leven wij in beide eeuwen. We leven in de afloop van de tegenwoordige eeuw en in de aanloop van de toekomstige eeuw.

Gal. 1: 4 Die Zichzelfen gegeven heeft voor onze zonden, opdat Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige boze eeuw, naar den wil van onzen God en Vader;

Eeuw = aion. Hetzelfde woord als in 1 Kor. 10: 11. Uit de rest van de brief blijkt dat dit niet een toekomstig werk van de Heer is, maar een tegenwoordig werk. Hij trekt ons nu uit deze tegenwoordige boze eeuw. Het belangrijkste aspect daarvan is dat Hij ons van de heerschappij van de wet verlost. Niet alleen leerstellig, maar ook in de praktijk van het leven.

Het is niet voor niets dat het woord 'eeuw' ook met 'wereld' wordt vertaald. Het gaat natuurlijk maar niet over een tijd waaruit je verlost wordt, want de tijd loopt gewoon door. Daar kun je niet uitgetrokken worden. We leven ondergeschikt aan de tijd. Het gaat dus niet om de tijd als zodanig, maar om de inrichting van die tijd. Het gaat over de omstandigheden.

Die tegenwoordige eeuw is boos, want deze eeuw wordt beheerst door de god dezer eeuw, dat is de duivel. Het feit dat de satan deze eeuw regeert, maakt deze eeuw tot wat hij is. Het is een boze eeuw, want de boze regeert.

Matth. 24: 3 En als Hij op den Olijfberg gezeten was, gingen de discipelen tot Hem alleen, zeggende: Zeg ons, wanneer zullen deze dingen zijn, en welk *zal* het teken *zijn* van Uw toekomst, en van de voleinding der wereld?

Wanneer zullen deze dingen zijn? De verwoesting van de tempel en Jeruzalem en alles wat daarmee samenhangt.

Voleinding der wereld = voleinding der eeuw.

Het gaat over de gebeurtenissen rondom de toekomst van de Zoon des mensen, de wederkomst van Christus, om hier op aarde een einde te maken aan de heerschappij van de tegenstander en om zijn eigen Koninkrijk op te richten. Dat heet het einde der eeuw, of voleinding der eeuw. Dat is logischerwijze het einde van deze tegenwoordige eeuw. Omdat Christus nog niet is wedergekomen leven wij wat de tijd betreft in ieder geval nog in deze tegenwoordige eeuw, maar Gal. 1: 4 zegt dat de Heer ons daaruit zal trekken. We zouden niet leven onder de heerschappij van de boze, want wij dienen een andere God. Wij leven niet volgens de eerste beginselen der wereld, maar onder de beginselen van het Nieuwe Verbond.

Titus 2: 11 Want de zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen.

12 En onderwijst ons, dat wij, de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig leven zouden in deze tegenwoordige wereld.

Deze tegenwoordige wereld = deze tegenwoordige eeuw.

We leven daarin, maar de Heer wil ons daaruit trekken. Wij leven in deze wereld beperkt, matig. We staan met het linkerbeen in deze tegenwoordige eeuw en met het rechterbeen in de toekomstige eeuw. De bedoeling van het werk dat de Heer aan, in en door ons doet is dat Hij ons trekt uit deze tegenwoordige boze eeuw. We zouden leren leven onder de beginselen van het Nieuwe Verbond en de toekomstige eeuw.

De toekomstige eeuw is begonnen bij de opstanding van Christus en volgens Efe. 2 leven we daar ook in. Dat neemt niet weg dat de tegenwoordige boze eeuw pas officieel beëindigd wordt in de wederkomst van Christus, wanneer de satan gebonden wordt en Christus Zelf Zijn Koninkrijk op aarde zal gevestigd hebben. Die twee eeuwen bestaan in deze dagen dus naast elkaar. Het gaat immers niet om tijd, maar om de omstandigheden waarin wij leven. Dat hangt ook samen met de twee verschillende naturen van de gelovige.

Als je wilt kun je 1 Kor. 10: 11 misschien lezen als dat het einde van deze tegenwoordige boze eeuw over ons gekomen is, maar ook het begin van de toekomstige eeuw. Niettemin, het einde der eeuwen slaat alleen op het einde van deze tegenwoordige boze eeuw. Die eeuw duurt erg lang; vandaar het meervoud.

Er worden hele theorieën opgehangen aan het woord 'eeuw', waarbij men vooral ook het verschijnsel dat het hier en daar in het meervoud staat, gebruikt om te leren dat er allerlei verschillende eeuwen zijn. Nadat men eerst gehoord heeft dat de heilsgeschiedenis bepaald wordt door bedelingen, zijn er weer anderen die uitvinden dat het niet alleen bedelingen zijn, maar ook eeuwen. Zo komt men aan een reeks van eeuwen, gewoon omdat elke keer wanneer dat woord in het meervoud staat geconcludeerd wordt dat het er minstens twee moeten zijn.

Als de Prediker zegt dat er niets nieuws is onder de zon en dat wat er is in voorgaande eeuwen al geweest is, dan moeten er dus al twee eeuwen geweest zijn. Datzelfde geldt voor toekomstige eeuwen. Ook dat staat in het meervoud en dus moeten er ook meerdere toekomstige eeuwen zijn. Vooral die toekomstige eeuwen heeft men nodig. Als je voor eeuwig verloren gaat, duurt dat een eeuw, maar daarna komt er weer een andere eeuw en dan is men weer behouden. Daar heeft men dat voor nodig. Overal waar je de leer van achtereenvolgende eeuwen tegenkomt, leidt dit onvermijdelijk tot de leer van alverzoening. Men heeft dat nodig om die leer te onderbouwen. Hoe dan ook, een woord in het meervoud is dus niet altijd een rekenkundig meervoud.

Als de Bijbel het heeft over de wateren, over hoeveel wateren gaat het dan? Het is gewoon veel water en daarom heet het de wateren. Het is een pluralis extensionus. Het woord houdt al in dat het om iets uitgestreks gaat, iets dat je niet kunt zien of overzien.

Op ons zijn de einden der eeuwen gekomen. Wij worden aan deze eeuwen onttrokken. Bovendien, waar wij de Heere Jezus als de enige Machthebber erkennen, daar accepteren wij de toekomstige eeuw, die begonnen is bij de opstanding van Christus, toen Hij zei: 'Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde'. Dat er in de praktijk nog anderen zijn die de macht uitoefenen, daar hebben wij geen boodschap aan. Dat is wel zo, maar wij zouden leren ons daar niets van aan te trekken. Als wij dat leren, worden we getrokken uit deze tegenwoordige boze eeuw.

De opstanding van Christus was niet alleen het begin van het einde van deze tegenwoordige boze eeuw, maar ook officieel het einde van heel het Oude Verbond. Wat in het voorbijgaan wordt aangehaald, is dat deze geschiedenissen uit het Oude Testament en dus uit die oude eeuw, op

voorhand uitbeeldingen zijn van dingen die thuishoren in de toekomstige eeuw. In de Hebreënbrieff wordt tamelijk uitgebreid gesproken over de toekomstige dingen, terwijl het feitelijk gaat over dingen waarin wij al leven. Ze worden beschreven als toekomstige dingen, maar vanuit een oudtestamentisch standpunt. Zoals bijvoorbeeld vanuit het standpunt van Israël in de woestijn, of vanuit de situatie rondom de tabernakel, met het heilige en het heilige der heiligen en de Grote Verzoendag. Er wordt daar gesproken over de betere dingen, maar ook over de toekomstige dingen en toekomstige goederen, maar vanuit de toenmalige tijd. Er staat toekomst, maar inmiddels is dat het heden. Datzelfde geldt ook voor Efe. 2.

- Efe. 2: 5 Ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft *ons* levend gemaakt met Christus; (uit genade zijt gij zalig geworden)
- 6 En heeft *ons* mede opgewekt, en heeft *ons* mede gezet in den hemel in Christus Jezus;
- 7 Opdat Hij zou betonen in de toekomstige eeuwen den uitnemenden rijkdom Zijner genade, door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus.

God heeft ons levend gemaakt om daar iets mee te doen in de toekomstige eeuwen. Nu kun je natuurlijk zeggen dat je het er in de tussentijd van neemt, omdat God ons nu nog niet nodig heeft, maar je zou je realiseren dat God juist nu de uitnemende rijkdom zijner genade toont door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus. De rijkdom van Gods genade wordt in ons gedemonstreerd, terwijl wij nog in het vlees zijn en terwijl wij nog geacht worden zwak te zijn met al onze menselijke gebreken. Die kracht van Gods genade vermag in onze levens veel, immers: 'Mijn genade is u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht'. De kracht van Gods genade wordt juist daar gedemonstreerd, waar de zonde en dus de zwakheid nog is. Daarom zijn wij een schouwspel geworden voor overheden en machten. De toekomstige eeuwen is dus gezien vanuit de tijd voordat deze periode aanbrak. Wij leven inmiddels in de toekomstige eeuwen en hebben reeds deel aan de toekomstige goederen.

De toekomst van Israël brak aan bij de uittocht uit Egypte. Ze waren weliswaar nog niet in het beloofde land, maar hun toekomst was al wel begonnen. Zij waren van en uit Egypte verlost. De bedoeling was dat ze er ook niet meer aan terug zouden denken, wat ze overigens wel deden. Het andere voorbeeld is dat van de vrouw van Lot. Zij was verlost, maar keek toch achterom. Men zou dat niet doen. Deze dingen zijn dus beschreven tot waarschuwing van ons.

12 Zo dan, die meent te staan, zie toe, dan hij niet valle.

Zo dan, die meent een positie te hebben in de Gemeente, zie toe, dat hij niet valle. Daar gaat feitelijk de hele brief over. Alle gelovigen nemen individueel een positie in binnen de Gemeente. God geeft ons daarin een plaats en daarin zouden wij stand houden, dan wel staande blijven. We hebben te maken met een machtige tegenstander, de god dezer eeuw, maar wij zouden staan en staan blijven en voor dat doel een geestelijke wapenrusting dragen.

De mens beproeve zichzelf en ete also van het brood en drinke den drinkbeker. Dat gaat nog steeds over hetzelfde, in samenhang met het avondmaal (1 Kor. 11: 28). We zouden stand houden in onze positie en stand houden in de strijd tegen de tegenwoordige boze eeuw. De Korinthiërs leefden volgens wereldse beginselen, die voor iedereen normaal zijn, zeker voor de natuurlijke mens, maar niet voor een gelovige. Omdat wij kinderen Gods zijn hebben we geen plaats in de samenleving gekregen, maar in de Gemeente.

Dat we vallen kunnen ligt voor de hand, omdat ons overkomt wat Israël ook overkomen is, namelijk verzoeking.

13 Ulieden heeft geen verzoeking bevangen dan menselijke; doch God is getrouw, Die u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt; maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen.

Geen verzoeking bevangen. Men wordt door die verzoeking gevangen genomen en beperkt in z'n doen en laten en zeker in het denken. Iemand die niets doen kan ook niet gevangen genomen worden en iemand die niet denkt ook niet (cynisch bedoeld uiteraard). De bedoeling is wel degelijk dat we denken en doen.

Geen verzoeking bevangen dan menselijke = verzoeking die van de mens afkomstig is. Waarschijnlijk is zelfs in de eerste plaats bedoeld de eigen oude mens. De verzoeking komt meestal voort vanuit de eigen begeerte. Maar waar het ook vandaan komt, ook al komt het honderd keer van de duivel (wat gewoonlijk ook zo is), want we hebben niet te strijden tegen vlees en bloed, maar tegen overheden en machten, we zouden stand houden. Niettemin, het komt feitelijk van binnenuit, omdat wij als mensen daar nu eenmaal ontvankelijk voor zijn.

Jak. 1: 13 Niemand, als hij verzocht wordt, zegge: Ik word van God verzocht; want God kan niet verzocht worden met het kwade, en Hij Zelf verzoekt niemand.

Er zijn velen die denken dat de moeilijkheden die hij in het leven ondervindt, hem door God in de weg gelegd worden, omdat God hem tot struikelen probeert te bewegen. Dat God vanuit de hemel bezig is om het de mensen moeilijk te maken. Die mensen leren dat als je het moeilijk hebt in je leven, de Heer met je bezig is. Dat is niet Bijbels. God doet dat niet.

- 14 Maar een iegelijk wordt verzocht, als hij van zijn eigen begeerlijkheden afgetrokken en verlost wordt.
- 15 Daarna de begeerlijkheid ontvangen hebbende baart zonde; en de zonde voleindigd zijnde baart den dood.

Dat deed de duivel bij de Heere Jezus bij de verzoeking in de woestijn. De duivel laat de Heere Jezus wat zien en zegt: 'Kijk, ik zal het U allemaal geven, als...' en daarmee wordt de begeerte gewekt. Dan is het de vraag of je daar tegen kunt, of je daar bestand tegen bent. Als de duivel je niet heeft kunnen tegenhouden om tot geloof te komen in de Heere Jezus Christus, dan zal hij er alles aan doen om je tegen te houden ook daadwerkelijk uit dat geloof te leven, zodat je onbruikbaar bent voor de betoning van Gods genade. De verzoeking is dus menselijk, maar er zit een vervolg aan.

- Jak. 1: 2 Acht het voor grote vreugde, mijn broeders, wanneer gij in velerlei verzoeken valt;
- 3 Wetende, dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt.

Die verzoeking heeft wel degelijk nut, maar het woord verzoeking wordt ogenblikkelijk vervangen door het woord beproeving. Verzoeking is een poging iets kapot te maken, terwijl beproeving test hoe sterk iets is. Als levende dingen beproefd worden, worden zij daardoor sterker. Dat heet training.

- 12 Zalig is de man die de verzoeking verdraagt; want als hij beproefd zal geweest zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft dengenen, die Hem liefhebben.

Ook hier wordt verzoeking ogenblikkelijk vervangen door beproeving. Het was iets negatiefs, maar wordt meteen vervangen door een positiever begrip.

- 1 Petr. 1: 6 In welke gij u verheugt, nu een weinig *tijds* (zo het nodig is) bedroefd zijnde door menigerlei verzoeken;
- 7 Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof, en eer, en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus;

Ook hier wordt verzoeking meteen vervangen door beproeving, waarmee het positief gewaardeerd wordt. Deze verzen komen overeen met die in Jak. 1, waar over de kroon des levens gesproken werd.

Leidt ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze. Sommigen maken hieruit op dat God ons toch in verzoeking leidt. Het gebed is ook niet dat Hij ons niet in verzoeking leidt, maar dat Hij ons in plaats daarvan verlost van de boze. Het is: Leidt ons uit verzoeking en verlos ons van de boze, implicerend dat de verzoeking van de boze komt, bovendien implicerend dat wij weten wie dat is.

13 Ulieden heeft geen verzoeking bevangen dan menselijke; doch God is getrouw, Die u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt; maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen.

Je kunt nooit zeggen dat je het niet aankunt. Dat kan namelijk wel, want dat staat hier. God laat je niet verzoeken boven wat je aankunt. Waar die verzoeking is, daar zal Hij je er ook uitleiden. Er staat nergens dat de Heer de verzoeking zal wegnemen, maar wel dat we die verzoeking zouden kunnen dragen. Mochten de wateren te hoog worden, dan tilt Hij ons op. Bij gelegenheid kunnen we dus veel meer dan we dachten en voor mogelijk hielden. Zo werkt de Heer. Wij zouden slechts het vertrouwen hebben dat als die verzoeking komt, Hij ons niet zal laten verzocht worden boven hetgeen wij kunnen dragen. Heel wat gelovigen hebben die verzoeken verdragen, tot de dood toe. Dat konden ze, omdat de Heer hun de kracht daartoe gaf. Het bewijs daarvoor vinden we ook weer in de geschiedenis van Israël in de woestijn. Het was daar natuurlijk toch geen lolletje. Ze hadden bij gelegenheid ook honger en dorst, maar dat is natuurlijk nog geen reden om de Heer dat kwalijk te nemen. De Heer had hun beloofd dat Hij hen in het beloofde land zou brengen. Dat je onderweg af en toe honger en dorst hebt, of een vijand tegenkomt, dat is dan maar zo. God had het beloofd.

Kijk ook naar de geschiedenis van David. Hij komt als jongste van de familie lunchpakketjes brengen voor zijn broers. Z'n broers sturen hem weg, maar terwijl dat gebeurt verschijnt daar Goliath. David vraagt of er dan niemand is die Hem naar de Filistijnen kan helpen. Die was er niet. Daarom zei David dat hij het deed. Hoe komt die man erbij? Hij moet wel gedacht hebben dat hem niets kon gebeuren, want hij was immers door Samuël tot koning gezalfd. Hem kon dus niets gebeuren. Waarschijnlijk heeft hij gewoon vertrouwd op de beloften van de Heer. Later kroop hij bij Saul in de tent, midden in het legerkamp van Sauls' leger, sneed een stuk van Sauls' mantel af en vertok

weer. Lees ook de psalmen die hij schreef, samenhangend met deze geschiedenissen. Hoe hij ook een beroep deed op wat God hem beloofd had.

Dat is ook onze positie. God heeft ons beloften gedaan en als wij dan verzocht worden, kunnen we een beroep doen op die beloften en erop vertrouwen dat de Heer Zijn beloften gestand doet. Dat is leven uit geloof.

Door de verzoeken wordt ons geloof beproefd en daardoor getraind en werpt het van zich een gans zeer uitnemende eeuwige vrucht der gerechtigheid

Het Avondmaal

1 Kor. 10: 14 Daarom, mijn geliefden, vliedt van den afgodendienst.

15 Als tot verstandigen spreek ik; oordeelt gij, hetgeen ik zeg.

16 De drinkbeker der dankzegging, dien wij zegenen, is die niet een gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood dat wij breken, is dat niet een gemeenschap des lichaams van Christus?

17 Want één brood *is het*, zo zijn wij velen één lichaam, dewijl wij allen ééns broods deelachtig zijn.

18 Ziet Israël, dat naar het vlees is; hebben niet degenen, die de offeranden eten, gemeenschap met het altaar?

19 Wat zeg ik dan? Dat een afgod iets is, of dat het afgoden offer iets is?

20 Ja, *ik zeg*, dat hetgeen de heidenen offeren, zij den duivelen offeren, en niet Gode; en ik wil niet, dat gij met de duivelen gemeenschap hebt.

21 Gij kunt den drinkbeker des Heeren niet drinken, en den drinkbeker der duivelen; gij kun niet deelachtig zijn aan de tafel des Heeren, en aan de tafel der duivelen.

22 Of tergen wij den Heere? Zijn wij sterker dan Hij?

1 Kor. 10: 14 Daarom, mijn geliefden, vliedt van den afgodendienst.

Tot voor kort leefden wij hier in Nederland in een cultuur die geen afgoden kende. Mensen waren christelijk of ze waren het niet. Daarom kunnen we denken dat we hier geen boodschap aan hebben, maar we moeten begrijpen dat de hele wereld beheerst wordt door afgodendienst. Die zogenaamde afgoden zijn demonen en die praktiseren de macht over deze wereld. De hele wereld ligt in de boze. Dat is de positie van deze wereld. Die wordt beheerst door deze afgoden. Of men ze afgoden noemt, is een ander ding. Of men ze als religie beschouwt of niet, is ook een ander ding. We brengen theologie in verband met religie, maar waarom zou filosofie iets anders zijn? Filosofie heet filosofie, eenvoudig omdat daarin het woord God niet voorkomt. Als God er wel in voorkomt, noemen we het ineens theologie, maar

het is hetzelfde. Als je predikant wil worden, moet je allebei bestuderen. Het is afgodendienst.

Niettemin worden hier religieuze ritën als voorbeeld aangehaald. Het gaat hier plotseling over het avondmaal. Deze uitdrukking grijpt vooruit op 1 Kor. 11: 20.

1 Kor. 11: 20 Als gij dan bijeen samenkomt, *dat* is niet des Heeren avondmaal eten.

21 Want in het eten neemt een iegelijk te voren zijn eigen avondmaal; en deze is hongerig, en de andere is dronken.

Die term is blijven hangen, terwijl de bijbel zegt dat het dat nu juist niet is. Het avondmaal eet je maar thuis. Als men samenkomt is er in de Bijbel sprake van brood en beker. Dat is wellicht een wat ongelukkige uitdrukking, want het brood is wat men eet, maar de beker is niet wat men drinkt. Niettemin, deze term is blijven hangen, omdat die mooi allitereert. Het zou brood en wijn moeten zijn, of bord en beker, maar misschien gebruikten ze wel helemaal geen bord. We noemen het in het vervolg toch maar avondmaal, omdat we nu eenmaal aan dat woord gewend zijn.

Vliedt van de afgodendienst. En dan plotseling komt het avondmaal ter sprake. Dat is plotseling, omdat heel het avondmaal verder nergens in de brieven genoemd wordt. Het komt voor bij de instelling van het heilig avondmaal, in Matthéüs, Markus en Lukas. Daarna nergens meer, dan alleen nog hier in 1 Kor. 10 en 11. In Hand. 2: 46 staat nog dat de gelovigen dagelijks in de tempel volhardende, en van huis tot huis brood brekende, aten zij te zamen met verheuging en eenvoudigheid des harten. Maar als je de commentaren erop naleest, dan zijn er niet veel die dit breken van het brood beschouwen als het vieren van het heilig avondmaal. Het ligt ook niet voor de hand om dat erin te lezen. Meer voor de hand ligt dat ze bijeenkwamen en samen aten. Of dat de rituele handeling was van brood en beker is dus nog maar zeer de vraag.

We vinden het avondmaal dus alleen in 1 Kor. 10 en 11, wat één uiteenzetting is over hetzelfde onderwerp, verder nergens.

Het avondmaal wordt beschouwd als een rituele maaltijd, die niet bedoeld is om aan de behoeften van de natuurlijk mens te voldoen. Dat konden ze thuis wel doen. Het avondmaal wordt vergeleken met een maaltijd die in de eerste plaats ook ritueel is, namelijk enerzijds in Israël onder de Levietische wetgeving (zie vers 18) en anderzijds met de rituele offermaaltijd zoals de heidenen die kenden.

Bij de rituele maaltijd onder de Levietische wetgeving at men ook gezamenlijk van voedsel, waarvan een deel op het altaar had gelegen. Het was eigenlijk

bestemd voor de Heer, maar men at er zelf ook van, als het ware samen met de Heer. Daarom komt het als beeld overeen met het avondmaal.

Daarnaast was er ook nog het gebruik onder de heidenen, over de hele wereld, dat men eerst voedsel aan de goden wijdde, waarna men het geheel of gedeeltelijk alsnog zelf opat. Daarmee wordt in alle gevallen de verbondenheid met elkaar en de goden uitgedrukt. Dat is ook de betekenis van brood en beker.

We vinden dus drie dingen:

- Het avondmaal;
- De offermaaltijd uit de oudtestamentische inzettingen;
- De offermaaltijden zoals de heidenen die kenden.

15 Als tot verstandigen spreek ik; oordeelt gij, hetgeen ik zeg.

Dit betekent in ieder geval dat Paulus suggereert dat deze Korinthiërs begrepen wat hij zei. Met andere woorden, hij legt ze niet wat uit, maar legt ze wat voor, wat ze geacht werden te begrijpen. Dat deed hij in het voorgaande gedeelte van het hoofdstuk ook al. Ze werden geacht dat te begrijpen. Dat die geschiedenissen andere beduiding hebben, zoals Paulus ook zegt in Gal. 4, als hij ineens begint met: 'Verstaat gij dat dan niet? Lees je de wet dan niet? Er staat toch in de wet dat Abraham twee zonen had en twee vrouwen. Bovendien waren er twee bergen, hetwelk dingen zijn die andere beduiding hebben'. Paulus verwijt hen dat ze dat niet wisten, of althans zich er niets van aantrokken. Zo ook hier. Als tot verstandigen spreek ik; oordeelt gij, hetgeen ik zeg. In hoofdstuk 11, als het over het hoofddeksel van vrouwen gaat, gaat dat allemaal vragenderwijze. Het zijn retorische vragen, waarbij Paulus ervan uitgaat dat iedereen daar een vanzelfsprekend antwoord op geeft. Als ons dat niet lukt, dan mankeert ons wat aan ons denken. Ook nu stelt Paulus een retorische vraag...

16 De drinkbeker der dankzegging, dien wij *dankzeggende* zegenen, is die niet een gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood, dat wij breken, is dat niet een gemeenschap des lichaams van Christus?

Ook al heb je je dat misschien nooit gerealiseerd, het antwoord is ja. Dat is wat het is. Als je onverstandig bent, dan kun je er misschien nog onderuit. Kennelijk zijn er van die onverstandigen, want velen beschouwen brood en wijn als een teken van het lijden en de dood van de Heere Jezus. Dat schijnt algemeen bekend te zijn en men gelooft dit bijna overal. Sommigen zeggen op de stelling dat het avondmaal een teken is van de gemeenschap die wij met de Heer hebben, dat dit misschien wel zo is, maar dat Paulus er voor de gelegenheid in 1 Kor. 10 een andere betekenis aan geeft. Het punt is dat als

Paulus er voor de gelegenheid in 1 Kor. 10 een andere betekenis aan geeft, dat dan ook de betekenis moet zijn, want verder komt het hele avondmaal in de Bijbel immers niet voor, behalve dan op die plaatsen waar het ingesteld wordt. Daar vind je echter geen betekenis van het avondmaal en ook geen aanwijzingen voor het gebruik ervan, laat staan dat daar staat dat je niet iedereen zomaar aan het avondmaal mag of kunt toelaten. Het enige Schriftgedeelte dat er wat over zegt is dus dit. Het wordt vragenderwijs gezegd tot mensen die geacht worden verstandig te zijn. Als je het dus niet met Paulus eens bent, dan ben je kennelijk niet verstandig.

De drinkbeker der dankzegging, die wij zegenen, is die niet een gemeenschap des bloeds van Christus? Dit zijn een paar stijlfiguren in één keer. Het gaat natuurlijk niet over de beker, maar over wat erin zit. Daarover heeft iemand uitgevonden dat er nergens in de bijbel staat wat erin zit of zat. Met andere woorden, dan kun je er ook wel druivensap in doen. Maar als je je afvraagt wat er tijdens de Paasmaaltijd op tafel stond, dan kom je heus bij wijn uit, afgezien dan nog van de betekenis van wijn, die het heel de Bijbel door meekrijgt.

Het eigenaardige verschijnsel doet zich voor dat buiten het christendom iedereen weet dat wijn een beeld van leven is. De wijn en de wijngaard zijn sowieso een beeld van leven. Dat roep je dan ook als je het uitgeschonken hebt: Lechajiem! Op het leven!

Datzelfde geldt voor de maaltijd. Dat is een uitbeelding van het leven in het algemeen en gemeenschap in het bijzonder. We leven weliswaar in een verloederde samenleving, maar eten doe je gemeenschappelijk. Met eet dezelfde pot, als uitdrukking van een zelfde wijze van leven. Als mensen een feestje hebben, dan gaan ze eten, al was het ook een begrafenis. Het wordt een feestelijke bijeenkomst, omdat men weer eens bij elkaar is. Het is een oud gebruik dat er dan gegeten wordt, omdat het een beeld is van gemeenschap en daarmee van leven. Juist leven, ook in het aanzicht van de dood.

Daar gaat het over. Dat is wat de maaltijd voorstelt, heel de Bijbel door. Abraham bereidde een maaltijd voor de Heer, of de koning bereidde een maaltijd voor zijn zoon. Of de maaltijd wordt bereid, waartoe men genood wordt, maar niet komt en er dan anderen komen. Het is allemaal een uitbeelding van gemeenschap en in het bijzonder van het Nieuwe Verbond. Daarom kun je ook zonder het beeld van het avondmaal zeggen dat wij aanzitten aan de tafel des Heeren. Wij eten van Zijn tafel. Hij zorgt voor ons. Daar waar wij één met Hem zijn, maken we deel uit van dezelfde leefgemeenschap en dus zitten we aan aan Zijn tafel. Dat is heel normaal taalgebruik.

Is die niet een gemeenschap des bloeds van Christus. Ook dit is uiteraard beeldspraak. Er wordt niet over fysiek bloed gesproken. De rooms-katholieken kennen de leer van de transsubstantiatie, waarbij de substantie van de wijn veranderd in de substantie van het bloed van de Heere Jezus. Letterlijk. Zij gaan voorbij aan het verschijnsel van de metaforen, in de taal in het algemeen en in de Bijbel in het bijzonder.

Het moet toch duidelijk zijn dat dit is bedoeld als beeld, maar als je zegt dat het een beeld is, dan verzwak je het en dus zeg je dat dat het is. Daarom zegt de Bijbel ook dat God Woord is. Dit betekent dat God per definitie spreekt en dus van den beginne, voortijds, veelmaal en op velerlei wijze gesproken heeft. Maar als je het zo zegt, dan verzwak je de hele gedachte. Je kunt het veel korter zeggen, zoals Johannes dan ook doet, door te zeggen dat God Woord is. Dat zijn metaforen. Onze taal is daar vol mee.

Onder bloed versta je leven. Zo wordt het in de bijbel dan ook gebruikt. Als je bloed kwijtraakt, als het vloeit of stroomt, dan is het niet best, want dan ben je het kwijt. Dan is er sprake van dood. Bloed is echter geen beeld van de dood, maar van het leven. De ziel, namelijk het leven van de mens, is het bloed. Als er staat dat het leven in het bloed is, dan is dat niet wat anders. Het bloed van Christus = het leven van Christus.

Als er staat dat wij gereinigd worden door het bloed van Christus, dan betekent dit dat we gereinigd worden door het leven van Christus. Het is namelijk de levende Christus Die ons reinigt. Dat is ook de functie van het bloed in ons lichaam. Het bloed is de vuilophaldienst, de gemeentereinigingsdienst. Bloed is ook de leverancier van voedsel doorheen heel het lichaam. Zolang bloed in het lichaam is en rondgepompt wordt door het hart, heeft het die functies. Het hart is de motor, de bron van het leven.

Wijn wordt ook een keer wijndruivenbloed genoemd. Dat zijn drie woorden aan elkaar geplakt, maar het gaat over leven.

Ons drinken van de wijn tijdens het avondmaal is de uitdrukking van dat wij deel hebben aan het leven van Christus, dat daar een uitbeelding van is. Je laat alle overbodige terminologie weg en dan is wijn gewoon een beeld van het bloed van Christus. Nog korter: de wijn is het bloed van Christus. Zo wordt dat hier ook gezegd.

Wijn is niet het bloed van Jezus. Niet dat dat niet zou kunnen, maar er staat dat wijn het bloed van Christus is. De Heere Jezus werd pas de Christus na Zijn opstanding. Het bloed van Christus is dus het leven van de opgewekte levende Christus. De reinigende werking van Zijn bloed is dus de reinigende werking van Christus in onze levens. Hij reinigt ons door het bad des waters, namelijk door het Woord.

Als wij het brood en de wijn gemeenschappelijk tot ons nemen, dan is dat de uitdrukking van de gemeenschap die wij in Christus met elkaar hebben. Wij hebben deel aan het leven van Christus. wij zijn één plant met Hem geworden in de gelijkmaking Zijns doods, begravenis en opstanding. Wij zijn met Hem opgewekt en gezet in de hemel. God heeft ons wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Christus. Wij hebben deel aan Hem. Binnen het kader van deze brief hebben wij deel aan Zijn lichaam. Wij zijn leden van Zijn lichaam. Lichaamsdelen zijn leden van elkaar, omdat in al die lichaamsdelen hetzelfde bloed vloeit. Dat verbindt de leden aan elkaar. Het is ook niet omstreden dat het hier staat. Men voegt er alleen aan toe dat het overal elders een beeld is van lijden en dood. Dat kan moeilijk, want het is precies het tegenovergestelde.

Het brood, dat wij breken, is dat niet een gemeenschap des lichaams van Christus? Men zegt dan dat het niet de voorganger of pastoor is die het brood breekt, maar dat we het zelf moeten doen. Het brood dat wij breken is gewoon de uitdrukking voor het brood dat wij eten, net als ze in Hand. 2 bleven volharden in de breking des broods.

Als je de inzetting van het avondmaal leest, dan lees je dat de Heere Jezus het brood brak. We breken het brood, dat geacht wordt van één brood, of één deeg afkomstig te zijn. Ook dit is weer de uitdrukking van gemeenschap. Het woord brood gebruiken we ook voor een klomp van een ander materiaal. Wat een baar goud heet, heet ook een brood goud.

Het Engels kent daar twee woorden voor. Loaf voor het hele brood en bread voor een stuk van het brood.

Een loaf is het hele ding. Dat is min of meer een heel lichaam. Dat is de gedachte hierachter. Het is één brood. Je kunt er wel een stukje van afbreken en dat nuttigen, maar het is van oorsprong één brood. Voor de symboliek wordt het ook geacht dat te blijven.

17 Want één brood *is het*, zo zijn wij velen één lichaam, dewijl wij allen ééns broods deelachtig zijn.

We hebben allen deel aan één en hetzelfde brood. Het blijft één. Als men dus het avondmaal viert, dan drukt dit de gemeenschap uit die er is tussen de gelovigen onderling, maar ook met de Heere Jezus Christus.

1 Joh. 1: 7 Maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zo hebben wij gemeenschap met elkander, en het bloed van Jezus Christus, zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde.

Wij hebben deel aan dat bloed van Christus.

1 Joh. 1: 3   Hetgeen wij gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u, opdat ook gij gemeenschap met ons zoudt hebben, en deze onze gemeenschap ook *zij* met den Vader, en met Zijn Zoon Jezus Christus.

Eerst wordt de gemeenschap met elkaar beschreven en daarna ook die met de Heere Jezus Christus. Zo staat het ook in 1 Kor. 10.

Wij nemen deel aan het avondmaal en geven daarmee uitdrukking aan onze verbondenheid met elkaar. Maar die verbondenheid is er omdat wij deel hebben aan dat ene lichaam en aan dat ene bloed, namelijk aan Christus Zelf. Dat is de basis van ons christelijke leven. Je moet eerst voeding krijgen en daarna kun je leven. Niet andersom.

Kortom, we hebben deel aan één lichaam, dewijl wij allen eens broods deelachtig zijn. Het is natuurlijk niet zo dat wij deel hebben aan Christus, omdat we van dat brood gegeten hebben. Het is hier de leerstellige uiteenzetting: Als het zo is dat je deze vragen met ja kunt beantwoorden, dan hebben we allen deel aan één brood en hebben allen deel aan die ene Christus. wij zijn met Hem verbonden en leven in Zijn gemeenschap en zitten aan aan Zijn tafel.

18 Ziet Israël, dat naar het vlees is: hebben niet degenen, die de offeranden eten, gemeenschap met het altaar?

Is er ook een Israël dat naar de geest is? Kennelijk wel, want anders heeft deze uitdrukking geen zin. Bestaat die uitdrukking dan ook? Je komt hem in de Bijbel niet tegen, maar de uitdrukking is wel volkomen Bijbels. Het Israël dat naar de geest is, is van toepassing op de Korinthiërs en ook op ons. Israël dat naar het vlees is, is het Israël zoals we dat kennen van de geschiedenis.

Rom. 2: 28   Want die is niet een Jood, die het in het openbaar is; noch die is de besnijdenis, die het in het openbaar in het vlees is;

29   Maar die is een Jood, die het in het verborgen is, en de besnijdenis des harten, in den geest, niet *in de* letter; wiens lof niet is uit de mensen, maar uit God.

Er is dus een Jood naar het vlees, maar ook een Jood naar de geest. Dat zijn uiteraard twee verschillende dingen en ze staan tegenover elkaar.

Gal. 4: 29   Doch gelijkewijs toen, die naar het vlees geboren was, vervolgde dengene, die naar den Geest *geboren was*, alzo ook nu.

Ismaël was naar het vlees geboren en Izak was naar de Geest geboren. Die gedachtegang vind je ook nog in Rom. 9 terug. Het is niet automatisch zo dat iemand die uit Abraham geboren is ook erfgenaam van hem is. Dat geldt alleen voor degenen aan wie het beloofd was. Dat zijn twee voorwaarden: uit Abraham en het moet beloofd zijn.

Izak is in dit Schriftgedeelte een beeld van de Gemeente (zie Gal. 4: 28).

In Gal. 6: 16 heet het niet Geestelijk Israël, maar het Israël Gods = het Israël van God. Kennelijk is dat de aanduiding van de Gemeente in onze dagen.

Gal. 6: 15   Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht, noch voorhuid, maar een nieuw schepsel.

16   En zovelen er naar dezen regel zullen wandelen, over dezelve *zal zijn* vrede en barmhartigheid, en over het Israël Gods.

Wat hebben voorhuid en besnijdenis nu met een nieuw schepsel te maken? Wel, de besnijdenis geeft uitdrukking aan het wegnemen van de oude schepping en het openbaren van de heerlijkheid van een nieuwe schepping. Zovelen als er naar deze regel zullen wandelen = dat de uitwendige dingen geen waarde hebben.

Vrede en barmhartigheid zijn in het algemeen aanduidingen van het Nieuwe Verbond. Barmhartigheid is een synoniem voor genade. Daar gaat de hele brief over, dat we niet onder het Oude Verbond zouden leven, waar de besnijdenis de sine qua non van is. De besnijdenis wordt genoemd, maar bedoeld wordt de hele wet, het hele Jodendom, het Judaïsme en alles wat daarmee te maken heeft. Onze regel is dat de besnijdenis geen rechtskracht heeft, de voorhuid trouwens ook niet, maar dat het gaat om een nieuwe schepping. Daar is de besnijdenis nu eenmaal een beeld van.

Niet zovelen als deze regel voor waar houden, maar zovelen die naar deze regel wandelen. Wij leven niet uit de wet, maar uit de genade. Wie naar die regel wandelt, over dezelve zal zijn vrede en barmhartigheid en over het Israël Gods. Wie zijn dat dan? Het kan maar één ding zijn, namelijk hetzelfde. Degenen die naar deze regel wandelen zijn het Israël Gods. Je hebt degenen die onder de wet leven en degenen die naar deze regel wandelen en wat zou daarnaast dan nog het Israël Gods moeten zijn?

Israël is per definitie het uitverkoren volk van God, het echte volk van God, in de praktijk, die er ook naar leeft. Dat zijn toch degenen die naar deze regel wandelen? Als je één tekst moet zoeken voor het Geestelijk Israël, dan is dat deze tekst. Als je daar niet aan wilt, dan moet je deze tekst wegedeneren. Sommige mensen doen dat. In Calvinistische kring is men geneigd de kerk als Israël te zien en dat ten koste van Israël. Men verklaart dat Israël als zodanig geen toekomst meer heeft en dat aan Israël geen beloften meer vervuld

zullen worden. De beloften die God aan Israël gedaan heeft zijn overgegaan naar de kerk, die dan het Geestelijk Israël is.

Andere kringen zeggen juist dat Israël een toekomst heeft en dat de beloften die gedaan zijn aan Israël ook daadwerkelijk aan Israël vervuld zullen worden. Zij hebben de gedachte aan een Geestelijk Israël juist geprobeerd weg te redeneren, omdat ze dat onrechtmatige vergeestelijking van termen uit de Bijbel vinden. Dat is echter een brug te ver, want dat is wel degelijk heel rechtmatig. De Gemeente wordt beschouwd als het volk Gods en is dus legitiem drager van de naam Israël. Dit neemt niet weg dat straks in de toekomst, als de Gemeente van de aarde verwijderd is en op aarde geen domicilie meer heeft, alsnog de plek die door de Gemeente vacant is achtergelaten ingenomen zal worden door Israël.

Er bestaat dus wel degelijk een geestelijk Israël. De Gemeente is een koninklijk priesterdom. Een heilig en verkregen volk. Wij zijn die tempel en dus een priesterlijk huis en dus rechtmatige dragers van de naam Israël. Daar is niet alles mee gezegd, maar daarom is het nog wel zo.

18 Ziet Israël, dat naar het vlees is: hebben niet degenen, die de offeranden eten, gemeenschap met het altaar?

Dat is dus het Israël van het Oude Testament, maar waarschijnlijk ook nog het Israël in de dagen van de Korinthiërs. Dan komt er weer een vraag: Hebben niet degenen die de offeranden eten gemeenschap met het Altaar? Je hoeft de vraag niet te begrijpen. Het antwoord is namelijk ja.

Voor wat betreft Israël naar het vlees, voor zover we weten, was het merendeel van de gelovigen in Korinthe van Joodse komaf. Zij werden dus ook geacht deze dingen goed te begrijpen.

Er waren heel veel verschillende soorten offers. Dat gaat veel verder dan alleen maar de vijf hoofdgroepen, het schuldoffer, zondoffer, dankoffer, spijsoffer en het brandoffer. Die waren weer onderverdeeld in allerlei categorieën, met verschillende voorschriften. Hier wordt verwezen naar het feit dat vaak een deel van de dieren op het altaar kwam. Meestal wordt ook beschreven welke delen van het dier op het altaar kwamen. Een ander deel van het offerdier werd in veel gevallen door de priesters gegeten. Bovendien aten degenen die het offerdier ten offer brachten vaak ook mee van het offerdier, afhankelijk van wat voor offer het was. Eerst werd er dus een deel op het altaar gelegd en aan de Heer geofferd, waarna er een feestmaaltijd volgde. Het idee is dat men ook in die omstandigheden als het ware samen met de Heer van dezelfde maaltijd at. Daarom kan gezegd worden dat zij van het altaar aten. Op die wijze hadden zij gemeenschap met het altaar.

Het avondmaal is niet meer zo'n letterlijke maaltijd, maar een rituele maaltijd. Als je verzadigd wilt worden moet je daarvoor niet naar het avondmaal komen. Daar word je niet echt vol van en dat was ook niet de bedoeling. Het is niet voor de oude mens bestemd, maar het is een uitbeelding van de nieuwe mens die wij geworden zijn in Christus en van het idee dat de Heer voor ons zorgt en wij ook zorg zouden hebben voor elkaar. Het simpele doorgeven van het brood en de wijn drukt uit dat wij ook zorg hebben voor elkaar. Dat komt in de volgende hoofdstukken uitgebreider aan de orde. We zijn leden van het lichaam van Christus en dus zouden we elkaar tot hand en voet zijn en meer van dat soort beeldspraak aan het adres van gelovigen die er een toch wel erg oppervlakkige leefstijl op nahielden, zodat te vrezen valt dat ze er niets van begrepen hebben.

Paulus vergelijkt het avondmaal met het eten dat aan de afgoden geofferd is. Bovendien vergelijkt hij het met de situatie onder Israël, dat naar het vlees is, waarbij in elk geval de priesters, maar ook degenen die het offer hadden aangebracht, aten van hetgeen geofferd was en zo eigenlijk van het altaar aten. De strekking van het Schriftgedeelte is dat men natuurlijk niet van beide kan eten. Je dient de Heer of je dient de afgoden.

Uit dit Schriftgedeelte is in elk geval de betekenis van het avondmaal duidelijk, hoewel het helemaal niet probeert uit te leggen wat de betekenis ervan is. Voedsel en drank is de uitbeelding van leven en van gemeenschap. Men zit aan aan dezelfde tafel en eet van dezelfde tafel. Dat is een uitbeelding van de gemeenschap die men heeft. Vandaar dat in het Grieks het woord voor maaltijd hetzelfde is als voor een bruiloft. De bruiloft wordt ook geacht de gemeenschap tot stand te brengen, dan wel in te leiden. In het Nieuwe Testament is in de vertaling wel eens sprake van een bruiloft, terwijl we nergens een bruid tegenkomen en vaak ook niet eens een bruidegom. Het had dan eigenlijk met maaltijd vertaald moeten worden. De betekenis echter moet duidelijk zijn. Die wordt hier ook vragenderwijze naar voren gebracht.

Paulus spreekt als tot verstandigen, zodat de mogelijkheid open blijft voor onverstandigen dat zij de betekenis niet kennen. De drinkbeker der dankzegging, die wij zegenen, is die niet een gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood dat wij breken, is dat niet een gemeenschap des lichaams van Christus? Want één brood, zo zijn wij velen één lichaam, dewijl wij allen eens broods deelachtig zijn. Ook al wordt het brood gebroken, voor de overdrachtelijke betekenis blijft het kennelijk één brood, zodat wij allen eens broods deelachtig zijn. Het ene brood is de uitbeelding van het ene lichaam van Christus, waarbij brood ook een synoniem is voor een lichaam. Een brok

materiaal noemt men vaak ook een brood: een broodje lood, een broodje goud enzovoort. Een lichaam duidt weliswaar op een eenheid, maar dan uit verscheidenheid. Elke eenheid die is samengesteld uit delen, kan dus worden aangeduid als lichaam. Dat wordt hier ook gedemonstreerd. Een lichaam mag dan uit vele leden bestaan, niettemin vormen die leden samen een eenheid. Het deel hebben aan één brood in verband met het avondmaal is de uitbeelding van dat we allen deelhebben aan dat ene lichaam van Christus.

Is die niet een gemeenschap des bloeds van Christus?
Is die niet een gemeenschap des lichaams van Christus?

Uiteraard is het antwoord positief. Als je er anders over denkt, dan is het dus raadzaam je mening bij te stellen. Immers, vaak wordt geleerd dat brood en beker een beeld zijn van het lijden en sterven van de Heere Jezus Christus. Dit is ook het enige Schriftgedeelte dat uitleg geeft over het avondmaal, al is het dan ook vragenderwijs. Het merkwaardige is dat in de hele wereld de maaltijd een uitbeelding is van leven en gemeenschap, behalve in het christendom. In 1 Kor. 11: 23 wordt naar de Heere Jezus verwezen, die in de nacht dat Hij verraden werd het brood nam en als Hij gedankt had, zei Hij: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam voor u; doet dat tot Mijn gedachtenis. Het woord 'gebroken' staat er niet en is in nieuwere vertalingen ook weggelaten. Het staat hier niet en ook niet op een andere plaats.

Desgelijks nam Hij ook de drinkbeker, na het eten des avondmaals, en zeide: Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament in Mijn bloed. Doet dat, zo dikwijls als gij zult drinken, tot Mijn gedachtenis. Op grond van in ieder geval de Hebreeënbrief zou je weten dat de Heere Jezus Zelf de Middelaar is van het Nieuwe Verbond. Hij is dat naar de kracht des onvergankelijken levens, op grond van Zijn opstanding. Daar wordt hier naar verwezen: een leven onder het Nieuwe Verbond, een leven waaraan wij deel hebben, onder het motto: 'Zijn vlees is waarlijk spijs en Zijn bloed is waarlijk drank. Het is echter niet het leven onder het Oude Verbond. Dat leven werd aan het kruis beëindigd. Dit is het leven onder het Nieuwe Verbond en dat is eeuwig leven.

De dood van de Heere Jezus aan het kruis vond plaats volgens, op grond van en dus onder het Oude Verbond. Het bloed dat Hij daar stortte was bloed van het Oude Verbond, dat door het Oude Verbond der wet geëist werd. Daar waar de Heere Jezus de functie van Losser vervulde, stierf Hij op grond van de wet. Hij kwam onder de wet, om degenen die onder de wet waren te verlossen. In Zijn opstanding ontving Hij leven en dat is het leven, het bloed, van het Nieuwe Verbond. De wijn is daar een uitbeelding van.

De uitspraak: Lechajiem! (in het Joods) is een merkwaardige manier van toasten.

Le = op;

Chai = leven;

lem = meervoudsvorm.

Zij zeggen dus: Op levens!

Het gaat toch heus maar over één leven en zo vertaalt men het ook, maar toch spreken ze het uit in het meervoud. Dat is een pluralis extensionis, een meervoud van uitgestrektheid. Dat wil zeggen, leven, maar dan eeuwig leven. Misschien bedoelen ze een lang leven, maar in ieder geval een uitgestrekt leven. Dat is wat wijn uiteindelijk voorstelt. Niet maar leven, maar eeuwig leven. In de Bijbel heeft het in ieder geval die betekenis. In 1 Kor. 11 gaan we hier nog wel wat verder op in, omdat er daar enige consequenties aan verbonden worden. Hier in 1 Kor. 10 wordt het alleen aangehaald als voorbeeld.

Paulus redeneert langs twee lijnen tegelijk. Hij heeft het over deel hebben aan brood en wijn, over het aanzitten aan het avondmaal en tegelijkertijd over de gedachte dat wij in heel ons leven met elkaar verbonden zijn en aanzitten aan de tafel des Heeren, waaraan Hij ons alles geeft wat wij voor dit leven nodig hebben. Hij geeft ons alles wat tot het leven en de godzaligheid behoort (2 Petr. 1: 3). Ook als we niet avondmaal viëren zouden we aanzitten aan de tafel des Heeren en van Hem aannemen wat Hij ons aanreikt. Zoek in het Oude Testament maar eens op over iemand die bij iemand anders aanzit. Mefiboseth zat bijvoorbeeld aan bij de tafel van David. Dat gaat echt niet alleen maar over het eten. Hij werd door David onderhouden en maakte zo deel uit van de Koninklijke familie of hofhouding (zie 2 Sam. 9). Jojachim zat in de gevangenis in ballingschap, maar werd daar op een gegeven moment uitgehaald en zat vervolgens aan bij de tafel van de koning (Jer. 52: 31 – 34). Dat soort dingen. Zo zitten wij aan aan Zijn tafel.

De functie van de avondmaalsviering is dat wij er bij bepaald worden, dat we met elkaar, gezamenlijk, als kinderen Gods, één lichaam vormen en leven uit de hand des Heeren. Dat is ook bepalend voor onze gemeenschap. Daarom is het ook tamelijk tragisch dat men in het avondmaal een uitbeelding van lijden en dood wil zien. Het is juist het tegenovergestelde. Het is de uitbeelding van onze dagelijkse positie. De reden dat Paulus het aanhaalt, is dat hij het als voorbeeld gebruikt voor ons praktische leven als kinderen Gods. Met andere woorden, je vindt ook hier niet instructies met betrekking tot de avondmaalsviering, laar staan de instelling ervan. Er wordt aangenomen dat men het kent. Hoe dikwijls men het ook doet, het is maar incidenteel en het is de uitbeelding van onze positie en het is ter gedachtenis, niet aan iemand die is overleden, maar aan Degene Die leeft, Die ons leven is, Die met ons is, Die ons onderhoudt en voedt, Die ons leidt naar onze zoonstelling in de toekomst. Het heeft dus niets met de dood te maken. Wij gedenken de Heer Die leeft, met Wie wij gemeenschap hebben en met elkaar.

18 Ziet Israël, dat naar het vlees is: hebben niet degenen, die de offeranden eten, gemeenschap met het altaar?

Wat het eten van het altaar betref, in Hebr. 13: 10 staat...

Hebr. 13: 10 Wij hebben een altaar, van hetwelk geen macht hebben te eten, dien den tabernakel dienen.

Wij hebben helemaal geen altaar. Nou ja, in de rooms-katholieke kerk hebben ze van die dingen.

Altaar = dienst aan God.

Soms is het een letterlijk ding, maar het is de uitbeelding van een dienst aan God. Wij hebben zo'n dienst. Als degenen die de tabernakel dienen geen macht hebben van het altaar te eten, dan impliceert dit dat wij die macht wel hebben, want wij dienen de tabernakel niet. Als het goed is eten wij ook van het altaar. Wij dienen de Heer en op grond daarvan zorgt Hij voor ons. Hij geeft ons al wat wij nodig hebben, op grond van dat wij Hem dienen.

Degenen die onder de wet leven, onder het Oude Verbond, hebben niet het recht (macht) te eten van het altaar.

Hebr. 13: 9 Wordt niet omgevoerd met verscheidene en vreemde leringen; want het is goed, dat het hart versterkt worde door genade, niet door spijs, door welke geen nuttigheid bekomen hebben, die *daarin* gewandeld hebben.

Het is goed dat het hart gesterkt worden door genade. De verscheidene en vreemde leringen zijn dus wet, namelijk het tegenovergestelde van genade. De zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen en onderwijst ons. Dat is de gezonde leer van Christus. De vreemde leer is wet. Het is het onderscheid tussen het Oude- en het Nieuwe Verbond. We worden herhaaldelijk opgeroepen om te naderen tot de troon der genade, in de eerste plaats om ons daar te laten onderwijzen, om te luisteren naar de woorden die de Heer ons vanaf die troon toespreekt.

Het is goed dat het hart versterkt worde door de genade, niet door spijs, door welke geen nuttigheid bekomen hebben, die *daarin* gewandeld hebben. Dat is een duidelijke verwijzing naar het leven onder de wet.

10 Want welker dieren bloed voor de zonde gedragen werd in het heiligdom door den hogepriester, derzelver lichamen werden verbrand buiten de legerplaats.

Er zijn maar twee mogelijkheden, ontleend aan de Grote Verzoendag, waarover feitelijk de hele brief spreekt. Er werd bloed in het heiligdom gebracht, maar de lichamen van de dieren werden buiten de legerplaats verbrand. Wij hebben óf een positie in het heiligdom, waar wij naderen voor de troon der genade, Voor zover we daar niet zijn, omdat we hier nog op aarde in het vlees zijn, zijn we buiten de legerplaats en dragen we smaadheid.

- 11 Daarom heeft ook Jezus, opdat Hij door Zijn eigen bloed het volk zou heiligen, buiten de poort geleden.
- 12 Zo laat ons dan uitgaan buiten de legerplaats, zijn smaadheid dragende.

Ook voor de Heere Jezus geldt dat Hij in het heiligdom is, maar wat Zijn positie hier op aarde betreft, is Hij buiten de legerplaats. Hij is nog steeds buiten de poort. Binnen de poort komt Hij pas in zijn wederkomst, als Hij hier op aarde Zijn Koninkrijk over de volkeren zal oprichten.

Er wordt weliswaar hier en daar geleerd dat als de Heer wederkomt op de Olijfberg, dat Hij dan vanaf de Olijfberg Jeruzalem zal binnentrekken door de poort die je vanaf de Olijfberg kunt zien, maar nu nog dichtgemetseld is. Dat is het Joodse verhaal, maar die staat niet in de Bijbel. Want ook, nadat Hij Zijn voeten op de Olijfberg zal gezet hebben, gaat Hij Jeruzalem niet binnen. Daar is ook een goede reden voor, want bij die gelegenheid wordt de legerplaats verwoest. Toen Hij in het verleden op de Olijfberg kwam, in een tamelijk feestelijke optocht, toen zag Hij de stad en weende over haar en kondigde de verwoesting van de stad aan. Als Hij in de toekomst alsnog op de Olijfberg zal verschijnen, zal dat zijn ter gelegenheid van de verwoesting van Jeruzalem. Voor zover daar dan nog een gelovig overblijfsel is, zal die de stad uitvluchten naar de woestijn. Daar is het verzamelpunt en niet in Jeruzalem. Die stad zal daarna eerst gereinigd moeten worden. Daar is een periode van zeven maanden voor uitgetrokken. Pas daarna wordt de stad herbouwd. Met andere woorden, Hij is buiten de legerplaats en blijft buiten de legerplaats en ook in Zijn wederkomst zal Hij die legerplaats niet letterlijk ingaan.

Bovenstaande is letterlijk zo, maar het heeft ook een symbolische betekenis. De legerplaats is de samenleving. Wij horen daar niet bij. Hij ook niet en zal Zich daarin dus ook geen plaats verwerven. Het begin van Zijn Koninkrijk zal in de woestijn zijn en wat de legerplaats betreft, er zou oordeel komen over alle volkeren, de stad zal verwoest worden.

Onze positie vandaag is precies dezelfde, buiten de legerplaats voor wat de wereld betreft, maar wat onze geestelijk positie betreft zijn wij in het heiligdom, met een burgerschap en wandel in de hemel.

De twee bokken op Grote Verzoendag waren gelijk. Er moest één van de twee bokken gekozen worden. Het lot moest dat maar bepalen, want er was geen verschil tussen beide bokken. De ene bok werd geslacht en het bloed werd gebracht tot op het verzoendeksel (troon der genade) in het heiligdom. De andere bok werd verjaagd tot buiten de legerplaats. Die twee bokken stellen eigenlijk hetzelfde voor. Het is één ding. De bok is daarna óf in het heiligdom, óf buiten de legerplaats.

Er wordt dus niet over lijden en dood gesproken, hoewel het er een rol in speelt, maar het gaat over de situatie zoals die bestaat in onze dagen, waarin het Grote Verzoendag is. Als we de Heer zoeken gaan we het heiligdom binnen. Naarmate wij het heiligdom binnengaan, gaan we hier buiten de legerplaats. Daarom zouden wij met vrijmoedigheid naderen tot de troon der genade, maar ook tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende. Beide zijn van elkaar afhankelijk. Het is moeilijk het heiligdom binnen te gaan zonder uit te gaan buiten de legerplaats.

Dat is waarschijnlijk ook het grootste probleem binnen het christendom. Men wil wellicht wel het heiligdom binnengaan, maar moet dan ook buiten de legerplaats gaan. Dat blijkt veel moeilijker te zijn.

Wij zouden de Heer dienen, niet als onderdeel van de samenleving, maar daarbuiten. Als er dan toch een samenleving is, is het die van de gelovigen onderling. Wij zitten aan aan Zijn tafel. De zegeningen die wij daar ontvangen zijn niet voor de wereld bestemd, ook niet voor degenen die vasthouden aan het Oude Verbond. Het is alleen bestemd voor degenen die op Zijn uitnodiging ingaan en in geloof tot Hem komen, maar als gevolg daarvan ook buiten de legerplaats gaan.

Terug naar 1 Kor. 10.

Degenen die van het altaar eten hebben gemeenschap met het altaar. Hetzelfde geldt dus ook voor de heidenen, die ook een altaar hebben. Zij dienen namelijk een afgod, of zelfs meerderen en zitten dus aan aan de tafel der demonen.

19 Wat zeg ik dan? Dat een afgod iets is, of dat het afgoden offer iets is?

Het antwoord is uiteraard nee. Dat is niet wat hij zegt. Wat hij wel zegt...

20 Ja, *ik zeg*, dat hetgeen de heidenen offeren, zij den duivelen (demonen) offeren, en niet Gode; en ik wil niet, dat gij met de duivelen gemeenschap hebt.

Men kent de afgoden, onder verschillende namen ook. Zeus, Jupiter en wie ze allemaal ook maar waren. De vraag is of dat iets is. Het antwoord is nee, want

Zeus is niet God en Jupiter is niet God. Zelfs als Zeus de duivel zelf zou zijn, dan nog is het niks. Zijn die goden van de Grieken dus reëel? Nee, dat zijn ze niet. Het is niets.

Wat de heidenen offeren, dat offeren ze aan de demonen.

Duivelen = demonen. Wij hebben daar geen Nederlands woord voor en als we het toch in het Nederlands moeten zeggen, dan gebruiken we gewoon het Griekse woord. Er is maar één duivel, de diabolos, de satanas.

Deze offers door de heidenen komen dus in werkelijkheid terecht bij de demonen. De demonen zijn echter niet de goden. Zij zijn zelfs niet gevallen engelen.

Demonen zijn geesten en geesten zijn demonen en in de Bijbel zijn zij boze geesten. Bij de Grieken niet, want daar zijn zij geesten die goed of slecht kunnen zijn. In de Bijbel zijn demonen en boze geesten hetzelfde. De terminologie wordt vaak afgewisseld. Als er iemand van een boze geest bezeten was, dan dreef de Heere Jezus de demon uit, of andersom. Bij mensen is het hetzelfde. Wij beschouwen sommigen mensen als goed en anderen juist als slecht. In de bijbel geldt dat alle mensen slecht zijn. Zo is het met demonen ook. Demonen zijn degenen die volgens de Grieken de communicatie verzorgen tussen God en de mens. Zij zijn boodschappers. Men spreekt tot de goden, maar die zijn zelf niet bereikbaar. Daarom lopen die demonen als boodschappers een beetje heen en weer tussen de goden en de mensen, om boodschappen over te brengen. Het is het laagste personeel, behorend tot de macht der lucht.

Die goden zijn dus geen goden en voor zover er aan de afgoden geofferd wordt, wordt er aan demonen geofferd. Demonen staan dicht bij de materie, vandaar dat ze de stof ook kunnen manipuleren. In de praktijk is het zo dat alle zogenaamde toverij het werk is van demonen. Zij zijn in ieder geval geen goden en zijn het ook niet waard om als zodanig beschouwd te worden, maar ze bestaan wel. Ze worden niet alleen boze geesten genoemd, maar ook verleidende geesten. Aan de andere kant wordt er ook gesproken over leringen der demonen. Die leringen gaan niet over demonen, maar zijn voortgebracht door demonen. Al die religies en dergelijke worden in hoge mate geïnspireerd door demonen. Zij verschaffen zich toegang tot de mens. De mens wordt door demonen geïnspireerd. Spiritisten zoeken rechtstreeks contact met de geesten. Dat bestaat nu nog steeds, maar omdat het woord zo belast is, heeft men het vervangen door spiritualisme, maar het is precies hetzelfde.

Dezelfde fout wordt steeds weer gemaakt. Sommige mensen zien dat er een engel bij hen is, een geleidegeest. Die hebben ze waarschijnlijk ook wel, maar is het alleen geen engel, maar een demon, die af en toe geheel of gedeeltelijk verschijnt en spreekt van al dat soort dingen meer. Mensen vertellen de

meest krankzinnige onzin, omdat het ze ingefluisterd wordt. Soms hoeven ze alleen maar hun pen op het papier te zetten en dan schrijven ze van alles op. Denk bijvoorbeeld aan de boeken van madam Blavatsky. Die lijken rechtstreeks van de demonen afkomstig en dienen geen ander doel dan verwarring te zaaien.

De heidenen offeren de demonen en niet aan God.

Paulus wil niet dat wij met de demonen gemeenschap hebben. Die demonen bestaan wel. In het volgende Schriftgedeelte staat dat wij er geen rekening mee zouden houden. Ze zijn er, maar je kunt ze het beste negeren; dan heb je er het minste last van. Ze zoeken aandacht, want het zijn net mensen. Hoe meer aandacht ze krijgen, hoe hoger ze zich voordoen.

20 Ja, *ik zeg*, dat hetgeen de heidenen offeren, zij den duivelen (demonen) offeren, en niet Gode; en ik wil niet, dat gij met de duivelen gemeenschap hebt.

In de Bijbel staan bij dit vers twee Schriftverwijzingen.

Lev. 17: 7 En zij zullen ook niet meer hun slachtofferen den duivelen, welke zij nahoereren, offeren; dat zal hun een eeuwige inzetting zijn voor hun geslachten.

Men zou offers aan de Heer brengen en op het altaar des Heeren en geen offers meer brengen aan de demonen.

Deut. 32: 16 Zij hebben Hem tot ijver verwekt door vreemde *goden*; door gruwelen hebben zij Hem tot toorn verwekt.

Goden staat er niet. Zij hebben Hem tot ijver verwekt door vreemden. Gruwel is dus één van de aanduidingen voor een afgod. Als later gesproken wordt over de gruwel der verwoesting, dan moet je weten dat gruwel staat voor afgod en eventueel een afgodsbeeld. Het is misschien niet de meest voor de hand liggende betekenis van de term, maar die betekenis krijgt het in de Bijbel mee. Het is één van de termen die de Heer Zelf gebruikt voor de afgoden, omdat zij Hem een gruwel zijn.

17 Zij hebben aan de duivelen geofferd, niet aan God; aan de goden, die zij niet kenden; nieuwe, die van nabij gekomen waren, voor dewelke uw vaders niet geschrikt hebben.

Nu begrijp je misschien waarom er in vers 16 niet goden staat. Zij hebben namelijk aan de duivelen (demonen) geofferd en niet aan God. De duivelen

zijn geen goden. Ze worden door mensen tot goden gepromoveerd. Men loopt tegen een demon op en denkt meteen dat men tegen een god oploopt. Dat vindt zo'n demon wel prettig. Die laat het zich wel aanleunen. Zij hebben geofferd aan goden die zij niet kenden, maar wel degelijk als goden erkenden.

'Zij offeren de duivelen en niet Gode' is kennelijk de uitdrukking die Paulus in 1 Kor. 10: 20 citeert.

Deut. 32: 37 Dan zal Hij zeggen: Waar zijn uw goden; de rotssteen, op welken zij betrouwden?

38 Welker slachtofferen vet zij aten, welker drankofferen wijn zij dronken; dat zij opstaan en u helpen, dat er verberging voor u zij.

Israël zou afdwalen van de Heer. Men zou de Rotssteen, Die hen gegeneerd had verlaten. De Rotssteen kondigt aan dat Hij hen zal verlaten en zich zal verbergen, zodat zij overgeleverd zijn aan de goden die zij zichzelf verkoren hadden. Laten zij jullie dan maar uithelpen. Daar is uiteraard niets van terechtgekomen en ook vandaag komt daar niets van terecht.

Zij aten van het altaar van de demonen. Zij aten hun slachtofferen vet en drankofferen wijn, maar het mocht allemaal niet baten, want zij zijn geen goden en kunnen niet helpen.

Terug naar 1 Kor. 10.

20 Ja, *ik zeg*, dat hetgeen de heidenen offeren, zij den duivelen (demonen) offeren, en niet Gode; en ik wil niet, dat gij met de duivelen gemeenschap hebt.

In Hand. 17 is Paulus in Athene en nadat hij gezien heeft dat de stad vol is van afgodsbeelden en tempels, spreekt hij hen toe en zegt: 'Ik zie dat gij alleszins gelijk als godsdienstiger zijt'. Die godsdienstigheid van de Atheners is zo groot, dat die op elk punt onovertroffen is. In het woord godsdienst, uitgebreid tot die grote uitdrukking, komt het woord God helemaal niet in voor.

Deisidaimon = godsdienstiger = afgeleid van demon.

De godsdienst van de Atheners had dus rechtstreeks te maken met demonen. Godsdienst blijkt dus dienst aan demonen te zijn.

Spiritisme en spiritualisme is ook gewoon demonie, het zoeken naar, het dienen van en het zich onderwerpen aan demonen. Volgens de bijbel zijn zij gewoon personeel van de duivel, de overste van de macht der lucht.

21 Gij kunt den drinkbeker des Heeren niet drinken, en den drinkbeker der demonen; gij kunt niet deelachtig zijn aan de tafel des Heeren, en aan de tafel der demonen.

Paulus wil niet dat de Korinthiërs gemeenschap met de demonen hebben. Zij kunnen namelijk niet twee heren dienen. Je kunt niet de drinkbeker des Heeren drinken en de drinkbeker der demonen. Je kunt niet gemeenschap hebben met de Eén en met de ander. Je kunt niet deelachtig zijn aan de tafel des Heeren en aan de tafel der demonen. Hopelijk is duidelijk dat hier niet staat dat je niet deel kunt nemen aan het avondmaal, als je ook nog ergens een afgod of demon erop nahoudt. Waar het over gaat is dat je in de praktijk van het leven niet deel uit kunt maken van het lichaam van Christus en daarin kunt functioneren en tegelijkertijd deel kunt uitmaken van één of andere heidense cultuur of samenleving, die in werkelijkheid de demonen, dan wel hun hoogste baas dient. Avondmaal en afgodenoffer tegenover elkaar zijn daar de uitbeelding van. Het is symboliek.

De kwestie is niet of deze Korinthiërs, die er kennelijk zo'n vleselijke levenswandel op nahielden, wel aan het avondmaal mochten deelnemen. Het is helemaal andersom. Paulus gaat er vanuit dat zij het avondmaal vieren. Sterker nog, dat deden zij met groot enthousiasme, met wat meer nadruk op maal en ook op vieren. Het komt erop neer dat het complete braspartijen waren. Paulus zegt niet eens dat dit niet mag, maar dat als het over een maaltijd gaat voor je lichaam, je dan thuis moet eten, want het avondmaal is slechts bedoeld als een symbolische maaltijd. Wat het vieren betreft, het is wat inconsequent dat men wel enthousiast uitdrukking geeft aan deze symbolen van de onderlinge gemeenschap en die met de Heer, terwijl aan de andere kant de één zegt dat hij van die is en de ander van die en weer een ander van die. Dan is er in de praktijk toch weinig eenheid te bespeuren. Paulus zegt niet dat je niet aan het avondmaal mag, maar dat je op moet houden met die verdeeldheid en gewoon doorgaan met het vieren van het avondmaal, in het besef van wat de betekenis daarvan is. Je moet de dingen niet omdraaien.

22 Of tergen wij den Heere? Zijn wij sterker dan Hij?

Of dagen we de Heer uit? De Heer zegt dat het niet kan, maar wij doen het toch, alsof het wel zou kunnen. Waar men leeft volgens de wereldse principes, daar doet men de Heer tekort. Daar dient men de Heer niet.

De Christelijke vrijheid

1 Kor. 10: 23 Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen zijn niet oorbaar; alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen stichten niet.

Paulus zegt niet dat nu je dit doet, je niet aan het avondmaal mag. Alle dingen zijn geoorloofd, maar niet alle dingen zijn oorbaar. Hij zegt ook niet, dat nu je aan het avondmaal zit, je het andere niet mag doen. Alles mag. Als je dit ergens niet zou schrijven, dan aan de Korinthiërs niet, maar juist aan hen wordt gezegd dat alles mag. Maar die twee dingen kunnen niet samengaan. Het één gaat ten koste van het ander. Als je dan zo gericht bent op die uiterlijke dingen en dus op de avondmaalsviering, waarin ze kennelijk nogal overdreven, dan mag je daar wel eens de consequenties uit trekken en je bewust worden dat je ook in de praktijk van het leven aanzit aan de tafel des Heeren en dus deel uitmaakt van die grote familie die aan die tafel aanzit. Dat je deel uitmaakt van die gemeenschap der heiligen. Dat gij u benaastigt te behouden de eenheid des Geestes, door de band des vredes. Want één lichaam is het, en één Geest, gelijkertwijze gij ook geroepen zijt tot één hoop uwer roeping. Het is één Heere, één geloof, één doop, één God en Vader van allen, Die daar is boven allen, en door allen, en in allen (Efe. 4: 3 – 6). Het gaat om die eenheid. Die is er alleen aan de tafel des Heeren; al het andere doet daar afbreuk aan.

Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar niet alle dingen zijn oorbaar.

Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar niet alle dingen stichten.

Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar ik zal onder de macht van geen mij laten brengen.

Als alle dingen mij geoorloofd zijn, dan ben ik dus vrij. Als je daarna denkt dat je verplicht bent ook alle dingen te doen, dan ben je weer onder de macht daarvan en dus niet vrij.

We hebben altijd moeite om van wet af te komen. Wet is voor kinderen, maar als je daarna volwassen geworden bent, zoals een enkeling van ons gegeven is, dan hebben we moeite om weer van die wet af te komen. Wet is alleen voor kinderen. Als we volwassen geworden zijn, dan maken we onze eigen keuzes en beslissingen. We dragen dan zelf de verantwoordelijkheid en dan mag alles, tot ergernis van allen die onvolwassen blijven.

Het probleem daarbij is dat als we volwassen zijn we zelf moeten kiezen en ook zelf de verantwoordelijkheid dragen voor die keuzes. Als je niet van het wettisch denken afkomt, dan heb je dus het idee dat alle dingen verplicht zijn. Dat is niet het geval. We zouden leren zelf onze keuzes te maken in het leven.

Dat is een kenmerk van volwassenheid. Daar hoort bij dat je ook verantwoordelijk bent voor de keuzes die je maakt. Je hoeft niet zo'n grote filosoof te zijn om te roepen dat vrijheid prima is, maar alleen als het met verantwoordelijkheid gepaard gaat. Anders bestaat er alleen maar losbandigheid. Vrijheid bestaat niet, tenzij dat men ook verantwoordelijkheid draagt. Dan nog bestaat het niet, tenzij er bepaalde idealen zijn. Wanneer er dingen zijn waarop men zich richt. Als er een doelstelling is in het leven

waarheen men onderweg is. Men is vrij zelf de route te kiezen, maar het kiezen van die route heeft geen enkele zin als er geen doel is, want dan is er geen route, maar alleen dwalen.

Iemand zei: 'Maar je kunt toch niet zomaar zonder wet leven!'. Dat kan heel goed, maar niet zonder doelstelling. Je moet een doel hebben waarop je je richt, een doel om voor te leven. Naar Bijbelse maatstaven is de mens per definitie een dienstknecht. Dit impliceert dat een mens per definitie iets nodig heeft om voor te leven, waaraan hij dienstbaar kan zijn. Als hij dat niet heeft, dan moet hij wat anders. Wat overblijft is vaak wet. Dan kun je daarvoor leven. Iemand die je voorschrijft dat je nu dit moet doen en nu dat, zoals bij de rekruten. Als je aankomt heb je geen idee waar het over gaat en waar het naartoe moet. Je bent daar bovendien te jong voor, maar er is altijd wel een meerdere die je wijst wat je moet doen. Of je zo een goed leven hebt? Ja, heel gemakkelijk in elk geval, maar je hebt geen uitzicht. Sommige mensen willen zo leven, ook christenen. Ze hebben geen idee waar het over gaat en ook geen idee waar het toe moet leiden, maar men houdt zich aan de beginselen en dat is het dan.

Vrijheid is niet maar losbandigheid, maar dat je iets hebt om voor te leven. Waar de nieuwtestamentische brieven zo duidelijk, systematisch, uiteenzet dat wij in elk opzicht als gelovigen vrij zijn van wet, hoe komt het dan dat zo weinig gelovigen daarvan de consequenties dragen en daaruit leven? Dat komt omdat ze geen alternatief hebben. Het alternatief is namelijk de verantwoordelijkheid op je nemen om je leven te stellen tot levend, heilig en Gode welbehagelijk offer, om je te richten op de dienst aan de Heer. Waar je dat doet, daar raak je vanzelf dat wettische denken kwijt. Dat is ook precies de bedoeling, want wij als kinderen Gods zouden de verantwoordelijkheid dragen voor ons leven en op grond daarvan zouden wij als volwassenen tot zonen gesteld worden en dus door God erkend worden en op die grond een erfenis ontvangen die voor ons in de hemel bewaard wordt. Wie onder de wet blijft leven zal niet erven. Dat is niet moeilijk, want het staat er gewoon, op meerdere plaatsen. Hoe dat in de praktijk moet? Je moet komen tot overgave aan de Heer en je vertrouwen op Hem stellen. Daarna kun je rustig zeggen dat alles je geoorloofd is, maar we zijn ons ervan bewust dat niet alle dingen nuttig zijn. Er zijn dus heel wat zaken die wij domweg niet doen, omdat ze buiten onze hoop en buiten onze doelstelling en onze verwachting vallen. De Heer houdt ons iets voor en daar richten wij ons op. Wat daarvan afwijkt houden we voor zover mogelijk buiten onze levens.

Niet alle dingen zijn stichtelijk.

Stichten is het woord voor de bouw van een huis. Niet alle dingen bouwen op. We zouden dus bij voorkeur dingen doen die stichtelijk zijn. Je kunt zeggen

dat dit dingen zijn die opbouwend zijn voor de Gemeente. Dat is wel mooi geformuleerd, maar in hoge mate academisch. Academisch = voor de praktijk onbelangrijk. Het is misschien wel waar, maar je kunt er niets mee. Dat bouwt niet op. Zo kun je ook zeggen dat je bij moet dragen aan de opbouw van de Gemeente, maar dat is academisch. Het is wel waar en ook heel interessant, maar in de praktijk kun je er nagenoeg niets mee, want als het al ergens toe leidt, dan lijkt het ineens of we een plaatselijke vereniging aan het opbouwen zijn, door het organiseren van puzzelritten, een avondje sjoelen enzovoort. Heel gezellig en ter bevordering van de eenheid. Dat doen ze tegenwoordig in het bedrijfsleven ook, maar dan iets duurder. Dan worden er overlevingscursussen georganiseerd of samen parachute springen. Dat is om saamhorigheid op te bouwen, teambuilding. In werkelijkheid kun je niet aan de Gemeente bouwen, want de Gemeente wordt door de Heer Zelf gebouwd. Indien de Heer het huis niet bouwt, wij ook niet. In de praktijk en dus niet academisch, hebben we niet met de Gemeente als collectief te maken, maar met individuele Gemeentelieden, met onze broeders en zusters. De opbouw van hen gebeurt wel degelijk door ons, net zoals wijzelf in de praktijk door broeders en zusters opgebouwd worden. Als we al opgebouwd worden doordat we onderwezen worden, dan gebeurt dat ook onderling. Voor zover wij levenservaring opdoen, dan is dat ook onderling, als broeders en zusters onder elkaar. Hier gaat het over dat onderlinge leven van gelovigen. Niet als de Gemeente als collectief, maar in verband met de individuele gelovige.

24 Niemand zoek dat zijns zelfs is; maar een iegelijk zoek dat des anderen is.

Zoeken in de betekenis van zich richten op. Men zou op de ander gericht zijn. Samenvattend komt het erop neer dat voor zover er zoiets is als afgodenvlees, als het over onszelf gaat, wij verstandiger zijn. Wij weten en hebben allen tezamen kennis en trekken ons er dus niets van aan. Afgoden kennen we niet en als het aan de afgoden geofferd is, jammer dan, we eten het gewoon op. Dat is als het om onszelf gaat, maar het gaat niet alleen maar over onszelf, we hebben ook te maken met onze broeders en zusters, die deel uitmaken van dezelfde gemeenschap waartoe wij ook behoren. We zitten met hen aan één en dezelfde tafel. Het idee is dat er nu eenmaal gelovigen zijn, die niet die kennis hebben en die zwak zijn. In wier gedachten en in wier harten en geweten wel degelijk plaats is voor afgoden. Voor hen liggen die dingen anders. Zij zijn er misschien net van verlost toen ze tot geloof kwamen en proberen die gewoonte achter zich te laten. Nu zitten ze ineens met ons aan één tafel en dan zien ze ons eten wat aan de afgoden geofferd is. Dat maakt het lastig. Dan is het de vraag wat te doen in zo'n omstandigheid. Het

antwoord is dat wij het dan ook niet eten. We doen dat dan niet om des gewetens wil. Niet ons geweten, maar hun geweten. Zij krijgen daar last van en wij houden rekening met de zwakkeren. In feiten gaat het niet om degenen die zwak zijn, maar om degenen die nog zwak zijn. Er zijn ook gelovigen die ooit sterk waren, maar daarna zwak geworden zijn. Of je met die gelovigen rekening moet houden, valt te betwijfelen.

Niettemin, alle dingen zijn ons geoorloofd, maar wat we doen is in de praktijk ons bezighouden met de opbouw van de individuele gelovige. In dat verband staat hier ook dat wij ons niet op onszelf zouden richten, maar veelmeer op de ander.

Als tekstverwijzing staat er bij 1 Kor. 13: 5, dat de liefde zichzelf niet zoekt, niet verbittert en geen kwaad denkt. Het andere Schriftgedeelte waarnaar verwezen wordt is in Filipp. Daarin staat eerst dat je door ootmoedigheid de ander uitnemender acht dan jezelf. Vervolgens...

Filipp. 2: 4 Een iegelijk zie niet op het zijne, maar een iegelijk *zie* ook op hetgeen der anderen is.

Men zou op elkaar gericht zijn.

21 Want zij zoeken allen het hunne, niet hetgeen van Christus Jezus is.

Onze broeders en zusters, ook de zwakke broeders en zusters, zijn van Christus Jezus. Zij zijn het voorwerp van zijn werk, tot opbouw van de Gemeente. Wij zouden dat werk niet dwarsbomen. Wij mogen alles, maar als er jonge mensen of kinderen bij zijn, dan gedragen wij ons ook wat netter, want dat is beter voor hun opvoeding. Ze zouden het verkeerd uit kunnen leggen en dus passen we ons een beetje aan. Je houdt rekening met de omstandigheden. De wijze waarop je je thuis gedraagt is vaak ook anders dan wanneer je bij iemand anders over de vloer komt. Je past je aan aan de omstandigheden.

Een samenleving kan ook alleen maar bestaan als men zich aan elkaar aanpast. Vroeger had men daarvoor de zogenaamde etiquette. Dat gaat niet over de grote dingen van het leven (dat is de ethiek). Etiquette is de kleine ethiek, van die tamelijk onbenullige gedragsregels. Die zijn van belang als je met elkaar omgaat, al was het maar dat we ons niet aan elkaar ergeren. Als je het jouwe zoekt of graag de aandacht wil hebben, dan trek je je van de etiquette even niets aan. Dan krijg je de aandacht, maar het is wel een storende factor.

In dit Schriftgedeelte gaat het niet over de ethiek, maar over de etiquette. Misschien wordt het daarmee een beetje teveel verlaagd, want klein is het

echt niet. Het behoort tot de leefregels van de gelovigen. Het gaat erom dat we elkaar respecteren en met elkaar rekening houden en zoveel als in ons vermogen ligt vrede houden met alle mensen en op z'n minst elkaar geen aanstoot geven. Om dat te voorkomen is in deze tegenwoordige samenleving tamelijk onmogelijk, maar je kunt op z'n minst daar een beetje je best voor doen.

25 Eet al wat in het vleeshuis verkocht wordt, niets ondervragende, om des gewetens wil;

Je gaat niet vragen of het vlees misschien aan de afgoden geofferd is. Je wilt het gewoon niet weten. Als je er wel van weet, dan heb je weer dat probleem, of je het zult eten of niet. Je mag alles, dus waarom zou je je dat soort problemen op de hals halen.

26 Want de aarde is des Heeren, en de volheid derzelve.

Dit is een citaat uit Exo. 19: 5. Want de ganse aarde is Mijn.

Psa. 24: 1 De aarde is des HEEREN, mitsgaders haar volheid, de wereld, en die daarin wonen.

Het is allemaal van de Heer.

Niets is onrein, tenzij je het zelf onrein acht. Onreinheid bestaat dus niet, behalve dan in het hart van de mens.

1 Tim. 4: 4 Want alle schepsel Gods is goed, en er is niets verwerpelijk, met dankzegging genomen hebbende;
5 Want het wordt geheiligd door het Woord van God, en *door* het gebed.

Titus. 1: 13 Deze getuigenis is waar. Daarom bestraf hen scherpelijk, opdat zij gezond mogen zijn in het geloof.

14 En zich niet begeven tot Joodse fabelen, en geboden der mensen, die *hen* van de waarheid afkeren.

15 Alle dingen zijn wel rein den reinen, maar den bevleekten en ongelovigen is geen ding rein, maar beide hun verstand en geweten zijn bevleekt.

Fabelen zijn literair volkomen verantwoord, maar het zijn leugens. Daar waar wet heerst, is de waarheid niet van belang. Daar waar wet heerst heeft men er zelfs belang bij dat de waarheid niet bekend wordt. Er zijn mensen die om godsdienstige redenen geen televisie hebben, maar iedereen weet dat ze die

wel hebben, want hij staat achter dat kastdeurtje. Men probeert van alles om onder de regels uit te komen. Dat moet ook vooral niet uitlekken. Het moet vooral bedekt blijven. De waarheid speelt geen rol meer. Het gaat erom je netjes aan de regels te houden, of dat het er in elk geval op lijkt dat je je netjes aan de regels houdt.

De wet is door Mozes gegeven, genade en waarheid zijn door Jezus Christus geworden. Als je het een paar keer leest, dan lijkt het erop dat de leugen door Mozes gegeven werd. Dat is niet zo, maar je komt toch dicht in de buurt. Waar wet heerst, is waarheid niet meer van belang.

De waarheid zou ons vrijmaken. Vrijmaken waarvan? Van de wet uiteraard.

Hoe komt het dat iemand bevlekt is? Doordat hij ongelovig is. Het is een kwestie van hoe men er tegenaan kijkt. De Joodse wetten hebben in de eerste plaats te maken met voedsel dat rein zou zijn. In zichzelf is geen ding onrein. Het zal best zo zijn dat bepaalde voedingsstoffen voor een mens redelijk slecht zijn in vergelijking met andere. Het kan ook zijn dat je beschikt over een zodanige dispositie, dat je bepaalde soorten voedsel niet verdraagt. Je kunt ergens allergisch voor zijn. Sommige mensen verdragen bepaalde voedingsstoffen niet. Sommigen kunnen niet tegen aardbeien, anderen niet tegen varkensvlees, weer anderen niet tegen komkommer. Dat is wel zo, maar dit wil niet zeggen dat die dingen in zichzelf onrein zijn. Het kan ook zijn dat wij van nature zoveel tekortkomen, zoveel mankeren, dat we er niet meer tegen kunnen.

1 Tim. 4: 1 Doch de Geest zegt duidelijk, dat in de laatste tijden, sommigen zullen afvallen van het geloof, zich begevende tot verleidende geesten, en leringen der duivelen.

Het zijn niet eens leringen van mensen, hoewel het dat zijn, maar ze hebben een demonische achtergrond.

- 2 Door geveinsdheid der leugensprekers, hebbende hun eigen geweten met een brandijzer toegeschroeid;
- 3 Verbiedende te huwelijken, *gebiedende* van spijzen te onthouden, die God geschapen heeft, tot nuttiging met dankzegging, voor de gelovigen, en die de waarheid hebben bekend.

Verbiedende te huwelijken = zij verbieden de seks.

Ze verbieden alle vleselijke genoegens.

Daar waar wij de waarheid kennen en daarin zijn onderwezen, maakt die waarheid ons vrij. Dan begrijpen we ook dat de geboden die hierboven

beschreven worden, geboden zijn van mensen en van demonen, die er alle belang bij hebben dat wij onder de wet geplaatst worden.

- 4 Want alle schepsel is goed, en er is niets verwerpelijk, met dankzegging genomen zijnde;

Uit dit vers komt de traditie vandaan dat we voor de maaltijd danken. De afgodendienaars wijdden de maaltijd eerst aan de demonen. In plaats daarvan danken wij de Heer voor de maaltijd.

- 5 Want het wordt geheiligd door het Woord van God, en *door* het gebed.

Dat wil zeggen, door onze toewijding aan Hem. Wat het ook is en wat het ook was en wat er ook mee gebeurd is, dat heeft er verder allemaal niets mee te maken.

Rom. 14: 12 Zo dan een iegelijk van ons zal voor zichzelf Gode rekenschap geven.

Eenieder staat of valt zijn eigen heer. De één eet den Heere en de ander eet niet den Heere. Dat is voor ieder van ons verschillend, maar ieder van ons is voor zichzelf verantwoordelijk.

- 13 Laat ons dan elkander niet meer oordelen; maar oordeelt dit liever, namelijk, dat gij den broeder geen aanstoot of ergernis geeft.

Dat is precies waar dit gedeelte in 1 Kor. 10 over gaat. We zouden elkaar als gelovigen geen aanstoot of ergernis geven. Dit is de richtlijn.

- 14 Ik weet en ben verzekerd in den Heere Jezus, dat geen ding onrein is in zichzelf; dan die acht iets onrein te zijn, dien is het onrein.

Als we iets als onrein beschouwen, dan is het in de praktijk ook onrein. Als we vinden dat we iets niet mogen en doen het toch, dan hebben we daarna een belast en verontreinigd geweten. Wij mogen echter alles en hoeven niets onrein te vinden. Bovendien zou de Heere Jezus Christus onze gewetens reinigen van dode werken, opdat we bekwaam zouden zijn om de levende God te dienen (Hebr. 9: 14). Het geweten moet gereinigd worden. Dat hangt samen met dat we alles mogen, zodat onze gewetens daardoor niet worden verontreinigd. Het gaat er niet om of we iets mogen of niet, want we mogen

alles, maar de bedoeling is dat we betrokken zijn in de opbouw van de Gemeente. Om die reden is het soms wenselijk dat we bepaalde dingen nalaten, of juist doen, afhankelijk van de omstandigheden.

Het gaat ook niet zozeer om het effect wat het op onszelf heeft, maar op medegelovigen. Zij kunnen er anders tegenaan kijken, er andere ervaringen mee hebben. Als je zwak bent, dan is het te hopen dat de mensen om je heen wat rekening met je houden. Ons wordt gevraagd daar inderdaad rekening mee te houden, want de eenheid van de Gemeente is een kostbaar ding. Die is door God tot stand gebracht. Wij worden geacht daar geen afbreuk aan te doen en vervolgens ook om aan die eenheid bij te dragen. We zouden ons in de eerste plaats benaastigen om die eenheid te bewaren en vervolgens bij te dragen aan elkaanders opbouw.

Natuurlijk zijn er dan mensen die vragen wat ze na moeten laten of wat ze moeten doen. Daar kunnen we geen antwoord op geven, want eenieder zou voor zichzelf Gode rekenschap geven. Je moet het zelf beoordelen. Als je dat niet kunt, dan wordt het hoog tijd dat je het leert. Misschien moet je leerstellig nog een hoop leren en ook in de praktijk van je leven, maar zo gaat dat. Het hele idee van het zogenaamde kerkelijke recht, waarbij kerkelijke organisaties zo hun eigen wetgeving en soms zelfs hun eigen rechtbanken hebben, is ontwikkeld vanuit de gedachte dat je mensen toch maar niet zo aan zichzelf kunt overlaten, dat je ze niet zelf kunt laten beslissen wat ze wel en niet zouden doen. Dat kan natuurlijk wel, maar je moet er wel voor zorgen dat ze niet meer dom en onwetend zijn. Ze moeten onderwezen worden. Indien gijlieden in Mijn woord blijft, zo zijt gij waarlijk Mijn discipelen; en zult de waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrijmaken (Joh. 8: 31, 32). Zo gaat het. Gewoon door onderwijs in het Woord van God, in het werk des Heeren, Wie Hij is en wat Hij doet en hoe wij daar een plaats in gekregen hebben en wat de Heer in het algemeen van gelovigen verwacht. Daar conformeren wij ons aan en daar streven wij naar. Dat stellen wij als ideaal in ons leven en daar leven we uit. Als iemand topsport bedrijft, dan moet hij met allerlei dingen rekening houden en z'n lichaam bedwingen. Hij beperkt zich op allerlei gebied om een zo mogelijk prestatie te kunnen leveren. Daar gaat het om.

Hoe dan ook, we zouden eerst verantwoordelijkheid voor ons eigen leven dragen, anders kunnen we samen ook niets betekenen.

1 Tim. 4: 16 Heb acht op uzelf en op de leer; volhardt daarin; want dat doende, zult gij uzelf behouden, en die u horen.

We zijn eerst voor onszelf verantwoordelijk en waar we voor onszelf die verantwoordelijkheid nemen, kunnen we ook voor anderen tot zegen zijn. Als

we onze eigen levens niet op orde krijgen, wat moeten anderen daar dan mee? Wat kunnen we dan voor anderen betekenen? In de wereld is het vaak zo dat degenen die hun eigen leven niet op orde krijgen, zich daarom maar bezighouden met het leven van anderen. Dat is uiteraard niet de bedoeling en dat kan ook niet werken. We zijn per slot van rekening niet gezamenlijk tot geloof gekomen, maar persoonlijk, individueel. Dat is ook een persoonlijke keuze die je maakt. Daarna worden we door God toegevoegd aan het lichaam van Christus. Hij geeft ons daarin een plaats en dus ook verantwoordelijkheid. Sommigen hebben problemen met de combinatie van vrijheid en verantwoordelijkheid, maar de Bijbel leert dat wij vrij geworden zijn, opdat we onze eigen verantwoordelijkheid zouden kunnen dragen en onze eigen keuzes kunnen maken bij alles wat we doen en laten, zodat de wet dat niet voorschrijft en de verantwoordelijkheid niet ergens anders komt te liggen, bij de wetgever, maar bij ons zelf. Wij staan in de vrijheid, maar worden in die vrijheid geacht God te dienen en betrokken te zijn in het werk des Heeren. Dat werk heeft uiteraard met de Gemeente te maken. Wij zouden daarbinnen een plaats innemen en niet slechts zoeken wat van onszelf is, maar ook dat van anderen.

27 En indien u iemand van de ongelovigen noodt, en gij *daar* gaan wilt, eet al wat ulieden voorgesteld wordt, niets ondervragende, om des gewetens wil.

Dit gaat op het lage niveau van de Korinthiërs. Als je door een ongelovige wordt uitgenodigd, eet dan gewoon mee. Niet moeilijk doen.

28 Maar zo iemand tot ulieden zegt: eet *het* niet, om desgenen wil, die *u dat* te kennen gegeven heeft, en *om* des gewetens wil. Want de aarde is des Heeren, en de volheid derzelve.

Het maakt ons niet uit, maar je zou andere mensen erdoor in de problemen kunnen brengen. Als christen word je niet geacht de afgoden te dienen. Als je iets voorgezet wordt dat aan de afgoden geofferd is en je neemt dat tot je, dan heb je een probleem en anders heeft de ander dat wel, want er wordt natuurlijk over nagedacht. Eet het niet ter wille van die ander. En alleen maar daarom.

Paulus zegt dit allemaal wel, maar zo zit het leven toch gewoon in elkaar. Het is een kwestie van wellevendheid. Deze dingen kun je zelf ook wel verzinnen. Als je bij jezelf thuis bent heb je je eigen regels en als je bij een ander thuis bent, dan gelden daar hun huisregels. Onder de omstandigheden is het wenselijk rekening met anderen te houden, zodat hun geweten niet bevlekt wordt.

29 Doch ik zeg: *om* het geweten, niet van uzelf, maar des anderen; want waarom wordt mijn vrijheid geoordeeld van een ander geweten?

Wij die sterk zijn hebben de verantwoordelijkheid, zijn schuldenaars, om de zwakheden der onsterken te dragen. Voor zwakken gelden andere regels dan voor sterken. Zwakken moeten juist versterkt worden. Die maak je het dus niet nodeloos zwaar.

Regel 1 is: wij zijn vrij;

Regel 2 is: wij houden met anderen rekening.

Uiteraard is het de bedoeling dat degene die zwak is sterk wordt. Met zulke zwakken, zoals kinderen, hou je rekening. Er zijn ook gelovigen die ooit sterk waren, maar zwak geworden zijn. In het christendom is de trend dat gelovigen altijd maar weer onder een juk gebracht moeten worden. Hen worden schuldgevoelens aangepreft, waardoor hun gewetens belast worden en zo gebracht worden onder de macht van anderen. Zo verliezen zij die eens in de vrijheid stonden weer hun vrijheid. Zij zijn van sterk zwak geworden. Of je met deze gelovigen rekening moet houden? Daarmee trek je de hele boel naar beneden. Daarmee wordt de norm onder gelovigen verlaagd. Als we die vrijheid waarin we staan niet vasthouden, dan zijn we die zo kwijt, omdat er altijd van alle kanten aan geknaagd wordt. Wij moeten toch dit en wij moeten toch dat en wij mogen toch niet zus en mogen toch niet zo, want wij zijn toch kinderen Gods. Inderdaad, wij zijn kinderen Gods en geplaatst in de vrijheid. Wij mogen alles. Dat is echter niet verplicht. In onze vrijheid is het de bedoeling dat we in die vrijheid kiezen om de Heer te dienen. Dat legt ons door omstandigheden beperkingen op, maar dat is met alles zo. Als je kiest om iets te doen, dan word je in andere dingen beperkt. Dat is vrij zijn, verantwoordelijkheid dragen namelijk.

30 En indien ik door genade *der spijze* deelachtig ben, waarom word ik gelasterd over hetgeen, waarvoor ik dankzeg?

Wat je ook overkomt in je leven en in ieder geval, wat je ook ontvangt in je leven, dank er de Heer voor. Niemand kan je daarover oordelen. Als je alle dingen ontvangt als uit de hand van de Heere, dan is er niets mis mee. Waar het dan ook vandaan komt, maakt niet uit. Wij trekken ons daar niets van aan. Wij nemen dat aan uit de hand van de Heer, want de aarde is des Heeren en de volheid derzelve.

31 Hetzij dan dat gijlieden eet, hetzij dat gij drinkt, hetzij dat gij iets *anders* doet, doet het al ter ere Gods.

Als je denkt dat je dat bij bepaalde dingen niet kunt, dan kun je ze maar beter laten, want anders bezorgt je dat een belast geweten. Je kunt in het leven al wat je doet doen tot eer van God. Het veronderstelt alleen een verandering van denken. Als je gewend was onder de wet te leven, maar ook als je gewend was afgoden te dienen. Wat wij ook doen, we zouden dat doen ter ere van God. De hoofdregel is...

32 Weest zonder aanstoot te geven, en den Joden, en den Grieken, en der Gemeente Gods.

Helaas vind je onder de Joden en de Grieken en de Gemeente Gods veel mensen die geneigd zijn aanstoot te nemen. Dat maakt het dus lastig. Sommigen nemen aanstoot, ook als wij het niet gegeven hebben. Sommigen zijn er altijd op uit om kritiek op anderen te hebben. Sommige mensen zijn er altijd op uit om beledigd te worden. Dan kunnen ze daartegen protesteren. Daar kunnen wij, met al onze oprechte bedoelingen, ook niets aan doen. Niettemin wordt tot ons gezegd: Wees zonder aanstoot te geven. Daar zouden we dus voor waken. Het is niet de bedoeling dat we anderen tot struikelen brengen.

Joden, Grieken en de Gemeente Gods. Het gaat om drie verschillende wijzen van leven. Het zijn drie verschillende culturen: de Joodse, de Griekse, maar ook die van de Gemeente. De levenswijze van gelovigen kenmerkt zich doordat al die gelovigen in de vrijheid staan en in ieder geval proberen hun eigen verantwoordelijkheden te dragen. Dat gaat alleen maar als men elkaar respecteert en elkaar die vrijheid laat.

In de Gemeente vind je een mooie samenhang tussen enerzijds individualisme en anderzijds socialisme. Niet in de politieke betekenis van de term, maar in de filosofische. De mens is aan de ene kant een individu, maar maakt aan de andere kant deel uit van een gemeenschap, waarin hij zijn identiteit heeft en ontwikkelt. De gelovige staat in een individuele relatie met de Heer en in die situatie maakt hij deel uit van het collectief.

Dat is ook het probleem van christelijke organisaties. Men is geneigd de onderlinge band te bevorderen, maar vaak gaat dat ten koste van de individuele relatie die wij met onze Heer en Heiland hebben, die ons een loopbaan gegeven heeft. Anderen moeten zich daar niet mee bemoeien. Je kunt er natuurlijk wel eens over praten, maar de verantwoordelijkheid ligt bij de individuele gelovige. Je kunt later niet voor de Heer staan en zeggen dat je de loopbaan maar niet gelopen hebt, omdat de broeders en zusters vonden dat het anders moest. Heb acht op uzelf en vanuit die positie zouden wij onze bijdrage leveren in dat lichaam van Christus. Het onderwijs in het Woord van God en alle christelijke werk zou op de vorming van de individuele gelovige

gericht moeten zijn, opdat hij op moge groeien tot een geestelijk volwassene, tot iemand die verantwoordelijkheid weet te dragen en op zich te nemen. Dat klinkt erg idealistisch en dat is het ook. Maar het zijn idealen die redelijk haalbaar zijn, omdat het in overeenstemming is met de wil van God.

We zouden dus geen aanstoot geven. Het is natuurlijk ook zo dat men aan de prediking van het Woord van God ook aanstoot neemt, zowel onder de Joden als onder de Grieken, als onder de Gemeente Gods. Niettemin zouden we toch dat Woord blijven verkondigen. Paulus heeft het hier over de wijze van leven, die het meest tot uitdrukking komt in de maaltijd. De maaltijd is daarbij de uitdrukking van het praktische leven.

33 Gelijkerwijs ik ook in alles allen behaag, niet zoekende mijn eigen voordeel, maar het *voordeel* van velen, opdat zij mochten behouden worden.

Paulus heeft zich altijd aangepast aan de anderen. Je zou je richten op het dienen van de Heer en dat brengt nu eenmaal beperkingen met zich mee. Paulus deed dit in het belang van de Gemeente, opdat die anderen mochten behouden worden.

Hoofdstuk 11

Vrouwen in de Gemeente

- 1 Kor. 11: 1 Weest mijn navolgers, gelijkewijs ook ik van Christus.
- 2 En ik prijs u, broeders, dat gij in alles mijner gedachtig zijt, en de inzettingen behoudt, gelijk ik *die* u overgegeven heb.
  - 3 Doch ik wil, dat gij weet, dat Christus het Hoofd is eens iegelijken mans, en de man het hoofd der vrouw, en God het Hoofd van Christus.
  - 4 Een iegelijk man, die bidt of profeteert, hebbende *iets* op het hoofd, die onteert zijn eigen hoofd;
  - 5 Maar een iegelijke vrouw, die bidt of profeteert met ongedekte hoofde, onteert haar eigen hoofd; want het is een en hetzelfde, alsof *haar* het haar afgesneden ware.
  - 6 Want indien een vrouw niet gedekt is, dat zij ook geschoren worde; maar indien het lelijk is voor een vrouw geschoren te zijn, of het haar afgesneden te hebben, dat zij zich dekke.
  - 7 Want de man moet het hoofd niet dekken, overmits hij het beeld en de heerlijkheid Gods is; maar de vrouw is de heerlijkheid des mans.
  - 8 Want de man is uit de vrouw niet, maar de vrouw is uit den man.
  - 9 Want ook is de man niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om den man.
  - 10 Daarom moet de vrouw een macht op haar hoofd hebben, om der engelen wil.
  - 11 Nochtans is noch de man zonder de vrouw, noch de vrouw zonder den man, in den Heere.
  - 12 Want gelijkewijs de vrouw uit den man is, alzo is ook de man door de vrouw; doch alle dingen *zijn* uit God.
  - 13 Oordeelt gij onder uzelfen: Is het betamelijk dat de vrouw ongedekt God bidde?
  - 14 Of leert u ook de natuur zelve niet, dat zo een man lang haar draagt, het hem een oneer is?
  - 15 Maar zo een vrouw lang haar draagt, dat het haar een eer is; omdat het lange haar voor een deksel haar is gegeven ?
  - 16 Doch indien iemand schijnt twistgierig te zijn, wij hebben zulke gewoonten niet, noch de Gemeente Gods.

1 Kor. 11: 1 Weest mijn navolgers, gelijkewijs ook ik van Christus.

Elders heet het:

Efe. 5: 1 Zijt dan navolgers Gods, als geliefde kinderen;

- 2 En wandelt in de liefde, gelijkewijs ook Christus ons liefgehad heeft, en Zichzelf voor ons heeft overgegeven tot een offerande en een slachtoffer, Gode tot een welriekende reuk.

Hij heeft Zich voor ons overgegeven en Zich daarmee Zelf geofferd. Dat wil zeggen, Hij heeft Zich gewijd aan de dienst aan God. Dat was een welriekend offer voor God.

Er wordt hier een heel fundamentele waarheid naar voren gebracht, want er staat: Wandelt in de liefde, gelijkewijs ook Christus ons liefgehad heeft, en Zichzelf voor ons heeft overgegeven. Er staat hier niet dat de Heere Jezus zich heeft overgegeven voor zondaren, of voor de wereld, maar dat Hij Zich voor ons heeft overgegeven, voor de gelovigen. Daarmee zijn we weer bij een knelpunt in de theologische traditie. Men heeft vaak geen oog voor het onderscheid tussen het werk dat de Heere Jezus in het verleden volbracht heeft en het werk dat Hij tegenwoordig doet. Beide dingen worden uiteraard in de Schrift geleerd.

Wat Hij in het verleden volbracht heeft, was voor de zondaren. Wat Hij nu doet is voor de kinderen Gods. Hij doet nu alleen een werk aan de Gemeente. Dat is een beperking. De zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen, en onderwijst ons (Titus 2: 11, 12), maar wij zijn niet alle mensen. Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat eenieder die in Hem gelooft, niet verderve, maar eeuwig leven hebbe (Joh. 3: 16). Eenieder die in hem gelooft is niet de hele wereld. Dat is maar een beperkt groepje. Wat Hij in het verleden volbracht heeft, was voor allen, maar wat Hij in onze dagen doet, is niet voor allen, maar alleen voor de gelovigen. Dat is alleen voor uitverkorenen, maar door die term te gebruiken, wordt het ineens weer een stuk moeilijker.

In Nederland heeft men slaande ruzie gekregen over de vraag of het werk van de Heer voor alle mensen was, of alleen voor de uitverkorenen. Die vraag is niet te beantwoorden als je niet eerst de vraag stelt over welk werk het gaat. Dat Hij kwam in de wereld en leed en stierf, was voor alle mensen. Dat was voor onrechtvaardigen, voor zondaren, voor krachtelozen, voor de goddelozen, voor de slechten, voor de vijanden (Rom. 5 vanaf vers 6). Kortom, voor allen, want indien Eén voor allen gestorven is, zo zijn dan allen gestorven (2 Kor. 5: 15).

Waar dat werk voor alle mensen was, kan de vraag gesteld worden wat Hij nu voor ons doet, nu wij geen krachtelozen, geen onrechtvaardigen enzovoort meer zijn.

Rom. 5: 10 Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood Zijns Zoons, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven.

Door Zijn leven, door Zijn actieve leven, door Zijn werk, worden wij behouden van deze tegenwoordige boze eeuw en plaatst Hij ons in het licht. Hij behoudt ons van de toorn Gods, die over de gehele wereld geopenbaard wordt enzovoort. Kortom, het zijn twee verschillende dingen.

Voor de goede orde, toen Hij leed en stierf aan het kruis van Golgotha was Hij geen Hogepriester. Dat was Hij ook nog nooit geweest en kon het ook niet zijn, omdat Hij niet uit de stam van Levi was. Sinds zijn opstanding echter is Hij de Hogepriester van Zijn volk, van de Gemeente. Men is dat kwijtgeraakt, maar de Bijbel spreekt daarover.

Efe. 5: 1   Zijt dan navolgers Gods, als geliefde kinderen;
          2   En wandelt in de liefde, gelijk ook Christus ons liefgehad heeft, en Zichzelf voor ons heeft overgegeven tot een offerande en een slachtoffer, Gode tot een welriekende reuk.

Het woord 'overgegeven' heeft in zich 'het beperken tot'. Soms wordt het vertaald met gevangen nemen. Het is een beperking van Zijn bezigheden. Hij heeft Zichzelf voor ons overgegeven. Wat Hij nu doet voor ons, doet Hij uit liefde voor ons. Wat doet Hij nu dan voor de Gemeente?

Efe. 5: 25   Gij mannen, hebt uw eigen vrouwen lief, gelijk ook Christus de Gemeente liefgehad heeft, en Zichzelf voor haar heeft overgegeven;
          26   Opdat Hij haar heiligen zou, *haar* gereinigd hebbende met het bad des waters door het Woord;

Christus reinigt Zijn Gemeente. Als ooit iemand de vraag stelt dat, als Christus de Messias is, waarom Hij dan geen Koninkrijk op aarde heeft, dan is het antwoord, dat Hij Zich nu beperkt tot een werk aan de Gemeente. Daartoe heeft Hij Zich overgegeven. Dat gaat niet over zijn kruisiging, maar over Zijn tegenwoordige werk aan de Gemeente. Je moet het onderscheid kennen. De tragedie is dat men altijd geneigd is geweest om de uitspraken over het tegenwoordige werk van Christus weg te verklaren naar het werk dat Hij in het verleden voltooid heeft. Dat is een leerstellige fout en daardoor ontstaat het praktische probleem dat men niet meer weet wat de Heer vandaag doet. Christus heeft dus de Gemeente liefgehad en heeft Zich voor de Gemeente overgegeven. Dat voorbeeld zouden wij navolgen.

1 Kor. 11: 1   Weest allen mijn navolgers, gelijk ook ik van Christus.

Paulus stelt zichzelf op vele Schriftplaatsen tot voorbeeld voor de gelovigen. Dat is ook de functie in zijn bediening en levenswandel. Paulus heeft zich ook

overgegeven voor een werk aan de Gemeente. Hij is er niet op uit om aanstoot te geven, maar om op te voeden, zodat gelovigen opgroeien in Christus.

- 2 En ik prijs u, broeders, dat gij in alles mijner gedachtig zijt, en de inzettingen behoudt, gelijk ik u overgegeven heb.

Hoe zou je navolger van Paulus kunnen zijn als je niet aan hem denkt? Als het goed is hebben ze Paulus als voorbeeld, maar in de eerste plaats natuurlijk Christus.

‘Inzettingen’ mag dan een synoniem zijn voor wet, maar als dat zo is, dan is dat niet zo’n gunstige vertaling.

Paradosis = niet noodzakelijk wetten, maar meer tradities. Dat wat doorgegeven wordt in doses, in porties. Dat heet in het Nederlands ‘tradities’.

Traditie is verwant aan het Engelse trade = handel; dat wat van hand tot hand gaat. Eventueel zelfs dat wat van generatie tot generatie gaat. Dat zijn niet vaststaande wetten, maar bepaalde zaken uit het praktische leven, die wij leren van een voorgaande generatie. Traditie dus.

Met traditie hoeft op zich niets mis te zijn, als maar de goeie dingen worden doorgegeven. Dat het om tradities gaat blijkt uit de rest van de zin: gelijk ik u overgegeven heb. Paulus heeft die inzettingen overgegeven. Hij heeft die wijzen van doen overgeleverd.

Je vindt het ook terug in vers 23: Want ik heb van den Heere ontvangen, hetgeen ik ook u overgegeven heb, dat de Heere Jezus ....

Het zijn dingen die doorgegeven worden. De viering van het avondmaal vinden we namelijk niet als voorschrift, niet als wet. We spreken wel over de inzetting van het heilig avondmaal, maar dat soort termen vind je in de bijbel hierover niet. Zo noemen wij dat. Als je vraagt waar en wanneer het dan is ingesteld, dan krijgen we een omtrekkende beweging en zegt men dat dit in de nacht gebeurde toen de Heere Jezus verraden werd en zei: ‘Doet dit tot Mijn gedachtenis’. Oké, dat hebben ze toen die avond gedaan, maar waar staat dat wij het nu ook moeten doen? Dat staat nergens. Waarom doen we het dan? Omdat het traditie is en een heel oude. Men heeft dat van die tijd af zo gedaan. Als je vraagt hoe je het avondmaal vieren moet, dan dat staat helemaal nergens. We doen het zoals het ons overgeleverd is.

Dit soort zaken hebben in de tijd van de reformatie ter discussie gestaan, waarbij de rooms-katholieke kerk beweerde, dat aangezien zij het oudste kerkgenootschap ter wereld waren en dus het enige echte, wij ons als gelovigen moeten houden aan de tradities van de rooms-katholieke kerk. Het

probleem is dat daar heel wat tradities inzitten, die in de eerste plaats wet zijn en in de tweede plaats volstrekt on-Bijbels. Maar met tradities als zodanig is niets mis. We kunnen heel wat leren van het gedrag en de gebruiken van de oude christelijke kerk, voor zover we dat tenminste nog kunnen nagaan. Daaruit kennen wij bijvoorbeeld de traditie van de zondagsheiliging. Het Romeinse Rijk heeft die dag tot vrije dag verklaard, maar dat deden ze, omdat de christenen op die dag altijd samenkwamen en specifiek wijdden aan de Heer als eerste dag der week. Moet dat? Nee hoor, dat staat nergens in de Bijbel. We vinden in de Bijbel nog net dat men blijkbaar gewend was het zo te doen. Waarom ze dat deden vind je nergens. Je kunt alleen maar vermoeden dat ze het deden, omdat de Heer op de eerste dag van de week opstond uit de dood. Als eerste dag der week is het een beeld van dat er iets nieuws tot stand gekomen is, zoals het Nieuwe Verbond en een nieuwe schepping. Daarom was de opstanding uiteraard ook op een eerste dag der week. Als instelling of als wet kun je het in de Bijbel niet vinden. Toch is het een christelijke traditie en een redelijk goede.

Tradities zijn soms ontstaan in heel andere culturen en tijden en zijn in deze dagen totaal misplaatst, zoals bijvoorbeeld het hoedje van de dames. Natuurlijk is dat een goede traditie waarover hier gesproken wordt, vooral vanwege de symbolische betekenis, maar in onze tegenwoordige cultuur is het als traditie volkomen misplaatst en verliest daarmee z'n kracht en betekenis.

We zouden ons wel realiseren dat in verband met ons christelijke leven en het Gemeentelijke leven, dat we te maken hebben met tradities, waarvan niemand kan zeggen of ze Bijbels zijn of niet. Maar als we in ons eigen leven gestalte geven aan dat wij gelovigen zijn, ook collectief, dan doen we dat naar de voorbeelden die we hebben. Als dat voorbeelden zijn die we om wat voor reden dan ook niet zo zien zitten, dan doen we dat zo niet. Maar niettemin, tradities.

Waar staat bijvoorbeeld in de Bijbel dat we voor aanvang van elke bijeenkomst eerst moeten zingen? Nergens. Je kunt aantonen dat ze dat soms zo deden, of dat het onder de wet voorgeschreven was, maar wij leven niet onder de wet. Toch doen we het, omdat we het nuttig vinden. Zingen is een uitdrukking van verbondenheid met elkaar en het richt de neuzen dezelfde kant op. Het heet niet voor niets samenzang. Het heeft een bepaald nut, ongeacht wat je zingt. Het moet dus niet en het staat ook nergens voorgeschreven, maar we doen het toch. Dat geldt voor zoveel meer dingen.

Traditie is een goede zaak, zeker daar waar we überhaupt geen voorschriften kennen. We staan in de vrijheid, maar we hoeven ook niet elke generatie

opnieuw het wiel uit te vinden. Als die ervaring er is, waarom zou je er dan geen gebruik van maken? Zo werkt het en dat haalt Paulus hier aan. Het gaat zelfs zover, dat hij in 1 Kor. 15 de prediking en de inhoud van de prediking onder traditie schaaft. Het komt uit de bijbel en dat is ook de enige basis daarvoor, maar niettemin, als wij ons met de prediking van het Woord van God bezighouden, dan realiseren we ons ook dat we niet de eersten zijn die dat doen en dat generaties voor ons mensen met precies dezelfde Bijbel het Evangelie gepredikt hebben. Het is dus wel degelijk ook traditie.

- 1 Kor. 15: 1 Voorts, broeders, ik maak u bekend het Evangelie, dat ik u verkondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook staat;
- 2 Door hetwelk gij ook zalig wordt, indien gij het behoudt op zodanige wijze, als ik het u verkondigd heb; tenzij dan dat gij tevergeefs geloofd hebt.
- 3 Want ik heb ulieden ten eerste **overgegeven**, hetgeen ik ook ontvangen heb...

Het is een kwestie van doorgeven. Je hebt het niet van jezelf. Wij hebben het ook niet van onszelf. Wij ontvangen het en geven het door en dat heet nu eenmaal traditie. Het gaat van hand tot hand, van generatie tot generatie. Daar is nog niet alles mee gezegd. Ditzelfde komt ook aan de orde in de brieven aan Timótheüs en Titus, waarbij de bediening van Timótheüs en Titus afkomstig is van Paulus. Dat wil zeggen dat ook die bediening op traditie berust. Die wordt steeds doorgegeven. Dat is ook de betekenis van oplegging der handen. Het is het doorgeven van bepaalde verantwoordelijkheden van de één naar de ander, van de ene generatie naar de andere generatie. Ook dat is traditie.

Terug naar 1 Kor. 11.

- 2 En ik prijs u, broeders, dat gij in alles mijner gedachtig zijt, en de inzettingen behoudt, gelijk ik *die* u overgegeven heb.
- 3 Doch ik wil, dat gij weet, dat Christus het Hoofd is eens iegelijken mans, en de man het hoofd der vrouw, en God het Hoofd van Christus.

Er bestaat wel degelijk zoiets als hiërarchie. De één is het hoofd van de ander. Er zijn verschillende lagen in de maatschappij, maar in de praktijk ook in de Gemeente en in de schepping, waarbij sommige mensen bepaalde verantwoordelijkheden dragen en anderen niet.

God is het Hoofd van Christus. Dat is in 325 van onze jaartelling afgeschaft op het concilie van Nicéa. Daar hebben ze bepaald dat God en Christus identiek

zijn, van dezelfde substantie. Dat is niet zo, want de Vader staat boven de Zoon. In Joh. 5 staat dat de Zoon onderworpen is aan de Vader. God is het Hoofd van Christus. Dat kan ook niet anders, want Christus is door God tot Christus gemaakt. Hij was dat eerst niet, maar later, na zijn opstanding wel. Dat is van Hogerhand gebeurd.

Karel de Grote zou door de paus tot keizer gekroond worden, want de kerk had grote wereldlijke macht. Het verhaal gaat dat Karel de kroon uit de handen van de paus rukte en hem zelf op z'n eigen hoofd zette. Daarmee erkende hij dus het gezag van die paus niet boven zich. Als hij zich door de paus had laten kronen, zou hij feitelijk z'n leven lang onderworpen zijn geweest aan de paus.

God is dus het Hoofd van Christus. Hij is de Hogepriester van het Nieuwe Verbond. Ook in die hoedanigheid is Hij door God aangesteld en dient Hij God. Hij is een Dienaar van het Nieuwe Verbond en dus aan God onderworpen. Christus is het hoofd van iedere man. Elke man staat onder het gezag en de leiding van Christus. Wij dienen Hem.

De man is het hoofd der vrouw. Het gaat hier uiteraard niet over een laag in de maatschappij, waarbij mannen een hogere positie hebben dan vrouwen, maar over de individuele man en zijn echtgenote.

Dit is een scheppingsorde. Dat woord staat niet in de Bijbel, maar dat is wel wat het is. Dit is niet een beginsel in het christendom, maar in de hele wereld. Dat God het Hoofd is van Christus en Christus God dient, daar bemoeien wij ons uiteraard niet mee. Dat is een zaak tussen God en Christus en gaat ons verder niet aan. Afgezien daarvan zouden we er waarschijnlijk toch niet veel van begrijpen.

Christus is het Hoofd van iedere man. Hoe iedere man dat ziet en invult en wat dat voor praktische consequenties heeft, is een zaak tussen de individuele man en Christus. De mannen staan in ieder geval onder Christus en worden dus geacht Hem te dienen. Op welke manier is voor ieder van ons verschillend. Het hangt er vanaf welke gaven hij ontvangen heeft en welke loopbaan hem voorgesteld is. We zouden proberen welke de goede en welbehaglijke wil van God voor ons persoonlijk is. Dat doen wij door eerst te veranderen in ons denken en onze lichamen te stellen tot een levend, heilig en Gode welbehaglijk offer (Rom. 12: 1, 2).

De man is het hoofd van de vrouw, wat ons logischerwijs brengt tot de vaststelling, dat als de man aan Christus ondergeschikt is en Christus behoort te dienen en de vrouw ondergeschikt is aan haar man, zij dus geacht wordt haar man te dienen. Zoals wij mannen van Christus verwachten dat Hij ook

voor ons zal zorgen en ons van het nodige voorziet, zo mag de vrouw van haar man verwachten dat hij ook voor haar zorgt en haar het nodige verschaft. Die woorden komen voor in het burgerlijk wetboek, maar daarin worden ze op beide echtelieden toegepast, want hoewel wij het verschil tussen man en vrouw sinds onze puberteit goed kennen, worden we geacht dat verschil zo snel mogelijk weer te vergeten. Dit mag je overigens niet zomaar meer zeggen, want dit is discriminatie op grond van geslacht. In Nederland is sinds de jaren 60 alle rangorde in de samenleving afgeschaft. Je komt er echter niet onderuit dat bijvoorbeeld mensen in de regering een hogere rangorde innemen in de samenleving dan wij. Zij worden geacht ons te regeren en in die hoedanigheid staan zij boven ons. Toch is er totaal geen respect meer naar mensen die hoger in rang zijn. We hebben dat afgeschaft. Ook het koningshuis stelt niets meer voor. Het gezag van de koning is geminimaliseerd tot het knippen van lintjes en dat soort ceremoniële handelingen. Niettemin is het een Bijbels beginsel dat iemand door geboorte en afkomst ergens in deze wereld terecht komt en daardoor veel of weinig verantwoordelijkheid draagt, bepaald op grond van afkomst en dus aanleg (genetisch bepaald) en als het enigszins meezit bevestigd door opvoeding.

Het is niet de bedoeling dat we ons met politiek bezighouden, maar we zouden er oog voor hebben dat we als mens nu eenmaal bepaalde verantwoordelijkheden dragen, maar ook dat we bepaalde verantwoordelijkheden helemaal niet dragen. Het hangt er vanaf welke plaats we innemen. Die wordt hoe dan ook, hoewel niet uitsluitend, bepaald door afkomst en daardoor door aanleg.

Wat is er mis met een koningshuis waarin mensen geboren worden die van jongs af aan gewend zijn aan het idee dat ze grote verantwoordelijkheden in het Koninkrijk zullen dragen? Zij worden daar van jongs af aan voor opgeleid en zijn zo, naar we aan mogen nemen, goed toegerust om hun taak te vervullen. Het is veel moeilijker te begrijpen dat iemand van lage komaf omhoogvalt (meestal door een gebrek aan gewicht) en bijvoorbeeld minister-president wordt. Zo iemand heeft onderweg een zware loopbaan te lopen. Hij zal veel moeten leren en waarschijnlijk nooit zo goed worden als iemand die van kinds af aan daarvoor bestemd was en nooit beter geweten heeft dan dat hij daar ooit nog eens een keer terecht zou komen en moet zorgen dat hij zich daartoe bekwaamt. Dat is tot aan de Franse Revolutie altijd een geldend beginsel geweest.

In ieder geval moeten wij als kinderen Gods deze beginselen kennen. In een tamelijk anarchistische samenleving als die van de Korinthiërs is het van belang dat de apostel dit zegt. Voordat hij gaat spreken over bepaalde zaken aangaande de samenleving wijst hij erop dat er een bepaalde rangorde is, een

bepaald gezag en verantwoordelijkheid. Christus is verantwoordelijk voor alles wat Hij doet en Hij doet dat in de dienst aan God. Hij heeft tegenover God verantwoording af te leggen. Wij mannen hebben verantwoording af te leggen aan de Heer, Die wij dienen en aan Wie wij ondergeschikt zijn. Voor de vrouwen geldt dat ze onder hun eigen man staan. De vrouw is ondergeschikt aan haar man.

Het is trouwens een idiote situatie dat als je een rechtspersoon hebt met twee personen en er op democratische wijze gestemd moet worden, dit dan nooit goed uitkomt. Dan staken de stemmen. Maar als in de politiek de stemverhouding gelijk is, dan komen er nieuwe verkiezingen. In een huwelijk gaat dat zo niet. Dan is het nee tegenover nee, Vandaar dat sinds de oudheid de man het hoofd was van het gezin. Dat mannen daar misbruik van gemaakt hebben, ja, maar je kunt waarschijnlijk niets bedenken waar nooit misbruik van is gemaakt. Nu zijn man en vrouw gelijk en maken vrouwen daar misbruik van. Natuurlijk, dan hou je toch, maar het verandert aan de beginselen niets. Als je rust wilt hebben in je leven, wilt weten wie je bent en waar je verantwoordelijkheid ligt, dan moet je eerst deze rangorde kennen. Ieder van ons heeft iemand boven zich en ieder van ons heeft ook mensen onder zich, waarvoor hij verantwoordelijk is. Dit zijn de eerste dingen die we zouden leren. Als je dat geaccepteerd hebt, dan wordt het daarna ook een stukje makkelijker, om daar vervolgens inhoud aan te geven. De ellende is dat heel veel ellende in deze wereld veroorzaakt wordt door machtsstrijd. Men wil hogerop. Dat is de vloek van de samenleving. Iedereen wil net zo hoog op de ladder van z'n maatschappelijke carrière stijgen totdat hij het niveau van incompetentie bereikt heeft, waar hij vervolgens volkomen incompetent de rest van zijn carrière door zal brengen. Maar als die competentie of macht van tevoren bepaald is, kan men gewoon z'n eigenlijke werk doen, in plaats van alleen maar bezig zijn voor z'n positie te strijden. Dat maakt het een stuk makkelijker en ordelijker en neemt een hoop spanningen weg. Dat moeten we leren. Daarover wordt in de volgende hoofdstukken gesproken. De rest van de brief gaat over dat we als kinderen Gods nu eenmaal een positie innemen binnen een geheel, waarin we ons bewust zouden zijn van de verantwoordelijkheid die we hebben en geen gedachten zouden koesteren hoger dan die ons voegen.

De westerse wereld heeft een filosofie ontwikkeld waarin alle mensen geacht worden gelijk te zijn, wat Godzijdank niet zo is. Je moet er toch niet aan denken dat je allemaal op ... lijkt. Dat is nu eenmaal niet zo. We hebben ook allemaal zo onze voorkeuren, onze sympathieën en antipathieën. Alle mensen zijn niet gelijk en ze hebben ook niet allemaal gelijke rechten. Als iemand van rechts komt dan moet je hem voorrang verlenen. Daar heeft hij recht op. Alle

mensen hebben niet gelijke rechten. Het is wel zo dat als de situatie omgekeerd wordt, de rechten ook omgekeerd worden.

Dat iedereen gelijk is en gelijke rechten heeft is uitgedacht als een soort ideaal. Dat is echter totaal onhaalbaar. Mensen zijn daarvoor veel te verschillend, niet alleen uitwendig, maar uiteraard ook inwendig. Vanwege die verschillen bestaat er zoiets als rangorde. Dat is altijd zo geweest, sinds de eerste bladzijde van de Bijbel en het speelt een belangrijke rol, want op dat verschil berust feitelijk ook de bevoorrechte positie van Israël als uitverkoren volk. Dat volk werd tussen de overige volken uitgenomen. De Heer heeft Zich dat volk ten eigendom genomen. Dat kon Hij doen, want de ganse aarde is van Hem en Hij heeft dus het recht en de mogelijkheid om één volk uit al die volkeren aan te wijzen en in de hiërarchie een hogere positie te geven, waarbij Israël gesteld werd tot koninklijk en priesterlijk volk. Het Koninklijke, zowel als het priesterlijke staat boven de rest van het volk. Het heeft gezag en autoriteit en draagt daarmee ook grotere verantwoordelijkheden. Dat neemt niet weg dat naar Bijbelse maatstaven de koningen en priesters weer onder God Zelf staan, Die hen immers Zelf heeft aangesteld.

Dat dergelijke beginselen in sommige culturen enorm uit de hand gelopen zijn is waar, maar als je die beginselen afschaft, loopt het ook volledig uit de hand. Met dat probleem zitten wij dus vandaag de dag opgescheept, want sinds alle mensen in Nederland gelijk zijn, heeft er natuurlijk niemand meer enig gezag. Er is niemand meer die een knoop door kan hakken en kan zeggen: 'En zo gebeurt het!'. Zo wordt een land dus onbestuurbaar. Datzelfde geldt net zo goed op lager niveau. Er moet op één of andere wijze toch zoiets als hiërarchie bestaan, dat de één boven de ander staat. Dat gezag moet er nu eenmaal zijn. Als men ergens daarover mee kan praten, dan is het wel in het leger. Je kunt niet een stelletje soldaten het land insturen en zeggen: 'Zie maar dat je er wat van maakt'. Er moeten taken verdeeld worden en er moet gecoördineerd worden. Zo zit het leven nu eenmaal in elkaar. Onze samenleving ook. Dat daar zo weinig van terecht komt, is omdat niemand meer enig gezag heeft. De mensen die eventueel capabel zijn om die macht uit te oefenen, wachten zich er wel voor, omdat ze daarna afgemaakt worden. Als ze opdrachten geven en die pakken niet goed uit, of mensen willen ze niet uitvoeren, dan breekt achteraf de hel los en word je afgebrand. Iedereen die in onze samenleving verantwoordelijkheid draagt loopt het risico dat z'n kop eraf gaat. Dat is zo, omdat het beginsel niet meer erkend wordt. Een samenleving kan zo niet bestaan. In de praktijk werkt het zo dat degene met de grootste mond, of met het meeste geld de dienst uitmaakt.

Het zijn dingen die wij niet meer kennen en dat maakt het lastig erover te spreken, zeker als het gaat over de verhouding tussen man en vrouw in het

huwelijk. Dat is nooit een heikel onderwerp geweest, maar is het nu wel geworden. Vroeger waren mannen het hoofd van het gezin, maar tegenwoordig is het gezin onthoofd, want het heeft geen hoofd meer. Wie er juridisch gezien verantwoordelijk is voor de kinderen, dat weet niemand. Kinderen weten het vaak zelf ook niet. Dat moet op één of andere wijze uit de hand lopen. Je moet iemand aan kunnen wijzen die verantwoordelijk is. Ieder doet wat goed is zijn eigen ogen en maar hopen dat het goed komt.

In het Nieuwe Testament zijn er wel een aantal Schriftplaatsen waarin deze hiërarchische verhoudingen op ons worden toegepast. Als we onze positie in Christus goed begrepen hebben, dan hebben we ook begrepen dat we door God niet langer als een oude schepping gezien worden, maar als een nieuwe schepping. We worden geacht getrokken te zijn of te worden getrokken uit deze tegenwoordige boze wereld, dat we een burgerschap in de hemel hebben. Bovendien worden wij geacht voor de wereld en voor de wet gestorven te zijn. Deze zaken worden nogal eens gebruikt als een excuus om zich niet aan te hoeven passen aan de omstandigheden in de wereld en ook om daar eventueel helemaal geen verantwoording in te dragen, onder het motto: 'Het is mijn wereld niet, ik hoor er niet bij' en 'we zijn niet onder de wet'. Dat is een noodlottig misverstand, want de Bijbel zelf zegt dat we wel degelijk onderdanig zouden zijn aan de menselijke overheid.

- Rom. 13: 1 Alle ziel zij den machten, over *haar* gesteld, onderworpen; want er is geen macht, dan van God, en de machten, die er zijn, die zijn van God geordineerd.
- 2 Alzo dat die zich tegen de macht stelt, de ordinantie van God wederstaat; en die ze wederstaan, zullen over zichzelf een oordeel halen.

De ziel is de praktische levenswandel van de mens, dat waarmee hij zijn leven vult en in de praktijk dus zijn leven is.

Bovenstaande verzen maken toch duidelijk dat de overheid een instelling is door God gegeven. Dit betekent niet dat God de uitslag van de laatste verkiezingen bepaald heeft en ook niet dat degenen die in de regering zitten door God zijn aangesteld. Dat staat hier ook niet. Hier staat dat de overheid een Goddelijke instelling is. In de Bijbel worden mensen aangesteld in een positie van heerschappij over andere mensen. Dit vinden we in ieder geval na de vloed van Noach, waar uitdrukkelijk sprake is van de instelling van de menselijke overheid. Dit houdt tevens in dat er geen overheid is ingesteld over de totale mensheid. Dat zou trouwens in strijd zijn met de situatie vlak na de vloed, met de torenbouw van Babel en de daarop volgende spraakverwarring. De mensheid is toen verdeeld in verschillende volkeren met elk hun eigen overheid, met een eigen regering en in principe hun eigen

koning, of hoe je zo iemand dan ook maar noemt. Van oudsher worden die volken ook genoemd bij de naam van hun hoofd van de familie, een begrip dat tegenwoordig ook niet meer bestaat, maar van oudsher was dat een bestaand begrip. De hoofden van de stammen van Israël waren de opperhoofden van de stammen, van de families. Als zo'n familie uitgroeit tot een heel volk, dan heet zo'n hoofd ineens een koning. Daar komt ook het begrip van de erfelijke monarchie vandaan. Sinds David was het hoofd van de stam van Juda ook aangesteld tot hoofd van heel Israël.

Ook wij beschouwen onszelf als een volk en een land en als daar geen vraagtekens bij zijn, dan hebben we dus ook een regering. Dat is volstrekt Bijbels. Zo hoort het ook. Wie we ook zijn, we worden geacht onderdanig te zijn aan die overheid. Er staat nooit gehoorzaam, want men moet Gode meer gehoorzaam zijn dan mensen. Er staat nergens dat wij zo zonder meer de overheid gehoorzaam moeten zijn. Wij hebben verplichtingen aan Iemand Die hoger is dan onze nationale overheid. Niettemin blijft het beginsel dat men de overheid onderdanig is. Je zou dus ook de consequenties dragen als je niet gehoorzaam bent aan de overheid.

Mocht het idee dat je het eigendom van Christus bent je op de gedachte brengen dat je dus geen verplichtingen meer hebt aan de menselijke overheid, dan zegt Titus 3: 1...

Titus 3: 1 Vermaan hen dat zij aan de overheden en machten onderdanig zijn, dat zij *hun* gehoorzaam zijn, dat zij tot alle goed werk bereid zij.

'Hun' staat schuin gedrukt. Er staat dus niet dat zij hun gehoorzaam moeten zijn, maar dat ze gehoorzaam moeten zijn aan de overheden, maar aan de Heer. Dat blijkt, want meteen erachter staat dat zij tot alle goed werk bereid zouden zijn. Alle werken die in de Bijbel goed zijn, zijn werken uit geloof en hebben de heerlijkheid Gods tot doel. Werken die uit het geloof voortkomen hebben in principe niets te maken met onze onderdanigheid aan de aardse overheden. Dat zijn twee verschillende dingen. Maar toch, onderdanig aan de overheden. Die rangorde blijft gewoon bestaan.

1 Petr. 2: 13 Zijt dan alle menselijke ordening onderdanig, om des Heeren wil; hetzij den koning, als de opperste macht hebbende;
14 Hetzij den stadhouderen, als die van hem gezonden worden, tot straf wel der kwaaddoeners, maar *tot* prijs dergenen, die goed doen.
15 Want alzo is het de wil van God, dat gij, weldoende, den mond stopt aan de onwetendheid der dwaze mensen.

We zouden tamelijk voorbeeldige onderdanen zijn van het land en van het volk waar wij deel van uitmaken. Bovendien, naar Bijbelse maatstaven zijn wij als kinderen Gods hier op aarde, waar we ook zijn, allochtonen. Wij zijn hoe dan ook in een vreemd land. We zouden ons daarom gedragen in overeenstemming met de regels die nu eenmaal in dat vreemde land gelden, tenzij dan dat die regels in strijd zijn met de verantwoordelijkheden die wij hebben als burgers van de hemel.

Daar is toch niets moeilijks aan. De moeilijkheid zit hem erin dat wij dat in onze cultuur allang hebben afgeschaft. Tegenwoordig kennen we het ceremonieel koningschap. De koning heeft helemaal niets meer te vertellen. Bovendien heeft men van het besturen van het land gemaakt dat de overheid het volk moet dienen. Dat is de omgekeerde wereld. Het volk zou de overheid dienen en de overheid dient God. Als de overheid God niet dient, dan is dat niet onze verantwoordelijkheid. Het is onze verantwoordelijkheid dat wij de overheid dienen. Onder alle omstandigheden geldt echter dat men God meer gehoorzaam moet zijn dan mensen. Het is ook niet voor niets dat het woord voor koning in het Hebreeuws, de oorspronkelijke taal van de Bijbel, hetzelfde is als het woord voor engel, een boodschapper.

Malach = engel;

Melech = koning.

Het zijn dezelfde letters en de betekenis is ook precies hetzelfde.

Zoals engelen gediensdige geesten zijn, die door God uitgezonden worden om dergenen wil die de zaligheid zullen beërven, zo geldt dat voor koningen ook. Zij zijn er om God te dienen. Hun dienst zou inderdaad ook een positieve uitwerking hebben op het volk waarover zij zijn aangesteld, maar zij staan in dienst van God. Zij zijn koning bij de gratie Gods. Door God aangesteld, maar niet om linten door te knippen.

Hoewel die beginselen in onze samenleving zijn afgeschaft, bestaan ze voor ons nog steeds en zijn het voor ons dan ook vaste normen, want de verantwoordelijkheid die wij hebben in deze oude wereld, blijft ook dezelfde verantwoordelijkheid als wij kinderen Gods zijn. Zolang wij in deze wereld zijn en daar deel van uitmaken, zouden wij onze positie daarin kennen.

- 1 Tim. 2: 1 Ik vermaan dan voor alle dingen, dat gedaan worden smekingen, gebeden, voorbiddingen, dankzeggingen, voor alle mensen;
- 2 Voor koningen, en allen, die in hoogheid zijn; opdat wij een stil en gerust leven leiden mogen in alle godzaligheid en eerbaarheid.
- 3 Want dat is goed en aangenaam voor God, onzen Zaligmaker.

Niet opdat het tot zegen van de wereld zou zijn, of van de samenleving, maar opdat wij een stil en gerust leven mogen leiden. De wereld ligt momenteel

buiten het werkingsgebied van de Heer. Zijn werk is nu dat Hij een volk voor Zijn Naam aan het verzamelen is uit deze wereld.

Wij hebben er belang bij dat er in de samenleving enige rust is, want dat geeft ons de ruimte om een stil en gerust leven te leiden, om in de vrijheid die er dan is de Heer te dienen.

Vrijheid is een mooi ding, maar als het gepaard gaat met gelijkheid en broederschap, dan ben je een brug te ver.

Christus heeft Zich voor ons overgegeven, om Zich een eigen volk te heiligen.

Efe. 5: 2   En wandelt in de liefde, gelijkewijs ook Christus ons heeft liefgehad, en Zichzelf voor ons heeft overgegeven tot een offerande en een slachtoffer, Gode een welriekende reuk.

Hoe zit het dan met dat volk voor zijn Naam? Paulus zegt in Titus dat degenen die deel uitmaken van dat volk ook de menselijke overheid onderdanig zouden zijn. Dat staat hier feitelijk ook, maar dan op een ander niveau.

Efe. 5: 20   Dankende te allen tijd over alle dingen God en den Vader, in den Naam van onzen Heere Jezus Christus;
21   Elkander onderdanig zijnde in de vreze Gods.

Hier gaat het over een rangorde, niet in de wereld, maar in de Gemeente. We zouden elkaar onderdanig zijn in de vreze Gods. Bij gelegenheid staat er ook dat de één de ander uitnemender achte dan zichzelf. Dat is wederkerig. Maar elkaar onderdanig zijn gaat niet op dezelfde manier, want als ik jou onderdanig ben en jij mij, dan komt er dus geen bal van terecht, tenzij dan dat er één water bij de wijn doet. De vraag moet dus zijn wie er onderdanig is aan wie. Daar gaat de rest van Efe. 5 over en de eerste helft van hoofdstuk 6.

Efe. 5: 22   Gij vrouwen, weest aan uw eigen mannen onderdanig, gelijk aan den Heere;
25   Gij mannen, hebt uw eigen vrouwen lief, gelijk ook Christus de Gemeente liefgehad heeft, en Zichzelf voor haar heeft overgegeven.
28   Alzo zijn de mannen schuldig hun eigen vrouwen lief te hebben, gelijk hun eigen lichamen. Die zijn eigen vrouw liefheeft, die heeft zichzelf lief.

Dit spreekt uiteraard niet over maatschappelijke verhoudingen, maar over verhoudingen binnen het huwelijk, waarbij de man het hoofd is der vrouw.

- Efe. 6: 1 Gij kinderen, zijt uw ouderen gehoorzaam in den Heere; want dat is recht.
- 2 Eert uw vader en moeder (hetwelk het eerste gebod is met een belofte),
- 3 Opdat het u wel ga, en *dat* gij lang leeft op de aarde.

Eren is honoreren en honoreren heeft te maken met honorarium. Als je iemand eert, dan zou je hem wat geven. Sommigen zijn dubbele eer waardig en die zou je dus het dubbele geven. Dat is Bijbels. Eren is niet maar zoiets als respect, maar het is een concrete zaak.

Kinderen zouden hun ouders gehoorzaam zijn. Dat moet ook wel, want kinderen kunnen de dingen niet overzien en worden geacht kinderen te zijn, omdat ze geen verantwoordelijkheid kunnen dragen. Dat is precies de reden waarom ze onder het gezag van de ouders staan. Kinderen worden ook niet apart gerekend, maar maken deel uit van de ouders, die dan ook verantwoordelijk zijn. Vandaar dat de kinderen van Korach, Dathan en Abiram ook mee de grond in verdwenen (Num. 16).

In 1 Kor. 7 stond dat de kinderen gezegend worden met de ouders. Dat komt omdat ze niet apart gerekend of apart geteld worden. Ze worden niet geacht mensen te zijn, maar kinderen. Ze moeten nog mensen worden en daar is het gezag van ouders dan ook op gericht, als het goed is.

Kinderen, zijt uw ouderen gehoorzaam, want dat is recht. Je ziet dat het een juridische aangelegenheid is. In Nederland hebben ouders doorgaans zo weinig gezag over de kinderen, dat ze al heel vroeg niet meer gehandhaafd kunnen worden. Daarom heeft men de leeftijd voor meerderjarigheid verlaagd naar 18 jaar. Zo lost men het probleem op. Dat heet het paard achter de wagen spannen.

- 5 Gij dienstknechten, zijt gehoorzaam uw heren naar het vlees, met vreze en bezen, in eenvoudigheid uws harten, gelijk als aan Christus;

Gij dienstknechten = gij slaven. Maar het gaat hier gewoon over arbeidsverhoudingen. Ook in de arbeid heb je nu eenmaal een baas nodig en personeel.

Eenvoudigheid uws harten = zonder bijbedoelingen.

Ongeacht of die heren naar het vlees gelovigen zijn of niet, je zou ze net zo dienen alsof je Christus diende. Je zou ze onderdanig of gehoorzaam zijn, alsof je gehoorzaam of onderdanig bent aan Christus. Dat is de wil van God. Dat staat er ook bij.

- 6 Niet naar ogendienst, als mensenbehangers, maar als dienstknechten van Christus, doende den wil van God van harte;

7 Dienende met goedwilligheid den Heere, en niet de mensen;

Voor zover wij werknemers zijn, zouden wij onze heren naar het vlees gehoorzaam zijn alsof we daarmee de Heer dienen en zo dienen wij de Heer ook. We zullen daarvoor ook beloond worden.

- Kol. 3: 22 Gij dienstknechten, zijt in alles gehoorzaam uw heren naar het vlees, niet met ogendiensten als mensenbehangers, maar met eenvoudigheid des harten, vrezende God.
- 23 En al wat gij doet, doet dat van harte als den Heere, en niet den mensen;
- 24 Wetende, dat gij van den Heere zult ontvangen de vergelding der erfenis; want gij dient den Heere Christus.

Wij zullen door de Heer voor dergelijke trouw en dienstbaarheid beloond worden. Dat dit in de wereld geen gangbare praktijk is, kan wel zo zijn, maar wij zijn nu eenmaal andere mensen. Wij zijn het eigendom van de Heer en de Heer zegt dat we zo zouden leven. Wij worden daarvoor beloond. De Heer houdt dus nadrukkelijk deze maatschappelijke verhoudingen in stand. Als iemand zich iets van deze Bijbelse inzettingen wat aan zou trekken, zouden juist wij dat zijn. Als er iemand onderdanig aan de overheid zou zijn, dan juist wij, als kinderen van God.

Als er dan al een vrouw onderdanig aan haar man zou zijn, dan juist gelovige vrouwen. Maar ja, dat hebben we ook afgeschaft. Formeel en ceremonieel bestaat het huwelijk nog wel, maar in werkelijkheid is het natuurlijk allang afgeschaft. Het bestaat niet meer. Er is geen hoofd meer in het huwelijk. Bovendien mag je al niet eens meer onderscheid maken tussen man en vrouw, anders discrimineer je. Tegenwoordig is een samenlevingsvorm tussen twee vrouwen of twee mannen ook een huwelijk. Nu hebben we nog niet alle vormen gehad, maar laten we het hier in de opsomming maar bij laten. Bovendien zouden man en vrouw één zijn en dus ook een economische eenheid vormen, met één gemeenschappelijk inkomen. Vroeger zorgde de man daarvoor, maar tegenwoordig worden man en vrouw door de belastingdienst onafhankelijk van elkaar belast. Voorheen werden man en vrouw niet alleen als een economische eenheid beschouwd, maar helemaal als één rechtspersoon, als een gezin met de man aan het hoofd. Dat heeft men al heel lang geleden afgeschaft door de vrouw stemrecht te verlenen. Tegenwoordig is het heel gewoon dat in een democratie vrouwen stemrecht hebben, maar zo gewoon is dat niet. Dat was ook nooit zo. Sinds 1917 heeft men dat afgeschaft en sindsdien zijn man en vrouw dus niet meer één, maar twee. In werkelijkheid betekent dit gewoon dat het huwelijk niet meer erkend wordt. Het gevolg daarvan is dat men er zich tegenwoordig ook niets meer

van aantrekt. Vroeger ging je trouwen en daarna samenwonen; tegenwoordig moet het andersom. Of je daarna nog trouwt, doet er niet meer zoveel toe.

Je begrijpt dat het is deze situatie lastig is over deze dingen te spreken, maar toch is het Bijbels. Het is net zo Bijbels als dat Christus het Hoofd is van de Gemeente, maar in Rome hebben we iemand zitten die zich papa laat noemen. Dat God het Hoofd is van Christus heeft men al veel langer geleden afgeschaft. Zo, en nu is het verhaal weer rond. Men heeft in de loop der tijd systematisch deze beginselen onderuit gehaald. Dit alles komt natuurlijk van de duivel zelf, die het hoofdschap van God niet meer erkent en zelf die plaats in wil nemen. Waarom zou God de Baas zijn? Ik ben weliswaar minder, maar ik zal mijn troon zetten boven die van God. Dat werkt uit in de geschiedenis van de mensheid. In de geschiedenis van Israël trouwens ook.

God had Mozes aangesteld tot koning over het volk (Deut. 33: 5). Hij fungeerde als de opperste machthebber onder Israël. Zijn broer was tot hogepriester gesteld. Daarna trekt het volk de positie van Mozes en Aäron in twijfel en vraagt zich af waarom zij over hen zijn gesteld. 40 jaar daarvoor, toen Mozes zich voor het eerst bij zijn volk meldde als hun verlosser, zeiden ze ook al tegen hem: 'Wie heeft u tot overste over ons gesteld?'. Dat is later in heel die tocht door de woestijn ook zo gebeven. Men was het met God niet eens, omdat men democratisch was en er zelf wel één uit hun midden zouden kiezen. Maar dat was niet de bedoeling en dat heeft te maken met instellingen die God Zelf gemaakt heeft. Als daar iets in fout zou gaan, dan was Hij voldoende bij machte om daarin in te grijpen. Dat heeft Hij bij gelegenheid ook gedaan. Zo is het onder ons als Gemeente ook. Als het helemaal uit de hand dreigt te lopen, dan grijpt de Heer wel in. Daar hebben we waarschijnlijk ook de Reformatie aan te danken gehad.

Van ons wordt verwacht dat wij deze volstrekt Bijbelse beginselen niet alleen maar leerstellig en theoretisch erkennen, maar dat we ze ook in ons dagelijks leven praktiseren.

Terug naar 1 Kor. 11.

- 3 Doch ik wil, dat gij weet, dat Christus het Hoofd is eens iegelijken mans, en de man het hoofd der vrouw, en God het Hoofd van Christus.

We kennen in de Bijbel nog een andere hiërarchie: God is het Hoofd van Christus, Christus is het Hoofd van de Gemeente, de Gemeente is het hoofd van Israël en Israël is het hoofd van de volkeren. Dat is de uiteindelijke situatie straks in de 1000 jaren, waarbij Israël als koninklijk en priesterlijk volk boven de overige volkeren gesteld zal zijn en waarbij de Gemeente in een hemelse positie weer boven Israël gesteld is, omdat de Gemeente beschouwd wordt

als eerstelingen uit Israël. Aan het hoofd van de Gemeente staat uiteraard weer Christus en boven Christus staat God.

Dit heeft ook alles te maken met eerstgeboorterecht, want hiërarchie berust op erfrecht. Dit geldt niet alleen in de bijbel, maar daarbuiten ook.

Eerstgeboorterecht is niet exclusief een Bijbels begrip.

Vanuit die hiërarchie die hier genoemd wordt staat er...

- 4 Een iegelijk man, die bidt of profeteert, hebbende *iets* op het hoofd, die onteert zijn eigen hoofd;

De gedachtegang gaat hierna verder in vers 7. Vers 5 en 6 zijn een parenthese. Dat betekent dat ze min of meer tussen haakjes staan.

*De **parenthese** is het los invoegen van een gedachte in de zinsbouw, ter aanvulling of verduidelijking van de gedachte. Dit gebruik stamt uit de Latijnse omgangstaal (het zogenaamde vulgair Latijn), waarvan het de levendigheid ook kan suggereren in een literaire tekst. Zo'n invoeging zal in geschriften vaak tussen haakjes gezet worden, die ook parentheses genoemd worden om ze te onderscheiden van de vierkante teksthaakjes. (Overgenomen van Wikipedia.)*

Nu nog een keer.

- 4 Een iegelijk man, die bidt of profeteert, hebbende *iets* op het hoofd, die onteert zijn eigen hoofd;
- 7 Want de man moet het hoofd niet dekken, overmits hij het beeld en de heerlijkheid Gods is; maar de vrouw is de heerlijkheid des mans.

Als de man bidt of profeteert zou hij het hoofd niet bedekken. In een positie of bezigheid in relatie tot God zou de man zijn hoofd niet bedekken. Nu is dat in onze dagen absoluut geen probleem, want de meeste mannen dragen immers geen hoofddekkel. Het idee is natuurlijk afkomstig uit de Joodse traditie en in mindere mate uit de Griekse cultuur van die dagen. De Joden bedekken juist het hoofd als zij iets doen dat in relatie staat tot de Godheid. Op z'n minst met een keppeltje. Dat moet vanwege de symboliek. Symboliek is ook maar niet een Bijbelse aangelegenheid, want de mensenwereld is daar vol mee. Het hoofddekkel is de uitbeelding van de macht waaronder men staat. Heel neutraal is het de uitbeelding van dat de man onder een macht staat.

Vroeger mocht je je als militair ook absoluut niet zonder hoofddekkel vertonen, als uitbeelding van dat je onder de militaire tucht stond. Als je een beetje een hogere rang had, dan had je ook een hogere pet op.

Petten dienen overigens om langer te lijken en dus om indruk te maken. Aan het hoofddekkel herken je ook de rang van de militair.

Niettemin, het hoofddekkel staat voor de macht die men vertegenwoordigt en verleent degene die zo'n pet draagt dan ook de nodige autoriteit.

Het Joodse keppeltje is de uitbeelding van de wet. Men staat onder de wet. Letterlijk staat men onder dat hoofddekseel. Vandaar dat het voor ons, die leven onder het Nieuwe Verbond (er gemakshalve van uitgaande dat wij Joden waren), nu andersom is. Als we al een hoofddekseel hadden, dan doen wij dat af als we tot de Heer naderen. Er staat ook dat het hoofddekseel een macht is.

10 Daarom moet de vrouw een macht op haar hoofd hebben, om der engelen wil.

Maar het is een hoedje, een hoofddekseel. Het heet macht omdat het daar een uitbeelding van is. Het idee is dat de getrouwde vrouw onder de macht en het gezag van haar man staat. Daarna hoeft het geen verbazing te wekken dat waar in onze cultuur dit gezag afgeschaft is, het hoofddekseel daarmee ook verdwenen is, waarbij de symboliek hand in hand gaat met de veranderde opvattingen.

Dat de man dus z'n hoofddekseel af zou zetten, is om uitdrukking te geven aan de macht waaronder hij staat. Wij mannen staan niet onder die macht, wij staan onder Christus. wij kennen Hem van aangezicht tot aangezicht. Het vervolg op dit hoofdstuk is eigenlijk 2 Kor. 3, waar gesproken wordt over de bedekking die ligt over de ogen en het hart van de ongelovige Jood, dan wel over de Bijbel. Die bedekking is er vanwege de heerschappij van de wet. Mozes wordt als voorbeeld aangehaald, met een bedekking over z'n aangezicht. Het hoofdstuk eindigt met dat wij de Heer kennen van aangezicht tot aangezicht, dat wil zeggen, met ongedekte hoofde.

2 Kor. 3: 18 En wij allen, met ongedekte aangezichte de heerlijkheid des Heeren weerspiegelende, worden *naar* hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest.

Helaas vertaald met: als in een spiegel aanschouwende.

Het werkwoord is het woord 'spiegelen'. Dat betekent niet in een spiegel kijken, maar wat de spiegel zelf doet, reflecteren. Wij weerspiegelen de heerlijkheid des Heeren. Die ontvangen wij namelijk, omdat wij, in tegenstelling tot Mozes, die bedekking niet hebben. Wij leven namelijk niet onder de wet. De volgende verzen zeggen dat wij deze schandelijke bedekselen verworpen hebben. Het is schandelijk om die bedekking te hebben.

Nu gaat het daar weliswaar niet letterlijk over het hoofddekseel van de man, maar wel degelijk om de betekenis daarvan. In 1 Kor. 11 gaat over letterlijk een hoofddekseel en daarna pas over de geestelijke betekenis daarvan. Wij

leven niet onder de wereldse beginselen en we leven niet onder de wet en dus gaat het hoofddekseel van de man af.

Daarna is natuurlijk de logische vraag of dit bij de vrouwen dan ook moet. En daar begeven we ons op tamelijk glad ijs, omdat we dan gaan zeggen dat dit besproken moet worden in het licht van de toenmalige cultuur en gebruiken, waarbij het ondenkbaar was dat de vrouw zich ooit buitenshuis zonder hoofddekseel zou vertonen.

Tegenwoordig kun je het zien aan de islamitische vrouwen. Die staan onder wet en onder het gezag van hun man. Zij dragen dus een hoofddekseel.

De gangbare praktijk was toen dat ook mannen zich buitenshuis niet zonder hoofddekseel vertoonden, maar dat was niet verplicht. Maar wanneer men bewust in relatie treedt met de Heer, dan zou het hoofddekseel van de man afgaan.

Wat de vrouwen betreft ligt de situatie om een aantal redenen wat anders. Een vrouw zonder hoofddekseel laadt schande op zich. Dan wordt ze geacht van lichte zeden te zijn. Bovendien zegt Paulus dat als een vrouw haar hoofddekseel afzet, zij haar haar ook maar moet afscheren, maar waar dat gebeurt is dat een publieke schande. Dat gebeurt namelijk van oudsher met overspelige vrouwen. Het idee is dus dat een vrouw zoveel mogelijk bedekt zou zijn in het publiek.

- 5 Maar een iegelijke vrouw, die bidt of profeteert met ongedekte hoofde, onteert haar eigen hoofd; want het is een en hetzelfde, alsof *haar* het haar afgesneden ware.
- 6 Want indien een vrouw niet gedekt is, dat zij ook geschoren worde; maar indien het lelijk is voor een vrouw geschoren te zijn, of het haar afgesneden te hebben, dat zij zich dekke.

De vrouw zou dus haar hoofddekseel ophouden. Bovendien, het hoofddekseel van de vrouw is een uitbeelding van het gezag van haar man, waaronder zij staat. Als vrouwen daar een hekel aan hebben, dan doen ze hun hoofddekseel af. Dat is waarschijnlijk de reden waarom de hoedjes verdwenen zijn.

Waar het in dit Schriftgedeelte over gaat is dat het hoofddekseel verdwenen is. Draai het alsjeblieft niet om. Zeg niet dat 1 Kor. 11 leert dat de vrouwen een hoofddekseel op moeten zetten, want dat staat er niet. Er staat dat ze het niet af moeten doen. Als je dat als vrouw in de praktijk wilt brengen, dan betekent dit dat je nooit meer het huis uitgaat zonder hoofddekseel. Inderdaad, net zoals de islamitische vrouwen. Als je accepteert dat vrouwen geen hoofddekseel op hoeven als ze buitenshuis gaan, oké, maar dan moet je ook niet hypocriet zijn

en ineens als je de kerk binnenstapt een hoedje opzetten. Als je dat doet, dan doe je eigenlijk precies het tegenovergestelde van wat dit Schriftgedeelte leert. De essentie is namelijk dat het hoofddekseel verdwenen is en dat we de Heer zouden kennen aangezicht tot aangezicht.

Voor wat de verdere hiërarchie betreft, dat staat niet in dit Schriftgedeelte, maar het idee blijft heus dat de verantwoordelijkheid van de christelijke vrouw is, dat ze haar man dient en hem onderdanig is.

- 7 Want de man moet het hoofd niet dekken, overmits hij het beeld en de heerlijkheid Gods is; maar de vrouw is de heerlijkheid des mans.
- 8 Want de man is uit de vrouw niet, maar de vrouw is uit den man.
- 9 Want ook is de man niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om den man.

Dit gaat niet over de geboorte, maar over de eerste vrouw. De vrouw is uit de man. De man was eerst en heeft dus primogenituur = eerstgeboorterecht. Bovendien is de man niet om de vrouw geschapen, maar andersom. De vrouw is om de man geschapen. God zag dat het niet goed was dat de man alleen was en Hij stelde een hulpe tegen hem over. Dat wil zeggen dat de vrouw geschapen is om de man te helpen, waaruit we ook concluderen dat de man kennelijk hulp nodig heeft.

Dat de vrouw om de man geschapen is betekent uiteraard dat zij ter wille van de man geschapen is, maar je kunt het ook letterlijk opvatten. In Jer. 31 staat dat God iets nieuws zou scheppen, namelijk de vrouw zou de man omvatten, omhullen.

In Jer. 31 gaat het weliswaar niet letterlijk over man en vrouw, maar over iets veel hogers en dus veel belangrijkers.

Jer. 31: 22   Hoe lang zult gij u onttrekken, gij afkerige dochter? Want de HEERE heeft wat nieuws op de aarde geschapen (zal wat nieuws op de aarde scheppen): de vrouw zal den man omvatten.

De Man is de Heer en de vrouw is Israël. Het gaat hier over het Nieuwe Verbond, want onder het Oude Verbond was weliswaar sprake van de Man en de vrouw, namelijk de Heer en Israël (het was een huwelijksverbond), maar onder het Nieuwe Verbond (en dus feitelijk te beschouwen als een nieuw huwelijk) komt het ideaal alsnog tot stand, want dan zal de vrouw de man omvatten, in die zin dat de vrouw de Man zal dienen. Onder het Nieuwe Verbond zal Israël de Heer dienen. Het zal ook een vruchtbaar huwelijk zijn. Onder het Oude Verbond was de vrouw niet bereid de Man te dienen. De vrouw wilde geen gemeenschap met de Man. Vandaar: Hoe lang zult gij u onttrekken, gij afkerige dochter?

Izebel, de vrouw van Achab, wordt zelfs nog in Openbaring genoemd. Izebel = onaangeraakt. Men beschouwt dat als compleet, onbeschadigd. Een mooie naam dus. Zij wordt het geacht een prachtige vrouw geweest te zijn. Dat zal ook wel, want de koning had ze natuurlijk voor het uitkiezen. Het idee is echter dat Achab en Izebel weliswaar getrouwd waren, maar dan had je het ook wel zo ongeveer gehad. De vrouw omving de man dus niet. De naam Izebel wordt in tweede instantie aan het oudtestamentische Israël gegeven, die niet bereid was tot gemeenschap met haar eigen Man. Wel tot gemeenschap met andere mannen, namelijk met de afgoden. Daarom heet afgoderij ook hoererij.

Het beginsel is dat de vrouw de man zou omvangen, in allerlei opzicht. In ieder geval betekent het dat ze tot hulp van de man is en ten dienste van de man. In die zin wordt ze ook geacht de heerlijkheid van de man te zijn.

Heerlijkheid = afschijnsel naar buiten toe. Zoals Christus de heerlijkheid is van God, dan wel het afschijnsels van Gods heerlijkheid, is Hij dus de veruiterlijking van de Godheid. Christus is het beeld Gods, de uitwendige vorm waarin de Godheid Zich openbaart. Dat is noodzakelijk, omdat God Zelf onzienlijk is. Wat wij van God zien en kennen en kunnen kennen, heeft allemaal op de Zoon betrekking: het beeld, de veruiterlijking, de persoon. Op dezelfde wijze wordt de vrouw geacht de veruiterlijking van de man te zijn en dus als het ware ook om de man heen. Zij omvangt hem.

Het is ook niet voor niets dat het woord voor 'huis' met 'vrouw' vertaald kan worden.

Beth = huis;

Bath = vrouw.

Volstrekt hetzelfde woord.

De vrouw is het huis = een Joodse zegswijze.

Huisvrouw is dan een pleonasme.

Vandaar dan ook dat de vrouw van oudsher de huishouding regelt, de gang van zaken in een huishouding, de buitenkant van de man.

Alles wat vrouwelijk is, is per definitie uitwendig en alles wat mannelijk is, is per definitie inwendig. Vandaar dat van oudsher de zelfstandige naamwoorden verdeeld worden in twee categorieën, namelijk mannelijke en vrouwelijke woorden. Dat is omdat sommige dingen essentieel zijn, inhoud zijn. Dan zijn ze mannelijk. Als ze open en omvattend zijn, dan zijn ze vrouwelijk. Vandaar dat woorden in het Frans die open eindigen, met een klinker, in het algemeen vrouwelijke woorden zijn.

Alle dingen bestaan in beginsel uit een kern, het wezen, en daarna de uiterlijke vorm. De kern is het mannelijke en de uitwendige vorm is het

vrouwelijke. Dat drukt zich ook uit in man en vrouw. Het geestelijke is mannelijk en het uitwendige, het lichamelijke, is vrouwelijk. Vrouwen hebben in het algemeen ook meer belangstelling voor de uitwendige dingen en mannen meer voor de inwendige dingen. Maar daarna moet gezegd worden dat je heel vrouwelijke mannen hebt en ook heel wat mannelijke vrouwen. Dat doet echter niets af aan het beginsel.

Zo wordt de Gemeente geacht het lichaam van Christus te zijn. Dat wil zeggen dat Christus in de Gemeente gestalte krijgt. Op dezelfde wijze wordt Christus geacht het lichaam van God te zijn. Hij is immers het uitgedrukte beeld van Gods wezen en over Hem staat dan ook dat Hij de heerlijkheid Gods is.

Zo kom je weer uit bij het beginsel van de Hiërarchie. Het begint met een kern en drukt zich uit naar buiten toe. Als je bovenaan begint, dan drukt de kern zich uit naar beneden toe en krijg je de vorm van een omgekeerde piramide, die naar onder toe steeds bredere lagen krijgt. Het Beginsel is boven, maar drukt Zich naar beneden toe uit in de breedte in deze wereld.

Dit betekent tegelijkertijd dat alle zienlijke dingen in deze schepping uitdrukkingen zijn van hogere dingen. Dat betekent dus ook dat alles wat we zien per definitie symboliek is. De klassieke orthodoxe leer is, dat God Zich openbaart in de Schriftuur (in de bijbel) en in de creatuur. Dat wat van God niet gekend kan worden toch gekend kan worden, omdat God Zich in de schepping uitdrukt (Rom. 1: 18, 19). Met andere woorden, de hele wereld is vol met symboliek.

Symboliek is altijd de afdruk van iets hogers. Dat is ook wat het woord typos werkelijk betekent, want een typos is een afdruk. Heel de wereld en ook de Bijbel is een afdruk, een openbaring, of nog beter, een zelfopenbaring van de Godheid.

De gelovige man in de Gemeente wordt geacht de uitdrukking te zijn van Christus, zodat Christus in zijn leven gestalte krijgt. Zo wordt de vrouw geacht de uitdrukking te zijn van haar man, die geacht wordt de uitdrukking te zijn van Christus.

Van ons staat dat wij het beeld van Gods Zoon gelijkvormig zouden worden. Wat de getrouwde vrouw betreft, dat gaat fundamenteel via haar man. Wij mannen hebben het probleem dat we de Heer willen dienen, maar niet weten hoe; de vrouwen hebben het probleem dat als ze de Heer willen dienen het hun man moeten vragen. Maar wat is daar mis mee? Het zou toch fijn zijn als je iemand in het dienen van de Heer kon erkennen als je baas. Dat zou het leven een stuk gemakkelijker maken, dan hoefde je niet steeds te kiezen. Dan kon je gewoon je baas vragen.

Voor dat doel heeft men in de kerk de clerus uitgevonden, de kerkelijk hiërarchie, met kerkvorsten en kerkelijk recht. Als de geestelijke het niet meer weet, dan gaat hij naar een hogere in rang en vraagt het aan hem. Dat is

lekker makkelijk, maar zo ligt het niet. Zo is het niet geregeld. We hebben allemaal onze eigen verantwoordelijkheden. Daar kunnen we wel tegen protesteren, maar zo ligt het. Wij staan onder de Heer en zouden Hem dienen. Hoe dat precies moet? Lastig te zeggen, maar als vrouw is het al een stuk makkelijker. Zij kan haar man dienen. Daar begint het mee. Dat is de normale gang van zaken. Zeg niet: 'Ik kan het niet', want welke positie je ook inneemt, je kunt het wel, want God zegt dat het zo is. Hij zegt dat we voor heel onze dienst, in alle omstandigheden, niet iets te doen krijgen boven hetgeen wij vermogen. Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen (1 Kor. 10: 13).

Wat de vrouwen betreft, het past misschien niet meer in onze samenleving, maar het is Gods recht de dingen zo te regelen als Hij gedaan heeft. Mannen verkeren feitelijk in een veel moeilijker positie, al was het maar omdat ze wel degelijk hoofd van het gezin zijn en dat valt niet mee in de praktijk. Wij zouden de Heer dienen, maar niemand die ons komt vertellen hoe we dat moeten doen, ook omdat we geen kerkelijke overheid hebben. Dit is de achtergrond van dit Schriftgedeelte. Ons gedrag en uiterlijke vormen worden geacht daar de uitdrukking van te zijn. Daarom worden deze dingen hier gezegd en worden we geconfronteerd met dit idee, dat we ons niet kunnen verschuilen achter regels en wetten. Wat de mannen betreft, we staan in de vrijheid en staan rechtstreeks tegenover de Heer, met Wie we geacht worden een persoonlijke relatie te hebben en Die we geacht worden direct te dienen. Het is niet wenselijk dat daar een macht tussen komt in de vorm van een hoofddekseel. Het hoofddekseel gaat af. Je kunt je daar niet achter verschuilen. De vrouwen hebben dan nog mee dat ze zich achter hun man kunnen verschuilen. Zij hebben ook nog het voordeel dat ze in deze tegenwoordige tijd en in onze cultuur zelf hun man uit kunnen kiezen. We zouden eerst onze positie erkennen en vervolgens daaruit leren leven. Onder alle omstandigheden geldt, in de kracht Gods. Je kunt niet buiten deze beginselen om, die God van den beginne zo geregeld heeft. Daarom staat er: want dit is de wil van God. We krijgen van God een plaats toegewezen. Dat is onze verantwoordelijkheid. Daarin kunnen we onder alle omstandigheden vertrouwen op de Heer, die ons daar geplaatst heeft en van wie we ook mogen verwachten dat Hij ons de mogelijkheden geeft om in overeenstemming daarmee te wandelen en op deze wijze en binnen dit kader Hem te dienen.

- 7 Want de man moet het hoofd niet dekken, overmits hij het beeld en de heerlijkheid Gods is; maar de vrouw is de heerlijkheid des mans.

Dat de man beelddrager Gods is, is wellicht wat hoog gegrepen, Niettemin is dat wel de bedoeling. Zolang wij nog in het vlees zijn, komt daar waarschijnlijk niet zoveel van terecht, maar dat doet niets af aan het gestelde doel. Wij zouden beelddrager Gods zijn en bij voorkeur nu reeds. Het is immers de bedoeling dat God in ons verheerlijkt wordt. Dat zal in de toekomst zeker gebeuren, maar het is de bedoeling dat dit nu al gebeurt.

De man is het beeld en de heerlijkheid Gods. Dat zijn termen die normaal gesproken op Christus van toepassing zijn, bijvoorbeeld in Hebr. 1: 3. Datzelfde idee geldt weer één etage lager in de hiërarchie, want zoals God het Hoofd is van Christus en Christus het Hoofd van de man, zo is het ook de bedoeling dat de man de heerlijkheid van Christus zou uitstralen, zoals Christus de heerlijkheid Gods uitstraalt. Weer een etage lager zou de vrouw de heerlijkheid van de man uitstralen of zijn. Zo lijkt het erop dat de vrouw primair toch bedoeld is als een representatie van de man.

Als je als mens zo goed mogelijk door het leven wil gaan, dan kun je je maar het best zoveel mogelijk houden aan wat de Bijbel daarover te melden heeft, net zoals je bepaalde voorwerpen maar het beste zo kunt gebruiken zoals ze door de ontwerper of fabrikant bedoeld zijn. Daar kunnen ze ook het beste tegen en zo gaan ze ook het langste mee. Zo is het met man en vrouw ook. Dit is nu eenmaal de positie die we zouden innemen. Voor ons als gelovigen geldt dat wij, juist omdat wij gelovigen zijn en niet tot deze wereld behoren, ons zoveel mogelijk zouden houden aan de regels die van oorsprong nu eenmaal in de wereld gelden. Als kinderen Gods geldt dit ook voor onze huwelijksrelatie. We zouden zoveel mogelijk streven om te beantwoorden wat de Bijbel daarover zegt. Dat is goed te doen, want de Bijbel zegt er niet zoveel over. Het heeft te maken met ondergeschikt zijn en elkander onderdanig zijn. Dat geldt niet alleen voor de vrouw, maar ook voor de man. We hebben allemaal zo onze plaats gekregen. We zouden leren dat te accepteren en daarin te leven. Waarom ook niet? Ook ongelovigen moeten leren hun plaats in het leven te vinden.

De vrouw is dus de heerlijkheid des mans. De vrouw is de veruiterlijking van de man. De vrouw vertegenwoordigt haar man naar buiten toe. In principe zijn man en vrouw één. Zoals gezegd, dat zijn we in onze cultuur helaas kwijtgeraakt. We zijn de beschaving aan het verliezen. Alle heilige huisjes, alle taboes, alle inzettingen, alles moest worden afgebroken. Het establishment (dat wat er al stond) moest afgebroken. Daarmee weten we niet meer waar we zijn en wie we zijn en dus ook niet meer waar het naartoe moet. Dat is de achtergrond van dit Schriftgedeelte.

De vrouw is de heerlijkheid van de man en zij is onder de man geplaatst. Het hoedje is daar de uitbeelding van. (Daarom dragen degenen die zich beschouwen als kerkvorst ook zo'n bizar hoofddekseel, een mijter. De twee punten van de mijter zijn de hoorntjes van Mozes, De hoornen staan voor het glinsteren van het gelaat van Mozes, nadat hij de Heer ontmoet had. Vandaar dat in de beeldende kunst Mozes herkenbaar is aan de twee hoorntjes op zijn hoofd. Kerem = hoorn. Dat staat voor uitgaande kracht, wat men uit zich werpt. Afschijnsel dus. Vandaar dat de hoorn ook een beeld is van koningschap.)

Niettemin, het hoofddekseel is de macht waaronder men staat. Dat is de wet. Maar wij, levend onder het Nieuwe Verbond, hebben geen hoofddekseel op, althans niet in onze relatie met de Heer.

- 8 Want de man is uit de vrouw niet, maar de vrouw is uit den man.
- 9 Want ook is de man niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om den man.

In de islam betekent een vrouw zonder hoofddekseel dat ze beschikbaar is. zodra ze getrouwd is of uitgehuwelijkt, draagt ze vanaf dat moment een hoofddekseel. Ze draagt geen ring, want een ring staat voor autoriteit. Als in de Bijbel iemand een ring krijgt, dan krijgt hij gezag.

Gen. 2: 18 Ook had de HEERE God gesproken: Het is niet goed, dat de mens alleen zij; Ik zal hem een hulpe maken, *die* als tegen hem over zij.

Die hem zou moeten completeren, aanvullen. Tegenover het één heb je het ander en samen vormen ze één geheel. Dat is in de hele natuur een algemeen beginsel, waarin het mannelijke compleet gemaakt wordt door het vrouwelijke. In heel wat culturen, religies en filosofieën heeft men daar nogal wat werk van gemaakt. Tegenover yin staat yang. Tegenover het één staat het andere. Dat moet je dan in balans zien te houden voor een beetje een stabiel leven. Voor de wereld is dat zeker een aardige gedachte. Maar in de Bijbel vind je het net zo goed. Daar komt dit beginsel natuurlijk ook vandaan, het mannelijk tegenover het vrouwelijke. Men heeft er een andere filosofie van gemaakt: dat wij leven in een dualistische wereld, maar dat is natuurlijk precies hetzelfde. Het één staat tegenover het andere en het houdt elkaar in balans. Je vindt het ook in de taal terug. Alles wat beschouwd wordt als een vat, als een omhulling en alles wat buitenkant is, is per definitie vrouwelijk. Dat wat essentie is, wat vulling is, is mannelijk.

De man, die hoger staat dan zijn vrouw, is uiteraard mannelijk tegenover zijn vrouw. Het vrouwelijke is altijd aan het mannelijke ondergeschikt. De man, die

onder Christus staat, is vrouwelijk ten opzichte van Christus. De Gemeente, die onder Christus staat, is vrouwelijk ten opzichte van Christus. In de Bijbel wordt de Gemeente ook als vrouw beschreven. Dat weet iedereen. Daarom is het ook zo lastig uit te leggen dat de Gemeente toch een man is.

Christus, Die onder God staat, omdat Hij de veruiterlijking is van het wezen Gods, staat vrouwelijk tegenover God. Daarmee is uiteraard niet gezegd dat Hij een vrouw is. Het gaat over relaties, over verhoudingen. Daarin heb je mannelijk en vrouwelijk. Zelfs in het Jodendom spreekt men over Jehovah (Wiens Naam men niet uitspreekt), die op aarde verschijnt, Die Abraham bezoekt in zijn tent, als het vrouwelijke van God. Zij weten dat Jehovah de veruiterlijking is van de onzienlijke en onkenbare God. Hij is de verschijning van de Godheid en dus het Afschijnsel van Gods wezen.

Het hoogste is altijd mannelijk en wat daaronder komt is altijd vrouwelijk ten opzichte van het hoogste. Christus is mannelijk tegenover iedereen, behalve ten opzichte van God, want Christus is als Zoon aan de Vader ondergeschikt. De Gemeente is ondergeschikt aan Christus en het lichaam is vrouwelijk ten opzichte van het Hoofd. Maar als je het hele lichaam neemt, Hoofd en lichaam, dan staat die in rangorde boven Israël. Dat betekent dat de Gemeente mannelijk is ten opzichte van Israël. Als je dus hebt gevonden dat Israël aangekondigd wordt als de toekomstige bruid, dan is nu ook duidelijk wie de Bruidegom is, namelijk Christus en de Gemeente. In die relatie is de Gemeente het lichaam van de Bruidegom. Toch is er overeenkomst in de relatie tussen het lichaam en het Hoofd en de bruid in relatie tot de Bruidegom. Zoals Israël vrouwelijk staat ten opzichte van de Messias en Hem zou dienen, zo staat de Gemeente net zo goed vrouwelijk in relatie tot de Messias, omdat de Gemeente de Messias zou dienen. Daarom is het soms lastig het onderscheid te vinden tussen Israël en de Gemeente. Daar is ook een goede reden voor, omdat die er vaak niet is.

Niettemin, het gaat om die verhoudingen, die met hiërarchie te maken hebben. Als Israël als vrouw beschreven wordt, dan gaat het over Israël in relatie tot de Heer. Zoek het maar na. Israël zal de Man omvangen en ooit uitdrukking geven aan de heerlijkheid van Christus. Dat zal zijn in een nieuw huwelijk, niet onder het Oude Verbond, maar onder het Nieuwe Verbond.

- Gen. 2: 18 Ook had de HEERE God gesproken: Het is niet goed, dat de mens alleen zij; Ik zal hem een hulpe maken, *die* als tegen hem over zij.
- 21 Toen deed de HEERE God een diepen slaap op Adam vallen, en hij sliep; en Hij nam een van zijn ribben, en sloot derzelve plaats toe *met* vlees.

Waarom zo? De Heer had haar ook uit een stuk klei kunnen maken. Uiteraard vanwege de symboliek.

- 22 En de HEERE God bouwde de ribbe, die Hij van Adam genomen had, tot een vrouw, en bracht haar tot Adam.

Rib = een zijde, een kant. Als het niet letterlijk is, noemen wij het een aspect. God nam een aspect van Adam en bouwde dat uit, waaruit blijkt dat ook mannen wel wat vrouwelijks in zich hebben.

Adam werd in een diepe slaap gebracht en was zich van niets meer bewust en was bij wijze van spreken dood. In die tijd werd uit hem een vrouw gecreëerd. Toen hij wakker werd, bleek hij ineens getrouwd te zijn.

- 23 Toen zeide Adam: Deze is ditmaal been van mijn benen, en vlees van mijn vlees! Men zal haar Manninne heten, omdat zij uit den man genomen is.

Dat was alleen maar bij deze vrouw. De andere vrouwen moesten daarna gewoon geboren worden. Deze eerste vrouw had een wat ander afkomst. Manninne = ischa.

Deze woorden worden later letterlijk geciteerd in Efe. 5, waar ze verklaard worden. Daaruit blijkt dat Adam een type is van de Heere Jezus Christus. Terwijl Hij Zich teruggetrokken heeft (slaapt) in de verborgenheid van de hemel, wordt niettemin de Gemeente, Zijn vrouw, geformeerd. Christus heeft Zich voor die Gemeente overgegeven...

- Efe. 5: 27 Opdat Hij haar Zichzelf heerlijk zou voorstellen, een Gemeente, die geen vlek of rimpel heeft, of iets dergelijks, maar dat zij zou heilig zijn en onberispelijk.
- 28 Alzo zijn de mannen schuldig hun eigen vrouwen lief te hebben, gelijk hun eigen lichamen. Die zijn eigen vrouw liefheeft, die heeft zichzelf lief.

Zij zijn immers één, want de vrouw wordt geacht voortgekomen te zijn uit het lichaam van de man.

- 29 Want niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat, maar hij voedt het, en onderhoudt het, gelijkewijs ook de Heere de Gemeente.

Dit soort Schriftplaatsen maakt het volstrekt onmogelijk dat de Gemeente de bruid van Christus is. Dat kan eenvoudig niet, want wij zijn getrouwd. De Gemeente is het lichaam van Christus en dus vrouwelijk ten opzichte van Christus en dus eventueel de vrouw van Christus. Bovendien, waar het

Nieuwe Verbond een huwelijk geacht wordt te zijn en wij onder het Nieuwe Verbond leven, is er dus sprake van een huwelijk en dus van gemeenschap. Voordat wij onze cultuur begonnen af te breken, was het zo dat de bruid de bruid is, zolang zij nog niet gemeenschap heeft met de bruidegom. Als die gemeenschap er wel is, is het niet meer bruid en bruidegom, maar man en vrouw.

De discussie over of de Gemeente de bruid is of niet, zou niet zoveel uitmaken, omdat er weinigen zijn die daar conclusies uittrekken, ware het niet, dat met die stelling feitelijk de gemeenschap tussen de Heere en de Gemeente wordt ontkend. Let maar op, als men de Gemeente beschouwd als de bruid van Christus, dan volgt bijna ogenblikkelijk dat, omdat wij de bruid zijn, we ons netjes moeten wassen en aankleden en parfumeren, want we moeten straks voor de Heer verschijnen en dan moeten we er op de trouwdag toch een beetje netjes uitzien. Dat is dus een noodlottig misverstand, want in dit Schriftgedeelte leert de Bijbel toch duidelijk dat de Heer voor Zijn Gemeente zorgt. Niet omdat Hij ooit een keer in die gemeenschap met de Gemeente wil komen, maar omdat er allang van gemeenschap sprake is. De Gemeente is Zijn vrouw, namelijk Zijn lichaam.

Wij leven in gemeenschap met de Heer en Hij zou ons reinigen en heiligen, Hij zou ons zonder vlek of rimpel aan Zich voorstellen. Dat moeten wij niet zelf doen.

- 30   Want wij zijn leden Zijns lichaams, van Zijn vlees en van Zijn benen.
- 31   Daarom zal een mens zijn vader en moeder verlaten, en zal zijn vrouw aanhangen; en zij zullen tot één vlees wezen.
- 32   Deze verborgenheid is groot; doch ik *zeg dit, ziende* op Christus en de Gemeente.

Deze verborgenheid is groot, doch ik spreek over Christus en de Gemeente. Dit zegt Paulus, maar hij citeerde uit Gen. 2 en dus spreekt Gen. 2 over Christus en de Gemeente. Met ander woorden, de schepping van Eva uit Adam is een in Gen. 2 al de uitbeelding van de vorming van de Gemeente uit Christus. De Gemeente is dus tegelijkertijd ook in Christus, is in gemeenschap met Hem, is vlees van Zijn vlees en been van Zijn benen. Eva is de enige vrouw die wel getrouwd was, maar nooit de bruid is geweest.

De relatie tussen de Heer en de Gemeente wordt tot voorbeeld gesteld voor de gemeenschap van de gelovige man en vrouw in hun huwelijk. Dat is een zeer hoge norm. Het is dus ook niet andersom, dat de relatie tussen Christus en de Gemeente vergeleken wordt met de relatie tussen man en vrouw. Dan

zou het niet best gesteld zijn met de relatie tussen Christus en de Gemeente. We hebben de neiging vanuit onszelf te redeneren, maar zo is het niet. Er wordt van God uit geredeneerd, omdat alle dingen nu eenmaal van God uit geschapen zijn. Hij is de Norm.

Als je wilt weten hoe het zit tussen man en vrouw, dan heb je als negatief voorbeeld de Heer en Israël. Dat voorbeeld zou je niet navolgen, opdat wij niet in hetzelfde voorbeeld van ongelovigheid zouden vallen. Dat huwelijk was niet te handhaven, mede omdat het van bovenaf opgelegd was.

Het positieve voorbeeld is de relatie tussen de Heer en de Gemeente, omdat onder het Nieuwe Verbond de situatie anders ligt. Wij, die behoren tot Zijn vrouw, tot de Gemeente, hebben Zijn leven in ons ontvangen. Wij zijn uit Hem en daarom zijn we één. We zijn per slot van rekening familie van elkaar, omdat we allen uit Hem zijn. Het mag dus ook niet zo moeilijk zijn om de Heer te dienen.

Zo ligt het dus ook bij man en vrouw. Het kan wel zijn dat het moeilijker is om elkaar in het huwelijk te dienen, maar die hoge norm verandert nu eenmaal niet.

9 Want ook is de man niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om den man.

De vrouw is geschapen ter wille van de man.

Om = eromheen.

De vrouw is het uiterlijke van de man, het uitwendige.

11 Nochtans is noch de man zonder de vrouw, noch de vrouw zonder den man, in den Heere.

Man en vrouw worden naar Gods maatstaven als één gerekend. Dat is de norm. Niettemin hebben ze beiden een persoonlijke verantwoordelijkheid, ook naar elkaar toe.

10 Daarom moet de vrouw een macht op haar hoofd hebben, om der engelen wil.

11 Nochtans is noch de man zonder de vrouw, noch de vrouw zonder den man, in den Heere.

12 Want gelijkerwijs de vrouw uit den man is, alzo is ook de man door de vrouw; doch alle dingen *zijn* uit God.

Terug verwijzend naar vers 8 en Gen. 2.

Zo is ook de man door de vrouw. Er had kunnen staan 'uit', alleen niet terugverwijzend naar Gen. 2, maar naar wat er daarna volgde uiteraard, want iedereen weet dat mannen uit vrouwen geboren worden.

Er staat echter niet 'uit', maar 'door'.

Voor de hand had gelegen, omdat er staat: gelijkerwijs alzo, dat er gestaan had: gelijkerwijs de vrouw uit de man is genomen, desgelijks is ook de man uit de vrouw. Nu er 'door' staat, krijgt het vanzelf enige klemtoon. De oorsprong van de man is namelijk ook gewoon in de man, als de verwekker. De man wordt in de vrouw verwekt en komt door de vrouw heen ter wereld. Dat is in ieder geval de Bijbelse gedachte.

10 Daarom moet de vrouw een macht op haar hoofd hebben, om der engelen wil.

De hoed is dus de symbolische uitdrukking van de macht waaronder men staat.

Om der engelen wil. Geen idee wat het betekent. Enkele opvattingen hierover:

De gedachte is dat het gaat om hemelse wezens, alhoewel het woord zonder context gewoon boodschapper betekent. Het kan ook nog een koning zijn, omdat een koning een boodschapper van God is. Elke menselijke boodschapper heet echter ook zo.

Als het over engelen gaat, in de zin van hemelse wezens, moet dat blijken uit de context. In dit geval blijkt dat dus niet. Dat neemt niet weg dat de Bijbel wel degelijk leert dat wij door engelen vergezeld worden. Engelen worden uitgezonden als gediensstige geesten om dergenen wil die de zaligheid zullen beërven (Hebr. 1: 14). Men heeft er ook wel uit afgeleid dat ieder mens een eigen engel zou hebben. Daar komt het idee van de beschermengel vandaan. Bij rooms-katholieken is die altijd aanwezig, bij protestanten alleen als hij nodig is. We weten er verder niets van. Ze hebben in ieder geval met ons te maken. Ze bewaren ons en bewaken ons; ze schieten te hulp als zij vinden dat het nodig is, of als hun gezegd wordt dat het nodig is. Wij zijn alleen niet degenen die dat dan zeggen. Zij staan niet in onze dienst. Het zijn gediensstige geesten, maar ze worden door God Zelf gezonden. Kennelijk zijn ze op één of andere wijze met ons.

Het idee is dan, in verband met dit vers, dat als wij als gelovigen samenkomen, de engelen bij ons zijn en ter wille van de engelen moeten de vrouwen dan het hoofd gedekt houden. Maar waarom zou dat voor die engelen moeten?

Engelen zijn van mannelijke kunne en hebben zich wel eens door vrouwen laten verleiden (Gen. 6). De zonen Gods gingen in in de dochteren der mensen. Engelen kunnen op aarde verschijnen in een menselijke gedaante. Dat is dan een mannelijke gedaante. Zij gingen achter de vrouwtjes aan. Dat

gaat in de toekomst weer gebeuren, want dan worden de satan en zijn personeel (engelen) op aarde geworpen. Als een engel op aarde geworpen wordt, dan verschijnt hij hier in een mannelijk lichaam. De kans dat ze dan weer achter de vrouwtjes aangaan is vrij groot, want Petrus zegt, dat zoals het was in de dagen van Noach, zo zal het zijn in de dagen van de Zoon des mensen. Zo was het in de dagen van Noach. In de toekomst zullen er dus buitenaardse mensen komen, die nog wat meer zullen doen dan alleen achter de vrouwtjes aangaan.

Als om die reden vrouwen een hoedje zouden moeten dragen, waarom moet dat dan alleen in de samenkomsten en niet daarbuiten?

Waarom heeft het woord engel nu niet gewoon de betekenis van boodschapper, zoals de betekenis is in het Grieks? En waarom zou de boodschapper nu niet gewoon degene zijn die het Woord staat te bedienen in de samenkomsten? Zijn die mensen dan niet te vertrouwen? Nou ja, als mannelijke spreker kun je er wel zeker door afgeleid worden. Je ziet veel in zo'n zaal en sommigen trekken de aandacht en soms ook bewust. Grote kans dus dat het hier daarover gaat. Je kunt als man dus knap afgeleid worden en dat moet er niet zijn. Waar normaal gesproken vrouwen bedekt door het leven gaan (inderdaad tot aan de enkels) en in de bijeenkomst de bedekking ineens weg is, niet helemaal, maar wel wat verder dan normaal gebruikelijk is, daar kan dat afleiden. Andere mannen worden daar in mindere mate door afgeleid, omdat die gericht zijn op de spreker (als het goed is). De spreker zelf is altijd gericht op de mensen die voor hem zitten.

Hoe dan ook, daar wordt in dit vers ook niet het meeste gewicht aan gegeven. Het gaat meer om de eerbaarheid van de vrouw. Die eerbaarheid heeft te maken met dat ze weet wat haar positie is.

De eerbaarheid van de man, die ook zou weten wat zijn positie is, heeft te maken met dat hij met ongedekte aangezichte zou naderen voor het aangezicht van de Heer, met niets ertussen. Niets om je achter te verschuilen.

13 Oordeelt gij onder uzelf: Is het betamelijk dat de vrouw ongedekt God bidde?

Je weet dat het antwoord nee moet zijn, maar iedereen denkt waarschijnlijk dat het hem niet uitmaakt.

14 Of leert u ook de natuur zelve niet, dat zo een man lang haar draagt, het hem een oneer is?

We leren niets meer uit de natuur. Daarna hebben we een discussie over hoe lang lang is en hoe kort kort. De essentie van het verhaal is dat de bedekking is weggenomen. Het gaat er niet over dat de vrouw een ongedekt hoofd heeft,

maar dat de mannen een ongedekt hoofd hebben. We zijn in gemeenschap met de Heer gebracht en dus gaat die bedekking weg. Diezelfde gedachte wordt ontwikkeld vanaf vers 17, hoewel het ook daar niet specifiek genoemd wordt. Wij kennen het avondmaal, maar de essentie is dat het Paaslam er niet meer is. Het is niet meer een maaltijd. Wat we over hebben is brood en wijn van na de maaltijd. In beide gevallen gaat het over wat weggenomen is. Wat er weggenomen is, heeft te maken met het Oude Verbond. Als dat weg is, dan blijft het Nieuwe Verbond over, van waaruit wij leven.

- 15 Maar zo een vrouw lang haar draagt, dat het haar een eer is; omdat het lange haar voor een deksel haar is gegeven ?

In de praktijk willen alle vrouwen graag lang haar dragen, maar omdat het veel te veel werk is om het een beetje in het fatsoen te krijgen, maken ze het zo kort mogelijk. Hoe komt het dat wij het een eer vinden voor een vrouw dat zij lang haar heeft? Omdat wij min of meer van nature geacht worden te weten dat het haar haar voor een deksel gegeven is.

- 16 Doch indien iemand schijnt twistgierig te zijn, wij hebben zulke gewoonten niet, noch de Gemeente Gods.

Aanwijzing voor het Heilig Avondmaal

- 1 Kor. 11: 17 Dit nu, *hetgeen* ik u aanzegge, prijs ik niet, *namelijk* dat gij niet tot beter, maar tot erger samenkomt.
- 18 Want eerstelijk, als gij samenkomt in de Gemeente, zo hoor ik, dat er scheuringen zijn onder u; en ik geloof het ten dele;
- 19 Want er moeten ook ketterijen onder u zijn, opdat degenen, die oprecht zijn, openbaar mogen worden onder u.
- 20 Als gij dan bijeen samenkomt, *dat* is niet des Heeren avondmaal eten.
- 21 Want in het eten neemt een iegelijk te voren zijn eigen avondmaal; en deze is hongerig, en de andere is dronken.
- 22 Hebt gij dan geen huizen, om er te eten en te drinken? Of veracht gij de Gemeente Gods, en beschaamt gij degenen, die niet hebben? Wat zal ik u zeggen? Zal ik u prijzen? In dezen prijs ik u niet.
- 23 Want ik heb van den Heere ontvangen, hetgeen ik ook u overgegeven heb, dat de Heere Jezus in den nacht, in welken Hij verraden werd, het brood nam;
- 24 En als Hij gedankt had, brak Hij het, en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam, voor u; doet dat tot Mijn gedachtenis.
- 25 Desgelijks *nam* Hij ook den drinkbeker, na het eten des avondmaals, en zeide: Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament

in Mijn bloed. Doet dat, zo dikwijls als gij *dien* zult drinken, tot Mijn gedachtenis.

- 26 Want zo dikwijls als gij dit brood zult eten, en dezen drinkbeker zult drinken, zo verkondigt den dood des Heeren, totdat Hij komt.
- 27 Zo dan, wie onwaardiglijk dit brood eet, of den drinkbeker des Heeren drinkt, die zal schuldig zijn aan het lichaam en bloed des Heeren.
- 28 Maar de mens beproeve zichzelf, en ete also van het brood, en drinke van den drinkbeker.
- 29 Want die onwaardiglijk eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel, niet onderscheidende het lichaam des Heeren.
- 30 Daarom zijn onder u vele zwakken en zieken, en velen slapen.
- 31 Want indien wij onszelf oordeelden, zo zouden wij niet geoordeeld worden.
- 32 Maar als wij geoordeeld worden, zo worden wij van den Heere getuchtigd, opdat wij met de wereld niet zouden veroordeeld worden.
- 33 Zo dan, mijn broeders, als gij samenkomt om te eten, verwacht elkander.
- 34 Doch zo iemand hongert, dat hij te huis ete, opdat gij niet tot een oordeel samenkomt. De overige dingen nu zal ik verordenen, als ik zal gekomen zijn.

1 Kor. 11: 17 Dit nu, *hetgeen* ik u aanzegge, prijs ik niet, *namelijk* dat gij niet tot beter, maar tot erger samenkomt.

Men komt als gelovigen bij elkaar om daar beter van te worden. We komen bij elkaar om ons onder het Woord te stellen, om, wat in Hand. 2 heet, de gemeenschap der heiligen. Daar zouden wij in volharden, ook in de leer der apostelen en de gebeden.

In plaats dat de bijeenkomsten van de gelovigen in Korinthe nuttig waren, tot opbouw en tot stichting, werkte het precies andersom. Het waren nogal liederlijke bijeenkomsten en het werd van kwaad tot erger.

- 18 Want eerstelijk, als gij samenkomt in de Gemeente, zo hoor ik, dat er scheuringen zijn onder u; en ik geloof het ten dele;

Er ontstaat kennelijk onenigheid onder de gelovigen. Paulus heeft het al eerder over die scheuringen gehad in hoofdstuk 1 en 3. Onder hen is nijd en

tweedracht. De één zegt dat hij van Paulus is, de ander van Apollos enzovoort. Paulus bestempelt dat als vleeselijk.

Hoezo gelooft Paulus ten dele dat er scheuringen onder de Korinthiërs zijn? Je kunt het misschien beter vertalen met vertrouwen. Iedere keer als je het woord 'geloof' tegenkomt en je snapt niet waar het over gaat, vervang dat woord dan door 'vertrouwen', want in de grondtekst is het hetzelfde woord. Andersom geldt dit natuurlijk ook. Het lijkt erop dat hij zegt, dat hij voor een deel toch wel vertrouwen in die scheuringen heeft. Dat licht hij namelijk toe.

19 Want er moeten ook ketterijen onder u zijn, opdat degenen, die oprecht zijn, openbaar mogen worden onder u.

Ketterijen = dwaalleren. Het is geschreven in de dagen van de Reformatie; toen kon je dat woord echt overal horen. Het is dus nog niet zo slecht, die ketterijen, want dan weet je tenminste wie er oprecht is en wie niet. In 1 Joh. 2: 19 staat dat de onoprechten op die manier openbaar worden.

1 Joh. 2: 18 Kinderkens, het is de laatste ure; en gelijk gij gehoord hebt, dat de antichrist komt, zo zijn ook nu vele antichristen geworden; waaruit wij kennen, dat het de laatste ure is.

19 Zij zijn uit ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet; want indien zij uit ons geweest waren, zo zouden zij met ons gebleven zijn; maar *dit is geschied*, opdat zij zouden openbaar worden, dat zij niet allen uit ons zijn.

Hier worden de onoprechten dus openbaar. Soms is het nodig dat er opruiming gehouden wordt. Dat is nooit prettig, maar soms noodzakelijk. Het woord ketter komt van Katharen. Dat is ongeveer de oudste groepering die men in de kerkgeschiedenis kent als mensen die zich niet onderwierpen aan het gezag van Rome. Dat is inmiddels een kleine 1000 jaar geleden. Het is altijd al zo geweest. De oprechten kwamen altijd wel vanzelf in de openbaarheid en dan volgde een nieuw hoofdstuk in de kerkgeschiedenis. Dat waren dan kerkscheuringen. De moederkerk vond dat heel erg, maar dan hadden ze maar trouwer aan de Heer moeten wezen. Altijd zijn oprechten openbaar geworden. Dat is ook het nut van kerkscheuringen.

20 Als gij dan bijeen samenkomt, *dat* is niet des Heeren avondmaal eten.

Let op het verband met het voorgaande vers. Er waren ketterijen en scheuringen. Dat heet verdeeldheid. Daarna is er sprake van bijeenkomen,

van samenkomen. Wij denken dan dat de avondmaalsviering de uitdrukking van eenheid is. Paulus zegt dat dit wel de bedoeling is. Het avondmaal is vaak gebruikt als instrument om scheuringen te veroorzaken, juist omdat de avondmaalsviering een uitbeelding is van eenheid.

Als gij dan bijeen samenkomt, dat is niet des Heeren maaltijd eten. In de eerste plaats is het geen maaltijd, want in het volgende vers staat dat eenieder tevoren zijn eigen avondmaal neemt, waarbij je het woord avondmaal tussen aanhalingstekens moet schrijven, want de avond heeft er niets mee te maken.

Het is geen maaltijd en het is niet des Heeren maaltijd. Het is namelijk niet de Paasmaaltijd. Die Paasmaaltijd is wel de oorsprong van wat wij tot vandaag het avondmaal noemen. De inzetten van brood en wijn vond plaats na de viering van de Paasmaaltijd. Dat was niet het eten van brood en wijn, maar het eten van het paaslam, zoals dat voorgeschreven werd ter gelegenheid van de uittocht uit Egypte, in Exo. 12. Laten we daarom eerst kijken wat er in de Bijbel over gezegd wordt. Dat is niet veel. De inzetten van het avondmaal vinden we in Matthéüs, Markus en Lukas. Daarna komt het alleen nog terug in 1 Kor. 10 en 11 en onderweg nog een keer in hand. 2, maar dan alleen in de uitdrukking van het brood breken. Dat hoeft niet noodzakelijk iets met het avondmaal te maken hebben en kan net zo goed een gewone maaltijd betekenen.

- Matth. 26: 17   En op den eersten *dag* der ongehevelde *broden* kwamen de discipelen tot Jezus, zeggende tot Hem: Waar wilt Gij, dat wij U bereiden het Pascha te eten?
- 18   En Hij zeide: Gaat heen in de stad, tot zulk een, en zegt: De Meester zegt: Mijn tijd is nabij, Ik zal bij u het Pascha houden met Mijn discipelen.
- 19   En de discipelen deden, gelijk Jezus hun bevolen had, en bereidden het Pascha.

Met andere woorden, we zijn hier terecht op het Pascha. Dat is officieel op de 14^e van de eerste maand (zie Exo. 12 en Lev. 23). Dat is tijdens de ongezuurde broden.

Op de 14^e van de eerste maand moest het zuurdesem uit de huizen weggedaan zijn. In de praktijk doet men dat tot op vandaag op de avond van de 13^e. Daar hebben wij de grote schoonmaak nog aan te danken, het idee dat je het hele huis in het voorjaar schoon moet maken. Op de 14^e wordt het paaslam geslacht en gegeten. Er is dan geen zuurdesem meer in huis. De andere dag, dat is de 15^e, is de eerste dag van het zevendaagse feest van ongezuurde broden. De 14^e is geen feest, maar wel het slachten en eten van het paaslam. De volgende dag is pas het feest van ongezuurde broden, ook

het feest van Pascha genoemd. Al die dagen is er geen zuurdesem aanwezig, waaruit dus volgt dat het brood dat de Heer brak en zijn discipelen aanreikte in ieder geval ongezuurd brood was.

Het is nu de 14^e van de eerste maand...

- 26 En als zij aten, nam Jezus het brood, en gezegend hebbende, brak Hij het, en gaf het den discipelen, en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam.

Dat laatste is uiteraard een metafoor. Het is natuurlijk niet Zijn lichaam, maar brood. Het stelt Zijn lichaam voor. Het idee dat het een metafoor is, heeft men nog steeds in allerlei kringen grote moeite mee. Er staat ook niet achter: dat voor u verbroken wordt. Het werd wel gebroken, want normale mensen, Nederlanders uitgezonderd, breken brood.

- 27 En Hij nam den drinkbeker, en gedankt hebbende, gaf hun *dien*, zeggende: Drinkt allen daaruit;
28 Want dat is Mijn bloed, het *bloed* des Nieuwen Testaments, hetwelk voor velen vergoten wordt, tot vergeving der zonden.

Bloed = leven. Als je bloed kwijtraakt, dan raak je niet je dood kwijt, maar je leven. Vandaar dat bloed ook synoniem is aan geest, want geest is ook leven. Geest en leven is dus één uitdrukking voor precies hetzelfde.

Het is het bloed des Nieuwen Testaments. Dood des Nieuwen Testament is überhaupt onmogelijk, want het Nieuwe Verbond wordt alleen gesloten met degenen die eeuwig leven hebben ontvangen. Dat eeuwige leven is het leven van het Nieuwe Verbond. Daarom heet het ook bloed des Nieuwen Testaments.

Hetwelk voor velen vergoten wordt = wij worden geacht met dit bloed besprenkeld te worden, met dit leven van Christus. Ook dit is uiteraard beeldspraak. Wij hebben deel aan het bloed, aan het leven van Christus. Bovendien worden wij door Zijn bloed gereinigd. Dat gaat niet over ongelovigen, maar over gelovigen, die gereinigd zijn door het bloed van Christus, dat ze hebben en dat in hen is.

Bloed zorgt in het lichaam voor het transport van voedsel en voert afvalstoffen af. We worden dus door het bloed gevoed en gereinigd. Dat is niet dood, maar leven. De beker met wijn is dus een beeld van het leven van het Nieuwe Verbond. Helaas heeft men er in de kerkelijke traditie iets anders van gemaakt, om volstrekt onduidelijke redenen.

Wij krijgen deel aan het bloed van Christus, zoals men deel krijgt aan de wijn die men drinkt. Het wordt ons aangereikt en wij nemen het tot ons. Nog afgezien van het feit dat elke maaltijd een beeld is van leven en gemeenschap. Dit gebeurde in de nacht dat Hij verraden werd, waaruit volgt dat Hij op de 15^e van de eerste maand gekruisigd werd. Dat was dus op de eerste dag van het feest van Pascha, ook genaamd de eerste dag van het feest van ongezuurde broden.

Mark. 14: 12 En op den eersten dag der ongehevelde *broden*, wanneer zij het pascha slachten, zeiden Zijn discipelen tot Hem: Waar wilt Gij, dat wij heengaan, en bereiden, dat Gij het pascha eet?

13 En Hij zond twee van Zijn discipelen uit, en zeide tot hen: Gaat henen in de stad, en u zal een mens ontmoeten, dragende een kruik water, volgt dien;

14 En zo waar hij ingaat, zegt tot den heer des huizes: De Meester zegt: Waar is de eetzaal, daar Ik het pascha met Mijn discipelen eten zal?

15 En hij zal u wijzen een grote opperzaal, toegerust *en* gereed; bereidt het ons aldaar.

16 En Zijn discipelen gingen uit, en kwamen in de stad, en vonden het, gelijk Hij hun gezegd had, en bereidden het pascha.

Mark. 14: 22 En als zij aten, nam Jezus brood, en als Hij gezegend had, brak Hij het, en gaf het hun, en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam.

23 En Hij nam den drinkbeker, en gedankt hebbende, gaf hun *dien*; en zij dronken allen uit denzelven.

24 En Hij zeide tot hen: Dat is Mijn bloed, het *bloed* des Nieuwen Testaments, hetwelk voor velen vergoten wordt.

25 Voorwaar, Ik zeg u, dat Ik niet meer zal drinken van den vrucht des wijnstoks, tot op dien dag, wanneer Ik dezelve nieuw zal drinken in het Koninkrijk Gods.

26 En als zij den lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar den Olijfberg.

Dit alles is in hoge mate hetzelfde als in Matth. 26.

Luk. 22: 7 En de dag der ongehevelde *broden* kwam, op denwelken het pascha moest geslacht worden.

8 En Hij zond Petrus en Johannes uit, zeggende: Gaat heen, en bereidt ons het pascha, opdat wij het eten mogen.

9 En zij zeiden tot Hem: Waar wilt Gij, dat wij het bereiden?

- 10 En Hij zeide tot hen: Ziet, als gij in de stad zult gekomen zijn, zo zal u een mens ontmoeten, dragende een kruik waters; volgt hem in het huis, daar hij ingaat.
- 11 En gij zult zeggen tot den huisvader van dat huis: De Meester zegt u: Waar is de eetzaal, daar Ik het pascha met Mijn discipelen eten zal?
- 12 En hij zal u een grote toegeruste opperzaal wijzen, bereidt het aldaar.
- 13 En zij, heengaande, vonden het, gelijk Hij hun gezegd had, en bereidden het pascha.
- 15 en Hij zeide tot hen: Ik heb grotelijks begeerd, dit pascha met u te eten, eer dat Ik lijde;
- 17 En als Hij een drinkbeker genomen had, en gedankt had, zeide Hij: Neemt dezen, en deelt *hem* onder ulieden.
- 18 Want Ik zeg u, dat Ik niet drinken zal van den vrucht des wijnstok, totdat het koninkrijk Gods zal gekomen zijn.
- 19 En Hij nam brood, en als Hij gedankt had, brak Hij het, en gaf het hun, zeggende: Dat is Mijn lichaam, hetwelk voor u gegeven wordt; doet dat tot Mijn gedachtenis.
- 20 Desgelijks ook den drinkbeker na het avondmaal, zeggende: Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament in Mijn bloed, hetwelk voor u vergoten wordt.

Het lichaam = de Gemeente.

Tot Mijn gedachtenis = men zou denken aan de Heer Die leeft.

Wij denken niet aan Degene Die gestorven is, maar aan Degene die leeft, Die brood en wijn voortbrengt, net als Melchizédek, na het slaan der koningen. Sinds zijn opstanding geeft Hij ons leven, doordat Hij ons verbindt met Zijn lichaam.

In Joh. 13 is er weliswaar geen sprake van de inzetting van het avondmaal, maar het is wel de langste uiteenzetting over die avond. Vier hoofdstukken lang namelijk.

Joh. 13: 1 En voor het feest van pascha, Jezus wetende, dat zijn ure gekomen was, dat Hij uit deze wereld zou overgaan tot den Vader, alzo Hij de Zijnen, die in de wereld waren, liefgehad had, zo heeft Hij hen liefgehad tot het einde.

Dat was dus de 14^e van de 1^e maand. Let wel, dit is het spreekwoordelijke verschil tussen Johannes en de andere Evangelisten. In de andere Evangeliën staat dat het was op de eerste dag der ongezuurde broden en hier dat het was

vóór het feest van Pascha = het feest van ongezuurde broden. Dat feest begint pas op de 15^e.

In plaats van de instelling van het avondmaal vinden we hier de gelijkenis van de wijnstok (Hoofdstuk 15).

Verder wordt er hier niet meer over het avondmaal gesproken. Dat vinden we alleen nog in 1 Kor. 10 en 11.

1 Kor. 10: 16 De drinkbeker der dankzegging, dien wij zegenen, is die niet een
gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood, dat wij
breken, is dat niet een gemeenschap des lichaams van Christus?

Het bloed wordt geacht in het lichaam te zijn, om het lichaam bij elkaar te houden. Het lichaam is niet het lichaam van de Heere Jezus aan het kruis, maar de Gemeente. Wij zijn dat lichaam, onder het Nieuwe Verbond. Het bloed is dus het leven van het Nieuwe Verbond. In 1 Kor. 12 wordt het begrip bloed vervangen door Geest, wat fundamenteel hetzelfde is. Bij bloed denk je alleen meer aan voeding en reiniging.

De Korinthiërs vierden inderdaad het zogenaamde avondmaal, maar in werkelijkheid vierden ze hele maaltijden, waarbij ze zich liederlijk gedroegen, vraatzuchtig tekeer gingen en zelfs dronken werden. Paulus zegt dat het avondmaal daar niet voor bedoeld is. Dat is onwaardig eten en drinken. Dan misbruik je het ten behoeve van de oude mens, terwijl het in werkelijkheid om een symbolische maaltijd gaat, die ons zou bepalen bij onze werkelijke positie, namelijk onze gemeenschap met Christus, als leden van dat ene lichaam. Dat wordt uitgedrukt in dat wij dat ene brood deelachtig zijn.

De Korinthiërs vierden het avondmaal. Dat konden zij wel doen, maar ze zouden er ook de consequenties uit moeten trekken. Anders eet en drink je onwaardig. Dat is net zoiets als een landverrader die het Wilhelmus zingt. Dat is onwaardig het Wilhelmus zingen. Als je het doet, gedraag je er dan ook naar. Dat is niet alleen de strekking van de brieven aan de Korinthiërs, maar van alle nieuwtestamentische brieven, waarin niet gezegd wordt dat we hemelburgers moeten worden, maar dat we hemelburgers zijn en opgeroepen worden daar dan ook de consequenties uit te trekken, waardiglijk den Heere, waardiglijk Gode, waardiglijk het Evangelie.

De Gemeente is niet een georganiseerde eenheid, maar een organische eenheid, uitgebeeld in brood en wijn. Het laatste avondmaal, het beroemde schilderij van Leonardo da Vinci is daar een prachtige voorstelling van: samengekomen aan één tafel, waarvan de Heere Jezus Christus Zelf de Tafelheer is. Hij reikt het voedsel uit.

Zeker in het Nieuwe Testament komen we nog menigmaal een feestmaal tegen, soms letterlijk, soms in gelijkenissen, die allemaal precies ditzelfde uitdrukken. 'O, gaat toch in de Koningszaal, komt zwakken en vermoeiden; daar is plaats aan het bruiloftsmaal'. Dat zongen de zingende zusjes.

De maaltijd is heel de Bijbel door de uitbeelding van de situatie onder het Nieuwe Verbond, de feestelijke maaltijd, de gemeenschap met elkaar. Het Evangelie is de uitnodiging om tot die tafel te komen.

De maaltijd was bereid en de dienstknechten gingen uit om de genodigden aan tafel te roepen. Toen bleek dat de genodigden niet wilden komen. Ze hadden allemaal wel een smoes. Toen kwamen zwakken, kreupelen, blinden en vermoeiden en zo ontstond de Gemeente. De genodigden zijn in de eerste plaats het Joodse volk. Zij wilden niet en dus werd de zaligheid naar de heidenen gezonden en die zouden horen.

De Heer heeft een tafel toeberaid en wij zouden aanzitten aan de tafel des Heeren. Of we dan nog avondmaal vieren? Het liefst wel, maar het heeft er weinig mee te maken. Het avondmaal is daar slechts de uitbeelding van en is dus in zichzelf van ondergeschikt belang. Belangrijker is dat we in het dagelijks leven werkelijk leven uit wat de Heer ons aanreikt. Hij geeft ons dit brood dat uit de hemel is nedergedaald, Hij geeft ons dit bloed, dit leven, van het Nieuwe Testament, van het Nieuwe Verbond. Eeuwig leven namelijk. Hij is Degene die ons voedt en geeft ons alles wat wij nodig hebben. Kortom, ons hele leven zou een aanzitten aan zijn tafel zijn, een leven in gemeenschap met Hem en bij voorkeur ook nog in de opperzaal, als uitbeelding van de hemelse positie van de gelovige.

Het avondmaal wordt hier aangehaald, niet omdat het voor ons zo'n belangrijke inzet is, om ons eraan te houden, maar omdat het zo'n belangrijk en allesomvattend voorbeeld is van de werkelijke positie waarin wij als gelovigen verkeren. Dat voorbeeld is van belang als voorbeeld, opdat wij daar in de praktijk ook daadwerkelijk uit zouden leven, ons hele leven. Mefiboseth zat de rest van zijn leven aan aan de tafel van David. Hij werd door David vanuit het koninklijk huis onderhouden. Of ze ook letterlijk samen aan één tafel gezeten hebben? Misschien wel, maar het is niet noodzakelijk als je in deze termen daarover spreekt. Het gaat erom dat je weet wat het betekent en dat je ook weet wat het voor ons betekent om aan te zitten aan de tafel des Heeren. Dan krijgt het beeld van de avondmaalsviering ineens grote betekenis.

In Matth. 26 vanaf vers 26 is men bijeen op de paasmaaltijd, seideravond. Wat aan het avondmaal vooraf gaat, namelijk het slachten en eten van het paaslam, is de uitbeelding van de dood en opstanding van de Heere Jezus. Dat moest gebeuren, opdat men op grond daarvan verlost zou kunnen worden.

Zie Exo. 12, waar de allereerste inzet van de paasmaaltijd beschreven wordt. Israël was toen nog in Egypte, in die wereld, waarin men nog in slavernij was. Men zou op de tiende van de eerste maand het paaslam in huis nemen (later trokken ze op de 10^e van de eerste maand door de Jordaan) en vier dagen bij zich in huis hebben. Op de avond van de vierde dag zou het paaslam geslacht en gegeten worden. Het bloed van het paaslam (het leven) zou op de deur gestreken worden, zodat het bloed van het paaslam het leven werd van de deur, waardoor je dus een levende deur hebt. Door die deur zou men vervolgens eenmaal en definitief uitgaan uit Egypte, op weg naar het beloofde land.

Dat is in het verleden gebeurd, want het spreekt over de dood en opstanding van de Heere Jezus. Want ook ons Paaslam is voor ons geslacht (1 Kor. 5), zo laat ons dan feestvieren. Dat is geweest en spreekt dus over het verleden. Het punt is dat de Heere Jezus na het eten van het paaslam het brood nam, brak en uitdeelde. Hij deed hetzelfde met de wijn. Hij schonk die in en deelde die uit. Dat is een fase verder en officieel na de maaltijd. Bij gelegenheid staat dat er ook. En Hij nam de drinkbeker en zei: Dat is het bloed des Nieuwen Testaments. Dat is het leven van het Nieuwe Verbond dus. Het leven van het Nieuwe Verbond ontvangt men op grond van geloof, door wedergeboorte. Daarna heeft men dat nieuwe leven en is het de bedoeling dat dat leven ook daadwerkelijk geleefd wordt. Dat volgt op de kruisiging en opstanding van Christus.

Nog eens ten overvloede, brood en wijn zijn niet de uitbeelding van Zijn dood en eventueel zelfs Zijn opstanding, maar het is de uitbeelding van de opgestane Christus én Zijn werk. Het begint dus bij: Wat meer is, die ook is opgewekt, die ook zit aan de rechterhand Gods en die ook voor ons bidt. We hebben het over de Hogepriester van het Nieuwe Verbond, naar de ordening van Melchizédek, die dat geworden is na Zijn opstanding. Wat doet dan zo'n Hogepriester naar de ordening van Melchizédek? Hij offert Zichzelf, Zijn lichaam. Dat zijn wij. Hij brengt voort brood en wijn. Dat deed Hij na het slaan der koningen (Gen. 14; Hebr. 7). In Gen. 13 was het oorlog, met de krijgstoet van Abraham, om Lot te bevrijden en de inwoners van Sódóm. Met die inwoners is het later alsnog slecht afgelopen. In die strijd was Abraham alleen met de legermacht die hij kennelijk toch op de been heeft kunnen krijgen. Toen het allemaal geregeld was, verscheen daar die koning der gerechtigheid, de koning van Salem en Priester des allerhoogsten Gods. En Hij bracht voort brood en wijn. Had Hij dan geen aandeel in die strijd? De Heer wellicht wel, maar niet in de hoedanigheid van Hogepriester naar de ordening van Melchizédek. Hij komt pas na die strijd.

Kortom, het werk van Christus, als Hogepriester naar de ordening van Melchizédek was niet Zijn werk in het verleden, wat uitmondde in zijn lijden en dood aan het kruis, want Zijn Priesterschap naar de ordening van Melchizédek begint pas in zijn opstanding, toen Hij zei: 'Hier ben Ik, o God, om Uw wil te doen'. Zijn werk als Hogepriester begon pas toen God tot Hem zei: 'Zit aan Mijn rechterhand; Gij zijt Priester in der eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek'. Zo staat het meerdere keren in de brief aan de Hebreëën. Bij elke keer zou je moeten vragen wat Hij sindsdien doet. Omdat je Gen. 14 gelezen hebt, zeg je: 'Hij brengt voort brood en wijn'. Dat staat dan weer niet in Hebreëën, maar die brief licht wel toe wat het betekent. Hij geeft ons namelijk leven; Hij bekrachtigt ons; Hij zorgt dat we gezond blijven; Hij zorgt dat alles wat niet in ons thuishoort ook voldoende onderdrukt wordt. Met andere woorden, Hij reinigt onze harten van een kwaad geweten, om de levende God te dienen.

Als je die waarheden kent, dan herken je ze in dit beeld, in de ceremonie van brood en wijn. Dat de discipelen dat zelf hier niet herkend hebben, dat is ongetwijfeld zo, maar zelfs de rooms-katholieke kerk zegt tot vandaag dat het een uitbeelding is van de eenheid van de kerk. Da is ook zo. Er is kennelijk toch iets van blijven hangen, hoewel ook zij wat wij het avondmaal noemen in verband brengen met het lijden en de dood van de Heere Jezus.

In Joh. 13, waar de Heere Jezus eveneens samen met de discipelen in de opperzaal is op seideravond, vind je verder niets over de instelling van het avondmaal, maar wel de aankondiging van de uitstorting van de Heilige Geest, die de gelovige zou opvoeden en leiden in heel de waarheid. Je vindt in hoofdstuk 15, nog steeds op dezelfde avond, de gelijkenis van de wijnstok. Johannes besteedt vijf hoofdstukken aan wat de Heere Jezus die avond zei. Over de maaltijd zelf wordt niet eens wat verteld en ook niet over de inzet van het avondmaal. Die vijf hoofdstukken spreken over het tegenwoordige werk van Christus als de Hogepriester naar de ordening van Melchizédek, of anders, als Hoofd van de Gemeente, wat in de praktijk precies hetzelfde is.

- 21 Want in het eten neemt een iegelijk te voren zijn eigen avondmaal; en deze is hongerig, en de andere is dronken.
- 22 Hebt gij dan geen huizen, om er te eten en te drinken? Of veracht gij de Gemeente Gods, en beschaamt gij degenen, die niet hebben? Wat zal ik u zeggen? Zal ik u prijzen? In dezen prijs ik u niet.
- 23 Want ik heb van den Heere ontvangen, hetgeen ik ook u overgegeven heb, dat de Heere Jezus in den nacht, in welken Hij verraden werd, het brood nam;
- 24 En als Hij gedankt had, brak Hij het, en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam, voor u; doet dat tot Mijn gedachtenis.

Het is een uitbeelding van het lichaam van Christus, hetwelk is de Gemeente, waarover in ieder geval hoofdstuk 12 – 14 spreken. De Gemeente als één lichaam, gevormd uit verschillende organen, die allemaal ten dienste van elkaar staan.

Toen de Heere Jezus Zijn lichaam offerde, offerde Hij de Gemeente.

Offeren = offeren = aanbieden aan iemand die hoger is dan wij; aan de koning of aan God.

Offeren betekent niet doodgaan, hoewel dat er soms een rol in speelt.

Christus offerde Zijn lichaam, toen Hij zei: 'Hier ben Ik, om Uw wil te doen, O God', in welke wil wij geheiligd zijn (Hebr. 10: 9, 10). Wij zijn Zijn lichaam.

Zoals de Heere Jezus Christus gesteld is in de dienst aan God, zo zijn wij als Zijn lichaam eveneens gesteld in de dienst aan God. Onze bekwaamheid is uit God, Die ons gemaakt heeft tot dienaren van het Nieuwe Testament (2 Kor. 3: 5, 6).

Het is één grote samenhangende nieuwtestamentische waarheid. Het wordt overal genoemd, maar het wordt helaas meestal weggeredeneerd.

De Heer Zelf maakt ons deelgenoot aan Hem. Hij Zelf geeft ons Zijn leven. In Joh. 17 wordt gezegd dat God ons aan de Heere Jezus Christus gegeven heeft. Dat is het laatste van de 5 hoofdstukken over de nacht waarin Hij verraden werd. De Heer bidt daar voor degenen die God Hem gegeven heeft en waarvan Hij op dezelfde avond ook zei: 'Niemand kan ze uit Mijn hand rukken'. Als je commentaar wil hebben op de betekenis van het avondmaal, dan moet je vooral die 5 hoofdstukken lezen. Daar vind je de toepassing. De eenheid van de Gemeente als verbonden met en dus als één met Christus, Die het Hoofd van de Gemeente is, dan wel de Herder van Zijn kudde, dan wel de Hogepriester van Zijn volk. Dat is drie keer hetzelfde.

Neemt, eet, dat is Mijn lichaam voor u; doet dit tot Mijn gedachtenis. Als je van die ceremoniële maaltijd gebruik maakt en van dat brood neemt, dan zou je dat moeten doen ter gedachtenis aan de Heer, aan Christus, ons Hoofd. Als dat ene brood de uitbeelding is van dat ene lichaam, dan realiseer je je, dat je deel uitmaakt van de gemeenschap der gelovigen en daarmee van de gemeenschap des Heiligen Geestes. Daar is het ook voor, opdat het onze gedachten zou bepalen.

Dat is symboliek. Je kunt daar wat op tegen hebben, maar er zijn waarschijnlijk veel mensen die juist door symboliek onderwezen worden, omdat ze zo veel makkelijker onthouden waar het over gaat. Zo'n beeld maakt de betekenis van de gemeenschap die wij met de Heer hebben makkelijker te begrijpen.

25 Desgelijks *nam* Hij ook den drinkbeker, na het eten des avondmaals, en zeide: Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament in Mijn bloed. Doet dat, zo dikwijls als gij *dien* zult drinken, tot Mijn gedachtenis.

Het is het eten ná het avondmaal, ná het eten van het paaslam.

De tafel des Heeren is de uitbeelding van onze cultuur, onze wijze van leven als christenen, van de beginselen die in onze christelijke levens heersen, die voortkomen uit de genade, die immers over ons zou heersen vanaf de genadetroom.

Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament in Mijn bloed. Het gaat uiteraard niet om de drinkbeker, maar om wat erin zit. Er zat wijn in die beker, de vrucht van de wijnstok. In wijn zit alcohol = geest. Daar gaat het nu juist om, om die Geest = leven. De wijn is een beeld van het Nieuwe Verbond, het bloed van het Nieuwe Verbond, het leven van het nieuwe Verbond. Dit is het bloed van het Nieuwe Testament. De uitdrukking is hier iets veranderd, om nadruk te leggen op 'Mijn bloed'. Het is het leven van de Heer dat in ons is.

We zouden dit bij herhaling doen, in tegenstelling tot de doop. Dat doen we eenmalig. De doop heeft dan ook meer te maken met de dood en opstanding met Christus, waardoor men inderdaad gereinigd wordt, eenmaal en geheel. Daarom wordt de doop ook gezien als afwassing van zonden. Dat hebben we eenmaal gedaan, in het verleden. De avondmaalsviering wordt echter wel herhaald, omdat het de uitbeelding is van het daarna voortgezette werk van Christus in onze tegenwoordige tijd.

Doop en avondmaal samen vind je prachtig uitgedrukt in de voetwassing in Joh. 13, waarbij de Heere Jezus zonder dat iemand Hem dat vroeg de voeten van Zijn discipelen begon te wassen. Petrus maakte daar een discussiepunt van en vond dat die voetwassing door de Heer niet nodig was. De Heere zei toen: 'Dan kom je Mij niet toe'. Dan moest het maar helemaal gebeuren, maar dat hoefde niet, omdat dat al een keer gebeurd was. Als iemand eenmaal helemaal gereinigd is, dan heeft hij alleen nog nodig dat hem de voeten gewassen worden. Met andere woorden, voordat je ter maaltijd gaat, ben al helemaal gereinigd. Je loopt onderweg nog wel wat vuiligheid op, maar bij binnenkomst worden je voeten gereinigd. Dat is het hele verhaal.

Het helemaal wassen heeft te maken met de dood en opstanding van de Heer. Daarna reinigt Hij onze voeten, dat wat ons nog met de aarde verbindt en ons verontreinigt. Hij zorgt ervoor dat wij rein blijven. De uitdrukking 'het bloed van Jezus Christus reinigt ons van alle zonde', gaat niet over die eenmalige reiniging, maar over de voetwassing. Dat zijn onze dagelijkse zonden. Hij reinigt ons daarvan. Wij hoeven Hem daarom niet te vragen, hoewel dat niet verboden is. Ook als wij er niet om vragen, doet Hij dat. De Hogepriester doet

immers verzoening voor de zonden van Zijn volk. Niet voor de zonden van degenen die niet Zijn volk zijn, want dat heeft Hij eenmaal gedaan. Hij doet nu alleen een werk aan zijn volk. Hij reinigt ons door het bad des waters, namelijk door het Woord. Als wij ons dus aan het Woord onttrekken, onttrekken wij ons aan Zijn leven, aan Zijn werk en dus ook aan die reiniging. Als we ons dus aan dat Woord onttrekken, dan reinigt Hij ons ook niet.

Sommigen zeggen dat dit nu wel in de Bijbel kan staan, maar dat het niet in het belang van onze zaligheid is. Dat is een tamelijk noodlottig misverstand, want hoe dan ook, als het het Woord van God is, dan zou het aan en in en door ons iets doen. Niet wij maken uit wat het doen zal. Wij hebben daar geen inspraak in en ook geen invloed op. De Heer geeft ons dat Woord en spreekt via dat Woord tot ons. Ziet toe, dat gij Dien, Die spreekt, niet verwerpt (Hebr. 12: 25). Zijn Woord dient tot onze opbouw, tot ons voedsel en daarmee ook tot onze reiniging. Heel de Schrift is nuttig tot onderwijzing in de rechtvaardigheid, opdat de mens Gods volmaakt zij (2 Tim. 3: 16, 17). Heel de Schrift. God doet Zijn werk nu eenmaal via Zijn Woord. Als je uit moet leggen hoe de Heer onze gewetens reinigt van dode werken, dan kun je daar waarschijnlijk wel op promoveren, maar of dat enig nut heeft? Gelukkig hebben wij deze beelden, deze symboliek, die ons verklaren hoe dat werkt. Hij doet een werk aan ons. Wij zitten aan Zijn tafel en Hij geeft ons brood en wijn en Hij reinigt onze voeten. De discipelen vroegen niet om het brood, ze vroegen niet om de wijn, ze vroegen niet om die voetwassing, maar de Heer deed het en zij waren bij Hem te gast.

26 Want zo dikwijls als gij dit brood zult eten, en dezen drinkbeker zult drinken, zo verkondigt den dood des Heeren, totdat Hij komt.

Vooraf aan deze uitdrukking hebben we het te danken, dat bij het avondmaal vaak gedacht wordt aan het lijden en sterven van de Heere Jezus. Maar dat is niet wat er staat. Er staat: Als je dit brood eet en de drinkbeker drinkt, zo verkondigt de dood des Heeren. Dit betekent dat daarmee verkondigd wordt dat de Heere dood is. Als je iemands dood meedeelt, deel je niet mee hoe iemand is overleden, maar dat hij is overleden. Dat betekent het hier ook. Het gaat niet over Zijn lijden, maar over Zijn dood.

Maar de Heer leeft toch? Dat is ook zo, maar let op wat er niet staat. Er staat niet dat je de dood van Jezus of de dood van Christus zou verkondigen, maar de dood des Heeren. Dat is een Bijbels thema met verstrekkende gevolgen.

De dood des Heeren betekent feitelijk dat daarmee een einde is gekomen aan de heerschappij van de wet, namelijk aan het Oude Verbond.

Paulus zegt in 1 Kor. 2: 2: 'Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus en Die gekruisigd'. Let op dat ook hier niet staat: en Zijn kruisiging. Heeft Paulus dan niet de opstanding van de Heere Jezus gepredikt? Zeker wel, want dat is nu juist de inhoud van het Evangelie. Waarom staat dit er dan? Wel, heel eenvoudig, omdat je er weinig aan hebt in je praktische leven wanneer de Heere Jezus Christus leeft en je niet eerst accepteert dat Hij gestorven is.

Gal. 6: 14   Maar het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus; door Welken de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld.

Als de Heere Jezus voor ons gestorven is en wij zijn met Hem gestorven, dan zijn wij dus der wereld gestorven. We zijn dan ook voor de wet gestorven, want de wet heerst over de mens zo langen tijd als hij leeft. Als wij dus gestorven zijn, dan zijn we vrijgemaakt van de heerschappij van de wet. We zijn dan ook voor de zonde gestorven, in die zin, dat de zonde over ons niet meer heerst, want we zijn nu eenmaal niet onder de wet.

Als je gelooft dat de Heere Jezus voor jou gestorven is, dan geloof je dus ook dat je in de wereld geen enkel recht meer hebt en dat je niet meer leeft onder de heerschappij van de eerste beginselen der wereld, der wet en der zonde. Als je dat moeilijk kunt aanvaarden, dan blijft er weinig anders over, dan de prediking van deze Jezus en Die gekruist.

Het probleem van de Korinthiërs was dat zij meenden in de wereld het één en ander tot stand te moeten brengen. Zij waren vleselijke gelovigen, gericht op de oude mens, gericht op het hier en nu. Dat is niet christelijk, want het christendom begint voorbij het kruis. Dat begint met het accepteren dat wij der zonde, der wet en der wereld gestorven zijn. Daarna pas kun je begrijpen wat het betekent dat wij een levende Christus hebben. Die zorgt voor ons en wij leven onder de heerschappij der genade. De begrippen wet en genade zijn nu eenmaal niet met elkaar te mengen. Ze verdragen elkaar niet. Dat valt onder de categorie: niemand kan twee heren dienen.

Kortom, de dood des Heeren wil zeggen dat we niet onder het Oude Verbond leven, maar onder het nieuwe Verbond.

Want zo dikwijls als gij dit brood zult eten, en dezen drinkbeker zult drinken, zo verkondigt den dood des Heeren. Verkondig dat je niet leeft onder de beginselen van het Oude Verbond.

Een uitgebreide leerstellige uiteenzetting hierover vinden we Rom. 7.

Rom. 7: 1   Weet gij niet, broeders! (want ik spreek tot degenen, die de wet verstaan) dat de wet heerst over den mens, zo langen tijd als hij leeft?

Als je dan zo nodig aan de wet wilt vasthouden, dan word je ook geacht de wet te kennen. Je weet dan ook dat de wet slechts zolang over de mens heerst als hij leeft. Als de mens gestorven is, dan is hij daarna vrij van de wet. De wet heerst over levenden en niet over doden.

- 2 Want een vrouw, die onder den man staat, is aan den levenden man verbonden door de wet; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrijgemaakt van de wet des mans.
- 4 Zo dan, mijn broeders, gij zijt ook der wet gedood door het lichaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens anderen, *namelijk* Desgenen, die van de dood is opgewekt, opdat wij Gode vruchten dragen zouden.

Wij zijn gestorven en vrijgemaakt van de heerschappij van de wet, opdat we nu zouden zijn van en leven onder de heerschappij van een Ander. Niet meer onder Jehovah, maar onder de Heere Jezus Christus.

- 5 Want toen wij in het vlees waren, wrochten de bewegingen der zonden, die door de wet zijn, in onze leden, om den dood vruchten te dragen.
- 6 Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet, overmits wij dien gestorven zijn, onder welken wij gehouden waren; also dat wij dienen in nieuwigheid des geestes, en niet *in* de oudheid der letter.

God heeft ons bekwaam gemaakt om dienaren te zijn van het Nieuwe Verbond, niet der letter, maar des Geestes; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend (2 Kor. 3: 6)

Hier, in Rom. 7, wordt de situatie in de oudheid der letter (wet) vergeleken met een huwelijk, waarbij de Man gestorven is. Daarom is de vrouw (wij) nu vrij om zich met een Ander te verbinden en bij voorkeur met Degene Die uit de dood is opgestaan. Dat is beeldspraak ontleend aan het Oude Testament. Daar wordt de relatie tussen Israël en de Heer beschreven als een huwelijk; een huwelijk dat geen vrucht voortbracht. Dat huwelijk is op niets uitgelopen. In laatste instantie is de Man overleden, waardoor Israël vrij is van de wet des Mans. Israël is dus niet langer onder de wet. De bedoeling is dat het zich nu laat verbinden met een andere Man, die zij zou dienen, namelijk Degene Die uit de dood is opgestaan.

In de wet gezegd wordt, dat als een huwelijk ontbonden is, de vrouw niet mag terugkeren tot de man. Dat huwelijk mag dan niet hersteld worden. De Heer zegt daarover niettemin: 'Keer nochtans weder tot Mij'. Maar dat is toch in strijd met de wet? Die 'Mij' is de Heer, maar niet in Zijn hoedanigheid als Heer

der wet, maar in Zijn Hoedanigheid als Christus, als de opgewekte uit de dood. Het is dan niet een herstel van het Oude Verbond, maar een begin van een Nieuw Verbond.

Voor ons geldt precies hetzelfde. Als wij tot de Heer komen, worden we niet onder het Oude Verbond geplaatst. De dood heeft daar namelijk een einde aan gemaakt. Als wij tot de Heer komen, komen we tot Degene die uit de dood is opgestaan, tot de Hogepriester van het nieuwe Verbond. Wij dienen Hem dan niet onder de wet, maar onder de genade. Dit is het idee.

Hetzelfde idee vind je ook beschreven aan de hand van de symboliek van de Hogepriester.

Hebr. 9: 16   Want waar een testament is, daar is het noodzaak, dat de dood des testamentmakers *tussenkome*;

Het gaat hier over dood en opstanding en erfrecht, vandaar dat het woord voor Verbond met testament vertaald is.

Testament = testimony = getuigenis. Het is een verklaring die iemand aflegt.

Dat is een testament ook; een wilsbeschikking, een verklaring.

Waar een testament is, daar is het noodzaak dat de dood van de testamentmaker komt. Dat is waarschijnlijk de reden dat heel veel mensen geen testament willen laten opmaken, omdat ze daarmee feitelijk hun eigen doodvonnis tekenen. Een testament betekent immers niets zolang men nog leeft. Je kunt het ook nog veranderen, eventueel intrekken.

17   Want een testament is vast in de doden, dewijl het nog geen kracht heeft, wanneer de testamentmaker leeft.

Het testament is vast in de doden = dan wordt het uitgevoerd.

18   Waarom ook het eerste testament niet zonder bloed is ingewijd.

De instelling van het Oude Testament ging gepaard met allerlei bloedige offers, waarna de wet zelf en ook het volk zelf en allerlei voorwerpen behorend tot de oudtestamentische eredienst, met bloed besprenkeld werden. Dat is een uitbeelding van hoe het Nieuwe Testament tot stand zou komen. Dat staat hier: Daarom is ook het eerste testament niet zonder bloed ingewijd.

20   Zeggende: Dit is het bloed des testament, hetwelk God aan ulieden heeft geboden.

21   En hij besprengde desgelijks ook den tabernakel, en al de vaten van den dienst met het bloed.

Dat gebeurde zo, omdat het een uitbeelding is van het Nieuwe Verbond, dat door de dood van de Testamentmaker van kracht werd.

Wie heeft dat Nieuwe Testament gemaakt? Wie heeft dat Nieuwe Verbond opgeschreven? Wie heeft dat Nieuwe Verbond beloofd? Wie heeft gezegd: 'Ik zal na die dagen een Nieuw Verbond maken met het huis van Israël en met het huis van Juda. Niet zoals het Verbond dat Ik met hen gemaakt heb, toen Ik hun hand aan greep en uit Egypteland uitgeleid heb; Mijn verbond, hetwelk zij vernietigd hebben, hoewel Ik hen getrouwd had.'? Dat is het Oude Verbond, dat als een huwelijk beschouwd werd. Wie belooft daar een Nieuw Verbond? Dezelfde die het Oude Verbond opgeschreven en aan Israël gegeven heeft.

De HEERE dus, Jehovah. Dezelfde Heer Die het Oude Verbond aankondigde en in werking stelde en daardoor in relatie trad met Israël, zodanig dat ze een paar kilometer verderop Jehovah de Verbondsgod noemden. Diezelfde Heer zou met Israël een Nieuw Verbond maken, niet met letters gegraveerd in stenen tafelen, maar met letters geschreven in de harten van de mens.

Wanneer wordt dat Nieuwe Verbond van kracht? Door de dood en opstanding van de Testamentmaker. Door de dood en opstanding van de Heere Jezus Christus dus. Door de dood des Heeren. Door de dood des Heeren wordt het Oude Verbond definitief beëindigd. Het testament wordt uitgevoerd na de dood van de Testamentmaker. De dood van de Testamentmaker is de dood van Jehovah.

De prediking van de dood des Heeren is dus een prediking die inhoudt dat we niet onder de wet zijn, dat we niet meer onder het Oude Verbond leven, maar onder het Nieuwe Verbond der genade. De prediking van het Nieuwe Verbond gaat gepaard met te verkondigen dat we niet meer onder het Oude leven.

Daarom is het mede zo tragisch om het avondmaal in verband te brengen met Zijn lijden en dood, want dat hoorde nog bij het Oude Verbond. Daarmee voltooide en vervulde de Heere Jezus weliswaar de wet, maar het was de uitvoering van de wet. Brood en wijn zijn echter tekenen van het Nieuwe Verbond. Daarmee komt in de praktijk ook een einde aan het leven onder het Oude Verbond.

Hebr. 9: 16   Want waar een testament is, daar is het noodzaak, dat de dood des testamentmakers *tussenkome*;

Het begint met 'want'.

Hebr. 9: 15   En daarom is Hij de Middelaar des nieuwen testaments, opdat de dood *daartussen* gekomen zijnde, tot verzoening der overtredingen, die onder het eerste testament waren, degenen, die geroepen zijn, de belofenis der eeuwige erve ontvangen zouden.

En daarom is Hij de Middelaar des nieuwen testaments, opdat degenen die geroepen zijn, de belofenis der eeuwige erve ontvangen zouden. Dat is de hoofdzin. Hij is Middelaar van het Nieuwe Verbond, opdat de geroepenen (de gelovigen) de beloofde eeuwige erfenis ontvangen zouden. Die eeuwige erfenis is in het Oude Testament al in Genesis beloofd. In ieder geval al aan Abraham, want het gaat om de vervulling van geloften die gedaan zijn aan Abraham. Gal. 3 zet uiteen dat zolang de wet heerste die beloften niet eens vervuld konden worden. Dat bovendien de wet, die 430 jaar na de belofte aan Abraham gegeven werd, niets toe of afdoet aan de beloften aan Abraham. Dat de wet de vervulling van de beloften aan Abraham in de weg stond, komt omdat de wet gebaseerd is op het idee van werken en verdienen, terwijl de beloften aan Abraham op grond van genade waren. Die twee verdragen elkaar niet en dus was het wachten op het einde van het oude Verbond. Het was wachten op de vernietiging van het voorgaande gebod, om deszelfs zwakheid en onprofijtelijsheids wil (Hebr. 7: 18).

Christus is dus Middelaar van het Nieuwe Verbond, opdat de gelovigen die eeuwige erfenis zouden ontvangen. Daarvoor moest er eerst een einde aan het oude Verbond komen. Dat staat in de tussenzin: de dood gekomen zijnde, tot verzoening der overtredingen, die onder het eerste testament waren. Die dood maakt een einde aan de heerschappij van het Oude Verbond, maar tegelijkertijd bracht het ook verzoening voor de zonden die onder het Oude Testament gedaan waren. Dat heeft te maken met dat deze Testamentmaker Die hier sterft ook de Zoon des mensen is, Die de hele menselijke familie als Lossers vertegenwoordigde bij God, zodat Hij als enige voor allen kon sterven. Daarmee werden de zonden verzoend. Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God toch tot stand gebracht, Zijn zoon zedende in gelijkheid des zondigen vleses (Rom. 8: 3).

De dood des Heeren maakte zoals gezegd een eind aan het Oude Verbond en maakte de weg vrij voor de vervulling van de beloften aan Abraham gedaan en dus maakte het de weg vrij tot de uitvoering van het Nieuwe Testament. Het Nieuwe Testament is in de praktijk niets anders dan de uitvoering van de beloften die aan Abraham gedaan waren. De korte route is die van Hand. 2 en Hand. 13. Zowel Petrus als Paulus zeggen dat God de beloften die Hij in het verleden gedaan heeft vervuld heeft en vervult in en door de opstanding van Christus uit de dood en dus na de dood. De uitvoering van het Testament hield in de eerste plaats in de opstanding van Christus Zelf. Daarna de opstanding en wedergeboorte van allen die geloven. Maar eerst Christus, als Eerstgeborene aller creaturen. Tot in onze dagen loopt die vervulling door in de vorming van de Gemeente en loopt door tot de Jongste Dag aan toe.

26 Want zo dikwijls als gij dit brood zult eten, en dezen drinkbeker zult drinken, zo verkondigt den dood des Heeren, totdat Hij komt.

Zo verkondigt het einde van het Oude Verbond. Paulus zegt hier dus niets nieuws. Dezelfde dingen lees je ook op andere plaatsen in de Schrift. Het is verbijsterend dat zovelen wet en genade en dus het Oude- en het Nieuwe Verbond zodanig door elkaar halen, dat zij doervloeien. We zouden ons houden aan hetgeen gehoord is, opdat wij niet te eniger tijd doervloeien (Hebr. 2: 1). De Hebrëënbrieff leert ons immers dat we niet meer onder het Oude Verbond leven, maar onder het Nieuwe, dat wij een betere Hogepriester hebben, een beter Verbond en betere beloftenissen, betere offeranden en een beter vaderland. Daar gaat het dus over. Als men alsnog geneigd is het Oude Verbond in het Nieuwe te introduceren, door genade met wet te vermengen, dan kun je onmogelijk nog de betekenis van het avondmaal kennen. Dat is altijd de complicatie bij de bestudering van de Bijbel. Je kunt zo'n klein Schriftgedeelte bestuderen, maar het kan je tot heel verstrekkende conclusies brengen. Als je dat niet wilt, dan moet je er iets anders mee doen. Dat gebeurt dan ook vaak. Niet omdat die woorden zo onduidelijk zijn, maar omdat men de consequenties ervan niet wil aanvaarden. Daarom is het zo belangrijk dat je Schrift met Schrift vergelijkt. Staat het nog ergens anders? Is die conclusie juist? Hoe zit dat met het bloed van het nieuwe Verbond? Als je op zoek gaat, kom je zelfs het bloed van het Oude Testament tegen in Hebr. 9. Je vindt die vergelijkingen. Dan kom je vanzelf tegen dat de Heer geen Hogepriester is van het Oude Verbond, maar van het Nieuwe. Sterker nog, Hij is eerst gestorven, om daarna in Zijn opstanding pas Hogepriester te kunnen worden van het Nieuwe Verbond, want door Zijn dood moest eerst een einde gemaakt worden aan het Oude Verbond. Bovendien moest eerst verzoening gedaan worden voor de zonden onder het Oude Verbond begaan. Zo vind je steeds opnieuw dezelfde waarheid terug.

Wij hebben hier aan deze maaltijd weliswaar te maken met de paasmaaltijd, maar het paaslam ontbreekt in het verhaal. Daarom heet het 'na de maaltijd'. Het paaslam, als beeld van de dood en opstanding van Christus is weg. Dat is geweest. Waar het nu over gaat, is hoe het verder gaat. Het is niet de eenmalige reiniging, maar de voetwassing. Het is niet leven onder de heerschappij van de wet, maar onder de heerschappij van de genade. Het is niet leven onder: Doe dit en gij zult leven, maar leven onder dat Hij wat in ons zou doen. Wij laten ons met God verzoenen; wij laten ons dopen. Wij onderwerpen ons aan wat Hij zou doen. Dat is leven uit genade.

In het begin van het hoofdstuk verdwijnt het hoofddekse van de man ineens uit beeld en vervolgens verdwijnt het paaslam van het toneel. Dat is wat deze twee thema's aan elkaar verbindt. Het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden. Daar gaat het om. Zo is dan die in Christus is een nieuw schepsel. Daarom kennen we elkaar ook niet naar het vlees. Onze gemeenschap is niet gebaseerd op aardse omstandigheden, op aardse normen en waarden, maar in Christus, omdat wij in Hem nieuwe scheppingen zijn. Overdrachtelijk gezegd, omdat wij allen drinken uit dezelfde beker en allen eten van hetzelfde brood. 100% overdrachtelijk bedoeld uiteraard. Dat is de betekenis van het avondmaal.

26 Want zo dikwijls als gij dit brood zult eten, en dezen drinkbeker zult drinken, zo verkondigt den dood des Heeren, totdat Hij komt.

Zo verkondigt den dood des Heeren. Dat staat er niet als een opdracht, maar door het eten van het brood en het drinken van de wijn verkondig je daarmee de dood des Heeren.

- De Lutherse vertaling heeft:

Want zo dikwijls als gij dit brood zult eten of uit dezen kelk drinken, zult gij den dood des Heeren verkondigen, totdat Hij komt.

- De Leidse Vertaling heeft:

Want zo dikwijls gij dit brood eet en den beker drinkt, dan verkondigt gij den dood des Heeren, totdat Hij komt.

- De NBG-vertaling heeft:

Want zo dikwijls gij dit brood eet en de beker drinkt, verkondigt gij de dood des Heeren, totdat Hij komt.

Door te eten en te drinken verkondig je de dood des Heeren, totdat Hij komt. Wat impliceert dat de Heer niet dood is, want anders kan Hij in de toekomst niet komen. Je denkt aan de Heer, Die der zonde, der wereld en der wet gestorven is en in de toekomst Zijn heerlijkheid en Zijn Koninkrijk alsnog op aarde zal vestigen. In die tussentijd leven wij. Het oude is voorbij en het nieuwe is al aangebroken en zal in de toekomst geopenbaard worden. Je kunt deze dingen ook gedenken met de blik naar de toekomst. Dat zou taalkundig niet onjuist zijn en het komt precies overeen met wat de Bijbel in het algemeen leert over ons als gelovigen. Wij leven uit die zalige hoop op de verschijning in heerlijkheid van onze grote God en Zaligmaker Jezus Christus.

De bedoeling is dat wij door die beelden onderwezen worden, dat we onze lessen daaruit leren en begrijpen dat we aan Zijn tafel aanzitten. Wij zijn ondergeschikt aan Hem en leven uit wat God ons geeft. Wij dienen Hem en mocht er aan ons iets mankeren, wel, als de Heer vindt dat er iets niet goed is,

dan doet Hij er iets aan. Dat is onze zorg niet. Onze zorg is dat Wij Hem de gelegenheid bieden dat te doen. Hij geeft ons alles wat wij nodig hebben. Hij reikt ons voedsel aan, opdat wij zouden opwassen in kennis, genade en geloof. Bovendien wast Hij bij gelegenheid ook nog eens onze voeten. Reden genoeg dus om aan Hem te denken.

27 Zo dan, wie onwaardiglijk dit brood eet, of den drinkbeker des Heeren drinkt, die zal schuldig zijn aan het lichaam en bloed des Heeren.

Zo dan = op grond van deze dingen, op grond van het voorgaande. Er worden conclusies uit het voorgaande getrokken.

Wie onwaardig dit brood eet, of den drinkbeker des Heeren drinkt. Wat kan dat zijn, dat men onwaardig eet en drinkt?

- Het zal duidelijk zijn, dat iemand die voor zijn praktische leven niet de consequentie wil trekken dat hij deel uitmaakt van het lichaam van Christus en in gemeenschap leeft met Christus onder het Nieuwe Verbond, onder de heerschappij van de troon der genade, weliswaar kan eten en drinken van het zogenaamde avondmaal, maar dat doet hij dan volstrekt onwaardig, omdat het beeld waaraan hij deelneemt niet overeenkomt met zijn praktische leven. Paulus zegt niet dat hij niet meer aan het avondmaal mag deelnemen (het avondmaal is uiteraard voor alle gelovigen), maar dat hij dan z'n praktische leven moet veranderen.
- Het is onwaardig als je het niet doet tot Zijn gedachtenis, aan Wiens tafel wij zitten en Die geacht wordt het brood uit te reiken.
- Onwaardig wil ook zeggen dan men niet de dood des Heeren verkondigt, of als men de dood des Heeren niet erkent. Wel eten en drinken aan het avondmaal, maar niet erkennen dat je der wereld, der zonde en der wet gestorven bent. Het zich aan de ene kant plaatsen onder het Oude Verbond, onder de wet en eventueel de zonde dienen en midden in de wereld leven en aan de andere kant wel deelnemen aan het avondmaal, dat is onwaardig eten en drinken.
- Een beroep doen op je recht als mens in de wereld en leven onder de eerste beginselen van deze wereld en deelnemen aan het avondmaal, dat is onwaardig eten en drinken. Je hebt wel het beeld in je midden, maar erkent die niet. Dat zal ongetwijfeld de psychologische achtergrond zijn van het verschijnsel dat men de werkelijke betekenis van brood en wijn is kwijtgeraakt, eenvoudig omdat men niet wil erkennen dat men der wereld, der zonde en der wet gestorven is. Dan maak je dus van de verkondiging van de dood des Heeren de verkondiging van het lijden en sterven van de Heere Jezus. Dat wordt in

brede kring gedaan. Daarmee is men de clou van heel dit beeld kwijt. Wie dat niet (h)erkent en wel de tekenen hiervan gebruikt, doet dat onwaardig.

Staan daar sancties op? Ja, het is alleen niet het goede woord. Wie onwaardig eet en drinkt, maakt zich schuldig aan het lichaam en bloed des Heeren. Wie onwaardig eet en drinkt trekt zich in de praktijk van z'n leven niets aan van de Gemeente (hij onttrekt zich daaraan), heeft daarmee een schuld aan dat lichaam, want wij allen hebben als kinderen Gods de morele verplichting om onze plaats in dat geheel in te nemen. Wij zijn kinderen Gods en zijn genodigden en zouden aanzitten aan Zijn tafel, in de overdrachtelijke betekenis van het woord. Wij zouden binnen de Gemeente waardiglijk wandelen de roeping waarmede wij geroepen zijn. Dat is de schuld die wij hebben. Want gij zijt duur gekocht en dus zouden wij Hem dienen. Wij zijn Zijn eigendom en dus dienstknechten van Hem, hoewel Hij ons vrijgekocht heeft. De vraag is wat wij met ons vrije leven doen. De eerste optie is dat wij Hem dienen, Die ons gekocht en betaald heeft. Als je enig besef hebt van normen en waarden, dan weet je dat dit de consequentie is. Hij reinigt niet voor niets onze harten van een kwaad geweten. Dat doet Hij opdat wij de levende God zouden dienen.

Wie dus onwaardig eet en drinkt staat schuldig tegenover het lichaam en het leven van Christus. Je neemt wel de tekenen tot je, maar wil de betekenis van de tekenen niet erkennen.

Maar goed, dan staan we schuldig, wat voor consequenties heeft dat tot gevolg? Die worden vanaf vers 32 genoemd. Dat komt dus nog.

28 Maar de mens beproeve zichzelf, en ete also van het brood,
en drinke van den drinkbeker.

We zouden eerst onszelf beproeven en ons afvragen waar wij ergens in het leven staan. Leven we in de wereld? Het gaat niet over de extremiteiten in de wereld, maar over de wereld met al die mooie dingen: kunst, filosofie, wetenschap. Al die dingen die je een mens van harte zou aanbevelen, ware het niet dat het onze wereld niet is. Het gaat niet alleen maar over dat rijtje van hoererie, dronkenschap en noem maar op, die we als christenen dan niet mogen doen. Die dingen zijn inderdaad ook werelds, maar er zijn andere dingen in de wereld die veel verstrekkender gevolgen hebben. Die liggen juist op terreinen die wij mensen hogelijk waarderen, omdat ze met de prestaties van de mens te maken hebben. Daar wordt in de eerste plaats voor gewaarschuwd, want dat is kenmerkend voor de wereld waarin wij leven.

Het belangrijkste daarin is dat men in het algemeen in de wereld geneigd is de waarheid in ongerechtigheid ten onder te houden. Dat kom je juist in die hogere dingen tegen. Die dienen om de waarheid ten onder te houden. We zouden ons afvragen of dat onze wereld is. Bepalen die dingen ons leven? Hoe leven we eigenlijk; volgens de voorschriften, volgens de wet? Of zijn we vrij en dragen we onze eigen verantwoordelijkheid? Het mag dan nobel zijn om wetten en regels te erkennen, dat neemt niet weg dat we zouden leren onze eigen verantwoordelijkheid te dragen en onze eigen beslissingen te nemen ten opzichte van de Heer. Dat betekent ook dat je inderdaad uit vrije wil, omdat je zelf de verantwoordelijkheid draagt, eventueel kiest voor bepaalde regels. Je hoeft je heus niet elke keer af te vragen wat je nu eens zou doen. Het gaat erom dat de verantwoordelijkheid niet ligt bij één of andere wetgever, maar bij jezelf. Dat is de vrijheid die we hebben. Staan we daarin, alvorens we aan het avondmaal gaan?

Het kan natuurlijk ook andersom. Als je deel hebt genomen aan het avondmaal, aan het symbool en het teken, dan kun je je consequenties daaruit trekken, door er in de praktijk van je leven ook uit te gaan leven. We zitten aan zijn tafel = Hij zorgt voor ons. Hij reikt ons brood aan = Hij reikt ons zijn Woord aan. Dat is het brood des levens. Via Mozes kwam er ook brood uit de hemel, maar de mensen zijn toch gestorven. Toen zei de Heere Jezus daarover: 'Ik ben het ware Brood, dat uit de hemel is nedergedaald. Wij kennen Hem als de personificatie van het Woord van God. Als je dus het Woord van God afwijst, dan wijst je het Brood af. Dan kun je wel aan het avondmaal zitten en een stukje van dat brood eten, maar het is tamelijk onwaardig als je je verder aan dat Woord niks gelegen laat liggen. Hij reikt brood aan en jij zegt: 'Nee, dank U', of: 'Het smaakt me niet'. Dat zeiden de Israëlieten ook. Ze walgden er zelfs van. Ze wilden wel eens wat anders dan het Woord van God, want dat is wat erin uitgebeeld wordt.

29 Want die onwaardiglijk eet en drinkt, die eet en drinkt
zichzelf een oordeel, niet onderscheidende het lichaam des
Heeren.

Strikt genomen staat 'onwaardiglijk' hier niet. In de meeste handschriften staat het er niet, maar het maakt niet zoveel uit, omdat het ontleend is aan de uitdrukking uit vers 27. Want die eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel. Hij roept daarmee een oordeel over zich af. Dit is een merkwaardige samenhang tussen typologie en wat wij de realiteit noemen. Je neemt wel deel aan brood en wijn, maar je wilt de waarheid die daarin wordt uitgebeeld niet accepteren. Niet de waarheid die gepredikt wordt, maar de waarheid die erin uitgebeeld

wordt. Dan roep je over jezelf een oordeel af. Je wordt geacht het wel te weten, maar tegelijkertijd wil je het niet weten.

Niet onderscheidende het lichaam des Heeren. Hij wil het lichaam des Heeren niet onderscheiden, niet zien, niet erkennen. Hij wil niet erkennen dat hij in z'n gewone leven als kind van God geacht wordt aan te zitten aan de tafel des Heeren. Hij wil wel letterlijk aan een tafel aanzitten en wel letterlijk het brood en de wijn tot zich nemen, maar hij wil niet deelhebben aan de geestelijke dingen die daarin uitgebeeld worden.

Wie het lichaam des Heeren wel erkent, haalt het niet in z'n hoofd, om anderen van de tafel van het avondmaal te weren, laat staan om een ballotagecommissie in te stellen die bepaalt of je wel of niet mag deelnemen aan het avondmaal. Daarmee maak je het tot je eigen tafel en daarmee maak je de zogenaamde Gemeente tot je eigen Gemeente en stel je jezelf aan het hoofd daarvan. Dat kun je niet doen. Die tafel is van de Heer en het is Zijn Gemeente. Hij is het Hoofd, wij niet. Het is Zijn tafel; wij hebben er niets over te zeggen. Wij zijn daar allemaal gasten en we gaan in op de uitnodiging. We bevelen iedereen aan om toch vooral op die uitnodiging in te gaan, zowel in letterlijke zin, als in overdrachtelijke zin. We bevelen iedereen aan om inderdaad dat lichaam van Christus te erkennen en hem als Hoofd te erkennen en te leven van wat Hij ons aanreikt, ook in het dagelijks leven, wellicht aan stoffelijke zegeningen, hoewel het in de eerste plaats over de geestelijke zegeningen gaat die tot ons komen in Zijn Woord en daarmee in Zijn leven, in Zijn brood en in Zijn wijn.

Als het goed is leven wij zo, maar wie dat niet wil, die onderscheidt dus net het lichaam des Heeren. In de rooms-katholieke kerk staat Christus niet aan het hoofd, maar de paus. Hij is plaatsvervanger van Christus. Hij heeft Christus van de troon gestoten en is er zelf op gaan zitten. Daar is dus niet meer sprake van het lichaam van Christus, maar van een menselijke organisatie. Dat heeft met het lichaam van Christus niets meer te maken. Niet dat een rooms-katholiek geen deel kan hebben aan het lichaam van Christus, maar die twee zijn niet hetzelfde. Het zijn twee totaal verschillende dingen. Men zegt wel dat de rooms-katholieken nog goed af zijn, omdat ze maar één paus hebben. Wij zijn gasten aan de tafel des Heeren en niet wij maken de dienst uit, Hij maakt de dienst uit. Onze verantwoordelijkheid is om te aanvaarden en aan te nemen wat Hij geeft = geloven. Zovelen Hem aangenomen hebben, namelijk zovelen als in Hem geloven.

30 Daarom zijn onder u vele zwakken en zieken, en velen slapen.

Dit zijn zo ongeveer de meest ernstige woorden die aan gelovigen gericht kunnen worden, tenminste met betrekking tot ons gewone leven van alle dag.

Er zijn nog ernstiger woorden, maar die hebben betrekking op het verliezen van de erfenis bij de openbaring voor de rechterstoel van Christus in de toekomst.

Daarom... Waarom? Omdat men onwaardig eet en drinkt, omdat men het lichaam van Christus niet onderscheidt. Dat is niet omdat men ten onrechte het avondmaal viert, maar omdat men het lichaam niet onderscheidt, ook niet aan de hand van het type, dat men blijkbaar kent.

Daarom zijn onder u vele zwakken en zieken en velen slapen.

Hier staat dat er velen zwak en ziek kunnen zijn door het niet waardiglijk eten en drinken en het niet onderscheiden van het lichaam van Christus.

Kranken is nog weer sterker dan zwakken en velen die slapen is nog weer sterker dan zieken, want dat betekent dat velen zijn overleden.

Eén en ander kan dus gevolgen hebben op aards niveau. De Gemeente is het lichaam van Christus en Hij zou de gang van zaken in de Gemeente regelen. Wat denk je dat Hij doet als wij die gang van zaken dwarszitten? Ons eraan onttrekken is één ding, een ander ding is als we het tegenstaan. De Heer is Hoofd van de Gemeente en nu denken wij dat wij het hoofd van de Gemeente moeten worden. Dan kun je je toch voorstellen dat Hij ervoor zorgt dat je zwak, ziek of misselijk wordt. Dan loop je Hem tenminste niet zo voor de voeten en verdwijn je van het toneel.

Je moet natuurlijk wel bedenken dat veel dingen die gebeuren, ook onder gelovigen, überhaupt niet het werk van de Heer zijn. Als iemand Zijn werk dan tegenstaat en hij wordt ziek, zwak of misselijk, waarom zou de Heer er dan wat aan doen? We weten nooit exact wat het werk van de Heer is en hoe ver dat strekt en waar zich dat heen beweegt. We kunnen alleen daar principieel wat dingen over zeggen, waaruit dat werk van de Heer bestaat, maar op welke wijze Hij dat uitvoert en wie Hij daar precies voor gebruikt, is ons nooit helemaal duidelijk. Een beetje misschien, maar niet helemaal.

Verder is het zo, dat als dat werk enige hinder ondervindt, de Bijbel zegt dat dit voor het werk zelf wel goed is. Dan weet iedereen weer waar hij mee bezig is en waar het om gaat. Dat de Heer snel ingrijpt lijkt onwaarschijnlijk, maar dat Hij het bij gelegenheid doet, lijkt wel zeer waarschijnlijk.

Omdat zoveel kinderen Gods in de praktijk het werk van de Heer in de weg staan, zijn er zoveel zwakken en zieken. Dat maakt het voor hen moeilijk zich nog ergens mee bezig te houden. Sommigen neemt de Heer gewoon weg. Zijn die mensen dan verloren? In zeker opzicht wel. Ze zijn in ieder geval heel wat loon kwijt. Komen ze dan nog wel in de hemel? Ja, want daar waren ze al. Zij waren al met Christus gezet in de hemel, maar juist daarom. Als je Hem tegenwerkt, is dat levensgevaarlijk. Het zijn dan ook zeer ernstige woorden

van Paulus. Hij gaat hierna daar verder op in. Als in je eigen lichaam een lichaamsdeel de boel verziekt, dan ga je naar een dokter en laat, als het kan, dat lichaamsdeel weghalen. Waarom zou de Heer zoiets niet doen?

De gelijkenis die de Heer op dezelfde avond van de instelling van het avondmaal uitsprak, die van de wijnstok, heeft nogal wat kanten en is dus in het kort wat moeilijk te verklaren, maar het idee daarin is duidelijk genoeg. Wie in die wijnstok blijft, maar geen vrucht wil dragen, die zit de anderen in de weg en dus snijdt de Heer ze weg, opdat die anderen meer vrucht zouden dragen. Of Hij dat altijd doet en waar Zijn grens ligt en hoe Hij het beoordeelt? We kunnen er slechts naar gissen.

Als je je onttrekt, zul je anderen waarschijnlijk weinig tot last zijn, maar als je wel gewoon aan alle activiteiten deelneemt, maar in de praktijk het werk des Heeren tegenstaat, dan loop je een groot risico. Het zou wel eens kunnen zijn dat de Heer je dan wegneemt. Nu niet de boel omdraaien en zeggen dat als iemand zwak, ziek of misselijk is, of komt te overlijden, dat dat een straf van de Heer is, want dat is niet zo. Je kunt door aanleg zo geboren zijn, of om wat voor reden dan ook een ziekte oplopen, maar daar gaat het nu niet over. De Heer kan dit soort dingen ook gebruiken voor Zijn eigen doel. Hij kan iemand tijdelijk, of voorlopig of definitief aan de kant zetten, omdat hij anderen dwarszit.

31 Want indien wij onszelven oordeelden, zo zouden wij niet geoordeeld worden.

Het zijn wat zware termen, maar niet ten onrechte.

Oordelen = er wordt een andere weg ingeslagen.

Hoe ondoorzoekelijk zijn Uw oordelen en onnaspeurlijk Uw wegen!

Oordelen en wegen is precies hetzelfde. Er wordt een bocht genomen, een bepaalde route gekozen. Wij zouden zelf kiezen en dat is niet zo moeilijk. We kiezen voor de Heer en we kiezen voor het leven. Wij kiezen heden Wie wij dienen zullen. Als je dat niet doet, ga dan weg en bemoei je dan ook niet met anderen die wel kiezen. Als je dat toch doet, dan ben je in die strijd betrokken en kan het maar zo wezen dat de Heer je daaruit haalt. Wij zouden een keuze maken, want anders doet de Heer het. Dat risico lopen we in ieder geval.

Want indien wij onszelven oordeelden, zo zouden wij niet geoordeeld worden.

32 Maar als wij geoordeeld worden, zo worden wij van den Heere getuchtigd, opdat wij met de wereld niet zouden veroordeeld worden.

Waar wij geoordeeld worden, daar worden we van de Heer getuchtigd. Het zijn opvoedkundige maatregelen.

De wereld leeft, bestaat, bevindt zich onder het oordeel van God.

Rom. 1: 18   Want de toorn Gods wordt geopenbaard van den hemel over alle goddeloosheid, en ongerechtigheid der mensen, die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden.

Waaruit bestaat die toorn of dat oordeel?

- 24   Daarom heeft God hen ook overgegeven in de begeerlijkheden hunner harten tot onreinigheid, om hun lichamen onder elkander te onteren;
- 26   Daarom heeft God hen overgeven tot oneerlijke bewegingen; want ook hun vrouwen hebben het natuurlijk gebruik veranderd in het *gebruik* tegen nature;
- 28   En gelijk het hun niet goed gedacht heeft God in erkentenis te houden, zo heeft God hen overgegeven in een verkeerden zin, om te doen, dingen die niet betamen.

Daar is natuurlijk niet alles mee gezegd, maar het betekent in ieder geval dat God de mensheid heeft losgelaten.

Joh. 3: 19   En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht, want hun werken waren boos.

De Heer heeft Zich uit de wereld teruggetrokken, en nu is het duister in de wereld. De wereld bevindt zich vandaag in duisternis, onder de macht van de vorst der duisternis. De hoofdregel is dat God de wereld heeft losgelaten en Zich er niet mee bemoeit. Als wij met de wereld veroordeeld worden, betekent dit dat God ons loslaat en ons aan ons lot overlaat. We moeten dan maar zien, hoewel er in die duisternis niet veel te zien valt.

Als dit soort oordeel over ons komt, dan zouden we dat als tuchtiging beschouwen, als opvoeding. We zouden leren welke positie wij innemen en dus ook dienen in te nemen in de praktijk van ons leven. Als wij die tuchtiging verdragen, beschouwt God ons als zonen (Hebr. 12). Het is dus niet maar veroordeling in de zin van afwijzing, maar in de zin van tuchtiging. Althans, zo zouden wij dat interpreteren. De verantwoordelijkheid ligt bij onszelf. Als we ons in de Gemeente niet weten te gedragen, dan kan dat dus gevolgen hebben. We zouden weten hoe we in het huis Gods moeten verkeren, hetwelk is de Gemeente des levenden Gods, een de pilaar en vastigheid der waarheid (1 Tim. 3: 15). Daar gaat het hier over. Je kunt er niet zomaar mee

sjoemelen en denken dat je er alles over te vertellen hebt. Je kunt het niet zomaar inrichten zoals je zelf wil, we staan onder het gezag van dat Hoofd. Het risico is dat we ons aan dat Hoofd onttrekken en het risico daarvan is dat de Heer ons dan aan de kant schuift. Soms zelfs op de wijze zoals hier genoemd wordt: zwak, ziek en soms zelfs ontslapen.

We zouden dus onszelf oordelen, om niet van God geoordeeld te worden

32 Maar als wij geoordeeld worden, zo worden wij van den Heere getuchtigd, opdat wij met de wereld niet zouden veroordeeld worden.

Een groot deel van wat zich christen noemt leeft midden in de wereld en heeft met het christendom niets van doen. Zij leven onder hetzelfde oordeel als waaronder de wereld leeft. Of ze daarbij een Bijbel gebruiken of niet heeft er niets mee te maken. Zij leven gewoon in duisternis, in onwetendheid. Ze moeten tastend door het leven, in alle onzekerheid. Sommigen beroemen zich daar ook nog op, dat ze op de tast min of meer hun weg weten te vinden. Vraag ze niet waar die weg dan naartoe gaat, of waarheen ze eigenlijk willen, want ze hebben geen idee. Net als de wereld. Ze leven onder het oordeel van een wereld in duisternis. We weten dat we kinderen Gods zijn en dat we in het licht zouden wandelen en gemeenschap met elkaar zouden hebben, met God en met Zijn Zoon, Jezus Christus (1 Joh. 1: 7). Gemeenschap. Daarmee zijn we terug aan deze tafel.

33 Zo dan, mijn broeders, als gij samenkomt om te eten, verwacht elkander.

Dat is precies wat het is: een samenkomen. De maaltijd is een uitbeelding van gemeenschap.

Verwacht elkander. Verwelkom elkaar. Doe dat vooral. Avondmaal vieren ook. Doe het, maar laat je ook erdoor onderwijzen en trek daar consequenties uit voor je dagelijks leven.

Vers 33 begint met dezelfde woorden als vers 27. Dat betekent heel vaak dat je die verzen naast elkaar kunt leggen, in die zin, dat je na vers 26 weliswaar zou kunnen doorlezen in vers 27, maar ook in vers 33 en het tussenliggende gedeelte eventueel overslaan.

26 Want zo dikwijls als gij dit brood zult eten, en dezen drinkbeker zult drinken, zo verkondigt den dood des Heeren, totdat Hij komt.

33 Zo dan, mijn broeders, als gij samenkomt om te eten, verwacht elkander.

Zo kun je het dus ook lezen en dat is ook ongetwijfeld de bedoeling.
Men zou elkaar welkom heten.

34 Doch zo iemand hongert, dat hij te huis ete, opdat gij niet tot een oordeel samenkomt. De overige dingen nu zal ik verordenen, als ik zal gekomen zijn.

De bedoeling is niet dat brood en wijn voorzien in de lichamelijke noden. Het avondmaal is er niet voor om ons lichaam te voeden. Het heeft alleen een geestelijke betekenis. Je moet die twee dingen vooral uit elkaar houden. Brood en wijn hebben niets te maken met de voeding van het lichaam. Ook daarmee eet en drink je onwaardig, want daarmee raak je het geheel van de toepassing op het lichaam van Christus en het leven van Christus kwijt. Dit vers komt overeen met vers 21.

21 Want in het eten neemt een iegelijk te voren zijn eigen avondmaal; en deze is hongerig, en de andere is dronken.

Avondmaal doe je dus na de avondmaaltijd. Je neemt tevoren thuis je eigen avondmaal en daarna vier je het avondmaal met je broeders en zusters. Het vieren van avondmaal op zondagochtend heeft natuurlijk vooral te maken met de viering van de opstanding van Christus.

Vers 21 en 34 zeggen dat het niet om een letterlijke maaltijd gaat. Het is niet tot verzadiging van het vlees of iets dergelijks. Daarvoor moet je eerst thuis eten. Waaruit wij tamelijk vrijblijvend concluderen dat de avondmaalsviering onder de Korinthiërs was verworpen tot een maaltijd tot verzadiging van het vlees. Zij noemden het een liefdemaal, ook aangeduid met het woord agapè. Dat is niet wat het zou zijn, maar blijkbaar werd het zo gevierd.

Ondertussen missen we nog steeds instructies over hoe het avondmaal in te richten. We blijven in het ongewisse, want het wordt er niet bij verteld. Sterker nog, Paulus zegt dat hij de overige dingen zal verordenen als hij zal gekomen zijn. Hij vond het kennelijk niet de moeite waard om er nog meer over te zeggen dan hij al gedaan had. Dat de Korinthiërs nader onderwezen moesten worden lijkt wel duidelijk, maar dat het daarbij gaat om principiële zaken, die alle gelovigen moeten weten, zodat zij er zich aan kunnen houden? Blijkbaar niet en daarom noemt de apostel ze ook niet.

Het enige daarover wat ons bijblijft is dat Paulus zei dat de dingen die hem overgeleverd waren, hij aan hen overgegeven heeft. Er is dus in hoge mate sprake van traditie. Dat is nu eenmaal zo in het christendom, zeker omdat we

niet onder wet leven. Daar blijft het dan ook bij. Kennelijk hebben we aan de dingen die beschreven staan genoeg.

Voor zover we weten is Paulus niet weer in Korinthe geweest. Hij zegt ook niet dat hij komt, maar voor het geval dat hij komt. In het Engels staat er: whenever. Het betekent zoveel als: 'Als ik kom', maar er wordt niet met zekerheid gezegd dat hij zal komen.

Hoe dan ook, dit is het laatste woord dat we in de Bijbel over de avondmaalsviering horen. Voor de rest zijn er natuurlijke genoeg leerstellige uiteenzettingen over de Gemeente. Voor degenen die daar wat mindere gevoelig voor zijn is dit echter een geweldig beeld. Men heeft het tot een sacrament gemaakt en daarmee tot een ritueel. De enige manier om daaraan te ontkomen is om er voortdurend bij bepaald te worden wat het in werkelijk voorstelt. Helaas is men in het christendom daarin behoorlijk in gebreke gebleven. Dat komt omdat men naar wereldse beginselen leeft en de Heer in de wereldse omstandigheden impoorteerde en Hem betrok in een machtsstrijd. Daar is de wereld van doordrenkt. Dat is de uitstraling, de projectie van het doen en laten van de satan zelf. Het gaat maar om één ding en dat is de macht. Dat is onder z'n personeel dus ook zo. Daar wordt de wereld door beheerst en in de praktijk helaas ook het historische christendom. Het enige wat je ertegen kunt doen, is elkaar erop wijzen dat we daar niet bijhoren, dat het daar niet om gaat. Wij erkennen maar één Machthebber en één Hogepriester. Wij vertrouwen op Zijn werk. De Heer zei: 'Gij zult niemand vader noemen hier op aarde, want Eén is uw Vader en gij zijt allen broeders' (Matth. 23: 8, 9). Een groot deel van de zogenaamde geestelijkheid wordt aangesproken met vader, pater, papa. Kortom, men trekt er zich niets van aan. Men claimt posities die alleen aan de Heer Zelf toekomen. Dit betekent feitelijk dat men zichzelf tot antichrist maakt. Het is dus ook niet zo moeilijk om verband te leggen tussen de positie van de rooms-katholieke paus en de antichrist. Dat was in de Reformatie ook een heel populaire gedachte, wat natuurlijk niet wil zeggen dat hij die ene is die komen zou. Hij is wel één van de velen die komen zouden. Er zijn nu vele antichristen geworden. Daar horen ook lui bij die zich niet met papa aan laten spreken.

In hoofdstuk 12 gaat het meteen verder. Je zou je dus ook weinig aan moeten trekken van de hoofdstuk- en perikopenindeling. Je vraagt je af wat waardig eten en drinken is. Dat wordt in hoofdstuk 12 uiteengezet. Daar gaat het over geestelijke dingen. Avondmaal gaat over letterlijk brood en wijn, maar in werkelijkheid is het natuurlijk de uitbeelding van geestelijke dingen. Dat staat er dan vervolgens ook.

Hoofdstuk 12

Verscheidenheid der geestelijke gaven

- 1 Kor. 12: 1 En van de geestelijke *gaven*, broeders, wil ik niet, dat gij onwetende zijt.
- 2 Gij weet, dat gij heidenen waart, tot de stomme afgoden heengetrokken, naardat gij geleid werdt.
- 3 Daarom maak ik u bekend, dat niemand, die door den Geest Gods spreekt, Jezus een vervloeking noemt; en niemand kan zeggen, Jezus den Heere *te zijn*, dan door den Heiligen Geest.
- 4 En er is de verscheidenheid der gaven, doch het is dezelfde Geest;
- 5 En er is verscheidenheid der bedieningen, en het is dezelfde Heere;
- 6 En er is verscheidenheid der werkingen, doch het is dezelfde God, Die alles in allen werkt.
- 7 Maar een iegelijk wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen oorbaar is.
- 8 Want dezen wordt door den Geest gegeven het woord der wijsheid, en een ander het woord der kennis, door denzelfden Geest;
- 9 En een ander het geloof, door denzelfden Geest; en een ander de gaven der gezondmakingen, door denzelfden Geest;
- 10 En een ander de werkingen der krachten; en een ander profetie; en een ander onderscheidingen der geesten; en een ander menigerlei talen; en een ander uitlegging der talen.
- 11 Doch deze dingen alle werkt één en dezelfde Geest, delende aan een iegelijk in het bijzonder, gelijkerwijs Hij wil.
- 12 Want gelijk het lichaam één is, en vele leden heeft, en al de leden van dit ene lichaam, vele zijnde, *maar één* lichaam zijn, alzo ook Christus.
- 13 Want ook wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt; hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij dienstknechten, hetzij vrijen; en wij zijn allen tot één Geest gedrenkt.
- 14 Want ook het lichaam is niet één lid, maar vele *leden*.
- 15 Indien de voet zeide: Dewijl ik de hand niet ben, zo ben ik van het lichaam niet; is hij daarom niet van het lichaam?
- 16 En indien het oor zeide: Dewijl ik het oog niet ben, zo ben ik van het lichaam niet; is het daarom niet van het lichaam?
- 17 Ware het gehele lichaam het oog, waar *zou* het gehoor *zijn*?
Ware het gehele *lichaam* gehoor, waar *zou* de reuk *zijn*?
- 18 Maar nu heeft God de leden gezet, een iegelijk van dezelve in het lichaam, gelijk Hij gewild heeft.

- 19 Waren zij alle *maar één* lid, waar *zou* het lichaam *zijn*?
- 20 Maar nu zijn er wel vele leden, *maar één* lichaam.
- 21 En het oog kan niet zeggen tot de hand: Ik heb u niet van node; of wederom het hoofd tot de voeten: Ik heb u niet van node.
- 22 Ja veeleer, de leden, die *ons* dunken de zwakste des lichaams te zijn, die zijn nodig.
- 23 En die *ons* dunken de minst eerlijke *leden* des lichaams te zijn, denzelven doen wij overvloediger eer aan; en onze onsierlijke *leden* hebben overvloediger versiering.
- 24 Doch onze sierlijke hebben het niet van node; maar God heeft het lichaam *alzo* samengevoegd, gevende overvloediger eer aan hetgeen gebrek *aan dezelve* heeft;
- 25 Opdat geen tweedracht in het lichaam zij, maar de leden voor elkander gelijke zorg zouden dragen.
- 26 En hetzij dat één lid lijdt, zo lijden al de leden mede; hetzij dat één lid verheerlijkt wordt, zo verblijden zich al de leden mede.
- 27 En gijlieden zijt het lichaam van Christus, en leden in het bijzonder.
- 28 En God heeft er sommigen in de Gemeente gesteld, ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leraars, daarna krachten, daarna gaven der gezondmakingen, behulpzels, regeringen, menigerlei talen.
- 29 Zijn zij allen apostelen? Zijn zij allen profeten? Zijn zij allen leraars? Zijn zij allen krachten?
- 30 Hebben zij allen gaven der gezondmakingen? Spreken zij allen met *menigerlei* talen? Zijn zij allen uitleggers?
- 31 Doch ijvert naar de beste gaven; en ik wijs u een weg, die nog uitnemender is.

1 Kor. 12: 1 En van de geestelijke *gaven*, broeders, wil ik niet, dat gij onwetende zijt.

Er staat niet: geestelijke gaven. Waarmee niet gezegd is dat het dat niet betekent. Juister zou geweest zijn: de geestelijke dingen. Dat het hierna over gaven gaat is zo, want dat staat letterlijk in vers 4. Sindsdien spreken wij over geestelijke gaven.

In vers 1 staat dus geestelijke dingen. Het is een algemeen taalkundig verschijnsel, dat het bijvoeglijk naamwoord wel genoemd wordt, maar niet het zelfstandig naamwoord waar het bij hoort.

Zo heb je hemelse dingen, maar bij gelegenheid staat er gewoon 'hemelse'. Wij denken dan dat het zelfstandig naamwoord ontbreekt en dus vullen we wat in. Het verleidelijke is om dan een woord in te vullen dat ons past.

Sommigen hebben dat ook gedaan, want zij vonden het toch wel wat hoog gegrepen dat de positie van ons als gelovigen in de hemel zou zijn. Toen ze dus de term ‘hemelse’ tegenkwamen, vulden zij niet ‘dingen’ in, maar gewesten.

Efe. 1: 1 Gezegend zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, die ons met allerlei geestelijke zegen in de hemelse gewesten gezegend heeft in Christus.

Dit is de NBG-vertaling. De hemel zelf vindt men toch wat hoog gegrepen. Gewesten is in elk geval niet in het centrum. Je bent dan wat afgedwaald in westelijke richting, maar dat schijnt ook nog in oostelijke richting te kunnen. Sindsdien praat men over hemelse gewesten. Men bedoelt daar uitdrukkelijk niet meer de hemel zelf mee. De strijd in de hemelse gewesten speelt zich in de buitengebieden af, niet in de hemel zelf. Zo ontstaat op grond van zo’n woord ineens een heel vreemde leer. Het had er ook niet mogen staan. Je had het moeten vertalen met ‘het hemelse’. Dan hoef je verder ook niets in te vullen, want dan verklaar je het bijvoeglijk naamwoord tot zelfstandig naamwoord, door er een lidwoord voor te zetten. Dat heet een gesubstantiveerd adjectief.

Zelfstandig gebruik van adjectieven

Zelfstandig gebruikte adjectieven kan men aantreffen in gevallen als:

1. Er zijn duidelijke afspraken en *onduidelijke*.
2. We verkopen witte druiven en *blauwe*.
3. Er dient een onderscheid gemaakt te worden tussen gezonde kinderen en *zieke*.

waarin men *onduidelijke*, *blauwe* en *zieke* gemakkelijk vanuit de context kan aanvullen met respectievelijk de substantieven *afspraken*, *druiven* en *kinderen*. In dergelijke combinaties noemen we de adjectieven binnentekstelijk zelfstandig gebruikt. Vergelijkbare gevallen doen zich voor in de volgende zinnen:

4. Reik je me eerst even die grote dozen aan, en dan *die kleine*?
(Reik je me die dozen even aan?) Eerst *die grote* als je wil, daarna *die kleine*.
5. Een lang werkstuk is op zich nog niet beter dan *een kort*.
6. De derde oplossing is *de goede*.
7. In gevallen als *de zojuist opgesomde* is aanvulling niet onmogelijk.
8. (Mijn broer heeft drie dochters.) Anita is *de grootste*.

Ook in deze voorbeelden kunnen de gecursiveerde combinaties telkens vanuit de context (dezelfde zin of een voorafgaande zin, bijv. (4b) en (8)) aangevuld worden. (Wij noemen ook de adjectieven in deze combinaties zelfstandig gebruikt. Anderen beschouwen de adjectieven in de tot nog gegeven voorbeelden als adjectieven die bijvoeglijk gebruikt zijn bij een weggelaten kern.) Is een aanvulling alleen uit de situatie mogelijk, dan spreken we van buitentekstelijk zelfstandig gebruik van een adjectief, bijv. in (9):

9. (wijzend naar bloemen waarvan men de naam niet kent:) Doet u maar een bos van *die gele*.

Soms ligt een concrete aanvulling vanuit de context of de situatie niet voor de hand, bijv. in:

10. Napoleon wou *de grootste* zijn.
11. Ze gelden als *de verstandigste(n)* van hun jaar.

In (10) kan naar believen aangevuld worden:
mens, veldheer, staatsman enz.

in (11) kan naar believen aangevuld worden:
leerlingen, kinderen enz.

In zulke gevallen doet zich een overgang voor naar gesubstantiveerde adjectieven, die los van enige context of situatie begrepen kunnen worden. Hebben deze bijv. betrekking op personen, dan worden er mensen in het algemeen met de door het adjectief genoemde eigenschap mee aangeduid. Voorbeelden zijn:

12. *De groten* zijn groot dank zij *de kleinen*. ('wie groot, resp. klein is')
13. *De zwakke* moet het met list winnen van *de sterke* ('iemand die zwak, resp. sterk is', 'de mens die zwak, resp. sterk is')

Vergelijk in dit verband nog (14a) met (14b):

- 14a *De zieken* mochten de eerste dagen nog geen bezoek ontvangen. ('de patiënten'; gesubstantiveerd adjectief)
- 14b De gezonde soldaten mochten met verlof gaan, *de zieke* moesten in het hospitaal blijven. (binnentekstelijk zelfstandig gebruikt adjectief)

Gesubstantiveerde adjectieven worden in de ANS beschouwd als substantieven.

Het onderscheid tussen binnentekstelijk en buitentekstelijk zelfstandig loopt parallel met dat bij de voornaamwoorden.

Opmerking

In de geschreven taal krijgen buitentekstelijk zelfstandig gebruikte adjectieven gewoonlijk en gesubstantiveerde adjectieven altijd een *-n* als uitgang als ze betrekking hebben op meerdere personen. Voorbeelden hiervan zijn respectievelijk:

- (i) Ze behoren tot *de best betaalden* in deze maatschappij.
- (ii) Ieder jaar op 11 november worden *de gevallenen* herdacht.

Andere voorbeelden van gesubstantiveerde adjectieven in het meervoud zijn: *de zwarten*, *de jongeren*. (Overgenomen van de ANS = Algemene Nederlandse Spraakkunst.)

Het is dan dus een verzelfstandigd bijvoeglijk naamwoord.

Het is heus een officieel taalkundig iets.

Als je bij hemelse iets in wilt vullen, dan wordt het 'dingen'.

Zie in dit verband bijvoorbeeld Joh. 3: 12...

Joh. 3: 12   Indien Ik ulieden de aardse dingen gezegd heb, en gij niet gelooft, hoe zult gij geloven, indien Ik ulieden de hemelse zou zeggen?

Het ging over aardse dingen en daartegenover staan dus hemelse dingen. Het is dezelfde uitdrukking als in Efe. 1. Bovendien, van Christus staat dat Hij is

gezet in het hemelse. Dat is toch heus de hemel zelf, zo hoog mogelijk. Hoger is er niet. Datzelfde geldt voor ons; wij zijn met Christus gezet in het hemelse.

Goed, het ging niet over de hemel, maar over geestelijke dingen.

En van het geestelijke, broeders, wil ik niet dat gij onwetende zijt.

Het geestelijke, de geestelijke dingen.

Het zijn de geestelijke dingen die ontleend zijn aan de tastbare, zichtbare tekenen uit het voorgaande Schriftgedeelte, brood en wijn. Als je woord 'gaven' invult, dan komt dat wel overeen met wat hierna volgt, maar het sluit dan niet meer aan bij het voorgaande. Dat is jammer, want daar gaat het nu juist om. Het gaat om aardse dingen, de wijze van samenkomen, het gebruik van het avondmaal, die beelden zijn van onze geestelijke positie, vergaderd rondom de troon der genade. Dat is onze onderlinge bijeenkomst. Die is niet ergens in een zaaltje, maar rondom de troon der genade. Dat is de bijeenkomst die we niet zou nalaten (Hebr. 10: 25).

Van dat vers heeft men gemaakt, dat het om de samenkomst in de kerk gaat, maar daarmee is ook deze tekst z'n werkelijke betekenis kwijtgeraakt. Wij zouden met vrijmoedigheid ingaan en naderen voor de troon der genade. Daar komen wij als gelovigen samen en die onderlinge bijeenkomst zouden wij niet nalaten. Daar is de bijeenkomst in ieder geval rondom het avondmaal, maar in het algemeen is de bijeenkomst van gelovigen daar een uitbeelding van. Dat is letterlijk, maar Paulus wil niet dat wij van de geestelijke dingen onwetend zijn. Hij noemt eerst wat negatieve dingen, maar daarna gaat hij over op de positieve.

- 2 Gij weet, dat gij heidenen waart, tot de stomme afgoden heengetrokken, naardat gij geleid werdt.

Ik wil niet dat gij onwetende zijt van de geestelijke dingen, want gij weet dat gij heidenen waart, tot de stomme afgoden heengetrokken. Zij waren zich daarvan bewust. Welke geestelijke dingen? Daar vallen die stomme afgoden ook onder. Zij zijn van die geesten verlost, bevrijd, om daarna andere geestelijke dingen te dienen.

Stom = niet spreken kunnen. Het is verwant aan dom, want dommen hebben niets te zeggen en ze zijn nog dommer als ze dat wel doen.

Stom heeft diezelfde betekenis. De stomme afgoden hebben niet te melden.

Fysiek wil het zeggen dat je niet spreken kunt, op een wat hoger niveau betekent het dat men weliswaar woorden kan uiten, maar die zijn inhoudelijk leeg.

Afgoden zeggen inderdaad soms wel wat, maar zij hebben niets te zeggen. In hoofdstuk 10 stond al dat de heidenen aan de demonen offerden. Die bestaan en ze spreken soms ook, soms tamelijk letterlijk, maar meestal indirect. De

meeste wijsheid en filosofie van de mens zal ongetwijfeld geïnspireerd zijn door demonen. Inspiratie wil niet zeggen dat je plotseling op een idee komt, maar dat er een spirit is die het je ingeeft. Een ander woord daarvoor is begeesting. De vraag is van welke geest het komt. Daar maken we ons niet druk over, maar dat het vaak van geesten komt, inderdaad.

Er wordt wel gezegd dat alle creativiteit van God komt, maar ook dan is de vraag, van welke God? Het lijkt erop dat als het antwoord is van de duivel, het dan aardig lijkt te kloppen. Of het altijd zo is, weet je niet, want uit het hart van de mens zelf komt ook een hoop ongein. Je hoeft dus niet altijd meteen de duivel de schuld te geven.

Niettemin, die geesten praten en hebben een boodschap; ze inspireren. Het is natuurlijk een open deur intrappen te beweren dat de inspiratie van een man als Hitler rechtstreeks van de duivel kwam. Maar je kunt je ook afvragen hoe het met andere grootheden in de geschiedenis zit en met de grootheden uit onze eigen tijd. Als satan de god dezer eeuw is, dan mag je toch aannemen dat de groten der aarde inderdaad geïnspireerd worden door de god dezer eeuw. Ze hebben niets zinnigs te vertellen. Het leidt altijd tot de dood. Het is dus altijd van tijdelijke aard en vaak nog onbenullig ook. Stomme afgoden dus. Ze hebben niets te zeggen. Daar werden de Korinthiërs heengetrokken.

Als de afgoden stomme afgoden zijn, dan impliceert dit dat onze God niet stom is. God spreekt, tot in onze dagen. Officieel niet tot de wereld, maar wel tot ons. God voortijds veelmaal en op velerlei wijze heeft tot de vaders gesproken door de profeten heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door de Zoon (Hebr. 1: 1). Zijn Woord komt tot ons en wordt tot ons gebracht. Het brood van het avondmaal is daar aantoonbaar een uitbeelding van: het brood des leven, namelijk het Woord des levens.

Men werd tot de stomme afgoden heengetrokken, naardat gij geleid werd. Zo ging dat nu eenmaal. Zo waren ze grootgebracht. Dat was de cultuur van die heidenen.

Als de mens uit zichzelf contact zoekt met hogere machten, dan komt hij onvermijdelijk bij het rijk van satan uit. Als de mens echter gewoon de waarheid zoekt, dan loopt het anders af. Waarom zou een mens hogere machten zoeken? Om die te manipuleren uiteraard, om ze naar zijn hand te zetten. Dat is toverij. Hoe krijg je die machten zover dat ze doen wat jij wilt? Sommigen noemen dat nog gebed ook, maar dat is eigenbelang. Als je de waarheid zoekt, dan zegt de prediker dat we die niet kunnen uitvinden. Dat hoeft ook niet, want als je de waarheid zoekt dan maakt die zich aan je bekend. Dan maakt de Heer Zich bekend, onder het motto: Zoekt en gij zult vinden, of: die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden. Dat laatste wordt over de wijsheid gezegd (Spr. 8: 17). Dan vind je de Heer, waarop jij weer zegt:'

Spreekt Heer, want Uw knecht hoort'. Dat zal Hij dan ook doen. Hij Die de Waarheid is, de Waarachtige, maakt Zich aan ons bekend. Uiteraard niet als we Hem zoeken om Hem te manipuleren, want dan kom je bij de god dezer wereld terecht.

- 3 Daarom maak ik u bekend, dat niemand, die door den Geest Gods spreekt, Jezus een vervloeking noemt; en niemand kan zeggen, Jezus den Heere *te zijn*, dan door den Heiligen Geest.

Niemand kan Jezus de Heere zeggen, of niemand kan Jezus de Heere noemen. Niemand kan Hem als Heer erkennen. Als iemand de Heere Jezus als Heer erkent, dan spreekt hij door de Heilige Geest.

Wat moeten deze woorden hier? Het gaat toch over de geestelijke gaven en die werden al in vers 1 geïntroduceerd. Maar dat was dus niet zo. Het waren geestelijke dingen die geïntroduceerd worden. In vers 2 en 3 wordt gezegd dat degenen die van die afgoden verlost zijn, de Heer zouden erkennen, om Hem te dienen. Als je Hem dan als Heer erkent, in plaats van de afgoden, dan volgen hierna de consequenties. Als je hem erkent als Degene Die je dient, dan moet je weten dat Hij ons bepaalde verantwoordelijkheden geeft binnen dat lichaam van Christus. Dat heet gaven. Die gaven zou men besteden, gebruiken.

We noemen die gaven geestelijke gaven, want het zijn gaven die door de Geest bewerkt, of gegeven zijn

- 4 En er is de verscheidenheid der gaven, doch het is dezelfde Geest;
- 5 En er is verscheidenheid der bedieningen, en het is dezelfde Heere;
- 6 En er is verscheidenheid der werkingen, doch het is dezelfde God, Die alles in allen werkt.

Vers 5 en 6 worden op precies dezelfde wijze geformuleerd als vers 4, maar met andere woorden.

Er is verscheidenheid der gaven,   doch het is dezelfde Geest;
Er is verscheidenheid der bedieningen,   en het is dezelfde Heere;
Er is verscheidenheid der werkingen,   doch het is dezelfde God.

Er wordt hier drie keer hetzelfde gezegd.

Deze stijlfiguur, het synoniem parallelisme, vind je in de bijbel heel veel. Vooral in de Psalmen. Daar worden steeds opnieuw dezelfde gedachten herhaald, maar je vindt het heel de Bijbel door. Het is een bepaalde literaire

vorm die voor iedereen herkenbaar zou moeten zijn. Voor een deel dezelfde woorden en aan de andere kant volstrekt dezelfde zinsconstructie.

Er is verscheidenheid der gaven, doch het is dezelfde Geest.
Verscheidenheid is een veelheid, maar het komt voort uit Eén.
Datzelfde geldt voor bedieningen en werkingen. Aan het einde van vers 6 wordt er nog wat aan toegevoegd: Die alles in allen werkt.

Gaven	dezelfde Geest;
Bedieningen	dezelfde Heere;
Werkingen	dezelfde God.

We hebben maar één God. De Geest is God, de Heere is God en God is God. Deze drie woorden duiden heus precies hetzelfde aan. De Heere is God en God is de Heere; daarom noemen wij Hem God, de Heere, of de Heere God. Op gelijke wijze wordt de Geest ook genoemd de Geest Gods, of de Geest des Heeren. Hoewel er dus verschillende woorden staan, gaat het om één en dezelfde God. Datzelfde vinden we in de eerste helft van de drie zinnen: gaven, bedieningen en werkingen.

Gaven. Als het een gave is, dan is het gegeven, maar wat heb je dan gekregen? Zie zin twee en zin drie. Wat eerst gaven heet, heet in de tweede zin bedieningen. Die gave is dus een bediening = een dienst. Een dienstwerk, een ondergeschikt werk. Zo'n geestelijke gave bestaat uit een dienstwerk.

Efe. 4: 11 En Dezelve heeft gegeven (aan de Gemeente) sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars;
12 Tot de volmaking der heiligen, **tot het werk der bediening**, tot opbouw des lichaams van Christus.

Tot een dienstwerk, tot opbouw van het lichaam van Christus. Dat heet hier in 1 Kor. 12 een gave en een bediening en een werking = werk. De gave is dan dus een werk der bediening, precies zoals in Efe. 4 stond. Daar is dat werk der bediening tot opbouw van het lichaam van Christus en hier heet het 'tot hetgeen oorbaar is' (vers 7).

Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar niet alle dingen zijn oorbaar.

Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar niet alle dingen stichten.

Oorbaar = nuttig, dat wat sticht = opbouwen.

Weer precies zoals in Efe. 4 staat: werk der bediening, tot opbouw van het lichaam van Christus.

Gelovigen krijgen één of meerdere gaven. Ze krijgen een werk te doen. Niet om over de Gemeente te heersen, of over een deel daarvan, maar om te dienen.

Wij zijn via onze Nederlandse taal gewend geraakt aan dat gaven en talenten woorden zijn die we gebruiken ter beschrijving van de natuurlijke aanleg van mensen. De één heeft een gave voor dit, de ander heeft een gave voor dat. We noemen dat talenten. Die uitdrukkingen hebben we ook aan de Bijbel ontleend, maar toch gebruiken we ze verkeerd. Natuurlijk kan heel wat natuurlijke aanleg met gemak beschreven worden als een gave, want wie we zijn en wat we kunnen, hebben we in hoge mate van nature meegekregen. Hoe dan ook, je kunt ergens natuurlijke aanleg voor hebben, maar als je dat niet ontwikkelt, schiet het geen moer op en heb je er niets aan. Je kunt aanleg hebben voor schaatsen, maar daarvoor moet je toch eerst zorgen dat je een paar schaatsen hebt. Er zijn veel mensen muzikaal, maar zij hebben nooit de moeite gedaan er iets mee te doen. Ze kunnen geen instrument bespelen, maar dit wil niet zeggen dat ze daar geen aanleg voor hebben. Er zijn ook heel veel mensen die wel een instrument bespelen, maar absoluut niet muzikaal zijn.

Door termen als gaven en talenten denken wij dat God ons een bepaalde aanleg geeft om iets te doen. Heel veel van de gaven bestaan inderdaad uit een bepaalde aanleg, maar in de bijbel bestaat het merendeel van de gaven daar niet uit. We denken dat zo'n gave een wonder is of iets dergelijks. Dat komt wel voor, maar is niet de regel. De gave bestaat uit een bediening, namelijk een werking. De gave bestaat niet uit dan je iets kunt, maar dat je iets zou doen.

De gelijkenis in Matth. 25 over de talenten beschrijft het op duidelijke wijze. Het gaat daar over de situatie na de opname van de Gemeente en is daarom niet echt op deze tijd van toepassing, maar altijd geldt het beginsel dat mensen door geloof worden wedergeboren en ook dan zullen gelovigen verantwoordelijkheden dragen en een werking, dan wel een bediening ontvangen en dus een gave. Dat wordt hier in Matth. 25 beschreven. (De gelijkenis van de ponden gaat meer over onze bedeling.)

Alsdan zal het Koninkrijk der hemelen zijn...

Matth. 25: 1 ... gelijk een mens, die buiten 's lands reizende, zijn
dienstknechten riep, en gaf hun zijn goederen over.

Die mens is de Heere Jezus Christus, Die buiten 's lands reist en Hij heeft dienstknechten. Hij gaf hun Zijn goederen over, Zijn zaken, dat wat van Hem was, Zijn bezit.

2 En den een gaf hij vijf talenten, en den ander twee, en den derden een, een iegelijk naar zijn vermogen, en verreisde terstond.

Vermogen = als het over een lift gaat en het vermogen van een lift, dan heet het draagkracht. Vermogen is wat iemand vermag = wat iemand kan. Eenieder naar zijn vermogen, naar wat hij dragen kan. Als je weinig vermag, dan ontvang je dus weinig; als je veel vermag, dan ontvang je veel, want je ontvangt naar vermogen, naar wat je kunt. Als je kunt orgelspelen, dan loop je het risico dat je als organist voor de bijeenkomsten aangesteld wordt. De gave is dan niet dat je kunt spelen, maar dat je aangesteld wordt als organist. Dat is dan je werk geworden. Dat is niets bijzonders, want in de wereld werkt dat ook zo. Je kunt wel een baan als chauffeur ambiëren, maar als je niet auto kunt rijden, dan krijg je die baan niet.

Normaal gesproken krijg je zo'n baan. Die krijg je gratis. Als je het kunt, krijg je de job. Als je het niet kunt, dan krijg je hem niet. Dan gaat die baan buiten je vermogen. Zo werkt dat in de Gemeente ook. Daar is dus niets bijzonders aan. Je verwacht ook niet van deze Mens, Die Zijn goederen overgeeft, dat Hij degene met weinig vermogen veel geeft en degene met veel vermogen weinig. Dan zou Hij een slechte Baas zijn.

De gave is de job, de baan. Die krijg je. Voluit heet dat een loopbaan. Je krijgt een loopbaan voorgesteld en die zou je lopen. De loopbaan is gratis en voor ieder naar vermogen.

Voor zover we die dingen als geestelijk beschouwen, geeft de Bijbel het beeld van de Gemeente die uit vaten bestaat. De schepping is een vat, net als een mens. Het vat van een nieuwe schepping moet gevuld worden. De vraag is uiteindelijk niet hoeveel er in het vat ging, maar of het vat vol was. De één heeft z'n handen vol aan twee talenten en een ander kan makkelijk die vijf talenten aan. De één kan heel hard rijden, maar houdt het niet lang vol en een ander kan niet zo hard rijden, maar kan het heel lang volhouden. De verschillen tussen wat gelovigen kunnen, zijn de verschillen in de gaven die men heeft. Dat draagvermogen kan vergroot worden, maar ook verkleind. Als je teveel door omstandigheden gehinderd wordt, dan ben je minder geschikt voor het Koninkrijk Gods. Eenieder die zijn hand aan de ploeg slaat en achterom kijkt, is onbekwaam voor het Koninkrijk Gods (Luk. 9: 62).

Streef naar de beste gaven. Je kunt er moeite voor doen, juist om nog meer talenten te ontvangen, als je dat zou willen. Dat het een kwestie van willen is of niet, dat wordt op nogal wat plaatsen gezegd. Je kunt bijvoorbeeld het opziensambt begeren. In 1 Petr. 5: 1 - 4 staat dat een opziener z'n werk zou doen, niet als heerschappij hebbend, maar met een volvaardig gemoed. Hij moet het willen. Als je niet wil, dan ben je sowieso onbekwaam.

Wat in de Bijbel onder gaven verstaan wordt, bestaat niet uit dat je opeens iets kan, dat je voorheen niet kon, maar dat wat je kunt je ook doen zou en wellicht ook zou ontwikkelen. Per slot van rekening, degene die twee talenten had won er twee bij en die vijf talenten had won er vijf bij. Naarmate je iets doet, word je ook sterker. Hoe vaker je schaatst, hoe langer je het vol kunt houden.

Een gave is dat je iets op je bord krijgt als verantwoordelijkheid. Hier is het; doet handeling totdat Ik kom.

We hebben het niet over wonderen. Bij gaven wordt daar meestal meteen aan gedacht. Als iemand iets kan wat een ander niet kan, dan noemen we dat meteen een gave. Als het bovendien wonderlijk is en wij het niet kunnen begrijpen, dan noemen we het een geestelijke gave. Zo schrijft de Bijbel daar niet over. Het idee is dat God eenieder van ons een plaats geeft in het geheel van de Gemeente. Het kan best zijn dat die plaats of bediening zich nog uitbreidt in de toekomst. Anders kun je immers niet streven naar de beste gaven.

Van ons wordt verwacht dat we ons bewust zijn dat het zo is. De Geest, dan wel de Heere, dan wel God, geeft inderdaad gaven. Die gaven houden dienstwerk in. Ondergeschikt en dienend werk. Die gaven zijn niet identiek. Er is verscheidenheid der gaven, er is verscheidenheid der bedieningen en er is verscheidenheid der werkingen. Daarmee is ook verklaard dat er nu eenmaal verschillen onder gelovigen zijn, althans voor een deel. Verschillen zijn er en verscheidenheid is er, omdat gelovigen nu eenmaal ook een verschillende bediening hebben, in dienst van maar één Heer. Hoewel sommigen hier drie Heren in lezen, staat er toch heus dat het Dezelfde is. Men doet die bedieningen in dienst van één en dezelfde God, van één en dezelfde Heer en van één en dezelfde Geest.

Er had eigenlijk moeten staan:

Er is verscheidenheid der gaven, doch het is de Geest Zelf;

Er is verscheidenheid der bedieningen, en het is de Heer Zelf;

Er is verscheidenheid der werkingen, doch het is God Zelf.

Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde. Dat moet eigenlijk zijn: Hij is gisteren en heden Zichzelf en tot in eeuwigheid. Hij is de Onveranderlijke. Als wij verantwoordelijkheid dragen in de Gemeente, dan hebben wij die van God Zelf ontvangen, van de Heer Die wij dienen, van de Geest van God, dan wel de Heilige Geest.

Die gave is dus een verantwoordelijkheid in dienst van God, aan Wie wij dan ook verantwoording af moeten leggen voor het werk dat wij hebben ontvangen. Zo eindigt de gelijkenis van de talenten ook. Je komt alsnog voor de Heer te staan en dan is de vraag: 'Wat heb je gedaan? Is er nog wat van terechtgekomen, of heb je het zaakje bewaard in een zweetdoek en een

vroom verhaal erbij opgehangen, van dat God weet dat Hij van mij niks hoeft te verwachten. Wij zijn immers zondaren en kunnen daarom niets. Anderen zeggen dat onze werken nergens toe bijdragen. Dat is uiteraard niet de bedoeling. We zouden er wat mee doen en onze gaven besteden. Hét synoniem voor gave is verantwoordelijkheid, want dat is wat je krijgt. Op welke wijze en hoever die strekt en waar die betrekking op heeft, dat kan een heleboel zijn. Dat wordt hierna dan ook genoemd. Hoe dan ook, het werk, de bediening, de gave, zou zijn tot hetgeen oorbaar is, namelijk tot hetgeen opbouwend is voor de Gemeente. Dat is heel breed.

Er zijn dingen die wij meteen als geestelijk beschouwen, maar er zijn ook bedieningen die aan de buitenkant niets geestelijks hebben. Is stoelen klaar zetten geestelijk? Is koffie maken geestelijk? In zichzelf wellicht niet, maar je kunt het wel degelijk als gave van God hebben ontvangen. Het is dan je verantwoordelijkheid en daarmee wordt het op een heel ander niveau getild. In de voorgaande hoofdstukken ging het bijvoorbeeld over het huwelijk en andere vleselijke aangelegenheden. Niettemin wordt het huwelijk van gelovigen wel degelijk op een hoger niveau geplaatst, op een geestelijk niveau, omdat een deel daarvan zich binnen de Gemeente afspeelt. Bovendien staat er dat al wat gij doet, doet dat van harte Gode. Niet voor de mensen. Dan krijgt alles ineens een geestelijke lading, want al wat wij zijn en al wat wij hebben is van Christus. We zijn niet van onszelf, maar duur gekocht. We zijn het eigendom des Heeren en in die omstandigheid kan onze verantwoordelijkheid best bestaan uit het klaarzetten van stoelen. Dat ziet er niet uit als een geestelijk werk, maar daarom is het dat nog wel. Dat geldt feitelijk voor heel ons leven, bij al wat we doen, ook al zullen we er misschien niets geestelijks aan ontdekken. Wij zijn geestelijke mensen en in de hemel geplaatst. Alles wat wij doen, ook voor onze aardse heren, wordt op een hoger niveau geplaatst, omdat we ook in die dingen de Heer dienen. Alles zou bijdragen tot hetgeen oorbaar is.

God, Die alles in allen werkt. Sommigen denken dan dat het om de veelheid gaat, maar het juist om de eenheid van de Gemeente. Het zijn niet allemaal losse delen. Het is één geheel. Een lichaam heet een lichaam, omdat het lichaam een eenheid is, samengesteld uit vele delen. Dit komt later nog aan de orde. Vooreerst laten we het hierbij.

7 Maar een iegelijk wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen oorbaar is.

Aan eenieder, in tegenstelling tot alles en allen. Aan eenieder wordt de openbaring, de manifestatie, van de Geest gegeven, tot hetgeen oorbaar is. Eenieder van ons ontvangt iets van dat werk. De Geest gebruikt ons ergens

voor. Hij geeft ons een plaats in het geheel, juist om die eenheid te bewerkstelligen en te bevorderen. Dat geldt voor ons persoonlijk. Eén van de problemen van tegenwoordig is dat we steeds maar te horen krijgen dat we van alles samen moeten doen. Dat is Bijbels ook makkelijk te verdedigen door te zeggen dat we één zouden zijn. Zo leert de Bijbel dat echter niet. De Bijbel leert dat eenieder van ons, een elk van ons, bepaalde verantwoordelijkheden heeft naar de Heer toe, Die ons een bepaalde taak voorziet, dan wel oplegt. Eenieder van ons is verantwoordelijk om die gave te besteden, om te doen wat hij geacht wordt te doen. Hij heeft de baan of het baantje gekregen en het is van het grootste belang of hij daarin trouw is, zodat de Heer kan zeggen als Hij terugkomt: 'Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht, over weinig zijt gij getrouw geweest; over veel zal Ik u zetten; ga in, in de vreugde uws Heren (Matth. 25: 23). Essentieel is dat je trouw bent in hetgeen je toevertrouwd is.

Vandaar dan ook dat het logische vervolg hierop is, dat eenieder van ons, die zo'n gave heeft ontvangen, zichzelf Gode rekenschap zou geven. Er zijn mensen die zich hier willen verschuilen achter het collectief van hun organisatie. Als je ze vraagt naar hun geloof, zeggen ze: 'Ik hoor bij die kerk'. Je kunt je niet achter de naam van een instituut verschuilen. Dat kun je straks bij de Heer ook niet doen. Dacht je dat je er bij de Heer van afkomt door te zeggen dat je lid van die of die kerk was? Dat is niet om lelijk te doen, maar om je te confronteren met de eigen verantwoordelijkheid die wij als gelovigen voor onszelf hebben. Je kunt je nergens achter verschuilen. In Rom. 14 wordt de rechterstoel van Christus genoemd, waarvoor wij zullen verschijnen. Dat is niet hetzelfde als de grote witte troon op de Jongste Dag, maar de troon waarvoor wij zullen verschijnen ter gelegenheid van de opname van de Gemeente, om daar geoordeeld te worden. Daarom heet het ook de rechterstoel van Christus.

Rom. 14: 10 Want wij zullen allen voor den rechterstoel van Christus gesteld worden.

Uit het voorgaande blijkt dat dit voor eenieder van ons geldt.

12 Zo dan eenieder van ons zal voor zichzelf Gode rekenschap geven.

We zijn ieder voor zich onderweg naar de erfenis, die voor eenieder van ons bewaard wordt in de hemel. Dat hebben we dan met elkaar gemeen, maar ieder van ons loopt zijn of haar eigen loopbaan. We lopen niet met een groepje. We lopen alleen, met de Heer. Waar we dat allemaal doen, moet er toch sprake zijn van een vorm van gemeenschap.

Tot hetgeen oorbaar is = tot stichting, namelijk tot opbouw van de Gemeente. Dat blijkt in de praktijk heel breed te zijn. Hoe verschillend de loopbaan voor eenieder van ons dan ook moge zijn, die loopbaan heeft in de eerste plaats onze eigen vorming tot doel. Wij worden getuchtigd en opgevoed tot onze zoonstelling. Wat de één aan opvoedkundige maatregelen nodig heeft, heeft de ander niet nodig en andersom. De loopbaan is dus verschillend. We lopen dan weliswaar allemaal een andere loopbaan, het einddoel is voor allen hetzelfde, namelijk het ontvangen van een onvergankelijke, onverderfelijke en onverwelkelijke erfenis, die voor ons in de hemel bewaard wordt. Maar we lopen die loopbaan alleen. Het is dus ook onze eigenverantwoordelijkheid. Mocht je daarvan schrikken, nou ja, ongelovigen beweren precies hetzelfde. Ook zij zeggen dat elk mens alleen leeft. Voel je je soms eenzaam? Dat ben je ook en het zal ook nooit anders worden. We hebben alleen de neiging met elkaar op te lopen en ons daarmee achter elkaar te verschuilen. In zeker opzicht is dat ook terecht. Als je niet warm kunt worden, moet je iemand naast je hebben om je warm te houden. Wij zijn als gelovigen wel samen onderweg, maar in werkelijkheid lopen we alleen. Met een wielervedstrijd rijden ze in ploegen en in pelotons, maar uiteindelijk ze gaan echt voor zichzelf. Daar gaat het fundamenteel om. Dat er onderling ook wat politiek gedoe is en de één de ander helpt, kan allemaal wel zo zijn, maar fundamenteel is ieder verantwoordelijk voor z'n eigen loopbaan.

2 Kor. 5: 10   Want wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage, hetgeen door het lichaam *geschiedt*, naardat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad.

Niet collectief, maar één voor één. Daarom beschreef Paulus op z'n minst in de twee voorgaande hoofdstukken, dat hij hoe dan ook trouw is, of probeert te zijn, aan de Heer en aan zijn bediening. Hij zegt een paar keer: 'Daarom vertragen wij niet'. Hij heeft het over zichzelf en Timótheüs, die geacht worden de schrijvers van deze brief te zijn. De suggestie is dat de Korinthiërs wel vertragen en er andere belangen op nahouden. Paulus zegt dat hij daar geen rekening mee kan houden. Hij moet door. De uitdeling is mij toevertrouwd. Of ik het goedwillend doe of niet, het is mij toevertrouwd; dus ik moet wel. Of jullie nu meekomen of niet, het zal mij niet tegenhouden. Daarom vertragen wij niet. Daarom dragen wij niet gelijk anderen het Woord Gods te koop, want we moeten allemaal geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus. Paulus zelf ook. Hij neemt geen risico. Ook hij moet Gode rekenschap geven. Wij zouden zijn voorbeeld navolgen. Wij dan, wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof. Dat zegt hij in verband met zijn eigen situatie. Hij moet straks verantwoording afleggen en dus gaat hij door met de mensen tot het geloof te bewegen. Wij

zijn gezanten van Christus wege en bidden u van Christus wege: Laat u met God verzoenen. Paulus gaat uit van de gave, de verantwoordelijkheid, die hem gegeven is.

Veel gelovigen weten niet wat ze met hun eigen leven aanmoeten en vragen zich af wat de wil van God voor hen is. Gek genoeg vragen mensen die wel wat met hun leven weten aan te vangen nooit of het wel de goede en volmaakte wil van God is. Het is de bedoeling dat we veranderd worden in ons denken, opdat wij zo mogen beproeven welke de goede en welbehaglijke en volmaakte wil van God is (Rom. 12: 2).

Rom. 12: 3   Want door de genade die mij gegeven is, zeg ik een iegelijk, die onder u is, dat hij niet wijs zij boven hetgeen men behoort wijs te zijn; maar dat hij wijs zij tot matigheid, gelijk als God een iegelijk de mate des geloofs gedeeld heeft.

Die gaven heten bij gelegenheid ook genade of genadegaven.

De genade die hem gegeven is. Hij heeft het over zijn eigen gave, over zijn eigen verantwoordelijkheid. Later heeft hij het over de genade die hem gegeven is om onder de heidenen te verkondigen de onnaspeurlijke rijkdom van Christus (Efe. 3: 8). Op een ander plaats zegt hij: 'Maar door de genade ben ik wat ik ben' en doet hij dus ook wat hij doet. Wat iemand doet bepaalt in hoge mate zijn identiteit.

Door de verantwoordelijkheid die hem gegeven is. Niet tot de Gemeente collectief, maar tot elke individuele gelovige in het bijzonder. Hij zegt tot een iegelijk onder u, dat men niet wijs zij boven hetgeen men behoort wijs te zijn. Men zou zich niet strekken tot het hoge, maar voegen tot het nederige. Je zou je richten op dienstwerk. Daartoe zijn we geroepen. Je behoort wijs te zijn tot een bepaalde maat. Het is de bedoeling dat je je beperkingen kent. Het is goed te weten waar je grenzen liggen, wat je wel en wat je niet kunt, hoe ver je wel en hoe ver je niet kunt gaan.

Als kinderen worden we opgejut, omdat we zo nodig in de maatschappij wat moeten worden. Dat is ook terecht. Je moet later in je levensonderhoud kunnen voorzien en een beetje bevrediging zien te vinden in alles wat je doet. Dat vraagt voorbereiding en ontwikkeling. Het probleem is dat mensen vaak kinderen blijven en altijd maar denken dat ze later wat moeten worden. Met andere woorden, nu ze volwassen zijn, zijn ze nog steeds niet volwassen en moeten nog steeds wat worden. Onderweg moet je op een gegeven moment leren en ook aanvaarden dat je tot je grenzen gekomen bent. Dat is één van de problemen van het ouder worden. Als je niet zelf op tijd beseft waar je grenzen liggen, dan ga je in volle vaart tegen de muur.

Dat is in het algemeen een menselijk probleem. Zeker in onze westerse cultuur, waarin iedereen wordt aangespoord om toch vooral de hoogste trede van de maatschappelijke ladder te bereiken. Dat hoeft helemaal niet. Men zou zich voegen in het nederige en vergenoegd zijn met het tegenwoordige (Hebr. 13: 5). Je zou genoeg nemen met hetgeen je hebt. Als je je grenzen overschrijdt, dan krijg je meer te dragen dan je dragen kunt en daar bezwijk je vanzelf een keer onder. Dat is de vloek van onze moderne maatschappij. Als we die grens te laag trekken, dan zal de Heer ons dat heus wel duidelijk weten te maken. Wat je daarmee doet is je persoonlijke verantwoordelijkheid naar de Heer toe. Als je zegt dat je niet meer wilt, dan zeg je dat maar tegen de Heer en als je meer wil, dan zeg je dat ook maar tegen de Heer. Daar zijn geen regels voor te geven, maar dat er ergens een grens is staat hier.

Rom. 12: 3   Want door de genade die mij gegeven is, zeg ik een iegelijk, die onder u is, dat hij niet wijs zij boven hetgeen men behoort wijs te zijn; maar dat hij wijs zij tot matigheid, gelijk als God een iegelijk de mate des geloofs gedeeld heeft.

God trekt een lijn en zegt: 'Tot hier; meer krijg je niet'. Mocht je je afvragen waar die grens ligt, dan staat dat erachter, maar je leest er meteen overheen. God bepaalt de maat aan de hand van je geloof. Ook hier geldt weer, als je het woord geloof tegenkomt en je weet niet wat het betekent, dan vul je voor geloof trouw in. Nu weet je wat de maat is: de mate van trouw. De maat is naarmate je trouw bent, of trouw kunt zijn. Dat is niet helemaal hetzelfde. Sommige mensen willen wel trouw zijn, maar kunnen dat niet, bijvoorbeeld door praktische omstandigheden. Er zijn omstandigheden waarin wij niet terecht moeten komen, omdat we dat niet dragen kunnen. Dat heeft met vermogen te maken. Dit is geen handvat voor een excuus om niet trouw te zijn, integendeel. Het is een excuus als je door omstandigheden niet trouw kunt zijn. Hoe dan ook, de essentie van de bedieningen is dat je trouw zou zijn. Dan moet het een bediening zijn waaraan je ook trouw kunt zijn. Iemand die in een rolstoel rondrijdt, krijgt vast niet de bediening om in de zaal stoelen klaar te zetten.

- 4   Want gelijk wij in één lichaam vele leden hebben, en de leden alle niet dezelfde werking hebben;

Een lichaam bestaat uit vele leden en is een samengestelde eenheid. In dat lichaam zijn vele leden, omdat die leden niet allemaal dezelfde werking hebben. Werking, bediening, gave.

- 5   Alzo zijn wij velen één lichaam in Christus, maar elkeen zijn wij elkanders leden.

- 6 Hebbende nu verscheidene gaven, naar de genade, die ons gegeven is.

Verscheidene gaven, verscheidene bedieningen, verscheidene werkingen. Naar de genade die ons gegeven is. Genade is niet alleen tot vergeving van misdaden, maar houdt ook in dat wij een loopbaan te lopen krijgen. God geeft ons uit genade een baan.

De oproep is vervolgens dat als je een gave hebt, je die dan ook daadwerkelijk gebruikt. Je krijgt de verantwoordelijkheid om iets te doen, doe dat dan ook. Terug naar 1 Kor. 12.

1 Kor. 12: 7 Maar aan een iegelijk wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen oorbaar is.

De openbaring des Geestes = de uitwerking van die geestelijke dingen. Tot hetgeen oorbaar is = Tot hetgeen tot opbouw van de Gemeente is, in de breedste betekenis van de term.

Het is hier geen opsomming of verklaring van hoe het met die Geestelijke gaven zit, maar het gaat over het misbruik van althans bepaalde gaven in Korinthe. Dat merk je vanzelf als je verder leest in dit hoofdstuk en daarna in hoofdstuk 14. Uit hoofdstuk 14 blijkt dat het in de bijeenkomsten in Korinthe een chaos was. Chaos en ongeordendheid alleen al draagt niet bij aan iets stichtelijks. Daar zullen we het later over hebben. Hier verklaart het in ieder geval hoe Paulus het één en ander uiteenzet, waarbij gewezen wordt op de eenheid en dus de samenhang van de Gemeente tegenover het onsamenhangende en wanordelijke gedrag van de gelovigen in Korinthe.

Vervolgens hebben we in hoge mate te maken met gaven die in die dagen gegeven werden, maar die in onze dagen niet meer gegeven worden, eenvoudig omdat ze ook niet meer nodig zijn, om welke reden dan ook. Dat thema wordt feitelijk in hoofdstuk 13 besproken, ook al gaat men daar meestal aan voorbij en pikt men uit dat hoofdstuk wat andere verzen om het hoofdstuk te karakteriseren. Dat kun je aan het opschrift boven het hoofdstuk ook zien: uitnemendheid der liefde. Daar gaat het ook over, maar het gaat over nog wel wat meer dan alleen dat.

Als er gaven genoemd worden, dan worden er eerst zogenaamde wondergaven genoemd, die alleen gepraktiseerd kunnen worden als men eerst door Goddelijk ingrijpen een bepaald vermogen heeft ontvangen. Dat vermogen is niet de gave zelf. De gave van profetie bestaat daaruit dat de man moet profeteren, want dat is de opdracht. Daar ligt echter wel iets aan ten grondslag. Je kunt dat niet zomaar. Kortom, de Heer Zelf is daarin betrokken.

Iemand die de gave van gezondmaking heeft, moet eerst niet alleen opdracht gekregen hebben om dat te praktiseren, maar ook het vermogen om dat te doen. Daar komt het idee vandaan dat het vermogen zelf de gave is. Dat is niet zo. Dat is een misinterpretatie van het hoofdstuk als zodanig.

De misstanden die er waren, kwamen wel degelijk voort uit een ongepast en ongeordend gebruik van gaven in het algemeen, maar van deze wondergaven in het bijzonder. Zo worden ze tenminste traditioneel genoemd. Er zijn meer gaven dan alleen de wondergaven. De zogenaamde wondergaven worden niet meer gegeven. Die hadden alleen een functie in de eerste generatie van het christendom.

Er staat in de bijbel dat de genadegiften en de roeping Gods onberouwelijk zijn (Rom. 11: 29). Met andere woorden, als iemand zo'n gave kreeg, dan had hij die voor het leven. Dat is in het algemeen nog steeds het beginsel. Dat betekent in de praktijk dat die wondergaven, die in die eerste generatie van het christendom gegeven werden, uitgestorven zijn in de volgende generatie. God gaf ze niet meer. Zoals gezegd, dat is een onderwerp apart. Het had te maken met het fundament leggen van de Gemeente. Dat fundament werd gelegd door de apostelen en profeten. Waar het fundament één keer gelegd is, hoeft er geen ander fundament meer gelegd te worden. Dit betekent dat we dus geen apostelen en profeten meer hebben. God geeft ze ook niet meer. In Korinthe had Paulus het fundament gelegd en eenieder zie toe hoe hij daarop bouwe.

Die wondergaven komen we tegen in de Bijbelse geschiedenis, in het boek Handelingen, maar niet zoveel als je zou vermoeden als je alleen 1 Kor. 12 zou kennen. Het was maar bij bepaalde gelegenheden dat het vermeld wordt. Natuurlijk kan het zijn dat ze vaker gebruikt werden en dat dat niet vermeld is. Niettemin hadden die wondergaven als functie om de prediking te autoriseren. Ze hadden als functie om te demonstreren dat de prediking van God afkomstig was. Nicodémus zei dat niemand deze tekenen kan doen als God niet met hem is en dus zei hij tegen de Heere Jezus: 'Wij weten dat Gij een Leraar zijt, van God gekomen'. Dat wist hij, omdat niemand deze tekenen kom doen als God niet met hem is. Nicodémus was dus bereid de leer van de Leraar te accepteren, omdat de tekenen en wonderen bewezen dat die leer van God kwam. De snelle verbreiding van het Evangelie in die eerste generatie van het christendom heeft natuurlijk meerdere oorzaken, maar één daarvan is die tekenen en wonderen die in die dagen gedaan werden. Daarna hield dat op.

Profetie = dat God Zelf spreekt. De profeet wordt geacht een mond te zijn. Voor nu geldt dat God uitgesproken is. Hij zegt dat wie daar wat aan toe- of afdoet, Hij hem de plagen zal doen toekomen die in dit Boek geschreven zijn

en zijn deel zal afdoen uit het boek des levens (Openb. 22: 18, 19). Er valt dus niets meer te profeteren. God heeft niets meer te zeggen, of Hij moet in herhaling willen vallen, maar waarom zou Hij? Hij heeft een boek geschreven. Dat boek hebben wij. We zouden ons daardoor laten onderwijzen en daar is niets aan toe te voegen.

Bovendien, God zou zwijgen en de hemel zou toegesloten worden en Hij zou zich verbergen. Dat wordt in een oudtestamenteel beeld geïllustreerd, in de aanstelling van de raad van oudsten van Israël, onder Mozes. Die raad van oudsten is sowieso een beeld van de Gemeente. Zij ontvingen de Geest; de Geest van Mozes werd ook op hen gelegd. Toen begonnen ze allemaal te profeteren, maar daarna niet meer. Ook als je die raad van oudsten niet ziet als een beeld van de Gemeente, dan nog zou je moeten begrijpen dat wat aanvankelijk gebruikelijk was, later niet meer gebruikelijk was. Zij waren nog steeds die raad van oudsten, maar alleen die allereerste dag of dagen profeteerden zij allen, maar daarna niet meer. Het idee dat God altijd op dezelfde wijze werkt is een misverstand.

De uitdrukking 'de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk', houdt niet in dat God die giften of roepingen blijft geven, Hij geeft ze en neemt ze niet terug. Maar de mensen die ze ontvingen zijn gestorven en daarmee was de gave ook weg. Hun verantwoordelijkheid ook. Dat is kenmerkend voor onze Gemeentelijke tijd. De complicatie van dit hoofdstuk is dat het een situatie beschrijft in die eerste generatie, waarin met name die wondergaven nadrukkelijk aanwezig waren. Het probleem was, dat als de gelovigen van Korinthe bij elkaar kwamen, er een stel profeten meteen door elkaar begon te praten en degenen die in tongen konden spreken deden dat ook allemaal tegelijkertijd en dwars door elkaar heen. Dat wordt er beschreven. Het eigenaardige is dat Paulus dan niet zegt dat ze een fatsoenlijke liturgie voor elke bijeenkomst op moeten stellen of een kerkenraad aanstellen die er orde in aanbrengt. Hij wijst elke gelovige individueel op zijn eigen persoonlijke verantwoordelijkheid. Zo hoort het dus nog.

Aan eenieder wordt de openbaring des Geestes gegeven...

- 8 Want dezen wordt door den Geest gegeven het woord der wijsheid, en een ander het woord der kennis, door denzelfden Geest;

Het woord der wijsheid is kennelijk de beschrijving van een bepaalde Geestelijk gave.

- 9 En een ander het geloof, door denzelfden Geest; en een ander de gaven der gezondmakingen, door denzelfden Geest;

- 10 En een ander de werkingen der krachten; en een ander profetie; en een ander onderscheidingen der geesten; en een ander menigerlei talen; en een ander uitlegging der talen.
- 11 Doch deze dingen alle werkt één en dezelfde Geest, delende aan een iegelijk in het bijzonder, gelijkewijs Hij wil.

Je moet niet de fout maken te denken dat we hier een opsomming hebben van dé Geestelijke gaven. Er is een boekje met de titel: De negen gaven des Geestes, ontleend aan dit Schriftgedeelte. Die titel is fout, want hier vind je er weliswaar negen, maar in andere Schriftplaatsen vind je andere opsommingen met ook andere aantallen. Het is steeds verschillend. Bovendien zijn de beschrijvingen van de verschillende gaven ook steeds verschillend. Soms zijn er overeenkomsten, maar ze zijn in ieder geval niet identiek. Het gaat hier dus niet om een opsomming, laat staan om een complete opsomming. Het is bij wijze van voorbeeld.

Er is verscheidenheid. Een ieders verantwoordelijkheid is niet dezelfde. Er is geen complete lijst. Bovendien zou zo'n complete lijst veronderstellen dat het alleen om die wondergaven gaat, die wij redelijkerwijs op kunnen sommen: profetie, spreken in tongen, vertolking van tongen, gezondmakingen. Alles wat daarmee niet genoemd is valt onder de term krachten. Dat zijn de werkingen der krachten. Dat was het dan. Het hele punt is dat het niet zo'n opsomming is. Bovendien, vanaf vers 28 staat:

- 28 En God heeft er sommigen in de Gemeente gesteld, ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leraars, daarna krachten, daarna gaven der gezondmakingen, behulpzels, regeringen, menigerlei talen.

De eerste drie worden nog genummerd. Dit rijtje komt aardig overeen met Efe. 4, waar ook nog evangelisten genoemd worden.

Hier wijk je al behoorlijk af van de zogenaamde wondergaven. Wat zijn behulpzels en wat zijn regeringen? Bovendien staat er dat ze niet allemaal dezelfde gave hebben. Ze zijn niet allemaal apostelen, ze zijn niet allemaal profeten enzovoort. Er is nu eenmaal verschil.

In de opsomming van vier in Efe. 4 vind je alleen apostelen, profeten, evangelisten en herders, dan wel leraars. Over wondergaven wordt daar helemaal niet gesproken.

Voor zover die wondergaven problemen met zich meebrachten en dat was in Korinthe het geval, lost dat probleem zich natuurlijk vanzelf op, omdat degenen die die gaven hebben en dus ook omdat degenen die die gaven

misbruiken, vanzelf overlijden. Daarna is het een gedane zaak. Daarom lees je er in andere brieven ook niet over. Over het verdwijnen van die gaven hebben we het later iets uitgebreider.

Het gaat nog steeds over die ene Gemeente, die ene Heer, die ene God, die ene Geest, Die gaven geeft aan eenieder en die gaven zijn verschillend. In vers 12 zijn we nog geen stap verder. Vers 11 eindigde met: delende aan eenieder in het bijzonder, gelijkewijs Hij wil. Dat betekent dat onze menselijke organisatie daar niets toe bijdraagt, of aan afdoet. Je kunt wel een bepaald kerkgenootschap stichten, met een bepaalde kerkorde en functieverdeling en wellicht een opsomming van welke die functie eventueel zijn, de Heer trekt Zich daar heus niets van aan. Het is gelijkewijs Hij wil.

En daar komt ie weer...

12 Want gelijk het lichaam één is, en vele leden heeft, en al de leden van dit ene lichaam, vele zijnde, *maar* één lichaam zijn, alzo ook Christus.

Impliciet, alzo ook het lichaam van Christus.

Vele leden, maar er is maar één lichaam. Het lichaam heeft ook maar één Hoofd, dan wel één bloed, dan wel één Geest.

13 Want ook wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt; hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij dienstknechten, hetzij vrijen; en wij zijn allen tot één Geest gedrenkt.

Ook wij allen, naar analogie van de leden van een lichaam, zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt.

Voor de gelegenheid heeft men één niet vertaald met enig en er uitdrukkelijk twee accent aigu's op gezet, waardoor het nog wat meer klemtoon krijgt. Dat is mooi en duidelijk.

We hebben allen maar één en dezelfde Geest ontvangen. We hebben één en hetzelfde leven ontvangen. In Rom. 5 wordt uitgelegd dat de natuurlijke mensen fundamenteel allen hetzelfde leven hebben, namelijk het leven van Adam. Ook wij christenen hebben allemaal hetzelfde leven ontvangen, namelijk het leven van Christus.

De leden van mijn lichaam zijn leden van mijn lichaam, omdat mijn leven daarin is. Nog plastischer, de leden van mijn lichaam zijn leden van mijn lichaam, omdat mijn bloed daarin is. Als dat bloed in bepaalde lichaamsdelen niet meer komt, dan vallen die lichaamsdelen ook vanzelf van het lichaam af.

Wij zijn leden van één lichaam, omdat wij hetzelfde bloed delen, hetzelfde leven. Het gaat nog steeds over het bloed uit het vorige hoofdstuk, alleen heet het nu Geest. Johannes zegt: En drie zijn er, die getuigen op de aarde, de Geest, en het water, en het bloed; en die drie zijn tot één (1 Joh. 5: 8).

Tot één lichaam gedoopt = baptizo = eenwording met. Het heeft hier uiteraard niets met water te maken. Wij zijn één plant, één levend organisme met Hem geworden in Zijn dood, begrafenis en opstanding.

Of we nu Joden waren of Grieken, of we nu dienstknechten waren of vrijen, naar de oude mens, we hebben deel gekregen aan hetzelfde lichaam, met achterlating van wat ons ooit scheidde, toen wij nog Joden, Grieken, dienstknechten of vrijen waren. Die dingen zullen ongetwijfeld verdeeldheid gebracht hebben bij de Korinthiërs.

De zogenaamde Geestesdoop is niets anders dan dat wij door één Geest tot één lichaam zijn gedoopt. Alle andere keren dat doop door de Geest voorkomt, zijn allemaal afkomstig van Johannes de Doper, die zei: Na mij komt iemand, die zal u met Geest dopen, of met Geest en met vuur dopen. Wij worden namelijk vereenzelvigd met Christus en daardoor hebben we deel aan wat heet het lichaam van Christus. Dat lichaam is één. Dat is geen eenheid die we organisatorisch zouden moeten bewerkstelligen, maar die op organische wijze tot stand gekomen is. Het lichaam van Christus is geen eenheid door organisatie, maar een organisme. Je kunt er dus niet aan toedoen, je kunt er alleen afbreuk aan doen. Je kunt de eenheid ontkennen en bestrijden. De meest voor de hand liggende manier om die eenheid te ontkennen is te doen alsof wij die eenheid tot stand moeten brengen. Daarmee impliceer je namelijk dat die eenheid niet bestaat. Wij streven echter niet naar eenheid, maar leven daaruit. We doen in ieder geval ons best. Vandaar dat wij ook niet geneigd zijn kerkgenootschappen te erkennen. Als je dat doet, dan ben je de eenheid die er is aan het ontkennen. Wij zijn één in Christus en voor zover er kerkmuren zijn, trekken wij ons daar niets van aan. Veel van die instituten zijn volstrekt goed bedoeld, maar je moet toch uitgaan van wat de Bijbel daarover leert en die zegt dát wij één zijn.

De Heere Jezus bad in Joh. 17 dat zij allen één zijn. Dat gebed is verhoord. Om dat gebed te verhoren, ontvingen wij allen het leven, de Geest, het bloed, van Christus. Dat moeten we ons realiseren. Van daaruit behoren we te leven en daar naartoe. Die eenheid in Christus brengt consequenties met zich mee. Wij zouden ons namelijk benaastigen te bewaren de eenheid des Geestes. In de praktijk uiteraard. Die eenheid is er, maar in de praktijk kan men die ontkennen. We zouden ons benaastigen om die eenheid ook inderdaad te beleven en te bewaken. Als we het dan toch over kerkgenootschappen hebben, dan zouden we ervoor waken om kerkgenootschappen te stichten.

De andere kant van het verhaal is natuurlijk dat, als je die muren toch niet erkent, je er ook wel lid van kunt worden. Als dat om praktische redenen gewenst is, dan kun je dat natuurlijk gerust doen. Waarom ook niet. Zoals je onder gelovigen soms verplicht bent om bepaalde taken onderling te verdelen, zo kun je natuurlijk ook op deze wijze delen, maar ter wille van de eenheid. Het is ook niet verboden om er lid van te zijn, ze worden in de Bijbel alleen niet als zodanig genoemd. Er is maar één eenheid en die is in Christus. Je kunt ook lid worden van de duivenfokvereniging. Die is ook niet Bijbels, maar je mag er heus wel lid van worden. Zolang de eenheid van de Gemeente daar geen afbreuk aan doet is er niets aan de hand. Het ligt in de praktijk echter vaak wel heel wat gecompliceerder. Het is je eigen verantwoordelijkheid. Kun je de loopbaan lopen die de Heer je heeft voorgesteld? Prima. Is er iets wat dat hindert, ruim het dan op. Is er iets specifiek voor nodig? Doe dat dan. Wat het maar wezen mag, maar uitgaande van deze eenheid van de Gemeente. Dat onze wegen hier en daar anders lopen, dat kan alleen maar zijn, omdat we een verschillende bediening hebben. Daar zouden we ons ook verder niet mee bemoeien. Wat de voet moet doen, dat moet de voet doen en wat de hand moet doen, dan moet de hand doen. De hand moet zich niet met de voet bemoeien en andersom.

De Gemeente is weliswaar één, maar de leden hebben niet allemaal dezelfde positie en verantwoordelijkheid, want wij als gelovigen hebben een verscheidenheid aan gaven ontvangen van één en dezelfde Geest, dezelfde Heer en dezelfde God. Aan elk wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen oorbaar is, gelijkewijs Hij wil.

In het lijstje gaven vanaf vers 8 hebben we te maken met de gaven als zodanig en vanaf vers 28 gaat het over de ontvangers van die gaven, degenen die geacht worden die gaven te gebruiken. Daar worden ze zelfs genummerd. Tenminste, de eerste drie. Daarna stopt het nummeren en noemt hij verder nog krachten, gaven der gezondmakingen, behulpzels, regeringen en menigerlei talen.

In ieder geval er zijn twee verschillende lijstjes.

Daarna is er nog een heel korte in 1 Petr. 4.

1 Petr. 4: 10 Een iegelijk, gelijk hij gaven ontvangen heeft, *alzo* bediene hij dezelve aan de anderen, als goede uitdelers der menigerlei genade Gods.

Het is een dienstwerk, in een ondergeschikte positie.

11 Indien iemand spreekt, *die spreke* als de woorden Gods; indien iemand dient, *die diene* als uit kracht, die God verleent; opdat

God in allen geprezen worde door Jezus Christus, Welken toekomt de heerlijkheid en de kracht, in alle eeuwigheid. Amen.

Als iemand spreekt, dan zou hij de woorden Gods spreken. Daarin herken je in ieder geval de apostel, de profeet, de leraar en eventueel de evangelist, die we hier nog niet zijn tegengekomen.

Hier bestaat de opsomming maar uit twee. Natuurlijk is het tamelijk samenvattend, niettemin worden er maar twee genoemd, terwijl het toch echt over de gaven gaat. Als ze gespecificeerd worden, vallen ze uiteen in twee categorieën. De ene categorie is van degenen die de woorden Gods zouden spreken; de anderen zouden dienen uit de kracht Gods. Daar heb je de complete lijst mee gehad, verdeeld in twee groepen, die niet nader gespecificeerd worden.

Daarna hebben we nog een opsomming in Efe. 4.

Efe. 4: 7   Maar aan elkeen van ons is de genade gegeven, naar de maat der gave van Christus.

Die gave is tot een bepaalde maat en binnen bepaalde grenzen.

- 11   En Dezelfde heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars;

De gave zelf wordt niet genoemd zoals die aan iemand gegeven wordt, maar hier is de gave iemand die aan de Gemeente gegeven wordt. Dit lijstje komt wat dat betreft het meest overeen met het lijstje 1 Kor. 12: 28.

Hier worden maar vier gaven genoemd, allemaal betrekking hebbend op het spreken van het Woord. Dat is dus de eerste categorie uit 1 Petr. 4, zij die de woorden Gods zouden spreken. Dat brengt ons ook bij de eenvoudige conclusie, dat alles wat in de Gemeente via de diverse gaven gebeurt en God in de Gemeente laat gebeuren, in de eerste plaats te maken heeft met het spreken van de Woorden Gods. Voor zover het Woord van God niet gesproken wordt, zijn die activiteiten in ieder geval daaraan ondergeschikt. Als in 1 Tim. 3: 15 gezegd wordt dat de Gemeente het huis Gods is en een pilaar en vastigheid der waarheid, dan zal duidelijk zijn dat de verantwoordelijkheid van de Gemeente is de waarheid (dat is het Woord van God) te bewaren. De Gemeente is de plaats waar die waarheid bewaard moet worden, verdedigd moet worden, betracht moet worden en bediend moet worden. Al het andere dat niet rechtstreeks met de prediking van Gods Woord te maken heeft is daaraan ondergeschikt en is ten dienste daarvan. Daarna houdt het hele verhaal op.

We kunnen natuurlijk wel dingen bedenken die nuttig zouden kunnen zijn, dingen die we niet rechtstreeks associëren met het Woord van God, zoals bijvoorbeeld zielszorg, of maarschappelijke zorg, de diaconie, maar dat is een misverstand.

We maken deel uit van een samenleving en omdat het een samenleving is betekent dit dat we ook een bepaalde verantwoordelijkheid voor elkaar dragen. Dat is in de Gemeente niet anders, maar daar ging het niet over. Het gaat over het werk dat de Heer in de Gemeente zou doen. Daarover vind je in de bijbel niets anders, dan dat de Heer de gelovige wil opvoeden, tuchtigen, onderwijzen en leiden, met als doel zijn of haar zoonstelling. Al wat de Heer daartoe doet, doet Hij door Zijn Woord. Hij heeft ook beloofd dat Hij alle dingen zal doen medewerken ten goede voor degenen die Hem liefhebben, maar fundamenteel, wat Hij doet, dat doet Hij door Zijn Woord.

In de Gemeente staat het Woord van God centraal. Dat is het werktuig waarvan God Zich bedient. Het is nog fundamenteler. God is Woord en als Hij dus wat doet, dan spreekt Hij. De werken Gods komen tot uitdrukking in wat Hij spreekt, in wat Hij gesproken heeft. Dat Woord staat dus centraal.

Degenen die het Woord prediken worden in al die rijtjes als eerste genoemd en soms worden ze uitsluitend genoemd, zoals in Efe. 4. Al het andere is daaraan ondergeschikt en zou daaraan moeten bijdragen.

Degenen die het Woord prediken worden tamelijk nauwkeurig gerubriceerd.

In 1 Kor. 12 lezen we: ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde

leraars. In Efe. 4 lezen we: apostelen, profeten, evangelisten en leraars.

In de kerkelijk traditie kennen we het onderscheid tussen deze vier gaven nauwelijks. We komen als gelovigen bij elkaar en er is iemand die spreekt en daar blijft het dan ook bij. Hoe het dan genoemd moet worden, daar maken we ons verder geen zorgen over. Soms wordt er bij tourbeurt gepreekt en soms bij toeval. Niettemin, de Bijbel rubriceert ze wel, al moet meteen gezegd worden dat van de vier die in Efeze genoemd worden, we er nog maar twee over hebben. Wij kennen in onze dagen geen apostelen en profeten meer. Je weet wat er dan gebeurt: ze worden in de Bijbel genoemd, maar wij kennen ze niet meer en dus zijn er vacatures en dus zijn er mensen die zichzelf tot apostel of profeet benoemen. Die dingen gebeuren. Je kunt ze wel zo noemen, maar of dat Bijbels is? Nee, God geeft geen apostelen en God geeft geen profeten. De korte verklaring daarvoor is deze...

Het huis Gods wordt gebouwd op het fundament van de apostelen en de profeten (Efe. 2: 20). Als dat fundament eenmaal gelegd is, kan daarop verder gebouwd worden. Je hebt die fundamentmakers verder voor de bouw van het huis niet meer nodig. Als ze hun werk gedaan hebben kunnen ze naar huis. Je hebt ze niet meer nodig en daarom zijn ze er ook niet meer. Paulus had het

fundament in Korinthe gelegd. Toen kwam weliswaar Apollos, maar hij kwam niet het fundament leggen. Voor ieder ander geldt: 'Eenieder zie toe hoe hij bouwe op het fundament dat gelegd is'. Dat fundament is in het verleden door de apostelen en profeten gelegd.

Apostelen zijn die mensen die indertijd door de Heere Jezus Zelf hoogstpersoonlijk werden uitgezonden. Apostel = gezondene, zendeling. De vertalers hebben het woord toch maar niet vertaald, omdat ook zij van mening waren, dat onder apostel niet zomaar iemand die gezonden is moet worden verstaan, maar iemand die door de Heere Jezus Zelf gezonden is.

Profeten worden weliswaar niet door de Heer persoonlijk gezonden, in die zin dat de Heer aan hen verschenen is, maar zij worden van oudsher geacht het Woord rechtstreeks door de geven, onder het motto: 'Alzo zegt de Heere...'. Als God uitgesproken is, dan spreekt Hij niet meer. Als God profeten met een boodschap zendt en zij hebben de boodschap doorgegeven, dan stuurt Hij niet opnieuw profeten. Nou ja, Hij heeft het een paar keer opnieuw gedaan, maar is er toen mee gestopt. De enige echte goede reden is dat Hij niets meer te zeggen heeft. God heeft voortijds veelmaal en op velerlei wijze tot de vaders gesproken door de profeten, maar in deze laatste dagen heeft Hij tot ons gesproken door de Zoon. Dat doet Hij nog steeds, door Zijn Woord. In de eerste periode van onze bedeling zond God inderdaad profeten, al was het maar om die verborgen dingen uit het Oude Testament te openbaren en de bedekking die over het Oude Testament lag weg te nemen en om in ieder geval ons op de hoogte te stellen van wat dat eigenlijk voor een ding is waartoe wij behoren. Toen dat gebeurd was hield het op. Je leest van Paulus nergens dat we goed moeten luisteren naar het woord der nieuwtestamentische profeten. Hij vindt dat we ons moeten houden aan het Woord van God en daar verwijst hij dan ook naar. De nieuwtestamentische profeten verwezen in hoge mate naar de profeten van het Oude Testament.

Deze gaven zijn er niet meer en nog een paar andere ook niet, om precies dezelfde reden. Als God Zijn Woord bekendmaakt, zegt Paulus dat God Zelf was medegetuigende door tekenen en wonderen en menigerlei krachten en bedelingen des Heiligen Geestes, naar Zijn wil (Hebr. 2: 4). Hier wordt gesproken over de prediking door degenen die zelf het Woord van de Heer ontvangen hebben. Dat is die eerste generatie. God getuigde mede, maar als die eerste generatie dat werk niet meer doet, domweg omdat die is uitgestorven, dan houdt ook het medegetuigen door tekenen en wonderen en menigerlei krachten en bedelingen des Heiligen Geestes op. Wat eenmaal door die tekenen en wonderen en dergelijke door God geautoriseerd is, hoeft daarna niet nog een keer geautoriseerd worden. Als God via deze tekenen en wonderen, die voornamelijk door de apostelen gedaan werden en eventueel de profeten het woord dat door hen gepredikt werd bekrachtigd heeft, in die

zin, dat Hij Zelf medegetuigde en eenmaal bewezen is dat het woord van de apostelen en profeten het Woord van God is, bewezen door de tekenen die ermee gepaard gingen, is daarmee de zaak bewezen en bevestigd. Dat hoeft niet herhaald te worden.

We zijn nog niet in 1 Kor. 14, maar het spreken in tongen is de uitbeelding van hoe in onze dagen het Evangelie aan de Joden gepredikt wordt door lieden van belachelijke lippen, in andere talen. Als dat werkelijkheid geworden is, dan kan dat teken wel verdwijnen. Bovendien was dat een teken voor de ongelovigen. Wij hebben er dus sowieso al niets aan. God heeft die gaven niet teruggenomen, want de genadegiften en roeping Gods zijn onberouwelijk, maar daarna is het wel over. Het probleem is dat er altijd weer mensen zijn die zich voor apostelen en profeten uitgeven en denken dat hun woord gezag is. Zij denken dat ze de wereld kunnen regeren, dan wel hun plaatselijke Gemeente. God heeft hun immers dit en dat geopenbaard, maar zo werkt het niet. God spreekt tot ons door Zijn Woord.

- 2 Tim. 3: 16 Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is;
- 17 Opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.

Hier mis je ook de verwijzing naar deze zogenaamde wondergaven. In Handelingen kom je ze incidenteel in de geschiedenis nog tegen, maar in de brieven hoor je er niets meer over. Ze worden hier in 1 Korinthe nog genoemd en in Efe 4.

Efeze spreekt over de bouw van de Gemeente als tempel en brengt het fundament in verband met de apostelen en profeten.

Waar God die gaven niet meer geeft, houden we in Efe. 4 alleen nog de gaven van evangelisten en herders en leraars over.

Herders en leraars zijn niet twee verschillende functies, het is er maar één.

Een herder is een goede beschrijving van het werk van de leraar. In de opsomming worden ze ook als één beschouwd. De kudde wordt verzorgd en gevoed door het Woord van God, dat door de leraar bediend wordt. Men heeft dat woord herder er uitgelicht en het de betekenis van pastoraal werker gegeven. Niet dat dat soort dingen niet nodig zijn, maar de Bijbel spreekt daar hier helemaal niet over. Bovendien weet iedereen dat sociale zorg tot de diaconie behoort. De leraar wordt geacht verantwoordelijk te zijn voor het voedsel dat de schapen krijgen. Daar moet wel bij vermeld worden dat de herder de schapen niet kan dwingen te eten; hij kan ze naar grazige weiden en stille wateren leiden.

Terug naar 1 Kor. 12.

- 8 Want dezen wordt door den Geest gegeven het woord der wijsheid, en een ander het woord der kennis, door denzelfden Geest;

Hier wordt gesuggereerd dat wijsheid en kennis twee verschillende dingen zijn, waarbij het één staat voor theoretische kennis en het andere voor praktische kennis. Het grappige is dat men het er niet over eens kan worden welk woord voor de theoretische kennis staat en welk voor de praktische kennis. Het één is het weten van feiten en het andere is die kennis hunnen toepassen in de praktijk van het leven.

Woord der wijsheid en woord der kennis kan betekenen dat die kennis en wijsheid via het woord wordt doorgegeven. Dat hoeft niet noodzakelijk, want woord staat niet alleen voor spreken, maar ook voor beginsel, programma, plannen, bouwtekeningen, structuren enzovoort.

Logos = woord, gedachten, ideeën, formules. het gaat om een geheel daarvan. Die termen duiden dus niet maar op het doorgeven van kennis over zeer beperkte zaken, maar op structurele kennis, op samenhangende gehelen. Hoe de dingen aaneensluiten en één geheel vormen. Dat ligt ook voor de hand, omdat het in wezen daarover in dit Schriftgedeelte gaat, namelijk over de verschillende gelovigen, die niettemin geacht worden een samenhangend geheel te zijn.

- 9 En een ander het geloof, door denzelfden Geest; en een ander de gaven der gezondmakingen, door denzelfden Geest;

Dit zou de enige Schriftplaats zijn waarin gezegd wordt dat God iemand geloof schenkt. Dat zou nog niet zo erg zijn, waren het niet dat de bijbel uitgebreid andersom leert, namelijk dat geloof wordt verwacht niet van de mens door God, maar door God van de mens. Mensen worden bewogen tot geloof. Geloof is vertrouwen en als je tot geloof komt, dan stel je je vertrouwen op de Heer en op het Woord van God. Dat vertrouwen word je niet door God gegeven, ook al wordt dat in bepaalde kringen zo geleerd. Het geloof moet je gegeven worden, zegt men dan.

In de praktijk heeft men daar twee teksten voor. De ene is deze en de andere komt uit Efe. 2.

Efe. 2: 8   Want uit genade zijt gij zalig geworden **door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave.**

Als je niets meer dan dit leest, dan zit er niets anders op dan te constateren dat geloof een gave is die God geeft. Daarmee hebben we alle Schriftplaatsen gehad die voor dit doel gebruikt worden. Deze valt in ieder geval af, omdat

het in het Grieks taalkundig aantoonbaar is, dat de uitdrukking 'het is Gods gave' niet kan slaan op het woord 'geloof'. Het één is vrouwelijk en het ander onzijdig. In het Nederlands kan dat wel, maar in het Grieks niet. Die uitdrukking slaat niet op 'geloof', maar op 'zijt gij zalig geworden'. Als je de tekst volledig leest, inclusief de weggelaten woorden door de stijlfiguur ellips, dan staat er: Want uit genade zijt gij zalig geworden, door het geloof zijt gij zalig geworden; niet uit u zijt gij zalig geworden, het is Gods gave dat gij zijt zalig geworden.

Een Ellips is:

De ellips fungeert als stijlfiguur indien men een of meer woorden of zinsdelen weglaat met de bedoeling een suggestief effect te bereiken. Dit zijn vaak werkwoorden.

- *Ik kan hier nog wel meer over vermelden ...*
- *Oost west, thuis best.*
- *Voor mij nog maar geen koffie.*
- *Hij is niet helemaal ...*

Het laatste voorbeeld geeft aan hoe belangrijk de context is. Als tevoren over zijn gezondheid is gesproken, zal men het aanvullen met *lekker*; als het ging over de vreemde dingen die hij doet, zal de aanvulling *bij z'n verstand* luiden.

Zoals in het vierde voorbeeld, wordt een ellips soms in de schrijftaal met het beletselteken (de drie puntjes) afgesloten: ook daarmee wekt de schrijver een suggestie. ('Ik zou iets kunnen zeggen, maar ik doe 't niet; het is veelbetekenend, als je dat maar weet!')

Grammatica

Weglatting

In de spreektaal worden woorden vaak weggelaten omdat uit de spraaksituatie (vrijwel) geheel duidelijk is wat wordt bedoeld:

- *Niet zo'n goed idee, hè?*
- *Ben je nou helemaal?*
- *Dácht het niet!*
- *Ik ook van jou.*

Herhalingsvermijding

Voorwerp van taalkundig onderzoek is de weglating van een reeds gebruikte woordgroep, die men niet wil herhalen. Zo'n weglating wordt een *gap* (Engels voor "gat, leemte") of met een Nederlands woord samentrekking genoemd.

- *Vader werkt harder dan moeder (...).*
- *Sven voetbalt met Sjakie en (...) schaakt met Anouk.*

Het gat kan uit gescheiden delen bestaan:

- *Jos houdt meer van rode wijn dan (...) van witte (...).*

Dit soort constructies roept theoretische vragen op omtrent de zinsstructuur. Voor de taalgebruiker is in de dagelijkse omgang meestal van geen onduidelijkheid sprake, al kan een zin met *gaps* erin onbedoeld dubbelzinnig zijn:

- *Hendrik Conscience leerde zijn volk lezen, Eddy Merckx fietsen en Piet Huysentruyt koken.*

Zie ook

- *Pregnantie, waarbij niet iets wordt weggelaten, maar juist een bijbetekenis wordt gesuggereerd of geïmpliceerd.*

- Syllepsis, waarbij soms door weglating een overblijvend woord *meer zinsfuncties* moet verrichten dan het aankan.

(Overgenomen van Wikipedia.)

Zonder de stijlfiguur van de ellips zou er dus een heleboel keren staat waar die zaligheid vandaan komt. God geeft niet geloof, maar zaligheid. Geloof is de hand waarmee wij die zaligheid aanpakken. Heel de Bijbel door vinden we een oproep door God aan de mens om tot geloof te komen. Aan de andere kant vinden we teksten waarin God de mens verwijt dat hij niet gelooft, of niet trouw is.

- 9 En een ander het geloof, door denzelfden Geest; en een ander de gaven der gezondmakingen, door denzelfden Geest;

Als je niet begrijpt wat hiermee bedoelt wordt, dan vervang je geloof door trouw. God stelt iemand in staat om trouw te zijn. Is dat een verdienste of is dat nodig? Als je naar de politiek kijkt, dan is één van de problemen onstabieleit. Je weet nooit wat je te verwachten hebt. De ene keer groeit deze partij, de andere keer die, het is altijd weer anders. Soms komt er zelfs een nieuwe partij die heel veel stemmen haalt. Een paar jaar later verdwijnt die partij weer van het toneel. Denk bijvoorbeeld aan D'66. De ene keer is de partij bijna weggevaagd en de volgende keer maken ze een enorme verkiezingswinst. Dat gaat op en neer. Als de politiek onstabiel is, dan krijg je een onstabiele samenleving en daar leven wij natuurlijk middenin. Wat wij als gelovigen in ons midden nodig hebben zijn mensen die stabiel zijn. Paulus schrijft aan Timótheüs: 'Maak dat men van uw dienst ten volle verzekerd zij (2 Tim. 4: 5). Opdat hij betrouwbaar zou zijn en de mensen weten wat ze aan hem hebben. Daar gaat het hier over. In de eerste plaats kennis en wijsheid en daarna is het de bedoeling dat je blijft staan. Dat is een belangrijke Bijbelse waarheid.

Efe. 6: 11 Doet aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels.

Staan = blijven staan.

- 13 Daarom neemt aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt wederstaan in den bozen dag, en alles verricht hebbende, staande blijven.

Wederstaan = dat je ook blijft staan als er van een bepaalde kant druk komt

- 14 Staat dan, uw lenden omgord hebbende met de waarheid, en aangedaan hebbende het borstwapen der gerechtigheid.

De bedoeling is dat je blijft staan, dat je betrouwbaar bent.
In Rom. 12 staat dat God gaven geeft tot een bepaalde maat.

Rom. 12: 3 ...maar dat hij wijs zij tot matigheid, gelijk als God een iegelijk de mate des geloofs gedeeld heeft.

God deelt aan eenieder een bepaalde maat uit. Het is de verantwoordelijkheid die je gekregen hebt en niet meer dan dat. Wat is de maat; wat beperkt onze verantwoordelijkheid? Geloof, de mate van trouw. Je krijgt niet meer dan je dragen kunt. Je krijgt niet meer dan je trouw kunt zijn. Trouw is dus een belangrijke zaak in verband met het functioneren van deze gaven binnen de Gemeente. Het gaat er niet om dat je bij gelegenheid eens een keer iets doet, maar dat je iets op je neemt voor de rest van je leven. Je wordt door God aangesteld, totdat de dienst die je gekregen hebt overbodig is of je echt niet meer kan, omdat je zwak, ziek of misselijk wordt. Dan kun je niet langer trouw zijn, want dan word je door omstandigheden verhinderd. Dat is dan het einde van je trouw. Daar kun je zelf niets aan doen. Het is gewoon een objectief feit. Gelukkig zijn er altijd gelovigen die trouw zijn en waar je dus altijd van op aan kunt en weet wat je aan ze hebt.

Een ander de gave der gezondmakingen...

10 En een ander de werkingen der krachten; en een ander profetie; en een ander onderscheidingen der geesten; en een ander menigerlei talen; en een ander uitlegging der talen.

Wij noemen deze gaven gemakshalve de wondergaven. Die gaven waren er in die begintijd, in de eerste generatie van onze Gemeentelijke bedeling. Die gaven hadden een functie, maar de belangrijkste functie was dat daarmee het Woord der prediking bekrachtigd werd.

De onderscheiding der geesten zal erg meegeholpen hebben in de verspreiding van het Evangelie. Het kunnen vaststellen waarmee je te maken hebt. Onder onderscheiding der geesten hoef je niet alleen verstaan het onderscheiden van boze geesten, maar ook van de natuurlijke mens. Dat je weet of het zinnig is of niet om ergens mee door te gaan. Als Paulus ergens een geopende deur heeft, dan blijft hij er een poos, maar als hij denkt dat het niets wordt, dan vertrekt hij al tamelijk snel weer. Als hij denkt dat het te gevaarlijk wordt, omdat er teveel vijandschap is, gaat hij ook weg. Lees het boek Handelingen. Het was aanpassen aan de omstandigheden en kunnen afwegen wat nuttig was en wat niet tegenover wat je verantwoordelijkheid is. We komen er later nog op terug.

Nu eerst nog even naar het ander rijtje in dit hoofdstuk.

28 En God heeft er sommigen in de Gemeente gesteld, ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leraars, daarna krachten, daarna gaven der gezondmakingen, behulpzels, regeringen, menigerlei talen.

Apostelen en profeten hebben met elkaar gemeen dat ze rechtstreeks opdracht ontvangen hebben van God, dan wel van Christus. Profeten hadden hun verantwoordelijkheid in de eerste plaats binnen de Gemeente en aan het volk van God, terwijl apostelen uitgezonden werden. We komen de apostelen dan ook niet alleen als leraren tegen, maar primair als evangelisten en gewoonlijk op plaatsen waar het Evangelie nog nooit gepredikt was. Apostelen en profeten hebben met elkaar gemeen dat ze allebei met autoriteit Gods Woord spreken. Zij spreken het Woord van God ook vaak rechtstreeks. Paulus zegt soms ook dat hij bepaalde zaken rechtstreeks van God ontvangen heeft. Dat maakt hem tegelijkertijd tot een profeet. Met andere woorden, apostelen zijn wel profeten, maar profeten zijn niet per definitie apostelen. De apostelen werken vanuit de Gemeente naar buiten en de profeten werken in de Gemeente naar binnen. De apostelen doen in relatie tot de Gemeente een uitwendig werk en de profeten een inwendig werk.

Tussen de evangelisten en leraars bestaat eenzelfde verhouding. Beiden spreken het Woord van God, maar niet met Goddelijke autoriteit, maar met de autoriteit van de bijbel. Dat is meteen het verschil tussen profeten en leraars. We hebben nu nog alleen leraars en als iemand zich als een profeet voordoet, dan probeert hij ons altijd iets wijs te maken dat niet uit de bijbel is, buiten de Bijbel om. Nu hebben wij dus leraars. Zij spreken vanuit de Bijbel. Dat doen evangelisten ook. Zij prediken eveneens vanuit de bijbel. Het verschil tussen evangelisten en leraars is, dat evangelisten prediken vanuit de Gemeente naar buiten, uitwendig dus. Leraren daarentegen worden niet geacht de wereld te onderwijzen, maar de Gemeenteleden. Zij werken dus inwendig. Apostelen en profeten komen dus in hoge mate overeen met evangelisten en leraars. De eerste groep hebben we niet meer; wat er overblijft zijn evangelisten en leraars.

Waar Paulus hier in 1 Kor. 12: 28 spreekt over de gaven binnen de Gemeente, daar kan hij de evangelisten dus gewoon weglaten, omdat het een werk is dat naar buiten toe gericht is.

Al die functies zijn dienstwerk tot opbouw van het lichaam van Christus. Het werk van een evangelist is net zo goed tot opbouw van de Gemeente, want zo staat dat ook in Efe. 4. Dat is belangrijk om in het oog te houden, omdat men geneigd is te denken dat de evangelieprediking er is ten behoeve van de

zondaar en van de wereld. Dat is dus niet zo. Dat is een heel belangrijke fundamentele nieuwtestamentische waarheid. Het Evangelie wordt niet gepredikt opdat de wereld zich zou bekeren, maar opdat de Gemeente gebouwd zou worden, die bovendien aan het eind van de rit zelf uit de wereld verdwijnt, ter gelegenheid van de opname van de Gemeente. Het resultaat daarvan zal zijn dat er dan helemaal geen gelovigen meer in de wereld zijn. Voor zover ze er waren, zijn ze weggenomen.

Het werk van de evangelist is een werk tot opbouw van de Gemeente in kwantitatieve zin en het werk van de leraar is een werk tot opbouw van de Gemeente in kwalitatieve zin. De evangelist doet een werk, waardoor de Gemeente zich uitbreidt. De leraar zorgt voor de opbouw intern, kwalitatief, opdat de gelovigen zouden groeien in kennis en genade en hoe het maar genoemd mag worden.

Het werk van apostelen en profeten is in hoge mate overlappend. In beide gevallen gaat het om het spreken van het Woord van God. Het werk van evangelisten en leraars is ook in hoge mate overlappend, want prediking van het Evangelie is natuurlijk ook een soort onderwijs. Je maakt de mensen bekend met iets dat ze geacht worden niet te weten, of je probeert ze iets wijs te maken waar ze zo hun reserves tegenover hebben. Dat is precies wat een onderwijzer ook doet. Alleen de richting waarin het gebeurt is anders. In de brief aan de Romeinen wordt het Evangelie van de grond af aan uiteengezet, waarin Paulus de basisprincipes van het Evangelie verklaart, maar het wordt daar niet gepredikt; het wordt daar onderwezen aan de gelovigen in Rome. Hoezeer daar het Evangelie ook besproken wordt, het is geen Evangelisatie.

God doet een werk via Zijn Woord, gedaan vanuit de Gemeente. Niet alleen door degenen die spreken, maar ook door degenen die anderszins dat verkondigende werk ondersteunen. Dat werk heeft dus fundamenteel twee verschillende kanten. De ene kant is de verkondiging als zodanig en de andere kant is het onderwijs in de bijbel als geheel. De Bijbel is een veel groter geheel dan alleen maar het Evangelie. God heeft heel wat meer op Zijn programma staan dan de redding van een individuele zondaar, hoe belangrijk dat laatste dan ook moge wezen. Er zijn nu eenmaal dingen die het belang van de individuele mens ver overstijgen.

Het gaat hier niet zozeer om de uitleg van de betekenis van al die gaven, maar meer om de verscheidenheid daarvan aan te geven en dat ze door één en dezelfde Geest gegeven worden, hoe verschillend die gaven dan ook mogen zijn.

Het gaat hier nog steeds over de eenheid van de Gemeente

- 11 Doch deze dingen alle werkt één en dezelfde Geest, delende aan een iegelijk in het bijzonder, gelijkerwijs Hij wil.

Niet gelijkerwijs wij willen, maar gelijkerwijs Hij wil. Deze vaststelling maakt het onmogelijk om tot een organisatie van de gelovigen in een plaatselijke Gemeente te komen. Het is de Heer Zelf Die gaven geeft. De gelovigen worden geacht die gaven eventueel te herkennen en bij anderen te erkennen, want zo wordt daarover gesproken.

- 12 Want gelijk het lichaam één is, en vele leden heeft, en al de leden van dit éne lichaam, vele zijnde, *maar* één lichaam zijn, alzo ook Christus.
- 13 Want ook wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt; hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij dienstknechten, hetzij vrijen; en wij zijn allen tot één Geest gedrenkt.

Hoe verschillend wij van nature ook waren, we zijn allen door één Geest tot één lichaam gedoopt. En wij zijn allen van één Geest doordrenkt, waarbij de Geest voorgesteld wordt als een vloeistof.

Dit is het enige vers waar deze uitdrukking voorkomt, door één Geest gedoopt, anders dan in de woorden van Johannes de Doper. De doop in, door, met, of wat voor voorzetsel er ook maar voorstaat, de Geest, komt zeven keer voor. Dit is de zevende keer.

De voorgaande zes keren komt de uitdrukking voor in de woorden van Johannes de Doper. Wat is dat dan, met Heilige Geest dopen? Daar is maar één antwoord op dat antwoord vinden we hier in 1 Kor. 12: 13.

Als je door, van in, met de heilige Geest gedoopt bent, dan heb je deel gekregen aan het lichaam van Christus. Sterker nog, dan ben je deel van het lichaam van Christus. Geest is nu eenmaal leven. De Heilige Geest is heilig leven, maar meer specifiek, de Heilige Geest is de Geest van Christus en dus is het het leven van Christus dat wij hebben ontvangen. Waar dat leven van Christus in eenieder van ons is, daar worden wij geacht één geheel te zijn en dus verbonden te zijn in dat ene lichaam van Christus.

Je zou kunnen zeggen dat ook een menselijk lichaam, dat bestaat uit vele leden, één is, omdat er maar één geest in is. Als dat te abstract is, dan vervang je geest door bloed, want dat heeft dezelfde betekenis. Het is het inwendige en het is leven. Waar het bloed in al onze lichaamsdelen stroomt, zijn het inderdaad onze lichaamsdelen. Waar het bloed niet meer in sommige lichaamsdelen stroomt, daar horen die lichaamsdelen ook niet meer bij ons lichaam. Ze vallen er vanzelf af. Als de doorbloeding in het lichaam niet meer goed is, wat op oudere leeftijd nogal eens voor wil komen, dan begint dit

meestal in de voeten en later in de benen, waardoor soms eerst tenen en later eventueel ook nog de voeten geamputeerd moeten worden. Soms zelfs de benen ook. Als ze niet geamputeerd worden, dan vallen ze er na verloop vanzelf wel af. Tenminste als je voor die tijd niet al een vergiftiging opgelopen hebt, waar je helemaal dood aan gaat.

Er is één Geest is ons en als die Geest van Christus niet in ons is, dan komen wij Hem niet toe. Waar die Geest wel in ons is, daar is dat ene leven van Christus in ons en zijn wij dus leden van Zijn lichaam. Iemand die dus met de Geest gedoopt is, die is deel van het lichaam van Christus. En andersom, als je lid bent van het lichaam van Christus, dan heb je dus de Geest ontvangen. Anders kan het niet.

bovendien, naar aanleiding van hoofdstuk 10: 1, 2 hebben we al een keer vastgesteld dat het woord 'doop' feitelijk de betekenis van eenwording heeft. Doop betekent immers niet alleen onderdompeling, maar eenwording met. Als het doop in water is, is dat omdat je dan één wordt met die vloeistof. Wij krijgen deel aan die ene Geest. Die komt in ons en daardoor krijgen we deel aan het lichaam van Christus. Daarin woont en werkt die Geest. Wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt. Dat is ook de strekking van Rom. 6: 3. Daar wordt tot gelovigen gezegd...

Rom. 6: 3   Of weet gij niet, dat zovelen wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in Zijn dood gedoopt zijn?

Als je begrijpt wat doop betekent, dan is het allemaal niet zo moeilijk. Het is eenwording met. De volgende zin verklaart het.

- 4   Wij zijn dan met Hem begraven, door den doop in den dood, opdat, gelijkerwijs Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, alzo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden.

Wij hebben namelijk deel aan Christus en daarom worden we geacht gestorven, begraven en opgestaan te zijn met Hem. Dat wordt hier uitgedrukt in het woord 'doop'.

- 5   Want indien wij met Hem één plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, zo zullen wij het ook zijn *in de gelijkmaking Zijner* opstanding.

Plant in de betekenis van een levend organisme. Wij zijn één plant met hem geworden. Dat is hetzelfde als dat we in Hem gedoopt zijn.

14 Want ook het lichaam is niet één lid, maar vele *leden*.

Dat is de definitie van het begrip lichaam. Een lichaam is een samengestelde eenheid en bestaat uit vele leden of delen. Zo is het ook met Christus. Er wordt hier helemaal niet over doop in water gesproken. Het is de doop in Christus. De doop in water is daar een uitbeelding van. Het ligt dus wel voor de hand om in verband met de doop in water over deze verzen te spreken. Je moet alleen niet de verkeerde conclusie trekken en zeggen dat het hier over de doop in water gaat, want dan zou je nog tot de conclusie kunnen komen dat als je niet met water gedoopt bent, je ook geen deel uitmaakt van het lichaam van Christus. Dat is natuurlijk niet zo, want deel aan Christus krijgen we door geloof alleen.

De uitdrukking doop met de Heilige Geest, of met de Geest, komt zeven keer voor:

- Matth. 3: 11 Die zal u met (in) den Heilige Geest en met (in) vuur dopen. Vuur is een type van de Heilige Geest.
- Mark. 1: 8 Maar Hij zal u dopen met den Heiligen Geest.
- Luk. 3: 16 Deze zal u dopen met den Heiligen Geest en met vuur.
- Joh. 1: 33 Deze is het, Die met den Heiligen Geest doopt.
- Hand. 1: 5 Maar gij zult met den Heiligen Geest gedoopt worden, niet lang na deze dagen.
- Hand. 11: 16 En ik (Petrus) werd gedachtig aan het woord des Heeren, hoe Hij zeide: Johannes doopte wel met water, maar gijlieden zult gedoopt worden met den Heiligen Geest.

Alle zes keer onder verwijzing naar Johannes de Doper, die deze dingen gezegd heeft. Daarna kom je terecht in 1 Kor. 12: 13.

Als de uitdrukking in verband met vloeistof staat, dan heet het onderdompeling en anders is het eenwording met. Dat is het natuurlijk ook met een vloeistof.

13 Want ook wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt; hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij dienstknechten, hetzij vrijen; en wij zijn allen tot één Geest gedrenkt.

Dat is dezelfde Geest van Wie wij gaven ontvangen. Wij zijn allen van één Geest doordrenkt.

14 Want ook het lichaam is niet één lid, maar vele *leden*.

Het wordt vele malen herhaald en nu ook nog op tamelijk banale wijze toegelicht. Het wordt hier op een heel laag niveau besproken. Je zou het misschien zelfs wel op een kinderclub kunnen gebruiken

15 Indien de voet zeide: Dewijl ik de hand niet ben, zo ben ik van het lichaam niet; is hij daarom niet van het lichaam?

Bij leden van een lichaam denk je in de eerste plaats aan handen en voeten.

16 En indien het oor zeide: Dewijl ik het oog niet ben, zo ben ik van het lichaam niet; is het daarom niet van het lichaam?

Oog en oor zijn wel verschillend, maar ze hebben wel degelijk een overeenkomstige functie. In dit geval zijn het beide zintuigen. Handen en voeten hebben ook een overeenkomende functie. Ze hebben met ons praktische leven te maken, met ons gaan en staan, met onze handel en wandel. Ze zijn wel verschillend en ogenschijnlijk hebben ze niets met elkaar te maken, niettemin behoren ze tot dat ene lichaam en ze zijn voor dat ene lichaam ook nodig.

17 Ware het gehele lichaam het oog, waar *zou* het gehoor *zijn*?
Ware het gehele *lichaam* gehoor, waar *zou* de reuk *zijn*?

Alle gelovigen zijn niet gelijk. Ze hebben ook niet allemaal dezelfde functie. Als ze allemaal gelijk waren, zouden ze samen ook niet een lichaam genoemd kunnen worden, juist vanwege die verscheidenheid.

Ware het gehele lichaam gehoor, waar zou de reuk zijn. Als je geen neus hebt, kun je ook niet ruiken. Het is allemaal tamelijk banaal, maar je kunt er niets tegenin brengen.

Het probleem is dat sommigen het heel serieus nemen en zichzelf als een oor beschouwen, of als een voet. Sommigen beschouwen zichzelf zelfs als hoofd. Aangezien het hoofd hier niet genoemd wordt, is dit lichaam dus een lichaam zonder hoofd. Daarom, zo zegt men, is dit niet het lichaam waarvan wij deel uitmaken, het Paulinische lichaam van Efeze, Filippensen en Kolossenzen. Daarom is deze Gemeente hier in 1 Korinthe een andere Gemeente, of een Joodse Gemeente, want bij ons is Christus het Hoofd en als Christus hiervan het Hoofd was geweest, dan was dat toch zeker wel genoemd. Iets dwazer kun je niet bedenken, maar er zijn mensen die dit bloedserieus nemen.

Paulus verdeelt hier geen functies, exclusief die van het hoofd, hij zegt alleen dat die functies verschillend zijn en dat de één zich wat dat betreft niet met de ander moet bemoeien, want de coördinatie van oog en oor en hand en voet komt heus allemaal uit het Hoofd.

Er zijn ook theorieën die zeggen dat als je het oor bent je dichter bij Christus bent, want dan maak je deel uit van het Hoofd en dat is Christus. Als je een voet bent, dan ben je ver van Hem verwijderd en bekleedt je naar het schijnt

een lage positie. Dat soort theorieën kunnen alleen maar ontstaan als je je Bijbel niet kent, als je gefixeerd raakt op de gedachte dat je de Gemeente moet organiseren. Dat is veel te smal geredeneerd en ook veel te dom.

18 Maar nu heeft God de leden gezet, een iegelijk van dezelve in het lichaam, gelijk Hij gewild heeft.

Zoals wij allen een plaats in de Gemeente hebben. Het is hopelijk duidelijk dat hier absoluut niet gesproken wordt over wat wij een plaatselijke gemeente noemen. Er is maar één Gemeente en dat is niet een plaatselijke. Als je predikant bent van bijvoorbeeld de gereformeerde kerk, dan is die functie meestal beperkt tot de plaatselijke parochie of wijk, terwijl in de rooms-katholieke kerk een priester niet alleen maar priester is in de plaats waarin hij woont. Hij is priester waar hij zich ter wereld ook bevindt. Daarin vind je nog sporen terug van het idee dat er maar één kerk is. Zo is het ook. Als je een positie in de Gemeente gekregen hebt, dan is dat in principe een verantwoordelijkheid die geldt voor waar je je ook maar bevindt.

Al die kerkelijke discussies in vrije kringen en in georganiseerde instituten over de verhoudingen tussen de plaatselijke gemeenten is een volstrekt on-Bijbels idee. Die verschillende gaven in de Gemeente zijn nodig tot opbouw van de Gemeente, maar uiteraard ook tot opbouw van de individuele gelovige. Bovendien, onze omgang met elkaar heeft als functie sociale controle. Dat wil zeggen dat we ons aan elkaar meten. We leren van elkaar wat zoal gebruikelijk is en wat de Heer zoal doet en hoe de Heer werkt in verschillende mensen, ook in mensen die anders zijn dan wij en hoe de Heer die toch gebruikt. We zouden elkaar ook aanmoedigen om te naderen voor de troon der genade, vanwege onze onderlinge bijeenkomst. Het is voor een natuurlijk mens ongezond om zich te distantiëren van zijn medemens in het algemeen. Dat is voor een kind van God ook zeer ongezond. Het is een dwaas idee dat de Heer een werk in, aan en door ons zou doen. volstrekt onafhankelijk van anderen. Hij gebruikt anderen voor ons en gebruikt ons voor anderen. Dat is het idee van een volk, van een familie, van een huis, van een lichaam.

19 Waren zij alle *maar één lid*, waar *zou* het lichaam *zijn*?

Zoals al eerder gezegd, als er niet allemaal verschillende leden zijn, dan is er ook geen sprake van een lichaam. Een lichaam is immers een samengestelde eenheid. Als het allemaal hetzelfde was, dan heette het niet een lichaam

20 Maar nu zijn er wel vele leden, *maar één* lichaam.

Maar nu = na deze uiteenzetting.

Er zijn vele leden, verscheidene leden, verschillende leden. Niettemin vormen zij één lichaam.

21 En het oog kan niet zeggen tot de hand: Ik heb u niet van node; of wederom het hoofd tot de voeten: Ik heb u niet van node.

We hebben elkaar nodig. Paulus doet absoluut geen enkele moeite uiteen te zetten hoe die dingen dan organisatorisch, dan wel technisch in elkaar steken, hoe het functioneert. Dat doet hij alleen aan de hand van voorbeelden. Zo kunnen we ook niet in de verleiding komen om aan de hand van dit hoofdstuk tot een kerkelijke organisatiestructuur of iets dergelijks te komen. Dat kun je niet vinden. Er worden functies in de Gemeente gegeven en hij geeft aan de hand van voorbeelden aan hoe dat dan werkt. Dat doet hij in beeldspraak. Paulus legt alleen het beginsel uit. Hoe het in de praktijk werkt kan niet voorgeschreven worden, omdat we per definitie niet onder voorschriften leven.

Bovendien is het functioneren in de Gemeente in hoge mate cultuurgebonden. Hoe het functioneert is dus afhankelijk van de omstandigheden waarin wij leven. Wat gebruikelijk is en wat niet; wat mogelijk is en wat niet. Hier huren we een zaaltje, waar we in alle vrijheid bijeen kunnen komen. Dat is in andere delen van de wereld een volstrekte onmogelijkheid. Ook die dingen maken het onmogelijk om over hoe de Gemeente moet functioneren voorschriften te geven. We hebben alleen beeldspraak. We zouden weten wat de Gemeente voor een ding is en zouden bovendien proeven wat onze individuele plaats daarin is en wat onze individuele verantwoordelijkheid is. Het lichaam van Christus functioneert zo ongeveer als het menselijk lichaam. Er zijn vele leden en ze hebben elkaar allemaal nodig. Als er staat: hoe lieflijk zijn de voeten die het Evangelie verkondigen, dan had je toch eerder verwacht dat er gestaan zou hebben: Hoe lieflijk zijn de lippen, of iets dergelijks. De lippen, de mond, de keel en de tong moeten het doen, maar de voeten moeten die mond ergens naartoe brengen. De mond heeft de voeten dus nodig. Zo werkt het.

Paulus is nog steeds op dat lage niveau bezig. Het lijkt wel kinderevangelisatie. De leden van het lichaam kunnen niet zonder elkaar. Ook die waarheid heeft in de loop der tijd geleden. Tegenwoordig spreekt men over de individualisering van de samenleving. Iedereen leeft voor zich. Je komt nauwelijks nog andere mensen tegen. Er zijn ook gelovigen die met andere gelovigen niets te maken willen hebben. Ze gaan in hun binnenkamer en bidden daar en hebben daar hun Bijbel en dat is dan genoeg. Als ze na verloop van tijd uit die binnenkamer komen, dan komt er niet veel meer uit hen dan wartaal. Het was niet de bedoeling dat het zo zou werken en zo werkt het dus ook niet. Als je mensenschuw bent, kun je je dat wel als ideaal stellen en

denken dat je het wel alleen kunt, maar dat kan niet. We maken deel uit van een gemeenschap. Dit houdt in dat je regelmatig bijeen komt en met elkaar omgaat en zo ook aan elkaar spiegelt. Dat wil niet zeggen dat je elkaar tot norm neemt of jezelf tot norm stelt, maar we gaan met elkaar om. Zo merk je dat anderen de dingen net zo beleven als jijzelf, of juist totaal anders. Je praat zo nog eens over Bijbelse zaken en corrigeert elkaar. Niet omdat we daar op uit zijn, maar zo functioneert het in de praktijk. Dan ontstaat wat je noemt een samenleving.

22 Ja veeleer, de leden, die *ons* denken de zwakste des lichaams te zijn, die zijn nodig.

Juist de lichaamsdelen die wij veronachtzamen zijn nodig en hebben wel degelijk een functie. Degenen van wie wij niet zo'n hoge dunk hebben zijn nodig, zelfs in het negatieve. Een bepaalde vorm van tegenstand of van wrijving is op zich niet verkeerd. Het heeft als functie dat we elkaar opscherpen, dat we bij de les blijven, zodat we ons realiseren waar het werkelijk om gaat, wat belangrijk is en wat niet.

23 En die ons denken de minst eerlijke *leden* des lichaams te zijn, denzelfen doen wij overvloediger eer aan; en onze onsierlijke *leden* hebben overvloediger versiering.

De mens versiert zich als sinds mensenheugenis. Hij of zij weet ook wat z'n goede en wat z'n slechte kant is. De schoonheidsfoutjes worden gemaskeerd. Zo staat dat hier ook. Waar het op neerkomt is dat we elkaar als gelovigen zouden respecteren. Of we elkaar belangrijk vinden of we onszelf belangrijk vinden, is helemaal niet aan de orde, we hebben allemaal een functie in dat lichaam. Of dat nu een grote functie is of niet, daar kunnen we weinig aan doen, want de Heer geeft ons die functie.

24 Doch onze sierlijke hebben het niet van node; maar God heeft het lichaam *alzo* samengevoegd, gevende overvloediger eer aan hetgeen gebrek *aan dezelve* heeft;

25 Opdat geen tweedracht in het lichaam zij, maar de leden voor elkander gelijke zorg zouden dragen.

De Geestelijke gaven houden in dat men verantwoordelijkheid krijgt. Men krijgt wat te dragen. In dit geval is een andere term gebruikt, namelijk dat de leden voor elkaar zorg zouden dragen. Het gaat weer niet over een kerkelijke organisaties. De diverse leden worden allen opgeroepen om voor elkaar zorg te dragen. Voor iedereen. De begrenzing is dat dit in de praktijk niet kan. Waar het zich voordoet, zou net als bij de Heer geen aanneming des persoons

zijn. Daarmee is niet het laatste woord gezegd, want er zijn natuurlijk ook Schriftplaatsen, die ons vertellen dat we ons van bepaalde leden zouden afkeren. Zelfs dat we sommigen niet eens zouden groeten. Er is wel verschil, maar daar waar wij geacht worden kinderen Gods te zijn en ook de Heer dienen, daar moet sprake zijn van deze gemeenschap.

Er zijn er ook onder ons die helemaal niet het plan hebben om de Heer te dienen. Daar moet je dus voorzichtig mee wezen. De duivel is er in het algemeen ook op uit om ons via vrome verhalen zover te krijgen dat we zorg dragen voor zaken die die zorg helemaal niet waard zijn en die ook nergens toe dienen. Zorg dragen voor die broeders en zusters die niet van plan zijn ook maar iets bij te dragen aan Gemeentelijke arbeid, op welk niveau dan ook, daar zouden wij ons niet door laten meeslepen, want dat is niet tot opbouw van de Gemeente.

Paulus demonstreert dat ook in Hebr. 5 en 6. Daar gaat het ook over gelovigen die kinderen zijn, maar die het ook willen blijven. Paulus zegt dat hij zich daar niets meer van aantrekt. We gaan nu verder en zullen tot de volwassenheid voortvaren, want het is toch onmogelijk om degenen die eens verlicht zijn geweest en de geestelijke gave gesmaakt hebben en afgevallen zijn, om die te vernieuwen tot bekering. Paulus kan zich daardoor niet laten afremmen en gaat dus gewoon door. Kinderen, prima. Die moeten begeleid worden en daar moet je zorg voor dragen, maar gelovigen die per se kinderen willen blijven, zijn ballast in onze eigen bediening en kunnen ons zelfs in onze eigen groei belemmeren. Waar de grens ligt hangt af van je eigen bediening. Dat moet je zelf bepalen. Daar zijn geen voorschriften voor. Je krijgt alleen een paar zwart/wit beelden voorgeschoteld, maar in de praktijk is het meestal tamelijk grijs.

Er zijn dingen die uitdrukkelijk binnen de Gemeente moeten gebeuren, maar waar je je misschien helemaal niet mee bezighoudt, omdat dit ten koste gaat van je eigen bediening. Daarom zijn er andere mensen die dat dan weer doen. Dat is een groot voordeel van die verscheidenheid in de Gemeente.

In het christendom heeft men alle verantwoordelijkheden primair afgeschoven op de predikant. Als hij het niet kan, dan wordt het teruggeschoven naar de kerkenraad, zodat die arme ouderlingen erop uit moeten om het één en ander recht te zetten, die er meestal ook niet toe bekwaam zijn. Dat is dan dus afgeschoven verantwoordelijkheid. In werkelijkheid zijn wij gelovigen zelf individueel verantwoordelijk voor ons eigen leven en eventueel verantwoordelijk om zorg te dragen voor anderen, zonder enig onderscheid. Als je denkt de Heer te gaan dienen, dan begint het gewoonlijk daarmee, op dit tamelijk aardse niveau.

Hoe dan ook, het gaat om zorg voor elkaar, om de opbouw van de Gemeente. Daarna kan onze verantwoordelijkheid zich ontwikkelen of een specifieke kant opgaan.

In Handelingen lees je dat de oorspronkelijke 12 apostelen van het begin af aan betrokken waren in tamelijk maatschappelijke zaken. Ze waren betrokken bij de armenzorg onder de gelovigen. Het is een normale zaak dat gelovigen ook op dat niveau voor elkaar zorgen. Dat werk werd enigszins door de twaalfen gecoördineerd. Er wordt vastgesteld dat dit toch niet zo handig is, want die twaalfen hadden als eerste verantwoordelijkheid de prediking van het Evangelie. Al die maatschappelijke omstandigheden belemmerden hen het Woord te bedienen. Zo werden er diakenen aangesteld voor dat doel, hoewel het hele woord diaken in Hand. 6 niet voorkomt. Waar het om gaat is dat taken verdeeld worden en inderdaad terechtkomen bij degenen die daartoe bekwaam zijn, maar beter nog dat ze terechtkomen bij degenen die daar door de Heer Zelf toe gezet zijn.

Er zou zorg voor elkaar zijn, opdat geen tweedracht in het lichaam zij, maar de leden voor elkaar gelijke zorg zouden dragen.

Tweedracht = schisma = scheuring.

Schisma is de plechtige kerkelijke term voor scheuring.

De leden zouden gelijke zorg voor elkaar hebben. Niet de kerkenraad, niet de diaconie, maar de leden. Dat dit ook daadwerkelijk zo bedoeld is, blijkt uit het volgende vers.

26 En hetzij dat één lid lijdt, zo lijden al de leden mede; hetzij dat één lid verheerlijkt wordt, zo verblijden zich al de leden mede.

Als we in de praktijk met elkaar verbonden zijn en ons ervan bewust zijn dat we één grote familie zijn, omdat hetzelfde bloed in ons is, dan betekent dit dat het ons niet ongemoeid laat als er leden zijn die lijden. Sommigen zijn daar bang voor en willen zich daarom ook niet hechten. Zij willen zich niet aan anderen binden en geen vriendschappelijke omgang met elkaar hebben en vooral geen verplichtingen naar elkaar toe, omdat men bang is dat het ooit weer een keer ophoudt. De bedoeling is dat we als gelovigen zonder die angst met elkaar omgaan. In de liefde is geen angst en geen vrees, schrijft Johannes, die bijgenaamd wordt de apostel der liefde. Wij zijn één grote familie en zouden als zodanig leven en als zodanig zorg voor elkaar dragen.

27 En gijlieden zijt het lichaam van Christus, en leden in het bijzonder.

Dit vers is een afsluiting. Dit is wat ik ulieden hiervoor gezegd heb: Gijlieden zijn het lichaam van Christus en leden in het bijzonder. Wij zijn individuele leden van het lichaam.

In die Gemeente heeft God bepaalde functies gegeven.

28 En God heeft er sommigen in de Gemeente gesteld, ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leraars, daarna krachten, daarna gaven der gezondmakingen, behulpzels, regeringen, menigerlei talen.

In het algemeen wordt wat vaag gesproken over de verschillende gaven. Hoewel dit zo is, worden enkele zaken dan toch met grote nadruk genoemd. Dat is hier het geval. Die lijstjes met gaven hebben we al naast elkaar gelegd; dat doen we dus niet nog een keer.

God heeft sommigen één van deze gaven gegeven, niet allen. Ten eerste apostelen, ten tweede profeten en ten derde leraars. We hebben de vergelijking gemaakt met Efeze 4. De herders ontbreken hier, maar herders zijn leraars en dus ontbreken ze hier niet echt. Hier ontbreken de evangelisten. De afwijkende functie van de evangelisten is dat zij weliswaar aan de Gemeente zijn gegeven en dat hun functie de uitbreiding van de Gemeente ten doel heeft, maar hun bediening is naar buiten toe gericht. Zij prediken het Evangelie niet aan en in de Gemeente, maar daarbuiten, aan de onwetenden en dwalenden. Zij hebben dan ook geen functie in de Gemeentelijke bijeenkomst. Waarschijnlijk is dat de reden dat zij hier niet genoemd worden.

Een opsomming van drie. Daarna niet meer: ten vierde krachten en ten vijfde gezondmakingen enzovoort, want na die drie is bepaald niet meer sprake van enige volgorde of rangorde.

De eerste drie worden genummerd. Dat maakt ze specifiek, ook met een specifieke functieomschrijving. Bovendien staan ze waarschijnlijk ook in volgorde van belangrijkheid, maar ook zeker in chronologische volgorde. Het hele verhaal begint inderdaad met apostelen. Eerst waren er de twaalf discipelen. Van de ene dag op de andere heten ineens alle gelovigen discipelen en de twaalf heten dan apostelen.

Er is een belangrijk verschil

Discipel = volgeling. Zij volgden de Heere Jezus. Later werden zij apostelen genoemd, eenvoudig omdat ze door de Heer werden uitgezonden. Daar begon het allemaal mee.

Ten tweede profeten. Naast de apostelen vinden we in Handelingen profeten vermeld. Paulus werd ook door profeten gewaarschuwd dat hij niet naar

Jeruzalem moest gaan. De apostelen zelf kregen na de opstanding van Christus de functie van profeet erbij. De Heer had tegen hen gezegd: 'Maak je niet bezorgd wat je zeggen zult; als het zover is, zal Ik u de woorden in de mond geven'. Toen het zover was, stond Petrus daar: 'En Petrus, vol zijnde des Heiligen Geestes...'. Dan wordt hij een profeet en blijkt hij uitspraken te doen die je van de man helemaal nooit verwacht had. Wij zijn er inmiddels aan gewend, maar historisch gezien zou je het niet verwacht hebben. En dat niet alleen, zij gedroegen zich ook als profeten, in die zin, dat door hen ook inderdaad de bekende wonderen en tekenen werden gedaan. Kreupelen genezen enzovoort. Van Paulus vind je zelfs, net als bij de Heere Jezus, dat mensen zijn kleed aanraakten of zelfs zijn zweetdoek opvingen, waardoor ze genezen werden. Dat is typisch de handelwijze van profeten, van mensen die door God rechtstreeks aangesteld worden, min of meer buiten het geschreven Woord om, direct. De profeten waren niet per definitie door de Heere Jezus persoonlijk uitgezonden. Ze waren profeten, zoals profeten in het Oude Testament.

Ten derde leraars. De leraars worden geacht het Woord van God te spreken. Hun bron is de Bijbel. Leraars geven immers onderwijs in Bijbelse waarheid. Apostelen hebben we niet meer. Die zijn uitgestorven, behalve in de Apostolische kerk. Je weet hoe het gaat. Als ze er niet meer zijn, dan is er een vacuüm. Als het over mensen gaat, noemen we dat een vacature. Er is altijd wel iemand die dan in het vacuüm springt. Hij vult het gat in de markt op. Dat is ook met de profeten gebeurd. Die zijn er sinds de eerste generatie niet meer. En dus gebeurt er hetzelfde als met het vacuüm van de apostelen gebeurd is. Je krijgt altijd wel mensen die zich voor profeten uitgeven en het lef hebben te zeggen: 'Alzo zegt de Heere...' en dan zeggen ze wat. In het meest gunstige geval zeggen ze zelf wat, maar soms is het ook iemand anders die wat zegt (een demon). Niet dat het veel uitmaakt, want je hoeft je van beiden niets aan te trekken.

Wat de gave der gezondmakingen betreft, kwakzalvers zijn er altijd geweest en mensen gaan ook altijd een keer dood. Uiteindelijk staat de medische wetenschap altijd machteloos. Hij kan het soms lang volhouden, maar uiteindelijk moet hij de strijd toch opgeven. De patiënt ook. Als niets meer helpt, zijn er altijd mensen die nog wel wat weten. Dan moet je even zoveel betalen en wordt er wat geregeld. Binnen het christendom heet dat dan de gave der gezondmakingen; daarbuiten heet het gewoon kwakzalverij, of, als men er toch wel vertrouwen in heeft, alternatieve geneeswijze. Artsen doen ook maar wat en over het algemeen hebben zij ook wel het idee dat er methoden zijn die zij niet kunnen begrijpen, maar die toch werken. En als het werkt, dan werkt het. Dat is bij hen ook zo.

bij de gave der gezondmaking is het altijd afvragen of het van de Heer is. Meestal lukt zo'n gezondmaking niet. De vraag is dan waarom het niet lukt. En waarom gaat het anders dan in de Bijbelse tijd? Als in Bijbelse tijd iemand die nooit heeft kunnen lopen genezen wordt, dan staat hij op en huppelt vrolijk naar huis. Dat zul je nu nooit eens in de medische wetenschap of de kwakzalverij tegenkomen.

De apostelen worden geacht het Woord van God te prediken.
De profeten worden geacht het Woord van God te prediken.
De leraars worden geacht het Woord van God te prediken. Zij doen dat middellijk. Dat wil zeggen dat daar het geschreven Woord van God tussen zit. De profeet zegt: 'Alzo zegt de Heere...'. De leraar zegt: 'Er staat geschreven...'. Dat al die mensen door God gebruikt worden en dat de Heilige Geest door hen werkt, is zo, maar datzelfde geldt net zo goed voor alle andere gaven die er in de Gemeente zijn. Wat voor bediening wij ook hebben, wij zouden het doen in Zijn kracht: in de kracht des Heeren, of in de kracht des Geesten, of hoe het ook maar heten mag. Dat geldt voor de predikant, maar net zo goed voor de koster. Maar om de leraar dan maar meteen een profeet te noemen, nee, dat is hij niet.

Daarna krachten. Dat gaat over wonderen. Die hadden tot dan toe steeds de functie om het Woord dat gepredikt werd te autoriseren. God was Zelf medegetuigende.

Hebr. 2: 3   Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo groten zaligheid geen acht nemen? dewelke, begonnen zijnde verkondigd te worden door den Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen, die gehoord hebben;

Die zaligheid is eerst door de Heere Jezus Zelf verkondigd, daarna in ieder geval door de twaalven, zo niet de zeventig.

- 4   God bovendien medegetuigende door tekenen en wonderen, en menigerlei krachten en bedelingen des Heiligen Geestes, naar Zijn wil.

Tekenen en wonderen, krachten en bedelingen des Heiligen Geestes = vier keer hetzelfde.

Naar Zijn wil = zoals de Heer wil en wanneer Hij wil.

God medegetuigende door krachten. Dat wat er gesproken werd van God afkomstig was, werd bevestigd door de tekenen, wonderen, krachten en bedelingen des Heiligen Geestes. Die konden alleen maar van God zijn en waren bovendien in overeenstemming met wat het Oude Testament daarover

zegt. Als deze dingen eenmaal bekrachtigd zijn door deze tekenen en wonderen, dan hoeft dat niet elke keer weer te gebeuren wanneer die boodschap gepredikt wordt. Per slot van rekening, als die tekenen en wonderen regel worden, dan zijn het helemaal geen tekenen en wonderen meer. Wonderen zijn wonderen omdat ze incidenteel voorkomen. Daardoor vraagt het de aandacht. Ze zijn dan ook verdwenen en dat leert het volgende hoofdstuk daar dan ook over. Ook al zou het niet door de Bijbel geleerd worden, dan nog weten we uit de praktijk dat het zo is. Velen hebben zich uitgegeven voor apostelen, of profeten, of wonderdoeners, maar er is nooit, maar dan ook nooit wat zinnigs van terechtgekomen. Hoe dan ook, het is er niet meer. Afgezien daarvan, voor zover binnen het christendom die zogenaamde wondertekenen zich nog voordoen en voorgedaan hebben, zoals ze zich binnen het christendom voorgedaan hebben, zo doen ze zich tot vandaag ook voor in allerlei andere religies en zelfs onder atheïsten. Het spreken in tongen, wonderlijke genezingen, of iemand die in trance geraakt en zegt: 'Alzo zegt de Heere...', dat soort dingen komen in heel de wereld voor. Dat zegt dus helemaal niets. Dat komt omdat het niet van de Heer is, maar heel ergens anders vandaan komt. Hetzij uit de mens zelf, die vaak over een rijke fantasie beschikt, hetzij uit demonie. Daarmee komt het uiteindelijk van de overste dezer wereld vandaan, de god dezer eeuw. Dat had je ook kunnen verwachten.

Daarna krachten, daarna gaven der gezondmakingen, behulpzels, regeringen, menigerlei talen.

Regeringen = af en toe moet er onderling wat geregeld worden. Het heeft zeker niet met heerschappij te maken, want die gaven zijn immers allemaal dienende functies.

29 Zijn zij allen apostelen? Zijn zij allen profeten? Zijn zij allen leraars? Zijn zij allen krachten?

In vers 28 wordt de nadruk op sommigen gelegd, terwijl hier de nadruk ligt op allen. Die gaven waren voor sommigen bestemd. Niet allen zijn apostelen; niet allen zijn profeten; niet allen zijn zij leraars enzovoort.

30 Hebben zij allen gaven der gezondmakingen? Spreken zij allen met *menigerlei* talen? Zijn zij allen uitleggers?

Het antwoord is nee. Ook toen, toen die wondergaven er nog waren, was het sommigen. Al die gaven die er zijn en voor zover ze er nog zijn, zijn niet voor iedereen. Niettemin...

31 Doch ijvert naar de beste gaven; en ik wijs u een weg, die nog uitnemender is.

Die gaven zijn niet voor iedereen bestemd, maar misschien is er wel een gave bij die speciaal voor jou bestemd is. Daarom zou je naar de beste gaven ijveren. Wie eens opzieners ambt begeert, begeert een treffelijk werk. Er is echter een weg die nog uitnemender is dan de beste gaven. Dat is namelijk de vrucht van de Geest.

Hoofdstuk 13

Uitnemendheid der gaven

- 1 Kor. 13: 1 Al ware het, dat ik de talen der mensen en der engelen sprak, en de liefde niet had, zo ware ik een klinkend metaal, of luidende schel geworden.
- 2 En al ware het dat ik de *gave* der profetie had, en wist al de verborgenheden en al de wetenschap; en al ware het, dat ik al het geloof had, zodat ik bergen verzette, en de liefde niet had, zo ware ik niets.
- 3 En al ware het, dat ik al mijn goederen tot onderhoud *der armen* uitdeelde, en al ware het, dat ik mijn lichaam overgaf, opdat ik verbrand zou worden, en had de liefde niet, zo zou het mij geen nuttigheid geven.
- 4 De liefde is lankmoedig, zij is goedertieren; de liefde is niet afgunstig; de liefde handelt niet lichtvaardiglijk, zij is niet opgeblazen;
- 5 Zij handelt niet ongeschiktelijk, zij zoekt zichzelf niet, zij wordt niet verbitterd, zij denkt geen kwaad;
- 6 Zij verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid;
- 7 Zij bedekt alle dingen, zij gelooft alle dingen, zij hoopt alle dingen, zij verdraagt alle dingen.
- 8 De liefde vergaat nimmermeer; maar hetzij profetieën, zij zullen te niet gedaan worden; hetzij talen, zij zullen ophouden; hetzij kennis, zij zal te niet gedaan worden.
- 9 Want wij kennen ten dele, en wij profeteren ten dele;
- 10 Doch wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen den dele is, te niet gedaan worden.
- 11 Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, was ik gezind als een kind, overlegde ik als een kind; maar wanneer ik een man geworden ben, zo heb ik te niet gedaan hetgeen eens kinds was.
- 12 Want wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan *zullen wij zien* aangezicht tot aangezicht; nu ben ik ten dele, maar alsdan zal ik kennen, gelijk ook ik gekend ben.
- 13 En nu blijft geloof, hoop *en* liefde, deze drie; doch de meeste van deze is de liefde.

De vrucht van de Geest is...

- Gal. 5: 22 Maar de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid,, matigheid.

De vrucht van de Geest is liefde en alles wat daarbij hoort. Dat is de vrucht, het resultaat en daarmee ook de kenmerken van het leven van Christus in ons. Individueel uiteraard. Vandaar dat Paulus de gaven van de Geest even laat liggen en het heeft over de vrucht van de Geest.

Jakob Klein Haneveld, noemde het altijd de vergelijking tussen de kerstboom en de kersenboom. Aan de kerstboom hangen cadeautjes en aan de kersenboom hangen vruchten. Als er vruchten aan de kersenboom hangen, dan is dat het bewijs van het leven van de kersenboom. De gaven aan de kerstboom bewijzen niets over de boom. In wezen is de kerstboom zo dood als een kerstboom. Met al die gaven heb je geen bewijs van geestelijk leven. Dat is ook één van de merkwaardigste bezwaren die wij hebben tegen de Pinkstergemeente. In het algemeen wordt daar gedacht dat de gaven die zij menen te hebben het bewijs zijn van het werk van de Geest. Dat is niet zo. De vrucht van de Geest is niet gaven, maar liefde enzovoort. Als je een gave van God ontvangen hebt, waaruit die ook moge bestaan, de gaven Gods zijn onberouwelijk. Als je die hebt, dan heb je die. Zeker in die eerste jaren, toen die wondergaven er nog waren. Men kreeg die gave. Als men daarna een scheve schaats reed, of een verkeerde wissel nam, dan behield men gewoon die gave, maar het is geen bewijs van geestelijk leven.

Jakob zei ook altijd: 'Als je wilt weten of ik met de Geest vervuld ben, dan moet je dat mijn vrouw vragen, want dat ik hier sta te spreken is daar geen bewijs van. Dat is de uitoefening van een gave'. Dat is ook wat hier staat.

1 Kor. 13: 1 Al ware het, dat ik de talen der mensen en der engelen sprak, en de liefde niet had, zo ware ik een klinkend metaal, of luidende schel geworden.

Zeer indrukwekkend, afgezien van wat in die talen gesproken wordt. Je kunt wel heel wat talen der mensen kennen en der engelen taal spreken, maar als je de liefde niet hebt, dan is het een hoop geschreeuw en weinig wol.

2 En al ware het dat ik de *gave* der profetie had, en wist al de verborgenheden en al de wetenschap; en al ware het, dat ik al het geloof had, zodat ik bergen verzette, en de liefde niet had, zo ware ik niets.

De liefde is uiteraard de samenvatting van de vrucht van de Geest. Alles wat in Gal. 5: 22 opgesomd wordt zijn uitwerkingen van de liefde. Liefde bewijst zich in de andere dingen die daar genoemd worden en dus kun je het samenvatten in alleen de liefde. Dat doet Johannes ook. Hij houdt zich bijna niet met die

andere dingen bezig, maar bijna alleen met de liefde. Paulus doet hier min of meer hetzelfde, als samenvatting van de vrucht van de Geest.

Liefde is hier de uitdrukking van verbondenheid, van gemeenschap, maar dat is abstract en statisch uitgedrukt. Als het concreter en meer praktisch uitgedrukt moet worden, dan is liefde dienst. Liefde is praktische gemeenschap en drukt zich uit in dat men elkaar dienst, dat men zorg voor elkaar draagt.

Er wordt altijd veel werk gemaakt van het Bijbelse begrip agapè, zodanig dat we zelfs het Griekse woord gebruiken, om aan te geven dat we begrijpen dat agapè in de Bijbel een toch wel bijzondere betekenis heeft. In de praktijk begrijp men helaas vaak toch die bijzondere betekenis niet.

Agapè en het Hebreeuwse ahave staan voor praktische dienst aan elkaar. Het is niet de uitdrukking voor dat men warme gevoelens voor elkaar koestert. Dat is philio. Philadelfia = liefde voor de broeders.

Agapè gaat niet over gevoelens, maar over een praktische levenshouding. Eigenlijk is het zo dat agapè, dat zogenaamde hoogste begrip van liefde, betekent dat je er in beginsel voor kiest om voor elkaar zorg te dragen. Het idee is dat waar je zo leeft, daar zich dan vanzelf dat warme gevoel voor elkaar ontwikkelt: philio.

Toegenegenheid wil zeggen dat men naar elkaar neigt, maar daar kun je gewoon voor kiezen. Vandaar dat de Bijbel ook min of meer oproept om ervoor te kiezen elkaar lief te hebben. Dat kan ook, want je kunt er gewoon voor kiezen zorg voor elkaar te dragen. Waar je zo leeft, ontstaat vanzelf het gevoel van verbondenheid.

In onze moderne samenleving hebben we de liefde tot hoogste norm verheven. Men vindt dan ook dat als men van elkaar houdt, je met elkaar zou moeten trouwen, of althans een langdurige relatie met elkaar aangaan, ongeacht de geslachtelijke aanleg. Als die gevoelens er dan niet meer zijn, dan ga je gewoon weer uit elkaar. Dat is echter niet de Bijbelse gedachte. In de Bijbelse tijd had je, net zoals dat nu nog in veel culturen gaat, helemaal niets te zeggen over met wie je wilde trouwen. Dat werd door je ouders geregeld, of door iemand die er verstand van heeft, die er dan voor ingehuurd wordt. Dat heet een koppelaar of koppelaarster. Dat hun je vreemd vinden, maar het idee is nu juist dat waar je aan elkaar verbonden wordt en ook niet meer van elkaar afkan, je het maar nemen moet zoals het is en er het beste van ziet te maken. Dat is dan ook de bedoeling, dat je er het beste van maakt. De liefde, de warme gevoelens, komen daardoor vanzelf. liefde is een product van die relatie en niet de bron.

Wij zitten opgescheept met de erfenis van de zogenaamde Romantiek. In die tijd heeft men de liefde boven alles gesteld. Je ging en gaat nog steeds pas trouwen als je van iemand houdt. Die warme gevoelens zijn meestal ook maar gewoon een hormonenkwestie. Die gaan dus tamelijk gemakkelijk weer weg. Je zou de liefde ook maar niet zo voor lief nemen. Iedereen weet dat daar ook wat voor gedaan moet worden. Als je je relatie in stand wil houden, dan moet je eraan werken. Als dat zo is, dan betekent dit dat er ook aan gewerkt kan worden om het te doen ontstaan.

Bovendien, wij als kinderen Gods zijn aan elkaar verbonden en we worden geacht elkaar lief te hebben. Dit betekent dus dat het zou moeten ontstaan. Die liefde is er van nature meestal niet. Je moet die begrippen goed in hun Bijbelse betekenis kunnen plaatsen.

Het moet je ook opvallen dat in vers 1 en 2 achtereenvolgens genoemd worden de gave van het spreken in tongen en de gave van profetie. Die twee gaven hebben veel met elkaar te maken, omdat in beide gevallen gesproken wordt onder inspiratie van de Heilige Geest.

Hand. 2: 4 En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en begonnen te spreken met andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken.

Hieruit kun je concluderen dat de Geest per definitie spreekt. Heel de Bijbel is dan ook door de Geest van God voortgebracht, dan wel door de Geest geïnspireerd. De apostelen begonnen te spreken zoals de Geest hun gaf uit te spreken. Als je het zo leest, dan heb je gewoon met profetie te maken. Het is meer dan dat, want ze doen het bovendien in andere talen, die zij niet geleerd hebben. Dat verandert er echter niets aan. Wat je ook doet, het blijft profetie, als je spreekt wat de Geest je geeft uit te spreken. Het is profetie, met als bijzonderheid dat het in andere talen gebeurt, wat een teken was van onze tegenwoordige bedeling, waarin het Evangelie door lieden van andere talen en andere lippen verkondigd zou worden. Bijvoorbeeld in het Grieks, want het hele Nieuwe Testament komt tot ons niet in het Hebreeuws van de Bijbel, maar in het Grieks, in een heidense taal. Dat is niet voor niets zo.

Hand. 2: 11 ... wij horen hen in onze talen de grote werken Gods spreken.

Zij spraken over de grote werken Gods. Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo groten zaligheid geen acht nemen? Daar ging het dus over. Het gaat over de grote werken Gods, de grote zaligheid, die werken Gods die zo wonderlijk zijn, dan men ze niet zou geloven indien ze verhaald zouden worden (Hand. 13: 41).

Kortom, zij profeteerden. Profetie gaat vaak gepaard met allerlei vreemde, wonderlijke dingen, ook in het Oude Testament. Spreken in tongen is dus ook profeteren, maar dan op een bijzondere manier.

Uit hoofdstuk 14 blijkt dat profetie de hoogste gave is, omdat het gaat om het rechtstreeks spreken van de woorden Gods. Daarom staat er...

1 Kor. 14: 1 Jaagt de liefde na, en ijvert om de geestelijke *gaven*, maar meest, dat gij moogt profeteren.

De gave van het apostelschap komt niet meer in aanmerking als hoogste gave, omdat die gave alleen was weggelegd voor de twaalf apostelen en Paulus en dus blijft profetie over als hoogste gave.

Daarna wordt vanaf vers 2 het spreken in tongen besproken. Paulus schrijft daarover dat het wel aardig is, maar dat niemand er iets aan heeft. Dat is de strekking van zeker de eerste helft van hoofdstuk 14. Daarmee wordt het spreken in tongen feitelijk gedegradeerd tot de minste gave, omdat die het minste nut heeft. Je kunt beter in je omgangstaal spreken, zodat iedereen het kan begrijpen. Het is de bedoeling dat men begrijpt van er gezegd wordt. Als dat niet het geval is, dan is het volledig zinloos. Dat staat er. Hoewel profetie en het spreken in tongen in hoge mate aan elkaar verwant zijn, wordt profetie als de hoogste gave beschouwt en het spreken in tongen als de minste.

2 En al ware het dat ik de *gave* der profetie had, en wist al de verborgenheden en al de wetenschap; en al ware het, dat ik al het geloof had, zodat ik bergen verzette, en de liefde niet had, zo ware ik niets.

Wat is dus de bedoeling van profetie? Dat daarmee al de verborgenheden geopenbaard worden en al wat er te weten valt. Waar het spreken in tongen in Hand. 2 profetie is en het spreken van de grote werken Gods, daar worden hier in de profetie ook de grote werken Gods gesproken. De volmaakte profetie houdt in dat al de verborgenheden Gods geopenbaard worden. Dat zou in en aan de Gemeente daadwerkelijk gebeuren. Niettemin zegt Paulus, dat ook al had hij die gave (waarmee hij niet zegt dat hij hem niet heeft) en hij had de liefde niet, zo ware hij niets.

Als je het geloof hebt, in de zin van vertrouwen en als je betrouwbaar bent, dan kun je inderdaad bergen verzetten. De vraag is of je dat letterlijk moet nemen. De vraag is bovendien waarom je überhaupt een berg zou moeten verzetten. Bij bergen en het verzetten van bergen, kom je vanzelf bij een berg die in zee geworpen zou worden, Babel namelijk. Ook dat is overdrachtelijk, want Babel ligt niet op een berg. De berg is de uitbeelding van een koning of

koninkrijk. Die berg zou in de zee geworpen worden. Babel zou in de grond verdwijnen. Het koninkrijk van de antichrist zal vernietigd worden en in eeuwigheid niet meer bestaan.

Bergen verzetten = het onmogelijk doen. Daarvoor is trouw nodig, doorzettingsvermogen. Vasthouden aan je beginselen, vasthouden aan je doelen, ervoor gaan. Dan kun je inderdaad bergen verzetten.

Er wordt hier verwezen naar het woord der kennis en de gave van geloof uit vers 8 en 9 van het voorgaande hoofdstuk.

Maar goed, als je die gaven hebt en je hebt de liefde niet, dan heb je helemaal niets. Het gaat niet om de gaven, maar om de vrucht van de Geest.

- 3 En al ware het, dat ik al mijn goederen tot onderhoud *der armen* uitdeelde, en al ware het, dat ik mijn lichaam overgaf, opdat ik verbrand zou worden, en had de liefde niet, zo zou het mij geen nuttigheid geven.

Verbrand = denk aan de christenvervolgingen. Er zijn heel wat mensen vanwege hun geloof verbrand. Het zou Paulus geen nuttigheid gegeven hebben, als hij de liefde niet had, want het gaat niet om al die uitwendige dingen, het gaat om de vrucht van de Geest.

Mensen die veel geld weggeven, doen dat vaak om hun eigen geweten te sussen, of om een plaatsje in de hemel in te kopen. Onder rooms-katholieken is dat ook min of meer verplicht. Dan zijn er ook nog mensen die zoiets in het openbaar doen, opdat zij er zich op kunnen beroemen. Als je het alleen daarom doet, dan betekent het niets. Het gaat om de liefde, om de gemeenschap, om elkaar te willen dienen.

In de volgende verzen vind je een beschrijving van wat liefde is, maar je kunt net zo goed zeggen dat je hier de vruchten van de Geest genoemd vindt. In Gal. 5 vind je de abstracte begrippen, hier worden ze in de praktijk beschreven.

- 4 De liefde is lankmoedig, zij is goedertieren; de liefde is niet afgunstig; de liefde handelt niet lichtvaardiglijk, zij is niet opgeblazen;

Liefde houdt er lang de moed in.

Liefde is goedertieren = het goede tiert. Dan is er maar niet incidenteel sprake van het goede, maar altijd. Goedertierenheid is dus synoniem aan lankmoedigheid. De Heere is lankmoedig; de Heere is goedertieren. Niet voor de gelegenheid, maar altijd.

De liefde is niet afgunstig = de liefde is niet jaloers. Als je van elkaar houdt, dan gun je elkaar het beste, ook als het beste er al is. Dan ben je blij dat iemand het goed heeft.

De liefde is niet afgunstig. De hele wereld hangt van afgunst aan elkaar. Dat is in de praktijk de basis van de ethiek. Dat is uiteraard ironisch bedoeld. De hele wereld draait om afgunst. Men gunt elkaar het goede niet.

De liefde handelt niet lichtvaardiglijk. Dat gebeurt met overleg. Als de liefde handelt, dan draag je zorg voor elkaar en dat gebeurt weloverwogen. Liefde is niet blind. Als liefde blind is, dan kun je het beter geen liefde noemen. Liefde is niet blind, maar liefde is ondank wat je ziet, je toch trouw bent.

De liefde is niet opgeblazen. Bij opgeblazenheid doe je je groter en mooier voor dan je bent. Dat is bluf. Als mensen verliefd worden, gaan ze koketteren; dan doen ze zich mooier voor dan ze zijn. We kennen dat uit de dierenwereld, maar de liefde is niet opgeblazen. Zij hoeft zich niet groter voor te doen. Bovendien, als je liefhebt, dan ben je dienstbaar en dus feitelijk nederig. Dat is het tegenovergestelde van opgeblazen. Farizeeën die met hun religie pronken zijn opgeblazen, net zoals de waterzuchtige man opgeblazen was. De Heer wrong hem uit. De man zat vol met onverwerkte dingen en was daar erg trots op.

Kennis maakt eventueel ook opgeblazen. Niet noodzakelijk, maar het gebeurt wel. Men pronkt er dan mee. De kennis maakt opgeblazen, maar de liefde sticht (1 Kor. 8: 1). Dat is het verschil tussen opgeblazen en opgegroeid zijn. Opgeblazenheid heeft ook nog met zuurdesem te maken. Zuurdesem blaast het deeg op. Het wordt niet meer, het lijkt alleen meer. Later zakt het vanzelf weer in.

- 5 Zij handelt niet ongeschiktelijk, zij zoekt zichzelf niet, zij wordt niet verbitterd, zij denkt geen kwaad;

Als iets geschikt is, dan neemt het z'n plaats in. Dan is het geregeld, dan is het geschikt en staat het precies op de juiste plek (tafelschikking, bloemschikking). Als je liefde hebt, dan ken je ook je plaats. Als je je plaats kent, betekent dit gewoonlijk dat dit een nederige plaats is.

De liefde zoekt zichzelf niet, maar dat des anderen is. Men zou niet op zichzelf gericht zijn, maar op de ander. Dat is dus dienstbaarheid.

De liefde wordt niet verbitterd. Dat hangt weer samen met lankmoedigheid.

De liefde wordt niet verbitterd, in de zin van teleurgesteld. Natuurlijk zijn er tegenvallers, maar so what? Je gaat gewoon door, want je bent trouw.

De liefde denkt geen kwaad. Eigenlijk staat er: de liefde rekent geen kwaad.

Dat kwaad is er wel, maar wordt niet toegerekend. Men houdt er geen rekening mee en roept dus ook niet iemand ter verantwoording. Men stelt zich immers nederig op. Het zijn de hogeren die de lageren ter

verantwoording roepen; niet andersom. Als men liefde heeft, dan dient men en dan gebeurt dat dus niet.

- 6 Zij verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid;

Waarheid is wat bindt, wat één maakt. Er is maar één waarheid.
De leugen wordt hier benoemd als ongerechtigheid
Waar liefde verbindt, verblijdt zij zich dus in de waarheid.

- 7 Zij bedekt alle dingen, zij gelooft alle dingen, zij hoopt alle dingen, zij verdraagt alle dingen.

Bedekken is verzoenen. Welzalig de man wiens zonden bedekt zijn. Ze zijn er wel, maar worden niet toegerekend.

De liefde gelooft alle dingen = men blijft trouw, ondanks de beroerde omstandigheden, ondanks die dingen die dan toch bedekt moeten worden. Het kwaad wordt niet toegerekend, ondanks de ongerechtigheid waarin men zich niet verblijdt. Als je liefhebt, dan ben je trouw. Vandaar dat het huwelijk ook aangeduid wordt als trouw. Huwelijkstrouw is eigenlijk twee keer hetzelfde. Het gaat erom dat je onder alle omstandigheden trouw blijft en aan elkaar verbonden blijft. Als gelovigen staan wij in een positie dat we zorg voor elkaar zouden dragen.

De liefde hoopt alle dingen. Positief over toekomstige dingen. Als je liefhebt en het gaat allemaal niet zo goed, dan heb je toch hoop dat het in de toekomst allemaal weer beter gaat. Dat wordt het niet altijd, maar je zou dat wel hopen.

De liefde verdraagt alle dingen. Liefde is in staat om alle tegenslagen te overwinnen. Johannes zegt: 'Wat is het dat de wereld overwint? Ons geloof'. Het moge duidelijk zijn dat ons geloof en de liefde naast elkaar lopen. Liefde impliceert trouw. Liefde impliceert dat het de omstandigheden overwint.

- 8 De liefde vergaat nimmermeer; maar hetzij profetieën, zij zullen te niet gedaan worden; hetzij talen, zij zullen ophouden; hetzij kennis, zij zal te niet gedaan worden.

De liefde blijft onder alle omstandigheden. Gevoelens misschien niet, maar je kunt kiezen voor een bepaalde houding, een bepaalde positie. Je kiest voor de Heer. Als je voor de Heer kiest, dan is het een kwestie van tijd en je kunt ook positief antwoorden op de vraag of je de Heer liefhebt. In de eerste plaats zou je beginnen met Hem te dienen. Dat daardoor ook een emotionele verbondenheid ontstaat, dat is zo. Zo werkt het namelijk. Je moet beginnen

met te kiezen en niet gaan zitten wachten tot je de Heer ooit een keer gaat liefhebben. Dat gaat dan namelijk niet gebeuren. Je begint met dienen en dan komt die liefde vanzelf wel. Dat is liefde op een hoger niveau, dat met het werk van de Geest te maken heeft. Fundamenteel werkt het in de wereld net zo. Door te kiezen ontstaan verbanden en samenleving, vooral als die dingen wederzijds zijn. De strekking van deze brief is natuurlijk dat gelovigen elkaar wederzijds zouden dienen, namelijk elkaar zouden liefhebben.

Het had geen zin dit allemaal te zeggen, ware het niet dat ook deze Korinthiërs er gewoon voor konden kiezen. Dat moesten ze ook. Dat was de bedoeling. Daarvoor moeten ze eerst weten wat de Gemeente is en hoe het zou moeten werken, volgens wat de Bijbel er zelf over zegt. Daaraan zouden wij ons onderwerpen en ons bewust zijn van wat de Heer van ons verwacht. Als je kiest om dat te doen, dan is het het beste om dat tegen de Heer te zeggen en ook of Hij je daar regelmatig aan wil herinneren. Dat doet Hij dan wel. Zo gaat dat. In het begin is dat misschien moeilijk, maar zo is dat nu eenmaal in het leven. Alle begin is moeilijk. Gaandeweg leer je wat en zo kom je in de wereld tot volwassenheid, maar zo kom je ook als christen tot volwassenheid. Dat gaat niet als je je terugtrekt in je binnenkamer en het denkt daar alleen te kunnen rooien, want zo werkt het niet. Dat gebeurt in de gemeenschap van gelovigen, waarin alles niet zomaar van een leien dakje gaat en niet alles vanzelf gaat. Dat is ook niet de bedoeling, want de bedoeling is dat wij zorg voor elkaar zouden dragen en dus elkander zouden verdragen. Dat zouden we van nature waarschijnlijk niet doen, maar we doen het toch, omdat we nu eenmaal familie van elkaar zijn. Omdat we verbonden zijn in Christus, één in de Naam van Jezus, met alle consequenties van dien. Zo zouden we opwassen in Hem.

1 Kor. 13 is een beschrijving van hoe de samenleving van gelovigen er zo ongeveer uitziet. De schrijvers van de nieuwtestamentische Bijbelboeken zitten altijd enigszins met het probleem dat je de gelovigen nu eenmaal niet de wet kunt voorschrijven. Wij leven immers niet onder de wet; daar zijn we van verlost. Niettemin, er zijn sinds mensenheugenis normen en waarden die ten grondslag liggen aan ons gedrag, maar woorden als wet en ethiek moeten vermeden worden. Het probleem is hoe je vervolgens vertelt hoe dat leven eruit ziet. Ongeveer zo dus.

Als ons leven beheerst wordt door de liefde, die immers het meest uitnemend is, dan gaat het als volgt. De liefde is lankmoedig en goedertieren. Vergis je niet, wij, die de vrucht van de Geest voortbrengen, of in wie de Geest vrucht draagt, de Geest Die ons naar de inwendige mens verandert, Die brengt dit teweeg. Wij weten zelf eigenlijk niet eens wat de liefde voor een ding is. We moeten het omschrijven en komen er ook nooit helemaal uit. Bovendien is de definitie van liefde cultuurgebonden. Maar we hebben natuurlijk heel die

definitie niet nodig. Waar het om gaat is dat die liefde in ons zou zijn en zou groeien, als resultaat van het werk Gods in ons. Het resultaat van een God Die immers liefde is.

En dus, de volwassen gelovige is lankmoedig, goedertieren, niet afgunstig en handelt niet lichtvaardiglijk; hij is niet opgeblazen en handelt niet ongeschiktelijk. Hij handelt niet buiten de orde, want een volwassen gelovige kent z'n plaats. Dan is hij geschikt in de schikking. Hij zoekt zichzelf niet, want de liefde is niet op zichzelf gericht en de gelovige dus ook niet. De volwassen gelovige wordt nooit verbitterd. Hij denkt geen kwaad. Dat wil zeggen, hij verwacht geen kwaad. Hij rekent daar niet mee. Dat komt in z'n woordenboek niet voor, want we hebben elkaar immers lief. Dit betekent dat de volwassen gelovige ook naïef is. Hij rekent het de ander niet toe, maar rekent ook niet dat anderen daarmee bezig zijn. Hij verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, maar verblijdt zich in de waarheid.

Als je begrijpt dat dit een beschrijving is van de volwassen gelovige, dan is het heel wat makkelijker te begrijpen, want wat moet je je er bij voorstellen dat de liefde zich in de waarheid verblijdt? Dat wordt duidelijk als je beseft dat het hier over een volwassen gelovige gaat. Het idee is, dat naarmate wij de waarheid leren verstaan, naar die mate wij ons ook verblijden. Daaruit volgt dat wij als gelovigen per definitie de waarheid zoeken. Wij verblijden ons als we die vinden. Natuurlijk, fundamenteel hebben we die waarheid gevonden. De waarheid is Christus, maar kennen wij Hem ook? Het Woord van God is ook de waarheid, maar kennen wij dat Woord van God. Het antwoord is waarschijnlijk nee. De andere vraag luidt dan of wij ons er ook voor interesseren, want dat mag je toch op z'n minst van een gelovige verwachten. Waar we de waarheid vinden, daar verblijden we ons in die waarheid.

De volwassen gelovige bedekt alle dingen, verzoent alle dingen. Hij gelooft alle dingen, in die zin dat hij alle dingen vertrouwt. Geloof is vertrouwen en vertrouwen is geloof. Vertrouwen is kenmerkend voor een volwassen gelovige. Hij hoopt alle dingen en verdraagt alle dingen. Dat is vier keer alle dingen. Er wordt gesproken over de toch wat teleurstellende omstandigheden van het leven in het algemeen, maar als volwassen gelovigen bedekken we die dingen en geloven in de beloften Gods, waaruit wij leven en dus hopen wij.

Geloof en hoop zijn begrippen die bij elkaar horen, niet alleen omdat ze in dit hoofdstuk in één adem genoemd worden, maar omdat geloof is het geloof in het Woord van God, dat over de toekomst spreekt. Natuurlijk, God spreekt ook over het verleden en over het heden, maar kenmerkend voor het Woord van God is dat Hij over de toekomst spreekt. De Bijbelse gedachte is dat God in het verleden het één en ander gedaan heeft, wat voor ons voldoende garantie moet geven voor de toekomst, waarover Hij spreekt. God zegt maar

niet dat Hij in de toekomst wonderen zal doen, maar dat Hij in het verleden wonderen gedaan heeft. Hij heeft ze gedemonstreerd. Welnu, dat zal Hij in de toekomst ook doen. Daarheen zijn wij onderweg. Je vindt het in de Bijbel ook steeds gedemonstreerd; als over de toekomst gesproken wordt, over de wederkomst van Christus en alles wat daarmee samenhangt, dan wordt geregeld, ook door de profeten, naar het verleden verwezen. Verlossingen die God in het verleden tot stand gebracht heeft mogen wellicht historisch dan van betekenis zijn geweest, maar het zijn uitbeeldingen van veel grotere verlossingen die God in de toekomst tot stand zal brengen. Kortom, geloof in het Woord van God is in grote mate ook geloof in de toekomst.

Hebr. 11: 1 Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt, *en* een bewijs der zaken, die men niet ziet.

Nu = we komen net uit hoofdstuk 10, waar staat dat gelovigen uit het geloof zouden leven. Dat wil zeggen dat geloof de basis is van heel ons leven en van onze wereldbeschouwing. Mocht je je dan afvragen waarom geloof, dan staat er dus wat er in Hebr. 11: 1 staat. Het geloof is een vaste grond der dingen die men hoop. Wanneer we geloven in wat God gesproken heeft, dan hebben wij hoop voor de toekomst, want God heeft over de toekomst gesproken. Per definitie. Daar gaat het Woord van God over. Dat Hij soms over het verleden sprak is omdat men nogal vergeetachtig is en geneigd is de geschiedenis te vergeten, waarmee ook de grote werken Gods vergeten worden. Soms wordt door de profeten het één en ander weer in herinnering gebracht. Geloof is geloof in wat God gesproken heeft. Dat gaat over de toekomst. Als we dus vertrouwen op het Woord van God, dan zijn we zeker van de toekomst.

Hoop is toekomstverwachting. Dat zou een negatieve verwachting kunnen zijn, namelijk de verwachting van oordelen, die trouwens ook in deze Hebreeënbrieff worden aangekondigd. Zonder enige toevoeging echter is hoop altijd positief. Dat is het hier ook. Wij, die uit geloof leven verwachten niet een oordeel, want als we in het Woord van God geloven, dan geloven we dat degene die gelooft niet in het oordeel komt. Nu niet en in de toekomst niet. Wij hebben namelijk hoop, een positieve toekomstverwachting. Paulus zegt tegen Titus dat we matiglijk en godzaliglijk in deze tegenwoordige tijd leven en de zalige hoop verwachten, namelijk de verschijning der heerlijkheid van onze Grote God en Zaligmaker, Jezus Christus. Dat is onze hoop en niet wat anders.

Als we niet geloven wat de Bijbel zegt, dan hebben we ook geen hoop en zeker ook geen vaste grond voor onze toekomstverwachting. Dat we die wel hebben, komt omdat we geloven wat God gezegd heeft. Als je die hoop dan nog niet hebt, dan komt dat omdat je niet weet wat God gezegd heeft. Dat is

natuurlijk het belang van het kennen van de Schrift; daarmee leer je God kennen en daarmee wordt geloof in dezelfde God Die gesproken heeft gebouwd. Dan is de hoop niet langer onzeker, maar zeker.

Het geloof is een bewijs der zaken die men niet ziet.

Bewijs = precies hetzelfde als een vaste grond. Het zijn dingen die we niet zien, want geloof is uit het gehoor, uit dat wat ons medegedeeld is. Het is daarom een bewijs en vaste grond van de dingen die men niet ziet.

'Die men niet ziet' impliceert dat het om zaken gaat die men nog niet ziet, want onze hoop is dat we die dingen die we tot nu toe alleen gehoord hebben uit het Woord van God, in de toekomst alsnog zullen zien.

Wat was onze zalige hoop? De verschijning der heerlijkheid van onze grote God en Zaligmaker, Jezus Christus. Dat het gaat over dingen die men nog niet ziet, daar gaat het vervolg van het hoofdstuk over, waarin voorbeelden gegeven worden van mensen die vast geloofden in wat God gezegd heeft. Bijvoorbeeld...

Hebr. 11: 7 Door het geloof heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde van de dingen, die nog niet gezien werden, *en* bevreesd geworden zijnde, de ark toebereid tot behouding van zijn huisgezin; door welke *ark* hij de wereld heeft veroordeeld, en is geworden een erfgenaam der rechtvaardigheid, die naar het geloof is.

Goddelijke aanspraak = God had tot hem gesproken.

Die nog niet gezien werden = die dingen waren er toen nog niet.

Bevreesd geworden zijnde = hij hield rekening met wat God gesproken had

- 8 Door het geloof is Abraham, geroepen zijnde, gehoorzaam geweest, om uit te gaan naar de plaats, die hij tot een erfdeel ontvangen zou; en hij is uitgegaan, niet wetende, waar hij komen zou.

Dat zag hij nog niet, dat wist hij nog niet, daar kon hij zich nog niets bij voorstellen. Dat is het idee.

Kortom, wij laten ons door God onderwijzen. Hij spreekt tot ons en belooft ons het één en ander. Je doet er maar het beste aan om dat te geloven, want dat is de basis van ons praktische leven: vertrouwen op God. Als je gelooft wat God gesproken heeft, dan hoop je die dingen ook. Dat is met zekerheid verwachten. Bij gebrek aan kennis van het Nederlands weten sommigen niet dat hopen 'met zekerheid verwachten' betekent. Waarom zou het anker nu het symbool van hoop zijn? Het anker dat ingaat tot de troon der genade. Het anker dat vastligt in de tegenwoordige positie van Christus, Die gezeten is op

de troon der genade, als de Koning en Hogepriester naar de ordening van Melchizédek en dus de Vervuller van alle oudtestamentische beloften, in Wie al de beloften Gods ja en amen zijn.

Het is niet maar dat we iets verwachten, maar niet zeker weten. Dat is de betekenis van hopen in eenvoudig Nederlands geworden. Hoop is geworden tot iets wat we niet met zekerheid weten, maar hoop is dat we het juist wel zeker weten. Vandaar een anker.

- Hebr. 6: 18 Opdat wij, door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liege, een sterke vertroosting zouden hebben, *wij namelijk* die de toevlucht genomen hebben, om de voorgaande hoop vast te houden;
- 19 Welke wij hebben als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, en ingaat in het binnenste van het voorhangsel;
- 20 Daar de Voorloper voor ons is ingegaan, *namelijk* Jezus, naar de ordening van Melchizédek, een Hogepriester geworden zijnde in der eeuwigheid.

Onze hoop ligt vast in de persoon van de Heere Jezus Christus.

Als wij volwassen gelovigen geworden zijn en de Geest in ons vrucht voortbrengt, samengevat onder het begrip liefde, dan geloven wij alle dingen, dan hopen wij alle dingen. Dat gaat dus over de dingen waarover God gesproken heeft. Aan de andere kant bedekken we alle dingen en we verdragen alle dingen.

- 1 Kor. 13: 7 Zij bedekt alle dingen, zij gelooft alle dingen, zij hoopt alle dingen, zij verdraagt alle dingen.

Dit vers is een introversie. Dat wil zeggen dat het negatief begint, dan positief en nog een keer positief en dan weer negatief eindigt.

Zij bedekt alle dingen komt overeen met nummer 4: zij verdraagt alle dingen. Nummer 2: zij gelooft alle dingen, komt overeen met nummer 3: zij hoopt alle dingen. De middelste dingen zijn positief: geloven en hopen. Dat heeft betrekking op het Woord en op het werk van God.

We hebben net een lange opsomming gehad over wat de liefde voorstelt en dan volgt nu de tegenstelling tussen de vrucht van de Geest en de gaven van de Geest. Daar ging het per slot van rekening over.

- 8 De liefde vergaat nimmermeer; maar hetzij profetieën, zij zullen te niet gedaan worden; hetzij talen, zij zullen ophouden; hetzij kennis, zij zal te niet gedaan worden.

De liefde = de vrucht van de Geest.

De liefde vergaat nimmermeer. De Geest is eeuwig en wat de Geest voortbrengt is Geest en daarmee eeuwig. Die vergaat nimmermeer. Die blijft.

Dan volgen nu enigen gaven van de Geest.

Profetieën: zij zullen tenietgedaan worden;

Talen: zij zullen ophouden;

Kennis: zij zal tenietgedaan worden.

Meer Geestelijke gaven worden hier niet genoemd.

Wat kennis betreft, het gaat hier niet maar om kennis in het algemeen, die men verworven heeft, maar om de gave van het woord der kennis uit 1 Kor.

12: 8. Alle drie hier in de opsomming zijn immers Geestelijke gaven.

Ze hebben alle drie te maken met dingen weten of dingen leren.

Bij profetieën wordt er gesproken om iets mee te delen. Bij talen gaat het nog steeds over profetieën die iets inhouden. Er wordt iets gezegd. Zo was het op de Pinksterdag ook. Zij hoorden de apostelen in hun eigen talen de grote werken Gods verkondigen. Ook hier wordt dus iets meegedeeld. Bij de gave van het woord der kennis betekent dit dus ook dat men iets weet, waarschijnlijk zonder dat iets doorgegeven is. Men weet het gewoon. Hoe? Misschien ook door de heilige Geest ingegeven. Het staat er verder niet bij. Hoe dan ook, bij de gave van het woord der kennis weet men iets, wat het ook maar is.

Van alle drie gaven staat dat zij zullen ophouden. In hoofdstuk 14 wordt gezegd dat de gave van profetie de belangrijkste is, de hoogste geestelijke gave. Uit de rest van het hoofdstuk blijkt dat het spreken in tongen als de laagste gave beschouwd wordt. Toch horen ze bij elkaar, want ze komen erg met elkaar overeen. In beide gevallen is sprake van het rechtstreeks doorgeven van het Woord van God. God spreekt door de profeten en als Hij dat door een vreemde taal doet, dan is dat nog steeds hetzelfde, wan Hij spreekt dan nog steeds door de profeten.

Maar wat staat er nu precies?

De liefde vergaat nimmermeer. Dat is ook de belangrijkste strekking van dit Schriftgedeelte, want het gaat niet zozeer om de gaven van de Geest, maar om de vrucht van de Geest.

Profetieën, hoe belangrijk die Geestelijk gave ook moge zijn, zij zullen teniet gedaan worden. Dit betekent niet dat de Profetieën als zodanig zullen verdwijnen en dat er van de vervulling daarvan helemaal niets meer terecht komt. Sommigen lezen dat erin en zeggen dat God wel vaker dingen geprofeteerd heeft en op Z'n woord is teruggekomen. In de eerste plaats hebben ze het dan niet goed gelezen en vervolgens besluiten ze daaruit dat God Zich niet aan Zijn Woord houdt. Ze hebben bijvoorbeeld eerst gelezen dat

God Ninevé zou verwoesten en dat Hij het uiteindelijk toch niet deed en dus heeft God Zich niet aan Zijn Woord gehouden. Hij is er op teruggekomen. Maar dan heb je het toch niet goed gelezen. Sommigen denken ook echt dat als je maar hard genoeg bidt, de grote verdrukking wel aan ons voorbij zal gaan en als je maar hard genoeg bidt voor de vrede van Jeruzalem, dat Jeruzalem heus niet verwoest gaat worden. Het staat wel in de Bijbel dat Jeruzalem verwoest zal worden, maar zoals Ninevé ook na die 40 dagen niet verwoest werd, zo zal Jeruzalem ook heus niet verwoest worden; als we maar hard genoeg bidden voor de vrede van Jeruzalem, want dat staat in Psalm 122.

Er zijn ook mensen die zeggen dat er van alles in het Oude Testament geprofeteerd is over Israël, maar aangezien Israël ongelovig was, komt God die profetieën of beloften niet na. O nee? Nou ja, je moet ze overdrachtelijk zien en dan worden ze geestelijk aan de kerk vervuld. In zekere zin is dat waar, maar daar is lang niet alles mee gezegd.

Hoe dan ook, daar gaat het niet over. Het gaat niet over de profetieën zelf, maar over de gave van profetie. Het profeteren zal tenietgedaan worden. Dat kan dus helemaal niet met terugwerkende kracht, want gedane zaken nemen geen keer. Het betekent gewoon dat er een einde aan de gave der profetie zou komen. Daar kun je alleen nog tegen inbrengen dat de genadegiften en roeping Gods onberouwelijk zijn. God komt ze dus na. Dat is inderdaad zo, maar dit betekent dat God in het verleden profeten gaf, die tot hun dood aan toe profeten zijn gebleven, maar daarna was het over. Als God niet opnieuw aan een volgende generatie die gave van profetie geeft, dan wordt er dus niet meer geprofeteerd, omdat de profeten inmiddels overleden zijn.

Dat is nu precies wat er is gebeurd. Je kunt er lang of kort over doen, maar als je gewoon je Bijbel leest, dan staat er dat er een einde aan de profetie zou komen. In het Oude Testament vind je hetzelfde verschijnsel. Bij de instelling van de raad van oudsten over Israël profeteerden alle 70 oudsten, maar daarna niet meer. Het had een eenmalige functie. Die raad van oudsten is overigens een mooi beeld van de Gemeente. Dat staat er niet bij, maar met een beetje Bijbelstudie zul je begrijpen dat dit zo is. Mozes leidde Israël. De priester, Jethro, bovendien de schoonvader van Mozes, zei dat Mozes dat volk niet alleen moest leiden, maar dat hij oudsten onder Israël moest benoemen. Die oudsten waren er al. Dat is de basis van het eerstgeboorterecht. Je hebt hoofden van families, hoofden van clans en van stammen. Er zijn dus oudsten en als er oudsten zijn, kun je ze aanstellen en erkennen. Als ze er niet zijn, dan moet je het zonder doen, want je kunt niet mensen bestempelen als oudste terwijl ze het niet zijn.

Num. 11: 16 En de HEERE zeide tot Mozes: Verzamel Mij zeventig mannen uit de oudsten van Israël, dewelke gij weet, dat zij de oudsten des

volks en deszelfs ambtlieden zijn; en gij zult hen brengen voor de tent der samenkomst, en zij zullen zich daar bij u stellen.

Die oudsten waren er al. De ambten zijn oudsten.

- 17 Zo zal Ik afkomen en met u aldaar spreken; en van den Geest, die op u is, zal Ik afzonderen, en op hen leggen; en zij zullen met u den last van dit volk dragen, opdat gij *dien* alleen niet draagt.
- 24 En Mozes ging uit, en sprak de woorden des HEEREN tot het volk; en hij verzamelde zeventig oudsten des volks, en stelde hen rondom de tent.
- 25 Toen kwam de HEERE af in de wolk, en sprak tot hem, en afzonderende van den Geest, Die op hem was, legde *Hem* op de zeventig mannen, die oudsten; en het geschiedde, als de Geest op hen rustte, dat zij profeteerden, maar daarna niet meer.

Natuurlijk, dit is historisch gebeurd, maar het is tevens een geweldige uitbeelding van de roeping van de Gemeente in onze dagen. Lees Hand. 2. De Heere Jezus had als eerste de beloofde Heilige Geest van de Vader ontvangen en via de Heere Jezus, dan wel van Hem, dan wel door Hem, ontvangen wij van Zijn Geest (Hand. 2: 33). Daarom heet de Heilige Geest ook de Geest van Christus en daarom heten wij ook christenen. Wij als Gemeente worden geacht oudsten, eerstelingen, te zijn, want de Gemeente is een Gemeente van eerstgeborenen. Dat zijn oudsten. Bovendien eerstgeborenen van Israël. In de hiërarchie is God het Hoofd van Christus en Christus het Hoofd van de Gemeente en de Gemeente het Hoofd van Israël.

Die 70 oudsten profeteerden, maar daarna niet meer. Precies. Bij de officiële aanstelling, het begin daarvan (en dus in het begin van de Gemeente, in de dagen van Handelingen, toen er profeten waren en er geprofeteerd werd), werd er geprofeteerd en daarna niet meer. Zo is het in de Gemeente ook gegaan. Het Woord van God is inmiddels compleet en dus valt er niets meer te zeggen. God heeft gesproken en heeft niets meer te zeggen. Er staat uitdrukkelijk dat niemand er meer iets aan toe zou doen en dat niemand er meer iets aan af zou doen. Bovendien worden wij opgeroepen om op die woorden acht te geven. Er is geen andere bron. Die bron is de Bijbel. Dat de Geest ons daarin zou leiden en dat de Heer aan de Gemeente en in de Gemeente sommigen geeft tot leraars, dat is zo, maar profeten niet meer.

Daar heeft men het volgende op gevonden. Je moet het begrip profetie dan weer uitbreiden. Dan is eenieder die predikt of wat daar voor door moet gaan, een profeet. Voor die gedachte is echter geen enkele Bijbelse grond. Er is geen profetie meer, maar wij hebben het profetisch Woord. Bovendien, de

profeten die er waren hadden tot doel de gelovigen plaatselijk, daar waar ze waren en profeteerden, te geleiden, maar het hoofddoel van de profeten was dat zij de boeken van het Nieuwe Testament geschreven hebben. Daarmee hebben we het één en ander zwart op wit en dat was het dan. Meer is niet nodig. Bovendien leven we in een bedeling waarin God Zich verbergt en dus in een bedeling waarin Hij niet spreekt. God spreekt niet verbaal, niet letterlijk, tot ons en Hij zendt geen profeten, maar confronteert ons met het geschreven Woord. Hij geeft ons evangelisten en leraars. Als gezegd is wat gezegd moest worden, dan hoeft er niets meer gezegd te worden. Sterker nog, dan is het ook beter om niets meer te zeggen, want dat verzwakt het alleen maar. God heeft Zijn laatste Woord gegeven en dat is het dan.

Stel je voor dat God wel profeten geeft in onze dagen. Grote kans dat de Bijbel dan gewoon dicht gaat, want dan moeten we al die mensen aanhoren die zeggen: 'Alzo zegt de Heere...'. In kringen waar men gelooft dat God nog steeds profeten zendt, gaat het ook op deze wijze. Daar is Gods Woord niet meer leidend, maar wat de 'profeten' zeggen. Iedereen kan wel zeggen dat hij een profeet is. Gelukkig hoeven we ons van deze mensen niets aan te trekken en het houden bij: 'Er staat geschreven...'. Als een zogenaamde profeet iets zegt dat in overeenstemming is met de Bijbel, dan heb je die 'profeet' dus niet nodig en als een 'profeet' iets zegt dat niet in overeenstemming met de Bijbel is, dan heb je hem ook niet nodig. Je bent er dus snel mee klaar. Tenminste, als je enige waarde aan het Woord van God hecht. Die profeten zouden het gezag van het geschreven Woord ondermijnen. God heeft gesproken. Er is niets nieuws meer aan toe te voegen. Wat we aan toekomst nog voor ons hebben, dat wordt in de Bijbel beschreven. Wat daaraan nog ontbrak, of bedekt was, wordt ons in de nieuwtestamentische profetieën geopenbaard, ook wat betreft de leer der laatste dingen, de dingen die nog gaan gebeuren in de dagen van de wederkomst van Christus. Daar is niets meer aan toe te voegen. We zouden dan ook begrijpen, dat voor zover we dit soort nieuwtestamentische profetieën hebben, deze niet als iets nieuws fungeren, maar om ons de dingen te openbaren, die in het Oude Testament bedekt aanwezig waren. Vandaar dat je nieuwtestamentische profetieën zeker niet in zichzelf kunt verklaren. Als je dat probeert, dan kom je vanzelf verkeerd uit. Zij zijn in zichzelf verklaringen van en toepassingen van dingen op oudtestamentische profetieën. Die begrijpen we vaak slecht, niet alleen omdat we slecht lezen kunnen (wat ook vaak beïnvloed wordt door vertalingen), maar ook omdat we de omstandigheden niet kennen waarbinnen die profetieën geschreven werden. We kennen ze niet, maar hadden ze moeten kennen en we hadden ze ook kunnen kennen, als we ons er ook voor hadden geïnteresseerd. Dat doen we meestal niet. Toekomstige geschiedenis is wel degelijk de voortzetting van oudtestamentische geschiedenis, dat wat al geweest is. Als je het oude niet

hebt, dan weet je ook niet hoe je het nieuwe aan het oude moet zetten en hoe de lijnen die in het Oude Testament getrokken worden bij elkaar komen in het Nieuwe, want als je de oudtestamentische lijnen niet kent, hoe zou je ze dan kunnen herkennen als je alleen het Nieuwe Testament hebt? Dan heb je alleen Luk. 21.; Matth. 24 en 25; 1 Thess. 4 en 5; 2 Thess. 2 en Openbaring. Meer heb je niet. Niettemin, het is compleet in zichzelf en er komen geen nieuwe profeten meer die ons gaan vertellen hoe het nu verder moet. Op wat kortere termijn, in onze Gemeentelijke bedeling hebben wij ook geen profeten. We hebben wel enkele figuren die voor het christendom van grote betekenis zijn geweest. Zij waren echter geen profeten. Zij waren dienstknechten van God, maar dat zijn wij ook. We hebben ook allemaal onze gaven. Sommigen kregen of krijgen een wat grotere gave en sommigen namen die verantwoordelijkheid ook. In de praktijk is dat tamelijk zeldzaam, maar zo kom je aan 'de grote mannen'.

- 8 De liefde vergaat nimmermeer; maar hetzij profetieën, zij zullen te niet gedaan worden; hetzij talen, zij zullen ophouden; hetzij kennis, zij zal te niet gedaan worden.

De gaven zullen tenietgedaan worden. Hoezo tenietgedaan worden? Die gaven van profetie zullen ophouden. Dan zijn ze er niet meer. Datzelfde geldt voor het spreken in tongen. Dat is een variant op de gave van profetie. Het is profeteren, maar dan in een andere taal. Het is het verkondigen van de grote werken Gods, of het spreken van verborgenheden. Die beide gaven worden straks in het volgende hoofdstuk tegenover elkaar gezet.

Het spreken in tongen heeft geen praktisch nut, omdat het een teken is. Tekenen zijn er niet voor het praktische nut, hoewel sommige tekenen praktisch nut hadden. Als de Heere Jezus in de omgeving van Jericho een blinde geneest, dan was dat een teken. Voor degene die genezen werd had dat teken een zeer praktisch nut, want hij kon daarna weer zien. Veel belangrijker is wat de betekenis van het teken is. Het antwoord is dat de genezing van die blinde de uitbeelding is van de vorming, de wording van de Gemeente in deze tegenwoordige tijd, waarin de mensheid blind is en in duisternis verkeert en waarbij niettemin hier en daar toch het licht opgaat, zodanig dat er een Gemeente ontstaat, die zich kenmerkt doordat de leden van die Gemeente in het licht wandelen.

God heeft in onze harten geschenken, om ons te geven het Evangelie der heerlijkheid van Christus. Wij wandelen in het Licht, gelijk Hij in het Licht is en wij hebben gemeenschap met elkaar. In het Oude Testament wordt aangekondigd dat bij een volk dat in duisternis wandelt de zon zou opgaan, terwijl de rest van de wereld juist verduisterd zou worden, voor zover er nog enig licht was.

Het spreken in tongen is de uitbeelding van hoe in onze tegenwoordige bedeling, tussen de eerste en wederkomst van Christus, het Evangelie, dan wel het Woord God, gepredikt, dan wel bewaard zou worden, door lieden van andere talen. Zij verkondigen het Evangelie helemaal niet in het Hebreeuws en zeker ook niet in het Joods Hebreeuws en zelfs helemaal los van de Israëlitische identiteit. Het Evangelie wordt in andere talen verkondigd, terwijl de Bijbel per definitie tot ons komt in het Hebreeuws.

Er zijn mensen die als volgt redeneren: zij zeggen: Het Oude Testament was toch voor Israël? Als de Heer zegt dat Hij een Nieuwe Verbond zal maken, in plaats van het Oude, voor wie is dan dat Nieuwe Verbond? Dan is het Nieuwe Verbond dus ook voor Israël. Maar het hangt er maar net vanaf wat erbij staat. De vraagstelling is ook verkeerd. De problematiek waarbinnen dit soort vragen gesteld worden heeft niet te maken met de vraag of het Nieuwe Verbond voor Israël is, maar of het uitsluitend voor Israël is. Alleen gebruiken ze dat woord niet. Natuurlijk is het voor Israël, maar het is voor eenieder die gelooft. Maar specifiek, waar het Oude Verbond afgeleverd werd in de handen van Israël als priesterlijk volk, daar wordt het Nieuwe Verbond ook afgeleverd in de handen van Israël als priesterlijk volk. In beide gevallen betekent dit niet dat het exclusief bestemd is voor dat priesterlijke volk. Bovendien, een volk bestaat niet alleen uit priesters; Israël ook niet.

Het Oude Verbond komt toch tot ons in het Hebreeuws? Als het Nieuwe Verbond dan voor Israël is en afkomstig is van dezelfde God Die hen het Oude Verbond in het Hebreeuws gegeven heeft, in welke taal komt dat Nieuwe Verbond dan tot ons? Dit is een oneerlijke vraagstelling. Dit is een suggestieve vraag en dat is niet eerlijk. Het Nieuwe Verbond komt in het Grieks tot ons. De Joden vinden dat belachelijk. Als het in het Grieks komt, dan hoeven zij het niet. De Bijbel hoort immers in het Hebreeuws tot ons te komen! Maar de Heer had gezegd, dat ze het niet geloven zouden en dat Hij het daarom anders zou proberen, niet inwendig, maar vanaf de kant van de heidenen. Hij zou tot hen lieden spreken in een andere taal (Jes. 28). Het Grieks is de taal der heidenen. Hoewel het gedachtegoed Hebreeuws is en ook de wijze van denken, is het in het Grieks geschreven.

Daar gaat het nu juist om, een andere taal. Wat op de Pinksterdag en in de eerste generatie daarna gedemonstreerd wordt is dat de zaligheid naar de heidenen gezonden zou worden en van het Joodse volk zou worden afgenomen. Die zaligheid zou dus bij andere mensen terechtkomen, met een andere taal en een andere wijze van spreken, een andere cultuur en een andere filosofie. Zij zouden wel tot geloof komen. Degenen die onder de wet leefden wilden de zaligheid niet. Nou ja, ze wilden hem wel, maar dan moest die wel onder de wet zijn. Voor het Nieuwe Verbond is binnen het Oude echter geen plaats en dus verwierpen de Joden het. Maar de heidenen, die de

wet niet hebben, stonden open voor het Evangelie. Daar ging het dus naartoe. Het resultaat daarvan is dat tot in onze dagen door heidenen en daadwerkelijk in heidense talen het Evangelie aan de Joden gepredikt wordt, maar niet in het Hebreeuws.

Het is omgekeerd. De norm zou zijn dat de Joden het Evangelie, het Woord van God onder de heidenen prediken zouden. In onze dagen is het andersom en prediken heidenen het Evangelie aan de Joden. Het wordt gepredikt door lieden van belachelijke lippen en in andere talen. Dat is een teken.

Het spreken in tongen heeft dus niet zo bijster veel nut. Het commentaar van Paulus is dat spreken in tongen spreken in tongen is, juist omdat niemand het verstaat. Om die reden heeft het in de Gemeente geen enkel praktisch nut. Waarom het dan wel buiten de Gemeente praktisch nut zou hebben is helemaal onduidelijk. Wat voor nut heeft het als de schapenvacht 's nachts nat wordt en het gras eromheen droog? Zodra je bedacht hebt wat voor praktisch nut dat heeft, komt de volgende vraag, wat voor nut het heeft dat de nacht daarop het gras nat is en de schapenvacht droog. Als je de ene vraag beantwoordt, heb je meteen geen antwoord meer voor de andere vraag. Het had ook geen praktisch nut, alleen een symbolisch nut. Het is precies hetzelfde verhaal, van hoe de zaligheid van de één gepredikt wordt aan de ander en van de ander naar de één. Het vocht van de hemel = een beeld van het Woord van God, komt terecht bij de volkeren en komt niet bij de vacht terecht = Israël. Daarna is het andersom. Dan ontvangt Israël het Woord van God en van daaruit wordt het naar de heidenen gebracht.

- 8 De liefde vergaat nimmermeer; maar hetzij profetieën, zij zullen te niet gedaan worden; hetzij talen, zij zullen ophouden; hetzij kennis, zij zal te niet gedaan worden.

De liefde vergaat nimmermeer. Wat er hierna volgt vergaat dus wel. Er staat bij waarom die gaven ophouden.

- 9 Want wij kennen ten dele, en wij profeteren ten dele;

Let op dat het spreken in tongen niet genoemd wordt, of het wordt besloten in één van de beide andere termen. Het preken in tongen is profeteren.

Vandaar dat het voldoende is om te zeggen dat we ten dele kennen en ten dele profeteren.

Ten dele = gedeeltelijk. Het is niet compleet. Het is nog niet volgroeid.

- 10 Doch wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen den dele is, te niet gedaan worden.

Gewoonlijk lees je bij de commentaren op dit vers dat dit betrekking heeft op de wederkomst van Christus, dan wel op de hemel in de toekomst. Zo lang wij op aarde zijn is alles maar beperkt. Dat moge dan zo zijn, maar de vraag is of dat hier ook staat. Er staat dat er geprofeteerd wordt en dat we kennis opdoen. Dat is gedeeltelijke kennis. Dat blijft zo totdat het volmaakte zal gekomen zijn.

Het volmaakte heeft de betekenis van wat volgroeid is. Eventueel dat wat volwassen is. Dat dit de betekenis van de term is, blijkt uit de volgende verzen.

11 Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, was ik gezind als een kind, overlegde ik als een kind; maar wanneer ik een man geworden ben, zo heb ik te niet gedaan hetgeen eens kinds was.

In deze uitdrukkingen wordt het één en ander verklaard. Maar wanneer ik een man geworden ben, zo heb ik te niet gedaan hetgeen eens kinds was. Een kind is nog geen mens. Als je volwassen geworden bent, dan heb je tenietgedaan hetgeen eens kinds was. Ben je dat dan kwijt? Als het over kennis gaat, dan ben je dat niet kwijt als je volwassen geworden bent. Wat toen ten dele was, is aangevuld geworden, is gecompliceerd tot het volledige, tot het volwassene. Dan is het niet meer maar half, maar heel geworden.

Het is ook niet een kwestie van alleen maar aanvulling, hoewel het dat is, maar het is meer dan dat. Stel je voor dat je als kind maar de helft weet. Dan heb je een halve waarheid. Maar een halve waarheid is een hele leugen. Als je volwassen wordt, dan ben je die leugen kwijt. Die halve waarheid heb je nog steeds, maar je hebt de andere helft er nu ook bij. De Bijbelse gedachte is bovendien, dat wat je als kind leert je helmaal nooit meer kwijt raakt, omdat je als kind het beste leert en wat je leert zich ook het beste hecht. Het is alleen onvolledig. Als kind weet je niet wat er allemaal in de wereld te koop is. Dat weet je ook echt niet. Daar kom je achteraf pas achter. Of je daar blij mee moet zijn als mens? Dat doet er even niet toe. Het gaat nu even over het beginsel.

Het punt is namelijk dat er nog geprofeteerd wordt zolang er nog wat gezegd moet worden. Beter nog, God stuurt profeten, omdat Hij nog wat te zeggen heeft. Dan is het dus nog niet compleet. Maar als alles gezegd is wat gezegd moet worden, is het compleet en houdt het ook op. Als het kind volwassen geworden is (je weet nooit wanneer dat is), dan houdt dat kindschap op. Zo iemand wordt niet meer behandeld als een kind en gedraagt zich niet meer als een kind, of zoals hier staat...

11 Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, was ik gezind als een kind, overlegde ik als een kind; maar wanneer ik een man geworden ben, zo heb ik te niet gedaan hetgeen eens kinds was.

Als je een man geworden bent, dan ben je niet meer kinderlijk. Daar gaat het hierover. Mocht je denken dat het volmaakte pas komt als we in de hemel zijn, dan zou dit betekenen dat we pas volwassen worden als we in de hemel zijn. Is dat zo? In ieder geval niet later, maar de Bijbel leert nadrukkelijk, met name juist in deze Korinthebrief, dat wij nu al geestelijk volwassen zouden worden. Paulus verwijt het de Korinthiërs immers in de eerste hoofdstukken van deze brief dat zij kinderen zijn en dat ze melk van node hebben en niet vaste spijs. Het is toch de bedoeling dat we in geestelijke zin volwassen zouden worden en dus voldoende onderwezen en dat soort zaken. We hebben het per slot van rekening over de geestelijk gaven en het nut daarvan in de Gemeente. Nog maar even Efeze 4 dan.

- Efe. 4: 11   En Dezelfde heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten en sommigen tot herders en leraars;
- 12   Tot de volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouwning des lichaams van Christus;

Het is een bediening opdat de heiligen volwassen zouden worden. Het is een dienstwerk tot opbouw van het lichaam van Christus en daarmee uiteraard van de leden in het bijzonder...

- 13   Totdat wij allen zullen komen tot de enigheid des geloofs en der kennis van den Zoon Gods, tot een volkomen man, tot de mate van de grootte der volheid van Christus;

Totdat = er had ook opdat kunnen staan. Er is geen verschil tussen beide woorden. In beide gevallen wijst het naar de toekomst en daarmee naar een doel. Bij het vertalen van de Bijbel is het vaak problematisch, omdat we in de Nederlandse taal verschil maken tussen opdat en totdat. Opdat gebruiken we als het om een doel gaat en totdat als het om een tijdstip gaat. In de grondtalen bestaat dat verschil niet. Het tijdstip is ook een doel en als het doel bereikt is, dan is dat het tijdstip. In Gal. 4 staat dat een kind een kind is tot de tijd van de vaders tevoren gesteld. Het gaat daarbij niet om de tijd, maar dat het kind volwassen zou worden. Efe. 4: 13 kan dus ook beginnen met opdat, want dat is het doel, namelijk dat wij allen zullen komen tot de enigheid des geloofs en der kennis van den Zoon Gods, tot een volkomen man.

De eenheid des geloofs komt zwaar overeen met de eenheid van het lichaam en de eenheid in de liefde.

Dat we zouden komen tot de kennis van den Zoon Gods. Opdat ik Hem kenne en de kracht van Zijn opstanding (Filipp. 3: 10). Paulus houdt alles van zijn

verleden voor schade en drek, opdat hij Hem mocht leren kennen. Alles wat hij wist had met religie te maken, waaruit je moet concluderen dat iemand die vasthoudt aan religie en dus onder wet leeft, een kind is. Dat is dan ook precies wat Gal. 4 zegt. De wet is voor kinderen. Die zijn over voogden en verzorgers gesteld tot de tijd van de vaders tevoren gesteld. Dat is een tijdelijk aangelegenheid. Als je kind bent vraag je of je dit mag of dat je dat mag, maar als je volwassen bent, dan doe je gewoon en weet je wat je moet doen en wat je niet moet doen. Dat is niet een kwestie van toestemming hebben, maar een kwestie van afwegen en in staat zijn om die afweging te maken. Opvoeding heeft tot doel kinderen te leren zelf een afweging te maken en de verantwoordelijkheid daarvoor ook zelf te dragen. Het is de bedoeling dat we een volkomen man worden, een volwassen man. Tot de maat van de grootte der volheid van Christus. Dat is de afmeting van de volwassen mens.

- 14 Opdat wij niet meer kinderen zouden zijn, die als de vloed bewogen en omgevoerd worden met allen wind der leer, door de bedriegerij der mensen, door arglistigheid, om listiglijk tot dwaling te brengen;

We zouden geen kinderen meer zijn. Niet straks bij de Heer, maar nu bij de Heer. Nu, in gemeenschap met de Heer, zouden wij opwassen tot volwassenheid. Hebr. 12 voegt eraan toe dat als wij de kastijding (de opvoeding) verdragen, God Zich naar ons toe gedraagt als zonen. Dan worden wij door God als zonen beschouwd. Of we dat voor onszelf kunnen claimen, is misschien wat voorbarig. Je kunt geacht worden een volwassen man te zijn, maar zelf niet weten of je het bent. Dat is ook niet aan jezelf om te beoordelen. Als het om geestelijke dingen gaat, net zo min. Dat maakt de Heer Zelf wel uit, maar de Bijbel zegt in ieder geval dat als we de kastijding verdragen, God ons als zonen behandelt.

Bovendien, Johannes schrijft gelovigen aan als kinderen, jongelingen en vaders. Dat zijn de volwassenen. Die worden vaders genoemd, omdat volwassenen nu eenmaal ook verantwoordelijkheid dragen voor kinderen en ook in relatie staan tot degenen die geacht worden kinderen te zijn. De bedoeling van die volwassenheid is dat wij niet meer als de vloed bewogen worden met allerlei wind der leer, met leerstellige stromingen. De volwassen mens laat zich namelijk niets wijs maken. Een volwassen mens heeft zo z'n ervaringen opgedaan. Een volwassen mens is ook in zeven sloten tegelijk gelopen en daarna doe je dat niet meer. Dan weet je hoe dat gaat en dus tuin je er niet weer in. Er zijn heel wat christenen die zich laten meeslepen door allerlei stromingen, door bedriegerijen der mensen. Dat heb je als je nog kind bent niet in de gaten. Pas tegen de tijd dat je volwassen wordt ga je dat merken, dat oneerlijke motieven een rol spelen. Bovendien begrijp je dan ook

dat je niet maar met mensen te maken hebt, niet maar met vlees en bloed, maar met overheden en machten en geestelijke boosheden in de lucht. Als je een volwassen gelovige bent, weet je dat en houd je daar dus rekening mee. Het is niet de bedoeling dat we heen en weer bewogen worden door bijvoorbeeld allerlei trends, maar wij zouden de waarheid betrachten.

15 Maar de waarheid betrachtende in liefde, alleszins zouden opwassen in Hem, Die het Hoofd is, *namelijk* Christus;

Die waarheid moet je wel eerst kennen. Die waarheid doen we op via het Woord van God. Daarna dragen wij die, want dat is betrachten. We zouden de waarheid dragen. Dat is de functie van de Gemeente, die in eerdere hoofdstukken in 1 Korinthe als tempel beschreven werd. De functie van de tempel is dat daarin het Woord van God, de waarheid, bewaard wordt. In de brede betekenis betekent dit dat er een hele bibliotheek in de tempel was. Bovendien werd er onderwijs gegeven. In de smalle betekenis, maar dan wordt het symboliek, stond in de tempel de ark des verbond en daarin werden de twee stenen tafelen bewaard. De tempel zou dus de waarheid bewaren. De Gemeente is een pilaar en vastigheid der waarheid (1 Tim. 3: 16).

Essentieel voor gelovigen is niet of we netjes volgens christelijke normen leven, maar of we de waarheid kennen, die bewaren en er de consequenties van dragen. Daar gaat het om. Niet om de lieve vrede te bewaren, niet om discussie of eventueel strijd uit de weg te gaan. Het punt is of wij trouw zijn aan de waarheid. Dat kan uiteraard alleen als we de waarheid kennen. Dat is ook precies de reden waarom zo weinig gelovigen de waarheid kennen, of er ook maar in geïnteresseerd zijn. Dat brengt namelijk verantwoordelijkheid met zich mee. De Algemene filosofische gedachte is trouwens altijd, ook buiten de Bijbel, maar ook in de bijbel, dat kennis verantwoordelijkheid met zich meebrengt en daarmee ook smart. Daarom wil men niet weten. Niettemin, God roept ons tot die waarheid. Hij roept ons tot Zijn licht. Hij schijnt met Zijn licht, met Zijn waarheid, in onze harten. De bedoeling is dat wij dat licht bewaren, daarin wandelen en dus de waarheid betrachten. Dat we dus niet heen en weer bewogen worden door allerlei bedriegerij der mensen.

We zouden de waarheid betrachten in liefde en in elke zin opgroeien in Hem, Die het Hoofd is, *namelijk* Christus.

De bedoeling is dat wij als kinderen Gods opgroeien tot volwassenheid. Het is niet de bedoeling dat we daar ons hele leven over doen, maar dat we zo snel mogelijk volwassen worden. Een kind is een kind, maar dat moet niet te lang duren. Kind zijn is voorbereiding, opgroeien. En als je opgegroeid bent begint het leven pas. Als kinderen Gods geldt precies hetzelfde. Dat we kinderen zijn,

oké; dat we zwak zijn in het geloof, oké, maar alles moet ertoe bijdragen dat we binnen de kortste keren volwassen worden en dus de waarheid kennen en dragen. Daar gaat 1 Kor. 13 dus over.

Wij kennen ten dele en wij profeteren ten dele, maar wie zijn die 'wij'? Dat zijn kinderen. Doch wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten dele is tenietgedaan worden. Dan ben je niet meer kinds.

Paulus zegt terugkijkend:

- 11 Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, was ik gezind als een kind, overlegde ik als een kind; maar wanneer ik een man geworden ben, zo heb ik te niet gedaan hetgeen eens kinds was.

Dat was allemaal beperkt door een gebrek aan kennis en door een gebrek aan vermogen tot volledige kennis. Daar is een kind te onvolgroeid voor. Ook in biologische zin is dat zo. Sommige dingen kan men domweg niet weten, omdat men nog niet volgroeid is.

Maar wanneer ik een man geworden ben, zo heb ik teniet gedaan hetgeen eens kinds was. Wat Paulus hier introduceert is dat de gaven, zoals bijvoorbeeld profetie, het spreken in tongen en de gave van het woord der kennis, tenietgedaan zouden worden. Dat die gaven slechts een tijdelijk doel hebben, tegenover de vrucht van de Geest, want die blijft altijd. In de geschiedenis van de Gemeente zouden die gaven ook inderdaad verdwijnen. Die geschiedenis was al een flink eind op weg op het moment dat Paulus deze brief schreef. Voor zover wij weten kwam de gave van profetie alleen voor tijdens de eerste generatie van het christendom, maar daarna niet meer. Zelfs in de Bijbelse geschiedenis vind je dat dus ook. Wat wij de latere brieven van Paulus noemen, voor zover we dat na kunnen gaan, vind je deze zaken helemaal niet meer vermeld. Je vindt het nog net in deze Korinthebrief en dat is het dan. De Efezebrief maakt nog net melding van apostelen en profeten, maar daarna ook nergens meer. Dingen als gezangen vind je in de brieven al helemaal niet, behalve dan dat ze hier in Korinthe genoemd worden. Maar daarvan wordt gezegd dat ze voorbijgaan.

Als Paulus later aan Timótheüs een brief schrijft, die kennelijk een zwakke gezondheid had, schreef hij aan hem, dat hij niet langer alleen water moest drinken, maar ook een weinig wijn, om z'n maag en menigvuldige zwakheden (1 Tim. 5: 23). Daar was zijn maag minder gevoelig voor. In wijn zit per slot van rekening alcohol en alcohol heeft een ontsmettende werking. Overdaad schaadt inderdaad, maar datzelfde geldt voor het drinken van teveel water. Hij zegt niet tegen Timótheüs dat hij zich de handen moet laten opleggen, of moet bidden, zodat het over zou gaan. En waarom moest Paulus Lukas zo nodig bij zich hebben? Lukas was arts en Paulus had hem nodig. Hij fungeerde

als de lijfarts van Paulus. Dat weet iedereen en het staat ook in alle handboeken. Je komt die gaven in de Bijbel dus al niet meer tegen, omdat ze verdwenen. Voor zover het die wondergaven waren, hadden ze in hoge mate de functie van tekenen, waarna ze weer verdwenen.

Als Paulus het heeft over wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan heeft hij het niet over de hemel, maar over hier op aarde. Dat blijkt ook uit de volgende woorden.

12 Want wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan *zullen wij zien* aangezicht tot aangezicht; nu ben ik ten dele, maar alsdan zal ik kennen, gelijk ook ik gekend ben.

Hij heeft het over zien in een rede. Wij zien nu in duistere woorden en zien nu in een spiegel. Daarbij moet je niet denken aan de glazen spiegels die wij tegenwoordig hebben, maar aan de metalen spiegels van vroeger. Het idee is dat zo'n spiegel weinig lichtsterk is. Je ziet wat vage beelden en bovendien vertekend, eenvoudig omdat de spiegel niet glad genoeg is. Dat is hoe een kind tegen de werkelijkheid aankijkt. Dat is voor hem een duister beeld, een duistere wereld. Hij doorziet die wereld niet.

We zien nu door een spiegel in duistere woorden. Het zijn bedekte woorden, maar als men zich tot de Heere bekeert, dan zal Hij die bedekking wegnemen (zie 2 Kor. 3, 4).

Wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan... als wij namelijk volwassen geworden zijn, zullen wij zien aangezicht tot aangezicht. Niet meer in een spiegel, maar direct. En raadt eens wat, in 2 Kor. 3 staat dat ook gewoon.

2 Kor. 3: 18 En wij allen, met ongedekte aangezichte de heerlijkheid des Heeren weerspiegelende, worden *naar* hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest.

Niet in een spiegel aanschouwende, maar weerspiegelende. Wij kijken niet in een spiegel, maar zijn zelf de spiegel. Spiegel is een zelfstandig naamwoord en hier staat het werkwoord. Dat is niet in een spiegel kijken, maar spiegelen. Als we met ongedekte aangezichte zijn, dan is het niet meer duister. Wij kennen de Heer namelijk zonder die bedekking. Wij kennen Hem van aangezicht tot aangezicht. Zo heet dat. Dat is niet pas in de toekomst, maar in het heden. Het is niet alleen de bedoeling dat Hij ons kent, maar wij zouden Hem ook kennen. Aangezicht tot aangezicht = er is geen bedekking tussen. Het is een volledig kennen. Dat zei de Heer ook over Zijn relatie met Mozes. De Heer zei dat Hij niet tot hem in raadsels (enigma's) sprak, maar aangezicht

tot aangezicht. Wij zien nu door een spiegel in een duistere rede. Duister is hetzelfde woord, enigma. Je ziet het wel, maar begrijpt het niet. Dat heet elders een bedekking. Je ziet het niet scherp, want er zit wat tussen. Als kinderen zien we nu door een spiegel in een duistere rede, in raadselen, maar als het volmaakte zal gekomen zijn, als ik een man geworden ben, alsdan zien we van aangezicht tot aangezicht. Nu ken ik ten dele, als kind, maar alsdan, als ik volwassen geworden ben, zal ik kennen gelijk ook ik gekend ben, aangezicht tot aangezicht. Pas als je volwassen bent, maak je werkelijk deel uit van de wereld als zodanig. Voor kinderen Gods geldt precies hetzelfde. De onvolwassenheid is een fase die voorbij zou moeten gaan. Wij zouden opwassen tot volwassenheid.

- Hebr. 12: 6   Want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geselt een iegelijk zoon, dien Hij aanneemt.
- 7   Indien gij de kastijding verdraagt, zo gedraagt God Zich jegens u als zonen; (want wat zoon is er, dien de vader niet kastijdt?)

Zo ging dat vroeger. We hebben later deze aanpak eufemistisch opvoedkundige maatregelen genoemd, en nog weer later deze maatregelen verboden. Vandaar dat er in de praktijk van opvoeding niet zo geweldig veel meer terecht komt. De bedoeling is dat degenen die als toekomstige zonen gezien worden, door de Vader ook opgevoed worden. Als Hij dat niet doet, dan heeft Hij er kennelijk toch geen fiducia in.

Voor zover wij door de Heer gekastijd worden, gaat het om opvoeding. Dit hele idee is ontleend aan Spr. 3, waaruit hier geciteerd wordt. De kinderen zouden opgevoed worden, opdat zij zonen zouden worden. Zolang de Vader nog opvoedt, heeft Hij kennelijk nog hoop, want anders deed Hij het niet meer.

Dit impliceert ook het idee dat wij zonen zouden zijn, terwijl wij hier nog op aarde zijn. Dat betekent niet dat we nu al tot zonen worden gesteld, want dat is een officiële juridische handeling, die alleen maar kan plaatsvinden bij degenen die ook daadwerkelijk zonen zijn. Dat is hetzelfde als dat je in de Gemeente geen oudsten hebt, je ze ook niet aan kunt stellen. Als er geen zonen zijn, kun je ze ook niet aanstellen. Niettemin, het idee is dat we nu al volwassen gelovigen zouden worden, om daarna, ter gelegenheid van de opname van de Gemeente, ook officieel door Hem als zoon te worden aangesteld. Dan zullen we immers verschijnen voor de rechterstoel van Christus en zal blijken wat er van ons overblijft.

We zouden de Heer leren kennen aangezicht tot aangezicht. Niet met al die beperkingen die eigen zijn aan het kindschap, die bij gelegenheid ook bedekkingen worden genoemd.

13 En nu blijft geloof, hoop *en* liefde, deze drie; doch de meeste van deze is de liefde.

En nu blijft = als men volwassen is, want het kinderlijke is dan voorbij. In de standaard commentaren lees je dat we in de toekomst de Heer zullen kennen, maar nu is alles ten dele. Als dat de redenering is, krijg je echt grote problemen met vers 13, dat je niet meer kunt verklaren wat je, als je later in de toekomst eenmaal bij de Heer bent, nog moet met geloof en hoop. Geloof is immers geloof in dingen die men hoopt en nog niet ziet. Maar dan zien we wel. Rom. 8: 24 zegt, dat de hoop die gezien wordt geen hoop is; want hetgeen iemand ziet, waarom zal hij het ook hopen? Dat kan niet. Geloof en hoop hebben beide te maken met dingen die men nog niet ziet. Die zijn dan daar dus niet meer. Men verklaart dit dan door de begrippen op te rekken. Geloof wordt dan in het algemeen als trouw gezien. In de toekomst zullen we natuurlijk ook trouw aan de Heer zijn, alleen betekent zo'n begrip dan niets meer.

Wat de hoop betreft, er is een algemene gedachte in omloop, dat we straks met al onze lek en gebrek in de hemel aankomen. Hier op aarde begrepen we er allemaal niets van, maar in de toekomst zullen we dan alsnog opgroeien en bloeien. Er is dan alsnog hoop. Die gedachte, hoe voor de hand liggend die ook is, vinden we in de bijbel niet. Wat je hier had kunnen hebben, maar je hebt het niet, dat krijg je daar ook niet. Als we hier geen heerlijkheid hebben ontvangen, niet met heerlijkheid bekleed zijn geworden, dan zal dat in de toekomst ook niet gebeuren. Dan staan we daar naakt, of bekleed, maar de bedoeling was dat we overkleed zouden worden. Het idee dat er daarna nog hoop op iets beters is, is er niet. Wij hopen dat de heerlijkheid die we hier hebben ontvangen in de toekomst zichtbaar gemaakt zal worden. Wij hopen dus op dingen die nog niet gezien worden, maar die er al wel zijn. De Bijbel zegt dat we nu al heerlijkheid ontvangen, maar dat is een heerlijkheid die nog niet gezien kan worden. Die heerlijkheid zal aan ons geopenbaard worden in de toekomst (Rom. 8: 18). Die vertaling is niet helemaal correct, want in werkelijkheid zal de heerlijkheid die in ons is geopenbaard worden. Heel de schepping wacht daarop, op de openbaring van de zonen Gods, want dan zal de heerlijkheid die in ons is geopenbaard worden. Heerlijkheid die we niet van tevoren hebben ontvangen, kan in de toekomst ook niet geopenbaard worden.

Het gaat dus om ons leven hier als kinderen Gods, waarbij we zouden opwassen in kennis. Dat we dingen leren. Dat is niet maar theoretisch, maar in elk opzicht, zodat we opgroeien tot volwassenheid. In de praktijk is daar maar één ding voor nodig, namelijk dat we komen tot kennis van Hem. Van wat Hij gesproken heeft en wat Hij gedaan heeft in het verleden, wat Hij in het heden

doet en in de toekomst zal doen. In die wereld leven wij als kinderen Gods. Niet in die van de zienlijke dingen om ons heen, die we trouwens ook niet begrijpen kunnen, maar in die dingen die God ons gegeven heeft. Dat is onze wereld. Dat kunnen wij niet zien, maar daarom luisteren wij naar het Woord van God. Eerst groeien we op als kinderen Gods, daarna zijn we volwassen, zijn trouw aan de waarheid, dragen die. In die situatie blijven geloof, hoop en liefde. Liefde staat achteraan, omdat we daarmee terug zijn bij het onderwerp. Paulus wijst ons een weg die nog uitnemender is. Dat is die van de vrucht van de Geest, namelijk de liefde. De gaven zijn daaraan ondergeschikt en dienen dat doel. Bovendien, wat sommige gaven betreft, die zijn of waren van tijdelijke aard, hoe imposant ze ook waren.

Gaven zijn weliswaar nuttig voor de opbouw van de Gemeente, maar ze zijn ondergeschikt aan het doel daarvan, namelijk de vrucht van de Geest, samengevat in de term liefde.

Hoofdstuk 14

De gave der profetie en der talen

- 1 Kor. 14: 1 Jaagt de liefde na, en ijvert om de geestelijke *gaven*, maar meest, dat gij moogt profeteren.
- 2 Want die een *vreemde* taal spreekt, spreekt niet den mensen, maar Gode; want niemand verstaat *het*, doch met den geest spreekt hij verborgenheden.
- 3 Maar die profeteert, spreekt den mensen stichting, en vermaning, en vertroosting.
- 4 Die een *vreemde* taal spreekt, die sticht zichzelf; maar die profeteert sticht de Gemeente.
- 5 En ik wil *wel*, dat gij allen in *vreemde* talen spreekt, maar meer, dat gij profeteert; want die profeteert, is meerder dan die *vreemde* talen spreekt, tenzij dan, dat hij het uitlegge, opdat de Gemeente stichting moge ontvangen.
- 6 En nu, broeders, indien ik tot u kwam, en sprak *vreemde* talen, wat nuttigheid zou ik u doen, zo ik tot u niet sprak, of in openbaring, of in kennis, of in profetie, of in lering?
- 7 Zelfs ook de levenloze dingen, die geluid geven, hetzij fluit, hetzij citer, zo zij geen onderscheid met *hun* klank geven, hoe zal bekend worden, hetgeen op de fluit of op de citer gespeeld wordt?
- 8 Want ook indien de bazuin een onzeker geluid geeft, wie zal zich tot den krijg bereiden?
- 9 Alzo ook gijlieden, indien gij niet door de taal een duidelijke rede geeft, hoe zal verstaan worden hetgeen gesproken wordt? Want gij zult zijn *als* die in de lucht spreekt.
- 10 Er zijn, naar het voorvalt, zo vele soorten van stemmen in de wereld, en geen dezelve is zonder stem.
- 11 Indien ik dan de kracht der stem niet weet, zo zal ik hem, die spreekt, barbaars zijn; en hij, die spreekt, zal bij mij barbaars zijn.
- 12 Alzo ook gij, dewijl gij ijverig zijt naar geestelijke gaven, zo zoekt dat gij moogt overvloedig zijn tot stichting der Gemeente.
- 13 Daarom, die in een *vreemde* taal spreekt, die bidde, dat hij het moge uitleggen.
- 14 Want indien ik in een *vreemde* taal bidt, mijn geest bidt *wel*, maar mijn verstand is vruchteloos.
- 15 Wat is het dan? Ik zal *wel* met den geest bidden, maar ik zal ook met het verstand bidden; ik zal *wel* met den geest zingen, maar ik zal ook met het verstand zingen.

- 16 Anderszins, indien gij dankzegt met den geest, hoe zal degene, die de plaats eens ongeleerden vervult, amen zeggen op uw dankzegging, dewijl hij niet weet, wat gij zegt?
- 17 Want gij dankzegt wel behoorlijk, maar de ander wordt niet gesticht.
- 18 Ik dank mijn God, dat ik meer *vreemde* talen spreek, dan gij allen;
- 19 Maar ik wil *liever* in de Gemeente vijf woorden spreken met mijn verstand, opdat ik ook anderen moge onderwijzen, dan tien duizend woorden in een *vreemde* taal.
- 20 Broeders, wordt geen kinderen in het verstand, maar zijt kinderen in de boosheid, en wordt in het verstand volwassen.
- 21 In de wet is geschreven: Ik zal door lieden van andere talen, en door andere lippen tot dit volk spreken, en ook alzo zullen zij Mij niet horen, zegt de Heere.
- 22 Zo dan, de *vreemde* talen zijn tot een teken niet dengenen, die geloven, maar den ongelovigen; en de profetie niet den ongelovigen, maar dengenen, die geloven.
- 23 Indien de gehele Gemeente bijeenvergaderd ware, en zij allen in *vreemde* talen spraken, en *enige* ongeleerden of ongelovigen inkwamen, zouden zij niet zeggen, dat gij uitzinnig waart?
- 24 Maar indien zij allen profeteerden, en een ongelovige of ongeleerde inkwame, die wordt van allen overtuigd, *en* hij wordt van allen geoordeeld.
- 25 En alzo worden de verborgene dingen zijns harten openbaar; en alzo, vallende op *zijn* aangezicht, zal hij God aanbidden, en verkondigen, dat God waarlijk onder u is.
- 26 Wat is het dan, broeders? Wanneer gij samenkomt, een iegelijk van u, heeft hij een psalm, heeft hij een leer, heeft hij een *vreemde* taal, heeft hij een openbaring, heeft hij een uitlegging; laat alle dingen geschieden tot stichting.
- 27 En zo iemand een *vreemde* taal spreekt, *dat* het door twee, of ten minste drie *geschiede*, en bij beurte; en dat één het uitlegge.
- 28 Maar indien er geen uitlegger is, dat hij zwijge in de Gemeente; doch dat hij tot zichzelf spreke en tot God.
- 29 En dat twee of drie profeten spreken, en dat de anderen oordelen.
- 30 Doch indien een ander, die er zit, *iets* geopenbaard is, dat de eerste zwijge.
- 31 Want gij kunt allen, de een na den ander profeteren, opdat zij allen leren, en allen getroost worden.
- 32 En de geesten der profeten zijn den profeten onderworpen.

- 33 Want God is geen *God* van verwarring, maar van vrede, gelijk in al de Gemeenten der heiligen.
- 34 Dat uw vrouwen in de Gemeenten zwijgen; want het is haar niet toegelaten te spreken, maar *bevolen* onderworpen te zijn, gelijk ook de wet zegt.
- 35 En zo zij iets willen leren, laat haar te huis haar eigen mannen vragen; want het staat lelijk voor de vrouwen, dat zij in de Gemeente spreken.
- 36 Is het Woord Gods van u uitgegaan? Of is het tot u alleen gekomen?
- 37 Indien iemand meent een profeet te zijn, of geestelijke, die erkenne, dat, hetgeen ik u schrijf, des Heeren geboden zijn.
- 38 Maar zo iemand onwetend is, die zij onwetend.
- 39 Zo dan, broeders, ijvert om te profeteren, en verhindert niet in *vreemde* talen te spreken.
- 40 Laat alle dingen eerlijk en met orde geschieden.

1 Kor. 14: 1 Jaagt de liefde na, en ijvert om de geestelijke *gaven*, maar meest, dat gij moogt profeteren.

Jaagt de liefde na, niet de gaven. Het woord 'gaven' is hier weer ingevuld. Het gaat niet zozeer om de gaven, maar om de geestelijke dingen in het algemeen en de daarbij behorende verantwoordelijkheid in de Gemeente.

Dat ijveren voor die gaven, bedieningen, werkingen, is een volstrekt Bijbelse aangelegenheid. Dat vind je ook in 1 Tim. 3: 1, dat, zo iemand tot eens opzieners ambt lust heeft, die begeert een treffelijk werk. Daar is niets mee mis. Maar als je naar de Geestelijke gaven ijvert, dan het liefst het meest naar het profeteren. Het staat er niet bij hoe je dat moet doen. Het enige wat je daarover zou kunnen zeggen is dat we onze lichamen zouden stellen tot een levend, heilig en Gode welbehaaglijk offer (Rom. 12: 1). Wat daarvan komt weet niemand van tevoren dan de Heere. Wij hoeven dat ook niet te weten, want de Heer regelt het toch wel. Je kunt natuurlijk ook zeggen dat je de Heer wel wilt dienen, maar niet in die of die functie. Dat kan, maar je komt al gauw in de buurt van dat je de Heer beperkingen op gaat leggen. Zoiets van: 'Ik wil wel opgevoed worden, maar niet meer dan drie dagen in de week'.

Hoe dan ook, het staat er verder niet bij hoe wij zouden ijveren naar de Geestelijk gaven. Dat is ook niet zo heel relevant meer, zeker waar het om profeteren gaat, want die gave is inmiddels opgehouden.

Bovendien, het is de vraag of je naar de gave als zodanig zou ijveren, of dat je zou ijveren om een gave die al hebt te praktiseren. Deze gedachte vind je namelijk op veel meer plaatsen in de bijbel. Zoveel wij gaven ontvangen hebben, zo laat ons die gaven besteden (Rom. 12: 7).

Wat hier precies gezegd wordt is een beetje onduidelijk. Of het gaat om het ijveren naar een gave die je nog niet hebt, of je hebt al een gave en is het de bedoeling dat je zou ijveren om die gave te praktiseren. In dit hoofdstuk wordt ook gezegd dat je zorgvuldig met je gave om zou gaan. Bijvoorbeeld die van het spreken in tongen. Je kunt die gave wel praktiseren, maar je moet het natuurlijk niet allemaal tegelijk doen, want dan kan men helemaal niet meer verstaan wat er gezegd wordt en bovendien, als er niemand is om uit te leggen wat je zegt, dan heeft het al helemaal geen zin. Dit betekent dat degene die zo'n gave heeft, daar kennelijk ook controle over heeft en dat zou beheren, dan wel beheersen.

Maar meest, dat gij moogt profeteren. Dit houdt in, dat Paulus deze gave als hoogste in het rijtje beschouwt. Dat had hij ook al in het vorige hoofdstuk gezegd, toen hij zei dag God sommigen had gesteld, ten eerste apostelen en ten tweede profeten enzovoort. Apostelen worden niet meer gestuurd. Dat is dus sowieso niet meer aan de orde. We weten ook niet helemaal zeker wie wel een apostel was en wie niet. Naar Bijbelse maatstaven zijn apostelen degenen die rechtstreeks apostolisch gezag hebben gekregen van de opgestane Heer Zelf. Of je Timótheüs en Titus apostelen moet noemen? Waarschijnlijk niet. Timótheüs is door Paulus gestuurd.

Als apostelen niet meer gezonden worden, dan is vanaf dan de gave van profetie het belangrijkste.

- 2 Want die een *vreemde* taal spreekt, spreekt niet den mensen, maar Gode; want niemand verstaat *het*, doch met den geest spreekt hij verborgenheden.

Hij spreekt niet voor de mensen, maar voor God. Logischerwijs is een vreemde taal een vreemde taal, omdat niemand die verstaat. De enige die geacht wordt het te kunnen verstaan is God Zelf. De vraag is dan ook wat voor zin het praktiseren van deze gave heeft. Met het antwoord op die vraag kun je snel klaar zijn, maar aangezien Paulus het tegen de Korinthiërs heeft, die niet zo snel van begrip waren, gaat het heel langzaam.

Het spreken in tongen heeft helemaal geen nut. Wat is dan de functie van het spreken in tongen? Het is een teken. Niets minder dan een teken en ook niets meer dan een teken. Als de betekenis van het teken duidelijk is, dan heeft het teken daarna zijn functie verloren. Maar dan zijn we inmiddels in vers 21. We komen daar dus nog wel op.

want niemand verstaat *het*, doch met den geest spreekt hij verborgenheden. Dat doen profeten ook. Alleen als je het in tongen doet, is er niemand die het verstaat. Dat schiet dus niet echt op. Waarover gaat het dan als iemand in tongen spreekt? Met de geest spreekt hij verborgenheden. Het staat

misschien iets duidelijker in Hand. 2, waar voor het eerst in tongen gesproken wordt.

- Hand. 2: 4 En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en begonnen te spreken met andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken.
- 5 En er waren Joden te Jeruzalem wonende, godvruchtige mannen van allen volke dergenen, die onder den hemel zijn.
- 6 En als deze stem geschied was, kwam de menigte samen, en werd beroerd, want een iegelijk hoorde hen in hun eigen taal spreken.
- 7 En zij ontzetten zich allen, en verwonderden zich, zeggende tot elkander: Ziet, zijn niet alle dezen, die daar spreken, Galiléërs?
- 8 En hoe horen wij hen een iegelijk in onze eigen taal, in welke wij geboren zijn?
- 9 Parthers, en Méders, en Elamieten, en die inwoners zijn van Mesopothámië, en Judéa, en Capadódië, Pontus en Azië;
- 10 En Frygië, en Pamfylië, Egypte, en de delen van Libië, het welk bij Cyréne *ligt*, en uitlandse Romeinen, beiden Joden en Jodengenoten;
- 11 Kretensen en Arabieren, wij horen hen in onze talen de grote werken Gods spreken.

Als ze dat doen in een voor de toehoorders gebruikelijke taal, dan heet het profetie, maar als het in een vreemde taal gebeurt, dan heet het spreken in tongen.

Het was het spreken van de grote werken Gods. Dat is precies wat de profeten in het Nieuwe Testament ook doen. De boeken van het Nieuwe Testament zijn net als de oudtestamentische boeken voortgebracht door profeten. Wat zij ons bekendmaken zijn de grote werken Gods in het algemeen en het openbaren van de verborgenheden in het bijzonder. Dat zijn die dingen die in oudtestamentische tijd verborgen waren. Daarover spreken zij dus, maar het gebeurt in een onbegrijpelijke taal.

Het spreken in tongen, waarbij in een vreemde taal gesproken wordt, is de uitbeelding van de positie van het Joodse volk in onze dagen, waarin men wel hoort, maar niet verstaat. Zij horen wel, maar verstaan niet. Zij zien wel, maar zij bemerken niet. Dat wordt gedemonstreerd. Dat is namelijk kenmerkend voor onze bedeling, waarin van alles gebeurt, maar met name het Joodse volk ziet het niet en waarin ook gepredikt wordt, maar zij begrijpen niet wat er gepredikt wordt. Hoezo de Joden? Omdat het Joodse volk fungeert als aanschouwelijk voorbeeld voor, niet maar voor de Joden zelf, maar als voorbeeld voor de wereld; hoe het met de wereld in het algemeen gesteld is.

Waar men namelijk religieus is en gericht is op wet en voorschriften.

Religie = ligare = binden, aaneenrijgen. Denk aan een chirurg, die een ligatuur maakt, de boel dichtnaait. Men is als mens al gebonden aan zonde en dood. Als men opnieuw gebonden worden, ligare, wordt men alsnog gebonden aan wat in de bijbel een bediening des doods heet, namelijk aan wet. Niet noodzakelijk aan de Joodse, of Hebreeuwse wet, maar aan de eerste beginselen der wereld. Als men zo gebonden wordt, dan ziet men niet meer en hoort men niet meer. Dan moet men, want het is bindend, zich houden aan de voorschriften. Dan hoef je niet meer waar te nemen en hoef je niet meer te luisteren. Sterker nog, dat kun je ook niet. Je krijgt er namelijk een heel verwrongen bewustzijn van. Je kunt mensen die religieus zijn vertellen wat je wil, maar ze begrijpen er niets van. Niet dat ze dom zijn, maar als het over de bijbel gaat, dan is het soms bij het imbeciele af. Dat effect wordt gedemonstreerd in het spreken in tongen. Er wordt wel wat zinnigs gezegd, maar men begrijpt het niet.

Een andere wijze, waarop dat in de bijbel ook gebeurde, was het spreken in gelijkenissen. Er staat ook bij dat het diezelfde functie had. De taal is niet een vreemde taal, maar toch is er iets vreemds aan, omdat het allemaal niet letterlijk bedoeld is, maar overdrachtelijk. De Heere Jezus zei dat Hij tot hen sprak in gelijkenissen, opdat aan hen vervuld zou worden het woord dat tot hen gesproken is de profeet Jesaja: Horende hoort, maar verstaat niet; ziende ziet, maar bemerkt niet. Ze hadden geen idee waar de Heer in die gelijkenissen over sprak. Dat Hij dat bovendien deed vanuit een bootje op het meer van Galiléa, daar hadden ze helemaal geen begrip voor. Dat was het plaatje dat erbij hoorde, het decor. Er zou namelijk ooit door heidenen, door lieden van belachelijke lippen, tot het Joodse volk gesproken worden. Tot aan vandaag gebeurt dat, zonder deze tekenen, want het zijn vandaag heidenen die het Evangelie aan de Joden prediken. Of het helpt? Nou ja, er komt hier en daar iemand tot geloof. Sommigen zeggen dat er velen tot geloof komen. Dat zal wel, maar de meesten niet en het Joodse volk als volk al helemaal niet.

Als iemand nu ineens in het Swahili begint te spreken, zou dat misschien leuk en interessant zijn, maar het heeft natuurlijk geen enkel praktisch nut. Kortom, wie in een taal spreekt, spreekt niet voor de mensen, maar voor God. Niemand verstaat het, maar door de Geest spreekt hij verborgenheden. Dan moet het toch wel interessant zijn, want dan wordt er gesproken over de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen. Het gaat dan over dingen die wel in het Oude Testament staan, maar die op de plak waar ze staan onbegrijpelijk zijn. Die dingen moeten gelezen worden in het licht van de nieuwtestamentische profeten.

- 3 Maar die profeteert, spreekt den mensen stichting, en vermaning, en vertroosting.

Geestelijke gaven zijn tot stichting, tot opbouw van de Gemeente. Het spreken in tongen ook, maar het spreken in tongen in een bijeenkomst heeft geen enkele functie.

- 4 Die een *vreemde* taal spreekt, die sticht zichzelf; maar die profeteert sticht de Gemeente.

Alleen al om de eenvoudige reden dat hij zijn gave uitoefent. Het is per slot van rekening een teken tot eer van de Heer. Als je dan iets met je gave doet, dan word je daar in eerste instantie zelf door gebouwd en ontvangt daarvoor loon, heerlijkheid.

Die profeteert sticht de Gemeente. Daaruit kun je afleiden dat het spreken in tongen valt in de categorie kind (die sticht zichzelf) en profeteren in de categorie volwassenen. Volwassenen hebben een verantwoordelijkheid in de gemeenschap en voor anderen. Kinderen niet; die moeten op zichzelf passen. Die moeten maar één ding: kind zijn en leren.

- 5 En ik wil *wel*, dat gij allen in *vreemde* talen spreekt, maar meer, dat gij profeteert; want die profeteert, is meerder dan die *vreemde* talen spreekt, tenzij dan, dat hij het uitlegge, opdat de Gemeente stichting moge ontvangen.

Het gaat hier weer over het beginsel van hiërarchie en rangorde. Als het spreken in tongen wordt uitgelegd is het samen weer gelijk aan profetie.

- 6 En nu, broeders, indien ik tot u kwam, en sprak *vreemde* talen, wat nuttigheid zou ik u doen, zo ik tot u niet sprak, of in openbaring, of in kennis, of in profetie, of in lering?

Het is wel aardig als Paulus de Korinthiërs zou bezoeken, maar het zou totaal geen zin hebben als hij dan een beetje zijn gave van het spreken in tongen zou praktiseren. Daar heeft niemand wat aan. Men heeft meer aan openbaring, kennis, profetie en lering, zodat in woorden ook daadwerkelijk iets bekendgemaakt wordt. Woorden zijn ter communicatie, maar die woorden moeten dan wel verstaan worden.

- 7 Zelfs ook de levenloze dingen, die geluid geven, hetzij fluit, hetzij citer, zo zij geen onderscheid met *hun* klank geven, hoe zal bekend worden, hetgeen op de fluit of op de citer gespeeld wordt?

Zo is het niet alleen met de levende stem, maar met geluiden in het algemeen. Als het allemaal hetzelfde geluid geeft, dan heeft het geen boodschap. Dan kun je daar verder niets mee. Er moet beweging in zitten en verschil in klank zijn. Er staat klank, maar het gaat impliciet over toonhoogte. Het gaat niet alleen om het verschil in instrument, maar dat je op één en hetzelfde instrument noten speelt van verschillende toonhoogte en bij voorkeur niet allemaal van vier tellen, maar ook met verschillende lengte. Dan moet er nog verband tussen zitten. Dat heet ritme en eventueel metriek. Als het nog gecompliceerder moet worden, dan moeten er ook samenklanken zijn van verschillende instrumenten, die met elkaar harmoniëren. Ze spelen niet dezelfde tonen, maar toch passen ze bij elkaar. Er moet wat inzitten aan leven en melodie en spanning die opgebouwd wordt, net als in de taal, want het spreken is eigenlijk ook een soort muziek, met lange en korte noten, met staccato, met verandering van toonhoogte en klankkleur. Dat draagt een heleboel bij aan de inhoud van het gesprokene. Schrijven en spreken zijn twee totaal verschillende dingen

- 8 Want ook indien de bazuin een onzeker geluid geeft, wie zal zich tot den krijg bereiden?

De bazuin wordt geacht een signaal te blazen als oproep tot de strijd. Als dat niet goed gebeurt, dan trekt niemand zich er wat van aan. Zo moet het ook binnen de Gemeentelijke bijeenkomsten zijn.

- 9 Alzo ook gijlieden, indien gij niet door de taal een duidelijke rede geeft, hoe zal verstaan worden hetgeen gesproken wordt? Want gij zult zijn *als* die in de lucht spreekt.

Als je niet een duidelijke boodschap brengt, hoe zullen de toehoorders die dan begrijpen. Onduidelijk wordt het in ieder geval als het gebeurt in een taal die niemand verstaat.

- 10 Er zijn, naar het voorvalt, zo vele soorten van stemmen in de wereld, en geen dezelve is zonder stem.

Al die stemmen en geluiden hebben iets mee te delen. Er zit een boodschap in.

- 11 Indien ik dan de kracht der stem niet weet, zo zal ik hem, die spreekt, barbaars zijn; en hij, die spreekt, zal bij mij barbaars zijn.

Je kunt bijvoorbeeld wel het reveil blazen, maar als de hoorders niet geleerd hebben wat dat betekent, dan kunnen ze daar uiteraard niets mee.

Waarschijnlijk draaien ze zich nog eens lekker om.

Barbaars = ongeleerd, onbeschaafd.

Iemand die op een muziekinstrument maar wat aanrommelt, dat wordt dus niks. Die moet nog een hoop leren. Anders kan hij er maar beter van afblijven, want anders is het alleen maar storend.

Zo wordt het spreken in tongen beschouwd. Het is communicatie. Degene die spreekt moet weten wat hij doet, De toehoorder moet het kunnen verstaan, of anders uitleg krijgen; anders gebeurt het domweg niet goed en kun je het beter achterwege laten. Wat voor gave men ook heeft...

12 Alzo ook gij, dewijl gij ijverig zijt naar geestelijke gaven, zo zoekt dat gij moogt overvloedig zijn tot stichting der Gemeente.

De gaven zijn niet een doel in zichzelf, het praktiseren van de gaven ook niet. Het doel is de opbouw van de Gemeente. Het spreken in tongen in een bijeenkomst heeft geen enkele zin en thuis, waar niemand het horen kan, ook niet. Daar heeft het ook niet de functie van het teken die het zou moeten zijn. Wat moet je er verder dan nog mee? Niets, want als het eenmaal als teken heeft gefungeerd, is het daarna als teken niet meer nodig. Dat is de uiteindelijke conclusie van dit enige Schriftgedeelte in de bijbel (1 Kor. 12 - 14) waar over het spreken in tongen gesproken wordt. Het houdt op en heeft geen enkele functie meer.

13 Daarom, die in een *vreemde* taal spreekt, die bidde, dat hij het moge uitleggen.

Sommigen noemen dat vertolking van tongen.

14 Want indien ik in een *vreemde* taal bidt, mijn geest bidt *wel*, maar mijn verstand is vruchteloos.

Bidden = letterlijk iemand iets vragen. In de Bijbel is dat al gauw een verzoek doen aan de Heere God. Gewoonlijk echter wordt het begrip bidden veel breder opgevat. Het is de algemene aanduiding voor wat gedaan wordt in de dienst aan God. Bidden is het meest kenmerkende van het leven dat aan de Heer is toegewijd. Daarom wordt bidden gebruikt voor alles wat te maken heeft met de toewijding aan God. Dat is een normaal taalkundig verschijnsel. Men neemt het belangrijkste en gebruikt dat ter aanduiding van het geheel. Ons hele leven zou een gebed zijn. Naar Bijbelse maarstaven is dat ook zo, omdat in het gebed in de eerste plaats onze afhankelijkheid van God wordt uitgedrukt, maar ook de afhankelijkheid aan degene tot wie men bidt.

Wat eerst spreken in tongen heet, heet nu ineens bidden in tongen. Dat wil niet zeggen dat het nu ineens over iets anders gaat. Ook als je spreekt, zeker als je de woorden Gods spreekt, dan is dat in dienst van God. Daarom kan dat als bidden aangeduid worden. 'Bidt zonder ophouden'; dat gaat niet als het betekent dat je God iets vraagt. Je moet tussendoor namelijk ook wel eens iets anders doen. 'Ik wil dat de mannen bidden in alle plaatsen, opheffende heilige handen'; Dat zou betekenen dat we al prevelend en met opgeheven handen door het leven gaan. Dat kan niet de bedoeling zijn. Bidden betekent dus heel wat meer dan alleen hardop spreken, hoewel dat woord etymologisch inderdaad hardop spreken betekent. Maar ook zonder hardop te spreken heet het nog steeds bidden. Het is dus een woord met een brede betekenis. Het spreken in tongen is het bidden in tongen en andersom. Het heeft in de praktijk in de Gemeente geen functie, omdat de toehoorders het niet kunnen verstaan en dus sticht het niet. Als ze het wel begrijpen houdt het op spreken in tongen te zijn.

Dit vers suggereert dat degenen die in tongen spreken zelf niet eens weten wat ze zeggen en het dus zelf ook niet verstaan. Mijn geest bidt wel, maar mijn verstand is vruchteloos. Dat blijkt ook uit het voorgaande vers: 'Die in een taal spreekt, die bidde dat hij het moge uitleggen'. Lastig hoor, als je zelf niet weet wat je zegt. Wat heb je er dan aan. Dat zegt Paulus dan ook...

15 Wat is het dan? Ik zal *wel* met den geest bidden, maar ik zal ook met het verstand bidden; ik zal *wel* met den geest zingen, maar ik zal ook met het verstand zingen.

'Met de geest' heeft kennelijk de betekenis van 'in tongen spreken'. Het komt van binnenuit, maar wat het naar buiten toe voorstelt, dat weten we zelf ook niet. In de loop der tijd heeft men op grond van dit vers ook het zingen in tongen uitgevonden.

De strekking van dit hoofdstuk is dat zeker de wondergaven niet meer door God gegeven worden. Zij hebben hun functie gehad en dat was het dan. Daarna komt onvermijdelijk vroeg of laat de vraag hoe het kan dat er in onze tijd mensen zijn die profeteren. Waarschijnlijk gaat het dan om mensen die zeggen dat ze profeteren, of anders het begrip profeteren hebben opgerekt tot het prediken in het algemeen. In de bijbel heet dat niet profeteren. In de Bijbel is profeteren dat iemand een boodschap doorgeeft, meestal met de mond, maar soms ook op andere wijze, die rechtstreeks van God afkomstig is. Dat profeteren is niet ontleend aan bestaande Schriftplaatsen, maar de woorden zijn rechtstreeks van God afkomstig. Dit betekent automatisch dat heel de Bijbel geproduceerd is door profeten. Zulke profeten zijn er niet meer.

Niettemin zijn er mensen die zeggen: 'Alzo zegt de Heere...' en dan krijg je een mededeling, waarmee gesuggereerd wordt dat die rechtstreeks van God komt. Wat moet je daar dan mee? Niets. Als je dat te kort door de bocht vindt, dan check je aan de hand van de Bijbel of het inderdaad het Woord van God is of niet. Als het in strijd is met de Bijbel, dan is het niet van God afkomstig en als het wel overeenkomt met de Bijbel, dan is het ook niet van God, want dan ben je bezig er iets aan toe of af te doen. Er blijft dus niets over om te profeteren. Iedereen kan wel roepen dat hij een profeet is, maar er zijn ook mensen die zeggen dat ze Napoleon zijn, of dat ze Christus Zelf zijn. Er zijn dus genoeg mensen die zich van alles verbeelden, maar God geeft geen profeten meer.

Wat het spreken in tongen betreft, wat er in onze dagen voor door moet gaan, is zeker niet het spreken in tongen, zoals we dat in de Bijbel kennen. Het komt wel voor, maar óf het komt voort uit de fantasie van de mens, óf het komt uit één of andere geest voort, maar in ieder geval niet de Heilige Geest. Het zogenaamde spreken in tongen komt voor in allerlei kringen van zowel religieuze als niet religieuze aard, maar het is niet van de Heer. Dat zoiets voorkomt binnen het zogeheten christendom en wordt gedaan in Naam van de Heere Jezus Christus, dat laat zich raden, want daar heeft de duivel belang bij. Zodra mensen menen dat God rechtstreeks door hen spreekt, dan hebben ze de Bijbel niet meer nodig. Dat is er in onze dagen ook ongetwijfeld de bedoeling van.

Sommige mensen brabbelen er soms inderdaad op los en noemen dat spreken in tongen. Wij kunnen niet beoordelen wat ze zeggen, daarom kunnen we alleen beoordelen wat de Bijbel erover zegt. De Bijbel zegt wat het is en waartoe het dient. Het is spreken in een taal die men niet geleerd heeft en waarbij men zelf blijkbaar ook niet weet wat men zegt. In die taal moeten de grote werken Gods gesproken worden (zie Hand. 2). Het zijn bestaande talen, maar talen die we zelf niet kennen. Hoe dan ook, die gave heeft z'n tijd gehad.

Doorgaans is het zo dat mensen die in tongen spreken de bijbel niet meer nodig hebben en daarbij ook nog eens met de meest vreemde theorieën komen. Ze hebben ook geen belang meer bij de Bijbel, maar vertrouwen op de kracht die door het schijnt te werken, waarvan zij veronderstellen dat het de Heilige Geest is. Daar hebben ze dan genoeg aan. De bedoeling is dat wij in heel de waarheid geleid zouden worden en niet dat we af en toe in het koeterwaals of Swahili enige geluiden zouden voortbrengen die we zelf ook niet kunnen verstaan.

Het is triest dat zulke dingen voorkomen. We moeten begrijpen dat deze dingen in onze dagen allang niet meer aan de orde zijn. Voor zover ze in de

dagen van Paulus nog aan de orde waren, zegt hij dat het langzamerhand maar eens afgelopen moet zijn. Het draagt namelijk niet bij aan de opbouw van de Gemeente en dat is er ook nooit de bedoeling van geweest. Het had een andere functie. Daarmee kom je terecht bij dingen buiten het werk Gods in de Gemeente, die buiten onze persoonlijke levenssfeer liggen en daar hebben de meeste gelovigen ook niet de minste interesse in. Zij zijn in de praktijk meestal niet in de waarheid geïnteresseerd, maar alleen in zichzelf. Het vloeit er vaak uit voort dat ze zelf denken de waarheid te zijn en dat ze zichzelf verheffen tot norm.

Sommigen schuiven, juist omdat ze gelovig zijn, het verstand aan de kant. Het gaat immers om geloof en niet om verstand. Dat is natuurlijk helemaal dwaasheid, want wij geloven met verstand. We zouden ook op het Woord van God verstandelijk acht geven. Geloof gaat niet buiten ons verstand om. We hebben bovendien, toen we tot geloof kwamen een zeer verstandige keuze gemaakt. Het is niet maar gevoel of iets tegen beter weten in. Ongeloof is tegen beter weten in. Hoewel men beter weet en beter kan weten en soms zelfs ook beter geweten heeft, kiest men voor ongelooft.

16 Anderszins, indien gij dankzegt met den geest, hoe zal degene, die de plaats eens ongeleerden vervult, amen zeggen op uw dankzegging, dewijl hij niet weet, wat gij zegt?

Als je dankzegt in tongen.

De plaats eens ongeleerden vervullen = je kunt niet verstaan wat er gezegd wordt. Je verstaat zijn taal niet. Die heb je niet geleerd.

Degenen die bij een dankzegging zitten, worden geacht amen te zeggen op die dankzegging. Dat kunnen ze niet doen als ze niet weten wat er gezegd is.

Er staat niet dat je amen op andermans dankgebed moet zeggen. Je kunt natuurlijk instemmen met dat gebed, maar dat hoeft niet noodzakelijk hardop. Je kunt niet instemmen met een gebed die in een taal is gesproken die je niet kunt verstaan. Als de toehoorders dat gebed niet kunnen verstaan, dan had het niet zo goed niet uitgesproken hoeven worden en had hij dat gebed thuis wel kunnen doen.

17 Want gij dankzegt wel behoorlijk, maar de ander wordt niet gesticht.

Behoorlijk = naar behoren.

Zo'n dankgebed in het publiek is niet maar een particuliere aangelegenheid tussen de dankzegger en de Heer. Het gebeurt immers in het publiek en daardoor zit er toch iets collectiefs aan vast. De bedoeling is dat anderen dat gebed aanhoren, begrijpen en daar mede door gesticht worden. Anders kun je

het net zo goed nalaten en thuis doen, in de binnenkamer. Niet met veel woorden, want de Heer snapt het ook wel als je het met weinig woorden doet.

Alles draait om de stichting en opbouw van de Gemeente. Niet alleen in Korinthe, maar overal waar gelovigen zijn en zeker waar ze samenkomen.

18 Ik dank mijn God, dat ik meer *vreemde* talen spreek, dan gij allen;

Paulus kon zelf kennelijk ook in tongen spreken. Hij heeft dus recht van spreken.

19 Maar ik wil *liever* in de Gemeente vijf woorden spreken met mijn verstand, opdat ik ook anderen moge onderwijzen, dan tien duizend woorden in een *vreemde* taal.

Met 5 woorden onderwijzen? Paulus zegt dat als we als gelovigen bij elkaar zijn, ze van hem niet hoeven te verwachten dat hij in tongen begint te spreken. Dat heeft namelijk totaal geen zin. Het is niet tot opbouw van de Gemeente en daar is dat hele teken ook niet voor bedoeld.

Liever 5 woorden met mijn verstand = 5 staat in de Bijbel voor de verborgen dingen en dus voor geestelijke dingen. Daarmee ook indirect voor de heerschappij van de genade. Het spreken in tongen is per definitie het spreken over het tegenwoordige werk van Christus. Dat is een verborgen werk en kenmerkt zich door het getal 5. Het is dan ook niet voor niets dat onze bedeling de 5^e bedeling is, die bovendien de bedeling der genade Gods wordt genoemd, of de bedeling der verborgenheid.

20 Broeders, wordt geen kinderen in het verstand, maar zijt kinderen in de boosheid, en wordt in het verstand volwassen.

Je zou niet verstandelijk onvolwassen zijn, maar je verstand gebruiken.

Als je in tongen wil gaan spreken, is er altijd wel iemand die de aanraadt je verstand uit te schakelen. Maar je zou je verstand juist gebruiken.

Als je iets niet ontwikkeld wil hebben, dan zou dat de boosheid moeten zijn. Gebruik je verstand dus. Dat gaan we nu doen.

21 In de wet is geschreven: Ik zal door lieden van andere talen, en door andere lippen tot dit volk spreken, en ook alzo zullen zij Mij niet horen, zegt de Heere.

De wet is niet de Mozaïsche wet, maar het Oude Testament. Paulus citeert namelijk uit Jesaja.

Taal is niet alleen taal, maar ook cultuur, levensbeschouwing en wijze van leven. Volken die een andere taal spreken dan wij, die leven ook anders, kijken anders tegen de wereld aan en staan ook anders in die wereld. Als je bijvoorbeeld in Rom. 3 leest over de zondigheid van de mens, dan wordt de mond, de tong, de keel en de lippen genoemd. Dat is dus het spraakorgaan. De zonden die de mens doet, doet hij met de mond, de tong, de keel en de lippen. Toch gaat het gewoon over het hele doen en laten van de mens. Het spraakorgaan wordt het eerst genoemd, omdat het wezen van de mens in de eerste plaats tot uitdrukking komt in zijn spreken. Jakobus zegt daarover dat de mens door zijn spreken richting geeft aan zijn eigen leven. De mens wordt geleid door zijn eigen tong (Jak. 3). Je moet dus niet te snel spreken, want je zit eraan vast. Je gaat namelijk naar je eigen woorden handelen, hoewel die wellicht gelogen zijn. Maar dan nog, het waren jouw woorden en je houd je eraan. Dat heet liegen totdat je het zelf gelooft.

Als over lieden van andere talen gesproken wordt en andere lippen, dan gaat het over mensen met een totaal andere levenswijze, cultuur enzovoort. Dit volk = het Joodse volk.

Dit volk is namelijk niet de Gemeente. Er zou niet door lieden van andere talen tot de Gemeente gesproken worden, maar tot Israël. Die zouden spreken in een andere taal dan de Israëlitische taal en ook spreken vanuit een andere cultuur, dan de cultuur van degenen die leven onder de Israëlitische cultuur en levenswijze, taal en hoe het maar heten mag.

Het Woord van God zou tot de Israëlieten gesproken worden, maar dan door lieden van andere talen en culturen en dus door heidenen. Als het niet Israël is, dan zijn het heidenen. Als het geen heidenen zijn, dan is het Israël. Er zijn maar twee mogelijkheden, Israël en de volkeren, de heidenen.

Dat het Woord Gods door heidenen aan Israël verkondigd zou worden is een heel merkwaardig verschijnsel. Het zal niet veel uithalen, want ook alzo zullen zij Mij niet horen staat er. Het spreken van andere talen tot Israël heeft in de praktijk dus geen enkel nut, want ze zullen toch niet horen.

Maar, als God van tevoren weet dat ze niet zullen horen, waarom doet Hij dat dan? Zodat ze achteraf zullen weten dat er een profeet des Heeren in hun midden geweest is. Zodat niemand achteraf zou kunnen zeggen dat hij het niet geweten heeft. Er staat ook zoveel in de Bijbel wat we niet weten. Vaak geldt dat we het niet weten, omdat we het niet weten willen. Maar je kunt zelfs in het Nederlands niet tegen de Heer zeggen dat je het niet geweten hebt, want dan zegt de Heer: 'Maar Ik heb het je toch verteld!'

'Ik heb het niet geweten' is geen geldig excuus voor de Heer. Daarom heeft de Heer in de loop van de geschiedenis ook tot Israël gesproken. Ze zouden weliswaar niet luisteren, maar toch moesten de profeten tot Israël spreken, opdat zij zouden weten dat er een profeet des Heeren in hun midden geweest

is. Zo kunnen ze nooit zeggen dat de Heer hun nooit iets verteld heeft. De Heer heeft het hun wel verteld, in geuren en kleuren. Niet in één taal, maar in vele talen.

Voor ons geldt precies hetzelfde. Wij hadden een Bijbel, maar wij wisten ook niets. Waarom niet? Omdat ze ons niets verteld hebben. Dan zeg je tegen de Heer: 'Onze dominee heeft er nooit over gesproken'.

21 In de wet is geschreven: Ik zal door lieden van andere talen, en door andere lippen tot dit volk spreken, en ook alzo zullen zij Mij niet horen, zegt de Heere.

22 Zo dan, de *vreemde* talen zijn tot een teken niet dengenen, die geloven, maar den ongelovigen; en de profetie niet den ongelovigen, maar dengenen, die geloven.

Op grond van deze oudtestamentische aankondiging zou er in andere talen gesproken worden. De talen zijn een teken. Bij een teken gaat het niet om het normale praktische en causale nut, in de zin van oorzaak en gevolg, maar over de overdrachtelijke geestelijke betekenis van de gebeurtenis. Het is namelijk een plaatje, een illustratie, van een bepaalde Bijbelse waarheid. Het zijn uitbeeldingen van andere zaken.

Het spreken in tongen is een teken, niet voor degenen die geloven (die hebben het teken namelijk helmaal niet nodig), maar voor de ongelovigen. Namelijk voor dit volk uit Jes. 28, waaruit vers 21 geciteerd is.

Het is een teken voor dat volk. Niet opdat ze tot geloof zouden komen, maar gewoon een teken. De vraag is dan waar het een teken van is. Wat is de betekenis van dit vreemde verschijnsel van het spreken in tongen? Dat is helemaal niet moeilijk. Het is een teken van de situatie van onze tegenwoordige tijd, waarin in elk geval het Joodse volk uit het priesterambt ontslagen is. Zij worden door God niet langer geacht Gods Woord te bewaren en in de wereld te prediken. Velen weten niet eens dat dat de bedoeling was voor het Joodse volk. Dat is nu eenmaal de bedoeling van een koninklijk en priesterlijk volk, om het Woord van God te verkondigen.

Het voordeel van de Joden en het nut van de besnijdenis is, samenvattend, dat hun de Woorden Gods zijn toebetrouwd. Niet dat de Woorden Gods tot hen gesproken zijn, maar dat die hun zijn toebetrouwd. De Heer gaf Israël Zijn woord en zei: 'Doet handeling totdat Ik kom', of zoiets.

God gaf Zijn Woord aan Israël en Israëls verantwoordelijkheid was om dat Woord te bewaren, te beheren en dus te prediken en te onderwijzen aan de hele mensheid, want dat is de functie van de eerstgeborene, van de kameroudste, van degene die aan de spits der natiën staat. Het Joodse volk is uit die functie ontslagen. Nu zijn de rollen omgedraaid en in plaats dat het Joodse volk vanuit haar Hebreeuwse achtergrond en cultuur het Woord van God aan de heidenen predikt, die onder andere culturen en talen leven, zijn

het de heidenen die in hun talen het Evangelie brengen aan het Joodse volk. Daarvan is het spreken in tongen een teken. Wat in Jes. 28 wordt aangekondigd is niet eens het letterlijk spreken in tongen, maar de situatie van onze bedeling, waarin de zaligheid is weggenomen van het Joodse volk en in plaats daarvan gegeven is aan een ander volk, aan heidenen, zodat het nu de heidenen zijn die het Evangelie in de wereld prediken en in de eerste plaats aan de Joden. Daarmee ben je aangekomen in Rom. 1: 16, namelijk dat het Evangelie kracht Gods is tot zaligheid voor eenieder die gelooft, eerst de Jood en de Griek. Het wordt door heidenen gepredikt.

Men zou ook vooral begrijpen dat iemand als de apostel Paulus zelf in zijn bediening en positie model staat voor de Gemeente. Hij fungeert als voorbeeld der leer. Volgens Rom. 6 is Christus dat, maar Paulus laat niet na om in veel van zijn brieven te zeggen dat wij als gelovigen navolgers van hem zouden zijn. Weest allen mijn navolgers, broeders. Gelijkerwijs gij mij tot voorbeeld hebt. Tegen Timótheüs zegt hij dat hij trouw moet zijn aan hetgeen hij geleerd heeft, wetende van hij het geleerd heeft.

Natuurlijk, er wordt heel wat afgefilosofeerd over de bijzondere positie van Paulus in vergelijking met de twaalven, maar het enige verschil tussen de twaalven en Paulus is dat hij een heiden was en de anderen niet. Ja, hij was ook Jood, maar dat waren die andere twaalf ook. Dat is dus geen verschil. De twaalven hadden de Heere Jezus gezien, maar Paulus ook. Een beetje laat, maar hij heeft wel de opgewekte Christus gezien. Paulus was als Romeins staatsburger geboren. Hij was sowieso niet uit Kanaän, Galiléa of Jeruzalem afkomstig, want hij was in Tarsen geboren.

Hij noemt zichzelf apostel der heidenen, wat niet betekent dat hij het Evangelie aan de heidenen predikte, want ook daarin was hij niet bijzonder, want overal waar hij kwam zocht hij eerst de Joden op, om aan hen het Evangelie te verkondigen. Pas als zij het afwezen, richtte hij zich tot de heidenen.

Apostel der heidenen = heidense apostel. Dat is ook de meest voor de hand liggende betekenis van de uitdrukking. Dat we bevooroordeeld zijn en het daarom meteen anders interpreteren, is jammer. Hij onderscheidde zich omdat hij een heiden was. Zij hoogste ideaal als apostel der heidenen was dat hij enigen uit zijn vlees tot jaloersheid verwekken zou en hen voor Christus te winnen. Wat betekent apostel der heidenen in dat verband? Eenvoudig dit, dat hij als heiden het Evangelie aan de Joden brengt, in overeenstemming met Rom. 1: 16, waar stond dat het Evangelie kracht Gods is tot zaligheid voor eenieder die gelooft, eerst de Jood en de Griek. Als apostel der heidenen maakt hij zijn bediening heerlijk, om hen het Evangelie te brengen en om hen tot jaloersheid te verwekken. In Rom. 10: 19 staat dat de Joden tot jaloersheid verwekt zouden worden door een heidens volk. Paulus zegt dat hij hoopte hen

tot jaloersheid te verwekken. Dat kan, omdat hij zich als een heiden beschouwt.

Dat is nog steeds de situatie in onze dagen. Wij, de gelovigen uit de heidenen, hebben de verantwoordelijkheid om het Evangelie aan de Joden te prediken. De twee partijen zijn verwisseld. Hopelijk verstaan ze wat wij hen prediken. Niettemin blijft van toepassing dat het Evangelie gepredikt wordt door lieden van andere talen, door belachelijke lippen. Door ons namelijk, die in het algemeen helemaal geen Joodse achtergrond hebben.

Het aardige is dat wij het Evangelie prediken vanuit geschriften die ons door de Joden zijn overgeleverd. De Bijbel is niet Joods, maar is in laatste instantie via de Joden bij ons terechtgekomen. Dat de Bijbel Joods zou zijn, is het modernistische misverstand dat de bijbel pas geschreven zou zijn in en na de ballingschap. Dat is dus niet zo. De Bijbel is het Woord van God en is tot ons gekomen via Israël. De boeken van Mozes zijn uiteraard van nog veel oudere datum. De Bijbel is tot ons gekomen via Israël, het uitverkoren volk. Het Joodse volk is inderdaad het langst overgebleven van het volk Israël. Strikt genomen, toen het Jodendom eenmaal op poten stond en eenmaal functioneerde als basis van de Joodse cultuur, was heel het Oude Testament al compleet. De Joodse cultuur en godsdienst stammen uit de Babylonische ballingschap. Na de ballingschap zijn alleen nog de boeken Haggai, Zacharia en Maleachi aan het Oude Testament toegevoegd. Dat is maar een heel klein deeltje van de oudtestamentische geschriften. De Bijbel is dus niet Joods, maar wel via het Jodendom bewaard geworden en is daarna bij ons terechtgekomen.

Dat neemt niet weg dat, als wij hun het Evangelie prediken, dat doen op basis van dat Boek Dat we via het Jodendom hebben ontvangen. Die omgekeerde situatie is kenmerkend voor onze dagen, waarin dus wel degelijk de kerk, de Gemeente, in de plaats van Israël gekomen is. Die plaats is de positie van uitverkoren volk aan wie de woorden Gods zijn toebetrouwd. Dat volk is verantwoordelijk om het Woord van God te bewaren, te handhaven, dan wel gewoon te prediken. De uitbeelding daarvan vinden we in het spreken in tongen. Een teken, dat in zichzelf geen enkel praktisch nut heeft, maar het bewijst dat de profetie uit Jes. 28 in onze dagen van de Korinthiërs in vervulling gegaan is en in onze dagen nog steeds vervuld wordt, waarbij nog steeds als het ware in tongen gesproken wordt, want we proberen in allerlei talen het Evangelie aan de Joden te prediken. Dat we dat niet in het Hebreeuws doen, heeft een goede reden, omdat de meeste Joden geen Hebreeuws verstaan.

Boven Jes. 28 staat: *Gericht over Efraïm en Juda*, waarbij opgemerkt zij dat Efraïm en Juda twee verschillende volkeren zijn. Efraïm wordt ook Israël

genoemd. Juda is het rijk der twee stammen, dat wij kennen als de Joden. Dat is hier in Jesaja dus niet Israël.

Hier wordt aangekondigd dat de Heer een oordeel zal brengen over met name de Joden. Dat staat er weliswaar niet letterlijk zo bij, maar dat blijkt uit de toepassing ervan in het Nieuwe Testament.

Jes. 28: 5   Te dien dage zal de HEERE der heerscharen tot een heerlijke Kroon en tot een sierlijken Krans zijn den overgeblevenen Zijns volks;

Dat is een deel van dat volk. Aan de andere kant komen we terecht bij een ander deel van datzelfde volk. In de praktijk is dat Juda.

6   En tot een Geest des oordeels dien, die ten oordeel zit, en tot een sterkte dengenen, die den strijd afkeren tot de poort toe.

Dat is een beetje cryptische taal, maar wat aangekondigd wordt is in ieder geval een oordeel. Over wie dat is, staat in die ietwat cryptische taal.

7   En ook dwalen dezen van den wijn, en zij dolen van den sterken drank; de priester en de profeet dwalen van den sterken drank; zij zijn verslonden van den wijn, zij dolen van sterken drank; zij dwalen in het gezicht; zij waggelen in het gericht.

Het gaat hier over een volk dat als het ware dronken is en dus niet meer weet waar het zich bevindt en welke verantwoordelijkheid het draagt. Dat is eigenlijk de verantwoordelijkheid van priester en profeet, want Israël is dat volk aan wie de Woorden Gods zijn toebetrouwd, Die zij zouden beheren. Maar er staat dat zij dwalen. Eerst staat er dat dit door de sterke drank komt, maar daarna dat niet zij de sterke drank gedronken hebben, maar dat de sterke drank hen heeft opgedronken. Zij zijn verslonden van de wijn. Ze zijn in de greep van die dwalingen.

Zij waggelen in het gericht = gericht heeft met richting te maken. Ze kunnen de juiste richting niet vinden.

8   Want alle tafels zijn vol van uitpuwsel *en* van drek, zodat er geen plaats is.

Tafels zijn de uitbeelding van gemeenschap. Natuurlijk, de tafel is de tafel waaraan men eet, waarvan men eet en waaromheen men zich verzamelt. Daarom is het een uitdrukking van gemeenschap. Dat is het ook in het Nieuwe Testament en met name ook in het zogeheten avondmaal. De gemeenschap wordt gevormd door een overeenkomstige levenswijze, een cultuur.

Een tafel staat dus voor een cultuur.

Waar het hier om het Joodse volk gaat, betekent dit dat hun tafels de uitbeelding van het Jodendom zijn. In die betekenis wordt het tot in het Nieuwe Testament ook gebruikt.

Hun tafels zijn vol. Het Joodse leven wordt geacht rijk te zijn. De Joodse cultuur kent ook voor alle handelingen in het leven voorschriften. Alle handelingen zijn vastgelegd. Die tafel is dus vol met wetten en regels, die hier uitspuwsel en drek genoemd worden. Je kunt het je goed voorstellen; ze hebben zich aan die tafel vreselijk misdragen, zodat het één grote puinhoop is op die tafel. Er is geen plaats meer op de tafel. De tafel is vol met afval. Dat zou geen probleem zijn, ware het niet dat er iets anders op die tafel gezet zou moeten worden.

- 9   Wien zou Hij *dan* de kennis leren, en wien zou Hij het gehoorde te verstaan geven? Den gespeenden van de melk, den afgetrokkenen van de borsten?

De Heer wil hen wat op de tafel zetten, maar dat kan niet, want de tafel is vol. Als dat nog met waardevolle dingen was, zou het nog te begrijpen zijn, maar dat was duidelijk niet het geval.

Den gespeenden van de melk en de afgetrokkenen van de borsten = het is allemaal melk en geen vaste spijs. Het zijn allemaal kinderen die aan tafel zitten. Je weet wat er gebeurt als kinderen aan tafel zitten, ze maken er een zooi van.

Als je daarna vraagt wat er bedoeld wordt met het uitspuwsel en die drek die op tafel staan en die hun leefwijze bepaalt, dan staat er...

- 10   Want het is gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een weinig, daar een weinig.

De tafel is vol met geboden.

Hier een weinig, daar een weinig = dit moet zo en dat moet net weer een beetje anders. Het is allemaal voorgeschreven. Dat is kenmerkend voor elke religie. Het judaïsme fungeert als karikatuur van wat religie is. Het hele leven wordt bepaald door geboden en schrijft voor hoe je uit bed moet stappen. Welk been eerst. Dit is geen spotten, want dit is judaïsme.

In het Nieuwe Testament leren we dat de Joden geen belangstelling hadden voor de Heer, voor het Evangelie, voor het Nieuwe Verbond. Zij hechten aan het Oude Verbond. Ze hebben al een geloof en hoeven niet iets anders. Er was geen ruimte voor iets anders. Dat kun je in de Evangeliën ook goed merken. De Heer zegt echter dat wat ze hebben uitspuwsel en drek is.

Paulus gebruikt in Filipp. 3 precies dezelfde termen als hij het over zijn verleden heeft. Als er iets te roemen valt naar het vlees, dan hij ook, maar waar hij ook in kan roemen, dat heeft hij om Christus wil schade en drek geacht. Schade in de zin van verlies. Hij heeft dat alles schade en drek geacht, opdat hij daardoor Christus mocht gewinnen. Alles wat hij voor schade en drek hield was van religieuze aard. Dat verklaart dus wat die drek eigenlijk is. Naar de mens gesproken zijn het wel aardige dingen, maar in de praktijk heb je er niets aan. Het brengt je nergens. Voor alle religie geldt dat het een bediening des doods is (2 Kor. 3). Dan hebben we het nog niet eens over de zwakheid en onprofijtelijkheid van de wet (Hebr. 7: 18). Het is schade en drek. Dat is met alle religie zo en het judaïsme wordt door God gebruikt ter illustratie daarvan. Als je zegt dat het Jodendom een mooie religie is, is de vraag wat het de Joden dan voor winst opgeleverd heeft in de loop der geschiedenis. Niks, integendeel. Dat is wat godsdienst met de mens doet. Het brengt hem niets goeds en dat wordt geïllustreerd.

Alleen al uit dit vers is duidelijk op te maken dat het niet over Efraïm gaat, maar over Juda. Dan weet je dus ook dat vers 5 niet over Juda gaat, maar over Efraïm. Die tegenstelling wordt hier gemaakt. Daar lezen we gewoonlijk overheen, maar het staat er wel.

Omdat die tafel vol is met uitspuwsel en drek en omdat de Joodse cultuur uit geboden en regels bestaat en er geen plaats is voor iets anders, daarom...

11 Daarom zal Hij door belachelijke lippen, en door een andere tong tot dit volk spreken;

Door een andere tong, door een andere taal. Let op dat het hier in het enkelvoud staat. Door welke taal dan? Door het Grieks. Daarom komt het Nieuwe Testament tot ons in het Grieks. Als wij het Evangelie aan de Joden prediken vanuit het Nieuwe Testament, gebeurt dat vanuit het Grieks. Dat is ook de bedoeling, van Godswege. Alleen dat al is kenmerkend voor onze bedeling en bewijst dat dat priesterlijke volk niet het joodse volk is, maar een heidens volk. Het Nieuwe Testament is in de taal der heidenen van die dagen geschreven. Het gedachtegoed daarin komt ongetwijfeld gewoon uit het Oude Testament. Het Nieuwe Verbond is de vervulling van wat in het Oude Testament werd aangekondigd. Dat kun je aan het taalgebruik van het Nieuwe Testament ook herkennen, maar je mag absoluut niet concluderen dat het Nieuwe Testament dan blijkbaar oorspronkelijk in het hebreuws geschreven is, want dat is niet zo. Uitdrukkelijk niet, want het komt juist demonstratief van God tot ons in het Grieks. Door een andere tong, door een andere taal. Het teken daarvan is het spreken in tongen in Hand. 2. Niet meer dan dat. En dan nog een teken aan het adres van Israël.

Daar is ook een eenvoudige verklaring voor. Stel nu dat een Jood die het Evangelie hoort zou roepen: 'Maar ik heb een Bijbel en in Jesaja staat dat voordat het Joodse volk tot bekering komt en voordat de Messias dus komt en voordat de Messias als Zoon van David Zijn troon in Jeruzalem zal herstellen, zou toch tot het Joodse volk gesproken worden door lieden van belachelijke lippen? Dan zou het antwoord geweest zijn dat dit op de Pinksterdag gebeurd is. Sinds die Pinksterdag van Hand. 2 vervalt dat argument. Het was dan al gebeurd. Maar het mag ons de ogen niet sluiten voor het feit, dat in werkelijkheid op veel hoger niveau tot vandaag het Evangelie aan de Joden gepredikt wordt door heidenen; letterlijk dus door lieden van belachelijke lippen en andere talen.

- 12 Tot denwelken (dit volk) Hij gezegd heeft: Dit is de rust, geeft den moeder rust, en dit is de verkwikking; doch zij hebben niet willen horen.

De rust is al in de wet de aanduiding van de nieuwtestamentische zegeningen. De korte route van de verklaring daarvan loopt via Hebr. 3 en 4, waar gezegd wordt dat God Zijn volk zou inbrengen in de rust en waar de schrijver van de Hebreeënbrief zegt dat Jozua dat niet gedaan heeft en David ook niet. Dat zou pas onder de Messias gebeuren, van Wie Jozua een typte was. Zo heet de Heere Jezus ook als we Zijn Naam in het Hebreeuws zouden schrijven. Dat doen we niet, want we houden het bij het Grieks. David heeft hen ook niet in de rust gebracht, want David zelf heeft in zijn Psalmen nog gesproken over een rust die komen zou. Het zou gerealiseerd worden door de Zoon van David, Die uit zijn lijf zou voortkomen. Daarna staat er dat wij die geloven ingaan in die rust, die beloofd is.

Rust is een synoniem voor vrede en daarmee de vrede van het Nieuwe Verbond. Het was beloofd aan dat volk, namelijk rust en verkwikking. Verkwikking = herleving. Het is een wat zwakkere term voor opstanding uit de dood.

Doch zij hebben niet willen horen. Omdat zij niet hebben willen horen...

- 13 Zo zal hun het woord des HEEREN zijn: gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een weinig, daar een weinig; opdat zij heengaan, en achterwaarts vallen, en verbreken, en verstrikt, en gevangen worden.

Zo zal het Woord des Heeren voor hen niet meer inhouden dan gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel enzovoort. In het Nieuwe Testament wordt op z'n minst gesuggereerd, dat het gewicht van het juk van het Jodendom vele malen zwaarder zou worden in nieuwtestamentische tijd,

waarin het Joodse volk ongelovig zou zijn. Het laatste van hen zou erger zijn dan het eerste (Matth. 12: 45).

In de oudtestamentische geschiedenissen wordt ook vaak uitgebeeld dat het zo zou gaan met het Joodse volk.

Het juk zou voor de Joden nog zwaarder worden, met als resultaat dat zij heengaan = ze zijn opnieuw in de ballingschap terechtgekomen. Zij zullen achterwaarts vallen, wat door de Heere Jezus ook in een teken werd uitgebeeld. In de Hof van Gethsémané kwam een knokploeg van de hogepriester, om de Heere Jezus gevangen te nemen. Toen de Heere Jezus Zich bekendmaakte, vielen ze allemaal achterover (Joh. 18: 6). Dat is een uitbeelding van wat met het Joodse volk zou gebeuren en een verwijzing naar onder andere deze uitspraak hier in Jes. 28.

Zij zouden bovendien verbreken, verstrikt en gevangen genomen worden. Ze zouden in ballingschap terechtkomen en vast komen te zitten in een strik. Ze zouden gevangenen worden van hun eigen cultuur en hun eigen religie. Dat zou hun een strik en een net zijn, waarin ze verstrikt zouden raken en dus gevangen worden. Strikken en netten zijn vangwerktuigen.

- 14 Daarom, hoort des HEEREN woord, gij bespotters, gij heersers over dit volk, dat te Jeruzalem is!

Hier staat dus toch dat het over het Joodse volk gaat. Jeruzalem was weliswaar de hoofdstad van Israël, maar de koning kwam uit Juda. Het was ook koning David uit Juda die Jebus veroverde en tot Jeruzalem maakte, tot zijn zetel. Jeruzalem is een Joodse stad, hoewel hij op de grens met Benjamin ligt. De Joden zeggen dat de tempel in Benjamin lag, maar naar Bijbelse maatstaven ligt heel Jeruzalem in Benjamin. Omdat de stad door David veroverd werd, werd het een Joodse stad, maar de locatie ligt in het grondgebied van Benjamin.

De heersers over dit volk dat te Jeruzalem is = de heersers uit het koningshuis van David. Een enkeling van die koningen deed af en toe wel eens wat goed was in de ogen des Heeren, maar over het algemeen deden ze wat kwaad was in de ogen des Heeren.

Samaria was het hoofdstad van de tien stammen, van Israël. De achtereenvolgende koningen uit dit Israël, die voortgekomen zijn uit tenminste 7 verschillende dynastieën, deden allemaal wat kwaad was in de ogen des Heeren. Het is geen prettige geschiedenis van die beide huizen van Israël.

- 15 Omdat gijlieden zegt: Wij hebben een verbond met den dood gemaakt, en met de hel hebben wij een voorzichtig verdrag gemaakt; wanneer de overvloeiende gesel doortrekken zal, zal hij tot ons niet komen; want wij hebben de leugen ons tot een

toevlucht gesteld, en onder de valsheid hebben wij ons verborgen.

Historisch gezien hadden zij een verbond met Egypte gesloten, maar je begrijpt dat deze woorden in de praktijk niet slaan op een verbond met Egypte, maar op hun eigen Joodse religie. Religie zelf betekent binding, een verbond. Profetisch betekent het dat ze een verbond hebben, namelijk de wet. Daar leven ze uit. Dat is niet de Mozaïsche wet, maar de Joodse. Ze hebben alles geregeld en denken dat hen niets kan overkomen.

16 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik leg een Grondsteen in Sion, een beproefden Steen, een kostelijken Hoeksteen, die wel vast gegrondvest is; wie gelooft, die zal niet haasten.

Een grondsteen noemen wij de eerste steen. De kostelijke hoeksteen is echter niet de eerste steen, maar de laatste steen van een bouwwerk. De Eerste Steen is Christus en Hij is ook de laatste Steen. Hij is de Eerste en de Laatste. Helaas hebben wij het begrip hoeksteen wegverklaard door te zeggen dat dit de hoek van het fundament is. De hoeksteen is echter de top van het bouwwerk, de laatste steen. Daarom heet het in Psalm 118 hoofd des hoeks.

Wie gelooft, die zal niet haasten = wie gelooft, die zal niet wegrennen; wie gelooft, zal zich niet onttrekken. Over het Joodse volk wordt geprofeteerd dat het zich wel zal onttrekken. Toen het Evangelie kwam en de Heer een tempel ging bouwen, met een Grondsteen, waarvan het fundament gelegd is door de apostelen en profeten, waarvan Christus is de uiterste Hoeksteen (Efe. 2: 20) en dus het Nieuwe Verbond aanbrak, toen onttrok zich dit Joodse volk. Als wij geloven onttrekken wij ons niet. Dan geven wij ons aan Hem over, zodat wij als levende stenen een plaats krijgen in dat gehele bouwwerk. Er zijn vele Schriftplaatsen die hierover spreken.

In dit hoofdstuk wordt aan de ene kant aangekondigd dat de Heer zegeningen zou brengen en aan de andere kant dat Hij oordelen. Zie voor de zegeningen in ieder geval vers 5 en vers 16. Daartussenin wordt over de oordelen gesproken, die verdergaan in vers 17. Over een deel van Jakob zouden zegeningen komen en over een ander deel van Jakob oordeel. Dat oordeel komt over Jeruzalem en Juda en zegeningen over Efraïm. Het moge duidelijk zijn dat de zegeningen die over Efraïm komen in de praktijk de bouw van deze tempel tot gevolg hebben. Niet uit Juda, maar uit Efraïm, niet uit de twee stammen, maar uit de tien stammen.

Als je deze dingen in 1 Kor. 14 leest, dan zal toch duidelijk moeten zijn dat deze profetie op één of andere wijze een toepassing moet hebben in onze dagen. Wat je dan ziet is dat de verantwoordelijke positie van volk van God

van Juda afgenomen wordt, omdat dit volk zich onttrekt. Die verantwoordelijkheid is bij die tempel die gebouwd wordt terechtgekomen, namelijk bij de Gemeente. Wij zijn nu dat koninklijke en priesterlijke volk. Binnen het kader van deze profetie ligt de verantwoordelijkheid niet bij Juda, maar bij Efraïm.

Spreeken in tongen dient dus geen praktisch nut, maar is een illustratie van de waarheid dat in onze tegenwoordige tijd de zaligheid bij een ander volk is terechtgekomen, bij de heidenen. Vanuit die heidenen zou het Evangelie aan de Joden gepredikt worden. En of ze daardoor ook tot geloof zullen komen? Nee, wat er staat dat ze ook alzo Hem niet zullen horen.

Zolang de Gemeentelijk bedeling duurt en de zegeningen bij Efraïm liggen, zal Juda niet tot geloof komen. In de praktijk betekent dit dat als Juda tot geloof komt, dit pas kan gebeuren na de opname van de Gemeente. De rollen blijven omgedraaid tot de 70^e week van Daniël aanbreekt, waarna Juda alsnog tot geloof zal komen, eenvoudig omdat de Heer Zelf hun tafel omkeert en een oordeel over het judaïsme brengt en daarmee over het Joodse volk. Daarmee is meteen verklaard, waarom de Heer na de zogenaamde intocht in Jeruzalem naar de tempel ging en daar begon met het omkeren van de tafels. Dat betekent dat Hij ooit in de toekomst een einde zal maken aan die Joodse religie, omdat het de Joden in de weg staat om te komen tot geloof in de Heere Jezus Christus. Dat geldt uiteraard niet alleen voor de Joden, maar voor allen die aanhangers zijn van enige religie, want religie staat de mens in de weg om te geloven. Religie is gebonden zijn en uitvoering geven aan wetten en regels, geboden en inzettingen. Dan hoef je niet te geloven en dan hecht je ook totaal geen belang aan de waarheid. Pas als men religie loslaat, pas dan zal men openstaan voor de waarheid en het leven en de zegeningen die de Heer zou geven.

Zodra het gaat over het idee dat God een plan ontwikkelt gedurende de heilshistorie, een plan in verscheidene fasen, dan is dat bij ons altijd omstreden. Op één of andere manier hebben we een statisch beeld van God. Wij zijn actief en doen wat, terwijl God daar in de hemel is. We weten niet precies wat Hij daar doet. Wij proberen Hem trouwens wel aan het werk te zetten, maar dat is op kleine schaal, voor ons individueel. Maar dat Hij een plan voor de wereld uitwerkt, een plan dat verschillende aspecten heeft en in verschillende fasen wordt uitgevoerd, dan geven we ineens niet thuis. Dat wij zulke plannen hebben, is prima, maar dat God zulke plannen heeft dringt kennelijk nooit door. Het belangrijkste is dat we weten dat heel de heilsgeschiedenis toch tenminste in twee delen uiteenvalt, namelijk die van de oudtestamentische tijd, de tijden der onwetendheid genoemd (Hand. 17), of de toenmalige tijd (Hebr.), waarin offers gebracht werden die degenen niet konden reinigen die de offers brachten naar hun geweten. Na die

oudtestamentische tijd hebben we eerst een witte bladzijde en daarna volgt het Nieuwe Testament, wat niet helemaal correct is, want het zijn de nieuwtestamentische Bijbelboeken. Dan zij we terechtgekomen in wat de Bijbel de laatste dagen noemt, de eindtijd. Die begint niet pas vlak voor de wederkomst van Christus, maar is beginnen sinds de opstanding van Christus. Dat is de tweede helft van de heilshistorie, de nieuwtestamentische tijd.

In zekere zin begint de oudtestamentische tijd pas bij Mozes, want daar is pas sprake van het Oude Verbond, dat ooit door het Nieuwe vervangen zou worden. Bij Mozes ben je al ver voorbij de helft van de oudtestamentische geschiedenis. De oudtestamentische geschiedenis behelst een periode van ongeveer 4000 jaar en in het midden daarvan heb je de roeping van Abraham. Je begrijpt dat je dan toch automatisch een indeling krijgt. Niet alleen in tijd, maar ook in werk. De roeping van Israël als volk van God, vond officieel pas plaats bij de uittocht uit Egypte, onder Mozes. Dat is ongeveer in 1650 voor Christus. Iets fundamenteeler begint de roeping van Israël bij de roeping van Abraham. Die houdt namelijk in de totstandkoming van een groot volk, dan wel vele volken, dan wel een menigte van volken. Historisch gezien wordt pas van een volk gesproken bij de uittocht uit Egypte. In de eerste helft van de oudtestamentische tijd verkeert men dus in heel andere omstandigheden. Er was helemaal geen uitverkoren volk. Abraham was er nog niet, laat staan Jakob en zijn twaalf zonen, waaruit dat volk voort zou komen. Kortom, Gods werk bouwt zich op in verschillende fasen.

In nieuwtestamentische tijd krijg je precies hetzelfde. De ruwe indeling is dat die van de komst van Christus tot aan Zijn wederkomst. Iets gedetailleerder, vanaf de opstanding van Christus tot aan de opname van de Gemeente, waarna er een betrekkelijk korte periode volgt, waarin de Heer alsnog Zijn koninkrijk op aarde zal vestigen. Als dat gevestigd is volgt een periode van 1000 jaar en meer, waarin dit Koninkrijk nog op deze oude aarde zal gevestigd zijn.

Als je van die verdelingen geen idee hebt, dan kom je ook niet weg met die uitdrukkingen over: 'In de wet is geschreven...'

In verband met Jes. 28 zijn dit uitspraken over deze tegenwoordige tijd, waarin Israël zou blijken ongelovig te zijn. Op het moment dat de Heer bij hen dingen op tafel wil plaatsen, dan blijkt dat niet te kunnen, omdat de tafel vol is met uitpuwsel en drek. Om die reden zal Hij tot dit volk spreken in andere talen. In 1 Kor. 14 staat: door lieden van andere talen. Door andere mensen dus, door niet-Joden, maar ook alzo zullen ze Mij niet horen. Dat is de beschrijving van deze tegenwoordige tijd, vanaf de opstanding van Christus, waarin de zaligheid toevertrouwd is aan een ander volk. In de praktijk is dat de Gemeente, want de Gemeente is het uitverkoren volk in Christus, een pilaar en vastigheid der waarheid, de tempel waarin het Woord Gods bewaard

zou worden. Vanuit de Gemeente zou het Woord Gods aan Israël gepredikt worden.

In onze dagen is het Joodse volk niet dat uitverkoren volk, want het is als volk ongelovig. Het was Ammi, maar is Lo-Ammi geworden. In de Psalmen stond al: 'En een ander neme zijn opziensambt' (Psa. 69: 36; 109: 8). Zijn huis worde woest gelaten en een ander neme zijn opziensambt. Maar dat gaat toch over Judas (Hand. 1: 20)? Dat is inderdaad zo, maar als je het in de Psalmen leest, dan kom je niet op het idee dat het over ene Judas gaat, maar wel dat het over ene Juda gaat. Dat gaat over het Joodse volk, dat zijn opziensambt zou kwijtraken. Opziensambt = ouder, leraar, herder en priester.

Als het over een volk gaat dat z'n opziensambt kwijtraakt, dan wordt het opziensambt dus ook aan een ander volk gegeven. Dat ambt is bij de Gemeente terechtgekomen. De Gemeente of de kerk staat wel degelijk in de plaats van het Joodse volk en heeft dit ambt gekregen, namelijk het bewaren van het Woord Gods, dat ons is toevertrouwd. Dat geldt voor de Gemeente collectief, maar net zo goed voor alle Gemeenteleden individueel. Zo gold het voor Israël in het verleden en zo geldt het voor ons in onze tegenwoordige tijd.

De vervanging van Judas door ene Matthias is een uitbeelding van de vervanging van het Joodse volk door wat in de praktijk de Gemeente is. Daar heb je net zo'n teken. We vinden dit alleen geen wonder, maar een gewone historische gebeurtenis. Er waren twaalf discipelen, waarvan er één noodlottig aan z'n eind gekomen was. Die moest vervangen worden en dus werd er iemand voor Judas in de plaats gesteld en zo gebeurde. Konden ze het dan niet met elf man af? Natuurlijk wel. Bovendien, er waren er ook meer dan twaalf. Die twaalf waren een aparte categorie. Paulus hoorde daar niet eens bij. Het zat om praktische redenen niet op een aantal vast. Deze vervanging van Judas door Matthias is de vervulling van uitspraken uit de Psalmen, maar de werkelijke vervulling van wat in die Psalmen staat gebeurt in onze dagen. Het Joodse volk wordt vervangen door een ander volk, in diezelfde positie van opziensambt. Dat was dus ook een teken. Niet een wonder, maar wel een teken. Zo is het spreken in tongen ook een teken van de vervanging van Juda door de Gemeente.

Bepaalde gebeurtenissen worden genoemd als vervulling van oudtestamentische profetie, terwijl daarna een veel belangrijker vervulling alsnog komt. Dit soort vervulling van de profetie noemen we gemakshalve een geforceerde vervulling. De profetie wordt als het ware met opzet vervuld, hoewel je moet begrijpen dat dingen niet gedaan worden om profetieën te vervullen. God heeft gewoon gezegd dat Hij dit doen zal. Hij doet dat niet om

Zijn Woord te vervullen, hoewel Hij dat doet, maar Hij doet dat om andere redenen. Niettemin lezen we in de Evangeliën en soms in Handelingen en zelfs dus nog hier in 1 Kor. 14 dat bepaalde dingen gebeurden omwille van de vervulling van profetieën. De eigenaardigheid bij al deze omstandigheden is dat de vervulling van al die profetieën een gezochte vervulling is. Het is ook een handgreep geworden om de Bijbel in diskrediet te brengen. Paulus heeft bijvoorbeeld het spreken in tongen op die manier een Bijbelse basis gegeven, om het Schriftuurlijk te onderbouwen. Hij heeft er behoorlijk naar gezocht en ja hoor, daar vond hij een tekst in Jes. 28, die hij dan vervolgens op het spreken in tongen toepast.

Zo heeft de schrijver van het Evangelie naar Matthéüs de Heere Jezus laten wonen en opgroeien in Galiléa, want dat komt mooi overeen met een uitspraak uit Jes. 8 of 9, waar het gaat over het Galiléa der heidenen, waar het licht op zou gaan. Dat past dan mooi in elkaar. Op die manier heeft men van Jezus van Nazareth de Messias willen maken. Nog een fase verder krijg je natuurlijk dat ze Hem daarom ook in Bethlehem hebben laten geboren worden, omdat dit in Micha staat. Daarom hebben we een verhaal over de intocht in Jeruzalem op een ezel, dat overigens slecht afliep, want het eindigde met dat Jezus weende. Maar die geschiedenis is ingevoegd, omdat het daar gaat over een uitspraak uit Zach. 9, over: 'Zie, uw Koning komt, rijdend op een ezel'. Dan lees je dat in Zach. 9 en het is dat je de geschiedenis van de intocht in Jeruzalem kent, anders kwam je niet op het idee dat daar staat, dat als de Messias komt, Hij op een ezel komt. Bovendien, als het al daarop van toepassing is, dan zou je gedacht hebben, dat het niet om Zijn eerste komst, maar om Zijn tweede komst gaat. Zach. 9 gaat immers over allerlei oordelen die gepaard gaan met de komst van de Koning. Oordelen namelijk over de filistijnen en oordelen over Javan, het Griekse Rijk. Die profetie is dus al vervuld in de dagen dat het Griekse Rijk van Alexander de Grote ten onderging en de Filistijnen met hem. En anders gaat het over de wederkomst van Christus, wanneer Hij een oordeel zal brengen over de volkeren. Niettemin staat er bij één van de Evangelisten bij dat dit geschied is, opdat vervuld zou worden hetgeen geschreven is door de profeet: 'Zie, uw Koning komt...', onder verwijzing naar Zach. 9.

Daarna zijn wij redelijk weldenkende mensen en vragen onszelf af wat er de zin van is dat God, de Schepper van hemel en aarde, tevoren door de profeet laat aankondigen dat ooit de Messias op een ezel zou komen. Dat is toch tamelijk onbenullig. Wat is daar de zin van? Het antwoord is uiteraard dat er iets achter steekt en dat die gebeurtenis in zichzelf een veel grotere en veel verstrekkender betekenis heeft. Maakt het ons eigenlijk wat uit waar de Heere Jezus kwam te wonen toen Hij met Zijn ouders uit Egypte terugkwam? Waarom is het dan van belang dat te vermelden en waarom wordt er dan ook

nog bijgezegd dat het in overeenstemming is met een profetie uit Jesaja, terwijl als je die leest, je niet op de gedachte komt dat daar staat, dat de Messias zou wonen en opgroeien in Galiléa.

Die dingen, waarvan hierboven een paar genoemd zijn, zijn allemaal tekenen. Dat de Heer niet in Judéa woonde, maar in Galiléa, beeldt uit dat Hij in Zijn eerste komst kwam, maar sindsdien niet woont in Judéa onder de Joden, maar in Galiléa, dat der heidenen genoemd wordt, onder de heidenen. Niet onder het Joodse volk, maar in de praktijk onder de Gemeente. Dat beeldt het uit en dat is ook de strekking van de uitspraken in Jes. 8 en 9.

De komst van de Heer op een ezel, die vermomd was als de twaalf discipelen, die hun klederen afdeden en die over de ezel heen wierpen, waarna de Heere Jezus erop ging rijden. Zo leek die ezel verdacht veel op Petrus, Johannes, Jakobus en wie ze maar waren. Dat was ook de bedoeling, want het idee is dat de ezel een uitbeelding is van het lichaam van Christus, waarvan Hij Zich bedient, waarop Hij rijdt, want als de Heer definitief als de koning komt, om een oordeel over de Filistijnen te brengen en over het Griekse Rijk, over het antichristelijke Rijk, dan komt Hij inderdaad via de olijfberg en met Zijn Gemeente. De ezel is heel de Bijbel door al een beeld van het gelovig overblijfsel. Je kunt aan ezel best het Woord van God toevertrouwen, want ezels spreken soms heel verstandige dingen. Denk bijvoorbeeld aan de ezel van Bileam, die heel wat verstandiger was dan z'n baas.

Het zijn betrekkelijk eenvoudige Bijbelse beelden. Zelfs de bediening van Johannes de Doper had in zichzelf geen praktisch nut. Waarom moest iemand de weg voor de Heere Jezus bereiden? Men vroeg aan Johannes de Doper wie hij was. Hij zei toe: 'Ik ben de stem van een roepende in de woestijn', ontleend aan Jes. 40. In feite is die profetie een profetie over de Heere Jezus in Zijn eerste komst, Die daarmee de weg bereidt voor Zijn komst als de Messias. Het spreekt over de komst van Jezus Die de Wegbereider is van de Christus. Het spreekt over de komst van de Heere Jezus in Zijn vernedering, uitlopend in Zijn dood, opdat daarmee de weg bereid zou worden naar eeuwig leven en daarmee naar de openbaring van het Koninkrijk Gods, hetgeen in zijn wederkomst zal gebeuren. Kortom, Johannes de Doper is een type van de Heere Jezus Christus. De eerste betekenis van Jes. 40 is echter niet dat er zo iemand als Johannes de Doper zou komen, maar is de eerste komst van Christus in vernedering.

Achter Johannes de Doper steekt ook nog de figuur; die van Elía, waarover de Heere Jezus zei: 'Als jullie nu geloofd zouden hebben, dan zou Johannes de Doper Elía geweest zijn, die komen zou'.

Het zijn allemaal herhalingen van tekenen. Daarmee is niet gezegd dat door de bediening van Johannes de Doper geen mensen tot geloof gekomen zijn, maar de functie van wegbereider is toch wel lichtelijk overdreven. Had de Heer dan niet kunnen komen als Johannes de doper niet eerst gekomen was? Oké, het staat in de bijbel, maar waarom dan? Als je begrijpt dat Jes. 40 niet primair over Johannes de Doper spreekt, maar over de Heer Zelf in Zijn eerste komst, dan is daarmee het probleem opgelost. De Heere Jezus kwam in vernedering, als een Roepende in de woestijn. Slechts een minderheid heeft naar Hem willen horen, maar het volk als zodanig zeker niet.

Alles wat wij als teken kennen heeft precies dezelfde functie, want niet alleen het spreken in tongen, maar ook bijvoorbeeld de gave van genezingen had dezelfde functie. Het zijn allemaal tekenen van het werk Gods in onze dagen. Het werk van God in deze dagen bestaat niet uit het genezen van zieken, maar de genezing van de uitwendige mens is een beeld van de genezing van de inwendige mens. Als in het Oude Testament staat dat Hij de ogen der blinden zou openen, dan moet je toch wel erg blind zijn om te denken dat het daarbij gaat om letterlijk blinden die de ogen zouden geopend worden. Het gaat over mensen die geestelijk blind zijn, die ziende zien, maar niet bemerken. De Heer kondigt aan dat Hij hen de ogen zou openen, in geestelijke zin. Dat Hij het hier op aarde ook in letterlijke zin deed, dat is zo, maar daarom heten het ook tekenen. Het zijn tekenen van grotere dingen.

Zo is het spreken in tongen ook een prachtige illustratie van het werk van God in deze tegenwoordige tijd, waarin Hij Zich bedient van een ander volk, dat het Evangelie aan de Joden predikt. Dat ze daardoor jaloers worden is logisch, want het zou hun taak hebben moeten zijn, namelijk het prediken van het Woord van God aan de volkeren.

Daarmee hebben we het nog helemaal niet gehad over het feit dat dit teken een wonder was. Ze spraken talen die ze helemaal niet geleerd hadden. Kennelijk begrepen ze zelf niet eens wat ze zeiden. Als je niet begrijpt in welke positie wij vandaag leven, dat de zaligheid van het Joodse volk is weggenomen en gegeven aan een ander volk, dat in de plaats van het Joodse volk staat, hoe zou je dan begrijpen wat het spreken in tongen eigenlijk betekent? Als je de werkelijkheid niet kent, hoe zou je het teken kunnen begrijpen?

Als je vraagt of de kerk in de plaats van Israël gekomen is, dan is het antwoord een volmondig ja. Daarna is het de vraag waar we het over hebben en wat dat dan betekent en welke die verantwoordelijkheid is, van dat Koninklijke en priesterlijke volk. Het zou je niet moeten ontgaan dat Paulus in de Romeinenbrief en daarna Petrus in de 1^e Petrusbrief zegt dat de gelovigen van vandaag het uitverkoren volk zijn, waarbij de woorden gebruikt worden die in Exo. 19 al op Israël werden toegepast.

1 Petr. 2: 9 Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom. Een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen, Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht.

Het eerste gedeelte is ontleed aan Exo. 19: 5, Deut. 7: 6; 14: 2 en 26: 18. Dat zijn de woorden die op Israël van toepassing waren. Hij zegt ook niet : 'Gij zijt...', maar 'Maar gij zijt...', inhoudende dat zij (de Joden) ongelovig zijn, maar gij die gelooft, zijt dat uitverkoren volk. Daar hoeft je niet over te discussiëren, want dit is wat de Bijbel leert. Dat de Gemeente de plaats inneemt van een uitverkoren volk en dat Juda terzijde gesteld is. Noem je dat vervangingsleer? Kan best, maar er moet hier wel aan toegevoegd worden, dat in de dagen van de wederkomst van Christus en de bekering van het Joodse volk, de situatie alsnog weer veranderd zal worden, want dan zal Israël weer het uitverkoren volk zijn en de verantwoordelijkheid hebben om het Woord van God aan alle volkeren te prediken. Als je daarna vraagt hoe het dan met de Gemeente zit, omdat dit toch de taak van de Gemeente is, dan is het antwoord dat wij tegen die tijd opgenomen zijn, de Heer tegemoet in de lucht. Wij zijn dan voor 100% gepromoveerd naar een hemelse positie. Op aarde wordt het werk met betrekking tot het bewaren van het Woord van God alsnog voortgezet door Israël, door alle twaalf stammen. Zie daarvoor Openb. 7, over de 144.000 verzegelden.

Als vervangingsleer inhoudt dat Israël naar Bijbelse maatstaven geen toekomst meer heeft en dat de Gemeente voor altijd daarvoor in de plaats gekomen is, dan klopt dat uiteraard niet. Maar dat de Gemeente in onze dagen de positie inneemt van Israël, met alle rechten en plichten, dan klopt dat zeer zeker. Voor de rest is het eschatologie en heeft het te maken met hoe het zit met Israël in de dagen van de wederkomst van Christus.

Deze dingen zijn alleen te begrijpen als je accepteert en gelooft dat God in de loop der tijd een plan uitwerkt. Bij gelegenheid worden dingen verwisseld; zeker in onze dagen. Wat te denken van dat teken van de schaapsvacht van Gideon. Hij moest die vacht buiten laten liggen. Het gras eromheen werd drijfnat en de schaapsvacht was droog. Toen wilde Gideon nog wel een teken. Zo was het de volgende dag precies andersom. De schaapsvacht was drijfnat en het gras was droog. Zodra je hebt uitgelegd wat het nut is van een droge schaapsvacht in het natte gras, dan moet je daarna het omgekeerde verklaren. Dan heb je een aardig probleem. Wat was de zin daarvan of had het helemaal geen zin? Het beeldt precies die omkering in deze tegenwoordige tijd uit, in verband met het gelovig overblijfsel, waarvan Gideon en zijn 300 man een prachtig beeld is. Het teken drukt uit dat de positie van het gelovig

overblijfsel zal wisselen, waarbij het gras de uitdrukking is van de mens en de volkeren in het algemeen en de schaapsvacht van Israël in het bijzonder. De dauw beeldt het leven uit, het Woord van God en alles wat daaraan vastzit.

In al die oudtestamentische geschiedenissen vind je dit soort waarheden uitgebeeld, in het bijzonder met betrekking tot deze tegenwoordige tijd. Bij sommige geschiedenissen ligt het er dik bovenop, maar er zijn andere tekenen die veel moeilijker te begrijpen zijn, maar niettemin, je vindt ze vanaf de eerste bladzijde van de Bijbel. In Gen. 2 leer je al wat dauw is; dat het een beeld is van leven en van het Woord van God. Dat heb je later weer nodig, in de Psalmen en inderdaad in dit teken van Gideon. Zo leer je die dingen verstaan. Die tekenen illustreren en bevestigen de situatie waarin wij leven. Het is natuurlijk wel aardig om te zeggen dat God Zijn aangezicht verbergt, maar dat is toch wel erg vaag. Dan blijkt dat deze hele situatie in het Oude Testament bladzijde voor bladzijde niet alleen wordt aangekondigd, maar ook, zonder dat het erbij staat, wordt geïllustreerd. Je moet het leren begrijpen, aan de hand van Bijbelse beelden zelf, want de Bijbel verklaart zichzelf. Dan wordt het ineens een sterk verhaal. God verbergt Zich. Ja, want dat heeft Hij van tevoren aangekondigd. Dat vind je Bij Mozes uitgebreid terug, in de Psalmen en bovendien vind je in de profeten nog vermeld, dat er een dag komt dat Hij Zich niet meer zal verbergen, waarbij die verberging in onze dagen dus geïmpliceerd wordt.

Die verwisseling kom je met grote nadruk in Jesaja tegen. Aan wie is de arm des HEEREN eigenlijk geopenbaard? Bij wie komt dat terecht? Dat suggereert op z'n minst dat het ergens terecht zou komen waar je het niet zou verwachten. Het Woord zou naar Jakob gezonden worden en toen viel het in Israël. Als je een beetje historisch onderlegd bent, dan weet je dat het wel viel, maar niet onder de Joden, want Jakob zijn twaalf stammen van Israël, maar de naam Israël ging met de tien stammen mee en niet met de twee. Zo is dat Schriftgedeelte in één klap verklaard. Het Woord is weliswaar gezonden aan Jakob, aan alle twaalf stammen van Israël, maar het is gevallen in Israël, bij de tien stammen. Het is van Juda ergens anders naartoe gegaan. Of, zoals het een paar hoofdstukken verder staat in Jesaja: 'Ik ben gevonden door degenen die naar Mij niet zochten'. Door anderen dus. Door lui die bovendien ook een andere taal spreken. Zij hebben het Woord ontvangen en zijn gemaakt tot volk van God. Zij hebben nu de verantwoordelijkheid dat Woord te bedienen.

Dit hele verhaal is een aanleiding voor 1 Kor. 14: 21 en 22, maar het is ook de inleiding voor wat verder volgt in het hoofdstuk, want dat gaat over de gang van zaken onder de gelovigen. Paulus wijst er dan op dat wij als gelovigen verantwoordelijkheid dragen voor dat Woord. Dat wij dat Woord als priesters en dus met alle eerbewijs, zouden bedienen. Dat we daar respectvol mee om

zouden gaan. God is een God van orde en dus zouden alle dingen ook met orde geschieden. Voor zover wij als gelovigen nog in opleiding zijn voor nog een toekomstige priesterlijke functie – en dat is zo - worden wij geacht gebouwd te worden en dus zegt Paulus dat alles wat in de Gemeente gebeurt tot opbouw van de gelovigen zou moeten zijn. Als het dat niet is, dan hoort het in de Gemeente feitelijk niet thuis. Waarna de discussie al snel wordt of sjoelen wel tot opbouw van de Gemeente is en dus wel in de Gemeente thuishoort of niet. Je kunt het zo moeilijk maken als jezelf wilt.

Het spreken in tongen is dus een teken van de situatie in deze tegenwoordige tijd en wel een teken bestemd voor de ongelovigen. Er zal niemand onder de Joden zijn die kan zeggen dat voordat de Messias komt er eerst nog tot hen gesproken moet worden door lieden van belachelijke lippen. Dat is in het verleden al gebeurd en gebeurt nu nog steeds.

Dat teken is dus niet voor de Gemeente, maar voor de ongelovigen. Dit in tegenstelling tot de profetie, die juist voor de gelovigen is. De profetie is ook geen teken. Profetie is rechtstreeks voor de gelovigen en heeft ook praktisch nut. De gave van profetie heeft een functie binnen de Gemeente, tot opbouw en onderwijzing van de Gemeente. Wat de ongelovigen betreft, aan hen wordt het Evangelie gepredikt. Dat is niet nieuw, maar altijd hetzelfde geweest. Men zou geloven in het Woord van God en inmiddels meer in het bijzonder in de Heere Jezus Christus, Die kwam als vervulling van en in overeenstemming met het Woord van God.

In wat nu volgt is toch niet te vinden hoe een Gemeentelijke bijeenkomst ingericht zou moeten worden. Er is niet sprake van voorschriften. Er is in de eerste plaats sprake van hoe het niet moet. Het moet geen chaos worden. Hoe dan precies, wordt niet vermeld. Hoe het niet moet wordt nog net wel vermeld.

23 Indien de gehele Gemeente bijeenvergaderd ware, en zij allen in *vreemde* talen spraken, en *enige* ongeleerden of ongelovigen inkwamen, zouden zij niet zeggen, dat gij uitzinnig waart?

Uitzinnig = mad staat er in de oude Engelse vertalingen.

Als er alleen gesproken wordt in talen die toch niemand verstaat, waar ben je dan mee bezig? Het is bovendien misbruik van de taal.

Zouden zij niet zeggen dat gij uitzinnig waart? Ja, dat zullen zij zeggen, want dat is het ook.

24 Maar indien zij allen profeteerden, en een ongelovige of ongeleerde inkwame, die wordt van allen overtuigd, *en* hij wordt van allen geoordeeld.

Geoordeeld, in de zin van terechtgewezen. Profetie wordt geacht tot ons te komen in de gewone taal die iedereen verstaat en het wordt geacht het Woord van God te zijn. Daar heb je dus wat aan, omdat het verstaan en begrepen wordt. Allen profeteren, zou nog wel kunnen, maar allen spreken in tongen, dat is uitzinnig.

25 En alzo worden de verborgene dingen zijns harten openbaar; en alzo, vallende op *zijn* aangezicht, zal hij God aanbidden, en verkondigen, dat God waarlijk onder u is.

Het zijn wat hoogdravende woorden, maar het idee is simpel genoeg, namelijk dat het Woord Gods gesproken wordt. Dat Woord wordt geacht aan te sluiten bij het geweten van de mens; ook bij het geweten van de natuurlijke mens. In de 2^e Korinthebrief zegt Paulus dat waar hij het Woord predikt, zich aangenaam maakt bij alle gewetens der mensen (2 Kor. 4: 2).

Naar Bijbelse maatstaven bevat het geweten elementaire en fundamentele kennis van waarheid in het algemeen. Dat is de goede aarde waarin het Woord dan valt en vrucht draagt. Als de waarheid voorbijkomt, dan herken je die ogenblikkelijk, of je het begrijpt of niet. Je voelt dat intuïtief aan. Tenzij dan als je je geweten inmiddels als met een brandijzer hebt toegeschroeid. Je kunt als je wilt je geweten verzieken door dingen af te wijzen, die tot je komen en die je ook kent of herkent. Maar je wilt ze niet. Dan verliest het geweten z'n functie. Het geweten is een lamp des Heeren, doorzoekende al de binnenkamers des buiks (Spr. 20: 27). Het is bovendien een gedachte die overeenkomt met de oude klassieke filosofie, die zegt dat de mensen bepaalde ideeën hebben, bepaalde begrippen kennen, min of meer intuïtief. In het leven zoekt de mens de verwerkelijking en realisatie van de dingen die hij van nature weet, die hij in zich heeft (Ideeënleer van Plato). Vandaar dat de mens ook altijd op zoek is. Het probleem is echter dat de mens lang niet altijd geneigd is dat wat hij vindt te aanvaarden. De mens kent begrippen als liefde, gerechtigheid, waarheid enzovoort. Hij weet wat het is, maar kan het niet vinden, want waar vind je liefde, waar vind je gerechtigheid en waar vind je waarheid?

De filosofen hebben er inmiddels van gemaakt dat liefde een kwestie van hormonen is, dat gerechtigheid niet bestaat, want er is niets recht en waarheid? Ach, iedereen heeft zijn eigen waarheid. Die mensen hebben hun best gedaan om onze gewetens te verzieken, zodanig dat we de waarheid niet meer herkennen. We geloven zelfs niet eens meer dat het bestaat, net zo min als gerechtigheid en liefde. Dit zijn nog maar een paar van die begrippen, maar je kunt ze zelf wel aanvullen. Allemaal van die abstracte begrippen, die we niet precies kunnen definiëren, maar waarvan we wel weet hebben dat ze bestaan. Men gaat ernaar op zoek en probeert het ergens te vinden. Waar zou

je het anders moeten vinden dan bij de Heer en in Zijn Woord? Hij is ons geworden gerechtigheid van God. Hij is de waarheid. God is liefde. Als je die begrippen zoekt, dan vind je God Zelf.

Het zoeken naar de realisatie van die begrippen en ideeën komt voort uit het binnenste van de mens. Dat heet in de Bijbel gewoon het geweten. Als dus iemand oprecht is en oprecht zoekt, zal hij het ook herkennen in de omstandigheden die hier beschreven worden. De verborgen dingen van zijn hart, dat wat er al zat, worden openbaar. Gelovigen kunnen eenvoudig zeggen dat zij gevonden hebben wat zij zochten. Misschien zijn er mensen die überhaupt niet zochten, maar toch vonden. Het gaat erom dat je oprecht bent. Als je dat niet bent, dan wordt het heel moeilijk.

Wijsheid is ook zo'n begrip. De wijsheid zegt over zichzelf dat wie hem vroeg zoeken, hem zullen vinden. In het algemeen geldt, dat wie zoekt zal vinden. Als je niet zoekt, dan vind je meestal niet. Als je oprecht bent, dan heb je grote kans, ook als je niet zoekt, je toch vindt.

Hoe dan ook, wat hier beschreven wordt is dit: als het Woord Gods in klare taal gesproken wordt, dan kan dit zo werken. Dan wordt het Woord van God overgedragen en dan komen die dingen die een mens weet en niet kan vinden tevoorschijn. Die worden openbaar, met als resultaat: vallende op zijn aangezicht = zich onderwerpende aan. Dat is heel de Bijbel door de betekenis. Vallende op zijn aangezicht, zal hij God aanbidden. De beste manier om God te aanbidden is door je aan God te onderwerpen. Dat doe je gewoon door aan te nemen wat Hij gesproken heeft. Geloof heet dat.

En verkondigen dat God waarlijk onder u is. Niet op grond van het wonderteken van het spreken in tongen, maar door het spreken in klare taal van het levende en blijvende Woord van God. Dat dit aan de andere kant ook vijandschap oproept, is genoegzaam bekend. Paulus gaat hier van het positieve uit. Mensen zouden gebouwd worden en eventueel zelfs tot geloof komen.

26 Wat is het dan, broeders? Wanneer gij samenkomt, een iegelijk van u, heeft hij een psalm, heeft hij een leer, heeft hij een *vreemde* taal, heeft hij een openbaring, heeft hij een uitlegging; laat alle dingen geschieden tot stichting.

Paulus zegt niet dat wanneer je samenkomt, je met votum en groet moet beginnen, of iets dergelijks. Je vindt allemaal niet hoe dat zou moeten. Bij de vergadering van gelovigen zeggen ze dat zij als enigen vergaderen op de nieuwtestamentische wijze. Zij bedoelden natuurlijk te zeggen dat zoals zij het doen de enig juiste manier is. Te denken dat het zo hoort zoals het er daar aan toegaat en dan ook nog zeggen dat de Geest dat zo leidt, is wel wat erg voortvarend. Hoe het wel moet? Moeilijk te zeggen. Er worden nu eenmaal

geen vaste regels daarvoor in de Bijbel gegeven. We vinden wel in de bijbel dat de prediking van het Woord van God opbouwend is en dat het daar primair om gaat. Verder vind je ook dat er gezamenlijk gezongen wordt, als uitdrukking ook van de gemeenschap met elkaar. Ook Bijbels is dat iemand een gebed uitspreekt en dat de anderen daar eventueel amen op zeggen. In welke volgorde al die dingen moeten gebeuren staat niet in de Bijbel, net zo min hoe lang de bijeenkomst moet duren en wanneer die gehouden moet worden. Blijkbaar kwamen de gelovigen op de eerste dag der week samen, maar voorschriften daarover vind je nergens. De reden daarvoor is waarschijnlijk dat dit soort zaken in hoge mate cultuurgebonden zijn. Wat in de ene tijd en omstandigheid wel kan, kan in een andere tijd en omstandigheid weer niet. Er is daarin dus vrijheid, die alleen niet misbruikt zou worden. Het probleem is dat waar wij in de vrijheid staan, daar zal die vrijheid misbruikt worden. In Gal. 2: 4 gaat het over ingekropen valse broeders, die van bezijden ingekomen waren om te verspieden onze vrijheid, die wij in Christus Jezus hebben, opdat zij ons zouden tot dienstbaarheid brengen. Er staat nergens dat je dan dus maar die vrijheid moet beperken. Die vrijheid is er nu eenmaal. Voor de rest spreken we dingen met elkaar af. Dat is het beste om wanorde te voorkomen. Als een organist van tevoren graag wil weten welke liederen er gezongen gaan worden, omdat hij ze anders niet goed kan spelen, dat moet dat maar. Als er in je midden niemand is die de Gemeente iets leren kan, dan moet je afspreken om elders iemand vandaan te halen, die dat wel kan. Verder valt er weinig over te zeggen. Eenvoudig omdat er niet meer over in de Bijbel staat.

26 Wat is het dan, broeders? Wanneer gij samenkomt, een iegelijk van u, heeft hij een psalm, heeft hij een leer, heeft hij een *vreemde* taal, heeft hij een openbaring, heeft hij een uitlegging; laat alle dingen geschieden tot stichting.

Een iegelijk = wie het maar is. Het betekent niet dat iedereen wel iets moest hebben om in te brengen, maar als iemand iets in te brengen, dat het dan tot stichting van de Gemeente mag zijn.

Heeft hij een psalm = kan zijn dat iemand een lied opgeeft, maar ook dat iemand een lied gemaakt heeft en dat aandraagt om samen te zingen. Het is altijd al een christelijke praktijk geweest om liederen te schrijven. Het Woord maakt ons levend en bevordert inderdaad creativiteit.

Hoe dan ook, het kan van alles zijn en dat is ook wat de apostel zegt. Waar het om gaat is dat alle dingen geschieden tot stichting. Er wordt niet bij verteld waar de grenzen liggen. Is sjoelen opbouwend? Nou ja, het is een soort gezelschapsspel, ter bevordering van de onderlinge gemeenschap, maar om een bijeenkomst van de Gemeente Gods te besteden aan het sjoelspel? Waar die grenzen liggen staat niet in de Bijbel. Dat zouden we zelf moeten begrijpen

en ook zelf die afweging moeten maken. Als iemand zegt dat je het zus of zo moet doen, maar zelf kun je dat zo niet doen, dan doe je het op een andere manier. Het moet gepast zijn en tot opbouw van de Gemeente. De één heeft dit als bediening en de ander dat. Sommige dingen werken voor jou niet, maar voor anderen weer wel. Door sommige prediking kun je je totaal niet aangesproken voelen, terwijl anderen er enorm door gesticht worden. Dat kan allemaal. Dat is nu eenmaal verschillend en dat moeten we maar accepteren. Als de essentie maar is dat het Woord van God op de eerste plaats komt. Daarin ontmoeten wij elkaar in de eerste plaats. Dat is wat wij gemeenschappelijk hebben. Als er daarnaast nog andere activiteiten georganiseerd kunnen worden ter bevordering van de praktische gemeenschap tussen gelovigen, dan is dat alleen maar mooi. Vroeger was het gebruikelijk dat er een zangkoor opgericht werd. Je zingt liederen tot eer van de Heer en doet het met elkaar. Samen muziek maken is ook naar Bijbelse maatstaven zeer bevorderlijk voor de gemeenschap. Wat het ook is, laat alle dingen geschieden tot opbouw, tot stichting.

27 En zo iemand een *vreemde* taal spreekt, *dat* het door twee, of ten minste drie *geschiede*, en bij beurte; en dat één het uitlegge.

Twee of drie is in de Bijbel altijd weinig. Een gelovig overblijfsel heet ook twee of drie. Als er twee of drie in Mijn Naam vergaderd zijn... Dat gaat niet om twee of drie, maar om weinig. Zo vind je twee of drie beziën in de opperste tak van de boom. Twee of drie bessen in de opperste twijgen = een beeld van het gelovig overblijfsel.

Als je al in tongen spreekt in een bijeenkomst, doe het dan bij beurte en niet door elkaar.

Dat één het uitlegge = de accenttekens op de één geven aan dat het een telwoord is. Er moet minstens één zijn die het spreken in tongen uit kan leggen, want anders zou het helemaal niet in de Gemeente plaatsvinden. Als het gebeurt, dan moet het uitgelegd worden. Dat staat er dan ook.

28 Maar indien er geen uitlegger is, dat hij zwijge in de Gemeente; doch dat hij tot zichzelf spreke en tot God.

Als er geen uitlegger is, dan moet hij thuis maar in tongen spreken. Dan hoort hij zichzelf praten en God hoort hem ook. Dat is voldoende. Het teken van het spreken in tongen heeft hier feitelijk z'n functie al verloren. Degenen die ooit die gave ontvingen, hadden die gave nog steeds en werden dus ook geacht die gave te besteden. Voor de rest is het een kwestie van tijd, want die gave zou vanzelf uitsterven. Paulus stelt zich ook niet teweer tegen het spreken in tongen, maar hij zegt dat wat er ook in de Gemeente gebeurt, dit zou moet stichten en in orde moet gebeuren.

29 En dat twee of drie profeten spreken, en dat de anderen oordelen.

Er is discussie over de vraag of de anderen ook profeten zijn. Het staat er niet bij. Wellicht dat de anderen de andere gelovigen zijn. In ieder geval is het zo dat waar wij het Woord van God horen, daar hebben wij de verantwoordelijkheid te onderzoeken of deze dingen, die wij horen, ook alzo zijn. Het ligt natuurlijk voor de hand om dit vers als volgt te lezen: als er twee of drie profeten zijn, dan moeten er andere profeten aanwezig zijn om te beoordelen of deze profeten wel echte profeten zijn, door te beoordelen of hetgeen zij spreken wel echt van de Heer afkomstig is. Dit lijkt echter onwaarschijnlijk.

Wat er ook gesproken wordt, het zou in ieder geval in overeenstemming moeten zijn met het Oude Testament, de Geschriften die in die dagen ter beschikking stonden. Wat God in deze dagen ook doet, het is vervulling van wat Hij in het Oude Testament had aangekondigd. Dus blijft ook op ons van toepassing wat ook op de Bereërs van toepassing was, namelijk dat zij dagelijks onderzochten of deze dingen alzo waren (Hand. 17: 11).

Paulus vindt twee of drie sprekers wel voldoende in één bijeenkomst. De anderen, degenen die niet spreken, oordelen of de dingen die gesproken worden ook alzo zijn. Daarom hebben we allemaal een Bijbel bij ons als we naar een bijeenkomst gaan, zodat we op z'n minst kunnen controleren of het überhaupt wel in de Bijbel staat wat gezegd wordt. Daarna zou het nog verder moeten gaan, door niet alleen te onderzoeken of het in de Bijbel staat, maar ook of wat erover gezegd wordt wel Bijbels is. Die verantwoordelijkheid hebben we allemaal. De één is daar inderdaad beter toe in staat dan de ander, maar je moet toch ergens beginnen. De verantwoordelijkheid ligt bij onszelf en we hebben die verantwoordelijkheid naar de Heer toe.

30 Doch indien een ander, die er zit, *iets* geopenbaard is, dat de eerste zwijge.

Er zou niet door elkaar gesproken worden. Bovendien worden wij geacht de ander uitnemender te achten dan onszelf. Ook al hadden we gedacht iets te gaan zeggen, maar er is iemand anders die iets te zeggen heeft, laat die dan maar voorgaan. Je kunt het natuurlijk ook afspreken, mede omdat we ook geen profeten meer hebben.

Wij zijn geen profeten en kunnen ons dus ook niet helemaal goed voorstellen hoe het werkt.

31 Want gij kunt allen, de een na den ander profeteren, opdat zij allen leren, en allen getroost worden.

Je kunt je de situatie in Korinthe voorstellen. Er spreken er een paar in tongen, bovendien profeteren er ook nog een paar door elkaar heen. Chaotisch dus. Dat is niet de bedoeling. De profeten kunnen best de één na de ander profeteren. Als het door elkaar gebeurt, kan niemand het verstaan en leert dus ook niemand en wordt ook niemand getroost.

32 En de geesten der profeten zijn den profeten onderworpen.

De geesten der profeten en daarmee de geestelijke gaven der profeten. De geesten der profeten zijn aan de profeten onderworpen. Het is niet zo dat als de profeet een ingeving krijgt, hij dan zo nodig iets moet gaan zeggen. De profeet kan zich beheersen en z'n gelegenheid afwachten. Hij kan zelf bepalen wanneer hij spreekt of zwijgt. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de profeten zelf.

33 Want God is geen *God* van verwarring, maar van vrede, gelijk in al de Gemeenten der heiligen.

In het woord verwarring herken je het Engelse woord war = oorlog. Verwarring en oorlog zijn synoniemen, ook in het Nederlands. Het tegenovergestelde van verwarring is dus vrede. Verwarring is strijd. God is geen God van verwarring of strijd, maar van vrede. Verwarring heeft natuurlijk toch te maken met degene die verwarring sticht, namelijk de dooreenwerpen, de diabolos, de duivel. Hij is degene die verwarring sticht, terwijl God de God van vrede en rust is. Dat is Hij overal. Gelijk in al de Gemeenten der heiligen. Waaruit je kunt concluderen dan de praktijk van de bijeenkomsten van de Gemeente te Korinthe nogal afweek van de bijeenkomsten in andere plaatselijke Gemeenten. In die andere Gemeenten ging het er kennelijk wat ordelijker aan toe, dan in Korinthe. Paulus probeert hen wat orde bij te brengen. Waarschijnlijk kenden deze Korinthiërs in hun gewone leven al weinig discipline. Dat drukt zich dan ook in de bijeenkomsten van de gelovigen uit. Paulus wijst hen daarover terecht. Het mag dan zo zijn dat bepaalde zaken cultuurgebonden zijn, maar de norm voor de bijeenkomsten van gelovigen is dat die tot stichting van de gelovigen zouden zijn en dat één en ander ordelijk zou geschieden.

34 Dat uw vrouwen in de Gemeenten zwijgen; want het is haar niet toegelaten te spreken, maar *bevolen* onderworpen te zijn, gelijk ook de wet zegt.

Het wordt niet tot de vrouwen gezegd, maar tot de mannen.
Het probleem is dit soort zaken te bespreken in een cultuur als de onze, waarin dingen zijn gegroeid, die waarschijnlijk toch niet meer te veranderen zijn. Zoals gezegd, Paulus richt zich tot de mannen. Daar is een goede reden voor, want zij zijn de baas. Dat leert de Bijbel nu eenmaal.
Die dingen hebben we afgeschaft en uitgevonden dat alle mensen gelijk zijn en ook dezelfde rechten hebben. Dit komt echter in heel de Bijbel niet voor. Het is een moderne uitvinding, die oorspronkelijk vanuit Frankrijk geïmporteerd is en daarna over de hele wereld verspreid. We hebben het over de Franse revolutie: Egalité, liberté et fraternité.
Alle mensen zijn nu eenmaal niet gelijk; gelovigen ook niet en ook niet binnen de gemeenschap van gelovigen. Natuurlijk, we zijn allemaal kinderen Gods en uit genade zalig geworden, maar daarna heeft iedere gelovige zo z'n eigen plaats en verantwoordelijkheid binnen de Gemeente. Dus zijn we niet allemaal gelijk. Het belangrijkste onderscheid daarin is het onderscheid tussen man en vrouw, hoewel er mensen zijn die zich dat niet aan laten praten en die dit in de praktijk blijkbaar ook niet weten

Dat uw vrouwen in de Gemeenten zwijgen. Paulus schrijft aan de Gemeente te Korinthe, maar hij heeft het over Gemeenten, in het meervoud. Dit zijn natuurlijk universele dingen, die voor alle Gemeenten gelden, waar ook ter wereld.

Het is haar niet toegelaten te spreken, maar onderworpen te zijn, gelijk ook de wet zegt.

Wij leven niet onder de wet. Dat zegt Paulus dan ook niet. Niettemin, ook onder de wet, in oudtestamentische tijd, is de situatie dat de vrouwen geacht worden onderdanig te zijn aan hun eigen mannen en worden niet geacht officieel in het openbaar te spreken. Het is in een openbare bijeenkomst niet de bedoeling dat een vrouw daar het woord neemt. Dat is de regel. Zijn er dan geen uitzonderingen? Die zijn er ongetwijfeld ook, ook in de Bijbel. Daar zijn ook redenen voor, maar die doen aan de regel niets af.

Het woord 'bevolen' staat schuin gedrukt en staat er dus helemaal niet. Daar zou inderdaad een werkwoord moet staan. De vertalers hebben dit woord ingevuld, maar als er al een werkwoord voor in aanmerking komt, dan toch eerst het werkwoord dat al gebruikt is en daarom ook niet herhaald wordt, namelijk 'toegelaten'. Het is de vrouw niet toegelaten te spreken, maar toegelaten onderworpen te zijn. Dat staat er niet, maar dit zou het meest logische woord zijn. Schrijven is schrappen. Woorden die niet nodig zijn laat je weg. Het probleem is dat anderen dan ineens wat anders invullen en dat is hier gebeurd.

Het is de vrouw niet toegelaten te spreken, maar het is haar toegelaten onderworpen te zijn, gelijk ook de wet zegt. Er wordt geleerd dat de vrouw onderdanig zou zijn, in ieder geval aan haar eigen man. Dat is de norm en ook de normale gang van zaken. Dat mannen en vrouwen trouwen en getrouwd door het leven gaan. Daar zijn uitzonderingen op, maar die veranderen niets aan de regel. In die situatie zijn vrouwen onderdanig aan hun mannen. Is dat voorgeschreven? Ja, dat is voorgeschreven. Maar zo staat het er niet. Vrouwen zouden zwijgen, want het is niet toegelaten dat zij spreken, maar het is toegelaten onderworpen te zijn. Dat maakt wel enig verschil, want ineens komen we nu van de andere kant binnen.

Wij leven in een samenleving waarin vrouwen het hoogste woord voeren. Zo is dat bij ons van overheidswege voorgeschreven. Omdat de Nederlandse bevolking voor 50% uit mannen bestaat en voor 50% uit vrouwen, moet de volksvertegenwoordiging idealiter ook voor de helft uit mannen en de helft uit vrouwen bestaan. Zolang de helft van de fietsenmakers nog niet voor de helft uit vrouwen bestaat, valt er nog een boel te doen, vindt men. Dit is niet Bijbels en ook niet natuurlijk, want als het natuurlijk was, zou het allang zo geweest zijn, maar zo gaat het nu eenmaal niet. Het kost nogal wat moeite om vrouwen te emanciperen. Hoe dan ook, we leven in een tijd waarin vrouwen het hoogste woord voeren. Als we dan tegen zo'n Schriftgedeelte aanlopen, waarin staat dat vrouwen niet het hoogste woord moeten voeren, dan hebben we een probleem.

Maar zoals gezegd, we komen eigenlijk van de verkeerde kant binnen. Je moet eigenlijk binnenkomen vanuit een cultuur waarin vrouwen sowieso niet in het openbaar spreken. Zo is het altijd geweest, tot aan de Franse Revolutie aan toe. Zo was het dus ook in de dagen van Paulus. Nu is het allemaal anders en binnen de Gemeente weten vooral de vrouwen ook wel een draai aan te geven. De redenering is dan dat wij als gelovigen allemaal gelijk zijn en allemaal kinderen Gods en hoewel wij van de vrouwelijke kunne zijn, zijn we niettemin geroepen tot zoonstelling en wordt de Gemeente en ook alle Gemeenteleden geacht mannelijk te zijn en worden wij, hoewel wij vrouwen zijn, door de apostel opgeroepen ons mannelijk te houden. Als Paulus het over broeders heeft, dan zijn de vrouwen daar ook onder begrepen. Dat vrouwen niet in de Gemeente mogen spreken, kan dus eenvoudigweg niet kloppen. Bovendien is het binnen een soort besloten gemeenschap. Daar komen alleen gelovigen, of mensen die binnen afzienbare tijd dat hopen te worden. Bovendien vindt zo'n bijeenkomst ook vaak plaats in een huiskamer. Waarom zou een vrouw daar dan niet een keer het woord mogen voeren?

Paulus komt van de andere kant binnen en zegt: 'Nee, het is haar niet toegelaten te spreken, maar het is haar toegelaten onderworpen te zijn, zoals

het altijd al was'. Het is haar toegelaten. Dit betekent dat zij niet de verantwoordelijkheid heeft in gezelschap het publiek tot te spreken of te leren. Het probleem is dat mannen dat bij gelegenheid moeten doen. Niet iedereen. Maar mannen zijn er en als er wat gebeuren moet, dan zijn de mannen verantwoordelijk en als er wat gezegd moet worden, dan worden ze ook geacht dat te doen. Bovendien zouden we dat dan ook nog doen namens de echtgenoten.

Wij zijn die dingen kwijtgeraakt. Je hebt een man en een vrouw en die gaan samen door het leven. Zij blijven ook dezelfde naam gebruiken. Zij houdt haar meisjesnaam. Ze hebben in de maatschappij ook allebei hun eigen werk. Ze hebben allebei stemrecht en krijgen ook elk apart een aanslag van de belastingdienst en krijgen zelfs tegenwoordig apart AOW. Kortom, zij blijven wie zij waren. Dat zij één worden, naar Bijbelse maatstaven, kun je tegenwoordige niet meer uitleggen. Man en vrouw zouden één zijn, één vlees, een eenheid. Dat begrijpt niemand meer. Niettemin, zij zouden dat zijn en voor zover zij inkomen hebben, is er maar één inkomen, voor zover zij stemrecht hebben, is er maar één stem en als er in het publiek gesproken moet worden, dan spreekt de man en niet de vrouw. Zeker waar het om onderwijzing gaat. Zij hoeft dat niet te doen; zij is niet toegelaten dat te doen. Het is een verantwoordelijkheid die zij niet draagt. Als ze vindt dat er toch wat gezegd moet worden, dan moet ze haar man aanporren. Die zou dan wat zeggen. Dan zijn er natuurlijk altijd vrouwen die klagen dat die graag wat willen, maar hun man niet zover krijgen. En wat nu als je een man hebt die van niks wil weten en ik wil zo graag wat leren? Geen idee; dat moet je zelf maar uitvechten. Maar in de Bijbel zijn man en vrouw één, zoals bijvoorbeeld Christus en de Gemeente één zijn. Degene Die het woord voert is Christus en niet de Gemeente. De Man onderwijst, niet de vrouw. Degenen die het toch anders doen moeten dat zelf weten. Dat is onze verantwoordelijkheid niet, maar hun eigen.

34 Dat uw vrouwen in de Gemeenten zwijgen; want het is haar niet toegelaten te spreken, maar *bevolen* onderworpen te zijn, gelijk ook de wet zegt.

Tot in de dagen van Korinthe spraken er geen vrouwen in het openbaar. Dat gebeurde gewoon niet. Waren die vrouwen dan niet geëmancipeerd? Jawel, maar zij kenden hun plaats. De mannen hopelijk ook. Dan voerden de mannen het woord.

35 En zo zij iets willen leren, laat haar te huis haar eigen mannen vragen; want het staat lelijk voor de vrouwen, dat zij in de Gemeente spreken.

De vrouw wordt niet alleen geacht in het openbaar niet te onderwijzen, maar ook geen vragen te stellen. Het staat namelijk lelijk voor de vrouwen dat zij in de Gemeente spreken. Waarom zou het nu lelijk staan voor de vrouwen dat zij in de Gemeente spreken? Gewoon, omdat dat volstrekt ongebruikelijk was. Zo is dat altijd geweest. Daar zijn uitzonderingen op en daar gaan we het ook nog over hebben. Er waren in het Oude Testament vrouwelijke rechters en ook profetessen, ook al hebben zij ons hun woorden dan toch niet nagelaten. Zij waren ook zeldzaam.

Het staat lelijk voor de vrouwen dat zij iets in het openbaar zeggen. Dat is ook vaak echt zo, in elk geval voor ons mannen, ook al houden we onze mond wel, want we willen geen ruzie.

Als het gaat om de één of andere uiteenzetting, om een lering, dan worden mannen geacht daar objectief over te kunnen nadenken. Soms koud en afstandelijk, logisch. In ieder geval tamelijk objectief. Terwijl iedereen weet dat alles wat vrouwelijk is problematiek vooral subjectief benadert. Als zij daar vragen over stelt, dan staat dat lelijk, omdat het vaak geen objectieve vragen zijn die gesteld worden. Omdat ze niet voortkomen uit de logica van oorzaak en gevolg, maar uit beleving. Dat is niet alleen één van de redenen dat de vrouw in het openbaar geen vragen zou stellen, maar ook één van de redenen waarom vrouwen niet zouden leren. Het leren, in de zin van onderwijzen, is per definitie onderwijzing in de Woorden Gods en dat is nu juist iets dat zo objectief mogelijk zou moeten gebeuren, hoewel ook dit laatste omstreden is. Niettemin, zo zou het moeten zijn. Het onderwijzen van het Woord van God zou zo objectief mogelijk moeten gebeuren. Het zou niet aangepast moeten worden aan bepaalde praktische omstandigheden en niet aangepast moeten worden aan onze gevoelens. Het is gewoon: 'Dit is wat het Woord zegt'. Dat is iets dat vrouwen per definitie niet ligt. Niet dat ze het niet kunnen, maar dat ligt ze per definitie niet. Vandaar dat er verschil is. Dit is overigens geen waardeoordeel, maar bepaalde zaken liggen nu eenmaal meer op het terrein van de man en andere zaken meer op het terrein van de vrouw. Het baren van kinderen bijvoorbeeld ligt meer op het terrein van de vrouw. Je kunt het discriminerend vinden, maar zo liggen de zaken gewoon.

De man is doorgaans objectief en de vrouw subjectief. De man neemt afstand en de vrouw zit er middenin en reageert ook emotioneel. Vandaar dat mannen moeite hebben met de zogenaamde vrouwenlogica. Die is anders, hoewel mannen niet kunnen begrijpen hoe logica anders kan zijn. Niettemin, het is een Bijbels beginsel. Daarom vinden we in de samenleving en eigenlijk in heel de schepping rangorde. De hele schepping is geconstrueerd via deze hiërarchie. Immers, zoals reeds eerder gezegd, God is het Hoofd van Christus, Christus is het Hoofd van iedere man, en de man is

het hoofd van zijn vrouw. Dat is een rangorde. Algemeen gesproken wordt men het gelukkigst als men in die positie z'n levensvorm vindt. Dit betekent dat je als man bepaalde verantwoordelijkheden moet dragen en als vrouw ook, maar aan de andere kant ook dat je bepaalde verantwoordelijkheden niet hoeft te dragen, omdat die niet jouw verantwoordelijkheid zijn.

1 Tim. 2: 8 Ik wil dan, dat de mannen bidden in alle plaatsen, opheffende heilige handen, zonder toorn en twisting.

Dit is natuurlijk niet letterlijk bedoeld, want het is onmogelijk om je handen in alle plaatsen omhoog te houden. Bovendien, we hebben het er al over gehad, dat bidden in z'n brede betekenis het dienen van de Heer betekent. Het gaat erom dat je de Heer in alle aspecten van het leven dient. Het bidden zonder ophouden, zoals elders door Paulus gezegd wordt, gaat natuurlijk ook niet. Soms moet je ook werken, of andere dingen doen. Bidden is een term voor heel het christelijke leven, dat geacht wordt een gebed te zijn. Heel ons leven zou aanbidding zijn en tot eer van de Heer. Maar het zou ook gebed zijn in de zin van vragen en smeken, namelijk in afhankelijkheid van de Heer. Daarom: 'Bidt zonder ophouden' en 'bidt in alle plaatsen'.

Je heft daarbij de handen op om ze te laten vullen. Niet opdat je wat aan zou pakken, maar opdat je wat te doen zou krijgen. Zo wordt die terminologie in de Bijbel gebruikt, waarbij de handen van bijvoorbeeld de zonen van Aäron gevuld worden, wat niet betekende dat ze een cadeautje kregen, maar dat ze aan het werk moesten. God geeft ons wat te doen. Wij bidden, opheffende heilige handen, door te zeggen: 'Heer, wat wilt Gij dat ik doen zal?'

We zouden in de praktijk van ons leven de Heer dienen, in alle plaatsen, zonder ophouden, zonder toorn en zonder twisting.

9 (Ik wil dan) Desgelijks ook dat de vrouwen, in een eerbaar gewaad, met schaamte en matigheid zichzelf versieren, niet in vlechtingen *des haars*, of goud, of paarden, of kostelijke kleding;

Schaamte en matigheid = samen bescheiden, terughoudend, niet opvallend. Daar hoort een eerbaar gewaad ook bij, want een oneerbaar gewaad, ongeacht wat het ook moge zijn, trekt in ieder geval de aandacht. Dat was niet de bedoeling.

Vrouwen versieren zichzelf. Paulus is zich daarvan bewust. Maar zij zouden zich niet versieren door vlechten in het haar, door goud, parels of kostelijke kleding, maar...

10 Maar (hetwelk de vrouwen betaamt, die de godvruchtigheid belijden) door goede werken.

Het mooiste aan een vrouw, zeker op de lange termijn, zijn haar goede werken. Zo betaamt het de vrouwen die de godvruchtigheid belijden. De vrouwen die de Heer willen dienen zouden niet de aandacht op zichzelf moeten richten, behalve dan door goede werken.

11 Een vrouw late zich leren in stilheid, in alle onderdanigheid.

De vrouw is de passieve en de man de actieve. Vrouwen zijn dan altijd meteen beledigd, omdat zij menen erg actief te zijn. Dat is vaak ook zo, maar dat is niet de betekenis van de term. De vrouw is meer geneigd dienstbaar te zijn en te werken onder de leiding van iemand anders. De man is dan de actieve, die leiding geeft. Dat is alleen nog zo in het ballroom dansen en dan heb je het wel zo ongeveer gehad. Tegenwoordig dans je zelfs niet meer met elkaar, maar tegenover elkaar en bij voorkeur zonder elkaar aan te raken, want men is zelfstandig, onder het motto: aan mijn lijf geen polonaise. Ze wonen wel samen, maar trouwen willen ze niet, want dat is eng, omdat ze dan echt één zijn.

Een vrouw late zich leren in stilheid, in alle onderdanigheid.
Bedenk wel dat Paulus dit geschreven heeft.

12 Doch ik laat de vrouw niet toe dat zij lere, noch over den man heerse, maar *wil*, dat zij in stilheid zij.

Als je goed leest, dan merk je dat onderwijzen een vorm van heersen is. Het is op z'n minst een kwestie van beïnvloeding. De bedoeling van onderwijs, ook in het Woord van God, is toch dat gelovigen geleid worden door de leraars en herders, dan wel voorgangers of voorstanders. Zij worden geacht op één of andere wijze leiding te geven, om de gelovigen, de schapen, te leiden tot de Heer.

Dat discussie zo vaak ontaardt in ruzie, is omdat de discussie vaak niet gaat over een bepaald onderwerp, maar over wie het kan winnen en wie dus de macht heeft. Het gaat gewoon over de pikorde, zoals dieren die bij elkaar in de buurt leven elkaar naar het leven staan, om te bepalen wie het eerst bij de voerbak mag, wie het meest dominant is, om de volgorde te bepalen. Zo bezien is sport is karikaturaal aftreksel van het dagelijks leven. Het gaat er altijd om wie de eerste is. Dat doen dieren ook. Wie kan de macht behouden? Discussie heeft vaak geen enkele zin, omdat het meestal om de strijd zelf gaat. Maar het is toch geen oorlog? Het gaat toch om de argumenten? Niet of je wint of verliest. In ieder geval is het zo dat degenen die het woord voeren de toehoorders proberen te beïnvloeden. Dat is toch een bepaalde vorm van macht uitoefenen.

Paulus zegt dat hij de vrouw niet toelaat dat zij lere, want dat is over de man heersen. Men heeft daar het volgende op gevonden, dat het gaat over een vrouw in relatie tot haar eigen man. Immers, dat de man over de vrouw zou heersen en de vrouw haar man onderdanig zou zijn, dat zijn toch termen die het huwelijk aangaan. Dat is ook zo. En als dat zo is, dan mag een vrouw dus gerust in het openbaar spreken, maar alleen als haar man er niet bij is. Over de andere mannen mag ze dan weer wel heersen. Dit is modern evangelisch. Het is natuurlijk gewoon een aanpassing aan moderne gebruiken die allang bestaan. Deze dingen gebeuren juist omdat men de vrouw niet meer als vrouw respecteert. Vrouwen doen dat vaak zelf ook niet. Zij willen zo graag een man zijn en mannelijke rechten hebben, mannelijke verantwoordelijkheden dragen. Van oudsher is bekend dat vrouwen daar minder toe bekwaam zijn. Dat blijkt in de praktijk ook, want vrouwen redden het in de samenleving bij lange na niet zo goed als mannen. Tenminste als je de statistieken erbij pakt. Dat is namelijk precies zoals de overheid dat ook doet. De deuren staan wagenwijd open voor de vrouwen, maar toch gebeurt het niet en dus moet eraan gewerkt worden. Als er dan ergens een functie open is, dan gaat de voorkeur uit naar een vrouw. Waarom? Omdat het fifty fifty moet worden. Dit is discriminatie. Bovendien, als vrouwen niet willen, laat ze dan. De mannen moeten al zoveel in de samenleving; waarom zouden de vrouwen dat nu ook nog moeten? En waarom zouden mannen en vrouwen binnen het huwelijk niet veel meer als eenheid optreden en niet gewoon aanvaarden wat de Bijbel daarover zegt? Zo hebben ze naar buiten toe ook maar één stem, net zoals ze één adres hebben en vroeger één belastingaanslag. Wat is daar nu mis mee en waarom is het veranderd? De filosofische gedachte erachter is vrij simpel. Men is begonnen met God los te laten, het allerhoogste gezag, aan Wie de hele schepping zou behoren te zijn onderworpen. Als men de verhouding tussen Schepper en schepping heeft losgelaten, heeft men fundamenteel alle rangorde losgelaten. Dan is er geen hogere Macht en dan vallen alle machtsverhoudingen hier op aarde ook weg. Dit is niet maar filosofie, maar ook cultuurgeschiedenis. Daar waar men het gezag van God en het bestaan van God in twijfel trekt, sterker nog, gewoon ontkent, vallen dit soort hiërarchische verhoudingen automatisch weg. Toen dat gebeurd was, begon ook meteen de vrouwenbeweging en de strijd om de maatschappelijke positie van de vrouw, met het vrouwenstemrecht. Die ontwikkeling is niet meer te stoppen. Ja, terugkeren naar Bijbelse beginselen. Dat begint met het erkennen van de opperste Machthebber, waaronder de mannen in ieder geval staan. Daarna moet het voor een vrouw ook niet te moeilijk zijn om te erkennen dat zij onder het gezag van iemand anders staat. Niet dat er verder niet over te praten valt of onderling niet het één en ander verdeeld kan worden. Daar zijn geen stramme voorschriften voor, maar dit is het beginsel. Dat is een volstrekt Bijbels beginsel, ontleend aan Gen. 3. Daar

staat niet dat de man de opdracht krijgt om de vrouw te onderdrukken, maar...

Gen. 3: 16 Tot de vrouw zeide Hij: Ik zal zeer vermenigvuldigen uw smart, namelijk uwer dracht; met smart zult gij kinderen baren; en tot uw man zal uw begeerte zijn, en hij zal over u heerschappij hebben.

Natuurlijk, er zijn vrouwen die geen man begeren. Andersom ook, maar dat is niet de norm. Dit is de normale gang van zaken. De man zal heerschappij over de vrouw hebben. God heeft de man geen opdracht gegeven dat te doen, maar zo zal het zijn. Dat is de meest natuurlijke verhouding die er nu eenmaal is. Dat werkt door in heel het leven. Terug naar 1 Tim. 2.

- 12 Doch ik laat de vrouw niet toe dat zij lere, noch over den man heerse, maar *wil*, dat zij in stilheid zij.
- 13 Want Adam is eerst gemaakt, daarna Eva.

In 1 Kor. 11 heet het dat de man niet gemaakt is om de vrouw, maar de vrouw om de man. Ook daar wordt op de volgorde van het scheppingswerk gewezen. De volgorde brengt rangorde met zich mee.

- 14 En Adam is niet verleid geworden; maar de vrouw, verleid zijnde, is in overtreding geweest.

Als de duivel invloed wil hebben op de mens, dan probeert hij dat bij voorkeur via de vrouw. Daar is ook een goede reden voor: de vrouw is ontvankelijker dan de man. Dat is eenvoudig uit te leggen. Dat is per definitie zo. Alles wat vrouwelijk is, is vrouwelijk, omdat het ontvankelijk is en daarmee ook wat uitwendiger. Het vrouwelijke is het buitenste en het mannelijke is het binnenste. Het vrouwelijke ontvangt dus het mannelijke. Iedereen weet zo tegen kerst wat ontvangst is, maar dat is vrouwelijk. De vrouw staat meer open, ook voor de verleiding, zegt de Bijbel. Dat is één van de argumenten waarom de vrouw niet zou leren. De duivel is er sowieso op uit om het Woord van God te vervalsen, om andere ideeën binnen te brengen. Dat is ook wat in Genesis gebeurde. Dat is de geschiedenis van de zondeval en die ging via de vrouw. Dat is dus een gevaarlijke kant. Daarom zou de vrouw in stilheid zijn en niet over de man heersen.

- 15 Doch zij zal zalig worden in kinderen te baren, zo zij blijft in het geloof, en liefde, en heiligmaking, met matigheid.

Iets vrouwelikers dan kinderen baren bestaat er niet. Deze uitdrukking wordt gebruikt voor alles wat vrouwelijk is. Paulus is al op die wijze aan het redeneren, wanneer hij zegt dat hij wil dat de mannen bidden in alle plaatsen. Dat is het meest christelijke wat je doen kunt. Het is de uitdrukking van onderwerping aan een hogere en daarmee is het ook eer geven aan een hogere; aan God dus. Het woord bidden wordt gebruikt, maar het wordt gebruikt in een veel bredere betekenis, waarbij bidden als het belangrijkste kenmerk fungeert voor het geheel.

Zo eindigt deze perikoop met dat de vrouw zal zalig worden in kinderen te baren. Als je het smal neemt wordt een vrouw niet zalig van kinderen baren, maar zij zou gewoon haar eigen vrouwelijke bezigheden hebben. Daar hoort het leren niet bij. Niettemin is het uiteraard de bedoeling dat zij dit in geloof, liefde, heiligmaking en met matigheid doet. Het gaat in al deze Schriftplaatsen over de matiging en beperking van de vrouw en de verantwoordelijkheden van de vrouw. Maar de mannen hebben net zo goed hun beperkingen. Als het gaat over de geestelijke gaven, dan staat er ook meteen bij dat het met mate gebeuren zou, tot een bepaalde maat. Wij mensen moeten allemaal onze beperkingen kennen. Als een mens zijn beperkingen niet kent, dan denkt hij al snel dat hij God is. Zo staat het in Rom. 1.

Efe. 5: 21 Elkander onderdanig zijnde in de vreze Gods.

We zouden als gelovigen elkaar onderdanig zijn, maar dat is binnen een bepaalde rangorde. Als we dan vervuld zijn met de Geest (vers 18), zouden we elkaar ook onderdanig zijn

22 Gij vrouwen, weest aan uw eigen mannen onderdanig, gelijk aan den Heere;

Het gaat met dit soort uitspraken eigenlijk altijd over de situatie binnen het huwelijk.

23 Want de man is het hoofd der vrouw, gelijk ook Christus het Hoofd der Gemeente is; en Hij is de behouder des lichaams.

Je kunt er dus ook niets op afdingen, want als je dat doet, dan ding je af op de verhouding van Christus en de Gemeente. Dat beeld van Hoofd en lichaam wordt in deze perikoop verder ontwikkeld.

24 Daarom, gelijk de Gemeente aan Christus onderdanig is, alzo ook de vrouwen aan haar eigen mannen in alles.

De man is verantwoordelijk voor zijn vrouw. Hij zou haar liefhebben, haar onderhouden. Dat woord is voor tweeërlei uitleg vatbaar, maar in beide gevallen schrijf je het hetzelfde en is het ook hetzelfde. Als de vrouw ondergeschikt is aan haar man, dan is de man verantwoordelijk zijn vrouw het nodige te verschaffen. Dat was vroeger bij het Nederlandse recht ook zo. Als je ging trouwen dan werd voorgelezen dat de man gehouden is zijn vrouw het nodige te verschaffen. Dat hebben ze veranderd, want nu is ook de vrouw gehouden haar man het nodige te verschaffen. Ze worden dus geacht elkaar het nodige te verschaffen, want man en vrouw zijn immers volgens de Nederlandse wet gelijk. Wat men kennelijk niet doorheeft, is dat men hiermee het huwelijk heeft afgeschaft. Ons Nederlandse wettige huwelijk is gewoon onzin. Dat is niet een huwelijk, niet naar Bijbelse maatstaven en dat zijn eigenlijk de enige maatstaven die tellen.

- 33 Zo dan ook gijlieden elk in het bijzonder, een iegelijk hebbe zijn eigen vrouw, alzo lief als zichzelf; en de vrouw zie, dat zij den man vreze.

Zoals wij als leden van de Gemeente allen Christus vrezen, zo zou de vrouw haar man vrezen, op gelijke wijze.

- Kol. 3: 18 Gij vrouwen, zijt uw eigen mannen onderdanig, gelijk het betaamt in den Heere.
19 Gij mannen, hebt uw vrouwen lief, en wordt niet verbitterd tegen haar.

Je moet er in ieder geval uit concluderen dat die kans bestaat en dat het bovendien ook voor de hand ligt.

- 20 Gij kinderen, zijt uw ouderen gehoorzaam is alles, want dat is den Heere welbehagelijk.

Als je de Heer wil dienen als kind van God, dan betekent dit in de eerste plaats dat je je plaats kent binnen de samenleving, in het gezin, waar je deel van uitmaakt. Al deze dingen worden wel degelijk op een hoger niveau geplaatst, want er staat...

- 23 En al wat gij doet, doet dat van harte als den Heere, en niet den mensen;

Dit soort dingen zijn niet tot verbetering van de wereld, maar tot eer van de Heer. Hoe aards deze dingen ook mogen zijn en hoe vleselijk het huwelijk fundamenteel ook is, het wordt niettemin voor ons als gelovigen op een veel

hoger niveau geplaatst binnen de kaders van onze dienst aan de Heer. Daar begint het mee. Het Nieuwe Testament leert dat gelovigen eerst hun eigen gezin en leven op orde zouden hebben. Dat is de uitvalsbasis voor een eventueel verdere dienst aan Hem.

- Tit. 2: 1   Doch gij, spreek hetgeen der gezonde leer betaamt.
2   Dat de oude mannen nuchter zijn, stemmig, voorzichtig, gezond in het geloof, in de liefde, in de lijdzaamheid.

Zij worden geacht voorbeelden te zijn. En of ze dat nu willen of niet, ze zijn het. Jongeren zijn van nature geneigd de ouderen te volgen, na te doen. Het belangrijkste deel van wat wij plechtig opvoeding noemen, gebeurt op deze wijze, door voorbeeld te zijn.

- 3   De oude vrouwen insgelijks, dat zij in *haar* dracht zijn, gelijk den heiligen betaamt, dat zij geen lasteraarsters zijn, zich niet tot veel wijns begevende, *maar* leraressen zijn van het goede;

In haar dracht = in haar kleding. Te vrezen valt dat bovenstaande dingen nu juist de dingen zijn waartoe oude vrouwen geneigd zijn. Voor zover vrouwen toch zouden leren, zouden zij leraressen zijn van het goede. Of dat verbaal gebeurt? Zou heel goed kunnen, maar dan toch niet in de Gemeentelijke bijeenkomsten. Voor hen geldt hetzelfde als voor de oude mannen, ze zouden in de eerste plaats voorbeelden zijn.

- 4   Opdat zij de jonge *vrouwen* leren voorzichtig te zijn, haar mannen lief te hebben, haar kinderen lief te hebben;

Vorzichtig is één van de woorden voor verstandig. Het Bijbelse begrip van wijsheid en verstand heeft, ook in Hebreeuws, te maken met dat men ruim om zich heen kijkt. Voorzichtig wil zeggen dat je vooruit kijkt. Het wordt geïnterpreteerd als verstandig zijn. Iemand die verstandig is houdt z'n ogen open.

Liefhebben is een zeer praktisch begrip. Liefhebben kun je leren. Liefhebben is namelijk niet primair emotie. Liefhebben is dienst. Liefhebben is verbonden zijn, een verbonden leven met degene die men liefheeft. Dat betekent dus dat men elkaar het nodige verschaft, dan men elkaar helpt. Daarna is de vraag hoe je dat doet. Daar zijn de oude vrouwen voor, die je dat kunnen leren, want dat staat hier.

Dat uit een dergelijke praktische dienst ook een emotionele band ontstaat, dat is zo, maar naar Bijbelse maatstaven is dit de volgorde.

Liefde kan gecommandeerd worden. Immers, gij zult de Heere, uw God liefhebben met geheel uw verstand, met geheel uw hart, met geheel uw ziel en met alles wat in u is enzovoort. Dat is een opdracht. De mannen krijgen de opdracht om hun vrouwen lief te hebben. Hoe kun je nu op commando een emotie oproepen? Dat kan dus niet, maar dat is ook niet de strekking van dit vers. De strekking van het vers is om die positie in te nemen en daarnaar te handelen. Liefhebben is in de praktijk hetzelfde als dienen. Uit die verbondenheid ontstaat emotie, maar die is secundair. Dat is aan mannen nog wel uit te leggen, maar aan vrouwen niet of nauwelijks, juist omdat zij van nature geneigd zijn vanuit emotie te handelen. Toch is dat niet de goede en ook niet de meest verstandige methode. Daarom staat de vrouw onder de man. In een goed huwelijk is het de man die de overdadige emoties van de vrouw onder controle probeert te houden en andersom, de mannen die te objectief en te afstandelijk zijn, die worden door hun vrouwen dan weer meegesleept op het emotionele terrein. Daarmee houden ze elkaar in balans. Niettemin blijft het zo dat de vrouw onderdanig is aan de man, waaruit je kunt concluderen dat emoties ondergeschikt zouden zijn aan het gezonde verstand. Eerst komt dus objectiviteit en daarna de beleving, de subjectiviteit.

Heeft iemand je wel eens gevraagd of je de Heer liefhebt? Wat zeg je dan en hoe weet je dat dan en sinds wanneer is dat dan zo? Eerlijk zijn. Als de Heer deze vragen zou stellen en je zou hier bevestigend op antwoorden, dan zou Hij zeggen, dat je het dan maar moet laten zien. De Heere Jezus vroeg aan Petrus: 'Heb je Mij lief?' en Petrus antwoordde: 'Gij weet dat ik U liefheb'. De Heere Jezus zei toen dat hij dat dan maar moest laten zien. Nou ja, Hij zei: 'weidt Mijn schapen. Heb je Mij lief, weidt dan maar Mijn schapen; hoedt Mijn lammeren'. Als je hem liefhebt, dien Hem dan.

- 4 Opdat zij de jonge *vrouwen* leren voorzichtig te zijn, haar mannen lief te hebben, haar kinderen lief te hebben;

De oudere vrouwen worden geacht ervaringsdeskundige te zijn. Zij hebben misschien in hun leven ook geleerd hoe het niet moet.

- 5 Matig te zijn, kuis te zijn, het huis te bewaren, goed te zijn, haar eigen mannen onderdanig te zijn, opdat het Woord Gods niet gelasterd worde.

Matig te zijn = beperkt, een beetje op de achtergrond.

Kuis te zijn = schoon te zijn. Dat is een verschil in betekenis, ook in Vlaanderen en Nederland. Een kuis vrouw in Vlaanderen is iemand die bij wijze van spreken goed kan stofzuigen. Zij kuisen het huis.

Het huis te bewaren = het huis en de huishouding is een vrouwelijke aangelegenheid. Daarna kun je alleen nog discussiëren over of het doen van klusjes nu bij het huishouden hoort, of bij het huis bouwen. De Joden zeggen gewoon dat de vrouw het huis is.

Vrouw = bath;

Huis = beth.

Het is ook hetzelfde woord. Bathseba = de dochter van de zeven, maar het had ook het huis van de 7 kunnen zijn. Het is of de vrouw of het huis. Het huis waarin ontvangen wordt. Die begrippen horen bij elkaar.

Het huis is niet alleen maar het gebouw, maar ook het gezin. In de eerste plaats zelfs.

- 7 Betoon uzelf in alles een voorbeeld van goede werken, in de leer onvervalstheid, deftigheid, oprechtheid;

Voorbeeld = typos.

Betoon in de leer onvervalstheid = het gaat in dit geval niet om de leer, maar dat Titus een voorbeeld zou zijn, die in de leer onvervalstheid betoont.

- 1 Petr. 3: 1 Desgelijks gij vrouwen, zijt uw eigen mannen onderdanig; opdat ook, zo enigen den Woorde ongehoorzaam zijn, zij door den wandel der vrouwen zonder Woord mogen gewonnen worden;
- 2 Als zij zullen ingezien hebben uw kuisen wandel in vreze.

Kan dat werken? Kennelijk wel, want anders zou het hier vast niet zo opgeschreven zijn. Het idee dat de vrouw via haar verbale kwaliteiten haar man zou kunnen overtuigen vind je in de bijbel niet terug, om de eenvoudige reden dat het andersom zou moeten. Dat is namelijk niet de norm. Het spreken van de vrouw heeft in de Bijbel geen hoge prioriteit. Haar werken en haar levenshouding wel.

- 2 Als zij zullen ingezien hebben uw kuisen wandel in vreze.
- 3 Welker versiersel zij niet hetgeen uiterlijk is, *bestaande* in het vlechten des haars, en omhangen van goud, of van klederen aan te trekken;
- 4 Maar de verborgen mens des harten, in het onverderfelijk *versiersel* van een zachtmoedigen en stillen geest, die kostelijk is voor God.

Dat het dat ook is voor haar echtgenoot, is wel te hopen, maar dit is wel de norm.

- 5 Want also versierden zichzelf eertijds ook de heilige vrouwen, die op God hoopten, en waren haar eigen mannen onderdanig;
- 6 Gelijk Sara aan Abraham gehoorzaam is geweest, hem noemende heer, welker dochters gij geworden zijt, als gij weldoet, en niet vreest voor enige verschrikking.
- 7 Gij mannen, insgelijks, woont bij *haar* met verstand, aan het vrouwelijk vat, als het zwakste, eer gevende, als die ook mede-erfgenamen der genade des levens *met haar* zijt; opdat uw gebeden niet verhinderd worden.

Een vat is per definitie vrouwelijk. In het Nederlands niet, want daarin is het onzijdig. Jammer dat die dingen uiteindelijk in de taal verloren gaan. Het vat is de buitenkant, het omhullende, het uitwendige en daarom vrouwelijk. Dat het bij de vrouw als zwakste vat niet alleen om fysieke kracht gaat, moge inmiddels duidelijk zijn. Het gaat om veel hogere dingen. Juist het specifiek vrouwelijke maakt de vrouw kwetsbaar en dus zwak. Als je op je gevoel, op je intuïtie door het leven moet gaan en zo je weg moet vinden, dan ben je heel kwetsbaar. Emotie maakt de mens kwetsbaar. Iemand die z'n emoties toont, stelt zich kwetsbaar op. Die laat z'n verdediging zakken.

Man en vrouw zijn gelijk als het om de genade gaat, want zowel man als vrouw zijn uit genade zalig geworden en leven allebei uit de kracht van God. Opdat uw gebeden niet verhinderd worden = opdat uw dienst aan de Heer niet verhinderd wordt. Die dienst aan de Heer begint namelijk gewoon met de situatie in het eigen leven, binnen het gezin, binnen het huwelijk; daarna in de eventuele werkkring, met de directe relaties die wij hebben in het aardse leven. Die zouden overigens beperkt zijn, want wij zijn niet verantwoordelijk voor de wereld. Niettemin, dat zou eerst op orde zijn en van daaruit zou je leven voor de Heer groeien.

Als je dit soort uitspraken gelezen hebt, dan begrijp je dat het helemaal niet zo moeilijk is wat Paulus in 1 Kor. 14 zegt. Het is de vrouwen toegelaten te zwijgen. Je mag aannemen dat zij deze Bijbelse positie innemen, maar op het moment dat zij publiek het woord voeren, doen ze dat niet meer. Dat gezegd hebbende weten we dat in het Oude Testament er vrouwen waren die in het publiek het woord voerden, maar niet in die zin dat zij leraressen waren, maar wel profetessen. Zij ontvingen van God rechtstreeks het Woord en gaven dat door. Dat is een enigszins andere positie. In het Oude Testament waren dat Mirjam, Deborah, Hulda en Noadja (Neh. 6: 14). Zo kom je in het Nieuwe Testament terecht, waarvan in Joël 2: 28 al gezegd werd: 'Uw dochteren zullen profeteren', toegepast in Hand. 2, waar Petrus dit in zijn toespraak aanhaalt. Verder vinden we in Hand. 21: 9 - 12 nog de vier dochters van Filippus die profeteerden. Er staat niet bij wat ze gezegd

hebben. Toen kwam de profeet A'gabus, die kwam zeggen dat Paulus beter niet naar Jeruzalem kon reizen.

Als vrouwen dus spraken, dan had dat met profetie te maken. Profetie kennen wij in onze dagen niet meer en dit verschijnsel dus ook niet.

- 36 Is het Woord Gods van u uitgegaan? Of is het tot u alleen gekomen?
- 37 Indien iemand meent een profeet te zijn, of geestelijke, die erkenne, dat, hetgeen ik u schrijf, des Heeren geboden zijn.
- 38 Maar zo iemand onwetend is, die zij onwetend.
- 39 Zo dan, broeders, ijvert om te profeteren, en verhindert niet in *vreemde* talen te spreken.
- 40 Laat alle dingen eerlijk en met orde geschieden.

Hoofdstuk 15

De opstanding der doden

- 1 Kor. 15: 1 Voorts, broeders, ik maak u bekend het Evangelie, dat ik u verkondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook staat;
- 2 Door hetwelk gij ook zalig wordt, indien gij het behoudt op zodanige wijze, als ik het u verkondigd heb; tenzij dan dat gij tevergeefs geloofd hebt.
- 3 Want ik heb ulieden ten eerste overgegeven, hetgeen ik ook ontvangen heb, dat Christus gestorven is voor onze zonden, naar de Schriften;
- 4 En dat Hij is begraven, en dat Hij is opgewekt ten derden dage, naar de Schriften;
- 5 En dat Hij is van Céfas gezien, daarna van de twaalven.
- 6 Daarna is Hij gezien van meer dan vijf honderd broeders op eenmaal, van welken het merendeel nog over is, en sommigen ook zijn ontslapen.
- 7 Daarna is Hij gezien van Jakobus, daarna van al de apostelen.
- 8 En ten laatste van allen is Hij ook van mij, als van een ontijdig geborene, gezien.
- 9 Want ik ben de minste van de apostelen, die niet waardig ben een apostel genaamd te worden, daarom dat ik de Gemeente Gods vervolgd heb.
- 10 Doch door de genade Gods ben ik, dat ik ben; en Zijn genade, die *aan mij bewezen is*, is niet ijdel geweest, maar ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen; doch niet ik, maar de genade Gods, Die met mij is.
- 11 Hetzij dan ik, hetzij zijlieden, alzo prediken wij, en alzo hebt gij geloofd.
- 12 Indien nu Christus gepredikt wordt, dat Hij uit de doden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u, dat er geen opstanding der doden is?
- 13 En indien er geen opstanding der doden is, zo is Christus ook niet opgewekt.
- 14 En indien Christus niet opgewekt is, zo is dan onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof.
- 15 En zo worden wij ook bevonden valse getuigen Gods; want wij hebben van God getuigd, dat Hij Christus opgewekt heeft, dien Hij niet heeft opgewekt, zo namelijk de doden niet opgewekt worden.
- 16 Want indien de doden niet opgewekt worden, zo is ook Christus niet opgewekt.

- 17 En indien Christus niet opgewekt is, zo is uw geloof tevergeefs, zo zijt gij nog in uw zonden.
- 18 Zo zijn dan ook verloren, die in Christus ontslapen zijn.
- 19 Indien wij alleen in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen.
- 20 Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, *en* is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.
- 21 Want dewijl de dood door een mens is, zo is ook de opstanding der doden door een Mens.
- 22 Want gelijk zij allen in Adam sterven, alzo zullen zij ook in Christus allen levend gemaakt worden.
- 23 Maar een iegelijk in zijn orde: de Eersteling Christus, daarna die van Christus zijn, in Zijn toekomst.
- 24 Daarna zal het einde zijn, wanneer Hij het Koninkrijk aan God en den Vader zal overgegeven hebben; wanneer Hij zal te niet gedaan hebben alle heerschappij, en alle macht en kracht.
- 25 Want Hij moet als Koning heersen, totdat Hij al de vijanden onder Zijn voeten zal gelegd hebben.
- 26 De laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood.
- 27 Want Hij heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen. Doch wanneer Hij zegt, dat *Hem* alle dingen onderworpen zijn, zo is het openbaar, dat Hij uitgenomen wordt, Die Hem alle dingen onderworpen heeft.
- 28 En wanneer Hem alle dingen onderworpen zullen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen worden dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.
- 29 Anders, wat zullen zij doen, die voor de doden gedoopt worden, indien de doden ganselijk niet opgewekt worden? Waarom worden zij voor de doden ook gedoopt?
- 30 Waarom zijn ook wij alle ure in gevaar?
- 31 Ik sterf alle dagen, *hetwelk ik betuig* bij onzen roem, die ik heb in Christus Jezus, onzen Heere.
- 32 Zo ik, naar den mens, tegen de beesten gevochten heb te Efeze, wat nuttigheid is het mij, indien de doden niet opgewekt worden? Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij.
- 33 Dwaalt niet, kwade samensprekingen bederven goede zeden.
- 34 Waakt op rechtvaardiglijk, en zondigt niet. Want sommigen hebben de kennis van God niet. Ik zeg het u tot schaamte.
- 35 Maar, zal iemand zeggen: Hoe zullen de doden opgewekt worden, en met een hoedanig lichaam zullen zij komen?
- 36 Gij dwaas, hetgeen gij zaait, wordt niet levend, tenzij dat het gestorven is;

- 37 En hetgeen gij zaait, *daarvan* zaait gij het lichaam niet, dat worden zal, maar een bloot graan, naar het voorvalt, van tarwe, of van enig der andere *granen*.
- 38 Maar God geeft hetzelfde een lichaam, gelijk Hij wil, en aan een iegelijk zaad zijn eigen lichaam.
- 39 Alle vlees is niet hetzelfde vlees; maar een ander is het vlees der mensen, en een ander is het vlees der beesten, en een ander der vissen, en een ander der vogelen.
- 40 En er zijn hemelse lichamen, en er zijn aardse lichamen; maar een andere is de heerlijkheid der hemelse, en een andere der aardse.
- 41 Een andere is de heerlijkheid der zon, en een andere is de heerlijkheid der maan, en een andere is de heerlijkheid der sterren; want de *ene* ster verschilt in heerlijkheid van de *andere* ster.
- 42 Alzo zal ook de opstanding der doden zijn. Het *lichaam* wordt gezaaid in verderfelijkeit, het wordt opgewekt in onverderfelijkeit;
- 43 Het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid; het wordt gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt in kracht.
- 44 Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, een geestelijk lichaam wordt er opgewekt. Er is een natuurlijk lichaam, en er is een geestelijk lichaam.
- 45 Alzo is er ook geschreven: De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel; de laatste Adam tot een levendmakenden Geest.
- 46 Doch het geestelijke is niet eerst, maar het natuurlijke, daarna het geestelijke.
- 47 De eerste mens is uit de aarde, aards; de tweede Mens is de Heere uit den hemel.
- 48 Hoedanig de aardse *is*, zodanige zijn ook de aardsen; en hoedanig de hemelse *is*, zodanige zijn ook de hemelsen.
- 49 En gelijkerwijs wij het beeld des aardsen gedragen hebben, *alzo* zullen wij ook het beeld des hemelsen dragen.
- 50 Doch dit zeg ik, broeders, dat vlees en bloed het Koninkrijk Gods niet beërven kunnen, en de verderfelijkeit beërft de onverderfelijkeit niet.
- 51 Ziet, ik zeg u een verborgenheid: wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden;
- 52 In een punt des *tijds*, in een ogenblik, met de laatste bazuin; want de bazuin zal slaan, en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden.

- 53 Want dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen, en dit sterfelijke *moet* onsterfelijkheid aandoen.
- 54 En wanneer dit verderfelijke zal onverderfelijkheid aangedaan hebben, en dit sterfelijke zal onsterfelijkheid aangedaan hebben, alsdan zal het woord geschieden, dat geschreven is: De dood is verslonden tot overwinning.
- 55 Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?
- 56 De prikkel nu des doods is de zonde; en de kracht der zonde is de wet.
- 57 Maar Gode zij dank, die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus.
- 58 Zo dan, mijn geliefde broeders! Zijt standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere.

Het hoofdstuk kan onderverdeeld worden in verschillende delen, maar het hele hoofdstuk gaat over de opstanding der doden, zoals de kop boven het hoofdstuk ook aangeeft.

Het mag dan gaan over de opstanding der doden en in het bijzonder die van Christus Zelf, Paulus noemt het gewoon het Evangelie. Dat doet hij meteen al in het eerste vers.

1 Kor. 15: 1 Voorts, broeders, ik maak u bekend het Evangelie, dat ik u verkondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook staat;

Het Evangelie is in essentie de opstanding van Christus.

Het woord Evangelie heeft men niet vertaald. Als het vertaald was, dan had er zoiets als 'de goede boodschap' gestaan. Dat zou dan vervolgens elke goede of blijde boodschap hebben kunnen zijn. Daarom hebben de vertalers het woord maar laten staan, om het de betekenis van de Bijbelse context te laten behouden.

Het Evangelie betekent inderdaad dat het gaat over een boodschap, maar dan één die van tevoren was aangekondigd; een boodschap die verwacht mocht worden. Dat is de eigenlijke betekenis van het woord, hoewel nog niet eens van het Griekse woord, maar wel van het Hebreeuwse equivalent basar. Die boodschap is niet noodzakelijk een blijde boodschap, hoewel men dat ervan gemaakt heeft, maar een boodschap waarop men wachtte. We vinden in de Bijbel een boodschap dat een Kind geboren is. Dat Kind werd in ieder geval al negen maanden van tevoren verwacht. Dat is waarschijnlijk een blijde boodschap, hoewel je in het algemeen gesproken daar achteraf je bedenkingen over kunt hebben.

In Rom. 1 wordt de term Evangelie gebruikt, waar staat...

Rom. 1: 1 Paulus, een dienstknecht van Jezus Christus, een geroepen apostel, afgezonderd tot het Evangelie van God.

De aardigheid is dat er dan meteen in de zin die volgt (en die men tussen haakjes gezet heeft) commentaar gegeven wordt op het Evangelie van God.

2 (Hetwelk Hij te voren beloofd had door Zijn profeten, in de heilige Schriften)

Er wordt met grote nadruk gezegd dat het Evangelie tevoren beloofd was. Een blijde boodschap, of het Evangelie, is naar Bijbelse maatstaven de vervulling van iets dat beloofd was. Vandaar dan ook dat het woord Evangelie in hoge mate synoniem is aan het Nieuwe Verbond, want het Nieuwe Verbond en alles wat daarmee samenhang was tevoren beloofd. Wat er in ieder geval beloofd was, was eeuwig leven. Dat is tot stand gekomen in de opstanding van Christus. Door Zijn opstanding brak ook inderdaad het Nieuwe Verbond aan. Het idee is dat fundamenteel alles wat God in het Oude Testament beloofd had, samengevat wordt onder één term, namelijk de belofte. Waar die vervuld wordt, wordt die gepredikt. Er wordt gepredikt dat God de beloften die Hij aan de vaders gedaan heeft, vervuld heeft aan ons, toen Hij Jezus verwekt had uit de dood (Hand. 13: 32). In Hand. 2 wordt het Evangelie voor het eerst openlijk gepredikt en Petrus zegt daar in dat verband: 'Want u komt de belofte toe'. Het Evangelie gaat dus inderdaad over wat God van oudsher beloofd had. De prediking daarvan is dus de verkondiging van die boodschap. In dat verband lees je in Gal. 3 dat God aan Abraham tevoren het Evangelie had verkondigd, zeggende: 'In u en uw zaad zullen alle geslachten des aardrijk gezegend worden'.

Strikt genomen is Evangelisatie de prediking van deze beloften Gods, die vervuld zijn geworden in de persoon en het werk van de Heere Jezus Christus en ook die vervuld worden en zullen worden in de persoon en het werk van de Heere Jezus Christus. Dat is gebaseerd op en begonnen bij Zijn opstanding. Dat zegt Paulus hier ook; dat Hij is gestorven, begraven en opgewekt. Het zal duidelijk zijn dat van die drie dingen de opstanding het belangrijkste is.

Rom. 8: 34 ... Christus is het, Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, die ook ter rechterhand Gods is, die ook voor ons bidt.

Die opstanding is inderdaad meer. Dit wordt verderop in 1 Kor. 15 ook beschreven. Daar staat dat, indien Christus niet is opgewekt, dan zijn wij nog in onze zonden en zijn verloren degenen die ontslapen zijn.

Onze zaligheid ligt vast in de opstanding van Christus, waarbij Hij leven en onverderfelijkheid aan het licht heeft gebracht, zoals het elders geformuleerd wordt (2 Tim. 1: 10).

Dat Hij ook voor ons bidt, is de beschrijving van Zijn Hogepriesterlijke functie. Hij kan ons als Hogepriester ook volkomen zaligmaken, omdat Hij altijd leeft om voor ons te bidden (Hebr. 7: 25).

Het gaat erom dat wij een goede voorstelling hebben van wat de prediking van het Evangelie feitelijk inhoudt.

Kennelijk waren de Korinthiërs het één en ander kwijtgeraakt, want er waren er onder hen die zeiden dat er geen opstanding uit de doden is. Dat is toch een beetje triest, want als er geen opstanding der doden is, zegt de apostel, dan is ook Christus niet opgewekt en dan is er dus ook geen zaligheid. Je kunt je afvragen waar dat misverstand vandaan komt en welke redenering eraan ten grondslag ligt.

Het is ook niet voor niets dat Paulus aan het begin van het hoofdstuk zegt: 'Ik maak u bekend het Evangelie...'. Toch is het een vreemde uitdrukking, want je mag aannemen dat deze geheiligden in Christus Jezus, de geroepen heiligen te Korinthe (want zo worden ze in hoofdstuk 1 aangesproken), dit Evangelie kenden en aanvaard hadden. Dat is ook zo, want Paulus maakt hen het Evangelie bekend, dat hij hen verkondigd hééft. Niettemin begint hij weer van voren af aan hen het Evangelie bekend te maken, omdat ze het blijkbaar op één of andere wijze toch kwijtgeraakt zijn.

Dat verschijnsel doet zich in onze dagen ook op grote schaal voor. Velen zijn de grondslag waarop onze zaligheid is gebaseerd volledig kwijtgeraakt. Men raakt het hele idee van opstanding kwijt.

Er is bij wedergeboorte sprake van geestelijke opstanding, maar God heeft ook beloofd dat wij lichamelijk zullen opstaan. Bovendien, het Nieuwe Verbond brak aan door de opstanding van de Heere Jezus Christus uit de dood. Dat zal best een geestelijke opstanding geweest kunnen zijn, maar bij gelegenheid laat de Heer Zich betasten, om duidelijk te maken dat er geen geest voor hun neus staat, maar vlees en benen.

Sommigen van de discipelen hebben het graf geïnspecteerd en dat was leeg. Er was dus wel zeker sprake van een lichamelijke opstanding. Hoewel wij vanuit de Bijbel kunnen aantonen dat er toch iets aan dat lichaam veranderd was en dat dat lichaam over mogelijkheden beschikte die een natuurlijk lichaam nu eenmaal niet heeft, staat toch als een paal boven water vast dat er sprake was van hetzelfde lichaam dat aan het kruis stierf. Of God dat oude lichaam nodig heeft? Kennelijk wel. Het is alleen niet duidelijk waarom. God doet dat nu eenmaal zo. De Bijbel leert bovendien dat heel deze oude schepping veranderd zal worden en plaats zal maken voor een nieuwe

schepping. Dat het sterfelijke door het leven verslonden zal worden, wat betekent dat dit sterfelijke toch onderdeel uit gaat maken van het levende, van het onvergankelijke. Hoe dat technisch, dan wel fysiek, dan wel natuurkundig in z'n werk zal gaan, daar kunnen we alleen naar gissen. Hij zal dat in het algemeen doen, maar ook met de individuele mens. Dat lees je ook in Openb. 20: 'Ik zag de doden, staande voor God'.

Het gaat in dit hoofdstuk niet over de wedergeboorte als zodanig, hoewel dat ook opstanding is, maar over de lichamelijke opstanding. Het is niet voor niets dat één van de traditionele geloofsbelijdenissen zegt: 'Ik geloof in de wederopstanding des vleses'. Dat 'des vleses' staat er niet voor niets bij. Dit betekent dat men zegt te geloven in lichamelijke opstanding. En terecht; daar gaat dit hoofdstuk over. Daarna kun je je natuurlijk afvragen waarom dat noodzakelijk is, of waarom God dat zo wil, maar dat het zo is, dat de graven na de opstanding leeg zullen zijn, is duidelijk.

Nog afgezien daarvan, Christus is voor alles Zelf de norm. Dit betekent dat de broeders en zusters die inmiddels ontslapen zijn, ter gelegenheid van de opname van de Gemeente wel degelijk zullen opstaan, zodanig, dat hun lichamen niet meer in de graven zullen zijn, waarin ze tot dan toe gelegen hebben. Of de graven daadwerkelijk open zullen gaan, is niet bekend, maar dat ze leeg zullen zijn staat wel in de Bijbel.

Wij die levend overblijven zullen veranderd worden. Als zij veranderd worden, dan degenen die ontslapen zijn dus ook. Als onze lichamen omgezet zullen worden in een onvergankelijk hemels lichaam, dan gebeurt dat ook met de lichamen die voorheen al gestorven waren. De Bijbel spreekt dus nadrukkelijk over lichamelijke opstanding.

Het is mogelijk een theorie te ontwikkelen die zegt dat God dat lichaam helemaal niet nodig heeft. Dat lichaam wordt gedumpt en weggedaan als afval en daarvoor in de plaats komt dan een nieuw lichaam, want God heeft dat oude lichaam niet nodig. Dat kan wel zo zijn, maar de Bijbel leert anders. Er zijn ook altijd mensen die het niet begrijpen. Dat kan.

Er zijn ook mensen die zich afvragen, dat als dat dode lichaam bij de opname van de Gemeente levend wordt en uit het graf komt, hoe dat dan kan, want de gelovigen waren immers al in de hemel? Komen ze dan eerst weer naar de aarde om weer plaats te nemen in hun lichaam en dan met de opname mee naar de hemel? Het is maar hoe je het je wilt voorstellen. In de eerste plaats, zover weg is de hemel nu ook weer niet; nog geen meter bij ons vandaan. Bovendien is het een gebeurtenis die plaatsvindt in een punt des tijds, in een ogenblik. Dus van het ene moment op het andere zijn die lichamen omgezet; van ons en van degenen die gestorven zijn. Hopelijk hebben zij en wij dan beklede en overklede lichamen gekregen. Dat het een wonder is, ja, dat is het

zeker. God heeft in de loop der eeuwen duidelijk genoeg geïllustreerd waartoe Hij in staat is en ook dat Hij hiertoe in staat is. Als het waar is dat Christus Zelf uit de dood is opgestaan en Zijn lichaam veranderd is, dan kan dat dus en bestaat er zoiets als opstanding der doden. Als God dit met Eén kan, dat kan Hij dat met allen.

Het hele idee is dat de oude schepping omgezet zal worden in een nieuwe. Alles wat tot ons oude lichaam behoort heeft, zal dus worden veranderd. Dat is lichamelijke opstanding. Op die waarheid is bovendien het hele Evangelie gebaseerd.

Ds. Nico ter Linden is theoloog en zelfs hofpredikant. Hij verkondigt ronduit dat er geen lichamelijke opstanding zal zijn. Als hij nu gewoon gezegd had dat hij alleen geloofde in een geestelijke opstanding, een opstanding bij wijze van spreken, in die zijn dat hij altijd zal voortleven in onze gedachten, oké, maar hij gelooft dus niet in een letterlijk opgestane Christus. Daarmee vertel je dat er geen zaligheid is. Waarschijnlijk begrijpt hij dat niet eens.

Zaligheid is op grond van de opstanding van Christus. voor zover wij nieuw leven hebben ontvangen, ook al zou dat alleen maar geestelijk zijn en niet lichamenlijk, is dat omdat God ons mede levend gemaakt heeft met Christus (Efe. 2: 5).

In Rom. 6 staat toch dat wij met Christus gestorven en begraven en opgewekt zijn. De dood heerst niet meer over ons. Wij zijn dienaren geworden van het Nieuwe Verbond, niet der letter, maar des Geestes. Dat berust allemaal op de opstanding van Christus. Daarmee brengt het vervulling van oudtestamentische beloften aangaande een onvergankelijk Koningschap van de Zoon van David, die ook de Zoon van God is (2 Sam. 7). Een onvergankelijk koningschap kan niet voor een sterfelijk mens. Toch moet het een mens zijn, want die beloften zijn gedaan voor de Zoon van David. We leren dat deze Zoon van David weliswaar gestorven is, maar daarna is opgestaan uit de dood en wel voor altijd. De dood heerst niet meer over Hem. Daarmee is Hij de Zoon van David en de Zoon van God, met eeuwig leven. Hij is Degenen aan wie dat onvergankelijke Koninkrijk daadwerkelijk toekomt. Als Hij niet is opgestaan uit de dood, dan kun je net zo goed je Bijbel weggooien. Dan heb je niets.

Je hoeft de Bijbel niet alleen als een geschiedenisboek te hebben, want daar word je bepaald niet vrolijk van. Als religieus boek? De geschiedenis leert ons dat religie het volk van Israël nergens gebracht heeft. Het werd door die religie zelfs een steeds goddelozer volk, dat verhard en verblind werd. Dat is de geschiedenis. Wat het christendom betreft, van de geschiedenis van het christendom word je ook niet vrolijk. De atheïsten stellen de vraag wat 2000 jaar geschiedenis het christendom nu gebracht heeft. Dan kom je niet verder

dan wat kunstschaten, die betaald werden door de onderdrukking van het gewone kerkvolk. Het christendom heeft dus bepaald ook niet veel gebracht. Maar hoe kom je bij het idee dat het christendom de mens wat zou moeten brengen? De vraag is wat het de Heer gebracht heeft. Voor zover het de mens wat zou brengen, komt dat pas in de wederkomst van Christus, in de openbaring van Zijn Koninkrijk.

Hoe dan ook, de Heere Jezus Christus werd in Zijn opstanding Degene Die in het Oude Testament beloofd was: Zoon van Abraham, Zoon van David en op een hoger niveau zoon van God. Sindsdien wordt het Evangelie openlijk gepredikt. God heeft de beloften die Hij aan de vaders gedaan heeft vervuld toen Hij Jezus uit de dood verwekt heeft. Het is niet voor niets dat in het christendom juist deze waarheden zo omstreden zijn. Als je moeilijkheden wilt hebben, dan moet je vooral zeggen dat God Jezus tot Zoon heeft gesteld in Zijn opstanding uit de dood. Dat dit gewoon verschillende malen zwart op wit in de Bijbel staat, trekt men zich niets van aan. Men protesteert ertegen, want men heeft een andere leer uitgevonden over het eeuwige Zoonschap van Christus enzovoort. Men is het belang kwijtgeraakt van het werk van de Heere Jezus Christus, van het aan het licht brengen van het leven en de onverderfelijkheid. Daar ligt onze zaligheid. Niet in de vergeving van onze zonden, hoewel dat noodzakelijk is en daarin ook voorzien is, maar zoals Paulus verderop in dit hoofdstuk zegt, ook als je zonden je vergeven zijn, ben je nog niet behouden. Behoudenis berust op wedergeboorte, op het ontvangen van nieuw leven. Dat leven is in Christus, Die voor dat doel uit de dood werd opgewekt, als Eerstgeborene van een nieuwe schepping en ook van een nieuwe mensheid, zoals beschreven in Rom. 5.

Kortom, het Evangelie berust op de lichamelijke opstanding van Jezus van Nazareth. Daar heeft Paulus het dus over. Hij predikt de Korinthiërs dat Evangelie opnieuw: 'Ik maak u bekend hetgeen ik u verkondigd heb', hetgeen op z'n minst suggereert, dat men de basis van het Evangelie is kwijtgeraakt. Dat gebeurde meteen al in de eerste generatie van het Christendom. De prediking van het Evangelie is de prediking van de opstanding van Christus, nadat Hij de reinigmaking onzer zonden door Zichzelf teweeggebracht heeft (Hebr. 1: 3).

1 Kor. 15: 1 Voorts, broeders, ik maak u bekend het Evangelie, dat ik u verkondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook staat;

Het Evangelie, dat zij ook aangenomen hebben en waarin zij ook staan. Dat is hun positie, als gelovigen, als wedergeboren mensen. Zij zijn geheiligden in Christus Jezus, geroepen heiligen.

- 2 Door hetwelk gij ook zalig wordt, indien gij het behoudt op zodanige wijze, als ik het u verkondigd heb; tenzij dan dat gij tevergeefs geloofd hebt.

Door hetwelk gij ook zalig wordt, niet werd. Door hetwelk gij bezig zijt zalig te worden, als een proces dat plaatsvindt in het leven van de Korinthiërs. Dat zal gebeuren indien zij het Evangelie, dat zij aangenomen hadden, ook behouden op zodanige wijze als Paulus het hun verkondigd had.

Wat gewoonlijk over het hoofd gezien wordt in dit vers, maar ook in vele andere verzen, is dat hier niet gesproken wordt over de zaligheid die wij kregen toen we tot geloof gekomen zijn, toen wij wedergeboren werden, maar over een zaligheid die ons deel wordt tijdens ons leven als kinderen Gods.

Zaligheid is de term voor alles wat God onder het Nieuwe Verbond geeft; alles wat tot het eeuwige leven en de godzaligheid behoort. Als we de moeite zouden nemen om het begrip zaligheid, zalig of zaligmaken, op te zoeken in in ieder geval het Nieuwe Testament, dan zouden we tot de conclusie moeten komen dat het zelfs in drie verschillende verbanden gebruikt wordt. De eerste heeft te maken met onze wedergeboorte. Je wordt zalig als je eeuwig leven ontvangt. Zalig worden heeft echter ook te maken met het loon dat we van God ontvangen voor de werken des geloofs, die door ons lichaam geschied zijn. Want het loon dat wij ontvangen en de zegeningen die God ons nu eventueel geeft in het leven van alledag, heet ook zaligheid, want het is wat God geeft. In derde instantie hebben we nog de zaligheid die te maken heeft met de lichamelijke opstanding. Die ontvangen wij ook van God, bij de opname van de Gemeente in de toekomst.

Er is dus een drievoudige zaligheid, een drievoudige behoudenis, een drievoudige heiligmaking.

De eerste heeft te maken met onze wedergeboorte en wat daar het resultaat van is; de tweede heeft te maken met onze praktische levenswandel en wat daar het resultaat van is en de derde heeft te maken met ons lichaam, waarvan het resultaat is een verheerlijkt lichaam in de toekomst.

Het eerste heeft te maken met geestelijke dingen, de zaligheid tot behoudenis van de geest. Het heeft te maken met onze wedergeboorte, maar wedergeboren worden is uit God geboren worden, of uit de Geest geboren worden en wat uit de Geest geboren is, dat is Geest. Wat we hebben ontvangen is van geestelijke aard. Je kunt het desnoods zaligheid van de geest noemen. Die term gebruik je om een overgang te maken naar wat in de Bijbel heet de zaligheid van de ziel. De ziel is een ander ding.

De ziel is de praktische levenswandel van de mens. Nog korter, de ziel is het praktische leven van de mens en dat is de mens. De mens is hoe hij leeft, wat hij doet. Dat is zijn identiteit. Wat en wie een mens is, is wel enigszins bepaald door zijn genen, maar in de praktijk wordt dat bepaald door hoe hij denkt en wat hij zoal doet.

In de Bijbel worden de begrippen ziel en wandel afwisselend gebruikt, omdat het eigenlijk hetzelfde is. In de Nederlandse taal wordt tussen beide begrippen onderscheid gemaakt. Dat is heel jammer, want dat betekent dat men zich met de verzen waarin die termen voorkomen geen raad weet.

Als je vraagt hoe het met iemands ziel gaat, dan vraag je niet of iemand een kind van God is, maar of hij als kind van God leeft. Het is niet de vraag of je eeuwig leven hebt ontvangen, maar of je ook loon zult ontvangen. Dat is de zaligheid van de ziel.

Daarnaast heb je nog de zaligheid van het lichaam. De zaligheid van de ziel en de zaligheid van het lichaam hangen met elkaar samen. De heerlijkheid van het lichaam dat wij zullen ontvangen, maakt deel uit van het loon dat we zullen ontvangen. We krijgen allemaal een verheerlijkt lichaam, maar niet allemaal even heerlijk. We zijn in de hemel niet allemaal gelijk. Hoe we straks zullen zijn, wordt mede bepaald door onze levenswandel sinds wij kinderen Gods zijn. We zullen een aantal teksten bij langs gaan waar het over ziel en wandel gaat.

1 Petr. 2: 11 Geliefden, ik vermaan *u* als inwoners en vreemdelingen, dat gij *u* onthoudt van de vleselijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel;

12 En houdt uw wandel eerlijk onder de heidenen;

Als je weet dat ziel en wandel hetzelfde is, dan heb je geen enkel probleem met deze verzen. De vleselijke begeerlijkheden voeren krijg tegen de ziel, tegen onze praktische levenswandel. Onze christelijke voornemens worden gehinderd door de vleselijke begeerlijkheden. Die vleselijke begeerlijkheden hebben dus invloed op onze wandel. Daarom staat er dat we onze ziel, onze wandel, eerlijk zouden houden onder de heidenen.

De geest is het ontastbare wezen van de mens;

De ziel is het praktische leven van de mens. Hoe hij beweegt, wat hem beweegt, waarmee hij zijn tijd vult. Die ziel zou zalig worden.

Je kunt wel wedergeboren zijn, maar hoe zit het met de ziel? De bedoeling is dat de wedergeboorte en het ontvangen hebben van de Geest z'n uitwerking zou hebben op onze ziel. Daarna zou dat weer een uitwerking op ons lichaam hebben. Daarmee ben je terecht aan het einde van het verhaal, namelijk de opstanding des vleses.

In Hebreeën wordt ons geleerd dat wij als kinderen Gods niet onder de wet leven en daarmee niet onder het Aäronitisch priesterschap, maar onder het Nieuwe Verbond en daarmee onder Christus, de Hogepriester van het Nieuwe Verbond. Wat maakt dat in de praktijk voor verschil? Het verschil is dat wij daarom een andere levenswandel zouden hebben. Wij worden geacht uit het geloof te leven. Nadat Paulus deze zaken tot en met hoofdstuk 10 uiteengezet heeft en gezegd heeft dat wij niet in het heilige thuishoren, maar in het heilige der heiligen, niet op de aarde, maar in de hemel, niet onder het Oude Verbond, maar onder het Nieuwe Verbond, zegt hij dat het de bedoeling is dat wij uit die beginselen leven en dat wij daarvoor loon zullen ontvangen. De rechtvaardige zal uit het geloof leven. Als je vervolgens vraagt hoe dat is, uit het geloof leven, dan reikt Paulus een heleboel voorbeelden aan, die hij opsomt in hoofdstuk 11, uitmondend in het voorbeeld van Christus in hoofdstuk 12. Zij worden ons niet zozeer tot voorbeeld gesteld in de zin van wat zij deden, maar dat wat zij deden voortkwam uit wat God gesproken had.

- Hebr. 11: 4 Door het geloof heeft Abel een meerdere offerande Gode geofferd dan Kaïn, door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft, dat hij rechtvaardig was, alzo God over zijn gave getuigenis gaf; en door hetzelfde *geloof* spreekt hij nog, nadat hij gestorven is.
- 5 Door het geloof is Enoch weggenomen geweest, opdat hij den dood niet zou zien; en hij werd niet gevonden, daarom dat hem God weggenomen had; want vóór zijn wegneming heeft hij getuigenis gehad, dat hij Gode behaagde.
- 7 Door het geloof heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde van de dingen, die nog niet gezien werden...

Door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde. God had gesproken en Noach geloofde en dus deed hij wat, in overeenstemming met, dan wel voortkomend uit wat God gesproken had.

- 8 Door het geloof is Abraham, geroepen zijnde, gehoorzaam geweest...

Zo gaat dat het hele hoofdstuk door. Dat is leven uit geloof. Dat wil zeggen, voor de volle 100%, ook in het praktische leven, je vertrouwen stellen op wat God gesproken heeft en daarnaar handelen. Waarom zouden wij dat doen?

- Hebr. 10: 34 ... wetende, dat gij hebt in uzelf een beter en blijvend goed in de hemelen.
- 35 Werpt dan uw vrijmoedigheid niet weg, welke een grote vergelding des loons heeft.

- 36 Want gij hebt lijdzaamheid van node, opdat gij, den wil van God gedaan hebbende, de belofenis moogt wegdragen;
- 39 Maar wij zijn niet van degenen, die zich onttrekken ten verderve, maar van degenen, die geloven tot behouding der ziel.

Wij Stellen dus ons vertrouwen op wat God gesproken heeft, omdat:
We weten dat we een beter en blijvend goed in de hemelen hebben;
Omdat we een vergelding des loons zullen ontvangen;
Omdat wij de belofenis Gods mogen wegdragen;
En tot behouding der ziel.

Wij zijn niet van degenen die zich onttrekken aan het leven uit geloof, ten verderve, want als wij ons aan dit leven uit geloof onttrekken, dan wacht alleen verderf. Dan blijft er van ons praktische leven niets over. Wij behoren tot degenen die geloven, tot behouding der ziel, tot behoud van ons praktische leven. Leven uit geloof is een volstrekt praktische aangelegenheid. Behouding der ziel wil zeggen dat het leven van de gelovige vrucht draagt, resultaat heeft.

Het is niet een kwestie van leven uit geloof en ooit een keer zalig worden, dat we dan ooit een keer eeuwig leven krijgen. Velen denken dat en baseren die gedachte op dit soort Schriftplaatsen. Die Schriftplaatsen zijn er inderdaad, die zeggen dat ons praktische leven onze zaligheid bewerkstelligt. Dan word je dus zalig door goed je best te doen. Men begrijpt niet dat het in die teksten niet gaat om de zaligheid als zodanig, want aan die zaligheid kunnen wij verder niets doen. Dat is tot geloof komen en je wordt het. In die teksten gaat het om het loon dat we eventueel zouden ontvangen. Loon kun je niet ontvangen als je niet eerst wedergeboren bent.

Jak. 1: 18   Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard door het Woord der waarheid, opdat wij zouden zijn eerstelingen Zijner schepselen.

Maar zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven. Welke niet uit den bloede, noch uit den wil des vleses, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn (Joh. 1: 12, 13). Niet uit den wil des mans = die wedergeboorte komt niet voort uit de natuurlijke mens, maar uit de wil van God. Hij heeft ons naar Zijn wil gebaard. Hij heeft dat gedaan door het Woord der waarheid. Petrus noemt dat het zaad der wedergeboorte, namelijk het eeuwig blijvende Woord van God.

- 21   Daarom, afgelegd hebbende alle vuiligheid en overvloed van boosheid, ontvangt met zachtmoedigheid het Woord, dat in *u* geplant wordt, hetwelk uw zielen kan zaligmaken.

Dit wordt tot wedergeboren mensen gezegd. Volgens vers 18 is men al zalig, maar volgens vers 21 moet men daarna nog zalig worden. Dat kan alleen omdat het over twee verschillende dingen gaat. In vers 18 gaat het over de zaligheid naar de geest en in vers 21 over de zaligheid naar de ziel. De enige manier waarop onze ziel kan zalig worden, is door het Woord dat in onze harten geplant wordt.

22 En zijt daders des Woords, en niet alleen hoorders, uzelf met valse overleggingen bedriegende.

Wij hebben in onze samenleving een grote scheidslijn getrokken tussen theorie en praktijk en leren zelfs dat theorie en praktijk niet met elkaar overeen hoeven te stemmen, omdat het twee verschillende dingen zijn. Dat is jammer, want dat is een onderscheid dat zeer kunstmatig is, want wat moet je met woord in je hart; wat moet je met kennis als je er niets mee doet? Als je er niets mee doet, dan raak je je kennis gewoonlijk kwijt. Je kunt medelijden hebben met mensen die die kennis niet kwijtraken als ze er niets mee doen. Die worden namelijk gek. 'Gij raast' zei Festus tot Paulus, 'de grote geleerdheid brengt u tot razernij' (Hand. 26: 24).

Hoe dan ook, men zou dader des Woords zijn en niet alleen hoorder. In vers 25 heet het daders des werks. Men zou geen vergetelijk hoorder zijn, maar een dader des werks. Het gaat om praktisch leven.

Jak. 2: 14 Wat nuttigheid is het, mijn broeders, indien iemand zegt, dat hij het geloof heeft, en hij heeft de werken niet? Kan dat geloof hem zaligmaken?

Het is een retorische vraag. Ook al heb je geen idee waar het over gaat, dan nog weet je dat het antwoord op de vraag nee moet zijn. Luther had net uit de brief aan de Romeinen geleerd dat de mens zalig en behouden wordt door geloof alleen, zonder de werken. Hij vond de brief van Jakobus een strooien brief en dat die niet in de Bijbel thuishoorde. Tot vandaag denken velen dat Paulus met betrekking tot die zaligheid iets anders leerde dan Jakobus. Het probleem is dat men niet in de gaten heeft dat het in beide Schriftgedeelten over twee verschillende dingen gaat. Ook Jakobus had al gezegd dat wij wedergeboren zijn naar Zijn wil door het Word der waarheid. Daar wordt niets aan afgedaan. Hij gaat alleen verder, want waar het gaat om de zaligheid der ziel (want daar had hij het over), kan men zonder werken niet zalig worden. Dat heeft te maken met de praktische uitwerking van het Woord van God in onze harten. Het gaat om de praktische uitwerking van ons geloof in dat Woord, wat het met ons doet en hoe het ons verandert in de vernieuwing van ons gemoed, in de vernieuwing van ons denken en uiteraard in de

vernieuwing van onze levenswandel. De zaligheid van de ziel is nu eenmaal een ander ding en daarover heeft Paulus het in 1 Kor. 15.

1 Petr. 1: 9 Verkrijgende het einde uws geloofs, *namelijk* de zaligheid der zielen.

Verkrijgende = wij zijn bezig te verkrijgen.

Het gaat hier in 1 Petr. 1 ook over het praktische leven van een kind van God, waarbij het geloof beproefd wordt. Ook Petrus voegt eraan toe dat hij schrijft aan degenen die reeds wedergeboren zijn, net als Jakobus.

23 Gij, die wedergeboren zijt, niet uit vergankelijk, maar *uit* onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende Woord van God.

Zoals Jakobus zei: 'Naar Zijn wil heeft Hij u gebaard, door het Woord der waarheid'. Je vindt hier dus precies dezelfde gedachte terug. Het staat ook in 1 Petr. 2: 2, maar daar vind je het niet zo makkelijk terug.

2 Petr. 2: 2 En, als nieuwgeboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen (tot zaligheid);

Als nieuwgeboren kinderkens ben je dus al zalig naar de geest.

In de Textus Receptus, de grondtekst die door de Statenvertalers werd gebruikt houdt de tekst op na: opdat gij door dezelve moogt opwassen. In recentere grondteksten staat er echter nog achter: tot zaligheid. Opdat gij door dezelve moogt opwassen tot zaligheid. Dat die uitdrukking in bepaalde handschriften is weggefallen laat zich eenvoudig verklaren, want als je al een nieuwgeboren kind bent, dan ben je toch al zalig? Ze hebben het waarschijnlijk niet goed begrepen en daarom bewust een paar woorden uit de tekst weggelaten. Dat 'tot zaligheid' slaat op de zaligheid der ziel, lijkt volstrekt duidelijk.

Filipp. 2: 12 Alzo dan, mijn geliefden, gelijk gij te allen tijd gehoorzaam geweest zijt; niet als in mijn tegenwoordigheid alleen, maar veelmeer nu in mijn afwezen, werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven;

Kun je dan door werken je zaligheid bewerkstelligen? Ja, dat kan, maar je kunt er niet door wedergeboren worden. Het gaat niet over het ontvangen van eeuwig leven, maar over de uitwerking daarvan. Het leven dat we als natuurlijke mensen hebben ontvangen, hebben we gekregen zonder daar iets

aan te kunnen doen. Dat was door de wil eens mans, door onze natuurlijke vader. Daar hebben wijzelf part noch deel aan gehad. Daarna ben je dus geboren en moet je er wat van zien te maken. Daar heb je dan wel weer part en deel aan. Onze ouders hebben ook hun best gedaan om dat aan ons verstand te peuteren, dat we er nu zelf iets van moeten maken.

Zo hebben wij ook eeuwig leven ontvangen naar Gods wil, op basis van ons geloof. Toen kregen we dat eeuwige leven en nu is het ons leven. Wij worden geacht daar iets van te maken, er iets mee te doen. Net als in het natuurlijke leven. We hebben bepaalde capaciteiten en bepaalde gebreken. In beide gevallen moeten we daar het beste van zien te maken. Leren wat we kunnen, leren wat we niet kunnen, doen wat we kunnen en niet doen wat we niet kunnen. De mens kan met de aanleg die hij gekregen heeft wellicht ver komen. In de praktijk wordt de grens daarvan bepaald door wat hij nu eenmaal niet kan. Je kunt een goede muzikant zijn, maar als je niet zakelijk bent, dan valt er geen droog brood mee te verdienen. Je kunt misschien leuk schrijven, maar als je het niet onder de mensen weet te brengen, dan verdien je ook daarmee nog geen droge boterham.

Zo is het met ons christelijk leven ook. Aan de ene kant worden wij erop gewezen er wat van te maken en aan de andere kant worden we gewezen op matigheid. Wij zouden namelijk niet trouw zijn over het vele dat we ontvangen hebben, maar we zouden trouw zijn over het weinige dat we hebben ontvangen. Dat dat weinige toch wel erg veel is, dat is zo, maar hou het maar op weinig, want dat houdt je klein en dat is de bedoeling.

Je kunt dus je zaligheid bewerken, maar dan gaat het dus over de zaligheid der ziel. Dat het ook hier om het praktische leven van de gelovige gaat, blijkt meteen uit het volgende vers.

Filipp. 2: 13 Want het is God, Die in u werkt, beide het willen en het werken, naar *Zijn* welbehagen.

14 Doet alle dingen zonder murmureren en tegenspreken;

15 Opdat gij moogt onberispelijk en oprecht zijn, kinderen Gods zijnde, onstraffelijk in het midden van een krom en verdraaid geslacht, onder welke gij schijnt als lichten in de wereld;

Enzovoort. Het gaat over de ziel, over het praktische leven.

Voor wat betreft het verloren gaan, in 1 Kor. 8: 11 was al sprake van broeders die verloren gaan door ons. Dat kan dus, maar ook daar gaan het niet om het verlies van eeuwig leven, want eeuwig leven kun je niet verliezen, omdat het eeuwig leven is. Maar een broeder kan verloren gaan, in die zin dat er van zijn praktische leven niets terechtkomt. In 1 Kor. 3 ging het daar ook al over, waar

het praktische leven beschreven wordt als het bouwen op het fundament. Eenieder zie toe hoe hij daarop bouwe.

- 1 Kor. 3: 12 En indien iemand op dit fundament bouwt: goud, zilver, kostelijke stenen, hout, hooi, stoppelen;
- 13 Eens iegelijks werk zal openbaar worden; want de dag zal het verklaren, dewijl het door vuur ontdekt wordt; en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven.
- 14 Zo iemands werk blijft, dat hij daarop gebouwd heeft, die zal loon ontvangen.
- 15 Zo iemands werk zal verbrand worden, die zal schade lijden; maar zelf zal hij behouden worden, doch alzo als door vuur.

Zo iemands werk = dat is de ziel. Zo iemand een dader des werks is, die zal loon ontvangen. Zo niet, dan zul je schade lijden. Dat is ongeveer hetzelfde als verloren gaan. Hijzelf zal behouden worden, maar zijn werk zal verloren gaan. Eeuwig leven raak je niet kwijt, maar werken van hout, hooi en stro zullen verbranden. Die hebben namelijk geen enkele zin, omdat ze geen eeuwigheidswaarde hebben.

Als je nu nog een keer Filipp. 2: 12 leest: Werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven, waarom staat er dan niet: Werkt uw zaligheid met vreze en beven? Waarom staat er: Werk de zaligheid van uw zelf? Wat is dat, uw zelf, uw ego, uw ik, uw identiteit? Dat is uw ziel. Dat is wie je bent, een ziel. Werk de zaligheid van uw zelf = werk de zaligheid van uw ziel.

In Kol. staat: Gij zijt in Hem volmaakt, terwijl in Filipp. staat: Niet dat ik al volmaakt ben, maar ik jaag ernaar. De oppervlakkige lezer zegt dat Paulus zichzelf tegenspreekt. Als je begrijpt dat het over twee verschillende dingen gaat, dan is er niets moeilijks aan. Wij zijn volmaakt in Christus. Wij hebben volmaakt leven ontvangen, namelijk het leven van Christus. Of dat ook in ons praktische leven volmaakt tot uitdrukking komt, daarover zegt Paulus dat hij zover nog niet is. Fundamenteel wel, maar in de praktijk niet. Als een kind geboren wordt, dan wordt het aan de buitenkant bekeken en gezegd: 'Er ontbreekt niets aan; het is volmaakt'. Toch staat dat nog te bezien. Het is de vraag of het daarna ook goed tot ontwikkeling komt en wat ervan terechtkomt. Dat kan soms heel teleurstellend zijn.

Terug naar 1 Kor. 15.

- 1 Kor. 15: 1 Voorts, broeders, ik maak u bekend het Evangelie, dat ik u verkondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook staat;
- 2 Door hetwelk gij ook zalig wordt, indien gij het behoudt op zodanige wijze, als ik het u verkondigd heb; tenzij dan dat gij tevergeefs geloofd hebt.

Paulus maakt hen het Evangelie opnieuw bekend. Hij begint weer van voren af aan. Zij hadden immers weder melk van node en niet vast spijs (1 Kor. 3: 2). Het Evangelie, waarin zij staan. Dat lijdt geen twijfel; het zijn wedergeboren mensen.

Door hetwelk gij ook zalig wordt, door hetwelk zij ook bezig zijn zalig te worden, was de bedoeling. Indien zij het Evangelie behouden op zodanige wijze als Paulus het hun verkondigd heeft.

De grondslag van het Evangelie verandert niet. Daarna valt er nog heel wat bij te leren.

De prediking van het Evangelie aan zondaren is inderdaad dat Christus gestorven is voor onze zonden, zodat dat probleem uit de wereld geholpen is; dat Hij is begraven en dat Hij ten derden dage weer opgewekt is, dit alles naar de Schriften. Dit blijft zo. Dit is de kern van heel de Bijbelse boodschap. Daar zit alles aan vast. Wat je er ook bijleert, dit verandert niet. Niettemin zijn er heel wat mensen die op den duur de meest eenvoudige Bijbelse waarheden kwijtraken. Meestal door allerlei getheoretiseer. Als je gewoon bij de Bijbel blijft, dan heb je dat probleem heus niet. De duivel is nogal religieus. Hij houdt zich bezig met het Woord van God en de uitleg daarvan. Sinds zijn introductie in Gen. 3 worden de Woorden Gods geciteerd, waarvan hij zegt: 'Ja, dat heeft God wel gezegd, maar Hij heeft het anders bedoeld'. Dat kun je tot aan vandaag dagelijks horen en dan hoor je nog steeds de discussie over de vraag of de slang wel gesproken heeft. Dat doet hij nog steeds en op precies dezelfde wijze.

Tenzij dan dat gij tevergeefs geloofd hebt = dan is uw geloof leeg en ook in de praktijk onnuttig. Paulus doet hier geen afbreuk aan het feit dat zij wedergeboren mensen zijn en geheiligden in Christus. Het betekent dat er van hun leven als zodanig niets terechtkomt.

Men zou deze dingen vasthouden en zich ervan bewust zijn dat wij met Christus gestorven zijn, met Hem begraven en met Hem opgewekt.

Hebr. 3: 6   Maar Christus, als de Zoon over Zijn eigen huis; Wiens huis wij zijn, indien wij maar de vrijmoedigheid en den roem der hoop tot het einde toe vast behouden.

Wij zijn Zijn huis. Niet het kerkgebouw, maar wijzelf. Wij zouden vasthouden, bewaren, dat wij een zaligmakende Heiland hebben, Die voor ons geleden heeft, voor ons gestorven is, Die voor ons werd opgewekt, Die in de hemel aan de rechterhand van God onze Hogepriester is, onze Voorspraak bij de Vader in het heiligdom. Dit wordt herhaald in vers 14.

Hebr. 3: 14 Want wij zijn Christus deelachtig geworden, zo wij anders het beginsel van dezen vast grond tot het einde toe vast behouden.

Deze dingen werken alleen als wij ons deze Bijbelse waarheden eigen maken en daarnaar leven.

Hebr. 4: 14 Dewijl wij dan een groten Hogepriester hebben, Die door de hemelen doorgedaan is, *namelijk* Jezus, den Zoon van God, zo laat ons deze belijdenis vasthouden.

Deze Jezus, Die opgevaren is ten hemel, uitermate verhoogd is en gezeten is aan de rechterhand van Zijn Vader.

Hebr. 4: 16 Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd.

Laten we ons dan stellen onder de heerschappij van de genade en dus onder de heerschappij van Hem Die op die troon gezeten is en daaruit leven.

Hebr. 10: 23 Laat ons de onwankelbare belijdenis der hoop *vasthouden*; (want Die het beloofd heeft, is getrouw);

Wij leven uit wat God beloofd heeft.

Vandaar dat Paulus in 1 Kor. 15 grote nadruk legt op deze dingen en op het hart van het Evangelie.

- 3 Want ik heb ulieden ten eerste overgegeven, hetgeen ik ook ontvangen heb, dat Christus gestorven is voor onze zonden, naar de Schriften;

Overgegeven = doorgeven. Paulus heeft het zelf ook van anderen doorgegeven gekregen.

Christus = Degene Die nu de Christus is.

Dat Hij gestorven is, was noodzakelijk voor het wegdoen van onze zonden. Hij heeft de straf der zonden gedragen. Dat op zich bewerkstelligt geen zaligheid. Dat bewerkstelligt hooguit vergeving der zonden, wat betekent dat ons onze zonden door God niet aangerekend worden. Dat geldt zolang wij leven. Daarna maakt het toch niets meer uit. Tenminste als er geen opstanding is, maar er is opstanding en daarmee behoudenis.

Hij is gestorven voor onze zonden, naar de Schriften. Hebr. 1: 3 zegt dat Hij de reinigmaking onzer zonden door Zichzelfen teweeggebracht heeft. Rom. 8 zegt dat Hij de zonden veroordeeld heeft in het vlees. Dat brengt dus hooguit

vergeving van zonden, zolang als wij leven. Daarmee ben je niet zalig, of behouden of verlost, want je bent nog steeds aan de dienstbaarheid der verderfenis onderworpen. Je bent nog steeds een slaaf van de dood.

- 4 En dat Hij is begraven, en dat Hij is opgewekt ten derden dage, naar de Schriften;

Dat Hij is begraven. In de praktijk wil dit zeggen dat er het één en ander is weggedaan. En Hij is opgewekt ten derden dage, eveneens naar de Schriften. Het is daarna een beetje tragisch dat er dan altijd discussie ontstaat over hoe het dan zit met dat 'ten derden dage'. Je moet gewoon alle Schriftplaatsen opzoeken waar gesproken wordt over de opstanding van Christus en op welke dag dat was. Dan lijdt het geen twijfel. Dan is het na twee dagen en op de derde dag. Daarna houd je één uitspraak over, waar staat dat gelijk Jona was drie dagen en drie nachten in de vis, also zal de Zoon des mensen zijn drie dagen en drie nachten in het hart der aarde. Dat is de enige uitspraak waar je dan mee blijft zitten. Die uitspraak is ook de oorzaak van alle discussie hierover. Daarna zij er mensen die op één of andere wijze proberen die drie dagen en die drie nachten kloppend te krijgen. Dat kun je niet kloppend krijgen. Dat kun je alleen maar kloppend krijgen als je twee verschillende rekenmethoden tegelijkertijd hanteert. Dat is dan natuurlijk niet helemaal eerlijk. De Heer stierf in de namiddag. Als je drie dagen en drie nachten apart wil tellen, dan stond Hij dus ook in de namiddag weer op. Dat was niet zo, want het was 's morgens vroeg. Je kunt dat dus niet kloppend krijgen. Bovendien, als je het wel kloppend kunt krijgen, dan heb je vervolgens problemen met al die teksten waarin staat dat Hij opstond na twee dagen en op de derde dag, want na drie dagen en drie nachten ben je bij de vierde dag aangekomen. Je krijgt het dus niet kloppend. Je moet gewoon je Bijbel lezen en al die keren dat je leest dat de Heer opstond na twee dagen en op de derde dag, als juist beschouwen. Als je dan nog blijft zitten met die drie dagen en drie nachten, dat zeg je gewoon dat je dat niet begrijpt en leg je dat naast je neer.

De term 'drie dagen en drie nachten' is ontleend aan de geschiedenis van Jona. Met andere woorden, de uitdrukking komt uit het Hebreeuws, want het is ontleend aan het Oude Testament en aan Jona. In het Hebreeuws is het veel moeilijker om te spreken over na twee dagen en op de derde dag, omdat het begrip dag daar een veel rekbaarder begrip is dan in het Grieks van het nieuwe Testament. Als je in het Hebreeuws uitdrukkelijk wil spreken over drie etmalen, dan moet je niet over dagen spreken, maar over dag en nacht. Daarna moet je nog bedenken dat het berekend wordt volgens de inclusieve rekenwijze. Dat wil zeggen, dat delen van dagen als gehelen geteld worden, zowel aan het begin als aan het eind daarvan. Dergelijke rekenwijzen worden

vandaag de dag nog steeds gebruikt. Kortom, de Heer stierf op vrijdag; dat is dag één. Toen werd het zaterdag; dat is dag twee. Toen brak de zondag aan, de derde dag en stond Hij op. Na zonsopgang. Er staat ook niet dat toen de Heer opstond het nog donker was, maar dat toen Petrus en Johannes naar het graf gingen was het nog donker. Het begon te lichten en toen ze bij het graf kwamen, was het inmiddels licht. De dag was aangebroken en de Heer was dus opgestaan. Dat is een volstrekt legitieme wijze van rekenen. Je vindt het in het Oude Testament ook terug en geïllustreerd.

Rehábeam zei: 'Kom na drie dagen bij mij terug', toen hij zijn vader zou moeten opvolgen. Het volk wilde hem wel als koning, maar dan moest wel de belasting omlaag. Daar moest Rehábeam even over nadenken en dus moest het volk na drie dagen bij hem terugkomen. Toen kwam het volk bij Rehábeam terug op de derde dag, gelijk als Rehábeam gezegd had. Daaruit blijkt dat je inclusief moet rekenen, want als je wiskundig rekent, dan is na drie dagen op de vierde dag. Na drie dagen is dus hetzelfde als op de derde dag. Vandaar dan ook dat we geen problemen hebben met de redenering dat de Heere Jezus op vrijdag gestorven is en op zondag, na drie dagen, op de derde dag, weer opstond uit de dood. Als je in het Hebreeuws wilt spreken over drie kalenderdagen, dan moet je zeggen: drie dagen en drie nachten. Dat is Hebreeuws idioom. Drie staat voor wat komen zal, wat in de planning zit, maar er nog niet is. Wat in de planning zit, is die beloofde verlossing. Vandaar dan ook de opstanding van Christus ten derden dage. Logisch, want dat is de definitieve verlossing die tot stand gebracht zou worden. Al die andere derde dagen in het Oude Testament wijzen daarheen. Daarna tel je al die Schriftplaatsen bij elkaar op en dan begrijp je dat het boordevol met symboliek zit en dat het allemaal wijst op het aanbreken van het Nieuwe Verbond en een nieuwe schepping. Kortom, de vervulling van Gods beloften.

Christus is gestorven, begraven en opgestaan naar de Schriften. Alle nieuwtestamentische waarheid is gebaseerd op de oudtestamentische profeten. Die dingen zijn van tevoren aangekondigd, want heel de geschiedenis en in het bijzonder wat wij heilsgeschiedenis noemen, is uitwerking van het Woord van God, die gestalte krijgt in Hem Die alle dingen draagt door dat Woord (Hebr. 1: 3).

De opstanding van Christus ten derden dage wordt aangekondigd in Matth. 16: 21; 17: 23; 20: 19; Mark 9: 31; Mark. 10: 34; Luk. 10: 22; 18: 33; 24: 7, 21, 46. 1 Kor. 15: 4.

Daarna zijn er enige uitspraken waar staat: in drie dagen. Dat zou je kunnen lezen als 'binnen drie dagen', maar het is uiteraard hetzelfde als 'ten derden dage': Matth. 26: 61; 27: 40; Joh. 2: 19, 20.

Dan hebben we nog 'na drie dagen': Matth. 27: 63; Mark. 8: 31.

Dan hebben we nog 'drie dagen en drie nachten': Matth. 12: 40.

Er zijn dus 17 teksten die zeggen dat de opstanding op dag nr. 3 zou zijn, tegenover deze ene tekst uit Matth. 12: 40, die zegt dat het na drie dagen en drie nachten geschieden zou, alle oudtestamentische Schriftplaatsen buiten beschouwing latend. Die drie dagen en drie nachten zijn niet kloppend te krijgen, want dan krijg je onherroepelijk een probleem met al die andere 17 uitspraken over 'op de derde dag'.

Hos. 6 is in dit verband misschien nog wel aardig om aan te halen, hoewel dat een tekst is met een dubbele bodem, omdat die in de praktijk toch heus over Israël gaat.

- Hos. 6: 1 Komt en laat ons wederkeren tot den HEERE, want Hij heeft verscheurd, en Hij zal ons genezen; Hij heeft geslagen, en zal ons verbinden.
- 2 Hij zal ons na twee dagen levend maken; op den derden dag zal Hij ons doen verrijzen, en wij zullen voor Zijn aangezicht leven.

Dit spreekt uiteraard net zo goed over de toekomstige bekering van Israël, na twee dagen van 1000 jaar.

Terug naar 1 Kor. 15: 4.

Omdat het Nieuwe Verbond doorheen het hele Oude Testament beloofd is, wordt het in verband gebracht met de drie, uitmondend in de opstanding van Christus, na twee dagen op de derde dag.

- 5 En dat Hij is van Céfás gezien, daarna van de twaalfen.

Céfás = Petrus.

De twaalfen is de aanduiding van de groep als zodanig, ongeacht of iedereen present was of niet.

We vinden hier een opsomming van de verschijningen van de Heere Jezus aan diegenen die op grond van die gebeurtenis getuigen bij het volk kunnen zijn. Getuigen van Christus zijn niet degenen die kunnen getuigen van wat de Heer in hun leven betekent, maar degenen die getuigen kunnen dat zij de levende Jezus van Nazareth gezien hebben. Na Zijn kruisiging wel te verstaan. Zij vervullen dus ook een juridische functie. De Heer is niet voor niets aan al die mensen verschenen. Het is immers een historisch feit waar niets op af te dingen valt. Wij kunnen natuurlijk na 2000 jaar met gemak zeggen dat het allemaal wel zal en dat het helemaal niet kan. Paulus echter zegt dat of het kan of niet, het gebeurd is. Of we het begrijpen of niet heeft er niets mee te maken, want dat het een wonder is, moge duidelijk zijn en het is een wonder, omdat we het niet begrijpen.

Kan dat, opstanding uit de dood? Ja, dat kan. We kunnen niet verklaren hoe dat technisch werkt, maar alleen vaststellen dat het meermalen gebeurd is, in

het bijzonder met de Heere Jezus. Dat is een historisch feit en er zijn vele getuigen van.

In Hand. 1 schrijft Lukas dat de Heere Jezus verschenen is aan de apostelen.

Hand. 1: 3 Aan welke (de apostelen) Hij ook, nadat Hij geleden had, Zichzelf levend vertoond heeft, met vele gewisse kentekenen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien, en sprekende van de dingen die het Koninkrijk Gods aangaan.

Hij heeft Zich demonstratief vertoond.

Met vele gewisse kentekenen = er waren kenmerken aan Hem waaruit onomstotelijk bleek dat Hij het was Die uit de dood was opgestaan. Daarbij wordt in de eerste plaats aan Zijn littekenen gedacht, maar kennelijk zijn er meer kenmerken aan Zijn lichaam geweest, waaruit bleek dat Hij het was. Hij is veertig dagen lang aan hen verschenen. Het was niet maar in een flits. Degenen die Hem gezien hebben, worden hier in 1 Kor. 15 opgevoerd als getuigen, die Hem na Zijn opstanding gezien hebben.

Hand. 2: 32 Dezen Jezus heeft God opgewekt; waarvan wij allen getuigen zijn.

Van Zijn opstanding namelijk. Ze hebben de gebeurtenis niet gezien, maar de Opgestane.

5 En dat Hij is van Céfás gezien, daarna van de twaalven.

Céfás = Aramees voor rots, zoals Petrus Grieks is voor rots.

Het gaat over Petrus. Hij wordt door Paulus wel vaker Céfás genoemd.

Overigens is dat gegoochel met de naam wel merkwaardig. De geschiedenis hiervan, dat Hij aan Petrus is verschenen, vinden we in de Bijbel niet vermeld. Natuurlijk, Hij is verschenen aan alle discipelen en daar was Petrus uiteraard bij. Hij had zelfs nog een heel specifiek onderhoud met de Heere Jezus. Toen de Heer hem tot drie keer vroeg of hij Hem liefhad. Het merkwaardige is dat Petrus hier apart genoemd wordt en voordat de Heer aan de twaalven verschenen zou zijn. Die gebeurtenis vinden we dus niet vermeld, maar op een andere plaats wel dát het gebeurd is, namelijk in de geschiedenis van de Emmaüsgangers, die onderweg waren van Jeruzalem naar Emmaüs. In luk. 24: 34 staat dat zij de Heere Jezus herkenden en terugkeerden.

Luk. 24: 33 En zij, opstaande ter zelfder ure, keerden weder naar Jeruzalem, en vonden de elven samenvergaderd, en die met hen waren;
34 Welke zeiden: De Heere is waarlijk opgestaan, en is van Simon gezien.

Hij heet hier niet Céfas, niet Petrus, maar voor de gelegenheid heet hij Simon. Hij is dus wel degelijk de eerste van de mannen die een ontmoeting met de Heer had. We weten niet beter dan dat Hij eerst verscheen aan één, dan wel meerder vrouwen, met als resultaat dat twee mannen op weg gingen naar het graf, om het één en ander na te kijken.

- Joh. 20: 3 Petrus dan ging uit, en de andere discipel (Johannes), en zij kwamen tot het graf.
- 4 En deze twee liepen tegelijk; en de andere discipel liep vooruit, sneller dan Petrus, en kwam eerst tot het graf.
- 5 En als hij nederbukte, zag hij de doeken liggen; nochtans ging hij *er* niet in.
- 6 Simon Petrus dan kwam en volgde hem, en ging in het graf, en zag de doeken liggen.
- 7 En den zweetdoek, die op Zijn hoofd geweest was, *zag hij* niet bij de doeken liggen, maar in het bijzonder in een *andere* plaats samengerold.
- 8 Toen ging dan ook de andere discipel *er* in, die eerst tot het graf gekomen was, en zag het, en geloofde.
- 9 Want zij wisten nog de Schrift niet, dat Hij van de doden moest opstaan.
- 10 De discipelen dan gingen wederom naar huis.

Er staat niet bij dat zij een ontmoeting met de Heer hadden. Zo was het trouwens ook in Luk. 24.

- Luk. 24: 12 Doch Petrus opstaande, liep tot het graf, en nederbukkende, zag hij de linnen doeken, liggende alleen, en ging weg, zich verwonderende bij zichzelf van hetgeen geschied was.

Daarna krijgen we de geschiedenis van de Emmaüsgangers. Die melden zich bij de elven en zeggen: 'De Heer is waarlijk opgestaan en is van Simon gezien'. De gebeurtenis zelf wordt niet vermeld. Niettemin gaat het erom dat de Heer van allen het eerst aan Petrus verschenen is.

- Matth. 16: 18 En Ik zeg u ook, dat gij zijt Petrus, en op deze petra zal Ik Mijn Gemeente bouwen, en de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen.
- 19 En Ik zal u geven de sleutelen van het Koninkrijk der hemelen; en zo wat gij zult binden op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn; en zo wat gij ontbinden zult op de aarde, zal in de hemelen ontbonden zijn.

Petrus zou de eerste zijn en het één en ander afsluiten en openen. Hij was niet alleen de eerste der apostelen, maar ook de eerste die zei: 'Gij zijt de Christus' en hij is de eerste dus ook die de Christus te zien kreeg na Zijn opstanding, nadat Jezus tot Heere en tot Christus gesteld was, wat overigens ook de woorden van Petrus zelf waren, als eerste spreker onder het Nieuwe Verbond, op de bekende Pinksterdag.

Paulus erkent deze positie van Petrus en noemt hem dan ook als eerste in de opsomming van getuigen die de Heer na Zijn opstanding hadden gezien.

5 En dat Hij is van Céfás gezien, daarna van de twaalven.

Toen de Emmaüsgangers aan de elven vertelden dat ze de Heere Jezus hadden gezien, stond Hij ineens in hun midden en daar verscheen Hij dus aan de elven, hoewel Paulus zegt dat het aan de twaalven was.

In Mark. 16 vinden we deze geschiedenis ook.

Mark. 16: 14 Daarna is Hij geopenbaard aan de elven, daar zij aanzaten, en verweet hun *hun* ongelovigheid en hardigheid des harten, omdat zij niet geloofd hadden degenen, die Hem gezien hadden, nadat Hij was opgestaan.

Dat was in de opperzaal, waar zij ook de Paasmaaltijd met de Heer gegeten hadden. De gebeurtenis zelf wordt het meest uitgebreid beschreven in het Johannes-Evangelie.

- Joh. 20: 19 Als het dan avond was, op denzelfden eersten dag der week, en als de deuren gesloten waren, waar de discipelen vergaderd waren om de vreze der Joden, kwam Jezus, en stond in het midden, en zeide tot hen: Vrede zij ulieden!
- 20 En dit gezegd hebbende, toonde Hij hun Zijn handen en *zijn* zijde. De discipelen dan werden verblijd, als zij den Heere zagen.
- 21 Jezus dan zeide wederom tot hen: Vrede zij ulieden, gelijkewijs Mij de Vader gezonden heeft, zende Ik ook ulieden.
- 22 En als Hij dit gezegd had, blies Hij *op hen*, en zeide tot hen: Ontvangt den Heiligen Geest.
- 23 Zo gij iemands zonden vergeeft, dien worden zij vergeven; zo gij iemands *zonden* houdt, *dien* zijn zij gehouden.

Hier waren niet alleen de twaalven bijeen, maar ook degenen die men hen waren. Bij deze gelegenheid waren er maar tien apostelen, want Judas ontbrak natuurlijk, terwijl Matthias nog niet als apostel gekozen was. Daarnaast ontbrak Thomas ook nog, die er een week later wel bij was.

- Joh. 20: 24 En Thomas, een van de twaalven, gezegd Didymus, was met hen niet, toen Jezus *daar* kwam.
- 25 De andere discipelen dan zeiden tot hem: Wij hebben den Heere gezien. Doch hij zeide tot hen: Indien ik in Zijn handen niet zie het teken der nagelen, en mijn vinger steke in het teken der nagelen, en steke mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven.
- 26 En na acht dagen waren Zijn discipelen wederom binnen, en Thomas met hen; *en* Jezus kwam, als de deuren gesloten waren, en stond in het midden, en zeide: Vrede zij ulieden!

Daarna herhaalt de geschiedenis zich nog een keer.

Paulus kan dus met recht zeggen dat de Heer aan de twaalven verschenen is. Dat maakt die twaalven tot specifieke getuigen van de opgestane Christus.

- 6 Daarna is Hij gezien van meer dan vijf honderd broeders op eenmaal, van welken het merendeel nog over is, en sommigen ook zijn ontslapen.

Een verschijning van de Heer aan meer dan 500. Dat is nogal wat. Die gebeurtenis wordt ook door de Evangelisten vermeld.

- Joh. 21: 1 Na dezen openbaarde Jezus Zichzelfen wederom den discipelen aan de zee van Tibérias. En Hij openbaarde Zich aldus:

Niet in Jeruzalem, maar in Galiléa, aan het meer van Galiléa, bijgenaamd de zee van Tibérias, ook het meer van Gennésereeth.

Dan volgt een opsomming van een paar aanwezige discipelen, waarna zij gaan vissen, niets vangen en de Heer de volgende ochtend tegen hen zegt dat zij het net aan de andere kant moeten uitgooien. Dat doen ze en ze vangen 153 grote vissen. Waar het om gaat is dat de Heer en Zijn discipelen hier in Galiléa zijn. Na de visvangst en de daaropvolgende maaltijd heeft de Heer een gesprek met Petrus, Die hem driemaal vraagt of hij Hem liefheeft.

Bij Zijn Hemelvaart is de Heer weer in Jeruzalem. Hij had 40 dagen lang met de discipelen gesproken over de dingen van het Koninkrijk Gods. De Heer voer net buiten Jeruzalem ten hemel, op de Olijfberg. Dat was het dan. Dat neemt niet weg dat het hele gezelschap toch een keer naar Galiléa gegaan is, waar zich dus in ieder geval die geschiedenis van Joh. 21 afspeelt, inclusief de wonderbare visvangst. Dat hier zo'n groot gezelschap aanwezig was, kun je uit Joh. 21 niet opmaken. De andere Schriftplaatsen die daarover gaan zijn nog moeilijker.

- Matth. 26: 31   Toen zeide Jezus tot hen: Gij zult allen aan Mij geërgerd worden in dezen nacht; want er is geschreven: Ik zal den Herder slaan, en de schapen der kudde zullen verstrooid worden.
- 32   Maar nadat Ik zal opgestaan zijn, zal Ik u voorgaan naar Galiléa.

Ik zal u voorgaan naar Galiléa. De woorden dringen kennelijk niet helemaal door, want het gaat er verder niet meer over.

In Matth. 28 zijn María Magdaléna en de andere María bij het graf en constateren dat de Heere Jezus is opgestaan.

- Matth. 28: 6   Hij is hier niet; want Hij is opgestaan, gelijk Hij gezegd heeft. Komt herwaarts, ziet de plaats, waar de Heere gelegen heeft.
- 7   En gaat haastelijk heen, en zegt Zijn discipelen, dat Hij opgestaan is van de doden; en ziet, Hij gaat u voor naar Galiléa, daar zult gij Hem zien. Ziet, ik heb het u gezegd.
- 8   En haastelijk uitgaande van het graf, met vreze en grote blijdschap, liepen zij henen, om *hetzelve* Zijn discipelen te boodschappen.
- 9   En als zij heengingen, om Zijn discipelen te boodschappen, ziet, Jezus is haar ontmoet, zeggende: Weest gegroet! En zij, tot *Hem* komende, grepen Zijn voeten, en aanbaden Hem.
- 10   Toen zeide Jezus tot haar: Vreest niet; gaat henen, boodschapt Mijn broederen, dat zij heengaan naar Galiléa, en aldaar zullen zij Mij zien.
- 16   En de elf discipelen zijn heengegaan naar Galiléa, naar den berg, waar Jezus hen bescheiden had.

Die groep ging dus naar Galiléa, hetgeen niet uitsluit dat er ook nog anderen gingen. Ze gingen naar een specifieke plek, naar die berg, waar de Heere Jezus hen naartoe gestuurd had.

- 17   En als zij Hem zagen, baden zij Hem aan; doch sommigen twijfelden.
- 18   En Jezus, bij hen komende, sprak tot hen, zeggende: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.
- 19   Gaat dan henen, onderwijst al de volkeren, dezelve dopende in den Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb.

20 En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld. Amen.

Hier eindigt het dan, bij de ontmoeting van de Heer met Zijn discipelen in Galiléa. Dit moet ook de gelegenheid geweest zijn waar de Heer verscheen aan meer dan 500 in één keer.

In Mark. 14 lezen we hetzelfde.

Mark. 14: 27 En Jezus zeide tot hen: Gij zult in dezen nacht allen aan Mij geërgerd worden; want er is geschreven: Ik zal den Herder slaan, en de schapen zullen verstrooid worden.

28 Maar nadat Ik zal opgestaan zijn, zal Ik u voorgaan naar Galiléa.

Hier wordt er verder ook niet op ingegaan, maar in hoofdstuk 16 wordt er op teruggekomen.

Mark. 16: 6 ...Hij is opgestaan; Hij is hier niet; ziet de plaats waar zij Hem gelegd hadden.

7 Doch gaat heen, zegt Zijn discipelen en Petrus, dat Hij u voorgaat naar Galiléa; aldaar zult gij Hem zien, gelijk Hij ulieden gezegd heeft.

Daarna wordt hier in Markus niet meer vermeld dat deze ontmoeting ook daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

Het hele punt is dat de zaligheid, de zegeningen van de opgewekte Christus, niet bij de Joden is terechtgekomen, maar bij de Galliërs, niet bij de twee stammen, maar bij de tien stammen. De verwijzing naar Galiléa, waar ze de Heer zouden ontmoeten, is daar een uitbeelding van. Dat was ook al zo toen de Heere Jezus met z'n ouders naar Egypte had moeten vluchten. Toen ze terugkeerden naar Bethlehem werd hen te verstaan gegeven dat ze niet daarheen moesten gaan, maar naar Galiléa, nota bene onder verwijzing naar oudtestamentische Schriftplaatsen.

Die geschiedenis betekent precies hetzelfde: niet bij het Joodse volk, maar ergens anders, naar het Galiléa der heidenen. Het wordt niet verder toegelicht, omdat het nu eenmaal deel uitmaakt van de verborgenheid. De dingen worden gezegd, er wordt naar verwezen, maar ze worden niet uitgebreid toegelicht. Het is feitelijk ook niet nodig, want die zaken zijn in het Oude Testament al vele malen aangekondigd, veelmaal en op velerlei wijze. Terug naar 1 Kor. 15.

De grondgedachte is goed te volgen. De Heer is opgestaan en daar zijn veel getuigen van. Daarmee is het een bewezen historisch feit. Dat er daarna zoveel tijd verstreken is tot aan de dag van vandaag, verandert aan het

historische feit niets. Wij hebben achteraf ook niet het recht om aan het getuigenis van zovelen te twijfelen.

De 500 die Hem zagen, werden daarna officieel Zijn getuigen. Niet alleen maar Petrus en zelfs niet alleen maar de twaalven, maar zeker ook de 70 en waarschijnlijk ook deze 500, zijn erop uitgegaan om het Evangelie te verkondigen.

Paulus zegt dat van die 500 nog het merendeel over is en sommigen zijn ontslapen, zodat je toch het vermoeden krijgt, dat hij het merendeel van deze 500 kende, er in de loop der tijd kennis mee gemaakt heeft, want anders kan hij dat niet op persoonlijke titel zeggen. Je mag ook aannemen dat degenen die rondreisden om het Evangelie te prediken elkaar bij gelegenheid ontmoetten en dat ze soms ook een tijdje met elkaar optrokken. We weten verder niet wie deze 500 waren, hoewel we hier en daar enige aanwijzingen vinden. Je haalt natuurlijk lang de 500 niet, maar het is goed voor te stellen dat mensen als de blindgeborene, de jongeling van Naïn en de rijke jongeling, die we in de loop van de geschiedenis tegenkomen, gehoor gegeven hebben aan de oproep om zich te verzamelen in Galiléa, ergens op een berg. De Heer is daar aan hen verschenen. De locatie is in verband met de typologie van belang. Niettemin, het gaat over mensen van vlees en bloed, die in die dagen de Heer kenden en daarna Zijn getuigen geworden zijn, niet alleen bij het Joodse volk, maar over heel de wereld. Het Evangelie is in die dagen over heel de wereld gepredikt en heeft vrucht gedragen (Kol. 1: 6). Als dat in zo korte tijd gebeurd is, dan moeten er ook een flink aantal predikers geweest zijn om het Evangelie te prediken.

God verkondigt nu aan alle mensen alom dat zij zich bekeren (Hand. 17: 30). Hoeveel verkondigers heb je daarvoor nodig? Paulus schrijft aan de Kolossenzen over het Woord dat vrucht draagt over heel de wereld. We vinden van de geschiedenis zelf in de Bijbel weinig. In het boek handelingen vind je het verslag van een paar zendingsreizen van Paulus, maar het moeten er veel meer geweest zijn die op gelijke wijze als Paulus aan het werk geweest zijn, om het Evangelie over de wereld te verspreiden. Daar zou je niet te gering over denken. Dat Paulus daarvan op de hoogte was, dat laat zich denken en dat verkaart zijn opmerking hier ook.

7 Daarna is Hij gezien van Jakobus, daarna van al de apostelen.

Na die conferentie in Galiléa is de Heere Jezus aan ene Jakobus verschenen. Voor zover bekend zijn er drie Jakobussen. Op het moment dat Paulus dit schrijft, is één daarvan al overleden, namelijk Jakobus, de broer van Johannes, één van de zonen van Zebedéüs. Zijn marteldood wordt in Hand. 12: 1. 2 beschreven. Het is vrijwel zeker dat Paulus Jakobus, de broeder des Heeren, bedoelt. Die Jakobus kennen we in elk geval uit Hand. 15, van het zogenaamde apostelconvent in Jeruzalem, waar hij als voorzitter fungeerde.

Hij wordt zelfs zodanig vereenzelvigd met de Gemeente te Jeruzalem, dat in Gal. 2 gesproken wordt over dat sommigen van Jakobus gekomen waren, waarmee bedoeld is dat sommigen uit Jeruzalem gekomen waren. Dat geeft Jakobus een vooraanstaande positie in de Gemeente te Jeruzalem. Het is dezelfde Jakobus ook aan wie we een brief te danken hebben.

Jakobus is in de Bijbelse geschiedenis enigszins omstreden. Er waren er meerderen die geneigd waren vast te houden aan de Joodse traditie. Het heeft ze heel wat problemen gekost om de leren daar afstand van te nemen. Het christendom is nu eenmaal niet Joods. Sterker nog, het Jodendom heeft officieel de Messias verworpen en heeft daarmee afstand genomen van Christus en het christendom. Het is moeilijk geweest voor degenen die Joods waren en tot geloof kwamen, om afstand te nemen van de Joodse wet. Bij Paulus is dat nogal rigoureuus gebeurd. Hij was een Jood bij uitstek. Hij was van jongs af aan opgegroeid in de vaderlijke inzetten en daarin ijveriger dan zijn leeftijdgenoten. Hij werd echter onderweg gegrepen en hem werd door God een spiegel voorgehouden, waarin getoond werd dat de weg van het Jodendom leidde tot vijandschap tegen Christus. Hij heeft duidelijk meteen afstand moeten nemen van zijn Joodse achtergrond. In Filipp. zegt hij dat hij het alles voor schade en drek geacht heeft, om daarmee Christus te gewinnen.

Petrus had het er ook moeilijk mee. We kennen de geschiedenis van Petrus die naar Cornélius moest, naar een heidense huishouding. Dat ging niet van harte en had nogal wat voeten in aarde. Hij heeft zich daarna zelfs nog enige malen hiervoor verontschuldigd, waaruit blijkt dat hij er toch wel enige moeite mee had. Toen hij later in Antiochië was en er sommigen van Jakobus kwamen, stelde hij zich voor de gelegenheid weer onder de Joodse wet. Paulus heeft hem daarover flink over de mantel uitgeveegd.

Markus, de schrijver van het Evangelie van Markus, had het er ook moeilijk mee. Als je alle Schriftplaatsen die over hem gaan naast elkaar legt, dan kom je tot precies dezelfde conclusie. Ook hij had moeite met het loslaten van de Joodse tradities. Waarschijnlijk gold dit ook zelfs voor zijn oom Bárnabas, hoewel het er bij hem niet zo dik bovenop ligt. Het blijft een problematische zaak en ook in onze dagen is het nog steeds problematisch. Daar hebben we ook het begrip Messiasbelijdende Jood aan te danken. Als ze zo heten, dan weet je Wiens Naam zij kennelijk liever niet uitspreken. Zij proberen zich ook zoveel mogelijk aan de Joodse gebruiken te houden. Toch moet het niet zo moeilijk zijn. Je komt tot bekering en acht de dingen waaruit je vandaan komt schade en drek en keert je zo tot Christus. Dat dit moeilijk is van de ene op de andere dag, zal gerust zo zijn, maar ze zijn heus te leren.

Ook voor hedendaagse gelovigen geldt dat ze vaak moeite hebben om los te komen van de wettische beginselen waarmee en waaronder zij geleefd hebben. Het aan die dingen vasthouden gaat ten koste van het kennen van de heerlijkheid van Christus. Zolang je aan de wet vasthoud, word je door het Nieuwe Verbond verblind en zie je er dus niets van. Dat werd aan Paulus gedemonstreerd op de weg naar Damaskus. Hij werd geconfronteerd met de Heer en werd op slag stekeblind. Verblind vanwege de heerlijkheid van dat licht. Eén van de problemen dat zo weinigen notie hebben van de heerlijkheid van het Nieuwe Verbond en van nieuwtestamentische waarheid in het algemeen, wordt veroorzaakt door een wettische levenswijze. Men is gericht op de ethiek, op het uitwendige. Soms is het wet en soms goede werken. Al die dingen die op het uitwendige gericht zijn vormen een belemmering voor het zicht op de geestelijke dingen. Daarom is er voor de geestelijke dingen zo weinig plaats. Die twee dingen verdragen elkaar ook niet.

- 8 En ten laatste van allen is Hij ook van mij, als van een ontijdig geborene, gezien.

Ook Paulus heeft de Heere Jezus Christus gezien.
Ten laatste van allen = daarna hield het op.

- 9 Want ik ben de minste van de apostelen, die niet waardig ben een apostel genaamd te worden, daarom dat ik de Gemeente Gods vervolgd heb.

Paulus = de belemmerde. Degene die teruggehouden en daarmee klein gehouden wordt. Hij had de Gemeente Gods vervolgd, Dat kun je van de andere apostelen niet zeggen, maar je kunt ook moeilijk van hen zeggen dat zij waardig waren een apostel genaamd te worden. Dat is het hele punt ook niet, want zij werden gewoon door de Heere Jezus geselecteerd en aangesteld. Ze waren het niet waard, maar ze waren het door de genade Gods. Net als Paulus, want dat staat in het volgende vers. Hij kon er ook niets aan doen. Het was maar genade.
Even terug naar vers 8.

- 8 En ten laatste van allen is Hij ook van mij, als van een ontijdig geborene, gezien.

Dit verwijst natuurlijk in de eerste plaats naar de geschiedenis in Hand. 9, naar de bekering van Saulus.

- Hand. 9: 3 En als hij reisde, is het geschied, dat hij nabij Damaskus kwam, en hem omscheen snellijk een licht van den hemel;
- 4 En ter aarde gevallen zijnde, hoorde hij een stem, die tot hem zeide: Saul, Saul! wat vervolgt gij Mij?
- 5 En hij zeide: Wie zijt Gij, Heere? En de Heere zeide: Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt. Het is u hard de verzenen tegen de prikkels te slaan.

Dat zei Mozes ook meteen: 'Wie bent U; wat is Uw Naam? Hoort U bij ons, of hoort U bij de tegenpartij?

Of hij bij die gelegenheid de Heer gezien heeft, staat er niet echt bij. Er staat dat hij verblind werd en dat hij een stem hoorde.

In Hand. 18 is Paulus in Korinthe, waar nogal wat tegenstand was.

- Hand. 18: 9 En de Heere zeide tot Paulus door een gezicht in den nacht: Zijt niet bevreesd, maar spreek en zwijg niet.
- 10 Want Ik ben met u, en niemand zal *de hand* aan u leggen om u kwaad te doen, want Ik heb veel volks in deze stad.

Het was in een gezicht. Hij moet toch wat gezien hebben, op wat voor manier dan ook.

- 1 Kor. 15: 10 Doch door de genade Gods ben ik, dat ik ben; en Zijn genade, die *aan mij bewezen is*, is niet ijdel geweest, maar ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen; doch niet ik, maar de genade Gods, Die met mij is.

In Hand. 26 staat Paulus in zijn gevangenschap in Caesarea tegenover Agrippa en vertelt hem zijn bekeringsgeschiedenis.

- Hand. 26: 14 En als wij allen ter aarde waren nedergevallen, hoorde ik een stem, tot mij sprekende, en zeggende in de Hebreeuwse taal: Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij? Het is u hard, tegen de prikkels de verzenen te slaan.
- 15 En ik zeide: Wie zijt Gij, Heere? En Hij zeide: Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt.
- 16 Maar richt u op, en sta op uw voeten; want hiertoe ben Ik u verschenen, om u te stellen tot een dienaar en getuige der dingen, beide die gij gezien hebt en in welke Ik u *nog* zal verschijnen;

‘Een dienaar en getuige der dingen die gij gezien hebt’ veronderstelt dat Hij de Heer in Damaskus gezien heeft. In Hand. 22 staat een nog veel interessantere uitspraak, als Paulus zojuist gevangen genomen is in Jeruzalem en hij vanaf de trappen die leiden naar de burcht Antónia het Joodse volk op het lager gelegen tempelplein toespreekt, vanuit een hogere positie dan de Joden. Vanuit die positie geeft hij zijn getuigenis. Paulus vertelt de geschiedenis heel uitgebreid. Hij was in Damaskus zojuist tot bekering gekomen en ging na vele dagen naar Jeruzalem, waar hij contact legt met de apostelen, wat moeizaam verliep. Hij probeerde daar het Evangelie onder de Joden te prediken, wat ook moeizaam verliep. Uiteindelijk lezen we dat hij afreisde naar huis, naar Tarsen. Daarvandaan wordt hij jaren later opgehaald door Jozef, bijgenaamd Bárnabas, met wie hij op zendingsreis gaat.

Hij is in Jeruzalem en krijgt daar geen voet aan de grond, niet bij de christenen, maar ook niet bij de Joden. Hij haalt die gebeurtenis aan, maar dat vinden we niet in hand. 9, maar alleen hier.

- Hand. 22: 17   En het gebeurde mij, als ik te Jeruzalem wedergekeerd was, en in den tempel bad, dat ik in een vertrekking van zinnen was;
- 18   En dat ik Hem zag, en Hij tot mij zeide: Spoed u, en ga in der haast uit Jeruzalem; want zij zullen uw getuigenis van Mij niet aannemen.
- 19   En ik zeide: Heere, zij weten, dat ik in de gevangenis wierp, en in de synagogen geselde, die in U geloofden;
- 20   En toen het bloed van Stéfanus, Uw getuige, vergoten werd, *dat* ik daar ook bij stond, en mede een welbehagen had in zijn dood, en de klederen bewaarde dergenen, die hem doodden.
- 21   En Hij zeide tot mij: Ga heen; want Ik zal u ver tot de heidenen zenden.

Dat werd tot hem in Jeruzalem gezegd en leidde ertoe dat hij terugging naar Tarsen. Hij had eerst thuis wat te doen. Dat heeft te maken met dat hij tijdens zijn verblijf in Damaskus een reisje naar Sinaï in Arabië had ondernomen en dat hij daar opgetrokken is geweest tot in het paradijs Gods en daar onuitsprekelijke dingen heeft gezien. Daarna ging hij weer terug naar Damaskus. Als toen vele dagen verlopen waren dacht hij dat hij ze in Jeruzalem wel wat te vertellen had en dus ging hij daarheen, maar ze moesten hem niet. Toen ging hij dus naar huis en heeft daar waarschijnlijk zijn huiswerk overgedaan en alsnog het Oude Testament bestudeerd in het licht van het ‘Nieuwe’. Toen hij daarmee zo ongeveer klaar was, verscheen Bárnabas, die hem meenam op zendingsreis.

Hoe dan ook, de Heer is op één of andere wijze aan hem verschenen. Niet helemaal op dezelfde wijze als de Heer aan de discipelen verschenen was, maar voor Paulus was het duidelijk genoeg.

Later beroept hij zich daar ook op. Hij zegt: 'Ik ben een apostel, want ik ben niet alleen door de Heer uitgezonden, maar ik heb Hem zelf ook gezien'. De Korinthiërs bestreden zijn apostelschap en dus zijn positie, maar hij beroept zich erop dat hij inderdaad een getuige is van de opgewekte Christus. Dat zegt hij hier dan ook, maar bovendien dat hij zich beschouwt als een ontijdig geborene.

8 En ten laatste van allen is Hij ook van mij, als van een ontijdig geborene, gezien.

Een ontijdig geborene, maar in combinatie met 'ten laatste van allen' zou je denken dat hij het nakomertje was. Dat is niet wat de uitdrukking betekent. Die betekent zelfs het tegenovergestelde, namelijk een te vroeg geborene. Dat is van belang, want dat past niet in het rijtje. Hij is opgestaan den derden dage, door Céfas gezien, daarna van de twaalfen; daarna van meer dan 500 broeders op eenmaal, daarna van Jakobus en ten laatste is hij ook van mij als van een te vroeg geborene gezien. De vertalers hebben het anders vertaald, omdat ze het waarschijnlijk niet konden volgen.

Ectroma = te vroeg geborene, maar het duidt ook op abortie. Hij is geforceerd geboren, te vroeg. Hoezo is Paulus dan te vroeg geboren? Hij plaatst zich met dat woord niet achteraan in de reeks, want dat had hij al gedaan met 'ten laatste van allen'. Hij plaatst zich als het ware vooraan. Hij is te vroeg geboren in die zin, dat Saul van Tarsen, ook bij zijn bekering in Hand. 9 een uitbeelding is van het Joodse volk en daarmee van de wet als zodanig. De bekering van hem staat model voor de bekering van het Joodse volk in de toekomst. Dat kun je alleen begrijpen als je weet hoe dat gebeuren zal. In de toekomst zal het Joodse volk geconfronteerd worden met de grote verdrukking en de prediking van het Evangelie. Dat leidt ertoe dat men doet wat het Oude Testament zegt. Zij zullen dan de Naam des Heeren aanroepen. Als men dat doet, dan zal de Heer daadwerkelijk verschijnen. Dat heeft tot gevolg dat zij Hem zien en enige kentekenen zien en vragen wat dat is.

Zij zullen dan de Naam aanroepen die in het Jodendom verboden is uit te spreken, omdat die te heilig is om aan te roepen. Maar goed, in de toekomst zullen ze ooit een keer Zijn Naam aanroepen en dan zal de Heer Zijn voeten op de Olijfberg zetten en bij die gelegenheid zullen ze hem vragen wat toch die tekenen in Zijn handen zijn. Dan zal blijken Wie Hij is. Dat Hij Jezus is, die zij vervolgen. Pas dan komt men tot geloof, op dezelfde wijze als ook Thomas tot geloof gekomen is, een week nadat de andere apostelen Hem gezien hadden.

De bekering van Thomas staat model voor de bekering van het Joodse volk aan het einde van de 70^e week van Daniël, wanneer zij alsnog de Heere Jezus zullen zien en als volk officieel tot geloof zullen komen, omdat men Zijn gedaante herkent. Dan blijkt de Heere Jezus Niemand anders te zijn dan Jehovah. Dat God deze Jezus tot Heere heeft gesteld.

De bekering van Saulus vanuit het Jodendom is dus ook een uitbeelding van de bekering van het Joodse volk uit het Jodendom in de toekomst. Daarom is de bekering van Paulus niet een modelbekering voor ons in onze bedeling. Bovendien, het was ook niet alleen maar zijn bekering op weg naar Damaskus, het was tegelijkertijd ook zijn roeping. Dat maakt zijn bekering tot een uitzonderlijke situatie. Wij hebben niet het recht om te zeggen dat je moet wachten tot de Heer je grijpt. Dat is niet zo. Je kunt dus zeker niet voor de gelegenheid verwijzen naar de bekering van Paulus.

Omdat zijn bekering een uitbeelding is van de bekering van het Joodse volk in de toekomst, kan hij zeggen dat hij een ontijdig geborene is. Niettemin, de Heere Jezus is aan Hem verschenen; wel als laatste van de apostelen, maar de eerste en de laatste zijn altijd belangrijk. De eerste heeft het primaat. Petrus was de eerste van de apostelen. Dat neemt niet weg dat Paulus als laatste van de apostelen meteen ook het laatste woord heeft. Hij is de laatste autoriteit. Hij meldt in Gal. 1 hoe het gegaan is. Daar heeft hij het opnieuw over zijn bekering.

- Gal. 1: 13   Want gij hebt mijn omgang gehoord, die eertijds in het Jodendom was, dat ik uitnemend zeer de Gemeente Gods vervolgde, en dezelve verwoestte;
- 14   En dat ik in Jodendom toenam boven velen van mijn ouderdom in mijn geslacht, zijnde overvloedig ijverig voor mijn vaderlijke inzettingen.
- 15   Maar wanneer het Gode behaagd heeft, die mij van mijner moeders lijf aan afgezonderd heeft, en geroepen door Zijn genade,
- 16   Zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik Denzelven door het Evangelie onder de heidenen zou verkondigen, zo ben ik terstond niet te rade gegaan met vlees en bloed;
- 17   En niet wederom gegaan naar Jeruzalem, tot degenen, die vóór mij apostelen waren; maar ik ging henen naar Arabië, en keerde wederom naar Damaskus.
- 18   Daarna kwam ik na drie jaren weder te Jeruzalem om Petrus te bezoeken, en ik bleef bij hem vijftien dagen.
- 19   En zag geen ander van de apostelen, dan Jakobus, den broeder des Heeren.

De Heer had hem afgezonderd van voor zijn geboorte. Dat neemt niet weg dat de Heer Saulus heeft laten opgroeien in het Jodendom en aan de voeten van Gamaliël en dat Hij gewoon gewacht heeft tot een bepaald tijdstip en toen ingreep en hem riep. Dat maakt Paulus tot een bijzondere figuur, want hij is niet tot geloof gekomen door de prediking van de apostelen, andere discipelen, of christenen. Sterker nog, te vrezen valt dat hij wel degelijk van die prediking kennis genomen heeft, want waarom zou hij ze anders vervolgd hebben? Die prediking heeft hem in ieder geval niet overtuigd. Als daar al redenen toe geweest zal zijn, dan moet die reden geweest zijn, dat hij in de prediking van de apostelen dan toch te weinig basis gevonden heeft in het Oude Testament. Je kunt wel zeggen dat de Heere Jezus de beloofde Messias is, maar dat moet dan toch vanuit het Oude Testament worden aangetoond. Het noemen van hier en daar een Schriftplaats is daarvoor niet voldoende, temeer omdat dergelijke Schriftplaatsen vaak ook buiten hun verband geciteerd worden. Dat moet voor iemand die in de Schriften thuis is toch heel moeilijk geweest zijn. Daar moest zwaarder geschut voor komen. In ieder geval, Paulus werd er niet door overtuigd. Hij zag in het christendom een vijand van het Jodendom en daarmee een vijand van de Heer Zelf. Dat zag hij dan weliswaar verkeerd, maar kennelijk heeft de prediking van de apostelen niet voldoende indruk op hem gemaakt. Hij is dan ook na zijn bekering niet direct te rade gegaan bij vlees en bloed. Waarschijnlijk omdat hij wist wat die lui predikten en hij het daarmee niet eens was. Zij hadden hem kennelijk niets te zeggen. Tenminste niet iets dat voor hem overtuigend genoeg was. Paulus was een geleerde, niet zomaar iemand. Bij hem moest je toch met zwaarder geschut komen dan met een prediking in een gemiddelde Evangelisatiesamenkomst. Sommige mensen moet je vastgrijpen en meesleuren en zo bij de Heer brengen. Bij andere mensen werkt dat niet; die moet je overtuigen vanuit de Schriften.

Paulus was dus niet te rade gegaan bij vlees en bloed en ging ook niet terug naar Jeruzalem, naar de apostelen. Daar ging hij wel naartoe, maar daaraan vooraf ging hij eerst nog naar Arabië en weer terug naar Damaskus. Hij is net als Mozes indertijd en als Elía en waarschijnlijk net als de Heere Jezus, naar de Sinaï geweest. Dat het de Sinaï geweest is, lijkt duidelijk. In de eerste plaats omdat in ieder geval Mozes en Elía daar ook geweest waren en omdat hij in Gal. 4 die berg eveneens noemt. Hij is net als Mozes de Sinaï opgeklimmen en heeft daar voorbeelden gezien, net als Mozes. Tot Mozes werd gezegd: 'Ziet, dat gij het alles maakt naar het voorbeeld dat u op de berg getoond is'. Waarschijnlijk is tot Paulus gezegd: 'Ziet, dat gij het alles spreekt, naar het voorbeeld dat u op de berg getoond is'. Toen kwam hij bij de Korinthiërs en zegt hij dat hij het zo jammer vindt dat zij hem verbieden er zo over te

spreken. Hij had namelijk onuitsprekelijke dingen gezien, die hem niet geoorloofd waren uit te spreken. Door de Korinthiërs niet. Paulus predikte niet maar wat hem ook gepredikt was, maar wat hij door God Zelf ontvangen had. Dat zegt hij ook.

Gal. 1: 10   Want predik ik nu de mensen of God? Of zoek ik mensen te behagen? Want indien ik nog mensen behaagde, zo ware ik geen dienstknecht van Christus.

Dat is het dilemma van elke spreker. Waar doet hij het voor; om de mensen te behagen of voor God?

- 11   Maar ik maak u bekend, broeders, dat het Evangelie, hetwelk van mij verkondigd is, niet is naar den mens.
- 12   Want ik heb ook hetzelfde niet van een mens ontvangen, noch geleerd, maar door de openbaring van Jezus Christus.

Dat Paulus ten laatste ook de Heere Jezus Christus heeft gezien als van een ontijdig geborene, is kennelijk niet alleen in letterlijke zin bedoeld, maar ook in overdrachtelijke zin. De Heer heeft Zich aan hem bekendgemaakt en heeft hem ingewijd in nieuwtestamentische waarheid. Het lijkt er ook op dat de Heer tegen hem gezegd heeft dat hij maar eens bij Hem op bezoek moest komen, op de Sinai. Als hij problemen met de wet had, dan moest hij maar eens kijken waar die vandaan komt. Kom maar eens kijken waarvan de wet een uitbeelding is, namelijk dat de wet een afbeelding is van toekomstige goederen. Het zien die toekomstige goederen die Mozes zag, toen hij de tabernakel inrichtte als afbeelding van wat hij op de berg gezien had. De Heer laat het nu aan Saulus zien. Wat hij precies gezien heeft, weten we niet, want dat wordt verder niet beschreven, behalve dan dat het nieuwtestamentische waarheid was. Blijkbaar was het indrukwekkend genoeg voor hem om alsnog het Oude Testament te gaan lezen in het licht van het 'Nieuwe'. Het lijkt erop dat hij in Tarsen gewoon opnieuw de Schriften heeft bestudeerd. Hij bezat sowieso al veel kennis van die Schriften. Dat blijkt ook uit zijn prediking.

Kenmerkend voor wat hij in de brieven schrijft is dat, wat hij ook beweert, dit baseert op oudtestamentische uitspraken. Paulus predikte niet wat nieuws, in alles wat hij zegt baseert hij zich op oudtestamentische uitspraken. Hij heeft die Schriften opnieuw gelezen en bestudeerd in het licht van wat de Heer hem had geopenbaard. Daar kwam verder geen mens meer tussen. Ook zijn opvoeding aan de voeten van Gamaliël, waarbij hij ingewijd moet zijn in de Talmoed, maar zeker ook in de Tenach, het Oude Testament, moet hem goed van pas gekomen zijn bij zijn bestudering van de Bijbel na zijn bekering. Nu

met het Licht daarbij, wat aan hem verschenen is, waarvan het licht op de weg naar Damaskus uiteraard een uitbeelding was.

Dit maakt Paulus tot apostel bij uitstek. Meer dan iemand als Petrus, van wie wij zien dat hij onderweg het één en ander heeft moeten leren. Lees bijvoorbeeld Gal. 2 maar. Waar de andere apostelen problemen hebben gehad met de omschakeling, lag dat voor Paulus anders. Hij was van het ene moment op het andere het oude kwijt en vervolgens werd hem het nieuwe geopenbaard. Het probleem wat hij vervolgens had is dat hij niet kon zeggen dat de Heer hem dit had geopenbaard en dat de Heer hem dat had geopenbaard. Dat heeft namelijk geen zin, want wat voor waarheid het ook is en over welke waarheid het ook gaat, het moet in overeenstemming zijn met de oudtestamentische Geschriften. Nieuwtestamentische of Gemeentelijke waarheid staat niet op zichzelf, maar is de vervulling van wat in het Oude Testament beloofd werd.

Hoewel Paulus door de openbaring van Jezus Christus is onderwezen, leert hij ons de dingen niet op grond van dat gezag, maar op grond van wat de Schriften zeggen. Veel meer nog dan alle Schriftverwijzingen onder de teksten ons doen vermoeden. Naarmate men het Oude Testament beter kent, zal men dat ook meer herkennen.

Hoe dan ook, Paulus beroept zich niet op de apostelen, maar op de Heer, die het hem heeft laten zien. In de praktijk beroept hij zich echter op de oudtestamentische Geschriften. Dat maakt Paulus, die de laatste onder de apostelen was en ook de minste, in de zin van onwaardigste, omdat hij de Gemeente vervolgt heeft, toch de belangrijkste apostel voor wat betreft leerstellige waarheid. Veruit de meeste brieven zijn ook van de hand van Paulus en voor zover anderen ook nog brieven geschreven hebben, zijn dat allemaal kleine briefjes. Als je dat tegen elkaar afweegt, dan moet je ook meteen concluderen dat Paulus de belangrijkste boodschapper is van nieuwtestamentische waarheid. Hij heeft het laatste woord, waarmee absoluut niet gezegd is dat hij andere dingen leert dan de overige apostelen, maar dat hij veel meer leert dan de anderen en hij onderbouwt het ook beter met Schriftverwijzingen. Hij is de leraar bij uitstek en zo gedraagt hij zich ook naar de Korinthiërs toe, die daar overigens grote problemen mee hebben. Zijn lange verblijf onder het Jodendom heeft hem daarvoor echter immuun gemaakt. Als iemand hem later ooit zou vertellen dat het toch zo nuttig is om de wet te hebben, dan wel de tien geboden, dan zou hij meteen met zijn eigen getuigenis kunnen komen en zeggen dat hij daaronder leefde en dat er van hem onder de wet niets terechtgekomen is. Hij was blind en een vijand van het Evangelie, een vijand van Christus, die de Heer vervolgd heeft. Dat deed hij vanuit de gedachte dat het zo nuttig is om onder de wet te leven. Daarom haalt hij ook menigmaal zijn geschiedenis aan en treedt hij ook zeer rigoureu

op tegen degenen die de wet menen te moeten prediken. De wet is heilig, rechtvaardig en goed, maar is een aanleiding tot een betere hoop, door welke wij tot God naderen.

10 Doch door de genade Gods ben ik, dat ik ben; en Zijn genade, die *aan mij bewezen is*, is niet ijdel geweest, maar ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen; doch niet ik, maar de genade Gods, Die met mij is.

Je vraagt je af hoeveel respect Paulus eigenlijk voor de andere apostelen heeft. Hij laat ze in hun waarde, maar uit dit soort uitspraken kun je concluderen dat Saulus van Tarsen zich indertijd op de hoogte gesteld heeft van hun prediking en daardoor niet overtuigd werd. Daar moest een betere onderbouwing aan te pas komen. Dat maakt hem dan ook uitermate geschikt om het Evangelie aan zijn broeders naar het vlees te prediken, met wie hij toch zijn leven lang een speciale band gehad heeft. Hij had liefde voor hen en zag het als de hoogste vervulling van zijn bediening om juist aan de Joden het Evangelie te prediken, hoe moeilijk dat ook was.

De sterke nadruk die Paulus legt op de genade Gods laat zich eenvoudig verklaren. Hij heeft zich een groot deel van zijn leven gewijd aan het leven onder de wet en hij beschouwde zichzelf ook als een dienaar der wet, waarvan hij dacht dat het in overeenstemming was met Gods wil. Dit leidde er echter toe dat hij de Gemeente Gods vervolgde en bovendien de Heer Zelf. De Heere Jezus zei in Damaskus immers tot hem: 'Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt'.

Hij is zich bewust van de genade Gods, want anders zou hij sowieso geen apostel geweest zijn. De Heer riep hem nu eenmaal, niet alleen om behouden te worden of iets dergelijks, maar om de veelkleurige wijsheid Gods te openbaren, of, zoals hij in Gal. 1 zegt, om de Zoon van God te openbaren. Bovendien zegt hij: 'En Zijn genade aan mij is niet ijdel geweest, maar ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen. Doch niet ik, maar de genade Gods, die met mij is'. Paulus mag dan in vers 9 uitblinken in bescheidenheid, maar daarna zegt hij toch dat zijn genade niet ijdel is geweest, want kijk maar naar het resultaat. Dit betekent automatisch dat hij in zijn bediening een voorbeeld is voor anderen, die in zo'n bediening staan; niet in die van apostel of profeet, maar in de bediening van het Woord. Bovendien is hij eigenlijk een voorbeeld voor heel de Gemeente, want hij zegt op nogal wat plaatsen dat wij allen zijn navolgers zouden zijn, gelijkerwijs hij van Christus.

Bovendien, je moet toch wel een beetje lachten als hij zegt dat hij overvloediger gearbeid heeft dan zij allen, want wat weten wij nu over die allen? Heeft hij het over de twaalfen, over de 70, of over de 500? We weten

van Petrus een heel klein beetje, omdat er in de eerste paar hoofdstukken van Handelingen een paar dingen over hem geschreven worden, maar daar blijft het dan ook bij. Johannes wordt in die hoofdstukken een enkele keer genoemd, maar meer ook niet. Van de apostel Jakobus staat alleen vermeld dat hij onthoofd is. Verder weten we niets van hem.

Paulus wist er kennelijk wel van, want anders had hij dit niet kunnen zeggen. Dat is feitelijk al voldoende. Het betekent in ieder geval dat we niet maar twee apostelen hebben, namelijk Petrus en Paulus, maar dat zij allen het Evangelie predikten, hoewel Paulus dus meer werk verzette en dat hij daar dus blijkbaar van op de hoogte was. Bij gelegenheid vertelt hij zelfs dat het Evangelie in heel de wereld verkondigd is en dat het ook in heel de wereld vrucht gedragen heeft (Kol. 1: 6). Om dat te kunnen zeggen, moet hij daar toch het één en ander over geweten hebben. Ze hebben allemaal gearbeid, hoewel we in Handelingen alleen maar een beetje over Petrus hebben. Toen Paulus ten tonele verscheen, verdween Petrus van de bladzijden van de Bijbel. Van hem zijn drie zendingsreizen beschreven. Onderweg wordt ons ook meegedeeld dat een heleboel dus niet medegedeeld is. Als Paulus opsomt waar hij allemaal geweest is, dan vinden we de geschiedenissen daarvan niet in de Bijbel vermeld. Die geschiedenissen die opgeschreven, omdat ze een veel grotere diepgang hebben, dan dat we buiten de Bijbel om hierover leren. Er steekt een heleboel achter. Dat is in heel de Bijbel zo en dus ook in de nieuwtestamentische geschiedenissen. Het komt ook tot uitdrukking in deze uiteenzetting. Voor zover ons Bijbelse waarheid schriftelijk is overgeleverd, is daarvan een groot deel van de nieuwtestamentische waarheid ons geopenbaard door de apostel Paulus. Dat maakt hem sowieso tot de grootste. Zijn invloed is ook de grootste.

Later, aan het eind van de 1^e Korinthebrief heeft Paulus het over de kracht van Gods genade die in hem werkte. De Heer had tot hem gezegd: 'Mijn genade is u genoeg; Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht'. Als je die twee zinnen bij elkaar optelt, dan krijg je dat de kracht van Gods genade meer dan genoeg is voor Paulus, die in zichzelf zwak is. Die mededeling is natuurlijk ook gericht aan degenen die denken dat de kracht van God gelegen is in voorschriften en regels. Dat is niet zo, want de grote kracht die in gelovigen werkt is de kracht van Gods genade. Die genade is in ieder geval sterker dan de wet, maar ook sterker dan de dood. Paulus zegt dat die genade Gods met hem is en dat die hem motiveert

11 Hetzij dan ik, hetzij zijlieden, alzo prediken wij, en alzo hebt gij geloofd.

Dit is één van de Schriftplaatsen waarin zwart op wit staat dat de prediking van de apostelen niet een andere is dan de prediking van de apostel Paulus.

Voor zover mensen besluiten dat er toch verschil tussen is, wordt dat veroorzaakt doordat wij van de prediking van Paulus veel meer weten, dan bijvoorbeeld over de inhoud van de prediking van Simon de Zeloot. Daar staat niets over in de Bijbel. Van Petrus weten we iets meer, omdat hij twee briefjes geschreven heeft. Dat is niet denigrerend bedoeld, maar het zijn maar twee korte brieven. Van Paulus hebben we 13 brieven, Hebreeën nog niet eens meegerekend. Dat is nogal wat in vergelijking met Petrus. Als je die brieven naast elkaar legt, dan zeg je natuurlijk al snel dat Paulus heel andere dingen leert dan Petrus. Dat ligt niet aan de verschillende prediking, maar Paulus heeft veel meer dingen geleerd dan de andere apostelen. Veel van wat Paulus leert, komt eenvoudigweg niet aan bod in de andere brieven. Als je moet afgaan op wat ze geschreven hebben, om erachter te komen wat ze geloofden en predikten, dan gaat dat domweg niet. Je kunt het beter andersom doen en vaststellen dat alles wat de apostelen geschreven en ons schriftelijk overgeleverd hebben volstrekt overeenkomt met wat Paulus geschreven heeft. Hij heeft alleen wat meer geschreven dan de andere apostelen.

Paulus zegt hier in elk geval dat zowel hij als de anderen alzo prediken, namelijk dat Christus gestorven is voor onze zonden naar de Schriften, dat Hij is begraven en dat Hij ten derden dage is opgewekt, eveneens naar de Schriften. Alle apostelen predikten dat er eeuwig leven is in de opgestane Heiland. Daar komt het in de praktijk op neer. Je mag aannemen had dit ook geldt voor het laatste deel van dit hoofdstuk, over de opname van de Gemeente. Petrus verwijst ons aan het eind van zijn tweede brief door naar Paulus en zegt over hem dat hij in al zijn brieven over precies hetzelfde thema geschreven heeft als Petrus zelf.

- 2 Petr. 3: 15 En acht de lankmoedigheid onzes Heeren voor zaligheid; gelijkerwijs ook onze geliefde broeder Paulus, naar de wijsheid, die hem gegeven is, ulieden geschreven heeft;
- 16 Gelijk ook in alle zendbrieven, daarin van deze dingen sprekende; in welke sommige dingen zwaar zijn om te verstaan, die de ongeleerde en onvaste *mensen* verdraaien, gelijk ook de andere Schriften, tot hun eigen verderf.

De lankmoedigheid van de Heer wordt gedemonstreerd in dat de wederkomst van Christus, waarin Hij zal oordelen, nog steeds niet heeft plaats gevonden. Hij vertraagt die belofte van Zijn toekomst niet (gelijk enigen dat traagheid achten), maar is lankmoedig over ons, niet willende, dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen (2 Petr. 3: 9).

Petrus vertelt er wel bij dat Paulus dieper op de dingen ingaat dan hijzelf, want hij vindt sommige dingen die Paulus schrijft zwaar om te verstaan. Dat is een mooi persoonlijk getuigenis van Petrus, dat ook hij het één en ander

moeilijk heeft gevonden. Hoe dan ook, Petrus stemt volledig in met alle brieven van Paulus.

Alzo prediken wij en alzo hebt ook gij geloofd. Dit is de prediking die jullie ooit hebben aangenomen.

12 Indien nu Christus gepredikt wordt, dat Hij uit de doden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u, dat er geen opstanding der doden is?

13 En indien er geen opstanding der doden is, zo is Christus ook niet opgewekt.

Paulus kent geen uitzonderingen. Opstanding der doden is opstanding van dode mensen. Als er geen opstanding is van dode mensen, dan is ook Christus niet opgewekt. Het idee dat Jezus Christus iemand anders is, of van totaal andere aard dan andere mensen, speelt hier helemaal geen rol in. In de gedachten van sommige mensen wel, maar dat is ten onrechte. De Heer werd Mens en kwam in gelijkheid des zondigen vlees. Hij kwam bovendien om te sterven. Dat is ook gebeurd. Daarna is Hij opgestaan en dus is er blijkbaar zoiets als opstanding der doden. Dat is dan ook de prediking.

14 En indien Christus niet opgewekt is, zo is dan onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof.

Je kunt de opstanding van Christus niet uit de prediking weghalen en dan zeggen dat er nog heel wat moois overblijft. Dat klinkt raar, maar er zijn er genoeg die dat doen. Zij komen met allerlei leringen die ze met de Bijbel in de hand onderbouwen, maar de Bijbel zelf zegt dat als de opstanding van Christus in het verhaal geen rol speelt, je helemaal niets hebt. Dan is die prediking leeg, ijdel. Natuurlijk, de opstanding van Christus is niet de hele prediking, maar het is wel zo dat alles wat de Bijbel verder leert op één of andere wijze gerelateerd is aan de opstanding van Christus. Heel het idee dat God een nieuwe Schepping maakt ligt vast in de opstanding van Christus. Als je dat niet hebt, dan heb je alleen een boek met ethiek, met leringen voor dit tegenwoordige leven. Paulus beschouwt dat als niet nuttig.

Velen beschouwen die prediking echter toch als nuttig, maar het is toch wel heel beperkt, net zo beperkt als ons leven zelf is. Verder reikt het namelijk niet. Dan heb je dus geen definitieve boodschap en geen hoop. Dan moet je het er maar mee zien te doen. Dan bevinden wij mensen ons allemaal in de positie van iemand die net van de dokter gehoord heeft dat hij nog maar beperkte tijd te leven heeft. Als de dokter dat zegt, wat ga je dan doen? Wachten tot het afgelopen is? Nee, natuurlijk niet, dan zorg je dat je aan je

trekken komt, omdat je nog zoveel moet inhalen. Dan maak je er nog wat van. In zo'n situatie aankomen met dat je vooral dit moet doen en dat, omdat dat zo nuttig is voor jezelf en anderen, dan haal je toch je schouders op en zegt: 'So what?'. Daar heb je geen boodschap aan. De Bijbelse boodschap is er juist één van een leven hierna, als deel van een nieuwe schepping die God maakt. Daar komt bovendien nog bij dat ons leven nu, voorafgaand aan de opstanding uit de dood, wel degelijk bijdraagt aan wat hierna zou komen. Dat geeft ook dit leven ineens inhoudt. Een inhoud die er anders niet zou zijn.

Filosofen zeggen ook dat het leven geen zin heeft. Dat vinden ze leuk, want dan kunnen zij het er aan geven. Die zin lijkt meer op onzin. Het leven heeft zin, pas dan en omdat er hierna wat anders komt. Dat geldt alleen voor degenen die het Evangelie van Christus aanvaardden. Voor degenen die liefde voor de waarheid hebben om zalig te worden (2 Thess. 2: 10), want als je geen liefde voor de waarheid hebt, word je niet zalig. Het gaat niet over religieuze onzin, maar om liefde voor de waarheid. Die staat buiten elke vorm van religie.

12 Indien nu Christus gepredikt wordt, dat Hij uit de doden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u, dat er geen opstanding der doden is?

13 En indien er geen opstanding der doden is, zo is Christus ook niet opgewekt.

Met de opstanding wordt niet maar bedoeld de wedergeboorte, wat men ook wel de geestelijke opstanding noemt, want Paulus spreekt hier in dit hoofdstuk over de lichamelijke opstanding. Dat zijn lastige begrippen, omdat men deze fundamentele waarheid heeft teruggebracht tot wijdverbreide religieuze en filosofische opvattingen. Men heeft namelijk uitgevonden dat de mens van nature onsterfelijk is. De mens is een ziel en de ziel is onsterfelijk. Desnoods heeft de mens een ziel en is die onsterfelijk. Vraag het maar eens aan willekeurig iemand die zich voor christen uitgeeft. Zij zeggen allemaal te geloven dat de ziel onsterfelijk is.

Als je het hebt over wat hierna gebeurt, dan zegt men dat de dood een soort overgang is naar het hiernamaals. Men moet de deur door, de drempel over, de tunnel door en naar de mate waarin men daar een opvatting over heeft, krijgt men daar ook visioenen over. Meestal op het sterfbed, of op de operatietafel. Men noemt dat bijna-doodervaringen. Als je de tunnel door bent, dan ben je in het hiernamaals. Wij christenen noemen dat hemel, anderen noemen dat het nirwana (een belachelijk term, omdat het veronderstelt niets te zijn), weer anderen de Elyseesche velden, of de eeuwige

jachtvelden. Voor christenen geldt, dat als je niet goed je best gedaan hebt, je een paar etages lager terechtkomt, in de hel.

Dat kan allemaal wel zijn, maar opstanding is een heel ander ding. Dat is iets anders dan een christen die altijd goed z'n best gedaan heeft, altijd trouw naar de kerk geweest is en z'n Psalmversjes keurig geleerd heeft en sterft, waarna hij door de tunnel heen ergens terechtkomt en dat de hemel noemt. Dat is menselijke filosofie, of zoals de Bijbel dat noemt, oudwijfse fabelen. Het zijn kunstig verdichte fabelen. Men heeft het leuk bedacht, om de mens niet geheel aan zijn lot over te laten. Als wij zeggen dat het leven ijdel is, dan hebben ze altijd nog het idee dat er hierna nog wat komt. Gewoonlijk wordt er, buiten het christendom om dan, bij verteld dat het allemaal wel goed komt, hoewel dit in het christendom ook steeds meer geleerd wordt, zodat we uiteindelijk allemaal in de hemel komen. Dat is niet zo, want de hemel is nooit het hiernamaals. De hemel is het hierboven en het was er altijd al. Dat is de hemel die vanouds is. Als je die hemel niet bedoeld, dan is het de sterrenhemel, of de hemel van de vogels. Dat zijn de twee hemelen die deel uitmaken van de geschapen wereld. Maar als men het over het hiernamaals heeft, dan bedoelt men doorgaans niet één van deze twee hemelen. Dus moet het de hemel der hemelen zijn. Daarvan zegt de Bijbel dat het niet het hiernamaals is, maar het hiervoormaals was en nu het hierbovenmaals is en ook zal zijn. Het hiernamaals is volgens de Bijbel een nieuwe schepping die God zal maken. Nieuwe hemelen, die van de vogeltjes en de sterren en een nieuwe aarde. De oude schepping zal verdwijnen en daar komt een nieuwe voor in de plaats.

Voor wat de gelovigen in de loop van de geschiedenis betreft, hun is inderdaad een hiernamaals beloofd, maar daarmee wordt niet bedoeld de hemel, maar de nieuwe aarde. De uitzondering daarop is de Gemeente van eerstelingen. Alle gelovigen uit de Gemeente, te beginnen met Christus Zelf, die de Eersteling der nieuwe schepping is en daarna allen die van Christus zijn, tot aan de wederkomst van Christus, zijn als eerstelingen bestemd voor God en dus voor de hemel. Zij worden voor dat doel ook gepromoveerd naar de hemel. Dat is niet het hiernamaals. Dat neemt niet weg dat wij als gelovigen hierna wel degelijk in de hemel zullen zijn. God heeft niet beloofd die hemel te maken, want die was er altijd al.

Als je deze uitzonderingspositie van Christus en de Gemeente als hemels volk buiten beschouwing laat, dan is op geen enkele wijze in de Bijbel terug te vinden dat het hiernamaals de hemel zou zijn. Hierna komt een nieuwe schepping, nieuwe hemelen en een nieuwe aarde. Gelovigen is een nieuwe aarde beloofd. Voor zover zij daar nog niet zijn, omdat die er nog niet is en zij zich nog in wat het Oude Testament de sjeool genoemd wordt en in het

Nieuwe Testament hades, bevinden, is dat een soort hiertussenmaals. Zij bevinden zich in het dodenrijk, want dat is de vertaling van beide woorden, en wachten daar, opdat zij zonder ons niet zouden volmaakt worden (Hebr. 11: 40). Deze allen (de gelovigen uit het Oude Testament) hebben de belofte niet verkregen. Dat wil zeggen, dat ze de belofte wel verkregen hebben, maar de vervulling daarvan niet. Nog niet althans. Alzo God wat beters over ons voorzien had, opdat zij zonder ons niet zouden volmaakt worden. Wij worden eerst volmaakt en daarna zij pas. Kortom, eerst de Gemeente en daarna de oudtestamentische gelovigen. Indien de doden opgewekt worden, dan zal dat gebeuren op de spreekwoordelijke Jongste Dag uit Openb. 20. Dan zal iedereen opstaan en voor God staan om geoordeeld te worden. Daar ligt pas de wissel naar behoudenis of naar verderf. Degenen die niet geschreven zijn in het boek des leven, worden geworpen in de poel des vuurs, hetwelk is de tweede dood. Degenen die wel geschreven zijn in het boek des levens zullen op de nieuwe aarde terechtkomen.

Men heeft verkeerde begrippen gehangen aan Bijbelse termen, of men heeft heidense filosofie of mythologie aan Bijbelse uitdrukkingen gehangen. Daardoor is men de werkelijke betekenis van de Bijbelse uitdrukkingen kwijtgeraakt. Het gaat nu even niet over de Gemeente in onze dagen, maar over wat de regel is. Die regel is dat als iemand sterft, hij naar het dodenrijk gaat. Dat is volgens de Bijbel de plaats waar de doden bewaard worden, want het is voor hen inderdaad nog niet afgelopen. Met de dood is alles afgelopen, maar niet met de eerste dood. Dat is pas zo met de tweede dood. Bij de eerste dood verdwijnt men naar het dodenrijk en dan is het wachten op de dag des oordeels. Die is er niet op het moment dat je sterft, maar op de Jongste Dag.

In onze bedeling ligt het net even anders. Aan de ene kant is het hetzelfde, want als niet gelovigen overlijden, gaan ook zij naar het dodenrijk en wachten daar tot de Jongste Dag. Voor de gelovigen ligt dit anders. Zij zijn in geestelijke zin al opgewekt en zijn met Christus al officieel in de hemel gezet. Als een gelovige verlost wordt van zijn aardse lichaam, dan wordt hij verlost van wat hem aan de aarde bindt. Dit betekent niet dat hij naar de hemel gaat, maar dat hij hier van de aarde weggaat. Hij was al in de hemel en zal daar dan dus ook blijven. Daarom lees je dus ook nergens in de Bijbel dat een gelovige als hij gestorven is naar de hemel gaat. Wij zijn met Christus gezet in de hemel. Wij zijn een Gemeente van eerstgeborenen die in de hemel zijn ingeschreven. Dat is de uitzonderlijke positie van de eerstgeborene. Als wij geen eerstgeborenen zouden zijn, dan hadden we in de hemel niets te zoeken.

Het gaat hier in 1 Kor. 15 niet over wat er gebeurt als een mens overlijdt en wat er dan daarna komt, maar over als een mens overlijdt, hoe het dan in de

opstanding is. Dat komt niet meteen daarna, maar later. Daar staan data voor, die God in Zijn heilsplan ontwikkelt, afrolt, ontvouwt.

Aan die opstanding heeft de Heere Jezus Christus als Eerste deel gekregen, zodanig dat de dood niet meer over Hem heerst. Hij werd als Eerste opgewekt, niet terug in het oude leven, maar in nieuwheid des levens (Rom. 6: 4).

God heeft de Heere Jezus uit de dood opgewekt. En dat Hij Hem heeft opgewekt en de dood niet meer over Hem heerst, staat al in het Oude Testament: 'Ik zal ulieden geven de gewisse weldadigheden van David (Jes. 55: 3)'. Christus is de Zoon van David. Zijn weldaden zijn gewis, zijn blijvend, met als gevolg dat de dood er dus niet meer over heerst.

Hand. 13: 34 En dat Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, also dat Hij niet meer zal tot verderving keren, heeft Hij aldus gezegd: Ik zal ulieden de weldadigheden Davids geven, die getrouw zijn.

Die getrouw zijn = die blijven.

Als je je afvraagt hoe het kan dat de Korinthiërs wel in het Evangelie geloofden, maar daarna ineens niet schijnen te geloven in een opstanding, dan komt dat waarschijnlijk omdat ze wel geloofden in dat de Heer op één of andere wijze leeft, maar niet in een lichamelijke opstanding van de Heer. Dat is precies wat Nico ter Linden gelooft. Natuurlijk gelooft hij in een opstanding, maar niet in een lichamelijke. Hij gelooft dat de Heer op één of andere wijze voortleeft, al was het maar in onze gedachten, of wellicht als één of andere kosmische kracht die in de kosmos werkt. Met zulke vage ideeën kun je bij een heleboel religies terecht.

De Bijbel leert een lichamelijke opstanding. Net zo lichamenlijk als dat die nieuwe schepping zal verschijnen. Het oude verdwijnt wel en daarvoor is geen plaats meer gevonden, maar daar komt heus een nieuwe schepping uit voort. Het lichaam gaat in het graf en als de opstanding heeft plaats gevonden, dan is het graf leeg. Was het lichaam van de Heere Jezus hetzelfde na Zijn opstanding? Hij had Zijn littekens nog en het lichaam in het graf was weg. Hoewel het hetzelfde lichaam betreft, is het toch een ander lichaam geworden. Het nieuwe heeft kenmerken van het oude, maar toch is het wat anders. Wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen wel allen veranderd worden. Het nieuwe komt voort uit het oude. Het mooiste voorbeeld om duidelijk te maken hoe dat zit, is dat van de rups en de vlinder. Je hebt eerst een rups. Die spint zich in en wordt een pop. Na verloop van tijd gaat die pop weer open en komt er een heel ander beest uit. Is dat hetzelfde beest? Ja en nee. Als die rups er niet was geweest, was die vlinder er nooit gekomen. Die vlinder komt uit de rups voort. Hoe het werkt? Geen idee. Dat is

nu wat opstanding is. Het is verbazend moeilijk om te geloven, maar toch gebeurt het.

Het lichaam dat opstaat is toch anders dan wat gestorven was. Dat wat opkomt is wat anders dan wat gezaaid werd en toch is het hetzelfde. Wat in de aarde valt en sterft, draagt alsnog vrucht. Zo komt het opstandinglichaam voort uit het oude, dat er dan dus niet meer is. Dit geldt voor de hele schepping. De nieuwe komt uit de oude voort. Hoe dat zal zijn weten we niet. Het is dus een wonder. Maar ja, de hele natuur zit vol met wonderen. Het is dus niet allemaal geestelijk en ongrijpbaar. Niet dat iemand voortleeft in onze gedachten en dat we hem nooit zullen vergeten. Iemand leeft niet voort in onze gedachten. Wij denken aan iemand die er inmiddels niet meer is. Het is weliswaar een vaste uitdrukking geworden, maar er klopt natuurlijk niets van. Het gaat voorbij. Voor wat deze oude wereld betreft is dat definitief, tenzij uit deze oude wereld alsnog iets nieuws kan worden voortgebracht. Volgens de natuurkunde kan dat niet, maar volgens de Bijbel wel. De wereld is er vol mee. Elk proces van voortplanting is voor het merendeel een demonstratie van opstanding uit de dood. Uit dat wat verstorven of gestorven is, komt nieuw leven voort.

Het probleem van de Korinthiërs zal heus niet geweest zijn dat zij niet in een hiernamaals geloofden, maar dat zij niet geloofden in een letterlijke lichamelijke opstanding. Het is niet voor niets dat in één van de traditionele christelijke geloofsbelijdenissen staat: 'Ik geloof in de wederopstanding des vleses'. Dan weet je precies waar het over gaat, namelijk over een lichamelijke opstanding. Dat kennen andere religies niet. Andere religies kennen alleen maar een soort schimmenwereld. Dat men in brede kring verwacht dat er na de dood toch nog iets is, is omdat men zich bewust is dat het leven hier in alle opzichten, dan wel in vele opzichten, teleurstellend is. Als je jong bent word je volgestopt met hoge verwachtingen. Daarna blijkt langzamerhand dat het allemaal ten onrechte is. Bovendien, je hebt het zelf grotendeels niet in de hand. Het loopt sowieso uit in de dood. Dan leef je nog even voort in de gedachten van een paar mensen en dan heb je het ongeveer wel gehad.

Eén van de belangrijkste punten in het verhaal is wel dat de hele wereld vol is met onrecht. Men kan het recht hier niet vinden en men besluit dan dat het hierna alsnog moet komen. Men zegt dat de wereld in balans is (iets wat men graag leert). Het is net één groot mechanisme, met allemaal radertjes die in elkaar grijpen. Het is een kosmisch geheel, waarin iedereen z'n plaats inneemt. Als iemand iets afwijkt, dan wijkt een ander wel weer een andere kant uit, zodat de boel toch in evenwicht gehouden wordt. Yin en yang spelen daar een grote rol in. Dat is een mooie filosofie, maar niet waar. De wereld is een verderfelijke en vergankelijke wereld, die uit het lood ligt. Het is een

zondige wereld. De Bijbel kan dat zo hard roepen als maar kan, maar de wereld geeft er geen gehoor aan,

Men stelt vast dat ook in het leven van de individuele mens zoveel onrecht is. Dat kan toch niet. Ook binnen dat kleinere geheel van een individu moet die balans toch weer teruggebracht worden. Die balans moet er zijn. Bij islamieten is het zo dat zij wel mogen zondigen, maar dat daar dan weer een aantal goede daden tegenover moeten staan. Zo is de boel weer in balans gebracht. Als men vaststelt dat in dit leven dat recht er niet is, niet gevonden kan worden en niet gedaan kan worden, dan is het kennelijk zo dat in onze wereldbeschouwing een stukje ontbreekt. Dat moet immers in balans zijn. Voor dat doel heeft men het hiernamaals uitgevonden. Als je hier een boef was en je ontloopt je straf, dan zul je in het hiernamaals je straf niet ontlopen. Als je hier een heel goed mens was en je krijgt hier daarvoor je loon niet, dan zul je het in het hiernamaals alsnog ontvangen en zo komt het dan toch allemaal nog goed. Men heeft het hiernamaals uitgevonden om het allemaal alsnog goed te laten komen. In de min of meer christelijke traditie is dat hiernamaals de hemel; daar zal straks alles goed komen. Daarvoor heeft men uitgevonden dat God Zelf de satan gemaakt heeft. Die twee houden elkaar in evenwicht. Zij laten de duivel bestaan als onderdeel en tegenhanger van God. Ook God moet natuurlijk in balans zijn. In de loop van de geschiedenis schommelt die balans een beetje, maar uiteindelijk komt het allemaal wel goed. God Zelf heeft immers het kwade geschapen, staat in de Bijbel. Het punt is alleen dat je in dit verband zo'n vers niet aan moet halen, want het betekent heel wat anders dan wat men er doorgaans van maakt. Zo kun je de hele Bijbel misbruiken.

Men verwacht een hiernamaals om de tekortkomingen van dit leven te compenseren. De Bijbelse waarheid is heel anders. Voor zover er een hiernamaals is, is dat alleen bestemd voor de waarheidsgetrouwen, voor degenen die tot geloof gekomen zijn in de Heere Jezus Christus en in het Woord dat God geopenbaard heeft. Dat hiernamaals is er alleen maar voor degenen die liefde voor de waarheid hadden om zalig te worden. Zij krijgen ook deel aan de waarheid. Die waarheid is niet dat er na de dood nog iets is, maar zij krijgen deel aan een nieuwe schepping, die door God beloofd is en die ter bestemder tijd zal geopenbaard worden. Op de weg daar naartoe heeft God nog heel wat te doen. Voor vandaag is dat de roeping van de Gemeente. Die is niet bestemd voor het hiernamaals, maar voor een hemelse positie. In de hemel zal namelijk een vacuüm ontstaan als de duivel en zijn personeel daaruit geworpen zullen worden. Dat vacuüm zal gecompenseerd worden door Christus en de Gemeente. Waar de duivel en z'n engelen nu de wereld besturen, daar zal in de toekomst Christus en de Gemeente aan het stuur

zitten. Hij is bovendien ook de Eigenaar. Hij is de Zoon van Zijn huis (Hebr. 3: 6).

Die opstanding der doden is dus wel degelijk letterlijk bedoeld. Als die er niet zou zijn, dan is ook Christus niet opgewekt. En als Christus niet is opgewekt, dan is ook de prediking leeg. Met andere woorden, de opstanding van Christus is de essentie van het Evangelie.

Voor zover er geleerd wordt dat God nieuwe hemelen en een nieuwe aarde zou maken, ligt dat vast in de opstanding van Christus.

Vanaf vers 23 wordt uiteengezet dat er in verband met de opstanding sprake is van een volgorde en daarmee van een rangorde. Het is niet alles in één keer, maar het gaat in fasen. Uit de volgorde komt ook een rangorde tevoorschijn. Wie het eerst komt, het eerst maalt. Die krijgt het eerstgeboorterecht. De eerste is de hoogste en de laatste is de laagste. Dat is een Bijbels beginsel.

De nieuwe schepping begint bij de opstanding van Christus. Zo is dan wie in Christus is een nieuw schepsel. Dat zijn wij dus ook. Alleen voor wat betreft ons lichaam, dat is ons huis, onze tabernakel, die is nog niet vernieuwd. Daar moeten wij nog van verlost worden en van ontbonden worden. Dat doet er niets aan af dat wij in Christus reeds een nieuwe schepping geworden zijn, immers, zo is dan die in Christus is een nieuwe schepping (2 Kor. 5: 17). Uit het verband blijkt dat het om het heden gaat. Dat is nu al zo. Niettemin, er volgt nog het één en ander in de toekomst. Als Christus echter niet is opgewekt, dan is er verder niets. Dan is de prediking ijdel, dan is ook het geloof ijdel. Het is de vraag hoeveel mensen zich daar iets van aantrekken, want er zijn zoveel mensen die iets geloven, maar het kan ze niet schelen of het waar is of niet. Geloof en waarheid zijn voor veruit de meeste mensen twee totaal verschillende dingen en dat niet alleen. Het zijn voor velen twee tegenovergestelde dingen. Waarheid weten ze zeker en al het andere geloven zij. Als men zegt dat het niet waar kan zijn, dan beamen ze dat en zeggen dat het daarom ook geloof heet.

Een rooms-katholieke priester zei een keer op de radio over de lijkwade van Turijn, dat de kerk nooit zou toegeven dat die lijkwade inderdaad echt is, want dan zou het zekerheid zijn en dat is niet de bedoeling, want het gaat om geloof. Voor hem zijn waarheid en geloof twee totaal verschillende dingen. Dat is bij heel veel mensen dus het geval. Of hun geloof ijdel is of niet, daar liggen ze niet wakker van. Je kunt wel iets geloven, maar als het niet waar is, waar ben je dan mee bezig?

Als je niet gelooft in de opstanding van Christus, dan is de prediking ijdel, maar je geloof ook. Als er geen opstanding uit de dood is, dan is wat je ook gelooft totaal zinloos. Tegenwoordig valt dat trouwens toch niet meer op,

want heel de wereld is vol van ijdele prediking, al of niet op religieus terrein. Er zijn altijd wel hele volkstammen die zo'n prediking nalopen. Je kunt als palingboer je uitgeven voor een geopenbaarde godheid en prompt krijg je nog volgelingen ook.

15 En zo worden wij ook bevonden valse getuigen Gods; want wij hebben van God getuigd, dat Hij Christus opgewekt heeft, dien Hij niet heeft opgewekt, zo namelijk de doden niet opgewekt worden.

Het is niet alleen ijdele prediking, maar ook nog vals.

Paulus gebruikt hier het woord 'getuigen'; dat kan alleen als hij de opgewekte Christus ook daadwerkelijk gezien heeft. Anders kun je namelijk niet getuigen. Als wij zouden prediken dat Christus is opgewekt en het is niet zo, dan zijn wij valse getuigen. Valse getuigen van God wel te verstaan. Dat is een wel zeer ernstige zaak. Je kunt niet ongestraft marchanderen met het Woord van God. Je kunt het Woord van God ook niet ongestraft gebruiken ter onderbouwing van je eigen theorieën. Je zult ooit voor de Auteur komen te staan. Dan blijkt dat niet vrijblijvend te zijn. Paulus hamert het erin.

16 Want indien de doden niet opgewekt worden, zo is ook Christus niet opgewekt.

17 En indien Christus niet opgewekt is, zo is uw geloof tevergeefs, zo zijt gij nog in uw zonden.

18 Zo zijn dan ook verloren, die in Christus ontslapen zijn.

Als zij zo letterlijk mogelijk in Christus ontslapen zijn en Christus is niet opgewekt, dan zijn degenen die in Christus zijn dus ook niet opgewekt. Je hebt er dan niets aan om in Christus ontslapen te zijn.

Christus is gestorven voor onze zonden, naar de Schriften (vers 3), maar als Christus niet is opgewekt, zo zijt gij nog in uw zonden. Hoezeer het ook waar is dat Hij voor onze zonden gestorven is, wij zijn er niet van verlost als Hij niet uit de doden is opgewekt. Je moet begrijpen dat de dood en het verderf in het algemeen niet alleen maar het gevolg is van de zonde(n), maar dat dood zonde is. Dan gaat het mis. Dan bereikt het z'n doel niet. Dat is precies wat de dood is. Vandaar dat zonde en dood in de Bijbel als synoniemen beschouwd worden. Het is fundamenteel hetzelfde. We kunnen met elkaar afspreken dat we onder zonden dingen op moreel niveau verstaan en onder dood hetzelfde, maar dan op fysiek niveau. Maar dat zijn dingen die wij bedacht hebben, omdat we alles in vakjes willen indelen. Dood en zonde is één en hetzelfde begrip, dat zich in alles uitdrukt.

Ook als je het beperkt en zegt dat als Hij gestorven is voor onze zonden, wij vergeving van zonden hebben ontvangen, dan is dat mooi, want dan kun je rustig sterven, zonder een schuld achter te laten. Maar wat heb je daaraan? Je kunt mensen nog beter adviseren wel schulden achter te laten. Dan kunnen ze het er hier tenminste nog een beetje van nemen. Het is weliswaar niet zo aardig naar degene toe aan wie je die schuld hebt, maar als je praat over zonden in het algemeen, aan wie heb je die schulden dan? Aan God toch? Maar je gaat gewoon dood en meer is er niet. En als je wel vergeving van zonden ontvangen hebt en je gaat dood, wat dan? Dat maakt dan toch geen verschil? Het laatste is alleen misschien wat netter dan het eerste, maar wie maalt daarom als hij doodgaat. Je hebt niets aan vergeving van zonden als je niet ook nieuw leven hebt ontvangen. Als je geen zonden meer hebt, dan leef je toch nog steeds onder het oordeel over deze wereld, die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houdt. Je wandelt in duisternis en weet niets.

Men heeft de omstandigheden en de gevolgen van de opstanding van Christus weggeredeneerd en verwisseld voor het lijden en de dood van de Heere Jezus Christus, waaraan men alles ophangt. Het is echter niet genoeg dat Jezus stierf.

2 Kor. 5: 15 Als die dit oordelen, dat, indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven.

Ben je dan behouden? Nee, dan ben je dood. Zijn je zonden vergeven? Ja, maar je bent dood. De zonden der wereld werden aan het hout weggedragen; niet alleen maar die van de gelovigen. Hij is gestorven voor ons toen wij nog zondaren waren, toen wij nog onrechtvaardigen waren, toen wij nog misdadigers waren, toen wij nog vijanden waren. Het was voor iedereen. In kringen van de alverzoening leert men dat dit de basis is voor de behoudenis van allen. Eén is toch voor allen gestorven en Hij stierf toch voor onze zonden? We worden toch behouden omdat Hij onze zonden aan het kruis gedragen heeft? Dat geloven wij toch? Nou, wij niet. Hij stierf inderdaad voor alle mensen, maar die worden daardoor niet zalig. Zaligheid wil niet zeggen dat je leeft tot aan je dood onder vergeving van zonden. Daar schiet je niets mee op. Bovendien, daar zou je maar misbruik van maken.

Zaligheid bestaat daaruit dat men alsnog onvergankelijk leven ontvangt. Voor dat doel moest er eerst wat vereffend worden. Voor dat doel moest eerst de schuld van de zonden worden weggedaan. Welnu, daar heeft de Heere Jezus voor gezorgd, voor eenieder, maar daarmee ben je nog niet verlost. Daarvoor moet je wedergeboren worden. Dat is niet op grond van de dood of het sterven van de Heere Jezus, maar op grond van Zijn opstanding. Hij leeft! Hij leeft echter niet voor allen, maar alleen voor degenen die geloven.

Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat eenieder die in Hem gelooft, niet verderve, maar eeuwige leven hebbe (Joh. 3: 16). Dat gaat niet over zijn lijden en sterven, maar over Zijn opstanding en Hemelvaart. De Zoon van God is officieel de Opgewekte uit de dood, Die door God gezet is aan de rechterhand Gods.

De uitspraak in Joh. 3: 16 staat niet op zichzelf, maar is een uitleg van de situatie in Num. 21. Mozes verhoogde de slang in de woestijn. Alzo moest ook de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat eenieder die in hem gelooft eeuwig leven hebbe. Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat eenieder die in hem gelooft, niet verderve, maar eeuwig leven hebbe. De verhoogde slang is een beeld van de verhoogde Zoon des mensen, die in tweede instantie de zoon van God heet. Dat werd Hij in Zijn opstanding. Zijn kruisiging was Zijn vernedering. Hij heeft Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood, ja, de dood des kruises. Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd, want gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, moest ook de Zoon des Mensen verhoogd worden. Eenieder die naar Hem opkijkt, als naar de verhoogde slang in de woestijn, die zal eeuwig leven hebben. Hij is overgeleverd om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking (Rom. 4: 25). Wij zijn pas rechtvaardig op grond van de opstanding van Christus, want als Christus niet opgewekt is, zijn wij dood.

Op grond van Zijn opstanding zijn ook wij opgestaan. Sindsdien zijn wij kinderen Gods, erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus, gezegend met elke geestelijke zegening in Christus in de hemel; rechtvaardig, heilig en verlost in Christus, Die ons geworden is wijsheid van God.

Zonder opstanding zijn je zonden misschien weggedaan en door God vergeven, maar het doet er zo weinig toe. Dat verandert verder onze levens niet. We leven hier nog steeds onder de invloed en heerschappij van de zonde. Er is dan niets anders. Voor zover wij verlost zijn van de heerschappij van de zonde, is dat omdat wij wedergeboren zijn en er sindsdien een kracht in ons werkt die sterker is dan die van de zonde en het verderf. Het leven van Christus werkt in ons en dat is pas echt verlossing en behoud.

Als Hij niet is opgewekt, zo zijn dan ook verloren die in Christus ontslapen zijn. Je bent pas verloren als je bent overleden. Zolang iemand leeft, is hij er nog en als hij is overleden, is hij verloren. Zolang er leven is, is er hoop. Zolang wij hier leven, hebben we de gelegenheid om alsnog tot geloof te komen in de Heere Jezus Christus. Als we voordat we tot geloof komen overlijden, dan is het afgelopen. Dat zou voor gelovigen en ongelovigen gelden in het geval Christus niet is opgewekt. Dan houdt het leven gewoon bij de dood op.

19 Indien wij alleen in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen.

We zijn bezig te hopen. Dat is een actieve hoop. Maar als we alleen in dit leven op Hem hopen, dan zijn we wel druk, maar niettemin de ellendigste van alle mensen. Onze hoop heeft alles te maken met de opstanding. Waarom zijn wij dan nog ellendiger dan alle andere mensen, die helemaal niet op Christus zijn hopende? Als je dan al ergens je hoop op stelt in dit leven, stel dan niet je hoop op Christus, want Hij helpt je in geen geval. Andere mensen hebben hun hoop wellicht op andere dingen gesteld, want zonder hoop is er geen leven. Zij richten bijvoorbeeld een politieke partij op voor een betere toekomst. Daar hopen zij dan op. Of je gaat beleggen, in de hoop daar een leuk slaatje uit te slaan. Maar alles beter dan je hoop op Christus stellen. Je moet heus niet denken dat de Heer ons hoop geeft voor dit leven. De prediker stelt de vraag waarom je denkt dat het leven zo op en neer gaat. Dat als er een stijgende lijn is, er vanzelf weer een dalende lijn volgt. Na zonneschijn komt altijd weer regen. Waarom? Dat is opdat de mens niet zijn hoop zou stellen op de toekomst hier op aarde. Want het kan best zijn dat het wat beter wordt, maar daarna wordt het weer slechter. Het kan best zijn dat de aarde opwarmt, maar als hij opwarmt, dan koelt hij ook weer af. Dat gaat op en neer. Als je verdiept in de geschiedenis van Nederland, dan kun je daaruit leren dat er perioden waren van hoge zeewaterstand, zodat er hele delen van het land in zee verdwenen, maar ook dat er perioden van lage zeewaterstand waren. Het gaat gewoon op en neer. Niets om je zorgen over te maken. Er is hier toch geen hoop. Als je gaat wachten tot de Heer je in dit leven gaat helpen, dan kun je lang wachten, want daar heeft Hij helemaal geen belang bij. Hij doet niets. Hij wil nieuw leven geven, voortkomend uit Zijn opstanding. Met dat leven wil Hij ons zegenen met elke geestelijke zegening in Christus in de hemel. De hoop die wij hebben is niet voor dit leven hier, want wat ons leven hier als kinderen Gods betreft, wij zijn hier in opleiding. We worden opgevoed en hopen dat de Heer daarmee doorgaat zolang wij in het vlees zijn. Onze echte hoop is echter dat we verwachten de zalige hoop en verschijning van de heerlijkheid van de grote God en onze Zaligmaker Jezus Christus. Onze werkelijke hoop is de verandering van ons lichaam. Onze hoop is dat wij met Christus verheerlijkt zullen worden en met hem geopenbaard zullen worden in heerlijkheid. Daarna pas ligt het doel van onze zaligheid. Alles wat de Heer in dit leven aan ons, in ons en door ons doet heeft betrekking op die toekomst. Als het daar geen betrekking op heeft, dan is Hij het niet die dat doet. Er staat in de Bijbel dat áls er ooit een tijd is waarin de Heer niet naar de mens omkijkt, dat in onze dagen is. Als je denkt dat de Heer er is om je hier te helpen, daar heeft Hij niet het minste belang bij. Je kunt in geloof tot hem komen en van hem nieuw leven krijgen. Dan word je wedergeboren door de opstanding van Christus. Dan word je met Hem levend gemaakt en met hem

gezet in de hemel. Dan doet Hij een werk aan je ter voorbereiding op je toekomst.

Wij zullen allen weliswaar niet ontslapen zijn, maar wel allen veranderd worden, met dank aan vers 51. Onze hoop is op de nieuwe schepping gevestigd. Daar zou Hij wat aan doen en daar maken wij inmiddels al deel van uit.

20 Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, *en* is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.

Christus is opgewekt uit de doden en daarmee is Hij de Eersteling geworden degenen die ontslapen zijn.

Het woord 'eersteling' is niet hetzelfde als 'eerste'. Hij is wel de Eerste Die is opgewekt, zodanig dat Hij niet meer sterft. Dat staat hier echter niet.

Eersteling is in de Bijbel wat wij voluit noemen: de eerste vruchten van de oogst. Nu interesseren ons de eerste vruchten van de oogst helemaal niets, maar in de Bijbel is het een belangrijke aangelegenheid. De eerste vruchten van de oogst waren bestemd voor de Heere. Ze moesten ingeleverd worden bij de priesters. Later, toen de tempel er was, moesten ze ingeleverd worden bij de tempel. Er waren daarvoor zelfs speciale voorraadkamers, waarin die eerstelingen eventueel werden opgeslagen.

Als het over de eerste vruchten van de oogst gaat, dan heet dat in de Statenvertaling dus eersteling. Dat dit woord daarvoor gebruikt wordt, heeft zo z'n redenen, want gewoonlijk, als het over eerste vruchten gaat die voor de Heer bestemd zijn, vinden we in de Statenvertaling een ander woord, namelijk eerstgeboorte, eerstgeborene, eerstgeborenen en soms, als het zo uitkomt, eerstgeboorterecht. Met eerstgeboorte kom je echter niet weg als het gaat over het eerste deel van de oogst. Oogst wordt namelijk niet geboren en dus moet je dat woord dan ook maar niet zo vertalen. De vertalers van de Septuaginta hadden ook al moeite met de vertaling van het Hebreeuwse woord bechor = eerstgeborene. De Grieken hadden daar namelijk geen woord voor. Toen kwamen ze op de proppen met prototokos. Dat wordt naar het Nederlands weer vertaald met eerstgeborene, of monogènes = eniggeboren, maar het hele begrip geborene heeft er niets mee te maken. Dat maakt het lastig.

Als je dat woord moet toepassen op de eerste korenschoven, dan kun je helemaal niet eerstgeborene zeggen. In plaats daarvan staat er in de Statenvertaling dan eersteling.

Eerstelingen zijn dus de eerste vruchten van de oogst. Als je dat woord terugvertaalt naar het Hebreeuws, dan kom je al snel bij het woord bechor = eerstgeboorte, eerstgeborene, eerstgeboorterecht. Het heeft ook alles met

recht te maken. Het eerstgeborene is voor de heer. Al wat de baarmoeder opent en van het mannelijk geslacht is, is voor de Heer. Dat gold voor alles. Al lezend in de Bijbel zouden we onderweg geleerd moeten hebben dat de hele kwestie van de oogst en de eerste vruchten van de oogst een uitbeelding is van de voleinding der eeuw (Matth. 13). De oogst is het resultaat van wat de akker voortbrengt. De akker is de wereld en de eerste vruchten uit deze oude wereld zijn voor de Heer. De eerste vruchten, maar ook de hele oogst, geven uitdrukking aan het begrip nieuwe schepping. Uit deze oude wereld zou een nieuwe schepping voortkomen. De eerste vruchten uit deze oude wereld, of van de akker, of de baarmoeder, zijn een uitbeelding van de eerstelingen die deel krijgen aan de nieuwe schepping. Er zit nog meer aan vast, want de eerstgeborene is ook degene die erft. Dat begint in Genesis al.

De vraag is steeds wie de beloften erft die God gedaan heeft. Dat zijn de bezittingen, die nu eenmaal niet verdeeld moeten worden onder de vele zonen of het vele nageslacht. Het moet bij één blijven, als één geheel. De vraag is dan wie dat krijgt. Dat kan bij wijze van spreken iedereen zijn, maar zo iemand heet dan de bechor, de eerstgeborene. Dat is niet noodzakelijk het kind; het kan heel iemand anders zijn. De erfenis van Salomo ging bijvoorbeeld naar Jeróbeam. Hij was niet eens familie. Nou ja, hij kreeg een stukje van de erfenis niet (Juda en Benjamin). Dat werd er afgehaald, maar de erfenis als zodanig (het koningschap over Israël) ging naar Jeróbeam. Hij kwam zelfs uit een andere stam, uit Efraïm.

Abraham zei tegen de Heer dat Hij hem wel kon zegenen, maar dat dit niet zoveel zin had, want hij was al oud en het zou wel niet zolang meer duren eer hij dood zou gaan. Hij had geen kinderen en alles wat hij van de Heer zou krijgen, zou naar die knecht van hem gaan, die Damaskener Eliézer. Zo zou het gaan, ware het niet dat de Heer er bij gelegenheid Zelf wat aan gedaan heeft. Toen kreeg Abraham een zoon, Ismaël, maar de Heer zei: 'Nee, Ismaël krijgt het niet'. Dat heeft tot in onze dagen verstrekkende en wereldomvattende gevolgen en dat zal in de toekomst nog erger worden. De erfenis ging naar Izaak. Die kreeg op zijn beurt twee zonen, maar de erfenis ging niet naar de oudste.

Dat eerstgeboorterecht, dat eerstelingenschap, speelt een belangrijke rol door alle geslachten heen. Het heeft te maken met het erfrecht. Wie krijgt de erfenis?

Wat hier dus staat is dat Christus de Eersteling is en dus de Erfgenaam. Hij is Degene Die de baarmoeder opent (niet alleen van María). Hij is de eerste Vrucht uit deze hele oude schepping en is daarmee de Eersteling van een nieuwe schepping en daarom het Hoofd daarvan.

Je zou dus goed het gewicht van dit woord moeten begrijpen.

Hij is de eerste Vrucht van de oogst. Komt er dan nog meer? Komt er dan wellicht nog een oogst achteraan? Jazeker...

21 Want dewijl de dood door een mens is, zo is ook de opstanding der doden door een Mens.

De opstanding der doden is door één Mens, namelijk Christus, maar daarna komen er nog meer.

22 Want gelijk zij allen in Adam sterven, alzo zullen zij ook in Christus allen levend gemaakt worden.

Gelijk zij allen in Adam sterven = dat is de situatie van de natuurlijke mens. Je moet de vezen 21 en 22 eigenlijk naast elkaar lezen.

Want dewijl de dood door een mens is;

Want gelijk zij allen in Adam sterven.

Zo is ook de opstanding der doden door een Mens;

Alzo zullen zij ook in Christus allen levend gemaakt worden.

Het is twee keer hetzelfde.

De natuurlijke mens is sterfelijk. Hij heeft de dood als het ware van Adam geërfd. Maar aan de andere kant, allen die het leven van Christus hebben ontvangen, zullen ook inderdaad in navolging van Christus uit de dood opstaan, zoals Christus Zelf uit de dood is opgestaan.

23 Maar een iegelijk in zijn orde: de Eersteling Christus, daarna die van Christus zijn, in Zijn toekomst.

Eerst Christus en daarna logischerwijze de rest. Dat zijn degenen die in Christus zijn. Dat is bij de opname van de Gemeente. Op de Jongste Dag is de definitieve oogst. Dat zal het einde zijn.

24 Daarna zal het einde zijn, wanneer Hij het Koninkrijk aan God en den Vader zal overgegeven hebben; wanneer Hij zal te niet gedaan hebben alle heerschappij, en alle macht en kracht.

Het einde is het einde der eeuw.

Het idee is dat de natuurlijke mens weliswaar in Adam sterfelijk is, maar wij die in Christus zijn, zullen uiteraard met Hem leven.

Deze tegenstelling wordt in Rom. 5 wat meer uitgewerkt, maar we komen het verderop in dit hoofdstuk ook nog tegen.

1 Kor. 15: 45 Alzo is er ook geschreven: De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel; de laatste Adam tot een levendmakenden Geest.

46 Doch het geestelijke is niet eerst, maar het natuurlijke, daarna het geestelijke.

47 De eerste mens is uit de aarde, aards; de tweede Mens is de Heere uit den hemel.

48 Hoedanig de aardse *is*, zodanige zijn ook de aardsen; en hoedanig de hemelse *is*, zodanige zijn ook de hemelse.

Als je wat oppervlakkig leest, of bevooroordeeld is, dan lees je in vers 22 dat alle mensen ooit levend gemaakt zullen worden, net als Christus. En dus dat alle mensen behouden worden. Dat staat er niet. Als je dat erin leest, dan heb je het vers uit z'n verband gerukt. Bovendien heb je het vers zelf dan ook nog slecht gelezen, want er staat: Gelijk zij allen in Adam sterven (dat zijn allen die in Adam zijn). Zij hebben een adamitische natuur en zijn dus uit de aarde genomen en keren tot de aarde weder, omdat zij uit de aarde genomen zijn. Daar tegenover staat: Alzo zullen zij ook in Christus (degenen die in Christus zijn) allen leven gemaakt worden. Dat zijn degenen die der Goddelijke natuur deelachtig zijn geworden. Dat zijn degenen die uit God geboren zijn, degenen die uit de Geest geboren zijn. Kortom, zo zullen degenen die in Christus zijn levend gemaakt worden. Dat zijn niet alle mensen, maar alle wedergeboren mensen.

Christus is de Eersteling. Hij is de Eerstgeborene met alle rechten, maar daarna komt er nog meer. Men zou Hem volgen in de wedergeboorte (Matth. 19).

Nu gaan we nog even terug naar vers 20.

20 Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, *en* is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.

Dat is een opstanding van tussen de doden uit, want dat is wat de term betekent. Die opstanding van tussen de doden uit impliceert eerstgeboorterecht. De Heer staat op en de rest blijft liggen en dus is Hij logischerwijs de Eerste. En omdat die uitdrukking eerstgeboorterecht impliceert, gaat het ook meteen over Koningschap, Priesterschap en Zoonschap.

Christus is opgewekt uit de doden;

Christus is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.

Daarmee is Hij de Eerstgeborene geworden, want dat is immers de betekenis van die uitdrukking.

In het Nieuwe Testament komt 'eersteling' niet veel voor, maar in het Oude Testament wel. Met name in de wet, want daar wordt er vele malen over gesproken, over het beginsel van de eerstgeborene en de eerste vruchten van de oogst. Niet alleen in de wet overigens, maar later ook.

Hier vind je de uitdrukking in vers 20 en vers 23. Beide verzen sluiten op elkaar aan. Vers 21 en 22 geven commentaar op vers 20 en vers 23 neemt de draad van vers 20 gewoon weer op.

Christus is de Eersteling geworden dergenen die ontslapen zijn, maar eenieder in zijn orde: de Eersteling Christus, daarna die van Christus zijn, in Zijn toekomst en daarna het einde. Dat wil zeggen, de voltooiing, op de Jongste Dag.

Het begrip Eersteling vinden we nog wel terug overigens, namelijk in Rom. 8. Dit hoofdstuk gaat over zoonstelling. Dat is precies wat het is, aanstelling in het eerstgeboorterecht. In het klassieke taalgebruik is een zoon een volwassene. Voor zover er staat dat er zonen geboren werden, dan betekent dit dat er kinderen geboren werden, die opgroeien tot volwassene. Zo zijn wij kinderen Gods en is het de bedoeling dat we in de toekomst zonen worden. Zoonstelling is echter aanstelling in het eerstgeboorterecht, aanstelling als erfgenaam. In de adellijke en koninklijke traditie is dat door de eeuwen heen geen enkel probleem geweest. Dat wil zeggen dat die term geen enkel probleem was, maar wel wie de erfgenaam zou worden. De edelen hadden zogezegd nogal de gewoonte om hier en daar nageslacht te verwekken en zich bovendien ook nog vrouwen te verzamelen. Daardoor werd het allemaal ingewikkeld. Nadat ze dat een paar eeuwen zo volgehouden hebben, blijken die families zodanig met elkaar verwant te zijn, dat ze onderling zijn uit gaan maken wie ze de erfenis zullen geven. Dat heeft een groot deel van de geschiedenis van Europa bepaald. In het Nederlandse koningshuis speelt dat ook een rol, om over het Belgische maar te zwijgen. Daar schijnt de wal het schip te keren. Het is de vraag wat langer bestaat, België of het Belgische koningshuis. In Engeland is de troonsopvolging blijkbaar ook een probleem. In Nederland lijkt het aardig goed te gaan, maar er zijn er inmiddels al heel wat gediskwalificeerd. Degene die het wordt hoeft niet meteen noodzakelijk de oudste te zijn.

Rom. 8 gaat dus over zoonstelling. Daar wordt gezegd dat wij als gelovigen, als wedergeboren mensen, wij die de Geest hebben ontvangen, door de Geest Gods geleid worden naar onze zoonstelling.

Rom. 8: 14   Want zovelen als er door de Geest Gods geleid worden, die zijn zonen Gods.

- 15 Want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreze; maar gij hebt ontvangen den Geest der zoonstelling, door Welken wij roepen: Abba, Vader!

Aanneming tot kinderen = huiothesia = zoonstelling.

Huio = zoon;

Thesia = stelling.

Aardig is ook dat erachter staat: door Welken wij roepen: Abba, Vader!

Wat moet dat Hebreeuwse woord Abba er eigenlijk tussen?

Wij zullen door God tot zonen gesteld worden; daarom noemen wij Hem Vader. Maar waarom ook Abba? Dat woord verwijst ons naar het Oude Testament. Daar vind je ook begrippen als vader en zoonschap uitgewerkt, geïllustreerd en in de loop van de geschiedenis ook gedemonstreerd. Zoonstelling is een oudtestamentisch begrip. Het is de aanstelling in het eerstgeboorterecht. God gaat ons het eerstgeboorterecht geven. Dat is waarheen de Geest ons leidt. Hij voedt ons namelijk op en brengt ons ergens naartoe, naar een bepaalde positie, zoals dat in de betreffende koninklijke families ook altijd gebruikelijk was.

Denk bijvoorbeeld aan Willem van Nassau. Hij werd opgevoed aan het hof van Filips II, de zoon van keizer Karel de V. Hij moest voor zijn functie als prins het één en ander leren en werd opgeleid om later een bepaalde positie in te nemen.

Zo hebben wij de Geest ontvangen, Die ons moet opleiden. Die Geest moet ons leiden naar zoonstelling. Die Geest moet ons leiden naar zonen Gods. Wij groeien op om, wanneer het zover is, die erfenis van God in ontvangst te nemen.

- 22 Want wij weten, dat het ganse schepsel te zamen zucht, en te zamen in barensnood is tot nu toe.
- 23 En niet alleen *dit*, maar ook wij zelve, die de eerstelingen des Geestes hebben, wij ook zelve, zuchten in onszelve, verwachtende de zoonstelling, *namelijk* de verlossing onzes lichaams.

De vertalers hebben er duidelijk geen raad mee geweten. Zoonstelling hebben ze vertaald met aanneming tot kinderen, alsof we adoptiekinderen van God zijn. Dat is niet zo, want we zijn uit God geboren. We zijn dus geen aangenomen kinderen. Verder staat er 'die de eerstelingen des Geestes hebben' Er zijn handschriften in omloop die dat inderdaad zo hebben staan, maar er zijn ook handschriften die 'die de eerstelingen des Geestes zijn' hebben staan. Uit het verband blijkt dat die tekst correcter is. Wij hebben niet de eerste vruchten van de Geest ontvangen, maar wij zijn zelf de eerste vruchten van de Geest. Wij zijn de eerste vruchten van de oogst. Wij zijn

eerstelingen, eerstgeborenen. Natuurlijk, het is beeldspraak en eerstelingen verwijst naar oogst, maar als je dat vertaalt naar dat wat de baarmoeder opent, dan zijn eerstelingen eerstgeborenen.

Maar ook wij zelve, die de eerstgeborenen zijn van de Geest. Wij zijn toch wedergeboren uit de Geest en wat de Geest voortbrengt is Geest. Wij zijn eerstelingen des Geestes. Er komt daarna nog meer, maar wij zijn de eerstelingen. Dat begrip sluit aan bij de aanstelling tot zonen uit de voorgaande verzen. Het gaat over erfrecht.

Wij zuchten in onszelven en verwachten de zoonstelling. Hieruit kun je meteen opmaken dat het begrip eerstelingen de betekenis van eerstgeborenen heeft en op het erfrecht wijst. Wij verwachten de aanstelling daarin, precies zoals eens Jakob. Hij wist dat als alles goed zou gaan, hij de erfenis zou ontvangen. Ook wij weten dat we tot zonen gesteld zullen worden en wij verwachten dat dus met lijdzaamheid (Rom. 8: 25).

Wanneer gebeurt die zoonstelling? Wanneer werd de Heere Jezus Zelf tot Zoon gesteld? Bij Zijn opstanding uit de dood. Toen tot Hem gezegd werd: 'Gij zijt Mijn Zoon; heden heb Ik U gegeneerd'. Bij die gelegenheid werd Hij bovendien tot Hogepriester aangesteld (Hebr. 5: 5).

Wij worden dus ook tot zonen gesteld bij onze lichamelijke opstanding uit de dood. Niet als we hier sterven, maar als we hier opstaan. Dat is ter gelegenheid van de zogenaamde opname van de Gemeente, dan wel ter gelegenheid van onze openbaring voor de rechterstoel van Christus. Dat is hetzelfde.

Verderop in 1 Kor. 15 staat dat we weliswaar zullen erven, maar de verderfelijke erft de onverderfelijke niet. Daarom moet dit verderfelijke onverderfelijke aandoen. Zolang wij in een verderfelijke, vergankelijk lichaam zijn, zullen wij niet erven. Daarom moeten wij veranderd worden.

Omdat het erfrecht definitief wordt toegepast bij de wederkomst van Christus, betekent dit dat we voor die tijd onverderfelijke moeten hebben aangedaan, want anders kunnen we niet met Christus erven. Hier vind je dus de logische noodzaak van een opname van de Gemeente vóór de wederkomst van Christus, waarbij wij immers met Hem geopenbaard zullen worden in heerlijkheid.

Wij zuchten in onszelf, verwachtende de zoonstelling, de verlossing van ons lichaam.

Rom. 8: 29 Die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordineerd, den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zij onder vele broederen.

Hij zou de Eerstgeborene zijn samen met vele broederen.

Onder = het Griekse en = in, met, samen met.

Hij is Eerstgeborene, maar dezelfde term is van toepassing op Zijn vele broederen, namelijk op heel de Gemeente. Heel de Gemeente deelt in Zijn eerstgeboorterecht. Daarom wordt de Gemeente een Gemeente van eerstgeborenen genoemd.

Rom. 9: 4 Welke Israëlieten zijn, welker is de zoonstelling, en de heerlijkheid, en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst *van God*, en de beloftenissen;

Hier staat dat die zoonstelling bestemd is voor Israël. Daardoor wordt de discussie opgeroepen over de kwestie dat als wij een volk van eerstgeborenen zijn, hoe het dan met Israël zit, want aan Israël is het eerstgeboorterecht beloofd boven de volkeren der aarde. Is de Gemeente dan Israël, of is het eerstgeboorterecht van Israël afgenomen en aan de Gemeente gegeven? En zo ja, is dat dan voor altijd? Die vraag houdt dan tevens in of de Gemeente het eerstgeboorterecht weer kwijt kan raken. Dat blijkt allemaal tamelijk gecompliceerd, want Paulus wijdt er vervolgens drie hoofdstukken aan. Dit onderwerp valt voor nu echter buiten deze uiteenzetting en dus laten we het hier maar voor wat het is.

De vraag is niet wie er behouden wordt en wie niet, maar wie erft en wie niet. De vraag is wie er beschouwd worden als de eerste vruchten van de oogst. Dat is tevens een antwoord aan ultradispensationalisten. Zij geloven namelijk dat voordat de Gemeente ontstond, waar wij nu deel van uitmaken, er eerst nog een ander soort van Gemeente was, van na de opstanding van Christus, tot ergens in de loop van de bediening van de apostel Paulus. Als dat zo is, dan zijn zij de Gemeente van eerstelingen, want wij kwamen later. Dit betekent automatisch dat wij onze hemelse positie wel kunnen vergeten, want die komt ons dan niet toe. De hemelse positie is immers voor de eerstgeborene, waarvan God zei: 'Al wat de baarmoeder opent is Mijn'. Nou ja, we laten het hier maar bij. Verder met het onderwerp.

Jak. 1: 18 Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard door het Woord der waarheid, opdat wij zouden zijn eerstelingen Zijner schepselen.

Wij zijn niet uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar uit God geboren. Hij heeft ons naar Zijn wil gebaard. Het Woord der waarheid is het zaad waaruit het nieuwe leven, de nieuwe schepping, verwekt wordt (1 Petr. 1: 23). Met welk doel heeft Hij ons gebaard? Opdat wij zouden zijn eerstelingen Zijner schepselen. Wij die de eerstelingen des Geestes zijn.

Terug naar 1 Kor. 15.

20 Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, *en* is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.

23 Maar een iegelijk in zijn orde: De eersteling Christus, daarna die van Christus zijn, in Zijn toekomst.

Als het over eerstelingen gaat, dan gaat het niet alleen over volgorde, maar ook over rangorde. De eerstgeborene erft en krijgt een verhoogde positie. Omdat wij dit niet meer zo kennen, maakt het lastig erover te spreken. Het is moeilijk uit te leggen wat het betekent om erfgenaam te zijn en naar die positie geleid te worden. Dat gaat nog net als het over de Heere Jezus Christus gaat, maar dat wij als Gemeente een adellijk volk zijn, is moeilijk voor te stellen. De Gemeente is uit de volken gemaakt tot een volk van eerstgeborenen, die in de toekomst met Hem zal erven. De Gemeente zal met Christus als één volk gerekend worden, als een volk van eerstelingen, boven de volkeren en eigenlijk boven de hele aarde en zelfs boven de hele schepping. Of weet gij niet dat wij de wereld zullen oordelen en weet gij niet dat wij de engelen zullen oordelen? Wij zijn onderweg naar de heerlijkheid die aan ons geopenbaard zal worden. Dat gaat niet over dat wij heerlijkheid zullen zien, omdat die aan ons geopenbaard wordt, maar de heerlijkheid aan ons, die aan ons kleeft, zal geopenbaard worden aan de wereld. De wereld wacht op het openbaar worden van de zonen Gods, op de Gemeente. Wie weet dat vandaag nog? Tegenwoordig heeft men geen idee meer over de opname van de Gemeente en een hemelse toekomst, tenzij dan als men het hele begrip hemels vertaald heeft met het hiernamaals. Men is die dingen helaas volledig kwijt, maar daar gaat het nu juist om. De leer van uitverkiezing in de bijbel gaat niet over een leer wie er behouden zal worden, maar over een predestinatie tot zoonschap. Wie wordt de erfgenaam? Het is niet alles Israël dat uit Israël is, gaat niet over de vraag wie wel tot het volk van God behoort en wie niet, wie wel behouden wordt en wie niet, zoals geleerd wordt binnen de Calvinistische leer van de uitverkiezing. Het gaat over de vraag wie aangewezen wordt als de eerstgeborene. Israël of de Gemeente, of nog een ander volk? Het antwoord is inderdaad de Gemeente en dat is niet in strijd met oudtestamentische beloften aangaande Israël, dat een volk van eerstgeborenen zou zijn. We hebben het over de aanstelling tot zonen in de toekomst. Dan begrijp je ook wat vers 23 zegt. Eenieder in zijn volgorde, maar dat is vanwege de rangorde. Wie het eerst komt.

Eerst de Eersteling Christus.

Daarna die van de Christus zijn.

Het woordje 'de' van de Christus is weliswaar niet strikt noodzakelijk, in het Nederlands niet en in het Grieks ook niet, vandaar dat de vertalers het ook met groot gemak weggelaten hebben. Als het er echter in het Grieks wel staat, dan zou je het eigenlijk ook consequent naar het Nederlands moeten vertalen.

Hoezo dan de Christus? Die term wordt van oudsher gebruikt ter aanduiding van niet alleen de persoon van de Heere Jezus Christus, maar van Christus en de Gemeente, van Christus inclusief Zijn lichaam. In theologisch jargon heet het dan de mystieke Christus. Als je dat weet, dan lees je gewoon:

De Eersteling Christus;

Daarna die van de Christus zijn = de Gemeente;

Daarna zal het einde zijn.

Meer opties zijn er niet, want wij kennen de opstanding van Christus en ook de opstanding van de Gemeente in de opname van de Gemeente. Verder kennen we alleen nog de opstanding ten Jongsten Dage, voor zover het tenminste gaat over een opstanding in een nieuw lichaam, een lichaam dat deel uitmaakt van een nieuwe schepping. Dan zijn er dus maar drie gelegenheden.

Bovendien komt het overeen met de instructies over de oudtestamentische oogst, waarbij het gaat om de eerstelingen.

Ter gelegenheid van Pasen krijg je eerst de eerstelingengarf. Dat is één schoof. Die zou bewogen worden voor het aangezicht des Heeren op de dag na de sabbat, op de eerste dag der week. 50 dagen later pas wordt de oogst geacht rijp te zijn. Daar wordt een deel van afgemaakt en verwerkt tot twee broden, kennelijk uit één deeg. Dat staat er niet expliciet bij, maar dat blijkt uit wat er later over gezegd wordt. Die twee broden worden op de Pinksterdag bewogen voor het aangezicht des Heeren. Die eerstelingenbroden zijn een beeld van de Gemeente. Nadat dat gebeurd is, een dag daarna, komt de oogst.

Eerst de eersteling, daarna de eerstelingenbroden, daarna de oogst.

De Eersteling Christus, daarna die van de Christus zijn en daarna het einde.

Dat is op de Jongste Dag en geldt voor allen, zowel gelovigen als ongelovigen.

De ongelovigen zullen worden weggedaan, de tweede dood in en de gelovigen krijgen deel aan de nieuwe aarde.

De eerstelingen zijn bestemd voor de Heer en daarmee voor de hemel. De eerstelingen krijgen een plaats in de tempel = de hemel. Dat geldt voor Christus en de Gemeente, want Christus en de Gemeente is nog steeds de Gemeente. Christus en de Gemeente wordt als één geheel beschouwd.

Vandaar dat Pasen en Pinksteren aan elkaar gekoppeld zijn, via de zeven weken die ertussen zitten. Vandaar dat er in de 50 dagen tussen Pasen en Pinksteren in Hand. 1 verder ook niets gebeurt.

We zullen nog een paar Schriftplaatsen bekijken waar precies dezelfde dingen besproken worden, wellicht vanuit een andere achtergrond, maar dan toch over hetzelfde onderwerp.

In Hebr. 1 en het eerste deel van hoofdstuk 2 wordt gesproken over de opgestane Christus, gevolgd door Zijn verhoging tot aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen. Christus is als de Zoon gesteld tot Erfgenaam van alles (Hebr. 1: 2). God spreekt tot ons door de Zoon, Welke Hij gesteld heeft (zoonstelling) tot Erfgenaam van alles. Dat gaat dus over eerstgeboorterecht. Dat blijkt ook wel, want Hij is gezet aan de rechterhand Gods. Hij was Degene Die de baarmoeder opende van Zijn geslacht. Hij is uitermate verhoogd en heeft een uitnemender Naam geërd boven de engelen (vers 4). Naam staat voor positie en titel. Want tot wie van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik u gegeneerd? Met andere woorden, dat is tot de Heere Jezus Christus gezegd. Dat zijn woorden uit Psalm 2, die dus verwijzen naar Zijn Zoonstelling. Ter gelegenheid van Zijn opstanding werd Hij aangewezen en dus aangesteld als de Erfgenaam. In vers 6 wordt Hij ook de Eerstgeborene genoemd. Het is geen Hebreeuws, maar anders had daar Bechor gestaan.

Hebr. 2: 9 Maar wij zien Jezus met eer en heerlijkheid gekroond, Die een weinig minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden des doods, opdat Hij door de genade Gods voor allen den dood smaken zou.

10 Want het betaamde Hem, om Welken alle dingen zijn, en door Welken alle dingen zijn, dat Hij, vele zonen (niet kinderen) tot de heerlijkheid leidende, den oversten Leidsman hunner zaligheid door lijden zou heiligen.

God zou vele zonen aanstellen, tot heerlijkheid leiden, maar de Overste Leidsman (Archègos = eerste en eigenlijk ook een synoniem voor Eerstgeborene) zou Hij door lijden heiligen.

11 Want èn Hij, Die heiligt, èn zij, die geheiligd worden, zijn allen uit één, om welke oorzaak Hij Zich niet schaamt hen broeders te noemen.

Hij zou de Eerstgeborene zijn onder (samen met) vele broeders. Hier staat precies hetzelfde, maar met andere woorden.

Hij Die heiligt en zij die geheiligd worden = Christus en de Gemeente.
Schamen = terughouden, dan wel bedekken. Hij houdt Zich niet terug.

12 Zeggende: Ik zal Uw Naam Mijn broeders verkondigen; in het midden der Gemeente zal Ik U lofzingen.

Dat zijn woorden uit Psalm 22, waarvan Paulus hier zegt dat die van toepassing zijn op de Gemeente. Die broeders zijn mede-erfgenamen.

Zoon = erfgenaam;

Broer = mede-erfgenaam.

Het gaat om een collectief, namelijk heel de Gemeente, waarbinnen Christus uiteraard de Eerste is, want Hij is het Hoofd. Niettemin wordt de hele Gemeente beschouwd als eerstgeborene, als broeders en deelhebbend aan de heerlijkheid van Christus Zelf.

De consequentie daarvan is dat wij die overste Leidsman zouden navolgen.

Wij zouden onze loopban lopen, ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs (Hebr. 12: 1, 2). Dat is die Eerste uit Hebr. 2.

Wij zouden op Hem zien, Die het kruis heeft verdragen en de schande heeft veracht en is gezeten aan de rechterhand des troons van God. De volgende verzen zeggen dat wij daardoor weliswaar in een strijdsituatie terecht komen, maar dat we die zouden beschouwen als een zaak van opvoeding. Wij moeten als gelovigen ervaring opdoen. Het wordt beschouwd als opvoeding, omdat wij immers zonen zouden worden.

- Hebr. 12: 5 En gij hebt vergeten de vermaning, die tot u als tot zonen spreekt: Mijn zoon, acht niet klein de kastijding des Heeren, en bezwijkt niet, als gij van Hem bestraft wordt;
- 6 Want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geselt een iegelijken zoon, dien Hij aanneemt.

Niet elk kind dat Hij aanneemt, maar elke zoon. Voor dat doel worden wij opgevoed.

- 7 Maar indien gij de kastijding verdraagt, zo gedraagt God Zich jegens u als zonen; (want wat zoon is er, dien de vader niet kastijdt?)
- 8 Maar indien gij zonder kastijding zijt, welke allen deelachtig zijn geworden, zo zijt gij dan bastaarden, en niet zonen.

Bastaarden zijn buitenechtelijke kinderen. Ze stammen wel van dezelfde vader af, maar ze staan buiten het erfrecht. Erfrecht is wel degelijk een kwestie van wet en recht en dat loopt officieel via het huwelijk.

- 16 Dat niet iemand zij een hoereerder, of een onheilige, gelijk Ezau, die om een spijs het recht van zijn eerstgeboorte weggaf.

Toen werd het zijn jongere broer Jakob.

Dit impliceert bovendien ook dat wij die geroepen zijn tot zoonstelling, onze erfenis kunnen kwijtraken. De woorden over de bastaarden houden dat ook in. We zouden ons laten opvoeden en onze loopbaan lopen, die ons door God is voorgesteld, omdat die loopbaan alles met die opvoeding te maken heeft. Het kan zijn dat iemand weliswaar kind van God is, maar toch ontrouw is (hoereerder en onheilige = de Heer niet dienen), zoals Ezau, die zijn eerstgeboorterecht weggaf.

- 17 Want gij weet, dat hij ook daarna, de zegening willende beërven, verworpen werd; want hij vond geen plaats des berouws, hoewel hij dezelve met tranen zocht.

Toen was het te laat. Er wordt verwezen naar Gen. 27.

- 22 Maar gij zijt gekomen tot den berg Sion, en de stad des levenden Gods, tot het hemelse Jeruzalem, en de vele duizenden der engelen;

Gij = wij die geloven.

Komen tot = naderen tot = offeren.

Als je tot God nadert, dan offer je aan God. Vandaar ook dat wij zouden naderen tot de troon der genade. Dit betekent dat we onze lichamen zouden stellen tot een levend, heilig en Gode welbehaaglijk offer. Dat is hetzelfde. Offeren zit in de betekenis van naderen tot opgesloten, als je dat tenminste ontleent aan het Hebreeuws van het Oude Testament. 'Zijt nabij om te horen.' Offers brengen kan iedereen, maar je zou naar God luisteren als je tot Hem nadert. Je offert wel, maar als je dan door het offer nabij gekomen bent, dan zou je naar Hem moeten luisteren.

Sion = Jeruzalem = de hemel = de stad van de levende God.

De vele duizenden der engelen worden in het Oude Testament reeds genoemd, maar als aanduiding van de Gemeente. Wij zouden de engelen gelijk zijn. Waar de Gemeente in het Oude Testament een verborgenheid is, daar gaat hij soms schuil achter de term engelen. Als je Dan. 7 leest over tienduizend maal tienduizenden die Hem dienden, dan denk je aan engelen, hoewel dat er niet bijstaat, maar je zou het moeten lezen in het licht van het Nieuwe Testament en begrijpen dat het daar over de Gemeente gaat, die met Hem de wereld en de volkeren zou oordelen.

Wij zijn gekomen tot die vele duizenden engelen = wij zijn daar aan toegevoegd. Wij zijn hemelse wezens die de Heer zouden dienen.

- 23 (Gij zijt gekomen) Tot de algemene vergadering en de Gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot

God, den Rechter over allen, en de geesten der volmaakte rechtvaardigen;

De term 'algemene vergadering' is buiten de Bijbel een normale vertaling van het Griekse woord *ekklésia* = Gemeente.

Ekklésia is in het Grieks de aanduiding voor de volksvertegenwoordiging, maar omdat het bij de Grieken toch iets anders werkte dan bij ons, heeft men het over de algemene vergadering, die bijeengeroepen wordt.

De algemene vergadering der Staten Generaal is de volksvertegenwoordiging. Algemene vergadering is dus hetzelfde als de Gemeente. Zo staat dat hier ook. Gij zijt gekomen tot de algemene vergadering en (namelijk) de Gemeente der eerstgeborenen.

Algemene vergadering en Gemeente zijn termen uit het Grieks voor een groep mensen die uit het volk gekozen zijn, om samen met de koning en onder leiding van de koning recht te spreken en om eventueel wetten te maken en die te handhaven. Zulke mensen heten in het Hebreeuws van het Oude Testament oudsten of gewoon eerstgeborenen. De oudsten uit Israël zijn de hoofden van de verschillende families. Die hoofden zijn officieel eerstgeborenen. Ze hebben die titel geërfd en staan aan het hoofd van de familie, de stam, de clan, of hoe dat maar genoemd mag worden. Soms heet het ook de vorsten uit Israël.

Vorsten = voorsten. Dat slaat op de mensen die juridisch gezag dragen.

Je vindt hier dus heel wat termen bij elkaar, uit het Grieks en uit het Hebreeuws, zodat het ons niet kan ontgaan waar het over gaat.

Je moet je bovendien realiseren dat het niet jan en alleman is die het volk vertegenwoordigen, zoals dat er tegenwoordig bij ons aan toe gaat, maar het gaat via de oude methode, waarbij de volksvertegenwoordiging niet gekozen wordt door het volk, maar door de koning, van bovenaf. Hij wees de mensen aan en voegde ze toe aan zijn raadsheren of wat het maar was. Dat waren in de praktijk per definitie edelen. Ze werden gekozen en kregen een titel.

Meestal bleef het in de familie en werd het vererfd. Van oudsher werden zij dus door de koning gekozen. Wat ze daarna deden en welke beslissingen ze namen, daar had de koning vaak totaal geen grip meer op, maar hij kon ze wel aanstellen. Dat voorrecht heeft lang stand gehouden, ook in Nederland. Voor een deel bestaat het nog steeds, want burgemeesters worden officieel aangesteld door de koning, door de kroon. In werkelijkheid gaat het er inmiddels een beetje anders aan toe. Er wordt een advies van onderaf naar boven gegeven en boven wordt alleen nog de handtekening gezet. Dat geldt ook voor de commissarissen van de koning. Dat is echter het oude beginsel en ook het beginsel uit Bijbelse tijd. Toen Salomo Jeróbeam tegenkwam, vond hij

dat hij het aardig deed en stelde Jeróbeam aan, officieel als het hoofd van het huis van Jozef.

Zo doet God dat met de Gemeente. Hij verzamelt Zich een volk uit de heidenen voor Zijn Naam. Een volk van eerstgeborenen, een ekklésia, een volksvergadering, om betrokken te zijn bij de heerschappij van Christus in de toekomst. Daarom heten wij een volk van koningen en priesters.

Wij zijn een volk uit de volkeren, maar we zijn niet maar een volk uit de volkeren, want op lager niveau zal heel Israël een volk uit de volkeren zijn. Binnen Israël wordt zo'n zelfde positie weer aan de Gemeente gegeven, maar dan in een hemelse positie.

Daarnaast hebben we nog de uitspraken in het Nieuwe Testament over de Eerstgeborene en Eniggeborene. Dit zijn twee Griekse termen die letterlijk naar het Nederlands vertaald zijn, die in de Septuaginta de twee belangrijkste woorden zijn voor eerstgeboorte en eerstgeboorterecht: Bechor en reshieth = eerste. Die termen vinden we dus vertaald in het Nieuwe Testament terug en toegepast op de Heere Jezus Christus. Hij is de Eniggeborene van de Vader (Joh. 1: 14). Maar wij zijn toch ook van de Vader geboren; hoezo is er dan sprake van een Eniggeborene? Dat is een misverstand dat ontstaat door dat rare woord.

Eniggeborene = de Enige, de geliefde Zoon van de Vader; de Onvergelijkelijke. Het betekent niet dat er geen andere zonen zouden zijn.

In het Oude Testament lees je diezelfde termen, maar dan in het Hebreeuws, over Izak, als over Abraham wordt gezegd dat hij Izak, zijn enige zoon, de Heer niet onthouden heeft. Abraham had op dat moment heus twee zonen. Ismaël was er ook nog. Maar Izak was de onvergelijkbare, de enige in zijn soort, van andere orde dan die andere zoon. Het verschil zit hem erin dat Izak de erfgenaam zou zijn.

Zo was ook Jozef de geliefde zoon van Jakob. Hij had Jozef lief en gaf hem een veelervige rok. Dan weet je al waar het op uitdraait. Hij wordt dus de erfgenaam en zo is het ook gegaan.

Later lees je in Joh. 1: 18 van de eniggeboren Zoon Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard. De Zoon, die Erfgenaam.

Hij heeft Zijn eniggeboren Zoon gegeven. Wat is er zo uniek aan die eniggeboren Zoon? Dat eenieder die in Hem gelooft niet verderve, maar eeuwig leven hebbe. Dat geldt niet voor al die andere zonen, van welke aard dan ook. Daarom Enige, Eniggeboren, de Unieke, de Onvergelijkbare. Eniggeboren in verband met de Heere Jezus wordt uitsluitend door Johannes gebruikt. Hij had keuze, maar gebruikte die term, 5 keer in totaal.

Daarnaast hebben we nog de term eerstgeborene. Die is volstrekt synoniem. Hier volgen de Schriftplaatsen:

- Hij is het beeld des onzienlijke Gods, de Eerstgeborene aller creaturen (Kol. 1: 15);
- De Eerstgeborene onder vele broederen (Rom. 8: 29);
- Hij is het Hoofd des lichaams, der Gemeente, Hij, Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn (Kol. 1: 18);
- En als Hij wederom den Eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij: En dat alle engelen Gods Hem aanbidden (Hebr. 1: 6);
- Door het geloof heeft hij (Mozes) het pascha uitgericht, en de besprenging des bloeds, opdat de verderver der eerstgeborenen hen niet raken zou (Hebr. 11: 28). Dit gaat over de eerstgeborenen van Egypte, die gedood werden ter gelegenheid van de geboorte van Israël als eerstgeborene. Het eerstgeboorterecht werd van de volkeren, in casu Egypte, weggenomen. Zij stierven en in plaats daarvan werd het volk Israël geboren als zoon: 'Zeg tot farao: "Israël is Mijn zoon"';
- Tot de algemene vergadering en de Gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen zijn opgeschreven... (Hebr, 12: 23);
- En van Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden, en de Overste der koningen der aarde. Hem, die ons heeft liefgehad, en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed (Openb. 1: 5). Hij is de getrouwe Getuige; Degene namelijk in wie het Woord gestalte krijgt, Degene in Wie het Woord is. Hij is de Eerstgeborene uit de doden. Dat het ook hier om eerstgeboorterecht gaat blijkt meteen uit de volgende zin, namelijk dat Hij de Overste der koningen der aarde is. Dat is Hij, omdat Hij getrouw was, omdat Hij de Gelovige was. Die op grond van Zijn geloof, van Zijn gehoorzaamheid, uit de dood werd opgewekt. Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader; Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.

Hij is als de Zoon een oorzaak geworden voor eeuwige zaligheid. Waar wij als eerstelingen aan Christus zijn toegevoegd, daar worden wij door Hem gemaakt tot koningen en priesters, want eerstgeboorterecht op het hoogste niveau houdt in koningschap en ook priesterschap. Hij heeft ons dat gemaakt voor God, namelijk Zijn Vader. Degene Die Hem heeft aangesteld tot Koning, Priester en Eerstgeborene. In deze woorden wordt dus uitdrukkelijk gesproken over de Gemeente die aan Hem deel heeft en die in Christus gemaakt is tot koninklijk en priesterlijk volk. Wij zijn gewijd aan de dienst aan God. Dat betekent automatisch priesterschap. Wij worden als Gemeente door God geroepen uit deze tegenwoordige wereld om Hem te dienen en daarmee deel te hebben aan het priesterschap van Christus en aan het Koningschap van Christus in zijn koninkrijk en daarmee dus in een nieuwe schepping. Zijn Koninkrijk duurt niet 1000 jaar, maar strekt zich ver over de Jongste Dag heen.

Vanwege deze roeping zien we uit naar de toekomst. Wij zijn geroepen tot heerlijkheid, of tot zoonstelling, maar dat is hetzelfde. Ziet, Hij komt met de wolken en alle oog zal Hem zien, onder verwijzing nog steeds naar oudtestamentische begrippen en uitspraken.

Het moet nu duidelijk zijn dat de uitdrukking 'Hij is de Eersteling dergenen die ontslapen zijn' een uitdrukking is met een zeer verstrekkende toepassing, waaraan wij allen deel gekregen hebben.

Efe. 1: 5 zegt dat God ons in Christus tevoren verordineerd heeft tot zoonstelling. Die woorden zijn primair van toepassing op Christus, maar in Hem zijn ook wij tevoren verordineerd tot zoonstelling, zoals Izak dat was, voor z'n geboorte al, zoals Jakob dat was, eveneens voor zijn geboorte. Zo is het ook met ons. Als wedergeboren mensen hebben wij als eerstelingen deel gekregen aan de nieuwe schepping. Daarom hebben wij deel aan het eerstgeboorterecht van de Heere Jezus Christus en daarmee aan de vervulling van de beloften die in het Oude Testament, al in Genesis, gedaan zijn. Dat is niet niks.

De wetten op de hoogtijden worden in Lev. 23 beschreven. Een hoogtijd is niet noodzakelijk een feest, hoewel het dat meestal wel is.

- Lev. 23: 5 In de eerste maand, op den veertienden der maand, tussen twee avonden is des HEEREN pascha.
- 6 En op den vijftienden dag derzelve maand is het feest van de ongezuurde *broden* des HEEREN; zeven dagen zult gij ongezuurde *broden* eten.
- 7 Op den eersten dag zult gij een heilige samenroeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen.
- 8 Maar gij zult zeven dagen vuuroffer den HEERE offeren; op den zevenden dag zal een heilige samenroeping wezen; geen dienstwerk zult gij doen.

Het slachten en eten van het paaslam werd niet geacht een feestmaal te zijn. Het feest begon pas op de andere dag, de vijftiende van de eerste maand. Dat is het feest van pascha, ook het feest van ongezuurde broden geheten, omdat men die zeven dagen ongezuurde broden zou eten. De dagen waarop een heilige samenroeping werd belegd en er geen dienstwerk gedaan mocht worden, zijn geen sabbatten. De sabbat is immers gewoon de zevende dag van de week.

- 9 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
- 10 Spreek tot de kinderen Israëls, en zeg tot hen: Als gij in het land zult gekomen zijn, hetwelk Ik u geven zal, en gij zijn oogst zult

inoogsten, dan zult gij een garf der eerstelingen van uw oogst tot den priester brengen.

- 11 En hij zal die garf voor het aangezicht des HEEREN bewegen, opdat het voor u aangenaam zij; des anderen daags na den sabbat zal de priester die bewegen

Een garf der eerstelingen. Een eerstgeborene kan niet, want een garf wordt niet geboren. Vandaar eerstelingen. Het zal duidelijk zijn dat het hier gaat om de eerste vrucht van de oogst, ruim voordat de werkelijke oogst plaatsvindt. Hij zal die garf voor het aangezicht des HEEREN bewegen = eigenlijk tot leven wekken. Dat moet gebeuren op de dag na de sabbat van het pascha.

- 15 Daarna zult gij u tellen van den anderen dag na den sabbat, van den dag, dat gij de garf des beweegoffers zult gebracht hebben; het zullen zeven volkomen sabatten zijn;
- 16 Tot den anderen dag, na den zevenden sabbat, zult gij vijftig dagen tellen, dan zult gij een nieuw spijsoffer den HEERE offeren.

Dit is de instelling van het Paasfeest en het Pinksterfeest. Die zijn aan elkaar gekoppeld via 7 volkomen sabatten. Er zitten dus 7 weken tussen beide feesten.

Het Paasfeest duurt 7 dagen. Het wordt gevierd vanaf de 15^e van de eerste maand, tot en met de 7^e Paasdag. Omdat het op een vaste datum gevierd wordt, begint het elk jaar weer op een andere dag van de week. Omdat het feest 7 dagen duurt, zit er altijd ergens een sabbat is. Op de dag na die sabbat, dat is dus altijd op een zondag, zal de garf bewogen worden voor het aangezicht des Heeren. De Joden zijn daarin ook de weg kwijtgeraakt. Zij gedenken die eerstelingengarf op een vaste datum. Dat is niet Bijbels. Het is geen vaste datum, maar een vaste dag van de week en dus steeds op een andere datum.

Volgens Flavius Josephus werd de eerstelingengarf door de Joden op de 16^e van de eerste maand bewogen. Dat is dus fout. Merkwaardigerwijze heeft men dat in het christendom kennelijk doorgekregen, want ons Pasen vieren wij inderdaad niet op een vaste datum in het jaar, maar op de dag na de sabbat, in de dagen waarin ongeveer het Joodse Pascha zou moeten zijn. Dat is op de eerste zondag na de eerste volle maan in de lente.

Ons christelijke Paasfeest is feitelijk niet eens het Paasfeest, maar het feest van de eerstelingengarf. Dat is weer zo, omdat de opstanding van de Heere Jezus Christus op een eerste dag der week was en ook heel nadrukkelijk de dag na de sabbat en viel dus gelijk met de dag waarop de eerstelingengarf voor het aangezicht des Heeren bewogen zou moeten worden.

De allereerste vrucht van de oogst werd ingezameld en bij wijze van spreken tot leven gewekt voor het aangezicht des Heeren, op de dag na de sabbat, gedurende het feest van Pascha.

Die eerstelingengarf is hier in Lev. 23 al een beeld van de opstanding van Christus. Het is de eerste vrucht van de oogst. De oogst is het resultaat van het werk Gods: het tot stand komen van een nieuwe schepping, het begin van het Koninkrijk, zoals dat van oudsher beloofd was en dus de vervulling van alle oudtestamentische beloften die God in het Oude Testament gedaan heeft, omdat immers alle beloften Gods in Christus ja en amen zijn. Hij verscheen op deze dag na de sabbat als de Christus.

Bij het woord eersteling worden we dus terugverwezen naar deze inzettingen in het Oude Testament. Vanaf die dag na de sabbat worden 7 weken geteld en dan weer de dag daarna, dan ben je op de 50e dag. Op die dag zou men opnieuw een eersteling hanteren. Dan zou men als spijsoffer twee broden voor het aangezicht des Heeren bewegen. Dat heet het brood der eerstelingen, ook beweegbroden genoemd. Er zijn dus twee gelegenheden waarbij sprake is van eerstelingen van de oogst. De één is die van de eerstelingengarf en de ander is die van de eerstelingenbroden. Omdat het bewegen van die broden 50 dagen later gebeurt, heet dat bij ons het Pinksterfeest = 50. Bij de Joden heet het het wekenfeest, omdat het gaat om 7 maal 7 dagen.

50 dagen na de opstanding van Christus kom je in Hand. 2 op het Pinksterfeest terecht, waar Petrus zijn eerste rede voert. De gebeurtenissen die zich daar op de Pinksterdag in Hand. 2 afspelen zijn het resultaat van en vloeien voort uit de opstanding van Christus. De Heilige Geest werd al op eerste Paasdag aan de discipelen gegeven, toen de Heere Jezus op hen blies en zei: 'Ontvangt den Heiligen Geest'. 50 dagen later zei Petrus op de Pinksterdag dat Jezus Christus dit uitgestort heeft dat gij nu ziet en hoort.

Toen wij wedergeboren werden ontvingen wij de Heilige Geest, maar wij zijn niet wedergeboren door de gebeurtenissen op de Pinksterdag, maar door de opstanding van Christus. Het is nooit een terugverwijzing naar Pinksteren, maar altijd naar Pasen. Niettemin, die twee zitten aan elkaar vast. Eén van de redenen daarvoor is die we zien in 1 Kor. 15.

Christus is de Eersteling en dus zou Hij naar oudtestamentische analogie gewijd moeten zijn aan de dienst aan God en dat is dan ook wat het Nieuwe Testament uitgebreid leert, dat de Heere Jezus in Zijn opstanding leeft en wandelt tot heerlijkheid des Vaders, dat Hij is aangesteld over het huis Gods en dat Hij trouw is aan Degene Die Hem gesteld heeft.

Toen Hij opstond uit de dood werd Hij door God in de dienst aan Hem als Hogepriester van het Nieuwe Verbond gesteld. Voor dat doel werd Hij uit de

mensen genomen en gesteld voor de mensen in de zaken die bij God te doen zijn, opdat Hij gaven offere en slachtofferen voor de zonden (Hebr. 5: 1). Bovendien, een priester staat in dienst van God; daarom heet hij priester. Hij is Hogepriester, omdat Hij de Eerste is onder het Nieuwe Verbond. Dat eerstelingenschap heeft alles te maken met Priesterschap, met Koningschap en erfrecht. Dat wordt uitgebreid geïllustreerd in de Mozaïsche inzettingen.

20 Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, *en* is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.

Degene Die van tussen de doden opstaat, met achterlating van de andere doden, is de Eerste en komt daarom ook in aanmerking voor het eerstgeboorterecht.

Het woordje 'is' staat er niet en 'geworden' staat er ook niet.

In de NBG-vertaling staat dat Christus is opgewekt uit de doden als de Eersteling van degenen die ontslapen zijn.

Hoewel de term duidelijk terugverwijst naar de oudtestamentische inzettingen voor wat betreft de eerstelingen van de oogst, veronderstelt het woord 'eersteling' natuurlijk toch dat er daarna nog meer volgt. Dat is hier ook zo. In de volgende verzen wordt meteen gesproken over wat er op die Eersteling nog volgt.

21 Want dewijl de dood door een mens is, zo is ook de opstanding der doden door een Mens.

22 Want gelijk zij allen in Adam sterven, alzo zullen zij ook in Christus allen levend gemaakt worden.

Er wordt een vergelijking gemaakt tussen de oude- en de nieuwe Mens. Allen sterven in Adam. Zij sterven niet allen door Adam, maar in Adam. Velen denken dat men door Adam sterft. Men denkt dat de kat overlijdt, omdat Adam een zondaar was. Doordat Adam zondigde ging het in de hele schepping, in de hele natuur en het milieu fout. Dat staat nergens in de Bijbel. De dood is door één mens, maar je begrijpt toch dat het hier gaat over de dood in alle mensen. Wij erven de dood mee. De Bijbel spreekt niet over de zondeval van dieren, maar aangezien dood zonde is, moet de werking van de zonde toch wat groter zijn, dan alleen in de mens.

Wij mensen hebben het leven van Adam geërfd. Wij hebben het leven van Adam in ons. Daarom wordt de naam Adam soms vertaald met mens. Hoewel dat meestal geen problemen oplevert, is het niet juist. Wij hebben adamitisch leven ontvangen. De ellende van dat leven is dat het sterfelijk is. Het blijft niet. Gezien de omstandigheid dat wij zondaren zijn, is dat misschien maar

goed ook, maar een klein beetje filosofie brengt ons toch al snel bij de gedachte dat het zo niet zou moeten zijn.

De ellende in de wereld komt voort uit de dood. Heel de strijd van het menselijk bestaan is een strijd tegen de dood en het verderf. Het heet dan ook de dienstbaarheid der verderfenis. Dat geldt niet alleen voor onszelf, maar voor alles om ons heen. Als je je fiets niet onderhoudt, dan rot die vanzelf een keer weg. Alles is onderhevig aan het verderf. Wat de menselijke natuur betreft, het zit er gewoon aan vast. Of je nu netjes leeft of niet, je bent sterfelijk en vergankelijk. Je bent een voorbijganger.

Het normale woord voor mens is enos = anash = ziek, zwak, ongeneeslijk ziek, sterfelijk. Het is dus echt een negatieve term.

De gedachte is dus dat wij geacht worden in Adam te zijn. In = verbonden met, behorend tot. Wij zijn van nature in Adam en hebben dus deel aan Adam.

Omdat wij in Adam zijn, hebben wij deel aan zijn leven, maar daarna ook aan zijn dood, die in ons werkt. Dat die fysieke dood analoog is aan zonde en dat zonde dood is, dat is zo.

Voor zover wij in Christus zijn, zullen wij levend gemaakt worden. Degenen die in Adam zijn hebben leven ontvangen van Adam, degenen die in Christus zijn hebben leven ontvangen van Christus.

God heeft Zijn beloofde Geest gegeven aan de Heere Jezus Christus, toen Hij Hem uit de dood opwekte en Hij geeft die Geest weer aan eenieder die gelooft. Omdat het de Geest van Christus is en wij die Geest hebben ontvangen, zijn wij in Christus en zijn wij in Christus gezegend met elke geestelijke zegening in de hemel en zijn wij in Christus uitverkoren van voor de nederwerping der wereld en zijn in Christus gepredestineerd tot zoonstelling en zijn in Hem begenadigd. En omdat wij in Christus zijn, zullen we op die grond ook levend gemaakt worden. Dat geldt voor iedereen die in Christus is. Elders staat dat niet alleen degenen die in Christus zijn, maar ook de goddelozen zullen worden opgewekt.

Joh. 5: 26   Want gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelven, also heeft Hij ook den Zoon gegeven, het leven te hebben in zichzelven;

Hij heeft aan de Zoon het leven gegeven in zichzelven. Dat deed Hij in zijn opstanding.

27   En heeft Hem macht gegeven ook gericht te houden, omdat Hij des mensen Zoon is.

Omdat Hij ook Zoon van Adam is. De Zoon van God is ook de Zoon van Adam en daarom ontvangt Hij deze macht.

- 28 Verwondert u daar niet over, want de ure komt, in dewelke allen, die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen;
- 29 En zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis.

Wat is het goede? Wat moet je doen om behouden te worden? Geloven in de Heere Jezus Christus. Dat geldt voor ieder mens.

In 1 Kor. 15 beperkt Paulus zich tot die opstanding des levens. Daar is een goede reden voor, want er is namelijk ook voor degenen die het kwade gedaan hebben en dus niet geloofden, een opstanding der verdoemenis. Zij staan weliswaar op uit de dood, maar zullen daarna weer sterven. Dat heet de tweede dood. Als zij niet gevonden worden geschreven te zijn in het boek des levens, worden zij geworpen in de poel des vuurs, hetwelk is de tweede dood. Zij staan op om voor de Rechter te verschijnen, voor Degene aan Wie het gericht gegeven is. Omdat zij niet het goede gedaan hebben, maar het kwade, zullen zij veroordeeld worden en dan definitief weggedaan worden. Dat heet opstanding der verdoemenis.

Er zijn dus twee soorten van opstanding, maar Paulus beperkt zich in 1 Kor. 15 tot de opstanding des levens. De andere laat hij buiten beschouwing, omdat die er verder nauwelijks wat toe doet. Die opstanding is maar voor even en dan verdwijnen ze weer. Dat is ook moeilijk oogst te noemen. De tarwe wordt verzameld en in de schuur gebracht. Dat zit allerlei troep tussen, onkruid, dat weliswaar ook mee verzameld wordt, maar het wordt er uitgehaald en verbrand. Er zit van alles in het visnet. De vissers lezen het goede uit in hun vaten en het kwade werpen zij weg. Het wordt wel ingezameld, maar niet tot de oogst of de vangst gerekend. Het wordt in het vuur verbrand of weggeworpen. In Openb. 20 heet dat de poel des vuurs.

In Rom. 5 vinden we ook een vergelijking tussen Adam en Christus, in die zin dat er overeenkomsten zijn, maar ook tegenstellingen. Daar worden typologische beginselen gehanteerd die voor velen erg lastig zijn te begrijpen. Dat maakt het ook moeilijk om erover te spreken.

In Rom. 5 vanaf vers 12 staat dat aangezien de dood tot alle adamieten doorgedaan is, we moeten concluderen dat alle mensen zondaren zijn. Dood is zonde en zonde is dood. Zonde is immers missen en dus scheiding. Dat is precies wat dood is, scheiding. Waar de mens blijkbaar sterfelijk is, daar is hij in wezen een zondaar. Dat betekent dan ook meteen het eind van alle religie. Onder religie wordt verstaan dat de mens zijn best moet doen door goede werken, om op één of andere wijze zijn zaligheid of de gunst van God, of van de goden te verwerven. De Bijbel echter zegt dat de mens een zondaar is en

dat is mis. Hij sterft en is dus een zondaar en als hij een zondaar is, dan is er verder niets aan te doen.

De mens is hardleers, maar God heeft aan een deel van de mensheid de wet gegeven. Uit die wet blijkt dat de mens daadwerkelijk een zondaar is, want onder de wet gaat het per definitie mis. De mens kan zich daaraan niet onderwerpen. Niettemin, ook voordat er een wet was, was er zonde in de wereld. Dat weten we doordat alle mensen stierven.

Voor onze Adamitische afstamming is dat niet best. De dood heeft geheerst van Adam tot Mozes, tot aan de wet, maar daarna ook, is gebleken.

Dan, vanaf vers 15, krijg je 7 vergelijkingen tussen Adam en Christus. We gaan ze niet allemaal bespreken, want het zijn lastige zinnen. Het punt is dat door de misdaad van één velen gestorven zijn en door de genade van één Mens, de Heere Jezus Christus, velen leven hebben ontvangen. In Adam heerst de dood, in Christus heerst het leven. Door die ene misdaad van Adam..., maar door die ene rechtvaardigheid van Christus....

Als je er een streep onder zet en al die vergelijkingen bij elkaar optelt, dan kom je in Rom. 5: 21 terecht, waar staat, dat gelijk de zonde geheerst heeft tot de dood, alsook de genade zou heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onze Heere.

Er is ook een overeenkomst, namelijk dat Adam aan het hoofd stond van een mensheid, die zijn leven had ontvangen; Christus staat aan het hoofd van een mensheid, die Zijn leven heeft ontvangen. Dat zijn alle gelovigen, alle wedergeboren mensen. Wedergeboorte is een afrekening via de dood, dan wel via het kruis, waaraan de Heere Jezus voor allen gestorven is. Daarmee komt een einde aan de heerschappij van de zonde en ook aan de positie van de zondaar. Wedergeboorte houdt vervolgens in dat men alsnog nieuw leven ontvangt, niet van de eerste, maar van de laatste Adam en daarmee niet van de oude mens, maar van de nieuwe Mens. Zoals de oude mensheid allemaal familie van elkaar is, zo is de nieuwe mensheid ook allemaal familie van elkaar. Wij hebben hetzelfde leven ontvangen, het leven van Christus namelijk.

Efe. 1: 3 Gezegend zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met elke geestelijke zegening in de den hemel in Christus.

Er staat niet dat we vervloekt zijn met elke stoffelijke vervloeking in Adam. Niettemin is dat de positie van de natuurlijke mens. Daar zijn wij nu juist van verlost. Wij behoren nu tot een andere mensheid en zijn voor God niet meer in Adam, maar in Christus. Hij ziet ons en rekt ons in Christus en in Christus zijn wij gezegend met elke geestelijke zegening in de hemel.

- 4 Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, vóór de nederwerping der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde.

Dat is eigenlijk de hele leer van de uitverkiezing. Er zit nog wel het één en ander aan vast met betrekking tot priesterschap en een priesterlijk volk, maar dit is de essentie ervan. Wij zijn in Christus en daarmee uitverkoren, namelijk genomen en gekozen uit die oude mensheid en net als Christus zijn wij een nieuwe mens geworden en zijn Hem gevolgd in de wedergeboorte en maken deel uit van die nieuwe mensheid, waarvan wij bovendien nog eerstelingen zijn ook, waardoor wij ook deel hebben aan het priester- en koningschap van Christus, want wij zijn een Gemeente van eerstgeborenen. Dat is de hele leer van de uitverkiezing. Ben je in Christus? Wel, Christus is uitverkoren en als je in Christus bent, dan ben je met Hem uitverkoren.

Er staat niet: gelijk Hij ons uitverkoren heeft om in Christus te zijn, maar: gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem. Sinds wij in Hem zijn, hebben wij deel aan Zijn uitverkiezing en ook aan de predestinatie tot zoonstelling, want ook wij zouden tot zonen gesteld worden, op grond van ons eerstgeboorterecht. Omdat Christus tevoren verordineerd was tot Zoonstelling, dat gerealiseerd werd in de verlossing van Zijn lichaam, zijn ook wij tevoren verordineerd tot zoonstelling. De definitieve vervulling daarvan wacht op de verlossing van ons lichaam.

Het gaat erom dat je begrijpt dat Adam tegenover Christus gesteld wordt en daarmee ook allen die in Adam zijn tegenover allen die in Christus zijn. Allen die in Adam zijn sterven en allen die in Christus zijn zullen levend gemaakt worden.

23 Maar een iegelijk in zijn orde: De eersteling Christus, daarna die van Christus zijn, in Zijn toekomst.

24 Daarna zal het einde zijn, wanneer Hij het Koninkrijk aan God en den Vader zal overgegeven hebben; wanneer Hij zal te niet gedaan hebben alle heerschappij, en alle macht en kracht.

De vertalers wijzen erop dat orde niet primair volgorde is, maar rangorde. Naar Bijbelse maatstaven geldt ook dat wie het eerst komt, hoger in rangorde is dan wie daarna komt. Levi bijvoorbeeld heeft tienden betaald aan Melchizédek. Nu is dat historisch onmogelijk, omdat Levi ten tijde van het verschijnen van Melchizédek nog lang niet geboren was, want die geschiedenis speelt zich af in de dagen van Abraham, die ook tienden aan Melchizédek betaalde. De Levieten en het levietische priesterschap kwamen pas generaties na Abraham voort, maar Abraham betaalde tienden aan Melchizédek. Hij was er dus eerder en daarom staat het priesterschap van

Melchizédek hoger dan het levietische priesterschap. Dit betekent ook dat als de Hogepriester naar de ordening van Melchizédek verschijnt, er meteen een einde gemaakt wordt aan het priesterschap naar de ordening van Aäron (zie Hebr. 7).

Het gaat dus in de eerste plaats om rangorde, ook al zit er wel degelijk volgorde aan vast, al was het maar vanwege het woord 'daarna'.

Christus was de Eerste Die opstond, waarbij het gaat om de lichamelijke opstanding uit de dood. Daarna, lager in rangorde, maar ook later in tijd, die van Christus zijn, in Zijn toekomst. Daarna zal het einde zijn.

Het gaat uiteraard over het einde van de opstanding. De Bijbel spreekt over het einde der eeuw, over het einde der wereld en misschien valt dat wel samen met dit einde, maar dat is het hele punt niet, want het punt is dat er in deze orde drie zijn: De Eersteling Christus, daarna die van Christus zijn in Zijn toekomst en daarna de rest, waarbij het woord 'einde' ook de betekenis heeft van voltooiing. Dan is het de voltooiing van de opstanding als zodanig. Dat zal op de Jongste Dag zijn. In het Johannes-Evangelie heet het ten laatsten dage. Die dag wordt in Openb. 20 beschreven. Dat is ook het moment dat hemel en aarde voorbij zullen gaan. Het is dus ook het einde van de wereld, maar dat is niet waar het over gaat.

De opstanding van Christus is al geweest en vóór de Jongste Dag kennen we nog één andere opstanding, namelijk die van de gelovigen die in Christus zijn, de Gemeente. Zij zullen opstaan in zijn toekomst.

Zijn toekomst is in de Bijbel dé term ter aanduiding van de wederkomst van Christus. Het is bovendien een ruime term. Dat wil zeggen, in werkelijkheid betekent het aanwezigheid.

Toekomst = parousia.

Natuurlijk duidt het op de wederkomst van Christus, maar het betekent zoveel als presentie, aanwezigheid.

Het Nederlandse woord 'komst' betekent soms arriveren, aankomen, maar het kan ook de periode zijn waarin iemand aanwezig is. Als je vraagt wanneer je schoonmoeder komt, dan bedoel je daar meestal niet mee wanneer ze aankomt, maar de hele periode dat ze er zal zijn.

Men zegt ook wel dat parousia betekent wat wij een staatsbezoek noemen. Dat is niet maar het arriveren van een staatshoofd, maar het verblijf.

De toekomst van de Zoon des mensen komt overeen met de dagen van Noach (Matth. 24: 36 - 44). Zoals het was in de dagen van Noach, zo zal het zijn in de toekomst van de Zoon des mensen. In de dagen van Noach; dat waren er dan toch minstens twee. In werkelijkheid was dat 120 jaar. Dat zijn de dagen waarin hij de ark bouwde en waarin de Heer gezegd had dat vandaag over 120 jaar het zou gaan regenen. Nog 120 jaar en dan komt het oordeel. De dingen

vinden nu eenmaal plaats ter bestemder tijd. In de dagen van Noach bleken die dagen 120 jaren te zijn vanaf de dag dat de vloed werd aangekondigd, tot hij ook daadwerkelijk kwam. De dagen van Noach komen overeen met de toekomst van de Zoon des mensen. In de praktijk duurt die periode enige decennia, eer het oordeel over de wereld komt. Precies kun je het niet zeggen, want het hangt er vanaf of je daarmee Zijn fysieke aanwezigheid bedoelt, of dat je daaronder zijn aanwezigheid beschouwt, in de zin van Zijn bemoeienis met de gang van zaken op aarde.

De uitdrukking wordt zelfs gebruikt voor het werk dat de Heer nu doet, omdat Hij geacht wordt aanwezig te zijn, weliswaar niet in de wereld, maar wel in ons. Hij is in ons midden, hoewel dat niet een fysieke aanwezigheid is.

In zijn toekomst is dus een brede term ter aanduiding van alle gebeurtenissen rondom of van de wederkomst van Christus. Dit betekent dat de wederkomst van Christus dus een periode is. Daar hangen een aantal gebeurtenissen mee samen. Eén van die gebeurtenissen is de opname van de Gemeente. Dat is de opstanding van degenen die in Christus zijn. Daarna zal de voltooiing zijn. Dat gebeurt ergens in Zijn parousia. Dat is de laatste opstanding, namelijk op de Jongste Dag. Dat is de uiteindelijke oogst. De oogst is gerelateerd aan de eerste dag van de week. Dit geldt zowel voor de Eerstelingengarf als voor de eerstelingenbroden.

In Zijn toekomst = daarmee verband houdend.

De opstanding aan het einde is niet een opstanding uit de doden, maar de opstanding der doden.

Christus is de Eersteling, omdat de anderen achterblijven.

De Gemeente is eersteling, omdat de anderen achterblijven.

De overigen zijn dan uiteraard geen eerstelingen, omdat er daarna niemand meer achterblijft. Christus en de Gemeente zijn daarmee hoger in rang dan degenen die achterblijven. Dat de Gemeente eerder opstaat heeft alles te maken met het eerstgeboorterecht dat aan de Gemeente wordt toegeschreven.

De eersteling, van het land, van het vee en van de mensen is bestemd voor de Heer en moest gebracht worden naar de priester, of naar de tempel, al naar gelang de tijd waarin je leefde. Die eerstelingen zijn daarmee gewijd aan de dienst aan God.

De opstanding van de Heere Jezus was opdat Hij bestemd zou zijn voor God Zelf. Hij werd ook aangesteld in de dienst aan God. Daarom is Hij ook in de hemel, in de eigenlijke tempel. Hij is ingegaan in het heiligdom.

Waar de Gemeente een volk van eerstelingen is, verbonden met Christus, ligt daarin vast dat ook wij een hemelse positie, roeping en erfenis ontvangen. De hemelse positie van de gelovigen ligt vast in het eerstgeboorterecht van de Gemeente. De normale gang van zaken is dat als een gelovige sterft, hij

opgewekt wordt op de Jongste Dag, waarna hij niet naar de hemel gaat, maar een plek op de nieuwe aarde krijgt. De Bijbel leert dat de mens verbonden is met de aarde, dat de aarde geschapen is opdat de mens daarop zou wonen en zelfs dat de mens geschapen is opdat hij op de aarde zou wonen. En als hij op grond van geloof eeuwig leven heeft ontvangen, dan zal hij uiteraard op de aarde leven. Alleen de eersteling is de uitzondering op die regel. Dat is Christus inclusief degenen die in Christus zijn. Zij zijn voor de hemel bestemd.

De hemel is niet het hiernamaals. Het is wel de plaats waar wij hierna zullen zijn en waar wij thuishoren, maar het is niet het hiernamaals. Het hiernamaals is de nieuwe schepping, de twee nieuwe hemelen en de nieuwe aarde. De hemel der hemelen zal echter niet verdwijnen, maar blijft in eeuwigheid. Dat is het domicilie van Christus en de Gemeente. Het is een plaats waar wij naartoe gepromoveerd worden, inclusief alles wat bij die positie hoort, namelijk heerschappij over de schepping.

De hemel der hemelen is vanouds, terwijl de twee hemelen en de aarde later geschapen zijn, in den beginne. In den beginne schiep God twee hemelen en één aarde, maar de hemel der hemelen is de hemel die vanouds is. Die bestond daarvoor al en is dus ook hoger in rang. Vandaar ook dat vanuit de hemel over de aarde geregeerd wordt. Ook vandaag, al is het dan de duivel die dat doet. Daarom wordt hij dan ook te zijner eigener tijd uit de hemel op aarde geworpen, waarna hij een poosje later ook van de aarde verwijderd wordt, nog een etage lager. Die dingen hangen allemaal met elkaar samen.

Naast de bovengenoemde drie opstandingen hebben we in Openbaring nog een opstanding, aan het eind van Openb. 20.

Openb. 20: 4 En ik zag tronen, en zij zaten op dezelve; en het oordeel werd hun gegeven; en *ik zag* de zielen dergenen, die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus, en om het Woord Gods, en die het beest, en deszelfs beeld niet aanbeden hadden, en die het merkteken niet ontvangen hadden aan hun voorhoofd en aan hun hand; en zij leefden en heersten als koningen met Christus, de duizend jaren.

5 Maar de overigen der doden werden niet weder levend, totdat de duizend jaren geëindigd waren. Deze is de eerste opstanding.

6 Zalig en heilig is hij, die deel heeft in de eerste opstanding; over deze heeft de tweede dood geen macht, maar zij zullen priesters van God en Christus zijn, en zij zullen met Hem als koningen heersen duizend jaren.

Waarom worden dezen niet in 1 Kor. 15 genoemd? Het ultradispensationalistische antwoord hierop is dat de 1e Korinthebrief een

oude brief is van Paulus, één van zijn vroege brieven. Toen wist hij nog niet hoe het met de Gemeente zat. In die kringen heeft men er belang bij om de Gemeente uit de Korinthebrief weg te redeneren. Zij zeggen dat degenen die in Christus zijn, uit 1 Kor. 15: 23, die lui uit Openb. 20 zijn. Dan heeft men de opstanding van de Gemeente in ieder geval uit 1 Kor. weggedeneerd. Zo ligt het natuurlijk niet.

Deze martelaren uit de grote verdrukking zijn die mensen die geloofden in de Heere Jezus Christus en van Hem getuigd hebben in de dagen van het antichristelijke rijk. Zij hebben dat met de dood moeten bekopen. Zij worden opgewekt als de 1000 jaren aanbreken, bij het begin van het geopenbaarde Koninkrijk van Christus.

Let wel, er staat niet 1000 jaren, maar de duizend jaren. Daarmee is het niet meer een tijdsaanduiding, maar de aanduiding van die omstandigheden in die duizend jaren, waarin Christus regeert en de satan gebonden is. Hij zal na die 1000 jaren overigens weer worden losgelaten. Zij geloofden daarin en waren onderweg daar naartoe. Ze hebben het waarschijnlijk ook gepredikt. Daarom zijn ze ook gedood. Zij worden door God opgewekt om alsnog die 1000 jaren in te gaan. Zij staan echter niet op met een verheerlijkt lichaam, met een lichaam van de nieuwe schepping, maar komen net als Lazarus, het dochtertje van Jairus en de jongeling van Naïn, gewoon terug in deze oude wereld, met hun oude lichamen en gaan dat Koninkrijk binnen. Daarom horen ze in het rijtje van 1 Kor. 15 niet thuis.

Als de Heere Jezus overlijdt, dan wordt er melding van gemaakt dat sommigen bij die gelegenheid weder levend werden. Zij stonden op uit de dood en zijn daarna nog levend gezien na de opstanding van Christus. Het is toch een soort van verbijsterend, dat als de Heer sterft anderen uit de dood opstaan. Die twee dingen hebben eigenlijk niets met elkaar te maken. Bovendien, als Eén voor allen sterft, zijn allen gestorven. Het zou logischer geweest zijn als alle mensen meteen mee gestorven waren, maar in plaats daarvan lezen we dat zij opstaan uit de dood. De clou van het verhaal is dat er ook bij staat dat zij na de opstanding van Christus nog levend gezien zijn.

Matth. 27: 50	En Jezus, wederom met een grote stem roepende, gaf den geest.
51	En ziet, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden; en de aarde beefde, en de steenrotsen scheurden.
52	En de graven werden geopend, en vele lichamen der heiligen, die ontslapen waren, werden opgewekt;
53	En uit de graven uitgegaan zijnde, na Zijn opstanding, kwamen zij in de heilige stad, en zijn velen verschenen.

Het voorhangsel scheurde van boven naar beneden. In Hebr. 10: 20 wordt gezegd dat dit voorhangsel een beeld is van het lichaam van de Heere Jezus. Dat voorhangsel scheurt als de Heer overlijdt.

Vele lichamen der heiligen = zij waren gelovigen en dienden de Heer toen ze nog leefden.

De zinsbouw van vers 53 is wat ongelukkig. Het doet suggereren dat die mensen nog tot op de derde dag in hun graf gebleven zijn. Zij zijn uit hun graven uitgegaan en na zijn opstanding zijn zij aan velen verschenen in Jeruzalem. Daarna zijn zij vroeg of laat weer overleden. De vraag is dan vervolgens waar dat nu voor nodig was. Misschien was het niet nodig, maar wat was de zin daar dan van? Zij waren heiligen en dus gelovigen, maar zij leefden en stierven in oudtestamentische tijd. Er was nog geen Gemeente, want die begint pas bij de opstanding van Christus, Die immers de Eersteling is. en omdat zij onder het Oude Testament stierven betekent dit dat zij zouden worden opgewekt op de jongste dag, waarna zij op de nieuwe aarde zouden komen. Maar als deze heiligen gelovigen waren die iets wisten over de prediking van Johannes de Doper en zeker over de prediking van deze Jezus, dan hebben ze geweten van onze tegenwoordige bedeling, want daar werd door de Heer over gesproken. Over hoe de zaligheid tot stand zou komen en hoe en dat de Messias zou komen, maar ook hoe die zaligheid ergens anders terecht zou komen en hoe vele eersten laatsten zouden zijn en laatsten eersten. Kortom, dan hebben ze in Gemeentelijke waarheid geloofd, die binnen afzienbare tijd zou aanbreken, maar omdat zij zwak, ziek of misselijk waren, of onder de tram gelopen zijn, zijn zij voor die tijd overleden en zo kregen ze daar toch geen deel aan. Toen zijn zij bij het overlijden van de Heere Jezus weer opgestaan uit de dood en is vastgesteld dat zij in ieder geval nog leefden na de opstanding van Christus, hetgeen hen maakt tot nieuwtestamentische gelovigen en dus leden van de Gemeente. Het gevolg daarvan is dat zij niet in het dodenrijk zijn en daar wachten op de Jongste Dag, maar in de hemel bij de Heer. Zij wachten nu op de verheerlijking van de complete Gemeente, ter gelegenheid van de opname van de Gemeente. Zij geloofden in de dingen die zouden gebeuren, maar hadden het niet gehaald. Datzelfde geldt voor die martelaren uit de grote verdrukking. Zij hebben het niet gehaald en zijn met geweld ter dood gebracht, juist omdat ze erin geloofden. Voor de gelegenheid worden ze dus opgewekt om alsnog (in hetzelfde oude lichaam) die 1000 jaren in te gaan. Beide categorieën horen dus in het rijtje van 1 Kor. 15 niet thuis.

De opname van de Gemeente moet plaatsvinden voordat de Heere Jezus aan zijn werk hier op aarde voortgang geeft, want de wederkomst van Christus is een verzamelterm voor alles wat God doet, opdat Hij Zijn Koninkrijk op aarde zal vestigen. In het werk daartoe zal de Gemeente betrokken zijn. Als het gericht zich zet, gaat niet alleen maar die Ene zitten, maar dan gaan die

duizend maal duizenden en die tienduizend maal tienduizenden zitten op de tronen die daar gesteld zijn, waarop het gericht gaat zitten. Als de Heer Zijn werk gaat doen voor de openbaring van Zijn Koninkrijk, dan zullen wij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid. Zijn werk begint niet aan het einde van de 70^e week van Daniël, maar aan het begin daarvan, want dan begint de klok te lopen en gaat de Heer Zijn werk aan Israël doen. Beginnend met de nederwerping van satan, maar dan zijn wij al bij de Heer. In dat werk, dat de Heer eerst aan Juda begint te doen, zullen wij betrokken zijn als eerstelingen, als zonen, als erfgenamen, als koningen, als priesters. In al die termen ligt onze hemelse positie besloten. Wij zijn immers de algemene vergadering en Gemeente van eerstgeborenen, die in de hemelen zijn opgeschreven, in de zin van ingeschreven. Het laatste deel van 1 Kor. 15 zegt dan ook dat wij zouden erven, maar zolang wij vlees en bloed zijn, kunnen wij niet erven. Dat gebeurde met de Heer ook niet. Hij moest eerst veranderd worden en daarom moeten ook wij eerst veranderd worden. We zullen misschien niet allen ontslapen, maar we zullen wel degelijk allemaal veranderd worden. We moeten onsterfelijkheid en overderfelijkheid aandoen, want het sterfelijke erft de onsterfelijkheid niet en het vergankelijke erft de onvergankelijkheid niet en dus gaat de opname van de Gemeente ook aan alles vooraf wat te maken heeft met de wederkomst van Christus.

Het eerste punt op Gods agenda is de opname van de Gemeente. Daarna zal de Gemeente in verbondenheid met Christus delen in alle activiteiten van Hem in Zijn wederkomst.

- 24 Daarna zal het einde zijn, wanneer Hij het Koninkrijk aan God en den Vader zal overgegeven hebben; wanneer Hij zal te niet gedaan hebben alle heerschappij, en alle macht en kracht.

Voorafgaand aan de Jongste Dag wordt de satan 1000 jaren gebonden. In die periode kan de mens voor alles wat er in het leven verkeerd gaat niet meer de schuld aan satan geven, want hij kan daar niet de hand in hebben gehad. Als er dan toch wat misgaat, komt dat gewoon voort uit de zondige natuur van de mens. Na die 1000 jaren zal de satan voor een korte tijd ontbonden worden.

- Openb. 20: 1 En ik zag een engel afkomen uit den hemel, hebbende den sleutel des afgronds, en een grote keten in zijn hand;
2 En hij greep den draak, de oude slang, welke is de duivel en satanas, en bond hem duizend jaren;
3 En wierp hem in den afgrond, en sloot hem daarin, en verzegelde *dien* boven hem, opdat hij de volken niet meer verleiden zou, totdat de duizend jaren zouden voleindigd

zijn. En daarna moet hij een kleinen tijd ontbonden worden.

De afgrond is het dodenrijk. Die wordt boven de satan verzegeld, zodat hij daar voor een tijdje opgesloten zit. Hij kan de volken dan niet meer verleiden en kan de schuld daarvan dan ook niet meer krijgen.

- 7 En wanneer de duizend jaren zullen geëindigd zijn, zal de satanas uit zijn gevangenis ontbonden worden.
- 8 En hij zal uitgaan om de volken te verleiden, die in de vier hoeken der aarde zijn, den Gog en den Magog, om hen te vergaderen tot den krijg; welker getal is als het zand der zee.
- 9 En zij zijn opgekomen op de breedte der aarde, en omringen de legerplaats der heiligen, en de geliefde stad; en er kwam vuur neder van God uit den hemel, en heeft hen verslonden.
- 10 En de duivel, die hen verleidde, werd geworpen in den poel des vuurs en sulfers, alwaar het beest en de valse profeet zijn; en zij zullen gepijnigd worden dag en nacht in alle eeuwigheid.

Je bent nu dus al een tijdje voorbij de 1000 jaren. De strijd is gestreden en nu volgt de Jongste Dag.

- 11 En ik zag een groten witten troon, en Degene, Die daarop zat, van Wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvloten, en geen plaats is voor die gevonden.
- 12 En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God; en de boeken werden geopend; en een ander boek werd geopend, dat des levens is: en de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken.

Dat is het einde van deze oude hemelen en oude aarde. Hoofdstuk 21 meldt dan ook dat er een nieuwe hemel en een nieuwe aarde gezien werd, want de eerste hemel en de eerste aarde was voorbijgegaan en de zee was niet meer (Openb. 21: 1).

We zijn hier dus inmiddels op de Jongste Dag terechtgekomen. Daarmee zijn we gekomen aan het eind van de geschiedenis van deze tegenwoordige wereld en daarover spreekt hier 1 Kor. 15.

Je moet begrijpen dat deze woorden uit 1 Kor. 15 nog steeds geschreven worden tegen de achtergrond van de omstandigheden in Korinthe. Zij waren

weliswaar gelovigen, zelfs geheiligden, zoals uit de aanhef van de brief blijkt, maar dat neemt niet weg dat zij gewoon midden in de wereld leefden. Hun levens werden bepaald door traditionele wereldse beginselen. Dat sloot hun ogen blijkbaar ook voor het idee van een opstanding. Zij leefden in het hier en nu en naar de wijsheid van deze wereld, voor zover je dat dan met de Bijbel in de hand wijsheid mag noemen.

Daarom maakt Paulus van de gelegenheid gebruikt om enerzijds over de opstanding te spreken, maar anderzijds om te zeggen dat er nu eenmaal aan deze wereld een eind komt. Die gedachtegang komt in beide brieven vaker voor. De gedaante van deze wereld gaat voorbij; de dingen die men ziet zijn tijdelijk en dat soort uitspraken. Hier vind je gelijksoortige uitspraken.

Als het gaat over de voltooiing van de opstandingen, dan kom je ook uit bij de voltooiing van heel deze oude schepping, op de Jongste Dag. Dat is namelijk wanneer Hij het Koninkrijk (dat er dan dus inmiddels is en al heel lang was) aan God en de Vader zal overgeven en teniet gedaan zal hebben alle heerschappij en alle macht en kracht.

Het gaat hier dus over een Koninkrijk dat er daarvoor al was. De Jongste Dag is minstens 3000 jaar nadat het Koninkrijk officieel begonnen was. Dat neemt niet weg dat het Koninkrijk niet eens in zichzelf het doel is, want de eerste tijd van dat Koninkrijk wordt er nog gewerkt aan het gestelde doel, namelijk dat al de vijanden aan Zijn voeten zouden onderworpen worden, of beter nog, dat alle vijanden tenietgedaan zullen worden. Beide uitdrukkingen zijn ontleend aan de volgende verzen.

25 Want Hij moet als Koning heersen, totdat Hij al de vijanden onder Zijn voeten zal gelegd hebben.

26 De laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood.

Als Hij Zijn vijanden aan Zijn voeten zal gelegd hebben, dan zijn zij er nog wel, maar ze zijn dan onderworpen. De laatste vijand die tenietgedaan wordt is de dood. Dit houdt tevens in dat alle andere vijanden dus ook tenietgedaan worden. Als Zijn vijanden onder Zijn voeten gelegd worden, dan moet dat toch uitlopen op de executie van die vijanden.

Het einde zal zijn wanneer Hij het Koninkrijk aan God en de Vader zal hebben overgegeven. Dit betekent dat Hij, de Eersteling, dus Koning is. Dat stond hiervoor nog niet, tenzij dan wanneer we in het woord 'Eersteling' het begrip koning herkend hebben. De Eersteling, de eerste Vrucht van de oogst, de Eerstgeborene, Degene Die de troon erft. Daar ging het over. Hij zal als Koning heersen en Hij zal dat Koninkrijk aan God, namelijk aan de Vader, overgeven. God en de Vader zijn uiteraard Dezelfden. Dat het over de Vader gaat impliceert dat Degene Die het Koninkrijk aan de Vader overgeeft de Zoon is. De Eersteling is de Erfgenaam, de Zoon namelijk. Hij erft een Koninkrijk.

De verzen 24 – 28 zijn verzen waar tot vandaag strijd over gevoerd wordt. Tegenwoordig niet zo heftig meer, want er zijn nog maar weinig mensen die de Bijbel serieus nemen. Niettemin, in de loop der eeuwen heeft men er problemen meer gehad. De vertalers blijkbaar ook. Het gaat over de relatie tussen de Vader en de Zoon. Zelfs een veranderende relatie. Men had op het concilie van Nicéa besloten dat er geen hiërarchische relatie is tussen de Vader en de Zoon. Voor zover er een relatie is, is de Eén niet hoger dan de Ander. Bovendien wordt er in de relatie ook nooit ook maar iets veranderd. Het gaat om de statische beschrijving van de Godheid. Daar hebben ze grote problemen mee gehad, want die redenering kun je met de bijbel open niet volhouden.

Het is hier bovendien de omgekeerde wereld, want hier geeft de Zoon het Koninkrijk aan de Vader, terwijl we eigenlijk dachten dat de Vader het Koninkrijk aan de Zoon gegeven had. Dat is trouwens ook logischer, want de Vader is per definitie de Gever en de Zoon is per definitie de Ontvanger. Bezittingen en verantwoordelijkheden worden overgedragen van de één naar de ander. Degene die geeft heet vader en degene die ontvangt heet zoon. Met andere woorden, de Zoon kreeg het Koninkrijk van de Vader.

Wanneer Hij het Koninkrijk aan God en de Vader zal overgegeven hebben. Hieronder volgen enige teksten die juist aangeven dat de Zoon het Koninkrijk van de Vader gekregen heeft.

- Psa. 2: 6   Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, den berg Mijner heiligheid.
7   Ik zal van het besluit verhalen: de HEERE heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd.
8   Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting.

Hij heeft dus het Koninkrijk gekregen van de Vader.

De Vader heeft de Zoon gegeven het leven in Zichzelf, maar ook om gericht te houden, omdat Hij de Zoon des mensen is (Joh. 5: 26, 27).

- Hand. 17: 30   God dan, de tijden der onwetendheid overzien hebbende, verkondigt nu allen mensen alom, dat zij zich bekeren.
31   Daarom dat Hij een dag gesteld heeft, op welchen Hij den aardbodem rechtvaardiglijk zal oordelen, door een Man, Dien Hij *daartoe* geordineerd heeft, verzekering *daarvan* doende aan allen, dewijl Hij Hem uit de doden opgewekt heeft.

Als de opstanding van de Heer betekent dat Hij de Koning wordt van een Koninkrijk, dan begrijp je ook dat er staat dat God Hem opgewekt heeft. Dat is hetzelfde als dat God Hem een troon gegeven heeft. In ieder geval officieel. Er moet in de praktijk nog heel wat gebeuren voor het zover is, maar dat idee vind je de hele geschiedenis door. Mensen worden tot koningen gemaakt en krijgen dan bij wijze van spreken het kroontje mee met de woorden: 'Red je!'. Dan gaan ze uit om te overwinnen. Zo is het met de Heere Jezus feitelijk ook.

Niettemin, Hij zal het Koninkrijk aan de Vader overgeven, want het hele punt is dat de Heere Jezus dat Koninkrijk kreeg toegewezen, in die zin dat Hij gezalfd werd en dus werd aangesteld als Koning en dan moet Hij maar zien hoe Hij dat Koninkrijk geregeld krijgt. Hij krijgt de rechten overgedragen, maar dan moet het allemaal nog gebeuren. Dan moeten alle dingen die in de hemel en op de aarde zijn nog aan Hem onderworpen worden, dan wel onder één Hoofd worden samengebracht (Efe. 1: 10). Hij wordt niet pas Koning als dat gebeurd is. Hij is eerst tot Koning gemaakt en daarna worden degenen die zich aan hem onderwerpen aan Hem toegevoegd. Vandaar dat naar Bijbelse maatstaven er een koninkrijk is als er een koning is. Het koninkrijk begint bij de koning en niet bij het volk.

Het einde van het verhaal is dat de Heere Jezus Christus het Koninkrijk dat Hij van Zijn Vader heeft ontvangen, daarna weer overdraagt aan Zijn Vader. De Zoon wordt aangewezen en krijgt als opdracht om alles aan zijn voeten te onderwerpen. Als dat gebeurd is komt Hij bij Zijn Vader terug en zegt: 'Alstublieft'. Dit betekent niet dat Hij zich dan aan Zijn verantwoordelijkheid onttrekt, maar dat Hij gedaan heeft wat Hij moest doen en dat aan de Vader geeft. Daarmee is het ook van de Vader. Het Koninkrijk wordt door de Zoon eerst gebouwd. Als het Koninkrijk gebouwd is, dan wordt het compleet en al aan de Opdrachtgever aangeboden.

Het enige probleem aan dit vers is dat je hier de ondergeschiktheid van de zoon aan de Vader vindt geïllustreerd. Dat is in strijd met de protestantse geloofsbelijdenis. Men kan die hele gedachtegang niet meer plaatsen in het kader dat men al heeft en dus ontstaan er discussies.

Hij is door de Vader tot Koning gesteld en als het Koninkrijk in de praktijk gerealiseerd is, dan geeft Hij dat Koninkrijk aan de Vader. Dat doet Hij wanneer Hij zal tenietgedaan hebben alle heerschappij en alle macht en kracht. Dat is niet hetzelfde als wanneer Hij zal verhoogd zijn boven alle heerschappij en macht en kracht, want dan zijn die er nog. De overheden, machten en krachten slaat op vijandige machthebbers.

Efe. 1: 19   En welke de uitnemende grootheid zijner kracht zij aan ons, die geloven, naar de werking der sterkte Zijner macht,

- 20 Die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt; en heeft *Hem* gezet tot zijn rechterhand in den hemel;
- 21 Verre boven alle overheid, en macht, en kracht, en heerschappij, en allen naam, die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomst;
- 22 En heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen, en heeft der Gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen;

Toen God hem uit de doden opwekte heeft Hij Hem tot Eersteling gemaakt en gezet aan Zijn rechterhand. Hij heeft Hem gezet ver boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij enzovoort. 1 Kor. 15 zegt dat al die heerschappij en macht en kracht tenietgedaan zullen worden. Dat gaat een fase verder dan erboven gesteld te worden. In onze dagen is Christus daarboven verhoogd en in de toekomst zullen die overheden tenietgedaan worden. Dat is in de dagen van Zijn wederkomst. Onder de dagen van Zijn wederkomst vallen ook de 1000 jaren. Die zijn namelijk tot aan de Jongste Dag aan toe.

Hij heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen en God heeft Hem aan de Gemeente gegeven tot Hoofd boven alle dingen. Voor zover wij in Christus zijn, hebben wij dus een hogere positie dan de duivel en zijn personeel. Dan weet je ook meteen wie er straks voor verantwoordelijk is dat de duivel en zijn personeel uit de hemel gebonjourd worden. Wie zijn er sterker en machtiger en hoger in rangorde dan de duivel en zijn personeel? Dat is de Gemeente.

Hij zal dus het Koninkrijk overgeven aan de Vader, wanneer Hij zal tenietgedaan hebben alle heerschappij en macht en kracht.

Openb. 20: 10   En de duivel, die hen verleidde, werd geworpen in den poel des vuurs en sulfers, alwaar het beest en de valse profeet zijn; en zij zullen gepijnigd worden dag en nacht in alle eeuwigheid.

Dat is de definitieve vernietiging van deze heerschappijen, machten en krachten. Dat is ruim na de 1000 jaren, want het volgende vers spreekt over de Jongste Dag.

De laatste vijand die tenietgedaan wordt is de dood.

Openb. 20: 14   En de dood en de hel werden geworpen in de poel des vuurs; dit is de tweede dood.

Waarbij dus ook de dood tenietgedaan wordt. Het einde van 1 Kor. 15: 24 is dus de Jongste Dag.

1 Kor. 15: 25 Want Hij moet als Koning heersen, totdat Hij al de vijanden onder Zijn voeten zal gelegd hebben.

26 De laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood.

Het doel van het Koningschap van Christus is dat Hij al zijn vijanden zou onderwerpen en vervolgens tenietdoen.

'Totdat' is eigenlijk een te oppervlakkige vertaling, of het wordt door ons te oppervlakkig gelezen. 'Totdat' is bij ons niets anders dan een tijdsaanduiding. Dat is hier niet zo, ook niet tot aan een bepaalde gebeurtenis, dat we net zolang doorgaan totdat we er zijn.

Totdat betekent eigenlijk opdat. Het gaat over een doel dat bereikt zou worden, waar het naartoe gaat. Het is vaak nuttig wanneer 'totdat' in de Bijbel staat, dit meteen te lezen als 'opdat', want dan is het Schriftgedeelte gewoonlijk veel duidelijker.

Hij moet als Koning heersen, opdat Hij al de vijanden onder Zijn voeten zal gelegd hebben, of zal leggen. Het is maar hoe je het vertalen wil. De strekking zal duidelijk zijn.

Dit Koningschap, zoals dat hier beschreven wordt, komt overeen met dat van David. Dat is een koningschap waarbij voortdurend strijd geleverd wordt om het Koninkrijk te vestigen, te bouwen en uit te breiden.

27 Want Hij heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen. Doch wanneer Hij zegt, dat *Hem* alle dingen onderworpen zijn, zo is het openbaar, dat Hij uitgenomen wordt, Die Hem alle dingen onderworpen heeft.

God heeft alle dingen onderworpen aan de voeten van de Heere Jezus. Er wordt over gesproken alsof het al gebeurd is en in juridische zin is dit ook zo. God heeft de Heere Jezus gekroond. Wij zien Jezus immers met eer en heerlijkheid gekroond (Hebr. 2: 9). Dat is geen profetische blik, maar de realiteit, want Hij is verhoogd boven alle overheid en macht en kracht enzovoort. Dat is officieel Zijn positie. Het wachten is nog steeds op de praktische uitwerking daarvan. De Heere Jezus maakt daar niet al te veel werk van. Sterker nog, Hij doet er nu zelfs helemaal niets aan. Hij is nu niet bezig om de wereld aan Zich te onderwerpen. Volgens Psa. 2 is Hij nu vooral bezig de wereld uit te lachen. Nou ja, Hij misschien niet, maar dan toch wel God, Die Hem daar geplaatst heeft in die positie. De volkeren zijn in opstand tegen God en Zijn Gezalfde. Dat gaat over de dagen sinds de opstanding van Christus, want sindsdien is Hij de Gezalfde.

Die in de hemel woont zal lachen; de HEERE zal hen bespotten en zal zeggen dat Hij Zijn Koning al gezalfd heeft over Sion. Daar is niets meer aan te doen. De opvolging en de rechten zijn al geregeld en zijn al vergeven. Tot de Zoon wordt gezegd: 'Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel en de einden der aarde tot Uw bezitting. Gij zult ze in stukken slaan gelijk een pottenbakkersvat en verpletteren met een ijzeren scepter'. Tot op heden doet God dat niet, maar roept Zich eerst een volk uit de heidenen voor Zijn Naam. Dat is de Gemeente. Die Gemeente zal in de toekomst met Christus betrokken worden in de openbaring van Zijn Koninkrijk.

God doet voorlopig voorbereidend werk, dat voltooid zal zijn in de opname van de Gemeente, waarna Hij begint met het vestigen van dat Koninkrijk, beginnend in de 70^e week van Daniël, die direct zal volgen op de opname van de Gemeente. In onze dagen is Zijn Koninkrijk verborgen, onder andere aangeduid met de verborgenheden van het Koninkrijk.

God heeft Hem tot Koning gesteld. Wat is het doel daarvan? Om de vijanden te overwinnen en teniet te doen. Dat gaat Hij dus doen. Als dat definitief gedaan is en als dus de goddelozen zijn weggedaan, inclusief de dood, dan zegt de Zoon tegen de Vader: 'Opdracht volbracht'.

Eerst zei Hij: 'Hier ben Ik o God, om uw wil te doen'. Daarna deed Hij die wil en er komt een dag dat Hij die opdracht volbracht heeft. Komt er dan een einde aan het koninkrijk? Dat is niet te hopen. Dat Koninkrijk blijft, niet alleen omdat dat vanzelfsprekend is, maar omdat de Bijbel dat ook nadrukkelijk leert. Aan dat Koninkrijk komt geen einde. Aan de vestiging van dat Koninkrijk uiteraard wel. Er komt een einde aan de openbaring van dat Koninkrijk, want op een gegeven moment is dat geopenbaard. Er komt ook een eind aan het teniet doen van de vijanden, want op een gegeven moment zijn zij tenietgedaan. Op een gegeven moment is dat doel bereikt.

Hij moet als Koning heersen, totdat (opdat) Hij al de vijanden onder Zijn voeten zal gelegd hebben, inclusief de dood. In tegenstelling tot wat de filosofen ons willen doen geloven is de dood niet onze vriend, maar onze vijand. Ze hebben de dood tot een vriend gemaakt sinds zij God tot een Vijand gemaakt hebben. Sinds men God heeft weggeredeneerd en niet meer in Hem gelooft, wordt de dood hun vriend. Iedereen weet dat als je dood gaat je de rust ingaat. Nou, mooi niet, want de dood is een vijand.

Hij moet als Koning heersen en heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen...

28 En wanneer Hem alle dingen onderworpen zullen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen worden Dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.

Als in Psalm 8 staat dat God alle dingen heeft onderworpen aan de Messias, dan is daar één uitzondering op, namelijk Degene die alle dingen aan de Messias onderworpen heeft. God Zelf dus, de Vader. Die is niet onder de Zoon, maar blijft boven de Zoon.

De Zoon aan wie alle dingen onderworpen zijn, is ondergeschikt aan de Vader. Dat past niet in het denkraam van de meeste christenen, want zij hebben het zo niet geleerd. Hij is onderworpen aan Zijn Vader en de vestiging van Zijn Koninkrijk is in dienst van de Vader. Ook al is het het Koninkrijk van de geliefde Zoon, niettemin, het is van de Vader.

De Zoon zal onderworpen worden aan de Vader.

Dit is ook maar een vertaling door mensen met waarschijnlijk oprecht goede bedoelingen, maar die zich met dit soort verzen echt geen raad wisten, omdat het niet past in regel 1 van de christelijke geloofsbelijdenis: Ik geloof in een drie-enig God. Wat je er ook in leest, je krijgt het niet goed en niet kloppend. De Zoon zal onderworpen worden Dien Die Hem alle dingen onderworpen heeft. Als we alle Schriftgedeelten over de relatie tussen de Vader en de Zoon gelezen en bestudeerd hebben, dan is dit vers ook niet te plaatsen, want wij weten niet beter dan dat de Zoon altijd al onderworpen was aan de Vader. Hij kan dus niet eens aan de Vader onderworpen worden, omdat Hij dat altijd al was. Dat kan niet anders, want anders had Hij ook niet Zoon genoemd kunnen worden. De Zoon is per definitie onderworpen aan de Vader. De Zoon doet niets van Zichzelf; Hij doet de werken die Hij de Vader heeft zien doen (Joh. 5: 19). Hij spreekt niet uit Zichzelf. Hij spreekt niet Zijn eigen woorden, maar de woorden die de Vader gesproken heeft. Hij heeft leven in Zichzelve, maar dat komt omdat Hij dat van de Vader ontvangen heeft. Hij zal in de toekomst gericht houden, omdat de Vader Hem dat gericht gegeven heeft. Hij is onderworpen aan de Vader. Hij zei: 'Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede'. Als die wil 100% hetzelfde was, dan is die uitspraak onzin. Hij onderwierp Zich aan de wil van Zijn Vader. Zelfs in Zijn opstanding deed Hij dat, toen Hij zei: 'Hier ben ik, o God, om Uw wil te doen'.

Over het tegenwoordige werk van Christus zegt Hebr. 3: 6 dat Hij getrouw is aan Degene Die Hem heeft aangesteld. Dat de Zoon dus onderworpen zal worden aan Degene Die Hem alle dingen onderworpen heeft, daar kom je niet mee weg.

Worden = hetzelfde als zijn.

Dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen **zijn** aan Degene Die Hem alle dingen onderworpen heeft. Er staat niet dat Hij dat daarvoor niet is. Het punt is dat het gewoon zo blijft.

In kringen waar de drie-eenheid van God geleerd wordt, leert men ook het eeuwige Zoonschap van Christus. Voor een deel bevestigt dit vers deze

gedachte. Hij is die Zoon en zal dat ook altijd blijven. Niet alleen in deze oude schepping, maar ook in de nieuwe. Hij is de Zoon van God, Die dat Koninkrijk hier gebouwd heeft en Hij blijft. Zijn Koninkrijk trouwens ook. Wanneer Hem alle dingen onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen zijn, Dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft. Ook dan zal dat zo zijn. Dat blijft zo. Opdat God zij alles in allen.

God is alles in allen. De verbinding tussen God en alles en allen wordt gevormd door de persoon van de Heere Jezus Christus. Hij is Degene Die die twee aan elkaar verbindt. Hij brengt in onze dagen die verbinding tot stand. Dat werk duurt voort tot de Jongste Dag en Hij staat er ook garant voor dat die verbinding blijft, ook na de Jongste Dag, in een nieuwe schepping. God was in Christus de wereld met Zich verzoenende, of wel, er is één Middelaar tussen God en de mensen. Hij brengt de verbinding tot stand. Ook nadat Hij de verbinding tot stand gebracht heeft, blijft Hij de Middelaar, ook na de Jongste Dag. Hij is Degene Die ons tot God gebracht heeft. Wij hebben door Hem de vrije toegang tot God. Wat wij van God ontvangen hebben, dat hebben wij via Christus ontvangen, als de Middelaar. Sinds dat tot stand gebracht is, is Hij ook Degene Die die verbinding onderhoudt. De uitspraak dat Hij getrouw is aan Degene Die Hem gesteld heeft, spreekt daarover. Hij is een nieuwe Schepping, wij zijn in Christus een nieuwe schepping en in die nieuwe schepping is Hij de Borg en Middelaar van het Nieuwe Verbond en Degene door Wie wij tot God gaan. Als dat nu voor ons zo is en het heet een nieuwe schepping, dan geldt dat straks ook voor alles wat een nieuwe schepping is, ook al is er dan geen oude schepping meer. Dat komt ook overeen met de terminologie uit de Hebreeënbrief, die zegt dat de tegenwoordige functie van Christus is dat Hij het Hoofd is van Zijn huis, waarin Hij getrouw is aan Degene Die Hem gesteld heeft. Hij is de Hogepriester naar de ordening van Melchizédek, ontleend aan oudtestamentische symboliek. In Psalm 110: 4 staat: Gij zijn Priester in der eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek. Hoelang blijft Hij dan Hogepriester? Voor altijd. Daar komt geen eind aan.

In vers 28 leest men soms dat de Zoon verdwijnt. Als Hij onderworpen is aan God, dan is God alles in allen en is de Zoon dus verdwenen. Dat kan niet, want dat is in strijd met het idee dat Hij voor altijd tot Zoon gesteld is. Hij heeft van de Vader eeuwige zegeningen ontvangen. Dat is maar goed ook, want anders zouden onze zegeningen die wij weer van Hem hebben ontvangen ook geen eeuwige zegeningen zijn.

Je kunt het begrip zoon beperken tot bouwer; dat is per slot van rekening ook wat zoon in het Hebreeuws betekent, maar aan het bouwen komt uiteraard ooit een keer een eind. Voor zover dat Zoonschap dus eindig zou zijn, is het alleen in dit opzicht eindig. Op een gegeven moment valt er niets meer te openbaren en niets meer uit te breiden, op een gegeven moment zijn alle

vijanden teniet gedaan. Dan is dat klaar. Maar deze functie, deze titel, wordt niet van Hem afgenomen, zoals ook de titel van Hogepriester naar de ordening van Melchizédek Hem niet afgenomen wordt. Het is niet zo dat Hij nu een werk doet en dat dit werk er na de Jongste Dag erop zit en Hij dan rust, of van het toneel verdwijnt. Dan heeft Hij weliswaar Zijn werk volbracht, maar Hij blijft Wie Hij is en Hij staat er garant voor dat de dingen blijven zoals ze zijn, dat wat tot stand gebracht is ook daadwerkelijk blijft. Je vindt die dingen uitgedrukt in de achtereenvolgende koningen David en Salomo. David als de bouwer van het koninkrijk. Daarna komt Salomo en de algemene gedachte is dat hij nooit meer oorlog heeft hoeven voeren en zijn Rijk niet heeft hoeven uitbreiden. Het was vrede en daarom heet hij ook zo. Als er geen oorlog meer is, dan kun je je bezighouden met cultuur en nijverheid, met handel, kunst en wetenschap en dat soort dingen meer. Dat gebeurde dan ook in de dagen van Salomo. Alles vooruitziend naar de situatie in de 1000 jaren, maar via die situatie vooruitziend naar de nieuwe aarde.

25 Want Hij moet als Koning heersen, totdat Hij al de vijanden onder Zijn voeten zal gelegd hebben.

Dit is een citaat uit Psa. 110.

Psa. 110: 1 Een psalm van David.
De HEERE heeft tot mijn Heere gesproken: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten.

Totdat = opdat.

Totdat wekt bij velen de indruk dat de Heere Jezus Christus zal zitten aan de rechterhand Gods tot een bepaald moment en daarna niet meer. Dat is een misverstand, want dit is een positie die Hij voor altijd ontvangen heeft. Het is ook niet totdat, maar opdat. Het doel is dat Zijn vijanden gezet zullen worden tot een voetbank Zijner voeten.

2 De HEERE zal de scepter Uwer sterkte zenden uit Sion, *zeggende*: Heers in het midden Uwer vijanden.

Een scepter is een koninklijk attribuut. Wie een scepter heeft is koning, op dezelfde wijze als iemand die een troon of een kroon heeft Koning is. Hij zou heersen in het midden Zijner vijanden, wat betekent dat Hij nog lange tijd Koning zal zijn terwijl Zijn vijanden nog niet vernietigd zijn en zelfs om Hem heen zijn. Dat is in onze dagen nog zeker het geval en daar zal pas in de wederkomst van Christus een einde aan gemaakt worden.

- 4 De HEERE heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in der eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek.

Het zal Hem niet berouwen = het blijft zo; het wordt niet meer veranderd. Niet alleen het Koningschap, maar ook het Priesterschap van Christus is eeuwig. Dat kan ook moeilijk anders, want de twee functies zijn niet van elkaar te scheiden, in ieder geval niet onder het Nieuwe Verbond, want de Hogepriester is Hogepriester naar de ordening van Melech Tsadik, de Koning der gerechtigheid, of de rechtvaardige Koning. De Priester is namelijk Koning en de Koning is Priester. Zo is het ook altijd geweest en zo was het altijd, alleen niet onder het Oude Verbond. Dat is de enige uitzondering op deze gewone regel. De Koning is het staatkundig Hoofd. Hij is het Hoofd van het Rijk en de Priester is het Hoofd van de religie, van de dienst aan God. In de praktijk echter is het Dezelfde Man. Als dus het Priesterschap eeuwig is, dan is het Koningschap ook eeuwig en andersom.

- 5 De HEERE is aan Uw rechterhand; Hij zal koningen verslaan ten dage Zijns toorns.

Die dag des toorns moet nog komen. Dan zal Hij die andere koningen verslaan. Openb. spreekt daarover en zegt: 'De dag des toorns is gekomen en wie kan bestaan?' (Openb. 6: 17).

Psa. 110: 1 wordt aangehaald in Matth. 22; Mark. 12; Luk. 20; Hand. 2; 1 Kor. 15; Efe. 1; Hebr. 1 en 10. Dat zijn nogal wat Schriftplaatsen. Het is een vast Schriftgedeelte uit het Oude Testament dat aangehaald wordt in het Nieuwe, waarbij beargumenteerd wordt dat de Zoon van David aan de andere kant de Zoon van God is. Dat is bij de Joden volledig onbekend. De Messias zou aan de rechterhand Gods zitten, omdat Hij de Zoon van God is. Daarom noemt David in Psa. 110: 1 zijn eigen Zoon zijn Heer, omdat Hij ook de Zoon van God is en dat zelfs in de eerste plaats.

- Psa. 2: 1   Waarom woeden de heiden, en bedenken de volken ijdelheid?
2   De koningen der aarde stellen zich op, en de vorsten
                 beraadslagen te zamen tegen den HEERE, en tegen Zijn
                 Gezalfde, *zeggende*:
3   Laat ons hun banden verscheuren, en hun touwen van ons
                 werpen.

Daar heb je dus vijanden die nog niet tenietgedaan zijn. Zij zijn er in onze dagen. Het commentaar daarop is in de eerste plaats...

- 4 Die in den hemel woont, zal lachen; de HEERE zal hen bespotten.

Gewoon omdat ze te laat zijn. Het is al gebeurd, want...

- 6 Ik toch heb Mijn Koning gezalft over Sion, den berg Mijner heiligheid.

Het is allang gebeurd. Er is niets meer aan te doen. Dan spreekt de Koning Zelf...

- 7 Ik zal van het besluit verhalen: de HEERE heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd.
8 Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting.
9 Gij zult hen verpletteren met een ijzeren scepter; Gij zult hen in stukken slaan als een pottenbakkersvat.

Hetgeen volledig overeenkomt met 'Hij zal de vijanden teniet doen', alsof het aardewerk is dat je kapot slaat. Hij doet dat met een ijzeren scepter.

Scepter = koningschap.

Als die van ijzer is, wil dat zeggen dat het met geweld gebeurt, want ijzer vermaalt en verbreekt, met dank aan Dan. 2 voor de verklaring van deze symboliek.

Dus worden de koningen der aarde opgeroepen om verstandig te handelen en zich te onderwerpen aan deze van God gestelde Koning (vers 10 - 12), voor het te laat is, want anders zullen zij tenietgedaan worden. Dat geldt uiteindelijk natuurlijk voor alle goddeloze mensen. Ook deze Psalm wordt in het Nieuwe Testament nogal eens aangehaald, met name in Hebreeën: Hebr. 1: 5; 5: 5; Hand. 13: 33. 'Gij zijt Mijn Zoon' heeft wel degelijk ook de betekenis van: Gij zijt Mijn Hogepriester. En als dat is, dan betekent het ook: Gij zijt Mijn Koning. In elk geval in Hand. 13: 33 staat erbij dat dit gebeurd is toen God Hem uit de doden opwekte. 1 Kor. 15 zegt dat dit gebeurde toen Hij tot Eersteling gemaakt werd: Zoon, Koning, Priester, Eersteling.

- Psa. 45: 3 Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen; genade is uitgestort in Uw lippen; daarom heeft U God gezegend in eeuwigheid.

De genade is uitgestort in uw lippen = Uw lippen spreken genade. Daarom heeft U God gezegend in eeuwigheid. Dit wordt uiteraard tot Christus gezegd, impliciet de Hogepriester van het Nieuwe Verbond, want de Hogepriester is verantwoordelijk voor het bewaren en het prediken van het Woord van God. De uitdrukking dat genade is uitgestort in Uw lippen is een beschrijving van één van de belangrijkste priesterlijke verantwoordelijkheden.

- 4 Gord Uw zwaard aan de heup, o Held! Uw Majesteit en Uw heerlijkheid.

Het zwaard staat voor uw Majesteit en uw heerlijkheid, de kracht namelijk van Zijn Koningschap.

- 5 En rijd voorspoediglijk in Uw heerlijkheid, op het woord der waarheid en rechtvaardige zachtmoedigheid; en Uw rechterhand zal U vreselijke dingen leren.
- 6 Uw pijlen zijn scherp; volken zullen onder U vallen; *zij treffen* in het hart van des Konings vijanden.

Dat is een beschrijving van hoe de vijanden tenietgedaan zullen worden.

- 7 Uw troon, o God! is eeuwiglijk en altoos; de scepter Uws Koninkrijks is een scepter der rechtmatigheid.

Deze Koning wordt dus als God beschreven.

Voor zover het woord eeuwiglijk niet duidelijk genoeg is (sommigen proberen het woord eeuwig zodanig te interpreteren dat het tijdelijk betekent), staat het er nog een keer met een ander woord achter, namelijk altoos. Niet maar 1000 jaar en ook niet tot de Jongste Dag. Dat Koningschap van Christus gaat tot voorbij de Jongste Dag. De Zoon zal in Zijn functie als Koning en Priester van het Nieuwe Verbond ook na de Jongste Dag onderworpen zijn aan de Vader, overeenkomend met dat Hij Priester tot in eeuwigheid zou zijn, naar de ordening van Melchizék.

- 8 Gij hebt gerechtigheid lief, en haat goddeloosheid; daarom heeft U, o God! Uw God gezalfd met vreugdeolie, boven Uw medegenoten.

Dit zijn woorden die van toepassing worden gebracht op de Heere Jezus. Dat hebben we niet zelf bedacht of begrepen, want dit staat gewoon in Hebr. 1, waar dit gedeelte uitgebreid geciteerd wordt en waar gesproken wordt over de tegenwoordige positie van Jezus van Nazareth, Die een positie heeft ontvangen boven de engelen. Hier in Psalm 45 wordt Hij als God wordt aangesproken.

- Psa. 8: 7 Gij doet Hem heersen over de werken Uwer handen; Gij hebt alles onder Zijn voeten gezet;

Dat gaat over hetzelfde als in Psa. 2. Daar ging het over de vijanden en hier over alles, het heelal. Er staat hier ook een verwijzing bij naar 1 Kor. 15: 27, maar dat is een beetje krap, want deze tekst wordt wel vaker in het Nieuwe Testament aangehaald, bijvoorbeeld in Efe. 1: 22.

Hier in Psa. 8 worden deze dingen niet toegeschreven aan de Zoon van God, maar aan de Zoon des mensen. Die uitdrukking is in hoge mate afkomstig uit deze Psalm.

Psa. 8: 5   Wat is de Mens, dat Gij Zijner gedenkt, en de Zoon des mensen, dat Gij Hem bezoekt?

Het antwoord op de vraag is de Messias, de Zoon van Adam, de Zoon des mensen. Aan Hem zou het hele heelal worden onderworpen. Vandaar dat je in Joh. 5 leest dat de Vader al het oordeel aan de Zoon gegeven heeft, juist omdat hij de Zoon des mensen is. Zijn positie als Christus berust enerzijds op Zijn positie als Zoon des mensen. Dat is de lijn van Adam, via Abraham en David tot op de Heere Jezus. Dat maakt Hem tot Zoon van Adam, maar ook tot Zoon van David. De andere lijn is dat Hij door God in zijn opstanding tot Zoon van God gesteld is.

Alle Schriftplaatsen die tot nu toe zijn aangehaald zijn heel elementaire Schriftplaatsen, omdat ze in het Nieuwe Testament dikwijls worden geciteerd, of op z'n minst naar verwezen.

2 Sam. 7: 12   Wanneer uw (van David) dagen zullen vervuld zijn, en gij met uw vadersen zult ontslapen zijn, zo zal Ik uw zaad na u doen opstaan, dat uit uw lijf voortkomen zal, en Ik zal Zijn Koninkrijk bevestigen.

Hoewel de Bijbel zelf zegt dat deze woorden vervuld zijn in Salomo (1 Kon. 8: 20), is het niettemin zo dat de Bijbel ook zegt dat deze woorden vervuld worden in Christus. Dit impliceert dat Salomo als zoon van David een type is van Christus. Datzelfde geldt voor de uitspraken over het zaad van Abraham. De Bijbel zelf zegt dat dit Izak is, maar dezelfde Bijbel zegt ook dat het Christus is. Dat maakt Izak tot type van Christus.

Er zijn ook profetieën die duidelijk over Antiochus Epiphanes gaan, maar toch gaan ze ook duidelijk over de antichrist (Dan. 7, 8, 11). Ze moeten in de toekomst nog vervuld worden, hoewel ze al in het verleden vervuld zijn. Het één sluit het ander niet uit en het is een tamelijk veel voorkomend Bijbels beginsel. Die dingen herhalen zich. Sommigen vinden dat verwarrend. Dat is het niet. Het is alleen dat je wat meer te leren hebt over de aard en inhoud van de Bijbelse profetieën. Dat is soms inderdaad niet al te simpel. Je kunt soms een bepaalde uitleg bewijzen, maar daarmee heb je niet bewezen dat

een andere uitleg onjuist is. Het gaat vaak dubbel op en zelfs met dubbel ben je er soms nog niet.

- 13 Die zal Mijn huis een Naam bouwen; en Ik zal den stoel zijns Koninkrijks bevestigen tot in eeuwigheid.

Dit kan dan wel op Salomo slaan, maar hij is net als David gestorven. Salomo was 40 jaar koning en toen legde hij het loodje.

- 14 Ik zal hem zijn tot een Vader, en hij zal Mij zijn tot een zoon; dewelke als hij misdoet, zo zal Ik hem met een mensenroede en met plagen der mensenkinderen straffen.

Hoewel de Bijbel zegt dat deze woorden over Salomo gaan, kan het niet missen dat ze juist over Christus spreken.

Ik zal Hem **tot** een Vader zijn, en Hij zal Mij **tot** een Zoon zijn.

Tot betekent dat het eerst niet zo was en later wel.

Tot = er naartoe. Naar een bepaald doel, bestemming of situatie die bereikt zou worden. Hij zou het Zaad van David zijn en daarmee Erfgenaam en Zoon van David, maar Hij zou ook Zoon van God zijn.

Dat Zoon niet met hoofdletter is geschreven komt waarschijnlijk door de vervolgzin: Dewelke als Hij misdoet....

Men gelooft doorgaans niet dat de Heere Jezus kwam in gelijkheid des zondigen vleses en dat Hij tot zonde gemaakt werd en dat Hij tot de misdadigers gerekend werd. Als je dat soort dingen niet werkelijk gelooft, dan kun je met dit vers geen kant op. Men gelooft niet eens dat Hij in onze plaats wil staan, zoals het lied zegt: Welk een Vriend is onze Jezus, Die in onze plaats wil staan. Welke plaats was dat dan in het verleden? Dat is de plaats van een zondaar. Hij werd gestraft. De straf die ons de vrede brengt, was op Hem, omdat Hij schuldig stond als onze Vertegenwoordiger, als onze Plaatsvervanger. We spreken dan ook over het plaatsvervangend lijden van de Heere Jezus, hoewel die term zo niet in de Bijbel staat. De gedachte is in ieder geval volstrekt Bijbels.

- 15 Maar Mijn goedertierenheid zal van hem niet wijken, gelijk als Ik *die* weggenomen heb van Saul, dien Ik van voor uw aangezicht heb weggenomen.
- 16 Doch uw huis zal bestendig zijn, en uw koninkrijk tot in eeuwigheid, voor uw aangezicht; uw stoel zal vast zijn tot in eeuwigheid.

Uw huis zal vast zijn tot in eeuwigheid en uw stoel zal vast zijn tot in eeuwigheid. Die Zoon van David zou een eeuwig Koninkrijk ontvangen. Zijn

Koninkrijk zou geen einde nemen. Hierboven lazen we al: 'Uw troon is eeuwiglijk en altoos', aangehaald in Hebr. 8. De meest voor de hand liggende paralleltekst vinden we in Psa. 89. Die psalm is in hoge mate op 2 Sam. 7 gebaseerd.

Psa. 89: 4 Ik heb een verbond gemaakt met Mijn uitverkorene; Ik heb Mijn knecht David gezworen:
5 Ik zal uw zaad tot in eeuwigheid bevestigen, en uw troon opbouwen van geslacht tot geslacht. Sela.

Van generatie tot generatie, tot in eeuwigheid. In eeuwigheid heb je geen generatie tot generatie meer. In de nieuwe schepping is er geen voortplanting meer. Het is een Koninkrijk tot in eeuwigheid.

20 ... Ik heb hulp besteld bij een held; Ik heb een verkorene uit het volk verhoogd.

Dat is oorspronkelijk David, maar uiteindelijk Christus.

21 Ik heb David, Mijn knecht, gevonden; met Mijn heilige olie heb Ik hem gezalfd;

Ook die uitdrukking is op de Heere Jezus van toepassing, als de Zoon van David.

25 En Mijn getrouwheid en Mijn goedertierenheid zullen met Hem zijn; en Zijn hoorn zal in Mijn Naam verhoogd worden.
26 En Ik zal Zijn hand in de zee zetten, en Zijn rechterhand in de rivieren.
27 Hij zal Mij noemen: Gij zijt Mijn Vader! Mijn God, en de Rotssteen Mijns heils!
28 Ook zal Ik Hem ten eerstgeborenen Zoon stellen, ten hoogste over de koningen der aarde.
29 En Ik zal mijn goedertierenheid in eeuwigheid houden, en Mijn verbond zal Hem vast blijven.

Ook al zullen weinigen het geloven, maar dit is ook aan Salomo vervuld. Uiteindelijk zal dit natuurlijk in Christus vervuld worden. Volgens vers 29 zijn deze beloften voor eeuwig en de vervulling zal eeuwig zijn.

30 En Ik zal zijn Zaad in eeuwigheid zetten, en Zijn troon als de dagen der hemelen.

- 37 Zijn Zaad zal in der eeuwigheid zijn, en Zijn troon zal voor Mij zijn als de zon.
- 38 Hij zal eeuwiglijk bevestigd worden, gelijk de maan; en de Getuige in den hemel is getrouw. Sela.

Woorden van deze strekking lees je in de psalmen nogal eens.

Jes. 9: 5   Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst;

De Zoon wordt Vader genoemd, want Hij brengt de eeuwigheid voort. Hij is de Eerste Die dat eeuwige leven ontvangt; Hij is de Eerste van een nieuwe schepping. Als wij dat nieuwe leven ontvangen, dan ontvangen wij dat van Hem. Als we de Heilige Geest ontvangen, dan ontvangen we dat van Hem. Alles wat God ons geeft, geeft Hij eerst aan de Heere Jezus en Zijn zegeningen worden vervolgens onze zegeningen. Zo wordt Hij van ons uit gezien als Vader.

- 6   Der grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn op den troon van David en in Zijn Koninkrijk, om dat te bevestigen, en dat te sterken met gericht en met gerechtigheid, van nu aan tot in eeuwigheid toe. De ijver des HEEREN der heerscharen zal zulks doen.

Zal geen einde zijn of worden = eeuwig en altoos. Hier ligt de nadruk op Christus als de Zoon van David, terwijl in vers 5 meer de nadruk ligt op de Zoon van God.

In verband met het Koninkrijk van Christus kom je onvermijdelijk in Daniël terecht. Dat is de achtergrond van heel dat Bijbelboek: Hoe zit het met het Koninkrijk en de beloften aan met name David?

Dan. 2: 44   Doch in de dagen van die koningen (die 10 of 11 die hiervoor besproken zijn) zal de God des hemels een Koninkrijk verwekken, dat in der eeuwigheid niet verstoord zal worden; en dat Koninkrijk zal aan geen ander volk overgelaten worden; het zal al die koninkrijken vermalen en te niet doen, maar zelf zal het in alle eeuwigheid bestaan.

Wat er verwekt wordt is natuurlijk de Koning en niet het Koninkrijk, maar als er een Koning is, is er ook een Koninkrijk. Dit is het hoofdstuk waarin gezegd

wordt dat het ijzer alles vermaalt en verbreekt. De woorden hier komen aardig overeen met psalm 2, met de ijzeren scepter en het in stukken slaan als een pottenbakkersvat. Dit Koninkrijk zal al die andere koninkrijken vermalen en tenietdoen, maar zelf zal het in alle eeuwigheid bestaan.

- Dan. 7: 13 *Verder* zag ik in de nachtgezichten, en ziet, er kwam Een met de wolken des hemels. Als eens mensen zoon, en Hij kwam tot den Oude van dagen, en zij deden Hem voor Denzelve naderen.
- 14 En Hem werd gegeven heerschappij, en eer, en het Koninkrijk, dat Hem alle volken, en natiën en tongen eren zouden; Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, die niet vergaan zal, en Zijn Koninkrijk zal niet verdorven worden.

De Vader geeft aan de Zoon het gericht, de heerschappij, een troon. Een eeuwige heerschappij die niet vergaan zal = tautologie = dubbelzegging. Net zoals als een houten tafel van hout. Daarna staat het er nog een keer: en Zijn Koninkrijk zal niet verdorven worden.

Mocht je nu denken dat het allemaal hangt aan dat ene omstreden woord 'eeuwig', dan zie je dat er nog wel meer termen gebruikt worden om duidelijk te maken dat het altijddurend zal zijn. Er komt geen einde aan Zijn Koninkrijk en dus ook niet aan Zijn Koningschap, net zo min als er een einde komt aan Zijn functie als Hogepriester naar de ordening van Melchizédek. 1 Kor. 15 kan daar niet mee in strijd zijn. Je hebt geen reden 1 Kor. 15: 27 en 28 zodanig te lezen dat er een eind komt aan het functioneren van deze Koning. In beide gevallen wordt Hij niet opgevolgd. Er komt geen einde aan. Het is naar de kracht des onvergankelijken levens. En dus...

- 28 En wanneer Hem alle dingen onderworpen zullen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen worden dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.

Ook dan zal dat zo blijven. Ook wij die deel gekregen hebben aan dat nieuwe leven, zullen onderworpen zijn aan de Vader. God is niet onze Gelijke. Die rangorde blijft altijd bestaan, net als de relatie tussen Vader en Zoon. Het Bijbelse Godsbeeld is niet dat God een persoonlijk God is. God kan niet gekend worden. Hij is de onzienlijke God. Hij manifesteert Zich in een Persoon, in de normale betekenis van dat woord. Hij manifesteert Zich, Hij vertoont Zich, Hij doet Zich kennen in de Persoon van Jezus van Nazareth, Die de Zoon van Abraham en de Zoon van David is, de Zoon des mensen, maar wat nog belangrijker is, die de Zoon van God is. Dat blijft zo, altijd. De aanstelling van Jezus tot Zoon, tot Koning en tot Hogepriester van het Nieuwe Verbond was nu eenmaal voor eeuwig en altijd. Hij zou een Koninkrijk hebben

en dat Koninkrijk zou geen einde nemen; Hij zou Priester zijn tot in der eeuwigheid.

De enige discussie die je daarna overhoudt is over de vraag waarom dat eigenlijk allemaal moet, vooral ook na de Jongste Dag. Die vraag komt voor een deel voort uit het niet goed begrijpen van de positie van de Heere Jezus Christus. Ook dat is een oude discussie met betrekking tot het Hogepriesterschap van Christus. Hij is Priester in der eeuwigheid, maar dat hoeft Hij toch niet altijd te blijven, want Hij brengt ons tot God en als dat gebeurd is, dan is dat het einde van het verhaal. Dat is een misverstand. Als Hogepriester naar de ordening van Melchizédek is Hij niet Degene die de mens tot God brengt. De Hogepriester is Degene Die de mensen die al wedergeboren zijn in relatie houdt met God. Die positie houdt Hij voor eeuwig. In theorie is het denkbaar dat Zijn actieve bezigheden beëindigd worden ter gelegenheid van de Jongste Dag, maar dat wil nog niet zeggen dat Hij uit Zijn positie ontslagen wordt. Hij blijft gewoon Wie Hij was en in die positie. Het is de vraag of Hij daarna geen actief werk meer doet in die positie. Als Hij verzoening doet voor onze zonden en onze harten reinigt van een kwaad geweten en dat doet in de positie van Hogepriester naar de ordening van Melchizédek, dan lijkt het voor de hand te liggen dat aan dat werk een einde komt. Aan de andere kant moet je begrijpen dat de functie van de Hogepriester naar de ordening van Melchizédek in de eerste plaats en samenvattend is, dat Hij het Hoofd is van de dienst aan God. Hij geeft leiding aan de dienst aan God. Die dienst aan God betekent eigenlijk definitief iets na de Jongste Dag. Dat is tenminste te hopen, want wat moeten we anders straks in die nieuwe schepping doen? Je moet er toch niet aan denken om altijd met een harpje op een wolkje te moeten zitten. Wat gaan we daar doen? Ons tot in eeuwigheid zitten vervelen? Na de Jongste dag is de schepping pas definitief en is de situatie bereikt zoals die zou moeten zijn. Al het andere is inleiding tot. Wij zouden nu de Heer dienen en doen dat onder de leiding van de Hogepriester. Na de opname van de Gemeente zullen we dat in geïntensiveerde mate doen, in de dagen van de openbaring van Zijn Koninkrijk. Dat is natuurlijk maar een korte periode van enige decennia, want als het Koninkrijk eenmaal gevestigd is, hoeft het niet meer gevestigd te worden. Niettemin, na die periode is er geen eind gekomen aan onze dienst aan God, net zo min als aan die van de Heere Jezus Christus.

Er zijn ook mensen die zeggen dat alleen Israël een Hogepriester nodig heeft. Die is oorspronkelijk ook aan Israël gegeven. Israël heeft dat nodig en dat speelde vooral onder het Oude Verbond, om het volk tot God te brengen en om als middelaar op te treden tussen God en de mens. Maar ja, ook de mannen Gods, de profeten, traden op als middelaar tussen God en de mens. Dat is dan dus wat slordig geformuleerd.

Maar wij, als Gemeente, die immers het lichaam van Christus zijn, die gezegend zijn met elke geestelijke zegening in Christus, hebben toch geen Hogepriester nodig? Wij zijn onlosmakelijk met God verzoend en zijn één plant met Hem. Wij leven bovendien het leven van Christus Zelf. Daar hebben we toch geen Hogepriester voor nodig? Dat kun je zo wel mooi formuleren, maar de Bijbel zegt dat God ons die Hogepriester gegeven heeft en dat dit ook altijd zo blijft. Hij is Priester in der eeuwigheid, naar de kracht des onvergankelijken levens. Zolang Christus dus dat onvergankelijke leven heeft, is Hij de Hogepriester.

Als we eenmaal begrepen hebben dat God Zich openbaart in de gedaante van de Heere Jezus Christus, de Messias, dan hoef je er toch geen problemen mee te hebben dat dit na de Jongste Dag ook gebeurt. Als God Zich dan wil laten zien, dan verschijnt daar nog steeds dezelfde gedaante, want Hij is het uitgedrukte beeld van Gods wezen en het afschijnsel van Gods heerlijkheid. Mocht je denken dat straks alles erop zit en de eindsituatie bereikt is op de Jongste Dag en we dan geen Hogepriester meer nodig hebben, dan zegt Paulus dat dit zo niet is. Wanneer hem alle dingen zullen onderworpen zijn, dan zal de Zoon Zelf nog steeds onderworpen zijn aan Degene Die Hem alle dingen onderworpen heeft. Ook dat was voor altijd. Dat wordt hier in het Nieuwe Testament bevestigd.

Opdat God zij alles in allen. God is alles in Christus. Hij is immers het uitgedrukte beeld van Gods zelfstandigheid. God neemt gestalte aan in de Persoon van de Heere Jezus. In Hem zijn alle schatten der wijsheid en kennis verborgen (Kol. 2: 3). Daarbuiten is niets. Bovendien, buiten Hem is er geen één. Buiten Hem is er geen God. Er is niemand, behalve Ik. Je kunt niet God zien naast de Heere Jezus. Je kunt de Heere Jezus zien en meer valt er van God niet te zien. Bovendien, het is Gods welbehagen geweest dat in Hem al de volheid wonen zou (Kol. 1: 19), want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk (Kol. 2: 9). Er is geen enkele aanleiding om te denken dat daar op de Jongste Dag een einde aan komt. De Zoon is per definitie aan de Vader onderworpen.

Je kunt natuurlijk zeggen dat de Zoon de Bouwer is. Hij bouwt een Koninkrijk, een tempel, een nieuwe schepping. De vraag is dan, als dit werk allemaal af is, of Hij nog de bouwer is. Het antwoord is ja, maar niet in actieve zin. Hij is de Bouwer. De Heere Jezus Christus was gestorven, maar Hij is opgewekt. Daarna heeft Hij nog wat te doen, want Hij zou in ieder geval nog dat Koninkrijk hier op aarde vestigen. Hij zou alle dingen aan Zijn voeten onderwerpen. Alle dingen = ta panta = het al. Mocht je nu denken, binnen het kader van dit hoofdstuk, dat hij na voltooiing van dit alles, alsnog zal verdwijnen, of terugkeert in de Godheid, dan is dat dus niet zo, want Paulus zegt dat het zo

blijft. De Heere Jezus Christus staat garant voor die situatie. Dat doet Hij nu al. Hij is de garantie van onze zaligheid. Ons eeuwig leven, onze erfenis, onze zegeningen, liggen vast in de Persoon van de Heere Jezus Christus. Al Gods beloften, zoveel als er zijn, zijn in Hem ja en amen. Hij is de Borg (Garantie) van dat Nieuwe Verbond.

Hoe weten we nu zeker dat als straks die nieuwe schepping tot stand gekomen is, het dan niet weer fout gaat? Dat zou toch kunnen? Velen hebben het idee dat de eerste mensheid ook zo perfect was, maar het is toch fout gegaan. De geschiedenis herhaalt zich toch altijd? Niet alleen op korte termijn, maar ook op de lange termijn. Men heeft hele theorieën over cycli van 26.000 jaar, waarna alles steeds weer opnieuw begint. De wereld draait, niet slechts in een cirkel, maar een spiraal. Het is ook geen neerwaartse spiraal. Het wordt steeds beter. Het is dus niet zo slecht gesteld met onze wereld, want mocht die weer vergaan, dan komt hij er beter uit tevoorschijn. De cyclus is nu bijna rond en dan begint de volgende op een hoger niveau. Sommigen noemen dat evolutie, zodat je er nog een biologische of natuurkundige parallel bij hebt ter onderbouwing van deze onzinnige filosofie.

Maar hoe weten wij dat het in de toekomst niet weer fout gaat? Omdat Christus de Borg is van dat Nieuwe Verbond. Hoe Hij dat doet? Dat weten wij niet, maar Hij zal het ongetwijfeld wel weten. Hij draagt alle dingen door het Woord van Gods kracht. Dat is voor altijd en eeuwig. Dat schrijft Paulus hier ook. Het is alleen jammer dat die woorden anders geïnterpreteerd worden en dat men zich een eigen Godsbeeld buiten de Heere Jezus om heeft ontwikkeld. De mens komt en gaat, maar God blijft in der eeuwigheid.

Opdat God zij alles in allen. De volheid van God woont niet alleen in Christus, maar ook in Zijn lichaam, hetwelk is de Gemeente. Wij zijn eerstelingen van het Nieuwe Verbond. Ook wat betreft de lichamelijke opstanding zullen wij als eersten daaraan deel krijgen.

Wij zouden zoeken de dingen die boven zijn, in afwachting van dat wij met Christus zullen geopenbaard worden in heerlijkheid (Kol. 3: 1 – 4). Binnen dat kader zouden we afleggen aangaande de oude mens en aandoen de nieuwe mens. Dat is hetzelfde als de tweede Mens aandoen uit 1 Kor. 15: 45, 47. Die nieuwe mens word vernieuwd tot kennis. Er zijn mensen die dat helemaal niet willen. Zij willen niet weten, want kennis vermeerdert smart. Hoe meer wij kennen, hoe meer wij vreemdelingen voor de wereld worden, die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houdt. De andere kant is dat hoe meer wij de waarheid kennen, hoe zekerder wij zijn in ons leven als kinderen Gods en hoe meer ons geloof gebouwd wordt. Dat is voor ons heel nuttig en is bovendien tot heerlijkheid van God.

Hoe dan ook, wij worden vernieuwd tot kennis, naar het evenbeeld Desgenen Die ons geschapen heeft, naar het beeld Gods namelijk. Dat is ook precies de bedoeling, want wij zouden beelddragere Gods zijn. Dat is de nieuwe mens. Tot op heden is dat niet meer dan de Gemeente. De rest komt daarna. In die Gemeente is niet Griek en Jood, noch besnijdenis en voorhuis, barbaar en Scyth, dienstknecht en vrije, maar Christus is alles en in allen (Kol. 3: 11).

Dit zijn onderscheidingen naar de mens in deze oude schepping.

Griek en Jood zijn twee totaal verschillende culturen. Dat onderscheid bestaat in de Gemeente niet en het speelt daarin dus ook geen rol. Niettemin heb je in de Gemeente Griek en Jood. Je hebt in de Gemeente gelovigen uit de Joden en gelovigen uit de heidenen. Fundamenteel zijn dit echter dingen van de oude mens en wij zijn inmiddels en nieuwe mens en die kent deze tegenstellingen in de oude mens niet.

Besnijdenis en voorhuis = besnijdenis is Joods en voorhuis is heidens.

Dienstknecht en vrije = grote tegenstelling.

Barbaar en Scyth = barbaar = onbeschaafd en Scyth is dan dus beschaafd.

Het zijn onderscheidingen die niet bestaan, want in de Gemeente is Christus alles en in allen, in die nieuwe mens. Vooralsnog is dat de Gemeente. Na de Jongste Dag heb je alleen maar nieuwe mens, want al het oude is voorbijgegaan, zelfs de hemel en de aarde en de hele mensheid. Dan is er alleen nog de nieuwe mens en daarin is Christus alles en in allen. Dat is nu al zo in de nieuwe mens. De nieuwe mens blijft altijd en Christus zal dus ook altijd alles en in allen blijven.

In 1 Kor. 15 heet het dat God zij alles en in allen. Dat is geen tegenstelling, want Christus is God en de Geest van God is de Geest van Christus.

Het enige verschil tussen beide Schriftplaatsen is dat in 1 Kor. 15 gesproken wordt over een compleet nieuwe schepping na de Jongste Dag, terwijl in Kolossenzen ook over een nieuwe schepping gesproken wordt, maar dan voor de Jongste Dag. Daarom ligt het ook voor de hand om in Kol. een iets lagere uitdrukking te gebruiken dan in 1 Kor. 15: niet God, maar Christus.

Als het gaat om de voltooiing van de heilsgeschiedenis in de toekomst, dan kom je dus op het allerhoogste niveau terecht en dan heet het dat God zal zijn alles en in allen.

Die uitdrukking zelf is natuurlijk tamelijk poëtisch. Het is net zoiets als dat Johannes zegt dat God liefde is. Is daar alles mee gezegd? Ja, maar daarna kun je dat begrip liefde ontleden en blijkt dat begrip in de praktische uitwerking nogal wat aspecten te hebben en dan wordt het toch weer een lang verhaal. Je kunt ook zeggen dat God Licht is. zowel liefde als licht duiden op eenheid. Licht brengt gemeenschap en liefde brengt gemeenschap. Zelfs fysiek kan licht verdeeld worden in verschillende facetten, maar ook in de abstracte betekenis van de term heeft licht vele kanten.

En deze dan: in den beginnen was het Woord en het Woord was God. Het probleem is alleen dat vaak niet meer begrepen wordt wat er echt staat. Er staat dat God van den beginne gesproken heeft. Als Hij wat doet, dan spreekt Hij. Alles wat Hij doet heet spreken, want het spreken is nu eenmaal de uitdrukking van iemands wezen. Er komt iets van binnenuit voort naar buiten. Als Hij Zich naar buiten toe uit, dan zien we daar Zijn uitgedrukte Beeld, Christus en dus wordt gezegd dat Christus het Woord is.

Zo wordt in een paar termen uitgelegd Wie God is. Dat geldt ook voor de uitdrukking dat God alles is in allen, of dat Christus is alles in allen. Dat betekent dat alles wat er is op één of andere wijze deel uitmaakt van God en daarmee van Gods wezen. Als je zegt dat dat naar pantheïsme riekt, dan zeggen we dat het werk van God zich in alles uitdrukt, of andersom. Alles wat er is en alles wat door allen gedaan wordt is op één of andere wijze tot eer van God en maakt dus deel uit van Gods werk. Dan is God alles in allen. Het ideaal is dat al wat wij doen en overal waar wij gaan en alles wat wij spreken tot eer van God zou zijn. Dat in al wat wij doen de Heer betrokken is. Dat ideaal zal bereikt worden, maar dan zijn we inmiddels voorbij de Jongste Dag. Deze oude schepping, die beperkingen aan deze idealen oplegt, zal dan verdwenen zijn. Daarna zal God zijn alles in allen. Hoewel er dan nog steeds sprake is van een schepping en van schepselen, die bovendien vrijgemaakt zijn van slavernij, wat kenmerkend is voor deze wereld, hebben die schepselen een vrije wil, maar al wat zij doen, daar zal God in aanwezig zijn. Zo had het moeten zijn, was de bedoeling. Het schepsel zou tot eer van God zijn. In Rom. 11 heft Paulus een lofzang aan op de wijsheid van God. Hij vraagt zich af waar die wijsheid vandaan gekomen is. Nergens vandaan, want die wijsheid is uit God. Hij heeft geen raadsman gehad en niemand heeft Hem eerst iets gegeven of iets dergelijks. Die wijsheid en de kennis Gods komen voort uit Zijn wezen. Zijn conclusie is dan...

Rom. 11: 36 Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.

Alle dingen komen uit Hem voort, vinden zijn oorsprong in Hem. Alle dingen zijn door hem; Hij is het Middel, Degene Die het bewerkstelligt. Alle dingen zijn tot Hem, naar Hem toe. Alle dingen zijn uit Hem afkomstig en op Hem gericht. Dat wordt vaak vergeten. Men denkt dat het werk van God op de mens gericht is en men vindt ook dat ons werk op Hem gericht moet zijn, maar de waarheid is dat het uit Hem, door Hem en tot hem is. Alles wat via ons tot eer van God zou zijn, kan dat alleen zijn als dat door Hemzelf bewerkstelligd wordt. Immers, het is God Die in u werkt, beide het willen en het werken (Filipp. 2: 13). Als je denkt dat het je eigen ideeën waren, dan zit je mooi fout. Dat we dat niet kunnen doorgronden is een ander verhaal.

Waar komen ideeën vandaan? Wij hebben daar een woord voor: inspiratie. Dat suggereert dat een geest, of de geestelijke wereld, ons iets ingefluisterd heeft. Een gewoon Nederlands woord daarvoor is begeestering. Het is niet maar dat er ineens een lampje gaat branden; dat heb je alleen bij Willie Wortel. Het moet toch ergens vandaan komen. Hoe denk je dat de duivel de wereld regeert? Heus niet als een soort verkeersregelaar; zo van: Jij die kant op en jij die kant en ga jij maar rechtdoor. Hij heeft daar z'n personeel voor en die fluistert de mens wat in. Dat is geen prettige gedachte. Daarom willen velen dat ook niet accepteren, maar reken maar dat dit in hoge mate gebeurt. Hoe denk je dat dit gaat met het leven van een gelovige? Op dezelfde manier; er wordt ons wat ingefluisterd. Daar zijn we ons meestal niet van bewust en dat is waarschijnlijk maar goed ook. Het is de Heer Die een goed werk in ons begonnen heeft en dat voleindigt tot op de dag van Christus. Welk werk dat is en wanneer en hoeveel, weten we eenvoudig niet. Dat doet er ook niet zoveel toe, we vertrouwen daar gewoon op. Achteromkijkend heb je vaak wel een idee hoe dat dan allemaal geweest is en hoe dat gegaan is. Hoe dat technisch in z'n werk gaat? Geen idee, maar de Heer Zelf werkt in ons. Dat kunnen we niet zien, maar daarom heet het ook dat de Geest in ons werkt.

De Geest van God is niets anders dan de kracht Gods. Niet een kracht naast God, maar de kracht van God Zelf. Hij is dus een God Die actief is en Zich op enige wijze manifesteert. Gij hoort Zijn geluid, maar weet niet van waar Hij komt en waar Hij heengaat. Je ziet bij wijze van spreken de boomtoppen wuiven (Joh. 3: 8). Je weet niet hoe de Geest in je werkt, maar het resultaat daarvan zie je eventueel wel.

Christus werkt in ons, maar Hij is het uitgedrukte Beeld van Gods wezen. We moeten er gewoon op vertrouwen dat de Heer doet wat Hij beloofd heeft en dat Hij een werk in ons doet. Hij zou groeien in ons en gestalte in ons krijgen. Hij zou in ons wonen. Daarom heet het ook dat wij Zijn eigendom zijn. Hij zou Zijn werk in ons, aan ons en door ons doen, niet ten behoeve van ons, hoewel wij er wel bij varen, maar dat werk Gods is uit Hem, door hem en tot Hem: oorsprong, heden en bestemming en dus zal God zijn alles en in allen.

De goddelozen onttrekken zich aan dat uit Hem, door Hem en tot Hem. Die worden dan ook weggedaan en ook dat, zegt de Bijbel, is tot eer van God. Het is tot eer van de Rechter dat Hij een rechtvaardig oordeel uitspreekt en een rechtvaardig oordeel brengt over de onrechtvaardigen. Dat is tot eer van God, behalve voor degenen die denken dat God maar één ding wil, namelijk dat alle mensen zalig worden. Dat wil God wel, maar Hij wil nog een heleboel dingen meer. Hij dwingt de mens tot niets, maar dit betekent niet dat de onrechtvaardigen niet veroordeeld zullen worden. Tot de Israëlieten zei de Heer al: 'Gij zult de rechtvaardige rechtvaardigen en de onrechtvaardige verdoemen' (Deut. 25: 1). Waarom? Omdat God dat Zelf ook doet. Je hoeft aan een ongelovige niet uit te leggen dat dit tot eer van de Rechter is en dus

tot eer van God. Zij vragen daar zelf altijd naar: 'Als God een rechtvaardig God is, waarom is er dan zoveel onrechtvaardigheid in de wereld?'. Wacht maar af, Hij zal er een oordeel over brengen. Niet nu al, maar later, want Hij is ook lankmoedig en wil dat allen zich bekeren. Daar geeft Hij tijd en gelegenheid voor. Dat doet echter niets af aan de rechtvaardigheid Gods, Hij zal een oordeel brengen over de onrechtvaardige mensheid. Voor een deel doet Hij dat al, maar uiteindelijk doet Hij dat definitief en over heel de schepping. Wat er uiteindelijk overblijft is een wereld waarin God woont, een nieuwe Schepping.

Wij verwachten naar Zijn belofte nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, waarin gerechtigheid woont (blijft) (2 Petr. 3: 13). Gerechtigheid is één van de hoedanigheden van God. Hij is een rechtvaardig God. Als je dus een nieuwe schepping hebt waarin rechtvaardigheid woont, dan betekent dit dat God daarin is. Als die nieuwe schepping gekenmerkt wordt door liefde en eenheid, dan wil dat ook zeggen dat God daarin is.

Abstracte zaken worden uitgelegd aan de hand van analogieën, typen, symbolen. De Bijbel doet dat ook. Er zit niets anders op. Degenen die dat afwijzen, houden iets heel oppervlakkigs over. Zo vinden we in Openb. 21 en 22 een visioen met betrekking tot het Koninkrijk van Christus en daarmee een nieuwe schepping. Daarmee is overigens niet gezegd dat het uitsluitend van toepassing is na de Jongste Dag, want dat is niet zo. Het spreekt over een nieuwe schepping, ook voor zover die nu al bestaat.

Openb. 21: 22   En ik zag geen tempel in dezelve (het nieuwe Jeruzalem, als uitbeelding van het eeuwige Koninkrijk van Christus); want de Heere, de almachtige God, is haar tempel, en het Lam.

Er zijn geen twee tempels en dus is het: de Heere, de almachtige God, namelijk het Lam. God zien wil zeggen dat je Christus ziet en Hij is het Lam uit Openb. 5: 6, staande als geslacht. In Hem woont de volheid der Godheid. Dan is Hij te tempel. Heel de Gemeente wordt als tempel omschreven en dat is zo, omdat Christus daarin woont.

23   En de stad behoeft de zon en de maan niet, dat zij in dezelve zouden schijnen; want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is haar Kaars.
25   ... want aldaar zal geen nacht zijn.

Heerlijkheid = licht. Christus is het afschijnsel, de uitstraling, van Gods heerlijkheid.

Het wordt er niet donker.

Vers 18 – 21 geven een opsomming van allerlei edelstenen, waarmee de stad beschreven wordt. Het verschil tussen edelstenen en gewone stenen is dat edelstenen licht doorlaten. Een beetje edelsteen heeft 58 facetten, in de vorm van een briljant. Die stad is van edelstenen gemaakt. Het licht gaat er dwars doorheen. Wel met allerlei kleuronderscheid. Of dit letterlijk zo is? Het is in ieder geval een beeld. God is Licht. Zijn Licht bereikt alles; er is geen schaduw. Dat wil zeggen dat het licht overal doorheen gaat. Het licht is dus alles in allen. Het wordt nergens tegengehouden. Zelfs als in deze verzen sprake is van goud, dan is dat goud doorluchtig als glas = doorlichtig. Net als een kroonluchter. Dat heeft niets met ventilatie te maken, maar met licht. Het is dus goud waar je doorheen kijkt. Nu niet natuurkundig willen uitleggen dat als je goud dun genoeg maakt, je er doorheen kunt kijken. Dat kan inderdaad, maar het gaat om het idee. Het is allemaal edel materiaal, dat het vuur doorstaan heeft en dus eigenlijk een beeld van opstanding is. Ze hebben met elkaar gemeen dat het licht er dwars doorheen gaat. Daar is geen schaduw meer; daar is geen duisternis; daar is geen nacht meer. Dat is toch een mooie uitbeelding van dat God zal zijn alles en in allen.

In vers 29 van 1 Kor. 15 wordt de draad weer opgenomen die in vers 21 was losgelaten, waarin Paulus beargumenteert dat er inderdaad opstanding uit de dood is. Eigenlijk zou je vers 29 na vers 19 moeten lezen.

19 Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen.

29 Anders, wat zullen zij doen, die voor de doden gedoopt worden, indien de doden ganselijk niet opgewekt worden? Waarom worden zij voor de doden ook gedoopt?

Met andere woorden, indien er geen opstanding der doden is, dan dient het allemaal tot niets.

Over dit vers zijn in de loop der tijd zo ongeveer 40 verschillende verklaringen gegeven. Met andere woorden, we weten eigenlijk niet wat Paulus hier precies zegt. Niettemin, de algemene strekking van dit vers is in ieder geval duidelijk. Al die dingen, inclusief de doop, hebben geen zin als er geen opstanding der doden is. Als het alleen voor dit leven is, welk nut heeft het dan? Wat nuttigheid is het dan dat ik naar de mens te Efeze tegen de beesten gevochten heb (vers 32)?

Als het in vers 29 over de doop in water gaat, wel, de doop in water is een beeld van opstanding uit de dood. De volgende verzen gaan over het lijden van de gelovige, juist omdat hij een gelovige is. Welk nut zou dat hebben als er geen opstanding uit de dood is? Dat zou totaal zinloos zijn.

De Bijbel leert dat als een mens sterft hij naar het dodenrijk gaat. Dat is geen leven. Het moge hooguit een bestaan zijn, maar het is geen leven na het

sterven. De klassieke vraag is of er leven is na de dood? De vraag is verbasterd naar of er leven is na het sterven. Nee dus, want na het sterven is de dood. Als er leven is na de dood, dan impliceert dat opstanding uit de dood.

Al heel vroeg in de kerkgeschiedenis heeft een kerkvader gedacht dat hier iemand gedoopt wordt in de plaats van iemand anders. Zo wordt het soms nog gelezen. Anderen zeggen dat men alleen in sommige kleinere sekten daar nog zo over denkt. Men kan zich dan laten dopen voor iemand anders en ter wille van iemand anders, die al dood is. De gedachte die daaraan verbonden is, is dat als iemand niet gedoopt is hij niet zalig wordt. Zo had men bedacht dat iemand anders zich in de plaats van de gestorvene nog kon laten dopen. Plaatsvervanging speelt immers een rol bij de zaligmaking, want anders werden wij niet zalig. Het is bekend dat deze doop voorkomt bij de 'de kerk van Jezus Christus van de heiligen der laatste dagen'. Zij houden ook een uitgebreide administratie bij van de hele wereldbevolking en vinken af wie er allemaal gedoopt is. Je kunt je daar meerdere malen laten dopen en steeds voor iemand anders die zij in de boeken als niet gedoopt hebben staan. Dit is een on-Bijbels gebruik. Dat is ook de klassieke opvatting daarover en men gaat er dan ook vanuit dat als het gebeurde, dit een on-Bijbelse actie was. Een mens wordt ook niet behouden omdat hij gedoopt is, maar door geloof in de Heere Jezus Christus. De zaligheid is uit het geloof en door het gehoor. De mens wordt gerechtvaardigd door het geloof alleen.

De vraag is wat het dan wel betekent wat hier staat. Een waarschuwing is op z'n plaats, want omdat er immers meer dan 40 verklaringen voor zijn, is het allerminst duidelijk.

Het gaat erom dat er inderdaad mensen gedoopt worden vóórdát zij dood zijn, voordat zij tot de doden behoren. Toegegeven, het is een eigenaardige formulering, maar wel één die kenmerkend is voor dit hoofdstuk. De vraag of de doden opgewekt worden en zo ja waarom en hoe en zo niet, waarom dan toch? Het gaat over de doden. Het gebruik dus van die term, ook al is het een wat eigenaardige zinsconstructie, wordt daarmee toch wat minder eigenaardig.

De gedachte is deze: Wat zullen zij doen = wat doen zij eigenlijk, waar zijn ze eigenlijk mee bezig? Waarom worden zij voor de doden gedoopt? In de eerste plaats, de doop is nu eenmaal de uitbeelding van de opstanding uit de dood. Als dat er niet is, wat doe je dan moeilijk, want als je je laat dopen, dan behoort je toch tot de doden? In letterlijk zin.

Waar zijn zij nu helemaal mee bezig, door zich te laten dopen en later toch toegevoegd te worden aan de doden? De doden worden immers toch niet opgewekt?

Waarom worden zij voor de doden ook gedoopt.

'Voor' kan betekenen 'ten behoeve van', maar het kan ook 'in relatie tot' betekenen, 'in verband met'. Als je hem zo neutraal mogelijk leest, dan heb je de meeste kans dat je ruimte hebt voor een goede toepassing van de termen en het begrijpen van wat zo'n zin eigenlijk zegt. Het probleem is vaak, dat waar Schriftgedeelten onduidelijk zijn, de vertalers zo'n Schriftplaats een bepaalde kant op gedrukt hebben, gebruikmakend van de ruimte die bepaalde woorden of uitdrukkingen geven. Soms komen ze dan goed uit, maar soms ook niet. Als je het zo neutraal mogelijk leest dan lees je het bijvoorbeeld zo: Anders, wat zullen zij doen, die in relatie of met betrekking tot de doden gedoopt worden. Wat doen ze dan eigenlijk, als de doden ganselijk niet opgewekt worden? En nog een keer: Waarom worden zij in verband met de doden ook gedoopt, als die doden toch niet opgewekt worden?

Als je het zo leest, dan past de verklaring ook in wat er verder volgt. Daarna wordt niet meer over de doop gesproken, maar over waarom wij ook alle ure in gevaar zijn. Er volgen allerlei negatieve dingen die gelovigen ondergaan om wille van hun geloof. Wat voor zin heeft dat als er geen opstanding uit de dood is?

Eén van de zogenaamde verklaring zegt dat onder dopen verstaan moet worden, dat het een mens overkomt. Voor die redenering worden Schriftplaatsen aangehaald als waarin de Heere Zegt: 'Ik moet met een doop gedoopt worden...', waarbij onder lijden verstaan wordt het lijden dat Hij zou moeten ondergaan. Zo wordt het vers dan in verband gebracht met de volgende verzen.

Het maakt allemaal niet zoveel uit. Het vers blijft een puzzel, maar in de context is het duidelijk genoeg. Voor de hand ligt dat hij de doop gebruikt juist omdat het de uitbeelding is van dood en opstanding.

Hieronder nog een artikel over dit vers:

In 1 Korintiërs 15:29 spreekt Paulus over mensen die zich voor de doden laten dopen. Dit heeft altijd de vraag opgeroepen wat hij hiermee bedoelde. Een doop voor de doden is het Nieuwe Testament namelijk vreemd. Hiernaast biedt het vers veel ruimte voor interpretatie, wat volgens Thiselton heeft geleid tot meer dan veertig verschillende uitleggingen van het vers. Hiermee is het vers één van de meest ingewikkelde teksten van het Nieuwe Testament.

De tekst

In 1 Korintiërs 15:12-28 bespreekt Paulus de discussie over de vraag of er een opstanding der doden is. Hijzelf is van mening dat die er wel zal zijn en komt daarom met argumenten waarom dat zo is. In vers 29 komt hij ook met een argument, namelijk de retorische vraag waarom 'zij' zich voor de doden laten dopen: "*Wat zullen anders zij doen, die zich voor de doden laten dopen? Indien er in het geheel geen doden opgewekt worden, waarom laten zij zich nog voor hen dopen?*"

Dit vers is altijd bediscussieerd geweest en is op ten minste veertig manieren geïnterpreteerd. Ten eerste omdat de 'doop voor de doden' in het Nieuwe Testament verder

niet besproken wordt. Ten tweede omdat Paulus nooit aangaf of hij de praktijk zelf aanvaardbaar vond. Ten derde omdat het de vraag is of men het woord 'doden' letterlijk of figuurlijk moet interpreteren. Ten vierde omdat het woord *baptizo* kan worden vertaald met 'gedoopt' of met 'gewassen'. Ten vijfde omdat orthodoxe christenen door de geschiedenis heen op creatieve wijze naar interpretaties van het vers zochten, omdat zij niks konden met de letterlijke interpretatie. Die luidt namelijk dat er sprake was van een zogenaamde vicariaatsdoop, dat is een doop waarin iemand zich namens, en ten gunste van, een ander laat dopen. Zo een doop is echter nooit door mainstream kerken erkend.

Er zijn in ieder geval vijf categorieën waarin de interpretaties van de 'doop voor de doden' vallen. Namelijk (1) dat het daadwerkelijk een doop ten gunste van de doden was, (2) dat het een doop voor de dopeling zelf was, (3) dat het een begrafenisritueel betrof, (4) dat de doop een symbolisch martelaarschap was en (5) dat de doop diende ter vervanging van overleden gelovigen.

Een doop voor de doden

Er zijn ten minste drie uiteenlopende interpretaties van de doop als 'voor de doden'. Deze interpretaties zijn de meest waarschijnlijke omdat zij de grondtekst niet forceren. Volgens Joseph Smith was de doop (1) een doop die daadwerkelijk gunstig was voor de overledenen en een geaccepteerd christelijk gebruik was. Volgens een aantal commentatoren was de doop (2) een ketterse praktijk. Volgens Maria Raeder was de doop (3) een uiting van vertrouwen dat men de overleden medegelovigen na de wederopstanding weer zou ontmoeten.

De doop voor de doden als een christelijke praktijk

In 1840, tijdens een begrafenis van een lid van De (toen nog jonge) Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen (de mormoonse kerk), sprak Joseph Smith (1805-1844) voor het eerst over de doop voor de doden. Hij kondigde op basis van 1 Korintiërs 15:29 aan dat de Heer het kerkleden zou toestaan om zich te laten dopen voor hun overleden vrienden en familieleden. Tot op heden is dit nog een gebruik in de mormoonse kerk. Het schrijven van Paulus in 1 Korintiërs 15:29 wordt door de kerk dus geïnterpreteerd alsof Paulus een christelijk, geaccepteerd gebruik beschreef.

De argumenten hiervoor zijn dat niet iedereen de kans heeft gehad om zich te laten dopen. De kerk zelf ontstond pas in de 19e eeuw en zodoende had, bijvoorbeeld, iedereen daarvoor nooit de kans gehad om zich bij de, in haar ogen, herstelde gemeenschap aan te sluiten. Ook zijn er ook vandaag de dag mensen die zich bevinden in omstandigheden waardoor zij zich niet bij de kerk kunnen aansluiten. Hiernaast luidt een ander argument dat het evangelie ook aan de doden wordt verkondigd. Het is dan ook logisch dat er ook een (plaatsvervangende) doop voor de doden moet zijn.

Een argument hiertegen komt van Simon J. Kistemaker (schrijvend in 2002) en Anthony Thiselton (geboren in 1937), die stellen dat Paulus nergens schreef dat de doop noodzakelijk is om verlost te worden. Hij beschrijft het 'slechts' als een normaal, en geschikt, zichtbaar teken dat iemand één is geworden met Christus en deelneemt in zijn dood en wederopstanding. Het heeft voor de overledene dus geen nut als iemand zich namens hem of haar laat dopen, want gedoopt zijn zegt niets over verlost zijn.

Een ander argument hiertegen luidt dat de doop bij een 'doop voor doden' wordt gereduceerd tot een instrumentaal mechanisme (of in de woorden van Maria Raeder: tot een magische handeling). Er is bij de dode namens wie er gedoopt wordt namelijk geen intentie of geloof. Het zou dan puur de handeling zijn die ervoor zorgt dat de dode verlost

wordt. Dit zou vreemd zijn omdat bij de doop in het Nieuwe Testament er altijd sprake was van het ontvangen van de genade door de identificatie met Christus in zijn dood en opstanding, wat alleen door een levende gelovige kan worden gedaan, en niet door een dode (ongelovige).

De doop voor de doden als een ketterse praktijk

Alexander Wedderburn stelt dat de meest natuurlijke manier om 1 Korintiërs 15:29 te lezen is dat sommige christenen in Korinthe zich lieten dopen ten behoeve van enkele mensen die ongedoopt gestorven waren. Dit gebeurde onder de invloed van Griekse religies, waarin rituelen voor de doden vaker voorkwamen. Reginald St. John Parry (1858-1935) wijst de Marcionieten en de Cerinthiërs, twee gnostische secten, aan als invloeden en stelt dat de tekst duidelijk betekent dat er christenen waren die zich ten behoeve van ongedoopte overleden gelovigen lieten dopen. In 1 Korintiërs 15 staan echter geen aanwijzingen voor of tegen de lezingen van Wedderburn en Parry.

Johannes Chrysostomos (349-407) noemde de doop voor de doden een Marcionitische ketterij, en vindt deze geschikt is voor simpele zielen en gekken. Hij beschrijft een praktijk waarbij de dode op een bank ligt en een levende persoon onder de bank verstopt ligt. Aan de dode wordt gevraagd of hij zich wil laten dopen, waarop de levende persoon, bij gebrek aan een antwoord, namens de dode antwoordt met een 'ja' en wordt gedoopt in diens plaats. Chrysostomos beschrijft de praktijk als een spottende komedie die door de deelnemers wordt uitgespeeld.

Chrysostomos onderbouwt zijn kritiek op de doop voor de doden op basis van teksten die dreigen over de gevolgen als iemand niet gedoopt is (Joh 3:5; 6:53). Hij vraagt zich af waarom God degene zou bedreigen die niet gedoopt is wanneer iemand anders die doop na diens dood ook nog kan uitvoeren.

Een doop in het vertrouwen de doden weer te ontmoeten

Maria Raeder stelt in een artikel over de doop voor de doden dat het voor de hand ligt dat een doop ten gunste van de doden tegen Paulus' geloofsleer inging. Volgens haar wilde Paulus zeggen dat er mensen waren die zich lieten dopen (zichtbaar maakten dat zij zich bij de geloofsgemeenschap aansloten) omdat zij na de wederopstanding de gelovigen die gestorven waren weer wilden ontmoeten. Dit is volgens Thiselton coherent met de manier waarop het woord *huper* werd gebruikt in de context van het werk van Christus en de vroege verkondiging. Men denkt bij de doop aan de doden, die men weer zal ontmoeten.

Een doop voor de dopeling zelf

Er zijn ten minste zes uiteenlopende interpretaties van de 'doop voor de doden' die stellen dat het een doop voor de dopeling zelf is. Volgens Thomas van Aquino ging het namelijk om (1) een doop voor dodelijke zonden. Volgens Calvin ging het om (2) een doop voor mensen die bijna dood waren. Volgens Chrysostomos en Erasmus ging het om (3) een doop voor het eigen, bijna dode, lichaam. Volgens Vine ging het om (4) een doop voor het eigen dode lichaam. Volgens Allo en Hays was de doop (3) een symbool voor identificatie met de doden. Volgens Murphy-O'Connor moet (5) het woord 'doden' figuurlijk gelezen worden en richtte Paulus zich op de geestelijk dode elite.

Doop voor dodelijke zonden

Thomas van Aquino (1225-1274) vertaalde de zinsnede *huper ton nekron* ('ten behoeve van de doden') als 'voor dodelijke zonden' (vgl. Joh. 5-16-18). Voor deze zonden worden de mensen dan gedoopt. Hiermee wilden zij zeggen dat het onzinnig is om je te laten dopen (je zonden af te wassen) als je niet gelooft in de wederopstanding, want dan geloof je ook niet

dat je zonden daadwerkelijk vergeven (afgewassen) zijn. Deze interpretatie doet echter geen recht aan de grondtekst en is dan ook zeer onwaarschijnlijk.

Doop op het sterfbed

Johannes Calvijn (1509-1564) doet volgens Thiselton de aanname dat 1 Korintiërs 15:29 is geschreven in de context van het sterfbed. De doden zijn dan de dopelingen zelf die het leven hebben opgegeven en zich daardoor al dood voelen. Hiermee wordt de grondtekst echter geforceerd.

Doop voor het eigen bijna dode lichaam

Johannes Chrysostomos en Desiderius Erasmus (1460's - 1536) nemen aan dat een deel van het vers verloren is gegaan en dat *ton nekron* ('de doden') verwijst naar de lichamen van de dopelingen die "bijna" dood zijn. In de patristische tijd had deze interpretatie veel aanhang, maar die verminderde omdat men niet uitlegde hoe men erop kwam dat een deel van het vers verloren gegaan is.

Doop voor het eigen dode lichaam

William Edwy Vine (1873-1949) stelde voor om de interpunctie van 1 Korintiërs 15:29 aan te passen. Hij plaatste een punt tussen de woorden *popiesousin hoi baptizomenoi* ('zullen zij die gedoopt worden doen') en *huper ton nekron* ('ten behoeve van de doden'). Hierdoor kwam er volgens Vine het volgende te staan: '*Wat zullen anders zij doen, die zich laten dopen? Het is voor dode mensen als de doden niet opstaan.*'. De dopeling zou dus niks aan zijn eigen doop hebben als hij niet uit de dood zou opstaan. Dan zou het voor zijn lijk zijn.

De verandering van de interpunctie leidt er volgens Thiselton toe dat de grammatica van de tekst wordt verdraaid. De interpretatie is dus onjuist.

Een symbolische doop

Thiselton beschrijft het voorstel van Ernest-Bernard Allo (1873-1945) en Richard Hays (geboren in 1948) om de doop voor de doden als een symbolische doop te interpreteren. Het gaat volgens hen over catechisanten die, in hun eigen doop, geïdentificeerd wilden worden met de doden in hun familie die ook christelijk waren. Het kan volgens hen zijn dat Paulus dit om pastorale redenen toestond, maar het zeker niet aanmoedigde. Het achterliggende principe is volgens Hays dat de geloofsgemeenschap op betekenisvolle wijze kan handelen namens iemand die daar niet toe in staat is, zoals dat ook bijvoorbeeld bij kinderdoop gebeurt.

De belangrijkste kritiek op dit standpunt komt van Murphy-O'Connor (1935-2013) en luidt dat Paulus nooit zou hebben toegestaan dat mensen de doop, een belangrijk sacrament, zouden gebruiken omwille van hun bijgeloof.

Doop voor de 'qua geloof dode' elite in Korinthe

Jerome Murphy-O'Connor vermoedt dat Paulus met het 'dopen voor doden' bedoelde dat er sprake was van mensen die eigenlijk niet geloofden (want zij geloofden niet in de wederopstanding) en die zodoende zelf (geestelijk) dood zijn. Het gebruik van het woord 'doden' zou een reactie zijn op mensen die Paulus 'dood' noemden omdat hij het opnam voor een inferieur soort gelovige die 'dood' is voor de wijsheid. Paulus was van mening dat de mensen die hem 'dood voor wijsheid' noemden zelf geestelijke 'doden' waren.

De aanwijzingen dat er een groep was die Paulus 'dood voor wijsheid' noemde vindt Murphy-O'Connor in het feit dat er in Korinthe een groep was die was beïnvloed door filosofisch-theologische speculatie over Wijsheid zoals de filosoof Philo deze uiteenzette.

Deze groep zag zichzelf als een geestelijke elite die de karakteristieken van 'de hemelse man' belichaamden, terwijl gewone mensen 'de aardse man' reflecteerden. Die laatste groep, waar Paulus volgens de elite ook onder viel, werd door hen 'dood' genoemd. Paulus zou volgens Murphy-O'Connor deze uitspraak willen terugkaatsen. Dit is echter een speculatie, omdat er geen duidelijke ondersteuning voor het vermoeden in 1 Korintiërs te vinden is.

Begrafenisrituelen

Hoewel de context en de grondtekst van 1 Korintiërs 15:29 geen enkele aanwijzing bieden dat Paulus hier op een begrafenisritueel doelde zijn er theologen geweest die de doop voor de doden wel zo hebben uitgelegd.

Het wassen van de doden

Volgens Thiselton forceerde Theodore Beza (1519-1605) de Griekse grammatica waardoor de betekenis van 'doop voor de doden' veranderde naar 'wassen van de doden' voordat zij begraven werden. Hoewel het balsemen en in doeken wikkelen van doden een gewoonte was in de Nieuwtestamentische tijd - zowel Lazarus als Jezus werden zo begraven - kan men met zekerheid stellen dat deze interpretatie onjuist is, omdat de tekst ervoor veranderd moet worden.

Zelfreiniging na het aanraken van een dode

Ook Johannes Cocceius (1603-1669) forceerde volgens Thiselton de Griekse grammatica. Hij interpreteerde de tekst als de wassing van de mensen die begrafenissen uitvoerden zodat zij weer rein zouden zijn (vgl. Num 19:1-19). Hoewel het normaal was dat mensen zich na het begraven van iemand wassen, kan ook hier met zekerheid gezegd worden dat de interpretatie onjuist is, omdat de tekst veranderd moet worden.

Dopen bij het graf van een dode

Maarten Luther (1483-1546) vertaalde de term *huper* ('ten behoeve van') als 'boven'. Men zou zich dus niet ten behoeve van de doden dopen, maar boven hen, dus boven hun graf. Waarom men dit zou doen is niet duidelijk. Luther meende dat het niet om een plaatsvervangende doop ging. Het zou volgens hem kunnen zijn dat het hierbij ging om het escorteren van een overledene naar het graf, waarbij de doopdienst stond als teken van de hoop op de opstanding. Er is echter in het vroege christendom geen teken dat men in het bijzonder aandacht schonk aan graven of tomben van overledenen. Hiernaast wordt het woord *huper* in het Koine Grieks nooit gebruikt zoals Luther het vertaalde (in klassiek Grieks soms wel). Dat maakt Luthers interpretatie erg onwaarschijnlijk.

Martelaarschap

John Lightfoot (1602-1675) interpreteerde volgens Thiselton het Griekse *ton nekron* ('de doden') als 'de martelaars' en interpreteerde de doop op metaforische wijze als de doop van het martelaarschap. Dit past bij het volgende vers, waarin Paulus de vraag stelt waarom hij zichzelf constant in gevaar brengt voor het verkondigen van het evangelie, maar het rekt de betekenis van de woorden *ton nekron* te ver uit.

Vervanging van overleden gedoopten

Er zijn twee theorieën die aannemen dat de gedoopte een overleden gedoopte verving. Volgens Olshausen waren dit de overleden gelovigen, volgens Edwards de gedode martelaars.

Vervanging van overleden gelovigen

Hermann Olshausen schreef in 1840 een commentaar op 1 Korintiërs 15:29 waarin hij de grondtekst *hoi baptizomenoi huper ton nekron* ('zij die gedoopt worden ten behoeve van de

doden') vertaalt als 'die worden gedoopt om de doden te vervangen'. Er moest volgens hem een bepaald aantal gedoopte gelovigen zijn, als door het overlijden van gelovigen dit aantal niet behaald werd, moesten er nieuwe mensen gedoopt worden.

Het woord *huper* wordt door Olshausen vertaald op een manier die zeer onwaarschijnlijk is. Mocht Olshausen echter gelijk hebben met zijn vertaling dan is zijn interpretatie volgens Thiselton wel passend bij het eschatologische drama dat wordt geschetst in 1 Korintiërs 15:22-28.

Vervanging van martelaars

John Edwards schreef in 1692 een commentaar waarin hij stelt dat 1 Korintiërs 15:29 verwijst naar mensen die zich laten dopen omdat zij het vertrouwen en moed van martelaars hebben gezien die hun leven gaven voor hun geloof. Dit vertrouwen en moed overtuigde hen van de waarheid van het christelijk geloof. Dit is vergelijkbaar met de manier waarop Paulus, toen nog Saulus geheten, getuige was van het martelaarschap van Stefanus (Hand. 7:54-60). De vraag die de interpretatie oproept is echter waarom Paulus schreef dat zij zich lieten dopen in plaats van dat zij tot geloof kwamen. Dat laatste zou namelijk logischer zijn. Ook is het de vraag of er al veel martelaars waren toen Paulus de brief schreef.

Welke interpretatie is correct?

Ondanks de grote hoeveelheid interpretaties van 1 Korintiërs 15:29 zijn er maar weinig interpretaties die geloofwaardig zijn. Dit zijn de interpretaties van Joseph Smith, Alexander Wedderburn, Maria Raeder. Zij laten de tekst namelijk intact en vertalen het op een geloofwaardige manier. Deze drie interpretaties (als geaccepteerd gebruik, als ketters gebruik en als uiting van vertrouwen dat men de overleden gelovigen zal ontmoeten) lopen echter sterk uiteen. De interpretaties van Wedderburn en Raeder lijken overtuigender omdat als de doop gunstig zou zijn voor de overledenen dit elders in het Nieuwe Testament naar voren had moeten komen, wat niet het geval is. (Overgenomen van 'mens-en-samenleving.infonu.nl)

30 Waarom zijn ook wij alle ure in gevaar?

31 Ik sterf alle dagen, *hetwelk ik betuig* bij onzen roem, die ik heb in Christus Jezus, onzen Heere.

32 Zo ik, naar den mens, tegen de beesten gevochten heb te Efeze, wat nuttigheid is het mij, indien de doden niet opgewekt worden? Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij.

Ik sterf alle dagen = Paulus keek alle dagen de dood in de ogen. Hij was z'n leven niet zeker. Dat gold niet alleen voor hem, maar ook voor de Korinthiërs. Daar was ook christenvervolging. Gelovigen werden toen al vervolgd en dat zou eeuwen zo blijven.

Wat Paulus aan lijden ondergaat, is zijn roem. Dat wil zeggen dat hij daar later loon voor zal ontvangen. Dat is ook de strekking van deze verzen.

De opstanding is noodzakelijk om recht te doen, zowel aan de positieve als aan de negatieve kant. Het is noodzakelijk om vergelding te doen voor de misdaden (ongeloof), maar het is ook noodzakelijk om loon te geven aan

diegenen die de Heer gediend hebben (geloof). Zo wordt het ook in het Oude Testament beschreven. Er zijn in het Oude Testament niet veel Schriftplaatsen die letterlijk spreken over opstanding uit de dood, maar als ernaar verwezen wordt, dan gebeurt dat als iets vanzelfsprekends, omdat God nu eenmaal een rechtvaardig God is. Iedereen weet dat er in deze wereld geen rechtvaardigheid is. Mensen sterven, terwijl ze wat beters verdiend hadden, maar nooit ontvangen hebben. Aan de andere kant sterven er mensen die daarmee een rechtvaardig oordeel ontlopen. Ze knijpen er tussenuit en laten hun schulden achter, letterlijk of overdrachtelijk. De Bijbel zegt dan dat het zo niet zal gaan. Er komt een moment van afrekening en de dood red je daar niet van. De gedachte dat er straks niets meer is na de dood, helpt natuurlijk enorm bij het plegen van misdaden. De afrekening komt dan immers toch niet. Die mensen hopen dat met de dood alles uit is. Niettemin, de Bijbel zegt dat God een rechtvaardig God is en dat er afrekening komt. De Bijbel zegt dat in verband met dat het er hier naar uitziet dat het de goddelozen voorspoedig gaat en de gelovigen in dit leven meer tegenzit. Zo gaat het hier inderdaad vaak ook, maar dat is niet het eind van het verhaal. Er volgt opstanding, een terugkeer uit de dood, opdat men alsnog vergelding zou ontvangen, hetzij goed, hetzij kwaad. Daar zinspeelt Paulus hier op. Als je gelooft in een rechtvaardig God en dat Hij kan levend maken en kan roepen de dingen die niet zijn alsof zij waren, dan maakt dat het lijden van de gelovige niet zinloos, integendeel. Zo eindigt dit hoofdstuk ook. Nou ja, het eindigt met een verwijzing naar de opname van de Gemeente. Dan staat er...

58 Zo dan, mijn geliefde broeders! zijt standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere.

Dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere wil niet zeggen dat die arbeid nu in dit leven resultaat zou hebben, maar het gaat erom dat het resultaat daarvan gezien wordt en dat wij daar in de toekomst loon voor zullen ontvangen, straks in de opstanding, ter gelegenheid van de opname van de Gemeente. De overige gelovigen zullen daarvoor beloond worden op de Jongste dag.

De negatieve kant van dit vers is dat het op z'n minst suggereert en misschien wel impliceert, dat onze arbeid hier tamelijk ijdel is. Als het in dit leven om persoonlijke resultaten gaat, dan is het ijdel, want het idee dat we hier loon zouden ontvangen voor onze dienst aan de Heer is volstrekt on-Bijbels. De Heer zou ons van alles geven, maar dat is geen loon. De Heer zou ons alles geven wat nodig is, om als kind van God Hem te dienen. Dat is echter geen loon, maar zoiets als teerkost. Het stelt je in staat om je werk te doen. Loon komt hierna pas en daar gaat het hier ook over. Zolang wij in een vergankelijk lichaam zijn zullen wij dat loon niet ontvangen en zullen wij die erfenis niet

ontvangen. Zolang wij sterfelijk zijn, erven wij niet. Daarom moet het sterfelijke afgelegd worden en moet het vergankelijke onverderfelijkheid hebben aangedaan, opdat wij zouden kunnen erven. Dat is de strekking van vers 50 – 57. Daarom, vanwege dat loon, zouden we standvastig zijn en onbewegelijk en altijd overvloedig in het werk des Heeren. We zullen daarvoor beloond worden. Onze erfenis wordt voor ons bewaard in de hemel.

Dat hangt allemaal samen met het grondbeginsel van heel deze gedachte, dat aangezien God een rechtvaardig God is, er dus opstanding uit de dood moet zijn, al was het maar om alsnog voor de Rechter te verschijnen. Dat is precies wat in Openb. 20 beschreven staat in verband met de jongste dag. Het is te hopen dat je dit als een positieve gedachte ervaart. De Bijbel zegt het namelijk ook negatief, namelijk dat het vreselijk is te vallen in de handen van de levende God, want onze God is een verterend vuur. Dit wordt nota bene gezegd tot gelovigen. Het is toch behoorlijk schrikbaar als er staat dat onze werken in het vuur beproefd zullen worden. Hout, hooi en stro zullen verbranden. Als je in je leven niets anders geproduceerd hebt dan hout, hooi en stro, dan ziet het er niet zo best uit. We worden daarvoor geregeld zwaar gewaarschuwd.

31 Ik sterf alle dagen, *hetwelk ik betuig* bij onzen roem, die ik heb in Christus Jezus, onzen Heere.

Dat is hem tot roem, want hij zal daar in de dag van Christus voor beloond worden.

32 Zo ik, naar den mens, tegen de beesten gevochten heb te Efeze, wat nuttigheid is het mij, indien de doden niet opgewekt worden? Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij.

Als er geen opstanding der doden is, laten we dan maar eten, drinken en vrolijk zijn, want het heeft dan toch allemaal geen nut. Geniet er dan maar lekker van, nu het nog kan.

Ook dit is een omstreden vers.

Heeft Paulus in Efeze tegen de beesten gevochten? Ja, want dat staat hier. Maar wat betekent dan: naar de mens, in dit verband? Kun je op een andere manier naar de mens tegen de beesten vechten? Verder vinden we in de Bijbel niet terug dat hij tegen de beesten gevochten heeft. Sterker nog, het is zeer onwaarschijnlijk. In theorie kan het zijn dat het gebeurd is, maar het moet dan in de dagen van Handelingen gebeurd zijn, want in Hand. 19 neemt Paulus afscheid in Efeze en zegt daarbij dat ze zijn aangezicht niet meer zullen zien. In Handelingen kom je het echter niet tegen. Het kan natuurlijk zijn dat het toch gebeurd is, maar dat het buiten het verslag valt. Geschiedschrijving is

immers altijd incompleet. Niettemin is het zeer onwaarschijnlijk dat Paulus in Efeze tegen de beesten gevochten heeft.

Gelovigen werden dan in de arena losgelaten, al of niet bewapend, samen met de wilde dieren. Er bestond een mogelijkheid, dat als ze die dieren versloegen, dat ze werden vrijgelaten. De kans daarop was natuurlijk zeer gering. Die dingen zijn zeer zeker wel gebeurd, maar het hele punt is dat een dergelijke handelwijze nooit van toepassing kon zijn op een Romeins staatsburger. Het is dus zeer onwaarschijnlijk dat Paulus tegen de beesten gevochten heeft.

Wat er dan overblijft is dat dit een uitdrukking is. Hij heeft tegen de beesten gevochten. Sommige mensen zien leeuwen en beren op de weg.

Wat betekent 'naar de mens'? Kan dat niet betekenen dat Paulus bedoelt dat het bij wijze van spreken is, zoals mensen dat zeggen?. Die beesten waren geen beesten, maar mensen. Je moet taal natuurlijk ook willen begrijpen. Bovendien, menselijke overheden worden in de Bijbel in ieder geval al sinds Daniël als beesten of dieren beschreven. In Openb. heten zij beesten. Dan gaat het om verscheurende machten. Het lijkt erop dat deze uitdrukking gewoon overdrachtelijk bedoeld is. In Efeze stond de hele stad op z'n kop. Dat was niet best daar en dus stond hij bij wijze van spreken daar tegenover de beesten. Lees die geschiedenis maar na.

Zo ik naar de mens tegen de beesten gevochten heb te Efeze. Het waren niet letterlijk beesten, maar misschien waren die mensen daar in Efeze nog wel erger. Hij heeft het daar in ieder geval zwaar voor de kiezen gehad.

Wat nuttigheid levert hem dit op als er geen opstanding der doden is? Hij was z'n leven niet zeker in Efeze. In de meeste andere plaatsen trouwens ook niet. Waarom zou hij z'n leven riskeren als de doden niet opgewekt worden? Als dat zo was, dan kun je beter eten en drinken, want morgen sterven wij, een uitspraak ontleend aan Jes. 22: 13. Daar wordt de verwoesting van Jeruzalem aangekondigd, maar niemand gelooft het en niemand houdt er rekening mee. Ze gaan gewoon door met hun leventje. Als er dus geen opstanding is en dus ook geen eeuwig oordeel, dan is dit het beste advies wat je een mens kunt geven. De uitdrukking betekent natuurlijk dat je vrolijk door het leven zou gaan. Je bent hier maar kort. Je weet niet hoe lang nog. Dus waarom zou je hogere doelen zoeken? Die zijn er niet. Bovendien, je verdient er ook niets aan. Ook die mensen die denken dat ze hier moeten lijden voor een betere wereld voor hun kinderen, hopen dat ze een wereld kunnen creëren waarin hun kinderen kunnen eten en drinken en plezier maken. Dat schiet dus ook niet op. Het blijft dezelfde gedachte. De enige oplossing voor dit soort problematiek is dat er wel degelijk opstanding is, en dat er wel degelijk oordeel is. God roept de doden terug, want Hij heeft nog een appeltje met ze te schillen. Er volgt nog een afrekening. Zo staat het in de Hebreeënbrieff,

vertaald met: met Wie wij van doen hebben. Maar er staat: met Wie nog afgerekend moet worden. Voor de rest kun je over dit soort dingen filosoferen wat je wil, maar Paulus zegt gewoon:

33 Dwaalt niet, kwade nabesprekingen bederven goede zeden.

Dit soort communicatie dient tot niets. Die halen alleen maar de moraal naar beneden. In dit verband zeker, want waar wij overtuigd zijn van de opstanding der doden en het eeuwig oordeel, daar zal dat onze levens en dus onze goede zeden bepalen en bevorderen.

Deze uitdrukking komt van Menander. Dat is een Griekse humoristische dichter, die veel komedies heeft geschreven. Paulus citeert hem letterlijk. Discussie over fundamentele dingen, of die wel zo zijn, heeft uitwerking op onze levens, op onze mores en daarmee op onze samenleving. In de jaren 60 moesten er allemaal heilige huisjes omver geschopt worden en taboes doorbroken. De goede zeden zijn sinds die tijd dan ook ver te zoeken. Alle normen en waarden zijn verdwenen, alle zekerheid is weg. We leven in een onzekere wereld, waarin iedereen kan doen wat hij wil. Dat is het resultaat daarvan. Niet doen dus.

Goede zeden wordt altijd om zeep geholpen door praten. Als het gebeurt, gebeurt het altijd eerst door mensen die ideeën hebben, theorieën ontwikkelen, ze uitwisselen en erover discussiëren. Dat heeft in het algemeen een slechte uitwerking op het gewone leven van de mens. Bovendien, binnen het Bijbelse kader waarin Paulus deze uitspraak plaatst, is dit nog veel sterker het geval. Je kunt wel ideeën ontwikkelen over dat er misschien wel helemaal geen lichamelijke opstanding is, maar daarmee raak je dus je toekomstverwachting kwijt. Dan ben je de hoop kwijt waarin wij zijn zalig geworden. Wij zijn immers in hope zalig geworden en die verwachten wij met lijdzaamheid. Je raakt die dingen dan kwijt. Soms gebeurt dat langzaam, maar soms ook van het ene moment op het andere.

Er is geen enkele reden om deze dingen ter discussie te stellen. Wij zijn onderweg naar het loon, naar de afrekening en dus naar de opstanding uit de dood. De bedoeling is dat wij deel hebben aan de opstanding der rechtvaardigheid en niet aan de opstanding ter verdoemenis.

Dwaalt niet!

Paulus komt eigenlijk terug op vers 12: Indien nu Christus gepredikt wordt, dat Hij uit de doden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u, dat er geen opstanding der doden is?

Dat is een dwaling en als je dwaalt ben je de weg kwijt en als je de weg kwijt bent, dan heb je het druk, maar komt nergens.. Men zou juist wakker moeten zijn.

34 Waakt op rechtvaardiglijk, en zondigt niet. Want sommigen hebben de kennis van God niet. Ik zeg het u tot schaamte.

Zondigen is een redelijk synoniem voor dwalen. Zondigen is missen. Dan ben je wat kwijt. Als je dwaalt ben je ook wat kwijt, namelijk de weg. Je bent van het rechte pad geraakt. Dat is bepalend voor heel het leven.

Waakt op rechtvaardiglijk. Ben je wel eens rechtvaardig wakker geworden? Het betekent dat de Korinthiërs slapen. Slapen betekent in het algemeen dat je niet weet wat er in de wereld omgaat. Je bent er wel in, maar je bent je er niet van bewust. Uiteindelijk is slapen een beeld van de dood, maar dan alleen in verband met de opstanding. Dat wil zeggen dat men slaapt, maar na verloop van tijd wel weer wakker zal worden. In ieder geval ben je een tijdje afwezig. Sommige mensen zijn nogal afwezig, niet omdat ze dood zijn, maar omdat ze op één of andere wijze slapen en zich er niet van bewust zijn wat er werkelijk gebeurt. Als kinderen Gods zouden wij echter niet slapen, want wij worden geacht kinderen des daags en des lichts te zijn. Gij die slaapt, staat op uit de doden en Christus zal over u lichten (Efe. 5: 14). Gij zijt allen kinderen des lichts, en kinderen des daags; wij zijn niets des nachts, noch der duisternis (1 Thess. 5: 5). Wij zouden waken.

Als je dwaalt, dan raak je de waarheid kwijt. Dan raak je licht kwijt en sukkel in slaap en weet je niet meer wat er werkelijk gebeurt.

Als je verwacht dat hier in de wereld ooit een keer de antichrist komt en dat hij het oude Romeinse Rijk zal herstellen, met name hier in Europa, dan kijk je heel Europa af naar wat er allemaal voor ellende gebeurt en gaat mensen verdenken de antichrist te zijn. Dan heb je niet in de gaten dat er al een antichristelijk rijk gebouwd wordt in het Midden-Oosten. Dat is misschien niet zo dramatisch, maar het is ook maar een voorbeeld. Je kijkt de verkeerde kant op en achter je rug om gebeurt precies wat de Bijbel gezegd heeft wat er gebeuren zou, maar je hebt het niet in de gaten, want je verwachtte het ergens anders.

Er is ons eeuwenlang wijs gemaakt dat je de duivel vooral gevonden moet worden in het amusement van de wereld, in het vermaak. Daarom is het christenen verboden zich te amuseren. Men leze de boeken van John Bunyan. Daarin staat dat je de duivel bijvoorbeeld op de kermis vindt en in de danszalen. De duivel vind je overal, maar het is het minst erg is als je hem in het amusement vindt, want daar kan hij je het minste kwaad doen. Dat weet iedereen, want amusement hoef je niet serieus te nemen, hoe serieus het dan

soms ook uitpakt. Erger is als je de duivel tegenkomt in christelijke kring, omdat hij zich met de Bijbel bemoeit. Hij is een religieuze figuur die zich met religie bezighoudt en met de vorming van een godsbeeld. Maar daar kijkt men niet naar, omdat men het veel te druk heeft het bang zijn voor de danszalen en de kermis. Men zoekt de duivel op de verkeerde plek en blijft daarvan weg, maar de duivel kom je juist tegen in de theologie en vooral in de christelijke religie. Daar valt voor hem de meeste winst te behalen, dan wel markt te veroveren. En dus vind je hem ook in de filosofie. Hij is actief en zodra je Bijbelse waarheid loslaat en gaat zitten discussiëren over allerlei onderwerpen, dan loop je groot risico. Dat bederft in ieder geval de goede zeden.

Er zijn ook mensen die denken dat alle mensen vanzelf wel zalig worden en dat het allemaal wel gaat zoals God het bedoeld heeft. Het kan allemaal helemaal niet verkeerd gaan. Dat heeft hun goede zeden meteen bedorven. Die mensen hebben niets meer om voor te strijden. Ze staan nergens meer voor. Ze hoeven ook niet meer zo nodig. Waarom ook? Het komt toch zoals God het tevoren gepland heeft. Daarmee staan ze eigenlijk op hetzelfde niveau als het calvinisme. Het komt zoals God het gepland heeft. Ze geloven niet meer in toeval, want ze hebben uitgevonden dat alles gebeurt zoals God het van tevoren bepaald heeft. Daarmee zijn ze meteen onbekwaam tot enig goed werk. Daar zien ze de noodzaak ook niet van in. Het maakt immers allemaal toch niets uit. Het klinkt allemaal zo mooi en allemaal zo vroom, maar het is alleen niet waar.

Dwaalt dus niet!

Kwade samensprekingen verderven de goede zeden. Dat heeft z'n uitwerking op je levenswandel. Dat is hier ook zeker in Korinthe het geval. Waak op rechtvaardigheid. Wordt wakker! Rechtvaardig = vaardig voor het recht. Wat is het recht? Dat wat geschreven staat. Wet is dat wat geschreven staat. Het recht is het Woord van God. Hij houdt Zich aan Zijn Woord en is dus inderdaad rechtvaardig. Onze zaligheid is rechtvaardig, want het komt voort uit dat God geloof rekent tot gerechtigheid. Naar Bijbelse formulering staat dat in de wet. God houdt Zich daaraan. Wij zijn rechtvaardig als wij ons houden aan het Woord van God. Dat is recht, niet alleen in de zin van juridisch recht, maar ook in de zin van juist. Dat is nuttig voor de goede zeden.

Goede zeden hebben te maken met bepaalde beginselen, met normen en waarden. Maar normen en waarden bestaan niet. Daarom moet de mens ze uitvinden. Daarna schaft hij ze ook weer af en vervangt ze voor andere. Dat heet het afbreken van heilige huisjes en het doorbreken van taboes. Dat is de afgelopen decennia in het westen een flinke hype geweest. Het is ook prima gelukt, zodat we nu geen normen en waarden meer hebben. Die moeten

opnieuw worden uitgevonden. Wij als gelovigen echter worden geacht die niet uit te vinden, want wij hebben normen en waarden in het Woord van God. Niet dat ze daarin staan, maar dat is het Woord van God. Dat Woord is het enig waardevolle dat er is, omdat het blijft en bovendien onveranderlijk is. Daar leven wij uit. Dat Woord is bepalend voor ons leven. Als je dat afbreekt, ter discussie stelt, dan ben je dus bezig normen en waarden af te schaffen, dan wel heilige huisjes af te breken, dan wel taboes te doorbreken. Het logische gevolg daarvan is dat je de goede zeden bederft. Maar een klein beetje moet toch kunnen. Natuurlijk, maar dan duurt het gewoon wat langer. Misschien een paar generaties. Dan hebben we ze ook allemaal afgebroken. Zo gaat dat. Je bent principieel of je bent het niet. Je moet daar niet aankomen, het is het Woord van God. Die normen veranderen niet. Wordt wakker dus, rechtvaardiglijk. En hou je aan het Woord van God. En zondigt niet.

34 Waakt op rechtvaardiglijk, en zondigt niet. Want sommigen hebben de kennis van God niet. Ik zeg het u tot schaamte.

Als er niets bij staat, dan is zondigen het loslaten van het Woord van God, want dat is ongeloof en ongeloof is zonde. Er is maar één zonde waardoor de mens verloren gaat, namelijk de zonde van ongeloof. Het kan hier maar over één zonde gaan, namelijk die van ongeloof, die van het loslaten van het Woord van God, Dat ons uitgebreid leert over de opstanding der doden in het algemeen en de opstanding van Christus in het bijzonder, zoals ook in het voorgaande deel van dit hoofdstuk besproken werd.

Hoezo niet zondigen? Nou, de kennis van God loslaten, of niet willen accepteren. Daarmee is het begrip rechtvaardiglijk verklaard, want rechtvaardigheid komt voort uit het kennen en deel hebben aan het Woord van God. Onrechtvaardigheid is het Woord van God afwijzen. Paulus zegt het tot schaamte.

Vers 33 en 34 sluiten aan bij vers 12 en ronden dit gedeelte feitelijk af. Het dwalen gaat in dit verband natuurlijk over het niet geloven in de lichamelijke opstanding. Het zondigen en de kennis van God loslaten gaat eveneens daarover. Men zou zich inderdaad moeten schamen voor zoveel onbenul. We hebben het er al over gehad, ze geloofden waarschijnlijk wel in een opstanding, maar niet letterlijk. Paulus zegt dat het over een letterlijke opstanding gaat. Daar is de eeuwen door ook altijd discussie over geweest, ondanks dat we dit hoofdstuk in de Bijbel hebben. Vanwege die discussies staat er in één van de geloofsbelijdenissen ook dat we geloven in de wederopstanding des vlees. Dat is een letterlijke opstanding. Dat wordt in

het volgende gedeelte ook geïllustreerd. Paulus voort z'n eigen discussie. Hij kent z'n pappenheimers.

35 Maar, zal iemand zeggen: Hoe zullen de doden opgewekt worden, en met een hoedanig lichaam zullen zij komen?

Met wat voor lichaam zullen zij opgewekt worden? Hoe ziet dat er dan uit? Het antwoord is niet dat Paulus dit een goede vraag vindt. Hij zegt...

36 Gij dwaas, hetgeen gij zaait, wordt niet levend, tenzij dat het gestorven is;

De aardigheid is dat wij wellicht een systematisch en technisch antwoord zouden verwachten, van hoe die opstanding in z'n werk gaat, causaal, een kwestie van oorzaak en gevolg, maar nee, in plaats daarvan krijgen we analogieën.

Wij hebben die manier van denken en redeneren afgeleerd en kunnen alleen maar causaal denken. Daarbuiten zien we geen verbanden meer. In de Bijbel echter en in de oudheid en in grote delen van de wereld is de wijze van redeneren die nu volgt volstrekt legitiem en ook inderdaad volstrekt logisch. Het is alleen niet causaal. Er wordt niet langs die rechte lijn doorgedacht, maar er wordt overgesprongen naar een parallel langs een andere lijn. Aan de hand van die andere lijn wordt het uitgelegd. Het vervelende is dat we altijd geneigd zijn te denken dat als het niet causaal is, het symboliek is. Is het letterlijk? Nee? Dan is het overdrachtelijk. Alsof er niet op een heleboel verschillende manieren sprake kan zijn van overdrachtelijkheid. God heeft voortijds veelmaal en op velerlei wijze tot de vaders gesproken door de profeten (Hebr. 1: 1). Eén van die wijzen is letterlijke taal. Een andere is overdrachtelijke taal. Meer zijn er niet, of wel? Is het letterlijk, of is het beeldspraak? Het brood dat wij eten is dat niet een gemeenschap met het lichaam van Christus? Is dat letterlijk of overdrachtelijk? Hier hebben ze dus al eeuwen ruzie over in het christendom. Zoiets simpels. Men is het gewoon kwijt. Het gaat nog niet eens over iets specifiek Bijbels; het gaat over de wijze van denken, over de wijze van redeneren. Paulus gaat niet in op de kwestie van dat lichaam, hoe die uit de opstanding tevoorschijn komt en hoe dat dan gebeurt enzovoort. Hij zegt:

36 Gij dwaas, hetgeen gij zaait, wordt niet levend, tenzij dat het gestorven is;

Hij heeft het nu niet meer over mensen, maar geeft een voorbeeld uit de natuur, in het bijzonder ontleend aan een graankorrel.

37 En hetgeen gij zaait, *daarvan* zaait gij het lichaam niet, dat worden zal, maar een bloot graan, naar het voorvalt, van tarwe, of van enig der andere *granen*.

38 Maar God geeft hetzelfde een lichaam, gelijk Hij wil, en aan een iegelijk zaad zijn eigen lichaam.

Dit is niet maar zo een voorbeeld uit de natuur. De graankorrel wordt gezaaid en sterft. Dat moet ook, want anders ontkiemt hij niet. Als hij ontkiemt, dan komt daar een halm uit voort, met een heleboel graankorrels daaraan. Wat gezaaid wordt sterft en dan komt het leven van die graankorrel op. Dat leven drukt zich uit in wat letterlijk nogal opstaat. Is dat hetzelfde? Nee, het is niet hetzelfde, maar wat opkomt, komt voort uit wat gezaaid werd en als het opkomt is wat gezaaid werd niet meer aanwezig. Dan is het omgezet; dan is het verslonden tot overwinning (vers 54). Dat wat gestorven is, is als het ware verslonden door wat opkomt.

Dat is maar niet een beeld uit de natuur, maar uit de schepping. God geeft daaraan een lichaam gelijk Hij wil. De hele schepping geeft uitdrukking aan hogere, aan onzienlijke waarheden. Alles is symboliek. Het is bovendien een goede christelijke traditie te geloven dat God Zich heeft geopenbaard in de Schriftuur en in de creatuur. Dat wil zeggen in de Bijbel en in de schepping. De mens kan of had God kunnen kennen uit de schepping, want Zijn onzienlijke dingen worden sinds het begin der schepping uit de zienlijke schepselen verstaan en doorzien, beide Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid, opdat zij niet te verontschuldigen zijn (Rom. 1: 20). Je kunt uit de natuur heel wat leren over Wie God is en wat Hij doet. Of dat nu symboliek is of analogieën zijn, maakt niet uit, het is volkomen Bijbels. We zouden naar de natuur kijken en daar het één en ander uit leren.

Hetgeen gij zaait, wordt niet levend tenzij het gestorven is en hetgeen gij zaait, daarvan zaait gij het lichaam niet dat worden zal. Diezelfde graankorrel komt niet op, maar iets anders. God geeft hetzelfde een lichaam, gelijk Hij wil en aan een ieder zaad zijn eigen lichaam. Als je gerst zaait, dan komt er geen tarwe op. Ieder z'n eigen lichaam. Het was gerst en het blijft gerst. Dat wat je zaait is niet hetzelfde wat daarna opkomt en toch in hoge mate weer wel. Wat gezaaid wordt verdwijnt en wat opkomt komt overeen met en is naar analogie van wat gezaaid werd.

In Joh. 12 hanteert de Heere Jezus hetzelfde beeld.

Joh. 12: 23 Maar Jezus antwoordde hun, zeggende: De ure is gekomen, dat de Zoon des mensen zal verheerlijkt worden.

- 24 Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u: Indien het tarwegraan in de aarde niet valt, en sterft, zo blijft hetzelfde alleen; maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort.

De Heer spreekt hier over Zichzelf. Hij doet dat wat afstandelijk, want Hij spreekt over de Zoon des mensen. Dat is de titel die Hij droeg, een Messiaanse titel overigens. De Zoon des mensen zou moeten sterven om vrucht voort te kunnen brengen, om productief te kunnen zijn, om enig resultaat van Zijn leven te kunnen hebben. Daarvoor zou Hij eerst moeten sterven en weer opstaan. De woordkeus is rechtstreeks ontleend aan de natuur.

Als het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, dan blijft het gewoon die ene korrel. Maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort. Dit beeld van het tarwegraan is dus in de eerste plaats van toepassing op de Heere Jezus Zelf. Hij is dat tarwegraan, maar het is de toepassing van een algemeen principe op de Zoon des mensen. Alles in deze wereld gaat voorbij. De mens is nu eenmaal een sterfelijk wezen. Hij zal vrucht moeten dragen, maar daarvoor zal hij moeten opstaan uit de doden en dat gaat ook inderdaad gebeuren.

Bij de gelijkenis van het onkruid is sprake van tarwegraan dat gezaaid wordt, maar de vijand zaait onkruid. Beide komen op en groeien op. In de toekomst, in de voleinding der eeuw, zullen beide van elkaar gescheiden worden. Dat komt overeen met de opstanding der rechtvaardigen en de opstanding der goddelozen.

Het graan wordt dus gezaaid en verdwijnt in de dood. Daarna komt het op en dat wat opkomt, komt rechtstreeks voort uit dat wat gezaaid werd. Dan volgen er weer allemaal 'wat als' vragen. Wat nu als een mens helemaal niet begraven wordt, maar helemaal vermalen is geworden, of gecremeerd, of opgegeten door een haai? Je kunt het zo moeilijk maken als je wilt, maar de gewone regel is dat als er sprake is van opstanding, zoals hier in 1 Kor. 15 beschreven, dan is daarna het graf leeg. Dat weten wij zeker, omdat het graf van de Heere Jezus leeg was. De boodschap was zelfs: 'Hij is hier niet; Hij is opgestaan'. De boodschap was niet: 'Hier ligt Zijn stoffelijk overschot', maar 'Hij is opgestaan'.

In de opstanding is het verhaal niet: 'Wat hier ligt is Zijn lijk, maar Hij is hier niet, want Hij is ergens anders opnieuw begonnen'. Dat is boeddhistisch: hij is hier begraven, maar is daar gereïncarneerd'. Dat is geen opstanding. Het gaat ook niet zo zoals eerder gememoreerd over Nico ter Linden, dat het bij de opstanding gaat over iemand die voortleeft in onze harten en onze gedachten. Zo praten mensen tegenwoordig ook over de dierbaren die overleden zijn:

‘Moeder is nog altijd bij ons’. Sommigen houden zelfs de kamer nog netjes, want hij of zij kan zo terugkomen. Dat is gewoon het niet erkennen wat de dood voor een ding is. Opstanding is het tegenovergestelde.

Volgens de Bijbel gaan de graven open. Men haalt dan Ezech. 37: 12 aan, waar staat: Ik zal u uit uw graven doen opkomen, o Mijn volk!, Dat gaat niet over de opstanding, maar over graven in overdrachtelijke zin. Israël wordt geacht gestorven te zijn en begraven onder de volkeren, maar zal in de toekomst daaruit terug verzameld worden. De analogie wordt consequent doorgevoerd en dus staat er dat God hen uit hun graven zal doen opkomen.

Anderen zeggen: ‘Je denkt toch niet dat de Heer die lichamen nodig heeft?’. Nee, dat heeft Hij ook niet, maar Hij gebruikt ze wel, want dat leert de Bijbel ons. Ook in de uiterste consequentie, als God een nieuwe schepping maakt, dan is de oude er niet meer. Die nieuwe schepping is dan niet ergens anders, met achterlating van de oude. Nee, de oude aarde is dan niet meer. Er is geen plaats meer voor gevonden. Die is nergens meer. Hij is verslonden tot overwinning en omgezet in een nieuwe. Het lichaam van de Heere Jezus werd niet vervangen, in die zin dat het ene verdween en het andere verscheen, maar het gestorven lichaam vind je terug in het opgewekte lichaam. Er zijn Schriftplaatsen waarin staat dat de discipelen Hem niet herkenden, hoewel er soms bij staat dat God dit zo geregeld had, maar bij andere gelegenheden herkennen ze Hem wel, maar willen niet geloven dat Hij het is. Dan moeten ze Zijn littekens in Zijn handen voelen en in Zijn zij. Die zijn er niet opgeschilderd, maar echt. Het moet in ieder geval duidelijk zijn dat de opgestane herkenbaar is als degene die overleden was.

In Hand. 1 wordt uitdrukkelijk gesproken over de discipelen als getuigen van de opstanding van Christus. Dit betekent niet alleen dat ze over Hem spraken, maar ook dat ze Hem gekend hadden voor Hij stierf en dat ze Hem herkend hebben in Zijn opstanding. Daarom spreken ze erover. Dat is wat getuigen is. Maar goed, dat is eerder in dit hoofdstuk al uitgebreid aan de orde geweest. Het graf was leeg; Jezus was opgewekt en het gaat om een lichamelijke opstanding. Is dat nog hetzelfde lichaam? Ja, het is nog datzelfde lichaam. Is dat lichaam nog hetzelfde? Nee, het is niet meer hetzelfde lichaam. Het is veranderd, maar in wezen is het hetzelfde lichaam. Dat lichaam is nu verheerlijkt, omkleed, bekleed, overkleed. Het oude wordt geacht afgelegd te zijn. De oude schepping wordt geacht een kleed te zijn en wat het graf ingaat wordt ook als kleed beschouwd, een stoffelijk omhulsel.

Het wezen van de mens is fysiek niet te vatten. Een mens is in hoge mate abstract. De mens is wat hij denkt en wat hij zich herinnert. De vraag is nog altijd of de dingen die wij denken en ons herinneren in dit lichaam vastliggen.

Men weet nog steeds niet precies hoe dat zit. Wel dat hersenbeschadigingen storingen opleveren. Zelfs als men zou kunnen aanwijzen waar het geheugen zit, is het nog maar zeer de vraag of het werkelijk een dingetje is waarin onze memorie in is vastgelegd, als een laasje waar je dingen inlegt. In ons leven nemen we een heleboel dingen op die we eigenlijk helemaal niet willen opnemen. Het komt ons leven binnen en je moet het een plaats geven. Als je gaat nadenken, dan komen er een heleboel dingen boven die je het liefst was vergeten. En toch, je kunt het niet vergeten, omdat die dingen bepalend zijn geweest voor je leven. Dat geldt ook voor de goede dingen. De ellende is dat het één is. Als je die opentrekt en je bent een goed mens, dan komt het goede er eerst uit en als je een slecht mens bent, dan komt het slechte er eerst uit. De vraag is of al die herinneringen werkelijk in dat laasje liggen, of dat het een soort interface is, een zend- en ontvangstinstallatie.

De ontwikkeling van de computer gaat die kant op, dat je de data niet meer op de harde schijf vastlegt, maar dat alles via het kabeltje, via de ether, ergens ver weg op een server gezet wordt. Als je het weer nodig hebt, dan komt het via de interface of de modem weer naar binnen. Hoe is dat met je eigen herinneringen? Zitten die in jezelf of ben je ergens draadloos mee verbonden? En als het een draadloze verbinding is, hoe veilig is die dan? En hoe weet je zeker dat de herinnering die via de draadloze verbinding bij je binnen komt een herinnering van jezelf was en niet van iemand anders z'n domein afkomt? We hebben het nu over reïncarnatie. Dat is beïnvloeding door overheden en machten, die de verbinding misbruiken, zodat mensen zich dingen herinneren die ze echt nooit zelf beleefd hebben, maar toch heel zeker weten. Andersom gebeurt ook, dat men dingen beleefd heeft, waar men absoluut geen weet meer van heeft. We weten niet echt hoe het zit, maar de kans is groot dat heel wat van wie wij zijn, niet vastligt in ons lichaam, maar zich alleen maar in ons lichaam uitdrukt.

Hoe dan ook, de opgewekte Christus is nog steeds Jezus van Nazareth, de Zoon des mensen en de Zoon van David, maar Hij is tegelijkertijd het uitgedrukte Beeld van Gods wezen. Kan dan het lichaam van zo'n Mens de hele Godheid bevatten, of is er sprake van één of andere draadloze verbinding met het allergrootste Domein dat er bestaat? Is er een onzienlijke verbinding met God, Die Zich uitdrukt in en Zich manifesteert in een verschijning (fantom), in een beeld, namelijk Jezus van Nazareth? Hij is bovendien het afschijnsel van Gods heerlijkheid. Hier vind je toch op z'n minst de suggestie van één of andere verbindingsstraal. Niet dat het duidelijk is hoe het precies zit, maar het zijn analogieën. Hoe werken de dingen en waar komen ze vandaan?

Er bestaat ook nog zoiets als telepatie. Er gaat een familielid dood en jij beleeft het. Je voelt het. Je weet dat er wat is en wordt wakker. Dat soort dingen gebeuren. Hoe kan dat? Het veronderstelt toch een soort van dwarsverbinding tussen twee mensen, of een verticale verbinding tussen jou en 'iets anders'.

Als wij onze vingers ergens aan branden, dan trekken we onze hand terug voordat we weten dat het zo heet was. De reactie komt eerder, omdat we er niet meer bij hoeven na te denken. Voordat in ons bewustzijn doordringt dat het fout was, hebben we onze hand al teruggetrokken. We noemen dat een reflex. Sommige dingen, zoals fietsen bijvoorbeeld, gaat buiten ons bewustzijn om. Waar je vroeger bij moest nadenken, gaat nu volkomen automatisch. Toch loopt het via het hoofd, maar het doet zich voor als een rechtstreekse horizontale verbinding. Zulke contacten kunnen tussen mensen onderling dus kennelijk ook bestaan. Niet dat het gewoon is, maar het verklaart wel de verschijnselen die zich voordoen.

Als je zo doorgaat, dan kom je vanzelf bij het Bijbelse idee van het bestaan van een familieband. Waar is die band dan? Kun je hem doorknippen of uitrekken? Toch is die er. Naar Bijbelse maatstaven zelfs heel sterk, want als iemand iets verkeerd heeft gedaan, dan wordt soms de hele familie mee gestraft. Wij zeggen dat het allemaal individuele mensen zijn, maar de Heer rekent ze als een familie. Andersom trouwens ook. Als iemand iets goeds gedaan heeft en door God gezegend wordt, dan werkt dat door in de hele familie en zelfs tot in vele geslachten. Waarom? Omdat het één is. Ja, er is iets wat hen bindt, maar op welke wijze dat gebeurt? Niet op fysiek vlak in elk geval. Omdat het zich niet in de materie uitdrukt, hebben materialisten er dus geen boodschap aan en ontkennen het gewoon. In andere culturen, waar men minder materialistisch is ingesteld dan bij ons, heeft men daar geen problemen mee en zoekt ook niet naar een verklaring. Men weet dat het zo is.

Fysieke dingen in de natuur zijn altijd uitwerkingen van hogere dingen. Waarschijnlijk gaan die dingen technisch dus ook zo in z'n werk. Ze worden geregeld vanaf een centrale. Een mens zaait en wat opkomt heeft z'n eigen lichaam, maar God geeft hetzelfde een lichaam. Niet dat God hetzelfde een lichaam heeft gegeven, omdat Hij dat oorspronkelijk zo in een natuurwet had vastgelegd en het verder zelfstandig draait. De gedachte is namelijk dat God deze wereld in stand houdt en dat de kracht van God tot vandaag werkt in elk korreltje zaad dat ontkiemt en opkomt. Natuurlijk, er zijn natuurkundigen die ons uit kunnen leggen hoe het werkt. Dat is interessant, maar het is nog veel interessanter dat het een wonder van God is die dit doet. Zo werkt het, in ieder geval volgens de Bijbel. Hij houdt de wereld in stand en bewaart die

tezamen. Hij ontwikkelt in die wereld ook een plan. Dat er ergens een heel sterke stoorzender tussenzit, die een hoop spam verzendt, dat is zo.

Zodra wij de waarheid gevonden hebben in het Woord van God, worden we meteen volgestouwd met een heleboel spam met alternatieve leringen. De reactie is echter: Dwaalt niet! Kwade samensprekingen bederven goede zeden.

Dat is nu precies wat de duivel doet. Niet als amusement, maar bloedserieus. Daarna is het te begrijpen dat God een nieuwe schepping uit een oude maakt. Het verliest z'n identiteit niet, maar het verliest bepaalde kenmerken die storend waren en als ziek beschouwd moeten worden, maar daarna verdwenen zijn. Dat wil zeggen, dat Hij nog steeds op één of andere wijze daarin betrokken is. Dat wijst op de voortdurende bemoeienis van God met de schepping.

Kol. 1: 17   En Hij is vóór alle dingen (boven alle dingen), en alle dingen bestaan te zamen door Hem;

De hele schepping wordt door Hem in stand gehouden. Tezamen, als één geheel. In het Oude Testament staan uitspraken over de opeenvolging van seizoenen, het opkomen en ondergaan van zon, maan en sterren. Het wordt daar zodanig geformuleerd dat God daar kennelijk Zelf de hand in heeft. Hij laat dat gebeuren. Hoe? Geen idee. Hoe zullen de doden opstaan? Dat weten we ook niet, maar dat Hij dat doen zal, staat hier uitgebreid. Zoals het werkt in de natuur, naar diezelfde analogie is ook de opstanding des vleses.

38 Maar God geeft hetzelfde een lichaam, gelijk Hij wil, en aan een iegelijk zaad zijn eigen lichaam.

Het is niet maar willekeurig. Uit gerst komt gerst voort, uit tarwe tarwe, uit mensen mensen.

39 Alle vlees is niet hetzelfde vlees; maar een ander is het vlees der mensen, en een ander is het vlees der beesten, en een ander der vissen, en een ander der vogelen.

Wat wij vlees noemen is niet allemaal hetzelfde. Wij maken zelfs het verschil tussen het vlees van een kip, een gans, een eend en een kalkoen en om van een struisvogel nog maar te zwijgen. Toch gaat het allemaal om gevogelte. Het vlees van vissen is weer heel anders dan dat van gevogelte, maar van alle vissen is het ook niet hetzelfde. Het is allemaal verschillend. Dat geldt niet alleen voor de verschillende diersoorten, want...

40 En er zijn hemelse lichamen, en er zijn aardse lichamen; maar een andere is de heerlijkheid der hemelse, en een andere der aardse.

Sommige lichamen horen in de hemel thuis, andere weer op aarde. Bovendien hebben hemelse lichamen weer een andere heerlijkheid dan aardse. Waarschijnlijk heeft Paulus het over overheden en machten in de lucht en dus over wat wij samenvattend weer engelen noemen. Het is niet allemaal identiek. Verder kennen we hemelse lichamen als hemellichamen, zoals de zon, maar en sterren.

41 Een andere is de heerlijkheid der zon, en een andere is de heerlijkheid der maan, en een andere is de heerlijkheid der sterren; want de *ene* ster verschilt in heerlijkheid van de *andere* ster.

Verder zijn er nog planeten en asteroïden, kometen en zwarte gaten, meteorieten enzovoort. Dat heet in de Bijbel allemaal sterren. Het Nederlandse woord ster komt van het Hebreeuwse woord satar. Dat woord betekent dat we niet weten wat het is. Satar is het woord voor verbergen, verborgenheid. Het vermakelijk is dat een ster dus eigenlijk een ufo is, een ding aan de hemel, waarvan we niet weten wat het is. We hebben er theorieën over, rekenmodellen, maar meer weten we er ook niet van. Niettemin, de één is de heerlijkheid der zon, en een andere de heerlijkheid der maan en weer een andere der sterren, en de sterren verschikken in heerlijkheid ook nog weer eens van elkaar. Heerlijkheid is een synoniem voor licht. De ene ster geeft dus meer licht dan de andere. De zon geeft vooral veel licht, de maan wat minder. In de astronomie zijn de sterren zelfs gerubriceerd naar helderheid = magnitude. Bij magnitude denk je aan hoeveelheid licht en aan grootte, maar ook aan heerlijkheid. Het is allemaal verschillend.

42 Alzo zal ook de opstanding der doden zijn. Het *lichaam* wordt gezaaid in verderfelijheid, het wordt opgewekt in onverderfelijheid;

Zo verschillend zal ook de opstanding der doden zijn. Er is in ieder geval verschil in wat gezaaid wordt en dat wat opgewekt wordt. Het is in hoge mate hetzelfde, want gerst brengt gerst voort en tarwe tarwe en een mens brengt in de opstanding ook een mens voort, maar het is wel anders. Het wordt gezaaid in verderfelijheid en het wordt opgewekt in onverderfelijheid. Wat gezaaid wordt is sterfelijk, maar als het opstaat is het overderfelijk. Wat je begraaft kun je mooi aankleden, in een in satijn beklede

kist leggen, maar in feite dienen die dingen om de werkelijkheid te verdoezelen. Wat er gezaaid wordt heet niet voor niets een stoffelijk overschot. Je kunt soms ook echt zien dat het leeg is. Het heeft z'n functie gehad. We gaan er respectvol mee om, maar niettemin, het wordt gezaaid in verderfelijkeid en het wordt opgewekt in onverderfelijkeid. Dan moet er op z'n minst wat veranderd zijn. Dat is natuurlijk ook de strekking van de uitspraak. Let op dat Paulus hier exclusief spreekt over de opstanding van de rechtvaardigen. Die worden in onverderfelijkeid opgewekt, in wat elders een verheerlijkt lichaam wordt genoemd. Het is in ieder geval heerlijker dan wat gezaaid werd.

43 Het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid; het wordt gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt in kracht.

Je kunt de overledene wel eer willen bewijzen, maar hij of zij ligt er oneervol bij. Het wordt ook in zwakheid gezaaid, al was het maar omdat het gaat over tijdelijke dingen. Niettemin wordt het opgewekt in kracht. Dat is natuurlijk weer een synoniem voor heerlijkheid en onverderfelijkeid. Het is dus drie keer dezelfde gedachte, met verschillende woorden geformuleerd.

Het gebruik van het begraven is symboliek. Crematie is een veel efficiëntere, hygiënischer manier om voor de doden te zorgen. Dat gebeurt ook in veel culturen.

Begraven echter is eigenlijk de uitdrukking van dat men in de opstanding gelooft. Het lichaam wordt namelijk gezaaid. Waar men niet in de opstanding gelooft en bovendien geen idee van symboliek heeft, daar is crematie inderdaad wel zo'n net idee. Het is in Nederland geen voorschrift dat de doden begraven moeten worden. Het is wel een christelijk gebruik, maar geen christelijk voorschrift. Niettemin, de essentie van begraven is die van zaaien.

44 Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, een geestelijk lichaam wordt er opgewekt, Er is een natuurlijk lichaam, en er is een geestelijk lichaam.

Een verderfelijke lichaam: in oneer, in zwakheid, een natuurlijk lichaam.
Een opgewekt lichaam: in heerlijkheid, onverderfelijkeid en kracht, een geestelijk lichaam. Een natuurlijk lichaam wordt gezaaid, een geestelijk lichaam wordt opgewekt.

Natuurlijk = psychikos = psyche = ziel. Een ziellijk lichaam dus. Er is een lichaam dat ziel is en er is een lichaam dat geest is. Voor ons levert dat problemen op, omdat in ons normale taalgebruik er geen verschil meer bestaat tussen geest en ziel. Wij kennen dat onderscheid niet en daarom verdwijnt het dus ook uit onze taal. Als je geestelijke problemen hebt, dan

moet je naar de psychiater. De psychiater houdt zich bezig met de psyche = ziel. Geest is wat anders.

In de bijbel is de psyche, de ziel, het natuurlijke lichaam, de aanduiding van de oude mens en van het vergankelijke leven van de oude mens. In feite is dat het praktische leven van de oude mens, zijn doen en laten. Zijn doen en laten worden vereenzelvigd met zijn lichaam. Vandaar dat de Bijbel spreekt over de sterfelijkheid van de ziel. De mens is een ziel; hij heeft er niet één.

De mens werd immers een levende ziel (Gen. 2: 7). Daarna wordt in de Bijbel ook gesproken over dode zielen, in de Statenvertaling onvermijdelijk vertaald met dode lichamen. Dode zielen kun je aanraken; dan word je onrein. Dan moet je volgens de inzettingen van de wet weer gereinigd worden. Kortom, dit stoffelijke lichaam wordt tot de ziel gerekend, omdat het het instrument is voor de wandel van de mens, terwijl de wandel van de mens in essentie feitelijk de ziel is. Het stoffelijk lichaam wordt daar niet van uitgezonderd, maar maakt er deel van uit. Daarom staat er: 'De ziel die zondigt, zal sterven' (Ezech. 18: 20).

De ziel wordt, als hij gestorven is, ook begraven. In de vertaling raakt dat een beetje zoek.

De ziel heeft dus te maken met onze vleeselijke wandel en met de dagen des vleses. Dat lichaam sterft. In de vertaling heet dat dus het natuurlijke lichaam.

Als het ziellijke lichaam een lichaam is dat ziel is, dan is het geestelijke lichaam een lichaam dat geest is. Nu is geest een tamelijk brede term. Het is de aanduiding van van alles en nog wat, maar in essentie is het de aanduiding van onzienlijke dingen, van dingen die wij met onze ziellijke ogen niet kunnen waarnemen.

Geest is etymologisch hetzelfde woord als gas. In sommige delen van Nederland spreekt men het woord geest uit zonder 't'. Geest is gas en gas is geest, omdat het onzienlijk is. Het gaat dus over een onzienlijk lichaam. Voor materialisten is dit onbegrijpelijk. Dat lichaam onttrekt zich aan onze fysieke waarneming. Maar ja, er onttrekt zich zoveel aan onze waarneming, terwijl het wis en waarachtig wel bestaat. Wij noemen dat abstracties. Onze levens worden in hoge mate bepaald door abstracties, door onzienlijke dingen. We zien ze niet en weten dus ook niet hoe we ze grijpen moeten. Freud zei dat alles in het leven draait om de liefde, maar wie kan zeggen hoe dat er uitziet? Niet hoe het zich uitdrukt, maar wat het is. Hoe krijg je er vat op. Volgens Freud is liefde dé kracht die in heel de natuur werkt. Die abstracte begrippen bepalen ons leven.

Het lichaam dat opgewekt wordt is voor de natuurlijke mens onzienlijk. Daarom is het een geestelijk lichaam. Hét voorbeeld is nog altijd de Heere

Jezus Christus. Hij was opgestaan en Zijn graf was leeg. Niemand heeft Hem eruit zien komen. Toen ze Hem ergens tegenkwamen, wisten ze niet waar Hij vandaan kwam. Wij noemen dat Zijn verschijningen. Hij verscheen aan de Emmaüsgangers, Hij verscheen aan María, Hij verscheen in het midden van de discipelen in de opperzaal en zei: 'Vrede zij ulieden'. Hij verscheen en verdween ook weer, precies zoals in het Oude Testament engelen verschenen en verdwenen, dan wel de Engel des HEEREN, Die verscheen en verdween. Hij heeft een lichaam, maar voor ons niet zichtbaar, tenzij dan dat het voor ons voor de gelegenheid zichtbaar gemaakt wordt. Dat heet dan een verschijning.

Bij de opname van de Gemeente moet je er dus op rekenen dat de graven opengaan. Of men dat kan zien is maar zeer de vraag. Men heeft de Heere Jezus ook niet uit Zijn graf zien komen. We weten natuurlijk niet of er überhaupt iemand bij was, maar in ieder geval heeft men het niet gezien. Als er in vers 51 staat dat we wel niet allen zullen ontslapen, maar wel dat we allen veranderd worden en we noemen dat de opname van de Gemeente, omdat het elders zo genoemd wordt, dan moet je er dus op rekenen dat wij die hier nog zijn, op hetzelfde moment onzienlijk zijn. We krijgen van het ene op het andere moment een geestelijk lichaam. Dan is het zienlijke er niet meer en dus valt er niets meer te zien. Wij zijn veranderd en daarmee inderdaad opgenomen, in meerdere betekenissen van de term. We zijn in een hogere levensvorm terechtgekomen. Dat leven is van een andere aard. Voor ons lijkt dat een heel grote overgang, maar die is niet zo groot als wij denken. In ons voorstellingsvermogen ligt er een grote drempel aan het eind van alles wat we kunnen zien. Als iets zich onttrekt aan ons waarnemingsvermogen, dan is het voor ons definitief een grens overgegaan. Dat is ook zo, maar gezien vanuit een algemeen standpunt is het veranderd van de ene vorm in de andere. Het heeft onsterfelijkheid aangedaan. De materie is omgezet in antimaterie, of hoe je het maar noemen moet. De zienlijke wereld staat op één of andere wijze in verbinding met de onzienlijke wereld. We zullen een heleboel in deze wereld absoluut nooit kunnen begrijpen, omdat we maar de helft van de wereld zien. Die ander helft is er wel, maar die kunnen we niet waarnemen. Wij behoren tot die andere helft en worden daarheen ook gepromoveerd. Het is natuurlijk allemaal tamelijk kort door de bocht.

Hoe dan ook, het natuurlijke lichaam staat tegenover het geestelijke lichaam. Het is zelfs nog sterker. Er is goede Bijbelse reden om te denken dat dit geestelijke lichaam waarover hier gesproken wordt, niet pas in de toekomst tot stand komt, maar dat het al bestaat en dat het gevormd wordt terwijl wij hier zijn. De Bijbel leert weliswaar dat wij in de toekomst met Christus geopenbaard zullen worden in heerlijkheid en ook dat wij in de opstanding een geestelijk lichaam zullen hebben en in ieder geval geen ziellijk lichaam meer, maar de Bijbel leert ook dat wij nu reeds heerlijkheid ontvangen, dan

wel bezig zijn te ontvangen en verheerlijkt worden. Dat behoort echter tot het geestelijke domein en dat betekent dat we dat niet zien. Wat ons voor de toekomst beloofd wordt is dat het dan wel gezien zal worden, enerzijds door ons en vervolgens ook door anderen, omdat het geopenbaard zal worden. Wij zullen immers met Christus geopenbaard worden in heerlijkheid. Het gaat daarbij dus om een heerlijkheid die we nu al bezig zijn te verwerven. Die heerlijkheid maakt deel uit van ons opstandingslichaam. Tot op heden worden wij echter in onze waarneming belemmerd door het stoffelijke lichaam.

Paulus heeft het over gebonden zijn en ontbonden te worden. Ontbonden te worden en met Christus te zijn is verreweg het beste (Filipp. 1: 23). Hij zegt niet: Ontbonden te worden en naar Christus te gaan. Dat kan namelijk niet, want we zijn nu ook met Christus. Wij worden echter belemmerd, zijn gebonden aan, of opgesloten in dit lichaam. Ontbonden te zijn en met Christus te zijn is beter dan gebonden met Christus te zijn. Dat laatste is onze tegenwoordige positie. Wat in de toekomst geopenbaard zal worden hebben we voor een belangrijk deel al. Wij zijn gezegend met elke geestelijke zegening in Christus en in Rom. 8 staat dat wij al verheerlijkt zijn, hoewel er ook staat dat die heerlijkheid aan ons zal geopenbaard worden. Als je die dingen bij elkaar optelt, dan betekent dit dat we nu al bezig zijn die heerlijkheid te ontvangen, maar dat die pas geopenbaard zal worden bij de verlossing van ons lichaam (Rom. 8: 23). In vers 30 van hetzelfde hoofdstuk staat, met een wat lastige stijlform: Die Hij te voren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd. En die Hij gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt. Wij zijn als kinderen Gods geroepen. Wij zijn der hemelse roeping deelachtig en we zouden wandelen waardig de roeping waarmede wij geroepen zijn. Zijn wij gerechtvaardigd? Ja. Zijn wij verheerlijkt? De vraag is niet of we dat beleven, ervaren, voelen of wat dan ook, maar gewoon sec of we verheerlijkt zijn. Volgens dit vers zijn we dat wel, of worden het, want verschil tussen zijn en worden is er niet.

Ik houd het ervoor dat het lijden van deze tegenwoordige tijd niet is te waarderen tegen de heerlijkheid die aan ons zal geopenbaard worden (Rom. 8: 18). Het lijkt erop dat hier niet gesproken wordt over een heerlijkheid die naar ons toe komt en zo aan ons zal geopenbaard worden in de toekomst, maar dat het een heerlijkheid aan ons is die geopenbaard zal worden. Dat is niet maar een willekeurige uitleg van dit vers, maar berust op de verklaring die in het volgende vers staat.

Want het schepsel, wacht reikhalzend op de openbaring der zonen Gods (vers 19). Naar wie toe zal die heerlijkheid geopenbaard worden? Volgens vers 19 aan het schepsel.

Want = verklarend voegwoord.

Want het schepsel verwacht de openbaring van de zonen Gods. Daarom is het voor de hand liggend in vers 18 te lezen dat het gaat om een heerlijkheid aan ons die geopenbaard gaat worden aan het schepsel. Het gaat over een heerlijkheid die ons aankleeft. Een heerlijkheid die wij aanhebben, waarmee wij bekleed zijn geworden. Die zal aan de wereld geopenbaard worden.

Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, Die ons leven is, dan zult ook gij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid (Kol. 3: 4). Aan wie? Aan de wereld. Met andere woorden, hier staat niet dat wij in de toekomst zelf heerlijkheid zullen ontvangen, maar er staat dat wij die heerlijkheid hebben, dan wel bezig zijn te verkrijgen en die heerlijkheid zal in de toekomst aan ons gezien worden door de wereld. Door onszelf natuurlijk ook. Die openbaring aan de wereld kan alleen maar als we die heerlijkheid daarvoor hebben ontvangen. Als je begrijpt dat heerlijkheid één van de synoniemen is voor de erfenis die voor ons in de hemel bewaard wordt, dan begrijp je ook dat die heerlijkheid weliswaar op ons wacht, maar ook wel degelijk van ons is. Niettemin, wij zullen in de toekomst zo'n heerlijk lichaam, zo'n geestelijk lichaam ontvangen. Volgens de woorden die hierna volgens blijkt dat het krijgen van dat geestelijk lichaam rechtstreeks samenhangt met de opname van de Gemeente. Zolang wij in een sterfelijk lichaam zijn, kunnen wij niet erven. Daarom moet het oude lichaam alsnog worden afgelegd. De Gemeente wordt collectief in die erfenis gesteld ter gelegenheid van onze openbaring voor de rechterstoel van Christus, wat weer is ter gelegenheid van de opname van de Gemeente en heeft tot doel ons bekwaam te maken om te erven.

45 Alzo is er ook geschreven: De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel; de laatste Adam tot een levendmakenden Geest.

Het verband ontgaat ons hier een beetje, tenzij we weten dat het woord natuurlijk het woord ziellijk is uit Genesis. 2

46 Doch het geestelijke is niet eerst, maar het natuurlijke, daarna het geestelijke.

In deze vertaling raak je toch de draad van het verhaal kwijt. Je kunt natuurlijk je best doen het te begrijpen, maar het staat er in het Grieks veel duidelijker dan de vertaling ons doet vermoeden. Hoe dan ook, de eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel. God formeerde de mens uit het stof der aarde. We zijn gemaakt uit mineralen. We moeten ons ook voeden met wat de aardbodem voortbrengt, want we zijn van hetzelfde maaksel. We worden simpel voorgesteld als leem en zijn daaruit geboetseerd.

Gen. 2: 7   En de HEERE God had den mens geformeerd uit het stof der aarde, en in zijn neusgaten geblazen den adem des levens; also werd de mens tot een levende ziel.

De mens heeft dus niet een ziel, maar *is* een ziel. De ziel wordt in het Oude Testament gebruikt ter aanduiding van de mens in het algemeen, wie hij is, zijn identiteit. Ook is het vaak de aanduiding van het lichaam en zelfs van het dode lichaam. De ziel is dus in hoge mate een stoffelijk iets.

De mens werd levend doordat God in hem blies de adem der levens.

Je moet ook in gedachten houden dat het Oude Testament zegt dat de ziel die zondigt zal sterven. Je bent dan meteen van het idee af dat de menselijke ziel onsterfelijk is. De mens is een ziel en is sterfelijk, maar los daarvan, als er sprake is van dode zielen, dan weet je dat de ziel niet onsterfelijk is.

De eerste mens Adam is dus geworden tot een levende ziel. Dat is overigens een zeer positieve uitdrukking, want het valt te verdedigen dat de mens sindsdien een sterfelijke ziel is, want daarna raakt hij het leven weer kwijt.

De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel en de laatste Adam is geworden tot een levendmakende Geest. Als Paulus spreekt over Christus en over onze situatie in Christus, dan maakt hij meteen een vergelijking tussen Adam en Christus. Hij laat wat woorden weg in de vergelijking. De volledige zin zou moeten luiden: De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel, de laatste Mens Adam is geworden tot een levendmakende Geest. Het geestelijke is niet eerst, maar het ziellijke is eerst. Het moet duidelijk zijn dat deze uitdrukkingen niet maar slaan op alleen Adam en Christus, maar dat het een algemeen beginsel is.

God neemt het eerste weg, om het tweede te stellen (Hebr. 10: 9). Dit betekent dat alles wat eerst komt verdwijnt, om plaats te maken voor wat daarna komt. Alles wat als eerste komt is voorlopig en in afwachting van wat daarna zou komen. Bovendien, alles wat als eerste komt is op één of andere wijze een voorbeeld (een beeld vooraf) van wat daarna komen zou. In Hebr. gaat het over het verschil tussen de oudtestamentische offers tegenover dat ene offer dat inmiddels gebracht is door de Hogepriester van het Nieuwe Verbond. In dat verband staat er: Hij neemt het eerste weg, om het tweede te stellen. Daar zit meteen aan vast dat heel het eerste Verbond wordt weggenomen, om plaats te maken voor het tweede Verbond, namelijk het Nieuwe Verbond. Dit principe geldt echter niet alleen voor het Oude Verbond, maar voor heel deze oude schepping. De Bijbel begint met dat God de hemelen en de aarde schiep en eindigt zo ongeveer met dat er nieuwe hemelen en een nieuwe aarde gezien worden. Voor de oude hemelen en

aarde is geen plaats meer gevonden. Dit geldt ook voor de mens, waarvan Adam het hoofd was. Hij was de eersteling van deze oude mensheid. God neemt die eerste Adam weg, om daarvoor in de plaats een andere Adam te stellen. Dat is een belangrijk beginsel en bepaalt ons er ook meteen bij dat de uitspraken die in Genesis gedaan worden over de Adam die wij kennen, over zijn hoofd heen van toepassing zijn op de laatste Adam, namelijk de Heere Jezus Christus. Daarop grijpt Paulus hier terug.

47 De eerste mens is uit de aarde, aards; de tweede Mens is de Heere uit den hemel.

Zij hebben beiden zo hun eigen familie. Aan de eerste mens mankeerde van alles. Dat hangt samen met dat hij uit de aarde en dus aards was. Daar tegenover staat de laatste Adam Christus. De eerste Adam is daarmee hoe dan ook op één of andere manier een beeld van Christus. Zoals wij allen beelddragers van Adam zijn, zo is het de bedoeling dat wij beelddragers van Christus worden. Het idee dat de natuurlijke mens een beelddrager van God is, is om voor de hand liggende redenen weliswaar wijd verbreid, maar is niet Bijbels. De natuurlijke mens is op één of andere wijze een voorafschaduw van de tweede Mens. Hij is de Beelddrager Gods. God zou de oude mens wegnemen en daarvoor in de plaats een nieuwe Mens stellen.

In het algemeen vindt men het een verheffend idee dat wij allen beelddragers Gods zijn. Dat streelt de hoogmoed van de mens. We zitten bovendien zo vast aan dit leven, dat wij nu eenmaal hebben en liever ook niet kwijtraken, waardoor we hopen dat God in ons leven hier geïnteresseerd is en ons bij gelegenheid een helpende hand toesteekt. Dat is een hardnekkig misverstand. De Bijbel zegt dat heel deze oude schepping voorbijgaat. Alles gaat voorbij, want Gods doel ligt niet in deze oude schepping, maar in een nieuwe. De opstanding uit de dood geeft aan dit beginsel uitdrukking, waarbij dat wat begraven, gezaaid, zou worden, levend zou worden, maar nu behorend tot de nieuwe schepping, die op één of andere wijze dan toch uit die oude schepping voortkomt. Dat is een wonder van God.

Dit is een centraal thema in de Bijbel. De oude wereld wordt als vrouwelijk ten opzichte van God beschouwd. Deze oude schepping is van nature onvruchtbaar. Daardoor zijn veel vrouwen in de Bijbel onvruchtbaar. Niet omdat dit normaal is, maar omdat ze een typologisch doel dienen in de Bijbelse geschiedenis. Door een wonder van God worden ze alsnog vruchtbaar gemaakt. Uiteindelijk spreekt dit over deze oude schepping die zou voortbrengen. Dat gaat niet vanzelf, maar daar is ingrijpen van God voor nodig.

De hele schepping is in barensood tot nog toe. Dat is de aard van deze wereld in het algemeen, maar het is ook onze aard. Ons oude leven gaat voorbij en God zal ons nieuw leven geven en dat in ons ontwikkelen. In de opstanding zal dat voltooid worden. Daarheen zijn wij onderweg.

Insecten komen als larven ter wereld. Dat lijken heel aardige beestjes, maar het is allemaal maar tijdelijk. Dat gaat voorbij. Ze verpoppen zich en later ontpoppen ze, waarna er een volstrekt ander wezentje verschijnt. Dat is het bekende verhaal van de rups en de vlinder, maar feitelijk speelt dat een rol bij alle insecten. Ze hebben eerst een bepaalde gedaante, waar ze om zo te zeggen niet veel mee kunnen. Dat is ook maar tijdelijk en dient als voedingsbodem voor het uiteindelijke dier dat geboren zou worden en zich voortplant. En dan te bedenken dat er geleerden zijn die beweren dat dit allemaal maar zo ontstaan is, terwijl het zo duidelijk is dat er een structuur in zit en dat het zo ontworpen, waarna de vraag alleen nog maar is, waarom het zo ontworpen is, met welk doel. Dat is omdat het ons illustreert hoe het met ons leven is. Wij zijn maar rupsjes, maden, of wat het maar wezen mag. Dat gaat echter voorbij, want het is de bedoeling dat uit dit oude leven door God het nieuwe wordt voortgebracht. Dat is er door God ingelegd.

De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel, de laatste Adam is geworden tot een levendmakende Geest. In Adam was leven. Met een beetje goede wil maak je daarvan dat ook Adam levendmakend was, want hij plantte zich voort en bracht dus ook leven voort. Datzelfde geldt voor de laatste Adam. Van Hem kun je moeilijk zeggen dat Hij Zich voortplant, maar dat neemt niet weg dat in Rom. 5 twee mensheden tegenover elkaar gezet worden. De één met Adam aan het hoofd: dat is de natuurlijke mens. Wij allen die daartoe behoren, hebben dus adamitisch leven ontvangen. Het komt van Adam en heeft de kenmerken van Adam, inclusief de zonde en daarmee ook de vergankelijkheid van dat leven.

Daar tegenover staat een nieuwe mensheid, die niet Adam, maar Christus als Hoofd heeft. Wij die wedergeboren zijn hebben het leven van Christus ontvangen. Niet langs de weg van voortplanting, want zo heet dat niet, maar wel doordat Hij ons Zijn leven heeft medegedeeld. De Heere Jezus Christus is de eerste Mens Die de beloofde Heilige Geest heeft ontvangen en Hij heeft dit uitgestort, dat gij nu ziet en hoort (Hand. 2: 33). Die zelfde Geest werd uitgestort. De Heere Jezus Christus was de Eerste Die die Geest ontving en Hij geeft die Geest aan eenieder die gelooft. Geest is een ander woord voor leven. De Heere Jezus heeft Zelf dit nieuwe leven, dit Geestelijke leven, dit leven dat Geest is, ontvangen en Hij geeft het aan eenieder die in Hem gelooft. Daarom heet het ook 'uit de Geest geboren worden'. Alleen als je niet weet dat de Heilige Geest feitelijk het leven van Christus is, dan wordt het lastig te begrijpen. Wij worden wedergeboren, uit de Geest geboren en

ontvangen daarmee dit Geestelijk leven, waarbij een geestelijk lichaam hoort. Voor dat doel wordt dit oude lichaam afgelegd, opdat het nieuwe openbaar zou worden. Er wordt dan heerlijkheid geopenbaard. Die term wordt gekoppeld aan het opstandingslichaam.

God heeft ons wedergeboren door de opstanding van Christus (1 Petr. 1: 3). In de opstanding van Christus werd het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht (2 Tim. 1: 10). Hij is de opstanding en het leven. God heeft ons het eeuwig leven gegeven en dit leven is in de Zoon. Wie de Zoon heeft, heeft het leven en wie de Zoon niet heeft, heeft het leven niet (1 Joh. 5: 12).

Daarom kan Paulus zeggen dat de laatste Adam is geworden tot een levendmakende Geest. Niet alleen tot een levende Geest. Adam ontving leven en plantte zich voort. Vanaf Christus wordt het leven gewoon uitgedeeld aan eenieder die gelooft. Hij maakt leven, want dat is blijkbaar de strekking van zo'n uitdrukking.

Adam en Christus worden steeds tegenover elkaar geplaatst.

In Adam sterven allen, in Christus worden allen levend gemaakt (vers 22).

Naar het lichaam wel te verstaan, want wij hebben al nieuw leven in Christus ontvangen. Het gaat steeds om de lichamelijke opstanding.

46 Doch het geestelijke is niet eerst, maar het natuurlijke, daarna het geestelijke.

Dat is Gods wijze van werken. Het eerste is tijdelijk en het tweede is definitief. De Heer stelde bijvoorbeeld Mozes aan om Israël te verlossen. We weten dat Mozes een type van Christus is. Hij verdwijnt daarom ook en maakt plaats voor een Profeet als Mozes, Die in de toekomst definitief zal verlossen (Deut. 18: 15, 18; Joh. 1: 46; Hand. 3: 22; 7: 37). Mozes was de middelaar van het Oude Verbond, maar het hele Oude Verbond gaat voorbij en wordt vervangen door een Nieuw Verbond, waarvan Christus de Middelaar is. Bovendien, waar het de godsdienstige zaken betreft, was Aäron de middelaar van het Oude Verbond, maar hij maakt plaats voor de tweede Hogepriester, Die naar de ordening van Melchizédek, Die de definitieve Hogepriester is. Onder het Oude Verbond kennen we als huis Gods eerst de tabernakel, maar dat was een tent, een tijdelijke woning, die plaats moest maken voor de definitieve tempel van Salomo.

Er wordt daar wel een tempel gebouwd, maar dan volgt de Zoon van Salomo, die meer is dan Salomo. Zodat Salomo en zijn tempel weer plaatsmaken voor Christus, Die de tempel zou bouwen. Tot David wordt gezegd dat er een zoon uit zijn lijf voortkomen zou, die de tempel zou bouwen. We lezen verschillende keren dat Salomo die zoon is. Toch weten we dat het daarmee niet vervuld is, maar dat dit slechts een voorbeeld is van hoe het pas vervuld zou worden in de echte Salomo, in Christus Zelf. Die beloften kregen in het

verleden een vervulling, maar niet definitief. Er zou nog een vervulling komen en die is definitief. Dat herhaalt zich keer op keer.

47 De eerste mens is uit de aarde, aards; de tweede Mens is de Heere uit den hemel.

De eerste mens, die levende ziel uit vers 45, is uit de aarde en dus aards. De mens is aardewerk. Dat vind je in de hele Bijbel terug. De hele mensheid is leem, dat geboetseerd is tot bepaalde vormen en tot bepaalde functies voor God, Die beschreven wordt als de Pottenbakker. Dat is niet alleen in verband met Israël, maar met de hele schepping. Bovendien wordt de mens beschreven als een aarden vat.

2 Kor. 4: 7 Maar wij hebben dezen schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet van ons.

Deze schat, namelijk het licht der heerlijkheid van het Evangelie van Christus. In aarden vaten = dit oude vergankelijke leven, ons lichaam, de oude mens. Daarin schijnt God met Zijn licht.

Een aarden vat gaat zolang te water totdat die barst. De mens vervult een tijdelijk functie; daarna gaat het voorbij. De prediker spreekt over een schaal die breekt (Pred. 12: 6). De mens kan ook een lamp zijn die breekt. Lampen waren oorspronkelijk een soort aardewerken kruikjes met olie en een pitje erin. Dat ding doet het een tijdje en dan is de brandstof op. Archeologen vinden ook in hoofdzaak scherven van aardewerk. Naar de natuurlijke mens hebben wij heel wat scherven na te laten. Dat is niet veel bijzonders, sterker nog, het is volkomen waardeloos.

De mens is een vat. Aan het woord vat hangt het woord gereedschap. Alle gereedschap wordt aangeduid als vaten, in de zin van gebruiksvoorwerp. Als wij vaten, dan wel gereedschap zijn, dan is het kennelijk de bedoeling dat we gebruikt zouden worden. Het schijnt dat we daarin keuze hebben, door wie we ons laten gebruiken, want er zijn twee heren die zich daarvoor aanmelden. Je kunt ze echter niet allebei dienen. Daar gaat het in deze brieven ook over. De Korinthiërs zijn bekeerd van de afgoden, opdat zij de levende God zouden dienen. Gij zijt duur gekocht; zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn (1 Kor. 6: 20). Wij zijn Zijn eigendom en zouden daarom Hem dienen.

De mens is dus een aarden vat en stelt niet zoveel voor. Daar komt nog iets anders bij, want de mens is niet alleen uit de aarde, maar de Bijbel zegt ook nadrukkelijk, dat hij in het zweet zijns aanschijn brood zal eten, totdat hij tot de aarde wederkeert, omdat hij daaruit genomen is; want hij is stof en zal tot stof wederkeren (Gen. 3: 19). De vorm gaat voorbij, terwijl de grondstof in

principe blijft. Alle aardewerk keert terug tot wat het oorspronkelijk was: leem. Ongeacht of je begraven of gecremeerd wordt, je keert tot de aarde weder. Ook bij begraving gaat het lichaam tot ontbinding over. Dat heet net zo goed verbranding, maar het gaat alleen veel langzamer. Scheikundig maakt het geen verschil, het resultaat is hetzelfde. De mens is uit de aarde genomen en is onverbeterlijk. Dat steekt natuurlijk achter dit soort uitspraken. Als het stoffelijke lichaam tot de aarde wederkeert, dan is dat lichaam er na de opstanding dus in ieder geval niet meer.

Uit deze uitspraken in Gen. 3 blijkt kennelijk dat de mens zondig is, juist omdat hij uit de aarde aards is. Hoe komt het dat de mens tot de aarde wederkeert? Omdat hij daaruit genomen was. Daaruit volgt dat niet zozeer de mens in zonde viel, maar dat de aarde waaruit hij genomen werd in de zonde ligt. Die gedachte is tegen een aantal vaste overtuigingen, zoals dat we denken dat de natuurwetten absoluut zijn en dat de aard van de natuur zo is en zo hoort te zijn. Zoals de natuur functioneert is het in principe goed. Maar de Bijbel leert dat niet. Wij leven in een gevallen wereld en zijn uit een gevallen wereld geformeerd. Het was op voorhand bedoeld dat Adam tijdelijk zou zijn en dat dus zijn zogeheten zondeval volkomen deel uitmaakte van het plan van God. Daarmee is niet gezegd dat God het zo gewild heeft. De zondeval maakt deel uit van het plan van God. Een beetje schaker heeft in de gaten wat z'n tegenstander gaat doen. Hij wil niet dat zijn tegenstander bepaalde zetten doet, maar kan het niet verhinderen en dus neemt hij op voorhand maatregelen, zodat, als zijn tegenstander zus of zo doet, hij een tegenzet kan doen. God neemt die zondeval op Zijn plan. Er zijn dingen die gebeuren, maar je bent erop voorbereid. Zodoende weet je wat je eraan moet doen en neem je de dingen die mis kunnen of zullen gaan op in je plan. Bijvoorbeeld: God wilde dat het Joodse volk tot bekering zou komen, maar Hij wist ook dat het niet zou gebeuren. Met die wetenschap in het achterhoofd, hield Hij iets achter de hand, zodat Hij toch, maar dan langs een andere route, Zijn plan zou volvoeren. Zal hun ontrouw het geloof van God tenietdoen? Dat zij verre (Rom. 3: 3, 4). Gods plan wordt uitgevoerd zoals Hij het gemaakt had. Daarin lag de ongehoorzaamheid van de mens besloten, ook die van het Joodse volk. God heeft daar een doel mee. Niet omdat Hij het zo gewild heeft, maar als het dan zo is, dan rekent Hij daarmee en maakt Zijn plan. Zo zouden wij mensen dat toch ook doen. Als je bepaalde voorkennis hebt, dan houd je daar toch rekening mee.

De eerste mens is uit de aarde en heeft daarmee aardse eigenschappen. Aardse eigenschappen houden in dat alles maar van tijdelijke aard is en dus voorbij gaat. Je kunt op aarde wat tot stand brengen, maar als je het niet onderhoudt, dan ben je er ook zo weer vanaf. Het eerste, het natuurlijke, het ziellijke, neemt God weg. Dat is ook Zijn bedoeling. Hij neemt zelfs de hele

aarde weg. Hij zou nieuwe hemelen en een nieuwe aarde scheppen (Jes. 65: 17 en Openb. 20 en 21). Het natuurlijke zal verdwijnen.

Tegenover het vergankelijke aardse staat de Heere. Hij is de tweede Mens. 'Uit de hemel' schijnt te zijn toegevoegd. Dat maakt verder niet uit, want de gedachte op zich is volkomen terecht. Dat dit in de loop der tijd ter discussie gesteld is, is een logische zaak. Zij die geloven dat de Heere uit de hemel is, hebben over het algemeen grote moeite met Zijn aardse oorsprong, met Kerst en Zijn maagdelijke geboorte. Aan de andere kant zijn er mensen die met graagte accepteren dat Hij één van ons was, maar dat Hij uit de hemel afkomstig was, willen ze dan weer niets van weten. Dat er dus in de loop der tijd aan zo'n vers gesleuteld is, is niet zo verwonderlijk. Niettemin, dat het er staat, doet geen enkele afbreuk aan het geheel. Het is een logische tegenstelling. De eerste mens is uit de aarde, aards en de tweede Mens is de Heere uit de hemel. Als Hij ook uit de aarde zou zijn, hetgeen via María te verdedigen valt, dan ben je hier die tegenstelling kwijt en staat het er volledig overbodig.

Hij is uit de hemel en Hij is de Heere. Sommigen hebben moeite met het idee dat de Heere Jezus Dezelfde is als de HEERE, namelijk Jehovah, uit het Oude Testament. Ook die gedachte is omstreden. Daar is niets vreemds aan, want alle fundamentele Bijbelse waarheden zijn omstreden. Daar zorgt de duivel wel voor.

De eerste mens is uit de aarde, aards en de tweede Mens is uit de hemel, hemels. Hij heeft een andersoortig leven en blijkbaar ook een andersoortig lichaam. Dat blijkt ook uit het volgende vers.

48 Hoedanig de aardse *is*, zodanig zijn ook de aardsen; en
hoedanig de hemelse *is*, zodanig zijn ook de hemelsen.

De vertalers hebben het woordje 'is' ingevuld. Dat woord is in al die oude talen feitelijk overcompleet. Dat woord wordt domweg niet gebruikt omdat het vanzelfsprekend is.

Wij zeggen: Vrede zij u, maar in de oude talen staat er: Vrede u.

In het Latijn zetten ze het werkwoord 'zijn' helemaal aan het einde van de zin. Dat is compleet overbodig, want tegen de tijd dat je aan het einde van de zin bent, heb je het niet meer nodig. Dan weet je al waar het over gaat.

Hoe dan ook, de vertalers hebben het hier ingevuld, maar als je gaat invullen, moet je nog meer invullen.

Hoedanig de aardse... wat? De aardse mens uiteraard.

Hoedanig de aardse mens is, zodanig zijn ook de aardse mensen.

Hoedanig de aardse, zodanig de aardsen.

Hoedanig de aardse mens is, zodanig zijn de aardse mensen.

Hoedanig Adam was, zodanig zijn allen die van hem afstammen.

Hier staat dus dat wij beelddragers van Adam zijn. Wij zijn zoals Adam was.

Daartegenover staat:

Hoedanig de hemelse is, zodanig zijn de hemelsen.

Hoedanig de hemelse Mens is, zodanig zijn ook de hemelse mensen.

Hoedanig de laatste Adam is, zodanig zijn ook degenen die van Hem afstammen. Die hemelse mensen zijn uiteraard de gelovigen. Dit betekent dus ook dat wij naar analogie van de aardse mensen die beelddrager van Adam zijn, het beeld van de laatste Adam gelijkvormig zouden worden.

Rom. 8: 29   Want die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordineerd, den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te worden, opdat Hij de Eerstgeborene zij onder vele broederen.

Dat gaat over ons. Wij die deel hebben gekregen aan Christus, zijn tevoren verordineerd tot zoonstelling. Dat staat hier iets anders geformuleerd, maar de strekking is hetzelfde. Wij zouden veranderd worden naar Zijn beeld. Dat is onzinnig als we van nature beelddragers Gods zouden zijn. Dan hoeft er niets aan veranderd te worden.

In Hebr. 1: 3 wordt triomfantelijk gezegd dat Christus het uitgedrukte beeld is van Gods zelfstandigheid. Hij is namelijk het beeld Gods. Op andere plaatsen staan woorden van gelijke strekking. Deze dingen betekenen niets als ieder van ons beelddrager van God zou zijn. Dat is ook niet zo, maar Christus is dat. Toen God in Gen. 1 zei: 'Laat ons Adam maken naar Ons beeld en Onze gelijkenis' werd dat vervuld in de opstanding van Christus, als Eersteling van een nieuwe schepping. De schepping van Adam was niet definitief. Hij zou verdwijnen en daarvoor in de plaats zou de definitieve Adam komen. De schepping van Adam was in ieder geval een demonstratie van hoe het er met deze gevallen wereld voorstaat en wat daar het gevolg van is als daar leven uit voortkomt en gecontinueerd wordt. Met die zondige wereld is iets fundamenteel fout en dat valt ook niet te verbeteren. Dat stond van tevoren ook vast. Niettemin vinden we in de heilsgeschiedenis geïllustreerd hoe God allerlei maatregelen treft ter verbetering van de oude schepping. Daarvoor heeft Hij de wet gegeven. Dat is religie en ter verbetering van de oude mens. Dat had niet werkelijk het doel om die oude mens te verbeteren, maar om te demonstreren dat die oude mens onverbeterlijk is. Er is en was niets aan te verbeteren. Daarom moet er ook iets nieuws komen. God maakt uit deze oude schepping iets nieuws, zodat die oude schepping toch nog nut gehad heeft. Groot nut, want als wij niet eerst in deze oude wereld onze opwachting zouden hebben gemaakt, dan zouden we ook niet wedergeboren hebben kunnen worden en dus ook geen deel hebben kunnen krijgen aan die nieuwe schepping.

De aardse mensen zijn zoals de aardse mens.

- Gen. 5: 1 Ten dage als God den mens schiep, maakte Hij hem naar de gelijkenis Gods.
- 2 Man en vrouw schiep Hij hen, en zegende ze, en noemde hun naam Mens, ten dage als zij geschapen werden.
- 3 En Adam leefde honderd en dertig jaren, en gewon *een zoon* naar zijn gelijkenis, naar zijn evenbeeld, en noemde zijn naam Seth.

De mens is uitdrukkelijk beelddrager van Adam. Dat is nu precies de reden waarom hij alsnog wedergeboren moet worden, omdat hij beelddrager van God moet worden. Als God vlinders maakt, lijken die in genen dele op vlinders. Het zijn rupsen, die in de verste verten niet op een vlinder lijken. Niettemin worden ze het wel. Zo is het met ons eigenlijk ook. Dat geldt niet alleen voor de geestelijke dingen, maar ook voor het lichaam. Zoals Christus is, zodanig zijn ook de hemelse mensen. Wij zullen ook lichamelijk veranderd worden en wel naar Zijn beeld.

- Filipp. 3: 20 Maar onze wandel is in de hemelen, waaruit wij ook den Zaligmaker verwachten, *namelijk* den Heere Jezus Christus;
- 21 Die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelfde gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam, naar de werking, waardoor Hij ook alle dingen Zichzelfen kan onderwerpen.

Omdat onze wandel in de hemel is, omdat ons burgerschap in de hemel is, omdat wij in de hemel zijn opgeschreven, daarom verwachten wij ook de Zaligmaker, namelijk de Heere Jezus Christus. Hij zal ons vernederd lichaam veranderen, opdat het gelijkvormig zal worden aan Zijn heerlijk lichaam. We worden dus niet alleen naar de inwendige mens veranderd, maar ook naar de uitwendige mens, waarbij Hij Zelf de norm is. Wij krijgen een lichaam dat op Zijn lichaam lijkt. Dat gebeurt naar de werking, waardoor Hij het hele heelal aan zich kan onderwerpen. De twee hemelen en de aarde zullen verdwijnen en vervangen worden door nieuwe hemelen en een nieuwe aarde. Daar krijgen wij een voorschot op. Zoals het met de hele schepping zal gebeuren, zo zal dat met ons gebeuren ter gelegenheid van de opname van de Gemeente. Wij zullen dus het beeld van de hemelse Mens dragen.

49 En gelijkerwijs wij het beeld des aardsen gedragen hebben, *alzo* zullen wij ook het beeld des hemelsen dragen.

Wij waren beeld dragers van Adam, in ieder geval lichamelijk, maar wij zullen een lichaam krijgen als dat van Christus, de hemelse Mens. Dit moet, want zolang wij nog deel uitmaken van deze oude schepping kunnen wij niet erven.

50 Doch dit zeg ik, broeders, dat vlees en bloed het Koninkrijk Gods niet beërven kunnen, en de verderfelijke beërft de onverderfelijke niet.

De verderfelijke = vlees en bloed. Beide kunnen het koninkrijk Gods niet beërven. Zolang wij geheel of gedeeltelijk vergankelijk zijn kunnen we niet iets onvergankelijks erven. Zolang de Heere Jezus hier op aarde was (om te sterven), had Hij er ook bezwaar tegen dat men Hem de Christus noemde. Hij was dat nog niet. De Christus zou erven. De Messias is de Zoon van David, Die die onwankelbare troon zou erven. Zolang Hij echter Zelf in een sterfelijk lichaam was, kon Hij niet erven en kon Hij ook de Messias niet zijn. Hij zou dat worden. Dat is wat Hij geloofde, dat is wat wij geloven, dat is ook wat de Bijbel daarover zegt. Toe Petrus zei: 'Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God', zei de Heere Jezus: 'Mondje dicht'. Dat heeft Hij vele malen gezegd. Het staat wel 25 keer in de Evangeliën. Ze mochten daar niet over spreken. Dat gaat altijd over dingen die rechtstreeks te maken hebben met Zijn Messiasschap. Het was nog niet zover. Zo is het met ons feitelijk ook. Wij zijn weliswaar wedergeboren, maar dit betekent dat we in hope zijn zalig geworden. Er zijn ook mensen die denken dat het doel van dit leven is dat we wedergeboren worden en dat dat het dan ook is. Zij hopen dat in de toekomst te bereiken. In de Bijbel ligt dat anders. Het doel is niet dat we zouden worden wedergeboren. Het doel is niet dat we kinderen Gods zouden worden, maar dat we zonen Gods zouden worden. Daartoe worden we eerst wedergeboren en zijn dan dus kinderen Gods. Daarna zouden we opgroeien tot zoonchap, of tot zoonstelling.

Rom. 8: 23 En niet alleen *dit*, maar ook wij zelve, die de eerstelingen des Geestes hebben (zijn), wij ook zelve, *zeg ik*, zuchten in onszelve, verwachtende de zoonstelling, *namelijk* de verlossing onzes lichaams.

24 Want wij zijn in hope zalig geworden. De hoop nu, die gezien wordt, is geen hoop; want hetgeen iemand ziet, waarom zal hij het ook hopen?

Aanstelling tot zonen = aanstelling in het eerstgeboorterecht en dus in het erfrecht. Dat is de hoop die wij in ons hebben. God heeft ons wedergeboren tot een levende hoop, tot een onvergankelijke, onverderfelijke en een onverwelkelijke erfenis, die voor ons bewaard wordt in de hemel. Wij zijn onderweg naar die zoonstelling. We zouden ons aan de opvoeding die daarbij

hoort onderwerpen. Dat is de strekking van deze brief aan de Korinthiërs. Zij zijn baby's, maar hebben niet alleen melk, maar ook spijs van node. Dat willen die Korinthiërs echter niet, want ze hangen aan dit aardse leven. Ze zijn op het vlees georiënteerd, op de oude mens. Ze zijn wellicht ook gericht op de verbetering van de oude mens. Het gaat echter niet om die oude mens, maar om de nieuwe. Die zou opgroeien tot volwassenheid.

Wij verwachten die erfenis met lijdzaamheid. Wij verwachten de zoonstelling, namelijk de verlossing van ons lichaam. Die twee dingen hangen met elkaar samen. Wij moeten eerst van dit lichaam verlost worden. Daarna kunnen we pas tot zonen gesteld worden. Je kunt het natuurlijk ook andersom zeggen: De Heer zal ons tot zonen stellen; daarom verlost Hij ons eerst van ons lichaam. In de praktijk is het één gebeurtenis. Wij zullen veranderd worden en onsterfelijkheid aandoen. We zullen met onsterfelijkheid bekleed worden, opdat wij vervolgens zouden erven.

51 Ziet, ik zeg u een verborgenheid: wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden;

Zowel degenen die ontslapen zijn als degenen die levend overgebleven zijn tot de toekomst des Heeren. Zo staat dat ook in 1 Thess. 4. Die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan. Daarna wij, die levend overgebleven zijn, zullen tezamen met Hem opgenomen worden in de wolken, de Heere tegemoet in de lucht (1 Thess. 4: 16, 17).

Wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen wel allen veranderd worden.

52 In een punt des *tijds*, in een ogenblik, met de laatste bazuin; want de bazuin zal slaan, en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden.

In een punt des tijds = in een ogenblik. Punt heeft de betekenis van ondeelbaar = atomos = niet deelbaar. Van het ene moment op het andere dus. De gestorvenen zullen eerst opstaan en daarna zullen wij met hen worden opgenomen. Dat is het moment dat we veranderd zullen worden.

53 Want dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen, en dit sterfelijke *moet* onsterfelijkheid aandoen.

Aandoen = de term voor het aandoen van kleding en daarmee de uitdrukking voor het verkrijgen van een ander lichaam. Een lichaam wordt beschouwd als een kleed (zie ook 2 Kor. 5: 2 – 4).

Die verandering van het lichaam is nodig alvorens wij tot zonen gesteld worden, om onze erfenis in ontvangst te kunnen nemen.

De uiteenzetting begint in vers 51.

51 Ziet, ik zeg u een verborgenheid: wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden;

Ziet, ik zeg u verborgenheid. Het is een aspect van wat in het algemeen de verborgenheid heet. De verborgenheid is een vaste term voor heel het werk Gods met betrekking tot deze tegenwoordige tijd. Heel onze bedeling wordt beschouwd als een bedeling der verborgenheid (Efe. 3: 9).

Het Bijbelse beginsel is dat alles wat te maken heeft met het werk Gods tussen de eerste komst en de wederkomst van Christus verborgen is. Dat is in het Oude Testament niet geopenbaard. Met andere woorden, in het Oude Testament kun je niet vinden wat de Heer zou doen in de dagen tussen het lijden dat op Christus komen zou en de heerlijkheid daarna volgende (1 Petr. 1: 11).

1 Petr. 1: 9 Verkrijgende het einde uws geloofs, *namelijk* de zaligheid der zielen.

10 Van welke zaligheid ondervraagd en onderzocht hebben de profeten, die geprofeteerd hebben van de genade, aan u *geschied*;

De profeten hebben wel degelijk geprofeteerd over de zegeningen die wij van God ontvangen.

11 Onderzoekende, op welken of hoedanigen tijd de Geest van Christus, Die in hen was, beduidde en te voren getuigde, het lijden, *dat* op Christus *komen zou*, en de heerlijkheid daarna *volgende*.

De profeten hebben die profetieën onderzocht en ernaar gevraagd, om tot kennis daarvan te komen. Het lag er dus niet bovenop, in welke profetie dan ook, maar als je een beetje je best doet, dan vind je het toch terug in het Oude Testament. Niettemin, het is daarin verborgen.

Vers 11 is een beetje verbasterd. De zin moet luiden: Onderzoekende, op welke en hoedanige tijd de Geest, Die in hen was, beduidde en te voren getuigde van Christus, het lijden van Christus en de heerlijkheid daarna. Daaruit moet in ieder geval duidelijk zijn dat het lijden van Christus in het Oude Testament beschreven wordt, maar zeker ook de heerlijkheid van de Messias. De tijd die daartussen ligt wordt echter niet besproken. Hoe komt de Messias van lijden tot heerlijkheid? Dat heeft alles te maken met deze tegenwoordige tijd, die begint bij Zijn opstanding. Zijn lijden gaat tot en met het kruis. Officieel het kruis niet eens. De oversten dezer wereld hebben

immers niet geweten hoe het zou gaan. Misschien tot het kruis, maar daarna wisten zij het ook niet.

1 Kor. 2: 7 Maar wij spreken de wijsheid Gods, in verborgenheid, die bedekt was, welke God te voren verordineerd heeft tot heerlijkheid van ons, eer de wereld was;

Die wijsheid van God was er wel, maar verborgen, bedekt. Welke God verordineerd had tot heerlijkheid van ons. Dat is de genade die aan ons geschied is.

8 Welke niemand van de oversten dezer wereld gekend heeft; want indien zij ze gekend hadden, zo zouden zij den Heere der heerlijkheid niet gekruist hebben.

Als ze geweten hadden dat Hij aan de andere kant van de dood eruit op zou staan en zelfs als Eersteling van een nieuwe schepping, dan zouden ze al het mogelijke gedaan hebben om Zijn kruisiging te voorkomen. Daar ligt dus ergens die grens. Voor ons is overigens achteraf het lezen van Psa. 22 duidelijk genoeg. Daar vinden we een beschrijving van de kruisiging en de gebeurtenissen daaromheen. Teksten daaruit worden in het Nieuwe Testament ook letterlijk geciteerd. De Heere Jezus Zelf citeert zelfs uit Psalm 22. Die psalm eindigt niet met de dood, maar met de opstanding. Er komt een gebed in voor voor verlossing uit de dood, weliswaar in bedekte termen, maar het gaat wel degelijk om verlossing uit de dood.

Los daarvan haalt Petrus in Hand. 2 Psalm 16 aan. Gij zult Mijn ziel in de hel niet verlaten, noch zult Uw Heilige overgeven, om verderving te zien (Hand. 2: 27). Petrus zegt daarvan dat dit een psalm van David was, maar dat hij gestorven was en wel verderving heeft gezien. David was een profeet en sprak dit in het volle bewustzijn over Christus, over de Zoon Die uit zijn lijf zou voortkomen. Petrus besluit dus dat Psalm 16 gaat over de opstanding van Christus uit de dood. Waar dat voor Psalm 16 geldt, geldt dat ook voor Psalm 22 en 23. Het zijn woorden van de Heere Jezus. De Heer is Mijn Herder; Mij zal niets ontbreken. Al ging Ik door een dal van schaduw des doods, Ik vrees geen kwaad, want Gij zijt bij Mij. Dat zijn woorden van de Heer Zelf. Dat blijkt uit al die psalmen. Het ligt er niet bovenop. Je moet er wel over nadenken. Dat wil zeggen dat je de Schrift zou onderzoeken en Schrift met Schrift zou vergelijken. Dan blijken deze dingen daar verborgen te liggen, inclusief Gemeentelijke waarheid, inclusief het werk tot roeping van de Gemeente in onze dagen, als een volk van eerstelingen, een volk dat beschreven wordt als Zijn loon. Dat kom je onder vele termen tegen in de oudtestamentische profetieën en symboliek. Daarin liggen die dingen verborgen. Daar hoort de

opname van de Gemeente ook bij. Die maakt ook deel uit van de verborgenheid.

De profeten hebben dus hun eigen profetieën onderzocht, in het bijzonder de tijd tussen het lijden dat op Christus komen zou en de heerlijkheid daarna. Dat begint dus in ieder geval met Zijn opstanding en dan wat er verder volgt. Er staat verder ook bij dat ze hebben geweten hoe het zat.

1 Petr. 1: 12 Denwelken geopenbaard is, dat zij niet zichzelf, maar ons bedienden deze dingen, die u nu aangediend zijn bij degenen, die u het Evangelie verkondigd hebben door den Heiligen Geest, Die van den hemel gezonden is; in welke dingen de engelen begerig zijn in te zien.

Het ging niet over hen, maar over ons. Eén van de aspecten van die verborgenheid is de opname van de Gemeente. Niettemin, het is in het Oude Testament wel te vinden in enkele losse uitspraken. Bovendien hebben we natuurlijk ook nog de eenvoudige gedachte dat het Oude Testament over Christus spreekt. Daarmee wordt ook gesproken over degenen die aan Hem deel hebben gekregen. Er wordt dus ook over het lichaam van Christus gesproken. Vandaar dat er soms zinnen in het enkelvoud staan en dan ineens overgaan in het meervoud. Het gaat bijvoorbeeld eerst over de Rechtvaardige en in de volgende zin gaat het ineens over de rechtvaardigen. Dat moet je dan toch op gedachten brengen. Is Hij dan niet alleen? Wie is de Messias? Is het iemand? Ja, dat is aan te tonen, maar aan de andere kant staan die termen in het meervoud. Zelfs het woord heiland staat in het meervoud. Er zullen heilanden opkomen (Obadja 1: 21). Van een Heiland weten we dat, maar hoezo heilanden? Dat gaat over de Gemeente.

We vinden in het Oude Testament wel degelijk profetieën over de Hemelvaart van Christus. Niet noodzakelijk over Hemelvaartsdag, maar wel over de Messias aan de rechterhand Gods. Aan de ene kant als Mens, als Zoon van David. De joden weten dat de zoon van David de Messias is, maar het is hun ontgaan dat Hij ook zou zitten aan de rechterhand Gods.

Als de Messias dan Davids Zoon is, waarom noemt David Hem dan zijn Heer? (Mark. 12: 35 – 37). Dat is een verwijzing naar de verhoving van Christus tot aan de rechterhand Gods. Dat is niet op Hemelvaartsdag, maar op 1^e Paasdag, bij Zijn opstanding uit de dood.

Als dat over Christus gezegd wordt en wij zijn in Christus, dan is dat dus net zo goed een profetie over de Gemeente, die met Christus gezet zou worden in de hemel. Hij zou Eerstgeborene zijn te midden van vele broederen. Daar gaat het over. Dat is een verborgenheid.

- 51 Ziet, ik zeg u een verborgenheid: wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden;
- 52 In een punt des *tijds*, in een ogenblik, met de laatste bazuin; want de bazuin zal slaan, en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden.

In een ondeelbaar ogenblik. De doden zullen onverderfelijk opgewekt worden en wij zullen veranderd worden. Het staat er langzamer dan het gebeurt. Het is van het ene moment op het andere. We moeten af van het idee dat we ter gelegenheid van de opname van de Gemeente de graven zien opengaan, net zoals je een kuiken uit een ei ziet komen en dat na verloop van tijd iedereen er is en we dan met z'n allen naar de Heer toe zullen gaan. Zo gaat het dus niet. Het is van het ene moment op het andere. Zo was de opstanding van de Heere Jezus Christus naar alle waarschijnlijkheid ook. Het is een ingrijpende gebeurtenis. De materie wordt in één klap omgezet van ziel naar Geest, van aards naar hemels, van vergankelijk naar onvergankelijk, van sterfelijk naar onsterfelijk. Dat is nog eens veredeling.

Dat zal gebeuren met de laatste bazuin, want de bazuin zal slaan. Slaan heeft oorspronkelijk ook in het Nederlands de betekenis van geluid voortbrengen, een krachtig geluid. Net als een vinkenslag. Dat is het geluid dat een vink voortbrengt.

Een krachtig geluid wordt ook voorgesteld door een bazuin. Vandaar de laatste bazuin, want de bazuin zal slaan. Mensen hebben opgemerkt dat er in Openbaring sprake is van een reeks van 7 bazuinen en denken dan dat de opname samenvalt met het blazen van de 7e bazuin. Dat is een misverstand. Dat krijg je van geen kant kloppend. De bazuin komt in het Oude Testament ook al voor. Als men op het feest van de bazuinen op de bazuin moet blazen, is dat uiteraard ook niet één van de 7 bazuinen uit Openbaring.

De blazen op de bazuin is in het algemeen een commanderend signaal. Daar wordt hij van oudsher ook voor gebruikt. De bazuin is later vervangen door de trompet. Die dingen zijn erop gebouwd om een zo helder en indringend mogelijk geluid te geven. Ze worden in het leger gebruikt. Men blaast er daar signalen mee: Wakker worden, appèl, geef acht! enzovoort. De bazuin ging daaraan vooraf. Dat is een natuurlijk ding, want het is een ramshoorn, een sjofar. Die wordt in het Oude Testament beschreven, net als de signalen die er op gegeven moesten worden. In het algemeen is de bazuin een hoorn en dus een kroon. Per slot van rekening was de ram met hoorns gekroond. Het woord voor hoorn is hetzelfde als het woord voor kroon: keren. Een hoorn staat in de Bijbel ook voor koningschap; een sjofar dus ook. Als er staat dan mijn hoorn

verhoogd zal worden, dan betekent dit dat degene die spreekt een groot koninkrijk zal ontvangen.

De Hoorn des heils = de Messias en Zijn Rijk.

Het geluid van de bazuin, het klinken of het geroep van de bazuin is in hoogste instantie de stem, de opdracht, van de koning die spreekt. De koning commandeert en roept het volk op. In het Oude Testament lees je dat de bazuin geblazen wordt als iemand tot koning gemaakt wordt. Er is een nieuwe koning en men zou zich tot die koning verzamelen en zich aan hem onderwerpen. De Koning bij uitstek is Christus Zelf en de bazuin is de bazuin Gods. De bazuin geeft in hoogste instantie uitdrukking aan het prediken en het klinken van het Woord Gods. Het is een oproep om tot hem te komen en zich aan Hem te onderwerpen, omdat Hij inmiddels Koning is, maar ook omdat het oorlog is.

Met de bazuin wordt het leger verzameld, opnieuw om zich te onderwerpen aan de koning, maar ook als oproep voor de strijd, of omdat het koninkrijk nog gevestigd moet worden en zelfs met militair geweld.

Er is hier sprake van het slaan van de laatste bazuin, om de doodeenvoudige reden dat dit de laatste keer is dat de Heer ons roept. Het is niet de laatste van een reeks. Hij heeft ons geroepen, misschien roept Hij je vandaag voor iets, of over een aantal dagen. Bovendien, Hij kent ons, Hij roept ons, wij kennen Zijn stem en wij volgen Hem. De laatste keer dat Hij roept is als Zijn Koninkrijk gaat aanbreken. Dan zullen wij inderdaad voor de strijd verzameld worden. Als Hij wederkomt, dan zullen wij als Zijn volk met hem geopenbaard worden, om met hem de wereld te oordelen. De laatste keer dat Hij ons roept is de laatste bazuin en dat is het dan. Dat is bij de opname van de Gemeente.

Andere Bijbeluitleggers zeggen dat het ontleend zou zijn aan het Romeinse militarisme. Er zou dan drie keer op de bazuin geblazen worden. Dan is het zoiets als: Op uw plaatsen, klaar, af.

De laatste bazuin is dat 'af' om zo te zeggen. Dit lijkt een on-Bijbelse verklaring.

Zoals gezegd, in Openbaring vinden we ook bazuinen. Die hebben dezelfde strekking. Elke keer als de bazuin blaast, is het idee dat God spreekt en dat er dan iets gebeurt. God spreekt met kracht en dan gebeurt er iets. Dan volgen al die zogenaamde apocalyptische oordelen, zoals ze in openbaring beschreven worden. Hij zal spreken in zijn toorn en in Zijn grimmigheid zal Hij verschrikken (Psa. 2: 5). Dat is de bazuin.

Wat ons betreft, wij wachten daarop, want als de Heer weer gaat spreken, spreekt Hij eerst tot ons en roept ons als het ware tot Hem. Dat doet Hij met grote kracht. Al wat God doet, doet Hij door Zijn Woord. Als hij Zijn kracht

gebruikt, waarmee Hij alle dingen aan Zich kan onderwerpen, dan spreekt Hij. God spreekt dus ook met kracht ter gelegenheid van de opname van de Gemeente. Hij roept ons om ons tot hem te verzamelen voor de laatste oorlog. Dat past geheel in de Bijbelse betekenis van de bazuin.

Bij die gelegenheid zullen wij onverderfelijk opgewekt worden en zullen veranderd worden om onsterfelijkheid aan te doen. Dat moet nu eenmaal, want dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen. Hij neemt het eerste weg, om het tweede te stellen. Wij zijn onderweg naar het onverderfelijke en het onsterfelijke. Dat is wat ons persoonlijk betreft de overwinning op de laatste vijand. Dan is ook de dood verslonden tot overwinning.

54 En wanneer dit verderfelijke zal onverderfelijkheid aangedaan hebben, en dit sterfelijke zal onsterfelijkheid aangedaan hebben, alsdan zal het woord geschieden, dat geschreven is: De dood is verslonden tot overwinning.

De dood is verslonden tot overwinning. Dat is een tekst uit Hosea, compleet uit z'n verband gerukt. Dat doet er echter weinig toe, want het gaat om het beginsel, namelijk dat de dood overwonnen zal worden. De dood zal niet meer zijn, in die zin dat die niet meer zal heersen. In Hosea gaat het over heel wat anders, maar hier wordt het op ons toegepast voor de toekomst.

Daarheen zijn wij onderweg en het wordt ons zo verteld, omdat het onze blijde hoop is. Waar de Korinthiërs dachten dat er geen lichamelijke opstanding is, daar zegt Paulus, dat we dan überhaupt geen kinderen van God waren. Maar we zouden zonen van God worden en daartoe moet dit lichaam veranderd worden. Ons lichaam blijft ons lichaam, maar het wordt omgezet naar iets anders. We weten niet hoe dat technisch in z'n werk zal gaan. We hebben alleen verstand van materie en weten dat het zich niet ontwikkelt, maar integendeel afsterft. Dat is met alles in de natuur zo. Alles gaat per definitie kapot. Daarom is evolutie zo'n doldwaze leer. Het is volkomen absurd. Alles in de natuur sterft af en gaat kapot. Het wordt nooit vanzelf beter, maar alleen maar slechter.

Paulus zegt dat er opstanding is uit de dood, dat er wedergeboorte is in Christus. Hetzelfde wat Hem overkomen is met betrekking tot Zijn lichaam, zal ons ook overkomen. Zijn lichaam werd veranderd en Hij stond op uit de dood en het graf was leeg. Mocht je vooralsnog niet in het graf zijn, maak je dan geen zorgen, want we zullen dan misschien niet allen ontslapen, maar we zullen wel allen veranderd worden, van het ene moment op het andere. Wat een dag zal dat zijn!

De Bijbel spreekt in het algemeen in andere termen over de opname van de Gemeente. Wij zijn onderweg naar heerlijkheid; we zijn geroepen tot heerlijkheid; er wacht een erfenis op ons in de hemel; we zijn wedergeboren

tot een levende hoop; we zijn geroepen tot zaligheid enzovoort. Er zijn een heleboel termen voor. Die Schriftplaatsen nemen we gewoonlijk niet mee, maar gaan op zoek naar teksten waar gesproken wordt over de opname van de Gemeente. Dan vinden we er twee of drie, waarna het vrij gemakkelijk wordt om de opname weg te redeneren. Daarmee ben je echter niet af van al die andere Schriftplaatsen die net zo goed spreken over diezelfde toekomstverwachting.

Deze dingen houden rechtstreeks verband met de wederkomst van Christus, maar ook met onze erfenis. Vlees en bloed kunnen het Koninkrijk niet beërven. Met andere woorden, de verderfelijke beërft de onverderfelijke niet.

Het beërven dan het Koninkrijk Gods is iets anders dan het ingaan in het Koninkrijk Gods. Op het moment dat we tot geloof komen gaan we het Koninkrijk Gods binnen. Je gaat het Koninkrijk binnen op grond van wedergeboorte. Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet ingaan (Joh. 3: 3).

Je moet ook wedergeboren zijn om het Koninkrijk Gods te kunnen beërven, maar dat is een ander ding. Hoe dan ook, we weten heel zeker dat vlees en bloed het Koninkrijk Gods wel degelijk kunnen ingaan, want anders kon tot ons niet gezegd worden dat wij onze lichamen (vlees en bloed) tot een levend, heilig en Gode welbehaaglijk offer zouden stellen (Rom. 12: 1). Onze lichamen worden geacht met ons mee het Koninkrijk te zijn binnengegaan. Wij zijn zelfs als eerstelingen binnengegaan. Degenen die in de wederkomst van Christus en de openbaring van Zijn Koninkrijk, Zijn Koninkrijk ingaan, zijn vlees en bloed. Dat zijn gelovige mensen, want anders komen ze er niet in, maar ze zijn nog niet veranderd en het is ook nog niet de Jongste Dag.

Vergankelijk vlees en bloed zullen dat Koninkrijk echter niet beërven. Er is verschil. Door geloof word je wedergeboren en ben je behouden. Maar wij die geloven en kinderen Gods zijn, zijn geroepen tot zoonstelling. Dit houdt in dat we onderweg zijn naar het loon dat voor ons bewaard wordt in de hemel. De bedoeling is weliswaar dat de mens eerst kind van God wordt, maar ook dat hij vervolgens zoon van God wordt. Dat is het eigenlijke doel. God bouwt in deze tegenwoordige tijd Zijn Gemeente. Die Gemeente is per definitie een Gemeente van eerstelingen en is op die grond inderdaad tot zoonstelling geroepen. De Gemeente is de algemene vergadering en de Gemeente van eerstgeborenen die in de hemelen opgeschreven zijn (Hebr. 12: 23). De Gemeente is de Ekklesia, degenen die uit het volk geroepen zijn, om deel te hebben aan de rechtspraak en het functioneren van de Koning.

De eerstgeborenen zijn niet noodzakelijk degenen die het eerst geboren werden, maar degenen met eerstgeboorterecht. Zij heten de oudsten van het volk, of ook wel de vorsten van het volk. Het zijn degenen die de hoofden zijn van de diverse geslachten en die in die positie aangesteld zijn.

In de dagen van Mozes werd de raad van oudsten aangesteld, waaraan het Jodendom onder het Judaïsme later het Sanhedrin ontleende. Je vindt hier in Hebr. 12: 23 verschillende termen ter aanduiding van de Gemeente, die tevens aangeven wat de Gemeente voor een ding is, namelijk eerstelingen, oudsten, van dat Koninkrijk, waarvan Christus Zelf de Koning is. In tweede instantie behoren wij daarbij en in derde instantie Israël, in de dagen van de wederkomst van Christus. Van ons wordt gezegd dat wij in de hemel opgeschreven zijn.

Regel 1 is dat de eerstgeborenen voor de Heer bestemd zijn. Zij worden geacht geofferd te worden. De Heer neemt ze tot Zich. Dat is wat met de hele Gemeente collectief gebeurt en lichamelijk ook zal gebeuren. Wij zullen naar de hemel gepromoveerd worden. Let wel, dit is de uitzondering. In de hele heilsgeschiedenis is de regel dat de gelovigen opgewekt zullen worden ten Jongsten Dage en zullen leven op de nieuwe aarde. De mens is gemaakt voor de aarde en de aarde voor de mens. De uitzondering is dat de eersten die deel krijgen aan de nieuwe schepping en dus aan het Nieuwe Verbond en aan Christus, specifiek gesteld zullen worden in de dienst aan God en dus een positie in de hemel krijgen. Daarom is de Gemeente van vandaag een volk van eerstelingen.

Zolang wij op aarde zijn als kinderen van God, zijn wij kinderen van God en dus hebben wij niets in te brengen dan lege briefjes. Kinderen moet je leren dat het leven niet om hen draait. Kinderen hebben geen zeggenschap. Voor dat doel hebben ze ouders. Zij hebben de zeggenschap over hun kinderen. Wij als kinderen Gods hebben bij God dus ook niets in te brengen. Hij heeft een plan met onze levens. Hij voedt ons op. Waar dat allemaal toe dient? Eenmaal zullen wij het begrijpen bij de Heer. Levend uit geloof vertrouwen we de Heer op Zijn Woord. Daarom zingen wij: 'Wat de toekomst brengen moge, mij geleid des Heeren hand'. Daarin hebben wij geen inspraak. Hoe meer je het zelf in de hand hebt, hoe meer je ook zelf de verantwoordelijkheid draagt. Wij zijn kinderen Gods en Hij tuchtigt ons. Dat blijft zo zolang wij in het vlees zijn. Op dat kind zijn is echter wel een vervolg.

1 Joh. 3: 1   Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, *namelijk* dat wij kinderen Gods zouden genaamd worden. Daarom kent ons de wereld niet, omdat zij Hem niet kent.

We zouden ooit een keer kinderen Gods genaamd worden. Dit vers sluit naadloos aan bij Joh. 1: 12.

Joh. 1: 12 Maar zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht (recht) gegeven kind van God te worden, *namelijk* die in Zijn Naam geloven.

Je moet wel begrijpen dat voor beide Schriftplaatsen geldt dat er gesproken wordt vanuit oudtestamentisch standpunt. Degenen die in oudtestamentische tijd Hem aangenomen hebben, heeft Hij macht gegeven ooit een keer kind van God te worden. Later, zodra dat zou kunnen. In oudtestamentische tijd was dat onmogelijk. Over nieuwtestamentische tijd wordt pas vanaf vers 14 gesproken.

Joh. 1: 14 En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader), vol van genade en waarheid.

Dit gaat over Zijn opstanding en dus over nieuwtestamentische tijd. Voor die tijd werden mensen niet wedergeboren. Daarom zijn zij ook geen eerstelingen en gaan ook niet naar de hemel. Zij waren wel gelovigen, eerder dan wij, maar zij waren niet wedergeboren. Zij hadden nog niet de Heilige Geest ontvangen. Dat kon namelijk niet, want de Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was Joh. 7: 38, 39). Dit zeide Hij van den Heiligen Geest, Dewelke ontvangen zouden die in hem geloofden, want de Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was.

Johannes wijst er specifiek op dat dit in oudtestamentische tijd beloofd was. In nieuwtestamentische tijd echter wordt eenieder die gelooft ter plekke en terstond wedergeboren, want de Heilige Geest is er wel, omdat Jezus verheerlijkt is. God heeft deze Jezus opgewekt. Hij heeft hem die Heilige Geest gegeven. Christus Zelf geeft die Geest weer aan eenieder die in Hem gelooft (Hand. 2: 33).

- 1 Joh. 3: 1 Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, *namelijk* dat wij kinderen Gods zouden genaamd worden. Daarom kent ons de wereld niet, omdat zij Hem niet kent.
- 2 Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als *Hij* zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen; want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is.

Nu = inmiddels, na alles wat voorafging.

Nu, inmiddels, zijn wij kinderen Gods. Dat is een hele fase verder. In vers 1 staat in nieuwere vertalingen achter 'dat wij kinderen Gods zouden genaamd worden', 'en wij zijn het'. Dat hoort er ook te staan, maar in de Statenvertaling is dat weggefallen. Zekerheid over dat wij kinderen Gods zijn, is eeuwenlang niet populair geweest. Dat mocht je niet weten en je mocht het niet zeggen en als het in de bijbel staat, dan halen we het eruit. Dat is dan ook gebeurd. Het maakt hier niet zoveel uit dat het er in vers 1 niet meer bijstaat, want in vers 2 staat het ook. Nu zijn wij kinderen Gods. Dat is onze positie. Geopenbaard = phaneroo = verschijnen.

Het is nog niet verschenen wat wij zijn zullen. Maar ja, als je inmiddels kind van God bent en zult in de toekomst nog wat zijn, al zou er verder niets bijstaan, dan nog zou je weten waar het over gaat. Kinderen willen groot worden, willen volwassen worden. Dat is uiteraard ook de bedoeling en daar gaat het hier natuurlijk ook over.

Wat wij zijn zullen is weliswaar nog niet verschenen, nog niet aan de dag getreden, maar wij weten dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem gelijk zullen zijn.

Kol. 3: 4   Wanneer *nu* Christus zal geopenbaard zijn, Die ons leven is, dan zult ook gij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid.

Dan zullen wij Hem gelijk wezen. Wij zullen met Christus geopenbaard worden als de Zoon, als de erfgenamen van het Koninkrijk. In Zijn wederkomst komt Hij zijn Koninkrijk op aarde opeisen. Wij worden dan met Hem geopenbaard in heerlijkheid, want wij zijn eerstelingen van Zijn Koninkrijk en eisen dus ook datzelfde Koninkrijk op. Het is Zijn erfenis, maar de onze ook, omdat wij nu eenmaal deel hebben gekregen aan elke geestelijke zegening in Christus in de hemel. Wij zijn één plant met Hem geworden en leden van Zijn lichaam. Wij maken deel uit van dezelfde Gemeente waarvan Hij het Hoofd is. Dat is pas in de toekomst. Daarheen zijn wij onderweg. Zolang wij nog onderweg zijn, zijn wij hier nog kinderen.

Datzelfde staat natuurlijk ook in de brief aan de Romeinen. Daar staat dat wij samengegroeid zijn met Christus (Rom. 6) en niet meer zouden leven onder de heerschappij van de zonde, niet meer leven onder de heerschappij van de wet (Rom. 7), maar leven onder de leiding van de Heilige Geest, die ons leidt naar onze zoonstelling. De Geest Die wij hebben ontvangen en Die ons in heel de waarheid zou leiden. Daarom wordt Hij de Geest der waarheid genoemd. Hier, in Rom. 8 wordt Hij echter de Geest der zoonstelling genoemd, door welke wij roepen: Abba, Vader!

Het vaderschap, zoonschap en eerstgeboorterecht maakt deel uit van de Mozaïsche wet en is een voorbeeld van deze nieuwtestamentische situatie, waarin deze dingen zouden worden toegepast. Daarom heet het Abba, Vader,

op dezelfde wijze als in Hebreeën zowel Griekse als Hebreeuwse termen gebruikt worden ter aanduiding van de Gemeente.

In Rom. 8 gaat het dus over die dingen.

Vers 19 zegt dat de schepping reikhalzend uit ziet naar de openbaring van de zonen Gods. Dat is zoals het in Kol. 3: 4 beschreven staat, de openbaring van Christus in heerlijkheid, samen met de Gemeente. De schepping wacht op ons. Bij nader inzien wachten wij ook.

Rom. 8: 23 En niet alleen *dit*, maar ook wij zelve, die de eerstelingen des Geestes hebben (zijn), wij ook zelve, *zeg ik*, zuchten in onszelven, verwachtende de zoonstelling, *namelijk* de verlossing onzes lichaams.

Wij wachten niet zozeer op de openbaring van de zonen Gods, maar op onze zoonstelling, waarheen de Geest der zoonstelling uit vers 14 ons zou leiden. Waarom doet God niets aan de wereld? Waar is het wachten op? Het wachten is op onze zoonstelling. In de praktijk is dat de opname van de Gemeente. De opname van de Gemeente is in de praktijk weer niets anders dan dat wij aangesteld zullen worden tot zonen, waarbij wij dit sterfelijke afleggen en het onverderfelijke aandoen. En als wij tot zonen gesteld zijn, dan is het volgende punt dat de wereld nog wacht op dat wij als zonen Gods geopenbaard zullen worden. Wij zijn vanaf de opname van de Gemeente weliswaar voor altijd bij de Heere, maar dit wil niet zeggen dat we vanaf dan niets meer met de aarde te maken zullen hebben. We gaan ons wel degelijk bemoeien met de openbaring van het Koninkrijk van Christus op aarde. Wij zullen dan vanuit de hemel hier op aarde dat Koninkrijk vestigen. Er staat niet voor niets dat wij de engelen gelijk zullen zijn en er staat ook niet voor niets dat als het Joodse volk tot bekering komt, dit door onze activiteit gebeurt. Die dingen gebeuren pas na de opname van de Gemeente. In onze dagen houdt de Heer Zich officieel niet met de wereld en de volkeren bezig, maar die situatie verandert na de opname van de Gemeente. Dan zal de Heer Zich wel degelijk met de wereld bezighouden, te beginnen met het Joodse volk, met Zijn eigen stam. Ook daar zullen wij in betrokken zijn. Dat is in de 70^e week van Daniël. Aan het einde daarvan zullen wij met Christus in heerlijkheid verschijnen.

De wereld wacht op de openbaring van de zonen Gods. Voor die gelegenheid moeten die zonen eerst als zonen worden aangesteld. Zij moeten een plaats krijgen in de erfenis, want ze krijgen een deel van de erfenis en bepaalde verantwoordelijkheden.

Wij zullen allen veranderd worden en zullen allen een verheerlijkt lichaam krijgen. Hoe heerlijk het zal zijn is nog maar de vraag. Of dat lichaam bekleed

is, of naakt, of overkleed, dat heeft alles te maken met onze openbaring voor de rechterstoel van Christus, ter gelegenheid van de opname van de Gemeente. Bij die gelegenheid zullen wij ons erfdeel ontvangen en tot zonen gesteld worden. In ieder geval wordt de Gemeente als collectief tot zoon gesteld.

Dan wordt het vergankelijke afgelegd, want zolang wij vergankelijk zijn zullen wij de onvergankelijkheid niet erven.

In 2 Sam. 7 wordt aan David een zoon beloofd, die uit zijn lijf voortkomen zou. De stoel van die Zoon zou in eeuwigheid niet wankelen. God zou Zijn troon bevestigen. Toen de Heer hier op aarde verscheen had Hij niet eens een Koninkrijk. Ze wilden Hem met geweld Koning maken. Het Koninkrijk werd niet aan het volk aangeboden, maar het tegenovergestelde gebeurde, want zij wilden Hem tot koning maken. De tijd daarvoor was echter nog niet rijp. Hij zou dat Koninkrijk krijgen, maar zolang Hijzelf hier op aarde in een sterfelijk lichaam was, zou Hij dat Koninkrijk niet ontvangen. Dat was technisch gezien ook niet mogelijk, want dan zou Hij niet beter geweest zijn dan David zelf, want het gaat om iemand die niet zou sterven en onvergankelijk leven zou hebben. Die zou dat Koninkrijk ontvangen. Dat is de ultieme vervulling van 2 Sam. 7.

Los daarvan, de Bijbel leert dat diezelfde profetie van toepassing was op Salomo, maar Salomo is gestorven. Hij was dus niet de definitieve vervulling van de profetie. Zo komen we uiteindelijk terecht, volgens Matth. 1, bij Jezus, gezegd Christus. Hij is de definitieve Erfgenaam in Zijn opstanding uit de dood. Niet eerder. Zo geldt dat ook voor ons. Wij zullen koningen zijn, maar niet voor die verandering van ons lichaam. We moeten eerst verlost worden van het vergankelijke, om iets onvergankelijks en dus onoverdraagbaars te ontvangen. Je kunt namelijk niet voor alle eeuwigheid wat krijgen, als jezelf na verloop van tijd het loodje legt.

Wat aan de ene kant onze zoonstelling heet, kan aan de andere kant de verlossing van ons lichaam genoemd worden, zoals Rom. 8: 23 ook aangeeft. Die dingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. We worden tot zonen gesteld bij de verlossing van ons lichaam. Niet bij onze dood. Het idee is dat van een bevalling. Vandaar dat wij in onszelven zuchten, net als de hele schepping. Wij zijn niet onderweg naar de dood, net zo min als de schepping dat is, maar naar nieuw leven. De verlossing van ons lichaam wil niet zeggen dat we dood gaan, maar dat we een ander lichaam krijgen, een nieuw en verheerlijkt lichaam en daarmee nieuw leven.

- 2 Kor. 5: 1   Want wij weten, dat, zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, *maar* eeuwig in de hemelen.
- 2   Want ook in dezen zuchten wij, verlangende met onze woonstede, die uit den hemel is, overkleed te worden.

Dit gaat ook niet over ons lichamelijk overlijden, maar over de verlossing van ons lichaam. Het gaat niet over het afleggen van het oude, maar het aandoen van het nieuwe. Als het één keer zover is en de opname plaatsvindt, dan wordt deze aardse tabernakel als het ware verbroken en veranderd in een verheerlijkt lichaam. Ons lichamelijk overlijden verlost ons van onze aardse positie, maar de Gemeente als collectief wacht op de verheerlijking in de toekomst, ter gelegenheid van onze openbaring voor de rechterstoel van Christus.

Als je nu voor de opname van de Gemeente overlijdt, waar blijf je dan in de tussentijd en waar blijven al die broeders en zusters die ons zijn voorgegaan? Je moet eigenlijk eerst verder teruggaan en je afvragen waar al die oudtestamentische gelovigen nu zijn. Zij moeten ook wachten en doen dat niet op aarde. In de Bijbel staat dat de Heer voor hen zorgt. Hoe? Geen idee. Dat onttrekt zich aan ons voorstellingsvermogen. Zij zijn in het dodenrijk en wachten op de Jongste Dag. Voor de gelovigen van na de opstanding van Christus ligt het iets anders. Ook zij moeten wachten, maar niet tot de Jongste Dag, maar tot de opname van de Gemeente. Bovendien gaan zij niet naar het dodenrijk, maar ook niet naar de hemel, want daar waren ze namelijk al en daar verandert niets aan als dit lichaam het niet meer doet. Zij gaan dus niet naar de hemel, om de eenvoudige reden dat ze daar al waren, maar verdwijnen wel van de aarde. Als je definitief de ogen dicht doet, dan gaan ze daarboven open. Wij zullen de dood niet zien, al waren wij ook gestorven. Dat is niet omdat we dan slapen en dus überhaupt niets meer zien. Dat is namelijk de leer van de zogenaamde zielslaap. Afgezien van het feit dat daar niets van klopt, is de uitdrukking ook nog eens niet correct. Wij zijn in de hemel gezet en er is niets dat ons kan scheiden van de liefde van Christus, ook de dood niet. Wij zijn met Christus opgewekt en wij zijn met hem nieuwe scheppingen geworden. Het idee dat het afleggen van ons lichaam daar een negatieve invloed op zou kunnen hebben is absurd. Het is andersom. Het sterven van dit lichaam betekent dat we van banden verlost worden. Dat wordt volgens de Bijbel als een bevrijding en verlossing beschouwd. Sterven heet ontbonden worden. Dit lichaam bindt ons aan een vergankelijke wereld. Bovendien is ons beloofd dat dit lichaam veranderd zal worden. Dat is de ultieme verlossing, de derde en laatste fase van onze zaligheid. Het is niet iets dat onvermijdelijk is, maar iets dat ons beloofd is. Het is de vervulling van de beloften Gods. Ons burgerschap is in de hemel en daarom verwachten wij de

Zaligmaker, Die onze vernederde lichamen veranderen zal en gelijkvormig zal maken aan Zijn verheerlijkt lichaam (Filipp. 3: 20, 21).

Kortom, wij verwachten de zoonstelling. Dat komt overeen met de verlossing van ons lichaam en dus...

Rom. 8: 24   Want wij zijn in hope zalig geworden.

De hoop onder het Oude Verbond was, dat als men een gelovige was, men volgens de belofte Gods kind van God zou worden. Dus werd men in hope zalig. Sommigen die onder het Oude Verbond willen leven, komen ook niet verder dan dat. Zij sterven in de hoop des eeuwigen levens. Dat is oudtestamentisch. Wij sterven niet in de hoop des eeuwigen levens. Als je het daarvoor niet had, dan krijg je het daarna ook niet. Wij krijgen dat eeuwige leven hier, op het moment dat we tot geloof komen. Wij hebben een betere hoop en ook betere beloftenissen, namelijk die van het Nieuwe Verbond. De beloftenissen van het Oude Verbond houden in dat we het recht hebben om kind van God te worden, maar wij zijn kind van God en de betere beloften houden in dat we zonen van God zouden worden. Moeten we daar wat voor doen? Ja, min of meer. De Heer zou ons daarheen leiden. We zouden ons laten tuchtigen en die kastijding verdragen.

Hebr. 12: 1   Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende, laat ons afleggen allen last, en de zonde, die *ons* lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is;

Als kind word je naar school gestuurd. Dat is niet je carrière, maar je voorbereiding daarop. Je moet wat leren en ervaringen opdoen. Dat doe je inderdaad niet alleen op school, maar ook daarbuiten. Je ouders nemen je mee naar allerlei gelegenheden en daar doe je ervaring op. Kinderen spelen ook om zich te ontwikkelen en ervaring op te doen. Dat is de loopbaan die je door moet, omdat er wat van je terecht moet komen. Die loopbaan echter is niet je bestemming. Die komt daarna. Wij zouden die loopbaan lopen en het Voorbeeld der leer is Christus, Die Zelf die loopbaan gelopen heeft en Die hier op aarde in de dagen Zijns vleses gehoorzaamheid geleerd heeft uit hetgeen Hij geleden heeft (Hebr. 5: 7, 8). Hij heeft voor de vreugde, die Hem voorgesteld was het kruis verdragen en schande veracht. Het resultaat daarvan is dat Hij gezeten is aan de rechterhand des troons van God (Hebr. 12: 2). Hij is ons Voorbeeld, de overste Leidsman en Voleinder des geloofs.

Wij zouden Hem aanmerken, Die zodanig een tegenspreken van de zondaren heeft verdragen. Dat moeten wij ook leren. We zouden net als de Heer niet verflauwen of bezwijken in onze zielen. Eventueel zouden wij tot den bloede

toe niet tegenstaan en strijden tegen de zonde. Bovendien zouden we ons herinneren de vermaning, die tot ons als tot zonen spreekt: Mijn zoon, acht niet klein de kastijding des Heeren, en bezwijkt niet, als gij van Hem bestraft wordt. We zouden de kastijding verdragen, want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij en Hij geselt een iegelijken zoon die Hij aanneemt. Die loopbaan is niet makkelijk, maar het is ter wille van het einddoel. Dat doel is zoonstelling.

Als je die kastijding verdraagt, terwijl je hier nog bent, dan gedraagt God Zich jegens jou als zoon. Als God ons opvoedt en wij verdragen die opvoeding, dan beschouwt God ons als zonen. Op dat moment al, maar zeker ook in verband met waarheen wij onderweg zijn. Wij zouden het zijn en dienovereenkomstig beschouwt God ons ook als zonen. Niet dat we het officieel al zijn, maar God beschouwt ons op voorhand als zonen. Die gedachtegang vinden we al in Genesis geïllustreerd, waar tot Abraham gesproken wordt over Izak zijn zoon, maar het was zover nog niet. Die verhoudingen komen we ook in de Evangeliën tegen, waarin de Heere Jezus als de Zoon van God beschreven wordt. Het is allemaal geschreven nadat Hij dat al geworden was in Zijn opstanding. Bovendien was Hij in de dagen Zijns vleses onderweg daar naartoe en God gedroeg Zich jegens Hem als Zoon. Niettemin kwam Zijn officiële Zoonstelling pas na Zijn dood, in Zijn opstanding. Niet alleen na, maar ook als gevolg daarvan. Omdat Hij Zich liet vernederen en zich onderwierp aan het Woord en de wil van God. (Dat is overigens officieel in strijd met de leer van de drie-enigheid.) Omdat Hij Zich onderwierp aan het Woord, de wil en het plan van de Vader, daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd en een Naam gegeven boven alle naam. Precies hetzelfde geldt voor ons. Wij zouden trouw zijn aan de Heer, in het bewustzijn dat dit een tijdelijke weg is. Daar komt een eind aan. Wij zouden die weg ook gaan in het bewustzijn dat de Heer ons hierin voorgegaan is. Daarom is Hij het voorbeeld der leer. Wij zouden op Hem zien en bovendien ontvangen wij van Hem wat wij nodig hebben om die loopbaan te kunnen lopen. We kijken niet naar de resultaten om ons heen, naar onze bewegingen hier. Die doen er namelijk weinig toe. Wat er toe doet is het resultaat van het werk dat de Heer aan ons individueel doet, maar dat resultaat zal pas gezien worden bij de verlossing van ons lichaam, voor de rechterstoel van Christus, als het loon, de erfenis gegeven wordt. Daarheen zijn wij onderweg. Daar ligt ook het doel van ons leven. Er is geen ander doel dan dat. Daartoe heeft de Heer ons geroepen en tevoren verordineerd tot zoonstelling. Zolang wij in dit lichaam zijn hebben we niets in te brengen. Wij zijn kinderen Gods, slaven en dienstknechten van Christus, Zijn eigendom, duur gekocht. Hij kan met ons doen wat Hij wil doen. Wij vertrouwen op Hem, maar enige garantie voor onderweg krijgen we niet. God heeft ons geen kalme reis beloofd, maar wel een behouden aankomst.

Wij verwachten de zoonstelling, de verlossing van ons lichaam. Dat is onze hoop.

- Rom. 8: 24   Want wij zijn in hope zalig geworden. De hoop nu, die gezien wordt, is geen hoop; want hetgeen iemand ziet, waarom zou hij het ook hopen?
- 25   Maar indien wij hopen, hetgeen wij niet zien, zo verwachten wij het met lijdzaamheid.

Met onderwerping. Wij laten ons er door leiden.

- 26   En desgelijks komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp; want wij weten niet, wat wij bidden zullen, gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen.

De strekking van het vers is volstrekt identiek aan vers 14 en 15, namelijk dat de Geest ons leidt naar die zoonstelling. Dat is voor onszelf niet te doen, vanwege onze zwakheden, maar de Geest Zelf komt onze zwakheden te hulp. Wij zijn bovendien verbonden met de liefde van Christus (vers 35, 39). Je hoeft je er dus geen zorgen over te maken, maar het is wel iets dat wij ondergaan. Vandaar lijdzaamheid. Dat heeft te maken met krachten, groter dan wijzelf, die ons ergens heen drijven.

Terug naar 1 Kor. 15.

Wij zouden onverderfelijkheid ontvangen en verderfelijkheid afleggen. De beschrijving daarvan wordt een verborgenheid genoemd. Dat hangt samen met wat in het algemeen heet de bedeling der verborgenheid, want alles wat God in onze tegenwoordige bedeling doet, vanaf de eerste komst van Christus tot aan Zijn wederkomst, wordt beschreven als verborgenheid. Dit betekent dat het gaat om zaken die in het Oude Testament niet geopenbaard zijn. Die zaken worden soms wel in het Oude Testament genoemd, maar niet zodanig dat je ze meteen zou herkennen als je ze in het Oude Testament leest. Een aardig voorbeeld over de opname van de Gemeente vinden we in Jes. 57.

- Jes. 57: 1   De rechtvaardige komt om, er is niemand, die het ter harte neemt; en de weldadige lieden worden weggeraapt, zonder dat er iemand op let, dat de rechtvaardige weggeraapt wordt voor het kwaad.
- 2   Hij zal ingaan *in* den vrede; zij zullen rusten op hun slaapsteden, een iegelijk, die *in* zijn oprechtheid gewandeld heeft.

3 Doch nadert gijlieden hier toe, gij kinderen der guichelares! gij overspelig zaad, en gij, die hoererij bedrijft!

Dit zijn tamelijk mystieke uitspraken. Als je dit zo leest, dan heb je geen idee waar het over gaat. Dit is ook binnen oudtestamentische context op geen enkele wijze te plaatsen. Dat verschijnsel kom je in de profeten tamelijk vaak tegen. Dat komt omdat veel profetische uitspraken betrekking hebben op de wederkomst van Christus, maar in de wederkomst van Christus is de Gemeente uiteraard ook betrokken, maar de Gemeente zelf wordt beschouwd als deel uitmakend van deze verborgenheid. Dat wil zeggen dat je daar in het Oude Testament niet expliciet over leest. Je moet het Nieuwe Testament kennen, om deze dingen in het Oude Testament te herkennen. Vandaar dat in het Nieuwe Testament zo vaak verwezen wordt naar oudtestamentische Schriftplaatsen. Nu worden deze verzen uit Jes. 57 niet in het Nieuwe Testament niet aangehaald, maar je zou ze moeten herkennen.

De rechtvaardige komt om = verdwijnt.

Er is niemand die het ter harte neemt = er is niemand die daardoor tot geloof komt. Niemand trekt zich er iets van aan.

Ter harte nemen is in Deut. 30 al tot geloof komen. Onder de heidenen zult gij het weder ter harte nemen en u bekeren tot de HEERE en Zijn stem gehoorzaam zijn (Deut. 30: 1, 2). Want met het hart gelooft men.

Er komt dus een rechtvaardige om en er is niemand die het ter harte neemt.

De weldadige lieden worden weggeraapt = ze verdwijnen, zonder dat er iemand op let dat de rechtvaardige weggeraapt wordt voor het kwaad. De strekking is uiteraard hetzelfde als in het eerste deel van de zin.

Eerst heet het de rechtvaardige; dan is het er maar één. Daarna heet het de weldadige lieden, in het meervoud en in derde instantie heet het gewoon weer de rechtvaardige, die weggeraapt wordt.

De rechtvaardige komt om, de weldadige lieden worden weggeraapt en de rechtvaardige wordt weggeraapt. In het licht van het Nieuwe Testament zou het duidelijk moeten zijn dat het om de Gemeente gaat. De Gemeente is er maar één en dus de rechtvaardige in het enkelvoud. Natuurlijk kun je het op de Heere Jezus Zelf van toepassing laten zijn, op Zijn Hemelvaart, want Hij verdween, maar feitelijk wijst die afwisseling van enkel- en meervoud erop dat die velen een eenheid vormen, zoals de Gemeente uit vele leden bestaat, maar een eenheid is. Zo beschouwd wordt hier de opname van de Gemeente beschreven. Er staat bij dat het verder geen invloed heeft op de gang van zaken in de wereld. In ieder geval niet in positieve zin en in het algemeen.

De Gemeente zal ingaan in de vrede. Zij zullen rusten op hun slaapsteden, eenieder die in zijn oprechtheid gewandeld heeft, overeenkomend met rechtvaardigheid en weldadige lieden. Dan volgt in vers 3 en verder de

tegenhang. Het gaat over de opname van de Gemeente en daarna Gods handelen met Israël, beginnend bij het Joodse volk, die uitloopt in de 3 ½ jaar grote verdrukking van de 70^e week van Daniël. Dan rekent God namelijk af met het Joodse volk en daarna met de rest van Israël.

De Gemeente verdwijnt van de aarde en wat de gang van zaken op de aarde betreft, houdt God Zich vanaf dat tijdstip bezig met Israël.

Als je het Nieuwe Testament niet hebt, dan zijn dit onverklaarbare woorden. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor de woorden van Jes. 62.

Jes. 62: 5   Want *gelijk* een jongeling een jonkvrouw trouwt, *alzo* zullen uw kinderen u trouwen; en *gelijk* de bruidegom vrolijk is over de bruid, *alzo* zal uw God over u vrolijk zijn.

Dat is één die trouwt met één; daarna zijn het er velen die trouwen met velen. Eigenlijk is dit een viervoudig parallellisme. Schrijf ze onder elkaar, streep eronder en optellen. Dat brengt je een heel eind, tenzij je niet meer hebt dan alleen het Oude Testament, want dan begrijp je toch niet waar het over gaat.

Want <i>gelijk</i>	een jongeling	een jonkvrouw	trouwt;
<i>alzo</i> zullen	uw kinderen	u	trouwen;
en <i>gelijk</i>	de bruidegom is	over de bruid	vrolijk;
<i>alzo</i> zal	uw God	zijn over u	vrolijk.

Je hebt een jongeling en een jonkvrouw.

De jongeling wordt beschreven als uw kinderen en de jonkvrouw als u (meervoud). In de derde zin heet de jongeling de bruidegom en de jonkvrouw de bruid. In de vierde zin is de jongeling uw God en de jonkvrouw weer u.

De jonkvrouw = Israël.

De bruidegom = uw kinderen = de zonen van de bruid.

De Bruidegom is Christus, de Heere = God. Op heel wat plaatsen in de Bijbel wordt gesproken over een huwelijksrelatie tussen God en Israël, waarbij de Heer de Man is en Israël de vrouw. Dat huwelijk was geëindigd, maar niettemin zou in de toekomst opnieuw zo'n huwelijk gesloten worden. Dat is dan logischerwijze in de dagen van het Nieuwe Verbond, waarin Israël alsnog gered zal worden en opnieuw in een huwelijksrelatie met de Heer zal treden, maar die Heer is dan de Messias.

Hij is de Bruidegom, maar waarom wordt Hij ook beschreven als uw God en als uw kinderen? Dat slaat dus op de Gemeente. De Bruidegom is Christus, samen met heel de Gemeente, voortgekomen uit heel Israël. De Gemeente is dus duidelijk niet de bruid. Die gedachte komt alleen maar voort uit het idee dat de Gemeente Israël is, waarmee men in feite de Gemeente als zodanig ontkent. Men ziet de Gemeente als de plaatsvervanger van Israël. Daarom wordt de Gemeente automatisch aangeduid als bruid, ontleend aan deze

oudtestamentische profetieën over een nieuw huwelijk en een nieuw verbond. Wij zijn echter leden van het lichaam van de Bruidegom. Als de Bruidegom komt, dan komen wij met Hem. Dat staat hier dus in Jes. 62, op verborgen wijze weliswaar, maar hier ligt Gemeentelijke waarheid in besloten. De Gemeente wordt in een nog moeilijker constructie genoemd in de verzen 11 en 12.

- Jes. 62: 11 Ziet, de HEERE heeft doen horen, tot aan het einde der aarde; zegt der dochter van Sion: Zie, uw Heil komt; zie, Zijn loon is met Hem, en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht.
- 12 En zij zullen hen noemen het heilige volk, de verlostes des HEEREN; en gij zult genoemd worden de gezochte, de stad, die niet verlaten is.

In Jes. 49: 4 kun je al lezen dat de Gemeente het arbeidsloon van Christus is. Hij komt met Zijn loon. Niet met ons loon, of om ons loon uit te betalen, maar met Zijn eigen loon, met wat Hij verworven heeft. Dat is de Gemeente, die niet alleen Zijn loon is, maar ook Zijn erfdeel (Efe. 1). Heil = Yeshah = Jezus. Zie, Jezus komt! Hij komt met heel Zijn Gemeente. Zij zullen hen noemen het heilige volk. Dat loon bestaat dus wel degelijk uit een meervoud. Zowel zij als hen zijn meervoud, zodat hier Israël tegenover de Gemeente staat.

Dit staat in het Oude Testament, maar we begrijpen deze dingen pas nadat die ons in het Nieuwe Testament zijn geopenbaard. Zo zit dat met de verborgenheid. De verschillende aspecten daarvan worden ook verborgenheden genoemd. Samen vormen die verborgenheden dé verborgenheid. Zo heb je de verborgenheid van de gedeeltelijke verharding van Israël, maar ook de verborgenheid dat wij wel niet allen zullen ontslapen, maar wel allen veranderd zullen worden.

- 51 Ziet, ik zeg u een verborgenheid: wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden;
- 52 In een punt des *tijds*, in een ogenblik, met de laatste bazuin; want de bazuin zal slaan, en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden.
- 53 Want dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen, en dit sterfelijke *moet* onsterfelijkheid aandoen.
- 54 En wanneer dit verderfelijke zal onverderfelijkheid aangedaan hebben, en dit sterfelijke zal onsterfelijkheid aangedaan hebben, alsdan zal het woord geschieden, dat geschreven is: De dood is verslonden tot overwinning.

Wij worden krijgsknechten van Christus genoemd en worden betrokken in de strijd tegen de overheden en machten in de lucht. Dat is elke dag. Zo wordt er feitelijk elke dag op de bazuin geblazen, die oproept tot die strijd. Wij worden opgeroepen om te naderen tot de troon der genade. Die oproep is niet anders dan het klinken der bazuin. Als die bazuin de laatste keer klinkt, dan worden we opgenomen, de Heer tegemoet in de lucht en dan zullen we zeker naderen tot Zijn troon. We zullen dan ook voor altijd bij de Heer zijn en dus hoeft de bazuin niet meer te klinken. Als er daarna toch nog bazuinen klinken, komt dat omdat wij daarop blazen, in de dagen van de wederkomst van Christus en in verband met die 7 bazuinen uit Openbaring. Dat gaat over een oordeel over de levende mensheid. Wij zullen met Christus de wereld oordelen.

Het lichaam wordt gezien als een kleed, een kledingstuk. Het is het uitwendige, dat wat gezien wordt. Wij zijn nu met verderfelijkeit bekleed, maar zullen in de toekomst met onverderfelijkeit bekleed worden, wat betekent dat we een onverderfelijk lichaam zullen ontvangen. Dat is voor wat de gelovigen betreft het einde van de aardse loopbaan in deze wereld.

De Korinthiërs meenden hier op aarde en in dit leven het één en ander geregeld te moeten krijgen. Paulus zegt dat dit absoluut geen waarde heeft, omdat het toch verdwijnt. De gedaante dezer wereld gaat voorbij. Wij aanmerken de dingen die niet gezien kunnen worden en die eeuwig zijn.

Als onze lichamen veranderd worden in onverderfelijkeit, dan zal het woord geschieden dat geschreven is: De dood is verslonden tot overwinning. Als dit gebeurt, dan zijn we helemaal van dit vleselijke en aardse af. Het is allemaal van tijdelijke aard, dus wat maak je je druk in deze wereld? Dat is nergens voor nodig, want we zijn onderweg naar iets anders. Wanneer we verlost worden van ons lichaam, dan is dit sterfelijke met alle problemen die daaraan kleven definitief voorbij. Dit is de benadering van de negatieve kant. De positieve kant wordt in 2 Kor. 4 en 5 belicht, want als dit alles gebeurd is, dan zijn wij verheerlijkt. Als het goed is, dan hebben we loon ontvangen, wat voor die Korinthiërs nog maar te bezien valt. Zij zullen een hemels en dus een verheerlijkt lichaam ontvangen, maar hoe heerlijk dat zal zijn is nog maar de vraag. Naar het zich laat aanzien, hebben ze toch wel heel wat van die erfenis verspeeld. Johannes zegt: 'ziet toe voor uzelf, dat wij niet verliezen, hetgeen wij gearbeid hebben, maar een vol loon mogen ontvangen (2 Joh. 1: 8). Paulus roept in het laatste vers op om standvastig te zijn in het werk des Heeren, omdat hun arbeid niet ijdel is in den Heere. Hiermee wordt voorzichtig naar voren gebracht, dat waar men de Heer dient, zich laat leiden en laat tuchtigen, dat men daar dan inderdaad loon voor zou ontvangen. Dat is de bedoeling voor alle gelovigen.

2 Kor. 4: 16 Daarom vertragen wij niet; maar hoewel onze uitwendige mens verdorven wordt, zo wordt nochtans de inwendige mens vernieuwd van dat tot dag.

De inwendige mens is niet de maag. Sterker nog, de uitwendige mens is de maag, de buik. Bij wijze van grap is de uitdrukking 'de inwendige mens versterken' erin gekomen, maar te vrezen valt dat een generatie verder niemand meer weet dat dit een grapje was en die uitdrukking voor serieus nemen. De inwendige mens is de onzienlijke mens. De buik hoort heel nadrukkelijk bij de uitwendige mens. De inwendige mens is de geest, het hart, het gemoed, het verstand.

- 17 Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend gewicht der heerlijkheid;
- 18 Dewijl wij niet aanmerken de dingen, die men ziet, maar de dingen die men niet ziet; want de dingen, die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig.

De dingen die men niet ziet zijn eeuwig en hebben dus ook eeuwigheidswaarde. Er wordt hier gesproken over de praktische levenswandel van de gelovige.

Dit gedeelte begint met: Daarom vertragen wij niet = daarom bezwijken wij niet. Wij zijn dienaren geworden van het Nieuwe Verbond (2 Kor. 3: 6), niet van de wet, maar van de genade. Niet van de bediening des doods, want wij dienen niet de wet. Wij zijn dienaren van de genade Gods. Daarom zegt Paulus...

2 Kor. 4: 1 Daarom, dewijl wij deze bediening hebben, naar de barmhartigheid, die ons geschied is, zo vertragen wij niet;

Omdat wij dienaren van het Nieuwe Verbond zijn, vertragen wij niet. Wij vertragen of bezwijken niet en laten ons niet tegenhouden, want wij zullen daarvoor beloond worden. Dat is de belofte die wij hebben ontvangen.

2 Kor. 5: 1 Want wij weten, dat, zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, *maar* eeuwig in de hemelen.

Ons aardse huis dezes tabernakels = ons aardse lichaam, onze tent, waarin wij wonen. Een tent is een tijdelijke woning.

Een gebouw van God = een definitief huis, niet met handen gemaakt. Heel deze zichtbare wereld wordt geacht met handen gemaakt te zijn, geformeerd.

De schepping is het werk Zijner handen en is dus met handen gemaakt. Hier gaat het over een huis, niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen. Dat is een huis dat niet gebroken gaat worden. Het lichaam waarin we nu wonen is tijdelijk en dus verderfelijk, maar daarvoor in de plaats krijgen we een lichaam dat eeuwig is en dus onverderfelijk.

Doordat hier een nieuw hoofdstuk begonnen wordt, zou je op het idee kunnen komen dat het hier over ons overlijden gaat, maar dat is niet zo. Het gaat hier over de opname van de Gemeente. Het gaat over ons die levend overblijven.

- 2 Want ook in dezen (tabernakel) zuchten wij, verlangende met onze woonstede, die uit den hemel is, overkleed te worden.

Wij zijn onderweg naar onze aanstelling tot zonen. Wij verwachten dat en dat is onze hoop. Wij zijn onderweg daar naartoe en ondertussen zuchten wij, kreunen wij. Dat wordt geacht het kreunen van de kraamvrouw te zijn, die voortbrengt. Die is in barensood en zucht. Dat geldt voor ons ook, want wij zijn ook in hope zalig geworden. Wij verwachten namelijk niet te overlijden, hoewel dat wellicht zal gebeuren, maar wij verwachten die erfenis. We verwachten een ander lichaam te krijgen. Dat lichaam wordt niet maar als een kleed beschouwd, maar zelfs als overkleed. Dat betekent meer heerlijkheid. Daarna wordt er meteen afbreuk aan gedaan. Paulus zegt namelijk het de bedoeling is dat we overkleed zullen worden, maar het kan ook best zijn dat we naakt bevonden zullen worden.

- 3 Zo wij ook bekleed *en* niet naakt zullen gevonden worden.

Ons leven als kind van God hier op aarde is bepalend voor de mate waarin wij heerlijkheid zullen ontvangen. Dat drukt zich uit in onze verschijning, in ons lichaam, in onze woonstede. Het is beeldspraak en het blijft beeldspraak, maar je kunt zo wel bedenken wat je er bij voor moet stellen. Bij een andere gelegenheid lees je dat de één 10 steden kreeg en de ander 5 steden en weer een ander kreeg helemaal niets. Dat heeft met koningschap en heerschappij te maken. Het ene koninkrijk is ook heerlijker dan het andere. Koninkrijken waren in de oudheid in principe steden. Als je de verdeling van het land Kanaän onder Jozua leest, dan wordt het geteld. Elke stam kreeg een aantal steden. Dat wordt allemaal uitgebreid beschreven. Dat moet toch een betekenis hebben zou je denken.

Hoe dan ook, er is verschil in heerlijkheid. In 1 Kor. 15 wordt dat verschil vergeleken met het verschil in heerlijkheid tussen zon, maan en sterren en tussen sterren onderling (vers 41). Alzo zal ook de opstanding der doden wezen. Meer staat er daar niet bij. Hier in 2 Kor. 5 heet het dat als je niet erft,

je dan tamelijk in je hemd staat. Nog niet eens eigenlijk, want dan zul je naakt gevonden worden. Je kunt echter ook bekleed worden en zelfs overkleed.

- 4 Want ook wij, die in deze tabernakel zijn, zuchten, bezwaard zijnde; nademaal wij niet willen ontkleed, maar overkleed worden, opdat het sterfelijke van het leven verslonden worde.

We willen er zeker niet op achteruitgaan. Integendeel! We willen overkleed worden. Opdat het sterfelijke door het leven zal worden opgegeten. Zo wordt het sterfelijke de prooi van het onsterfelijke, van het leven. Het idee is dat het nieuwe leven het oude leven als het ware opeet. Niet maar in de opstanding, zodat daarna het oude er niet meer is, maar in ons leven hier al. Het is zoals Johannes over de Heere zei in Joh. 3: 30, dat Hij moet wassen en ik minder worden. Datzelfde principe geldt ook voor ons. Hij zal moeten groeien in ons, gestalte in ons moeten krijgen, waarbij ons oude leven op zou gaan in het nieuwe.

Paulus zegt in Filipp. 3 dat hij alle dingen die hij mee had in het oude leven om Christus' wil schade heeft geacht, opdat hij Christus mocht gewinnen. Dat neemt niet weg dat de dingen die hij van huis uit had meegekregen, daarna gebruikt heeft in zijn verdere bediening. Het is daar onderdeel van geworden. Niet 100%, want een deel daarvan was echt onbruikbaar. Je moet bij wijze van spreken niet het kind met het badwater weggooien. De Heer wil ons gebruiken. Je kun wel zeggen dat je alles opgeeft voor Jezus, maar aan de andere kant wil de Heer je gebruiken een zonnestraal te zijn, om maar wat regels uit een paar liedjes te citeren.

Wij zuchten in dit aardse lichaam en willen graag die erfenis ontvangen en tot zonen gesteld worden. Wij willen niet verliezen hetgeen wij gearbeid hebben.

- 5 Die ons nu tot ditzelfde bereid heeft, is God, Die ons ook het onderpand des Geestes gegeven heeft.

Dat komt overeen met 2 Kor. 3: 4 – 6. Onze bekwaamheid is uit God, Die ons bekwaam gemaakt heeft dienaren van het Nieuwe Verbond te zijn. Die ons tot ditzelfde bereid heeft, is God. Hij heeft ons ook het onderpand des Geestes gegeven. De Heilige Geest is het onderpand van onze toekomstige erfenis (Efe. 1: 14). De Geest leidt ons naar onze erfenis en daarom heet de Geest de Geest der aanstelling tot zonen. Dat is de functie van wat ons in de Bijbel nadrukkelijk als de Heilige Geest wordt voorgesteld. Dat is Christus en dat is de Hogepriester van het Nieuwe Verbond. Hij brengt ons naar die erfenis. Het feit dat wij de Geest hebben ontvangen, is garantie voor ons dat we ook daadwerkelijk tot zonen gesteld zullen worden. Met dien verstande, dat we

ons ook door die Geest zouden laten leiden en dat we ook op Hem zouden vertrouwen, in alle oprechtheid en in alle overgave daaraan.

Voor sommigen is dat een afschrikwekkende prediking, namelijk dat wij en onze werken in de toekomst door de Heer geoordeeld zullen worden, dat er een oordeel over onze levens komt. Zij zijn daar bang voor en zien daar tegenop. Daar zal wel een reden voor zijn. Soms ook terecht, want de Bijbel heeft daar heel harde uitspraken over. Het is vreselijk te vallen in de handen van de levende God, of: God is een verterend vuur. Dat zijn geen uitspraken in verband met ongelovigen, maar met gelovigen. Hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die den Zoon van God vertreden heeft, en het bloed des testaments onrein geacht heeft, waardoor hij geheiligd was, en den Geest der genade smaadheid heeft aangedaan (Hebr. 10: 29)? Dat is inderdaad een ernstige boodschap. Aan de andere kant, het hoeft niet afschrikwekkend te zijn. Onze wedergeboorte is het begin van onze opvoeding als kinderen Gods, onderweg naar onze zoonstelling. Daarin ben je geen uitzondering, want dat doet de Heer met eenieder van ons. Hij voedt ons op. Daartoe hebben wij de Geest ontvangen en die Geest leidt ons naar de zoonstelling. Hij zal ons leiden in heel de waarheid en daarmee naar onze zoonstelling. Daarom is voor een kind van God het geloof in de waarheid ook een eerste vereiste.

2 Thess. 2: 13   ... dat God u van den beginne verkoren heeft tot zaligheid, in heiligmaking des Geestes, en geloof der waarheid;
14   Waartoe Hij u geroepen heeft door ons Evangelie, tot verkrijging der heerlijkheid van onzen Heere Jezus Christus.

Dat is dus precies hetzelfde. God heeft ons van den beginne verkoren tot zaligheid in heiligmaking des Geestes.

Heiligmaking is bekwaammaking tot de dient aan God onder het Nieuwe Verbond. Die heiligmaking gebeurt door geloof der waarheid. Daarom heet de Geest ook de Geest der waarheid, want Hij zal ons in heel de waarheid leiden. En omdat die heiligmaking moet leiden tot heerlijkheid, heet die Geest dus ook de Geest der zoonstelling. Dat zijn verschillende termen ter aanduiding van precies hetzelfde.

Terug naar 2 Kor. 5.

5   Die ons nu tot ditzelfde bereid heeft, is God, Die ons ook het onderpand des Geestes gegeven heeft.

De tekstverwijzingen onder dit vers leiden ons naar Rom. 8: 16; 2 Kor. 1: 22; Efe. 1: 13; 4: 30.

2 Kor. 1: 22 Die ons ook heeft verzegeld, en het onderpand des Geestes in onze harten gegeven.

Efe. 1: 13 In Welken ook gij *zijt*, nadat gij het Woord der waarheid, *namelijk* het Evangelie uwer zaligheid gehoord hebt; in Welken gij ook, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met den Heiligen Geest der belofte;

Efe. 4: 30 En bedroeft den Heiligen Geest Gods niet, door Welken gij verzegeld zijt tot den dag der verlossing.

De Geest leidt ons dus naar die zoonstelling. Hij leidt ons in heel de waarheid. Daarin zouden wij onderwezen worden en veranderd worden naar de inwendige mens.

- 6 Wij hebben dan altijd goeden moed, en weten, dat wij, inwonende in het lichaam, uitwonen van den Heere;

Omdat de Geest ons leidt en wij de Geest als onderpand gekregen hebben, hebben wij altijd goede moed, tenzij wij ons onttrekken ten verderve. Maar wij behoren niet tot degenen die zich onttrekken ten verderve, maar tot degenen die geloven tot behouding der ziel (Hebr. 10: 39). Als je je onttrekt aan de waarheid en dus aan de werking van de Geest, dan heb je alle reden om op te zien tegen onze openbaring voor de rechterstoel van Christus.

Niettemin, wij hebben altijd goede moed.

- 7 (Want wij wandelen door geloof *en* niet door aanschouwen.)
- 8 Maar wij hebben goeden moed, en hebben meer behagen om uit dit lichaam uit te wonen, en bij den Heere in te wonen.

Wij zien uit naar onze toekomst. Het kan alleen maar beter worden.

- 9 Daarom zijn wij ook zeer begerig, hetzij inwonende, hetzij uitwonende, om Hem welbehagelijk te zijn.
- 10 Want wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage, hetgeen door het lichaam *geschiedt*, naardat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad.

Het is onvermijdelijk. Hij zál ons oordelen. Dat is bij dezelfde gelegenheid als die van vers 1, namelijk als ons huis dezes tabernakels gebroken wordt. Dat is dus niet bij ons overlijden, maar bij de opname van de Gemeente.

Het goede is als je gewandeld hebt overeenkomstig het Nieuwe Verbond en het kwade is uiteraard als je gewandeld hebt als dienaar van het Oude Verbond, dat der letter en der wet en des doods.

- 11 Wij dan, wetende den schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof, en zijn Gode openbaar geworden; doch ik hoop ook in uw gewetens geopenbaard te zijn.

Wij weten dat we geopenbaard zullen worden voor de rechterstoel van Christus en dat we daar verlies kunnen lijden. Daarom bewegen wij de mensen tot het geloof. Niet alleen opdat zij tot geloof komen, maar vooral ook dat zij uit het geloof zullen leven. Opdat degenen die leven niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is (vers 15). Opdat Christus Zelf en daarmee het Woord Gods, gestalte in ons krijgt. Wij zullen daarvoor beloond worden. Het is Paulus zijn bediening deze dingen te prediken. Dat doet hij dan ook. Daarom zegt hij steeds dat wij niet vertragen.

Terug naar 1 Kor. 15.

Dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen. Als dat gebeurd is, zal het woord geschieden gelijk geschreven is: De dood is verslonden tot overwinning. Het ging over opstanding in het algemeen, daarna in het bijzonder over de opstanding van de Gemeente, deel uitmakend van de verborgenheden. Paulus beargumenteert dat we eerst onverderfelijkheid aangedaan moeten hebben, want vlees en bloed beërven het Koninkrijk Gods niet. Het is niet maar zo dat we straks een nieuw lichaam krijgen en dat is het dan. We krijgen ook niet naar socialistisch ideaal allemaal hetzelfde lichaam. Als dat zo zou zijn, zou dit betekenen dat onze levens hier geen enkele betekenis hebben.

Er zijn er genoeg die denken dat nu ze geloven, behouden zijn en er verder lustig op los leven, omdat we straks dood gaan en in de opstanding allemaal gelijk zullen zijn. Bij die gedachte hebben ze waarschijnlijk persoonlijk belang en ze hopen dat ze het op die manier geregeld zullen krijgen. Dat kunnen ze dus schudden, want op die manier zijn onze levens zinloos. Sommigen hebben daar inderdaad belang bij, omdat ze in de praktijk liever niet de Heer dienen en daar liever geen tijd aan willen besteden. Zij leven liever naar de oude mens, inclusief alle getheoretiseer, want dat is ook naar de oude mens, inclusief het uitvinden van allerlei nieuwe theorieën. Zij leven onder het motto 'eens behouden, altijd behouden'. Dat is nog waar ook, maar daar is natuurlijk niet alles mee gezegd. Juist de nieuwtestamentische prediking is een prediking

aan wedergeboren mensen. Die prediking is een aansporing om inderdaad de Heer in de praktijk van het leven te dienen.

Wij zijn als Gemeente niet maar een verzameling wedergeboren mensen die straks naar de hemel gaan of iets dergelijks, maar wij zijn het volk van God. Wij zijn Zijn uitverkoren volk. Sterker nog, wij zijn de eerstelingen van dat volk van God. Wij hebben het eerstgeboorterecht ontvangen, inhoudende koningschap en priesterschap. Als volk van God zijn wij uit de duisternis overgegaan in Zijn wonderbaar licht, opdat wij zouden verkondigen de deugden Desgenen Die ons uit de duisternis getrokken heeft tot Zijn wonderbaar licht (1 Petr. 2: 9). Wij, die eerst Lo-Ammi waren, zijn Zijn volk geworden.

De Joden zijn niet het uitverkoren volk van God, maar de Gemeente. Dat brengt echter verantwoordelijkheden met zich mee, namelijk dat wij Zijn Woord zouden bewaren en prediken. Ons zijn de Woorden Gods toebetrouwd. Dat gold laatstelijk voor het Joodse volk (Rom. 3: 1, 2), maar zij zijn gestruikeld en gevallen. Daarom is de zaligheid naar de heidenen gegaan. In de praktijk is dat de Gemeente. De Gemeente is nu dus het uitverkoren volk van God. De kerk is dus wis en waarachtig wel in de plaats van Israël gekomen. En omdat de Gemeente verantwoordelijk is voor de waarheid, is de kerk Israël. Dat is een titel.

Ons leven doet er dus toe. De vraag is dan ook in hoeverre wij de waarheid betrachten. In Efe. 4 staat dat wij opgroeien door het betrachten van de waarheid en door het wandelen in de liefde.

De waarheid betrachten is geen bijzaak, of een zaak van enkelen onder ons, maar is een zaak van de Gemeente. Wij worden geacht het Woord te bewaren en dus te hanteren en toe te passen, te prediken en te onderwijzen. Alle activiteit binnen het werk des Heeren zou daarop gericht moeten zijn. Dat wil niet zeggen dat iedereen actief in de prediking betrokken moet zijn, maar wel dat de totale activiteit van de Gemeente daarop gericht is.

Onder het Oude Verbond deden de priesters dat werk. Zij hadden hulp van de overige leden van hun stam (Levi), maar daarnaast was heel Israël daarvoor verantwoordelijk. Heel Israël droeg dus bij (ook materieel) voor de Levieten, daarna voor de priesters en daarna voor de Hogepriester. Dat is nu eenmaal de hiërarchie, ook in de Gemeente. Wij zijn dat volk. Zodra wij tot geloof komen begint God een goed werk in ons, dat Hij zal voleindigen tot op de dag van Christus en dus tot op het moment van de opname van de Gemeente. Dat is onze openbaring voor de rechterstoel van Christus.

Wij zullen veranderd worden. Dat is noodzakelijk voor onze toekomst. Deze oude schepping moet namelijk vervangen worden voor een nieuwe, niet alleen in geestelijk, maar ook in stoffelijk opzicht.

Als dat gebeurd is, dan is vervuld geworden wat geschreven is, wat je in het Oude Testament reeds kunt lezen: De dood is verslonden tot overwinning. Die uitspraken kom je weliswaar niet veel tegen, maar ze zijn er wel. Paulus citeert eerst uit Jes. 25. Daar staat boven: Vreugdemaal der volken op Sion. Vreugdemaal is sowieso uitdrukking van verbondenheid en van eenheid en in het bijzonder is het dus een uitbeelding van het Nieuwe Verbond en via het Nieuwe Verbond zelfs van een hele nieuwe schepping en daarmee van het volledig uigewerkte en geopenbaarde Koninkrijk van Christus. Dat wordt hier dan ook beschreven. In dat verband staat er dan in vers 8 over de Heer der heerscharen = de Messias...

Jes. 25: 8   Hij zal den dood verslinden tot overwinning, en de Heere HEERE zal de tranen van alle aangezichten afwissen; en Hij zal de smaadheid Zijns volks van de ganse aarde wegnemen; want de HEERE heeft het gesproken.

Verslinden = opeten.

Dit gaat uiteindelijk over een nieuwe schepping, maar daarbij moet gezegd worden, dat wij, die in Christus zijn, al een nieuwe schepping zijn. Niettemin, dit geldt ook voor het lichamelijke. Al het sterfelijke en al het vergankelijke dat aan de dood is onderworpen zal verdwijnen. Het zal niet zomaar weggedaan worden, hoewel het daarna weg is, maar het is opgegaan in het nieuwe. Dit betekent ook dat het heeft bijgedragen aan het nieuwe.

De schepping is in barensood tot nu toe. Daaruit kun je opmaken dat de schepping een vrouwtje is. Er zal een nieuwe schepping gebaard worden. Je vraagt je af wie de verwekker daarvan is. Wie is de man? God Zelf uiteraard. Het grote Bijbelse idee is dat God de Man is en de schepping de vrouw, die uit Hem is voortgekomen. De Man geeft Zijn zaad daarin gelegd. Dat is het zaad der wedergeboorte. De bedoeling is dat dat zaad vrucht voortbrengt, zodat uit de vrouw, uit de schepping, een nieuwe schepping wordt voortgebracht. Daarna verdwijnt de vrouw. Daarom is kinderen baren een gevaarlijke bezigheid. Dat hangt samen met dat God zeer zou vermeederen de smart harer dracht. Het idee is dat de functie van de vrouw slechts het voortbrengen voor de man is. De functie van de vrouw is om nageslacht voort te brengen, een zoon, een erfgenaam. Dat doet zij voor de man, onder het motto: Zij baarde hem een zoon. Als dat gebeurd is, sterft de vrouw. Dat wil zeggen, dan verdwijnt deze oude schepping.

Ook hier kun je zeggen dat die oude schepping zich op één of andere wijze uitdrukt in de nieuwe. Dit grote beeld wordt ook op klein niveau toegepast. Onze oude natuur is vrouwelijk. Het maakt deel uit van de schepping. Wij ontvangen van God Zijn Woord. Dat is het zaad der wedergeboorte. Dat zaad wordt in ons geplant en in ons draagt het vrucht, zodanig, dat uit onze oude natuur de nieuwe geboren wordt. Die nieuwe natuur wordt geboren en voortgebracht ten koste van de oude. Zoals de embryo door het moederlichaam gevoed wordt, zo is dat met de nieuwe mens hetzelfde. Het wordt gevoed vanuit het oude.

En dus, wij zuchten in onszelf, want niet alleen de schepping brengt voort, wijzelf ook. Het is hetzelfde beeld, maar op een kleiner niveau. Als het nieuwe is voortgebracht, ook lichamelijk, dan verdwijnt inderdaad het oude. Vandaar dat je in Openb. 20 leest dat de oude hemelen en de oude aarde er niet meer waren. Ik zag nieuwe hemelen en een nieuwe aarde. Het oude is er niet meer. Die heeft haar functie gehad.

Dat is het grote thema in de Bijbel. Deze oude schepping is niet wat God maken zou. Hij zou nieuwe hemelen en een nieuwe aarde maken (zie ook Jes. 65 en 66). Waar is die nieuwe schepping, die Ik maken zou (Jes. 66: 1,?)? Implicerend dat God die van tevoren al beloofd had. Als je in je Bijbel zoekt waar dat dan staat, dan kun je dat niet vinden en dus, toen God sprak over deze wereld, sprak Hij niet over deze wereld, maar over wat Hij maken zou. Over een aarde die beheerst en beheert en onderworpen zou worden door een Man, die Gods beeld en gelijkenis zou zijn. Wij passen dat toe op de eerste Adam, maar de Bijbel impliceert de tweede Adam. Op voorhand wordt dus in Genesis 1 over die nieuwe schepping gesproken.

Wij mensen zijn in het larvenstadium. Dat is een tijdelijk vorm. Straks wordt alles anders. Zo is het geïllustreerd in de natuur. Dit oude gaat voorbij en daarvoor in de plaats komt iets nieuws. De Heer heeft wel belang bij dat oude, maar alleen omdat het bij moet dragen aan het nieuwe dat gemaakt zal worden. God heeft bij wijze van spreken geen belang bij de rups, maar bij de vlinder. Om die vlinder te krijgen, moet de rups natuurlijk wel verzorgd worden. Zo is het ook met de oude mens. Voor zover Hij ons zegent naar aardse maatstaven, is dat omdat er vrucht gedragen zou worden voor Hem. Hoe dan ook, hoezeer de Heer ons hier op aarde wellicht ook zegent, dat gaat toch voorbij. Onder alle omstandigheden heet dat een troost te zijn.

Hos. 13: 14 Ik zal hen van het geweld der hel verlossen, Ik zal ze vrijmaken van den dood: o dood! waar zijn uw pestilentiën? hel! waar is uw verderf? Berouw zal van Mijn ogen verborgen zijn,

Deze dingen worden ook door Paulus aangehaald in het volgende vers.

55 Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?

Die dingen worden dus vervuld in de opname van de Gemeente. In Hosea wordt het in beperkte zin toegepast, maar Paulus zegt hier dat die uitdrukking in het algemeen geldt. De laatste vijand die tenietgedaan wordt is de dood. Dan heerst de dood dus niet meer. Voor zover er wat in terecht is gekomen wat er niet in thuishoort, wordt dat er uitgehaald. In de nieuwe schepping is geen dood meer, noch rouw, noch gekrijt. De dood is verslonden tot overwinning.

55 Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?

Dat zijn retorische vragen.

Hel = hades = dodenrijk. De uitdrukking impliceert dat in deze oude wereld de dood altijd wint. In het algemeen geldt dat al het leven in deze wereld gekenmerkt wordt door de strijd tegen de dood en het verderf. De strijd om het bestaan heet dat. Alle activiteit van de mens is slechts gericht op het overwinnen van de dood. Dat gaat niet lukken, Daarom heeft iedereen het zo druk. Niet alleen de mensen, die dieren ook. Ook al kun je je eigen leven niet in stand houden, dan moet het op één of andere wijze maar voortgeplant worden. Dat komt feitelijk op hetzelfde neer, op het in stand houden van het leven.

Bovendien, alles wat onze handen maken, moeten we ook onderhouden en verzorgen, want anders gaat dat ook van ons af. Als je je fiets altijd buiten zet, dan roest hij snel weg. Alles gaat voorbij en de dood heeft de overwinning. Straks echter komt er een nieuwe schepping, maar voor die tijd zal de dood tenietgedaan worden. Daarom wordt er gevraagd: 'Dood, waar is uw overwinning?'. Die is er dus niet meer.

De prikkel des doods is er ook niet meer.

Een prikkel = prikstok. Vroeger gebruikte men een prikkel om de os vooruit te laten lopen. Die prikkel zet het beest in beweging. De prikkel die de dood activeert is de zonde, zegt het volgende vers.

56 De prikkel nu des doods is de zonde; en de kracht der zonde is de wet.

Niet alleen de dood is er niet meer in de nieuwe schepping, maar de zonde ook niet meer, evenmin de wet. Logisch ook, want wij zijn verlost van de dood, de zonde en de wet. De prikkel van de dood is weggedaan en de overwinning van de dood dus ook. De zonde activeert de dood, maar ja, dat stond al in Gen. 3: 19. Het stond er zelfs al eerder, want ten dage als de mens van de vrucht van de boom der kennis van goed en kwaad zou eten, zou hij

zeker sterven. Met andere woorden, de bezoldiging, het loon, van de zonde is de dood.

De kracht der zonde is de wet. Het idee is weliswaar dat de zonde de dood prikkelt, activeert, maar aan de andere kant wordt de zonde geactiveerd door de wet. De wet activeert de zonde en de zonde activeert de dood. Nu kun je zeggen dat er vóór Mozes geen wet was, maar mensen toch zondigden en doodgingen. Het verbod echter op het eten van de boom der kennis van goed en kwaad was ook wet. Het eten van die boom is in zichzelf overtreding van de wet, terwijl het eten van de boom in zichzelf een uitbeelding is van het leven onder de wet. De boom der kennis van goed en kwaad is de wet. De wet speelt in Genesis dus wel degelijk al een rol.

Men denkt dat wet de kracht heeft om zonden te bestrijden. Idealistisch beschouwd is dat misschien waar, maar de Bijbel leert dat wet in de praktijk zo niet werkt en juist precies de tegenovergestelde werking heeft. Dat is in strijd met alle filosofie dienaangaande. De filosofie zegt dat de mens een wet nodig heeft. Je moet immers weten hoe je leven moet. De Bijbel zegt dat de wet de zonde bevordert. Eén van de argumentaties daarvoor is wel gemakkelijk, namelijk als er geen wet is, dan kun je hem ook niet overtreden. Als er wet is, dan wordt die gegarandeerd overtreden en dan heb je dus meer zonden. In feite is het nog veel fundamenteler, want de wet brengt de mens op een idee. Er zijn ook uitspraken in de Bijbel die dat beschrijven.

Rom. 3: 20   Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden, voor Hem; want door de wet is de kennis der zonde.

Kennis der zonde is het praktische gevolg van de wet. Door de wet leert men de zonde kennen, niet zonden, maar zonde. Door de wet word je je bewust van de zondige natuur. De wet zegt wel: 'Doe niet zus en doe niet zo en doe zus en doe zo', maar het zal in de praktijk blijken dat de mens niet in staat is zich daaraan te houden. Daaruit blijkt dat de mens per definitie een zondaar is. Niet dat hij zonden doet, maar dat het z'n menselijke natuur is de wet te overtreden.

Rom. 4: 15   Want de wet werkt toorn; want waar geen wet is, *daar* is ook geen overtreding.

Toorn = oordeel. De wet brengt oordeel met zich mee. Daar waar wet is zijn overtredingen. Er komt een oordeel over de overtredingen. Dat is in Nederland ook zo. Je mag bijvoorbeeld niet door rood licht rijden. Doe je dat toch en je wordt gesnapt, dan word je veroordeeld en krijgt een boete.

Als er geen wet is die door rood rijden verbiedt en je rijdt dan door rood, dan is er geen overtreding en dus ook geen oordeel.

Rom. 5: 12   Daarom, gelijk door één mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood; en alzo de dood tot alle mensen doorgedaan is, in welken allen gezondigd hebben.

Uit het feit dat alle mensen sterven, moet geconcludeerd worden dat alle mensen dus zondaren zijn, want de dood wordt door de zonde veroorzaakt. In feite komt dat door de zondige natuur van de mens. Door die zondige natuur sterft de mens. Dat op zich is al zonde, want daarmee mis je het doel van het leven, namelijk leven.

Rom. 5: 20   De wet is bovendien ingekomen, opdat de misdaad te meerder worde; en waar de zonde te meerder geworden is, *daar* is de genade veel meer overvloedig geweest;

Door de wet is de zonde te meerder geworden. De wet doet de zonde toenemen. Door die meerdere overtredingen wordt de genade van God ook groter. Wij als Gemeente zijn geroepen tot een betoning van Gods genade. Hoe groter zondaren wij waren, hoe groter de genade ook is. Denk aan die zondige vrouw, die de voeten van de Heere Jezus zalfde (in andere versies Zijn hoofd). Dat was in het huis van Simon de Farizeeër. Hij dacht bij zichzelf of Jezus wel zou weten wie die vrouw is die Zijn voeten zalft. Als Hij dat wist, dan zou Hij dat waarschijnlijk niet toelaten. Toen zei de Heer dat degene die het meest vergeven is, daarmee vermoedelijk ook het meest dankbaar is. Dat sloeg letterlijk in elk geval op die vrouw. Daar gaat het om. Wij zouden de Heer eren. Onze levens zouden zijn tot verheerlijking van Hem. Het feit dat onze zonden zoveel te meerder geworden waren, kan alsnog zeer positief gebruikt worden. Daarmee is niet gezegd dat het de bedoeling is dat je zoveel mogelijk gaat zondigen. De mens is weliswaar toch al verloren, dus maakt het niet zoveel meer uit. Je bent toch al des doods schuldig. Hoe vaak je de wet ook overtreedt, daar verandert niets aan. Doodstraf is doodstraf; dat kun je niet een paar keer krijgen. Nou ja, officieel wel, maar in de praktijk niet. Wij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods, maar worden om niet gerechtvaardigd uit Zijn genade, die in Christus Jezus is. En waar de zonde te meerder is, daar is de genade veel meer overvloedig.

Rom. 5: 21   Opdat, gelijk de zonde geheerst heeft tot den dood. alzo ook de genade zou heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onzen Heere.

De zonde heerst tot de dood. Dat is ook het resultaat van de heerschappij van de zonde, maar de zonde zelf wordt geactiveerd door de wet.

Rom. 7: 7   Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zonde? Dat zij verre. Ja, ik kende de zonde niet dan door de wet; want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten *zonde te zijn*, indien de wet niet zeide: Gij zult niet begeren.

Door de wet is kennis der zonde.

8   Maar de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht; want zonder de wet is de zonde dood.

De zonde vindt z'n oorzaak in de wet. Daar is een eenvoudige verklaring voor. De wet is op het vlees gelegd. De wet zelf is geestelijk, maar ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde (slaaf van de zonde).

Rom. 7: 13b   opdat de zonde boven mate werd zondigende door het gebod.

De wet doet de mens boven mate zondigen. Als er geen wet was dan zondigden we ook, maar niet zoveel als wanneer er wel een wet is. De wet activeert het vlees, maar aangezien het vlees per definitie zondig is, gaat het vlees dus zondigen. Als je een appelboom activeert, dan brengt hij appels voort. Als je een zondaar activeert, dan brengt hij zonden voort. De mens die continue met de wet wordt geconfronteerd, wordt continue met de zonde geconfronteerd. Daarmee heerst de wet, maar ook de zonde en dus de dood. Dat ligt niet aan de wet, want de wet heilig, rechtvaardig en goed. Aan de andere kant is de wet krachteloos en onprofijtelijk. De wet is geestelijk, maar gelegd op het vlees en daardoor krachteloos. Het gaat niet werken.

Gal. 3: 19   Waartoe is dan de wet? Zij is om der overtredingen wil daarbij gesteld, totdat het zaad zou gekomen zijn, dien het beloofd was; en zij is door de engelen besteld in de hand des Middelaars.

Het was om der overtredingen wil en dus nemen de overtredingen toe. De uitdrukking 'om der wille van' in de Statenvertaling is tamelijk omstreden. Het is een wat moeilijke term, maar het idee is heus dat de zonden onder de wet zouden toenemen. Als er één zonde is die onder de wet toeneemt, dan is het die van ongeloof. De algemene gedachte in het Nieuwe Testament is dan ook dat het joodse volk niet tot geloof kwam, omdat het onder de wet leeft. Dat verhindert hen om tot geloof te komen in de Heere Jezus Christus. Heel hun levenswijze is door wet bepaald, terwijl het Evangelie de prediking van

het tegenovergestelde is, van genade namelijk. Die twee dingen verdragen elkaar echt niet. Dat is overal zo waar wet het leven bepaalt. Dan ben je gauw terecht bij religie, want religie is per definitie wet. Religie schrijft voor. Religie is bindend. Dat is ook de betekenis van het woord.

Daar waar wet heerst, daar is geen ruimte voor genade. Wie dus wil leven uit de overvloedige rijkdom van Gods genade, die zal de wet moeten vergeten. Dat is nu juist waar we van verlost zijn. Als we niet onder de wet leven, dan scheelt dat in de praktijk heel wat met betrekking tot de zonden. Alleen genade verandert de mens. Zijn denken verandert daardoor en zijn kijk op het leven. Wat de zonden zelf betreft, daar haal je je schouders over op. Dat gaat vanzelf over. We denken daarmee niet gering over de zonden in het leven van de christen, maar het leven van de christen zou niet gericht zijn op het bestrijden van de zonde, hoe wenselijk het ook zou zijn die die zonden er niet waren. Sterker nog, de bijbel leert dat we de oude mens voor dood zouden houden en dus negeren. Wat onze gewetens betreft, onze schuldgevoelens, daarvan zegt de Bijbel dat de Heer onze gewetens reinigt (Hebr. 9: 14). Niet ons vlees. Hij neemt niet onze zonden weg in de zinnelijkheid van dat wij niet meer zondigen. We zouden de zonden wel uit willen delgen, zodat ze niet meer voorkomen, maar dat gaat nu eenmaal niet. Dat is ook niet de bedoeling. De bedoeling is juist dat we uit genade leven, ondanks de zonde die in ons is.

Het gaat om de objectieve waarneming dat de dood geactiveerd wordt door de zonde, maar dat was al zo sinds Genesis 3. De zonde wordt door de wet geactiveerd. De wet is bij wijze van spreken de hand die de prikkel vasthoudt en daarmee de zonde activeert.

Onze verlossing is daarom in de eerste plaats een verlossing van de wet, daarna van de heerschappij van de zonde, maar ook van de heerschappij van de dood. We zullen wellicht lichamelijk overlijden, maar wij zullen de dood niet zien. We zullen de dood niet zien, ook al waren wij gestorven. In die zin zijn wij van de dood verlost.

De dood is in de praktijk ontbonden worden van de beperkingen van het vlees. Paulus zegt dat ontbonden te worden en met Christus te zijn verre weg het beste is. Zolang wij niet ontbonden zijn, zijn we nog gebonden aan dit oude lichaam. We moeten het in dit leven dus doen met dit lichaam, maar niettemin ook nu met Christus. Ontbonden te zijn en met Christus te zijn is beter dan gebonden te zijn en met Christus te zijn. Wij gaan niet alleen door het leven. Hij is met ons tot aan het einde der eeuw.

Terug naar 1 Kor. 15.

56 De prikkel nu des doods is de zonde; en de kracht der zonde is de wet.

De overwinning en de heerschappij zijn weg.

57 Maar Gode zij dank, die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus.

Het was: Hel, waar is uw overwinning? De dood heeft geen overwinning meer, maar is zelf overwonnen.

Gode zij dank, die ons de overwinning geeft door onze Heere Jezus Christus. Overwinning waarop? Op wet, zonde en dood. God zal ons niet ooit de overwinning geven, maar Hij geeft ons nu reeds die overwinning. Dat is feitelijk een nog te zwakke uitdrukking, want in Rom. 8 staat dat wij in Christus meer dan overwinnaars zijn. Wij delen in Zijn overwinning.

Het was de bedoeling dat de Heere Jezus door de dood heen te niet doen zou degene die het geweld des doods had, dat is de duivel; en verlossen zou al degenen die met vreze des doods (doodsangst), door heel hun leven aan de slavernij onderworpen waren (Hebr. 2: 14, 15). Die slavernij is de slavernij van de dood. Heel ons leven is in hoge mate en bijna uitsluitend een strijd tegen de dood. Dat is de vreze des doods.

Angst is tamelijk onverklaarbaar, maar vrezen is rekening houden met. God vrezen wil niet zeggen dat je bang voor Hem bent, maar dat je met Hem rekening houdt en je aan Hem aanpast. Denk aan vuur of elektriciteit. Dat zijn dingen die je moet vrezen. Hoe meer je ervan afweet, hoe makkelijker het wordt om er mee om te gaan. De dood vrezen is dat je de dood kent en er rekening meer houdt. Je weet hoe je je ertegen kunt verzetten. Dat bepaalt ons leven. Niettemin is dat een vorm van slavernij. Nu de Heer door de dood heengegaan is en is opgestaan, heeft Hij daarmee niet alleen de dood overwonnen, maar ook degene die het geweld des doods had, namelijk de duivel. Hij bedient zich van de dood.

Het ene geslacht komt en het andere gaat. Het geslacht dat gaat, neemt alles wat het geleerd heeft mee het graf in, zodat de nieuwe generatie totaal opnieuw moet beginnen. Dat is niet helemaal zo, want het overlapt elkaar enigszins, maar in principe werkt het zo. Lees de prediker maar. Er is echt niets nieuws onder de zon, alleen is er steeds een nieuwe generatie, voor wie alles nieuw lijkt. Elke generatie probeert opnieuw het wiel, het buskruit en het zwarte garen uit te vinden. Bovendien, alles wat we geleerd hebben, wordt door een nieuwe generatie altijd weer ter discussie gesteld. Dat wil zeggen dat de mensheid zich geen kennis verwerft. Mensen verwerven zich kennis, maar tegen de tijd dat ze zich die kennis zo'n beetje verworven hebben, gaan ze dood. Een nieuwe generatie doet het soms iets beter, maar in veel gevallen ook iets slechter. Wat de voorgaande generatie had, is de nieuwe generatie weer kwijt. Daar bedient de duivel zich van. Datzelfde geldt voor het

bestuderen van de Bijbel, maar dit gaat op voor alle takken van de wetenschap. Het moet altijd weer anders. Men heeft dat altijd wel zo gedacht, maar is dat wel zo? Moeten wij niet iets anders daarvoor in de plaats stellen? Als dat je motief is, dan kom je niet ver. Het is tamelijk naïef na zoveel duizenden jaren geschiedenis te denken dat je wat nieuws uit kunt vinden, zeker met betrekking tot het onvergankelijke Woord van God. Je doet er beter aan naar de ouderen te luisteren. In het algemeen heeft men daar geen belang meer bij. Men leest dan nog wel in de Bijbel, maar trekt daar conclusies uit die vaak kant noch wal raken, eenvoudig omdat men de kennis niet meer heeft, of omdat men andere belangen heeft. Dat gebeurt en dat gebeurt ook in andere takken van wetenschap. Daarom is er zoveel verwarring in de wereld. De mensheid is in de praktijk onverbeterlijk. Er valt niets te ontwikkelen. De generatie gaat voorbij.

Niettemin, wij hebben de overwinning.

- 1 Joh. 5: 4   Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning, die de wereld overwint, *namelijk* ons geloof.
5   Wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft, dat Jezus is de Zoon van God?

Wie dat gelooft heeft deel aan het Water, de Geest, het Woord en het bloed. Wie in de Heere Jezus Christus is, is namelijk wedergeboren en heeft nieuw leven ontvangen en overwint deze wereld. Een wereld die vergankelijk van aard is en die absoluut voorbijgaat, maar wij niet. Wij blijven, omdat de Heer blijft, in ons en wij met Hem. De toekomstige uitwerking daarvan zal zijn dat ook het vergankelijke aan ons met alles wat daarbij hoort, veranderd zal worden in de opstanding des vlees.

58 Zo dan, mijn geliefde broeders! Zijt standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere.

Dit vers lijkt op het eerste gezicht niets met dit hoofdstuk te maken te hebben, op het tweede gezicht overigens alles. Het brengt ons ook weer terug bij het onderwerp van de brief, namelijk bij de horizontale en vleeselijke gezindheid van de Korinthiërs, die zich maar niet realiseren dat het leven van de gelovige hier op aarde, zolang men nog in het vlees is, wel degelijk bepalend is voor het loon dat men zal ontvangen. Die waarheid is trouwens in het algemeen tamelijk onbekend. Men heeft het uitgelegd alsof de arbeid van de mens hem tot het eeuwige leven zou moeten brengen, opdat hij eenmaal zalig zou sterven. De Bijbel leert echter dat de mens door geloof alleen zalig wordt, zonder de werken. Als je echter loon wilt ontvangen, daar zul je dan

inderdaad wat voor moeten doen. Alle brieven in het Nieuwe Testament gaan feitelijk daarover. Zij zijn geschreven aan gelovigen. De boodschap is dat wij als kinderen van God dienstknechten van Hem geworden zijn en bekwaam gemaakt zijn om dienaren van het Nieuwe Verbond te zijn.

Uit dit hoofdstuk is gebleken dat er wel degelijk een lichamelijke opstanding is en dat die opstanding alles te maken heeft met het loon dat wij eventueel zouden ontvangen. Paulus komt daar in de volgende brief in de hoofdstukken 3 – 5 uitgebreid terug, hoewel je daar de termen opname of verandering niet terugvindt. Daar staat dat wij allen voor de rechterstoel van Christus geopenbaard moeten worden. Dat gaat uiteraard over precies hetzelfde. Nadat Paulus uitgebreid over de opstanding des vleses gesproken heeft en de aard daarvan en nadat hij gesproken heeft over de opname van de Gemeente, omdat dat niet maar opstanding is, maar verandering van degenen die reeds gestorven zijn, besluit hij het hoofdstuk met...

58 Zo dan, mijn geliefde broeders! Zijt standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere.

Zo dan, vanwege alles wat voorafging. Dan is het dus zo dat.... Het is samenvattend en concluderend.

Zo dan is min of meer de vaste uitdrukking van Paulus.

Zo dan, mijn geliefde broeders = het is een liefhebbende waarschuwing, een aansporing. Het heeft niets met een opdracht te maken, of met commanderen, laat staan dat hij heerschappij uitoefent op de Korinthiërs. Zijn standvastig = onbewegelijk.

Altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren. Niet altijd overvloedig zijnde in het werk, maar in het werk des Heeren. Dat is feitelijk alleen maar mogelijk als je enige notie hebt van wat het werk des Heeren inhoudt.

Als die weet = in het bewustzijn dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere. Die arbeid is niet voor niets. Het dient een doel. Voor onszelf is het doel dat wij belkleed, dan wel overkleed zouden worden, namelijk dat wij loon zouden ontvangen. Dat is tegenwoordig haast een vies woord. Wij leven in een samenleving waarin de gedachte heerst dat niemand meer loon ontvangt, maar allemaal een uitkering en bij voorkeur allemaal hetzelfde. Dat is nog niet helemaal ingevoerd, maar het scheelt niet veel meer. Voor zover we nog loon krijgen, gaat het meeste daarvan naar de fiscus. Daarna moet je het weer terug zien te krijgen van alles wat in ons land gesubsidieerd wordt. Dat klinkt cynisch, maar zo zit het zo langzamerhand in elkaar.

Hoe dan ook, we zouden weten dat onze arbeid niet ijdel is in de Heere. Het resultaat van die arbeid is niet dat we eeuwig leven ontvangen, maar die

arbeid komt juist voort uit het eeuwige leven dat wij hebben ontvangen. Die arbeid is onderdeel van het werk des Heeren. De Heer doet namelijk een werk en wij kunnen daarin betrokken worden. Niet omdat Hij het nodig heeft, maar omdat wij het nodig hebben. In dit vers worden wij als geliefde broeders opgeroepen om altijd overvloedig te zijn in het werk des Heeren. Dat werk van de Heer heeft in de eerste plaats te maken met de prediking van Zijn Woord. God is Woord en als Hij werkt dan spreekt hij. Het werk des Heeren bestaat dus primair uit Zijn Woord. Dat daar nog een heleboel aan vastzit, is waar, maar wij zouden in dat werk altijd overvloedig zijn. Dat is niet ons werk, maar Zijn werk.

De Bijbel zelf, het Woord van God, vertelt ons overigens ook waaruit dat werk des Heeren bestaat. De Bijbel spreekt namelijk over wat God doet. Voor zover wij dat niet begrijpen, wordt ook verteld waarom Hij dat werk doet. Sommigen hebben het werk van de Heer naar beneden gebracht, alsof het werk van de Heer voornamelijk zou bestaan uit dat Hij zondaren redt. Maar waarom in vredesnaam zou Hij dat doen? Omdat wij mensen zo belangrijk zijn. Wij mogen er zijn, heet dat tegenwoordig. God heeft ook hoge verwachtingen van ons. Wel, als je er zo over denkt, dan heb je je Bijbel niet goed gelezen. De Bijbel zegt dat er niemand is die goed doet, tezamen zijn zij afgeweken en er is niemand die God zoekt. Kostelijk is daarom in Gods ogen de dood van de zondaar. God doet de zondaar weg. Hij delgt ze uit, definitief. Dat is tot eer van God. Ongelovigen weten maar al te goed wat recht is in de ogen des Heeren, namelijk dat ze hopen dat de ongerechtigheid eindelijk eens van de aarde zal worden weggedaan. Dat zal God ook doen. Daarom is het ook een ernstige boodschap. Wij behoren ook tot die onrechtvaardigen. Gelukkig leert de Bijbel ook dat er redding is, maar dan zullen we ons moeten onderwerpen aan Hem en Zijn Woord en ons door Hem laten onderwijzen. Het tragische is dat de mens in het algemeen de waarheid in ongerechtigheid ten onder houdt en dat hij zijn eigen theorieën tegenover de Bijbel stelt. Sterker nog, hij plaatst z'n eigen theorieën in de Bijbel. Je moet hier en daar de betekenis van een woord veranderen en dan kun je je eigen theorieën er zo inleggen. Deze hele brief is een ernstige boodschap aan vleeselijk en aards denkende mensen, die denken dat het om henzelf gaat, om hun recht hier op aarde. Je kunt echter wel aardse dingen bedenken, maar wie dat doet is een vijand van God.

Zijt standvastig, staat er. Waar staan wij dan? Als je op de verkeerde plek staat, kun je beter niet standvastig zijn. Wij staan in de genade (Rom. 5) en wij staan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt heeft (Gal. 5: 1). We zouden niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen worden. Waarvan heeft Christus ons dan vrijgemaakt? Van de wet. Waartoe heeft Hij dat gedaan? Opdat wij Hem in vrijheid zouden dienen, maar niet onder de wet. Denk aan de slaaf die vrijgelaten wordt. Hij heeft het recht om de zegen

dat hij helemaal niet vrijgelaten wil worden, maar zijn baas wil blijven dienen, vrijwillig. Dat kan, maar dat loopt via de weg van dood en opstanding, of via de weg van geloof en bekering, wat uitgedrukt wordt in de symboliek die er verdar aan vastzit.

Wij worden dus geacht te staan in de genade, in wat God ons verleend heeft en in wat Hij ons dagelijks verleent, want elke dag en elk moment van ons leven is genade, omdat wij naar de oude mens nu eenmaal geacht worden dood te zijn. Wij hebben al onze rechten verspeeld, doordat Eén voor allen gestorven is, waardoor allen gestorven zijn. Doden hebben geen rechten. Zij kunnen nergens aanspraak op maken, zelfs niet op onverdiende gunst. Voor zover wij levend gemaakt zijn in Christus, zijn wij een nieuw schepsel in Christus. Daar hebben wij niets voor gedaan en is daarom ook geen verdienste. En dus leven we elke dag uit de genade die God ons geeft. Uit genade geeft Hij ons verantwoordelijkheid, gaven, in het bijzonder in het lichaam waarin wij geplaatst zijn, waaraan wij deel hebben gekregen. Daarin zouden zij blijven.

Merkwaardig genoeg zijn er heel wat gelovigen die kwijtraken wat hun positie is. Ze laten daarmee vaak de meest simpele Bijbelse waarheid los. Wij zouden uit genade leven, namelijk Gode welbehaaglijk wandelen. Dat wil niet zeggen dat we wandelen moeten volgens de wetten en voorschriften die Hij ons gegeven heeft, maar als volwassenen, wetend wat het werk des Heeren is. Wij zouden daarin uit vrije wil bijdragen en dus daarin verantwoordelijkheid dragen. Je zult begrijpen dat de duivel er belang bij heeft om ons leringen bij te brengen die in de praktijk ons onze verantwoordelijkheden ontnemen. Eén van die leringen is dat we alsnog onder de wet zouden moeten leven, want dan ligt de verantwoordelijkheid bij de Wetgever. Dan hoeven we niet meer zelf te kiezen wat we moeten doen of laten, want we vragen ons dan af of het voorgeschreven is of niet. Anders zorgen we ervoor dat die voorschriften er komen, want zo werkt dat in de praktijk. Zo kan iedereen zich aan de regeltjes houden en zijn we zelf niet meer verantwoordelijk. Zo zit onze Nederlandse samenleving inmiddels in elkaar. Als iedereen zich er maar aan houdt, dan gaat er niets verkeerd. Als er ook maar een vermoeden bestaat dat het verkeerd gaat, dan moeten de regels aangepast worden. Persoonlijke verantwoordelijkheid is er inmiddels niet meer bij. In kerkelijke kringen is het eigenlijk bijna altijd zo geweest. Zelfs in de dagen van de apostelen had men met dit verschijnsel te maken. Ook toen werd men al onder wet geplaatst, of onder kerkelijke regels of mensen die macht uitoefenden op de gelovigen. Zij bepaalden dan de positie van de gelovigen. Dat heeft met het werk des Heeren inmiddels niets meer te maken.

De Calvinistische leer van uitverkiezing is ook zo'n leer. Die neemt de verantwoordelijkheid van de mens weg. Niet alleen doordat diezelfde leer ook leert dat je als gelovigen onder de wet zou moeten leven, maar ook of je

behouden wordt of niet. Daar kun je niets aan bijdragen en is daarom je verantwoordelijkheid ook niet. Die ligt bij God, want Hij kiest. Dat lijkt verdacht veel op de islam, want daar werkt het ook zo. Je kunt er toch niets aan doen. Als Allah het wil, dan komt het goed en als Hij het niet wil, dan komt het ook goed. In het christendom kom je de eeuwen door ook deze leringen tegen. Vroeg of laat loop je daar een keer tegenop. Daarom is een waarschuwing op z'n plaats.

De Bijbel zegt dat wijzelf verantwoordelijk zijn voor onze zaligheid, voor of wij wedergeboren worden of niet. Bovendien zijn we er zelf verantwoordelijk voor of we loon zullen ontvangen of niet. Die verantwoordelijkheid ligt bij ons. God heeft gezegd hoe Hij het doet en heeft ons dat voorgehouden. De keus is aan ons. Kies maar wie je dienen zult. Hier is het Evangelie van Jezus Christus, Die leven en onverderfelijkheid aan het licht heeft gebracht en Die oorzaak is geworden van eeuwige zaligheid. Echter alleen voor hen die Hem gehoorzaam zijn en dus voor allen die in Hem geloven. Of je iets geloven wilt of niet, is je eigen keus. Hou je je bij het Woord van God, of luister je naar wat anders? Moeilijker is het niet. Je zult er de consequentie van dragen. Gelukkig maar, want dat geeft ons leven meteen betekenis, inhoud, zin. Waar doe je het anders voor? De Bijbel leert dat dit leven geen enkele zijn heeft. Voor zover dit leven toch nog zin heeft, is dat omdat wij als gelovigen en kinderen Gods in nieuwtestamentische tijd door het leven gaan en de Heer dienen en daarvoor beloond zullen worden. De arbeider is zijn loon waardig. Hij stelt ons in de gelegenheid. Zeg nu niet dat dit wel heel ver gezocht is, want dit vind je bij wijze van spreken op alle bladzijden van de Bijbel, in ieder geval van het Nieuwe Testament. God geeft opdrachten: 'Doe dit, of doe dat'. Dan zeg je dat je dat niet kunt, maar God zegt dan dat dat niet uitmaakt, want Hij zorgt ervoor dat je het wel kunt, of Hij geeft je iemand mee om je te helpen. Of Hij gaat Zelf mee om je te helpen. Zo gingen die dingen en zo gaan die dingen in onze tijd heus nog steeds. Het is dus onze verantwoordelijkheid om te wandelen waardig de roeping waarmee wij geroepen zijn (Efe. 4: 1). Niet voor de show, maar simpelweg tot eer van de Heer.

Wij zouden in de genade staan en we zouden in de vrijheid staan. In die genade en in die vrijheid zouden wij God dienen. Onze dienst aan Hem brengt arbeid met zich mee. Die arbeid zou niet ijdel zijn. Omdat wij in Christus zijn, is ons leven niet ledig, maar zijn onze handen gevuld om wat te doen.

2 Thess. 2: 15   Zo dan, broeders, staat *vast*, en houdt de inzetten, die u geleerd zijn, hetzij door *ons* woord, hetzij door onzen zendbrief.

Staan = in de Bijbel altijd staan blijven.

- 16 En onze Heere Jezus Christus Zelf, en onze God en Vader,
Die ons heeft liefgehad, en gegeven heeft een eeuwige
vertroosting en goede hoop in genade,
17 Vertrouste uw harten, en versterke u in alle goed woord
en werk.

Staat vast en de Heere Jezus Christus Zelf zal u vertroosten (inwendig). Het goede werk begint met het Woord. Wij zouden dat Woord bewaren, omdat het ons is toebetrouwd. Wij zouden de waarheid betrachten, zoals het elders heet.

- 2 Thess. 3: 4 En wij vertrouwen van u in den Heere, dat gij, hetgeen wij u bevelen, ook doet, en doen zult.

Teruggrijpend op de inzetten uit 2: 15.
En doen zult = blijven doen.

- 5 Doch de Heere richte uw harten tot de liefde van God, en tot de lijdzaamheid van Christus.

Voor zover de Heer in ons werkt, doet Hij dat door Zijn Woord.

- 2 Tim. 3: 16 Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is;

Wederlegging = niet weerlegging, maar opnieuw iets neerleggen, bij herhaling.

- 17 Opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.

Dat gaat ook over werk, over praktische dingen. Geloof in zichzelf betekent niets. Natuurlijk, je bent wedergeboren, maar wat maakt dat in de praktijk nu voor verschil? Het maakt alleen verschil als het consequenties heeft in je dagelijkse praktische leven. Dat je als gevolg van je geloof nu eens een keer rechtsaf gaat in plaats van linksaf. Dat het geloof uitwerking heeft, omdat het je interesses verandert. Dat is een levend geloof. Daar heeft Jakobus het over, als hij zegt: 'Toon mij uw geloof uit uw werken, want geloof zonder werken is dood' (Jak. 18 – 20). Geloven is een praktisch ding. Geloven is vertrouwen op wat gesproken, dan wel medegedeeld is. Geloof is vertrouwen op de gedachten en de woorden van iemand anders. Zo staat het ook in het

woordenboek. In de Bijbel is het precies hetzelfde. Wij geloven wat God gezegd heeft. Dat wij er wellicht andere opvattingen, gedachten of idealen op nahouden, jammer dan; die kun je maar het beste meteen weggooien. Dat heet: tegenspreken van de zondaren Hebr. 12: 3. De Heer heeft ze verdragen en ook wij zullen er last van hebben. Wat onszelf betreft, wij zouden ze wegdoen.

Heel de Schrift is nuttig, opdat de mens Gods volmaakt zij, namelijk tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust. Daarin zou men bezig zijn. Die dingen hangen met elkaar samen. Onze kennis van de Schrift en ons geloof in de Schrift is bepalend of wij bekwaam zijn de Heer te dienen. In de oude schepping en de natuurlijke mens werkt het precies hetzelfde. Voordat je bepaalde dingen überhaupt kunt doen, moet je er het één en ander van afweten. Dat is een algemeen beginsel: eerst denken, dan doen. Bovendien, als je iets moet doen, zou je toch eerst moeten weten wat dat dan precies is, hoe die dingen werken en waarom het nuttig is. Zeker als je zelf moet kiezen en zelf de verantwoordelijkheid draagt voor de dingen die je moet doen. Sommige mensen zien het werk en andere mensen totaal niet. Naarmate we de Heer leren kennen, met name uit Zijn Woord, naar die mate gaan we ook werk zien. Het is tragisch dat veel mensen niet verder komen dan dat de Schrift van God ingegeven is en nuttig is tot lering, tot wederlegging, tot verbetering en tot onderwijzing. Men leest het alsof er staat dat de Schrift nuttig is, omdat je er dan lekker over kunt discussiëren. Zo zijn we aan de leer van de drie-enigheid blijven hangen. Tijdens het concilie van Nicéa in 325 was daar een uitgebreide discussie over, waarna er een stemming over dat onderwerp volgde. Door meerderheid van stemmen is die leer toen vastgelegd en dus zitten we daar nog steeds mee opgescheept. Zo werkt het natuurlijk niet. God is één en Hij is de meerderheid van stemmen. Hij zegt dat je de meerderheid in het kwaad niet moet volgen.

Heel de Schrift is van God ingegeven. Hier staat dus dat we niet maar te maken hebben met iets wat door mensen bij elkaar geraapt is en waarover we van mening kunnen verschillen. Het is het onvergankelijke Woord van God, dat wij weliswaar zouden lezen en zelfs onderzoeken, maar dan toch met het allergrootste respect. Haal het dus niet in je hoofd om je eigen theorieën erin terug te willen vinden. Je zou luisteren en je laten onderwijzen en niet voorbarig conclusies trekken. Als dat in de loop van de geschiedenis altijd zo zou zijn gegaan, dan zaten we nu niet met al die verschillende sektes, denominaties, religies, kerken en noem maar op.

Je kunt tegenwerpen dat de Bijbel moeilijk is, maar wij hebben de Heilige Geest toch, Die ons in heel de waarheid zou leiden. De Heer opent ons toch de Schriften? Als je nooit van plan was om in al dat goede werk te wandelen van 2 Tim. 3: 17, dan zal de Bijbel inderdaad een gesloten boek voor je blijven. Die

gedachte is volstrekt Bijbels en je ziet het om je heen gebeuren. Als je je niet wilt onderwerpen aan deze dienstbaarheid onder het Nieuwe Verbond, oké, dan niet, maar dan heb je de Bijbel ook helemaal niet nodig. Dan ben je misschien wel wedergeboren, dat zou best kunnen, maar voor alle goed werk volmaaktelijk ongeschikt. Die dingen komen voort uit hoe je met het Woord omgaat. De duivel is er alles aan gelegen om ons dat Woord af te nemen, of te verdraaien, woorden hun betekenis te ontnemen en al dat soort zaken meer.

2 Thess. 2: 13   Maar wij zijn schuldig altijd God te danken over u, broeders, die van den Heere bemind zijt, dat u God van den beginne verkoren heeft tot zaligheid, in heiligmaking des Geestes, en geloof der waarheid;

Wanneer was dat begin, dat God u verkoren heeft tot zaligheid? Voor zover God ons verkoren heeft tot zaligheid, is dat sinds wij tot geloof kwamen, sinds wij onze keuze maakten. Er is geen mens uitverkoren tot zaligheid. Hooguit Eén. God heeft Christus tot zaligheid verkoren en voor zover wij in Christus zijn, hebben wij deel aan Zijn uitverkiezing. Het is dus onze eigen verantwoordelijkheid of we uitverkoren zijn of niet. God heeft Christus uitverkoren en heeft Hem tot Hoofd, tot Eersteling gemaakt van een nieuwe schepping. Wie in Hem is, heeft deel aan elke geestelijke zegening in Christus in de hemel. Die is dan ook in Hem uitverkoren van voor de nederwerping der wereld. Dat is wat de Bijbel erover zegt. Maar natuurlijk, je kunt je onttrekken aan de Heer ten verderve. Je kunt er echter ook voor kiezen om uit geloof te leven, tot behouding der ziel. Dat is een keuze.

Wij maken een keuze om te geloven in het Woord van God. Daarmee komen we tot de Heere Jezus Christus. Dat wil zeggen, God doet ons wedergeboren worden en geeft ons daarmee aan Christus en geeft ons het leven van Christus. We hebben daarmee deel aan Hem en worden één plant met Hem. Dan hebben we deel aan Zijn verkiezing en aan Zijn begenadiging, want ook Christus is begenadigd.

Sinds wij deel hebben aan Christus, hebben wij deel aan die verkiezing van Hem. Dat is het begin van waarover hier in 2 Thess. 2 gesproken wordt, namelijk dat God ons van den beginne verkoren heeft tot zaligheid. Die zaligheid bestaat er niet uit dat je eeuwig leven ontvangt, want die heb je al. Die zaligheid bestaat eruit dat ook onze levenswandel zalig wordt. Dat heet de zaligheid der ziel. De Bijbelse gedachte is dat vanaf het moment dat wij tot geloof komen, God een werk in ons zou doen. Dat moet leiden tot zaligheid van de ziel en uiteindelijk tot zaligheid van het lichaam. Je moet die twee dingen uit elkaar houden. Je kunt wel met een Calvinistische leer in gedachten dit vers lezen, maar dan begrijp je heus niet meer wat er staat. Je moet niet

een Calvinistische leer van uitverkiezing in gedachten hebben, maar de Bijbel. Als je dan dit vers leest, dan is het geen enkel probleem. Je kiest om tot geloof te komen, op grond van de prediking van het Woord van God en de uitnodiging die daarmee gepaard gaat. Als je daar positief op reageert, dan krijg je deel aan Christus. Vanaf dat moment doet Christus een werk in ons. Vertrouwende dat Hij Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op de dag van Christus. volgens de Calvinistische leer is God dat werk begonnen vanaf den beginne, maar volgens de Bijbel pas toen wij tot geloof kwamen. Misschien dat je het nog een klein beetje op kunt rekken naar het moment dan we naar de waarheid begonnen te vragen. Toen heeft de Waarheid zich aan ons bekend gemaakt. Toen moesten we alsnog kiezen. Niettemin, in principe is het vanaf het moment dat we tot geloof kwamen. Sindsdien doet God een werk in ons. Hij doet geen werk aan de wereld. De wereld ligt erbuiten. Die wordt geacht dood te zijn. De oproep is aan dode mensen om gehoor te geven aan het Woord van God: 'Neig uw oor tot Mij; hoort en uw ziel zal leven en Ik zal u geven de gewisse weldaden van David' (Jes. 55: 3).

Die zaligheid bestaat uit heiligmaking des Geestes. Dat is een Geestelijke heiligmaking. Wat is dat? Geloof der waarheid. Dat staat er dan ook achter. Het werk dat God aan ons doet sinds wij tot geloof kwamen, is ons leiden in heel de waarheid, opdat wij de waarheid zouden verstaan en opdat de waarheid ons zou vrijmaken (Joh. 8: 32). Je kunt wel tot geloof komen, maar ben je dan vrij? Officieel wel, maar in de praktijk niet. In de praktijk word je pas vrij als je de waarheid leert verstaan. Paulus zegt: 'De wet van de Geest des levens heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods' (Rom. 8: 2). Elders zegt hij dat we vrij zijn van de wet der zonde en des doods op grond van de dood en opstanding van de Heere Jezus Christus, maar in Rom. 8 zegt hij dus dat de wet van de Geest des levens hem vrijgemaakt heeft van de wet der zonde en des doods. Dat betekent gewoon, dat naarmate wij leren leven onder het Nieuwe Verbond, niet der wet, maar der genade en ook daadwerkelijk leren dat wij nieuwe schepselen zijn en geacht worden de Heer in vrijheid te dienen, dat de Heer ons daar leidt in de waarheid, opdat wij daardoor in de praktijk vrij zouden worden en in de praktijk Hem ook zouden dienen en zouden weten hoe we dat moeten doen. Niet collectief, maar individueel, want dat is uiteraard voor iedere gelovige anders. Dat is de persoonlijke verantwoordelijkheid van iedere gelovige. Je kunt je echt woest maken over al die theorieën van mensen die alle verantwoordelijkheid van de mens wegnemen, door bijvoorbeeld te zeggen dat je niet in toeval gelooft. De Bijbel wel namelijk. Het komt niet zoals het komen moet. Echt niet! De verantwoordelijkheid ligt bij onszelf. Als je je onbekwaam wil maken voor het werk des Heeren, dan moet je je vooral bezighouden met allerlei wilde menselijk filosofieën. Dat werkt gegarandeerd.

Dan raak je vanzelf je Bijbel kwijt. Dan weet je niet meer wat uitverkiezing is, wat heiligmaking is. Dan weet je niet eens meer wat de waarheid is. Zo gebeurt dat en daar gaat het hier over.

Zijt standvastig. Houd je vast aan de meest eenvoudige Bijbelse beginselen. De mens is dood en is voor eeuwig en dus altijd durend verloren, tenzij... tenzij hij in dit leven, terwijl hij nog is, de keuze voor de waarheid maakt. Dat is een ernstige boodschap. Dat betekent dat we zolang we hier zijn de gelegenheid hebben om die keus te maken. De Heer is lankmoedig over ons, niet willende dat er enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen. Daarom duurt deze bedeling zo lang, staat er.

God heeft ons geroepen tot zaligheid, namelijk tot heiligmaking des Geestes, namelijk tot geloof in de waarheid.

2 Thess. 2: 14   Waartoe Hij u geroepen heeft door ons Evangelie, tot verkrijging der heerlijkheid van onzen Heere Jezus Christus.

Deze Thessalonicensen waren wel gelovigen, net als wij, maar de bedoeling is dat wij komen tot verkrijging van de heerlijkheid van onze Heere Jezus Christus, want wij zouden, was de bedoeling, met Hem verheerlijkt worden en zelfs in Zijn wederkomst met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid. In welke mate wij verheerlijkt zullen worden, is afhankelijk van de mate waarin wij de Heer de gelegenheid hebben gegeven om Zijn werk in ons te doen. Daarom staat er: 'Zijt standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren'.

Dat laatste blijkt in de praktijk van groot belang te zijn, hoewel je dat onderwijs in het Woord des Heeren natuurlijk niet kunt overslaan. Het Woord des Heeren wordt echter slechts academisch, als niet aan de andere kant ook activiteit is in het werk des Heeren. Dat is volkomen logisch. Wanneer je in het werk des Heeren betrokken bent, dan zul je ook willen weten wat dat werk inhoudt, wat de aard ervan is, het doel enzovoort. Dan ben je betrokken in de dienst aan de Heer, Die je dan dus ook zal willen leren kennen. Andersom wil het nog weleens ontaarden. Dan wordt de Bijbel onderwerp van een volstrekt theoretische en onnuttige discussie. Verwerp de vragen, die dwaas en zonder lering zijn, wetende dat zij twistingen voortbrengen (2 Tim. 2: 23). Hou je er niet mee bezig. Ze zijn niet nuttig en dienen tot niets. Dat is theorie, filosofie, alsof wij mensen door ons redeneren kunnen komen tot het kennen van God en Zijn plan. Dat is volstrekt onmogelijk. God maakt namelijk geen deel uit van deze schepping en van een causale wereld. Hij staat boven de tijd en dus ook boven oorzaak en gevolg. De hele redenering dat omdat God almachtig is en alles van tevoren weet; dat Hij alle variabelen kent en het dus wel anders had

kunnen doen, is onzin. God is niet de aanlegger van een modelspoorbaan. God staat boven de tijd. Hoe dat dan is? Geen idee, want dat is het nu juist. Dat heet de onkenbare God.

Die onkenbare God, Wiens wezen zij niet kunnen doorgronden, op geen enkele manier, omdat Hij van een andere orde is dan wij, Die maakt ons het één en ander bekend. Je doet er verstandig aan om binnen de grenzen te blijven van wat God daar in Zijn Woord over gezegd heeft. Daar is ook loon voor. Lees de Bijbelse geschiedenis er maar op na. Hoe velen zijn er niet geweest, die onderweg het Woord van God via de profeten hoorden en toch zeiden: 'Is er niet een andere profeet die ons wat kan leren? Want deze profeet bevalt ons niet'. Zij luisterden er niet naar en hielden zich er niet aan, met alle gevolgen van dien. Men verzoekt de Heer. Het is allemaal begonnen met die slang in de hof: Gods Woord in twijfel trekken. Je kunt niet vrijblijvend met het Woord van God omgaan en er theorieën over opbouwen en luisteren naar allerlei theorieën die ons aangedragen worden. Daar heb je allemaal niets aan. Waar je wat aan hebt staat in de bijbel. Dan ben je meestal veel sneller klaar en het is ook meestal veel sneller te begrijpen. In ieder geval, voor zover het ons geopenbaard wordt. Te begrijpen is in ieder geval dat God een Beloner is voor degenen die Hem ernstig zoeken, dat Hij zegen geeft aan degenen die zich aan Hem onderwerpen. Te begrijpen is ook heel goed dat God Zijn vijanden uitdelgt. Gelukkig ook maar, want je moet er niet aan denken dat Hij op een gegeven moment zegt dat de satan nu wel lang genoeg in het vuur gelegen heeft en hem er dan maar uithaalt. Bovendien, als dat mogelijk zou zijn, dan is vuur ook geen vuur meer, als je er na zoveel tijd weer onbeschadigd uit kunt komen.

Men heeft geen respect meer voor het Woord van God. Al de Schrift is van God ingegeven. Onderwerp je daar dan aan en ga er met respect mee om; zoek in alle oprechtheid Zijn wil. Of jouw wil in de Bijbel terug te vinden is, doet niets ter zake. Wat ter zake doet, is dat God ons zijn wil heeft geopenbaard. Hij zegt: 'Wil je meedoen? Prima. Wil je niet meedoen? Het hoeft niet'. Dat klinkt onverschillig, maar dat is het niet. God heeft de zondaar lief en geeft hem de gelegenheid om in Zijn werk betrokken te raken. Dat neemt niet weg, dat Hij niet alleen een liefdevolle God is, maar ook een rechtvaardig God en een heel hard en definitief oordeel zal brengen over de goddelozen, die hem afwijzen. Met die God hebben wij te maken.

58 Zo dan, mijn geliefde broeders! Zijt standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere.

Voor dat werk des Heeren zijn wij wedergeboren en daarvoor zullen wij loon ontvangen. Daarom staat erachter 'als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere'.

Het Nieuwe Testament spreekt uitgebreid over goede werken. Goede werken worden geacht die werken te zijn die de Heer Zelf in ons bewerkstelligt. Die werken hebben altijd te maken met de opbouw van de Gemeente, want dat is immers het werk van God in deze tegenwoordige tijd. God doet in deze tijd niet aan de wereld een werk. Sterker nog, deze tegenwoordige tijd wordt gekenmerkt door het feit dat God de wereld heeft losgelaten en dat Hij Zijn aangezicht voor de wereld verbergt. Daardoor is het werk des Heeren niet openbaar voor de wereld. Zijn werk is tot opbouw van de Gemeente. De Gemeente wordt niet alleen maar verzameld, maar zou ook bekwaam zijn om in de wederkomst van Christus betrokken te zijn in de openbaring van Zijn Koninkrijk.

De Gemeente wordt beschouwd als een volk van koningen en priesters en zal in de toekomst betrokken zijn in het oordeel over de wereld en dus ook in de heerschappij van Zijn Koninkrijk. Daar kunnen we ons wellicht nog net iets bij voorstellen als het over de 1000 jaren gaat, maar hoe dat na de Jongste Dag zal zijn, onttrekt zich aan onze waarneming. Daarover wordt in de Bijbel zo goed als niets gezegd en als er al iets over staat, dan is dat zo vaag dat we ons er inderdaad geen voorstelling van kunnen maken. Dat komt omdat we daar in een andere wereld terechtgekomen zijn, die ons voorstellingsvermogen te boven gaat, maar die zich ook onttrekt aan ons voorstellingsvermogen. Datzelfde geldt naar het verleden toe. Onze Bijbelse geschiedenis begint bij het werk van God in de 7 dagen. We leren nog net dat dit een werk was van herschepping. Dat wil zeggen dat er daarvoor ook nog iets geweest moet zijn. We weten nog net dat daar ook leven geweest moet zijn en dat de duivel daar ook in aanwezig was, maar hoe dat allemaal in elkaar zit en wat daar precies gebeurd is, weten we niet. We weten alleen dat we vanaf Gen. 1: 2 te maken hebben met een zondige wereld. Over wat daarvoor was kunnen we weliswaar speculeren en filosoferen, maar dat heeft niet zoveel zin. De waarschijnlijke reden dat de bijbel Daar verder niets over zegt, is dat het zich toch aan ons voorstellingsvermogen onttrekt. Daar moeten we maar genoegen mee nemen. Wij zitten met deze wereld. Daarover wordt verteld hoe het zit, namelijk dat de hele wereld in de macht van de boze ligt. De god dezer eeuw is de duivel. Hij is degene die in de praktijk deze wereld regeert. Hoe dat zo gekomen is en waarom het is zoals het is, dat weten we niet. We kunnen het ook niet weten, omdat het voor ons onvoorstelbaar is. Je kunt je er misschien wel iets bij bedenken, maar je komt daar niet mee weg. De theorieën die daarover bestaan snijden geen hout, omdat je ogenblikkelijk door de Bijbel teruggefloten wordt. Daar heb je het dan maar mee te doen. Terug naar het tegenwoordige werk van Christus.

Hij zei: 'Op deze petra zal Ik Mijn Gemeente bouwen'. Dat is dan ook wat de Heer in onze dagen doet.

In de hoofdstukken 12 – 14 hebben we uitgebreid stil gestaan bij onze positie als leden van het lichaam van Christus,. Daarin wordt gezegd dat wij verantwoordelijkheden in dat lichaam hebben. Daarbuiten is wel wat, maar dat is de wereld waar de Heer Zich niet mee bemoeit en waar wij ons dus ook niet mee zouden bemoeien. Daarna kun je het oprekken en zeggen dat je de indruk hebt dat de Heer bij gelegenheid toch wel wat in de wereld doet. Dat kan heel goed, maar in de Bijbel leer je dat niet. Je kunt dat dus nooit bewijzen. Bijvoorbeeld dat Luther een bijbel vond en begon te lezen wat erin stond. Hij kwam tot de conclusie dat wat erin stond op z'n zachts gezegd nogal in strijd was met de christelijke traditie van zijn dagen. Dat de Heer zulke mensen geeft, zal zeer zeker zo zijn. Zoiets heeft immers een plaats in de opbouw van Zijn Gemeente. Dat dit werk in Europa een complete revolutie tot gevolg had en het aanzien van Europa voor eeuwen heeft veranderd, dat is ook zo. Maar te denken dat dat het doel van Luther zou zijn geweest, dat leert de Bijbel nu juist niet. Het ging erover dat gelovigen een Bijbel zouden hebben, waardoor ze de Bijbel zouden leren kennen. Daar geeft de Heer mensen voor. Niet alleen Luther, want hij was er slechts één uit een lange reeks. Het Lutheranisme heeft echter stevige voet aan de grond gekregen. Letterlijk, maar voor zover het een politieke aangelegenheid werd, was het uiteraard niet Gods werk. Voor zover het een werk was tot opbouw van de Gemeente en tot instandhouding van Gods Woord, daar zal de Heer ongetwijfeld Zelf de hand in hebben gehad.

God geeft mensen in de Gemeente aan de Gemeente. Hij plaatst ons ook in de Gemeente. Dat heeft dan misschien niet een wereldrevolutie tot gevolg, maar waarom zou dat moeten? We hebben zo onze eigen plaats en verantwoordelijkheid, maar het heeft altijd te maken met dit levende Woord van God, want wat Hij doet, dat doet Hij door Zijn Woord. In ons individueel, maar ook collectief als Gemeente. Zeg dat maar tegen die zogenaamde managers van de tegenwoordige christelijke kerken. Het gaat maar om één ding en dat is om het Woord. Al het andere mag dan interessant zijn of juist niet, maar daar gaat het niet om. De kerken lopen tegenwoordig leeg. Voor God heeft dat geen betekenis, want of mensen al of niet lid zijn van een kerk en regelmatig de kerkelijke bijeenkomsten bezoeken, wat maakt dat uit? Het gaat erom of een mens komt onder het gehoor van het Woord van God. Als dat in een kerk gebeurt, prima. Waar het ook maar gebeurt. Het gaat erom dat het Woord van God gepredikt wordt. Niet het woord van mensen die een menig hebben over het Woord van God, maar het Woord van God zelf. Dat is het werk des Heeren. Al het andere komt daaruit voort en staat ook ten dienste daarvan en is daaraan ondergeschikt. Alle zogeheten christelijke

activiteiten zouden maar één doel moeten hebben, namelijk dat het gaat om het Woord van God, het geloof daarin, de kennis daarvan, het verstaan daarvan, want dat maakt een mens vrij en bekwaam om de Heer te dienen. Nu al, maar zeker ook in de toekomst. Uiteindelijk gaat het daarom. Er valt hier een hoop te leren. Daarvoor zijn we hier ook. Dat gebeurt wel degelijk ook in de praktijk. Dat idee van goede werken is een Bijbels beginsel. Goede werken zijn werken die voortkomen uit het geloof. De eerste keer in het Nieuwe Testament waarin die goede werken genoemd worden is in Matt. 5.

Matt. 5: 13 Gij zijt het zout der aarde; indien nu het zout smakeloos wordt, waarmede zal *het* gezouten worden? Het deugt nergens meer toe, dan om buiten geworpen, en van de mensen vertreden te worden.

Zout in de Bijbel is een beeld van het eeuwigblijvende Woord van God. Vandaar dat zout ook een conserverende werking heeft. Zout geeft ook smaak; het maakt de dingen aangenaam en daarmee de moeite waard. Wij zijn het zout der aarde. Aan ons zijn immers de Woorden Gods toebetrouwd. Het was aan het Jodendom toebetrouwd, maar inmiddels aan de Gemeente. Daarom zou ons woord ook te allen tijde met zout besprenkt zijn.

- 14 Gij zijt het licht der wereld; een stad boven op een berg liggende, kan niet verborgen zijn.
- 15 Noch steekt men een kaars aan, en zet die onder een kornmaat, maar op een kandelaar, en zij schijnt allen, die in het huis *zijn*;
- 16 Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken.

Gij zijt het zout der aarde;

Gij zijt het licht der wereld.

Licht is ook de uitdrukking voor het Woord van God. Dat licht moet niet verborgen zijn, maar moet schijnen. Je zou je licht zo laten schijnen dat de mensen je goede werken kunnen zien. Waaruit bestaan die goede werken dan? Als je je licht laat schijnen, wat zien de mensen dan? Zij zien dat je het licht laat schijnen. Goede werken zijn dus 'het licht laten schijnen'. Het gaat om het Woord, de kennis van de waarheid. De wereld houdt de waarheid in ongerechtigheid ten onder en voor zover wij hier op aarde iets zijn, zijn wij lichtdragers. Ons zijn de Woorden Gods gegeven. Wij zouden de waarheid betrachten. Voor zover wij in de wereld een functie hebben, is het dit.

Stel dat er ergens in de wereld iemand is die de waarheid zoekt, dan maakt de waarheid zich bekend, want de waarheid is Christus en Hij openbaart Zich dan. In de praktijk betekent dit dat de Heer dan iemand die de waarheid zoekt op ons pad stuurt. Net als bij de kamerling uit Morenland. Die zat onderweg te lezen. Het was nog een lange weg naar huis en hij had geen flauw idee waar het over ging wat hij las. Toch wilde hij dat wel graag weten. Toen stuurde de Heer Filippus op zijn weg, zodat de kamerling vragen kon stellen en daar antwoorden op kreeg (Hand. 8: 26 – 40). Zo werkt dat. Die mensen komen op ons pad, of wij op hun pad. Je zou daarom altijd bereid moeten zijn om verantwoording af te leggen van de hoop die in je is. Petrus zegt niet eens dat je erop uit moet gaan om te prediken, maar dat je bereid moet zijn. Wij worden geacht te spreken over waar ons hart vol van is. Dat wordt moeilijk als het hart niet vol is. Daarom zou het hart vol zijn en daarom houden we ons ook met het Woord bezig. Het Woord van God wel te verstaan, niet met onze eigen ideeën.

Het resultaat van die goede werken is dat de Vader in de hemel verheerlijkt wordt. Dat begrijp je alleen als je begrijpt dat die goede werken bestaan uit dat wij ons licht laten schijnen, met name bij degenen die om dat licht vragen, die de waarheid zoeken. Daar waar wij dit doen, heeft dat de verheerlijking van de Vader tot gevolg. Dan gaan zij God verheerlijken. Dan krijgen ze antwoorden op hun vragen en weten ze bij Wie ze wezen moeten. Dat is ook de essentie van goede werken. Die werken waardoor God verheerlijkt wordt. Als licht en zout bediend worden, wordt God verheerlijkt. De laatste keer dat goede werken in de Bijbel genoemd worden is in 1 Petr. 2.

1 Petr. 2: 12 En houdt uw wandel eerlijk onder de heidenen; opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij uit de goede werken, die zij in u zien, God verheerlijken mogen in den dag der bezoeking.

Eerlijk = met ere. Houdt uw wandel eerbaar.

Ook hier staat erbij dat door die goede werken God verheerlijkt zou worden. Het is de bedoeling dat de heidenen die goede werken in ons zien, met als resultaat dat zij God verheerlijken mogen in de dag der bezoeking. Wat die dag der bezoeking inhoudt is een beetje onduidelijk. In het Oude Testament wordt de term 'bezoeking' in ieder geval al gebruikt voor de confrontatie tussen God en de mens. God bezoekt de mens. Niet dat Hij op de koffie komt of iets dergelijks, maar dat de mens voor de keuze geplaatst wordt, of geconfronteerd wordt met de resultaten van zijn keuze. In dat geval is het gewoon oordeel. Dat komt een keer.

Het idee is dat wij die goede werken zouden doen, hoewel men kwaad van ons spreekt. Dat is namelijk de wijze waarop de duivel te werk gaat. Als wij trouw zijn aan de waarheid, dan kan de duivel tegen ons niets beginnen en dus gaat hij ons via andere mensen belasteren. Er is altijd tegen wie dan ook iets te vinden om lelijk over te spreken. De Heere Jezus werd een veelvraat en een wijnzuiper genoemd, Johannes de Doper een kluizenaar. De Heer zei dat je het toch nooit goed kunt doen; ze zullen je altijd belasteren. Er zijn altijd dingen die ze niet begrijpen en waar ze dus kwaad over kunnen spreken. Dat doet de duivel. Hij is de verklager der broeders. Petrus zegt dat je eerbaar zou blijven en bezig moet blijven met die goede werken. Dat is in ieder geval tot heerlijkheid van God.

Ook als je elders leest over de goede werken, dan zijn die niet altijd meteen te relateren aan de prediking van het Woord, of het afleggen van een getuigenis. Niettemin, alle goede werken hebben daar op één of andere wijze mee te maken, omdat ze te maken hebben met de gang van zaken in de Gemeente en de Gemeente is verantwoordelijk voor het handhaven van het woord van God.

In Efe. 2 staat dat we eertijds dood waren door de misdaden en de zonden, waarin wij eertijds gewandeld hebben, in overeenstemming met de overste dezer wereld. Sindsdien echter zijn met Christus levend gemaakt en met Hem in de hemel gezet. Vervolgens staat er...

Efe. 2: 10   Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen.

Wij zijn niet van dit maaksel, maar van een ander maaksel: een nieuwe schepping. Wij zijn door Hem gemaakt en daarmee ook aan Hem ondergeschikt. Sinds wij in Christus zijn, zijn wij een nieuw schepsel en hebben we deel aan Zijn verkiezing en roeping.

Wij zijn niet uit werken zalig geworden (vers 9), maar wij zijn tot goede werken zalig geworden. We zijn uit genade zalig geworden, niet uit werken, maar tot goede werken.

Die werken heeft God voorbereid, niet de eeuw dezer wereld of de overste van de macht der lucht uit vers 2. God heeft die werken voorbereid, opdat wij daarin zouden wandelen. Het doel is een actief leven in dienst van de Heer, want wij allen zijn dienstknechten van God. Op een andere plaats staat dat wij slaven van Christus zijn. Paulus zegt dat ook al waren wij van nature slaven hier op aarde, nu zijn we vrijgelatenen des Heeren. Voor zover wij vrij waren hier op aarde, zijn wij niettemin dienstknechten van de Heer. Het is maar van welke kant je het bekijkt. Het is heel betrekkelijk. We zijn van het één

vrijgemaakt, om ons te verbinden aan een Ander (Rom. 7). We zijn vrij van de wet des mans, om ons te verbinden aan een ander, namelijk aan Degene Die uit de dood is opgestaan. Dat is binden en dus bindend. Het heet dan ook het Nieuwe Verbond. Daarin zouden wij verantwoordelijkheid dragen, niet opdrachten aannemen, maar in vrijheid de Heer dienen.

2 Kor. 9: 8 En God is machtig alle genade te doen overvloedig zijn in u; opdat gij in alles te allen tijd, alle genoegzaamheid hebbende, tot alle goed werk overvloedig moogt zijn.

Kol. 1: 10 Opdat gij moogt wandelen waardiglijk den Heere, tot alle behagelijkheid, in alle goede werken vrucht dragende, en wassende in de kennis van God.

2 Thess. 2: 16 En onze Heere Jezus Christus Zelf, en onze God en Vader, Die ons heeft liefgehad, en gegeven heeft een eeuwige vertroosting en goede hoop in genade,
17 vertrooste uw harten, en versterke u in alle goed woord en werk.

1 Tim. 3: 1 Dit is een getrouw woord: zo iemand tot eens opzieners ambt lust heeft, die begeert een treffelijk werk.

1 Tim. 6: 17 Beveel den rijken in deze tegenwoordige wereld, dat zij niet hoogmoedig zijn, noch *hun* hoop stellen op de ongestadigheid des rijkdom, maar op den levenden God, Die ons alle dingen rijkelijk verleent, om te genieten;
18 Dat zij weldadig zijn, rijk worden in goede werken, gaarne mededelende zijn, *en* gemeenzaam.

2 Tim. 2: 19 Evenwel het vaste fundament Gods staat, hebbende dit zegel: De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn; en: Een iegelijk, die den Naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid.
20 Doch in een groot huis zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden; en sommige ter ere, maar sommige ter onere.
21 Indien dan iemand zichzelf van deze reinigt, die zal een vat zijn ter ere, geheiligd en bekwaam tot gebruik des Heeren, tot alle goed werk toebereid.

2 Tim. 3: 16 Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is;

17 Opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.

Tit. 1: 16 Zij belijden, dat zij God kennen, maar zij verloochenen *Hem* met de werken, alzo zij gruwelijk zijn en ongehoorzaam, en tot alle goed werk ongeschikt.

Tit. 2: 13 Verwachtende de zalige hoop en verschijning der heerlijkheid van den groten God en onzen Zaligmaker Jezus Christus;
14 Die Zichzelven voor ons gegeven heeft, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid, en Zichzelven een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken.

Daartoe zijn wij wedergeboren, om ijverig te zijn in goede werken, om bij te dragen aan de functie van de Gemeente en bij te dragen aan het bewaren van het Woord Gods, als bewaarder van de waarheid, te midden van een wereld die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houdt.

In de toekomst, na de opname van de Gemeente, zal de waarheid door de Gemeente aan de wereld onderwezen worden. In de dagen van de verdrukking al, maar ook in de 1000 jaren.

Tit. 3: 1 Vermaan hen, dat zij aan de overheden en machten onderdanig zijn, dat zij gehoorzaam zijn, dat zij tot alle goed werk bereid zijn.

Geen gedoe met de wereld, maar tot alle goed werk bereid.

Tit. 3: 8 Dit is een getrouw woord, en deze dingen wil ik, dat gij ernstelijk bevestigt, opdat degenen die aan God geloven, zorg dragen om goede werken voor te staan; deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn den mensen.

9 Maar weersta de dwaze vragen en geslachtsrekeningen, en twistingen, en strijdningen over de wet; want zij zijn onnut en ijdel.

10 Verwerp een kettensen mens na de eerste en tweede vermaning;

11 Wetende, dat de zodanige verkeerd is, en zondigt, zijnde bij zichzelf veroordeeld.

Degenen die aan (in) God geloven = degenen die vertrouwen op wat God gezegd heeft.

Wie afwijkt van de Bijbelse leer is een gevaar voor de Gemeente. Zijn woord zal voorteten gelijk de kanker (2 Tim. 2: 17). Dat is dus gevaarlijk. Mijdt zo iemand.

- 14 En dat ook de onzen leren, goede werken voor te staan tot nodig gebruikt, opdat zij niet onvruchtbaar zijn.

De opsomming is veel langer, maar we zullen het hier maar bij laten. Dat is het werk des Heeren. Daarin staan wij en daarin dragen wij verantwoordelijkheid. Daarvoor zullen wij door God loon ontvangen, want onze arbeid is niet ijdel. Niet alleen wijzelf worden er door gezegend en ontvangen er loon voor, maar het zou uiteraard ook tot zegen van anderen zijn, in het algemeen tot opbouw van de Gemeente. Dat is ook wat ons motiveert. Omdat het niet komt zoals het komt, omdat het geen automatisme is en wij er niets aan toe of af kunnen doen.

Wij zouden actief betrokken zijn in het tegenwoordige werk van Christus. Hij zegt dat de arbeider zijn loon waardig is en dat Hij weet te belonen. Daarom lezen we bij gelegenheid ook over kronen die wij zouden ontvangen. Dat moet je niet al te letterlijk nemen, maar het betekent dat ons werk bekroond zal worden. De bekroning van ons werk is dat wij van de Heer heerlijkheid zullen ontvangen, ter gelegenheid van de opname van de Gemeente, of de verandering van ons lichaam, of onze verschijning voor de rechterstoel van Christus. Voor sommigen mag dat dan bedreigend klinkend, maar het zou juist een bemoedigende gedachte moeten zijn, omdat we niet voor niets hier op aarde zijn en dat we niet voor niets maar hopen op Zijn wederkomst. Dat heeft een reden. Zolang wij hier op aarde zijn, wil God ons betrekken in het werk dat, zolang Hij nog niet terugkomt, hier op aarde doet. Die dingen zijn tot heerlijkheid van God en tot heerlijkheid van ons. Het wordt als genade beschouwd dat God ons verlost heeft van de slavernij van de wereld, niet in de laatste plaats van religie en zonde natuurlijk. Hij heeft ons vrijgemaakt, opdat wij die vrijheid zouden gebruiken om Hem te dienen, tot eer van Zijn Naam, tot heerlijkheid van Hem en tot heerlijkheid van ons. Dat is genade en daar danken wij Hem voor.

Hoofdstuk 16

De inzameling voor de behoeftige christenen in Jeruzalem

- 1 Kor. 16: 1 Aangaande nu de verzameling, die voor de heiligen *geschiedt*, gelijk ik aan de Gemeenten in Galatië verordend heb, doet ook gij alzo.
- 2 Op elken eersten *dag* der week, legge een iegelijk van u *iets* bij zichzelf weg, vergaderende een schat, naardat hij welvaren verkregen heeft; opdat de verzamelingen alsdan niet *eerst* geschieden, wanneer ik gekomen zal zijn.
  - 3 En wanneer ik daar zal gekomen zijn, zal ik hen, die gij zult bekwaam achten door brieven, zenden, om uw gave naar Jeruzalem over te dragen.

Het is op zich wel gemakkelijk dat op het zendingsveld een collecte georganiseerd werd voor de moedergemeente in Jeruzalem. Daar hadden de gebeurtenissen plaatsgevonden die de aanleiding en de basis waren voor de prediking van het Evangelie. Naar het schijnt waren de gelovigen in Jeruzalem behoeftig geworden. Zij hadden al hun onroerend goed weggedaan. Dan is er ook niet veel meer voor nodig om te verarmen. In Hand. 2 wordt beschreven dat de geboorte van de Gemeente op tamelijk enthousiaste wijze in Jeruzalem begon, beginnend met 3000 gelovigen op één dag. Daarna kwam er elke dag wel wat bij. Ze deden ook van alles voor elkaar, om de armoede onder de gelovigen te bestrijden. Dat heeft niet echt gewerkt, want gedurende de periode van Handelingen raakte de Gemeente daar toch verarmd. Verder weten we er natuurlijk niet zoveel van, behalve dan dat in de loop van de tijd gelovigen in groten getale uit Jeruzalem zijn weggetrokken. Gelovigen werden daar vervolgd, vooral in de periode dat Paulus nog niet tot bekering gekomen was. Zo werden de gelovigen verstrooid en kwam het Evangelie in Samaria terecht. Het eind van het liedje is dat de Gemeente in Jeruzalem verarmt.

Later, na het schrijven van deze brief, bezoekt Paulus daadwerkelijk Jeruzalem. Dat bezoek kondigt hij hier aan. Bij die gelegenheid werd hij gevangen genomen en uiteindelijk afgevoerd naar Rome. Nog later, in het jaar 70, is Jeruzalem verwoest en zo bleef er uiteindelijk van die hele Gemeente niets over.

De Gemeente in Jeruzalem had niet zo'n geweldige reputatie. Dat komt zo goed als zeker, omdat men daar in Jeruzalem eigenlijk maar een beetje halfslachtig tot geloof gekomen was. Men bleef daar geneigd zich vast te houden aan de Joodse inzettingen. Eigenaardig genoeg doet men dat in onze dagen ook steeds meer.

Niettemin, Paulus voelde zich om meerdere redenen verantwoordelijk voor de gang van zaken in Jeruzalem. Per slot van rekening had hij de gelovigen daar

vervolgd en dus ook weggejaagd. Op zijn zendingsreizen neemt hij steeds het initiatief om geld in te zamelen voor de Gemeente in Jeruzalem. Niet ten behoeve van de verspreiding van het Evangelie of het zendingswerk, maar ten behoeven van degenen die in Jeruzalem armlastig waren geworden.

Al in Hand. 11 lezen we dat Paulus zo'n collecte organiseert. Het heeft er alle schijn van dat hij jaren lang deze campagne gevoerd heeft.

Hand. 11: 29   En naardat een iegelijk der discipelen vermocht, besloot elk van hen *iets* te zenden ten dienste der broederen, die in Judéa woonden.
30   Hetwelk zij ook deden, en zonden het tot de ouderlingen, door de hand van Bárnabas en Saulus.

Dat was dus al tamelijk vroeg in de geschiedenis van Paulus. Zijn eerste zendingsreis moest toen nog beginnen. Paulus heeft in Antiochië zijn domicilie en van daaruit wordt geld ingezameld voor de Gemeenten in Judéa.

In Hand. 24, jaren later, legt Paulus verantwoording af aan de stadhouder Felix. In die uiteenzetting doet hij verslag van hoe hij tot geloof gekomen is.

Hand. 24: 17   Doch na vele jaren ben ik gekomen om aalmoezen te doen aan mijn volk, en offeranden.

Voor zover we weten zijn dat niet zozeer aalmoezen aan de Joden, maar aan de gelovigen uit de Joden. Het is onwaarschijnlijk dat Paulus enige positieve actie heeft ondernomen ter wille van de Joden die vasthielden aan het Judaïsme.

In Rom. 15 zegt Paulus dat hij weliswaar naar Rome hoopt te komen, maar dat hij eerst naar Jeruzalem zal reizen.

Rom. 15: 24   Zo zal ik, wanneer ik naar Spanje reis, tot u komen; want ik hoop in het doorreizen u te zien, en van u derwaarts geleid te worden, als ik eerst van ulieder *tegenwoordigheid* eensdeels verzadigd zal zijn.
25   Maar nu reis ik naar Jeruzalem, dienende de heiligen.

Paulus is hier nog niet in gevangenschap en hoopt naar Spanje te reizen. Het zuiden van Frankrijk behoorde daar ook toe. Hij reist dan langs Rome en hoopt daar enige tijd te blijven, maar dan toch door te trekken naar Zuidwest-Europa. Eerst zal hij echter naar Jeruzalem gaan.

- 26   Want het heeft *dien* van Macedónië en Acháje goed gedacht een gemene handreiking te doen aan de armen onder de heiligen, die te Jeruzalem zijn.
- 27   Want het heeft hun goed gedacht; ook zijn zij hun schuldenaars; want indien de heidenen hunner geestelijke *goederen* deelachtig zijn geworden, zo zijn zij ook schuldig hen van lichamelijke *goederen* te dienen.
- 28   Als ik dan dit volbracht, en hun deze vrucht verzegeld zal hebben, zo zal ik door ulieder *stad* naar Spanje afkomen.

Dit maakt het heel waarschijnlijk dat Paulus, nadat hij uit gevangenschap in Rome was vrijgelaten, alsnog verder gereisd is naar Spanje, in overeenstemming met de plannen die hij had. Die dingen staan overigens niet meer vermeld in het Bijbelse verslag.

Het algemene idee is dat Paulus geld inzamelde voor de Gemeente in Jeruzalem. Dit lijkt een wat uitgebreide uiteenzetting over dit onderwerp, maar hier in 1 Kor. 16 wijdt Paulus er toch ook een aantal verzen aan. Sterker nog, in 2 Korinthe wijdt hij twee hoofdstukken aan deze kwestie. Hoofdstuk 8 en 9 zijn weliswaar 2 hoofdstukken, maar er staat maar één kop boven: De inzameling voor de arme christenen in Jeruzalem.

Dat is dus wel een erg uitgebreide aanbeveling voor de collecte voor de Gemeente te Jeruzalem. Daarin wordt in ieder geval ook uitgedrukt dat de gelovigen onder de heidenen een bepaalde verantwoordelijkheid dragen voor de Joden in het algemeen, maar in het bijzonder voor de gelovigen daaruit. Dat brengt hij ook op andere wijze steeds naar voren. Hij maakt bijvoorbeeld zijn bediening heerlijk door zijn vlees tot jaloersheid te verwekken, in de hoop enigen van hen te behouden. Dat wil zeggen dat de bediening van de gelovigen uit de heidenen in de eerste plaats gericht is op de Joden en natuurlijk vooral op de gelovigen uit de Joden. Natuurlijk is er in de Gemeente geen verschil tussen Jood en heiden, buiten de Gemeente ook niet. In ieder geval in de relatie naar God toe niet. Niettemin, de verantwoordelijkheden met betrekking tot het Woord van God zijn van de Joden weggenomen en toebetrouwd aan de heidenen. Paulus gedraagt zich als heiden en beschouwd zich dus verantwoordelijk en ontketent dus een actie ten gunste van de Joden in Jeruzalem. Daar besteedt hij blijkbaar veel aandacht aan.

1 Kor. 16: 1   Aangaande nu de verzameling, die voor de heiligen *geschiedt*, gelijk ik aan de Gemeenten in Galatië verordend heb, doet ook gij alzo.

De zin impliceert dat men niet onwetend is over de collectes die Paulus organiseert. Hij heeft zagezegd geen nieuwtje voor de Korinthiërs, maar geeft instructies over iets waar ze al van afweten.

- 2 Op elken eersten *dag* der week, legge een iegelijk van u *iets* bij zichzelf weg, vergaderende een schat, naardat hij welvaren verkregen heeft; opdat de verzamelingen alsdan niet *eerst* geschieden, wanneer ik gekomen zal zijn.

Waarom moet dat op een eerste dag der week? Dat moet natuurlijk niet, maar hier wordt wel gesuggereerd dat men blijkbaar gewend was om op de eerste dag der week samen te komen. Er zijn heel weinig Schriftplaatsen die daarop duiden. De reden daarvoor lijkt te zijn dat we daarvoor nu eenmaal geen verplichtingen hebben. Het is namelijk niet de bedoeling dat gelovigen de ene dag achten boven de andere. Niettemin is het een goed gebruik om op de eerste dag der week samen te komen. Blijkbaar is dat al zo sinds de opstanding van Christus, want we vinden daarna de discipelen ook bijeen op de eerste dag der week. De eerste dag der week is ontleend aan zowel de eerstelingengarve als de eerstelingenbroden uit de Mozaïsche inzettingen. Over beide staat dat die moeten plaatsvinden op de dag na de sabbat. De eerste dag der week staat model voor een nieuwe schepping, een nieuwe begin, een nieuw verbond.

Bij zichzelf wegleggen = men leest dat wel alsof men thuis geld weg moest leggen, alsof men thuis een spaarpotje heeft. Dat wordt wat lastig vol te houden als er daarna staat: opdat de verzamelingen alsdan niet eerst geschieden, wanneer ik zal gekomen zijn. Met andere woorden, men komt kennelijk op de eerste dag der week samen en dat is dan tevens een mooie gelegenheid om te collecteren voor de Gemeente te Jeruzalem. Daardoor ontstaat een schat.

- 3 En wanneer ik daar zal gekomen zijn, zal ik hen, die gij zult bekwaam achten door brieven, zenden, om uw gave naar Jeruzalem over te dragen.

De overdracht ging kennelijk met papieren gepaard. Paulus houdt de organisatie aan zichzelf. Voor zover anderen de schat, het geld, naar Jeruzalem zouden brengen, zal Paulus een begeleidende brief meesturen, waarin staat dat die mensen inderdaad door Paulus gezonden zijn enzovoort.

Plannen van Paulus, aanbevelingen, groeten

- 1 Kor. 16: 4 En indien het *der moeite* waard mocht zijn, dat ik ook *zelf* reizen zou, zo zullen zij met mij reizen.
- 5 Doch, ik zal tot u komen, wanneer ik Macedónië zal doorgegaan zijn, (want ik zal door Macedónië gaan);
- 6 En ik zal mogelijk bij u blijven, of ook overwinteren, opdat gij mij moogt geleiden, waar ik zal henenreizen.
- 7 Want ik wil u nu niet zien in het voorbijgaan, maar ik hoop enigen tijd bij u te blijven, indien het de Heere zal toelaten.
- 8 Maar ik zal te Efeze blijven tot den Pinksterdag.
- 9 Want mij is een grote en krachtige deur geopend, en er zijn vele tegenstanders.
- 10 Zo nu Timótheüs komt, ziet, dat hij buiten vreze bij u zij; want hij werkt het werk des Heeren, gelijk als ik.
- 11 Dat hem dan niemand verachte; maar geleidt hem in vrede, opdat hij tot mij kome; want ik verwacht hem met de broederen.
- 12 En wat aangaat Apollos, den broeder, ik heb hem zeer gebeden, dat hij met de broederen tot u komen zou; maar het was ganselijk *zijn* wil niet, dat hij nu zou komen; doch hij zal komen, wanneer het hem wel gelegen zal zijn.
- 13 Waakt, staat in het geloof, houdt u mannelijk, zijt sterk.
- 14 Dat al uw dingen in de liefde geschieden.
- 15 En ik bid u, broeders, gij kent het huis van Stéfanas, dat het is de eersteling van Acháje, en *dat* zij zichzelf den heiligen ten dienst hebben geschikt;
- 16 Dat gij ook u aan de zodanige onderwerpt, en aan een iegelijk, die medewerkt en arbeidt.
- 17 En ik verblijde mij over den aankomst van Stéfanas, en Fortunátus, en Acháikus, want dezen hebben vervuld hetgeen *mij* aan u ontbrak;
- 18 Want zij hebben mijn geest verkwikt, en *ook* den uwen. Erkent dan de zodanigen.
- 19 U groeten de Gemeenten van Azië. U groeten zeer in den Heere A'quila en Priscilla, met de Gemeente, die te hunnen huize is.
- 20 U groeten al de broeders. Groet elkander met een heiligen kus.
- 21 De groetenis met mijn hand van Paulus.
- 22 Indien iemand den Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking; Maran-atha!
- 23 De genade van den Heere Jezus Christus zij met u.
- 24 Mijn liefde zij met u allen in Christus Jezus. Amen.

1 Kor. 16: 4 En indien het *der moeite* waard mocht zijn, dat ik ook *zelf* reizen zou, zo zullen zij met mij reizen.

Kennelijk is het zo, dat als de collecte inderdaad om een aanzienlijk bedrag mocht gaan, Paulus wel van de gelegenheid gebruik wil maken om het hoogstpersoonlijk te overhandigen. Hij trekt daarmee kennelijk toch wat eer daarvoor naar zich toe. Dat heeft waarschijnlijk te maken met dat hij vindt dat hij bij de Joden in Jeruzalem in de schuld staat, omdat hij juist en vooral daar de Gemeente vervolgd heeft en omdat hij de reputatie heeft anti-Joods te zijn. Zo is het dan ook daadwerkelijk gegaan. Wat hierna vermeld wordt schijnt niet gebeurd te zijn

5 Doch, ik zal tot u komen, wanneer ik Macedónië zal doorgegaan zijn, (want ik zal door Macedónië gaan);

Acháje en Macedónië vormen samen Griekenland. Macedónië is het noordelijke deel van Griekenland en Acháje het zuidelijke deel. Korinthe lag zo ongeveer op de grens.

6 En ik zal mogelijk bij u blijven, of ook overwinteren, opdat gij mij moogt geleiden, waar ik zal henenreizen.

In de Middellandse Zee was weliswaar uitgebreide scheepvaart, al vanaf de dagen van de uittocht uit Egypte, maar de omstandigheden waren in het algemeen zo dat er 's winters niet gevaren werd. Vandaar dat er overwinterd werd. In Handelingen komen we dat een paar keer tegen. In de winter lag de scheepvaart gewoon stil.

7 Want ik wil u nu niet zien in het voorbijgaan, maar ik hoop enigen tijd bij u te blijven, indien het de Heere zal toelaten.

Paulus wilde naar Korinthe reizen, maar dan voor langere tijd daar blijven. Niettemin...

8 Maar ik zal te Efeze blijven tot den Pinksterdag.

Efeze ligt in Klein-Azië. Kennelijk heeft hij van daaruit deze brief geschreven. Daarmee weten we ook tamelijk zeker wanneer hij deze brief geschreven heeft en in welke omstandigheden. Dat is niet altijd even duidelijk. We lezen in Hand. dat Paulus Korinthe bezoekt. Daar ondervindt hij ook tegenstand.

- Hand. 18: 2 En vond een zekeren Jood, met name A'quila, van geboorte uit Pontus, die onlangs van Italië gekomen was, en Priscilla, zijn vrouw, (omdat Claudius bevolen had, dat al de Joden uit Rome vertrekken zouden), en hij ging tot hen;
- 3 En omdat hij van hetzelfde handwerk was, bleef hij bij hen, en wrocht; want zij waren tentenmakers van handwerk.
- 4 En hij handelde elken sabbat in de synagoge, en bewoog Joden en Grieken.

Daarna komt er allerlei gedoe. Paulus reist vervolgens naar Efeze.

Hand. 18: 18 En als Paulus er nog vele dagen gebleven was, nam hij afscheid van de broederen, en scheepte van daar naar Syrië; en Priscilla en A'quila met hem, *zijn* hoofd te Kenchreën geschoren hebbende; want hij had een gelofte *gedaan*.

A'quila en Priscilla kwamen uit Rome, maar werden door keizer Claudius uit die stad verdreven. Zij zijn daarna in Korinthe gaan wonen. Toen Paulus daar kwam verbleef hij bij hen en toen hij weer vertrok, nam hij A'quila en Priscilla met zich mee en kwam te Efeze.

- 19 En hij kwam te Efeze, en liet hen aldaar; maar hij ging naar de synagoge, en handelde met de Joden.

Blijkbaar heeft Paulus vanuit Efeze de brief aan de Korinthiërs geschreven. Hij doet ze dan ook de groeten van A'quila en Priscilla, die bij hem in Efeze zijn (1 Kor. 16: 19).

Paulus is van plan in Efeze te blijven tot aan de Pinksterdag. Als we daarna de 2^e Korinthebrief lezen, dan blijkt daaruit dat hij de Korinthiërs niet zoals gepland bezocht heeft. Zijn reis is anders gelopen, wat voor de Korinthiërs aanleiding was Paulus voor onbetrouwbaar te houden. Ze zochten duidelijk een stok om Paulus te kunnen slaan. Dat was natuurlijk omdat zij zijn boodschap niet accepteerden, zoals we dat in de 1^e Korinthebrief al gezien hebben. In de tweede brief is dat nog veel sterker het geval. Vermoedelijk is hij nooit meer teug geweest in Korinthe. Het hoefde niet van de Heer, want er was toch geen eer aan te behalen. Als gelovigen niet bereid zijn de Heer te dienen, waarom zou Hij dan iemand sturen om hen te onderwijzen, te vertroosten en te vermanen?

Niettemin, Paulus blijft in Efeze.

- 9 Want mij is een grote en krachtige deur geopend, en er zijn vele tegenstanders.

Aan de ene kant positief en aan de andere kant negatief. Beide dingen zijn voor Paulus kennelijk reden om zijn verblijf in Efeze langer vol te houden.

10 Zo nu Timótheüs komt, ziet, dat hij buiten vreze bij u zij; want hij werkt het werk des Heeren, gelijk als ik.

Paulus stuurt Timótheüs naar Korinthe, omdat hij het werk des Heeren werkt zoals Paulus. Hij vraagt of ze hem correct willen behandelen.

11 Dat hem dan niemand verachte; maar geleidt hem in vrede, opdat hij tot mij kome; want ik verwacht hem met de broederen.

Hij stuurt niet alleen Timótheüs, maar...

12 En wat aangaat Apollos, den broeder, ik heb hem zeer gebeden, dat hij met de broederen tot u komen zou; maar het was ganselijk *zijn* wil niet, dat hij nu zou komen; doch hij zal komen, wanneer het hem wel gelegen zal zijn.

Leerstellig valt uit deze verzen weinig te concluderen. Het zijn bovendien historische details die geen betekenis lijken te hebben. Niettemin lijkt het toch wel wat te betekenen.

Paulus demonstreert hier dat hij wel degelijk verantwoordelijkheid voelde voor de gelovigen waar ook ter wereld, maar vooral voor die plaatselijke Gemeenten die ontstaan waren door zijn prediking van het Evangelie. In de 2^e Korinthebrief zegt hij dat hem dagelijks overvalt de zorg voor alle Gemeenten. Dat kun je niet maar wegedeneren door te zeggen dat je in geen ding bezorgd zou zijn, maar je begeerten in alle dankzegging bekend zou maken bij God. Zodat Paulus geen enkele reden had om zich bezorgd te maken, want de Heer doet immers Zijn werk! Natuurlijk doet de Heer Zijn werk, maar aan de andere kant is het net zo goed waar dat Hij voor Zijn werk personeel gebruikt. Wij worden immers geacht dienstknechten van de Heere Jezus Christus geworden te zijn. Wij staan daarin onder leiding van de Hogepriester van het Nieuwe Verbond. Onder die verantwoordelijkheid hebben wij een priesterlijke bediening.

Meestal komen we van een andere kant binnen, waarin in de kerk tegen een financiële vergoeding bepaalde zaken toevertrouwd worden aan enkele figuren, die geacht worden daar dan een dagtaak aan te hebben. Zij worden aangenomen, beroepen, ontslagen, of gaan met emeritaat. Aan de andere kant hebben we ook te maken met gelovigen die denken dat zoiets volstrekt on-Bijbels is. Zij erkennen helemaal niemand, omdat zij vinden dat ieder voor zich verantwoordelijk is. Dat is ook goed te bewijzen, want wij zijn inderdaad

in de eerste plaats verantwoordelijk voor ons eigen leven. Dat neemt niet weg dat volgens Bijbelse maatstaven, zeer in het algemeen gesproken, God organen gegeven heeft aan, dan wel in het lichaam, waardoor bepaalde gelovigen nu eenmaal bepaalde verantwoordelijkheden gekregen hebben binnen de Gemeente, zoals bijvoorbeeld die van oudste, of leraar.

Binnen de vergadering van gelovigen erkent men geen ambten en daar heeft men dus ook geen voorgangers. Daar mag iedereen met het Woord dienen, zoals dat plechtig heet. Degenen die het meest vrijmoedig zijn voeren dan uiteraard altijd het woord. Voor de dingen die zich achter de schermen afspelen geldt dat wie de grootste mond heeft of het meeste geld, z'n zin krijgt. Als het ambt niet erkend wordt, dan geldt gewoon het recht van de sterkste. Het is een aardig ideaal dat iemand uitgedacht heeft, maar het is niet het Bijbelse ideaal om na te streven.

Indien iemand een opziensschap begeert, die begeert een voortreffelijk werk. Het opziensschap of ambt is wel degelijk een functie binnen de Gemeente. Het betekent in ieder geval dat de één het wel heeft en de ander niet. Dat geldt net zo goed voor andere verantwoordelijkheden. Wij zijn als gelovigen weliswaar allemaal leden van het lichaam van Christus, maar elk één heeft een gave in het bijzonder. Er is dus verschil en dat merk je hier. Paulus draagt de verantwoordelijkheid, of heeft die op zich genomen, of heeft die verantwoordelijkheid gekregen voor die Gemeenten, maar kennelijk is hij ook in de positie dat hij Timótheüs kan sturen en Apollos kan vragen of hij alsjebliedt naar Korinthe wil komen. Bij gelegenheid heeft hij Titus bij zich en vertrekt zelf van Kreta en laat Titus achter om het werk daar minstens voor enige tijd voort te zetten. Er reisden mensen met hem mee en kon hij mensen om een boodschap sturen. Hij had een hele organisatie om zich heen, eigenlijk precies zoals later eeuwen lang de politieke machthebbers in Europa functioneerden. Karel de vijfde reisde ook met een heel gezelschap rond. Hij was dan voor een poosje in een bepaalde stad en regelde daar allerlei zaken. Als alles weer op orde was, trok hij verder naar een volgende stad. Hij reisde dus rond en zo deden die heersers dat allemaal. Paulus deed dat ook zo. Hij had mensen bij zich en stuurde zo nu en dan iemand erop uit om een bepaald klusje voor hem op te knappen. Als Paulus ergens 'klaar' was, reisde hij weer verder naar een andere plaats. Je vindt dus wel degelijk een vorm van organisatie. Dat was een vorm van leiding geven.

Het was aan de andere kant ook redelijk vrijblijvend, want Apollos ging niet direct op Paulus' wensen in. Later misschien, als het hem wat beter uitkwam.

Het zal duidelijk zijn dat Paulus zich zorgen maakte over de Korinthiërs, maar in plaats dat hij schrijft dat zij de Schriften moeten onderzoeken, om tot kennis te komen van het Woord van God, stuurt hij mensen en zegt ook dat

hij ze stuurt. Hoe dan ook, de Heer geeft sommigen een bepaalde functie in de Gemeente. Te denken dat je die niet nodig hebt en wel gezamenlijk met een groepje je Bijbel kunt bestuderen en het dan wel goed komt, dat werkt niet zo. Dat is misschien wel een leuk idee, maar dat werkt nu eenmaal niet. Dat werkt in het gewone onderwijs ook niet. Tegenwoordig mag er geen frontaal onderwijs meer gegeven worden. Er staat niet meer een leraar voor de klas die vertelt hoe het zit. Dat moeten de leerlingen zelf maar uitvinden. Ze krijgen de leerboeken en moeten maar aan het werk gaan. Het is dan ook met het onderwijs in Nederland heel hard achteruitgegaan. Je kunt nu eenmaal niet om de paar jaar toegeven dat je het verkeerd hebt gezien. Daarvoor moet je eerst een hele generatie voorbij laten gaan, waarna een nieuwe generatie opnieuw het wiel uit kan vinden.

Onderwijs is per definitie dat iemand wijst. Onderricht is dat iemand richting geeft. Als dat niet gebeurt, dan komt het niet goed. Het idee dat iemand met z'n Bijbel in de hand al studerend kan begrijpen wat het betekent, is nogal naïef. Onderwijs is altijd een kwestie van overdracht geweest. Dat dit niet los van de Bijbel gebeurt, is logisch. Er zijn dingen die vastliggen en hun waarde bewezen hebben. Die worden doorgegeven, dan wel doorverteld. Zo werken die dingen. In de Gemeente, onder de gelovigen, werkt dat precies zo. Zo vind je dat in de Bijbel ook terug. Het is bovendien in overeenstemming met de kerkelijke traditie. Het probleem daarmee echter is dat men daar andere doelstellingen heeft. Men is in het algemeen niet in de waarheid geïnteresseerd geweest en er altijd op uit geweest om de waarheid voor het volk verborgen te houden. Dat doet men in de wereld, maar in religieuze kring net zo goed. Daarom bestaan er van oudsher zoveel geheime genootschappen. We weten dat ze bestaan, maar wat daarbinnen gebeurt is geheim en niet voor iedereen bestemd. Als je vraagt waarom niet, dan zeggen ze dat er anders misbruik van gemaakt zal worden. Of ze gelijk hebben of niet, doet er niet toe; of ze arrogant zijn of niet, doet er niet toe, maar zo werkt het, tot op vandaag. Gelovigen zouden tot kennis van de waarheid komen. Daarvoor stuurt de Heer mensen, die het onderwijs daarin verzorgen.

Er is dus sprake van een organisatie. Niet dat de Korinthiërs daar blij mee waren. Zij hadden ook hun voorkeuren en zochten zelf wel iemand uit. Het idee dat er een leer was en dat die leer onderwezen moest worden, snaptten ze zelf ook wel, maar ze zochten liever zelf iemand, met als gevolg dat ze nogal beperkt in hun kennis waren. Bovendien met als gevolg dat ze zeer sterk op de uitwendige dingen gericht waren. De Korinthiërs zullen gedacht hebben dat onderwijs goed is, maar dat het vooral praktisch moest wezen. En als het praktisch moet zijn, dan is het vooral horizontaal. Daar draait het meestal op uit tenminste.

Het is heel praktisch wanneer we weten wat onze positie is en onze bediening en zal zijn. Dat zijn over het algemeen hemelse dingen, die om één of andere reden niet als praktisch beschouwd worden. Maar dat is nu net het probleem met die Korinthiërs. Paulus beweegt hemel en aarde om de Korinthiërs van goed onderwijs te voorzien, maar zijn relatie met de hen loopt tamelijk slecht af. De 2e Korinthebrief is hier en daar behoorlijk saai, als Paulus verteld dat hij naar Korinthe had zullen komen, maar niet geweest is, of dat hij misschien toch wel geweest is. We weten het niet helemaal zeker en dat hij misschien ook nog een derde brief gestuurd heeft, eentje tussen de eerste en de tweede brief in. Het gaat allemaal heel moeizaam. Daarna praat hij niet eens meer over 'ik zus en ik zo', maar over 'ik ken iemand', waarmee hij zichzelf bedoelt. Hij spreekt over dat aan hem onuitsprekelijke dingen zijn geopenbaard, maar hij heeft een doorn in het vlees en daar heeft hij de Heer drie keer over gebeden. Een hoop gedoe allemaal, maar het komt er uiteindelijk op neer dat hij tot drie keer toe van plan is geweest om de Korinthiërs te bezoeken. Daar zag hij vreselijk tegenop, maar kennelijk had de Heer tegen hem gezegd dat hij niet hoefde te gaan. Het is misschien je verantwoordelijkheid, maar ga er maar niet naar toe, want het dient toch tot niks. Dat is de strekking van de laatste hoofdstukken van deze brieven. Je krijgt in ieder geval een indruk van wat Paulus allemaal heeft moeten doorstaan in zijn bediening.

Het zou toch een beetje vreemd zijn als die bediening helemaal niet heeft bestaan, omdat gelovigen individueel in hun stille tijd en samenspraak met de Heer en hun Bijbeltje open en misschien een woord voor elke dag, daardoor tot kennis der waarheid zouden komen. Zo werkt het niet; niet in de wereld, maar ook niet in de Gemeente. In beide gevallen geldt, dat als wij onze plaats in willen nemen in de samenleving of in de Gemeente, dan moeten we die plaats kennen en ons er ook bij neerleggen, in die zin dat er anderen zijn die het beter weten dan ik. We nemen onze plaats in en alles in deze wereld kent een hiërarchie. De één heeft mensen boven zich en de ander onder zich. We hebben mensen boven ons en we hebben mensen onder ons, ook in de Gemeente. Vandaar dat Johannes over de vaders en de kinderen spreekt. Dan heeft hij het niet over gezinnen, maar over broeders en zusters. Hij spreekt ze apart toe. Die verschillen zijn er nu eenmaal. Er ligt dus wel degelijk verantwoordelijkheid bij bepaalde mensen. Dat is zo, omdat in het algemeen gelovigen het niet redden zonder dat er iemand boven hen staat. Bovendien, wij hebben een Heer boven ons en Hem zouden we leren dienen. We moeten leren dienen, allemaal. Iedereen weet dat als je groepen bent om te heersen in de wereld, dat het het beste is om eerst leren te dienen, om te weten hoe het is om onderworpen te zijn. Dan weet je hoe het is op de werkvloer. Als je weet hoe het er daar aan toe gaat en hoe de verhoudingen daar liggen, dan ben je misschien ook in staat om ergens leiding aan te geven. Dat noemen we carrière maken, hoewel die term tegenwoordig vooral betekent dat je zoveel

mogelijk geld bijeen schraapt. Carrière maken is hogerop komen en verantwoordelijkheid dragen met alles wat daarbij hoort. Dat geldt voor ons als gelovigen net zo goed.

13 Waakt, staat in het geloof, houdt u mannelijk, zijt sterk.

Dit vers sluit aan bij het laatste vers van hoofdstuk 15. Dat ligt Paulus op het hart, dat die Korinthiërs trouw zijn en staan blijven in het geloof.

Houdt u mannelijk wringt enigszins met de gedachte dat de Gemeente een vrouwtje is, dan wel de bruid. Als bruid is het lastig om je mannelijk te houden en is daar in ieder geval niet mee te verzoenen. De Gemeente zou opwassen tot mannelijke rijpheid. Als je je mannelijk houdt, dan laat je je niet primair door emoties leiden. Dat deden de Korinthiërs wel, want zo werkt dat nu eenmaal horizontaal. Men zou zich laten leiden door het Woord, waarin men gelooft en waarop men vertrouwt.

14 Dat al uw dingen in de liefde geschieden.

In het besef van verbondenheid met elkaar. Dat is één van de thema's van deze brief. De Korinthiërs werden gekenmerkt door scheuringen. Dit vers sluit uiteraard ook aan bij hoofdstuk 13.

15 En ik bid u, broeders, gij kent het huis van Stéfanas, dat het is de eersteling van Acháje, en *dat* zij zichzelf den heiligen ten dienst hebben geschikt;

Stefánas was in Acháje de eerste die tot geloof gekomen was. Zijn gezin had zich aan de heiligen ten dienste gesteld. Over hen wordt gezegd...

16 Dat gij ook u aan de zodanigen onderwerpt, en aan een iegelijk, die medewerkt en arbeidt.

Zij hebben zich ten dienste gesteld van de heiligen. Als je ten dienste staat van, dan ben je ondergeschikt. Stéfanas en zijn huis zijn dus ondergeschikt aan de Gemeente, maar aan de Gemeente wordt geschreven dat zij zich aan hen zouden onderwerpen. Rangorde dus. Voor zover je actief bent in het werk des Heeren, vervul je de functie van voorganger. Dan loop je voorop. De bedoeling is dat de gelovigen in het algemeen hen volgen. Met andere woorden, de herder leidt de kudde. In Hebr. 13: 17 staat dat je de voorgangers gehoorzaam en onderdanig zou zijn

17 En ik verblijde mij over den aankomst van Stéfanas, en Fortunátus, en Acháïkus, want dezen hebben vervuld hetgeen *mij* aan u ontbrak;

Stéfanas = gekroond.

Fortunátus = fortuinlijke, de gelukkige.

Acháïkus = van Acháje.

Je vindt ze verder in de Bijbel niet terug. Kennelijk kwamen ze uit Korinthe en hadden Paulus bezocht. Het zou kunnen dat Stéfanas dezelfde is als uit 1 Kor. 1: 16

18 Want zij hebben mijn geest verkwikt, en *ook* den uwen. Erkent dan de zodanige.

Degenen die arbeiden in het werk des Heeren, zou je ook als zodanig erkennen. God Zelf zond Zijn Zoon en de bedoeling was dat de Joden, uit wier stam Hij was, Hem zouden erkennen. Ook wij worden geacht de Heere Jezus te erkennen als Degene Die van God gezonden is. Als je dat niet doet, dan wordt het één grote chaos. Kijk naar de huidige maatschappij. De menselijke overheid is een instelling die van God gegeven is. Ook al maken zij er een potje van, je zou hen toch onderdanig zijn. Waar die overheid niet erkent wordt, daar ontstaat chaos. Dan valt er niets meer te besturen. Er zijn in de wereld nogal wat landen die volstrekt onregeerbaar en onbestuurbaar zijn. Hoe dan ook, deze drie broeders hadden hun dienst gedaan en daarmee Paulus' geest verkwikt, maar ook de die van de Korinthiërs. Zij waren vertegenwoordigers van de gelovigen uit Korinthe. Zij zouden door hen erkent worden.

19 U groeten de Gemeenten van Azië. U groeten zeer in den Heere A'quila en Priscilla, met de Gemeente, die te hunnen huize is.

Geschreven vanuit Efeze, een stad in West-Turkije, dat toentertijd Azië heette. A'quila en Priscilla waren met Paulus vanuit Korinthe meegereisd naar Efeze. Het bijzondere van A'quila en Priscilla is, dat waar ze ook woonden, ze altijd een huisgemeente hadden. Het idee van kerkgebouwen is pas van later datum, toen de kerk zelf een instituut werd. Het idee is dat waar er een Gemeente is, daar ook samenkomsten voor georganiseerd dienen te worden. De Gemeente wordt immers geacht samen te komen. Iemand regelde dat en dat was dus zijn verantwoordelijkheid.

In Hand. 19 komt Paulus terug in Efeze, nadat hij eerst naar Jeruzalem gereisd is. Hij verblijft er dan een paar jaar. Als hij in de synagoge niet meer welkom is, verhuist hij met het hele spul naar het pand ernaast, in de school van

Tyrannus (Hand. 19: 9). Paulus kiest een plaats en daar spreekt hij dan vervolgens elke dag. Dat is zijn verantwoordelijkheid en die nam hij zeer serieus.

A'quila en Priscilla waren zelf kennelijk goed onderlegd in de Schriften en waarschijnlijk heel goed zelf in staat om Bijbelstudie te geven. In ieder geval hebben ze Apollos bijgespijkerd over nieuwtestamentische waarheid.

In Rom. 16: 2 vinden we A'quila en Priscilla in Rome. Of dit voor of na Efeze was is moeilijk te zeggen. Ook daar hadden zij een samenkomsten aan huis.

20 U groeten al de broeders. Groet elkander met een heiligen kus.

Waarschijnlijk doelt Paulus hier niet op alle gelovigen te Efeze, maar op alle medewerkers. Zo gebruikt hij het woord 'broeders' nogal eens. Soms is het de aanduiding van alle broeders, maar vaak ook als aanduiding van de directe medewerkers van Paulus.

De heilige kus = het had ook een handdruk kunnen zijn, want zo doen wij dat. Het zijn symbolen van gemeenschap, van onderlinge verbondenheid.

Kennelijk was kussen in die cultuur toen heel gewoon, maar een heilige kus uiteraard niet. Daar gaat het hier natuurlijk om. Wij zijn geheiligd in Christus Jezus en daarmee gewijd aan Zijn dienst. Wij zijn op z'n minst Zijn eigendom. Daaruit ontstaat onze gemeenschap, die uitgedrukt wordt, niet maar in een kus, maar in een heilige kus.

21 De groetenis met mijn hand van Paulus.

De brief is kennelijk door iemand anders opgeschreven. De brief is gedikteerd. Paulus was niet meer één van de jongsten. Het kan zijn dat zijn ogen inmiddels dermate waren achteruitgegaan, dan hijzelf niet meer in staat was om te schrijven. Dus schreven anderen zijn brief. Hoe weten we dan zeker dat de brief toch van Paulus was? Door zijn persoonlijke ondertekening.

Normaal gesproken is het handschrift van iemand het beste bewijs dat een brief ook daadwerkelijk door die persoon geschreven is. Tegenwoordig in dit digitale tijdperk gaat dat niet meer zo op. Zakelijke brieven mochten met de typemachine gemaakt worden, met een handtekening eronder, maar persoonlijke brieven werden altijd met de hand geschreven.

Tegenwoordig lees je van alles op internet en weet je niet wie het geschreven heeft, omdat men z'n naam er vaak niet meer onder zet. Men gebruikt schuilnamen. Dat is in strijd met de goede zeden. Kennelijk heeft men wat te verbergen of schaamt zich voor wat men schrijft, of is ergens bang voor. Als het om het Evangelie gaat, ik schaam mij het Evangelie niet.

In 2 Thess. 2: 2 wordt zelfs gesuggereerd dat er een brief in omloop was, die door Paulus ondertekend was, maar helemaal niet door hem geschreven was.

22 Indien iemand den Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking; Maran-atha!

Liefhebben impliceert dienen. Liefhebben in de praktijk is dienen. Liefhebben is een heel praktisch begrip. Dat gaat niet maar over emoties, maar over het praktische leven. Dat houdt altijd dienstbaarheid in. Men dient degene die men liefheeft.

Degene die de Heere Jezus niet dient, die is vervloekt.
Vervloeking = anathema = er wordt over zo iemand een oordeel uitgesproken. Dat is een definitief oordeel, in verband met verdoemenis en verdwijning.

Een gelovige is wedergeboren. Dat kan niet ongedaan gemaakt worden. Niemand zal ze uit Zijn hand rukken en niemand zal ze uit de hand Zijns Vaders rukken. Niets of niemand kan ons scheiden van de liefde Gods, die in Christus Jezus is. Dat wordt in onze dagen weliswaar op grote schaal ontkend, maar duidelijker dan hierboven kan het toch niet gezegd worden. Niettemin zijn er nogal wat Schriftplaatsen die spreken over een oordeel dat zou komen over het praktische leven van de gelovige. Daarbij raak je je leven niet kwijt, maar je kunt verder wel alles kwijtraken wat je had kunnen hebben. De werken van de gelovigen worden door het vuur beproefd. Dan zal blijken of hij gebouwd heeft met hout, hooi of stro, of met goud, zilver en kostelijke stenen. Maar hijzelf zal behouden worden, maar also als door vuur. Voor sommigen is dat een reden om blij te zijn, voor anderen helemaal niet. Bij gelegenheid lees je zelfs dat het vreselijk is te vallen in de handen van de levende God (Hebr. 10: 31), want God is een verterend vuur (Hebr. 12: 29).

Die dingen worden tot gelovigen gezegd. Dat niet iemand zij een hoereerder gelijk Ezau, die om een spijs het recht van zijn eerstgeboorte weggaf, die geen plaats des berouws vond, hoewel hij die met tranen zocht (Hebr. 12: 16, 17). Als je toch niet weet wat het eerstgeboorterecht inhoudt, kan het je ook niet schelen dat je het kwijtraakt. Uiteindelijk kom je daar wel achter en wat je dus had. Je kunt het kwijtraken, of zoals Ezau deed, het inruilen voor een bord soep. De Bijbel leert dat dat niet zo verstandig is. Er zijn nogal wat mensen die zeggen dat ze een kind van God zijn en dat is hun wel genoeg. Ze zijn heel bescheiden en zeggen dat als ze maar een klein plaatsje in de hemel krijgen, al heel tevreden zijn. Daar kom je dan nog wel achter. Je zult er je hele eeuwige leven lang spijt van hebben. Bovendien ben je gebrandmerkt. Iedereen kan het aan je zien. Het loon dat wij ontvangen zullen, drukt zich immers uit in de heerlijkheid van ons lichaam. Dat is die vervloeking waar het hier over gaat. Iemand die de Heere Jezus in de praktijk van het leven niet liefheeft, die zij een vervloeking.

Maran-atha = geen Grieks. Vandaar dat de vertalers het zo hebben laten staan. Dat is een Aramees woord. Geen idee waarom dit woord ineens in het Aramees geschreven werd.

Maran-atha = onze Heer komt.

Het Aramees was de omgangstaal in die dagen. De Heere Jezus gebruikt bij gelegenheid ook Aramese woorden. Céfas is Aramees voor Petrus.

Het lijkt op een literaire vorm: anathema, maran-atha = vervloeking, de Heer komt.

Maranatha is in het Nederlands term via Johannes de Heer een wijdverbreide. Zijn beweging heette zelfs de Maranathabeweging.

Dit is de enige plaats in de Bijbel waar deze term voorkomt. Uit de context blijkt dat het hier helemaal niet zo'n fijne gedachte is dat de Heer komt. Het is hier een dreigement. Timótheüs komt en Paulus had geprobeerd Apollos te sturen, maar die komt voorlopig niet. Hoe dan ook, de Heer komt wel.

In de 2^e Korinthebrief zegt Paulus dat hij inderdaad niet geweest is. Zij verwijten hem dat, maar ze mogen blij zijn dat hij niet gekomen is, want hij zou ze niet gespaard hebben, want als hij komt, dan zwaait er wat. Waarom? Omdat hij uiteraard met autoriteit kan spreken.

Aan het einde van deze brief vermoedt Paulus waarschijnlijk dat die geen uitwerking zal hebben. Dat is ook wat de tweede brief zegt. Daarom krijg je hier aan het einde van de brief een dreigement. Paulus was zelf van plan te komen, maar voor zover bekend is hij er nooit meer geweest. Als hij er wel geweest is, dan heeft hij vermoedelijk alleen de collecte opgehaald en is daarna meteen weer afgereisd. Daarbij heeft hij de Gemeente zelf dan niet ontmoet (zie daarvoor 2 Kor. 2).

Maar of Paulus nu wel of niet komt, de Heer komt zeker en dan zwaait er wat. Degene de Heer niet liefheeft en zichzelf dient, die zij een vervloeking.

Sterkere termen voor zo'n vloek bestaan niet. Indien u iemand een Evangelie verkondigt, buiten hetgeen gij ontvangen hebt, die zij vervloekt (Gal. 1: 9).

Paulus spreekt daarover een vloek uit, maar hij spreekt net zo goed een vloek uit over degenen die in de praktijk de Heer niet dienen: Anathema!

Het lijkt wel een uitbarsting van Paulus, want daarna volgt een heel neutrale afsluiting van de brief.

23 De genade van den Heere Jezus Christus zij met u.

24 Mijn liefde zij met u allen in Christus Jezus. Amen.

Dat hij niet aan het eind van z'n verhaal is en ook niet het idee heeft dat hij het één en ander heeft kunnen rechtzetten, lijkt wel duidelijk. Als je hierna gewoon zou doorlezen in de 2e Korinthebrief, dan merk je dat ook. Die brief zit vol van frustratie. Hij heeft een boodschap die hij aan de Korinthiërs niet kwijt

kan. Hij probeert het weer op dezelfde manier, door niet alleen maar over de wederkomst van Christus te spreken, maar in het bijzonder over onze toevergadering tot Hem, of, beter nog, onze openbaring voor de rechterstoel van Christus.

Vergis je maar niet, wij als gelovigen zullen geoordeeld worden. Niet over de vraag of we naar de hemel gaan of niet en eeuwig leven ontvangen; dat hebben wij ontvangen. Al degenen die ons wijzen dat dit leven hier bepalend is voor onze toekomst, hebben groot gelijk. Het bepaalt allen niet onze wedergeboorte of dat we naar de hemel gaan, maar ons loon. Dat is des te meer van belang, omdat het eenmalig is. Er komt daarna geen herkansing meer, ook al hebben sommigen theorieën uitgedacht dat er daarna nóg een mogelijkheid is, zowel voor de gelovigen als voor de ongelovigen. Dan worden we in de hemel snel bijgepraat. We krijgen een omscholingscursus en zo komt het allemaal alsnog goed. Aan de andere kant heeft men uitgevonden dat degenen die hier ongelovig waren weliswaar in de poel des vuurs geworpen zullen worden, maar dat gaat voorbij. Daarna komen ze er weer uit en dan komt alles alsnog goed. Dat heet de herkansing.

Er is echter voor ons gelovigen geen herkansing, net zo min als voor ongelovigen. Sommigen hebben belang bij zo'n herkansing en zij proberen dit dan ook in de Bijbel te leggen, maar zij zijn alleen maar bezig het Woord van God te verkrachten, want het is volstrekt onmogelijk. Het woord vervloeking laat daarbij aan duidelijkheid niets te wensen over. Die termen zijn uitgebreid bestudeerd. Anathema = vervloeking, zonder hoop op verlossing of verbetering. Als iets vervloekt is, dan is er geen hoop meer. Dat is de inhoud van de term. Beeld je je dus niet in dat je je hier aan de Heer kunt onttrekken en dat dit voor de eeuwigheid niets zal uitmaken. Integendeel! Het leven in deze wereld is bepalend voor het volgende. Dat is ook de zin van ons leven hier op aarde. Oneerbiedig gezegd vindt er een selectie plaats voor wie doorgaat naar de volgende ronde. Dat zijn alleen de gelovigen. Zij komen in de nieuwe schepping. De anderen verdwijnen. De positie van degenen die in de nieuwe schepping zullen leven, wordt eveneens bepaald door hun leven en gezindheid hier in deze oude schepping. Mensen die geen baas boven zich willen hebben, die überhaupt niet willen dienen, God niet willen dienen, voor hen is geen plaats in deze nieuwe schepping. Als er toch plaats voor hen is, dan onderaan. Ook daar is rangorde, maar daar hebben we het uitgebreid over gehad in de bespreking van hoofdstuk 15. Niet al die verheerlijkte lichamen zijn even heerlijk. De één is overkleed, de ander is bekleed en een ander is naakt. Hoe je je dat moet voorstellen weten we niet, maar de betekenis is duidelijk genoeg. In ieder geval is het aan de buitenkant zichtbaar.

23 De genade van den Heere Jezus Christus zij met u.

In dat begrip 'genade' ligt besloten de gave en de verantwoordelijkheid die wij hebben ontvangen in dit leven als gelovigen hier op aarde. Daaruit zouden wij leven.

24 Mijn liefde zij met u allen in Christus Jezus. Amen.

Er is geen reden om te twifelen aan Paulus' liefde. De enige reden waarom Paulus zulke lange brieven aan de Korinthiërs geschreven heeft, is dat hij met hen begaan is en hen liefheeft. Hij wil hen graag dienen, omdat hij bezorgd is over hen. Het ligt hem op z'n hart. Niet alleen omdat het zijn opdracht is, maar ook omdat hij er emotioneel bij betrokken is. In het laatste deel van de tweede brief zegt hij wel dat dit eigenlijk dwaas is. De Korinthiërs moeten het maar verdragen dat hij zo dwaas is. Niettemin, die verbondenheid is er.

Amen. De brief is beëindigd, maar of hij ook af is? Het eindigt nogal negatief. Het blijft een tragisch verhaal dat men weliswaar verlost wordt uit de slavernij van deze wereld, van dood en wet, dat men niet alleen deel aan God krijgt, maar ook aan Zijn roeping en zoonstelling en geacht wordt een koninklijk en priesterlijk volk te zijn, met de daarbij behorende functies, maar zich daar niets van aantrekt en gewoon op aarde verder leeft, alsof er niets aan de hand is. Alsof men niet duur gekocht is en alsof het niet de bedoeling was dat God verheerlijkt zou worden in onze lichamen.

Wij zouden er ons daarom van moeten bewust zijn dat we niet op aardse zaken gericht zijn, maar zouden leven uit de genade die God geeft. Dat is niet alleen een genade met betrekking tot vergeving van zonden, maar de genade die ons bekwaam maakt om dienaren te zijn van het Nieuwe Verbond. Dit is feitelijk de inleiding tot de tweede brief aan de Korinthiërs. Wij zouden leven vanuit die zekere toekomstverwachting, dat wij geopenbaard zullen worden voor de rechterstoel van Christus, dat we uitzien naar de opname van de Gemeente en uitzien naar het loon dat wij zouden ontvangen. Daar kun je alleen positief naar uitzien als je nu hier de Heer dient.